

NEBESKE TAJNE TOM XI

napisao Emanuel Swedenborg,

sa Latinskog preveo John Clowes,

sa Engleskog preveo i napomene napisao

Risto Rundo

Nebeske tajne koje sadržane u Svetom Pismu ili Reči Gospodovoj, Otkrivenje,
počev od knjige Postanja

Tom 11

Brojevi 9112-9973

KNJIGA IZLASKA

Doktrina o Ljubavi prema Bližnjemu

9112. Sada će biti rečeno šta je savest. Savest se oblikuje kod čoveka od njegovih religioznih ubeđenja, u skladu s njihovim primanjem u samome sebi.

9113. Kod čoveka crkve, savest se oblikuje od istina vere iz Reči, ili iz doktrine (nauka) iz Reči, u skladu s njihovim primanjem u srcu. Jer kad čovek zna istine vere i shvata ih na svoj način, a posle ih hoće i tvori, tada sesavest u njemu oblikuje. primanje u srce je primanje u volju, jer volja čovekova je ono što se naziva *srcem*.

9114. Od ovoga dolazi to da oni koji imaju savest, govore iz srca kad govore, i čine iz srca ono što čine. Tako isto, oni imaju nepodeljen um, jer postupaju u skladu s onim što veruju da je istinito i dobro, i u skladu s onim što su razumeli. Sledstveno, savršenija je savest moguća kod onih koji su više prosvetljeni od drugih u istinama vere, i koji ih jasnije opažaju od ostalih, nego što je moguća kod onih koji su manje prosvetljeni, i koji su u tamnijem opažanju.

9115. Oni imaju savest koju su od Gospoda primili novu volju. Ova volja u sebi je savest; pa stoga postupati protiv savesti je postupati protiv ove volje. A pošto dobro ljubavi prema bližnjem sačinjava novu volju, to dobro ljubavi prema bližnjemu čini savest.

9116. Uzimajući u obzir, kao što je pre rečeno (br. 9113), da se savest oblikuje preko istina vere, a isto tako i nova volja, i ljubav prema bližnjemu, to sledi da postupati suprotno istinama vere je postupati suprotno savesti.

9117. Pošto vera i ljubav prema bližnjem sačinjavaju čovekov duhovni život, to sledi da delovati suprotno savesti je delovati suprotno ovome životu.

9118. Dakle pošto je postupati suprotno savesti postupati suprotno novoj volji, suprotno ljubavi prema bližnjem, i suprotno istinama vere, stoga je i suprotno životu koji čovek ima od Gospoda, što se vidi iz toga što je čovek neuznemiren i miran, i u unutrašnjem blagoslovu, kada postupa u skladu sa savešću; a da u uznemirenosti i u bolu, kada postupa suprotno savesti. Ovaj bol je ono što se naziva *grižnjom savesti*.

9119. Čovek ima savest o onome što je dobro, i savest o onome što je pravedno. Savest o onome što je dobro je savest unutrašnjeg čoveka; a savest o onome što je pravedno je savest spoljašnjeg čoveka. Savest o onome što je dobro je u postupanju u skladu sa zapovestima vere iz unutrašnjeg osećanja; dok je savest o onome što je pravedno postupanje u skladu sa građanskim i moralnim zakonima iz spoljašnjeg osećanja. Oni koji imaju svest o onome što je dobro, imaju i savest o onome što je pravedno; ali oni koji imaju samo savest o onome što je pravedno, sposobni su da prime savest o onome što je dobro, a i primaju je kada su poučeni.

9120. Šta je savest može se ilustrovati primerima. Ako je čovek, a da drugi to ne zna, u posedu nečega što pripada onome drugome, i to drži bez ikakvog straha od zakona, ili gubitka časti i ugleda, a ipak to vrati drugome jer to nije njegovo, on ima savest (on je savestan), jer čini dobro radi onoga što je dobro. I kada je pravedan radi onoga što je pravedno. Opet, ako je u čovekovo moći da postigne viši položaj a vidi da bi drugi, ko je isto tako kandidat, bio korisniji njegovoj zemlji,

i on ustupi položaj tome drugome čoveku radi dobra svoje zemlje, on ima savest. Tako i u drugim slučajevima.

9121. Iz ovih primera može se zaključiti nešto o karakteru onih koji nemaju savest. Oni su poznati po obrnutom. Oni među njima koji bi radi svoje vlastite koristi učinili da ono što je nepravedno izgleda pravedno, a što je zlo da izgleda dobro, i obrnuto, ti nemaju savesti. Oni koji među njima znaju da ono što rade nije pravedno i da je zlo, a ipak to čine, ne znaju šta je savest, i ako neko hoće da ih pouči, ne žele da znaju. Takvi su oni koji sve rade radi sebe samih i radi sveta.

9122. Oni koji ne steknu savest u svetu, ne mogu da je steknu (prime) u drugom životu, tako se oni ne mogu spasiti, jer kod njih nema plana (podloge) na koji nebo (to jest, Gospod preko neba) može da se uliva, i da preko toga deluje, i da ih privuče k sebi (k nebu); jer je savest podloga (plan) za influks neba. Stoga se u drugom životu ovakve osobe udružuju s onima koji vole sami sebe i svet nada sve, a ovi su u paklu.

Knjiga Izlaska (EXODUS) 22.

1. /2/ (prim. prev. u Daničićevom prevodu ovo je stih br. 2 u 22. poglavlju) *Ako se lupež uhvati gdje potkopava, i bude ranjen tako da umre, da ne bude kriv za krv onaj koji ga je ubio.*
2. *Ali ako se sunce bude rodilo, da je kriv za krv. A lupež sve da nadoknadi; ako li ne bi imao, onda da se on proda za svoju krađu.*
3. *Ako se nađe što je pokrao u njegovoj ruci živo, bio vo ili magarac, ili ovca ili koza, da vrati sam drugo.*
4. *Ko potre njivu ili vinograd pustivši stoku svojuda pase na tuđoj njivi, da nadoknadi najboljim iz svoga vinograda.*
5. *Ako izađe vatra i naiđe na trnje, pa izgori stog ili žito koje još stoji ili njiva, da naknadi onaj ko je zapalio.*

6. *Ako ko da bližnjemu svojemu novce ili posuđe na ostavu, pa se ukrade iz kuće njegove, ako se nađe lupež, da plati dvojinom;*
7. *Ako li se ne nađe lupež, onda gospodar od one kuće da stane pred sudije (pred Boga) da se zakune da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega.*
8. *Za svaku stvar za koju bi bila raspra, ili za vola ili za magarca ili za ovcu ili za kozu, ili za haljinu, za svaku stvar izgublenu, kad ko kaže da je njegova, pred sudije (pred Boga) da dođe raspra obojice, pa koga osude sudije, onaj da vrati bližnjemu svojemu dvojinom.*
9. *Ako ko da bližnjemu svojemu da mu čuva magarca ili vola ili ovcu ili kozu ili kako god živinče, pa uquine ili ohrone, ili ga ko otjera a da niko ne vidi,*
10. *Zakletva Gospodova neka bude između njih, da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega, i gospodar stvari neka pristane, a onaj da ne plati.*
11. *Ako li mu bude ukradeno, neka plati gospodaru njegovu.*
12. *Ako li ga bude rastrgla zvjerka, da donese od njega svjedodžbu, i dane plati što je rastrgnuto.*
13. *Ako ko uzme u bližnjega svojega živinče na poslugu, pa ohrone ili uquine, a gospodar mu ne bude kod njega, da plati.*
14. *Ako li gospodar bude kod njega, da ne plati. Ako li bude najmljeno, da plati samo najam.*
15. *Ko bi prevario djevojku, koja nije zaručena, te bi spavao s njom (legao), da joj da prćiju i uzme je za ženu.*
16. *Ako li mu je otac njezin ne bi htio dati, da da novaca koliko ide u prćiju djevojci.*
17. *Vještici ne daj da živi.*
18. *Ko bi obležao živinče, da se pogubi.*
19. *Ko žrtvu prinosi bogovima drugim osim jedinoga Gospoda, da se istrijebi kao prokletnik.*

20. *Došljaku nemoj činiti krivo niti ga cvijeliti, jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj.*
21. *Nemojte cvijeliti udovice i sirote.*
22. *Ako li koju ucvijeliš u čemu god, i poviče k meni, čuću viku njezinu.*
23. *I zapaliće se gnjev moj, i pobiću vas mačem, pa će vaše žene biti udovice i vaša djeca sirote.*
24. *Kad daš novaca u zajam narodu mojemu, siromahu koji je kod tebe, nemoj mubiti kao kamatnik, ne udarajte na nj kamate.*
25. *Ako uzmeš u zalogu haljinu bližnjemu svojemu, vrati mu je prije nego sunce zađe;*
26. *Jer mu je to sve odijelo čim zaklanja tijelo svoje; u čemu će spavati? pa kad poviče k meni, ja ću ga čuti, jer sam milostiv.*
27. *Nemoj psovati sudija, i starješini naroda svojega ne govori ružno.*
28. *Od ljetine svoje i od žitkih stvari svojih nemoj se zatezati da prineseš prvine; prvence između sinova svojih meni da daš.*
29. *Tako čini s volom svojim i s kozom, sedam dana neka bude s majkom svojom, a osmog dana da ga daš meni.*
30. *Bićete mi sveti ljudi; i mesa rastrgnuta u polju ne jedite, bacite ga psima.*

SADRŽAJ.

9123. Predmet o kome se govori u ovome poglavlju u unutrašnjem smislu su povrede koje se nanose na razne načine istini vere i dobru ljubavi prema bližnjemu, i popravak i nadoknada; isto tako i pomoć koju treba pružiti ako se ove ugase. Posle se govori o poučavanju u istinama vere, i na kraju, o čovekovom životu kada je u dobru ljubavi prema bližnjemu.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9124. Stihovi 1-3. *1. Ako se lupež uhvati gdje potkopava, i bude ranjen tako da umre, da ne bude kriv za krv onaj koji ga je ubio. 2. Ali ako se sunce bude rodilo, da je kriv za krv. A lupež sve da nadoknadi; ako li ne bi imao, onda da se on proda za svoju krađu. 3. Ako se nađe što je pokrao u njegovoj ruci živo, bio vo ili magarac, ili ovca ili koza, da vrati sam drugo. 1. Ako se lupež uhvati gdje potkopava, označava da ako nije vidljivo da su dobro i istina oduzeti; i bude ranjen tako da umre, označava, da ako su tako pozleđeni da se i ugase; da ne bude kriv za krv onaj koji ga je ubio, označava nije kriv za nasilje koje je počinjeno; 2. Ali ako se sunce bude rodilo, označava da ako to bude video jasno; da je kriv za krv, označava ako je kriv; a lupež da sve nadoknadi, označava popravak i nadoknadu za istinu i dobro koji su bili oduzeti; ako li ne bi imao, označava ako ništa nije ostalo; onda da se on proda za svoju krađu, označava otuđivanje. 3. Ako se nađe što je pokrao u njegovoj ruci, označava ako je ostalo bilo šta od istine i dobro kojima se može izvršiti popravak i nadoknada; bio vo ili magarac, označava bilo od spoljašnjeg dobra ili istine; ili ovca ili koza, označava ili od unutrašnje istine i dobra; živo, označava ono u čemu ima duhovnog života; da vrati sam drugo, označava nadoknadu u potpunosti.*

9125. *Ako selupež uhvati da potkopava. Da ovo označava da ako nije vidljivo da su dobro i istina oduzeti, vidi se iz značenja potkopavati, što je počinuti zlo u tajnosti, a kada se govori o lupežu, to je oduzimati dobro i istinu preko obmane od zla tako da se ne vidi (ne primećuje) (o čemu u onome što sledi); i iz značenja lupeža, a to je onaj koji oduzima dobro i istinu (vidi br. 5135,8906,9018,9020), a u apstraktnom smislu, istinu i dobro koje je oduzeto. Kaže se u apstraktnom smislu, jer anđeli, koji su u unutrašnjem smislu Reči, misle apstraktno (odvojeno) od osoba (br. 5225,5234,8985,9007). Pored toga, u ovome smislu Reč ima prave (stvarne) stvari kao predmete, a koji se ne završavaju u osobama i mestima./2/ Da potkopavanje označava počinuti zlo tajno, a kada se kaže o lupežu (lopovu), to je oduzimanje dobra ili istine pomoću obmane od zla tako da se ne primeti, vidi se po tome što se pravi razlika između krađe koja se izvodi potkopavanjem, i one koje se počinu kad sunce izađe (o čemu u sledećem stihu). Da potkopanje ima ovo značenje, vidi se i iz odlomaka u Reči gde se ono pominje, kao kod Jeremije: /*

jošte na skutovima tvojim nalazi se krv siromaha pravijeh; ne nalazim kopajući, nego je na svima njima (Jer. 2:2:34); govoreći o prljavim ljubavima i zlima iz (od) njih; ne nalazim ih kopajući, označava ne traženjem u tajnosti; pa se stoga kaže, nego je na njima svima, to jest, one /prljave ljubavi/ se vide svuda. I kod Jezikilja: I odvede me na vrata od trijema, i pogledah, a to jedna rupa u zidu. An mi reče: sine čovječiji, prokopaj ovaj zid i prokopah zid, a to jedna vrata (Jez. 8:7,8); govoreći o gadostima kuće Izrailjeve koje čine u tajnosti; prokopati zid označava ući tajno, i videti šta rade. Kod Amosa: Da se zakopaju u najdonji kraj zemlje /u pakao, da prokopaju do kraja zemlje/, odande će ih uzeti ruka moja; i da izađu na nebo, odande ću ih skinuti (Amos 9:2); da se zakopaju u najdublji kraj zemlje (da se zakopaju u pakao), označava obmanu od zla; jer pakao označava obmanu od zla, jer ona tamo vlada. Tamo se obmane nazivaju tamom, u kojoj se sakrivaju od svetlosti neba; jer oni beže od svetlosti neba, koja je Božanska istina od Gospoda. Kod Jova: I oko kurvarevo pazi na sumrak govoreći: da me ko ne vidi: I sakriva lice. Prokopavaju po mraku kuće, koje ob dan sebi zabilježe; ne znaju za svjetlost. Jer je zora njima svjema sjen smrtni; ako ih ko pozna, strh ih j sjena smrtnoga (Jov 24:15-17); prokopavati kuće jasno označava tajno pokrasti tuđa dobra; jer kaže se, prokopavaju po mraku kuće; da paze na svjetlost da ih nijedno okone vidi; da sakrivaju lice; i da ne znaju za svjetlost dana; kao i da zora jenjima sjen smrtni. /3/ Da prokopavati kuće označava tajno oduzimati tuđa dobra, potiče od pretstava u drugom životu. Kada tamo anđeli razgovaraju o tome kako obmana tajno razara dobro, to je pretstavejno dole /u svetlu duhova?/, gde se razgovori anđela pokazuju u svetlosti, prokopavanjem zida; a s druge strane, kada anđeli razgovaraju o istini kako ona dolazi od dobra, i kako se s njim povezuje, ovo je predstavljeno otvorenim vratima kroz koja se ulazi. Zbog toga Gospod, koji stoga što je govorio od Božanskog, govorio je u skladu sa pretstavama koje postoje u nebu, čak i u korespondencijama, kaže: Zaista, zaista vam kažem: ko ne ulazi na vrata u tor ovčij nego prelazi na drugome mjestu, on je lupež i hajduk; a koji ulazi na vrata jeste pastir ovčij (Jovan 10:1,2); Ali ovo znajte: kad bi znao domaćin u koji će čas doći lupež, čuvao bi i ne bi dao potkopati kuće svoje (Luka 12: 39); Lupežom se ovde označava onaj ko pomoću obmana razara dobra vere; prokopati kroz kuću označava to učiniti tajno, jer se to radi kada domaćin ne bdije. Iz toga isto tako se vidi da ko dolazi kao lupež označava doći skrivajući se, jer nije kroz vrata,

nego nekim drugim putem, kao kod Jovana: *Ako li ne uzaslušaš, doći ću na tebe kao lupež.; i ne ćeš čuti u koji ću čas doći kod tebe (Otkr. 3:3).* Evo idem kao lupež; blago onome koji je budan i koji čuva haljine svoje, da go ne hodi i da se ne vidi sramota njegova (Otkr. 26:15). Doći kao lupež označava doći skrivajući se i neočekivano. Razlog da ovako kaže Gospod je to što to znači da se vrata kod čoveka zatvaraju zbog obmana od zla.

9126. *Tako da umre.* Da ovo označava da ako je /dobro/ tako povređeno da se ugasi, vidi se iz značenja *umreti*, kadase kaže o istini i dobru, koji su povređeni ili oštećeni (vidi br. 9034, 9058); i iz značenja *umreti*, što je biti ugašen. Ovde se misli na istinu i dobro, jer se *lupežom*, ili *krađom* označava ono što je oduzeto, stoga dobro i istina, kao i u onome što leđi. *Ako se nađe što je pokrao u ruci njegovoj, voili magariac, i jedno od sitne stoke (stih 3); vo, magariac, jedno od sitnestoke* označavaju dobra i istine spoljašnje i unutrašnje; a nazivaju se *ukradeno*, jer se našlo u ruci lupeža; na sličan način *srebro i sudovi* (stih 6), koji isto tako označavaju istine unutrašnje i spoljašnje. Slično je označeno *lupežom* kao *i krađom*, jer u smislu odvojenom od osobe, lupež označava krađu (kradeno); to jest, istinu i dobro koji su oteti (vidi upravo gore, br. 9125).

9127. *Da ne bude kriv (da se ne prolije njegova krv).* Da ovo označava da on nije kriv za nasilje koje je počinjeno, vidi se iz značenja *krvi* (*kriv*), što je u najvišem smislu Božanska istina koja proizilazi od Gospodovog Božanskog dobra, i u unutrašnjem smislu, koji se izvodi iz onoga, istinu od dobra (vidi br. 4735,6378,7850,7877). Stoga se *prolivanjem krvi* označava vršenje nasilja istini Božanskoj, ili istini od dobra, kao i dobru samom. Jer onaj ko vrši nasilje nad istinom, čini nasilje i nad dobrom, jer su istina i dobro tako povezani da jedno pripada drugome; te stoga ako se izvrši nasilje nad jednim, vrši se i nad drugim. Iz ovoga jasno je da *krv da se ne prolije* označava da nije kriv za nasilje počinjen nad istinom i dobrom. /2/ Onak ko ne zna ništa o unutrašnjem smislu Reči, zna samo to da se *krvlju* označava krv, i da se pod *prolivanjem krvi* misli na ubijanje čoveka. Ali unutrašnji smisao ne govori o životu čovekovoga tela, nego o životu njegove duše, to jest, njegovog duhovnog života, preko kojega on živi večno. Ovaj se život opisuje u Reči i smislu slova onim stvarima koje pripadaju telu, naime, *telom i krvlju*. A pošto duhovni život čovekov postoji i opstoji kroz dobro koje pripada

ljubavi prema bližnjemu i istini koja pripada veri, to se on označava *krvlju*. A u još dubljem smislu, dobro ljubavi ka Gospodu označava se *telom*, a dobro ljubavi prema bližnjemu, *krvlju*. Ali u najvišem smislu, koji govori o Gospodu samom, *telo* označava Božansko dobro Gospodovo, stoga Gospoda samog kao Božansko dobro; a *krv* označava Gospodovu Božansku istinu, stoga Gospoda kao Božansku istinu. Ove se stvari razumeju u nebu pod *telom i krvlju*, kada čovek čita Reč; na isti način kada prilazi svetoj večeri; ali u ovoj *hleb* je telo, a *vino* je krv, jer se *hlebom* označava isto što i *telom*, a *vinom* isto što i *krvlju*./3/ Ali ovo ne shvataju oni koji su čulni, kao što je slučaj s većinom ljudi u svetu danas; pa neka ostanu u svojoj veri, pod uslovom da veruju da u svetoj večeri, i u Reči, ima nešto sveto, jer da je od Božanskog. Smatrajući da ne znaju u čemu se ova svetost sastoji, ipak neka oni koji imaju neko unutrašnje opažanje (to jest, koji su u stanju da misle iznad čulih stvari), neka se pitaju šta je označeno *krvlju* a šta *telom*, u sledećim odlomcima: *Ti, dakle, sine čovječji, ovako govori Jehova Bog, reci pticama, svakojakim ptica i zvijerima poljskim: skupite se i hodite, saberite se sa svijeh strana na žrtvu moju, koju koljem za vas, na veliku žrtvu na gorama Izrailjevim, i ješćete mesa i piti krvi; Ješćete mesa junačkoga i pićete krvi knezova zemaljskih, ovnova, jaganjaca i jaraca i telaca, sve ugojene stoke Bazanske. I ješćete pretiline da ćete se nasititi, i pićete krvi da ćete se opiti od žrtava mojih štoću vam naklati. I nasitićete se za mojim stolom konja i konjika, junaka i svakojakih vojnika, govori Jehova Bog. I pustiću slavu svoju među narode, i svi će narodi vidjeti sud moj koji ću učiniti i moju ruku koju ću dignuti na njih.(Jezek. 39:17-21).I vidjeg jednoga anđela gdje stoji na suncu i povika glasom velikijem govoreći svijem pticama koje lete ispod neba: dođite i skupte se na veliku večeru Božiju. Da jedete mesa od careva, i mesa od vojvoda, i mesa od junaka, i mesa od konja i konjika, i mesa od svijeh slobodnjaka i robova, i od malijeh i od velikijeh (Otkr. 19:17-18).*Sasvim je jasno da se u ovim odlomcima *mesom* ne označava meso, niti *krvlju* krv. Na sličan način tada označava isto *telom i krvlju* Gospoda, u sledećim odlomcima kod Jovana: *Ja sam hljeb živi koji siđe s neba; koji jede od ovoga hljeba živjeće u vijek; i hljeb koji ću ja dati tijelo je moje, koje ću dati za život svijeta. A Židovi se prepirahu. A Isus im reče: zaista, zaista vam kažem: ako ne jedete tijela Sina čovječjega, i ne pijete krvi Njegove, ne ćete imati života u sebi, I koji jede tijelo moje i pije moju krv, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti i pošljednji dan: jer je*

tijelo moje pravo tijelo i krv moja pravo piće. Koji jede moje tijelo, i pije moju krv, stoji u meni i ja u njemu. Kao što me posla živi Otac, i ja živim Oca radi; i koji jede mene i on će živjeti mene radi. Ovo je hljeb koji siđe s neba: ne kao što vaši ocevi jedoše manu, i pomriješe; koji jede hljeb ovaj, živjeće u vijek (Jovan 6: 51-58). Da Gospodovo tijelo označava Božansko dobro njegove Božanske ljubavi; i da njegova krv označava Božansku istinu koja proističe od njegovog Božanskog dobra, može se videti iz toga što se ovim hrani čovekov duhovni život. Zbog ovoga se i kaže, *moje tijelo je pravi hljeb, a moja krv pravo piće; a isti tako, ovo je hljeb koji je sišao s neba.* A pošto se čovek povezuje kroz ljubav i veru s Gospodom, to se kaže, *onaj koji jede moje tijelo, i pije moju krv. ostaje u meni, i ja u njemu.* Ali kao što je rečeno, samo oni shvataju ove reči koji su u veri i u ljubavi ka Gospodu, jer ove Gospod uzdiže iz života čulnih stvari tela prema životu njihovog duha; stoga iz svetlosti sveta u svetlost neba, u kojoj svetlosti nestaju one materijalne stvari koje su u misli iz tela./5/ Stoga onaj ko zna da krv označava istinu Božansku od Gospoda isto tako može da zna se *prolivanjem krvi* u Reči ne označava ubijanje, ili lišavanje čoveka života njegovog tela; nego /označava/ ubijanje ili lišavanje života duše, to jest, razaranje njegovog duhovnog života, koji je od vere i ljubavi ka Gospodu. Da krv, kada se proliva nezkonito, označava istinu Božansku koja je razorena pomoću obmana od zla, jasno je iz sledećih odlomaka: *Kad Gospod opere nečistotu kćeri Sionskih i iz Jerusalima očisti krv njegovu duhom koji sudi i sažiže (Isa. 4:4). jer su ruke vaše oskrvnjene krvlju i prsti vaši bezakonjem; usne vaše govore laž i jezik vaš izriče opačinu. Noge im trče na zlo i brze su na prolijevanje krvi prave; misli su njihove bezakonje; na putovima njihovijem je pustoš i rasap (Isa. 59:3,7). I jošte na skutovima tvojim nalazi se krv siromaha pravijeh (Jer. 2:34). Ali za grijehe proroka njegovijeh i za bezakonja svećenika njegovijeh, koji prolivaju krv pravedničku usred njega. Lutahu kao slijepci ulicama, kaljajući se krvlju, koje ne mogahu da se dotiču haljinama svojim (Plač 4:13-14). idući mimo tebe i vidjevši te kako se valjaš u svojoj krvi, rekoh ti: da si živa u svojoj krvi i opet ti rekoh: da si živa u svojoj krvi. I okupah te vodom, i sprah s tebe krv tvoju, i pomazah te uljem (Jez. 16:6,9). A ti, sine čovječiji, hoćeš li suditi, hoćeš li suditi gradu krvničkom? i hoćeš li mu pokazati sve gadove svoje? Skrivio si krvlju koju si prolio, i oskrvnio si se o gadne bogove svoje koje si načinio; i učinio si te se približiše dani tvoji, i došao si do godina svojih; za to ću učiniti od tebe rug među*

narodima i podsmijeh svijem zemljama. Gle, knezovi Izrailjevi u tebi dadoše da se proljevaju krv svaki silom svojom. U tebi su opadači da proljevaju krv i na gorama jedu u tebi, grdila, čine usred tebe (Jezik. 22;2,4,6,9). I učiniću čudesu na nebu i na zemlji, krv i oganj i pušenje dima. Sunce će se pretvoriti u tamu i mjesec u krv prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodov (Joilo 2: 30-31). I vidjeh kad se otvori šesti pečat, posta crno kao vreća od kostrijeti, i mjesec posta kao krv (Otkr. 6:12). I drugi anđeo zatrubi, i kao velika gora ognjem zapaljena pade u more i trećina mora posta krv (Otkr. 8:8). I drugi anđeo izli čašu svoju u more; i posta krv kao od mrtvaca, i svaka duša živa umrije u moru. I treći anđeo izli čašu svoju na rijeke i na izvore vodene; i posta krv (Otkr. 16: 3-4).

što je istina Božanska, kojoj je učinjeno nasilje preko obmane od zla. Slično je označeno *krvlju* i kod Mateje: *da dođe na vas sva krv pravedna što je prolivena od krvi Abela pravednog do krvi Zaharije sina Barahijina, kojega ubiste između crkve i oltara (Mateja 23:35).* čime se označava da su Jevreji vršili nasilje nad istinama Reči, od najranijih vremena sve do sadašnjeg vremena, jer ne priznaju nikakvu unutrašnju i nebesku istinu. Stoga nisu priznali ni Gospoda. Njihovo *prolovanje krvi* označavalo je potpuno odbacivanje istine Božanske, jer je Gospod bio Božanska istina sama, koja je Reč koja postade tijelo (Jovan 1.1,14). Potpuno odbacivanje istine Božanske, koja je od Gospoda, označeno je ovim rečima kod Mateje: *Tada Pilat uze vodu te umi ruke pred narodom govoreći: nisam kriv za u krvi ovoga pravednika: vi ćete vidjeti. I odgovarajući sav narod reče: krv njegova na nas i na djecu našu (Mateja 27: 24-25).* Stoga se ovaj predmet ovako opisuje kod Jovana: *Nego jedan od vojnika probode mu rebra kopljem; i odmah izide krv i voda. I onaj što vidje posvjedoči, i svjedočanstvo njegovo je istinito; i on zna da istinu govori da vi vjerujete (Jovan 19:34-35);* da je i voda izašla, je stoga što *voda* označava spoljašnje istine Božanske, kao što je Reč u slovu (da *voda* označava istinu, vidi br. 2702,3058,3424,8568). /7/ Iz svega ovoga se vidi šta se označava sa *biti očišćen krvlju Gospodovom*, naime, da je to preko primanja istine vere od njega (br. 7918,9088). Tako isto, jasno je šta je označeno ovim rečima kod Jovana: *Ioni ga pobijediše krvlju jagnjetovom i Rečju svjedočanstva njegovog (Otkr. 12:11).* *krvlju jagnjetovom* označava kroz Božansku istinu koja je od Gospoda, a koja je *i Riječ svjedočanstva njegovog.* *Krv jagnjetova* označava nevinu krv, jer *jagnje* označava nevinost (br. 3519,3994,7840). Istina Božanska koja proizilazi od Gospoda u nebu

ima u svojoj dubini nevinost, jer ona deluje samo na one koji su u nevinosti (br. 2526,2780,7877,7902).

9128.*Ali ako se sunce bude rodilo.* Da ovo označava, ako on to vidi jasno iznutra, naime, /da vidi/ da je to krađa koju počinja, vidi se iz značenja *sunca koje se rađa*, što je videti u svetlosti, stoga jasno; ovde, da su dobro i isina oduzeti, što je označeno *krađom* (onim što je ukradeno) (vidi br. 9125). Da *ako se sunce bude rodilo* ima ovo značenje, je zato što se *lupežom*, koji je uhvaćen dok prokopada (pomenuto u prethodnom stihu), označava oduzimanje dobra i istine tajno, a to znači kada se ne vidi (br. 9125). Kaže se, *ako on to vidi iznutra*, jer ovakvu stvar vidi unutrašnji čovek. /2/ Pošto je ovo važan predmet, nešto će se reći o viđenju iznutra. Čovek vidi u sebi da li je ono što misli i hoće, pa stoga i ono što kaže, istinito ili lažno. Ovo bi bilo nemoguće kada ne bi video iznutra /samoga sebe/. Viđenje iznutra je viđenje unutrašnjeg čoveka u spoljašnjem. Slučaj je isti s viđenjem (gledanjem) oka: oko ne može da vidi stvari koje su unutar njega (oka), neg samo one koje su izvan njega. Zbog ovoga se može reći da čovek vidi dobro i zlo koji su u njemu. Međutim jedan čovek vidi bolje od drugoga, a neki ne vidi nikako. Oni koji ga vide, to su oni koji primaju od Gospoda život vere i ljubavi prema bližnjemu, jer je ovo unutrašnji život, ili život unutrašnjeg čoveka. Ovakve osobe, koje su od vere u istini, i od ljubavi prema bližnjem u dobru, mogu videti zla i obmane u sebi, jer se zlo može videti od dobra, a obmana od istine; ali ne i obrnuto. Razlog je to što su dobro i istina u nebu, i u njegovoj svetlosti; dok su zlo i obmana u paklu, i u njegovoj tami. Otuda se vidi da oni koji su u zlu a otuda i u obmani, ne mogu da vide dobro i istinu, pa ni zlo ili obmanu, koji su u njima, stoga niti mogu videti iznutra. /3/ Ali neka se zna da je videti iznutra videti od Gospoda; jer je sa viđenjem kao i sa svi ostalim, po tome što ništa ne postoji od sebe, nego od nečega što prethodi (od priornog) ili višeg od sebe, stoga konačno od prvog i najvišeg. Prvo i najviše je Gospod. Onaj ko ovo shvata, taj shvata i to da je sve kod čoveka od Gospoda; i da pošto ljubav prema bližnjem i vera sačinjavaju istinski život čovekov, to sve što pripada ljubavi prema bližnjem i sve što pripada veri, je od Gospoda. Onaj ko je iznad ostalih po daru mišljenja i opažanja, može od ovoga da shvati da Gospod vidi svaku i sve stvari – i one najsitnije – koje su kod čoveka. Dok zlo i obmana ne potiču od onoga što je više od njih samih; nego od onoga što

je niže. Sledstveno oni /zlo i obmana/ ne potiču od Gospoda, nego od sveta; jer je Gospod iznad, a svet je ispod. Stoga je kod onih koji su u zlu a otuda i u obmani, unutrašnji čovek zatvoren iznad a otvoren ispod. Iz ovoga dolazi to, da im je svet sve, a nebo ništa. Isto tako, iz ovoga razloga, oni se vide pred anđelima izokrenuti; s nogama na gore, a s glavama dole. Ovakvi su u paklu.

9129. *Da je kriv za krv.* Da ovo označava da je on kriv, vidi se iz značenja *krvi*, što je nasilje pričinjeno dobru i istini, stoga je to biti kriv za takvo nasilje (o čemu gore, br. 9127).

9130. *A lupež sve da nadoknadi.* Da ovo označava popravak i nadoknadu za dobro i istinu koji su oduzeti, vidi se iz značenja *da nadoknadi (da plati)*, što je popravak i nadoknada (restoracija) (vidi br. 9087.9097).

9131. *Ako li on ne bi imao.* Da ovo označava ako ništa ne ostane, naime, od dobra i istine koji su oduzeti, vidi se iz značenja *ako ne bi imao (ako nema ništa)*, što znači da ne ostaje ništa od dobra i istine koji su oduzeti. (Da *krađa* označava dobro i istinu koji su oduzeti, vidi br. 9125; isto tako da je isto označeno i *lupežom* kao i *krađom*, br. 9125,9126).

9132. *Onda da se on proda za svoju krađu.* Da ovo označava otuđivanje, vidi se iz značenja *biti prodan*, što je otuđivanje (vidi br. 4742,4758,5886), ovde dobra i istine koji su oduzeti, i od kojih ne ostaje ništa (br. 9131); i iz značenja *da nadoknadi (da plati)*. S onim što je sadržano u ovome stihu, ovakav je slučaj. Onaj ko vidi da su dobro i istina kod njega oduzeti pomoću obmane od zla, on je kriv za nasilje koje mu je učinjeno, jer je učinjeno s njegovim znanjem. Jer ono što je učinjeno sa čovekovim znanjem, potiče od njegove volje, a u isto vreme od njegovog razuma, stoga od celoga čoveka, jer čovek je čovek zbog ove dve stvari, jer ono što je učinjeno zbog ove dve stvari, učinjeno je od obmane koja je od zla – od obmane, jer je iz razuma; a od zla, jer je od razuma; Iz toga to da je čovek kriv. Da ono što je učinjeno od (iz) čovekovog razuma, a u isto vreme i od njegove volje, postaje njegovo vlastito (vidi br. 9009,9069,9071); a da je čovek kriv ako vidi zlo svoje volje i ne potisne ga svojim razumom, vidi br. 9075.

9133. *Ako se nađe što je pokrao u ruci njegovoj živo.* Da ovo označava ako je imalo ostalo od istine i dobra čime se može izvršiti nadoknada, vidi se iz značenja *ako se nađe*, kad se kaže o dobru i istini koji su oduzeti, što je označeno krađom, što znači ostati; iz značenja *u rucinjegovoj*, što znači u njegovoj moći (da *njegova ruka* isto tako označava da ono što njemu pripada, videće se niže); i iz značenja *krađe (kradenoga)*, što je dobro i istina koji su oduzeti (br. 9125). Iz svega ovoga jasno je da se sa *ako se nađe u ruci njegovoj* označava ako je imalo ostalo od dobra i istine. Da isto tako to znači da se time može dati nadoknada, je stoga što ovaj stih govori o nadokandi za dobro i istinu koji su bili oduzeti. Ovde je slučaj ovakav. Sve dok je zajedničko (opšte) osećanje dobra ostalo, uvek ostaje nešto čime se može nadoknaditi neko dobro i istina koji su bili oduzeti, jer posebna dobra i istine zavise od opšteg (zajedničkog) dobra (br. 920,1040,1314,4269,4329,6115,7131). Da *u njegovoj ruci* označava sve što njemu pripada, je stoga što se *rukom* označava moć, a sve što nekome pripada, to pripada njegovoj moći. Stoga se *rukom*, posebno desnom rukom, označava čovek sam. Iz svega ovoga može se videti šta je označeno sa *sedeti o desnicu Oca*, kada se kaže o Gospodu, što je biti u svemu u Ocu i Otac u njemu, a pošto sve što je njegovo je i Očevo, a sve što je Očevo je i njegovo, kao što Gospod uči kod Jovana 14:8-11; 17:10.11).

9134. *Bilo vo ili magariac.* Da ovo označava od spoljašnjeg dobra ili istine, vidi se iz značenja *vola*, što je dobro prirodnog (vidi br. 2180,2566,5913,8937); i iz značenja *magarca*, što je istina prirodnog (br. 2781,5492,5741). Dobro prirodnog je spoljašnje dobro, a istina prirodnog je spoljašnja istina.

9135. *Ili ovca ili koza(jedno od male stoke).* Da ovo označava , ako je od unutrašnje istine i dobra, vidi se iz značenja *jednog od male stoke(ovce ili koze)*, što je duhovno dobro i istina, stoga unutrašnje dobro i istina (vidi br. 6016,6945,6049): U Reči *stada* se ponekad pominju, a ponekad *mala stoka*; a u unutrašnjem smislu se *stadima* označavaju unutrašnja dobra i istine otuda izvedene; a *malom stokom* unutrašnje istine i dobra otuda izvedena. Ali se razlika između ovih ne može znati ako se ne zna kako stoji stvar između ova dva stanja kod čoveka, prvog i drugog, za vreme preporađanja. Prvo je stanje kada ga vode istine vere u dobro ljubavi prema bližnjemu; drugo je stanje kada je u dobru ljubavi prema bližnjemu, a od ovoga u istinama vere. Preko prvog stanja, čovek se uvodi u crkvu, kako bi postao

crkva; a kada je postao crkva, tada je u drugom stanju. Dobra i istine kod njega u drugom stanju označavaju se *stadima*; dok se istine i dobra kod njega u prvom stanju nazivaju *malom stokom*. Iz toga to da se *istine* pominju na prvom mestu, a *dobra* na drugom. (U pogledu ova dva stanja kod čoveka koji se preporađa, ili što je isto, koji postaje crkva, vidi br. 7933,7992,8995,9088,9089.)/2/ Ona se dobra i istine nazivaju spoljašnjim koja su u spoljašnjem ili prirodnom čoveku; a ona se nazivaju unutrašnjim koja su u unutrašnjem ili duhovnom čoveku. Da su prva unutrašnja, a druga spoljašnja, je stoga što je unutrašnji čovek mudar od neba, a spoljašnji čovek od sveta; jer je nebo unutar čoveka, a svet je izvan njega. Kaže se od vola ili *magarca, ili od male stoke*, da bi svako spoljašnje dobro i istina mogli da budu označeni; a tako isto i svaka unutrašnja istina i dobro. Pored toga, u skladu s Božanskim redom u nebu, u spoljašnjem čoveku dobro se kreće prema istini, a u unutrašnjem čoveku od istina prema dobru.

9136. (*Ako se nađe u ruci*) *živo*. Da ovo označava ono u čemu ima duhovnog života, vidi se iz značenja *živo*, što je duhovni život, a to je život vere i ljubavi prema bližnjemu (vidi br. 5497,5890); stoga *živo* označava one u kojima ima duhovnog života.

9137. *Neka plati dvojinom (duplo)*. Da ovo označava nadoknadu u potpunosti, vidi se iz značenja *dvojinom*, što je u potpunosti (vidi br. 9103); i iz značenja *platiti*, što je nadoknaditi (br. 9087).

9138. Stihovi 4,5. 4. *Ko potre njivu ili vinograd pustivši stoku svoju da pase na tuđoj njivi, da nadoknadi najboljim iz svoga vinograda.* 5. *Ako izađe vatra i i naiđe na trnje, pa izgori stog ili žito koje još stoji ili njiva, da nadoknadi onaj koji je zapalio.* 4. *Ko potre njivu ili vinograd*, označava lišavanje dobra i istine crkve zbog čežnje, *pustivši stoku svoju da pase*, označava ako ovo učini smalo znanja; *na tuđoj njivi*, označava uništavanje dobara koja se slažu; *da nadoknadi najboljim iz svoga vinograda*, označava nadoknađivanje istinama i dobrima koja još nisu oštećena; 5. *Ako izađe vatra*, označava gnev zbog osećanja zla; *i naiđe na trnje*, označava ako dođe do obmana; *pa izgori stog*, označava povredu dobrima i istinama vere koji su bili *primljeni*; *ili žito koje još stoji ili njiva*, označava ako dođe

do dobra i istina vere u njihovom začetku; *da nadoknadi onaj koji je zapalio*, označava nadoknadu za ono što je oduzeto gnjevom od osećanja zla.

9139. *Ko potre njivu ili vinograd.* Da ovo označava lišavanje dobra i istine crkve zbog čežnji (jakih želja), vidi se iz značenja *potrti*, što je lišiti zbog čežnji (vidi br. 9141), iz značenja *njive*, što je crkva u pogledu dobra (br. 2791,4982,7502), stoga dobra crkve; i iz značenja *vinograda*, što je crkva u pogledu istine, stoga istina crkve. Da njiva označava *crkvu* u pogledu dobra, je zato što stvari njive, kao što su *pšenica i ječam*, označavaju unutrašnja i spoljašnja dobra crkve (br. 3941,7602,7605); a da *vinograd* označava crkvu u pogledu istine, je stoga što *vino*, koje pripada vinogradu, označava istinu od dobra (br. 1071,6377). /2/ Da *njiva i vinograd* imaju ovo značenje, ima svoje poreklo od predstava u duhovnom svetu. Jer se njive pune pšenice i ječma pojavljaju pred očima anđela u nebu iznad njih kada razgovaraju o skupovima onih koji su u dobru, a pojavljuju se vinogradi puni grožđa sa presama za vino, kada anđeli razgovaraju o skupinama onih koji su u istini od dobra. Ove predstave ne vode poreklo zbog toga što takvih stvari ima na zemlji; nego od korespondencija (saobraznosti), iz toga što pšenica i ječam hrane telo kao što dobra ljubavi i istine vere hrane dušu; i što vino, kao piće deluje na isti način. Iz svega ovoga je to da se u Reči dobra ljubavi i istine vere nazivaju *jelom i pićem*; u ovme smislu oni su nebeska jela i pića (vidi br. 56-58, 680, 681, 1973, 5915, 8562). /3/ Da *vinograd* označava crkvu u pogledu dobra i istine vere, koja se crkva naziva duhovnom crkvom, vidi se iz odlomaka u Reči gde se *vinograd* pominje; kao kod Jeremije: *pastiri moji pokvariše moj vinograd, potlačiće dio moj, mili dio moj obratiće u golu pustoš. Opustošen plakaće preda mnom; i sva će ta zemlja opustjeti, jer niko ne uzima na um (Jer. 12:10-11)*; gde *vinograd i njiva* jasno označavaju crkvu; a pošto je crkva crkva od (zbog) istine i dobra vere i ljubavi prma bližnjem, to je jasno da *vinograd* ovde označava crkvu u pogledu istine, i *njiva*, crkvu u pogledu dobra. Kod Isaije: *Jehova će doći na sud sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem, jer vi potrstete vinograd, grabež od siromaha u vašim je kućama (Is. 3: 14)*. i ovde *vinograd* jasno označava crkvu u pogledu dobra i istine vere; jer *starješine* s kojima će Jehova da ide na sud označavaju dobra crkve (vidi br. 6524-6525); a *kneževi*, istine (5044). /4/ Opet: *Zapjevaću sada pjesmu dragoga svojega o vinogradu njegovu: Dragi moj im*

vinograd na rodnom brdašcu (na rogu plodnosti) I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje, i sazida kulu posred njega, i iskopa pivnicu u njemu, i počeka da rodi groždem, a on rodi vinjakom (Isa. 5: 1-2). Ovo je rečeno o Gospodu, koji je *dragi i prijatelj (dragi moj)*; *vinograd* označava njegovu duhovnu crkvu; a *plemenita loza (vinograd narodnom brdašcu, na rogu plodnosti)* označava dobro vere ove crkve koje dolazi od ljubavi. Onaj ko ništa ne zna o unutrašnjem smislu Reči, nikako ne može da zna šta je označeno *vinogradom na rodnom brdašcu*. A u ovim rečima leži tajna koja se ne može izraziti rečima. Ovim se rečima u potpunosti opisuje povezanost Gospodovog duhovnog carstva s njegovim nebeskim carstvom, to jest, povezanost drugog neba sa trećim, stoga povezanost dobra vere u Gospoda, koja je u duhovnom carstvu, s dobrom ljubavi ka Gospod, koja je u nebeskom carstvu. *Vinograd* označava duhovno carstvo; a *rog* označava moć, stoga moć u tome carstvu; a *plodnost (sin ulja)* označava spoljašnje dobro ljubavi u nebeskom carstvu. (*prim. prev. Autor prevodi doslovno izraze s izvornog jezika, da bi jasnije prikazao unutrašnje značenje*). Nebesko carstvo, koje je najdublje Gospodovo nebo, naziva se *maslinovo drvo* ili *maslinjak*, jer *ulje* označava dobro nebeske ljubavi (br. 886,4582,4638). Neka se zna da je crkva Gospodovo carstvo na zemlji. (Da postoje dva carstva, nebesko carstvo i duhovno carstvo, i da duhovno carstvo sačinjava drugo nebo, a nebesko carstvo treće nebo, vidi br. 3887,4179,4279,4286; a o povezanosti ovih, vidi br. 6435.) /5/ Ponovo: *Tada pjevajte o vinogradu koji rađa crvenijem vinom; Ja Jehova čuvam ga, u svako doba zalijevaću ga; dan noć čuvaću ga da ga ko ne ošteti (Isa. 27: 2-3).* gde *vinograd koji rađa crvenijem vinom (čistim vinom) (merum)* označava duhovnu crkvu. Kod Amosa: *I po svijem vinogradima biti će tužnjava, jer ću proći posred tebe, govori Jehova. Teško onima koji žele dan Jehovin! Što će vam dan Jehovin? tada je mrak a ne vidjelo (Amos 5: 18-19).* Ovo je rečeno o poslednjem vremenu crkve, kada više nema dobra i istine vere, koje se vreme naziva *danom Jehovinim, danom mraka a nevidjela*; zbog toga se kaže, *u svijem vinogradima biti će tužnjava*. Kod Jovana u Otkrovenju: *I baci anđeo kosijer (srp) svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijeg (Otkr. 14:19).* obrati *vinograd (lozu) zemaljski* označava uništiti istinu i dobro crkve; *zemlja* ovde označava crkvu. Iz svega ovoga može se videti zašto je tako često Gospod vinograd uporedio sa crkvom (kao kod Mat. 20:1. i sledeći stihovi; 21:28,29;33-41: Marko 12:1-12): i

zašto je Gospod sebe nazvao *lozom*, kod Jovana: *Budite u meni i ja ću u vama. Kao što loza ne može roda roditi sama od sebe ako ne bude na čokotu, tako i vi ako u meni ne budete. Ja sam čokot a vi loze: i koji bude u meni, i ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa (Jovan 15:4-6)*. loza označava veru u Gospoda, stoga Gospoda u pogledu vere; jer Gospod je vera, jer je vera od njega; jer vera nije vera ovim kad je od njega. Otuda i *loza* označava veru koja je okrenuta k njemu.

9140.*Pustivši stoku svoju.* Da ovo označava ako to učini s malo svesnosti (šta radi), vidi se iz značenja *stoke (tovarne životinje)*, što je telesno zadooljstvo, ili apetit (telesna želja). Da ovo označava sa malo svesnosti, jer kad je čovek u ovim čežnjama (željama), on malo sluša razum, pa stoga je malo svestan onoga što radi. Sve zveri, ma koje vrste i podvrste, označavaju osećanja; blage i korisne životinje, dobra osećanja; a divlje i nekorisne, zla osećanja (br. 45,46,142, 7872,9090). kada se neka životinja nazove tovarnom životinjom, ona označava samo telesno osećanja koje u sebi ima malo razuma; jer što više čovek deluje od tela, to manje deluje od razuma, pošto je telo svet, stoga udaljeno od neba, gde je pravi razum. Pored toga, u izvornom jeziku, tovarna životinja se tako naziva zbog svoje grubosti i glupavosti, stoga zbog malo inteligencije; kao kod Isa. 19:11; Psalam 49:10; 73:22; Jer. 51:17; i na drugim mestima.

9141.*Da pase na tuđoj njivi (da opusti tuđu njivu).* Da ovo označava uništavanje dobara koja se slažu, vidi se iz značenja pasti (opustiti, uništiti, potrošiti), što je lišiti zbog čežnji (želje, apetita), stoga uništiti (o čemu niže); i iz značenja *tuđe njive*, što su dobra koja se slažu (koherentna dobra); jer njiva označava crkvu, a stvari na njivi označavaju dobra (vidi br. 9139); stoga oni koji su na tuđoj njivi, označavaju pridodata dobra koja se slažu; jer su dobra kod čoveka kao pokolenja na zemlji, pa su stoga u raznim stepenima bliskosti i slaganja (br. 9079). Oni koji nisu u istoj kući, ili skupa u istoj porodici, ali su srodni, su ono što se označava *tuđom njivom./2/* Da *pasti ili opustiti* označava lišiti preko čežnje, pa tako i opustiti, je zato što se rečju *opustiti* u izvornom jeziku označava spaliti i izgoreti, stoga i hraniti se time i uništiti (potrošiti). A pošto je ovo izvedena reč, *pasti (opustiti)* ovde znači uništiti preko čežnji (apetitaili jakih želja); jer čežnje su u čoveku vatre koje uništavaju (sažižu). U čoveku postoji oganj života, i svetlost

života. Oganj života (životni oganj) je njegova ljubav, a svetlost života (životna svetlost) je njegova vera. Ljubav prema dobru (to jest, ljubav ka Gospodu i ljubav prema bližnjem) čine oganj života u dobrom čoveku i u anđelu neba; a ljubav ka veri od istine čini svetlost života u njima. Dok ljubav prema zlu (to jest, ljubav prema sebi i svetu) čine oganj života u zlom čoveku i u paklenom duhu. Ljubav prema zlu naziva se u Reči *ognjem koji sažiže*, jer on gori i sažiže one stvari koje pripadaju ljubavi prema dobru i istini. (Da *oganj koji sažiže* ima ovo značenje, vidi br. 1297,1861,5215,9055)./3/ Da se izgaranje zbog čežnji označava ovom rečju u izvornom jeziku, jasno je iz sledećih odlomaka: *Jehova će ići na sud sa starješinama narodnim. Vi ste sažegli (ozgoreli) moj vinograd (Isa. 3:14). Dah Jehovin kao potok sumporni upaliće ga (Isa. 30.33). Potok sumporni (reka sumporna) označava obmane od zala ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu (br. 2446). /4/ Kod Jezikilja: Tada će izaći stanovnici gradova Izrailjevih, i naložiće na oganj i spaliće oružje i štitove i štitiće, lukove i strijele, sulice i koplja, i ložiće ih na oganj sedam godina. I ne će nositi drva iz polja, niti će sjeći u šumi, nego će oružje ložiti na oganj, i oplijeniće one koji ih oplijeniše, i pootimaće od onijeh koji od njih otimaše, govori Jehova Bog (Jez. 39;9-10); ovako se opisuje spaljivanje i pustošenje dobra i istine pomoću čežnji (jakih želja). Ali ko da vidi ovo, osim ako zna šta je označeno stanovnicima gradova Izrailjskih, kao i oružjem, štitom, lukom i strelom, sulicama i kopljima, sa sedam godina, i sa drvima iz polja, i iz šume (Da stanovnici označavaju dobra, vidi br. 2268,2451,2463,2712; da gradovi označavaju istine pa stoga i doktrinarne stvari iz Reči, br. 2268,2449,4492; i da Izrailj označava crkvu, br. 4286,6426,6637). Sledstveno stanovnici gradova Izrailjevih označavaju dobra doktrinarnih stvari crkve; a u obrnutom smislu, ova dobra preokrenuta u zla i obmane. (Da štit, štitić, i strele i luk označavaju istine doktrine iz Reči, preko kojih se štite od zlih obmana, vidi br. 2686,2709,6421; da luk označava moć istine od dobra, br. 4876,7026; na sličan način koplje, ali unutrašnju moć; da sedam godina označavaju puno stanje, stoga ono što je potpuno, br. 6508,8976; stoga ložiti ih na ognju sedam godina označava uništiti potpuno kroz čežnje; drva iz polja označavaju unutrašnja dobra crkve, br. 3720,8354; njiva je crkva, br. 2871,3766,7571; a drva iz šume, spoljašnja dobra, br. 3220,9011.) Kad se ove stvari znaju, onda se može znati i da se gornjim proročanstvima opisuje uništavanje svih stvari crkve pomoću čežnji (jakih želja) sve dok ništa ne ostane od*

dobra i istine unutrašnje i spoljašnje crkve, a što je označeno sa *ložiće ih za sedam godina, i neće donositi drva iz njive, ni sjeći drva u šumi./5/* Istim izrazima se opijuje i uništavanje dobra i istine crkve, kod Malahije: *je , gle, ide dan, koji gori kao peć, i svi će ponositi i svi koji rade bezbožno biti strnjika, i upaliće ih dan koji ide, veli Jehova nad vojskama, i neće im ostati ni korjena ni grane (Mal . 4:1);dan koji dolazi* označava poslednje vreme crkve, kad će ljubav prema sebi i svetu zavladatai, i uništiti sve istine i dobra crkve, tako da ništa ne će preživeti u čovekovom unutrašnjem i spoljašnjem, što je označeno *saneće im ostati ni korjena ni grane*.Korjen dobra i istine je u čovekovom unutrašnjem, a grana je u njegovom spoljašnjem. Iz ovoga se vidi da se sa *opustiti* označava uništiti pomoću čežnji, kao što je slučaj i na drugim mestima u Reči.

9142.*Da plati (nadoknadi) najboljim sa svoje njive, i najboljim sa svog vinograda.* Da ovo označava nadoknađivanje od dobara i istina koje su još neoštećene, vidi se iz značenja *njive*, što je dobro crkve; iz značenja *vinograda*, što je istina crkve (o čemu gore, br. 9139); ono se naziva najboljim što je posle uništenja i dalje ostalo neoštećeno; i iz značenja *platiti*, što je nadoknaditi (br. 9087).

9143.*Ako vatra izađe.* Da ovo označava gnev od osećanja zla, vidi se iz značenja *vatre*, što je ljubav, ovde zla ljubav i njeno osećanje (o čemu upravo gore, br. 9141). Kaže se *osećanje zla*, jer se *osećanjem* označava ono čime se ljubav nastavlja. Da *vatra* označava gnev od osećanja zla, je zato što je gnev iz ovoga izvora, jer kada se napadne ono što čovek voli, ljutina izbija i kao da gori. Otuda da se gnev opisuje u Reči *ognjem*, i kaže se da *gori*, kao u sledećim odlomcima: *Podiže se dim od gnjeva njegova, iz usta njegovijeh oganj, koji proždire, i živo ugljevlje odskakaše od njega (Psalam 18:8).Poštuj sina, da se ne razgnjevi, i vi ne izginete na putu svome; jer će se gnjev njegov brzo razgorjeti (Psalam 2:12).Ko će nas ostati kod ognja koji proždire? ko će nas ostati kod vječne žege? (Isa. 33.14).Za to izli na njih žestoku jarost svoju i silan rat, i zapali ga unaokolo, ali on ne razumije; zapali ga, ali on ne mari (Isa. 42:25).Jer će Jehova doći s ognjem, i kola će mu biti kao vihor, da izlije gnjev svoj u jarosti i prijetnju u plamenu ognjenom (Isa. 66:15).I pogledah, i brzo siđoh s gore, kad je gora gorjela ognjem, jer je Jehova bio gnjevan na nas (Zak. Ponovljeni 9:16,19).*U ovim i mnogim drugim odlomcima, gnev se opisuje *ognjem*. Gnev se pripisuje Jehovi, to jest, Gospodu, ali

je on u čoveku (br. 5798,6997,8483). (Da se Gospod pokazao na Gori Sinaju Izrailjskom narodu u skladu s njihovom prirodom, stoga u ognju, dimu, i mrkloj tami, vidi br. 6832). Ali neka se zna da je gnev vatra koja izbija iz osećanja zla; dok je revnost vatra koja izbija iz osećanja dobra (br. 4164,4444,8598). Stoga se i revnost opisuje *vatrom*, kao u ovim odlomcima: *Jehova Bog tvoj je vatra koja sažiže, Bog revnitelj (Zak. Ponovljeni 4:24).jer će oganj revnosti moje proždrijeti svu zemlju (Sofonija 3:8).*(Da je *revnost* Jehovina je ljubav i milost, i da se naziva *gnjevom*, jer tako izgleda zločestima kada trpe kaznu za svoje zlo, vidi br. 8875.)

9144.*I naiđe (uhvati) na trnje.* Da ovo označava koje ako stignu do obmana, vidi se iz značenja *naiđe (uhvati)*, kada se kaže o gnevu koji potiče od osećanja zla, što je uhvatiti (zahvatiti), pa stoga i zapaliti; i iz značenja *trnja*, što su obmane (o kojima u onome što sledi). Prvo će se nešto reći o tome kakav je ovo slučaj. Ljubavi u čoveku su vatre njegovog života (vidi br. 9055). Te ljubavi, koje su ljubav prema sebi i svetlu, su vatre koje izgaraju dobra i istine koje pripadaju samome životu. Ove vatre čine život čovekove volje, a svetlost od ovh vatri čini život njegovog razuma. Sve dok se vatre zla drže zatvorene u volji, razum je u svetlosti, pa je stoga u stanju da opaža dobro i istinu. Ali kada ove vatre bace svoje svetlo u razum, onda se prethodna svetlost izgubi, i čovek je u tami u pogledu opažanja dobra i istine, i to u srazmeri u kojoj se ljubavi prema sebi i svetlu povećavaju; dok na kraju ove ljubavi zaguše i ugase svu istinu, skupa sa svim dobrom./2/ Kada su ove ljubavi napadnute, tada vatra iz volje izbija i ulazi u razum, i tamo zapali vatru. Ta se vatra naziva gnevom. Otuda kad je gnevan, za čoveka se kaže da se *zagrejao, ili zapalio, ili da je u plamenu.* Ovaj plamen napada istine i dobra koja su u razumu, i ne samo da ih sakriva nego ih i izgori; i (ovo je tajna) kad ova zla vatra izbije iz volje u razum, ovaj se zatvara prema gore a otvara prema dole; to jest, zatvara se tamo gde gleda prema nebu, a otvara se gde gleda prema paklu. Zbog toga sledi to da kada se zao čovek upali gnevom, zla i obmane se ulivaju, koje gore kao plamen. Slučaj je kao da opekotinom (vatrom, febrom) u telu, koja, ako se dodirne vrhom igle, odmah se zgrči i zatvori, i tako spreči da povreda ne prodre dalje i napadne život u njegovim počecima. Pored toga, kada se obmana pokaže vidu, ona izgleda kao naoštrena (prim. prev. Autor vjerovatno ima na umu ono što se vidi u duhovnom svetlu, kada se govori o obmani)./3/ Stanje zloga

čoveka, kada je gnevan, slično je dimu, koji se , kad mu se približi vatra, zapali u plamen; jer zla obmana u razumu je kao dim; a gnev je kao plamen zapaljenog dima. Među njima postoji i korespondencija, pa stoga u Reči dim označava ono što je lažno; a njegov *plamen* označava gnev; kao kod Davida: *Dim je izbijao iz nozdrva njegovijeh, i oganj iz usta njegovijerh; ugljevlje je gorelo u njemu (Psalam 18;5?)*. I kod Isaije: *jer će se razgorjeti bezbožnost kao oganj, koji sažiže čkalj i trnje, pa upali gustu šumu, i otide u dim visoko. Od gnjeva Jehove nad vojskama zamračičese zemlja i narod će biti kao hrana ognju, niko neće požaliti brata svojega (Isa. 9:18.19)*. gde *dim* označaba obmanu, od čijega se palenja stvara gnev. (Da *dim* označava obmanu, vidi br. 1861.) /4/ Iz svega ovoga sada je jasno šta je označeno u unutrašnjem smislu *oganjem koji je izbio, i zahvatiće trnje, i strnjiku, i žito koje stoji*, naime, da ako zlo osećanje izbije u oganj, i zahvati obmane od požuda, i ako izgori istine i dobra vere. Svaka osoba koja misli, može da vidi da mora da postoji razlog da ovaj zakon leži sakriven i da se ne pokazuje; jer nema nigde zakona o tome da ako vatra zahvati trnje i izgori stabljiku, ili žito koje stoji; jer se ovakve stvari retko dešavaju; dok je nešto svakodnevno da vatra zla i gnev od požuda zahvate i i zapale obmane od požuda i tako unište istine i dobra crkve./5/ Da *trnje* označava obmane od požuda, vidi se iz sledećih odlomaka. Kod Isaije: *Trnje i čkalj niknuće na zemlji naroda mojega (Isa 32:13)*. *zemlja* označava crkvu; *trnje* i *čkalj* označavaju obmane, i zla iz njih. Opet: *zatrudnjecete slamom, rodicete strnjiku; gnjev će vaš proždrijeti vas kao oganj; i narodi će biti kao peći krečne; izgorjeće ognjem kao trnjeposječeno (Isa. 33: 11-12)*; *trnj će se upaliti ognjem* označava obmane koje izbijaju kao plamen, i uništavaju istine i dobra. /6/ Kod Jezikilja: *i ne će više biti domu Izrailjevu trn koji bode i žalac koji zadaje bol (Jez. 28:24)*. *Žalac koji zadaje bol* označava obmanu požuda koje dolaze od ljubavi prema sebi; *trn*, obmanu požuda ljubavi prema svetlu. Kod Osije: *jer se mati njihova kurva, sramoti se roditeljka njihova; Za to, evo, ja ću joj zagrading put trnjem i zazidaću zidom da ne nađe staza svojih (Osija 2:5-6)*. *putovi* i *staze* označavaju istine, a *trnje*, obmane umesto istina. /7/ Opet: *I oboriće se visine Abenske, grijeh Izrailjev; trnje će i čkalj rasti po oltarima njihovijem (Osija 10:8)*. *čkalj* i *trnje* označavaju zlo i obmanu koje pustoše dobra i istine bogoštovanja. Kod Davida: *Opkoliše me kao pčele sat, i ugasiše se kao oganj u trnju (Psalam 118:12)*. *oganj* u *trnju* označava požudu od zla. Kod Mateje: *Po*

plodovima njihovijem poznaćete ih. Bere li se grožđe sa trnja, a smokve sa čkalja? (Mat. 7:16). brati grožđe sa trnja označava dobra vere i ljubavi prema bližnjem od obmana od požuda (da grožđe označava ova dobra, vidi br. 1071,5117,6378)./8/ Kod Marka: a drugo padne u trnje; i naraste trnje, i udavi ga, i ne donese roda; A ono što se u trnju sije je koji slušaju riječ. Ali brige ovoga svijeta i prijevara bogatstva i ostale slasti uđu i zaguše riječ, i bez roda ostane(Marko 4: 7, 18-19).ovde se objašnjava šta je označeno zasijanim u trnje, stoga šta je trnje. Isto je označeno i sa sijati među trnjem, i sa žeti trnje kod Jeremije: jer ovako veli Jehova Judejcima i Jerusalimljanima: orite sebi krčevinu, i ne sijte u trnje (Jer. 4:3).Sijaće pšenicu, a trnje će žeti; mučiće se, a koristi ne će imati, i stidjeće se ljetine svoje, sa žestokoga gnjeva Jehovinog (Jer. 12:13)/9/ Obmane od požuda, koje su označene trnjem, su obmane koje potvrđuju one stvari koje pripadaju svetu i njegovim slastima, jer više od drugih, ove obmane se upaljuju i plamte, jer su od onih požuda u telu koje su ostale; stoga one i zatvaraju unutrašnjeg čoveka, tako da ne ceni ono što se odnosi na spasenje duše, i na večni život. /10/ Da: su stavili krunu od trnje na Gospodovu glavu, kad su ga razapeli, i da su ga pozdrvljali kao cara Judejskog, i rekli, Evo čovjeka (Jovan 19:2-3,5).pretstavlja stanje Božanske Reči u to vreme u Jevrejskoj crkvi; naime, da je bila zagušena obmanama požuda. Kralj Jevreja , kako su ga pozdravljali, označava istinu Božansku .(Da se kraljem u Reči označava istina od Božanskog, vidi br. 1672,2015,6148; i da je slično označeno pomazanikom, što je na Hebrejskom jeziku mesija, a na Grčkom hrist, br. 3004,3008,3732) Judom u najvišem smislu označen je Gospod kao Božansko dobro, a u unutzrašnjem smislu kao Reč, pa stoga i kao doktrina iz Reči (br. 3881); i da kada je Gospodu na glavu stavljena kruna, i kada je rečeno Evo čovjeka (Ecce homo), označeno je,evoBožanske istine kakva je sada u crkvi. Jer Božanska istina, koja proističe od Gospoda u nebu, je čovek; stoga nebo je veliki čovek, i to preko influksa i po korespondenciji, kao što je pokazano na kraju nekoliko poglavlja (vidi br. 1871,1276,8547,8988). Zbog ovoga se i Gospodova nebeska crkva naziva čovjekom (vidi br. 478,479), pošto je to bila crkva koja je bila pretstavljena preko Jevreja (br. 6363,6364,8770). Iz ovoga je jasno šta je označeno trnovom krunom, kao i kraljem Jevreja i natpisom na krstu Isus Nazarećanin, kralj Jevreja (Jovan 19: 19.20); naime, da je Božanska istina, ili Reč, bila tako gledana i tako su s njom postupali Jevreji, među kojima je

bila crkva. (Da sve stvari koje su Jevreji učinili Gospodu kod razapinjanja označavaju stanja njihove crkve u odnosu na istinuBožansku, ili Reč, vidi br. 9093.) Da je Gospod bio Reč, vidi se kod Jovana: *U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. I Riječ postade tijelo, i obitava među nama, i mi gledasmo slavu njegovu (Jovan 1:1,14); Riječ označava Božansku istinu.*

9145.*Pa izgori stog (plast).* Da ovo označava povredu nanesenu istinama i dobrima vere koje su bile primljene, vidi se iz značenja *stoga*, što je istina i dobro vere koja je primljena. Da *stog* ima ovo značenje je zato što jer je u njemu stajala žetva koja je bila skupljena, a *stogomkojstoji* označava se istina i dobro vere u njihovom začecu, o čemu u onome što sledi.

9146.*Ili žito koje još stoji, ili njiva.* Da ovo označava istinu i dobro vere u njihovom začecu, vidi se iz značenja *žita koje još stoji*, što je istina vere(o kojoj niže); i iz značenja *njive*, što je crkva u pogledu dobra, stoga dobro crkve (vidi br. 9139): da *žito koje stoji* označava istinu vere je zato što razne vrste žita, kao pšenica i ječam, kao i hleb od ovih označavaju dobra crkve (br. 3941,7602). Dobra crkve su dobra ljubavi prema bližnjemu i ljubavi ka Gospodu. Ova su dobra biće i duša vere, jer zbog njih vera je vera i zbog njih ona živi. *Žito koje stoji označava istinu vere u začetku zato što se još nije savilo u klasove, niti unelo u ambare; pa stoga zato što stoji, ili još uvek raste, označava istinu vere u njenom začetku./2/* Slično nešto je označeno i *usevom koji stoji* kod Osije: *Postavljaju careve, ali ne od mene, od srebra svojega i od zlata svojega grade sebi likove, da se istrijebe. Jer siju vjetar, pa će žeti oluju; stabljike ne će imati, klica ne će dati brašna (Osija (: 4,7).* Ovde se govori o istinama i dobrima vere crkve, koja se rasipaju kao prazne i lažne stvari. Da se govori o ovim stvarima, vidi se iz nizova; ali što se o njima kaže, vidi se samo iz unutrašnjeg smisla; jer se u ovome smislu *carem* označava istina vere u crkvi u kompleksu (br. 1672,2015,2069,3009,3670,6148); *kneževima* se izražavaju početne (primarne) istine (br. 1482,2089,5044); a iz ovoga je jasno šta je označeno sa *oni (Izrailjci) postavljaju careve, ali ne od mene, oni postavljaju kneževe, ali ne od mene*; jer *Izrailj* označava crkvu (br,4286,5658,6112,6917,8932), *zlatom* se oznažava dobro, a u obrnutom smislu zlo (br. 113,1551,1552,8932); *likovima (idolima)* se označava bogoštovanje od obmana i zala (br. 8941); i iz ovoga je jasno šta je označeno njihovim *srebrom* i njihovim *zlatom* od kojega

grade likove. *Vjetrom koje siju* označavaju se bezvredne stvari, a *olujom kojužanj* označavaju se nemiri koji iz toga proističu u crkvi; *stabljike koje neće imati* označavaju istine vere u začetku; *klice koje ne će dati brašna* (jela) označava se jalovost; *strancima koji će ih pojesti* označavaju se obmane koje će ih uništiti.

9147. *I najboljim iz svojega vinograda.* Da ovo označava nadoknadu za ono što je oduzeto gnevom od zlog osećanja, vidi se iz značenja *platiti* što je nadoknada (vidi br. 9087); iz značenja *vatrom koja izlazi*, što je gnev od osećanja zla (br. 9143); stoga *zapaliti* označava oduzeti ili time uništiti; a ono što je *zapaljeno*, označava ono što je oduzeto ili uništeno.

9148. Stihovi 6-14. *6. Ako ko da bližnjemu svojem novce ili posuđe na ostavu, pa se ukrade iz kuće njegove, ako se nađe lupež, da plati dvojinom; 7. Ako li se ne nađe lupež, onda gospodar od one kuće da stane pred sudije (pred Boga) da se zakune da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega. 8. Za svaku stvar za koju bi bila raspra, ili za vola ili za magarca ili za ovcu ili za kozu, ili za haljinu, za svaku stvar izgublenu, kad ko kaže da je njegova, pred sudije (pred Boga) da dođe raspra obojice, pa koga osude sudije, onaj da vrati bližnjemu svojem dvojinom. 9. Ako ko da bližnjemu svojem da mu čuva magarca ili vola ili ovcu ili kozu ili kako god živinče, pa uquine ili ohrone, ili ga ko otjera a da niko ne vidi, 10. Zakletva Gospodova neka bude između njih, da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega, i gospodar stvari neka pristane, a onaj da ne plati. 11. Ako li mu bude ukradeno, neka plati gospodaru njegovu. 12. Ako li ga bude rastrgla zvjerka, da donese od njega svjedodžbu, i da ne plati što je rastrgnuto. 13. Ako ko uzme u bližnjega svojega živinče na poslugu, pa ohrone ili uquine, a gospodar mu ne bude kod njega, da plati. 14. Ako li gospodar bude kod njega, da ne plati. Ako li bude najmljeno, da plati samo najam. 6. Ako ko da bližnjemu svojem novce ili posuđe na ostavu, označava istine od dobra i odgovarajuća znanja u memoriji; *pa se ukrade iz kuće njegove*, označava njihov gubitak odatle; *ako se nađe lupež*, označava sećanje; *da plati dvojinom*, označava nadoknadu u potpunosti; *7. Ako li se ne nađe lupež*, označava ako se izgubilo sećanje na ono što je oduzeto; *onda gospodar od one kuće da stane pred sudije (pred Boga)*, označava traganje od dobra; *da se zakune da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega*, označava da bi se videlo da li je ušao ili ne; *8. Za svaku stvar za**

koju bi bila raspra, označava za bilo koju povredu ili bilo koji gubitak; ili za vola ili za magarca ili za ovcu ili za kozu, označava od dobra i od istine spoljašnje i unutrašnje; ili za haljinu, označava čulnu istinu; za svaku stvar izgublenu, kad ko kaže da je njegova, označava sve što je u sumnji; pred sudije (pred Boga) da dođe raspra obojice, pa koga osude sudije, označava istraživanje i osudu pomoću istine; onaj da vrati bližnjemu svojem dvojnom, označava nadokandu u potpunosti; 9. Ako ko da bližnjemu svojem da mu čuva magarca ili vola ili ovcu ili kozu ili kako god živinče, označava istinu i dobro spoljašnje i unutrašnje; pa uquine ili ohrone, označava gubitak ili povredu; ili ga ko otjera, označava uklanjanje (udaljavanje); a da niko ne vidi, označava ono čega um nije svestan; 10. Zakletva Gospodova neka bude između njih, označava istraživanje pomoću istina iz Reči u odnosu na svaku i sve ove stvari; da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega, i gospodar stvari neka pristane, označava povezivanje s dobrom; a onaj da ne plati, označava da nema povrede;. 11. Ako li mu bude ukradeno, označava ako ima gubitka; neka plati gospodaru njegovu, označava nadoknadu umesto toga; 12. Ako li ga bude rastrgla zvjerka, označava ako povreda nij njegovom krivicom; da donese od njega svjedodžbu (svjedoka), označava da je ovo potvrđeno; i da ne plati što je rastrgnuto, označava da tu nema kazne; 13. Ako ko uzme u bližnjega svojega, označava istinu i dobro od drugoga stoga; živinče na poslugu, pa ohrone ili uquine, označava povredu nanesenu tome, ili nestajanje; a gospodar mu ne bude kod njega, označava ako dobro i istina nisu zajedno s tim; da plati, označava nadoknadu;. 14. Ako li gospodar bude kod njega, da ne plati, označava ako su dobro i istina zajedno s tim, onda nema nadoknađivanja; Ako li bude najmljeno, označava ako je radi dobra u svoju korist; da plati samo najam, označava potčinjavanje i službu.

9149. *Ako ko da bližnjemu svojem nioyce (srebro) ili posuđe naostavu. Da ovo označava istine oddobra i odgovarajuća znanja u memoriji, vidi se značenja srebra, što je istina od dobra (vidi br. 1551.2954,8932); iz značenja posuda, što su sećanja-znanja (vidi br. 3068); da se ovde misli na odgovarajuća znanja je stoga što se sve duhovne istine čuvaju u sećanjima-znanjima kao u svojim posudama (br. 3079); a sva sećanja-znanja odgovaraju (korespondiraju), koja su sadržana; i iz značenja na ostavu, što je biti u memoriji; jer u duhovnom smislu, u kome se*

govori o istinama i o sećanjima-znanjima, *ostava* označava biti čuvan u memoriji, jer se u ovoj čuvaju takve stvari. Dati bližnjemu na ostavu označava sačuvati u svojoj memoriji, jer ono što se kaže u smislu pisma kaže se o jednoj ili drugoj osobi, kao ovde o čoveku i njegovom bližnjem (o njegovom drugaru), u unutrašnjem smislu misli se na jednu (osobu); jer dve istine, kao i istina i odgovarajuće sećanje-znanje su u ljudskom biću kao čovek i njegov bližnji.

9150.*Pa se ukrade iz kuće njegove.* Da ovo označava njihov gubitak odatle, vidi se iz značenja *krađe*, što je oduzeti stvari koje čine čovekov duhovni život, stoga oduzeti istine i znanja, što je označeno *srebrom* i *posudama* (vidi br. 9149); i iz značenja *kuće*, što je mesto gde je nešto pohranjeno (spremljeno). Otuda to, da *kuća* označava razne stvari, kao crkvu, i dobro u njoj, ako i čoveka, i njegov um kako prirodni tako i racionalni; ali ovde /označava/ memoriju, jer su u njoj, kao u svojoj kući, istine i sećanja-znanja. (Da *kuća* ima razna značenja, vidi br. 3128,7353,7848,7939).

9151.*Ako se nađe lupež (Ako se uhvati lupež).* Da ovo označava sećanje, vidi se značenja *ako se nađe*, (*ako se uhvati*), kada se kaže o istinama i znanjima u memoriji, koja su oduzeta, što je sećanje; i iz značenja *lupeža*, što je ono što je bilo oduzeto, pošto se *lupežom* označava isto što i *krađom* (vidi br. 9125-9126).

9152.*Da (neka) plati dvojinom.* Da ovo označava punu nadoknadu, vidi se iz značenja *platiti*, što je nadokanda (vidi br. 9087); i iz značenja *dvojinom*, što je potpuno (br. 9103): U ovome stihu, i u onim koji slede, sve do stiha 14, predmet o kome se radi u unutrašnjem smislu je gubitak istine vere kod čoveka, stoga gubitak duhovnog života, i njegova nadoknada; jer se pomoću istina vere čovek vraća dobrima ljubavi prema bližnjem, i postaje duhovan. Ali stvari o kojima se govori u unutrašnjem smislu u onome što sada sledi, većinom su čoveku nepoznate. Razlog je to što se ne zna šta je to duhovni život, ni to da je duhovni život unutrašnji život različit od prirodnog života, koji je spoljašnji. Niti je poznato da Gospod daje duhovni život čoveku preko primanja istine vere u dobru ljubavi prema bližnjemu. Sledstveno, ono što je rečeno o gubitkuovog duhovnog života i njegovoj nadoknadi, to pada u mrklu tamu kod čoveka, jer to pada među stvari za koje ne zna. Pa ipak, ovakve stvari sačinjavaju anđeosku mudrost, jer one su

pogodne za svetlost u kojoj su anđeli; pa stoga kada čovek crkve, koji je u dobro vere, čita Reč, anđeli mu se pridružuju, i uživanju u čoveku, jer im se tada uliva mudrost od Gospoda preko Reči. Iz ovoga dolazi do povezivanja neba sa čovekom, što ne bi bilo moguće bez Reči. Jer je Reč takva da u njoj nema ni najmanje pojedinosti u izvornom jeziku koja ne deluje na anđele, i koja ih ne povezuje sa čovekom. Da je ovakav slučaj, mogu da ustvrdim, jer mi je to pokazano iz neba.

9153. *Ako li se ne nađe lupež.* Da ovo označava ako nema sećanja na ono što je bilo oteto, vidi se iz značenja *ako se ne nađe lupež*, što je sećanje na ono što je bilo oteto (vidi br. 9151); ovde, označava se ne sećanje, jer se kaže, *ako se ne nađe lupež*.

9154. *Onda gospodar od one kuće nek stane pred sudijom (pred Bogom).* Da ovo označava traženje od dobra, vidi se iz značenja *nek stane pred Bogom*, što je traženje koje treba izvesti (br. 9160); i iz značenja *gospodara kuće*, što je dobro od kojega to treba da se učini. Razlog za što *gospodar od kuće* označava dobro, je to što se predmet o kome se radi, istine i sećanja-znanja koja su oduzeta iz memorije, što je označeno srebrom i posudama koje su bile u ostavi a koje subile ukradene (br. 9149,9150); i pošto ove pripadaju dobru, i jesu u dobru, stoga *gospodar od kuće* označava dobro kojem one pripadaju, i kod kojega su. Dobro se naziva *gospodarem*, jer istine i sećanja-znanja pripadaju dobru kao svom gospodaru; a dobro se tako isto naziva *kućom*, jer su istine i sećanja-znanja u dobru kao u svojoj kući, vidi br. 3652, gde se otkrivaju reči Gospodove kod Mateje: *Neka onaj koji je na krovu kuće, ne silazi da uzme nešto iz kuće (Mateja 24:17).*/2/ Što se tiče ispitivanja o istinama i znanjima koja su oduzeta iz memorije, da treba da se ispitivanja, traženja/ učine od dobra, ovakav je slučaj. Dobro kod čoveka je u tome da opaža u sebi sve istine, jer dobro ima ovu osobinu od istina; i onoliko koliko istine imaju dobro u sebi i oko sebe, toliko su žive. Slučaj je isti i sa tkivom ili krvim sudom u živoj životinji. Sve dokle tkivo ima duh u sebi, dotle tkivo ima i krvi u sebi, sve dotle živi; na sličan način krvni sud živi sve dok je okružen tkivima u kojima je duh. Slično je i sa istinom i dobrom. Istina bez dobra je kao tkivo bez duha, i kao vena ili arterija bez krvi, čiju osobinu svak može da shvati, to jest, da bi bili bez života, i stoga bez koristi u živoj životinji. Slično je i u pogledu vere bez ljubavi prema bližnjem. Jer, kao što je rečeno, dobro ima svoj

kvalitet od istina, i ima svoju formu isto tako od njih. Jer gde je forma, tu je i kvalitet, i gde nema forme, tu nema ni kvaliteta. Sličan je slučaj i s duhom i krvlju u živoj životinji; duh prima svoje odredbe i svoju formu preko tkiva; na sličan način, krv /prima formu/ preko svojih sudova (krvnih). Iz ovoga je jasno da istine bez dobra nemaju života; i da dobro bez istina nema kvaliteta, stoga da vera bez ljubavi prema blišnjemu nije živa vera. Ovde se kroz veru označava vera od istine, a kroz ljubav prema blišnjem, označava se život od dobra./3/ Iz svega ovoga se može videti kako treba razumeti da se ispitivanje (traženje) mora činiti od dobra, to jest, traganje za istinama i dobrima koja su bila oduzeta; naime, da kada je čovek u dobru, to jest, u osećanju od činjenja dobra, on se tada seća svih istina koje su ušle u dobro: ali dakada se otkrene od dobra, istine nestaju, jer ih tada obmane od zla odnesu kao da ih ukradu. Ali istine koje su nestale, ponovo se vraćaju u sećanje, kada se čovek svojim životom vrati u osećanje dobra ili istine. Da je tako, svako ko razmisli može da zna iz svog iskustva i tuđeg /iskustva/. Iz ovoga je jasno na šta se misli kada se kaže da od dobra moraju tražiti istine i znanja koja su oduzeta iz memorije ili iz čovekovoga uma.

9155.*Da se zakune da nije posegao rukom svojom na stvar blišnjega svojega.* Da ovo označava videti da li su ušle u dobro, vidi se iz značenja *da li je posegao rukom*, što je da li je dobro postiglo svoje pravo i svoju moć; i iz značenja *na stvar blišnjega svojega*, što je istina i znanje-sećanje koji su oduzeti; jer su srebro i posude bili dati u ostavu, a bili su ukradeni, to je ono što se naziva *stvar blišnjega svojega*. (Da *srebro* i *posude* označavaju istine i sećanja-znanja, vidi gore, br. 9149). Iz ovoga je jasno da se sa *da se gospodar od kuće zakune da nije posegao rukom na stvar blišnjega svojega* označava da li je dobro postiglo svoje pravo i svoju moć nad istinama i sećanjima-znanjima koji su bili oduzeti, to jest, dali su ovi prethodno ušli u dobro (u skladu s onim što je upravo gore pokazano, br. 9154). (Dase *rukom* označava moć, vidi br. 878,3387,4931-4937,7673,8153; isto tako da *u ruci* označava ono što je kod nekoga i u nekome, br. 8133.)

9156.*Za svaku stvar za koju bi bila raspra.* Da ovo označava bilo koju povredu i bilo koji gubitak, vidi se iz značenja *raspre*, što je sve što je protivno istini vere, stoga što je pozleđuje ili gasi, stoga sve povrede i gubitke ma kakvi bili. U Reči, zla se ponekad nazivaju *gresima*, ponekad *nepravdama*, a nekad *prestupima*; ali šta

se pojedinačno označava ovim izrazima, jasno je samo iz unutrašnjeg smisla. Ona se zla nazivaju *prestupima*, koja su učinjena protivno istinama vere; ona se nazivaju *nepravdama*, koja su počinjena suprotno dobrima vere; a ona zla koja se nazivaju *gresima*, koja su počinjena suprotno dobrima ljubavi prema bližnjemu. Prva dva proističu od izokrenutog razumevanja, dok poslednja od izopačene volje. Kao kod Davida: *Operi me od moje nepravde, i očisti me od moga grijeha; jer priznajem moj prestup, i grijeh je moj uvijek preda mnom (Psalam 51: 2-3): nepravda* označava zlo suprotno dobrima vere; *grijeh*, zlo suprotno dobrima ljubavi prema bližnjem i ljubavi; a *prestupi*, zlo suprotno istinama vere. Pošto je ovo poslednje zlo koje proističe iz izopačenog razumevanja, pa se stoga prepoznaje od istina vere, to se kaže, *Priznajem prestupe svoje. /2/ Opet: Sjeti se, o Jehova, tvojih milosti; i tvoga sažaljenja; ne opominji se grijeha mladosti moje, i prijestupa moga (Psalam 25:6-7);grijesi* označavaju zla od izopačene volje; a *prijestupi*, zla od izopačenog razumevanja. Kod Isaije: *Gle, za bezakonja svoja prodadoste se; i za prestupe vaše bi puštena /raspuštena/ mati vaša (Psalam 50:1);nepravde* označavaju zla suprotna dobrima, a *prestupi*, zla suprotna istinama vere u crkvi; *mati* označava crkvu, za koju se kaže da je puštena /razvedena, otpuštena/ kada ode od vere. Kod Miheja: *Sve je to za prijestup (zločinstvo) Jakovljevo i za grijeha doma Izrailjeva. Koji je prijestup Jakovljev? nije li Samarija? koje su visine Judine? nije li Jerusolim? Upregni brze konje u kola, stanovnice Lahiska, koja si početak grijehu kćeri Sionske, jer se u tebi nađoše prijestuopi Izrailjevi (Miheja 1:5,13);*ovde se na sličan način *grehom* označava ono što je suprotnodobru ljubavi prema bližnjem i ljubavi; a *prijestupom*, ono što je protivno istini vere; jer *Samarija* označava crkvu izokrenute vere; a to isto označava i *Izrailj* u ovome odlomku. /3/ Pošto *prestupi* označavaju zla koja su suprotna istinama vere, to su oni i *prekršaji i pobune*, koje se u izvornom jeziku označavaju istim izrazom, kao kod Davida: *Za mnoga nevaljalstva (prijestupe) njihova obori ih, jer se pobuniše na te (Psalam 5: 10); pobuniti se* kaže se kad su i u pobuni i u prestupu, I kod Isaije: *Nijeste li sinovi prestupnički, sjeme lažno? Koji se upaljujete za bogovima (lugovima), pod svakim zelenijem drvetom, koljete sinove svoje u potocima (Isa. 57;4,5);*da *prijestupi* označavaju zla suprotna istinama vere, vrlo je jasno iz ovih odlomaka, jer *sinovi prestupnički* označavaju obmane koje razaraju istine vere; pa stoga se nazivaju *sjeme lažno*, jer *laž* označava obmanu

(br. 8908); pa se stoga kaže *da se upaljuju za bogovima (lugovima) podsvakim drvetom zelenim*, čime se u unutrašnjem smislu označava bogoštovanje od obmana; jer *bogovi* označavaju obmane (br. 4402,4544,7873,8867); a *zeleno drvo*, opažanje obmane od izopačenog razumevanja (br. 2722,4552); pa stoga se kaže, *koljete djecu /sinove svoje/ u potocima*, čime se označava uništavanje istina obmanama; jer *klati* označava uništavati; *djecu ili sinove* označava istine vere (br. 489,491,1147,2813,3373); a *potoci* označavaju obmane (br. 6693).

9157. *Ili za vola ili za magarca ili za jedno od male stoke (za ovcu ili za kozu)*. Da ovo označava od dobra i od istine spoljašnje i unutrašnje, to jest, za njihovu povredu ili gubitak, vidi se iz značenja *vola i magarca* što su spoljašnje dobro i istina; i iz značenja *male stoke*, što je unutrašnja istina i dobro (vidi gore. br. 9135).

9158. *Ili za haljinu*. Da ovo označava čulnu istinu, vidi se iz značenja *haljine*, što je istina (vidi br. 4545,4763,6914,6918); ovde stoga čulnu istinu, jer je ova najdalja ili najniža (istina) (br. 5081,5125,6564,6614). da *haljine* označavaju istine ima svoje poreklo od pretstava u drugom životu; jer duhovi i anđeli izgledaju obučeni u haljine u skladu s istinama vere koje imaju (br. 165,5248,5954).

9159. *Za svaku stvar izgubljen upred sudije (Boga) da dođe (pa koga Bog osudi) kad kaže da je njegova (kad kaže, To je to)*. Da ovo označava sve gde postoji sumnja, vidi se iz značenja *da dođe pred sudije, to jest, Boga*, što je istražiti pomoću istine (o čemu niže); i iz značenja *osuditi*, što je suditi i odrediti kaznu za njegov prekršaj. *Pa koga Bog osudi*, označava traženje pomoću istine, je stoga što *doći pred Boga* označava doći k sudijama, koji od istine treba da istraže o ovom predmetu. Stoga se i kaže, *pa koga Bog (bogovi, sudije) osudi*, s glagolom u množini. Osim toga, u izvornom jeziku, Bog se naziva *El*, u jednini, ali češće *Elohim*, u množini; iz razloga što se Božanska istina koja proistilče od Gospod, deli među anđelima na razne načine; jer koliko ima anđela, toliko ima i prijemnika istine Božanske, gde je svako prima na svoj način (br. 3241,3744-3746,3986,7833,7873,8301); otuda se anđeli nazivaju *bogovima*, jer sudije nisu sudile od samih sebe, nego od Gospoda. Sudii su i iz Mojsijevog zakona, pa stoga

iz Reči koja je od Gospoda. Čak se i danas pravda sprovodi od Gospoda kada se to vrši po savesti, i skladu s istinama.

/2/ U Reči Gospod se naziva Bogom zbog Božanske istine koja proističe od njega; a *Jehova* od Božanskog dobra (br. 4402,6303,6905,7268,8988). Otuda kada se u Reči govori o dobru, Gospod se naziva *Jehovom*, a *Bogom* gde se govori o istini (br. 2586,2769,7268,8988); stoga *Bog* označava istinu (br. 4287,7010,7268). Iz svega ovoga sada se vidi šta je označeno sa *ako se ne uhvati lupež, gospodar kuće da dođe pred Boga (stih 7)*; a ovde se sa *da dođu obojica Bogu, pa koga Bog osudi, taj neka plati*; kao i šta je označeno *Bogom* u sledećim odlomcima: *Njemu ćeš kazati i metnućeš ove riječi u usta njegovu; i ja ću biti s tvojim ustima i s njegovijem ustima, i učiću vas šta ćete činiti (Izazak 4:15)*; gde *Mojsije* označava Božansku istinu, ili zakon; i da *seustima* označava doktrinu iz toga, koja je bila pretstavljena *Aronom*, vidi br. 7010. Opet: *I Jehova reče Mojsiju: evo, postavio sam te da si Bog Faraonu, a Aron brat tvoj biće prorok tvoj (Izlazak 7:1; br. 7265)*. A u prvoj knjizi Samuilovoj: *U staro vrijeme ko bi išao da pita Boga govoraše: hajde da idemo vidiocu. Jer ko se sada zove prorok, i staro vrijeme se zvaše vidioc (I Sam. 9:9)*; gde *videoc* i *prorok* označavaju istinu Božansku, i doktrinu istine i dobra iz nje (br.2534,7269).

9160. *Neka pred Boga dođe riječ obojice pa koga Bog /Elohim/ osudi. (Pred sudije neka dođe raspra obojice pa koga sudije /Elohim/ osude)*: da ovo označava ispitivanje i odluku uz pomoć istine, vidi se iz značenja *reči koja ide pred Boga*, što označava ispitivanje uz pomoć istine, o čemu ćemo govoriti ubrzo; i iz značenja *osuditi*, što je odlučiti i odrediti kaznu onome koji je sagrešio. *Reč koja dolazi Bogu*, označava ispitivanje kroz istinu, jer dolaziti Bogu označava dolaziti pred sudije koji su trebali da sprovedu istragu u ovome predmetu. Stoga se i kaže, *Koga Bog /Elohim/ osudi /s glagolom u pluralu/*; Bog u izvornom jeziku je El, u jednini, ali češće je Elohim, u množini, jer se Božanska Istina u nebu prima među anđelima na mnogo načina, jer koliko god da ima tamo anđela, toliko ima i prijemnika Božanske Istine, svaki na svoj način; vidi br.

3241,3744,3745,3746,3986,7833,7836; otuda se anđeli nazivaju bogovima (br. 4295,4402,7268,7873,8301), a tako isto i sudije /se nazivaju bogovima/, jer nisu smeli da sude od sebe nego od Gospoda; sudili su i iz Mojsijevog Zakona, pa stoga

iz Reči koja je od Gospoda; čak se i danas presude određuju od Gospoda kada se to radi po savesti u skladu s istinama. Gospod se naziva Rečju Božijom zbog Božanske Istine koja proističe od Njega; a Jehova zbog Božanskog Dobra, vidi br. 4402,6303,6905,7268,8988; zbog toga gde se govori o dobru u Reči, On se naziva Jehovom, a gde o istini, Bogom (br. 2586,2769,2807,2822,3921,7268,8988); da Bog stoga označava Istinu, vidi br. 4287,7010,7278. *(prim. prev. Autor nagašava unutrašnju ili duhovnu razliku između reči Bog u jednini i reči Bog u množini. On na drugim mestima govori u Drevnoj Reči, koja se u glavnom izgubila. Međutim, arheolozi su u Iraku (bivšem Sumeru) pronašli prvu verziju Stvaranja sveta, po kojoj su Bogovi stvorili svet. Po toj verziji, svet je stvoren u šest dana, a po drugoj u sedam. Kad su se te dve verzije spojile (elohistička i jahveistička), po njoj je čovek stvaran dva puta, šestog i sedmog dana. U Božanskom providenju, međutim, to je odgovaralo unutrašnjem smislu, po kojemu se duhovni čovek stvara šestog dana a nebeski sedmog. Stoga se u istoriji Stvaranja razlikuje elohistički sloj od jahveističkog sloja. Jevreji smatraju da je reč Jehova toliko sveta, da se ne sme izgovarati pa su je zamenili sa rečju Gospod, koju sunačinili od rečenice, Ja sam onaj koji jeste, kako se Gospod sam sebe nazvao – da tako kažemo – pred Mojsijem na gori Sinajskoj, i tako došli do reči Adonai (Gospod). Na taj način, kada čitamo reč Gospod znamo da je to Jehova, a kada čitamo reč Bog, znamo da su to Bogovi u izvornom jeziku. Autor seslužio latinskim prevodom Sv. Pisma u kome se koristio originalni izraz Jehova, umesto Gospod, a što zvučineobično). Iz ovoga se stoga jasno vidi šta je označeno rečima, Ako li se nađe lupež, onda gospodar onekuće da stane pred Boga /pred sudije/ (stih 7); a ovde se rečima, pred Boga /Elohim/ neka dođe raspra /reč obojice/pa neka onaj koga Bog /Elohim/ osudi, taj neka plati; tako isto šta je označeno Bogom u sledećim odlomcima (Izlazak IV.16), Aron će mjesto tebe govoriti narodu, i on će ti biti mjesto usta, a ti ćeš njemu biti mjesto Boga; da Mojsije označava Božansku Istinu ili Zakon, i da mjesto usta označava doktrinu iz nje, koja je bila pretstavljena Aronom, vidi br. 7009. Ponovo (Izlazak VII. 1), I Jehova reče Mojsiju: evo, postavio sam te da si Bog Faraonu, a Aron brat tvoj biće prorok tvoj, vidi br. 7268. Isto tako u 1 Samuilovoj (IX.9), U staro vrijeme ko bi išao da pita Boga govoraše: hajde da idemo vidiocu. Jer što se sada zove Prorok, i staro se vrijeme zvaše vidjelac. I*

Vidjelac i Prorok označavaju Istinu Božansku, a otuda Doktrinu istine i dobra (br. 2534,7269).

9161.*Da vrati bližnjemu svojemu dvojinom.* Da ovo označava nadoknadu u potpunosti, vidi se iz značenja *vratiti (platiti)* što je nadoknada (br. 9097); i iz značenaj *dvojinom*, što je u potpunosti (br. 9103).

9162.*Ako ko da bližnjemu svojem da mu čuva magarca ili vola ili kakogod živinče.* Da ovo označava istinu i dobro spoljašnje i unutrašnje, i sve što pripada njihovom osećanju u memoriji, vidi se iz značenja *magarca, vola, i jednog od male stoke*, što je istina spoljašnja i unutrašnja (vidi gore, br. 9135); iz značenja *živinčeta*, što je osećanje dobra i istine (br. 45-46,142-143,7523,9090); i iz značenja *dati da mučuva*, što je držati i čuvati u memoriji (o čemu gore, br. 9149). (Da *čovjek i njegov bližnji* nisu jedan i drugi, nego su dva jedno, vidi br. 9149.)

9163.*Pa uquine ili ohrone.* Da ovo označava gubitak ili povredu, vidi se iz značenja *uginuti*, što je nestajanje i gubitak; i iz značenja *ohroniti*, što je povreda. U Reči *lom ili slomljen* označava razbijanje i povredu. Ovo ima poreklo u duhovnom svetu, gde je svaka i sve su stvari povezane u skladu s primanjem istine Božanske od Gospoda, stoga u skladu sa primanjem reda, koji vlada nad svakom i svim stvarima preko istine Božanske koja proizilazi od Gospoda (vidi br. 8700,8988). Iz ovoga dolazi to, da se istine u čoveku povezuju jedna s drugom u skladu s njihovim primanjem u dobru. Istine koje su ovako povezane, čine jedno; pa stoga, kada se one prekrše, istine koje su tu, rasipaju se. Jer dok su povezane, jedna opstoji od druge; ali kada se prekrše, jedna se odvaja od druge. Otuda to da se u Reči sa *biti slomljen*, i sa *podeljen*, označava rasipanje (br. 9093), a isto tako /se označava/ povreda. /2/ Rasipanje je označeno onda kada je celina slomljena; a povreda kada je deo slomljen, što se vidi iz sledećih odlomaka u Reči. Kod Isaije: *Mnogi među njima će se spotaći, i pasti, i slomiti se (Isa. 8:15; 28:13); spotaći se* označava biti naveden da počinu zlo, pa stoga da otpadne od istina u obmane; *pasti i biti slomljen* označava biti razasut, ovde u opšte. Kod Jezikilja: *Evo me na Faraona, cara Egipatskog. Slomiću mu mišice, i zdravu i slomljenu (Jezekilj 30:22); Faraon car Egipatski* označava sećanja-znanja koja izokreću i razaraju istine i dobra vere (br. 6651,6679,6683,6692); *slomiti mišice* označava razasuti njegovu

snagu, a tako i ova sećanja-znanja (br. 4932); zdravu, i *slomljenu* označava one stvari koje, pošto nisu pretrpele pozledu, odupiru se, a one koje su pretrpele povredu, ne odupiru se. /3/ Kod Luke: *A on pogledavši na njih, reče: šta dakle znači ono u pismu: kamen koji odbaciše zidari posta glava od ugla? Svaki koji padne (spotakne se) na taj kamen, razbiće se; a na koga on padne, satrće ga (Luka 20:17-18);kamen* označava Gospoda kao Božansku istinu br, 6426); a *biti slomljen, razbijen*, kaže se o istinama koje su od njega, označava *biti razasut*, i tako biti razbijen; i skupa s istinama, one stvari koje pripadaju duhovnom životu; kao što se dešava s onima koji poriču Gospoda i odbacuju istine koje su od njega, a to su oni koji odbacuju kamen. Kod Jeremije: *Pusti na njih zli dan; i dvostrukim polomom polomi ih (Jer. 17.18);dvostrukim polomom polomiti* označava potpuno razoriti. /4/ Opet: *Mišljah za sutra da će kao lav potrti sve kosti moje; od jutra do večera učiniće mi kraj (Isa. 38:13);Učini, te ostarje tijelo i koža, potr kosti moje (Pláč 3:4);U istoj kući da se jede, da ne iznesete mesa od njega iz kuće, i kosti da mu ne prelomite (Izlazak 12:46);slomiti kosti* označava razoriti istine od Božanskog, koje su poslednje u redu, a na kojima unutrašnje istine i dobra počivaju, i koje iz podržavaju; jer ako se ove razore, padaju i one stvari koje su sazidane na njima. Istine poslednje u redu su one koje pripadaju doslovnim smislu Reči, unutar kojih su istine unutrašnjeg smisla; i na kojim ove poslednje počivaju kao na stupovima kao svojim osnovama. (Da *kosti* označavaju istine, vidi br. 3812,6592,8005.) Iz svega ovoga jasno je šta je predstavljeno i označeno onim što je napisano o Gospodu kod Jovana: *A došavši na Isusa, kad ga vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni. Jer se ovo dogodi da se zbude pismo: kost njegovada se ne polomi (Jovan 19:33,36).*Razlog je bio to što je on bio Božanska istina sama kao u prvom tako i u poslednjem reda. /5/ Opet: *Kad Jehova zavije ulom narodu svojemu i iscijeli rane koje mu je zadao (Isa. 30:26); I prorok i svećenik, svi su varalice. I liječe rane naroda mojega ovlaš, govoreći: mir; a mira nema (Jer. 6:13-14);Satrven sam što je kći naroda mojega satrvena, u žalosti sam, čudo osvoji me (Jer. 8: 21);Zatresao si zemlju, i razvalio si je; stegni rasjeline njezine, jer se njija (Psalam 60:2);Jer evo ja ću podignuti pastira u zemlji, koji ne će obilaziti one koji ginu, ne će tražiti nejake, niti će liječiti ranjene, niti će nositi sustale (Zah. 11:16);Nema lijeka polomu tvom, ljuta je rana tvoja (Nahum 3:19);U ovim odlomcima, *ulom* označava povredu pričinjenu istinama i dobrima vere, a to znači i crkvi; *liječenje**

označava popravak i nadoknadu. Slično je označeno ovim rečima: *Koji ima mana na tijelu, neka ne pristupa da prinosu hljeb Boga svojega. Ni u koga je slomljena noga ili ruka (Levitska 21: 17,19);Slijepo ili kojemu je što slomljeno ili odbijeno, ni gutavo, ni krastavo, ni lišajivo, što je tako, ne prinosite Jehovi (Levitska 22:22).* jer ono što je *ulomljeno* označava ono što je razoreno. Povreda se označava *ulomom*, kao u ovim odlomcima: *I vidjeste da je mnogo proloma na gradu Davidovu (Isa. 22:9). U to ću vrijeme podignuti opali šator Davidov, i zatvoriću mu pukotine, i popraviću što je razvaljeno, i opet ću sagraditi kao što je bio prije (Amos 9:11);kuća Davidova i šator Davidov, označavaju Gospodovu crkvu, jer David, u proročkoj Reči, označava Gospoda (br. 1888).*

9164. *Ili ga ko otjera.* Da ovo označava uklanjanje, vidi se iz značenja *potjerati (zarobiti)* kada se kaže o dobru i istini kod čoveka, što je uklanjanje (otstranjenje). A ovde je slučaj kako sledi. Kad je čovek u istini od dobra, tada je ona istina, u koju ima najviše vere, u sredini; sledeća je istina ona u koju ima manje vere; i na kraju /slede/ one istine koje pripadaju sumnjivoj veri (veri u koju sumnja); okolo su obmane, koje, međutim, nisu u nizu s istinama, i ne stoje uspravno prema nebu kao što stoje istine od dobra; a one su nagnute nadole, i gledaju prema paklu, jer izvire iz zla. Ali kada obmane zauzmu (uzurpiraju) mesto istine, red se izokreće, i istine prelaze na strane, i oblikuju obim, dok obmane od zla zauzimaju sredinu. Iz ovoga je jasno na šta se ovde misli pod odvođenjem (o kojemu vidi br. 3436,6984,6103). Da je ovakvo odvođenje (uklanjanje) označeno sa *biti otjeran (zarobljen)* je stoga što kada obmane otjeraju (zarobe) istine, one ih odvede na ovaj način. Takvo je i značenje *biti otjeran i biti odveden* u sužanjstvo, kod Jeremije: *Sve će pastire tvoje odnijeti vjetar, i koji te ljubi otići će u ropstvo (Jer. 22:22);teško tebi, Moabe, propade narod Hamosov, jer sinove tvoje zarobiše, i kćeri tvoje odvedoše u ropstvo . Ali ću povratiti roblje Moabovo u pošljednja vremena (Jer. 48:46-47);sinovi koji su odvedeni u ropstvo označavaju istine; a kćeri, dobra. I kod Luke: i pašće od oštrica mača, i odvešće se u ropstvo po svijem narodima; i Jerusalem će gaziti neznabošci (Luka 21: 24);govoreći o svršetku vremena, koje je poslednje vreme crkve. *Pasti odoštrice mača* označava nestati zbog obmana, jer *mač(machera)* označava obmanu koja se bori protivu istine /br.2799, 4499, 6353, 7102,8294); narodi među koje će biti odvedeni u ropstvo*

označavaju zla od kojih su obmane (br. 1259,1260,1868,6306); da Jerusalem, po kome će gaziti neznabošci, označava crkvu, vidi br. 2117,3654.

9165.*A da niko ne vidi.* Da ovo označava ono čega um nije svestan, vidi se iz značenja *vidjeti*, što je razumeti, a isto i imati veru (br. 2325,2807,5114,5400); a pošto je razumevanje vid uma, *vidjeti* označava da je um svestan, ovde da um nije svestan, jer se kaže, *da nikone vidi*.

9166.*Zakletva Jehovina da bude među njima.* Da ovo označava istraživanje (ispitivanje) pomoću istina iz Reči u pogledu svake i svih ovih stvari, vidi se iz značenja *zakletve*, što je potvrda pomoću istina (vidi br. 28442, 3037,3375), stoga *zakletva Jehovina* označava pomoću istina iz Reči, jer u Reči su Jehovine istine, ili istine Božanske; i iz značenja među njima (među obojicom), što je u svakoj i svim stvarima, jer *dva* označava povezanost u jedno (br. 1686,3519,5194,8423), stoga ma šta da je u jednom, ili svakom i svim stvarima u tome. Da se ove stvari opažaju u nebu preko *dva*, je stoga što kada anđeli razgovaraju o dve istine koje se zajedno ne slažu, ispod (u svetu duhova) vide se dva duha koji se raspravljaju, dva duha koji su subjekti nekog broja društava (*prim. prev. Autor na više mesta govori o duhovima koji zastupaju mišljenje i stav celog jednog društva duhova i kao takvi idu kao emisari u druga društva. On ih naziva subjektima, ili po našem, podanicima*). Kod jednog duha pokazuju se svaka i sve stvari koje pripadaju jednoj istini, a kod drugoga duha svaka i sve stvari koje pripadaju drugoj istini; i na taj način opaža se kako se ove istine mogu povezati. A da je ovo ovako, pokazano mi je iskustvom. Otuda to da se sa *dva* označava i ono što je potpuno (br. 9103)./2/ Razlog da je bilo dopušteno Izrailjskom i Jevrejskom narodu da se kunu Jehovom bilo je to što oni nisu bili unutrašnji (ljudi), nego spoljašnji; i kada su bili u bogoštovanju, bili su u spoljašnjem bez unutrašnjeg. (Da je ovakva bila njihova priroda, vidi br. 4281,4293,4429,858,8806). Kada potvrđivanje istine siđe u spoljašnjeg čoveka odvojeno od unutrašnjeg, to se izvodi zakletvom. Drugačije je kada siđe u spoljašnjeg kroz unutrašnjeg; jer u unutrašnjem čoveku istina se pokazuje u svom svetlu, a u spoljašnjem odvojeno od unutrašnjeg čoveka, istina se pokazuje u tami. Iz ovoga je to da nebeski anđeli, koji su u najdubljem ili trećem nebu, pošto su u najvećoj svetlosti, ne potvrđuju istinu razumom, a još manje raspravljaju ili razmišljaju o njima, nego prosto kažu Da, ili Ne. To je stoga što

opažaju i vide istine od Gospoda./3/ Stoga Gospod kaže o zakletvama: *Još ste čuli kako je kazano starima: ne kuni se krivo, i ispuni što si se Gospodu zakleo. A javam kažem: ne kunite se nikako, ni nebom, jer je prijestol Božiji; ni zemljom, jer je podnožje nogama njegovijem; ni Jerusalimom, jer je grad velikoga cara. Ni glavom svojom ne kuni se, jer ne možeš ni dlake jedne bijele ili crne učiniti. Dakle, neka bude vaša riječ: da,da, ne,ne; a što je više od ovoga, oda zla je (Mateja 5:33-37).* Ove reči označavaju da istine Božanske treba da se potvrde od Gospoda, a ne od čoveka, što se dešava kad je čovek unutrašnji, a ne spoljašnji; jer spoljašnji ljudi potvrđuju istine zakletvama; a unutrašnji razlozima. Oni koji su još više unutrašnji, ne potvrđuju ih; nego samo kažu da je tako, ili da nije tako. Spoljašnji ljudi su oni koji se nazivaju prirodnim; unutrašnji ljudi su oni koji se nazivaju duhovnim ljudima; a oni koji su još više unutrašnji, ti se nazivaju nebeskim ljudima. (Da ovi nebeski ljudi opažaju od Gospoda da li je nešto istina ili ne, vidi br. 2708,2718,4448,7877): Iz svega ovoga jasno je na šta se odnose Gospodove reči, *Ne kunite se, i neka vaš govor bude, D,da, Ne .ne.* Ali biće rečeno i zašto je rekao da ne treba da se kunu ni nebom, ni zemljom, ni Jerusalimom, niti svojom glavom, i da je svaki govor osim d,da ne,n, oda zla./4/ *Kleti se nebom* označava /kleti se/ Božanskom istinom, pa stoga i Gospodom u nebu; jer nebo je nebo ne zbog anđela samih, nego zbog Božanske istine koja proističe od Gospoda, pa stoga zbog Gospoda koji je u njima; jer Božansko u njima čini da su, i da se nazivaju, anđeli neba. Iz svega ovoga jasno je za koga se kaže u nebu *da je u Gospodu*; isto tako da je Gospod u svakoj i svim stvarima neba; isto tako da su nađeli istine Božanske, jer su prijemnici istine Božanske od Gospoda. (Da je nebo, i da je nazvano nebo, zbog Božanskog Gospodovog u njemu, vidi br. 552,3038,3700, i da su anđeli istine Božanske, br. 4295,4402,7268,7873,8301; i da se nešto u Gospod naziva anđelom, br. 1925,2821,3039,4085,6280.) Zato što je Gospod nebo kao Božanska istina, to se kaže, *ne kuni se nebom, jer je prijestol Božiji*, jer prijestol Božiji označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda (vidi br. 5313,6387,9039)./5/ *A kleti se zemljom* označava (kleti se / crkvom, pa stoga Božanskom istinom u njemu; jer ako je nebo Gospod zbog Božanske istine koja proističe od njega, to je i crkva, jer crkva je Gospodovo nebo, ili njegovo carstvo, na zemlji (da je *zemlja* u Reči crkva, br. 662,1066,1262m8011,8732); a pošto *zemlja* označava crkvu, u kojoj je Gospodovo Božansko ispod neba, stoga se kaže, *ne kunite se zemljom, jer je*

podnožje Božije. Podnožje označava istinu Božansku ispod neba, kakva je Reč u doslovnom smislu, jer na ovome smislu stoji, kao na postolju, istina Božanska u nebu, a što je Reč u unutrašnjem smislu. Ova je istina označena *podnožjem* kod Davida (Ps. 99:5; 137:7); kod Isaije (6:13); i u *Plaču Jeremijinom* (2.1)./6/ *Kleti se Jerusalimom* označava /kleti se/ doktrinom istine iz Reči, jer *Jerusalim* u širem smislu označava crkvu (br. 2117,3654). Ali kad se pomene zemlja, koja označava crkvu, a onda Jerusalim, tada se *Jerusalimom* označava docrina crkve, stoga doktrina istine Božanske iz Reči. Otuda to, da se naziva *gradom velikoga cara*, jer se *gradom* u Reči u njenom unutrašnjem smislu označava doktrina istine (vidi br. 402,2449,4492,4493)./7/ *Kleti se svojom glavom* označava /kleti se /istinom za koju sam čovek veruje da je istina, i od koje on čini svoju veru, jer je to kao glava u čoveku, a isto tako i označava glavu kod *Isa.* 15:2; 29:10; Jezek. 7:18; 13:18; 16:12; 29:18; *Mat.* 6:17; i na drugim mestima. Stoga se kaže i, jer *ne možeš učiniti jednu dlaku bijelom ili crnom*, jer *dlaka (kosa)* označava istinu spoljašnjeg ili prirodnog čoveka (br. 3301), kao što je kod onih koji su u veri istine, ne zato što opazaju da je to istina, nego zato što tako uči doktrina crkve. I pošto je ne znaju ni iz jednog drugog izvora, to se kaže, *ne kunite se njom /glavom svojom/, jer ne možete učiniti jednodlaku bijelom ili crnom. Učiniti dlaku bijelom* označava izjaviti od sebe da je ineka istina istinita, a *učiniti jednu dlaku crnom*, označava izjaviti od sebe da je nešto obmana; jer *bijelo* se odnosi na istinu (br. 3301,3994,4007,5319); pa se stoga *crno* odnosi na obmanu. /8/ Iz ovoga se sada vidi šta je označeno sa *ne kunite se nikako, ni nebom, ni zemljom, ni Jerusalimom, ni svojom glavom*, naime, *to* znači da Božansku istinu ne treba da potvrđuje čovek, nego Gospod u čoveku. Zbog toga se na kraju kaže, *neka govor vaš bude, da, da, ne, ne; jer što je više, oda zla je*. Jer oni koji opazaju i vide istinu od Gospoda, i ne potvrđuju je na drugi način; kao što je slučaj s anđelima najdubljeg ili trećeg neba, koji se nazivaju nebeskim anđelima, a o kojima je bilo reči gore. Razlog da je svaki suvišni govor oda zla, je to da što je više od ovoga, to nije od Gospoda, nego od samog čoveka, stoga oda zla, je čovekovo vlastito je samo zlo (br. 210,215,8941,8944). Iz svega ovoga ponovo je jasno kako je Gospod govorio, naime, tako da u svakoj i svim stvarima postoji unutrašnji smisao; jer je govorio od Božanskog, pa stoga za anđele a u isto vreme i za ljude, jer anđeli opazaju Reč u skladu s unutrašnjim smislom.

9167. *Da se vidi da nije rukom svojom posegao na stvar bližnjegasvojega, ili da je njen gospoda nije uzeo (u Dan. prevodu i gospodarod stvari neka pristane).* Da ovo označava povezivanje pod dobrom, vidi se iz značenja *da se vidi da nije rukom svojm posegao na stvarbližnjega svojega*, kada se ovo kaže o istini i dobru spoljašnjem i unutrašnjem, da je to videti da li su ove /istine/ ušle u dobro (vidi gore, br. 9155), i na taj način da li su se povezale pod dobrom (šta je povezivanje pod dobrom, vidi br. 9154); i iz značenja gospodara, što je dobro (br. 9154). Stoga *da se vidi da li je to gospodar uzeo* označava da se vidi da li je dobro učinjeno svojim preko povezivanja. Da gospodar označava dobro je stoga što je kod duhovnog čoveka dobro na prvome mestu, a istina na drugome; a ono što je na prvome mestu, to je gospodar. /2/ Osim toga, sve su istine kod čoveka sređene u skladu s njihovim kvalitetom dobra, isto kao što je kuća uređena od strane njenoga gospodara. Iz toga je to da se *Gospodarem* u Reči označava Gospod kao Božansko dobro, a *Bogom, carem, i domaćinom*, Gospod kao Božanska istina; kao u sledećim odlomcima: *Jehova vaš Bog, je Bog nad bogovima, I Gospodar nad gospodarima (Zak. Ponovljeni 10:17). Jagnje će ih pobijediti, jer ono je Gospodar nad gospodarima, car nad carevima (Otkr. 17:14). I ima na haljini i nastegnu svome ime napisano: car nad carevima, i gospodar nad gospodarima (Otkr. 19:16).* (Da se Gospod naziva *Bogom* u odnosu na Božansku istinu, vidi br. 2586, 2769,7268,8988; i da se isto tako naziva *carem* u odnosu na Božansku istinu, br. 2015,3009,3670,6148). Iz ovoga je jasno da se Gospod naziva *Gospodom* u odnosu na Božansko dobro, jer tamo gde se o istini govori u Reči, govori se i o dobru (br. 683,793,6343,8339) . Kod Jovana: *Vi zovete mene učiteljem i Gospodom; i pravo velite; jer jesam. Kad dakle ja oprah vama noge Gospod i učitelj, i vi ste dužni jedan drugome prati noge (Jovan 13:13,14).* I ovde se Gospod naziva *Gospodom* od Božanskog dobra, a *Učiteljem* od Božanske istine. Kod Mateje: *I iznenada će doći u crkvu svoju Gospod, kojega vi tražite, i anđeo zavjetni, kojega vi želite (Malahija 1:3).* govoreći o Gospodovom dolasku, i naziva ga *Gospodom* zbog (od) Božanskog dobra, a *anđelom* zbog Božanske istine (br. 1925,2821,3039,4085,4295,6280). /3/ Zbog ovoga u Starom Zavetu on se često naziva *Gospod Jehovi*, i to kada se za nešto moli, čime se misli na *dobrog Jehovu* (br, 1793,2921); *prim. prev. Po autoru, u izvornom jeziku se vidi da postoji razlika kako se piše reč Jehova, to jest da se ona ne piše nego se iznad reči Gospod stavljaju znakovi samoglasnika reči Jehova;*

samo ponekad je poslednji samogasnik I a ponekad A, gde onaj sa I označava Gospoda koji vodi čevaka kroz iskušenja, a onaj koji završava na A, Gospoda kada nema iskušenja nego vlada mir. To je u skladu s učenjem da u izvornom jeziku, koji je najbliži jeziku kojim se služe nebeski anđeli - pored jezika misli i pretstava) i da se u Novom Zavetu naziva Gospodom umesto Jehovom (br. 2921). Iz ovoga se može znati šta je označeno ovim rečima kod Mateje: *Niko ne može služiti dva gospodara; ili će jednoga mrzeti, a drugoga ljubiti (Mat.6:24); dva gospodara* označavaju dobro i zlo, jer čovek mora da bude ili u dobru ili u zlu; on ne može da bude u oba zajedno. On može da bude u mnogo istina, po uslovom da su one postavljene u red pod jednim dobrom; jer dobro čini nebo kod čoveka, dok zlo čini pakao, a čovek mora da bude u nebu ili u paklu, i ne može da bude u oba, niti između dva. Iz ovoga se dakle vidi šta je u Reči označeno *Gospodom*.

9168. *A onaj da ne plati.* Da ovo označava da nema povrede (štete), vidi se iz značenja *platiti*, što je popravak, i nadoknada (br. 9087,9097); stoga *ne platiti* označava da nema nadoknađivanja, i nema popravka, jer nema povrede (štete).

9169. *Ali ako mu bude ukradeno.* Da ovo označava ako bude gubitak, vidi se iz značenja krađe, što znači oduzeti dobro i istinu (vidi br. 9125), stoga gubitak.

9170. *Da (neka) plati gospodaru njegovu.* Da ovo označava nadoknadu, vidi se iz značenja *platiti*, što je nadoknada (vidi br. 9087); i iz značenja *gospodara*, što je dobro (br. 9167). Tako se sa *neka plati gospodarunjevovu* označava nadoknađivanje istine dobru umesto one koja je bila oduzeta.

9171. *Ako li ga bude rastrgla zvjerka.* Da ovo označava da ako povreda (šteta) nije uzrokovana krivicom, vidi se iz značenaj *rastrgla*, što je povreda pričinjena obmanama od zla bez ičije krivice (vidi br. 4171,5828).

9172. *Da donese od njega svjedodžbu (svjedoka).* Da ovo označava da je ovo potvrđeno, vidi se iz značenja *svjedoka*, što je potvrđivanje.

9173. *I da ne plati što je rastrgnuto.* Da ovo označava da nema kazne, to jest, za povredu učinjenu bez krivice, vidi se iz značenja *ratrgnuto*, što je povreda bez krivice (kao upravo gore, br. 9171); i iz značenja *platiti*, što je kazna (br. 9102), ovde *ne kazna*, jer se *kažeda ne plati*.

9174. *Ako ko uzme na poslugu od bližnjega svojega /živinče/.* Da ovo označava istinu i dobro iz drugoga stabla, vidi se iz značenja *na poslugu*, što je primiti istinu od nekog drugog izvora ne od sebe, pa stoga od drugoga stabla. *Na poslugu* ima to značenje, jer u duhovnom svetu nema drugih dobara koja setraže od drugih, i koja se daju, osim onih koja dolaze od inteligencije i mudrosti. Doista ima mnogo drugih stvari koje se nude pogledu, bezbrojnih stvari, ali one su samo izgledi koji izviru iz onih stvari koje pripadaju inteligenciji i mudrosti. Iz toga se vidi da *na poslugu* označava biti poučen od nekoga drugoga, stoga od drugoga izvora a ne od sebe. Kakav je ovo slučaj, biće objašnjeno. Za čoveka se kaže da prima istine od sebe onda kada se poziva na istine koje ima kod sebe. U ovom slučaju on ih povezuje s onima koje je ranije posedovao. Ali čineći to, on usvaja samo one istine koje se potpuno slažu po istim dobrom; jer dobro je ono koje raspoređuje istine u nizove i povezuje ih uzajamno. Dobro je kao duša u čoveku, a istine su kao ono u šta se duša oblači, i pomoću čega deluje. Poznato je da svaka i sve stvari u čoveku žive od njegove duše; tako isto i istine vere žive od dobra ljubavi ka Gospodu i ljubavi prema bližnjemu. Ako ovo dobro nije duša u čoveku, nego dobro ljubavi prema sebi i svetu, tada čovek nije čovek, nego divlja zver; iako u svom vlastitom svetlu, koje kad se približi svetlo neba postaje tama, on izgleda kao čovek. Međutim, treba da se shvati da Gospod raspoređuje istine u red u skladu s dobrom čovekovog života./2/ Za čoveka se kaže da prima istine iz nekog drugog izvora, kada prima pouku od nekoga drugoga; i ako se ove istine ne slažu pod dobrom u kojemu je on, one se spremaju u njegovoj memoriji među sećanja-znanja; ali one ne postaju njegove – to jest, ne pripadaju njegovoj veri – jer su od drugoga stabla. O ovim istinama se govori u ovome i u sledećem stihu./3/ Kada se izrazi *na poslugu* i *na pozajmicu* pomenu u Reči, tu se označava biti poučavan i poučavati od osećanja ljubavi prema bližnjem; kao kod Mateje: *Koji ište u tebe, podaj mu; i koji hoće da mu uzajmiš, ne odreci mu (Mat.5:42)*; jasno je da *iskati* ovde ne znači iskati (pitati), jer se kaže, *daj svakomeko ište*; niti se sa *uzajmiti* misli na pozajmljanje, jer ako jedna osoba treba da da svakome ko pita, i svakome ko želi da uzajmi, ostao bi bez svih svojih dobara. Ali pošto je Gospod govorio od Božanskog, *iskanjem* i *željom da uzajmi*, i *davanjem* i *primanjem zajma*, označava se komunikacija nebeskih dobara, a to su spoznaje dobra i istine; jer što se tiče ove komunikacije, činjenica je da što više jedan anđeo daje drugome od osećanja

ljubavi prema bližnjemu, to se više u njega uliva od zajedničkog dobra iz neba, to jest, od Gospoda (br. 6478). Tako se davanjem onome ko ište, anđeo ne lišava dobara, nego se njima bogati. Slučaj je sličan sa čovekom, kad čini dobro drugome iz osećanja ljubavi prema bližnjemu; ali ljubav prema bližnjemu je u davanju dobrome, a nije ljubav prema bližnjemu davati zlome kada ovi pitaju i žele (br. 8120); u skladu s ovim rečima kod Davida: *bezbožnik uzima i ne vraća, a pravednik poklanja i daje (Psalam 37:21)*. I kod Luke: *I ako dajete u zajam od kojih se nadate da ćete uzeti /natrag/, kakva vam je hvala? Jer i griješnici griješnicima daju na zajam da uzmu opet onoliko. Ali ljubite neprijatelje svoje, i dajite u zajem ne nadajući se ničemu; i biće vam velika plata, i bićete sinovi najvišega (Luka 6: 34-36).*/4/ I ovde se uzajmljivanjem označava činjenje dobra od osećanja za bližnjega, pa stoga označava komunikaciju dobara neba; a tako isto i dobara sveta, ali ova poslednja radi prethodnih kao svojih ciljeva. Osećanje ljubavi prema bližnjemusastoji se u komunikaciji dobara bez očekivanja nagrade; a nema osećanja ljubavi prema bližnjem u komunikaciji dobara radi neke nagrade kao cilja(br. 2373,2400,3816,6478,8002). Osećanje ljubavi prema bližnjem sastoji se u volenju svojih neprijatelja, i činjenju dobra zlima; ali neprijatelji se vole i njima se čini dobro kada ih se pouči, i kada se poprave odgovarajućim sredstvima (br. 8121)./5/ I vršenje ljubavi prema bližnjemu označava se *davanjem uzajam*, i kod Mojsija: *Sam ćeš davati u zajam mnogim narodima, a sa nećeš uzimati u zajam (Zak.Ponovljeni 28;1,12);davati u zajam mnogim narodima* označava obilovati u dobrima inteligencije i mudrosti, i komunicirati drugima iz ovog obilja; a ne uzajmljivati od drugih /ne biti u potrebi za dobrima drugih), jer su mu sve stvari date od Gospoda. Tako kod Davida: *Blago onome ko je milostiv i daje u zajam! On će dati tvrđu riječima svojim na sudu (Psalam 112:5);sa biti milostiv i davati u zajam* opisuje se stanje onih koji su u pravoj ljubavi prema bližnjem. Na sličan način, Psalam 37:21, i drugi odlomci.

9175.*Pa ohrone(slomije) ili uquine.* Da ovo označava povredu tome, ili gašenje, vidi se iz značenja *ohronuti (biti slomljen)*, što je povreda /vidi br. 9163); i iz značenja *uginuti (umreti)*, što je gašenje.

9176.*A gospodar mu bude kod njega.* Da ovo označava, ako dobro ove istine nije zajedno s tim u zajedničkoj formi /zajedničkom dobru/, vidi se iz značenja

gospodara, koji je dobro (vidi br. 9167); i iz značenja *ako ne bude s njim*, što je ne zajedno s tim u zajedničkoj formi. Kakav je ovde slučaj, može se videti iz onoga što je gore pokazano (br. 9154) o istinama u dobru, naime, da su sve istine u zajedničkoj formi raspoređene pod svojim dobrom. Ali predmet o kome se ovde govori su istine uzajmljene, to jest, primljene od drugih (br. 9174), a ove istine ili imaju svoje dobro kod sebe, ili ga nemaju. Istine koje imaju svoje dobro kod sebe označavaju se *uzajmljenim stvarima koja ohronu ili uginu* kad je njihov gospodar s njima. Ali istine koje nemaju svoje dobro kod sebe su one koje su označene *uzajmljenim stvarima koja se polome (ohronu) ili uginu kad gospodar nije s njima.*/2/ Ove potonje istine mogu se opisati, ali ne i shvatiti, osim od onih koji su u svetlosti neba od Gospoda. Svi ostali, koji vide samo u svetlosti sveta, to jest, u prirodnoj svetlosti, ne će ih shvatiti, jer oni su u odnosu na nebeske stvari u mrkloj tami; i ako im se učini da su shvatili, to je iz zabluda i materijalnih stvari, koje uzrokuju tamu i pokrivaju senkom, a ne daju svetlost. Dovoljno je znati da je predmet o kome se govori istine vere povezane sa svojim dobro, i one koje nisu povezana sa njim. Istine koje nisu povezane su one koje se nauče od drugih, koje ne idu dalje od memorije, i ostaju tako kao sećanja-znanja, i one se ne opažaju među onim istinama koje su raspoređene u zajedničku formu pod dobrom. Iz svega ovoga može se u nekoj meri znati u čemu se sastoji anđeoska mudrost; jer anđeli ne samo da shvataju kakav je slučaj s ovim stvarima, nego shvataju i bezbrojne stvari o njima; i tako znaju o stvarima za koje čovek ne zna da postoje, a još manje šta su; jer su anđeli u svetlosti neba, a svetlost nebe sadrži u sebibeskonačne stvari, jer je svetlost neba Božanska istina koja proističe od Gospoda.

9177.*Da (neka) plati.* Da ovo označava nadoknadu, vidi se iz značenja *platiti*, što je nadoknada (br. vidi br. 9087).

9178.*Ako li gospodar bude kod njega.* Da ovo označava, ako bi dobro od istine bilo zajedno s tim, ne će biti nadoknade, vidi se iz značenja *ako li gospodar bude s tim*, što je ako je dobro istine zajedno s tim (o čemu gore, br. 9176); i iz značenja *platiti*, što je nadoknaditi (kao gore br. 9177); stoga *ne platiti* označava da ne će biti nadoknade.

9179.*Ako li bude najmljeno.* Da ovo označava, ako je to radi svoje koristi, vidi se iz značenja *onoga koji unajmljuje*, a to je onaj koji nešto čini u svom interesu, ili radi nagrade (vidi br. 8002); stoga u apstraktnom smislu to označava dobro u svoju korist, ili nagradu.

9180.*Da plati samo najam.* Da ovo označava potčinjavanje i uslugu, vidi se iz značenja *daplati samo najam (nadnicu)*, što je potčiniti se i služiti. Ovdeje slučaj ovakav. Oni koji uče i izvlače istine iz Reči, ili iz doktrine crkve, ili od bilo koga, ili iz samoga sebe, radi svoje koristi, to jest, kako bi postigli počasti ili bogatstvo, ili da bi zaslužili nebo; to su oni na koje se misli u unutrašnjem smislu pod najamnikom koji prima *svoju najamničku platu*, to jest, koji se potčinjavaju i služe. Jer samo-zasluga treba da bude na poslednjem mestu kod čoveka crkve, a ne na prvom. Kada je na poslednjem mestu, tada je ona sluga. ali ako je na prvom, onda je ona gospodar. Onaj koji gleda samo korist na prvome mestu, to je izokrenuti čovek, i on se tako i pretstavlja u drugom životu, s glavom u paklu. Ali onaj koji stavlja ljubav prema bližnjemu i veru na prvo mesto, stoga Gospoda i bližnjega, on je uspravan čovek, i on se pretstavlja u drugom života kao čovek koji stoji uspravno, sa glavom u nebu. Iz ovoga se vidi na šta se misli pod dobro koje je učinjeno radi svoje vlastite koristi; i šta to znači da se ovo dobro mora potčiniti i služiti, a što je označeno sa *Ako li bude najmljeno, da plati samo najam*.

9181. Stihovi 15,16. *15. Ko bi prevario djevojku, koja nije zaručena, te bi spavao s njom (legao), da joj da prćiju i uzme je za ženu. 16. Ako li mu je otac njezin ne bi htio dati, da da novaca koliko ide u prćiju djevojci. 15. Ko bi prevario djevojku, koja nije zaručena, označava dobro još ne povezano s istinom; te bi spavao s njom (legao), označava nezakonito povezivanje; da joj da prćiju i uzme je za ženu, označava znak pristanka za zakonito povezivanje; 16. Ako li mu je otac njezin ne bi htio dati, označava da ako unutrašnje dobro ne dopušta povazivanje; da da novaca koliko ide u prćiju djevojci, označava drugu istinu koja pristaje da bude na njenome mestu.*

9182.*Ko bi prevario djevojku koja nije zaručena.* Da ovo označava dobro još nepovezano s istinom, vidi se iz značenja *prevario (ubedio, naveo)*, kada se kaže o čoveku i o devojci, što je nagovoriti na povezivanje; iz značenja *čoveka (vir)*, što je

istina (vidi br. 3134,7716,9007); iz značenja *djevojke*, što je crkva u pogledu dobra (br. 3081,4638; stoga dobro koje pripada crkvi; i iz značenja *biti zaručena*, što je povezanost. Sada će ovde biti objašnjeno što je uzrok i poreklo zakona o nezakonitoj povezanosti o kojoj se ovde govori. Svi zakoni koji su dati sinovima Izrailjevima imaju svoj uzrok u nebu, i tamo je njihov uzrok je u zakonima reda koji tamo vladaju. Svi zakoni reda u nebu potiču od Božanske istine i dobra koji proističu od Gospoda; stoga su oni zakoni dobra ljubavi i istine vere. Povezanost dobra i istine u nebu naziva se nebeskim brakom, i to je pretstavljeno brakom na zemlji, a i označeno je *brakovima* u Reči. Iz ovoga jasno je na šta se odnose nezakonito povezivanje, kao i promiskuitet i preljubochinstvo. U ova dva stiha govori se o nezakonitom pvezivanju koje kasnije postaje zakonito ili se raspada . Nezakono povezivanje koje posle postaje zakonito, je predmet o kome se govori u ovome stihu; a nezakonito povezivanje koje se kasnije raspada, je predemt o kome se govori u sledećem stihu./2/ Nazakonito povezvanje je ono koje ne dolazi od bračnog osećanja; nego od nekog drugog osećanja, kao što je osećanje lepote, dobiti, ili osećanje ličnog ranga; a i ono koje dolazi od pohotljivosti. Ove su povezanosti u početku nezakonite, jer ono što ih poveruje je spoljašnje, a ne i unutrašnje u isto vreme. Ali uprkos toga,zakonita povezanost može da se toga izvede kao sredstva, a što se dešava kada se umovi povežu; a s druge strane, iz njih ne može da dođe do ni do kakvog povezivanja, ako se umovi razilaze. Da je ovako, općenito je poznato u svetu./3/ Zakonito povezivanje, koje je u umovima, izvodi se kada su oboje u sličnom dobru i istini; jer dobro i istine čine čovekov život; moralno i građansko dobro i istina, čine život spoljašnjeg čoveka, a duhovno dobro i istina, život unutrašnjeg čoveka. Neka se zna da čovekov život nema drugog izvora osim u dobru i istini, jer sve što čovek voli, to on naziva dobrom, a sve što veruje,on naziva istinom; ili, što je isto, sve što čovek hoće naziva se dobro, a sve što razume naziva se istinom. Iz ovoga je jasno da se stvara zakonito povezivanje kad je muž u istini, a žena u odgovarajućem dobru, jer na ovaj način se nebeski brak, koji postoji između dobra i istine, pretstavlja se kao par. Od toga dolazi to da bračna ljubav silazi iz ovoga braka (vidi br. 2727-2759,4434,4835)./4/ Iz ovih premisa sada se može znati koji je slučaj s povezivanjima o kojima se govori u ovome i sledećem stihu. Veridbe pre braka postojale su i u drevna vremena, i pretstvljale su prvo povezivanje, što je povezivanje unutrašnjeg čoveka odvojeno

od spoljašnjeg. Brakovi koji su sledili pretstavljali su drugo povezivanje, koje je između unutrašnjeg i spoljašnjeg čoveka. Jer dok se čovek preporuča, pomoću dobara i istina vere, prvo se preporuča unutrašnji čovek, a posle spoljašnji, jer prvi preporuča drugoga (br. 3286,3321,3882,8746). /5/ Iz ovoga je jasno šta se u Reči označava sa *biti zaručen (vjeren)*, kao sa *zaručnikom (vjerenikom)* i sa *zaručnicom (vjerenicom)*; naime, *zarudžbama* se označava povezivanje istine i dobra u unutrašnjem čoveku; *ženikom* (tamo gde se govori o Gospodu i o crkvi) označava se dobro; a *nevjestom*, istina; kao u sledećim odlomcima. Kod Jeremije: *Opominjem te se u mladosti tvojoj i po ljubavi o vjeridbi tvojoj, kad išaše za mnom po pustinji gde se ne sije (Jer. 2:2)*; govoreći o drevnoj crkvi i o tome kako ju je Gospod ustanovio; *ljubav overidbi* označava osećanje duhovnog života, koji potiče od istina vere i dobra ljubavi; i stanje želje, dok su u stvari bili u neznanju i u potrebi ovih stvari, označava se sa *ti išaše za mnom po pustinji gde se ne sije.* /6/ Kod Osije: *Tada ću im učiniti zavjet sa svijem zvijerima poljskim i sa pticama nebeskim, i učiniću da leže bez straha. I zaručiću te sebi do vijeka, zaručiću te sebi pravdom i sudom i milošću i milosrđem (Osija 2:18,19)*;

ovde se govori u ustanovljenju jedne nove crkve; *učiniti zavjet zvijerima poljskim, sa pticama nebeskim, i sa bubinama zemaljskim* označava povezivanje Gospoda preko unutrašnjeg i spoljašnjeg dobra i istine u jednom čoveku. Da *zavjet* označava povezanost, vidi br. 665-666,1023,1038,1864,1996,8778; *zvijerinje poljsko* označava život istine (br. 40,745,776,7441); *bubine zemaljske* označavaju dobra ki istine spoljašnjeg i čulnog čoveka (br. 746,909); *slomiti luk, i mač, i rat* označava razoriti doktrinu obmane (br. 2686,2709); *mač, obmanu* koja se bori protivu istine (br. 2799,4499,6353,7102); *rat, samu borbu, ili duhovnu borbu* (br. 1664,2686,8273), a *slomitti ove* označava razoriti ih./7/ *Zaručiti sebi pravdom i sudom* označava povezati s Gospodom u dobru i istini; *zaručiti* označava povezati sa sobom (sebi); *pravdom* se odnosi na dobro, a *sudom* na istinu (br, 2235); *zaručiti u milosti imilosrđu*, označava tako činiti iz ljubavi prema onima koji su u dobru i u ljubavi prema onima koji su u istinama; Gospodova milost se usmerava prema onima kojima treba dobro i koji čeznu za njim; a njegovo milosrđe, prema onima koji ne znaju istinu, a koji čeznu za njom. Svak može da vidi da su ovde označene ovakve stvari; jer jasno je i iz opažanja u prirodnoj svetlosti da Jehova na

pravi zavet sa zverima poljskim, sa pticama, i sa gmizavcima; nego s onima koji su u dobru i istini vere, stoga s dobrom i istinom u čoveku; sledstvaeno da su ovakve stvari sakrivene u ovom proročanstvu. /8/ Kod Malahija: *Juda čini nevjeru, i gad se čini u Izrailju i u Jerusalimu; jer skrvni Juda svetinju Gospodovu, koju bi mu valjalo ljubiti, ženeći se kćerju tuđega boga (Mal. 2:11);ženiti se kćerju tuđega boga* označava biti povezan sa zlom od obmane; *tuđi bog* označava obmanu (br. 4402,4544,7873)./9/ Da tamo gde se govori o Gospodu i crkvi, *ženik* označava dobro, a *nevjesta* istinu, može se videti iz sledećih odlomaka: *Veoma ću se radovati u Gospodu, i duša će se moja veseliti u Bogu mojemu, jer me obuče u haljine spasenja i plaštem pravde ogte me kao kad ženik namjesti nakit i kao kad se nevjesta uresi uresom svojim (Isa. 61:10):I ja Ivan vidjeh grad sveti, Jerusalim nov, gdje silazi od Boga s neba, pripravljen kao nevjesta ukrašena mužu svojemu (Otkr. 21:2);I dođe k meni jedan od sedam anđela koji imaju sedam čaša napunjenijehsedam zala pošljednijeh, i reče mi: hodi da ti pokažem nevjestu, jagnjetovu ženu (Otkr. 21:9);gde nevjesta označava crkvu. /10/ Kod Mateje: A Isus reče im: eda li mogu svadovi plakati dok je s njima ženik? Nego će doći vrijeme kad će se oteti od njih ženik, i onda će postiti (Mat. 9:15; Luka 5:34-35):*

oni se nazivaju *svatovi (sinovi svadbe)*, koji su u istinama crkve, i koji primaju dobro, jer dobro, koje je od Gospoda, je ženik; da *svatovi neplaću sve dok je ženik s njima*, označava da su u blagoslovenom i sretnom stanju, stoga s Gospodom, kad su u istinama povezanim sa svojim dobrom; *oni će postiti kad se ženik odvede od njih*, označava da su u nesretnom stanju kada dobro nije više povezano s istinama; ovo stanje je poslednje stanje crkve, a prethodno je prvo stanje. /11/ Slično nešto je označeno kod Mateje 25:1-12 *ženikomkojemu su djevojke krenule u susret; jer djevojke koje su imale ulja u svetiljkama* označavaju one koji imaju dobra u svojim istinama, ali *one koje nemajuulja u svetiljkama* označavaju one koji nemaju dobra u svojim istinama (vidi br. 4638; a da *ulje* označava dobro ljubavi, br. 886,3728,4582). /12/ Kod Jovana: *Jovan (Ivan) reče: vi sami svjedočite da rekoh: ja nijesam Krist (Hristos), nego sam poslan pred njim. Ko ima nevjestu ženik je, a prijatelj ženikov stoji i sluša ga, i radošću raduje se glasu ženikovu (Jovan 3:28-29);nevjesta* označava istinu vere u crkvi; a *ženik* dobro ljubavi u crkvi, i jedno i drugo od Gospoda; tako označavaju čoveka crkve kod kojega je dobro povezano s

istinama. Iz svega ovoga je jasno šta se označava u unutrašnjem smislu *radošću, glasom ženikovim i nevjestom* kod Isa. 62:5; Jer. 7:34;16:9;25:10 33:11; Otkr. 18:3; naime, označava se nebo i sreća koja proizlazi od povezanosti dobra i istine kod čoveka i anđela.

9183. *Te bi spavao s njom.* Da ovo označava nezakonito povezivanje, vidi se iz značenja *leći s djevojkom koja nije zaručena*, što je nezakonito povezivanje ; jer se sa *biti zaručen* označava povezivanje unutrašnjeg čoveka; a sa *leći sa* označava se povezivanje spoljašnjeg čoveka (o čemu upravo gore, br. 9182).

9184. *Da joj da prćiju i da je uzme za ženu.* Da ovo označava znak (zalogu) pristanka zakonitom povezivanju, vidi se iz značenja *prćije* i *uzeti*, što je znak (zaloga) pristanka (vidi br. 4456); i iz značenja *za ženu*, što je zakonito povezivanje, jer *uzetiza ženu* označava zakonito povezivanje. U duhovnom smislu nezakonito povezivanje je povezivanje istine s osećanjem od uživanja u svojojkoristi i u uživanje u počastima. U ovakvom su osećanju oni koj uče istine crkve radi ovih uživanja (zadovoljstava). Ali ovo povezivanje ne šteti onima koje kasnije Gospod preporodi, iako ova osećanja ostaju kod njega; naime, onase potčinjavaju osećanju istine radi dobra neke svrhe i radi života; i ona služe, jer su na poslednjem mestu. Jer dok se čovek preporađa, red života se izokreće. Na ovaj način od nezakonitog povezivanja postaje zakonito povezivanje./2/ Da je ovo moguće je zato što istine vere ulaze preko slušanja, to jest, preko spoljašnjeg čoveka, a spoljašnji čovek uživa samo u onome što pripada svetlu i samome sebi, a koja uživanja pripadaju samom čoveku, njegovoj koristi i počastima. Ali kad se otvori unutrašnji čovek preko preporoda, dobro se od Gospod u njega uliva preko toga, i usvaja i povezuje se s istinama vere koje su ušle preko spoljšnjeg čoveka, pa se u skladu s ovim red izokreće, to jest, ono što je bilo na prvome mestu, postavljase na poslednje. Tada Gospod privuče k sebi sve stvari u čoveku, koje pripadaju životu, tako da mogu gledati na gore. Tada čovek smatra za ciljeve one stvari koje pripadaju Gospodu i nebu; a Gospod postaje cilj radi kojega su sve stvari; a pređašnje stvari, koje su uživanja u vlastitoj koristi i počastima, on na njih gleda kao na sredstva koja vode tome cilju. Poznato je da sredstva primaju život samo od ciljeva, i da odvojena od njih nemaju života. Stoga onda kada uživanja u vlastitoj koristi i počastima postanu sredstva , tada ona imaju život od života koji

dolazi iz neba, to jest, preko neba, od Gospoda. Kada je čovjek u ovakvom redu života, tada su stvari korisne sebi i počasti za njega blagoslovi; međutim, kada se u izokrenutom redu, ove su stvari njega prokletstva. Da su sve stvari blagoslov kad je čovjek u redu neba, Gospod uči kod Mateje: *Tražite prvo carstvo njebesko i njegovu pravdu, i sve ostalo će vam se dodati (Mat. 6:33).*

9185. *Ako mu je otac njezin ne bi htio dati (ako bi odbio)* Da ovo označava ako unutrašnje dobro ne dopušta povezivanje, vidi se iz značenja *ne hteti (odbiti)*, što je ne dopustiti; iz značenja *dati mu je zaženu*, što je zakonito povezivanje (o kojem upravo gore, br. 9184); i iz značenja *oca*, što je dobro (br. 3703,3704,8328,8897); i pošto se od unutrašnjeg dobra, jer je od unutrašnjeg dobra kao oca i od unutrašnje istine kao majke, začinju i rađaju spoljašnje istine i dobra, to se ona stoga u Reči nazivaju *sinovima i kćerima*.

9186. *Da dade novaca koliko ide u prćiju djevojci.* Da ovo označava druge istine koje pristaju umesto prvih, vidi se iz značenja *srebra(novca)* što je istina (vidi br. 1551,2954,6914,6917); iz značenja *da plati (da dade)* što je nadomestak umesto pređašnjeg, jer onaj koji plaća prćiju i ne uzme devojkicu, daje nešto drugo umesto nje; i iz značenja *prćije djevojačke*, što je znak (zaloga) povezivanja (o čemu upravo gore, br. 9184), a koji je zalog istina koja pristaje uz unutrašnje dobro (slaže se s unutrašnjim dobrom). Jer je prćija bila pedeset srebrenika koji su se davali ocu devojkinom (Zak. Ponovljeni 22:29), pa stoga označavaju istine koje uvode u puno povezivanje; je *srebro* označava istinu, kao što je malopre pokazano; a *pedeset* označava u punini (br. 2252); ovde označava druge istine umesto prethodnih, a koje pristaju uz dobro./2/ Kakav je slučaj s ovim istinama, jasno je iz onoga što je gore pokazano; čemu treba da se doda što sledi, naime, da bi bezakonito povezivanje postalo zakonito, dobro koje utiče od Gospoda preko unutrašnjeg čoveka, mora da se poveže s istinom koja ulazi preko spoljašnjeg čoveka, to jest, preko slušanja. Ako se ova istina ne slaže s dobrom, tada se njeno mesto ustupa nekoj drugoj istini koja se slaže; to jest, koja pristaje na povezivanje./3/ Ovo se može ilustrovati primerima; ali pošto je povezivanje dobra i istine obavijeno gustim mrakom stoga što je dobro ljubavi bilo uklonjeno iz istine vere, i bačeno iza istina, i skoro sasvim iza leđa, ovaj predmet neće postati jasniji kroz primere. Uopšte govoreći, niko ne može da shvati unutrašnji smisao Reči, pa tako ni ono

što je u anđeoskoj mudrosti, osim ako zna i razume da se svaka i sve stvari neba odnose na dobro i istinu; i da sve postoji kroz povezanje ovih jednog s drugim /istine i dobra/. Otuda to da su oni u mraku koji odvajaju jedno od drugoga, naime, istinu vere od dobra ljubavi prema bližnjem, kao što čine oni koji veruju da se čovek spasava verom samom, to jest, samim pouzdanjem koje dolazi od vere. Pošto ovakve osobe sve pripisuju veri, a ništa ljubavi prema bližnjemu, one ne mogu da shvate ništa o onim nebeskim stvarima koje su u unutrašnjem smislu Reči; jer su u mraku pogledu dobra, pa stoga i u mraku o povezivanju istine s dobrom; stoga i o istini samoj, jer i ovo je uvijeno istom tamom. Otuda su umna lutanja i krivoverja tako brojna i tako velika. Oni koji su prosvetljeni u pogledu istina je mali broj onih koji su u doktrini, a u isto vreme i u životu istine./4/ Neka oni koji su u veri samoj znaju da su sve ideje misli anđela koji su u drugom nebu, koji se nazivaju duhovnim, da su to istine koje su postale dobra kroz život; i da su sve ideje misli anđela koji su u trećem nebu, a koji se nazivaju nebeskim, da su od dobra; i da su stoga oviposlednji u samoj mudrosti, o kojoj će biti rečene zavidljujuće stvari na drugome mestu, po Gospodovoj Božanskoj milosti.

9187. Stihovi 17-19. *17. Vještici ne daj da živi. 18. Ko bi obležao živinče, da se pogubi. 19. Ko žrtvu prinosi bogovima drugim osim jedinoga Gospoda, da se istrijebi kao prokletnik.* 17. *Vještici*, označava one u kojima se nešto od crkve povezalo s obmanama od zla ljubavi prema sebi; *ne daj da živi*, označava lišavanje duhovnog života; *18. Ko bi obležao živinče*, označava povezivanje sa zlima čežnje ljubavi prema sebi; *da se pogubi*, označava prokletstvo. *19. Ko žrtvu prinosi bogovima drugim*, označava bogoštovanje od obmana od zla; *osim jedinoga Gospoda*, označava Gospoda koji je Jedini Bog; *da se istrijebi kao prokletnik*, označava izbacivanje.

9188. *Vještici* (vračanjima, *vradžbinama*). Da ovo označava one kod kojih se nešto od crkve povezalo s obmanama od zla ljubavi prema sebi, vidi se iz značenja *vještice* (vračanja, *vradžbine*), što su obmane od zla ljubavi prema sebi povezane sa stvarima koje pripadaju crkvi. Postoje dve stvari koje čine nebo i duhovni život kod čoveka – istina vere u Gospoda, i dobro ljubavi k njemu. A postoje i dve stvari koje čine pakao pa stoga i duhovnu smrt kod čoveka – obmana vere, i zlo ljubavi prema sebi, a ove su poslednje /stvari/ povezane u onima koji su u paklu, i čine

pakleni brak; a one prve dve su opovezane kod onih koji su u nebu, i sačinjavaju nebeski brak. Koliko je moguće, Gospod sprečava da se u čoveku povežu istina i dobro s obmanom i zlom, jer ovo povezivanje je profanacija. (prim. prev, name, ako se povežu dobro i zlo, ili obmana i istina). Međutim, kod mnogih koji su u crkvi, to se ne može sprečiti, jer od ranog detinjstva nauče stvari crkve iz Reči, i iz doktrine iz Reči; neki od njih su prožeti takvim stvarima, i od njih načinili svoju veru. Kada ove osobe stignu u zrelo doba, i kada počnu sami da misle, a ne od drugih kao pre, tada ne drže do onoga što je bila njihova vera, pa umesto tago prigrlje neke obmane i ispune se njima. To su one osobe u kojima su se povezale istine s obmanama; jer one istine koje su postale deo vere, ostaju, i ne mogu se iskoreniti; a obmane koje su kasnije postale do vere, povezuju se snjima /s istinama vere/. /2/ Ovo se povezivanje u Reči naziva vraćanje (*vradžbine, vještice*). Razlog zašto su ove obmane /postale/ obmane od zla ljubavi prema sebi je to što sva zla izviru uglavnom iz ljubavi prema sebi, skupa sa zlom, i s obmanama, jer se ove /stvari/ slažu. Iz ovoga je jasno da u ovim osobama nema duhovnog života, jer je ovaj bio razoren obmanama od zla; pa onoliko koliko su oni povezali ove obmane sistinama, toliko se duhovni život ugasio u njima; pa stoga umesto da budu žive, one (te osobe) postaju mrtve, pa se kaže, *ne daj joj da živi (vještici)*. /3/ Da se ovo povezivanje naziva u Reči vraćanjima (*vradžbinom, vješticom*), jasno je kod Isaije: *Sada dakle čuj ovo, koja sjediš u slastima i bez brige sjediš i govoriš u srcu svom: ja sam, i nema druge osim mene; be ću biti udovica niti ću osirotjeti. To će ti oboje doći u jedan put, u isti dan da osirotiš i obudoviš, doći će ti potpuno, radi mnoštva čini (vraćanja) tvojih i radi velike sile vraćanja tvoga. Jer si se pouzdala u zloću svoju; niko me ne vidi. Mudrost tvoja i znanje tvoje, te si govorila u srcu svom: ja sam, i osim mene nema druge. Za to će doći na te zlo, i ne ćeš znati odakle dolazi, i popašće te nevolja, da je ne ćeš moći odbiti, i doći će na te u jedan put pogibao, za koju ne ćeš znati. Stani sada s vraćanjem svojim i s mnoštvom čini svojih, oko kojih si se trudila od mladosti svoje, ne bi li se pomogla, ne bi li se okrijepila. Umorila si se od mnoštva namjera svojih; neka stanu sada zvjezdari, koji gledaju zvijezde, koji proriču svakoga mjeseca, i neka te sačuvaju od onoga što će doći na te. Gle, oni su kao pljeva, oganj će ih spaliti, ni sami sebe ne će izbaviti iz plamena; ne će ostati uglja da se ogrije, ni ognja da bi se posjedjelo oko njega (Isa 47: 8-14)*. /4/ Da vještice označavaju one koji povezuju obmane zla ljubavi prema

sebi s istinama vere, i da tako propadaju (nestaju), jasno je iz svake pojedinosti u gornjem odlomku akose gleda po unutrašnjem smislu, jer su te pojedinosti ovde opisane. Gašenje njihovog duhovnog života opisuje se s *obudoviti i izgubiti djecu* (osirotjeti). *Udovištvo* označava lišavanje istine i dobra iz te /istine/; a *gubitak djece* (osirotiti) je lišavanje istine i dobra. Poreklo obmane, pošto je od zla ljubavi prema sebi, opisuje se u ovim rečima, *tvoja mudrost i tvoje znanje povelj su tekad si rekla u srcu svome: ja sam, i nema niko osim mene*; a zlo samo ljubavi prema sebi, ovim rečima, *gle, postaje pljeva; oganj će ih odnijeti, i ne će spasiti duše svoje od plamena; oganj i plamen* označavaju ljubav prema sebi. Da je sve što pripada duhovnom životu kod njih bilo ugašeno, opisuje se ovim rečima, *zlo će doći na te kad neočekuješ, i spopašće te nevolja koju ne ćeš moći da otkloniš*. Oni su nazvani *zvezdarima i onima koji gledaju zvijezde, i koji znaju novemjesece*, zbog toga što su u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih; jer ovi vide od spoljašnjeg čoveka a ne od unutrašnjeg, stoga od prirodne svetlosti a ne nikako od duhovne svetlosti; jer u unutrašnjem smislunebo, *zvezde, i novi meseci* označavaju poznavanja i sećanja-znanja; ovde, /znanja/ koja su se vide od sveta, a ne od neba./5/ Da *vračanja* označavaju takve obmane, jasno je i iz Miheja: *i satrcu gradove u tojoj zemlji i razvaliću sva tvoja tvrda mjesta. I istrijebiću vračanja iz ruku tvojih, je ne ćeš imati gatara (Miheja 5:11,12).gradovi u zemlji* označavaju lažne doktrinarne stvari njihove crkve, koje se nazivaju *vračanjima*, jer one razaraju istine vere. Kod Nahuma: *Za mništo kurvarstva ljupke kurve, vješte bajačice, koja prodaje narode svojim kurvanjem i plemena svojim vračanjem (Nah 3:4);kurvarstvo* označava izopačenost istine, a *vračanje (bajanje)*, obmane iz toga. Na sličan način u drugoj knjizi o Carevima: *I kad Joram ugleda Jehuva, reče mu: je li mir, Jehuve? A on reče: kakav mir? dok je toliko kurvarstva Jezebele matere tvoje i čaranja njezinijeh (2 o Carevima 9:22).*/6/ Da su oni *vračari* koji su sami sebe učili, i pouzdavali se u sami sebe toliko da su voleli sami sebe i želeli da im se klanja kao božanstvima, vidi iz odlomaka koji otvoreno govore o Gospodovom dolasku, koji će ih učiti i izbaciti *vračare*; jer onaj ko će biti naučen istinama i dobrima vere , njega treba da Gospod uči, i da se ne pouzdaje u sebe samoga. Stoga je ovako napisano kod Malahije: *Evo, poslaću anđela svojega, koji će pripremiti put preda mnomi iznedade će doći u crkvu svoju Gospod, kojega vi tražite. I doći ću k vama na sud, i biću brz svjedok protiv vračara i protiv*

preljubočinaca i protiv onijeh koji se kunu krivo (Malah. 3:1,5);vračari označavaju one koji uče sami sebe, i koji tako razaraju istine koje su od Gospoda; *preljubočinci* označavaju one koji razaraju dobra; a *oni koji se kunu lažno*, one koji potvrđuju obmane. Da je Gospod onaj koji iz izbacije, jasno je jer se kaže, Gospod će doći u crkvu (hram), anđeo zavjetni./7/ Tako i kod Mojsija: *Kad uđeš u zemlju koju ti Gospod Bog tvoj daje, ne uči se činiti gadna djela onijeh naroda. Neka se ne nađe u tebe koji bi vodio sina svojega ili kćer svoju kroz oganj, ni vračar, ni koji gata po zvijezdama, ni koji gata po pticama, ni uročnik. Ni bajač, ni koji se dogovara sa zlijem duhovima, ni opsjenar, ni koji pita mrtve. Jer je gad pred Gospodom koji tako čini, i za take gadove tjera te narode Gospod Bog tvoj ispred tebe. Drži se sa svijem Gospoda Boga svojega, jer ti narodi koje ćeš ti naslijediti slušaju gatare i vračare; a tebi to ne dopušta Gospod Bog tvoj; proroka ispred tebe, između braće tvoje, kao što sam ja, podignuće t Gospod Bog tvoj; njega slušajte. Po svemu kako si iskao od Gospoda Boga svojega na gori Horebu na dan sabora svojega govoreći: da više ne čujem glasa Gospoda Boga svojega i da ne gledam ognja toga velikoga, da ne poginem. Za to mi reče Gospod: dobro rekoše što rekoše. Proroka ću im podignuti između braće njihove, kao što si ti, imetnuću riječi svoje u usta njegova, i kazivaće sve što mu zapovijedim. A ko god ne bi poslušao riječi mojih, koje će govoriti u moje ime, od toga ću ja tražiti (Zak. Ponovljeni 18:9.19)/8/Bajačima, vračarima (augurima), i gatarima, i ostalima koji se ovde imenuju, označavaju se u unutrašnjem smislu oni koji razaraju istine i dobra crkve pomoću sećanja-znanja koja se primenjuju na pogrešan način; to jest oni koji to čine od svoje vlastite inteligencije i preko obmana od zala ljubavi prema sebi i svetu, stoga oni koji u uče i naučavaju iz žudnje za dobiti i počastima, a ne od osećanja za istinu vere i dobro života. I pošto sve obmane doktrine i zla života potiču iz ovoga izvora, pominje se *prorok* koji će doći i koji će ih učiti. Da je ovaj *prorok* Gospod, poznato je u crkvi, a bilo je poznato i Jevrejima i neznabošcima u to vreme, kao što se vidi iz Mateje 21:11; Luke 1:76; 13:33; Marka 6:4. One uči Gospod, koji čitajune sebe radi i sveta radi, nego dobra radi istine same, jer su tada prosvetljeni. Ali kad je ljudi čitaju sebe radi i sveta radi, tada postaju slepi. *Prorok* označava onoga ko naučava, a u smislu odvojeno od osobe, označava doktrinu (br. 2534,7269); stoga /označava/ Gospoda kao Reč, to jest, kao Božansku istinu.*

9189.*Ne daj joj da živi.* Da ovo označava lišenje duhovnog života, vidi se iz značenja *dati da živi*, što je obdariti duhovnim životom (vidi br. 5890); tako, *ne dati da živi* označava lišavanje duhovnog života. /Da oni lišavaju sebe duhovnog života koji povezuju obamne od zla ljubavi prema sebi s istinama vere, a koji su označeni *vračarima*, vidi upravo gore, br. 9188.)

9190.*Ko bi obležao živinče.* Da ovo označava povezivanje sa zlima čežnje ljubavi prema sebi, vidi se iz značenja *obležati (leći sa)*, što je biti povezan, i iz značenja *živinčeta*, što je dobro osećanje kod dobrog, a zlo osećaje kod zloga (br. 45-46,142-143,246,7872,9090), stoga /označava/ žudnje; ovde žudje ljubavi prema sebi. Zla se osećanja nazivaju *žudnjama*.

9191.*Da se pogubi.* Da ovo označav prokletstvo, vidi se iz značenja *biti pogubljen*, što je prokletstvo (vidi br. 5400,6119,9008).

9192.*Ko prinosi žrtvi bogovima /drugim/.* Da ovo označava bogoštovanje od zla, vidi se iz značenja *prinositi žrtve*, što je bogoštovanje (da prinositi žrtve označava bogoštovanje je zato što su žrtve bile glavne stvari bogoštovanja kod Izrailjskog i Jevrejskog naroda (vidi br. 923,6905,8680,8936); i iz značenja *bogova*, što su obmane (br. 4402,4544,8941). Bogoštovanje obmana od zla ovde se pominje, jer je ono suprotno bogoštovanju istina od dobra. Jer svako bogoštovanje ima stvari doktrine za svoja pravila; a ove stvari doktrine su istine onoliko koliko su od dobra; a one su obamne onoliko koliko su od zla; jer istine imaju svoju suštinu i život od dobra, dok u drugu ruku, obmane imaju svoju smrt od zla. /2/ Ali ovde je slučaj kao što sledi. Ima onih koji su u pravim istinama, nekih u istinama koje nisu prave, a nekih koji su u obmnama; međutim, oni koji su u pravim istinama, često su prokleti, a oni koji nisu u pravim istinama, čestosu spaseni. Ovo će izgledati paradiksikalno većini ljudi, ali je ipak istina. Samo iskustvo to potvrđuje; jer u paklu su viđeni oni koji su bili učeniji od ostalih u istinama iz Reči i iz doktrine svoje crkve, kako dostojanstveici tako i drugi; u drugu ruku, viđeni su bili u nebu oni koji su bili lišeni istina, čak i oni koji su bili uobmanama, kako Hrišćani tako i neznabošci./3/ Razlog da su prethodni u paklu bio je to su doista bili u istinama u pogledu doktrine, ali u zlima u pogedu života. A razlog zašto su potonji bili u nebu, bio j to što su dosta bili u istini u pogledu doktrine, ali su bili u zlu u pogledu

života. Neki duhovi koji su bili skoro preminuli, s kojima mi je bilo dato da govorim, čudili su se da su oni koji su bili vodeći po učenosti u Reči i u doktrini njihove crkve, da su bili među prokletima, a za koje su oni verovali da će postati sjajne zvezde u nebu, u skladu s ovim rečima kod Danila: *I razumni će se sjati kao svjetlost nebeska, i koji mnoge privedoše k pravdi, kao zvijezde vazda i do vijeka (12:3)*. Ali im je bilo rečeno da razumni oni koji su u istini, i koji naučavaju istine, a da su oni koji mnoge privdoše k pravdi, da su to oni koji su u dobru, i koji vode k dobru, pa je stoga Gospod i rekao: *Pravednici će sjati kao sunce u carstvu Oca svojega (Mat. 13:43)*. (Da se pravda odnosi na dobro, pa su stoga pravednici oni koji su u dobru, vidi br. 2235.) /4/ Pa im je dalje rečeno da oni koji su učeni u doktrini, ali koji su zli u životu, da su to oni na koje je mislio Gospod u sledećim odlomacima: *Mnogi će meni reći u onaj dan; Gospode! Gospode! nijesmo li u ime tvoje prorokovali, i tvojijem imenom đavole izgonili, i imenom tvojijem čudesa činili? I tada ću im ja kazati: idite od mene koji činite bezakonje! (Mat. 7:22,23)*. Tada ćete stati govoriti: *mi jedosmo pred tobom i pismo, i po ulicama našim učio si. A on će im reći: ne poznajem vas otkuda ste; odstupite od mene svi koji činite bezakonje! (Luka 13: 26-27)*. Pa im je bilo rečeno i da je isto označeno *ludim djevicama* koje nisu imale ulja u svojim svetiljkama, o kojima je napisano kod Mateje: *A poslije dođoše i one druge djevojke govoreći: gospodaru! gospodaru! otvori nam. A on odgovarajući reče im: ne poznajem vas (Mat. 25: 11-12)*; *imati ulja u svetiljkama* označava dobro u istinama koje pripadaju veri crkve (br. 4638; da *ulje* označava dobro ljubavi, vidi br. 886,4582). /5/ Dalje im je bilo rečeno da oni koji nisu u istinama, čak i koji su u obmanama zbog neznanja, ali su u dobru a od toga u osećanju poznavanja istine, da je na njih mislio Gospod kad jerekao: *I to vam kažem da će mnogi od istoka i zapada doći i sješće za trpezu s Abrahamom i Izakom i Jakovom u carstvu nebeskome; a sinovi carstva izgnaće se u tamu najkrajnju, onde će biti plač i škrgut zuba (Mat. 8:11-12)*. *I doći će od istoka i od zapada i sjevera i juga i sješće za trpezu u carstvu Božijem, i gle, ima pošljednjih koji će biti prvi, i prvijeh koji će biti pošljednji (Luka 13: 29-30)*. (Da neznaoši koji su u dobru, iako u neznanju o stvarima koje su istinite, da se primaju u nebo, vidi br. 2589-2604.2861,4190.4197-)/6/ Iz svega ovoga može se sada videti se onima koji prinose žrtve bogovima označavaju oni koji su u bogoštovanju obmane od zla, i

dasu to oni koji su prokleti, to jest, oni koji će biti izbačeni. Jer su obmane od zla zla u formi, i nazivaju se obmanom. Otuda to da oni koji su u zlu upogledu života, iako u istinama u pogledu doktrine, da su i pored toga u obmanama od svojih zala. Da je ovo ovako, jasno se vidi u drugom životu; jer kada su ove osobe ostavljene sebi samima, one misle od svoga zla protivu istina koje su znali i ispovedali; na taj način, one misle obmane. A to isto čine i u ovome svetu kada misle sami; jer ili izokreću istine, ili ih osporavaju, kako bi odbranili zla svoga života. /7/ Ali oni koji su u dobru, ali u stvarima koje nisu istinite, to jest, oni koji su u obmanama iz neznanja, kao što su mnogi unutar crkva, i mnogi izvan crkve koji se nazivaju neznaoškima, ovi doista smatraju da su njihove obmane istine; ali zato što njihove obmane dolaze od dobra, oni ih savijaju u dobro, pa stoga nema ništa rđavo u ovim obmanama, kao što ima kod onih koji su u zlu. I pošto su obmane od dobra blage i savitljive, ovakve osobe su sposobne da prime istine, i štaviše, one ih i primaju kada ih anđeli pouče. Ove se obmane mogu uporediti sa hranom koja nije čista, ali je ipak ukusna; dok obmane od zla mogu da se uporede sa hranom koja je iznutra trula. Ali istine od zla mogu da se uporede sa hranom koja izgleda čista, ali je iznutra pogubna, pa ako ide sa licemerjem, ona je i otrovna; kao što Gospod uči kod Mateje: *Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što ste kao okrečeni grobovi, koji se spolja vide lijepo a unutra su puni kostiju mrtvačijeh i svake nečistote (Mat. 23:27).*

9193. *Da se istrijebi kao prokletnik (Da je proklet).* Da ovo označava izbacivanje, vidi se iz značenja *biti proklet*, kada se kaže za one koji su u bogoštovanju obmana od zla, što je biti izbačen, to jest, iz crkve. Da je biti *izbačen iz crkve*, i na taj način iskorenjivati obmane, označeno sa *biti proklet*, jasno je iz Mojsija: *I izidoše ljudi nevaljali (od Belijala) između tebe i otpadiše sve koji življahu u gradu njihovu, govoreći: hajde da služimo drugim bogovima, kojih ne poznajete. Tada istraži i raspitaj i izvidi dobro, pa ako bude istina i doista se učinila ona gadna stvar među vama, pobij mačem sve koji žive u gradu onom, i zatri i njega i sve što je u njemu bilo, i stoku mačem pobij. I sav plijen skupi na sred ulice njegove, i spali ognjem i onaj grad i sva plijen iznjga Jehovi Bogu svojemu, da bude gomila do vijeka, i da se više ne sazida. I neka ti od prokletijeh stvari ništa ne prijene za ruku (Zak. Ponovljeni 13:13-17).* /2/ Da je obmana od zla označena *prokletom stvari*, jasno

jeiz svake pojedinosti u gornjem odlomku u unutrašnjem smislu; jer *gradovikoj* treba da se *prokunu*, označavaju doktrine, ovde lažne doktrine (vidi br. 2712,2943,3216); *oštrica mača kojim da se pobiju ljudi i stoka* označava istinu koja se bori i koja razara obmane koje su od zla (br. 2799,4499,7102,8294); *ulica u koju da se donese sav plijen* označava istinu doktrine (br. 2336); *oganj kojim da se plijen spali sa gradom* označava zlo ljubavi prema sebi (br. 1297,6832,7324). Iz ovoga se vidi da ovo *proklinjanje* označava izbacivanje iz crkve, i iskorenjivanje. Zbog toga je i bilo zapovedeno da se neznabošci (narodi) u zemlji Hananskoj *prokunu* (Zak. Ponov.7:2,24-26); jer su ovi narodi pre toga sačinjavali crkvu u toj zemlji, pa su stoga imali oltare, i prinosili žrtve (br. 3686,6306,6516,8054); ali kada su preokrenuli reprezentativno bogoštovanje, koje je pripadalo drevnoj crkvi, u idolopoklonstvo, i tako istine pretvorili u obmane i izpreljubočili dobra (br. 8317), tada je bilo zapovedeno da se ne samo ljudi nego i gradovi i ono što je bilo u gradovima, *prokunu*./3/ Razlog je bio to što su sve stvari u (toj zemlji) predstavljale obmane od zla; *gradovi sami*, doktrine koje obmanjuju; *stoka*, zla osećanja; *zlato i srebro*, njihova zla i obmane; i ostale stvari na sličan način. Glavna osobina bogoštovanje u drevnoj crkvi bila je klanjanje Bogu u ljudskoj formi, stoga klanjanje Gospodu. Ali kada su se okrenuli od dobra ka zlu, počeli su da se klanjaju pretstavama samim, kao što su sunce, mesec, zvezde, kao i šumarci, kipovi, i Bog pod raznim idolskim formama, stoga spoljašnjim stvarima odvojeno od unutrašnjih, kao što je slučaj onda kada se unutrašnji čovek zatvori. A unutrašnji se čovek zatvara zbog zlog života (zbog života zla); jer Gospod se uliva preko dobra, i otvara unutrašnjeg čoveka; pa se stoga zatvara zbog zla. A kada se unutrašnji čovek zatvori, istine se okreću u obmane; i tamo gde ostanu kao istine, one služe zlima koja pripadaju ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetlu: Glavna stav unutrašnjeg bogoštovanje je priznavanje Gospoda kao jednog i jedinog Boga, i da je sve dobro i istinito od njega. Oni u crkvi koji nepriznaju njega, ne mogu biti u dobru, pa stoga ne mogu biti ni u istini. Priznaju ga oni koji su u veri, a u isto vreme u dobru života (u dobrom životu); ali ne oni koji su u zlu života (u zlom životu) (br. 8878). Priznavai i klanjati se Gospodu je živeti u skladu s njegovim zapovestima, to jest, živeti životom vere i ljubavi prema bližnjemu, vidi br. 8252-8257. Život vere se sastoji u ispunjavanju zapovesti iz poslušnosti i kroz život ljubavi prema bližnjem, to jest, da se zapovesti izvršavaju iz ljubavi.

9194. *Osim jedino Jehovi.* Da ovo označava da se samo Gospod, koji je jedan i jedini Bog, sme bogoštovati, vidi se iz značenja *prinositi žrtve*, ovde Jehovi samom, što je bogoštovanje (klanjanje) (vidi gore br. 1343,1736,6905.8864). (Da je Božansko koje je *Otac*, Božansko dobro u sebi, vidi br. 2803,7499,8897; stoga da je Gospod jedan i jedini Bog, br. 1607,2149,8864,8865).

9195. Stihovi 20-23. *20. Došljaku nemoj činiti krivo niti ga cvijeliti, jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj. 21. Nemojte cvijeliti udovice i sirote. 22. Ako li koju ucvijeliš u čemu god, i poviče k meni, čuću viku njezinu. 23. I zapaliće se gnjev moj, i pobiću vas mačem, pa će vaše žene biti udovice i vaša djeca sirote. (prim. prev. U Daničićevom prevodu ovo su 21, 22, i 23 stih istoga poglavlja)* *20. Došljaku nemoj činiti krivo niti ga cvijeliti*, označava da oni koji žele da budu poučeni u dobrima i istinama vere ne treba da se napadaju obmanama doktrina i zlima života; *jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj*, označava da su oni bili zaštićeni od obmana i zala onda kada su ih napadali pakleni duhovi. *21. Nemojte cvijeliti udovice*, označava one koji su u dobru bez istine, ali koji čeznu za istinom; *i sirote*, označava da ih se ne sme varati; *22. Ako li koju ucvijeliš u čemu god*, označava ako su prevareni (ako ih se vara), *i poviče k meni*, označava molbu Gospodu za pomoć; *čuću viku njezinu*, označava da će im se pomoći; *23. I zapaliće se gnjev moj*, označava stanje onih koji ovo čine; *i pobiću vas mačem*, označava da će oni sami sebe lišiti dobra i istine kroz obmane; *pa će vaše žene biti udovice*, označava da će dobra kod njih nestati; *i vaša djeca sirote*, označava da će tada u isto vreme i istine nestati.

9196. *Došljaku nemoj činiti krivo, niti ga cvijeliti.* Da ovo označava da one koji žele da budu poučeni u istinama i dobrima vere, da ih se ne sme napadati obmanama vere i zlima života, vidi se iz značenja *došljaka*, što je onaj koji želi da bude poučen u stvarima crkve, stoga u istinama i dobrima vere, i koji primaju ove i živeu skladu s njima (vidi br. 1463,8013); da *došljak* ima ovo značenje je zato što *biti došljak* (doseljenik, stranac) znači biti poučavan, a istotako znači i živeti (br. 2025,3672,6095); i iz značenja *ne uciviliti*, što se kaže za one koji žele da budu poučeni u istinama i dobrima vere, da njih ne treba napadati obmanama vere; i iz značenja *uciviljeti*, kada se kaže za iste, što je da ih se ne sme napadati obmanama; a oni koji ih napadaju zlima, ti ih ucveljuju (tlače).

9197.*Jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj.* Da ovo označava da su oni bili zaštićeni od obmana i zala kada su ih napadali zli duhovi, vidi se iz onoga što se kaže o napaanju i tlačenju (ucviljenju) sinova Izrailjevih u Egiptu, i o njihovoj zaštiti i konačnom izvođenju odatle, u Izlasku 7 do 14 (poglavljima), gde je pokazano šta je označeno napadajima i tlačenjem sinova Izrailjevih od strane paklenih duhova, to jest, vernih koji su pripadali duhovnoj crkvi, pre Gospodovog dolaska; i da je zaštita i izvođenje sinova Izrailjevih iz zemlje Egipatske bilo pretstavljeno zaštitom i izbavljenjem onih koji su pripadali duhovnoj crkvi od strane Gospoda, kada je bio u svetu, i kada je ponovo ustao. Ali bi bilo predugo ponavljati sada i objašnjavati ove pojedinosti. (Vidi šta je bilo pokazano u gore-pomenutim poglavljima Izlaska, posebno u br. 6854,6914,6914,8099,8159,8321).

9198.*Udovicu.* Da ovo označava one koji su u dobru bez istine, a koji čeznu za istinom, vidi se iz značenja udovice, što je dobro bez istine, i čeznja za njom. Da *udovica* ima ovo značenje je zato što se *čovekom (mužem)* označava istina, pa se njegovom *ženom* označava dobro; pa stoga kada žena jedog muža postane udovica, ona označava dobro bez istine. Ali u još više unutrašnjem smislu, *udovica* označava istinu bez dobra. Razlog je to što se u ovome smislu *mužem* označava dobro, a *ženom* istina (vidi br. 3236,4510,4823). U ovome smislu Gospod se naziva *mužem i ženikom* od Božanskog dobra; a njegovo carstvo i crkva nazivaju se *ženom i nevjestom* od primanja (zbog primanja) Božanske istine koja proizilazi od Gospoda (br. 9182). Ali pošto se u odlomku koji se razmatra, ne govori o Gospodovoj nebeskoj crkvi, nego o njegovoj duhovnoj crkvi, to se *udovicom* označava onaj ko je u dobru a ne u istini, a čezne za istinom. Sličan je slučaj i sa sirotom (siročetom). U najdubljem ili nebeskom smislu *siročće* označava one koji su u dobru a čeznu za istinom. Vidi navedene odlomke koji su objašnjeni u pogledu značenja udovice i siročeta u nebeskom smislu, u br. 4844, čemu se može dodati ono što je Gospod rekao kod Luke o udovici iz Sarepte:*Reče pak: zaista vam kažem: nikakav prorok nije mio na svojoj postojbini. A zaista vam kažem:mnoge udovice bijahu u Izrailju u vrijeme Ilijino kad se nebo zatvori tri godine i šest mjeseci i bi velika glad po svoj zemlji. I k nijednoj od njih ne bi poslan prorok Ilija do u Sareptu Sidonsku k ženi udovici (Luka 4:24-26).*/2/ Pošto je sve stvari koje je Gospod govorio, govorio od Božanskog, stoga njegove reči imaju unutrašnji

smisao; a u ovom smislu predmet o kome se govori je sam Gospod i njegovo carstvo i crkva. Stoga na šta je Gospod mislio prema ovome smislu pdo ovim rečima o udovici iz Sarepte Sidonske, jasno je kada se one (te reči) otvore. Da niko nije prorok u svojoj postojbini, znače da se Gospod, i Božanske istina koja je od njega, manje primaju i vole u srcu unutar crkve, nego izvan nje. Govorio je Jevrejimakod koji je crkva bila tada; a poznato je da je Gospod bio manje primljen od njih nego od neznabožaca izvan crkve. Slučaj je sličan danas u crkvi koja se zbog njega naziva Hrišćanskom crkvom. U njoj je Gospod doista primljen u doktrini; ali malo ga ko priznaje srcem; a još maji broj je onih koji ga primaju osećanjem ljubavi. Drugačiji je s obraćenim neznabošcima izvan crkve. Ovi mu se klanjaju i obožavaju ga kao svog jedinog Boga, kao što to kažu ustima, i misle u srcu da ga oni priznaju kao Boga jer se pokazao u ljudskoj formi. (br. 5256). Obrnut je slučaj unutar crkve, gde se teško priznaj kao Bog baš zato što se rodio kao čovek. Ovi ga čine čovekom sličnimnjihovom ljudskom, iako znaju da je njegov otac bio Jehova, a ne čovek. Iz ovoga svega se vidi šta je označeno u unutrašnjem smislu sa *niko nije prorok usvojoj postojbini*. Prorok u ovome smislu označava Gospoda kao Božansku istinu, stoga u odnosu na doktrinu crkve. (Da *prorok* označava onoga koji naučava, a u apstraktnom smislu /označava/ doktrinu, akada se odnosi na Gospoda, Božansku istinu iz Reči, vidi br. 9188). /3/ Da je bilo *mnogo udovica ulzrailju u vrijeme Ilijino* označava u unutrašnjem smislu stanje priznavanja istine Božanske iz Reči u to vreme u crkvi. Jer kao što je rečeno, *udovice* označavaju one koji su u dobru bez istine; *Ilija* označava Gospoda kao Reč; u danima Ilije označavaju stanja primanja istine Božanske iz Reči u to vreme; a *Izrailj* označava crkvu. (Da *Ilija* pretstavlja Gospoda kao Reč, može se videti u predgovoru poglavlju Postanju 18. i u br. 2762,5247,8029; da *dani* označavaju stanja, br. 893,2788,8426; i da *Izrailj* označava crkvu, br. 4286,6426,8895.) /4/ Kada se *nebo zatvorilo tri godine i šest mjeseci*, označava potpuno pustošenje unutrašnje crkve; jer *nebo* označava unutrašnje crkve, a tri godine i šest mejseci označavaju puninu. Da *nebo* označava unutrašnje crkve, vidi br. 1733,1850,3355,4535; a ovo se kaže da *je zatvoreno* kada je opustošeno, to jest, kada ga više nema. Da *tri godine i šest mjeseci* označava puninu, vidi se iz značenja *hiljadu dvesta i šezdeset dana* u Orkrovenju 11.; 12:6 (koji dani čine tri godine i šest mjeseci), što je u punini, to jest, sve do kraja; na sličan način iz značenja *tri*

dana i pola u Otkr. 11:9-11; i iz značenja *vremena i vremena i pola vremena* u Otkr. 12:14, i Dan. 12:7, što znači u punini, ili, sve do kraja. /5/ *Kad je bila velika glad u cijeloj zemlji* označava i pustošenjespoljašnje crkve; jer *glad* označava nedostaak i pustošenje istine i dobra (br. 3364,5277,5279,6110,7102). *Ali nijednoj nije bio poslat Ilija* označava Gospoda kao Reč – pa stoga Gospodovu Reč – koja nije poslata drugima, jer on ne bi bio primljen drugde; jer *Ilija*, kao što je rečeno, označava Gospoda kao Reč./6/ *Nego u Sareptu Sidonsku, ženi udovici* označava samo onima koji su u dobru i koji čeznu za istinom. Kaže se *Sarepta Sidonska* jer *Sidon* označava poznavanje dobra i istine (br. 1201). Da *žena udovica* označava onoga koje je u dobru, i koji čezne za istinom, vidi se iz onoga što je već rečeno, a posebno iz onoga što je izneseno u prvoj knjizi o Carevima, gde su ove reči: *Ilija dođe u Sareptu Sidonsku ženi da ga hrani; i on joj reče: Donesi mi malo vode da pijem, i donesi mi komad hljeba u svojoj ruci da jedem; a ona njemu reče da ima samo malo hljeba u zdjeli i malo ulja u krčagu, dovoljno samo za nju i njenog sina. A Ilija reče: Donesi mi mali kolač prvo, a onda govori sebi i sinu svome. I ona učini tako; jer hljeba ne će nestati u zdjeli ni ulja u krčagu (1 o Carevima 17:9-16).*/7/ Poslušnost i čežnja za dobrom radi istine opisuju se davanjem vode proroku na njegovo traženje, i posle njenim pripremanjem kolača za njega od svoje male zalihe, a onda i za sebe i svoga sina, idaje tada bila obogaćena dobrom istine, označava se *z djelom brašna koje nijestajalo, i krčagom uljakojeje trajalo*; jer u unutrašnjem smislu *voda* označava istinu (br. 2702,5668,8568); *hrana* označava istinu od dobra (br. 2177); *ulje*, dobro ljubavi (br. 886,4582,4638). Iz svega ovoga jasno je da *udovica* označava onoga ko je u dobru a koji čezne za istinom. Dobro i njegova čežnjaza istinom opisuje se ljubavlju ka bližnjemu prema proroku, koja je bila veća nego prema sebi i svom sinu. *Prorok*, kao što je rečeno, pretstavlja doktrinu istine. /8/ Iz ovoga svega jasno je šta je priroda Reči, naime, da skriva u sebi tajne stvari neba, kojese nepokazuju u slovu; a u svakoj reči koju je Gospod rekao kad je bio u vetu, i koju je govorio pre preko proroka, postoje nebeske stvari koje su potpuno Božanske, i koje su izdignute iznad smisla slova; i to nije samo u svakoj reči, nego i u svakom slogu i slovu, i svakoj tački svakoga sloga. Ali ko bi verovao da je ovako? Pa ipak to je sigurna činjenica, za koju sam primio pun i neoboriv dokaz, o kome na drugome mestu. po Božanskoj milosti Gospodovoj.

9199.*Ni sirote (siročeta).* Da ovo označava one koji su u istini a ne i u dobru, ali koji čeznu za dobrom, vidi se značenja *siročeta*, a to su oni koji su u istini a koji čeznu za dobrom. Razlog zašto su ovi označeno kao *siročad*, je to što su ostali bez oca i majke, to jest, oni su ti koji su lišeni unutrašnjeg dobra i istine, pa su stoga *siročad*; jer se *ocem* u Reči označava unutrašnje dobro, a *majkom* istina spojena s tim dobrom (vidi br. 5581); a *sinovima* se označavaju istine izvedene otuda. (Da *sinovi* označavaju istine, može se videti gore, br. 489,491,553.11476,6583). Da se sinovi ovde označavaju *sirotama*, a ne kćeri, jasno je iz sledećeg stiha, gde se kaže, *i sinovi vaši biće sirote*. Da *siročad sinovi* označavaju one koji čeznu za dobrom je zato što je tada Gospod je umesto oca; kao kod Davida: *Otac je sirotama i sudija udovicama Bog u svetom stanu svojemu (Psalam 68:5).*/2/ Da *sirote* označavaju one koji su poučeni u istinama vere u crkvi iz Reči, a preko kojih su kasnije vođeni u dobro, jasno je iz Gospodovih reči kod Jovana: *I ja ću umoliti oca, i daće vam drugoga utješitelja da bude s vama do vijeka; ne ću vas ostaviti sirote; doći ću k vama. Ovo vam kazah dok sam s vama. A utješitelj Duh sveti, kojega će otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu i napomenuće vam sve što vam rekoh (Jovan 14:16-18; 25-26).*/3/ Da su oni *sirote* koji su u istinama a čeznu za dobrom, može se videti iz svake pojedinosti; jer se *utješiteljem* označava Božanska istina, koja je bila Gospod kad je proslavio svoje ljudsko i kada je otišao sa sveta. Stoga kaže da će on poslati utješitelja (parakleta), i da će on sam doći. *Poslati utješitelja* označava prosvetljivanje i poučavanje u istinama vere; a *doći k njima* označava voditi u dobro. Stoga je rekao; *Ne ću vas ostaviti sirote*. Rečeno je već da se *utješiteljem* označava Božanska istina koja je bila Gospod dok je bio u svetu, a koja je proizlazila od njega onda kada je proslavio svoje ljudsko i otišao sa sveta. Daje tako, Gospod je učio više puta. Ali oni koji razdvajaju (razlikuju) Božansko u osobe, a ne u suštine sjedinjene u jednu, ovo ne shvataju; jer čovek objašnjava i shvata Reč prema idejama koje je prethodno primio. Tako isto /čovek razume/ ono mesto gde Gospod kaže da *je On u Ocu, i Otac u njemu; da su Otac i on jedno; i da su sve njegove stvari i Očeve i da su sve stvari Očeve i njegove (Jovan 10:30; 14:1-11,20; 16:15;17:10).*/4/ Ali da nastavimo s objašnjenjima stvari koj su gore navedene. Da se *utješiteljem* označava Božanska istina, jasno je iz svake Gospodove reči, jer se on naziva duhom istinom, tako isto kaže se, *utješitelj, Sveti Duh, naučiće vas svemu*. Da je Gospod bio Božanska istina dok je

bio u svetu, jasno je iz Gospodovih reči u gornjem odlomaku, jer kaže da će on *poslati utješitelja* (to jest, umesto sebe), duha istine; a za sebe kaže *da ga oni poznaju, jer živi s njima, i među njima*. A isto tako: *Kažem vam istinu, ako ja ne odem, utješitelj ne će doći k vama; ali ako je odem, ja ću ga poslati k vama* (Jovan 16:7). U drugom odlomku: *A ovo reče za duha kojega poslije primiše oni koji vjeruju u ime njegovo: jer Duh sveti još ne bješe na njima, jer Isus još ne bješe proslavljen* (Jovan 7:39). Pa je opet rekao *da je on put, i istina* (Jovan 14:6); isto tako da je on *Reč, i da je Bog Reč, i da je Reč postala tijelo* (Jovan 1:1-3,14); gde *Reč* označava Božansku istinu. Da je Gospod dok je bio u svetgu bio Božanska istina, vidi r. 3194,8127,8724.)/5/ A da Božanska istina proizlazi od Gospoda otkad se proslavio, i otišao sa sveta, jasno se vidi iz Gospodovih reči, *kad ja odem, poslaću duha istine k vama* (*poslati* označava izići i proisteći, br. 2397,4710); a tako isto, *Kad on dođe, on će vas učiti svoj istini; jer ne će govoriti od sebe, nego će govoriti što čuje, to će govoriti. On će me proslaviti, jer će od mogega uzeti, i vama će najaviti* (Jovan 16:13-14). Da kad je Gospod otišao sa sveta, da je postao Božansko dobro čak i u pogledu ljudskog, možese videti gore (br. 3704,3712,3727,3969,7083,8127). Ovim se referencama mogu dodati one koje su navedene gore (br. 9194).

9200. *Niti ga cvijeliti*. Da ovo označava da se njih ne sme varati, jasno je iz značenja *ucviliti*, kada se kaže o onim koji treba da budu poučeni u istini, i vođeni u dobro, što je varati; ovde, ne varati, jer se kaže, ne ćeš *ih cvijeliti*. *Došljak, siročce, i udovica* često sepominju zajedno u Reči, kao u sledećim odlomcima: *Jehova, koji čuva došljaka, sirotu i udovicu* (Psalam, 146:9). *Ne ucvijeli došljaka, siročce, i udovicu* (Jer. 22:3). *Oca i mater preziru u tebi, čine krivo inostrancu (došljaku), siroti, i udovici čine nasilje u tebi* (Jez. 22:7). *Ne izvrći pravice došljaku ni siroti, i ne uzimaj u zalog haljine udovici* (Zak. Ponov. 24:17;27:19). *Ono što ostene u polju, maslinjaku i vinogradu, neka bude došljaku, siročetu, i udovici* (Zak. Pon. 24:19-22;26:12-13). *Jehova je sudija siročetu, i udovici, i volidošljaka* (Zak. Ponov. 10:18). Na sličan način u odlomku pred nama, ne cvijeli, ne tlači, udovicu i siročce *ne ucvijeli*. Kada se ovi troje pomenu zajedno, oni upadaju kod anđela u jedan smisao; naime, da se kod onih koji su u crkvi, dobro i istina povezuju u skladu s redom; stoga uzajamno, istina s dobrom, i dobro s istinom; jer se *došljakom*

označavaju oni koji žele da budu poučeni u stvarima crkve; *udovicama*, povezivanje dobra s istinom; a *siročetom*, povezivanje istine s dobrom; koje povezivanje je uzajamno. Slučaj je sličan sa svi ostalim odlomcima u Reči; ako se objašnjavaju u smislu slova, izgledjau razbacani; ali se kod anđela kombinuju u jedan smislao; čak i u jednu ideju.

9201. *Ako li koju god ucvijeliš.* Da ovo označava daako ih prevare, vidi se iz značenja ucviliti, štoje prevariti (kaoupravo gore, br. 9200=.

9202. *I poviču k meni.* Da ovo označava molbu Gospodu za pomoć, vidi se bez objašnjavanja. Žarka molitva se u Reči izražava *vikom*, jer se molba onih koji se mole iz srca, čak i kada je tiha, čuje se u nebu kao vika. Takav je slučaj kad ljudi samo misle, a još više kada uzdišu, iskrenim srcem. To je bilo predstavljeno u reprezentativnoj crkvi *vikom*; otuda je vika postala deo obreda (ceremonije) među Jevrejima. Sličan je sličan s onima koji naučavaju; oni se čuju u nebukao da glasno viču. U nebu govore ne samo misli, nego i osećanja koja su od dobra i istine. Da /molitve/ govore, a ako su žarke, da se čuju kao vika, bilo mi je dato da znam iz iskustva, o čemu ću govoriti, po Božanskoj milosti Gospodovoj, na drugome mestu. Ali osećanja koja potiču od zla i obmane, ne čuju se u nebu, ni kada čovek koji se moli iz tih osećanja viče, i stiska dlanove, i podiže ih gledajući ka nebu. Ova se poslednja osećanja čuju u paklu, i ako su žarka, ona se čuju kao vika.

9203. *Čuću viku njezinu.* Da ovo označava da će im se pomoći, vidi se bez objašnjavanja.

9204. *I zapaliće se gnjev moj.* Da ovo označava stanje onih koji ovo čine, vidi se iz značenja gneva, kada se pripisuje Jehovi, to jest, Gospodu, što je praštanje i milost (vidi br. 6997,8875): Ali razlog da ove reči označavaju stanej onih koji ovo čine, to jest koji ucveljuju (žaloste) i tlače došljaka, uovicu i siročce, je to šzo je *gnjev* u njima, pa im izgleda da je u Gospodu. (Da se gnev pripisuje Gospodu, kad je on u stavri u čoveku, vidi br. 6997,8284,8483,8875; i da je uglavnom zlo koje se pripisuje Gospodu u Reči, da je u onima koji su u zlu, br. 1861,2447,8228,8282.)

9205. *I pobiću vas mačem.* Da ovo označava da će sebe same lišiti dobra i istine kroz obmane, vidi se iz značenja *pobiti*, kada se kaže za one koji varaju one koji su

u dobru i istini, a koji su označeni *udovicama, sirotama, i došljacima*, što je lišiti ih takvih stvari (da *pobiti* označava lišiti duhovnog života, vidi br. 3607,6768,8902); i iz značenja *mača*, što je istina koja se bori protivu obmane i koja razara obmanu; a u obratnom smislu, to je obmana koja se bori i razara istinu (br. 2799,4499,7102,8294). Ovde stoga *pobiti mačem* označava lišiti dobara i istina preko obmana.

9206. *Pa će vaše žene biti udovice.* Da ovo označava da će dobra kod njih nestati, vidi se iz značenja *žena*, što su dobra (vidi br. 6014,8337); da *žene* označavaju dobra, je stoga što se brakom muža (muškarca) i žene pretstavlja povezanost istine i dobra (da se *mužem* označava istina, a *ženom* dobro, vidi br. 4510,4823); i iz značenja *udovica*, a to su oni koji su u dobru a ne u istinama, a koji ipak čeznu za istinama (br. 9198); ali ovde one koji ne čeznu za istinama, jer se govori o zlima koji napadaju udovice, stoga se označavaju oni kod kojih dobra nestaju./2/ Ovaj je slučaj ovakav. Oni koji su u dobru, a ne čeznu za istinom, ti nisu u dobru. Razlog je to što dobro postaje dobro pomoću istina, jer dobro prima svoju osobinu od istina (br. 9154): Dobro povezano s istinom je ono što se naziva *duhovnim dobrom*; stoga kad istina kod čoveka nestane, nestaje i dobro; i obrnuto, kada dobro nestane, i istina nestane; jer se njihova povezanost razbija i rasipa (br. 3804,4149,8349,8356). Na taj način dobro se prepoznaje po tome što čezne za istinom i što istina na njega utiče radi neke dobre svrhe, stoga radi života. U sebi gledano, sama čežnja, to jest, samo osećanje istine radi života, je osećanje povezivanja. To je kao želja hrane ili hleba za vodom ili vinom, radi povezivanja; jer kada su povezani, tada hrane. Isto je tako sa svetlom i toplinom, po tome što svetlo povezano s toplinom stvara sve na zemlji, i čini da sve raste; ali ako se povezanost razbije, tada ono što je stvoreno i što je raslo, propada./3/ Kao što je s dobrom, tako je i sa svakim uživanjem, prijatnošću, slatkoćom, pristankom, i harmonijom. Ove stvari nisu takve same od sebe, nego od stvari koje su u njima, gde ih povezanost čini takvima, a takve su kakve su u skladu s povezanosti. Ali koje se tu stvari odnose na dobro, a koje na istinu, mogu da znaju oni koji su inteligentni, ako razmisle. Jer sve stvari bilo da su u svetu ili u nebu, to jest, koje su u svemiru, odnose se na dobro i istinu; a sve što se stvara (rađa) kroz ove, odnosi se na njih zajedno, pa stoga na njihovo povezivanje. Iz

ovoga razloga su drevni sve stvari uopoređivali sa brakom (br. 54,55,1432,5194,7022); a da u svakoj pojedinosti Reči postoji brak dobra i istine (br. 683,793,801,7945,8339).

9207. *I vaša djeca će biti sirote.* Da ovo označava da će tada u isto vreme i istine nestati, vidi se iz značenja *sirote*, što su oni koji su u istini a još ne i u dobru, a koji čeznu za dobrom (vidi br. 9199), ovde oni koji su u istini a koji ne čeznu za dobrom, stoga oni kod kojih istine nestaju. Jer se govori o zlima, čiji će sinovi biti sirote. Da istine nestaju kod onih koji ne čeznu za dobrom, jasno je iz onoga što je gore rečeno (br. 9206) o povezivanju dobra i istine. U pogledu ovog povezivanja treba reći dalje da istine koje su povezane s dobrom, imaju u sebi uvek čežnju da čine dobro, a u isto vreme, da se povezuju još tešnje s dobrom; ili, što je isto, oni koji su u istinama uvek čeznu za tim da čine dobro, i da tako povezuju dobro sa svojim istinama; pa stoga oni koji veruju da su u istinama a koji ne čeznu za tim da čine dobro, ti nisu u istinama; to jest, oni nisu u veri ovih istina (u veri koja dolazi od ovih istina), ma koliko mislili da jesu. /2/ Ovo Gospod opisuje *solju*, kad kaže kod Mateje: *Vi ste so zemlji; ako so obljutavi, čim će se soliti? Ona već ne će biti ni za što, osim da se prospe na polje, i da je ljudi pogaze (Mat. 5:13).* Ove reči Gospod kaže učenicima i narodu. *Solju zemlje* se označava istina crkve koja čezne za dobrom; *ako so obljutavi* označava istinu bez čežnje za dobrom; da takva istina ničemu ne koristi, opisuje se *solju koja je obljutavila pa nije ni za šta, nego da se izbacila i da je ljudi pogaze.* Čeznuti za dobrom je čeznuti da se učini ono što je dobro, i da se na taj način poveže s dobrom. /3/ Tako kod Marka: *jer će se svaki ognjem posoliti, i svaka će se žrtva solju posoliti. Dobra je so; ali ako so bude neslana, čim će se osoliti? Imajte so u sebi. Imajte mir u sebi, i mir imajte među sobom (Marko 9:49-50); biti posoljen ognjem* označava čežnju dobra za istinom, a *biti posoljen solju* označava čežnju istine za dobrom; *so koja je postala neslana* označava istinu bez ikakve čežnje za dobrom; *imajte sol u sebi* označava imati ovu čežnju. /4/ Kod Luke: *tako dakle svaki od vas koji se ne odreče svega što ima ne može biti moj učenik. So je dobra, ali ako so obljutavi, čim će se soliti? Niti je potrebna u zemlji i u gnoj; nego je prosu na polje. Ko imauši da čuje neka čuje (Luka 14:34-35).* Ovde na sličan način *so* označava istinu koja čezne za dobrom; *so koja je obljutavila*, istinu koja je bez ikakve čežnje za dobrom; *nije potrebna*

zemlji ni u gnoj, označava da nije pogodna ni za kakvu upotrebu, bilo dobru ili lošu. Oni koji su u ovakvoj istini, to su oni koji se nazivaju mlakima, što je jasno iz reči koje prethode, da niko ne može bitiučenikom Gospodovim ko se ne odrekne svega što ima, to jest, koji ne voli Gospoda iznad svega; jer oni koji vole Gospoda, i koji isto tako vole sebe, u istom stepenu, to su oni koji se nazivaju mlakima, i koji nisu pogodni ni za dobru ni za lošu svrhu. /5/ Kod Mojsija: A svaki dar koji prinosiš, osoli solju, i nemoj ostaviti dara svojega bez soli zavjeta Boga svojega; sa svakim darom svojim prinesi soli (Levitska 2:13);dasa svakim darom svojim treba da bude i soli, označava da čežnja istine za dobriom, i dobra za istinom treba da bude u svakom bogoštovanju. Sledstveno ova se so naziva so zavjeta Božijeg, jer zavjet označava povezivanje (br. 665-666,6804,8767,8778), a so čežnju za povezivanjem. /6/ Kad se čežne da se uzajamno poveže s drugim, to jest, dobro s istinom i istina s dobrom, tada oni uzajamno gledaju jedno na drugo; ali kada se istina odvoji od dobra, tada svak ide svojim putem, i gleda unatrag, ili iza sebe. Ovo je označeno Lotovom ženom koja se pretvorila u stub soli, kao kod Luke: U onaj dan kojise desi na krovu, a pokućstvo njegovo u kući, neka ne silazi da ga uzme; i koji se desi u polju, tako neka se ne vraća natrag.Opomeni se Lotove žene (Luka 17:31-32).(Da je ovo gledati iza sebe, ili natraške, vidi br. 3652,5895,8510,85169. /7/ Da so označava čežnju istine je stoga što so čini zemlju plodnom, i čini hranu ukusnom, zato što ima u soli nešto što i zagreva i što povezuje; kao što postoji u istini žarka želja za dobrom a u isto vreme i za povezivanjem. Stub soli označava razdvajanje od istine; jer u obratnom smislu so označava razaranje i pustošenje crkve (Sof. 2:9; Jez. 47:11; Jer. 17:6; Psalam 107:33,34; Zak. Ponov. 29:23; Sudije 9:45; i 2 o Carevima 2:19-22). Ove stvari se dodaju kako bi se znalo šta se označava čežnjom istine za dobrom, koja je označena siročetom i udovicom.

9208. Stihovi 24-26. *24. Kad daš novaca u zajam narodu mojemu, siromahu koji je kod tebe, nemoj mubiti kao kamatnik, ne udarajte na nj kamate. 25. Ako uzmeš u zalogu haljinu bližnjemu svojemu, vrati mu je prije nego sunce zađe; 26. Jer mu je to sve odijelo čim zaklanja tijelo svoje; u čemu će spavati? pa kad poviče k meni, ja ću ga čuti, jer sam milostiv. 24. Kad daš novaca u zajam narodu mojemu, siromahu koji je kod tebe, označava poučavanje onih koji ne znaju istinu a koji čeznu da je saznaju; nemoj mubiti kao kamatnik, označava ovo se mora učiniti od*

ljubavi prema bližnjem; *ne udarajte na nj kamate*, označava ne uzimati dobit (kamatu).²⁵ *Ako uzmeš u zalogu haljinu bližnjemu svojemu*, označava ako se sećanje-znanje odvoji od kroz obmane koje potiču od čulnih stvari; *vрати mu je prije nego sunce zađe*, označava da se mora nadoknaditi pre nego dođe do stanja senke zbog uživanja spoljašnjih ljubavi; *26. Jer mu je to sve odijelo*, označava stoga što su čulne stvari ispod unutrašnjih stvari; *čim zaklanja tijelo svoje*, označava da ove stvari pokrivaju (oblače) i spoljašnje stvari; ; *u čemu će spavati?*, označava počinuti na njima; *pa kad poviče k meni*, označava molbu Gospodu; *ja ću ga čuti*, označava pomoć; *jer sam milostiv*, označava da je od njega svaka pomoć, od milosti.

9209. *Ako li daješ u zajam novaca (srebra) narodu mojemu*. Da ovo označava one koji ne znaju istinu a koji čeznu da je saznaju, vidi se iz značenja *srebra(novca)*, što je istina (vidi br. 1551,2048,7999,8932); iz značenja *davati u zajam*, što je komunicirati (prenositi) dobra neba izosećanja ljubavi prema bližnjem (br. 9174), stoga poučavati; iz značenja *naroda*, a to su oni koji su u istinama, ovde oni koji su u neznanju istine akoji čeznu da je nauče, jer ovi su u duhovnom dobru, i treba da budu poučeni./2/ U Reči se često kaže da treba davati potrebitim i siromašnim. Oni koji su u spoljašnjim istinama, i koji još nisu uvedeni u unutrašnje istine, veruju da treba davati (pomoć) svima kojima je potrebna bilo koja pomoć, a osobito prosiocima, koji se nazivaju siromašnijim od ostalih. Oni koji ovo čine iz poslušnosti, jer je ako bilo zapovedeno, dobro čine; jer se preko ovih vanjskih stvari upućuju u unutrašnje stvari ljubavi prema bližnjem i milosti. Unutrašnje ljubavi prema bližnjemu i milosti se sastoje u tome da se jasno razlikuje ko su i kakvi oni kojima se daje pomoć, ina koji način svakome od njih. Oni koji su na kraju uvedeni u unutrašnje stvari ljubavi prema bližnjemu i milosti, znaju da se ovo unutrašnje sastoji u tome da se hoće dobro unutrašnjem čoveku, stoga s takvim stvarima koje doprinose duhovnom životu; i da se spoljašnje /ljubavi prema bližnjemu/ sastoji u činjenju dobra spoljašnjem čoveku, stoga s takvim stvarima koje pomažu telesni život, ali sve to mudro, tako da dok se spoljašnji čovek pomaže, da se pomaže i unutrašnji u isto vreme. Jer onaj koji čini dobro spoljašnjem čoveku a zlo unutrašnjem čoveku, ne vrši delo ljubavi prema bližnjem; pa stoga kada se čini jedno, i drugo se mora imati u vidu. /3/ Spoljašnje ljubavi

prema bližnjemu opisano je u spoljašnjem ili doslovnom smislu Reči nalogom da treba davati pomoć siromašnim i potrebitim; ali unutrašnje ljubavi prema bližnjem opisuje se u unutrašnjem ili duhovnom smislu Reči; jer u ovome smislu se kaže da je unutrašnji čovek taj koji je siromašan i potrebit, i kome treba pomagati. U ovome smislu *siromašni i potrebiti* su oni koji nemaju i koji ne znaju dobro i istinu, a čeznu za dobrom i istinom. Tako isto, Reč uči u slovu kako treba ove pomagati; posebno Reči uči ono što je Gospod učio dok je bio u svetu; jer je Gospod tada otvorio stvari koje pripadaju unutrašnjem čoveku, kao što je jasno iz Jevanđelista svuda. Pa ipak, on je govorio na takav način da je svaka reč imala smisao za anđele, a u isto vreme i za čoveka unutrašnje crkve. Jer unutrašnji smisao sadrži stvari koje naučava prava doktrina crkve. /4/ Uzmimo kao primer šta je Gospod rekao učenicima, koje je bio poslao Jovan Krstitelj da pitaju da li je on Gospod koji je trebao da dođe; kojima je odgovorio: *Idite i kažite Jovanu što ste vidjeli i čuli: slijepi vide, hromihodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, i siromašnima se propovijeda jevanđelje (dobra vijest) (Luka 7:20.22)*. Ove reči su namenjene spoljašnjem čoveku, a u isto vreme i unutrašnjem čoveku; spoljašnjem čoveku, da se čine takva čuda; a unutrašnjem, da se crkva podiže među neznabošcima koji ne znaju šta je dobro i istina, a koji čeznu za njima. Jer oni se nazivaju *slijepima* koji su u neznanju istine (br. 6990); a *hromima*, oni koji su u dobru, ali zbog neznanja istine, nisu u pravom dobru (br. 4302); *gubavima*, oni koji su nečisti a čeznu da budu očišćeni; *gluhima*, koji nisu u veri od istine; jer je ne opažaju; i *siromašnima*, oni koji nemaju Reč, pa stoga ne znaju o Gospodu, ali čeznu da budu poučeni. Stoga se kaže da se ovima propoveda jevanđelje. /5/ Da se se *siromašnim i potrebitim* u unutrašnjem smislu označavaju oni koji su izvan crkve i koji su u neznanju istine, zato što nemaju Reč, a čeznu da budu poučeni, a koji u zbog malo onoga što znaju u malo dobra; a tako isto oni unutar crkve koji su zbog raznih uzroka u neznanju istine, ali ipak zbog nekog dobra čeznu za njom, vidi se iz odlomaka gde se siromašni i potrebiti pominju u Reči, kao kod Davida: *Ja sam ništ i ubog; Bože, pohitaj k meni! ti si pomoć moja i izbavitelj moj, o Jehova! (Psalam 70:5)*; ove je reči kazivao David, koji nije bio siromašan (ništ) i potrebit, iz čega se vidi da se ovde misli na duhovno siromaštvo i potrebu. Na sličan način i na drugim mestima: *Ja sam nesrećan i ništ, neka se Jehova postara za me! Ti si pomoć moja i izbavitej moj, Bože moj, ne časi! (Psalam 40:17)*; *On će suditi narodu tvojemu po pravdi, i*

*nevoljnicima tvojim po pravici. Rodiće narodu gore mirom, i humovi pravdom. Bog će suditi nevoljnima u narodu, pomoći će sinovima ništega, a nasilnika će oborit (Psalam 72:2-4):*nevoljni ovde označavaju one koji su u duhovnom dobru, pa stoga su u gladi, to jest, u čežnji da budu poučeni u istinama. /6/ *Kod istoga: Sve će moje kosti reći: o Jehova! ko je kao ti, koji izbavljaš stradalca od onoga koji mu dosađuje, i ništega i ubogoga od onoga koji ga upropašćuje? (Psalam 35:10);*kosti označavaju sećanja-znanja (br. 800); *ništi*,one koji su u malo istine; a *ubogi*, one koji su u malo dobra; a koje napadaju zla i obmane. Zbog ovih nevolja *potrebiti (ništi)* se nazivaju u izvornom jeziku *bolnim* , jer *biti bolan* označava biti napadan od obmana (br. 9196). Opet u sledećim odlomcima: *Sjedi u potaji kao lav u pećini, sjedi u zasjedi da uhvati ubogoga, hvata ubogoga uvukavši ga u mrežu svoju (Psalam 10:8);*A nije li ovo post što izabrah? *da razvežeš sveze bezbožnosti, i da razdiješ remene od bremena? (Isa. 58:6-7).*Jer Jehova utješi narod svoj, i na nevoljnice svoje smilovase (Isa. 49: 13);*I ostaviću u tebi narod nevoljan i siromašan, i on će se uzdati u ime Jehovino (Sof. 3:12).*U ovim se odlomcima *potrebitima* označavaju se oni koji su u neznanju istine a koji čeznu da budu poučeni.

9210.*Ne budi mu kamatnik.* Da ovo označava da se dobro mora činiti iz ljubavi prema bližnjem, vidi se iz značenja *kamatnika*, što je onaj koji nešto radi radi svoje koristi; jer kamatnik daje novac nekome radi kamate, i pomaže drugome radi nagrade. A pošto prava ljubav prema bližnjemu ne gleda na dobit ili nagradu kao cilj, nego dobro bližnjega, stoga *ne budi kamatnik* označava da se mora to činiti iz ljubavi prema bližnjemu. Onaj ko ne zna šta je Hrišćanska ljubav prema bližnjemu (karitas), treba da zna da se ona ne sastoji samo u davanju siromasima i potrebitima, nego i u činjenju dobra sugrađanima, svojoj zemlji, i crkvi, bez obzira iz kojeg uzroka ili kojeg cilja. Ali neka se zna da cilj određuje kakva su čovekova dela. Ako je njegov cilj ili namera u tome da učini dobro radi ugleda , ili da postigne počasti ili dobit, onda dobro koje čini nije dobro, jer je učinjeno sebe radi, i od sebe. Ali ako je njegov cilj činiti dobro radi sugrađanina , svoje zemlje, ili crkve, stoga radi bližnjega, tada je dobro koje čovek čini, dobro samo, jer je , u opšte, sami bližnji (br. 5025,6706,6711,8123); na taj način je učinjeno i radi Gospoda, a ono što je učinjeno radi Gospoda, to pripada Gospodu. Na to dobro

Gospod misli kod Mateje: *Ono što ste učinili jednome od moje najmanje braće, učinili ste meni (Mat. 25:40).* (prim. prev. Autor na kraju zaključuje da je u dva najviša smisla, dobro naš bližnji, to jest, najviši bližnji je Gospod, a onda samo dobro koje od Njega potiče, a koje primaju ljudi i anđeli od Njega). /2/ Kako je s dobrom, tako je i s istinom. Oni koji čine (tvore) istinu radi istine, tvore je radi Gospoda, jer je tvore od Gospoda. Činiti (tvoriti) istnu istine radi, je činiti dobro; jer istina postaje dobro kada pređe iz razuma u volju, a iz volje u čin. Činiti dobro na ovaj način je Hrišćanska ljubav prema bližnjemu. Ponekad oni koji čine dobro iz Hrišćanske ljuavi prema bližnjemu imaju u vidu svoj ugled, počasti, ili dobit; ali oni to čine drugačije nego oni koji imaju ovo kao cilj (ugled); jer oni gledaju na ono što je dobro i pravedno kao na nešto suštinsko i kao jedinu (važnu) stvar, to jest, kao nešto što je na najvišem mestu; a gledaju na dobit i počasti, i ugled kao kao nešto relativno manje suštinsko, stoga kao nešto na najnižem mestu. Kada osobe ovakvoga karaktera imaju u vidu ono što je pravedno i dobro, one su kao oni koji se bore u nekoj bitci za svoju zemlju, i koji ne gledaju (kao cilj) svoj život, ni položaj, ni posede u svetu, koji tada relativno njima ništa ne znače. Ali oni koji misle na sebe i na svet kao nešto na prvom mestu, oni su takvoga karaktera da ni ne vide šta je pravedno i dobro, jer imaju u vidu sebe same i vlastitu korist./3/ Iz svega ovoga vidi se šta je to činiti dobro radi sebe i sveta, a šta činiti dobro radi Gospoda i bližnjega, i koja je razlika između ovima. Razlikuje velika kao između dve suprotnosti, a to znači da je velika kao između neba i pakla. Jer oni koji čine dobro radi bližnjega i Gospoda, vole Gospoda iznad svega a bližnjega kao same sebe, u skladu s najvišom od svih zapovesti (Marko 12:28-31). Ali oni koji sve čine radi sebe samih i radi sveta, vole sebe iznad svega, stoga više nego Bog , i oni ne samo da preziru bližnjega, nego ga i mrze ako nije jedno s njima i ako nije njihov. Ovo je označeno onim što Gospod uči kod Mateje: *Niko ne može sližiti dva gospodara, jer ili će na jednoga mrzeti a drugoga ljubiti; ili će se jednom priljubiti, a za drugoga ne mariti (Mat. 6:24).* Ima onih koji služe oba; ali to su oni koji su *mlaki, ni hladni ni topli*, i koji će se *ispljunuti* (Otkr. 3:15-16). Iz svega ovoga sada je jasno što je pretstavljen *kamatnikom koji uzima kamatu*, naime, pretstavljeni su oni koji čine dobro radi dobiti. /4/ Iz ovoga je jasno zašto se kaže da *ne treba biti kamatnikom* i da *ne treba biti kamatnik bratu svome*; kao i u drugim odlomcima kod Mojsija: *Ne daji na dobit bratu svojemuni srebra (novaca), ni hrane i što se daje na dobit.*

Strancu podaj na dobit, ali bratu svojemu nemoj davati na dobit, da bi te blagoslovio Jehova Bog tvoj u svemu za što se prihvatiš rukom svojom u zemlji koju ideš da naslijediš (Zak. Ponov. 23:1920); Levitska 25:36-38).ne dati na dobit bratu srebra označava uzajmiti istine, ili poučavati, radi dobiti; *ni hrane što sedaje na dobit*, označava uzajmiti dobro od istine radi dobiti; jer *srebro* označava istinu (br. 1551,6914,6917); a *hrana*, dobro od istine (br. 5147,5293,5340,5342,5915,8562);*da bi te blagoslovio Jehova u svemu za što se prihvatiš u zemlji*, je stoga što su ti blagoslovi/ u osećanju dobra i istine, stoga u sreći koju imaju anđeli u nebu, jer čovek ima nebo u svom osećanju, to jest, u dobru svoje ljubavi (br. 6478,9174). Razlog da je bilo dopušteno uzimati kamatu od stranaca je to, što su strancima označeni oni koji ne priznaju i ne primaju ništa od dobra i istine (br. 7996). Stoga oni (stranci) čine dobro samo radi dobiti , i oni služe samo čoveka, jer su oni relativno robovi (sluge) (br. 1097). Kao kod Davida: *Ko hodi bez mane, tvori pravdu, i govori istinu iz srca svojega. Ko ne daje srebra svojega na dobit, i ne prima mita na pravoga (nevinoga). Ko ovako radi, ne će posrnuti do vijeka (Psalam 15:2,5).dati srebro na kamatu* označava naučavati samo radi dobiti, tako činiti dobro samo radi vlastite nagrade. Slično kod Jezikilja: *jer ko je pravedan i ko čini sud i pravdu, ta ne daje na dobit i ne uzima pridavka (interesa) (Jez. 18:5,8).Od siromaha bi ustezao ruku svoju, ne bi uzimao dobiti ni pridavka, zakone bi moje izvršavao i po uredbama mojim hodio (Jez. 18:17).Mito (dar) u tebi primaju da proljevaju krv; ujam i pridatak uzimaš, i tražiš dobitak od bližnjih svojih prijevarom (Jez. 22:12).*Ovo se kaže o gradu krvnome, kojim je označeno razaranje istine i dobra (br. 9127); *uzimati ujam i pridatak* označava činiti dobro radi dobiti i nagrade, stoga je od ljubavi prema bližnjemu. (Da je prava ljubav prema bližnjem lišena svakog zahteva za dobiti, vidi br. 2371,2373,6392,6478).

9211.*Ne udarajte na nj kamate.* Da ovo označava da to nije radi dobiti, vidi se iz značenja *udarati kamate na nekoga*, što je činiti dobro radi dobiti, jer se kaže,*Ne udarajte na nj kamate.* Iz ovoga zakona o kamatama i pridavcima može se videti kakav je bio slučaj sa zakonima nazvanim *sudovima* kod Izrailjskog naroda, naime, da su prestali, zajedno sa žrtvama i drugim obredima kad je Gospod došao u svet i otvorio unutrašnje stvari bogoštovanja, i uopšte unutrašnje stvari Reči.

Unutrašnje stvari ovoga zakona su da sedobro bližnjemu mora činiti od srca, i da se mora verovati da nema nikakve zasluge u delima ako su od sebe samog, nego samo u onima koja su od Gospoda u sebi. Jer samo je Gospod zaslužan, ion je sama pravda; pa kada čovek ovo veruje, on ne vidi nikakvu zaslugu i nagradu za sebe u onome što je sam učinio, nego pripisuje sve dobro Gospodu; a pošto Gospod čini sve od milosti, to čovek pripisuje sve stvari samoj milosti. Iz toga je i to, da onaj koji je vođen od Gospoda, ne misli ni i kakvoj nagradi, i čini dobro bližnjemu od srca./2/ Ovo su unutrašnje stvari od kojih silazi zakon o kamatama kod Izrailjskog i Jevrejskog naroda, pa stoga kada je čovek u unutrašnjim stvarima, ovaj zakon prestaje, zajedno sa sličnim zakonima, koji su bili nazvani *sudovima*. Jer je Izrailjasko i Jevrejski narod bio samo u spoljašnjim stvarima, a koje su predstavljale unutrašnje stvari. Sledstveno, taj je zakon vezivao tu naciju u to vreme; ali ne vezuje Hrišćane, kojima je Gospod otkrio unutrašnje stvari. Da je ovako, poznato je čoveku crkve danas, pa je sada zakon o kamatama sasvim drugačiji. Uprkos ovome, svetost ovoga zakona ne prestaje, jer njegova svetost ostaje zbog unutrašnjih stvari koje su u njemu. Ove svete stvari još uvek deluju na anđele kada se ovo čita u Reči. Stoga se čuvaj da ne poveruješ da su zakoni života, kao što su oni u Dekalogu (Desetorečju), i na drugim mestima u Starom Zavetu, opozvani, jer su ovi zakoni potvrđeni kako u unutrašnjem tako i spoljašnjem obliku, jer se ova dva /oblika/ ne mogu odvojiti.

9212. *Ne uzimaj u zalogu haljina bližnjemu svojemu.* Da se ovim označava, ako bi sećanja-znanja bila odvojena zbog obmana koje potiču od čulnih stvari, vidi se iz značenja *uzimati zalogu*, što je primiti znak (zalogu) za dobra koja su komunicirana (pozajmljena); jer zaloga je znak za dobra koja se pozajmljuju. Kada se umesto ovih razumeju duhovne stvari, komunicirai (pozajmljivati) dobra znači poučavati u istinama, a zaloga (znak) tada znači čulnu istinu; jer se ovde *haljinom* koja se ovde pominje akoja se daje kao zalog, označava poslednje u prirodnom, a to je čulno. Pošto ovo (čulno) obiluje zabludama, a zablude gase istine, stoga se sa *uzimati bližnjemu haljinu u zalogu* označava odvajanje istina preko obmana koje potiču od čulnih stvari. Da su ove stvari ovime označeno, vidi se iz nizova stvari koje slede u unutrašnjem smislu./2/ *Haljinom* se u opšte označava sve što pokriva (oblači) nešto drugo, stoga sve što je relativno spoljašnje. Sledstvenaeno, spoljašnji

ili unutrašnji čovek se naziva haljinom u odnosu na unutrašnjeg ili duhovnog čoveka. Na sličan način istzina se naziva haljinom u odnosu na dobro, jer irtina pokriva dobro; a tako su i sećanja-znanjau odnosu na istine vere, koja pripada unutrašnjem čoveku. Čulno, koje je posledje života kod čoveka, je haljina u odnosu na sećanja-znanja. (da haljine označavaju niže stvari koje pokrivaju više stvari, ili što je isto, spoljašnje stvari koje pokrivaju unutrašnje, vidi br. 2576,5248; u opšte da one označavaju istine, br. 4545,4763,5319,6917,9093; da one označavaju sećanja-znanja, br. 6918; tako isto čulne istine, br. 9158; i da je čulno poslednje života kod čoveka, br. 4009,5077,6949,7442.)/3/ Da *haljine* označavaju istine, potiče od pretstava u drugom životu, gde se anđeli i duhovi vide obučeni u haljine u skladu sa stanjem vere ili istine u kojima su, i gde se njihove haljine menjaju prema promenama ovoga stanja. Oni koji su u pravim istinama, pokazuju se u belim haljinama; a oni koji su u istinama koje potiču od dobra, u blistavim haljinama; ali oni koji susamo u dobru, kao što su anđeli najdubljeg neba, koji se nazivaju nebeskim, pokazuju se bez odeće (*prim. prev. Autor kaže da se u nižim nebima, anđeli najdubljeg neba, koji su bez odeće, vide kao mala deca naga, što označava njihovu glavnu osobinu, ato je nevinost*). Iz toga je to da *haljine* označavaju istine, i da se *haljinama* u Reči označavaju istine, kao što se može videti iz odlomaka ranije navedenih, kojima semogu dodati sledeći iz jevanđelista. /4/ Kod Mateje: I preobrazi se pred njima, i zasija se lice njegovo kao sunce a haljine njegove postadoše bijele kao svetlost (Mat. 17:2). licem se u Reči označavaju unutrašnje /stvari/m osobito osećanja (br. 358.1999,2434,3527,6848, 6849); a licem Božiji, dobro samo (br. 222,223,5585); suncem, označava se Božanska ljubav (br. 2441,2495,7083,8644). Iz ovoga se vdi šta je označeno licem Gospodovim koje je sialo kao sunce, name, to da su njegove unutrašnje /stvari/ bile dobro Božanske ljubavi. Da se haljine Njegove postale kao svetlost, označava Božansku istinu koja proistziče od njega, a koja se u nebu vidi kao svetlost (br. 1521,1619-1632,5400,8644). /5/ Ponovo: *I kad se Isus približi Jerusalimu, dovedoše magaricu i magare, i metnuše na njih haljine svoje, i posadiše ga na njih. A ljudi mnogi prostriješe haljine svoje po putu (Mat. 21:1,7-8).* jahati na mararcu i na magaretu pretstavljalo je najvišeg sudiju i cara (vidi br. 2781), kao što se vidi iz onoga što se dešava u stihu 5: *kažite kćeri Sionskoj: evo car tvoj ide tebi krotak, i jaše na mararcu, i magarcu sinu magaričinu (Mat. 21:5; vidi i Marko 11:1-11; Luka*

19:28-40; Jovan 12:12-15). Kod Zaharije 9:9, kaže se o Gospodu da je jahao na magarcu, na ždrebetu (mladom magarcu), sinu magarice, a njegovi sinovi na ždrebada (mladim magarcima), može se videti kod Sudija 5:9-10;10:3-4; 12:14; i da je car jahao na mazgi /ženskog roda/, a sinovi carevi ma mazgama /muškoga roda/, u Carevima 1:33,38, 44-45, i u 2 Samuilovoj 13:29. /6/ Time što su učenici stavljali svoju odeću namagaricu i njeno mlado /njeno ždrebe/ bilo je pretstavljeno da su sve istine u kompleksu bile potčinjene Gospodu kao najvišem sudiji i caru; jer su učenici pretstavljali Gospodovu crkvu u odnosu na njene istine i dobra (br. 1229,3488,3858.6397), a njihova odeća je pretstavljala istine same (br. 4545,4763,5319,6917,9093). Nešto slično bilo je pretstavljeno mnoštvom ljudi koji su prostirali svoju odeću po putu, i grane sa drveća. Razlog što su ih prostirali po putu bio to što se *putem* označava istina kojom se vodi čovek crkve (br. 627, 2333,3477). Razlog zašto su prostirali grane od drveća, bio je to što *drveće* označava opažanja i poznavanja istine i dobra (br. 2682,2722,7692), stoga *grane* označavaju istine same. Ovo je bilo u najvećoj meri u slozi sa uobičajenim obredom; jer kad su najviši sudije i carevi jahali u svečanoj povorci, narodni kneževi su tada stavljali svoju odeću na magarce i mazge, a narod je prostirao svoju odeću po putu, ili umesto nje grane od drveća; jer je sudijska služba u nebu Božanska istina od Božanskog dobra, a carska je Božanska istina (br. 1728,5068,6148). /7/ Kod Luke: *Niko ne meće zakrpe od stare haljine na novu haljinu; inače će i novu haljinu razdrijeti, jer staroj ne liči što je od novoga (Luka 5:36)*; Gospod je koristio ovu sličnost da bi opisao istinu nove crkve i istinu stare crkve, jer *haljina* označava istinu, jer *zakrpiti* i *metnuti* jedno na drugo znači razoriti obe; jer je istina nove crkve unutrašnja istina, stoga istina za unutrašnjeg čoveka; dok je istina stare crkve spoljašnja istina, stoga istina spoljašnjeg čoveka. U ovoj drugoj istini bila je Jevrejska crkva, jer je ova crkva preko spoljašnjih stvari pretstavljala unutrašnje; dok je crkva danas u unutrašnjim istinama koje su bile pretstavljene; jer Gospod otkriva ove istine. Da se ove istine ne slažu sa spoljašnjim istinama tako da bi bile zajedno, označava se gornjim Gospodovim rečima. Iz ovoga se vidi da se *haljinom* označava istina crkve. /8/ Kod Jovana: *Isusu reče Petru: Zaista, Zaista ti kažem: kad si bio mlad, opasivao si se sam, i hodio si kuda si htio; a kad ostariš, širićeš ruke svoje, i drugi će te opasivati i odvesti kuda ne ćeš (Jovan 21:18)*; onaj ko ne zna unutrašnji smisao Reči, ne može da zna šta je

u ovim rečima sadržano. Da one sadrže tajne, vrlo je jasno. U unutrašnjem smislu *Petar* označava veru crkve (vidi predgovor Postanju 18 i 22, a i br. 3720,6000,6073,6344). Stoga se sa *kad Petar bješe mlad* označava vera crkve kakva je bila u početku; a sa *kad ostariš*, vera crkve kakva je na kraju. Iz ovoga se vidi šta je označeno rečima *kad si bio mlad, opasivao si se sam, i hodio kuda si htio*, naime, da je vera crkve u početku vera istine od dobra, stoga vera ljubavi prema bližnjemu radi bližnjega i i vera ljubavi ka Gospodu, i da tada čovek crkve čini dobro od slobode, jer je od Gospoda; jer *pojas (slabine)* označavaju dobra ljubavi (br. 3021,5050-5062); stoga *opasati se oko slabina (pojasa)* označava obući (pokriti) dobro istinama; *hoditi* označava živeti (br. 519,1794,8420); tako *hoditi gdje hoćeš* označava živeti od slobode, jer oni žive u slobodi, i postupaju slobodno, koji su u veri od ljubavi ka Gospodu i ljubavi prema bližnjemu, jer ih Gospod vodi (br. 892,905,9096): *a kad ostariš, širićeš ruke svoje, i drugi će te opasivati, ivodiće te gde ne ćeš* označava da na kraju u crkvi ne će biti vere, i tada će obmane zla od ljubavi prema sebi i svetu uzeti njeno mesto, i njom zavladata. To je istina koja leži sakrivena u ovim Gospodovim rečima, a što se može videti samo iz unutrašnjeg smisla. Iz ovoga je ponovo vidljivo na koji je način Gospod govorio, naime, da je u svakoj pojedinosti bio unutrašnji smisao, s namerom kako bi pomoću Reči nebo bilo povezano sa svetom; jer bez Reči nema povezanosti, to jest, bez otkrivene Božanske istine; a ako nema povezanosti, ljudski rod nestaje.

9213. *Vrati mu je prije nego sunce zađe.* Da ovo označava da ona /vera/ mora da se ponovo uspostavi pre nego dođe do stanja senke zbog uživanja spoljašnjih ljubavi, vidi se iz značenja *ići ili zalaska sunca*, što je stanje senke zbog uživanja spoljašnjih ljubavi. Ovde je slučaj u ovome. U nebu postoje izmene topline u odnosu na one stvari koje pripadaju dobru ljubavi; tako posoje izmene (smenjivanja) ljubavi i vere. U paklu isto tako postoje izmene (smenjivanja), ali koja su suprotna onima u nebu, jer su one izmene ljubavi zla i veri obmane. Ove izmene odgovaraju stanjima godišnjih doba na zemlji, koja su proleće, leto, jesen, i zima, pa opet proleće; i tako dalje. Ali u duhovnom svetu umesto vremena postoje stanja; jer nema izmena topina i svetlosti tamo, nego stanja ljubavi i vere. Ali je poznato da ove izmene nisu iste kod jednog ili drugog, nego se razlikuju kod

svake osobe prema stanju života koji je stečen u svetu. *Zalazak sunca* u nebu korespondira stanju senke u pogledu istina vere, i stanju hladnoće u pogledu dobra ljubavi ka Gospodu i bližnjemu; jer oni koji su tamo, tada ulaze u stanje spoljašnjih ljubavi, koja su popraćena senkom u pogledu vere. Jer kad je anđeo ili duh u spoljašnjim stvarima, on je i u senci; ali kad je u unutrašnjim stvarima, on je u uživanjima i blažnostima nebeskih ljubavi, i u isto vreme prijatnim stvarima vere, to jest, svetlosti istine. Ovo su stanja kojima korespondiraju proleće i leto na zemlji. Iz svega ovoga se sada može videti da se sa *ići i zalaskom sunca* označava stanje senke zbog uživanja spoljašnjih ljubavi. (O ovim izmenama stanja senka, vidi šta je gore bilo pokazano, br. 5097,5672,8644,8812.) /2/ Iz onoga što je rečenogore, može se videti šta je bilo označeno sa dase sećanja –znanja, koja su bila dovojena zbog zabluda čula, moraju povratiti pre nego dođe do stanja senke zbog uživanja spoljašnjih ljubavi, što je označeno rečima, *Ako uzmeš u zalog haljinu bližnjemusvojemu, vrati mu je prije nego sunce zađe*. Jer se ovim označava da se istine koje su oduzete zbog zabluda, moraju povratiti dok je čovek još u svetlosti istine; jer je on tada u stanju da ih povрати, a isto tako da razaspe obmane uvedene pomoću zabluda; ali on ovo ne može da uradi kada je u stanju senki koje se pojavljuju zbog uživanja spoljašnjih ljubavi, jer ova uživaju odbacuju ove istine; i senke ih ne primaju; i tako se zablude priljube čoveku, i on ih usvaja. Razlog da su spoljašnja uživanja, to jest, ona koja pripadaju spoljašnjem čoveku, takve prirode, je to što su ona usko vezana sa svetom, i što se uzbuđuju i kao da oživljavaju njegovom toplinom. Drugačije je s unutrašnjim uživanjima i blaženostima, to jest, s onima koja pripadaju unutrašnjem čoveku. Ova su usko povezana s nebom, pa se uzbuđuju i oživljavaju njegovom toplinom, koja je ljubav od Gospoda. /3/ Ovaj sud, ili zakon, je tako proglašen u jednom drugom odlomku kod Mojsija: *Niko da ne uzme u zalogu žrvnja gornjega ni donjega, jer bi uzeo dušu u zalogu (Zak. Ponov. 24:6);žrvnjem (ručnim mlinom) označavaju se stvari koje služe da se pribavi vera, a kasnije i ljubav prema bližnjem (br. 7780); a dušom se označava život vere od ljubavi prema bližnjem (br. 9050). Iz svega ovoga se vidi šta je označeno sa *Niko da ne uzima u zalogu žrvnja, jer bi uzeo dušu u zalogu*. Ponovo: *Ne izvrći pravice došljaku ni siroti ni udovici, i ne uzimaj u zalog haljine udovici (Zak. Ponov. 24:17);uzeti haljine udovici kao zalog označava oduzeti na svaki način istine koje čeznu za dobrom; jer haljine označavaju istinu (vidi br. 9212); jer**

ako se istine oduzmu, dobro nestaje sa njegovom čežnjom. /4/ I opet: *Kad ti je bližnji tvoj dužan što mu drago, ne idi u kuću njegovu da mu uzmeš zalog, nego stoji na polju, a čovjek koji je dužan neka iznese na polje zalog svoj. Ako je siromah, ne spavaj sa zalogom njegovijem. Nego mu vrati zalog njegov do zahoda sunčanoga, da bi ležeći na haljini svojoj blagosiljao te. a što će ti se primiti u pravdu pred Jehovom Bogom tvojim (Zak. Ponov. 24:10-13);* da verovnik treba da stoji na polju, i da trebada mu se iznese zalog, označava komunikaciju istine, a uzimanje zaloga, odgovor. Niko ne može da zna ove stvari osim kroz ono što se dešava u drugom životu; tako, ako ne zna šta je označeno s *ulaziti u kuću*, a šta sa *stajati na polju*, kao i sa šta je označeno sa *izneti na polje*. /5/ U drugom životu oni koji uđu u nečiju kuću, i razgovaraju u jednoj sobi, tada oni koji su u njoj, misle isto što i ovaj koji je ušao. Ali ako stoji na polju, njihove se misli opažaju, ali kao da dolaze od te druge osobe, a ne od njih (koji su unutra). Ovo se dešava svakoga dana u drugom životu, tako da oni koji imaju isto mišljenje, pojavljuju se u istoj kući zajedno; a to je još više slučaj ako im se čini da su u istoj sobi te kuće; a kada se ove iste osobe ne slažu, oni koji se ne slažu, ne pojave se. U drugom životu, takvi izgledi su svuda (prim. prev. to jest, da vidljiva okolina odražava stanje misli i osećanja). I to se dešava neprekidno isvuda. Razlog je to što sličnost misli povezuje i čini da je neko prisutan, jer misao je unutrašnji vid. Jer rastojanja među mestima nisu kaou svetu. /6/ Iz ovoga je jasno šta je označeno sa *ne ulaženjem u kuću, negostajanjem na polju i uzimanjem zaloga*, naime, da se ne sme savijati ili nagingjati tuđe mišljenje : jer onaj ko savija i nagoni drugoga da misli i da govori od ovoga, to jest, da se prikloni njegovome mišljenju, taj čini da onaj ne misli od sebe, nego od onoga. A kad neko misli i govori od drugoga, misli koje ima bacaju se u nered, a on se ne popravlja, osim u slučaju onoga koji još nije znao te istine. Iz svega ovoga je opet jasno da u svakoj pojednosti Reči ima nešto što korespondira nečemu u duhovnom svetu.

9214. *Jer mu je to sve odijelo.* Da ovo označava, zato što čulne stvari stoje ispod unutrašnjih stvari, vidi se iz značenja *odijela (pokrivala)* ili haljina, što su čulne stvari (o kojima gore, br. 9212), kao i to da je čulno ispod unutrašnjih stvari, jer je ono poslednje čovekovog života.

9215. *Kojim zaklanja tijelo svoje.* Da ovo označava da one zaklanjaju (pokrivaju) i spoljašnje stvari, vidi se iz značenja *haljina*, što je čulno uopšte, ili čulne stvari, kao gore; i iz značenja *tijela (kože)*, što je ono što je spoljašnje, koje isto tako pokriva unutrašnje stvari, ali ipak unutar čulnog. (Značenje *kože*, i koji u drugom životu njoj korespondiraju, može se videti gore, br. 3540,5552-5559,8980.) Čoveko prirodno je unutrašnje, spoljašnje ili srednje, i izvanjsko (spoljašnje). Unutrašnje prirodno komunicira s nebom; srednje ili spojašnje prirodno komunicira na jednoj strani s unutrašnjim, a preko ovoga sa svetom (br. 4009.4570,5118,5126,5118,5707). Najviše spoljašnje prirodno je čulno, koje je ovde označeno *haljinom*. Ovo prima predmete koji pripadaju svetu, i tako je od usluge unutrašnjim stvarima. Ono se naziva *jedinim pokrivalom (zaklonom)*, jer je poslednje, i stoga je zajedničko svima. Spoljašnje ili srednje prirodno je ono što se označava *kožom*. Iz ovoga je jasno da se *odijelom kojim zaklanja kožu (tijelo)svoje* označava ono čulno koje pokriva i spoljašnje stvari. (Da je čuno poslednje čovekovog života, pa stoga opšte pokrivalo, vidi br. 4009,5077,5125,5128,7693.)

9116. *U čem će spavati?* Da ovo označava počivati na njima, vidi se iz značenja *spavati* što je počivati, ovde na spoljašnjem čulnom koje je označeno *haljinama* (vidi br. 9212); jer se kaže, *haljine u kojima će spavati*. Kako treba razumeti to da unutrašnje stvari počivaju na čulnima, sad će biti rečeno. Čulno je poslednje čovekovog života, kao što je gore pokazano. Ono sadrži sve unutrašnje stvari, i svima je zajedničko, jer se u njemu završavaju, pa se na njemu (na čulnom) i počivaju; kao na primer koža, koja je poslednje pokrivalo tela, jer se u njoj unutrašnje stvari tela završavaju, jer ono ih sadrži, stoga i počivaju na njoj (u njoj). Sličan je slučaj sa peritoneumom (trbušnom maramicom) u telu; pošto ova membrana (opna) sadrži utrobu abdomena (trbušnog pojasa), to on u njoj počiva, a tako isto je s njom povezan na opšti način. Isto je i sa pleurom (plućnom maramicom) u odnosu na unutrašnje delove grudi./2/ Isto je sa svim stvarima koje pripadaju samom čovekovom životu; kao s onima koje se odnose na čovekov razum, i koje se odnose na njegovu volju. I ove slede redom od unutrašnjih ka spoljašnjim stvarima. Spoljašnje stvari su sećanja-znanja (*scientifica*) s njihovim prijatnim osećanjima; a izvanjeske stvari su one koje pripadaju čulima, ukusu, njuhu, smirisu, i dodiru. A na ovima počivaju unutrašnje stvari, jer se u njima

završavaju. Ovo su stvari koje su označene u duhovnom smislu *pokrivalom ili haljinama u kojima će spavati*. Da su čulne stvari *haljina ili pokrivalo* je od korespondencija; jer, kao što je pre rečeno (br. 9212), duhovi i anđelise pokazuju obučenju odeću u skladu s njihovim istinama vere; u sjajnim haljinama oni koji su u istinama od dobra, kao što bili anđeli kod Gospodovoga groba (Luka 24:4; Mat. 28:3); drugi u belim haljinama od finoga lana: kao oni o kojima se govori u Otkr. 19:14; drugi opet u haljinama raznih boja./3/ Pored toga, neka se zna da se sve stvari razvijaju (kreću) od prvih ili najdubljih postupno ka njihovim poslednjim, i tamo poživaju; tako isto da priorne ili unutrašnje stvari imaju vezu s poslednjim u uzastopnom redu. Stoga ako se poslednje uklone, nestaju i unutrašnje stvari. Iz toga je i to da postoje tri neba; najdublje ili treće nebo, srednje ili drugo nebo; srednje ili drugo se uliva u prvo ili poslednje nebo; a ovo se onda uliva kod čoveka. Sledstveno, ljudski rod je u poslednjem u redu, u kome se nebo završava, a na kome i počiva. Stoga se Gospod uvek stara da postoji crkva među ljudima, u kojoj će biti otkrivene istine Božanske, koje su na zemlji Reč. Preko nje postoji neprekidna veza ljudskoga roda s nebima. Stoga u svakoj pojedinosti Reči ima unutrašnji smisao koji je radi neba, a koji je takve prirode da povezuje anđeoske umove s ljudskim umovima sponom tako jakom da oni deluju kao jedno. Iz ovoga se opet jasno vidi kakav je slučaj s poživljanje unutrašnjih stvari na poslednjim.

9217. *Jer kad poviče k meni.* Da ovo ozačava molbu Gospodu, vidi se iz značenja *povikati ka Jehovi*, što je molba Gospodu (kao gore. br. 9202).

9218. *Ja ću ga čuti.* Ovo označava pomoć (kao i gore, br. 9203).

9219. *Jer sam milostiv.* Da ovo označava da je od njega svaka pomoć, od milosti, vidi se iz značenja *biti milostiv*, kada se kaže o Gospodu, a što znači da je od njega svaka pomoć. Da je kaže da je *ona od milosti*, je stoga što su sve stvari od Gospoda od milosti, jer je samo biće Gospodovo Božanska Ljubav, a ljubav se naziva *milošću*, kada se pokazuje prema onima koji su u nevoljama, stoga relativno na ljudsku rasu, jer ova brzo pada u nevolje, jer je sama po sebi samo zlo (br. 210,215,5786,8480).

9220. Stihovi 27-30. 27. *Nemoj psovati Boga (sudija), i starješini naroda svojega ne govori ružno.* 28. *Od ljetine svoje i od žitkih stvari svojih nemoj se zatezati da*

prineseš prvine; prvence između sinova svojih meni da daš. 29. Tako čini s volom svojim i s kozom, sedam dana neka bude s majkom svojom, a osmog dana da ga daš meni. 30. Bićete mi sveti ljudi; i mesa rastrgnuta u polju ne jedite, bacite ga psima. 27. Nemoj psovati Boga (sudija), označava da se istine Božanske ne smeju svetogrditi; i starješini naroda svojega ne govori ružno, označava da ni doktrine istine ne treba svetogrditi; 28. Od ljetine svoje i od žitkih stvari svojih nemoj se zatezati, označava da se dobra i istine vere moraju pripisivati Gospodu, a ne sebi; da prineseš prvine, označava da sve stvari vere koje i koje se steknu preko ovih treba pripisivati Gospodu; prvence između sinova svojih meni da daš, označava čak i spoljašnje i unutrašnje dobro; 29. Tako čini s volom svojim i s kozom, sedam dana neka bude s majkom svojom, označava njihovo prvo stanje kada su u istinama; a osmog dana da ga daš meni, označava na početkusledećeg stanja, kad čovek živi od dobra, da je tada je s Gospodom; 30. Bićete mi sveti ljudi, označava stanje života tada od dobra; i mesa rastrgnuta u polju ne jedite, označava da se sa falsifikovanim dobrom vere ne sme povezati; bacite ga psima, označava da je to nečisto.

9221. *Nemoj psovati Boga (sudija).* Da ovo označava da se istine Božanske ne smeju svetogrditi, vidi se iz značenja *psovati*, što je svetogrditi, jer oni psuju koji svetogrde. Da ove reči označavaju da se istine Božanske ne smeju svetogrditi je zato što u unutrašnjem smislu, *Bog* označava Božansku istinu koja proizlazi od Gospoda; pa stoga kada se govori o istini u Reči, Gospod se naziva *Bogom*, a kada se govori o dobru, on se naziva *Jehovom* (vidi br. 2769,2807,8988,9160). Stoga *anđeli* označavaju istine, jer su oni prijemnici istine Božanske od Gospoda (br. 4295,4402,8301,8867); a tako isto i *sudije* /označavaju istine Božanske/ (br. 9160).

9222. *I starješini (knezu) naroda svojega ne govori ružno.* Da ovo označava da se ni doktrine istine ne smeju svetogrditi, vidi se iz značenja *starješine (kneza)*, što su glavne istine crkve (vidi br. 5044); iz značenja *naroda*, što su oni koji su u istinama doktrine (br. 1259.1260,2928,7207); i iz značenja *govoriti ružno*, što je svetogrditi. Kako su ove stvari usko povezane, vidi se iz unutrašnjeg smisla; jer se sa *ne psovati Boga* označava ne svetogrditi istinu Božansku, a sa *ne govoriti ružno o starješini* označava se ne svetogrditi doktrinu istine. Istina Božanska je Reč, a doktrina crkve je istina iz nje iz nje izvedena. Treba reći nekoliko reči o svetogrdjenju istine

Božanske. Istina Božanska je Reč, a ona je i doktrina izvedena iz Reči. Oni svetogrde koji ove u srcu osporavaju, iako ustima mogu da hvale Reč, i da je besede. Svetogrđenje je skriveno u u poricanju, a ono izbija kada je neko ostavljen sam sa sobom, osobito u drugom životu; jer tamo srce govori, pošte se izvanjske stvari odstrane./2/ Oni koji svetogrde, to jest, poriču Reč, ti nisu sposobni do prime bilo šta od istine i dobra vere; jer Reč uči o postojanju Gospoda, neba i pakla, života posle smrti, vere i ljubavi prema bližnjemu, i mnogim drugim stvarima, koje bi bez Reči, to jest, bez otkrovenja, bile sasvim nepoznate (br. 8944); pa stoga oni koji poriču Reč ne mogu da primaju ništa od onoga što Reč uči; jer kada je čitaju ili slušaju, pokazuje se negativan stav, koji ili ugasi istinu, ili je okrene u obmanu./3/ Stoga je najvažnije stvar kod čoveka crkve da veruje Reč; i to je glavna stvar kod onoga koji je u istini vere i dobru ljubavi prema bližnjem. Ali kod onih koji su u zlima ljubavi prema sebi i svetu, glavna je stvar ne verovati Reč, jer oni je odbacuju onoga časa kada o njoj misle, a isto tako je i svetogrde. Ako bi čovek video veličinu i prirodu svetogrđenja protivu Reči koja postoji kod onih koji su u zlima ovih ljubavi, bio bi užasnut. Dok je čovek sam u svetu, on ovoga nije svestan, jer su ova svetogrđenja sakrivena iza ideja te aktivne misli koja kod ljudi prelazi u govor. Ali se otkrivaju u drugom životu gde izgledaju užasno (zastrašujuće)./4/ Ima dve vrste svetogrđenja; ima onih kja dolaze od razuma a ne u istz vreme i od volje; i onih koji dolaze od bvolje preko razuma. Ovia poslednja su tako užasna; a ne toliko ona prva. Jer ona koja dolaze od volje kroz razum, ta su d zla života; dok su na koja dolaze od razuma samo, a ne u istzo vreme i od volje, od obmane doktrine. ili od zabluda spojašnjih čula, koja obmanjuju čoveka koji se drži čvrsto u neznanju. Ove se reči kažu kako bi se znalo kakv je slučaj sa svetogrđenjemistine Božanske, tto jest, Reči i iz nje izvedene doktrine, što je označeno sa psovati Boga i govoriti ružno o strješini naroda.

9223.*Od ljetine svoje i od žitkih stvari svojih nemoj se ustezati (od prvina žita, i vina).* Da ovo označava da pošto su sva dobra i istine vere od Gospoda, ona treba da se pripisuju njemu a ne sebi, vidi se iz značenja *ljetine (prvina)*, a što su one stvari kojemora da budu na prvome mestu, tako one koje treba da budu najglavnije (o kojima niže); iz značenja *žita (ljetine)* što je dobro istine od vere (br.5295,5410,5959); i iz značenja *vina* što je istina od dobra, to jest, istina dobra

od vere (br. 1798,6377); i iz značenja *ne ustezati se*, kada se kaže za dobro i istine od vere, što je pripisivati osećanju; jer ono što se ne čini s odlaganjem, nego brzo, čini se iz osećanja ljubavi (br. 7695,7866). Da se označava pripisivanje Gospodu je stoga što su prvine, kao i prvorođenci, bili prinošeni Jehovi, a preko Jehove Aronu i njegovom semenu; a *Jehovom* se u Reči označava Gospod (br. 1736,2921,3023,9774,8864). Stoga, pošto *prvine (prvi plodovi) žita i vina* označavaju dobra i istine vere, time se označava da se ovi moraju pripisati Gospodu, jer su od njega. (Da se sve što pripada misli i volji kod čoveka uliva, i da je svo dobro i istina od Gospoda, vidi br. 2886-2888,3142,8863,9110; a isto iz iskustva, br. 6053-6058; 6598-6626)./2/ Prvine (prvi plodovi) koji treba da se ponude Gospodu, bili su prvine žetve i prvine vina, kao i prvine striženja ovaca (vune), kao i prvinavoća. Prvine žetve (ljetine) bile su klasovi žita, suhi i zeleni, kao i snopovi koji su se savijali, a kasnije plodovi berbe, koji su bili prvine vina, šire (mastike) i ulja; pored ovih trebalo je prineti i prvine šišanja ovaca, kao i prvine sa gumna, što su bili kolači, u korpi. Osim toga, svi prvorođenci bili su prikazivani (prinošeni) Gospodu, od kojih su prvi bili otkupljivani, kao i prvorođeni od živine koji su nisu prinosili kao žrtve, kao prvenci magaradi, mazgi, konja, i slično. Prvi plodovi kao i prvorođenci (ljudski) prinosili su se Jehovi, a Jehova ih je davao Aronu i njegovom semenu, iz razloga što su Aron i njegovi sinovi, koji su obavljali službu visokog sveštenika, pretstajali Gospoda. Prvinama žita i vina u ovome stihu predstavljaju se sve prvine žetve (ljetine) i vina, o kojima se sada govori: jer izrazi koji se koriste u izvornom jeziku su *punina žita i suza vina; punina* označava žetvu sazrelu i pokupljenu, a *suze* označavaju ono što kaplje. /3/ Šta su prvi plodovi posebno predstavljali (jer su svi statuti i obredi koji su bili naređeni sinovima Izrailjevim od Gospoda, predstavljali unutrašnje stvari crkve, može se videti iz nekoliko vrsta plodova koji su davani, kada se sagedaju u unutrašnjem smislu. Da *žito* označava dobro vere, a *vino* istinu vere, može se videti u odlomcima gore navedenim. Da su se prvine morale davati Jehovi, označavalo je da je prva stvar u crkvi pripisivati sva dobra i istine vere Gospodu, a ne sebi. Pripisivati Gospod je znati, priznavati, i verovati da su ove stvari od Gospoda, a nijedna od sebe; jer kao što je gore pokazano, sve u veri je od Gospoda. *Prvine* imaju ovo značenje, jer su one bile ponude i darovi, koji su bili zahvaljivanja za ono što je zemlja davala, i priznavanje blagoslova od Jehove, to jest, od Gospoda; a stoga je to bilo i

priznavanje da su sve stvari od njega; a u unutrašnjem smislu, priznavanje dobara i istina vere, koja su označena *žetvom, žitom, uljem, širom (mastikom), vinom, vunom, i plodovima*, čiji su prvi plodovi davani. (O ovim prvinama vidi Izlazak 23:18;34:26; Levitska 23:10-11.20; Brojevi 15:19-21; 18:12-13; Zak.Ponov. 18: 4: 26:1-11.) Slično je označeno i prvinama kod Jezekilja 20:40.i kod Miheja 7:1-2.

9224. *Prvenca od sinova svojih meni da daš.* Da ovo označava da se i sve stvari vere koje se dobijaju preko ovih, moraju pripisivati Gospodu, a ne sebi, vidi se iz značenja prvorođenih sinova, što su stvari vere u crkvi (vidi br. 2435,6344,7778,8942); i iz značenja meni da daš, što je pripisato Gospodu, jer se Jehovom u Reči označava Gospod. Sve stvari vere, koje su označene prvencima sinova, su one koje su od dobra ljubavi prema bližnjem, jer vera proističe od od ovoga dobra, jer bilo da su istine uzete iz Reči ili iz doktrine crkve, one ne mogu da postanu istine vere osim ako ima dobru kome se mogu usaditi. Razlog je to što razum prvi prima istine, jer ih on vidi i uvodi u volju; a kada su u volji, tada su u čoveku, jer volja je čovek sam. Stoga onaj ko misli da da je vera vera kod čoveka pre nego on hoće ove istine, a iz htelnja i čini ih (tvori ih), vrlo se vara. Pre ovoga same istine vere nemaju života. Sve što pripada volji, naziva se dobrom, jer se to voli. Tako istina postaje dobro, i vera postaje ljubav prema bližnjemu, u volji./2/ Postoje dve kontroverze (raspre) koje su napadale crkvu od najranijih vremena; jedna je da li su vera ili ljubav prema bližnjemu prvorođeni crkve; a druga, da li vera odvojena od ljubavi prema bližnjemu, spasava. Ove kontroverze su se pojavile stoga što čovek, pre nego li se nanovo rodi, opaža istine koje mora da pripadaju veri; ali ne /opaža/ dobro koje pripada ljubavi prema bližnjem. Jer istine vere ulaze spoljašnjm putem, naime, preko slućanja, i spremaju se u memoriji, a iz ove se pokazuju u razumu. A dobro ljubavi prema bližnjemu uliva se unutrašnjm putm, naime, preko unutrašnjeg čoveka, iz neba, to jest, kroz nebo od Gospoda, i stoga ne postaje predmet opažanja sve dok se istine koje se nazivaju istinama vere ne počnu voleti radi neke dobre svrhe, i radi života; a ovo se dešava onda kada one postanu deo volje. Iz ovoga dolazi do toga, da se za veru kaže da je prvorođeni crkve, a i da se njoj pripisuje pravo prvorođstva (primogeniture), to jest, pravo prioriteta i superioriteta, a istini vere

samo tako po izgledu (br. 3325.3494.6272-6273)./3/ Razlog zašto je čovek crkve u zatamnjenju o ovim predmetima je to što nije opažao da se sve stvari u svemiru odnose na istinu i dobro, i da mora da se odnose na obe kao bi bile nešto. Niti je pak opažao da čovek ima dve sposobnosti, nazvane razum i volja, i da se vera odnosi na razum, a dobro na volju; i da ako nema ovog odnosa sa obe, čovek ništa ne usvaja. Pošto su ove stvari bile u tami, a ideje čovekove misli zasnivaju se na ovima, ova zabuda nije nikad postala jasna prirodnom čoveku, a da mu je to moglo biti jasno, čovek crkve bi video, jasno kao u svetlosti Reči, da je Gospod rekao bezbroj stvari o dobru ljubavi prema bližnjemu; i da je ovo dobro glavna stvar crkve; i da je vera samo u ovome dobru. Dobro ljubavi prema bližnjem je u tome da se čini dobro od volje da se čini dobro. On bi video i to da su se g zablude uvukle u doktrinu vere odvojene od ljubavi prema bližnjemu; kao to da čovek može da hoće zlo i da veruje istinu, stoga da se istina može slagati sa zlom, kao i to da vera može da stvori život neba kod čoveka čiji je život paklen, pa stoga da se jedan život može preneti u drugi; na taj način da oni koji su u paklu, mogu da se uzdignu u nebo, i da žive među anđelima životom koji je suprotan njihovom pređašnjem životu; ne uzimajući u obzir da živet životom koji je suprotan onome koji je čovek upio u sebe u svetu, da je to biti lišen životai da su oni koji to pokušavaju kao ljudi su samrtnoj agoniji (borbi), koji završavaju svoj život u strašnoj patnji. Ovakve zablude, i mnoge druge, uvedene su preko doktrine vere odvojene od ljubavi prema bližnjemu.

9225. *Tako čini s volom svojim i s ovcom i s kozom.* Da ovo označava (da se pripisivanje Gospodu prostire/ sve do spoljašnjeg i unutrašnjeg dobra, vidi se iz značenja *vola*, što je spoljašnje dobro; i iz značenja stada, što je unutrašnje dobro (vidi br. 5913,8937,9135).

9226. *Sedam dana neka bude s majkom svojom.* Da ovo označava njihovo prvo stanje, kad su u istinama, vidi se iz značenja *sedam dana*, što je prvo stanje onih koji se preporučuju, jer *dani* označavaju stanja (br. 23,487-488,9213), a *sedam* označava od početka do kraja, a to je ono što je puno (br. 728,6508); i iz značenja *majke*, što je crkva u pogledu istine, a tako isto i istina crkve (br. 289,2691,2717,8897). Iz ovoga sledi da se sa *sedam dana da budu sa majkom*

označava prvo stanje u punini, to jest, celo satnje od početka do kraja, dok su u istinama. Kakav je ovo slučaj, biće rečeno u sledećem članku.

9227. *A osmoga dana da ga daš meni.* Da ovo označava da u početku sledećeg stanja, kad čovek živi od dobra, da je on sa Gospodom, vidi se iz značenja *osmog dana*, što je početak sledećeg stanja (vidi br. 2044,8400); i iz značenja *dati Jehovi*, što je /dati/ Gospodu, jer se *Jehovom* u Reči označava Gospod (br. 1736,8274,8864). Razlog zašto ove rečioznačavaju da kada čovek živi od dobra on je sa Gospodom, je to što u unutrašnjem smislu predmet o kome se govori je dva stanja čoveka koji se preporuča: prvo stanje je kad je vođen pomoću istina vere u dobro ljubavi prema bližnjemu; a drugo je kad je u ovom dobru. I pošto je tada sa Gospodom, to je označeno sa *da ga daš meni*. (Da postoje dva stanja kod čoveka kada se preporuča; prvo kad se vodi preko istina vere u dobro ljubavi prema bližnjem, a drugo kad je u dobru ljubavi prema bližnjem, br. 8516,8539,8772,9139). /2/ Još će nekoliko reči biti rečeno o ova dva stanja kod čoveka koji se preporuča. Već je pokazano (br. 9224) da istine koje su nazvana istinama vere, ulaze u čoveka spoljašnjim putem, a da dobro ljubavi prema bližnjemu i ljubavi ulazi unutrašnjim putem. Spoljašnji put je preko slušanja u memoriju, a iz memorije u razum; jer je razum čovekov unutrašnji vid. Istine kojimoražu biti od vere, ulaze na ovaj način, kako bi se dovele u volju, i kako bi bile usvojene od čoveka. Dobro koje se uliva od Gospod unutrašnjim putem, uliva se u volju, jer je volja unutrašnji čovek. Dobro koje je od Gospoda tamo susreće na zajedničkoj granici istine koje su ušle spoljašnjim putem, i preko povezanosti s njima čini da istine postanu dobro. Koliko se ovo dogodi, toliko je red izokrenut, to jest, toliko čovek nije vođen istinama, nego dobrom; pa stoga ga toliko Gospod vodi. /3/ Iz svega ovoga se može videti kako se, dok se preporuča, čovek uzdiže od sveta ka nebu. Jer sve stvari koje ulaze kroz slušanje, ulaze od sveta; i one koje su pohranjene u memoriji, i koje se pokazuju tamo pred razumom, pokazuju se u svetlosti sveta, koja se naziva prirodnom svetlošću. Ali one stvari koje ulaze u volju, ili koje pripadnu volji, one su u svetlosti neba, koja je svetlost istina dobra od Gospoda. Kad ove stvari izađu iz volje i uđu u delo, vraćaju se u svetlost sveta; ali se tada pojavljuju u toj svetlosti pod sasvim drugom formom; jer pre toga svet je bio unutar svega; a kasnije, nebo je /bilo unutar svega/. Ovo što je ovde rečeno,

pokazuje zašto čovek nije u nebu sve dok ne tvori istine zato što ih hoće, stoga od osećanja ljubavi prema bližnjemu.

9228. Da *sedam* označava jedan ceo period od početka do kraja, stoga ono što je potpuno, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči. Kod Isaije: *I svjetlost mjesečeva biće kao svjetlost sunčeva, a svjetlost će sunčeva biti sedam puta veća. kao svjetlost od sedam dana, kad Jehova zavije ulom narodu svojemu i iscijeli rane koje mu je zadao (Isa.30:26)*;predmet o kome se govori je izbavljenje vernih, i njihova inteligencija i mudorst u Gospodvom carstvu. *Mjesec* označava veru od Gospoda, stoga veru u Gospoda; a sunce, ljubav od Gospoda, stoga ljubav ka Gospodu (vidi br. 30.38,1521,8644); *svjetlost sunca od sedam dana* označava puno stanje inteligencije i mudrosti od ljubavi i vere u Gospodu. /2/ Kod Jezikilja: *Tada će izaći stanovnici iz gradova, i naložiće na oganj i spaliće štitove i štitiće, lukove i strijele, sulice i koplja, i ložiće ih na oganj sedam godina. I ukopavaće ih dom Izrailjev sedam mjeseci, i prozvaće se dolina mnoštva Gogova (Jez. 39:9,12)*. Predmet o kome se ovde govori je rušenje obmane. *Oružja* ovde nabrojana označavaju obmane pomoću kojih se zlo bori protivu istina crkve; *ložiti oganj s njima sedam godina* označava potpuno razaranje preko čežnji ljubavi prema sebi i svetu; da ne će donositi *drva s polja, niti će seći drva u šumi* označava sve dok ništa ne ostane, kako u unutrašnjem tako i u spoljašnjem čoveku; *čistiti zemlju sedam mjeseci* označava potpunu obnovu dobra i istine u crkvi. Već je bilo pokazano na više mesta da *oružja* označavaju istine koje se bore protivu obmana, a u obrnutom smislu obmane koje se bore protivu istina; da *lukovi i strele* označavaju doktrinarne stvari istine, a u obrnutom smislu doktrinarne stvari obmane; da *štap (palica)* označava moć istine, a u obrnutom smislu moć obmane; da *naložiti oganj i paliti* označava opustošiti kroz čežnje ljubavi prema sebi; i da *drvo iz polja* označava unutrašnja dobra crkve, a *drvo iz šume* sećanja-znanja dobra i istine; a da se *zemljom* označava crkva. Svako može da vidi da su druge stvari ovde označene a ne one koji su u smislu slova, kao da će *zapaliti oružje i goreti vatru snjima za sedam godina*, i da ne treba *da donose drva iz polja, niti da seku drva u šumi*. Jer znamo da se ovde označavaju svete i Božanske stvari; ali koje su svete i Božanske stvari sadržane u ovim rečima ne može se znati, osim ako se zna šta je označeno *oružjem*, šta sa *sedam godina i sedam mjeseci*, i šta sa *drvetom iz polja i*

drvetom izšume. Jasno je stoga da se ove proročanske reči ne mogu nikako razumeti bez poznavanja unutrašnjeg smisla./3/ Kod Davida: *Sedam puta na dan slavim te, zbog tvojih sudova i pravde tvoje (Psalam 119:164).* Podaješ bližnjim svojim sedmorostruko u njedra njihova (Psalam 79:12). Sedmostruko ona čava u punini. Na sličan način kod Mojsija, da treba da kazne sedmostruko ako prekrše zapovijesti i uredbe (Lev. 26:18, 21,24,28). Onaj ko ne zna da *sedam* označava čitav period od početka do kraja, stoga ono što je puno, mora da veruje da *sedam nedjelja* označavaju sedam perioda vremena u sledećem odlomku kod Danila: *Za to znaj i razumij: od kad izide riječ da se Jerusalem opet sazida do pomazaka vojvode biće sedamnedjelja, i šezdeset i dvije nedjelje da se opet pograda ulice i zidovi, i to u teško vrijeme (Danilo 9;25).* *sedam nedjelja do vojvode (mesije kneza)* označavaju ono što je rečeno o Gospodu, da će doći u punini vremena; stoga one označavaju ceo period, Iz ovog se vidi da *sedam duhova pred prijestolom Božijim* (Otkr. 15:1.6,7;21:9), ne znače sedam duhova, niti sedam pečata, ni sedam anđela, ni sedam čaša, i sedam bolesti; nego sve stvari u punini. Tako se sa *nerotkinja koja rađa sedam* (1 Samuilova 2:5) ne označava sedam, nego mnogo, sve do potpunosti. /4/ Zato što je *sedam* imalo takvo značenje, stoga je bilo zapovedeno da sveštenik, kod svog uvođenja (inicijacije), treba da se oblači sedam dana u haljine sveštenečke (Izlazak 29:30); da mu ruke moraju biti pune sedam dana (stihovi 24,35); i da oltar treba da se osvećuje sedam dana (stih 37); da oni koji se uvode u sveštenstvo, treba da ne izlaze iz šatora za sedam dana (Levitksa 8.33). Na sličan način, kada nečisti duh iziđe iz čoveka i vrati se sa *sedam drugih* (Mat. 12:43.45, Luka 11:24-26); *ako ti brat zgreši sedam putanano, treba da mu oprostiš* (Luka 17:4); i da *srce Nubukodonosora treba da sepromijeni, i srce životinjsko neka mu se da, dok sedam vremena ne prođe preko njega* (Dan. 4:16,23,25). Iz ovoga je bilo i to da su *Jobovi prijatelji sjedjeli na zemlji sedam danai sedam noći, ne rekavši mu ništa* (Job 2:13). (Da *sedamdeset* na sličan način označavaono što je puno, vidi br. 6508; a isto tako i *sedmica*, to jest, *sedam dana*, br. 2044,3845.) Iz svega ovoga sada se može videti da se *osmim danom* označava početak sledećeg stanja.

9229. *Bićete mi sveti ljudi.* Da ovo označava stanje života tada od dobra, vidi se iz značenja *svetih ljudi*, što su oni koje vodi Gospod, jer Božansko koje proističe od

Gospoda je svetost sama (vidi br. 6788,7499,8127,8302,8806), stoga se oni koji to primaju u veri i u ljubavi nazivaju *svetima*. Oni koji veruje da je čovek svet iz bilo kojeg drugog izvora, i da je bilo šta kod njih sveto osim onoga što prime od Gospoda, jako greši. Jer ono što je od čoveka i što se naziva *njegovim vlastitim*, je zlo. (Da je čovekovo vlastito samo zlo, vidi br. 210,215,8844; i da koliko se čovek može uzdržati od svog vlastitog, toliko Gospod može da bude prisutan, i toliko čovek može da bude svet, br. 1023,1044,1581,2256,8988,9014.) /2/ Da je samo Gospod svet, i da je samo ono sveto što proizlazi od Gospoda, stoga samo ono što čovek primi od Gospoda, vidi se iz cele Reči; kao kod Jovana: *Ja posvećujem sebe za njih, da i oni budu osvećeni istinom (Jovan 17:19); biti osvećen* označava činiti sebe Božanskim svojom sopstvenom moći; a oni za koje se kaže da su *osvećeni istinom*, to su oni koji u veri i u životu primaju Božansku istinu koja proizlazi od njega. /3/ Stoga je Gospod, posle uskrsnuća, govoreći s učenicima, njima rekao, *Primate Svetog Duha* (Jovan 20:22); kada je duhnuo na njih, tim je predstavljeno da ih on oživljava verom i ljubavlju, kao što je to u drugom poglavlju Postanja, *Jehova mu dunu u nos duh životni* (stih 7); slično i u drugim odlomcima (Psalam 33:6; 104:29-30; Job 32:8; 33:4; Jovan 3:8). Iz ovoga je i to da se u Reči *duh* naziva i *vetrom ili dahom*, i da se ono što je sveto o Gospoda nazivavjetar ili *dah Jehovin* (br. 8286.) ; isto tako da je Sveti Duh sveto proizlazeće od Gospoda (br. 3704,4673,5307,9199). /4/ Tako se kaže kod Jovana da je Gospod krštavao *Duhom Svetom i ognjem* (Jovan 1:33), a kod Luke da je krštavao *Duhom Svetim i vatrom* (Jovan 3:16); u unutrašnjem smislu *krstitio* značava preporoditi (br. 4255,5120,9088); *krstiti Duhom Svetim i vatrom* označava preporoditi kroz dobro ljubavi. (Da *vatra* označava dobro ljubavi, vidi br. 934,4906,6849,7324.) Kod Jovana; *Ko se ne će bojati tebe? jer ti si jedini svet (Otkr. 15:4)*. Kod Luke, anđeo kaže o Gospodu, *ono što će se roditi biće sveto* (Luka 1:35); a kod Danila, *Vidjeh u utvarama glave svoje, na postelji svojoj; i gle, stražar svetac siđe s neba* (Danilo 4:13). U ovim odlomcima *sveta stvar i svetac* označavaju Gospoda. /5/ Pošto je Gospod jedini svet, on se naziva u Starom Zavetu *svetac Izrailjev, i izbavitelj, i stražar, i preporoditelj* (Isa. 1:4; 5:19,24; 10:20; 12:6; 17:7; Jer 59:29; Jezek. 39:7, Ps. 71:22; 88:41; 89:18). Pa se stoga Gospod u nebu, a i samo nebo, nazivaju *stanom svetosti* (Jer. 31:23; Isa, 63:15; Jer. 25:30); kao i *svetinjom* (Jezek. 11:46; 24:21); jer je *zakonom* u kovčegu usredini šatora bio je predstavljen Gospod kao

Reč, jer *zakon* označava Reč (br. 6752,7463). /6/ Sve ovo pokazuje zašto se anđeli nazivaju *svetim* (Mat. 25:31; Marko 8:38; Luka 9:26; Ps. 149:1; Dan.8:13); kao i proroci (Luka 1:70); isto tako i apostoli (Otkr. 18:20); ne da su oni sveti od sebe, nego od Gospoda, koji je jedini svet, i od kojega jedinog proističe ono što je sveto; jer se *anđelima* označavaju duhovne istine, jer oni su prijemnici istine od Gospoda (br. 1925,4085,4295,83019, *prorocima* je označena doktrina (br. 2534,7269), a *apostolima* su označene u njihovom kompleksu sve istine i dobra vere koja je od Gospoda (br. 3488,858,6397). /7/ Osvećivanja kod Izrailjskog i Jevrejskog naroda imalo je kao svrhu da predstavljaju Gospoda koji je jedini svet, jer je svetost samo od njega. To je bila svrha posvećivanja Arona i njegovih sinova (Izlazak 29:1 i dalje; Lev. 8:10-11, 13,30); osvećivanje njihovih haljina (Izlazak 29:21 i dalje); osvećivanja oltara kako bi bio svetinja nad svetinjama (Izlazak 29:37 i daje); osvećivanja šatora od sastanka, kovčega svedočanstva, stola, i posuda, oltara za kađenje, oltara za žrtve paljenice, i njihove posude, kao i umivaonice i podnožja njezinog (Izlazak 30:26 i dalje). /8/ Da je Gospod svetost sama , bilo je predstavljeno, i jasno iz njegovih reči kod Mateje, ako se ove sagledaju u unutrašnjem smislu: *Budale slijepi! Šta je veće, ili zlato, ili crkva koja zlato osveti? Budale slijepi! Šta je veće, ili dar, ili oltar, koji dar osveti? (Mat. 23:1,19);*

hramom je bio predstavljen Gospod sam, a isto tako i oltarom; a *zlatom* je bilo označeno dobro koje je od Gospoda; a *darom ili žrtvom* bile su predstavljene stvari koje pripadaju veri i ljubavi prema bližnjem od Gospoda. (Da je Gospod bio predstavljen *hramom*, vidi br. 2777,2811,4489,8935,8940); a da je *zlatom* bilo označeno dobro od Gospoda, br. 1551,1552,5658; a *žrtvama* bogoštovanje od vere i ljubavi prema bližnjemu, koji su od Gospoda, br. 922-923,2805,8936.) /9/ S obzirom na sve ovo vidi se zašto su se sinovi Izrailjevci nazivali *svetim narodom* /Zak. Ponov. 26:19 i drugde); a u rečima pred nama *ljudima svetim (ljudima svetosti)*; naime, zbog toga što je svaka pojedinost njihovog bogoštovanje predstavljala Božanske stvari Gospodove, i nebeske i duhovne stvari njegovog carstva i crkve. Znači da sunazivani svetima u reprezentativnom smislu. Oni sami nisu zbog ovoga bili sveti, jer pretstave se odnose na svete stvari koje su bile predstavljene, a ne na osobu koja ih je predstavljala (br. 665,1097,1361,3147,8788,8806). /10/ Otuda sje i Jerusalim bio nazvan *svetim*, a

Sion, gorom svetom (Zah. 8:3, i drugde). I kod Mateje: *I grobovi se otvoriše, i ustaše mnoga tijela svetijeh koji su pomrli. I izavši iz grobova po uskrsenju njegovu uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima (Mat. 27;52,53)*; Ovde se Jeruslim naziva *svetim gradom*, iako je bio više svetogrdan nego svet, jer je Gospod tada u njemu bio razapet, pa se stoga nazvao i *Sodomom i Egiptom* kod Jovana: *I tjelesanjihova ostaviće na ulici grada velikoga, koji se duhovno zove Sodom i Egipat, gdje i Gospod naš razapet bi (Otkr. 11:8)*. Nego je nazvan *svetim* zbog toga što je predstavljao Gospodovo carstvo i crkvu (br. 402,2117,3654). *Svetima koji pomriješe* a koji su se ovde pokazali, a što se desilo nekima u viziji (viđenju), označavalo se izbavljenje onih koji su bili u duhovnoj crkvi, i uzdizanje u Novi Jerusolim koji je nebo, onih koji su do toga vremena bili držani u nižoj zemlji (o čemu gore, br. 6854,7090,8159,8321).

9230. *A mesa rastrgnuta u polju ne jedite.* Da ovo označava da se sa lažnim dobrom vere ne sme povezati, vidi se iz značenja *mesa (tijela)*, što je dobro (vidi br. 7850,9127); iz značenja *polja*, što je crkva u pogledu dobra, tako i dobro crkve (br. 2971,3766,7571,9141); iz značenja *rastrgnuto*, što je ono što je razoreno zbog obmana, stoga ono što je lažno (br. 5828); i iz značenja *jesti*, što je usvajati i povezati (br. 2187,3168,8001). Iz ovoga se vidi da sa *mesa rastrgnuta u polju ne jedi* označava da se dobro crkve, sa lažnim dobrom ne sme usvajati niti s njim povezivati./2/ Biće rečeno nekoliko reči o tome šta je dobro vere, a šta je istina vere. Sve se u crkvi naziva *dobrom vere*, što je povezano sa životom i upotrebom doktrine vere koju crkva uči; jednom rečju, sve što je povezano sa hteli i činiti iz poslušnosti; jer istine vere u crkvi postaju dobra onda kada ih se hoće i kada ih se tvori. Dok se sve ono naziva istinom vere, što još nema neku korist kao cilj, ili ono što još nije radi života, stoga ono što je poznato i što se čuva u memoriji, pa se iz ove pokazuje razumu, i što se iz njega naučava. Jer sve dok istine crkve ne idu dalje, one su samo znanja, a u odnosu na dobra, one su izvansamog čoveka; jer su čovekova memorija i znanje kao ulazi, a njegova volja je kao unutrašnja odaja, jer volja je sam čovek. Ovo pokazuje šta je istina vere, a šta je dobro vere. Ali se dobro koje čovek čini u svom prvom stanju dok se preporuča, naziva dobro vere, dok se dobro koje se čini u drugom stanju, naime, kad se već preporodi, naziva dobrom ljubavi prema bližnjem. Pa stoga kada čovek

čini dobro od dobra vere, on čini dobro od poslušnosti, ali kad čini dobro od dobra ljubavi prema bližnjemu, on čini dobro od slobode. (O ova dva stanja kod čoveka koji se preporađa, vidi br. 7923,7992,8505,8506,9224,9227.)

9231. *Bacite ga psima.* Da ovo označava da je to nečisto, vidi se iz značenja *pasa*, a to su oni koji onečiste dobro vere falsifikujući ga. Jer u Reči sve *zveri* označavaju osećanja i naklonosti kakve postoje kod čoveka, pitome i korisne zveri označavaju dobra osećanja i naklonosti, dok divlje i nekorisne zveri označavaju zla osećanja i naklonosti. Razlog da se ovakve stvari označavaju *zverima* je to što spoljašnji ili prirodni čovek nalazi zadovoljstvo u osećanjima i naklonostima, kao i prohtevim (apetitima) i čulima, sličnim zverima. Ali razlika je u tome što čovek ima unutrašnje, nazvano unutrašnji čovek, koje se toliko razlikuje od spoljašnjeg da može da vidi stvari koje postoje u njemu, i može da ih usmeri i obuzda, i može i da ih uzdigne u nebo sve do Gospoda, i da se tako poveže s njim u misli i osećanju, pa stoga i u veri i ljubavi. Ovo unutrašnje je tako različito od spoljašnjeg da se posle smrti može od njega odvojiti, i može da živi u večnosti. Po ovim stvarima čovek se razlikuje od zveri. Međutim, oni koji su čistoprirodni i čulni ljudi, ne vide ove stvari, jer je njihov unutrašnji čovek zatvoren prema nebu; pa stoga oni ne znaju kako da razlikuju između čoveka i zveri osim po tome da je čovek sposoban da govori, a što čisto čulni ljudi ne cene mnogo./2/ Razlog zašto *psi* označavaju one koji kaljaju dobro vere kroz falsifikovanja, je to što psi jedu nečise stvari, i što laju na ljude i grizu ih. Od ovoga je i to da Jevreji nazivaju *psima* nacije izvan crkve, koje su u obmanama, i što su ih smatrali nečistima. Da su ih nazivali *psima*, pokazuje se iz Gospodovih reči ženi Grkinji, Sirofeničanki, koju je mučio demon: *Nije dobro uzimati hranu od djece, i bacati je psima. A ona reče: Zaista, Gospode, ali i psi jedu od mrvica koje padaju sa gospodareve trpeze (Mat. 15:26-27; Marko 7:27-28);* /3/ Na sličan način kod Luke: *Čovjek neki pak bješe bogat, koji se oblačaše u skrlet i u svilu. I življaše svaki dangospodski i veseljaše se. Abjašejedan siromah, po imenu Lazar, koji ležaše pred njegovijem vratima gnojav. I željaše da se nasiti mrvama koje padahu s trpeze bogatoga; još i psi dolažahu i lizahu gnoj njegov (Luka 16:19-21); bogataš obučen u skrlet i fino platno (svilu) označava one koji su unutar crkve; skrlet i fino platno u koje je bio obučen, označavaju znanja dobra i istine iz Reči; siromah označava one koji su u crkvi, a koji imajumalo dobra*

zbog svog neznanja istine, ali čeznu da budu poučeni (br. 9209); da je taj bio nazvan *Lazarem*, bilo je zbog Lazara kojega je Gospod podigao /iz mrtvih/, i za kojega je rečeno da ga je Gospod voleo (Jovan 11.1-3,5,36), i da je bio Gospodov prijatelj (Jovan 11:11), i da je sjedeo za stolom s Gospodom (Jovan 12:2); njegova želja da se najede mrva sa trpeze bogataševe označava njegovu čežnju da nauči nekoliko istina od onih koji su unutar crkve a koji obiluju u njima; psi koji su lizali njegove rane, označavaju one izvan crkve, koji su u dobru, iako ne u pravom dobru vere; *lizati gnoj (rane)* označava lečiti ih sredstvima koja su u njegovoj moći./4/ Kod Jovana: *A na polju (izvana) su psi i vračari i kurvari (Otkr. 22:15);psi, vračari i kurvari* označavaju one koji falsifikuju dobro i istinu vere, a za koje se kaže da su *na polju (izvana)*, jer su izvan neba, ili crkve; da je lažno dobro, a to je ono koje je postalo nečisto, označeno *psima*, vidi se kod Mateje: *Ne daji ono što je sveto psima, niti bacaj svoje bisere pred svinje (Mat. 7:6)*. Kod Mojsija: *Ne nosi u dom Gospoda Boga svojega ni po kakvom zavjetu plate kurvine i cijene od psa, jer je oboje gad pred Gospodom Bogom tvojim (Zak. Ponov. 23:18);plata kurvina* označava falsifikovane istine vere (da *kurvarstvo* označava falsifikovanje istine vere, vidi br. 2466,2729,4865,8904). /5/ Kod Davida: *Opkoliše me psi mnogi; četa zlikovaca ide oko mene, probodoše ruke moje i noge moje; Izbavi od mača dušu moju, i od psa jedinicu moju (Psalam 22:16,20);psi* ovde označavaju one koji razaraju dobra vere, i koji se stoga nazivaju *četomzlikovaca*; *izbaviti dušu od mača* označava da obmane koje pustoše istinu vere. (Da *mač* označava obmanu koja pustoši istinu vere, vidi br. 2799,4499,6353,7102,8294; *a duša*, život vere, br. 9050). Iz ovoga se vidi da *izbaviti jedinicu od ruke psa*, označava osoboditi od obmane koja pustoši dobro vere. Da su neki odneseni i pojedeni od pasa, (1 o Carevima 1:11;16:4;21:23,24; 2o Carevima 9:10,36;Jer. 15:3) označava da se oni smatraju sasvim bezvrednim, i da se takvi izbacuju. Što se dalje označava *psima*, može se videti gore (br. 7784).

O DUHOVIMA SA MESECA.

9232. Neki se duhovi pojaviše iznad glave, a čuli suse glasovi kao grmljavina; jer njihovi glasovi prave buku kao grmljavinu iz oblaka posle munja. Pretpostavio sam

da je to bilo mnoštvo duhova koji su naučili da svojim glasovima stvaraju takav zvuk. Prostiji duhovi koji su bili sa mnom, smejali su im se, što me je iznenadilo. Razog da su se njima smejali bio je ubrzo otkriven, a bio je da duhovi koji su tako govorili, nisu bili mnoštvo, nego samo njih nekoliko, a bili su i mali ljudi, kao deca; i pored toga, prethodno su unosili strah takvim zvukovima, ali nisu mogli naneti nikakvu štetu. *(prim. pred, Mišljenja se razlikuju kako treba objasniti autorovu priču o duhovima sa Meseca. Preolađujuće je mišljenje među nekima, da je Swed. mislio na Mesec u astrološkom smislu, to jest, na mesec kao deo Velikog Čoveka, a gde su delovi Velikoga Čoveka zamenjeni planetama, od kojih Swed pominje samo 5 u drevnoj astrologiji, kao pet čula).*

9233. Kako bih upoznao njihov karakter, neki od njih bili su poslani sa visine gde su grmeli, i čudno, jedan je nosio drugoga na leđima, a dvojica su mi se približila u tome stavu. U licu nisu bili ružni, ali su im lica bila duža nego kod drugih duhova. Uzrastom bili su kao mali dečaci od sedam godina, ali su telom bili jaki. Stoga su bili patuljci. Anđeli mi rekoše da su ovi sa Meseca.

9234. Onaj koji je bio našen od drugoga, kad je sišao, prišao mi je s leve strane ispod lakta. Govorio je iz toga položajarekavši da kada oni izgovaraju glasove, oni grme na taj način, i time plaše one duhove koji bi im naudili; a neke nagnaju i u beg; na taj način sigurni su svuda gde idu; kako bi s izvesnošću znao da stvaraju takav zvuk, otišao je od mene k drugima, iako ne van moga vidokruga, i zagrmeo na isti način. A onda su mi pokazali da njihov glas, kada dolazi iz abdomena (trbuha), sliča podrigivanju, učinivši da ovo bude glasna buka grmljavine.

9235. Opazilo se da je ovo dolazilo od toga što stanovnici Meseca ne govore iz pluća, kao stanovnici drugih planeta, nego iz abdomena, stoga iz nekog vazduha koji se tamo sakupi; iz razloga što Mesec nije opkoljen atmosferom kao druge zemlje.

9236. Bio sam poučen da se stanovnici Meseca odnose u velikom čoveku na ksifoidnoj hrskavici, koja je spojena s rebrima napred, a od koje se spušta fascia alba, koja je tačka spajanja za mišiće abdomena.

9237. Da ima stanovnika i na Meseću, poznato je duhovima i anđelima, jer oni česo s njima govore; a na sličan načinima stanovnika i na mesecima i satelitima koji se okreću oko planete Jupiter i planete Saturn. Oni koji ih nisu videli i s njim govorili, ipored toga ne sumnjaju da na njima ima ljudi, jer su i to zemlje; a gde ima neka zemlja, tamo je čovek; jer čovek je cilj radi kojega je svaka zemlja /planeta/ stvorena; i ništa najviši tvorac nije stvorio bez neke svrhe. Da je cilj stvaranja ljudska rasa, kako bi od nje postojalo nebo, može da vidi svako ko misli razumno. I anđeli kažu da jedna zemlja /planeta/ ne može postojati odvojeno od ljudske rase, jer Božansko se brine o svemu na nekoj zemlji radi čoveka.

9238. Na kraju sledećeg poglavlja biće rečeno zašto je Gospod hteo da bude rođen na našoj zemlji, a ne na nekoj drugoj.

Knjiga Izlaska 23 (Exodus 23)

9239. Ljudi govore o verovanju u Boga, i o verovanju u one stvari koje su od Boga. Verovanje u Boga je vera da /on/ spasava; ali verovanje u stvari koje su od Boga je vera koja bez one prve ne spasava. Jer verovati u Boga je znati i činiti; dok verovati u stvari koje su od Boga je znati, ali ne i činiti. Oni koji su istinski Hrišćani i znaju i čine, tako oni veruju u Boga; ali oni koji nisu istinski Hrišćani, znaju, ali ne čine. Ovi se nazivaju *ludima*, a prethodni se nazivaju *mudrima* (Mat. 7:24,26).

9240. Učeni unutar crkve nazivaju veru koja spasava, *poverenje i pouzdanje*, naime, da je Bog Otac poslao svoga sina da bi pomirio čovečanstvo s njim, i da bi tako spasio one koji imaju ovu veru.

9241. Ali u pogledupoverenja i pouzdanja, slučaj je ovakav. Oni koji su u ljubavi prema sebi i svetu, to jest, koji su u zlima i u obmanama koje ih slede, nemogu da imaju ovu veru, jer njihovo srce nije okrenuto ka Bogu, nego ka sebi i svetu. Dok oni koji su u ljubavi prema bližnjemu i u ljubavi ka Gospodu, mogu da imaju ovu veru, jer je njihovo srce okrenuto ka Gospodu. I to je ono što Gospod uči kod Jovana: *A koji ga primiše, dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo. Koji se ne rodiše od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga (Jovan 1:12-13)*; oni koji su rođeni od krvi, od volje tjelesne, i od volje

muževlje, to su oni koji su u onome što je zlo i obmana zbog (od) ljubavi prema sebi i svetu. A oni koji su rođeni od Boga, to su oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjemu i veri od Gospoda (vidi br. 5826).

9242. Pouzdanje koje se u vodećem smislu naziva vera, pojavljuje se kao duhovno pouzdanje čak i kod zli /ljudi/, kad im je život u opasnosti, i kada su bolesni. Međutim, pošto onda misle o stanju svog života posle smrti, bilo od straha od pakla, ili od ljubavi prema sebi o nebu, oni nemaju /istinsko/ pouzdanje vere; jer ono što je od straha nije od srca, i ono što je od ljubavi prema sebi je iz zloga srca; pa stogakadaovakve osobe izađu iz smrtne opasnosti, ili kada se oporave od bolesti, vraćaju se u prvašnji život, koji je bio život ne pouzdanja, to jest, život bez vere. Iz ovoga se vidi da je vera koja se naziva *pouzdanjem* moguća samo kod onih koji su u ljubavi prema bližnjem, i u ljubavi ka Gospodu.

9243. Niti je vera ono na šta se misli pod verovanjem u stvari koje su od Boga, to jest, , istine koje su iz Reči, moguća kod onih koji su u zlima ljubavi prema sebi ili u ljubavi prema svetu; jer ljubav prema sebi i svetu odbacuje istine vere, ili ih gasi, ili ih izokreće (vidi br. 7491,7492). Iz ovoga se opet vidi da ni ovakve osobe ne mogu da imaju pouzdanje vere; jer onaj koji ne veruje istine koje su od Boga, ne može da veruje u Boga; jer verovati u Boga je verovati zbog istina koje su od Boga.

9244. Svi oni koji su u nebeskoj ljubavi, imaju pouzdaje da će ih Gospod izbaiti; jer veruju da je Gospod došao u svet da bi dao večni život onima koji veruju i koji žive u skladu sa zapovestima kojima ih je on učio; i da ih on ponovo rađa, i čini ih spremnim za nebo; i da on ovo čini sam, iz čiste milosti, bez čovečije pomoći. Ovo je ono što je označeno sa *verovati u Gospoda*.

9245. Da su samo oni u veri koji žive u skladu sa zapovestima kojima ih je on učio, Gospod uči kod Jovana: *Vidjelo dođe na svijet, ali ljudima omilje tama većma nego li vidjelo; jer njihova djela bijahu zla. Jer svaki koji zlo čini mrzi na vidjelo i ne ide k vidjelu da ne pokaraju djela njegovih, jer su zla. A ko istinu čini /tvori/ ide k vidjelu, dase vide djela njegova, jer su u Bogu učinjena (Jovan 3:19-21);* ići k vidjelu označava ići k veri u Gospoda, stoga ka veri od Gospoda. Na sličan način kod Luke: *A što me zovete: Gospode, Gospode! a ne izvršujete što vam govorim? Svaki koji ide za mnom i sluša riječi moje izvršuje ih, kazaću vam kakav je: on je kao*

čovjek koji gradi kuću, pa iskopa i udubi i udari temelj na kamenu; a kad dođe voda, navali rijeka na onu kuću, i ne može je pokrenuti, jer joj je temelj na kamenu (Luka 6:46-49); oni koji izvršuju Gospodove reči, ili ono što on govori, to su oni koji vole bližnjega i vole Gospoda; jer onaj koji voli, taj i čini (Jovan 14:20-21,23-24; 15:9-17).

EXODUS 23

- 1. Ne iznosi lažnijeh glasova; ne pristaj s bezbožnikom da svjedočiš krivo.*
- 2. Ne idi za množinom na zlo, i ne govori na sudu povodeći se za većim brojem da se izvrne pravda.*
- 3. Siromahu u parnici ne gledaj što je siromah.*
- 4. Ako naiđeš na vola neprijatelja svojega ili na magarca njegova, gdje je zalutao, odvedi ga k njemu.*
- 5. Ako vidiš da je nenavidniku pao magarac pod teretom svojim, nemoj da ga ostaviš, nego mu pomози.*
- 6. Nemoj izvrnuti pravde siromahu svojem u parnici njegovoj.*
- 7. Riječi lažne kloni se, i bezazlenoga i pravoga nemoj ubiti, jer ne ću opravdati bezbožnika.*
- 8. Ne uzimaj poklona, jer poklon zašljepljuje okate i izvrće riječi pravima.*
- 9. Došljaka ne cvijeli, jer vi znate kaka je duša došljaku, jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj.*
- 10. Šest godina zasijevaj zemlju svoju, i sabiraj rod njezin;*
- 11. Asedme godine ostavi je, neka počine, da jedu siromasi naroda tvogega, a što iza njih ostane neka jedu zvijeri poljske; tako radi i s vinogradom i maslinikom svojim.*

12. Šest dana radi poslove svoje, a u sedmi dan počini, da se odmori vo tvoj i magarac tvoj, i da odahne sin robinje tvoje i došljak.
13. Držite se svaga što sam vam kazao. Ne pominjite imena bogova tuđih, i da se nečuje iz usta vaših.
14. Tri puta preko godine svetkuj mi:
15. Praznik prijesnih hljebova drži; sedam dana jedi hljebove prijesne, kao što sam ti zapovijedio, na vrijeme mjeseca Abiba, jer si tada izašao iz Egipta; i niko da ne izađe preda me prazan;
16. I praznik žetve prvina od truda tvojega što posiješ u polju tvojemu; i praznik berbe na svršetku svake godina, kad sabereš trud svoj sa njive.
17. Tri puta preko godine sve muškinje tvoje da izlazi pred Jehovu Gospoda.
18. Krvi od žrtve moje ne prinosi uz hljebove kisele, i pretilina praznika mojega da ne prenoći do jutra.
19. Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuću Jehove Boga svojega; nemoj kuhati jagnjeta u mlijeku majke njegove.
20. Evo, ja šaljem anđela svojega pred tobom da te čuva na putu, i da te odvede na mjesto koje sam ti pripravio.
21. Čuvaj ga se, i slušaj ga, nemoj da ga rasrdiš, jer vam ne će oprostiti grijeha, jer je moje ime u njemu.
22. Nego ako ga dobro uzaslušáš, i ustvoriš sve što kažem, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima.
23. Jer će anđeo moj ići pred tobom, i odvešće te u zemlju Amorejsku i Hetejsku i Ferezejsku i Hananejsku i Jebuzejsku, i ja ću ih istrijebiti.
24. Nemoj se klanjati bogovima njihovijem niti im služiti, niti činiti što oni čine, nego ih sasvijem obori i likove njihove sasvim izlomi.

25. I služite Jehovi Bogu svojemu, i on će blagosloviti hljeb tvoj i vodu tvoju; i ukloniću bolest između vas.

26. Ne će biti pometkinje i nerotkinje u zemlji tvojoj; i broj dana tvojih napuniću.

27. I pustiću strah tvoj pred tobom, i uplašiće se svaki narod na koji dođeš, i obratiću k tebi pleći svijeh neprijatelja tvojih.

28. Poslaću i starješine pred tobom da tjeraju Heveje, Hananeje, i Heteje ispred tebe.

29. Ne ću ih otjerati ispred tebe za godinu, da ne opusti zemlja i da se zvijerje poljsko ne namnoži na tebe.

30. Po malo ću ih odgoniti ispred tebe dokle se ne namnožiš i zauzmeš zemlju.

31. I postaviću međe tvoje od Mora Crvenoga do Mora Filistejskog i od pustinje do rijeke; jer ću vam u ruke dati one koji žive u onoj zemlji da ih otjeraš ispred sebe.

32. Nemoj hvatati veze s njima ni s bogovima njihovijem.

33. Neka ne sjede u zemlji tvojoj, da te ne navrate da se ogriješiš o mene, jer bi služio bogovima njihovijem, i to bi ti bila zamka.

SADRŽAJ.

9246. U ovome poglavlju predmet o kome se govori u unutrašnjem smislu je odbacivanje obmana doktrine i zala života; i kada se to učini, usađuju se istine doktrine i dobra života, a preko ovih Gospod preporuča čoveka.

UNUTRAŠNJI SMISAO

9247. Stihovi 1-3. *1. Ne iznosi lažnijeh glasova; ne pristaj s bezbožnikom da svjedočiš krivo. 2. Ne idi za množinom na zlo, i ne govori na sudu povodeći se za većim brojem da se izvrne pravda. 3. Siromahu u parnici ne gledaj što je siromah. 1. Ne iznosi lažnijeh glasova, označava ne slušaj obmane; ne pristaj s*

bezbožnikom, označava ne pokoravati se zloćama; *da svjedočiš krivo*, označava ne potvrđivati stvari koje su suprotne dobru ljubavi prema bližnjem; 2. *Ne idi za množinom na zlo*, označava ne udružuj se s takvim stvarima; *i ne govori na sudu povodeći se za većim brojem da se izvrne pravda*, označava ne udružuj se s onima koji okreću dobra i istine u zla i obmane, i obratno; 3. *Siromahu u parnici ne gledaj što je siromah*, označava ne treba činiti uslugu obmanama u kojima su oni kojisu u neznanju istine.

9248. *Ne iznosi lažnijeh glasova*. Da ovo označava ne slušati obmane, vidi se iz značenja *iznositi glasove*, što je čuti i činiti, stoga slušati, jer u izvornom jezku *glas* se izražava istim izrazom kao *čuti*; i iz značenja *lažnijeh*, što je obmana, i to obmana doktrine i religije, kao što se može videti iz sledećih odlomaka. Kod Jezikilja: *jer ne će više biti u domu Izrailjevu zaludne (lažne) utvare ni gatanja kojim se laska (Jez. 12:24); zaludna (lažna) utvara (viđenje)* označava lažno otkrovenje. Kod istoga: *Vide taštinu i gatanje lažno, Ne viđate li taštu utvaru i ne govorite li lažno gatanje? i opet kažete: Jehova reče. Aja ne rekoh. Za to što govorite taštinu i vidite laž, za to evo me na vas. I ruka će moja biti protivu proroka koji vide taštinu i gataju laž (Jez. 13:6-9); proroci*, za koje sa kaže da vide taštinu i gataju laž, označavaju one koji uče, a u apstraktnom smislu učenje doktrine (br. 2534,7269); a *viđenje* se odnosi na proroke koji su se u drevna vremena nazivali *videoci* (1 Samuilova 9:9), a kažese i da su *gatari*. /2/ *Viđenjem ili utvarom*, kada se odnosi na proroke, označava se u unutrašnjem smislu otkrovenje koje se odnosi na doktrinu; *agatanjem ili vraćanjem*, označava se otkrovenje koje se odnosi na život; *taštinom* se označava obmana doktrine, a *lažju*, obmana života, pa se kaže, *Vide taštinu i gataju laž*. Opet: *kad si u viđenju, vidiš taštinu, a kada gataš, vidiš laž (Jez. 21:29) (prim. prev. prevod nije po Daničiću)*. I likovi /terafimi) govore ništavilo i vrači vide laž i govore zaludne sne (Zah: 10:2). *Proroci vide ništavilo (Plač 2:14)*. Da *ništavilo (taština)* označava obmanu doktrine i religije, jasno je i iz ovih odlomaka: *Postali su taština; u Gilganu prinose junce na žrtvu (Osija 12:11)*. *A narod moj mene zaboravi, kadi taštini (Jer. 18:15)*. a sličan način kod Isa. 5:18; 30:28; 59:4; Psalam 12:2; 119:37; 144:8,11.

9249. *Ne pristaj s bezbožnikom. (Ne stavljaš ruku s bežbožnikom)*. Da ovo označava ne poslušnost zloćama, vidi se iz značenja *ne pristati*, što je neposlušnost, jer se

rukom (pristajanjem) označava moć (vidi br. 878,3387,4931-4937,6292,8281), kao i ono što pripada nekome, stoga onoliko koliko ima moći, (br. 9133); stoga *staviti ruku sa nekim* označava ići za istim ciljem, a kada se to učini iz zloće, što je označeno *bezbožnikom*, onda označava poslušati (pokoriti se), gde je značenje *bezbožnika* onaj koji je zao (zloćudan); a u apstraktnom smislu, označava zloću (malignost). Kaže se, u apstraktnom smislu, zato što anđeli, koji su u unutrašnjem smislu Reči, to jest, koji opažaju Reč duhovno, misle i govore odvojeno od osobe (br. 4380,8343,8985,9007). (Da se ideja osobe kod njih okreće u ideju stvari, vidi br. 5225,5287,5434.)

9250. *Da svjedočiš krivo (Da ne svjedočiš krivo; ili da ne budeš svedok u korist nasilja nad istinom).* Da ovo označava ne potvrđivanje stvari koje su suprotne dobru ljubavi prema bližnjem, vidi se iz značenja svjedok, što je potvrđivanje (vidi br. 4197,8908); i iz značenja nasilja, što je rušenje dobra ljubavi prema bližnjem (br. 6353); tako, svjedok nasilju (svedočiti krivo) označava potvrđivanje onoga što je suprotno dobru ljubavi prema bližnjem.

9251. *Ne idi za množinom na zlo.* Ovo označava ne udruživanje sa stvarima koje su gore pomenute, naime, slušati obmane, pokoravati se zloćama, i potvrđivati stvari koje su suprotne dobru ljubavi prema bližnjem. Ovo su zla koja su time označena. *Ići zamnožinom* označava biti sa mnogima, stoga udruživanje; jer u izvornom jeziku se kaže *ići za, biti za, i hoditi za*; a značeje je *biti sa i slediti*; a to znači i *udružiti se sa* (kao kod Jer. 7:9;11:10; 1 Sam. 17.13; 1 o Carevima 14:8; Zak. Ponov. 4:3; 8:19. i drugde).

9252. *I ne govori na sudu povodeći se za većim brojem da se izvrne pravda.* Da ovo označava ne udruživati se s onima koji okreću dobra i istine u zla i obmane, i obratno, vidi se iz značenja *ne govoriti na sudu*, što je učiniti nešto što je pravedno i pošteno, i ono što je dobro i istinito, o čemu postoji raspra (vidi br. 9024); *govoriti (odgovarati)* je je izjaviti svoje mišljenje, i prosuditi; i iz značenja *povoditi se za množinom*, što je slagati se, i tako udružiti se sa mnogima; i iz značenja *izvrnuti*, što je okrenuti istinu u obmanu, a dobro u zlo; i obratno.

9253. *Siromahu u parnici njegovoj ne gledaj što je siromah.* Da ovo označava da se ne čini usluga obmanama u kojima su oni koji su u neznanju istine, vidi se iz

značenja *siromaha*, što su oni koji su u malo istina, a koji su u obamnama zbog neznanja. Ali oni su među njima koji su u dobru, i žele da budu poučeni u istinama; dok oni koji su u zlu, ne žele da budu poučeni. Jer kod onih koji su u dobru, obmane se mogu saviti ka istinama, i na kraju se mogu i raspršiti; dok kod onih koji su u zlu, obmane se ne mogu saviti ka istinama, pa stoga ne mogu ni da se razaspu. O ovim siromasima kaže se u *parnici njegovoj nemoj gledati što je siromah*, to jest, ne ćeš ići u korist njegovih obmana; jer se sa *gledati* označava davati prednost (favorizirati), a *parnicom* se označava rasprava (kontroverza) istine protivu obmane, i obmane protivu istine. (Da *siromah* označava one koji su u malo istina, i koji su u obmnama zbog neznanja, vidi br. 9209; i da su obmane kod onih koji su u dobru, blage i savitljive, dok su obmane kod onih koji su u zlu, tvrde i nesavitljive, br. 4736,6359,8311,8318.)

9254. Stihovi 4-9. *4. Ako naiđeš na vola neprijatelja svojega ili na magarca njegova, gdje je zalutao, odvedi ga k njemu.* *5. Ako vidiš da je nenavidniku pao magarac pod teretom svojim, nemoj da ga ostaviš, nego mu pomози.* *6. Nemoj izvrnuti pravde siromahu svojemu u parnici njegovoj.* *7. Riječi lažne kloni se, i bezazlenoga i pravoga nemoj ubiti, jer ne ću opravdati bezbožnika.* *8. Ne uzimaj poklona, jer poklon zašljepljuje okate i izvrće riječi pravima.* *9. Došljaka ne cvijeli, jer vi znate kaka je duša došljaku, jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj.* *4. Ako naiđeš na vola neprijatelja svojega ili na magarca njegova, gdje je zalutao,* označava dobro ne pravo i istinu ne pravu, kod onih koji su izvan crkve; *odvedi ga k njemu,* označava pouku i popravak; *5. Ako vidiš da je nenavidniku pao magarac pod teretom svojim,* označava obmanu koja se ne slaže s dobrom crkve, iz kojerg razloga ono može da nestane; *nemoj da ga ostaviš,* nego mu pomози, označava ohrabrenje, i napor ka popravku; *6. Nemoj izvrnuti pravde siromahu svojemu u parnici njegovoj,* označava ne srušiti i ono malo istine kod onoga koji je u neznanju; *7. Riječi lažne kloni se,* označava odbojnost prema obmani od zla; *i bezazlenoga i pravoga nemoj ubiti,* označava odbojnost prema uništavanju unutrašnjeg i spoljašnjeg dobra; *jer ne ću opravdati bezbožnika,* označava da je takva zloća suprotna Božanskoj pravdi; *8. Ne uzimaj poklona,* označava odbojnost prema svojoj vlasititoj koristi; *jer poklon zašljepljuje okate,* označava da lična korist čini da se istina izgubi; *i izvrće riječi pravima,* označava da lična korist samo

izgleda kao istine od dobra; 9. *Došljaka ne cvijeli*, označava da one koji žele da budu poučeni, da ih ne treba napadati zlima života; *jer vi znate kaka je duša došljaku*, označava njihovu čežnju i njihov život; *jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj*, označava da su oni bili zaštićeni od obamna i zala kda su ih pakleni /duhovi/ napadali.

9255. *Ako naiđeš na vola neprijatelja svojega, ili magarića njegova, gdje je zalutao.* Da je ovde označeno ne pravo dobro, kod onih koji su izvan crkve, vidi se iz značenja *neprijatelja*, što su oni koji su izvan crkve (o kojima niže); iz značenja *vola*, što je dobro spoljašnjeg čoveka; i iz značenja *magarića*, što je istina spoljašnjeg čoveka (vidi br. 2781,9134); ali dobro i istine ne pravi, kao što su kod onoga ko je izvan crkve, koji su nazvani *neprijateljima*. Da oni koji su izvan crkve, da su označeni *neprijateljima*, je stoga što se razlikuju po vrsti dobra i istine vere; jer oni nemaju Reč, pa stoga ni ne znaju ništa o Gospodu, ili Hrišćanskoj veri i ljubavi prema bližnjemu, koji su od Gospoda samoga. Otuda njihova istina vere, i dobro ljubavi prema bližnjem nisu pravi. Stoga u drugom životu oni ne žive zajedno sa onima koji pripadaju crkvi, nego su od njih odvojeni; jer u drugom životu svi se udružuju u skladu s dobrom i istinom /iz toga dobra/; jer ovi sačinjavaju duhovni život i povezanost./2/ Pa ipak, oni koji su u nebu ne smatraju neprijateljima one koji su izvan crkve, nego ih poučavaju, i vode ka Hrišćanskom dobru, koje primaju oni koji su u svetu živeli zajedno zbog njihove religije, u potčinjenosti, u poslušnosti, i u nekoj vrsti uzajamne ljubavi prema bližnjemu. Ali u smislu slova oni se nazivaju *neprijateljima* zbog njihove duhovne razlike, koja je, kao što je rečeno, razlika u pogledu istine vere i dobra ljubavi prema bližnjem. (Vidi što je već pokazano iz iskustva o stanju nacija izvan crkve, i njihovoj sudbini u drugom životu, br. 2589-2604,2861,2863,4190,4197.) Da iste treba smatrati prijateljima, i da ih treba poučavati i popravljati, označeno je u unutrašnjem smislu odveći ga k njemu, o čemu u onome što sledi./3/ Samo ostaje da se kaže da se u Reči raznim vrstama zveri označavaju osećanja i naklonosti koje su zajedničke zveri i čoveku; a u duhovnom smislu osećanja dobra i istine unutrašnjeg i spoljašnjeg (br. 45-46,142-143,5198,9090); i da su iz toga razloga životinje korištene za žrtvovanja u skladu s njihovim značenjem (br. 1823,2180,3519). Iz ovoga je i to da se ovim moralnim zakonom da se povrati zalutali vol ili magarića neprijatelj je označavaju u

duhovnom smislu stvari u crkvi koje se odnose na uzajamnu ljubav i ljubav prema onima koji se razlikuju po istinama crkve.

9256. *Odvedi ga k njemu.* Da ovo označava poučavanje i popravak, vidi se iz značenja *odvesti ka (povratiti)*, kad se kaže o onima izvan crkve koji su u dobru i istini ne pravim a koji se poučavaju i popravljaју; jer se oni na ovaj način *odvode (vraćaju)*. Da se dobra dela moraju činiti i onima izvan crkve, označeno je Gospodovim rečima kod Mateje: *Čuli ste da je kazano: ljubi bližnjega svojega, i mrzi na neprijatelja svojeg. Aja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji na vas mrze, i molite se Bogu za one vas gone; da budete sinovi oca vašega koji je na nebesima; jer on zapovijeda svome suncu, te obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravednima i nepravednima. Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakovu platu imate? Ne čine li to i carinici? I ako Boga nazivate samo svojoj braći, šta odviše činite? Ne čine li to i neznabošci? (Mat. 5:43-47);* i ovde se *neprijateljima i onima koji mrze na vas* u duhovnom smislu označavaju oni koji se razlikuju u pogledu dobara i istina vere, i uopšte oni koji su izvan crkve; jer je Jevrejska nacija ove smatrala neprijateljima, koj su mogli, s dopuštenjem, sasvim da unište, i da pogube bez kazne. Da se ovi u duhovnom smislu označavaju *neprijateljima*, jasno je, jer se kaže, *Ako Boga nazivate samo svojoj braći, šta odviše činite?* jer su braćom nazivali one koji su bili rođeni od Jakova, stoga one koji su bili unutar crkve./2/ Što se dalje tiče onih koji su izvan crkve, a koji se nazivaju narodima (Neznabošcima), oni su doista u obmani doktrine, ali iz neznanja, jer nemaju Reč; ali kada se pouče, oni su u jasnijem i više unutrašnjem opažanju stvari nebeskloga života kod čoveka nego li Hrišćani. Razlog je to što se oni nisu utvrdili protivu istina vere, kao mnogi Hrišćani; pa stoga njihov unutrašnji čovek nije zatvoren, nego je, kao kod male dece, otvoren i prijemljiv za istinu. Jer oni koji su se utvrdili u sebi protivu istina i dobara vere, kao što je slučaj s onima koji žive zlim životom, ti su sebi zatvorili unutrašnjeg čoveka odozgo, a otvorili odozdo. Rezultat je to da njihov unutrašnji čovek gleda samo na one stvari koje su ispod, to jest, u spoljašnjeg ili prirodnog čoveka, a preko ovoga na stvari u svetu, i na one oko svog tela i na zemlji; a kada je ovo slučaj, oni gledaju na dole, što je gledati prema paklu./3/ Kod ovakvih osoba unutrašnji čovek ne može da se otvori prema nebu osim ako se stvari koje osporavaju istinu

ili potvrđuju obmanu, koja ga je zatvorila /unutrašnjeg čovek/ razagnaju; a što se mora učiniti u ovome životu. Ovo se može postići samo potpunim izokretanjem života, u toku mnogo godina. Je se obmane raspoređuju u nizove, stvarajući neprekidne veze među sobom; a one sačinjavaju sami prirodni um i njegov način gledanja na one stvari koje pripadaju crkvi i nebu. Iz ovoga dolazi do toga da su sve stvari koje se odnose na beru i ljubav prema bližnjem, o jest, na doktrinu crkve, ili na Reč, i uopšte na nbeske i Božanske stvari, u mrklom mraku kod takvih osoba; i da su s druge strane, svetske i zemaljske stvari njima u svetlosti. Iz ovoga je jasno da je srušiti obmane kod takvih osoba srušiti njihov sami život. ; iako bi imali nekog novog života, obmane bi se morali iskorenjivati postupno, a istine i dobra usadivati na njihovo mesgto, što bi na sličan način formiralo neprekidne veze jednih s drugima, da bi bili sređeni u nizove. To je ono na šta se misli pod potpunim izokretanjem života, što je moguće jedino tokom više godina. dakle, onaj ko veruje da se čovek može učiniti novim u trenutku, taj se mnogo vara. /4/ Ali oni koji se nisu utvrdili protivu dobara i istine vere –kao što je slučaj s onima izvan crkve, a koji su ipak živeli unekoj vrsti vere i ljubavi prema bližnjem u skladu svojom religijom – ti nisu bili u stanju da zatvore unutrašnjeg čoveka u sbej odricanjima istine, i potvrđivanjima obmane protivu istine vere iz Reči; pa je stoga unutrašnje ovih osoba otvoreno na gore (o jest, ka nebu i prema Gospodu), ako ne u ovome svetu, onda u drugom životu; a tada se sve zemaljske i svetske stvari koje su doneli sa sobom iz svoga života u svetu, one se u isto vreme uzdižu kako bi zak+jedno gledale prema gore; preko čega su u stanju da prime istine vere i dobra ljubavi prema bližnjemu od Gospoda, i da budu obdareni inteligencijom i mudrošću, i ako da prime kao dar večnu sreću. Takav je do onih koji žive u dobru u sladu sa svojom religijom; pa je stoga Gospodova crkva raširena po celom svetu. Ali Gospodova crkva sama na zemlji je kao veliki čovek u nebima, čije se srce i pluća tamo gde je RE, a ostatak su udovi i utroba, koji žive od srca i pluća, i koji su tamo gde nwm Reči./5/ Iz svega ovoga se može videti zašto se nova crkva uvek podiže među narodima koji su izvan crkve (br. 2886,4747), što se , kao što je pre rečeno, dešava onda kada stara crkva zatvori nebo protivu sebe. Iz ovoga je razloga crkva prenešena od Jevrejskog naroda narodima (Neznabošcima), a sadašnja crkva se sada prenosi na narode (Neznabošce)./6/ Da se crkva prenosi narodima koji priznaju Gospoda, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči, kao iz ovih koji slede: Kod

Isaije: *Narod koji hodi u tami, vidjeće vidjelo veliko, i onima koji sjede u zemlji gdje je samrtni sjen, zasvijetleće vidjelo. Narod koji sjedi u tami, vidjeće vidjelo veliko (Isa. 9:2-3). I u to će se vrijeme za korjen Jesejev, koji će biti zastava narodima, raspitivati narodi, i počivalište njegovo biće slavno (Isa. 11:10). Ja Jehovadozvah te u pravdi i držaću te za ruku, i čuvaću te, i učiniću te da budeš zavjet narodu, vidjelo narodima, da otvoriš oči slijepcima, da izvedeš sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sjede u tami (Isa. 42:6,7). Evo, dadoh ga za svjedoka narodima, za vođa i zapovjednika narodima. Evo, zvaćeš narod koji nijesi znao, i narodi koji te nisu znali, steći će se k tebi, radi Jehove Boga tvojega, i sveca Izrailjeva, jer te proslavi (Isa. 55:4-5). I narodi će doći k vidjelu tvojemu i ka svjetlosti koja će te obasjati. Podigni oči svoje unaokolo, i vidi: svi se skupljaju i idu k tebi, sinovi će tvoji iz daleka doći i kćeri tvoje nosiće se u naručju. Tada ćeš vidjeti i obradovaćeš se, i srce će ti se udiviti i raširiti, jer će se k tebi okrenuti mnoštvo morsko i sila naroda doći će k tebi (Isa. 60:3-5).* I u proročanstvu Simeunovom o Gospodu kad je bio dete: *Jer vidješe oči moje spasenje Božije (tvoje), koje si ugotovio pred licem sviju naroda. I vidjelo da obasja neznabošce, i slavu naroda tvojega Izrailja (Luka 2:30-32).* /7/ U svim ovim odlomcima predmet o kome se govori je Gospod, da će narodi doći k njemu; i da k njemu dolaze onda kada ga priznaju za svoga Boga. I divno je reći, narodi (neznabošci) bogoštuju jednog jedinog Boga u ljudkosm obliku; pa stoga kada čuju o Gospodu, oni ga primaju i potvrđuju; niti se nova crkva može podignuti kod drugih. Da se crkva podiže ponovo kod takvih, dalje se vidi iz Gospodovih reči kod Mateje: *Zar niste nikad čitali u Pismu: kamen koji odbaciše zidari, onaj posta glava od ugla. Za to vam kažem da će se od vas uzeti carstvo Božije, i da će se dati narodu koji njegove rodove donosi (Mateja 21:42,43); kamenom se označava Gospod (br. 6426); zidari označavaju one koji pripadaju crkvi. Da će ovi biti poslednji, a neznabošci prvi, kaže se kod Luke: I doći će od istoka i od zapada i sjevera i juga i sješće za trpezu u carstvu Božijemu, I gle, ima posljednjih koji će biti prvi, i ima prvijeh koji će biti poslednji (Luka 13: 29-30).*

9257. *Ako vidiš da je nenavidniku tvojemu pao magarac pod teretom svojim. Da ovo označava obmanu koja se ne slaže s dobrom crkve, zbog čega ona može da nestane, vidi se iz značenja magarca što je sećanje-znanje, pa stoga u obrnutom*

smislu, sećanje-obmana (vidi br. 2781,5492,8078); iz značenja *nenavidnika (onoga koji mrzi na te)*, kada se kaže za obmanu, što je nešto protivno dobru crkve, to jest, što se ne slaže s tim; jer u duhovnom smislu mržnja označava odbojnost i razliku koja postoji između istina i obmana, a isto tako između dobara i zala (br. 3605,4681,4684); i iz značenja *pasti podteretom*, što je nestajati. Iz ovoga se vidi da *nenavidnikov magarac* označava obmanu koja se ne slaže s dobrom crkve, iz kojeg razloga ova nestaje.

9258. *Nemoj da ga ostaviš.* Da ovo označava ne primanje istine, vidi se iz značenja ne ostaviti, što je ne poučiti i popraviti, ovde ne biti u stanju primiti pouku, stoga ne primiti istinu, jer se kaže za obmanu koja se ne slaže s dobrom crkve, i ova je obmana takve prirode. Da u duhovnom smislu ne ostaviti ovo označava, vidi se iz toga što se reči odnose na predmet; na taj način u smislu slova *ne ostaviti* odnosi se na teret po kojim leži magarac; a u unutrašnjem smislu odnosi ne na obmanu koja se ne slaže s dobrom crkve; pa stoga u ovome smislu označava se ne uklanjanje obmane pomoću ispravljanja, to jest, ne primanja istine pomoću koje se popravlja ili uklanja /obmana/. Ima obmana koje se slažu s dobrom crkve, a ima i obmana koje se ne slažu s tim. Obmane koje se slažu su one koje u kojima dobro leži sakriveno, i koje, zbog dobra, mogu da se saviju prema istinama. Ali istine koje se ne slažu s dobrom crkve, su one u kojima zlo leži sakriveno, i koje se zbog toga ne mogu saviti prema istinama./2/ Dobro koje leži sakriveno unutar pravih istina, ili unutar istina ne pravih, koje su upravo gore nazvane obmanama, i zlo koje leži sakriveno u obmanama, kao i u isinama, su kao plodna klica u semenu ploda. Kad se plod oblikuje, sva njegova tkiva gledaju prema plodnoj klici semena, i pomoću soka koji je prožima ona (tkiva) hrane ga i oblikuju; ali kada se oblikuje, tkiva se povlače, i odvede sok od semena, čineći da se sok ploda skupi i kvari, da bi kasnije poslužio plodnoj klici kao zemljište. Isti je slučaj i sa samim semenom, kada se njegova plodna klica ponovo stavi u zemlju. Plodna klica korespondira dobru kod čoveka. Sama klica korespondira unutrašnjim stvarima, a meso /kaša/ ploda koje opkoljava seme, korespondira spoljašnjim stvarima. Kada se čovekovo unutrašnje obnavlja, ili preporuča, sećanja-znanja i istine spoljašnjeg čoveka su kao tkiva ploda, preko kojih se on prenosi unutrašnjem; a posle, kada se čovek preporodi, sećanja-znanja i istine spoljašnjeg čoveka se isto tako odvajaju, i služe

kao zemljište. Isti je slučaj i s unutrašnjim čovekom, kome semenke korespondiraju. U ovome slučaju dobro koje se oblikovalo na ovaj način, stvara novoga čoveka, isto kao što plodna klica u semenu stvara novo drvo, ili novu biljku. Tako sve stvari postaju nove, a kasnije se umnožavaju i donose plod u večnosti; stoga novi čovek postaje kao vrt i kao raj, s kojim je i upoređen u Reči: *Carstvo nebesko je kao zrno gorušično koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj; koje je istina najmanje od sviju sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća, i bude drvo da ptice nebeske dolaze, i sjedaju na njegovijem granama (Mat. 13:31-32).* Iz ovoga se može videti kakav je slučaj s istinama, i pravim i ne pravim, da imaju dobro unutar sebe, naime, da posle kad se dobro u njima oblikuje, ona /istina/ stvara istine koje se slažu s dobrom; pa čak i ako ove istine nisu prave, ipak se prihvataju kao da su prave, jer od ovih one imaju svoju suštinu i život. Jer se dobro umnožava i samo sebe rađa u neprekidnom naporu da stvori novo dobro, i kome će da bude ono što liči na plodnu klicu; isto kao što plodna klica semena deluje u slučaju biljke ili drveta, kad izbija iz zemlje radi novoga ploda, i novog semena. Ali različitosti su beskonačne, i one su u skladu s dobrima koja se oblikuju kroz životljubavi prema bližnjemu u skladu sa zapovestima vere./4/ Iz obrnutoga može se videti kakav je slučaj s obmanama u kojima je zlo, naime, da su one kao drveta koja nose zao plod, a koja treba iskoreniti i baciti u oganj, u skladu s Gospodovim rečima u ovim odlomcima: *I tako svako drvo dobro rodove dobre rađa, a drvo zlo rodove zle rađa. Ne može drvo dobro rodove rđave rađati, ni drvo zlo rodova dobrih rađati. Svako drvo koje ne rađa roda dobra, sijeku i u oganj bacaju. I tako dakle po rodovima njihovijem poznaćete ih (Matt. 7:17-20; 12:33).* Isus reče: *Kao što loza ne može roda roditi sama od sebe ako ne bude na čokotu, tako i vi ako ne budete u meni. Ja sam čokot a vi loze, i koji bude u meni i ja u njemu, on će roditi mnogi rod; jer bez mene ne možete činiti ništa. Ko u meni ne ostane, izbaciće se na polje kao loza, i osušiće se, i skupiće je, i u oganj baciti, i spaliti (Jovan 15: 4-6).* Iz ovoga se vidi da je sve dobro koje će doneti ploda, od Gospoda, i ako nije od njega, onda nije dobro.

9259. *Nego mu pomozí.* Da ovo označava ohrabrenje i napor za popravku, vidi se iz značenjapomoći, kada se kaže o obmani koja se ne slaže sa dobrom crkve, što je popravak (vidi gore, br. 9258); a ovde napor ka popravku, i ohrabrenje, jer se

ovakva obmana teško popravljiva. Obmane koje se ne slažu s dobrom crkve su one koje su suprotne Gospodu, dobru ljubavi ka njemu, i dobru ljubavi prema bližnjemu. Da ovakve stvari koje su sada bile otkrivene leže sakrivene u ova dva zakona ili uredbe, vidi se i iz toga što se stvari koje se pominju u slovu, retko dešavaju, naime, da neprijateljstvo ili magarac zalutaju, i da neko vidi magarca onoga drugoga kako leži pod teretom. Stoga ove uredbe nisu od takve važnosti da bi bile uvrštene među zakone i uredbe koje su bile proglašene sa Brda Sinajskoga. Ali stvari koje one sadrže čine da one zauzimaju takav položaj među glavnim uredbama; jer one sadrže i naredbu da se i neznabošci (narodi) moraju voleti i poučavati u istinama vere i da se moraju ispravljati u pogledu života. Ali ovaj unutrašnji sadržaj nije se mogao izložiti Izrailjskom i Jevrejskom narodu, jer su oni bili u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih; i pošto su bili primili od svojih predaka da ove treba mrzeti, pa ih stoga i smatrati neprijateljima, sve koji nisu bili njihova braća, to jest, koji nisu bili rođeni od Jakova. (O Jevrejima i njihovom karakteru, vidi br. 4307,4314,8806,8871).

9260. *Nemoj izvrnuti pravde siromahu svojem u parnici njegovoj.* Da ovo označava da ne treba rušiti ono malo istine kod onih koji su u neznanju, vidi se iz značenja *izvrnuti*, što je izokrenuti, i tako razoriti; iz značenja *pravde*, što je ono što je pravo i istinito (vidi br. 2235,2335,8695,8972); iz značenja *siromaha (potrebitoga)*, što je onaj koji je u malo istine zbog neznanja, ali čezne da bude poučen (vidi br. 9209); i iz značenja *parnice*, što je raspra (br. 5963,9024). U ovom slučaju *u parnici njegovoj* označava u njegovoj raspravi o ono malo istine oko koje se raspravlja.

9261. *Riječi lažne kloni se.* Da ovo označava odbojnost prema obmani od zla, vidi se iz značenja *laži*, što je obmana od zla (vidi br. 8908,9248). Razlog daje tu označena obmana od zla, je to što se ova obmana mora držati dalje, jer dobija suštinu od zla; a zlo i dobro su suprotnosti; jer zlo je iz pakla, dobro je iz neba, a ono je tamo od Gospoda. Ali obmana koja ne potiče od zla, koja je obmana zbog neznanja, nije takve prirode (vidi br. 1679,2863,4551-4552,9258). I iz značenja *kloniti se*, što je osećati odbojnost prema tome. Da kloniti se označava odbojnost koja dolazi od toga što je uklanjanje (odvajanje) koje se pokazuje u duhovnom svetu, u tome što /do odvajanja/ dolazi usled razlika, i odbojnosti u odnosu na

stvari duhovnog života. Jer oni /duhovi/koji se tamo pojavljuju na jednome mestu su u sličnom stanju osećanja i mislima; ali čim dođe do razlike, odvajaju se i odlaze (klone se) već prema stepenu njihove različitosti. Ovo se dešava zato što u su u duhovnom svetu i prostori i vremena samo stanja, pa prema razdaljinnama su razlike u stanjima. Pa ipak, pred spoljašnjim pogledom one izgledjau kao prostori i rastojanja, a čemu su uzrok promene stanja unutrašnjeg /u duhu/. (Da su prostori i rastojanja, kao i vremena, stanja, vidi br. 1273-1277,7381,9104; ali da ipak izgledaju kao prostori i kao razdaljine, čemu su uzrok promene stanja njihovog unutrašnjeg, br. 5605). Iz ovoga se sada vidi da u unutrašnjem smislu *kloniti se (odvojiti se)* označava odbojnost.

9262. *I bezazlenoga i pravoga(nevinoga) nemoj ubiti.* Da ovo označava odbojnost prema razaranju unutrašnjeg i spoljašnjeg dobra, vidi se iz značenja *nevinoga*, što je onaj ko je u unutrašnjem dobru (o čemu niže); iz značenja *pravoga*, što je onaj ko je u spoljašnjem dobru, a u apstraktnom smislu spoljašnje dobro, jer se *pravim* opisuje dobro ljubavi prema bližnjem, a *nevinim* dobro ljuubavi ka Gospodu. Dobro ljubavi prema bližnjemu je spoljašnje dobro, a dobro ljubavi prema Gospodu je unutrašnje dobro;izznačenja *ubiti*, što je razoriti. Da *pravi* označava dobro ljubavi prema bližnjem, videće se niže. Ali da *nevinim* označava dobro ljubavi prema Gospodu, je za to što su ti u ljubavi prema Gospodu. Jer *nevinim* je priznavati u srcu da sami od sebe mi želimo samo zlo, i opažamo samo obmanu, a tako isto da sve dobro dolazi od ljubavi, a da sva istina dolazi od vere, i da su od Gospoda samoga. Niko ne može u srcu priznavati ove stvari osim onih koji su povezati s Gospodom kroz ljubav. Takvi su oni koji su u najdubljem nebu, koje se zbog toga naziva *nebom nevinosti*. Stoga je dobro koje imaju, unutrašnje dobro; jer je ono Božansko dobroljubavi koja proističe od Gospoda, a koje primaju oni koji su u nebu nevinosti. Otuda to da se oni pokazuju nagi, i kao mala deca, zbog čega se nevinost pretstavlja *nagotom*, kao i *detinjskim dobom*. (Da je pretstavljeno *nagotom*, vidi br. 165,213-214, a *detinjskim dobom*, br. 430,1616,4797,5608)./2/ Iz onoga što je rečeno o nevinosti, može se videti da se Gospod može primati samo u nevinosti, iz čega sledi da dobro nije dobro osim kad je u njemu nevinost (br. 2526,2780,7840,7887), to jest, priznavanje koje potiče od svog vlastitog nije ništa osim zlo i obmana, i da je od Gospoda sve što je dobro i

istinито. Stoga je dobro nevinsoti dobro Božansko samo od Gospoda kod čovеka. Stoga *nevin* (*bezazleni*) označava onoga ko je u unutrašnjem dobru, a u apstraktnm smislu, unutrašnje dobro. /3/ Pošto je Božansko dobro od Gospoda označeno *nevinim, ili nevinošću*, najveći je zločin bio proliti nevinu krv; a kada bi se to dogodilo, cela je zemlja bila pod osudom dok se ona /nevinu krv/ ne biiskupila, što se može videti iz postupka istrage i očišćenja koje se izvodio ako bi neko bio nađen proboden u zemlji; o čemu je ovako napisano kod Mojsija: *Kada se nađe ubijen čovjek u zemlje koju ti daje Jehova Bog tvoj da je naslijediš, gdje leži u polju, a ne zna se ko ga je ubio, tada neka iziđu starješinetvojei sudije tvoje, i neka izmjere od ubijenoga do gradova koji su oko njega. Pa koji grad bude najbliže ubijenoga, starješine onoga grada neka uzmu junicu iz goveda, na kojoj se nije radilo, koja nije vukla u jarmu. I neka odvedu starješine grada tu junicu u pustu dolinu gdje se ne kopa ni sije, i neka zakolju junicu ondje u dolini. Po tom neka pristupe svećenici, sinovi Levijevi; jer njih izabra Jehova Bog tvoj da mu služe i da blagosiljaju u ime Jehovino; i na njihovijem riječima da ostaje svaka raspra i šteta; i sve starješine ovoga grada koji bude najbliže ubijenoga neka operu ruke svoje nad zaklanom juniciom u onoj dolini; I tvrdeći neka reku: ruke naše nisu prolile krvi niti su oči naše vidjele. Milostiv budi narodu svojemu, koji si iskupio, o Jehova, i ne meći prave krvi na narod svoj Izrailja. Tako će se očistiti odone krvi. I ti ćeš skinuti pravu krv sa sebe kad učiniš što je prevo pred Jehovom (Zak. Ponov. 21:1-9);*svako može da vidi da ovaj postupak oko istrage i očišćenja u odnosu na nevinu krv u zemlji, obuhvata nebeske tajne, koje se ne mogu nikako znati osim ako se zna šta je označeno *onim koji je proboden u polju, junicom vola koja nije bila nikad pod jarmom, i dolinom koja nije bila obrađivana i na kojoj se nije sijalo, i klanjem junice u onoj dolini*, kao i *pranjem ruku nad junicom*, i ostale pojedinosti. Da su ove stvari naređene a da nisu označavale tajne stvari ne bi bilo u skladu sa tim što je Reč bila diktirana od Božanskog, i tako nadahnuta u svakoj reči i joti; jer bez nekog dubljeg značenja ovakva procedura bila bi ceremonija bez svetosti, i bez ikakve vrednosti./4/Međutim, vidi se iz unutrašnjeg smisla koje su tajne ovde sakrivene. Tako, ako se zna da se *probodenim u zemlji koji leži u polju* označava istina i dobro ugašeni u crkvi u kojoj je dobro, da se *gradom najbližim probodenome* označava istina doktriene u crkvi čije je dobro ugašeno; da se *junicom od vola koja nije radila i koja nije bila pod jarmom* označava dobro

spoljašnjeg ili prirodnog čovek, koji još uvek nije čežnjom k sebi privukao neku obmanu vere i zla ljubavi; da se *dolinom gde se nije obrađivalo ili sejalo* označava prirodni um koje se zbog neznanja nije popravio pomoću istina i dobara vere; da se *rezanjem grla junice u dolini* označava ispaštanje u odsustvu krivice, jer je bilo iz neznanja; i da *pranje ruku* označava očišćenje od odvratnog zločina; tada je, kadase znaju ove stvari, jasno da se *prolivanjem nevine krvi* označava gašenje kod čoveka crkve Božanske istine i dobra koji su od Gospoda, a tako i samoga Gospoda./5/ Neka se zna da se ovim prostupkom (procedurom) pretstavljao u nebu zločin ove prirode učinjen bez krivice, jer je učinjen iz neznanja u kojem ima nevinosti, stoga nije zao. Svaka pojedinost ovoga postupka, i najmanja, pretstavljala je neku suštinsku stvar u ovome predmetu; a šta je pretstavljeno, to se vidi iz unutrašnjeg smisla. (Daonaj koji jebio porboden označava istinu i dobro ugašeni, vidi br. 4503; da *zemlja* označava crkvu, br. 662,1066-1067,8011,8732; da *polje* označava crkvu u pogledu dobra, stoga dobro crkve, br. 2971,9139); da *grad* označava doktrinu istine, stoga istinu doktrine crkve, br. 402,4492-4493; da se *volom* označava dobro spoljašnjeg ili prirodnog čoveka, br. 2180,2580,9134; stoga da se *junicom* označava detinje dobro, br. 1824-1825.)/6/ Da se s *onom /junicom/ koja nije radila, i koja nije vukla u jarmu* označava da ovo dobro još nije bilo zarobljeno obmanama, jasno je, jer *raditi i biti pod jarmom* označava služiti (robovati). Da *dolina* označava niži um, koji se naziva i prirodnim umom, vidi br. 3417, 4715; da se da *jalovom /nerotkinjom/* označava um lišen istina i dobara, br. 3908; stoga da se *dolinom na kojoj se nije radilo ili sejalo* označava prirodni um koji još nije popravljen (obrađen) istinama i dobrima, stoga koji je još u neznanju; da *seme koje seseje* označava istine vere, br. 1025,1447,6158. Da *rezanje grla (vrata)* označava ispaštanje je zbog toga što se klanjem raznih životinja, ako i žrtvovanjima, označavalo ispaštanje. Da *pranje ruku* označava očišćenje od odvratnog zločina; jer *prolivati krv* označava u opšte vršiti nasilje dobru i istini (br. 9117); stoga *proliti nevinu krv* označava ugasiti u čoveku ono što je Božansko od Gospoda, stoga Gospoda samoga u njemu; jer su istina i dobro u čoveku Gospod sam, jer su od njega./7/ Slično je označeno i *prolivanjem nevine krvi* u Zak.Ponov. 19:10;27:25; Isa. 59:3,7; Jer. 2:34;7:6:19:4;22:3,17 Joilo 3.19; Ps. 94:21. U približnom smislu *nevin* označava onoga koji je bez krivice i bez zla, što se osvedočavalo u drevna vremena *pranjem ruku* (Ps. 26:6:73:13; Mat. 27:24; Jovan

18:38; 19:4). Ovome je razlog bio to što je dobro koje je od Gospoda kod čoveka, lišeno krivnje i zla. Ovo dobro, kao što je pokazano, u unutrašnjem smislu je dobro nevinosti. Ali dobro u spoljašnjem čoveku, to jest, spoljašnje dobro koje je lišeno krivnje i zla, naziva je *pravednikom*, kao kod Davida: *Eda li će blizu tebe stati prijesto krvnički, i onaj ko namišlja nasilje nasuprot zakonu? Spremaju se na dušu pravedniku, i krv pravu okrivljuju. (Psalam, 94:20-21).*

9263. Pominje se često u Reči *pravednik, ili pravednost, i postati pravednikom*; ali šta je posebno označeno ovim izrazima, to još nije poznato. Razlog da nije bilo poznato je to što se nije znalo da svaki izraz u Reči označava neku stvar koja pripada unutrašnjoj crkvi i nebu, stoga unutrašnjem čoveku (jer unutrašnje crkve, inebo, su u unutrašnjem čoveku), kao i to da se ove unutrašnje stvari u Reči razlikuju od spoljašnjih stvari koje su u slovu, kao što se duhovne stvari razlikuju od prirodnih, i kao nebeske što se razlikuju od zemaljskih, a koja je razlika tako velika da prirodnom čovek izgleda kao da nema baš nikakve sličnosti, iako postoji potpuno slaganje. Pošto je ovo bilo nepoznato, nije se ni moglo znati šta je u Reči, u njenom nebeskom i duhovnom smislu, označeno *pravednikom i pravdom*, kao *opravdanjem*: Glave crkve veruju da je onaj pravedan ko je upoznat sistinama crkve iz doktrine crkve i iz Reči, a koji stoga ima poverenje i pouzdanje da ga Gospod spasava pomoću svoje pravednosti, a da je Gospod postao pravda tako što je ispunio sve stvari zakona, i da je stekao zaslugu zbog patnje na krstu, i da je tako otkupio i iskupio čoveka. Čovek veruje da je preko ove vere i on postao pravedan; a isto tako veruje da se ovakvi nazivaju u Reči *pravednicima*. /2/ Međutim, ovo nisu ti koji se nazivaju *pravednicima* u Reči; nego oni koji su od Gospoda u dobru ljubavi prema bližnjem; jer samo je Gospod pravedan, jer je samo on pravednost. Stoga je čovek pravedan, i opravdan, onoliko koliko prima dobro od Gospoda, to jest, onoliko koliko ima u sebi ono što pripada Gospodu. Gospod je postao pravda tako što je sopstvenom moći učinio svoje ljudsko Božanskim. Ovo Božansko kod čoveka koji prima je Gospodova pravednost kod njega, to je samo dobro ljubavi prema bližnjem; jer Gospod je u dobru ljubavi, a preko ovoga i u istinama vere, jer je Gospod Božanska ljubav sama./3/ Dobro ljubavi prema bližnjem je spoljašnje dobro, koje je označeno *pravednikom*; a dobro ljubavi prema Gospodu je unutrašnje dobro, koje je označeno *nevinim*, kao

što je pokazano u prošlom odeljku. Da je dobro ljubavi prema bližnjem od Gospoda *pravednik* u pravom smislu, može se videti iz odlomaka u Reči gde se pominje *pravednik* i *pravednost*, kao i *biti opravdan*; kao kod Mateje: *Tada će mu odgovoriti pravednici govoreći: Gospode! kad te vidjesmo gladna, i nahranismo? ili žedna i napojismo? Kad te vidjesmo gosta, i primismo? ili gola, i odjenusmo? Kad te vidjesmo bolesna ili u tamnici, i dođosmo k tebi? I odgovarajući car će im reći: kad učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste (Matt. 25:37-40,46);/4/ Oni se ovde nazivaju *pravednicima* koji su činili dobra ljubavi prema bližnjemu, koja se /dela / ovde nabrajaju. A da su dobra ljubavi prema bližnjem Gospod kod njih, otvoreno se kaže, *koliko učiniste jednome od moje najmanje braće, učinite meni* (br. 4807-4810,4954-4959.5063-5071). Ovi se nazivaju i *ovcama*, jer *ovce* označavaju one koji su od Gospoda u dobru ljubavi prema bližnjemu (br. 4169); dok se *jarcima* koji su na levoj strani, i koji su prokleti, označavaju oni koji su u veri odvojenoj od ljubavi prema bližnjem (br. 4169,4769). Isto je označeno *pravednikom* i u drugom odlomku kod Mateje: *Izići će anđeli i odlučiće /odvojiće/ zle od pravednijeh (Mat. 13:49);*a kod Luke: *I blago će ti biti što ti oni ne mogu vratiti: nego će ti se vratiti o uskrsnuću pravednih (Luka 14:14).* /5/ Iz ovoga se vidi šta je označeno sa *pravednik će sijati kao sunce na nebu (Matt. 13:43);*naime, da su oni u dobru ljubavi prema Gospodu; jer Gospod je sunce u drugom životu, a ono što je od Gospoda kao sunca, to je dobro ljubavi (br. 1953,1521,8487,8812). Stoga se Gospod naziva *suncem pravde* (Malahija 4:2). Kod Danila: *Razumni (intelligentni) će sijati ka o svjetlost nebeska, i koji mnoge privedu k pravdi, kao zvijezde vazda i do vojeka (Dan. 12:3);*razumni označavaju one koji su u istini i dobru vere; a *koji mnoge privedu pravdi* označavaju one koji vode ka dobru ljubavi prema bližnjem preko istine i dobra vere; *sijaće kao zvezde* označava razumeti istinu i mudrost od dobra, stoga biti večno srećni; jer *zvezde* označavaju poznavanja istine i dobra, od kojih potiče inteligencija i mudrost (br. 2495,2849,4697)./6/ *Pravednik* je ovako opisan kod Davida: *Jehova utvrđuje korake pravednika. Bezbožnik uzima i ne vraća, a pravednik poklanja i daje. Pravednik će zaposjesti zemlju. Usta pravednikova smišljaju pravdu, i njegov jezik kazuje istinu. Zakon Božojji mu je u srcu (Psalam 37;17,21,26,29-31);*ove su stvari dobra ljubavi prema bližnjem, koja pripadaju *pravedniku*. Crkva zna da su ova dobra ljubavi ka bližnjemu Gospodova, a ne čovekova. *Pravednik* je opisan i kod*

Jezikilja 18:5-9,21;33:15-20./7/ Iz svega ovoga se može videti šta je označeno *pravednikom i pravdom* u sledećim odlomcima kod Mateje: *Blago gladnima i žednima pravde, jer će se nasititi (Mat. 5:6).Koji prima proroka u ime proročko, platu proročku primiće; a koji prima pravednika u ime pravedničko, platu pravedničku primiće (Matt. 10:41).jer vam kažem zaista da su mnogi proroci i pravednici željeli vidjeti što vi vidite, i ne vidješe; i čuti što vi čujete, i ne čuše (Matt.13:17).Teško vama književnici i fasireji, licemjeri, što zidate grobove prorocima i krasite rake pravednika. Da dođe na vas krv pravedna što je prolivena na zemlju od krvi Abela pravednoga do krvi Zaharije sina Barahijina, kojega ubiste među crkvom i oltarom (Matt. 23:29,35).*proroci označavaju one koji uče (naučavaju, propovedaju) istine i dobra vere, a u apstraktnom smislu, doktrine vere (br. 2534,7269); dok *pravednik* označava one koji žive životom ljubavi prema bližnjem, a u apstraktnom smislu, dobro ljubavi prema bližnjem. (Da *Abel*, koji je nazvan pravednim, označava dobro ljubavi prema bližnjem, vidi br. 342,474.) /8/ Kod Isaije: *Pravednik mre, i niko ne mari; i pobožni se ljudi uzimaju, i niko se ne sjeća da se pred zlo uzima pravednik (Isa. 57:1).I tvoj će narod biti sav pravedan, naslijediće zemlju na vijek; mladica koju sam posadio, djelo ruku kojih, biće na moju slavu (Isa. 60:21).Rosite nebesa, ozgo, i oblaci neka kaplju pravdom; ja Jehova govorim pravdu, javljam što je pravo (Isa. 45:8,19).*pravda označava ono što je od dobra ljubavi; *ono što je pravo*, označava ono što je od istina vere. Ponovo: *Ovako veli Jehova: pazite na sud, i tvorite pravdu, jer će skoro doći spasenje moje, i pravda će se moja objaviti (Isa. 56:1); sudom* se označava istina koja pripada veri; a *pravdom*, dobro koje pripada ljubavi prema bližnjem; stoga se kaže, *tvorite pravdu*. Da *pravda* označava dobro ljubavi prema bližnjem od Gospoda, označeno je sa *pravda će se moja objaviti*./9/ U mnogim drugim odlomcima pominju *sesud i pravda*; *sudom* se označava istina, dok se *pravdom* označava dobro; kao kod Jeremije: *Ovako veli Jehova, činite sud i pravdu, i kome se otima izbavljajte ga iz ruku nasilnikovijeh. Teško onomu koji gradi svoju kuću ne po pravdi, i klijeti svoje ne po pravici. Otac tvoj nije li jeo i pio? kad činjaše sud i pravdu, tada mu bijaše dobro (Jer. 22:3,13,15); sud* označava one stvari koje pripadaju istini, dok *pravda* one koje pripadaju dobru. Kod Jezikilja: *A kad rečem bezbožniku: doista ćeš poginuti, a on se obrati od grijeha svojega i stane činiti sud i pravdu. Od svijeh grijeha što je zgriješio, ništa mu se ne će spomenuti. A kad se*

bezbožnik odvrati od svoje bezbožnosti i učini sud i pravdu, on će živ biti s toga (Jezik. 33:14,16,19):I na drugim mestima (Isa. 56:1;9:7;26:7;33:5;Ps.

36:5,6;119:164,172). kaže se *sud i pravda*, jer u Reči kad god se govori o istini, govori se i o dobru, zbog nebeskog braka, koji je brak istine i dobra, usvakoj pojedinosti njenoj (br. 683, 793,801,2173,2516,2712,4137,7945,8339). Pošto *pravda* pripada dobru, a *sud* istini, u drugim se odlomcima kaže *pravda i istina*, kao kod Zah. 8:8; Ps. 15:2;36: 5-6; 85.10-11.

9264. *Jer ne ću opravdati bezbožnika.* Da ovo označava da je ovakva zloća suprotna Božanskoj pravdi, vidi se iz značenja *opravdati*, što je objaviti da nema krivice i razrešiti; ali ovde *ne razrešiti*, jer se kaže *ne ću opravdati*, da *opravdati* znači i objaviti da nema krivice i razrešiti, je zbog sudskog značenja ovog izraza; kao i u sledećem /odlomku/: *Jer ćeš se svojim riječima opravdati, i svojim ćeš se riječima osuditi (Matt. 12:37). Vi ste oni koji se gradite pravedni pred ljudima, ali Bog zna srca vaša (Luka 16:15).*I iz značenja *bezbožnika*, što je zloća (vidi br. 9249). Zloća, za koju se ovde kaže daje suprotna Božanskoj pravdi, sastoji se u razaranju unutrašnjeg i spoljašnjeg dobra što je označeno *ubijanjem nevinog i pravednog* (o čemu gore, br. 9262,9263); a ovo se dobro razara kada se Božanska istina i dobro koji su od Gospoda, odriču, kao i kada se Reč odriče, jer ona je Božanska istina od Gospoda i o Gospodu. Ovu osporiti, kad je prethodno bila priznata i primkljena s verom, pa tako je ugasiti, je greh protivu Duha Svetoga, koji se ne oprašta (Matt. 12:31). Jer Sveti Duh je Božanska istina i dobro, jer je on sveto proističuće od Gospoda (br. 9229). Ovo isto je označeno i *prolivanjem nevinekrvi*, o čemu se govorilo upravo gore. Da se ova zloća ne prašta, jer je suprotna Božanskoj pravdi, označeno je rečima, *jer ne ću opravdati bezbožnika.*

9265. *Ne uzimaj poklona.* Da ovo označava odbojnost prema svakoj ličnoj koristi, vidi se iz značenjapoklona, što je sve ono svetsko što se voli, bilo da je to bogatstvo, dostojanstvo, ugled, ili nešto drugo što laska prirodnom čoveku, koje se stvari, općenito govoreći, nazivaju *lična korist*, a u unutrašnjem smislu su označene *poklonom* koji zaslepljuje i izvrće; i iz značenja *ne uzimati*, što je osećati odbojnost, jer ako ovo nije slučaj, njima /poklonima/ se raduje i prima ih se. Ali prema njima se oseća odbojnost onda kada se nebeske i Božanske stvari vole više od svetskih i zemaljskih; jer koliko se jedno voli, toliko se drugo mrzi, u skladu sa

rečima Gospodovim kod Luke: *ne možete služiti dva gospodara; jer ćete na jednog mrzeti, a drugoga ljubiti. Ne možete služiti Bogu u mamonu (Luka 16:13); mrzeti* označava osećati odbojnost, jer odbojnost dolazi od mržnje, a mržnja je suprotna ljubavi; Zato se i kaže, *ili ćeš ljubiti drugoga*. Iz ovoga svega vidi se da se sa *ne uzimaj poklona* označava odbojnost prema svakoj ličnoj koristi.

9266. *Jer poklon zasljepljuje okate*. Da ovo označava da predmeti lične koristi čine da se istine ne pokazuju, jasno je iz značenja *poklona*, što je vrsta lične koristi (o čemu upravo gore, br. 9265); iz značenja *zaslepljivati*, kada se odnosi na istine, što čini da se one ne pokazuju; i iz značenja *onih kojima su oči otvorene*, to jest, koji vide, što su oni koji znaju istine i razaznavaju šta je istinito; jer *videti* označava znati, i priznavati istine, a isto tako i imati veru (br. 897,2150, 2325,2807,3764,3853,8688,9128). Stoga se *oni koji imaju oči otvorene* nazivaju *mudri* u drugom odeljku: *poklon zasljepljuje oči mudrima* (Zak. Ponov. 16:19).

9267. *I ne izvrći riječi pravima*. Da ovo označava da ovipredmeti lične koristi izgledaju kao istine oddobra, vidi se iz značenja *izrvrtati riječi pravima*, što je izgledati kao istine od dobra; jer reči označavaju same stvari, stoga istine, a *pravedni* označavaju one koji su u dobru (vidi br. 9263). Da *reči* označavaju istine je stoga što u izvornom jeziku *reč* označava ono što je nešto, i što zaista postoji; stoga to označava i istinu, jer sve što zaista postoji označava istinu, jer sve što zaista postoji od *esse* /bića/ odnosi se na istinu. Iz ovoga je i to da se Božanska istina naziva *Reč*.

9268. *Došljaka (stranca) ne ucvijeli*. Da ovo označava da se oni koji čeznu da budu poučeni u istinama crkve ne smeju napadati zlima života, vidi se iz značenja *došljaka*, što je onaj koji čezne da bude poučenu istinama crkve (vidi br. 8007,8013,9196); i iz značenja *ucveliti* (ožalostiti), što je napadati zlima života (br. 9196).

9269. *Jer vi znate kaka je duša došljaku*. Da ovo označava njihovu čežnju i njihov život, vidi se iz značenja *duše*, kada se to kaže o onima koji čeznu da budu poučeni u istinama vere, a koji su označeni *došljacima*, što je čežnja i život. Jer *duša* označava život od vere (vidi br. 9050); a čežnja je sama aktivnost života, jer dolazi od osećanja dobra; a istina vere živi od osećanja dobra.

9270. *Jer ste bili došljaci u zemlji Egipatskoj.* Da ovo označava da su bili zaštićeni od obmana i zala kad su bili napadani od paklenskih /duhova/, vidi se iz onoga što je pokazano gore (br. 9197), gde se javljaju iste reči.

9271. Stihovi 10-13. *10. Šest godina zasijevaj zemlju svoju, i sabiraj rod njezin; 11. A sedme godine ostavi je, neka počine, da jedu siromasi naroda tvojega, a što iza njih ostane neka jedu zvijeri poljske; tako radi i s vinogradom i maslinikom svojim. 12. Šest dana radi poslove svoje, a u sedmi dan počini, da se odmori vo tvoj i magarac tvoj, i da odahne sin robinje tvoje i došljak. 13. Držite se svaga što sam vam kazao. Ne pominjite imena bogova tuđih, i da se nečuje iz usta vaših.* *10. Šest godina zasijevaj zemlju svoju, označava prvo stanje, kada čovek crkve prima pouku u istinama i dobrima vere; i sabiraj rod njezin. označava dobra vere iz toga; 11. A sedme godine ostavi je, neka počine, označava drugo stanje, kad je čovek crkve u dobru, pa stoga u miru; da jedu siromasi naroda tvojega, označava povezivanje prekodobra ljubavi prema bližnjem s onima koji su u malo istina a čeznu za poukom; a što iza njih ostane neka jedu zvijeri poljske; označava povezivanje povezivanje s onima koji su u uživanjima spoljašnje istine; tako radi i s vinogradom i maslinikom svojim, označava da je tako i sa duhovnim dobrom i sa nebeskim dobrom; 12. Šest dana radi poslove svoje, označava stanje truda i borbe kad je čovek u spoljašnjim stvarima, koje treba da se povežu s unutrašnjim s; a u sedmi dan počini, označava stanje dobra kad je čovek u unutrašnjim stvarima. i njegov mir tada; da se odmori vo tvoj i magarac tvoj, označava mir u isto vreme za spojašnja dobra i istine; i da odahne sin robinje tvoje i došljak, označava stanje života onih koji su izvan crkve a koji su u dobrima i u istinama; 13. Držite se svaga što sam vam kazao, označava da se zapovesti, sudovi i uredbe moraju držati; Ne pominjite imena bogova tuđih, označava da ne smeju da misle od doktrine obmane; i da se nečuje iz usta vaših, označava se poslušnost ne plaća nikakvim potvrđivanjem.*

8272. *Šest dana radi poslove svoje (sijati zemlju).* Da ovo označava prvo stanje, kada čovek crkve poučava u istinama i dobrima vere, vidi se iz značenja *šest godina*, što su prvo stanje čoveka koji se rađa nanovo (o čemu niže, br. 9274); i iz značenja *sijati zemlju (raditi poslove)*, a što je /stanje/ kada se usađuju istine i dobra vere. Da se ovo označava *sijanjem zemlje*, je stoga što stvari *polja, sijanja*

semena, i ploda, označavaju stvari koje pripadaju crkvi u opšte, i koje pripadaju čoveku crkve posebno, a koji je čovek onaj koji se preporađa pomoću istine vere i dobra ljubavi prema bližnjem od Gospoda. Otuda to da se poljem i zemljom u Reči označavaju oni u crkvi koji primaju istine i dobra vere, kao što polje /njiva/ prima semena. Stoga se često u Reči pominju polje, seme, sijati, žetva, plod, žito, pšenica i hleb, kao i ostale stvari koje pripadaju polju./2/ Ko ne zna kakav je slučaj sa stanjem neba, veruje samo to da su to izrazi u Reči koji su čiste metafore i upoređenja. Međutim, one su stvarne korespondencije. Jer kad anđeli razgovaraju o čovekovom novom rođenju od Gospod preko istina vere i dobara ljubavi prema bližnjem, tada se dole u svetu duhova pojavljuju polja, plodovi, neposijana njiva, i žetve, a to sve zbog njihove korespondencije. Onaj ko ovo zna, taj zna i to da su takve stvari na zemlji stvorene u skladu sa korespondencijama; jer je sveukupna priroda (to jest, nebeski svod sa suncem, mesecom, i zvezdama, i zemljom, sa svim stvarima tri carstva) korespondira stvarima koje postoje u duhovnom svetu (br. 2993,5116,5377). (Da je na taj način priroda pozornica /teatar/ koji pretstavlja Gospodovo carstvo, vidi br. 3483; i dasve stvari u prirodnom svetu imaju njihovu supstanciju, br. 2987,3002,8211.) Iz svega ovoga sada je jasno zašto stvari koje pripadaju polju, to jest, koje se siju u polju, i koje se kose u polju označavaju stvari koje pripadaju crkvi u opšte i posebno. (Da su čak i upoređenja, koja se koriste u Reči, stvari koje korespondiraju, vidi br, 3579,8989)./3/ Da sijanje zemlje, to jest, njive, označava naučavati i učiti istine i dobra vere koja pripadaju crkvi; ida plodovi označavaju dobra istine iz toga, može se videti iz mnogih odlomaka u Reči; kao kod Isaije: Jer si zaboravio Boga spasenja sviojega, i nijesi se sjećao stijene sile svoje; za to sadi krasne sadove i lozu stranu presađuju. Danju radi da uzraste što posadiš, a jutrom gledaj da ti sjeme nikne, ali kad dođe do branja, razgrabiće se, i ostaće ti ljuta žalosti (Isa. 17:10-11); ovde se pomniju stvari koje rastu na zemlji; a ipak jasno je da su time označene svete stvari crkve; naime, krasnim sadovima, stvari koje pogoduju osećanjima; lozom stranom presađenom, naučavati istine koje nisu prave./4/ Kod Jeremije: Jer ovako veli Jehova Judejcima i Jerusolimljanima: orite sebi krčevinu, i ne sijte u trnje. Obrežite se Jehovi, i skinite okrajak srca svojega (Jer. 4:3-4). Da sijati među trnje označava naučavati i učiti istine, ali koje će biti prigušene i postali neplodne zbog svetskih briga, varljivosti bogatstva, i požude, kao što Gospod uči kod Marka 4:7,18,19. Stoga se kaže da

treba da se *obrežu Jehovi, i da odrežu okrajak svog srca*, to jest, da treba da se očiste od stvari koje guše istine i dobra vere, i čine ih neplodnima. (Da je ovo značenje *obrezanja*, vidi br. 2039,2056,4462,7045). Slično je označeno kod Jeremije sa *sijatipšenicu a žeti trnje* (Jer. 12:13)./5/ Kod Miheja: *Za to ću te i ja biti da oboliš, pustošiću te za grijehesvoje. Ti ćeš sijati, ali ne ćeš žeti; ti ćeš cijediti masline, ali se ne ćeš namazati uljem, i masti, ali ne ćeš piti vina* (Miheja 6:13,15); *sijati a ne žeti* označava biti poučen u istinama vere, ali bez koristi; *cijediti masline a ne namazati se uljem* označava biti pouče o dobru života a ali ne živeti u njemu; *masti (gnječiti grožđe) a ne piti vino* označava biti poučavan u istinama koje su od dobra, ali ne usvajati ih; Da su ovakve stvari crkve ili neba označene ovim rečima, jasno je iz onoga što prethodi, naime, da one treba da budu opustošene na ovaj način *za grijehesvoje*; jer bezbožan i grešan čovek prima pouku, ali je samo sprema u memoriju kako bi sticao ugled, slavu, počasti, i bogatstvo, a to je da bi služio zlim svrhama kao cilju. Od ovoga istine i dobra u kojima je bio poučavan, gube život neba, i postaju mrtve, i na kraju smrtonosne./6/ Kod Isaije: *Blago vama koji sjedite pokraj svake vode, i puštate volove i magarce* (Isa. 32:20); *sijati pokraj vode* označava biti poučavan u svim vrstama istina koje su korisne; *puštati volove i magarce* označava biti poučen u spoljašnjim dobrima i istinama. Ponovo: Jednom će se ukorijeniti Jakov, procvjetaće i uzrasti Izrailj, i napuniće vaseljenu plodom; *Premda će vam Jehova dati hljeba tužnoga i vode nevoljničke; ali ti se više ne će uzimati učitelji tvoji, nego će ti oči gledati učitelje tvoje. I uši će tvoje slušati riječi iza tebe gdje govori: to je put, idite njim, ako biste svrnui na desno i na lijevo. I oprznićete posrebrene likove svoje rezane i zlatno odijelo likova livenijeh, i bacićete ih kao nečistoću, i reći ćeš im: odlazite. I daće dažd sjemenu tvojemu koje posiješ na njivi, i hljeb od roda zemaljskoga biće obilat i sit: tada će stoka tvoja pasti na paši prostranoj. Volovi i magarci što rade zemlju, ješće čistu zob ovijanu lopatom i rešetom. I na svakoj gori visokoj i na svakom humu visokom biće izvori i potoci, kad bude pokolj velik, kad popadaju kule. Isvjetlost mjesečeva biće kao svjetlost sunčana, a svjetlost sunčana biće sedam puta veća, kao svjetlost sedam dana, kad Jehova zavije ulom narodu svojemu i iscijeli rane koje mu je zadao* (Isa. 27;6; 30:20-26)./7/ Svakome ko razmisli vrlo je jasno da se sa kad se kaže *da će Jehova dati daždsjemenu njegovom i posijati zemlju, i dati hljeba i roda zemaljskog; da će vo i magarac jesti*

*čistu zob, da će svjetlost sunčana biti sedam puta jača, da sve ove stavri označavaju stvari koje pripadaju crkvi, kao i da označavaju poučavanje u istinama i dobrima vere; za to što se kaže, da će oči njegove gledati učitelje, i uši slušati riječi, govoreći, Ovo je put, njim idite. Jer učitelji označavaju one koji poučavaju, put kojim treba da idu označava istinu doktrine i dobroživota. Međutim, posebno značenje svakoga izraza jasno je iz značenja *dažda, sjemena, ploda zemaljskog, zemlje, stoke, i široke poljane, volova i magaracakoji oru zemlju, i čiste zobi koju će jesti*; isto tako iz značenja *svjetlosti mjesecai sunca, iso kao sedmo- strukog, i sedam dana*. I pošto se ovim izrazima označavaju stvari koje pripadaju crkvi, to jest, doktrini i životu, to sledi da će se ovo desiti u dan kada *Jehova uvijek ulom i iscijeli ranu koju je zadao; jer ulom narodu označava obmanu doktrine koja se postepeno uvlači zbog loših učitelja, zbog požuda, i drugih uzroka; rana koju je zadao označava zlo života koje sledi.*/8/ Pošto su sve stvari Izrailjskog i Jevrejskog naroda bile reprezentativi stvari nebeskih i Božanskih, tako su bila i polja, i podovi; isto tako i vinogradi, i maslinjaci, humovi, doline, reke, i druge stvari koje su bile pretstavljene pred njihovim čulima. Iz toga je bilo to da da su oni bili obogaćeni takvim stvarima onda kada su se držali statuta i sudova, a u skladu s obećanjima kroz celu Reč, kao u ovim odlomcima: *Ako uzživite u mojim uredbama, i zapovijesti moje uzdržite, davaću vam dažd na vijeme i zemlja će rađati rod svoj, i drveta će u polju rađati rod svoj. (Levitska 26:3-4).nego će usjev biti miran, vinova će lozanositi rod svoj, i nebo će davati rosu svoju; i sve ću to dati u našljedstvo ostatku naroda toga (Zah. 8:12-13).*/9/ Suprotno im se dešavalo kad su klanjali tuđim bogovima, jer tada nisu više pretstavljali nebeske i Božanske stvari, nego paklenske i đavolske. Stoga onda nije više bilo plodnosti i plodova; nego je bila suša i pustoš, u skladu s ovim rečima kod Mojsija: *Čuvajte seda ne služite stranijem bogovima i klanjate im se, da se ne bi razgnjevio Jehova na vas i zatvorio nebo da ne bude dažda, i zemlja da ne da roda svojega (Zak. Ponov. 11:16,17). kad se Izrailj (Ješurun) ugoji, pa se stade ritati; utio si, i zasalio, udebljao se; pa ostavi Boga koji ga je stvorio, i prezre stijenu spasenja svojega. Prinosiše žrtve đavolima, ne Bogu, nego bogovma koje nisu znali, koji iz bliza dođoše. Jer se oganj razgorje u gnjevu mojemu, i gorjeće do najdubljeg pakla; spaliće zemlju i rod njezin, i popaliće temelje brdima (Zak. Ponov. 32: 15,17,22).*/10/ Iz svega ovoga sada je jasno šta je označeno *sijanjem zemlje, šta rodomezaljskim, i otkuda imaju svoje značenje.**

Isto tako je jasno šta je označeno ovim stvarma u sledećim odlomcima: *On pretvara pustinju u jezera, i suhu zemlju u izvore vodene. I naseljava onamo gladne. Oni zidaju gradove za življenje. Siju polja, sade vinograde, i sabiraju ljetinu (Psalam 107: 35-37). Da te slave narodi, Bože, da te slave svi narodi! Zemlja daje plod svoj. Da nas blagosilja Bog, Bog naš! (Psalam 67: 5-7). Vođaše ga na visine zemaljske da jede rod poljski, i davaše mu da sisa med iz stijene i ulje iz tvrdoga kamena (Zak. Ponov. 32:15).*

9273. *I sabiraj rod njezin.* Da ovo označava dobra od istine, vidi se iz značenja *sabirati*, što je usvajati posle poučavanja u istinama vere (kao što je gore pokazano), *sabiranje* označava njihovo usvajanje. Do usvajanja dolazi onda kada istine, koje pripadaju doktrini, postanu deo života. Kada postanu istine života, onda se nazivaju *dobra odistina*. To su one koje su ovde nazvane *rodom /zemaljskim/*.

9274. *A sedme godine ostavi je, neka počine.* Da ovo označava drugo stanje, kada je čovek crkve u dobru, pa tako i u miru i poćinku, vidi se iz značenja *sedme godine*, *ilisabata*, što je onda kad je čovek u dobru, i kada ga Gospod vodi pomoću dobra (vidi br. 8505,8510,8890,8893); iz značenja *ostaviti zemlju da počine (na ugaru)*, što je ne sijati na njoj, što znači ne biti vođe istinama, kao pre; i iz značenja *ostaviti je*, što je biti na poćivanju i u miru. (Da je i *sabat* pretstava stanja mira u kojem postoji povezanost, vidi br. 8494.) Jer *ostavljanjem da počine, i odmorom zemlje (ugarom)* pretstavljao se poćinak i mir koji imaju oni koji su u dobru od Gospoda. (Da postoje dva stanja kod čoveka koji se preporađa i postaje crkva; naime, prvo kad je vođen istinama vere ka dobru ljubavi prema blišnjem; i drugo kad je u dobru ljubavi prema blišnjem, vidi br. 7923,7992,9224,9227,9230)./2/ Da postoje ova dva stanja kod čoveka koji se nanovo rađa i postaje crkva, nepoznato je uglavnom stoga što čovek crkve ne pravi razliku između istine i dobra, to jest, između vere i ljubavi prema blišnjem; kao to što ne razlikuje između dve čovekove sposobnosti, koje su razum i volja; i da razum vidi istine i dobra, a volja prima uticaj od njih i voli ih. Iz istog razloga ne može da zna da je prvo stanje čoveka koji se preporađa učenje istina i njihovo sagledavanje; i da se stvari koje je naučio i video ne usvajaju sve dok ih ne hoće i ne voli; jer volja je sam čovek, a razum je njen sluga. Da su ove stvari poznate, čovek bi mogao znati i opažati da čoveku koji

se preporuča Gospod daje kao dar novi razum i novu volju, i da kad ne bi bio obdaren s obe ove, on ne bi bio novi čovek; jer razum je samo sagledavanje onoga što čovek hoće i voli, pa stoga, kao što je rečeno, on je samo sluga. Stoga je prvo čovekovo stanje kada se preporuča u tome da je vođen od istina ka dobru, a drugo stanje je kada ga dobro vodi; i kad je u ovom potonjem stanju, red se izokreće, i tada je vođen od Gospoda; stoga je on tada u nebu, a otuda u miru i poćinku./3/ Ovo stanje je ono što je oznaćeno *sedmim danom, i sedmom godinom*, kao *i jubilejem*; to jest, *sabatom i sabatom sabata /jubilejem/*, kao i poćinkom zemlje; a u skladu s ovim rećima kod Mojsija: *Šest godina zasijavaj njivu svoju, i šest godina reži vinograd svoj i sabiraj rod. A sedma godina neka bude subota za odmor zemlji, subota Jehovina; nemoj sijati u polju svojemu ni rezati vinograda svojega. Što samo od sebe rodi iza žetve tvoje nemoj žeti, i grožđa u vinogradu svojem nerezanom nemoj brati; neka bude godina odmora zemlji. (Levitska 25:3-5). A o jubileju: Oproсна godina da vam je ta pedeseta godina; nemojte sijati, niti žanjite što samo rodi te godine, nit berite grožđa u vinogradima nerezanim. (Levitska 25:11).* (prim. prev. Naša reć *jubijej i jubilarна godina* dolazi od reći *veseliti se*, jer su se svake jubilarne godine praštali svi dugovim i zemlja se ponovo delila –dolaz socijalne pravde drevohg Izrailja. Smatralo se da onaj ko nije mogao da plati dug, ili onaj koji nije tražio i uterao dug do te godine, gubio je to što mu je možda bilo suvišno, ali je dobijao nešto onaj koji možda nije imao ni nužno. Tako su ljudi manje očekivali od zajednice, a više od svoje vlastite sposobnosti i promućurnosti.) Onaj ko ništa ne zna o ova dva stanja, mora da je i neznalica i o mnogim stvarima koje su sadržane u Reći; jer u Reći, osobito u proroćkoj, ta se dva stanja jasno opisuju. I šta više, bez poznavanja ovoga, on ne može da shvati unutrašnji smisao Reći, kao ni mnoge stvari koje su u doslovnom smislu, kao na primer one koje je Gospod pretskazao o poslednjem vemenu sadašnje crkve, što se tamo naziva *svršetkom vremena* u ovim odlomcima: *Tada koji budu u Judeji neka bježe u gore; i koji bude na krovu da ne silazi uzeti što mu je u kući; i koji bude u polju da se ne vrati natrag da uzme haljine svoje (Matt. 24:16-18). U onaj dan koji se desi na krovu a pokućstvo njegovo u kući, neka ne silazi da ga uzme; i koji se desi u polju, tako da se ne vraća natrag. Opomeni se žene Lotove. (Luka 17: 31. 32).* (Da se ovde opisuje drugo stanje, i da niko ne treba da se vraća iz toga stanja u prvo, vidi br. 3650-3655,5895,8512,8516.)/4/ Da se

ova stanja razlikuju jedan od drugoga, opisuje se i ovim rečima kod Mojsija: *Kad zidaš novu kuću, načini ogradu oko strijehe svoje, da ne bi navukao krvi na dom svoj, kad bi ko pao s njega. Ne sij u vinogradu drugoga sjemena. Ne ori na volu i magarcu zajedno. Ne oblači se u haljine od dvojakih stvari vune i lana zajedno (Zak. Ponov. 22: 8-11; Levitska 19.19)*; ovim se rečima označava da onaj ko je u stanju istine, to jest, u prvom stanju, ne može biti u stanju dobra, to jest, u drugom stanju, i obrnuto. Razlog je to što je jedno stanje obrnuto drugom; jer u prvom stanju čovek gleda od sveta prema nebu, a u drugom stanju gleda od neba prema svetu, jer u prvom stanju istine ulaze od sveta preko intelekta u volju, i tamo postaju dobra, jer pripadaju ljubavi; ali u drugom stanju ovako formirana dobra silaze iz neba preko volje u intelekt, i tamo se pokazuju u formi vere. Ovo je vera koja spasava, jer je od dobra ljubavi, to jest, preko dobra ljubavi od Gospoda; jer ova vera pripada ljubavi prema bližnjem u formi.

9275. *Da jedu siromasi (potrebiti) naroda tvojega.* Da ovo označava povezivanje preko dobra ljubavi prema bližnjem s onima koji su u malom broju istina, a žude da budu poučeni, vidi se iz značenja *jesti*, što je komunikacija i povezivanje (vidi br. 2187,3596,5643,8001); iz značenja *siromaha (potrebitog)*, što su oni koji su iz neznanja u malo istina, a žude da prime pouku (vidi br. 9253); i iz značenja *naroda*, ovde naroda Izrailjskog, što su oni koji pripadaju crkvi (br. 4286,6426,8805). Iz svega ovoga vidi se *dasiromasi naroda tvojega jedu* označava povezivanje crkve s onima koji su u malo istina a koji žude za poukom. Razlog da se kaže *povezivanje preko dobra ljubavi prema bližnjem* je to što ovo dobro povezuje, kao što će se videti u sledećem članku.

9276. *A što iza njih ostane neka jedu zvijeri poljske.* Da ovo označava povezivanje preko ovih s onima koji su u uživanju spoljašnje istine (koji uživaju u spoljnim istinama), vidi se iz značenja *što iza njih ostane*, naime, *potrebiti (siromasi) u narodu*, što su oni koji su zaostali, stoga oni koji su iza njih, ali ovde su označeni preko njih, jer je predmet o kome se govori povezivanje crkve s onima koji su u malo istina, a ovde njeno povezivanje s onima koji su u uživanju spoljašnje istine (da se povezivanje crkve s onima potonjim ostvaruje preko prvašnjih, biće pokazano niže); iz značenja *jesti*, što je komunikacija i povezivanje (upravo kao gore, br. 9275); i iz značenja *zveri (divljih životina poljaskih)*, što su oni koji uživaju

u spoljašnjoj istini. Jer u Reči *zvijeri* označavaju osećanja istine i dobra, *zveri stada* osećanja unutrašnje istine i dobra, a *zveri krda* osećanja spoljašnje istine i dobra; ali *divlje zveri (životinje)* označavaju takva osećanja koja pripadaju najviše spoljašnjoj istini; jer u odnosu na unutrašnja osećanja ova su osećanja divlja zveri (životinje), jer su ona osećanja čulnih stvari koja se nazivaju zadovoljstvima i uživanjima. Razlog da su to uživanja istine, a ne toliko dobra, je to što čulne stvari koje komuniciraju neposredno sa svetom preko tela, vuku samo nešto malo od duhovnoga sveta, jer tamo vladaju u glavnom telesne i svetske ljubavi. (Da u Reči *zveri* označavaju osećanja istine i dobra, vidi br. 45-46,142-143,5198,9090; da *zveri (životinje) iz stada* označavaju osećanja unutrašnje istine i dobra, a one iz krda osećanja spoljašnje istine i dobra, vidi br. 5913,8937,9135 ; i da čulne stvari komuniciraju sa svetom i da su najviše spoljašnje, br. 4009,5077,9212,9216.) Iz svega ovoga što je pokazano na ovim mestima o prirodi čovekovog čulnog uma u odnosu na više unutrašnje stvari, se mogu znati više unutrašnje stvari, naime, da je to kao divlja životinja./2/ Predmet o kome se govori u ovome stihu u unutrašnjem smislu su oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjem, kao i oni koji su u malo istina ali žude da budu poučeni, a posle toga /se govori/ o onima koji uživaju u spoljašnjim istinama. Ove tri vrsteljudi sačinjavaju crkvu. Oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjemu sačinjavaju unutrašnje crkve; oni koji su u malo istina a žude za poukom, stoga koji su oddobra u osećanju istine, sačinjavaju spoljašnje crkve; dok oni koji uživaju u spoljašnjoj istini su najviše spoljašnji, i sačinjavaju nešto kao obod, i zaokružuju crkvu./3/ Povezvanje neba s ljudskom rasom, to jest, komunikacija neba s ljudskom rasom, to jest, komunikacija Gospoda preko neba s čovekom ostvaruje se preko onih koji su u dobru ljubavi prema bližnjemu; jer je Gospod prisutan u ovome dobru, jer je Gospod ovo dobro samo, jer ono proističe od njega. Preko ovoga dobra Gospod se povezuje s onima koji su u osećanju istine, jer osećanje istine je od dobra, i kao što je rečeno, dobro je od Gospoda. Preko ovih ponovo Gospod je s onima koji uživaju u spoljašnjoj istini, jer njihova uživanja potiču u glavnom od ljubavi prema sebi i svetlu, a vrlo malo od duhovnog dobra. Takvaje komunikacija nebas a čovekom, to jest, takva je komunikacija Gospoda preko neba/4/ Da je komunikacija i povezivanje Gospoda s ljudskom rasom ovakve prirode, može se videti iz toga da je takav influks kod svakoga čoveka crkve. Pod čovekom crkvese misli na onoga ko je od Gospoda u

dobru ljubavi prema bližnjem, a od ovoga i u istinama vere; jer ljubav prema bližnjemu i vera su od Gospoda; jer se Gospod uliva u ovo dobro, što je čovekovo unutrašnje; a preko ovoga u osećanje istine, što je njegovo spoljašnje; a preko ovog osećanja u uživanjima spoljašnje istine, koja su u njegovom najdaljem spoljašnjem./5/ Kako je sa čovekom crkve posebno, tako je i sa crkvom u opšte, to jest, sa svima koji sačinjavaju Gospodovu crkvu. Razlog je to što je pred Gospodom univerzalna crkva kao jedan čovek, jer pred Gospodom, njegovim nebom, skojim crkva deluje kao jedno, je kao jedan čovek, što se može videti iz onoga što je rečeno o nebu kao velikom čoveku na kraju mnogih poglavlja knjige Postanja. I pošto je tako, isti je slučaj i sa čovekom crkve posebno; jer čovek crkve, kao pojedinac, je nebo, crkva, i carstvo Gospodovo u najmanjoj formi./6/ Štaviše, slučaj sa crkvom je isti kao i sa samim čovekom, u tome što u njemu postoje dva izvora života, naime, srce i pluća. Poznato je da je prva /stvar/ njegovog života srce, a druga /stvar/ njegovog životasu pluća, i da iz ova dva izvora žive sve stvari čoveku u opšte i posebno. Srce velikog čoveka (po jest, neba i crkve) sastavljeno je od onih koji su u ljubavi ka Gospodu i u ljubavi prema bližnjemu. Dok su pluća velikog čoveka (to jest, nebo i crkva) sastavljeni od onih koji su od Gospoda u ljubavi prema bližnjem a iz ovoga u veri, i na taj način, apstraktno od osoba, u veri koja potiče od ljubavi ka bližnjem i u veri od Gospoda. A sva tkiva i udovi u velikom čoveku sačinjeni su od onih koji su u spoljašnjem dobrima i istinama, to jest, apstraktno od osoba, od spoljašnjih dobara i istina preko kojih se mogu uvesti unutrašnje istine i dobra. Pošto se tada srce prvo uliva u pluća a preko ovih u tkiva i udove tela, tako se i Gospod uliva /utiče/ preko dobra ljubavi u unutrašnje istine, a preko ovih u spoljašnje istine i dobra./7/ Iz svega ovoga se vidi da na zemlji mora da postoji jedna crkva; i da bi bez nje ljudski rod nestao, jer bi bio kao umirući čovek, kada srce i pluća prestanu da se kreću. Stoga se Gospod brine da uvek bude jedna crkva na zemlji, u kojoj je Gospod otkriven preko Božanske istine koja je od njega; a na našoj zemlji ova Božanska istina je Reč. Danas malo ko veruje da sve u čovekovom životu dolazi od Gospoda preko neba. Jer ljudi pretpostavljaju da je život u njima, i da on može da opstoji bez ikakve veze s nebom, to jest, preko neba od Gospoda, iako je ovo mišljenje potpuno pogrešno./8/ Iz svega ovoga sada se vidi kako dolazi do povezivanja preko dobra ljubavi prema bližnjemu s onima koji su u malo istina a koji žele da budu poučeni,

a preko ovih s onima koji uživanju u spoljašnjoj istini, a što je označeno sa *neka zemlja počine, da jedu siromasi naroda tvojega, a što iza njih ostane, neka jedu zvijeri poljske*. Ali o stvarima koje su gore iznesene, vidi šta je već pokazano, naime, da je pred Gospodom nebo kao jedan čovek, pa se stoga i naziva velikim čovekom (br. 1276,2996,4218-4228)./9/ (Da je isto i saGospodovom crkvom, pošto je njegovao carstvo na zemlji crkva, koja deluje kao jedno sa njegovim carstvom u nebima, vidi br. 4060,7396,9216; isto tako da je čovek crkve nebo i crkva posebno, br. 1900,1902,6013,6057; da oni koji su u ljubavi ka Gospodu i u ljubavi prema bližnjem sačinjavaju oblast srca u velikom čoveku, dok oni koji su u ljubavi prema bližnjem a iz toga i u veri, sačinjavaju oblast pluća, br. 2635,3883-3896; da se sve u čovekovom životu uliva od Gospoda preko neba, br. 2536,2796,9109-9110.9216; da postoji povezanost neba sa čovekom, br. 9216; i da bi bez jedne crkve na zemlji ljudski rod nestao, br, 468,637,4545.)

9277. *Tako radi i s vinogradom svojim i maslinikom svojim*. Da ovo označava je tako i sa duhovnim dobrom i nebeskim dobrom, vidi se iz značenja *vinograda*, što je duhovna crkva (br. 1069,9139), to jest, duhovno dobro, koje je dobro ljubavi prema bližnjem, jer ovo dobro sačinjava duhovnu crkvu; i iz značenja *maslinika*, što je nebeska crkva, stoga nebesko dobro, to jest, dobro ljubavi ka Gospodu, jer ono čini nebesku crkvu. (Šta je duhovna crkva, i šta je njeno dobro; a isto tako šta je među njima razlika, vidi br. 2046,2227,2669,8152,8234,8521.)/2/ *Damaslinik* označava nebesku crkvu, pa stoga i nebesko dobro, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominju maslinova slabla; kao kod Mojsija: *Vinograde ćeš saditi i radićeš ih, a ne ćeš piti vina niti ćeš ih brati, jer će izjesti crvi. Imaćeš maslina po svijem krajevima svojim, ali se ne ćeš uljem namazati, jer će opasti masline tvoje* (Zak. Ponov-28:39,40);gde je predmet o kome se govori prokletstvo ako se klanja drugim bogovima, i ako se ne drže statuti i sudovi. *Maslinova stabla* u svim krajevima njenim označavaju dobra nebeske ljubavi, koja su od Gospoda preko Reči u celoj crkvi; *ne biti namazan uljem* označava da oni ipak nisu u ovom dobru; *jer će opasti masline tvoje* označava da će ovo dobro nestati. Na sličan način kod Miheja: *gaziti ćeš masline, ali se ne ćeš namazati uljem; i mast ćeš (gnječić ćeš grožđe), ali ne ćeš piti vino* (Miheja 6:15):/3/ Kod Amosa: *Bih vas (tukoh vas) sušom i medljikom, gusjenice izjedoše obilje u vrtovima vašim, i u vinogradima vašim i na smokvama*

vašim i na maslinama vašim; ipak se ne obratiste k meni, govori Jehova (Amos 4:9); vinogradi označavaju dobra vere; a masline dobra ljubavi; kazna za ne primanje ovih dobara je označena gusjenicama koje izjedoše masline njihove. Kod Habakuka: jer smokva ne će cvasti, niti će biti roda na lozi vinovoj; rod će maslinov prevariti, i njive ne će dati hrane, ovaca će nestati iz tora, i goveda ne će biti u oboru (Habakuk 3:17); ovde smokva označava prirodno dobro; vinova loza duhovno dobro; maslina nebesko dobro; a njiva crkvu. Kod Zaharije: I dvije masline uza nj, jedna s desne strane čaši a druga s lijeve. Tada odgovarajući rekoše mu: što su one dvije masline s desne strane svijetnjaka i s lijeve? Tada reče: to su masline koje stoje kod Jehove sve zemlje (Zah. 4:3,11,14): dvije masline pored svijetnjaka označavaju nebesko i duhovno dobro, koje su s Gospodove desne i leve strane; svijetnjak označava Gospoda kao Božansku istinu. /4/ U knjizi Sudija: A kad javiše Joatamu, otiđe i stade na vrh gore Garizima, i podigavši glas svoj povika i reče im: čujte me, Sihemljani, tako vas Bog čuo! Išla drveta da pomažu sebi cara, pa rekoše maslini: budi nam car. A maslina im reče: zar ja da ostavim pretilinu svoju, kojom se čast čini Bogu i ljudima, pa da idem i tumaram za druga drveta? Po tom rekoše drveta smokvi: hodi ti, budi nam car. A smokva im reče: zar ja da ostavim slast svoju i krasni rod svoj, pa da idem da tumaram za druga drveta? Tada rekoše drveta vinovoj lozi: hodi ti, budi nam car. Aloza im reče: zar da ja ostavim vino svoje, koje veseli Boga i ljude, pa da idem da tumaram za druga drveta? Tada rekoše sva drveta trnu: hodi, budi nam car. A trn odgovori drvetima: ako doista hoćete mene da pomazete sebi za cara, hodite sklonite se u hlad moj; ako li ne ćete, neka iziđe oganj iz trnja, i spali cedre Libanske. (Sudije 9:7-15); šta ovo stvari pokrivaju, ne može se znati osim ako se zna šta je označeno maslinovim drvetom, smokvinim drvetom, vinovom lozom, i trnjem. Maslinovo drvo označava unutrašnje dobro nebeske crkve; smokvino drvo, spoljašnje dobro te crkve (br. 4231,5113); vinova loza, dobro duhovne crkve; dok trnje označava nečisto dobro. Ove reči stoga označavaju da narod koji je ovde označen drvetima, nije voljan da nad njima vlada ni nebesko ni duhovno dobro, nego nečisto dobro. /5/ Pošto maslinovo drvo označava dobro ljubavi od Gospoda i ka Gospodu, stoga su heruvimi u sredini kuće ili hrama pravljani od maslinovog dretna, a slično i vrata koja su vodila u svetišta (svetinju) (1 o Carevima 6:23-33); jer heruvimi kao i vrata na svetinji označavala su stražu i providenje Gospodovo po kojoj ne može da se

njemu priđe osim preko dobra nebeske ljubavi; pa su stoga pravljena od maslinovog drveta. Iz ovoga se može videti zašto su šator i oltar bili premazivani uljem; a isto tako i svećenici, a kasnije i carevi; i zašto je maslinovo ulje korišteno u svetiljkama; jer je ovo *ulje* označavalo dobro ljubavi od Gospoda (br. 886,3728,4582,4638); a *pomazanje* je značilo da oni mogu predstavljati Gospoda.

9278. *Šest dana radi poslove svoje.* Da ovo označava trud i borbu kad je čovek u spoljašnjim uživanjima koja treba da se povežu s unutrašnjim, vidi se iz značenja *šestdana* koji prethode *sedmom*, kao stanja truda i borbe (vidi br. 737,900.8510,8975). Trud i borba se tada označavaju *poslovima* koji treba da se rade za šest dana. *Poslovimazašest dana i odmorom u sedmom danu* označavaju se one stvari koje se dešavaju u čoveku u njegovom prvom, i u njegovom drugom stanju, dok se nanovo rađa, kao i one stvari koje sedešavaju u njemu kada se nanovo rodi. (O prvom i drugom stanju čoveka dok se nanovo rađa, vidi gore, br. 9274; a o onim stvarima koje se dešavaju kod čoveka kada se nanovo rađa, nr. 9213). Ove se stvari dešavaju pri kraju kako bi se spoljašnje stvari povezale s unutrašnjim; jer postoji spoljašnji čovek, koji se naziva i prirodnim; a postoji i unutrašnji čovek, koji se naziva duhovnim. Spoljašnji čovek komunicira sa svetom, a unutrašnji čovek s nebom./2/ Božanski red je da nebo treba da vlada svetom u čoveku, a ne da svet vlada nebom u njemu; čovek je rođen tako da voli više svet i sebe nego nebo i Gospoda. Pošto je ovo suprotno Božanskom redu, mora da dođe do izokretanja (inverzije) kroz preporod; a ovo se izokretanje ostvaruje onda kada se stvari neba i Gospoda vole više nego stvari sveta i samoga sebe. To je razlog da su čovek koji se nanovo rodi, kao i onaj koji je u nebu, naizmenično u spoljašnjim i unutrašnjim stvarima; jer su na taj način spoljašnje stvari raspoređene kako bi se uskladile s unutrašnjim stvarima; i na kraju njima potčinile./3/ Kada je čovek u spoljašnjim stvarima, on se trudi i bori. jer je tada u životu koji oseća slati sveta, u koje se pakloi ulivaju sa svih strana, neprekidno se trudeći nda napadnu, čak i da podjarme u čoveku stvari neba; ali Gospod neprekidno ga štiti i izbavlja. Zbog ovoga dolazi do truda i borbe koji su označeni *sa šest dana u sedmici kada se rade svivoji poslovi*. Ali kad je čovek u unutrašnjim stvarima, tada, pošto je u nebu sa Gospodom, trud i biorba prestaju, i on je u miru, kada se ostvaruje počinak. Ovo su stvari koje su označene sedmim danom. Da je čovekovo

unutrašnje bilo stvaoreno na sliku neba, a njeovo spoljašnje na sliku sveta; stoga da je čovek nebo i svet u malom obliku, a u skladu s izrerkom (maksimom) drevnih on je mikrokosmos, može se videti gore (br. 6057); pa stoga da je u skladu sa Božanskim redom da Gospod preko neba uravlja svetom u čoveku, a nikako obrnuto./4/ Priroda truda i borbe kad je čovek u spoljašnjim stvarima, može se videti iz toga što je on tada u takvom stanju da je u toplini od sveta a da je hladan prema nebu, osim ako mu je nebo umesto sveta; i da je stoga u u takvoj senci da mora da misli da se spoljašnje stvari ulivaju u unutrašnje, pa stoga i da oči vide od sebe, a uho čuje od sebe, i da predmeti donose misli, i stvaraju razum, pa stoga i da je sam od sebe u stanju da veruje , i da voli Boga; stoga i da od sveta može da vidi nebo. Iz ove zablude se teško može izvući sve dok ne bude uzdignut od spoljašnjih stvari u unutrašnje, i tako u svetlost neba. Tadaon po prvi put opaža da stvari u njemu, koje pripadaju svetu, a koje pripadaju telu i njegovim čulima, da vide i deluju preko influksa od neba, to jest, preko neba od Gospoda, a ne nikako od sebe samoga. Iz ovoga se vidi zašto čulni čovek veruje da sve što pripada njegovom životu dolazi od sveta i od prirode; da nema pakla, ni neba; i da na kraju nema ni Boga; sledstveno zašto se ruga sasvim što pripada crkvi koliko god do njega stoji; ali je u prilog njega /Boga/ kada se radi o prostim /ljudima/ kako bi bili svezama, pored onih koje dolaze od zakona./5/ Iz ovoga se može znati šta je to biti u spoljašnjim stvarima, a ne u isto vreme i u unutrašnjim stvarima, i da kada je čovek u spoljašnjim stvarima, on je u hladnoći i senci u pogledu stvari koje pripadaju nebu i Gospodu. Iz ovoga se može znati koji su /ljudi/ u svetu inteligentni /razumni/ i mudri, naime, da su to oni koji su u istini i dobru crkve, jersu ovi mudri od neba; a isto tako koji su ludi i bezumni, naime, da su to oni koji nisu u dobru i istini crkve, jer njihovo znanje potiče samo od sveta; da su oni koji se uz pomoć svetskih nauka potvrde protivu istina i dobara crkve, da su ti luđi i bezumniji od ostalih, ma koliko sami verovali da su da su od sebe inteligentni i mudri u upoređenju s ostalim, i i ma koliko nazivali prostima one koji su dobru života od istina doktrine; a u stvari prostota kod ovih potonjih je mudrost u očima anđela, a posle smrti njih Gospod uzdiže u anđeosku mudrost./6/ Da je slučaj ovakav, i Gospod naučava kod Mateje: *Stoga govorim u pričama (parabolama); jer gledajući ne vide, i slušajući ne čuju, da ne bi razumjeli (Matt. 13:13).* A kod Jovana: *Poslaću vam duha istine, kojega svijet ne može primiti; jer ga ne vidi, niti ga*

poznaje. Još malo, pa me svijet više ne će vidjeti (Jovan 14; 17,19); duh istine, kojega svijet ne može primiti jer ga niti vidi niti poznaje označava da svet ne će priznati Gospoda verom srca, jer će ga spoljašnje stvari, koje pripadaju svetu, zatamniti (zakloniti). Sledstveno, ko ga danas obožava kao Gospoda celoga neba i cele zemlje (Matt.18:18)? A svi koji su u nebima, stoga svi koji su u unutrašnjim stvarima, gledaju na Gospoda kao na svog jedinog Boga.

9279. *A u sedmi dan počini.* Da ovo označava stanje dobra kada je čovek u unutrašnjim stvarima, i njegov mir i počinak tada, vidi se iz značenja sedmog dana,, ili sabata, što je onda kada je čovek u dobru (kad je dobar) i kada je vođenod Gospoda pomoću dobra (vidi br. 8495,8510,8890,8893); i iz značenja počiniti, ili pretsti s poslovima, što je tada mir i počinak (O kojem stanju vidi šta je rečeno i pokazano gore, br. 9274,9278.)/2/ Ali kazaće se u kratko zašto je čovek, kad je u dobru, da je u unutrašnjim stvarima. Čovekove spoljašnje stvari oblikovane se u skladu sa slikom sveta, a njegove unutrašnje stvari u skladu sa slikom neba (vidi br. 6057); stoga njegove spoljašnje stvari primaju one /stvari/ koje pripadaju svetu, dok njegove unutrašnje stvari primaju one koje pripadaju nebu. Spoljašnje stvari sveta otvaraju se u čovek postupno od detinjstva sve do muževnosti; slično i unutrašnje stvari. Ali spoljašnje se stavri otvaraju pomoću onih koje su u svetu, dok se unutrašnje stvari otvaraju pomoću onih koje su u nebu. Stvari koje se otvaraju su na taj način dvojake (dvostruke), naime, stvari razuma i stvari volje. Stvari razuma se otvaraju preko onih koje se odnose na istinu, a stvari volje pomoću onih koje se odnose na dobro. One koje se odnose na istinu nazivaju se poznavanjima; a one koje se odnose na dobro nazivaju se ljubavima i osećanjima. Iz ovoga je jasno šta i kakve prirode su stvari koje otvaraju čovekov život./3/ U pogledu unutrašnjeg čoveka, za kojega je gore rečeno da je oblikovan na sliku neba, /treba reći / da poznavanja istine i dobra vere od Gospoda pa stoga i vera u Gospoda, da otvaraju stvari njegovog razuma; i da osećanja istine i dobra, a koja pripadaju ljubavi od Gospoda, pa stoga i ljubavi ka Gospodu, da otvaraju stvari volje, i da stoga one oblikuju unutar njega nebo, to jest, Gospoda u slici, jer je nebo slika Gospoda. Iz toga je to da se nebo naziva velikim čovekom (br. 1276,2996,2998,45218-4228); da je čovek oblikovan prema slici neba i po slici sveta (br. 3628,6013,6057); i da su preporođeni čovek i anđeo

nebo i crkva u najmanjem obliku (br. 1900,3624,3884,4040-4041.4292,4625,8988). Iz ovoga svega može se videti zašto , kad je čovek u dobru, da je i u unutrašnjim stvarima. A o otvaranju čovekovih unutrašnjih i spoljašnjih stvari, po Gospodovoj Božanskoj milosti, više u onome što sledi.

9280. *Da se odmori vo tvoj i magariac tvoj.* Da ovo označava mir i počivanje u isto vreme i za spoljašnja dobra i istine, vidi se iz značenja *odmoriti se*, kada se kaže za sedmi dan ii sabat, što je počivanje i mir (kao upravo gore, br. 9279); i iz značenja *vola*, što je spoljašnje dobro, i *magarca* što je spoljašnja istina (br. 2781,9134,9255). Da *životinje* označavaju osećanja i naklonosti, koje su mu /čoveku/zajedničke sa njima, vidi br. 45-46, 142-143,9090,9135. Da su se životinje koristile pri žrtvovanjima u skladu s njihovim značenjem, vidi br. 1823,2180,3519. Da su sve stvari u tri prirodna carstva pretstave duhovnih i nebeskih stvariGospodovig carstva, vidi br. 1632,1881,5477,8211. I da postoje korespondencije svih stvari, vidi br. 2987-3003, 5711-5727,8615./2/ Ovi su navodi izneseni zajedno da bi se pokazalo da ne samo životinje, nego isto tako i sve stvari u svetu, korespondiraju, i da prema svojim korespondencijama predstavljaju i označavaju duhovne i nebeske stvari, a u najvišem smislu Gospodove Božanske stvari; i iz ovoga treba da se pokaže prirodadrevnih crkava, koje su nazvane reprezentativnim crkvama, naime, da su svi njihovi sveti obredi predstavljali stvari Gospoda i njegovoga carstva, na taj način stvari ljubavi i vere u njega; i da je pomoću ovakvih stvari nebo bilo povezano sa čovekom crkve; jer su unutrašnje stvari bile pretstaljene u nebu. S istim ciljem data je i Reč Gospodova, jer svaka i sve stvari u njoj, sve do najmanje jote, korespondiraju i imaju značenje; stoga preko same Reči postoji povezanost neba sa čovekom./3/ Da je slučaj ovakav, niko danas ne zna; stoga kada prirodni čovek čita Reč, i tamo traži gde Božansko leži sakriveno u njoj; i kada, zbog njenog običniog stila, on to ne nađe u slovu, on je stoga prvo malo ceni, a tada i poriče da ju je diktiralo samo Božansko, i poslalo dole preko neba čoveku; jer on ne zna daje Reč Božanska zbog njenog duhovnog smisla, koji se ne pokazuje u slovu, ali je uprkos tome u slovu; i da je ovaj smisao predstavljen u nebiu onda kada čovek čita Reč s poštovanjem; i da ovaj smisao govori o Gospodu i njegovom carstvu. Upravo zbog ovih Božanskih stvari Reč je Božanska, apreko nje svetost se uliva preko neba od Gospoda sve do

doslovnog smisla, i u sama slova. Ali sve dok čovek ne zna šta je to duhovno, nemože ni da zna šta je duhovni smisao, niti šta je korespondencija. Sve dok čovek voli svet više nego nebo, i sebe više nego Gospoda, on ne želi da zna ili da shvati ove stari; iako je sva inteligencija drevnih vremena bila iz ovoga izvora, kao što je i izvor mudrosti anđela. Mistične tajne koje su mnogi gatari tražili da nađu u Reči, leže sakrivene samo u njenom duhovnom smislu.

9281. *I da odahne sin robinje tvoje, i došljak.* Da ovo označava stanje života onih koji su izvan crkve a koji su u istinama i u dobrima, vidi se iz značenja *sina robinje*, što su oni koji su u osećanju spoljašnje istine; jer se *sinom* označava istina (vidi br. 489,3704,4257); a *robinjom* se označava spoljašnje osećanje (br. 1895,8993); i iz značenja *došljaka*, a to su oni koji žele da budu poučeni u istinama i dobrima crkve (br. 1463,8007,8013.9196). Da se *sinom robinje i došljakom* ovde označavaju oni koji su izvan crkve, je stoga što se u prethodnom delu ovoga stiha govorilo o onima koji su unutar crkve; pa se iz toga razloga oni koji su izvan crkve označavaju *sinovima robinje*, a oni koji su rođeni unutar crkve *došljacima*; jer su prethodni nižeg porekla, a ovi drugi su od različitog roda. I iz značenja *odahnuti*, što je stanje života u odnosu na istine i dobra vere. Razlog da *odahnuti* označava ovo stanje života, je to što pluća, čiji je zadatak disanje, korespondiraju životu vere od ljubavi prema bližnjem, a to je duhovni život (br. 97,1119,9229)./2/ Čovek ima vanjsko i unutarnje disanje; vanjsko disanje je od sveta, ali unutarnje je od neba. Kad čovek umre, vanjsko disanje prestaje; ali unutarnje disanje, koje je za njegovog života bilo nečujno i njemu neprimetljivo, nastavlja se. Ovo je disanje sasvim u skladu s osećanjem istine, stoga u skladu sa životom njegove vere. Ali oni koji nisu u veri, kao što je slučaj s onima u paklu, oni ne vuku svoje disanje iznutra, nego izvana, stoga na suprotan način; pa stoga kada se približe nekom anđeoskom društvu, gde je disanje iznutra, osećaju kao da se guše, i postaju slike smrti (br. 3894). Stoga se bacaju glavačkeu svoj pakao, gde nastavljaju svoje pređašnje disanje, koje je suprotno onome u nebu./3/ Pošto disanje korespondira životu vere, stoga se život vere označava *dušom /anima/* (br. 9050), od *animacija*, što označava disanje; stoga se i dah naziva *duh*, kao u izrazima *povući dah /spiritus/*, i *ispustiti dah*. Stoga u izvornom jeziku, *duhovi* se tako nazivaju od *vetra*, a u Reči se upoređuju sa *vetrom*; kao kod Jovana: *Duh diše gdje hoće, i glas njegov čuješ, a ne*

znaš otkud dolazi i kuda ide; tako je i svaki čovjek koji je rođen od Duha (Jovan 3:8). Iz ovoga se vidi šta je označeno onim što je rečeno da je posle uskrsnuća Gospod, kad je govorio s učenicima, *ovo rekavši dunu, i reče im: primite duha svetoga (Jovan 20:22).*

9282. *Držite se svega što sam kazao.* Da ovo označava da treba držati zapovesti, sudove, i uredbe, što se vidi iz značenja svega što je Jehova njima rekao, a što su stvari života, bogoštovanja, i građanskog uređenja; jer su se stvari života nazivale *zapovestima*, a one bogoštovanja *uredbama*, dok su se one građanskog uređenja nazivale *sudovima* (vidi br. 8972); i iz značenja *držati ili čuvati*, što je činiti, jer njihovim činjenjem one se održavaju. Pošto zakoni života, bogoštovanja, i građanskog reda nisu ništa sve dok su samo u njegovom razumu, nego postaju nešto kod njega kada su i u volji, stoga se kaže svuda u Reči da se one moraju *činiti (tvoriti)*; jer činjenje pripada volji; dok znati, razumevati, priznavati, i verovati pripada razumu. Ove poslednje nemaju bića kod čoveka dok ne pripadnu volji, niti izlaze iz njega dok ne pripadnu razumu od volje; jer je biće čovekovo hteti, a ono što proizlazi /iz hteti/ je priznavati i verovati. Stvari koje nemaju ovakvog bića i ovakvog postojanja kod čoveka, one ne pripadaju čoveku, nego ostaju izvana, to jest, ne primaju se u kuću; pa stoga one ne doprinose ništa čovekovom večnom životu; jer ako ovakve stvari ne postanu deo života, one se rasipaju u drugom životu; samo one ostaju, koje pripadaju srcu, to jest, volji a od ove i razumu. Pošto je tako, kaže se svuda u Reči da *se zapovesti i uredbe moraju činiti*; kao kod Mojsija: *Nego moje zakone vršite i uredbe moje držite živeći po njima. Držite zakone moje i uredbe moje; ko ih drži, živ će biti kroz njih (Levitska 18:4-5; i Matt.5:20;7:24-27:16:27; Jovan 3:31);* i u drugim mnogim odlomcima.

9283. *Ne pominjite imena bogova tuđih.* Da ovo označava da ne smeju da misle iz doktrine obmane, vidi se iz značenja *pominjati*, što je sve vere i sve bogoštovanja u kompleksu (vidi br. 2724,8274,8882), ovde sve doktrine obmane, jer *tuđi bogovi* označavaju obmane (br. 4544,7873,8867); i iz značenja *pominjati*, što je misliti. Da *pominjati* znači misliti je stoga što *pominjati* pripada ustima; a stvarima koje pripadaju ustima označavaju se one stvari koje pripadaju misli. Razlog je to što čovekov govore teče od njegove misli; jer čovek ima misao koja govori, ali ima i misao koja ne govori. Misao koja govori je ona s kojom govor čini jedno; dok

misao koja ne govori je ona s kojom govoreća misao i govor čine jedno kod iskrenog i pravednog, ali ne kod neiskrenog i nepravednog. Jer misao koja ne govori je čovekovo više ili unutrašnje intelektualno, koje proističe od same njegove volje; ali misao koja govori je njegovo niže ili više spoljašnje intelektualno, koje je formirano od višeg ili unutrašnjeg da bi pretstavljalo, ili patvorilo (obmanjivalo) pred svetm, stvari pravde i poštenja, kao i dobra i istine. /2/ Ovo jasno pokazuje prirodu iskrenog i pravednog čoveka, i prirodu neiskrenog i nepravednog čoveka, naime, da je kod iskrenog i pravednog čoveka unutrašnje formirano u skladu sa slikom neba, a spoljašnji čovek na sliku sveta kao potčinjenog nebu (br. 9279); i da je kod neiskrenog i nepravednog čoveka unutrašnje formirano u skladu sa slikom pakla, a spoljašnji čovek prema slici neba. Jer spoljašnjim on patvori /krivotvori) stvari neba, i primenjuje racionalne stvari koje su od neba, da povlađuju njegovim požudama, a isto tako kako bi obmanjivao. Iz ovoga se vidi da su stanja života kod pravednog i nepravednog izokrenuta u odnosu jednog prema drugom.

9284. *I da se ne čuje iz usta vaših.* Da ovo označava da ne treba pokazivati poslušnost uz potvrđivanje, vidi se iz značenja *čuti*, što je poslušati (vidi br. 2542,3869,8361); i iz značenja *da se ne čuje iz usta*, kadase kaže o doktrini obmane koja je označena *imenim drugih bogova*, što znači ne potvrditi. Razlog da se imena drugih bogova nisu smela pominjati niti čuti iz njihovih usta, bio je stoga da bi nebeske stvari, i Božanske stvari Gospodove bile pretstavljene statutima, sudovima, i zapovestima koji su bili zapovedeni; a one su bile pretstavljene sve dok se pominjao i bogoštovao Jehova, jer je tada Gospodovo Božansko bilo prisutno, a nebo s njim. Ali kad bi se drugi bogovi pominjali i bogoštovali, bile su pretstavljene stvari paklene, jer su tada bili prisutni duhovi iz pakla, koji su želeli da im se klanja kao bogovima; jer oni koji su u paklu, neprekidno traže ovo, jer tamo vlada ljubav prema sebi i svetu (br. 3881).

9285. Stihovi 14-19. *14. Tri puta preko godine svetkuj mi:15. Praznik prijesnih hljebova drži; sedam dana jedi hljebove prijesne, kao što sam ti zapovijedio, na vrijeme mjeseca Abiba, jer si tada izašao iz Egipta; i niko da ne izađe preda me prazan;16. I praznik žetve prvina od truda tvogega što posiješ u polju tvojemu; i praznik berbe na svršetku svake godina, kad sabereš trud svoj sa njive.17. Tri puta*

preko godine sve muškinje tvoje da izlazi pred Jehovu Gospoda.18. Krvi od žrtve moje ne prinosi uz hljebove kisele, i pretilina praznika mojega da ne prenoći do jutra. 19. Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuću Jehove Boga svojega; nemoj kuhati jagnjeta u mlijeku majke njegove.14. Tri puta preko godine svetkuj mi, označava istrajno bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje zbog izbavljenja od prokletstva;15. Praznik prijesnih hljebova drži, označava bogoštovanje i hvale zbog očišćenja od obmana; sedam dana jedi hljebove prijesne, označava usvajanje dobra očišćenog od obmana;kao što sam ti zapovijedio,označava u skladu sa zakonima reda; na vrijeme mjeseca Abiba, označava od početka novoga stanja; jer si tada izašao iz Egipta, označava izbavljenje od napada obmanama; i niko da ne izađe preda me prazan, označava primanje dobra snagom milosti i hvale; 16. I praznik žetve prvina od truda tvajega što posiješ u polju tvajemu, označava bogoštovanje od zahvalnog uma zbog usađivanje dobra, stoga zbog preporađanja i potpunog izbavljenja od prokletstva; 17. Tri puta preko godine sve muškinje tvoje da izlazi pred Jehovu Gospoda, označava neprekidno pokazvanje i prisutnost Gospoda, kao i pojavljivanje i prisutnost istina vere; 18. Krvi od žrtve moje ne prinosi uz hljebove kisele, označava da se bogoštovanje Gospoda od istina crkve ne sme pomešati s obmanama od zla; i pretilina praznika mojega da ne prenoći do jutra, označava da je dobro bogoštovanja, ne od čovekovog vlastitog, nego od Gospoda, uvek novo; 19. Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuću Jehove Boga svojega, označava da su sve istine od dobra, i sva dobra od istine sveta, jer su od Gospoda samog; nemoj kuhati jagnjeta u mlijeku majke njegove, označava da se dobro nevinosti iz pređašnjeg stanja, ne sme pomešati s istinom nevinosti prethodnog stanja.

9286. *Tri puta preko godine svetkuj me.* Da ovo označava ustrajno bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje zbog izbavljenja od prokletstva, vidi se iz značenja *svetkovati*, što je bogoštovanje Gospoda radosnog um zbog izbavljenja od prokletstva (vidi br. 7093); i iz značenja *tri puta preko godine*, što je puno stanje sve do kraja; jer *tri* označava ono što je potpuno od početka do kraja (br. 2788,4495,9198), a *godina* označava jedan ceo period (br. 2906,7839,8070), ovde potpuno i puno izbavljenje. Jer se *praznikom prijesnih (kiselih) hljebova* označava očišćenje od obmana; a *praznikom žetve* usađivanje dobra otuda

izvedenog, stoga potpuno oslobađanje od prokletstva; jer kada se čovek očisti od obmana, i kasnije uvede u dobra pomoću istina, i kad je na kraju u dobru, on je tada u nebu kod Gospoda, pa je stoga potpuno izbaavljen. /2/ Uzastopni koraci izbaavljenja od prokletstva raspoređeni su kao uzastopni koraci preporađanja, jer je preporod oslobađanje od pakla i uvođenje u nebo od Gospoda; jer čovek koji se preporađa, prvo se čisti od obmana, a onda se kod njega usađuju istine u dobro ljubavi prema bližnjem, a na kraju se usađuje i samo ovo dobro; a kada do toga dođe, čovek je preporođen, i tada je kod Gospoda u nebu. Stoga *tri svetkovine prekogodine* označavale su bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje zbog novog rođenja. Pošto su ovi praznici ustanovljeni radi trajnog sećanja na ove stvari, stoga se kaže *ustrajnobogoštovanje i zahvaljivanje*, jer glavne stvari bogoštovanja treba da traju neprkidno. Stvari koje neprekidno traju su one koje su upisane ne samo u memoriji, nego i u samom životu, i onda se za njih kaže da vladaju univerzalno kod čoveka (br. 5949,8853-8858,8856).

9287. *Praznik prijesnih hljebova drži.* Da ovo označava bogoštovanje i zahvaljivanje zbog očišćenja od obmana, vidi se iz značenja *praznika*, što je bogoštovanje i zahvaljivanje Gospodu zbog izbaavljenja od prokletstva (o čemu upravo gore, br. 9286); i iz značenja *prijesnih /kiselih, neuskislih) hljebova*, što je očišćenje od obmana; jer onim pro je *uskislo* (fermentirano), označava se obmana, pa se stoga onim što je *neuskislo* ili *prijesno* označava očišćenje od obmana (br. 2342,8058). (O ovom prazniku, koji se naziva i *praznik pashe (izlaska)*, vidi niže, br. 9292,9294.)

9288. *Sedam dana.* Da ovo označava sveto stanje, vidi se iz značenja *sedam*, što je ono što je sveto (vidi br. 395,433,716,881,5268); i iz značenja *dana*, što su stanja (br. 23,487,8426,9213).

9289. *Jedi hljebove prijesne.* Da ovo označava usvajanje dobra očišćenog od obmana, vidi se iz značenja *jesti*, što je usvajanje (vidi br. 368,3596,4745); i iz značenja *prijesnih hljebova*, što je dobro očišćeno od obmana (o čemu upravo gore, br. 9287).

9290. *Kao što sam ti zapovjedio.* Da ovo označava u slaganju sa zakonima reda, vidi se iz značenja *zapovjesti*, kadje od Gospoda, jer ova sadrži i uči zapovesti život

i bogoštovanja. Ova Božanska istina je red sami u nebima; a istine su zakoni ovoga reda (vidi br, 1728,1919,2258,2447,8988). Iz ovoga se vidi da se sa *kao što sam zapovjedio* označava u slaganju sa zakonima reda.

9291. *Na vrijeme, meseca Abiba.* Da ovo označava početak novoga stanja, vidi se iz značenja *mjeseca Abiba*, što je početak novoga stanja (vidi br. 8053).

9292. *Jer si tada izašao iz Egipta.* Da ovo označava oslobađanje od napadanja obmanama, vidi se iz ovoga što je bilo rečeno i pokazano o izlasku sinova Izrailjevih iz Egipta, u br. 7107,7110,7126,7142,8866,9197), gde se može videti je boravak sinova Izrailjevih u Egiptu označavao napadanje paklenih duhova na one koji su pripadali duhovnoj crkvi, i njihovu zaštitu od Gospoda; i da se njihovim izlaskom iz Egipta označavalo oslobađanje od toga napadanja; kojeg sećanja radi ustanovljena je pasha, koja je praznik prijesnih hljebova (br. 7093,7867,7995).

9293. *I niko da ne izađe preda me prazan.* Da ovo označava primanje dobra preko milosti i zahvaljivanje, vidi se iz značenja *pred mene Jehovu*, što je dobro, milost, i mir (vidi br. 222-223,5585,7599); i iz značenja *ne izaći prazan*, ili *bez dara*, što je posvedočenje zbog primanja dobra, i zahvaljivanje; jer darovi su se nudili Jehovi, jer je to označavalo stvari ponuđene po čoveku od srca Gospodu, kao i njihovo primanje od Gospoda. Darovi su ka sva druga čovekova dela, koja u sebi nisu ništa nego pokreti, i odvojeno od voje, samo su pokreti koji se izvode na razne načine, i kao da su spojeni slično pokretima mašine, pa stoga lišeni života. Ali čovekva dela viđena zajedno sa voljom nisu takvi pokreti, nego su forme volje pokazane pred očima; jer dela su ništa drugo nego svedočenja o takvim stvarima koje pripadaju volji; pa se stoga isto može reći i o delima ono što je rečeno o pokretima, naime, da u njima nema ništa živo osim volje, isti kao što u pokretima nema ništa živo osim napora. Da je ovako, poznato je čoveku; jer onaj ko je inteligentan, taj ne obraća pažnju na čovekova dela nego na volju od koje su /dela/, iz koje, i zbog koje, dela ishode. Šta više, onaj ko je mudar, jedva da vidi dela, nego vidi samo prirodu i količinu volje u njima. Slučaj je isti i sa darovima, jer volja u ovima je ono na što Gospod gleda; stoga se darovima koji se prinose Jehovi – to jest, Gospodu – označavaju takve stvari koje pripadaju volji, ili srcu. Čovekova je volja ono što se u Reči naziva *srcem*. Iz ovoga se vidi kako treba razumeti da će svako primiti su u

drugom životu u skladu sa svojim delima ili postupcima (Matt. 16:27), naime, da će to biti prema onim stvari koje pripdaju srcu, a iz ovoga i životu. /2/ Da su ovakve stvari označene *darovima* koji se nude Jehovi, jasno je iz Reči, kao u sledećim odlomcima: *Žrtve i darova ne ćeš; ti si mi uši otvorio; žrtve paljenice i koja je za grijeh ne tražiš. Hoću činiti volju tvoju, o Bože moj! (Psalam 40: 6,8). Jer je Jehova Bog vaš Bog nad bogovima koji ne gleda ko je ko, i koji ne prima poklona (Zak. Ponov. 17:17). Za to ako prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš da brat tvj ima nešto na tebe, ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i ide prije te se pomiri s bratom svojim, pa onda idi i prinesi dar svoj (Matt. 5:23,24).* Iz ovoga se vidi da su darovi ponuđeni Gospodu bili svedočenja o takvim stvarima koje se nude od srca, koje su stvari vere i ljubavi prema bližnjem; *pomiriti se sa bratom* značava ljubav prema bližnjem. /3/ Opet: *Dođoše mudraci od Istoka, i darovaše novorođenoga Gospoda zlatom, tamjanom, i mirom (Matt. 2;1,11).* *Zlatom, tamjanom i mirom* označavaju se sve stvari dobra ljubavi i vere u Gospodu; *zlatom* stvari dobra ljubavi; *tamjanom* stvari dobra vere; a *mirom* stvari i jednog i drugog u spoljašnjim stvarima. Razlog da su mudraci sa Istoka ponudili ovakve stvari je to što je među onima na istoku ostalo iz drevnih vremena znanje i mudrost ljudi od starine, koje su se sastojale u razumevanju i viđenju nebeskih i Božanskih stvari u onima koje su u svetu i na zemlji. Jer bilo je poznato drevnima da sve stvari korespondiraju i da su pretstave, i da stoga imaju značenje; tako isto toočitio je iz pradrevnih knjiga i spomenika kod neznabožaca. Stoga su znali da *zlato, tamjan, i miro* označavaju dobra koja se nude Bogu. Tako isto su znali da iz njihovih proročanskih spisa, koji su pripadali drevnoj crkvi (br. 2686), da Gospod treba da dođe u svet, i da će im se pokazati zvezda, o kojoj je zvezdi Balaam, koji je bio jedan od sinova Istoka, prorokovao (Brojevi 24:17); br 3762); jer *zvezda* označava poznavanje dobra i istine, koje je od Gospoda (br.2495.2849,4697)./4/ Kod Davida: *Carevi Tarsiski i ostrvljani doniješe dare, carevi Arapski (Savski) i Sapski daće danak; i svi carevi će se pokloniti, i svi narodi služiti mu (Psalam 72: 10-11);* ove se stvari kažu o Gospodu; *donositi dar i prinosti poklon* označava dobro ljubavi i vere; jer *Taršiš* označava doktrinarne stvari ljubavi i vere (br. 1156); *Šeba i Seva* označavaju poznavanja dobra i istine (br. 1171,3240); *carevi*, istine crkve (br. 1872,2015,2969,3009,5068,6148); a *narodi*, dobra crkve (br. 1159,1258-1260.8771). Iz svega ovoga vidi se šta je označeno sa *svi će se carevi pokloniti, i svi*

narodi služiti mu./5/ Kod Isaije: I javljaće slavu moju među narodima. I svu ću braću vašu iz svijeh naroda dovesti Jehovi na dar na konjma i na kolima i na nosilima i na mazgama i na kamilama ka svetoj gori mojoj u Jerusolim, veli Jehova, kao što prinose sinovi Izrailjevi u čistu sudu u dom Jehovin (Isa. 66:19-20); onaj ko nije upoznat s unutrašnjim smislom Reči možda će poverovati da su ove stvari rečene o Jevrejima, i da će ih narodi dovesti natrag u Jerusolim; ali ovde se opisuju na proročki način dobra ljubavi i vere u Gospoda; a stvari koje su označene darovima, konjima, kolima, nosilima, mazgama, i kamilama, na kojima će biti vraćeni, su intelektualne, doktrinarne i stvari memorije istine i dobra, kao što se vidi iz njihovih značenja (o konjima, br. 2760-2762,3217,8248; o kolima, br. 5321,8215, i o mazgama, br. 2781). (prim. prev. Autor ne ulazi u historijsku pozadinu proročkih reči Isaijinih, koje se odnose na povratak Jevreje iz Babilonskog ropstva, kada im je bilo dozvoljeno da se vrate, i da ponovo sazidaju Hram). /6/ Kod Malahije: I sješće kao onaj koji lije i čisti srebro, i očistiće sinove Levijeve, i pretopiće ih kao zlato i srebro, i oni će prinositi darove Jehovi u pravdi. I ugodan će biti prinos Judin i Jerusolimski kao u staro vrijeme kao i pređašnjih godina (Mal. 3:3-4); prinostiti darove Jehovioznačava dobro ljubavi i vere, stoga se kaže, da će prinostiti darove Jehovi u pravdi, da će to biti ugodan prinos Jehovi, da će očistiti sinove Levijeve, i da će ih pretopiti kao zlato i srebro, što označava očišćenje dobra i istine od zala i obmana, stoga /očišćenje/ onih koji pripadaju duhovnoj crkvi (br. 3875,4497,4502-4503); Juda označava dobro nebeske ljubavi, to jest, one koji su u tome dobru (br. 3654,3881).

9294. *I praznik žetve prvina od truda tvojega što posiješ u polju tvojemu. Da ovo označava bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje zbog usađivanja istine u dobro, vidi se iz značenja praznika, što je bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje (o kojemu gore, br. 9286-9287); iz značenja žetve, što je oplođavanje istine, i stoga njego usađivanje u dobro; iz značenja prvina (prvih plodova), ili početka dela (poslova), a što su one stvari koje su poslednja pouka i prvo /primenjivanje/ u životu (o čemu niže); iz značenja posijati, što je poučavati (br. 9272); i iz značenja polja, što je crkva u pogledu dobra, stoga dobro crkve (br. 2971,3500,3766,9141). Iz svega ovoga vidi se da žetvom prvina tvojih djela /poslova, radova/ koja si posijao u polju označava bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje zbog usađivanja istine u dobro.*

/2/ Da su ove stvari označene ovim praznikom, vidi se iz onoga što je rečeno gore (br. 9286), naime, da su određena tri praznika zbog izbavljenja čoveka od prokletstva, stoga zbog njegovog novog rođenja; jer se novim rođenjem čovek izbavlja pakla i uvodi u nebo. Pa stoga prvi praznik, koji se naziva *praznik prijesnih hljebova* označava očišćenje od obmana; stoga ovaj drugi praznik označava usađivanje istine u dobro; a treći praznik, usađivanje dobra. Dok se čovek nanovo rađa, on se prvo čisti od obmana koje izvire iz zla ljubavi prema sebi i svetu, što se postiže time što prima pouku o zlu, paklu, i prokletstvu, ali i o dobru, nebu, i večnoj sreći; i na taj način on dopušta da ga se uzdrži da ne čini, da ne hoće, i da ne misli zla. Kada je tlo (podloga) ovako pripremljeno, tada se posiju istine vere; jer pre ovoga ne bi bile primljene. Ali istine koje se posiju, moraju biti usađene u dobro, jer nema za njih tla (podloge) nigde drugo, niti mogu da puste koren negde drugo. One se usađuju u dobro onda kada čovek hoće istinu, kada je voli, i kada je čini (tvori). Ovo stanje preporoda, ili oslobađanja od prokletstva, označeno je ovim praznikom, koji se naziva *praznikom žetve prvina djela tvojih*; jer se žetvom označavaju istine koje donose dobro. /3/ Kada se istine usade u dobro, tada Gospod ne vodi čoveka više pomoću istina, nego pomoću dobra, što se izvodi tako što on hoće dobro i čini dobro od osećanja ljubavi, to jest, od ljubavi prema bližnjem. Ovo stanje preporoda, ili izbavljenja od prokletstva, označeno je trećim praznikom, koji se naziva *praznikom žetve (berbe)*. /4/ Ova tri praznika su se nazivala i *praznikom pashe (izlaska)*, *praznikom nedjelja* i *praznikom sjenica (šatora)* (vidi Izlazak 34:18-23; Levitska 23; Zak. Ponov. 16:1-17). Stvari koje su bile predstavljene s ova tri praznika, bile su predstavljene i izlaskom sinova Izrailjevih iz Egipta, njihovim uvođenjem u zemlju Hanansku, i njihovim boravkom tamo. Jer se izvođenjem sinova Izrailjevih i zemlje Egipatske predstavljalo ono što je predstavljeno prvim praznikom, koji se nazivao *pasha (izlazak, prelaz)*. Da je ovako, može se videti iz onoga što je rečeno o pashi (br. 7093, 7867, 7995); jer je izvođenjem sinova Izrailjevih, zbog čega je ustanovljen ovaj praznik, označavalo izbavljenje onih koji su bili u duhovnoj crkvi, od obmana pomoću kojih su bili napadani /od paklenih duhova/ (br. 7240, 7317, 9197). /5/ A uvođenjem sinova Izrailjevih u zemlju Hanansku bilo je predstavljeno slično onome što je bilo predstavljeno drugim praznikom, koje je nazvan *praznikom prvina djela /radova, poslova/*, kao i *praznikom nedjelja*, naime, usađivanjem istine u dobro (*prim. prev.*

Praznik nedjelja koji se pominje u Zak. Ponov. 16:1-17, označava se period odmoraza ceo narod (uživanje plodova rada i uživanje u nebu?); jer zemlja Hananska označava crkvu u odnosu na dobro, stoga dobro crkve (br. 1607,3938,3481,6516); a apstraktno od osoba, sinovi Izrailjevi označavaju duhovne istine (br. 5414,5879,5951). /6/ Slično je bilo pretstavkljeno i boravkom sinovalzrailjevih u zemlji Hananskojonome što je bilo pretstavljeno trećim praznikom, koji se nazivao praznikom žetve plodovazemlje, i njihovm sakupljanjem sa gumna i iz vinare (mesta gde se cedilo vino), nazvanim praznikom sjenica /šatora/, naime, usađivanje dobra, pa stoga i život neba. Iz ovoga svega sada se može videti zašto su ustanovljena ona tri praznika, naime, da je to bilo sa ciljem da se ljudska rasaizvede iz pakla, i kako bi želela da primi novi život od Gospoda, i bude uvedena u nebo. Ovo je izveo Gospod svojim dolaskom u svet.

9295. *Da ovaj drugi praznik, koji je bio nazvan praznikom žetve prvina djela, kao i praznikom žetve pšenice, i praznikom nedjelja, označava usađivanje istine u dobro, vidi se iz toga kako je ustanovljen, o čemu kod Mojsija: Kaži sinovima Izrailjevim i reci im: kada dođete u zemlju koju ću vam dati, i stanete žeti u njojm tada donesite snop prvina od žetve svoje k svećeniku. A on neka obrće snop pred Jehovom, da bi vam se primio; sjutradan po subotineka ga obrće svećenik. A isti dan kada budete obrtali snop, prinesite jagnje od godine dana zdravo na žrtvu paljenicu Jehovi, I dar uza nj, dvije efe bijeloga brašna zamiješana s uljem, da bude žrtva ognjena Jehovi na ugodni miris; i naljev uza nj, četvrt ina. A hljeba, ni zrna pržena i zrna u klasu nemojte jesti od onoga dana kad prinesete žrtvu Bogu svojemu; to da vam je vječna uredba od koljena do koljena po svijem stanovima vašim. Po tom od prvoga dana po suboti, od dana kad prinesete snop za žrtvu obrtanu, brojte sedam nedjelja punijeh; do prvoga dana po sedmoj nedjelji nabrojte pedeset dana; onda prinesitenov dar Jehovi. Iz stanova svojih donesite dva hljeba za žrtvu obrtanu, od dvije desetine bijeloga brašna da budu, sa kvascem neka budu pečeni; to su prvine Jehovi. A s tijem hljebom prinosite sedam jaganjaca od godine zdravijeh, i jedno tele i dva ovna, da budu žrtva paljenica Jehovi s darovima svojim i naljevima svojim, da budu žrtva ognjena na ugodni miris Jehovi. (Levitska 23:10-18; Zak. Ponov. 16:9-12)./2/ Da svaka od ovih stvari ima značenje može se znati samo iz njihovog unutrašnjeg smisla. U ovom smislu,*

sjeme koje se sije u polju označava istine vere koje se usađuju u dobro; *žetvom* se označava njihovo sazrevanje kada se stvaraju plodovi; jer *pševica* i *ječam* označavaju dobra, a *klasovi* i *uši* u kojima su /pšenica i ječam/ označavaju istine pridružene dobrima; *snop* označava niz i zbir takvih stvari, jer istine su sređee kao u snopove (svežnjeve); *obrtnje* (okretanje snopa) označava oživljavanje, jer istine u čoveku ne žive sve dok nisu u dobru; sveštenik koji je obrtao snopom, to jest, koji je oživljavao dobra od istine, predstavljao je Gospoda, jer je sav život od njega; to što se to radilo sutradan posle sabata označavalo je svetost povezivanja dobra i istine; to što im nije bilo dozvoljeno da jedu hljeb ili pržena zrna (klasove), ili zelena zrna (klasove), označavalo je da se život dobra i njegovo usvajanje ne dopuštaju ranije; *hljeb* označava dobro ljubavi, *pržena zrna* (klasovi), dobro ljubavi prema bližnjem; *zeleno zrno* (klas), dobro istine, a *jedenje*, usvajanje; da su morali da broje sedam sabata do praznika, koji se održavao stoga na pedeseti dan, označavalo je potpuno usađivanje istine u dobro sve do početka novoga stanja; *hljeb sa kvascem* koji se tada nudio, označavao je dobro koje još nije sasvim očišćeno; *obrtnje toga /snopa/* označavalo je njegovo oživljavanje; *žrtve paljenice jagnjadi, junica, i ovnova, a ponudama hljeba i pića* označavalo se bogoštovanje Gospoda u skladu sa kvalitetom toga dobra. Ovo su stvari koje su označene ovim praznikom kao i pojedinostima njegovim; iz čega se vidi da je time bilo označeno izbavljenje od prokletstva, što je stanje usađivanja istine u dobro./3/ Pošto se ovaj praznik nazivao *praznikom prvina žetve*, treba znati šta je označeno u Reči *žetvom*. Pojje na kojemu je žetva, u širokom smislu označava celu ljudsku rasu, ili ceo svet; u manje širokom smislu označava crkvu; a u smislu još suženijem, dobro koje je u čoveku crkve, jer ovo prima istine vere, kao što polje prima seme. Iz značenja *polja* jasno je šta je označeno *žetvom*, naime, da u najširem smislu ona označava stanje cele ljudske rase u odnosi na primanje dobra preko istine; u manje širokom smislu, stanje crkve u pogledu primanja istine vere u dobro; u još suženijem smislu, stanje čoveka crkve u odnosu na ovo primanje; a u još više suženom smislu, stanje dobra u odnosu na primanje istine, stoga usađivanje istine u dobro./4/ Iz svega ovoga može se videti šta je označeno *žetvom* u sledećim odlomcima; kao kod Mateje: *Koji sije dobro sjeme onio je sin čovječiji; a njiva je svijet; a dobro sjeme sinovi su carstva, a kukolj sinovi su zla. A neprijatelj koji ga je posijao jest đavo; a žetva je pošljedak ovoga vijeka; a žeteoci*

*su anđeli (Matt. 13:37-39); dobro sjeme označava istine vere od Gospoda; sin čovječiji označava Gospoda u pogledu istina crkve; svet kao polje označava celu ljudsku rasu; sinovi carstva koji seju označavaju istine vere u crkvi; sinovi zloga crstva koji su kukolj označavaju obmane vere u crkvi; đavo koji je neprijatelj a koji sije označava pakao; svršetak vijeka koji je žetva označava poslednje stanje crkve u odnosu na primanje istina vere u dobro; anđeli koji žanju označavaju istine od Gospoda. Da su ovakve stvari označene gornjim rečima Gospodovim, može se videti iz njihovog unutrašnjeg smisla, koji se izlaže u ovim objašnjenjima. Iz gornjih reči jasno je na koji način je Gospod govorio kad je bio u svetu, naime, preko značenja, kako bi Reč bila ne samo za svet, nego i za nebo./5/ U Otkrovenju: *lanđeo dođe iz hrama vičući velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojim i žnji, jer dođe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko. I ovaj što sjedaše na oblaku baci srp svoj na zemlju; i požnjevena bi zemlja (Otkr. 14:15,16);* i ovde žetva označava poslednje stanje crkve u odnosu na primanje istine vere u dobro. Kod Joila: *nestadara i naljeva iz doma Jehovinog; tuže svećenici, sluge Jehovine. Opustje polje, tuži zemlja; jer je potrveno žito, usahlo vino, nestalo ulja (Joilo 1:9-11).* pustošenje crkve u pogledu istina vere i dobara ljubavi prema bližnjem, ovde se opisuje stvarima koje pripadaju polju, vinogradu, i masliniku; crkva sama je *polje*; njeno poslednje stanje, koje Gospod naziva svršetkom vremena, je *žetva*./6/ Kod istoga: *Zamahnite srpom, jer je žetva uzrela; hodite, siđite, jer je tijesak pun, kace se prelivaju; jer je zloća njihova velika (Joilo 3:13);* ovde se *žetvom* označava svršetak veka (vremena), ili poslednje stanje opustošene crkve. Kod Jeremije: *Istrijebite iz Babilona sijača i onoga koji maše srpom o žetvi; od mača nasilnikova neka se vrati svaki svome narodu, i svaki u svoju zemlju neka bježi (Jer. 50:16).* Kći je Babilona kao gumno; *vrijeme je da se nabije, još malo, pa će doći vrijeme da se požnje (Jer. 51: 33);* vrijeme žetve označava poslednje stanje crkve. /7/ Kod Isaije: *Ridajte, lađe Tirske, jer je raskopan, da nema kuće niti ko dolazi. Iz zemlje Cetimske javi mi se. Umuknite koji živite na ostrvu, koje trgovci Sidonski puniše. I dohodi mu bijahu po velikim vodama sjeme Seorsko, žetva s rijeke (s Nila), i bješe trg narodima (Isa. 23: 1-3);* svete stvari crkve koje se ovde opisuju, ne mogu se znati osim iz unutrašnje smisla. Svako zna da su svete stvari neba i crkve svuda u Reči, i da je zbog toga Reč sveta. U smislu slova, ovde je predmet o kome se govori trgovina Tira i Sidona,*

koji, odvojeno od unutrašnjeg smisla, nisu sveti. Ali šta je označeno u ovome smislu, jasno je kada se otvore. *Lađe Tarsiske* označavaju doktrinarne stvari istine i dobra; *Tir i Sidon* označavaju poznavanja dobra i istine; nema kuće, i niko ne ulazi u nju označava da više nema dobra u koje se istina može usaditi; *stanovnici ostrava koji umukoše* označava udaljenija dobra; *sjeme Seorsko* označava istinu u memoriji; *žetva s rijeke (Nila) sazreva* označava izvedeno dobro izvan crkve.

9296. *Prvine od prvoga roda zemlje/kad završi godina/ svoje donesi u kuću Jehove Boga svojega.* Da ovo označava bogoštvanje iz zahvalniog uma (duše) zbog usađivanja dobra, stoga zbog preporoda i potpunog izbavljenja od prokletstva, vidi se iz značenja *praznika* što je bogoštovanje Gospoda i zahvaljivanje (o čemu gore, br. 9286-9287,9294), stoga bogoštovanje iz zahvalnog uma; iz značenja *kad završi godina što je kraj poslova*; i iz značenja *kad sabereš plodove sa polja*, što je uživanje i korištenje svih stvari koje su bile usađene u dobro. Jer se *poslovima (delima)* ne označavaju samo stvari polja, nego i stvari vinograda i maslinika, stoga one koje pripadaju plodu zemlje, kao što se vidi iz opisa ovoga praznika kod Mojsija: /2/ Pošto se ovim praznikom označavalo bogoštovanje Gospoda od zahvalnog uma zbog usađivanja dobra, pa stoga i zbog potpunog izbavljenja od prokletstva, prvo će se objasniti šta je to usađivanje dobra. Već je bilo svuda pokazano da čovek ima dve sposobnosti života, naime, razum i volju; i da je razumu dato da prima istinu, a volji da prima dobro; jer postoje dve stvari u svemiru, kako u nebu tako i u svetu, na koje se sve odnosi, a to su istina i dobro. Iz ovoga se vidi da ove dve /stvari/ sačinjavaju čovekov život, i da istina vere i dobro ljubavi prema bližnjem čine njegov novi život, i ako se obe ne usade u čoveka, on nema novog života. Na koji se način istina vere seje i usađuje u čoveku, poznato je u crkvi; ali nije tako dobro poznato kako se dobro ljubavi prema bližnjemu usađuje. Kad je malo dete, čovek primadobro od Gospoda, i ovo je dobro dobro nevinosti, onakvo kakvo imaju mala deca. Ovo dobro čini početak novoga života kod čoveka, a kasnije to raste u skladu s njegovim životom nevinosti s njegovim drugovima i u skladu sa njegovim životom dobrote i poslušnosti prema njegovim roditeljima i učiteljima, a još više kod onih koji kasnije dopuštaju da budu preporođeni. Ovo Gospod predviđa, i provida već prema stanju života koji sledi; jer u svakom trenutku Gospod predviđa zlo, i

proviđa dobro; i to on čini od prvog tračka života kroz večnost. Kasnije, kad čovek odraste i počne da misli od sebe samog, njega tada povuče uživanje ljubavi prema sebi i svetu, pa se stoga u toliko njegova nova volja, ili početak nove volje, zatvara; a onoliko koliko ga neponesu ova nova uživanja, toliko se /nova volja/ otvara, i postaje savršenija. /3/ A kako postaje savršenije usađivanjem istine, biće sada rečeno. Ova nova volja, koja dolazi od dobra nevinosti, i koja je stanište preko kojega Gospod ulazi i ohrabruje ga da hoće ono što je dobro, a od volje da ga i čini. Ovaj influks deluje u čoveku u srazmeri s njegovim pružanjem otpora zlima. Iz ovoga ima sposobnost da zna, da opaža, da razmišlja, i da razume moralne i građansku istine i dobra u skladu sa uživanjem u korištenju /istih/. Posle se Gospod uliva preko ovoga dobra u istine doktrine crkve kod čoveka, i izaziva iz memorije takve stvari koje su korisne za život. Ako je ova korist radi bližnjeg (to jest, radi dobra sugrađana, ili svoje zemlje, crkve, neba), i radi Gospoda, tada je ovo dobro doista dobro ljubavi prema bližnjem. Ali ako je korist samo radi sebe i sveta, tada se ovaj početak života zatvara, a ispod se oblikuje volja od zala ljubavi prema sebi i svetu, a iz ovoga oblijuje se razum od obmana. Ova poslednje volja je zatvorena odozgo, a otvorena odozdo, to jest, zatvorena za nebo a otvorena za svet. Iz svega ovoga se vidi ako se istine usađuju u dobro, i kako ga oblikuju; kao i to kad je čovek u dobru, on je u nebu sa Gospodom; jer kao što je rečeno, nova volja, u kojoj je dobro ljubavi prema bližnjem, je stanište Gospodovo, pa stoga i nebo u čoveku; a novi razum koji je izveden /iz nove volje/ je kao šator (senica) kroz koju /on, Gospod/ ulazi i izlazi. /4/ Takve su stvari u opšte i pojedinačno koje su bile predstavljene praznikom, koji se nazivao praznikom žetve plodova zemaljskih, kao i praznikom sjenica. Da je slučaj ovakav, vidi se toga kako je ustanovljen ovaj praznik, o čemu kod Mojsija: *A petnaesti dan toga meseca sedmog, kada saberete rod zemaljski, praznujte praznik Jehovi sedam dana; u prvi je dan odmor i u osmi je dan odmor. U prvi dan uzmite voća s najlepših drveti, i grana palmovijeh, i grana gustijeh drveti, i vrbe s potoka, i veselite se pred Jehovom Bogom svojim sedam dana. I praznujte taj praznik sedam dana svake godine zakonom vječnijem od koljena do koljena sedmog meseca praznujte ga; i pod sjenicama budite sedam dana, ko je god rođen u Izrailju neka bude pod sjenicama. Da bi znalo natražje vaše da sam učinio da žive pod sjenicama sinovi Izrailjevi kad sam ih izveo iz zemlje Egipatske (Levitska 23:39-43).* Praznik sjenica

praznuj sedam dana, kad zbereš s gumna svojega i kace svoje. I veseli se na praznik svoj ti i sin tvoj i kći tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit i došljak i sirota i udovica, što budu u mjestu tvojem. (Zak. Ponov. 16:13-15)./5/ Da je stanje dobra usađenog pomoću istine po Gospodu, stoga stanje neba u čoveku, bilo pretstavljeno ovim praznikom, jasno je iz unutrašnjeg smisla svih stvari koje su pomenute. Jer u ovom smislu se *petnaestim danom sedmog mjeseca* označava kraj prethodnog stanja i početak novoga stanja (da *petnaest* ima ovo značenje, vidi br. 8400; kao i *sedmi*, br. 728,8976,9228); *plodovi zemaljski koje se sakupljaju* označavaju dobro ljubavi prema bližnjem (br, 43,55,7690,7692). Slično je označeno i *skupljanjem sa gumnai iz kace za vino*, jer *žito sa gumna* označava dobro istine (br. 5295,5410); *vino iz kace* označava istinu od dobra (br. 6377); a *ulje koje je iz kaca* označava dobro od kojega je istina (br. 886,3728,4582,4638). *Sabatom* na prvi dan, i *sabatom* (odmorom) na osmi dan označava se povezanost itine sa dobrom, i uzajamno dobra s istinom (da *sabat* (odmor) označava povezanost dobra i istine, vidi br. 8495,8510,8893,9274); da se i *osmidan* nazivao *sabatom*, je stoga što je *osmi* početak novoga stanja (br. 2044,8400)./6/*Plodovi lijepog drveta*, koji treba da se donesu prvoga dana, označavali su svetkovanje i radost zbogusađenog dobra, gde slede reči, *da bi se radovao predJehovom*; *palminim granama* označavale su se unutrašnje istine ovoga dobra (br. 8369); *granom gustoga drveta* označavaju se spoljašnje istine od dobra, to jest, sećanja-znanja (br. 2831,8133); a vrbama s potoka, istine još više spoljašnje, koje pripadaju telesnim čulima. *Sjenicama u kojima su trebali da žive sedam dana* označavala se svetost ljubavi od Gospoda i uzajamne ljubavi ka Gospodu (vidi br.414,1102,2145,2145,4599; a da to označava svetost jedinstva, br. 8666). *Rođenima u Izrailju* označavavali su se oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjem, stoga apstraktno /označavalo se/ to dobro (br. 3654,4598,5801,6426,7957); *veseljem svih* označavala se radost kakvu osećaju oni koji su u dobru od Gospoda. Ovo su stvari zbog kojih je ovaj praznik bio ustanovljen.

9297. *Tri puta preko godine da sve tvoje muškinje izlazi pred Jehovu Boga.* Da ovo označava neprekidno pojavljivanje i prisustnost Gospodovu, stogai njegovo pokazivanje i prisustvo u istinama vere, vidi se iz značenja *tri puta preko godine*, a to ono što je potpuno i neprekidno (vidi br. 4495,9198); iz značenja *da izlazi (da*

bude viđen) što je pokazivanje i prisustvo (br. 4198,5975,6893); iz značenja *muškinja*, što su istine vere (br. 2046,7838); i iz značenja *pred licima*, kada se kaže o Jehovi, to jest, o Gospodu, što je Božansko dobro Božanske ljubavi, ili milost (br. 222-223,5585,7599); a pošto je Božansko dobro od Božanske ljubavi Jehova sami, to jest, Gospod, stoga se *pokazivanjem predlicima Gospoda Jehove* označava isto što i biti viđen od Gospoda. Pored toga, Gospod je taj koji vidi čoveka, i čini da je čovek prisutan pred njim, i daje čoveku da ga može videti. Stoga čovek ne vidi Gospod od sebe, nego od Gospoda kod sebe. /2/ Kako treba razumeti da postoji i neprekidno pokazivanje i prisustvo Gospoda u istinama vere, biće rečeno ukratko. Prisustvo Gospodovo kod čoveka je u dobru kod njega, jer dobro čini njegov život; ali ne istina, osim onoliko koliko je od dobra. Od togaje to (kao što je pre rečeno, br. 9296) da je Gospodovo stanište kod čoveka u dobru nevinosti; pa stoga, kada se čovek nanovo rodi, Gospod je prisutan kod njega ne samo u dobru, nego i u istinama koje su od dobra; jer istine tada imaju život od dobra, i tada su dobro u formi (formirano dobro), preko čega se može opažati kvalitet dobra. Oveistine sačinjavaju novi razum čovekov, koji čini jedinstvo s njegovom novom voljom. Jer, kao što je rečeno, sve se stvari odnose na istinu i na dobro, pa je čovekov razum dodeljen istinama, a dok je volja /dodeljena/ dobru od kojega su istine. Iz ovoga je jasno kako treba razumeti da su pojava i prisustvo Gospoda tada u istinama vere. Ovo su stvari koje su označene sa *tri puta preko godine da sve muškinje izlazi pred Jehovu Gospoda*. Kaže se da *muškinje* treba da izađe, jer se *muškinjem* označava istina vere; stoga se kaže *pred /licima/ Jehove* (pred Jehovu), iz razloga što se *Jehovom* označava Božansko biće (*esse*), a Gospodom Božansko bitisanje (*postojanje, existere*); stoga biće u čoveku je dobro, a postojanje je istina. /3/ U crkvi se kaže da je vera od Gospoda; ali neka se zna da je od Gospod samo vera koja je od ljubavi prema bližnjem, a ne vera odvojena od ljubavi prema bližnjem; jer ova potonja vera je od čovekovog vlastitog, i naziva se *persuazivna vera* (ubeđena vera) o kojoj u doktrini ljubavi prema bližnjem i veri pre sledećeg poglavlja). Čovek se u stanju da zna da li je vera u njemu od Gospoda ili od njega samoga; onaj /čovek/ na kojega istine deluju samo radi reputacije da je učen, i kako bi stekao počasti i bogatstvo, a ne radi dobre svrhe života, taj je u persuazivno veri (ubeđenoj veri), koja je od njega samoga, a ne od Gospoda. /4/ U istini od vere ima stoga teoretskih i praktičnih predmeta; pa onaj ko gleda na

teoretske radi praktičnih, i koji vidi prve u drugim, i koji iz oba gleda povezana dobru svrhu života, i na koga oba utiču radi ovoga cilja, taj je u veri od Gospoda. Razlog je to što je svrha života, pošto je cilj, kod njega to dobro, i sve stvari se formiraju u skladu sa svrhom života; a istine vere su te pomoću kojih se izvodi formiranje. Da je ovako, vidi se jasno po onima koji su u drugom životu. Svi su tamo, bez izuzetka, svedeni na stanje svog života, koji je bio njihov cilj, to jest, ono što su najviše voleli, i što je bilo uživanje njihovog života. Svi se dovedu do toga. Istine ili obmane koje su činile jedinstvo s ovom svrhom, ostaju, a pored ovih se usvajaju druge koje se povezuju s prethodnim, i dopunjavaju /kompletiraju/ svrhu, i čine da se svrha pokaže u svojoj stvarnoj formi. Otuda su duhovi i anđeli forme svoje svrhe; zli duhovi su forme zle svrhe, i ovi su u paklu; dobri duhovi ili anđeli su forme dobre svrhe, i ovi su u nebu. Od ovoga je to, da se kvalitet duhova prepoznaje u trenutku kad su prisutni; njihove istine vere se znaju po njihovim licima, a lepota ovih se vidi u njihovoj formi; a samo dobro, koje je svrha, iz vatre ljubavi koja oživljava lepotu; kao i iz sfere koja iz njih izbija. Iz svega ovoga opet se vidi šta je prisustvo Gospoda u istinama vere.

9298. *Krv od žrtve moje ne prinosi uz hljebove kisele.* Da ovo označava da se bogoštovanje Gospoda od istina crkve ne sme pomešati s obmanama od zla, vidi se iz značenja *žrtvovanja i žrtve*, što je bogoštovanje Gospoda (br. 922,923,2180,2805,8936), iz značenja *onoga što je kiselost*, što je ono što je postalo lažno zbog obmana od zla (br. 2342,7906,8058); iz značenja *krvi*, što je istina od dobra, stoga istine crkve (br. 4735,6978,9127). Iz ovoga se vidi da se sa *ne prinosi krv od žrtve moje* uz *ono što je kiselost* (fermentirano) označava bogoštovanje Gospoda od istina crkve, da se ne sme pomešati s obmanama od zla. (Šta su obmane od zla, a šta obmane ne od zla, vidi br. 1679,8298,9258.)/2/ Da se istine od dobra, koje su istine crkve, ne smeju pomešati s obmanama od zla, je stoga što se one nikako ne slažu; jer su suprotnosti, i uzrok su sukoba, pa će ili dobro nestati, ili zlo se rasuti; jer dobro je od neba, to jest, preko neba od Gospoda; a zlo je od pakla. Doduše, ima istina i kod zlih, a obmana kod dobrih; ali se istine kod zlih ne mešaju s obmanama od zla u njima sve dok su samo u memoriji i služe kao sredstva za zle, jer su one tada bez života. Ali ako istine postanu lažne (ako se falsifikuju) tako da povlađuju zlu, što se čini krivim tumačenjem, one se tada

pomešaju, pa otuda dolazi do profanacije (oskrvnuća) istine. (Priroda ove profanacije je može videti gore, br. 1008,101,1059,8943,9188). /3/ Da je bilo zabranjeno prinositi žrtve s onim što je kiselo (fermentirano), vidi se iz sledećeg zakona o hljebu (brašnu) koji se prinosio na oltar zajedno sa žrtvom, o čemu kod Mojsija: *Nijedan dar koji prinosite Jehovi da ne bude s kvascem (fermentiran); jer ni kvasca ni meda ne treba da palite na žrtvu ognjenu Jehovi (Levitska 2:11)*. Iz svega ovoga je očito da se profanacija istine označava ovim zakonom, pa se stoga kaže, *krv žrtve* a ne *žrtva*, jer *krv* označava istinu od dobra.

9299. *I pretilina praznika mojega da ne prenoći do jutra*. Da ovo označava da je dobro bogoštovanja koje nije od čovekovog vlastitog (od propriuma), nego od Gospoda, uvek novo, vidi se iz značenja *prenočiti do jutra*, što je čovekovo vlastito, jer se *noću* u Reči označava ono što je zlo i laž (vidi br. 221,709,7947), stoga i čovekovo vlastito, jer je ovo samo zlo i obmana (br. 210,215,5786,8480); iz značenja *pretiline ili debljine*, što je dobro ljubavi (br. 353,5943), ovde dobro ljubavi u bogoštovanju, jer se kaže *dapretilina praznika* i *praznik* označava bogoštovanje (br. 9286-9287,9294); i iz značenja *jutra*, što je Gospod i njegov dolazak, kao što se može videti iz onoga što je pokazano gore o *jutru* (br. 2405,8427,8812); sledstveno ovde, gde se govori o dobru bogoštovanja koje nije od čovekovog vlastitog, *jutrom* se označava dobro od Gospoda koje je uvek novo.

9300. *Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuću Jehove Boga svojega*. Da ovo označava da su sve istine od dobra i dobra od istine sveti, jer su od Gospoda samoga, vidi se iz značenja *prvina roda zemlje*, što je da se dobra i istine crkve moraju pripisivati samo Gospodu (da *prvine* ovo označavaju, vidi br. 9223; i da *zemlja* označava crkvu, br. 566,1068). Kaže se *prvine roda* jer ovo pripisivanje treba da bude najvažnija stvar; jer dobra i istine imaju svoj život od Gospoda, a imaju život od Gospod onda kada se pripisuju njemu. I iz značenja *donijeti u kuću Božiju*, što je pripisati Gospodu, kako bi bili sveti, jer su samo do Gospoda. /2/ Nazivaju se *istinama od dobra* i *dobrima od istine*, jer kod čoveka koji se rađa nanovo, a još više kod onoga koji se rodio nanovo, istine dolaze od dobra, a dobra od istina; jer istine čine život razuma, a dobro čini život volje. Osim toga, kod preporođenog čoveka razum i volja čine jedan um, i komuniciraju uzajamno, istine koje pripadaju razumu sa dobrima koja pripadaju volji, a dobro koje pripada volji,

s istinama koje pripadaju razumu. Oni se ulivaju jedno u drugo slično onome kako krv teče od srca u pluća, a odatle natrag u srce; atada iz leve komore srca u arterije, a iz ovih preko vena natrag u srce. Takva se ideja može formirati o uzajamnom delovanju dobra i istine u čoveku od njegovog razuma u njegovu volju, a iz volje u njegov razum. Da se ideja o uzajamnom delovanju istine vere i dobra ljubavi prema bližnjem u razum i volju, može se steći ako se posmatraju pluća i srce, jer pluća korespondiraju istinama koje pripadaju veri, i srce koje pripada dobru koje je od ljubavi (br. 3635,3883-3896). Otuda i to da se *srcem* u Reči označava život volje, a *dušom* život vere (br. 9050)./3/Iz ovoga se može formirati ideja o istinama koje pripadaju razumu i dobru koje pripada volji, zato što sve stvari koje pripadaju veri i ljubavi nose sa sobom ideju od onoga što čovek zna i oseća, jer bez ideje o onome što zna i oseća u sebi, čovek ne može da misli; čovek misli pravo čak i o stvarima vere i ljubavi, kada o njima misli od korespondencija, jer su korespondencije prirodne istine, onoliko koliko su oblikovane od obmana čula, ili od onoga što se ne slaže s takvim stvarima. Kakvu vrstu ideja ima čovek o onome što pripada veri i ljubavi, jasno se vidi u drugom životu, jer tamo se ideje jasno opažaju. /4/ Tvrdnja da se istine vere odnose na čovekov razum, a dobro ljubavi prema bližnjem na njegovu volju, možda ne izgleda istinita (consistentna s istinom) onima koji kažu i utvrde se u ideji da se sve stvari vere moraju prosto verovati, jer prirodni čovek i njegov razum ne shvataju ništa ove vrste, zato što vera nije od čoveka, nego od Gospoda. Pa ipak, iste osobe priznaju i veruju da se čovek prosvetljuje u istinama i zagreva dobrom kada čita Reč, i kada je prosvetljen, da opaža šta je istinito a šta nije istinito; oni nazivaju prosvetljenima one ljude koji se odlikuju vie od ostalih u otkrivanju istina iz Reči; a što pokazuje da oni koji su prosvetljeni vide i opažaju unutar sebe da li je nešto istinito, ili nije istinito. To što je tada iznutra prosvetljeno je njihovo razumevanje, i ono što ih tada iznutra zagreje (zapali) je njihova volja. Ali ako su tada prosvetljeni u pravoj istini vere, i ako ih tada zagreva pravo dobro ljubavi prema bližnjem, tadaje to razumevanje unutrašnjeg čoveka koji je prosvetljen; a volja unutrašnjeg čoveka se zagreje (zapali). Skučaj je vro različit kod onih koji nemaju pravu istinu vere, i pravo dobro ljubavi prema bližnjem.(*prim. prev. Autor naziva pravim on što je zasnovano na nesebičnoj ljubavi ka bližnjem i Bogu*)./5/Oni koji nisu u pravoj istini i dobru, pa i oni koji su u obmanama i zlima,

oni doista mogu da porvrđuju istine crkve, ali ne mogu da vide i opažaju iznutra da li su to istine. Otuda većina osoba ostanu u doktrinarnim stvarima crkve u kojoj su rođeni, i samo ove potvrđuju; a oni bi se potvrdili i u najvećem krivoverju, kao što je Socinijanizam i Judaizam, da su rođeni od takvih roditelja (*Socinijanizam je Hrišanstvo koje odbacuje veru da je Isus Hristos Božanska osoba, Sin Božiji, nego da je samo čovek*). Iz svega ovoga vidi se da je razum prosvetljen kod onih koji su u osećanju istine od dobra, ali ne kod onih koji su u osećanju istne od zla. Kod onih koji su u osećanju istine od dobra, razum unutrašnjeg čoveka je prosvetljen, a volja unutrašnjeg čoveka je zapaljena; ali kod onih koji su u osećanju istine od zla, razmunutrašnjeg čoveka nije prosvetljen, niti je volja unutrašnjeg čoveka zapaljena, iz razloga što prirodni čovek ne može shvatiti istine vere. /6/Kod onih koji su u osećanju istine od dobra, a koji su stoga unutrašnji i duhovni ljudi, da je razum prosvetljen u istinama vere, i da se volje zagreva dobrom ljubavi prema bližnjem, vidi se jasno posamim osobama u drugom životu. Oni su tamo u rumevanju svih stvari vere, i u volji svih stvari ljubavi prema bližnjem, i oni ovo jasno opažaju. Stoga oni poseduju neopisivu inteligenciju i mudrost, jer kada odbace telo, oni su u tome unutrašnjem razumu koji je bio prosvetljen u svetu, i u onoj unutašnjoj volji koja je kod njih bila zapaljena. Ali u to vreme nisu bili u stanju da opažaju na kakav su način prosvetljeni i zagrejani, jer su tada mislili u telu, kao i od stvari koje su u svetu. Iz svega ovoga sada je jasno da istine vere čine život razuma, a dobro ljubavi prema bližnjem život volje; stoga da razum mora da bude prisutan u stvarima vere, a volja u stvarima ljubavi prema bližnjemu; ili što je isto, da se Gospod uliva u ove dve sposobnosti koje su vera i ljubav prema bližnjemu, i da se ove primaju u skladu sa stanjem ovih sposobnosti, pa je stoga Gospodovo stanište u čoveku upravo u tome. /7/Iz onoga što je rečeno o unutrašnjem i spoljašnjme čoveku (br. 6057,9279), ideja se može oblikovati, da je se unutrašnji čovek oblikuje u skladu sa slikom sveta; i da oni kod kojih unutrašnji čovek nije otvoren, ne vide ništa od neba; i da je ono što vide od sveta o nebu mrkli mtrak; i da stoga nemaju duhovnu ideju o onome što pripada veri i ljubavi prema bližnjem. Otuda to da oni ne mogu da shvate šta je Hrišćansko dobro i ljubav prema bližnjem; a ako i misle, to je da se život neba sastoji u istinama koje oni nazivaju stvari (članovi) vere ; i da je život neba moguć kod svih ljudi koji se pouzdaju u veru, iako nemaju života vere (života po veri). /8/Kako su slepi takvi ljudi u

pogledu života vere, koji je ljubav prema bližnjem, jasno se vidi iz toga što ne obraćaju pažnju na hiljade stvari koje je Gospod učio o dobru života; i da kad oni čitaju Reč, oni sve ove stvari bacaju na leđa vere (teret vere), i tako ih kriju od sebe i o drugih. Otuda i to, da bacaju iz doktrine crkve sve što pripada dobru, to jest, ljubavi prema bližnjem i njenim delima – u nižu doktrinu, koju nazivaju moralna teologija, a koju smatraju prirodnom a ne duhovnom /doktrinom/; dok posle smrti život ljubavi prema bližnjemu ostaje, a od vere samo ono što se slagalo s tim životom; to jest, ostaje samo onoliko misli o istinama vere, koliko se volja dobra slaže s tim istinama. (Da su oni koji su u veri od dobra u stanju da se utvrde preko znanja bilo koje vrste, i da tako ojačaju svoju veru, vidi br. 2454,2568,6047,8629).

9301. *Nemoj kuhati jagnjeta u mlijeku matere njegove.* Da ovo označava da se dobro nevinosti od posle stanja se sme povezivati sa istinom nevinosti prethodnog stanja, vidi se iz značenja *kuhati* što je povezati (vidi br. 8496); iz značenja *jagnjeta*, što je dobro nevinosti (br. 3519,4871); i iz značenja *mleka*, što je istina nevinosti (br. 2184,3183); stoga *mlijeko matere* označavaju istinu prve nevinosti. Iz svega ovoga se vidi da se *sa ne kuhaj jagnjeta u mlijeku matere njegove* označava da se dobro nevinosti od posle stanja ne sme povezivati sa istinom nevinosti prethodnog stanja. Ovo je nebeska tajna iz kojega izvire ovaj zakon; jer svi zakoni i sudovi i uredbe koje su bile date sinovima Izrailojevim, sadrže tajne neba, kojim i korespondiraju. Ali kako treba razumetu ovu tajnu, naime, da se dobro nevinosti od posle stanja ne sme povezivati sa istinom nevinosti prethodnog stanja, biće ukratko pokazano. Nevinost prethodnog stanja je nevinost male dece i dece; a nevinost od posle stanja je nevinost odraslih i starijih koji su u dobru ljubavi prema Gospodu. Nevinost male dece i dece je spoljašnja, i obitava u gustom neznanju; dok nevinost starijih je unutrašnja, i obitava u mudrosti. (O razlici između ove dve, vidi br. 2305-2306,3193,3994,4797). /2/ Nevinost koja obitava u mudrosti sastoji se kod čoveka u znanju, priznavanju, i verovanju da čovek ne može ništa ni da hoće ništa od sebe, pa stoga i u tome što ne želi da razume i hoće bilo šta od sebe, nego samo od Gospoda; a isto tako da sve što pretpostavlja da zna od sebe, da je obmana; i da sve što pretpostavlja da hoće od sebe, da je zlo. Ovo stanje života je stanje

nevinosti od posle stanja, u kojemu su svi koji su u trećem nebu, koje se naziva *nebom nevinosti*. Otuda je to da su ovakvi u mudrosti, jer sve što oni razumeju i hoće je od Gospoda. Ali nevinost koja obitava u neznanju, kao što je to kod male dece i dece, sastoji se u tome da se veruje da se ono što znaju i misle, kao i sve što hoće, da je u njima samima; i da sve što govore i čine, i sve što misle i hoće, od njih samih. Da su ovo zabude, to oni ne shvataju. Istine koje pripadaju ovoj nevinosti su većim delom zasnovane na obmanama spoljašnjih čula; a ove zablude treba dase otresu kako čovek napreduje ka mudrosti. Iz ovih nekoliko reči može se videti da se dobro nevinosti od posle stanja ne sme povezivati s istinom nevinosti prethodnog stanja.

9302. Stihovi 20-30. *20. Evo, ja šaljem anđela svojega pred tobom da te čuva na putu, i da te odvede na mjesto koje sam ti pripremio. 21. Čuvaj ga se, i slušaj ga, nemoj da ga rasrdiš, jer vam ne će oprostiti grijeha, jer je moje ime u njemu. 22. Nego ako ga dobro uzaslušaš, i ustvoriš sve što kažem, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima. 23. Jer će anđeo moj ići pred tobom, i odvešće te u zemlju Amorejsku i Hetejsku i Ferezejsku i Hananejsku i Jebuzejsku, i ja ću ih istrijebiti. 24. Nemoj se klanjati bogovima njihovijem niti im služiti, niti činiti što oni čine, nego ih sasvijem obori i likove njihove sasvim izlomi. 25. I služite Jehovi Bogu svojemu, i on će blagosloviti hljeb tvoj i vodu tvoju; i ukloniću bolest između vas. 26. Ne će biti pometkinje i nerotkinje u zemlji tvojoj; i broj dana tvojih napuniću. 27. I pustiću strah tvoj pred tobom, i uplašiće se svaki narod na koji dođeš, i obratiću k tebi pleći svijeh neprijatelja tvojih. 28. Poslaću i starješine pred tobom da tjeraju Heveje, Hananeje, i Heteje ispred tebe. 29. Ne ću ih otjerati ispred tebe za godinu, da ne opusti zemlja i da se zvijerje poljsko ne namnoži na tebe. 30. Po malo ću ih odgoniti ispred tebe dokle se ne namnožiš i zauzmeš zemlju.* *20. Evo, ja šaljem anđela svojega,* označava Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog; *pred tobom da te čuva na putu,* označava njegovoprovđenje i stražu protivu obmana od zla; *i da te odvede na mjesto koje sam ti pripremio,* označava uvođenje od njega u nebo u skladu s dobrom života i vere; *21. Čuvaj ga se,* označava sveti strah; *i slušaj ga,* označava poslušnost zapovestima koje su od njega; *nemoj da ga rasrdiš,* označava otkretanje od njega kroz obmane od zla; *jer vam ne će oprostiti grijeha,* označava zato što su ove protivne istinama od

dobra; *jer je moje ime u njemu*, označava da je od njega sve dobro ljubavi i istina vere.22. *Nego ako ga dobro uzaslušaš*, označava poučavanje u zapovestima vere, i primanje; *i ustvoriš sve što kažem*, označava slaganje od vere i ljubavi; *ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima*, označava da će Gospod od odvratiti sva zla koja dolaze od obmana; *i protivnik tvojim protivnicima*, označava da će on odvratiti sva zla koja su od obmana.23. *Jer će anđeo moj ići pred tobom*, označava život u skladu sa zapovestima Gospodovim; *i odvešće te u zemlju Amorejsku i Hetejsku i Ferezejsku i Hananejsku i Jebuzejsku*, i *ja ću ih istrijebiti*, označava kad Gospod štiti protivu zala i obmana koje napadaju crkvu, i kad ih uklanja; 24. *Nemoj se klanjati bogovima njihovijem*, označava da se obmanama od zla ne treba klanjati; *niti im služiti*, označava da im ne treba biti poslušan; *niti činiti što oni čine*, označava da ne treba da se sledenjihova zla života; *nego ih sasvijem obori*, označava da se zla moraju sasvim ukloniti; *i likove njihove sasvim izlomi*, označava tako postupiti i s obmanama bogoštovanja;25. *I služite Jehovi Bogu svojemu*, označava bogoštovnje samo Gospoda; *i on će blagosloviti hljeb tvoj i vodu tvoju*, označava porast dobra ljubavi i istine vere; *i ukloniću bolest između vas*, označava zaštitu od falsifikovanja istine i preljubočinjenja dobra.26. *Ne će biti pometkinje i nerotkinje u zemlji tvojoj*, označava da će se dobra i istine nastaviti u svom redu neprekidnim napredovanjem; *i broj dana tvojih napuniću.*, označava sve do potpunog stanja; 27. *I pustiću strah tvoj pred tobom*, označava strah koji osećaju oni koji su u zlima od obmana zbog istina od dobra; *i uplašiće se svaki narod na koji dođeš*, označava prisutnost Gospodovu; *i obratiću k tebi pleći svijeh neprijatelja tvojih*, označava bekstvo i prokletstvo obmana; 28. *Poslaću i starješine pred tobom*, označava strah onih koji su u obmanama od zla; *da tjeraju Heveje, Hananeje, i Heteje ispred tebe*, označava bekstvo onih koji su u obmanama od zla; 29. *Ne ću ih otjerati ispred tebe za godinu*, označava ne ishitreno bekstvo ili njihovo uklanjanje; *da ne opusti zemlja*, označava nedostatak u tom slučaju, ali malo duhovnog života; a *i da se zvijerje poljsko ne namnoži na tebe*, označava ulivanje obmana zbog uživanja ljubavi prema sebi i svetu.30. *Po malo ću ih odgoniti ispred tebe*, označava njihovo uklanjanje postepeno redom; *dokle se ne namnožiš i zauzmeš zemlju*, označava sve dok /ne dođu do) dobra, i tako budu ponovo rođeni.

9303. *Evo, ja šaljem anđela svojega pred tobom.* Da ovo označava Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog, vidi se iz značenja *poslati*, kada se kaže o Gospodu, što je poslati (nastaviti) (vidi br. 6831), ovde učiniti da se pošalje (nastavi) ;i iz značenja *anđela*, a to je onaj koji se šalje, koji nastavlja (*prim. prev. koji nastavlja misiju onoga koji ga je poslao*); jer u izvornom jeziku *anđeo* označava onoga koji je poslan, što se izvodi iz te reči; a *poslanim* se označava ono što se nastavlja, kao što se može videti iz odlomaka iz Reči u br. 6831. Iz ovoga se vidi da se *anđelom Jehovinom* označava Gospod u pogledu Božanskog ljudskog; jer ovo proističe od Jehove kao Oca. *Jehova kao Otac* označava Božansko dobro od Božanske ljubavi, što je biće samo (br. 3704); i da ono što proističe od Oca, da je Božanska istina od Božanskog dobra, stoga Božansko koje proizlazi od Božanskog bića (esse). Ovo je ovde označeno *anđelom*. Na sličan način u sledećim odlomcima:*Anđeo koji je pred njim, spase ih. Ljubavi svoje radi i milosti svoje radi on ih izbavi, i podiže ih, i nosi ih sve dane u večnosti (Isa, 63:9).**Evo, poslaću anđela svojega u svoj hram, koji će pripremiti put preda mnoštvom iz nenada, kojega vi tražite, anđeo zavjetni (Mal. 3:1).* *u svoj (Gospodov) hram, označava u njegovo ljudsko. Da je to njegov hram, sam Gospod uči (Matt.26;61; Jovan 2:19,21-22).*/2/ Kaže se u crkvi da od trojice koji se nazivaju Otac, Sin, i Sveti Duh, proizilazi jedno Božansko, koje se naziva i *jedinim Bogom*; i da od Oca proističe Sin, i od Oca preko Sina proističe Sveti Duh; ali šta je ovo što proističe ili proizilazi je još uvek nepoznato. Ideje anđela o ovome predmetu su sasvim drugačije od /ideja/ ljudi crkve koji su o tome mislili, iz razloga što su ideje ljudi crkve zasnovane na tri, a /misli/ anđela na jednoga; razlog da su ideje ljudi crkve zasnovane na tri, je zato što oni razlikuju u Božanskom tri osobe, i svakoj pripisuju sposebne i pojedinačne službe. Oni doista kažu da je Bog jedan, ali mora da misle da je tri, koji su, po sjedinjenju koje nazivaju mističnim, jedno. Na ovaj način oni su zaista u stanju da kažuda postoji samo jedno Božansko, ali ne i da postoji samo jedan Bog; jer u njihovoj misli Otac je Bog, Sin je Bog, i Sveti Duh je Bog. Jedno Božansko je jedno zbog slaganja pa stoga zbog jednodušnosti; ali jedan Bog je apsolutno jedan./3/ Kakvu ideju ili misao čovek crkve ima o jednom Bogu, jasno se pokazuje u drugom životu, jer on nosi sa sobom ideje svojih misli. Ideja ili misao ovih ljudi je da postoje tri boga; ali se ne usuđuju da kažu *bogovi*, nego kažu *Bog*. Neki čine jednog iz tri sjedinjenjem; jer misle na jedan način o Ocu, na drugi o Sinu, a opet na drugi o Svetom Duhu. Iz

ovoga se jasno vidi priroda vere crkveo najbitnijoj stvari, koja je Božansko samo; i pošto su svi u drugom životu povezani ili razdvojeni mislima koje pripadaju veri, i osećanjima koja pripadaju ljubavi, stoga oni koji su rođeni izvan crkve, i koji su verovali u jednog Boga, beže od onih koji su unutar crkve, govoreći za njih da oni ne veruju u jednog Boga, nego u tri boga; i da oni koji ne veruju u jednoga Bog u ljudskom obliku, ne veruju ni u jednog Boga, jer se njihova misao izliva u svemir, bez određenosti, i tako pada u prirodu; koju oni tako priznaju umesto Boga. Kada ih se pita šta za njih znači *proizilaziti*, govoreći da Sin proizilazi (proishodi) od Oca, i da Sveti Duh proizilazi (proishodi) od Oca preko Sina, odgovaraju da je *proizilaziti (proishoditi)* termin koji znači jedinstvo, i da on omotava (zaokružuje) ovu misteriju unutar sebe. Ali je ustanovljeno da je njihova ideja misli o ovome, kada se ispita, samo reči, lišene stvarnosti./4/ Ali ideje anđela o Božanskom, o trojstvu, i o proishođenju, sasvim je različita od ideja ljudi crkve, iz razloga, kao što je rečeno, što su ideje misli anđela zasnovane na jednom, dok su ideje misli ljudi crkve zasnovane na tri. Anđeli misle (a što misle to i veruju) da ima samo jedan Bog, ida je to Gospod; da je njegovo ljudsko Božansko samo u formi; i da je sveto proishodeće od njega Sveti Duh; stoga dapostoji trojstvo, ali da je ipak jedan. /5/ Pojam o ovome se dobija od ideje koja postoji kod anđela u nebu. Tamo se anđeo pokazuje u ljudskom obliku, iako u njemu postohje tri stvari koje čine jedno. Postoji njegovo unutrašnje, koje se ne pokazuje pred očima; postoji spoljašnje, koje se pokazuje, i postoji sfera života njegovih osećanja i misli koja se izliva od njega na daljinu (vidi br. 1958,1053,8063,8630). Ove tri /stvari/ sačinjavaju jednog anđela. Ali anđeli su konačni i stvoreni, dok je Gospod beskonačan i nestvoren. I pošto nijedan čovek, pa čak ni anđeo, ne mogu da imaju bilo kakvu ideju o Beskonačnom osim preko onoga što je konačno, stoga se ovakav primer može dati kako bi se ilustrovalo (rasvetlilo) šta je trojstvo u jednom; ida postoji jedan Bog; i da je on Gospod, i niko drugi. (Vidi dalje šta je pokazanoo ovom predmetu u odlomcima koji su navedeni u br. 9194,9199.)

9304. *Da te čuva na putu.* Da ovo označava njegovo providenje i čuvanje (stražu) od obmana od zla, vidi se iz značenja *čuvanje (straženje)*, kada se kaže za Gospoda, što je providenje; jer se providenje sastoji u predviđanju i providanju, stoga vođenju ka dobru i čuvanju od zla; jer Gospod provida dobro, a on ga i

predviđa (vidi br. 6489); a pošto se zlo predviđa, čovek se čuva od njega, inače se dobro ne može provideti. I iz značenja *puta*, što je istina (br. 627,2333,3477); ovde je to obmana, jer se kaže *da te čuva*; jer onaj koji vodi u istini, on i čuva od obamne, jer obmana nasrće na i napada istinu; ali to ne čini obmana koja nije od zla, kao što je to slučaj s onima koji su u dobru (o kojoj obmani, kao i o obmani od zla, vidi br. 2243,2408,8318,9258,9298).

9305. *Da te odvede na mjesto koje sam ti priprazio.* Da ovo označava da on vodi u nebo u skladu s dobrom života i vere, vidi se iz značenja *odvesti na mjesto*, to jest, u zemlju Hanansku, što je odvesti u nebo, jer se *zemljom Hananskom* označava crkva, a isto tako i nebo (vidi br. 1607,3038,5136,6156); jer *uvođenjem sinova Izrailjevih u tu zemlju* pretstaljeno je uvođenje vernih u nebo; i iz značenja *pripremiti*, kad se kaže o nebu, koje je označeno *zemljom Hananskom*, što je po milosti koja se pokazuje prema onima koji su u dobru života i vere; jer se za nebo kaže da je *pripravljeno* za takve; kao u sledećim odlomcima: *Tada će reći car onim što mu stoje s desne strane: hodite blagosloveni oca mojega; primite carstvo koje vam je pripravljeno od postanja svijeta (Matt. 25:34). Ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati nego kojima je ugotovljeno (pripremljeno) (Marko 10:40). Ja idem da vam pripravim mjesto; opet ću doći, i uzeću vas k sebi da i vi budete gdje sam ja (Jovan 14:2-3).* jer *pripraviti nebo* je pripraviti one koji treba da se dovedu u nebo, jer nebo se daje u skladu sa primanjem dobra; jer je nebo u čoveku; a ima mesto za njega u nebu u skladu sa stanjem života i vere u kojima je; jer tamo mesto korespodira stanju život; a isto tako mesto se pojavljuje u drugom životu u skladu sa stanjem života, a u sebi je stanje (br. 2625,2837,3356,5605,7381).

9306. *Čuvaj ga se.* Da ovo označava sveti strah, vidi se značenja *čuvaj ga se (čuvaj selica)*, kada se kaže za Gospoda, koji je ovde označen *anđelom*, što je *bojati se zbog zala*, to jest, da ga se ne izazove prestupima; kao što sledi. Plašiti se onih stvari je sveti strah (o čemu vidi gore, br. 2826,8816,8925). Kaže se *čuvaj ga se (čuvaj se lica)*, jer se *licemoznačavaju* unutrašnje stvari koje pripadaju životu, stoga one kojie pripadaju misli i osećanju, a posebno one koje pripadaju veri i ljubavi. Razlog je to što se lice oblikuje u skladu sa slikom čovekovih unutrašnjih stvari, kako bi se stvari unutrašnje čoveka pokazivale u spoljašnjem čoveku; tako

da se one koje pripadaju duhovnom svetu pokazuju u prirodnom svetu, i tako utiču na bližnjega. Dalice prikazuje u vidljivoj formi, ili kao u ogledalu, ono što čovek misli i voli, poznatzo je. (Da su takva lica onih koji su iskreni, a posebno anđela, vidi br. 1999, 2434, 3527,8248-8250). Zato je u izvornom jeziku lice je opšti(zajednički) termin koji se koristi da se opišu osećanja koja postoje i koja se pojavljuju u čoveku, kao to je zahvalnost, usluga, dobročinstvo, pomoć, dobrota, a istio tako i nezahvalnost, srdžba, osveta; sledstveno u tome jeziku *lice*, uzeto s onim čemu je pridruženo, znači *blizu nečemu, sa, pre, radi*, a isto tako *i protivu*; stoga sve što je u nekome, od nekoga, za nekoga, i protivu nekoga; jer kao što je rečeno, lice je sam čovek, to jest, ono što je u čoveku i što se pokazuje. /2/ Iz svega ovoga može se znati šta se označava *licem Jehovinim, ililicem anđelovim*, kojim se ovde označava Gospod u pogađu njegovog Božanskog ljudskog; naime, Božansko dobro Božanske ljubavi, i Božanska istina od ovoga Božanskog dobra; jer ovi su u Jehovi ili Gospodu, i oni su od njega; štaviše, oni su on sam (br. 222-223,5585). Iz ovoga se vidi šta je označeno *licima Jehovinim* u blagoslovu: *Da te obasja Gospod licem svojim i bude ti milostiv! da Gospod obrati lice svoje (lica svoja) i dade ti mir! (Brojevi 6: 25,26).Bože! budi nam milostiv i blagosiljaj nas, obasjavaj nas licem svojim (Psalam 67:1).* Na sličan način u Psalmima 80:3.7,19; 119:135; danilo9:17; i drugde. /3/ Otudato da se Gospod kao Božansko ljudsko naziva *anđelom lica Jehovinih* kod Isaije: *Pominjaću dobrotu Jehovinu, hvalu Jehovinu za sve što je učinio domu Izrailjevu po milosti svojoj i po velikoj dobroti svojoj. I bi im spasitelj. U svakoj tuzi njihovoj on bješe tužan , i anđeo lica njegovih, spase ih. Ljubavi svoje radi i milosti svoje radi spase ih (Isa. 63;7-9).* dase Gospod kao Božansko ljudsko naziva *anđelom lica Jehovinih*, je stoga što je Božansko ljudsko Božansko samo u licu, to jest, u formi, kao što Gospod uči kod Jovana: *Kad biste mene znali onda biste i ocamoga znali; i odsele poznajete ga, i vidjeste ga. Reče mu Filip: Gospode! pokaži nam oca, i biće nam dosta. Isus im reče: koliko sam vrijeme s vama i nijesi me poznao, Filipe? koji vidje mene, vidje oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca? Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? (Jovan 14:7-11).* /4/ *Licem Jehovinim ili Gospodovim* označava se i srdžba, osveta, kažnjavanje, i zlo, iz razloga što postoji zajednička ideje da su sve stvari od Boga, pa prosti /ljudi/ veruju da je i zlo od njega, osobito zlo kazne; pa stoga u skladu s ovom zajedničkom idejom, i prema izgledu, srdžba, osveta, kažnjavanje, i

zlo pripisuju se Jehovi ili Gospodu; međutim, ovi nisu od Gospoda, nego od čoveka (o kojem predmetu vidi br. 1861,2447,8875,9128). Takvo je ovde značenja /stih/Čuvaj ga se, i slušaj ga, nemoj da ga rasrdiš, jer vam ne će oprostiti grijeha: isto tako i u sledećim odlomcima: *Ko bi god jeo kakve god krvi, okrenuću lice svoje na suprot onomu čovjeku koji bude jeo krvi, i istrijebiću ga iz naroda svojega (Levitska 17:10). Jer okretoh lice svoje gradu tome na zlo, a ne na dobro (Jer. 21:10). Ali je strašno lice Jehovino na one koji čine zlo, da bi istrijebio na zemlji spomen njihov (Psalam 34:1).*

9307. *I slušaj ga (Poslušaj glas njegov).* Da ovo označava poslušnost zapovestima koja su od njega, to jest, od Gospoda, vidi se iz značenja *slušati*, što je poslušnost (vidi br. 2542,3869,7216,8361); i iz značenja *glasa*, kada se kaže o Gospodu, što su istine Božanske (br. 7573,8813), na taj način zapovesti koje su od Gospoda. Istine Božanske, i zapovesti koje su od Gospoda, su one koje su u Reči. Otuda su Reč, i doktrina iz Reči, *glas Jehovin* (br. 219,220,6971).

9308. *Nemoj da ga rasrdiš (ne izazivaj ga).* Da ovo označava otkretanje od njega zbog obmana od zla, vidi se iz značenja *rasrditi* (izazvati) ili naljutiti, kada se kaže za Gospoda, koji je ovde *anđeo*, što je otkrenuti se zbog obmana od zla; jer obmane od zla su otkretanje od Gospoda (vidi br. 4997,5746,5841).

9309. *Jer vam ne će oprostiti grijeha (prijestupa).* Da ovo označava zato što su ovi suprotni istinama od dobra, vidi se iz značenja *grijeha (prijestupa)*, što je ono što je suprotno istinama vere (vidi br. 9156), stoga suprotne istinama od dobra, koje su istine vere. Da su istine od dobra istine vere je zato što je vere od dobra, jer je ona moguća samo tamo gde ima dobra. Stoga *jer vam ne će oprostiti /otrpeti/ grijeha vaše* označava ne oprostiti obmane od zla, jer su one suprotne istinama od dobra. (O ovoj suprotnosti vidi gore, br. 9298). Slično je označeno i kod Davida: *Poštujte (poljubite) sina, da se ne razgnjevi, i vi ne izginete na putu svome: jer se gnjev brzo razgori (Psalam 2:12).* Gospod je ovde *sin* zbog istine vere koja je od njega. (Da je ovo *sin*, vidi br. 1729,2813,3704.)

9310. *Jer je moje ime u njemu (posred njega).* Da ovo označava da je od njega svo dobro ljubavi i istina vere, vidi se iz značenja *imena Jehovinog* što je kompleksu sve čime se bogoštuje Bog (vidi br. 2724,3006), stoga sve dobro ljubavi i istina

vere (br. 6674); i iz značenja *u njemu (posred njega)*, što je ono što je u njemu, stoga i ono što je od njega; jer dobro ljubavi je takve prirode, da ono što je u njoj, to je iz nje u drugima, jer ona ima moć komunikacije same. Jer je karakteristika ljubavi da želi da sve svoje bude u drugima; a pošto se ovo izvodi od Božanskog samog kroz i iz Božanskog ljudskog, pa se stoga Gospod u pogledu Božanskog ljudskog naziva *imenom Jehovinom* (br. 6887,8274). /2/ Onaj ko ne zna šta *ime* označava u unutrašnjem smislu, možda pretpostavlja da gde se *ime Jehovino i imeGospodovo* pomenu u Reči, da se označava samo ime; dok se njima označava svo dobro ljubavi i sva istina vere od Gospod; kao u sledećim odlomcima: *Ako se dva od vas slože na zemlji u čemu mu drago, za što se uzmole, daće im otac moj koji je na nebesima (Matt.18:19-20).A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo (Jovan 1:12).Koji njega vjeruju ne sudi mu se, a koji ne vjeruje već je osuđen, jer ne vjerova u ime jedinorodnoga sina Božijega (Jovan 3:18).A ovo se napisa, da vjerujete da Isus jest Krist (Hristos) sin Božiji, i da vjerujući imate život u ime njegovo (Jovan 20:31).* U ovim odlomcima, i u mnogim drugim, *ime Gospodovo* označava svo dobro ljubavi i istinu vere u kompleksu preko kojih se bogoštuje. /3/ Opet: *Ako ostnete u meni i riječi moje u vama ostanu, štogod hoćete ištite, i biće vam. Vi me ne izbraste, nego ja vas izabrah, i postavih vas da vi idete i rod rodite; i da vaš rod ostane, da štogod zaištete u oca u ime moje da vam da (Jovan 15:7,16).* *iskati u ime Gospodovo* označava iskati od Gospoda, kao što on sam uči kod istoga jevanđeliste: *I štogod zaištete u oca u ime moje, ono ću vam učiniti (Jovan 14:13,14);zaiskati u ime Gospodovo* označava zaiskati od Gospoda, jer niko ne ide Ocu osim preko Gospoda (Jovan 14:6); pošto je Gospod kao Božansko ljudsko Jehova ili Otac u vidljivoj formi (kao što je pokazano gore, br. 9303,9306). Ponovo: *Ovce čuju glas njegov, i on zove ovce svoje po imenu, i izvodi iz (Jovan 10:3):ovce* označavaju one koji su u dobru ljubavi prema bližnjemui veri; *čuti glasnjegovo* značava pokoravati se njegovim zapovestima; *zvati po imenu i izvoditi ih* označava podariti nebou skladu s dobrom ljubavi i vere; jer ime, kada se primeni na osobe, označava kvalitet u pogledu ljubavi i vere (br. 144-145,1754,4321).

9311. *Nego ako ga dobro uzaslušáš.(ako poslušáš glas njegov).* Da ovo označava poučavanje u zapovestima vere i primanje, vidi se iz značenja *uzaslušati*, što je

biti poučen i primiti (o čemu niže); i iz značenja *glasa njegovog*, što su zapovesti vere (vidi gore, br. 9307). *Slušati*, u Reči, označava ne samo slušati u prostoti, nego i primati u memoriju i biti poučavan, kao i primati s poslušnošću i činiti (tvoriti). Da se ove stvari označavaju slušanjem, je stoga što se govor koji se čuje, pretstavljapred unutrašnjim vidom, ili razumom, pa se tako iznutra prima; i tamo, u skladu sa čvrstinom datih razloga, ili u skladu sa moći ubeđivanja od nekog drugog izvora, ono što se čuje, to se prima, i tome se pokorava. Iz ovoga je to da u duhovnom svetu postoji korespondencima uha i slušanja s takvim stvarima (vidi br. 4652-4550,5017,8990). /2/ Da *uzaslušati* označava primati u memoriju i biti poučen, i primati u razum i verovati, kao i primati u poslušnosti i tvoriti, jasno je i iz sledećih odlomaka. Kod Mateje: *Za to im govorim u pričama, jer gledajući ne vide, i čujući ne čuju niti razumiju. I zbiva se na njima proroštvo Isaijino, koji govori: ušima ćete čuti, i ne ćete razumjeti; i očima ćete gledati, i ne ćete vidjeti. Jer je odrvenilo srce ovijeh ljudi, i ušima teško čuju, i oči su svoje zatvorili da kako ne vide očima, i ušima ne čuju, i srcem ne razumiju, i ne obrate se da ih iscijelim. Blago vašijem očima što vide, i ušima vašim što čuju. Jer vam kažem zaista da su mnogi proroci željeli vidjeti što vi vidite, i ne vidješe; i čuti, što vi čujete, i ne čuše (Matt. 13:13.17). (prim. prev. Autor dopunjava tumačenje problema tvrdoćesrca, koji zadaje glavobolju svim tumačima Sv. Pisma, tako što piše, na drugim mestima, da Gospod namerno otvdne srce čoveka kada ovaj nije spreman da čuva i neguje trajno istinu koju jednom primi. Jer ako odbaci ono što je jednom primio, on počini profanaciju istine, i ne može nikad više da je primi. Tako, brigom Božanske providnosti, čovek, ako nije spreman, ne treba da veruje istinu.)* čutise ovde koristi u svakom smislu; u smislu biti poučavan; u smislu verovati; i pokoravati se; *slušajući ne čuju* označava odbijati pouku, verovanje, i poslušnost; *blažene uši koje čuju* ozančava blagoslov zbog primanja doktrine vere o Gospodu, i preko Reči od Gospoda./3/ Kod Jovana: *A koji ulazina vrata jeste pastirovcama. Ovce slušaju glas njegov. Oni koji su bili premene bili su razbojnici i lupeži; ali ovce nisu njih slušale. Ima i druge ovce koje nisu od ovoga stada; i njih moram dovesti, i one će slušati glas moj; i biće jedno stado, i jedan pastir; ovce moje čuju glas moj, i ja ih znam, i one znaju mene (Jovan 1:2-3,8,16,27): čuti glas* označava biti poučen u zapovestima vere, i primati ih s verom i poslušnošću. Isto je označeno onim što je Gospod često govorio: *Onaj ko ima uši, neka čuje (Matt. 11:15;13:9,43; Mark*

4:9, 23; Luka 8:8; 14:35)./4/ Slične su stvari označene i u ovim odlomcima: *Gle, glas iz oblaka, govoreći: ovo je sin moj voljeni, njega slušajte (Matt. 17:5). Ko ima nevjestu ženik je, a prijatelj ženikov stoji i sluša ga, i radošću raduje se glasu ženikovu (Jovan 3:29). Zaista vam kažem, i čas već je nastao, kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti (Jovan 5:25). mrtvi označavaju one koji još nemaju duhovnog života, zbog neznanja istine vere; čuti glas sina Božijega označava biti poučen u istinama vere, i pokoravati im se; živeti označava primiti duhovni život preko ovih istina./5/ Opet: Onaj koji je od Boga čuje riječi Božije: zbog ovoga, vi ne čujete, jer niste Božiji (Jovan 8:47). Isus reče: Svaki onaj koji je od istine, čuje glas moj (Jovan 18:37). Abraham reče bogatašu: Imaju Mojsija i proroke; njih neka slušaju (Luka 16:29). I rekoše o Isusu: sve dobro čini; i gluhe čini da čuju, i nijeme da govore (Marko 7:37); gluhi označavaju one koji ne znaju istine vere, pa stoga ne mogu da žive u skladu s njima (br. 6989); čuti označava poučavanje, primanje, i pokoravanje. Kod Jovana: A kad dođe on, Duh istine, uputi vas na svaku istinu; jer ne će od sebe govoriti, nego će govoriti što čuje, i javiće vam što će biti u napredak. I on će me proslaviti, jer će od mojega uzeti, i javiti vam (Jovan 16:13,14). sve što čuje označava sve ono što on primi od Gospoda. Ponovo: Svaki koji dakle sluša ove moje riječi i izvršuje ih, kazaću da je kao mudar čovjek koji sazida kuću svoju na kamenu. A svaki koji sluša ove moje riječi a ne izvršuje ih, on će biti kao čovjek lud koji sazida kuću svoju na pijesku (Matt. 7:24,26). Svaki koji ide za mnom i sluša riječi moje i izvršuje ih, kazaću vam kakav je (Luka 6:47). Čuti riječi njegove , označava naučiti i znati zapovesti vere koje su od Gospoda; slušti ih označava živeti u skladu s njima.*

9312. *I ustvoriš sve što kažem.* Da ovo označava slaganje od vere i ljubavi, vidi se iz značenja *ustvoriti što kažem* , što je živeti u skladu s onim što Gospod uči u Reči; jer ono što Jehova kaže, stoga to Gospod uči (Jovan 1:1-2,14). Živeti u skladu s ovim stvarima je slagati se s njima od vere i ljubavi. Slaganje od vere i ljubavi je živo slaganje, jer ima u sebi život vere i ljubavi. Slučaj sa slaganjem je isti kao i sa svakim čovekovim delom. U čovekovom delo ono što je živo, to je ljubav i vera. Sve druge stvari života, imaju život od, i u skladu s ovima; jer život ljubavi i vere je život od Gospoda, koji je život sam. Ovaj život je život neba, i svih onih koji postaju anđeli. Isto je i sa slaganjem.

9313. *Ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima.* (*ja ću delovati kao neprijatelj tvojim neprijateljima*). Da ovo označava da će Gospod otklanjati (odvraćati) sve obmane od zla, vidi se iz značenja *biti neprijatelj* (delovati kao neprijatelj), kada se kaže o Jehovi ili Gospodu, što je otklanjati (odvraćati) (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *tvojim neprijateljima*, što su obmane kojima je izvor zlo, jer u duhovnom smislu ovo su neprijatelji, jer oni neprekidno zlostavljaju i napadaju, i nastoje da razore istine koje potiču od dobra; jer oni su suprotni. Da *delovati kao neprijatelj*, kad se kaže o Jehovi ili Gospodu, označava odvraćati, naime, obmane od zla, je stoga što Gospod nikad ne deluje kao neprijatelj; jer on je milostsama i dobro samo; a u milost samu i dobro samo neprijateljstvo ne može da uđe, pa ni protivu obmane i zla. Nego obmana i zlo deluju na neprijateljski način protivu dobra i istine; to jest, oni koji su u obmani i u zlu su protiv onih koji su u istini i dobru; i zato što oni prvi razaraju sami sebe kada pokušavaju da razore ove druge, to izgleda kao da Gospod deluje kao neprijatelj, kad on samo čuva one koji su njegovi. Iz ovoga je jasno kako treba da se shvati *biti neprijatelj*, kada se kaže za Gospoda, naime, da to označava otklanjati (odvraćati) obmane koje potiču od zla. (Što se dalje tiče ove tajne, vidi šta je pokazano u br. 4299,7643,8265,8946.)

9314. *I biću (delovaću) kao protivnik tvojim protivnicima.* Da ovo označava da će on odvraćati sva zla koja potiču od obmana, što se vidi iz značenja *biću protivnik*, kada se kaže o Jehovi ili Gospodu, što je odvraćati (o čemu upravo gore, br. 9313); i iz značenja *protivnika*, što su zla od kojih su obmane, jer u duhovnom smislu ova zla su protivnici dobrima od kojih su istine. Da se *protivnicima* označavaju zla kod kojih su obmane, je zato što se *neprijateljima* označavaju obmane koje potiču od zla. Jer gde god se u Reči govori o obmani, govori se i o zlu, baš kao kad se govori o istini, govori se i o dobru (br. 683,793,7945,8339). Iz ovoga je jasno da je jedna stvar označena delovanjem kao *neprijatelj prema neprijatelju*, a druga *delovanjem protivnika prema protivniku*; a ovo nije samo ponavljanje da bi se naglasio jedan predmet.

9315. *Jer će anđeo moj ići pred tobom.* Da ovo označava život u skladu sa zapovestima Gospodovim, vidi se iz značenja *ići pred tobom*, kad se kaže o Gospodu, koji je ovde *anđeo Jehovin*, što je naučavati zapovesti vere i života, stoga i život u skladu s tim zapovestima (da *ići i putovati* označava živeti, vidi br.

1293,3335,4882,8557,9306); i iz značenja *anđela Jehovinog*, što je Gospod kao Božansko ljudsko (o čemu gore, br. 9303,9306). Da se Gospod kao Božanski ljudsko označava *anđelom*, je zato što su mnogi anđeli koji su se pokazivali pre Gospodovog dolaska u svet, bili Jehova sam u ljudskom obliku, to jest, u obliku anđela. Ovo se jasno vidi iz toga što su se anđeli koji su se pokazivali, nazivali *Jehovom* (Postanje 18:1,13-14,17,20,26,33); kao i anđeo koji se pokazao Gedeonu, o čemu čitamo u knjizi o Sudijama, a koji se nazivao Jehovom (6:12,14,16,22-24); pored drugih na drugim mestima. Gospod je bio Jehova sam u ljudskom obliku, ili što je isto, u obliku anđela. /2/ U to vreme njegovo Božansko ljudsko pojavljivalo se kao anđeo; o čemu sam Gospod kaže kod Jovana: *Abraham, otac vaš, bio je rad vidjeti dan moj; i vide, i obradova se. Ja sam prije nego se Abraham rodio (Jovan 8:56,58). Oče, proslavi ti sada mene u tebe samoga slavom koju imadoh u tebi prije nego svijet postade (Jovan 17:5). Da se Jehova nije mogao pokazivati ni na koji drugi način, vidi se iz Gospodovih reči kod Jovana: Ni glasa njegov kad čuste, ni lica njegova vidjeste (Jovan 5:37). Ne da je ko vidio oca osim onoga koji je od Boga; on vidje oca (Jovan 6:46)*. Iz ovih se odlomaka može znati šta je označeno Gospodom od večnosti. /3/ Razlogda je Gospod blagovoleo da se rodi kao čovek, je to da bi se obukao u ljudsko u stvarnom smislu, i da bi ga učinio Božanskim, kako bi spasio ljudsku rasu. Znaj dakle da je Gospod Jehova sam ili Otac u ljudskom obliku, što Gospod sam uči kod Jovana: *Ja i Otac smo jedno (Jovan 10:30). Isus reče: odsele poznajete ga, i vidjeste Oca. Onaj ko je vidio mene, vidio je i Oca; Vjerujete da sam ja u Ocu, i Otac u meni (Jovan 14:7,9,11). Sve što je moje, i tvoje je; i što je tvoje, moje je (Jovan 17:10)*. /4/ Ova velika misterija izložena je kod Jovana u ovim rečima: U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. Ona bješe u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo, i bez nje nije ništa postalo što je postalo. I Riječ postala tijelo i useli se u nas puno blagosti i istine, i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jedinorodnoga sina od Oca. Boga niko nikad vidio nije: jedinorodni sin koji je u naručju Očinom, ona ga javi (Jovan 1:1-3,14,18); Reč označava Božansku istinu koja je otkrivena ljudima; i pošto se se ova nije mogla otkriti osim preko Jehove kao čoveka, to jest, preko Jehove u ljudskom obliku. Stoga je Gospod rekao, *u početku bješe Riječ, i Riječ bijaše u Boga, i Bog bijaše Riječ*. Poznato je u crkvi da se *Rečju* označava Gospod, jer se ovo jasno kaže: *Riječ je postala tijelo, i useli se u nas, i i vidjesmo slavu njegovu, slavu jedinorođenog od Oca*. Da se

Božanska istina nije mogla otkriti ljudima osim preko Jehove u ljudskom obliku, jasno se kaže: *niko nikad nije vidio Boga; jedinorodni Sin, koji je u naručju Oca, on ga javi. /5/* Iz svega ovoga se vidi da je Gospod od večnosti bio Jehova, ili Otac, u ljudskom obliku; ali ne još i u telu, jer anđeo nema telo: I pošto je Jehova ili Gospod hteo da se obuče u celo ljudsko, radi spasenja ljudske rase, stoga je uzeo na sebe i telo. Stoga se kaže, *Bog jebio Reč, i Reč postade tijelo*. I kod Luke: *Vidite ruke moje i noge moje; ja sam glavom; opipajte me i vidite; jer duh tijela i kostiju nema kao što vidite da ja imam (Luka 24:39)*; ovim rečima Gospod je učio da on više nije Jehova u obliku anđela; nego da je bio Jehova čovek, što se označava Gospodovim rečima: *Dođoh od Oca, i dođoh u svijet; opet ostavljam svijet, i idem k Ocu (Jovan 16:28)*. (Da je Gospod, kad je bio u svetu, učinio svoje ljudsko Božanskim, vidi br. 1616,1725,1813,8864-8865,8878; istio tziako da je odstranio ljudsko od majke, tako da na kraju nije više bio sin Marijin, br, 2159,2649,9303,9306, i ono što je pokazano o ovim stvarima u navedenim odlomcima u br. 9194,9199.)

9316. *I odvešće te u zemlju Amorejsku i Hetejsku i Ferezejsku i Hananejsku i Hevejsku i Jebuzejsku, i ja ću ih istrijebiti*. Da ovo označava kada Gospod brani protivu zala i obmana koje napadaju crkvu i kada ih otklanja, vidi se iz značenja *anđela*, koji će ih odvesti među narode koji su ovde imenovani, što je Gospod (vidi br. 9303, 9315); i iz značenja Amoreja, Heteja, Ferezeja, i Hananeja, i Heveja i Jebuzeja, što su zla i obmane koje napadaju crkvu; ali koja su zla i koje obmane posebno označene svakom nacijom, može se videti gore (r. 8054). Jer kada su sinovi Izrailjevi ušli u zemlju Hanansku, tadaje reprezentativ crkve i neba bio ustanovljen među njima, a među nacijama reprezentativ zla i obmana koji napadaju crkvu (vidi br. 3686,4447,8317). I iz značenja *istriebiti* što je zaštititi, stoga ukloniti. (Da se se pakao uklanja samo kada se zaštite oni koji su u dobru i istini od onih koji su u zlu i obamni, vidi upravo gore, br. 9313.)

9317. *Nemoj se klanjati bogovima njihovijem*. Da ovo označava da se obmanama od zla ne treba klanjati, vidi se iz značenja *klanjati se*, što je obožavanje i bogoštovanje (vidi br. 4689); i iz značenja *bogova nacija*, što su obmane od zla (br. 4544,7873,9283). Obmanama od zla se klanja onda kada se to čini u skladu s doktrinom zasnovanom na obmanama istina i preljubočinskim dobrima. Ovo se

čini onda kada se vladavina i dobit smatraju kao ciljevi, a istine iz Reči kao sredstva.

9318. *Niti im služiti.* Da ovo označava da im se ne treba pokoravati, vidi se iz značenja *služiti*, što je pokornost (br. 8987,8991); a i sto tako i bogoslužjenje (br. 7934,8057).

9319. *Ni činiti što oni čine.* Da ovo označava da zla života ne treba slediti ili izvršavati ih, vidi se ovde iz značenja *činiti (dela)*, što su zla života. Da *ne činiti što oni čine* označava da ih ne treba sledovati ili izvršavati, jasno je.

9320. *Nego ih sasvijem obori.* Da ovo označava da se zla moraju sasvim ukloniti, vidi se iz značenja *oboriti*, kada se kaže o zlima i obmanama koje su označene nacijama zemlje Hananske i njihovim bogovima, što znači ukloniti. Da *oboriti (izlomiti)* označava ukloniti je zato što oni koji su u dobru i istini ne obaraju one koji su u zlu i obmani, nego ih samo uklanjaju; jer je razlog to što oni postupaju od dobra, a ne od zla; a dobro je od Gospoda, koji nikad nikoga ne obara. Nego oni koji su u zlu i od toga u obmani, nastoje da razore i koliko god mogu da unište one koji su u dobru, jer oni deluju od zla. Ali stoga što ulaze u sukob s dobrom koje je od Gospoda, stoga u sukob s Božanskim, oni sebe razaraju, to jest, bacaju se glavačke u prokletstvo i u pakao. Takav je zakon reda, kao što se može videti gore (br. 4299,7343,8945,8946). /2/ Da su Izraelićani i Jevreji razorili nacije u zemlji Hananskoj, bilo je stoga što su oni predstavljali duhovne i nebeske stvari, dok su narodi predstavljali paklenske i đavolske stvari, pa prve ne mogu da budu zajedno s drugima; jer su suprotne. Razlog da je Izraelićanima bilo dopušteno da razore te nacije bilo je to što među njima nije bilo crkve, nego samo reprezentativ crkve, pa stoga Gospod nije bio prisutan kod njih osim preko reprezentativa (br. 4307); jer oni su bili u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih; to jest, bili su u bogoštovanju koje je predstavljalo dobro i istinu, ali nisu bili u dobru i u istini. Ovakvim ljudima dopušteno je da razaraju, ubijaju, iskorenjuju, i da se predaju rušenju, ali to nije dopušteno onima koji su u spoljašnjim stvarima i u isto vreme u unutrašnjim, jer ovi ljudi moraju da deluju od dobra, a dobro je od Gospoda. /3/ Da su Jevreji i Izraelićani bili ovakvoga karaktzera, otvorno se kaže kod Mojsija: *Nemoj reći u srcu svome: za pravdu moju uvede me Jehova Bog u ovu zemlju da je naslijedim; ne*

ideš za pravdu svoju ni za čistotu srca svojega da naslijediš zemlju; jer si tvrdovrat narod (Zak., Ponov. 9:4-6). Jer su narod koji propada sa svojih namjera, i nema u njih razuma. Jer je čokot njihov od čokota Sodomskoga i iz polja Gomorskoga; grožđe je njihovo grožđe otrovno, puca su mu gorka. Vino je njihovo otrov zmajevski i ljuti jed aspidin. Nije li to sakriveno kod mene, zapečaćeno u riznicama mojim? (Zak. Ponov. 32:28, 32-34); u unutrašnjem smislu loza označava crkvu (br. 1069,5113,9277); grožđe i puca označavaju unutrašnja i spoljašnje dobra te crkve (br. 1071,5117,6378); a vino označava unutrašnju istinu te crkve (br. 1071,5117,6377). Iz ovoga je jasno šta je označeno da je njihov čokot od čokota Sodomskoga i iz polja Gomorskoga, i da je njihovo vino otrovzmajevski i jed aspidin. Da su ove stvari poznate Jehovi, to jest, Gospodu, označeno je sasakriveno kod mene, zapečaćeno u riznicama mojim. /4/ Kod Jovana: Vaš je otac đavo; i slasti od oca svojega hoćete činiti: on je krvnik od početka, i ne stoji na istini (Jovan 8:44). Stoga su nazvani rod preljubočinski i zli (Matt 12:39), i natražje aspidino (Matt. 3:7;12:34;23:33; Luka 3:7). Da je takva bila njihova priroda, opisano je od Gospoda u parabolama (Matt. 21:33-45; Marko 12:1-9); Luka 14:16-24;20:9-19). (Da je to bila najgora nacija; da kada su bogoštovali, da su bili u spoljašnjim bez unutrašnjih stvari; da među njima nije bilo crkve, vidi br. 3389,3479-3480,8882,9284).

9321. *Nego ih sasvijem obori i likove njihove sasvijem izlomi.* Da ovo označava na sličan način obmane bogoštovanja (to jest, da ove treba odbaciti), vidi se iz značenja *sasvijemizlomiti*, kada se kaže o obmanama koje su označene *likovima* (kipovima), što znači ukloniti (kao gore, br. 9320); i iz značenja *likova*, što su obmane u bogoštovanju (br. 3727,4580).

9322. *I služite Jehovi Bogu svojemu.* Da ovo označava bogoštovanje Gospoda samog, vidi se iz značenja *služiti*, što je bogoštovanje (vidi gore, br. 9318). Da to označava bogoštovanje Gospoda, je zato što u Reči *Jehova* označava Gospoda (br. 1343,2921,6956,8864).

9323. *I on će blagosloviti hljeb tvoj i vodu tvoju.* Da ovo označava uvećanje dobra ljubavi i istine vere, vidi se iz značenja *biti blagosloven od Jehove*, što je biti plodonosan u dobrima, i umnožen u istinama (vidi br. 2846, 3406, 4r981,8939),

stoga uvećanje u stvarima koje pripadaju ljubavi i veri; iz značenja *hljeba*, što je dobro ljubavi (vidi br. 276,680,2165,2177,6118,8410), i iz značenja *vode*, što je istina vere, u kompleksu, a *biti blagosloven od Jehove*, označava povećanje u ovima, pa je stoga bio običaj ku drevnim crkvama poželeći da Jehova blagoslovi hljeb i vodu; a bila je uobičajena forma u govoru kazati *hleb i voda* da bi se izrazilo prirodna hrana i prirodno piće, i da se time označi svo duhovno dobro i svaduhovna istina; jer ove hrane duhovni život, kao što hleb i voda hrane prirodni život (vidi br. 4976)./2/Takv o je značenja hleba i vode u sledećim odlomcima. Kod Isaije: *Jer gle, Jehova nad vojskama uzeće Jerusalimu i Judi potporu i pomoć, i svaku potrebu u hljebu i svaku potporu u vodi (Isa. 3:1).* *potpora u hljebu* označava moć i život dobra; a *potpora u vodi* označava moć i život od istine. Kod Jezekilja: *Za tije m reče mi: Evo, slomiću potporu u hljebu u Jerusalimu, te će jesti hljeb na mjeru i u brizi, i vodu će piti na mjeru i u brizi. Jer će im nestati hljeba i vode da će se čuditi među sobom (brat sa bratom) i sasušiće se sa bezakonja svojega (Jeze. 4:16-17);* *da nestati će hljeba i vode* označava biti lišen dobra ljubavi i istine vere, jasno je; jer se kaže da će se čuditi među sobom (*brat sa bratom, jedan s drugim*), i da će se sasušiti zbog bezakonja./3/ Na sličan način u sledećim odlomcima: *Hljeb će svoj jesti u brizi i vodu će svoju piti prepadajući se, jer će zemlja opustjeti i ostati bez svega što je u njoj za bezakonje svijeh koji žive u njoj (Jeze. 12:19).* *Gle, idu dani, govori Jehova Gospod, kad ću pustiti glad na zemlju, ne glad hljeba ni žeđ vode, nego slušanja riječi Jehovinih (Amos 8:11).* *A čovjek Božiji reče Jeroboamu, da mi daš po kuće svoje, ne bih išao s tobom niti bih jeo hljeba ni vodu pio u ovome mjestu. I otide drugim putem. Ali on odgovori: ne mogu se vratiti s tobom ni ići s tobom; niti ću jesti hljeba ni piti vode s tobom u ovome mjestu. Jer mi je rečeno: ne jedi hljeba ni pij vode ondje, niti se vraćaj putem kojim otideš. A on mi reče; ja sam prorok kao ti, i anđeo Jehovin reče mi: vrati ga sa sobom u svoju kuću neka jede hljeba i neka pije vode. Ali mu slaga. I vrati se s njim, te jede hljeba u njegovoj kući i pi vode. Za to ga udesi lav na putu i zakla (1 o Carevima 13:8.9,16-19,24);* *da ne jede hljeba i da ne pije vode u Jerusalimu* označavalo je da treba da se užasava dobra tamo, i isto tako i istine, jer su ovi bili profanisani (osvetogrđeni); jer je Jerusalim profanisao oltar i sve svete stvari bogoštovanja, vidi se i historijskih iskaza Reči utome poglavlju./4/ Nedostatak duhovnog dobra i istine bio je označen time što nije bilo kiše tri i po godin za vladavine Ahaba, tako da je nestalo

hleba i vode; a tada je Ilija otišao ženi u Sareptu i zatražio malo vode da pije i komad hleba da jede (1 o Carevima 17 and 18); jer, kao što je rečeno, *hljebom* se označavalo dobro crkve, a vodom istina crkve. A pošto su u to vreme stvari bile predstavljene jer je među njima bila reprezentativna crkva, i stoga što je Reč, čak i u istorijskim delovima, morala biti napisana u reprezentativima, stoga je pustošenje dobra i istine bilo predstavljeno nedostatkom hleba i vode. Pošto je *hleb* označavao svo dobro ljubavi u kompleksu, to su se žrtve nazivale *hlebom* (br. 2165); a Gospod sam se nazivao *hlebom koji silazi s neba* (Jovan 6:48,560,51); jer Gospod je dobro ljubavi samo.

9324. *I ukloniću bolest između vas.* Da ovo označava zaštitu od falsifikovanja istine i preljubičinjenja dobra, vidi se iz značenja *ukloniti između tebe*, kada se kaže o falsifikovanim istinama i preljubičinim dobrima koji su označeni *bolešću*, što je štiti, jer kada Gospod štiti od ovih, on ih uklanja (vidi br. 9313); i iz značenja *bolesti*, što je falsifikovana istina i preljubičino dobro. Ovo su bolesti duhovnog života, jer duhovni život nastaje i opstaje kroz istine koje pripadaju veri i dobrima koja pripadaju ljubavi. Kada se ove falsifikuju i izopačavaju, čovek se razboli /duhovno/; ali kad se one odriču u srcu, on duhovno umire. (Da *bolesti* označavaju i korespondiraju takvim stvarima, vidi br. 4958,5711-5727,9031.)

9325. *Ne će biti pometkinje i nerotkinje u zemlji tvojoj.* Da ovo označava da će se dobra i istine nastaviti svojim redom u neprekidnom napredovanju, vidi se iz značenja *neće biti pometkinje i nerotkinje*, što je napredovnije preporađanja svojim redom, stoga da će dobra i istine nastaviti da se razvijaju neprekidno (o čemu niže); i iz značenja *zemlje*, što je crkva (Da *zemlja* u Reči označava crkvu, vidi br. 566,662,8011,8732). Razlog zašto *zemlja* označava crkvu je to što je se tu misli na zemlju Hanansku, gde je bila crkva, i gde je bila i u pradrevna vremena (br. 3686,4447,4454,6516,8317); a u duhovnom svetu kad se pomene zemlja, ne opaža se nijedna zemlja, nego se opaža kvalitet nacije u njoj u pogledu religije. Iz svega ovoga se vidi šta je označeno u proročkim delovima Reči *novim nebom i novom zemljom*, naime, crkva unutrašnja i spoljašnja (br. 1850.3355.4535); jer ima unutrašnjih ljudi i spoljašnjih ljudi. /2/ Da se sa *neće biti pometkinje ni nerotkinje u zemlji* označava da će dobra i istine da se nastave u svom redu u neprekidnom napredovanju, je stoga što se svim stvarima koje se odnose na

rađanje označavaju u unutrašnjem smislu Reči stvari koje pripadaju duhovnom rođenju, stoga preporodu (br.2584,3860,3905,3915). Da su ovakve stvari označene *rođenjima*, jasno je iz mnogih odlomaka Reči, a otvoreno iz reči Gospodovih Nikodemusu:*Odgovori im Isusu i reče: Zaista vam kažem: ako se ko nanovo ne rodi, ne može vidjeti carstva Božijega. Reče Nikodemus njemu: kako se može čovjek roditi kad je star? eda li može po drugi put ući u u utrobu matere svoje i roditi se? kako to može biti? isus reče: ti si učitelj u Izrailju, i to li ne znaš? (Jovan 3:3-6. 9-10);biti rođen od vode i duha označava kroz istine vere i dobra ljubavi (vidi odlomke navedene u br. 9274). /3/ Da su ovakve stvari označene u Reči rođenjima, je zbog korespondencije brakova na zemlji sa nebeskim brakom, koji je brak dobra i istine (o kojoj korespondenciji vidi gore, br. 2727-2759). Ali u sadašnje vreme malo ko zna, i malo ko hoće da prizna da ljubav istinki bračna silazi odatle, iz razloga što su zemaljske i telesne stvari pred očima, i one gase i guše celu misao o ovj korespondenciji. Pošto je ljubav koja je istinski bračna iz ovga izvora, stoga se u Reči rođenjima i rađanjima označavaju stvari novog rođenja i rađanja označavaju stvari novog rođenja i rađanja od Gospoda. Otuda tjo , da otac, majka, sinovi, kćeri, i zetovi, i snahe, unuci, i mnogi drugi srodnici koji potiču od brakova, označavaju dobra i istine i njihova grananja, kao što je često pokazano u ovim objašnjenjima. Iz svega ovoga se može videti da se sa neće biti pometkinje i nerotkinje među vama označava da će dobra i istine proisticati svojim redom u neprekidnom trajanju. /4/ Da se sa pometljivošću (prevremenim porođajima ili pobačajima) i jalovošću (nerotkinjama) označavaju stvari koje se odnose na pobačaje i jalovost (neplodnost) u duhovnom smislu, naime, izopačenje dobra i istine, vidi se iz sledećih odlomaka: *Efraim, kad ga gledah, bješe kao Tir, posađen na ljupkome mjestu; ali će Efraim izvesti krvniku sinove svoje. Podaj im, O Jehova, utrobu pometljivu i dojke usahle. Za zloću njihovi izagnaću ih iz doma svojega (Osija 9:13-15);*ako se ne zna šta je označeno u unutrašnjem smislu *Efraimom, Tirom, krvnikom, sinovima, utrobom pometljivom, i usahlim dojnama*, ne može se znati ni šta sadrže ove proročke reči. Da *Efraim* označava intelekt crkve, koji je intelekt prosvetljen u odnosu na dobra i istine vere kojima je poreklo u Reči, može se videti gore (br. 3607,6767,8902); i da *sinovi* označavaju istine vere (br. 489,491,533,1147,4257). Iz ovoga je jasno šta se označava *Efraimom koji vodi sinove svoje krvniku*. Da *grudi* označavaju osećanja*

dobra i istine, može se videti (br. 6432); stoga *grudi usahle* označavaju da nema osećanja; a da ima na njihovom mestu zlih želja da se izopačaju /osećanja/. Iz ovoga je jasno šta se označava *utrobom pometljivom*, naime, izopačenje dobra i istine. Da svi ovi izrazi označavaju stvari duhovnog života, jasno je, jer se izjavljuje, *zbog zloće djela njihovihizagnaću ih iz doma moga. Iz doma Jehovinog* označava iz crkve i iz neba (b. 2233-2234,3720,5640)./5/ Kod Malahije: *I zaprijetiću vas radi proždrljivcu, te vam ne će kvariti roda zemaljskoga, vinova loza u polju ne će vam biti nerodna, I zvaće vas blaženim svi narodim jer ćete biti zemlja mila (Mal. 3:11-12); vinova loza ne će vam niti nerodna* označava da će se istine i dobra vere u crkvi nastaviti svojim redom; jer loza označava istinu i dobro duhovne crkve (br. 1069,6375,9277); a *polje* označava crkvu (br. 2971,9139,9295). *Mila zemlja* označava crkvu koja je preporođena kroz istine i dobra crkve; a što pokazuje šta je označeno sa *bićete mila zemlja*. (Da *zemlja* označava crkvu, može se videti gore.) /6/ Kod Mojsija: *I ako ove zakone uzaslušate i uzdržite i ustvorite, i Jehova će Bog tvoj držati tebi zavjet i milost, za koju se zakleo ocima vašim. Bićeš blagosloven mimo sve narode: ne će biti u tebe ni muškoga ni ženskoga neploda, ni među stokom tvojom. I ukloniće između tebe svaku bolest, a od ljutih zala Egipatskih koja znaš, ne će ni jedno pustiti na tebe (Zak. Ponov. 7:12,14-15);ne će biti muškoga neploda, ili ženskoga neploda* označava da ne će biti nijednog bez života od istine i dobra; stoga da će biti duhovno živi. Pošto *neplodanima* ovo značenje, žene su se u drevno vreme smatrale lišenim života ako su bile neplodne; kao što je bila Rahela, koja je ovako o sebi govorila Jakovu: *A Rahela vidjevši gdje ne rađa djece Jakovu, pozavidje sestri svojoj; i reče Jakovu: daj mi djece, ili ću umrijeti (Postanje 30:1; br. 3908).*/7/ *Neplodnim* su tako isto označeni i oni koji nisu u dobru jer nisu u istinama, a ipak čeznu za istinama kako bi bili u dobru /pravom/; kao što je slučaj sa *pravednimnarodima /Neznabošcima/* izvan crkve; kao u ovim odlomcima: *Veseli se, nerotkinjo, koja ne rađaš, zapjevaj i poklikni, ti koja ne trpiš muka od porođaja, jer pusta ima više djece nego li ona koja ima muža (Isa.54:1).Jehova iz praha podiže ubogoga, i iz kala uzvišuje ništega. Od nerotkinje naseljava kuću, učinivši je radosnom majkom sinovima (Psalam 113:7-9).*/8/ U Haninom proročanstvu kad je rodila Samuila: *Koji bijahu siti, naimaju se za hljeb; a koji bijahu gladni, nijesu više; i nerotkinja rodi sedmero, a koja imaše djece, iznemože (1 Sam.2:5).* U gornjim odlomcima se *nerotkinjom* označavaju

Neznabošci koji se pozivaju u crkvu, i na koje se crkva prenosi kada stara crkva prestane, to jest, kada oni koji su ranije bili u crkvi, više nisu u veri, jer nisu u ljubavi prema bližnjem. Ova crkva je ono što se označava *sonom koja ima mnogo djee, a koja iznemože, i onom koja ima muža*, u odlomku kod Isaije. Ali druga crkva, to jest, nova crkva Neznabožaca označena je *nerotkinjom i onomkoja je pusta a koja ima mnogo sinova, i onom koja rodi sedmerao, i koja napuni kućuradosna majka sinovima. Roditi sedmero* označava biti preporođen potpuno; jer *sedam* ne znači sedam, nego potpuno (vidi br. 9228). Iz svega ovoga vidi se šta je označeno sledećim rečima Gospodovim: *Jer, gle, idu dani u koje će se reći: blago nerotkinjama, i utrobama koje ne rodiše, i sisama koje ne dojiše (Luka 23: 29);* gde je predmet o kome se goori svršetak vremena, koji je poslednje vreme crkve. /9/ U drugoj knjizi o Carevima: *Tada ljudi iz Jerihona rekoše Jelisiju: gle, dobro je živjeti u ovome gradu, kao što gospodar naš vidi; ali je voda zla a zemlja nerodna. A on im reče: donesite mi nov kutao /krčag/, i metnite u nj soli. I donesoše mu. A on izide na izvor i baci u nj so, govoreći: ovako veli Jehova, Iscijelih ovu vodu, da ne bude više od nje smrti ni nerodnosti (2 o Carevima 2:19-21).* Niko ne može znati šta se skriva u ovim rečima osim iz unutrašnjeg smisla; jer sva čuda koja se iznose u Reči, sakrivaju u sebi stvari koje pripadaju Gospodovom carstvu, ili crkvi (br. 7337,7465,9086); pa je stoga nužno znati šta je pretstavljeno *Jelisijem*, a šta *Jerihonom*, šta *zlom vodom i nerodnom zemljom*, što *novim krčagom (kutlom)* a šta *solju u njemu*, a šta *izvorom vodenim u koji je so bačena*. Da *Jelisej* pretstavlja Gospoda kao Reč, vidi br. 2762; da *voda* označava istine vere, br. 28,2702,8138,8568; stoga da *zla voda* označava istine bez dobra, a *nerodna zemlja* označava dobro crkve koje stoga nije živo; novi kutao, to jest, nova posuda, označava poznavanja dobra i istine (br. 3968,3979,3318); *so* označava čežnju istine za dobrom (br. 9207); *izvor vodeni* označava čovekovo prirodno koje prima poznavanja istine i dobra, i koje se popravljaju kroz čežnju za istinom radi dobra./10/ Iz svega ovoga vidi se da ovo čudo sakriva u sebi popravak crkve i iživota uz pomoć Gospoda kroz Reč, i kroz čežnju za dobrom; koji se popravak postiže kada zbog ove čežnje čovekovo prirodno prima istine iz Reči. Da se ovo desilo blizu Jerihona, bilo je stoga što je ovaj grad smešten ne daleko od Jordana; a *Jordanom* se označava ono u čoveku crkve što prima istine, stoga se označava prirodno (br.1585,4255). Da je čovekovo prirodno ono što prvo prima istine iz Reči

od Gospoda, a daje poslednje koje se preporuča, i da kada se ono poroditi, ceo čovek je preporođen, bilo je označeno Gospodovim rečima Petru, kada je prao noge učenicima: *Isus reče: opranome ne treba do samo noge oprati, jer je sav čist (Jovan 13:10)*; (da se *stopalima /nogama/* označavaju stvari prirodnog čoveka, i u opšte prirodno samo, vidi br. 2162,3147,5327-5328. (Jer da bi čovek bio preporođen, prirodni ili spoljašnji čovek mora biti u korespondenciji sa duhovnim ili unutrašnjim čovekom, vidi br. 28560,3167,9046,9061.)

9326. *I broj dana tvojih napuniću.* Da ovo označava sve do potpunog stanja, vidi se iz značenjadana, što su stanja života (br. 23,487-488,8636); ovde stanja novog, ili duhovnog života, što je život onoga koji je preporođen; i iz značenja *napuniti dana*, što je u potpunosti. *Sve do potpunog stanja* znači sve dok se čovek ne preporodi. Da će se istine i dobra nastaviti u neprekidnom napredovanju sve do ovoga /stanja/, označeno je rečima *ne će biti pometkinje ni nerotkinje u zemlji tvojoj* (o čemu upravo gore, br. 9325).

9327. *Pustiću strah svoj pred tobom.* Da ovo označava strah onih koji su u zlima od obmane, vidi se iz značenjasinova *Izrailjevih, pred kojima će strah biti poslan*, što su oni koji su u duhovnom dobru, to jest, u istini od dobra (vidi br. 5803,5806,8234,8805). (Da narodi zemlje Hananske, kojima je poslan strah zbog sinova *Izrailjevih*, označavaju zla od obmane i obmane od zla, vidi br. 1413,1437,8065,8317). Stoga se rečima, *Uplašiću svaki narod na koji dođeš* označava strah onih koji su u zlima od obmane zbog istina od obra./2/ Ovde je slučaj ovakav. Sva moć u duhovnom svetu je od istina koje su od dobra, stoga od istina koje proizlaze od Gospoda. Ovo se može jasno videti iz toga što Gospod raspolaže svim stvarima u nebu, i svim stvarima u paklu, i svim stvarima u svetu, preko istina koje su od njega; jer je Božanska istina koja proističe od Gospoda ono kroza šta je sve postalo, i kroza šta sve opstoji. Da je ovako, ne mogu shvatiti oni koji misle samo od onog što jematerilano, kao oni koji misle i pripisuju poreklo i održavanje svih stvari prirodi. Ovi ne mogu da imaju neku ideju o istinama osim da su one bez ikakve moći, jer da su samo predmeti mišljenja, o kojima oni ne opažaju ništa suštinsko, a još manje supstancijalno; iako znaju da misao upravlja celim telom, da čini da se njegovi delovi pokreću, upravo u skladu s njegovim kavalitetom /tela/; tako isto da nema ničega u svemiru da se ne odnosi na istinu

koja je od dobra. (Da istina ima svu moć, a koja je sama suštinska /stvar/, vidi br. 8200.) Iz svega ovoga se vidi da anđeli imaju moć od istine Božanske koja je od Gospodai da se zbog toga nazivaju *moćima* (silama). Priroda moći koju imaju istine od dobra, to jest, istine od Gospoda, može se videti iz iskustva koje je zabeležen o ruci, koja korespondira takvoj istini, u br. 4932-4935./3/Pošto istina ima takvu moć, to sledi da obmana od zla nema nikakve moći, jer je lišena istine od dorba, stoga lišena moći. Stoga oni koji su u paklu - a svi su tamo u obmanama od zla – nemaju nikakve moći; pa stoga hiljade njih mogu da bude oterani i raspršeni od jednog anđela neba, kao što se prašak odagna dahom usta. Iz svega ovoga se može videti zašto su oni koji su u zlima od obmana u strahu od onih koji su u istinama od dobra. Ovaj se strah nazibva *strahom Božijim (strahom od Boga)* (Postanje 35:5; Jov 13:21). i u ovim odlomcima: *Jer zadadoh moj strah zemlji živijeh i Faraon i sve mnoštvo njegovo će ležati među neobrezanima i s onijema koji su pobijeni mačevima (Jezek. 32:32).Ako povrgnete uredbe moje i duši vašoj omrznu zakoni moji da ne tvorite sve zapovjesti moje, i raskinete zavjet moj...A koji od vas ostanu, metnuću strah u srcanjihova u zemljama neprijatelja njihovijeh, te će ih goniti list kad šušne zaljuljavši se, i oni će bježati kao ispred mača, i padaće a niko ih ne će tjerati (Levitska 26;15,36);* ovdese opisuje strah onih koji su u zlima od obmane, i u obmanama od zla. Kaže se da će ih šuštanje lista goniti, i da će bježati kao od mača, jer *list* označava istinu (br. 885), a *mač* označava istinu koja se bori protiv obmane od zla (br. 2799,6353,8294). Da takvi nemaju moći protivu istine, označeno je sa *padaće i kad ih niko ne goni*.

9328.*I uplašiću svaki narod na koji dođeš.* Da ovo označava smetnju (pometnju,užas) svih /koji su u / obmanama, vidi se iz značenja *uplašiti*, vidi se iz značenja *uplašiti* što je smesti se (o čemu niže); i iz značenja *naroda*, što su oni koji su u istinama, stoga, govoreći apstraktno, u istinama a u obrnutom smislu u obmanama (br. 1259,1260,2928,6232). Razlog zašto *strah* označava smetnju (užas) je to što oni koji su u smetnji, oni su u strahu uma i srca da će poludeti, pa stoga sami srljaju u propast. Da je ovakva pometnja označenastrahom, vidi se kod Zaharije; *I u to će vrijeme biti velika pometnja među njima od Jehove među onima koji se bore protivu Jerusalima; i hvataće jedan drugogaza ruku, i ruka će se jednoga podignuti na drugoga (Zah. 14:13); boriti se protivu Jerusalimaoznačava*

/borbu/ protivu crkve, stoga protivu istina i dobara koja čine crkvu; da *velika pometnja* označava strah (užas) koji ide do ludila, jasno je. Kod Mojsija: *Ali će ih predati Jehova Bog tebi, i zatiraće /strašiće ih/ ih zatiranjem velikijem dokle se ne zatru (Zak. Ponov. 7:23); veliko zatiranje* označava pometnju.

9329. *Na koji dođeš.* Da ovo označava u prisutnosti Gospoda, vidi se iz značenja *doći nanekoga*, što je prisustvo (vidi br. 5934,6963,7631). Da je prisustvo Gospoda označeno je stoga što je predmet o kome se govori moć istine protivu zala i obmana; a sva istina i njena moć su od Gospoda. Štaviše, sinovi Izrailjevi, za koje se ovo kaže, označavaju istine koje su od Gospoda, to jest, duhovne istine (br. 5414,8234,8805).

9330. *I obratiću k tebi (okrenuti prema tebi) pleća svih neprijatelja tvojih.* Da ovo označava bekstvo i prokletstvo obmana, vidi se iz značenja *neprijatelja*, što su obmane od zla (br.9313-9314); i iz značenja *okrenuti (dati) pleća*, što je bežanje. Da to označava i prokletstvo je stoga što oni koji su u obmana od zla beže od istina od dobra, pa se bacaju sami u pakao, to jest, u prokletstvo. /2/ Ovde je ovakav slučaj. U drugom životu, oni koji su u obmanama od zla, bore se protivu onih koji su u istinama od dobra. Razlog da im se dopušta da se bore je da bi iz toga došlo dobro. Dobro koje dolazi iz toga je to što se oni koji su u istinama od dobra tako utvrđuju u istinama protivu obmana, a oni koji su u obmanama od zla potvrđuju se u obmanama, i sami sebe pustoše; jer se u drugom životu obmane se odvajaju od onih koji su u istinama od dobra, a istine se odvajaju od onih koji su u obmanama od zla. Na ovaj način oni koji su u istinama od dobra podižu se u nebo, dok oni koji su u obmanama od zla propadaju u pakao; i kad su u paklu, oni su u strahu i pometnji od istina od dobra, u kome su anđeli od Gospoda./3/ Da takvo stanje čeka one koji su u obmana od zla, i one koji su u istinama od dobra, Gospod uči u ovim odlomcima: *Jer koji ima, i daće mu se, i preteći će mu; a koji nema, uzeće mu se i ono što ima (Matt.13:12). Uzmi od njega kesu i podaj je onome što ima deset kesa; jer vam kažem, da će se svakome koji ima dati; a od onoga koji nema, uzeće se i ono što ima (Luka 19:24-26).*

9331. *I poslaću starješine (stršljena) pred tobom.* Da ovo označava pometnju koju osećaju oni koji su u obmanama od zla, vidi se iz značenja *stršljena* što je ono što

bode a što su smrtne obmane, a koje stoga izazivaju strah. Pometnija se odnosi na one koji su u zlima; a strah na one koji su u obmanama (što se tiče straha i pometnije ovih drugih, vidi gore, br. 9327). Da *stršljenovi* označavaju strah koji osećaju oni koji su u obmanama, je stoga što su krilati, i što imaju bodljike, kojima zadaju smrtonosne rane. Jer i male i veće životinje označavaju stvari koje se odnose na osećanja, to jest, osećanja koja se odnose na volju; ili označavaju stvari koje se odnose na misli, to jest, na razum. Jer se sve stvari u čoveku odnose ili na njegovu volju ili na njegov razum; one stvari koje se ne odnose ni na jedno ni na drugo te nisu u čoveku, pa tako ni ne pripadaju čoveku. One životinje koje hodaju, kao i one koje puze, označavaju osećanja u oba smisla; stoga dobra ili zla, jer ova pripadaju osećanjima. Dok one životinje koje lete, kao i krilati insekti, označavaju stvari koje pripadaju mislima u oba smisla; stoga istinama ili obmanama, jer ove pripadaju mislima. Da životinje označavaju dobra, ili zla, vidi br. 9280; da puzavci označavaju isto u spoljašnjem čulnom, br. 746,909,994; da ono što leti (leteće stvari) označavaju istine ili obmane, br. 40,745,776,5149,7441; stoga *krilatiinsekti* označavaju slične stvari, ali u čovekovim krajnjim /stvarima/. /2/ Ali obmana o kojima se sada govori ima više vrsta; ima obmana koje ne škode, ima obmana koje škode malo, ima ih koje škode jako, a ima ih i koje ubijaju. Koje su vrste, zna se po zlu iz kojega izvire; jer svaka obmana koja škodi, ili ubija, izvire od zla; jer obmana od zla je zlo koje se pokazuje u formi. Osim toga, u drugom životu, kada se ovakve obmane pokazuju u vidljivom obliku, vide se kao jata insekata i nečistih leteći stvari, čije je izgled strašan, već prema obliku zla iz kojega izvire. Iz svega ovoga je vidljivo zašto je *stršljenovima* označava strah koji osećanju oni koji su u obmanama od zla. Na sličan način u Zakonima Ponovljenim (Deutoronomiumu): *I stršljene će poslati Jehova Bog na njih dokle ne izginu oni koji bi ostali i sakrili se kod tebe (Zak. Ponov. 7:20).* /3/ Svuda u Reči pominju se insekti raznih vrsta, i oni uvek označavaju obmane ili u krajnjim (to jest, u čovekovim spoljašnjem čulnom), što su zla i obman koje izvire iz obmana čula, i iz raznih uživanja i prohteva tel, koji zavodesvojim slastima i svojim izgledom, i čine da se racionalno slaže, i tako se utapaju u obmane od zla. (Da obmane ove vrste označavaju zubećim muhama Egipta, vidi 7441; isti tako skakvcima, br. 7643; i da se žabama u Egiptu označavaju umovanja od obmana, br. 7351-7352, 7384; a ušima, zla neke vrste, br. 7419; a crvima obmane koje uništavaju i muče, br.

8481./4/ Ovakva zla i obmane označene su i *insektima (bubinama)* raznih vrste u ovim odeljcima. Kod Isaije: *I tada će Jehova zazviždati muhama koje su nakraj rijeka Egipatskih i pčelama koje su u zemlji Asirskoj; I doći će i popadaće sve u puste doline i u kamene rasjeline i na sve česte i na svako drvcce (Isa. 7:18-19)*;predmet o kome se ovde govori je Gospodov dolazak, i stanje crkve u to vreme.*Muhanakraj rijeka Egipatskih* označava obmanu u krajnjim, to jest, u čovekovom spoljnom čulnom (br. 7441); *pčela u zemlji Asirskoj* označava obmanu koja izopačuje umovanja , jer *Asirija* označava umovanje (br. 1186); *pusta dolina (reka)* označava obmanu koja svuda vlada; *kamene rasjeline* označavaju istine vere u zatamnjenju, jer su uklonjene od svetla neba (vidi br. 8581); *česte* označavaju istine koje se rađaju slične vrste (br. 2682)./5/ Ponovo: *Bih vas sušom i medljikom, gusjenice izjedoše obilje u vrtovima vašim i u vinogradima vašim i na smokvama vašim; ipak se ne obratiste k meni (Amos 4:9). Što osta iz gusjenice izjede skakavac, i što osta iza skakavca izjede hrušt, a što osta iza hrušta izjede crv. Otriježite se, pijanice, i plačite;I ridajte svi koji pijete vino, za novijem vinom, jer se ote iz usta vaših (Joilo 1:4-5). I gumna će se napuniti žita, a kace će se prelivati vinom i uljem. I naknadiću vam godine koje izjede skakavac, hrušt i crv i gusjenica, velika vojska moja, koju slah na vas (Joilo 2: 24-25).* Da su obmane i zla u krajnjim – to jest, u spoljašnjem čulnom čoveka crkve – označene vrstama insekata koji su ovde opomenuti, vidi se iz raznih izraza, jer je predemt o kome se govori izopačenje istine i dobra crkve. (Šta je označeno *skakavcem, i hruštom*, vidi br. 7643; i da su *vrtovima, vinogradima, smokvama, vinom, i novim vinom (mastikom)*, koji su unušteni od ovakvih insekata, označena dobra i istine u opšte, već je bilo pokazano u ovim objašnjenjima.) /6/ Kod Davida: *Provre zemlja njihova žabama, i u klijeti careva njihovijeh. Reče, i dođoše bubine, uši po svijem krajevima njihovijem (Psalam 105:30-31)*; govoreći o Egiptu (šta je tamo označeno *žabama*, vidi br. 7351-7352,7384, a šta *ušima*, br. 7419). Kod Mojsija: *Vinograde ćeš saditi i radićeš ih a ne ćeš piti vina niti ćeš ih brati, jer će izjesti crvi (Zak. Ponov. 28:39)*; *crv* označava svaku takvu obmanu i zlo u opšte./7/ Kod Isaije: *Ne bojte se ruženja ljudskoga i od huljenja njihova ne plašite se. Jer će ih moljac izjesti kao haljinu, i kao vunu izješće ih crv (Isa.51:7-8)*; *moljac* označava obmane u čovekovim poslednjim; a *hrušt*, zla u njima;*haljina koju jede moljac*, označva niže ili više spoljašnje istine koje pripadaju čovekovom čulnom (br.2476,5248,8212), a *vuna*

koju će pojesti crv označava niža ili više spoljašnja dobra koja pripadaju čovekovom čulnom, ko što se vidi iz mnogih odlomaka, a isto tokakao iz značenja *ovce*, od koje dolazi vuna, što je dobro ljubavi prema bližnjem (vidi br. 4169). (Šta, i kakvoga su kvaliteta čovekove poslednje stvari, vidi br. 4009,5077,7693,9212,9216).

9332. *Da tjeraju Heveje, Hananeje, i Heteje ispred tebe.* Da ovo označava bežanje obmana koje su od zala, vidi se iz značenja *tjerati* (izagnati), što je nagnati u bekstvo, stoga bežati; i iz značenja *Heveja, Hananeja i Heteja*, što su obmane od zala – *Heveji*, obmane od lakšeg zla (br. 6860); *Hananeja*, obmane od najvećeg zla (br. 2913,6858). (Da se *narodima u zemlji Hananskoj* označavaju sve obmane i zla u kompleksu, vidi navedene odlomke u b. 9327).

9333. *Ne ću ih otjerati ispred tebe za jednu godinu.* da ovo označava, a ne će biti užurbanog bežanja ili uklanjanja, naime, obmana i zala, označeno je narodima u zemlji Hananskoj, vidi se iz značenja *otjerati ispred*, što je bežanje, jer u drugom životu oni koji su u obmanama i zlima ne istjeruju se, nego beže sami od sebe (da da se označava i uklanjanje, videće se niže); i iz značenja *za jednu godinu*, što je ono je užurbano; jer reči slede, po malo ću ih odgoniti ispred tebe, čime se označava otstranjivanje postepeno u skladu sa redom. /2/Da kada se odnosi na zla i obmane, *otjerati* označava ukloniti je stoga što čovek ne tera obmane i zla, nego se uklanjaju /same/. Onaj ko ne zna kakavje slučaj sa čovekovim oslobađanjem od zala i obmana, ili s oprostjenjem njegovih grehova, može da pomisli da se grehovi brišu kada se kaže da su oprošteni. Ovo verovanje dolazi od doslovnog smisla Reči, gde se ponekad koristi ovaj izraz, što izaziva u umovima mnogih zabludu da kada prime oprostjenje (apsoluciju), oni postajupravedni i čisti. Ali ovi ljudi ne znaju ništa o tome kako se praštaju gresi; naime, da se čovek ne čisti od njih; nego da se uzdržava od njih po Gospodu kada karakterom postaje takav da se drži u dobru i istini kada se nanovo rodi; jer tada stiče život dobra i ljubavi prema bližnjem i istine vere. Jer sve ono što čovek od najranijeg detinjstva, misli,hoće, govori, i čini dodaje se njegovom životu i sačinjava ga. Ove se stvari ne mogu iskoreniti, nego samo ukloniti, i kada se uklone, čovek izgleda kao da lišen greha, zato što su bili uklonjeni (br. 8393,8988,9014). Zbog toga što izgleda da čovek misli i čini dobro i istinu od sebe, kad u stvari to nije od njega nego od Gospoda, stoga se kaže u Reči

da je čist od greha, i da je *pravedan*; kao kod Isaije: *Ako su grijesi vaši budu kao skrljet, postaće bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postaće kao vuna (Isa. 1:18)*; i u mnogim drugim odlomcima. /3/ Da je takav slučaj, bilo mi je datoda znam po stanju duša u drugom životu. Svako donosi sa sobom iz sveta sve stvari svog života, to jest, sve što je mislio, želeo, govorio, i radio; pa čak i sve to je videoi čuo od detinjstva do kraja svog života u svetu, tako da ne manjka ni najmanja pojedinost (br. 2474). Oni koji i svetu žive životom vere i ljubavi prema bližnjem, tada mogu da se uzdržavaju od zala i da se drže u dobru, i tako da se uzdignu u nebo. Ali oni koji ne vode život vere i ljubavi prema bližnjemu, nego žive životom ljubavi prema sebi i svetu, ti tonu u pakao, jer se oni ne mogu uzdržavati od zala i držati u dobru. Iz ovoga se vidi zašto, kada se *oterati* odnosi na obmane i zla, to označava uklanjanje. U ovome stihu i sledećem, govori se o ovome uklanjanju u unutrašnjem smislu, i tamo se otkrivaju njegove tajne.

9334. *Da ne opusti zemlja.* Da ovo označava nedostatak u tome slučaju, i samo malo duhovnog života, naime, ako se uklanja žurno – vidi se iz značenja *zemlje*, što je crkva u opšte, vidi br. 9325; i da označava crkvu posebno, ili preporođenoga čoveka, br. 82,620,536,4111,1733,3368,3379.) Preprođeni se čovek naziva *zemljom* kod Malahija: *I zvaće vas blaženim svi narodi, jer ćete biti zemlja mila (Mal. 3:12)*. I iz značenja *pusta*, što je nedostatak i samo malo duhovnog života; jer se *pustom*, kada se kaže za crkvu u čoveku, označava nedostatak istine i dobra, stoga nedostatak duhovnog života; jer se duhovni života otuda izvodi. /2/ U pogledu toga da postoji nedostatak i samo malo duhovnog života, ako se užurbano uklone obmane i zla, ovakav je slučaj. Kada se čovek preporađa, što se izvodi usađivanjem duhovne istine i dobra, kao i uklanjanjem u isto vreme obmane i zla, on se ne preporađa žurno, nego polagano. Razlog je to da se sve stvari koje čovek od detinjstva misli, namerava, i čini, dodaju njegovom životum, i sačinjavaju ga, one stvaraju takvu vezu između sebe da se jedna stvar ne može odstraniti a da se ne otstrane i sve ostale. Jer je zao čovek slika pakla, a dobar čovek slika neba; a zla i obmane kod zlog čoveka povezane su međusobno kao što su povezane u paklenim društvima, čiji je on deo. Iz ovoga je jasno da se zla i obmane kod zlog čoveka ne mogu ukloniti sa svog mesta odjednom; nego samo onoliko koliko se usađuju dobra i istine svojim redom, na unutrašnji način;

jer nebo u čoveku uklanja pakao iz njega. Kad bi seto desilo odjednom, čovek bi propao; jer sve stvari koje su povezane i uobličene, bile bi poremećene, i oduzele bi mu život. /3/ (Da preporod, ili usađivanje života neba u čoveku, počinje od detinjstva i da se nastavlja sve do kraja njegovog života u svetu, i da se posle njegovog života u svetu nastavlja kroz večnost, vidi br.

2679,3203,5912,9258). Osim toga – a ovo je tajna – preporađanje (preporod) u svetu samo je podloga za usavršavanje njegovog života u večnosti. (Da se čovek koji živi u dobru, da se usavršava u drugom životu, može se videti iz onoga što je bilo rečeno o maloj deci, br. 2289-2309; i o stanju i sudbini neznabožaca u tome životu, br. 2589-2604).

9335. *I da se zvjerje poljsko ne namnoži na njoj.* Da ovo označava ulivanje obmana od uživanja ljubavi prema sebi i svetu, vidi se iz značenja *namnožiti se*, kada se kaže o žurnom uklanjanju zala i obmana, što je ulivanje; i iz značenja *zvjerja poljskog*, što su obmane od uživanja ljubavi prema sebi i svetu. *Zvjerjem* raznih vrsta koje se pominje u Reči, označavaju se dobra i zla osećanja (vidi br. 9280); stoga se *divljim zvjerjem* označavaju osećanja obmana koja potiču od uživanja ljubavi prema sebi i svetu. Osim toga, ova se osećanja u drugom životu pretstavljaju *divljim zverima*, kao panterima, tigrovima, divljim veprovima, vukovima, i medvedima. Oni su kao divlje zveri, jer oni koji su u tim ljubavima, su u zlima svake vrste i u obmanama iz ovih, i kao divlje zveri oni gledaju na i postupaju tako prema svojim drugovima. (Da sva zla i obmane izviru iz ovih ljubavi, vidi br. 2041,2045,8487,8678). /2/ Dabi se zbog žurnog uklanjanja zala i obmana, obmane od tih zala ulile, to je zato što dobra i istine treba da uklone zla i obmane, tako što se ove usađujuu postepeno; jer se obmane mogu ukloniti samo preko istina; a zla se mogu ukloniti samo preko dobara. Ako se ovo ne radi postupno i u skladu sa redom, obmane koje odobravaju ova zla će se uliti; a istine se ne će više priznavati. Jer pre nego se nanovo rodi, ove ljubavi vladaju u svakom čoveku, a kada se obmane uliju, istine se više ne priznavaju. Osim toga, čovek koji se preporađa, on se drži u osećanju istine, i dok je u ovome osećanju, traži na svim stranama istine među sećanjima-znanjima u prirodnom; a tada mu se obmane spoljašnjih čula pokazuju - jer ih tamo ima u obilju – i kad on udahne uživanja ovih ljubavi prema sebi i svetu, on iz ovih ljubavi uzima samo obmane, koje se ulivaju, i

ispunjavaju njegov um, ako se obmane od zla uklone odjednom. Ovo su stvari koje su označene u unutrašnjem smislu sa *Ne ću ih otjerati ispred tebe za jednu godinu, da neopusti zemlja i da se zvjerje poljsko ne namnoži na njoj. /3/* Dativlje zveri označavaju obmanu i zlo koji izvire iz ljubavi prema sebi i svetu, jasno je iz odlomaka u Reči gde se pominju; kao u sledećim: *I ondje će biti nasap i put, koji će se zvati sveti put; ne će po njemu ići nečisti, nego će biti za njih. Ne će ondje biti lava, i ljuta zvijer ne će ići po njemu (Isa 35:8.9).* Kad pustim na vas glad i ljute zvijeri, koje će ti djecu izjasti (Jez. 5:17). Ako pustim ljute zvijeri na zemlju, te pomore ljude, i ona opusti da niko ne može prolaziti od zvjerja (Jezek. 14:15). I ostaviću u pustinji tebe i sve ribe iz tvojih rijeka, i pašćeš na zemlju i ne ćeš se pokupiti ni sabrati, a zvijerima zemaljskim i pticama nebeskim daću te da te jedu (Jezek. 29:5). I učiniću s njima zavjet mirni (zavjet o miru) i istrijebiću divlje zvijeri iz zemlje, i oni će živjeti u pustinji bez straha. I ne će više biti plijen narodima, i zvijeri zemaljske ne će ih jesti (Jezek. 34:25,28). /4/ I potrću čokote njezine i smokve za koje govori: plata su mi, što mi dadoše milosnici moji; i obratiću ih u šumu da ih jede zvijerje poljsko (Ozeja 2:12). Za to će tužiti zemlja, i što god živi na njoj prenemoći će, i zvijeri poljske i ptice nebeske; i ribe će će morske pomrijeti (Ozeja 4:3). Gorski vepar podgriza ga, i poljska zvijer jede ga. Bože nad vojska, obrati se! i pogledaj s neba i vidi, obiđi vinograd svoj (Psalam 80:13-14). Stereš tamu i biva noć, po kojoj izlazi sve zvjerje šumsko (Psalam 104:20). Ako uživite po mojim uredbama i zapovjesti moje uzdržite i učinite, ..učiniću te će nestati divljih zvijeri. Ali ako povrgnete uredbu moju i duši vašoj omrznu zakoni moji da ne tvorite zapovjesti moje, pustiću zvijeri poljske koje će vam djecu izjesti i stoku potrti, i opustiće putovi vaši (Levitska 26:3,6,15,22). Jehova Bog tvoj malo po malo potrti će narode ispred tebe; ne ćeš ih moći od jedan put istrijebiti, da se ne bi umnožilo zvijerje poljsko na tebe (Zak. Ponov. 7:22). U ovim odlomcima se divljim zvijerima poljaskim, i divljim zvijerima zemaljskim i divljim zvijerima šumskim označavaju obmane i zla koja pripadaju ljubavi prema sebi i svetu. /5/ Pošto se divljom zvijeri označava obmana, a obmana ima duplo poreklo, naime, od onoga što je zlo, i od onoga što je pravo (br. 9258), stoga se divljim zverima u Reči označavaju i pravedni Neznabošci, koji, iako u obmani, ipak su u pravednom životu. U ovome smislu, termin *divlja životinja* se koristi u ovim odlomcima: *jer je moje sve gorsko zvjerje, i stoka po planinama na tusuće. Znam sve ptice po gorama, i krasota poljska preda*

mnom ne (Psalam 50: 10-11). Hvalite Jehovu, divlje životinje, i svaka zvijeri! (Psalam 148: 7,10). Sve zvijeri poljaske, hodite da jedete, sve zvijeri šumske (Isa. 56:9). Na granama njegovijem vijahu gnijezda sve ptice nebeske, i pod granama njegovijem sve zvijeri poljske lezijahu se, i u hladu njegovu sjeđahu svi veliki narodi (Jezek. 31:6).

9336. *Po malo ću ih odgoniti ispred tebe.* Da ovo označava postepeno uklanjanje u skladu s redom, vidi se iz značenja *po malo*, što je postepeno, stoga polako; iz značenja *odgoniti* kad se kaže o obmanama i zlima koja su označena *narodima zemlje Hananske*, što je uklanjanje (o čemu gore, br. 9333). Kaže se *postepeno u skladu s redom*, jer kod čoveka koji se preporuča, sve se stvari sređuju prema redu neba; jer je preporođeni čovek nebo u najmanjoj formi, pa stoga u njemu postoji red kao onaj u nebu. /2/ Kad se čovek rodi, u odnosu na nasledno zlo, on je pakao u najmanjoj formi; a i postaje pakao ako usvaja nasledno zlo, i njemu dodaje i svoje vlastito /zlo/. Otuda to da je kako od rođenja tako i od stvarnog života, red njegovog života suprotan redu neba; jer od sebe samog (od svog vlasititog), čovek voli sebe više nego Gospoda, a svet više nego nebo; dok se život neba sastoji u tome da se voli Gospod iznad svih stvari a bližnji kao sebe samog. Iz ovoga se vidi da pređašnji život, koji je od pakla, mora da se potpuno razruši, to jest, zla i obmane se moraju ukloniti, da bi se novi život, koji je život neba, mogao usaditi (vidi br. 4551-4552, 4839, 6068). Ovo se ne može postići ishitreno; jer svako zlo koje je ukorenjeo s obmanama, povezano je sa svim zlima i njihovim obmanama; a takva zla i obmane su bezbrojne, i njihove veze su tako složene da se to ne može shvatiti, čak ni od anđela, nego samo od Gospoda. Iz svega ovoga vidi se da se život pakla kod čoveka ne može razoriti od jednom; jer kad bi se /razorio od jednom/, on bi odmah izdahnuo; niti se život neba može usaditi od jednom, jer kad bi se, čovek bi isto tako izdahnuo. /3/ Postoje tisuće i tisuće tajni, od kojih skoro nijedna nije poznata čoveku, pomoću kojih Gospod vodi čoveka od pakla ka nebu. Da je ovako, dato mi je da znam iz neba, a bilo je i potvrđeno mnogim stvarima koje sam primetio. Pošto čovek jedva da išta zna ovom predmetima, mnogi misle pogrešno o izbavaljanju (oslobađanju) čoveka od zala i obmana (to jest, o oproštenju grehova), verujući da se preko milosti život pakla u čoveku okreće u život neba u njemu; dok je u stvari celo delo preporoda stvar

milosti, i niko nije preporođen osim oni koji primaju milost od Gospoda u veri i životu dok su u svetu; u skladu s Gospodovim rečima kod Jovana: *A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo. Koji se ne rodiše od krvi ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga(Jovan 1:12-13);*

šta je označeno *krvlju i voljom tjelesnom*, šta *voljom muževljevom*, a šta je *biti rođen od Boga*, može se videti gore (br. 5826). /4/ Šta je upravo označeno uklanjanjem zala i obmana po stepenima u skladu sa redom, pokazaćemu ukratko. Božanska istina koja proističe od Božanskog dobra Gospodovog raspolaže prema redu sve stvari u nebu; pa stoga ova Božanska istina, u kojoj je dobro od Gospoda, je red sami (br. 1728,1919,8700,8988). U skladu s tim redom sve stvari nastaju u nebu, i u skladu s tim redom ono opstoji; jer postojanje je neprekidno nastajanje (rađanje). Stoga da bi nastalo /rodilo se/ nebo u čoveku, nužno je da on primi Božansku istinu u dobro koje proizlazi od Gospoda. Ovo se može ostvariti samo po stepenima u skladu sa redom po kojemu je Gospod rasporedio sve stvari u nebu; jer slučaj s jednom stvari je isti u onome što je malo kao što je i s onim što je veliko. To postavljanje u red je ono na šta se ovde misli pod redom u skladu sa stepenima. Iz svega ovoga vidi se i da je slučaj s novim stvaranjem čoveka – koje je preporađanje – isti kao i sa stvaranjem neba i zemlje. Stoga se i u Reči *novim nebom i novom zemljom* označava nova crkva (br1733,1850,2117,4535); a ist tako, *stvaranjem neba i zemlje* u prvom poglavlju Postanja gde označava stvaranje nebeske crkve, koja se naziva *Čovekom* (o kojoj vidi objašnjenja tamo).

9337. *Dokle se ne namnožiš.* Da ovo označava u skladu s uvećanjem (porastom) dobra, vidi se iz značenjan *namnožiti se (biti plodan)*, što je porast dobra (vidi br. 43,55,913,2846-2847). Da se uklanjanje zala i obmana izvodi preko porasta dobra, vidi se iz onoga što je često gore pokazano. Jer Gospod se uliva u čoveka preko dobra, i pomoću dobra raspoređuje istinu u dobro; ali ne i obrnuto; pa koliko se istine rasporede pomoću dobra, toliko se zla i obmane uklanjaju. Svuda u Reči čovek se upoređuje sa drvetom a njegove istine vere se označavaju lišćem (br. 885); a njegova dobra ljubavi sa plodovima (br. 3146,7690). Iz ovoga je jasno da *namnožiti se* označava ne samo porast dobra, nego i da je dobro glavna stvar, kao što je plod najvažnija stvar drveta. Lišće doista pojavljuje se prvo, ali radi ploda kao cilja. Ono što je cilj nije samo poslednja, nego i prva stvar /po važnosti/,

jer je to jedna i jedina stvar prema koji su usmerene ostale kao sredstva, pa je stoga ona sve. Slučaj je sličan s dobrom ljubavi u odnosu na istine vere./2/ Takvo je bilo značenje *smokvinog drveta*, o kojemu čitamo u sledećem odlomku: *A u jutru vraćajući se u grad ogladnje. I ugledavši smokvu jednu kraj puta dođe k njoj, i ne nađe ništa na njoj do lišća sama, i reče joj: da nikad na tebi ne bude roda do vijeka. I odmah usahnu smokva (Matt. 21:18-19). Kaza im pak i ovu priču: jedan čovjek imađase smokvu usađenu u svome vinogradu, i dođe da traži roda na njoj, i ne nađe. Onda reče vinogradaru: evo treća godina kako dolazim i tražim roda na ovoj smokvi, i ne nalazim. Posjeci je dakle, zašto da zemlji smeta? (Luka 13:6-7). Jer svako drvo po rodu svojem poznaje se: jer se smokve ne beru s trnja, niti se grožđe bere s kupine. Dobar čovjek iz klijeti srca svoga iznosi dobro, a zao čovjek iz klijete srca svoga iznosi zlo, jer usta njegova govore od suviška srca. A što me zovete: Gospode! Gospode! a ne izvršujete što vam govorim? (Luka 6: 44-46).* Iz svega ovoga vidi se da je plod vere, kao što se naziva, glavna (primarna) stvar vere; i da vera bez plodova, to jest, bez dobra života, je samo list; i stoga da kada čovek (ovde označen *drvetom*) obiluje lišćem bez ploda, on je smokvino drvo koje se osuši i poseče.

9338. *I zauzmeš (naseliš) zemlju.* Da ovo označava da sve dok ne budeš u dobru, a to je dok se ne preporodiš, vidi se iz značenja *zauzeti (naslediti)*, što je primiti kao naslednik (o čemu u onome što sledi), i iz značenja *zemlje*, ovde zemlje Hananske, što je Gospodovo carstvo, stoga nebo (vidi br. 1413,1437,4240,4447). Stoga se *nasleđivanjem zemlje* označava primanje neba kao nasledstva. *Naslednikom*, kada se kaže za nebo, posebno se označava čovek, koji ima Gospodov život (br. 2658,2851,7212), stoga onaj koji je u dobru od Gospoda, pa stoga i onaj ko je preporođen. (Da kad je čovek u dobru od Gospoda, on je u nebu, stoga je preporođen, vidi b. 9274, i odlomci koji se tamo navode.)/2/ Da je ovo označeno *nasleđivanjem* kada se kaže o nebu, jasno je kod Mateje: *Tada će reći onima što mu stoje s desne strane: hodite blagosloveni oca mojega; primite carstvo koje vam je pripremljeno od postanja svijeta. Jer ogladnjeh, i dadoste mi da jedem; ožednjeh, i napojite me; gost bijah, i primite me. I odgovarajući car reći će im: zaista vam kažem: kada učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste (Matt. 23:34-35,40);* ovde *naslediti Gospodovo carstvo*, to jest, nebo, kaže

se o onima koji su u dobru; i sama dobra ljubavi prema bližnjem nabrajaju se svojim redom; i na kraju se kaže *kada učiniste jednome od moje najmanje braće, meni učiniste*. Oni se nazivaju *Gospodovom braćom*, koji su u dobru (br. 6756); tako i oni koji čine dobro, jer dobro je Gospod kod čoveka. Stoga se kaže, *onoliko koliko ste učinili jednome od moje najmanje braće, a ne jednome od braće.* /3/ U Otkrovenju: *Koji pobijedi dobiće sve, i biću mu Bog i on će mi biti sin (Otkr. 21:7)*; govoreći o onima koji pobjede (nadvladaju), kaže se *primiće (dobiće) sve*, i nazivaju se *sinovima*, jer su naslednici; *pobjediti* označava bekstvo koje dolazi od moći dobra i istine; jer zlo se pobeđuje pomoću dobra; a obmana pomoću istine. /4/ Kod Davida: *Jer će Bog spasti Sion, sazidaće gradove Judine; i ljudi će se ondje naseliti i naslijediće ga. I natražje će se sluga njegovijeh utvrditi u njemu, i koji ljube ime njegovo nastavaće u njemu (Psalam 69:35-36)*; gde se *utvrditi natražje (nasleđe)* kaže za one koji su u nebeskom dobru; a *naslediti* za one koji su u duhovnom dobru. Nebesko dobro je dobro ljubavi ka Gospodu, a duhovno dobro je dobro ljubavi prema bližnjem (br. 9277). Kod Isaije: *Ali ko se u mene uzda, naslijediće zemlju i dobiće svetu goru moju (Isa. 57:13)*. /5/ Iz svega ovoga vidi se šta je označeno time da će se zemlja Hananska podeliti između dvanaest nasleđa za dvanaest plemena Izrailjevih (Jošua 14 do 19; i Jezik. 47:13-22); jer se *zemljom Hananskom* označavalo Gospodovo carstvo, ili nebo (br. 1413,1437,4240,4447); sa dvanaest plemena označavaju se sva dobra i istine u opšte i posebno (br. 3858,3862), tako se sa *dvanaest nasledstava* označava nebo sa svim nebima i društvima u njemu, različita po dobrima ljubavi i po istinama vere (br. 786,7891,7996); tako u apstraktnom smislu /označavaju se/ dobra sama koja su od Gospoda, stoga koja su Gospod u nebu. /6/ Jer nebo nije ništa drugo nego Božanska istina koja proizlazi od Gospodovog Božanskog dobra. Anđeli neba su prijemnici istine u dobro; pa koliko ovo primaju, toliko i sačinjavaju nebo. I – ovo je tajna – Gospod nastava kod anđela samo u onome što je njegovo /Gospodovo/. Na sličan način obitava i kod čoveka; jer Božansko mora da bude u onome što je Božansko, a ne u onome što pripada čoveku. To je ono što je označeno Gospodovim rečima o jedinstvu sebe s onima koji su u dobru ljubavi, kod Jovana: *U onaj ćete dan doznati da sam ja u ocu svojem, i vi u meni, i ja u vama. Isus im reče: ko ima ljubav k meni, držaće riječ moju; i otac moj imaće ljubav k njemu; i k njemu ćemo doći i u njega ćemo se staniti (Jovan 14: 20,23).* I

slavu koju si mi dao ja dadoh njima, da budu jedno kao mi što smo jedno. I pokazah im ime tvoje, i pokazaću: da ljubav kojom si mene ljubio u njima bude, i ja u njima (Jovan 17:22,26).

9339. Stihovi 31-33. *31. I postaviću međe tvoje od Mora Crvenoga do Mora Filistejskog i od pustinje do rijeke; jer ću vam u ruke dati one koji žive u onoj zemlji da ih otjeraš ispred sebe. 32. Nemoj hvatati veze s njima ni s bogovima njihovijem. 33. Neka ne sjede u zemlji tvojoj, da te ne navrate da se ogriješiš o mene, jer bi služio bogovima njihovijem, i to bi ti bila zamka. 31. I postaviću međe tvoje od Mora Crvenoga do Mora Filistejskog, označava prostiranje od sećanja-znanja do unutrašnjih istina vere; i od pustinje do rijeke, označava od uživanja u onome što je čulno do dobra i istine racionalnog; ; jer ću vam u ruke dati one koji žive u onoj zemlji, označava zapovedanje nad onima koji su u zlu; da ih otjeraš ispred sebe, označava njihovo uklanjanje;32. Nemoj hvatati veze s njima ni s bogovima njihovijem, označava /da ne bude/ komunikacije sa zlima i obmanama; 33. Neka ne sjede u zemlji tvojoj, označava da zla ne će biti zajedno s dobrima crkve; da te ne navrate da se ogriješiš o mene, označava kako zla ne bi učinila da se okreneš protivu Gospoda; jer bi služio bogovima njihovijem, označava ako bi bilo bogoštovanje od obmana; i to bi ti bila zamka, označava razlog za prelast i obmanu od zala.*

9340. *I postaviću međe tvoje od Mora Crvenoga do Mora Filistejskoga.* Da ovo označava prostiranje od sećanja-znanja do unutrašnjih istinavere, vidi se iz značenja *postaviti međe* od jednog mesta do drugog, kad se kaže o duhovnim itinama, da se prostiru; iz značenja *Mora Crvenog (Sufskog)* što je čulno i sećanja-znanja koja su poslednje /stvari/ kod čoveka, jer je More Sufsko bilo poslednja granicazemlje Egipatske, a *Egiptom* se označavaju sećanja-znanja u oba smisla, istinitom i lažnom (vidi br. 1164-1165,8146,8148), ovde sećanja-istine, jer je predmet o kome se govori prostiranje (širenje) duhovnih istina vere kod sinova Izrailjevih, koji pretstavljaju duhovnu crkvu (vidi br. 4286,4598,7223,8805); i iz značenja *Mora Filistejskog*, što su unutrašnje istine vere. Razlog zašto su ove istine označene *Morem Filistejskim* je to što je more gde je bio Tir i Sidon bilo locirano na granici zemlje Filistejske, a *Tirom i Sidonom* označena su poznavanja istzine i dobra (br. 1201); dok se *zemljom Filistejskom* označavalo poznavanje

unutrašnjih stvari vere (1197,2504,2726,3463). /2/ Poštoje zemlja Hananska pretstavljala Gospodovo carstvo, to jest, nebo i crkvu, stoga su sva mesta tamo označavala stvari Gospodovog carstva, to jest, neba i crkve, koje se nazivaju nebeskim i duhovnim stvarima, i odnose se na dobro ljubavi ka Gospodu i na istine vere u njega. Stoga su *mora i reke* koje su bili granice, označavali poslednje stvari u njima; i u skladu s tim *od mora do mora i od reke do reke* označavalo je prostiranje. (Da je ovako, vidi br. 1585,1866,5240,6516). Iz ovoga se može videti da se *međom od mora Sufskog sve do mora Filistejskog* označava prostiranje duhovnih stvari istine od spoljašnjih stvari do unutrašnjih, stoga od sećanja-istina do unutrašnjih istina vere. Ali prostiranje nebeskih stvari, koje pripadaju dobru ljubavi, opisuje se neposredno posle sa *od pustinje sve do rijeke*. (Da mesta u zemlji Hananskoj, kao i mora i reke, imaju ovakvo značenje u Reči, pokazano je svuda u objašnjenjima)./3/ Ukratko će biti pokazano šta se označava *prostiranjem od sećanja-istina do unutrašnjih istine vere*. Istine se u spoljašnjem čoveku nazivaju *sećanja-istine*; a istine u unutrašnjem čoveku nazivaju se *unutrašnje istine vere*. Sećanja-istine su u čovekovojoj memoriji, pa kada se izvuku iz nje, on ih primećuje. One su unutrašnje istine vere samog života, upisane na unutrašnjem čoveku, koje se samo malo pokazuju u memoriji; ali o ovome predmetu, po Gospodovoj Božanskoj milosti, više će se kazati na drugome mestu. Sećanja-istine i unutrašnje istine vere označene su bile *vodama ispod svoda*, i *vodama iznad svoda* (Postanje 1:6-7;br. 24), jer je predmet o kome se govori u prvom poglavlju Postanja (Geneze), u unutrašnjem smislu, novo stvaranje, to jest, preporađanje čoveka nebeske crkve./4/ Razlog zašto je *Filistija*, koja se graničila zemljom Hananskom sve do Tira i Sidona, označavala unutrašnje istine vere, bilo je to što je tamo bio reprezentativ drevne crkve, kao što je očito iz ostataka Božanskog bogoštovnja među njenim žiteljima, o čemu se govori u istorijskim i proročkim knjigama Reči koje govore o Filistiji i zemlji Filistejskoj; kao u proročanstvima Jeremije 25:20;47; Jezikilja 16:27,57;25:15-16; Amosa 1:8, Sofonije 2:5; Zaharije 9:6; i Psalma 56; 60:8;83:7;108:9. Slučaj sa Filistejcima bio je isti kao i sa svim nacijama zemlje Hananske, u tome što su one pretstavljale dobra i istine crkve, kao i zla i obmane. Jer dok je reprezentativna drevna crkva bila kod njih, oni su pretstavljali nebeske stvari koje pripadaju dobru i duhovne stvari koje pripadaju istini; ali kadasu se okrenuli od pravog reprezentativnog bogoštovanja, tada su počeli da pretstavljaju

đavoljske stvari koje pripadaju zlu i paklene stvari koje pripadaju obmani. Otuda to da se Filistijom kao i drugim nacijama zemlje Hananske, označavaju u Reči kako dobra i istine, tako i zla i obmane./5/ Da se *Filistijom* označavaju unutrašnje istine vere, vidi se kod Davida: Slavno kazuju za tebe, grade Božiji! i među one me znaju, brojiću Egipat i Babilon. Gle, Filisteji i Tir s Etiopskom ondje su se rodili (Psalam 87:3-4); *grad Božiji* označava doktrinu istine vere iz Reči (br. 402,2268,3449,4493,5298); *Tir*, poznavanja istine i dobra (br. 1201); na sličan način *Etiopija* (br. 116,117). Iz ovoga je jasno da se *Filistijom* označava poznavanje istina vere./6/ Kod Amosa: *Nijeste li mi, sinovi Izrailevi, kao sinovi Etiopski? govori Jehova. Ne izvedoh li Izrailja iz zemlje Egipatske, a Filisteje iz Kapadokije i Sirce iz Cirene? (Amos 9:7)*; govori se o izopačenjima i razaranju crkve posle toga što je bila ustanovljena; *sinovi Etiopski* ovde označavaju one koji su u znanjima dobra i istine, ali ih primenjuju da bi potvrdili zla i obmane (br. 1163-1164); *sinovi Izrailjevi iz zemlje Egipatske* označavaju one koji su uvedeni u duhovne istine i dobra pomoću sećanja-istina. (Da *sinovi Izrailjevi* označavaju one koji su u duhovnim istinama i dobru, stoga u apstraktnom smislu /označavaju/ duhovne istine i dobra, vidi br. 5414,5801,5804,7957,8234; i da *zemlja Egipatska* označava sećanje-istinu, bilo je pokazano gore). Slično je označeno *Filistejom od Kapadokije (Kaftora)*, i *Sircima iz Cirene (iz Kira)*, sa kojima se upoređuju. Filistejci iz Kapadokije označavaju one koji su uvedeni (inicirani) u unutrašnje istine pomoću spoljašnjih, ali koji su ih izokrenuli i primenili da potvrde obmane i zla (br. 1197-1198,8099,8313); a *Sirci iz Cirene (Kira)* označavaju one koji su u poznavanjima dobra i istine, a koje su izokrenuli (br. 1232,1234,3680,4112). /7/ Kod Jeremije: *Od onoga dana koji će doći da istrijebi sve Filisteje i da zatre Tir i Sidon i sve ostale pomoćnike, jer će Jehova istrijebiti Filisteje, ostatak ostrva Faftora (Jer. 47:4)*; u ovome poglavlju govori se o pustošenju crkve u pogledu istina vere; unutrašnje istine vere su *Filisteji*; a spoljašnje istine su *ostatak ostrva Kaftora*./8/ Kod Joila: *I šta hoćete vi sa mnom, Tire i Sidone, i svi krajevi Filistejski (Palestinski)? hoćete li da mi platite? i hoćete li da mi vratite? Odmah ću vam bez oklijevanja platiti platu vašu na vašu glavu. Jer uzeste srebro moje i zlato moje, i najljepše zaklade moje metoste u svoje crkve (hramove) (Joilo 3:3.4)*; *krajevi (granice) Filisteje* označavaju sve unutrašnje i spoljašnje istine vere; *uzeti srebro i zlato i zaklade u svoje hramove (crkve)* označava izopačiti istine i dobra, i profanirati ih primenjujući ih na zla i

obmane . (Da *srebro i zlato* označavaju istine i dobra, vidi br. 1551,2954.8932.)/9/ Kod Obadije (Abdije): *I naslijediće jug,goruEzavovu,i ravnicu Filistejsku; i naslijediće polje Efraimovo, i Benjaminovo i Galad (Obadija 19)*; ovde se govori o podizanju crkve; ali su realne stvari sakrivene u imenima; *oni sa juga* označavaju one koji su u svetlosti istine (br. 1458,3194,5672,5962); *gora Ezavova* označava dobro ljubavi(br. 3300,3322,3576); *ravnica Filistejska* označava istinu vere; *ravnica (dolina)* označava doktrinu vere (br. 2418); *Efraim* označava intelektualno crkve (br.3969,6238,6267); *Benjamin*, duhovnu nebesku istinu crkve (br. 3969,4592,6440); *Gilead (Galad)*, korespondirajuće spoljašnje dobro (br. 4117,4124,4747). /10/ Kod Isaije: *I podignuće zastavu narodima i prognane Izrailjeve i rasijane Judine sabraće u četiri kraja zemaljska...Nego će se složno letjeti na pleća Filistejima ka zapadu; zajedno će plijeniti sinove istoka (narode istične) (Isa. 11:12,4)*;ovde se *Izrailjem i Judom* ne označavaju Izrailj i Juda, nego se *Izrailjem* označavaju oni koji su u dobru vere, a *Judom* oni koji su u dobru ljubavi; *letjeti na plećima Filisteja* označava primati i posedovati (naslediti) unutrašnje istine vere; *sinovi istoka* označavaju ne koji su u dobrima vere, i u poznavanjima dobra (br.3249,3762). Da *pleniti* označava primiti i držati u posedu (naslediti), može se videti iz onoga što je već pokazano o pljenjenju Egipćana od strane sinova Izrailjevih (br. 6914,6917)./11/ Pošto se *zemljom Filistejskom* označavalo poznavanje unutrašnjih istina vere, a *Abrahamom i Isakom* je bio pretstavljen Gospod, a njihovim stranstvovanjem poučavanje Gospoda u istinama i dobrima vere i ljubavi, koje pripadaju Božanskoj mudrosti, stoga kako bi se unapred pokazao ovaj proces, Abrahamu je bilo zabranjeno da boravi u Filistiji (vidi Postanje 20), a tako isto i Isaku (Postanje 26:1-24), i u skladu s tim je Abimeleh, car Filistejaca, sklopio zavet s Abrahamom (Postanje21:20, do kraja), kao i s Isakom (Postanje 26:26, do kraja); o kojem predmetu mogu se videti objašnjenja koja su data u ovim poglavljima.

9341. *Od pustinje do rijeke.* Da ovo označava od uživanja u onome što je čulno sve do dobra i istine racionalnog, vidi se iz značenjapostaviti *granicu*, što je prostiranje (upravo kao gore, br. 9340); iz značenja *pustinje (divljine)* što je mesto koje nije ni nastanjeno ni obrađeno; stoga ako se ovo primeni na duhovne stvari vere i nebeske stvari ljubavi, *pustinja* označava ono /stanje/ gde nema ni dobra ni

istine, kao što je slučaj s onim što je čulno (da je čovekovo čulno ovakvoga karaktera, vidi br. 9331). Pošto čulno nema nebeskog dobra ni duhovne istine, nego ima uživanje i priyatnost od tela i sveta, stoga se *pustinjom* označava ono krajnje u čoveku crkve. I iz značenja *Eufratesa*, koji je ovde reka, što je dobro i istina racionalnog. Da *Eufrates* ima ovo značenje je stoga što je Asirija bila tamo, a *Asirijom* i *Asurom* označava se racionalno (br. 119,1186)./2/ Ovo je označeno *Eufratesom* gde se kaže, od pustinje do Eufratesa, i od rijeke Egipatske do Eufratesa; kao u sledećim odlomcima: *Od pustinje i ovoga Libana do rijeke velike, rijeke Eufrata, sva zemlja Hetejska do velikoga mora na zapadu, biće međa vaša (Jošua 1:4).Sjemenu tvojem dadoh zemlju ovu odvođe Egipatske do velike vode, vode Eufratesa (Postanje 15:18).Iz Egipta si prenio čokot, izagano narode, i posadio ih. ...Pustio si loze svoje do mora i ogranke svoje do rijeke (Psalam 80:8,11);Loza iz Egipta označava duhovnu crkvu koju predstavljaju sinovi Izrailjevi; do mora, i do rijeke. označavaju sve do unutrašnjih istina i dobara. Na slkičan način kod Miheja: U to će vrijeme dolaziti k tebi od Asirske do tvrdijeh gradova, i od tvrdijeh gradova do rijeke, i od mora do mora, i od gore do gore (Miheja 7:12)./3/ međutim, nešto drugo je označeno Eufratesom kad se na njega gleda sa sredine zemlje Hananske kao njegove krajnje granice na jednoj strani, ili kao ono što je zatvara na jednoj strani; u ovome slučaju tom se rekom označava ono što je poslednje u Gospodovom carstvu, to jest, što je poslednje neba i crkve, u odnosu na racionalno dobro i istinu. (Da granice zemlje Hananske, koje su bile reke i mora, označavaju poslednje /stvari/ u Gospodovom carstvu, vidi br. 1585,1866,4116,6516.) *Eufrates* stoga označava takve istine i takva dobra koja pripadaju čulnome umu, koja korespondiraju istinama i dobrima racionalnog. Ali pošto čovekovo čulno stoji najbliže svetu i zemlji, i prima svoje predmete otuda (br. 9331), stoga ono ne priznaje ništa drugo kao dobro nego ono što prija telu; i ništa drugo za istinu osim ono što odobrava ovo uživanje. Stoga se *rekom Eufrates* u ovome smislu označava uživanje koje potiče od ljubavi prema sebi i svetu; i /označava/ obmanu koja to potvrđuje umovanjima od zabluda čula./4/ To je ono što se označava *rijekom Eufrates* u Otkrovenju: *I glas reče šestome anđelu, koji imaše trubu: odriješi četiri anđela koji su svezani kod rijeke velike Eufratesa. I biše odriješena četiri anđela koji bijahu pripravljeni na sahat, i dan, i mjesec, i godinu da pobiju trećinu ljudi (Otkr. 9:14-15);anđeli svezani kod rijeke Eufratesoznačavaju**

obmane kojima je poreklo u umovanju od obmana čula, koje zablude povlađuju uživanjima ljubavi prema sebi i svetu. Opet:-

I šesti anđeo izli čašu svoju na veliku rijeku Eufrates; i presahnu voda njezina, da se pripravi put carevima od istoka sunčanoga (Otkr. 16:12); Eufrates ovde označava obmane sličnog porekla; vode presahle označavaju ove obmane koje je Gospod uklonio; *put carevima od istoka* označava da se tada istine vere vide i otkrivaju od strane onih koji u ljubavi i u ljubavi ka Gospodu. (Da vode označavaju istine, a u obrnuto smislu obmane, vidi br. 795,739,756,839,2702,9323; da *put* označava istinu viđenu i otkrivenu, br. 627,2333,3477; da *carevi* označavaju one koji su u istinama, br 1672,2015,6148; da *istok* označava Gospoda i ljubav od njega i prema njemu, br. 101,1250,3708; i na sličan način *sunce*, br. 1529-1530,2441,8644,8812.)/5/ Kod Jeremije: *Nijesi li to sam sebi učinio ostaviv Gospoda Boga svojega kad te vođaše putem? A sada što će ti put Egipatski da piješ vode Seorke (Sihorske)? što će ti put Asirski da piješ vode iz rijeke? (Jer. 2:17-18); voditi putem* označava naučavati istinu; *Što će ti put Egipatski da piješ vode Seorske?* označava šta ti imaš s obmanama koje su se stvorile u memoriji-znanjima pogešno protumačenim? *Što će ti put Asirski da piješ vode iz rijeke?* označava šta ti imaš s obmanama koje potiču od umovanja od zabluda čula u prilog uživanja ljubavi prema sebi i svetu? /6/ Kod istoga: *Po tom mi dođe opet riječ Jehovina govoreći: Uzmi taj pojas što si kupio, što je oko tebe, pa se digni i idi na Eufrat i sakrij ga ondje u kaku rasjelinu u kamenu. I otidoh i sakrih ga kod Eufрата, kako mi zapovjedi Jehova. A poslije mnogo vremena reče mi Jehova: ustani i idi na Eufrat, i uzmi pojas kako ti zapovjedih da sakriješ ondje. I otidoh na Eufrat i otkopah i uzeh pojas s mjesta gdje ga bijah sakrio; a gle, pojas otruhnuo, i bješe ni za što (Jer. 13:3-7); pojas oko pasa* označava spoljašnju stegu koja sadrži sve stvari ljubavi a otuda i vere; *sakriti je u rasjelinu kod Eufratesa* označava tamo gde je vera u tami i gde višenije vera zbog obmana od umovanja; *pojas otruhnuo, i nije ni za šta* označava da su sve stvari ljubavi i vere bile razasute i raspršene. /7/ Da je Jeremija trebao da veže za kamen knjigukoju je bio napisao, i da je baci posred Eufratesa (Jer. 51:63); ovo je označavalo da će proročka Reč nestati zbog sličnih stvari. Kod istoga: *Da ne uteče laki, niti se izbavi jaki; da se na sjeveru na brijegu rijeke spotaknu i padnu. ...Jer je ovaj dan Jehove Gospoda nad vojskama dan osvete, da*

se osveti neprijateljima svojim; mač će ih proždrijeti i nasitiće se i opiće se krvlju njihovom; jer će biti žrtva Jehove Gospoda nad vojskama u zemlji sjevernoj na rijeci Eufratesu (Jer. 46:6,10); gde rijeka Eufrates označava falsifikovane istine, i preljubočinjena dobra, kroz umovanja od zabluda i sećanja-znanja koja povlađuju ljubavi prema sebi i svetu.

9342. *Jer ću vam u ruke dati one koji žive u onoj zemlji.* Da ovo označava zapovedanje nad zlima, vidi se iz značenja *predati u ruke*, što je pobediti i zapovedati; i iz značenja *onih koji žive u zemlji*, što su zla crkve; jer se onima koji žive (žiteljima, stanovnicima) označavaju dobra (vidi br.2268,2451,2712,3613), stoga u obrnutom smislu, zla; jer su se nacijama zemlje Hananske označavala zla i obmanekoje napadaju i razaraju dobra i istine crkve (br. 9327).

9343. *Da ih otjeraš ispred sebe.* Da ovo označava njihovo uklanjanje, vidi se iz značenja *otjerati* kada se kaže za zla, što je uklanjanje (vidi br. 9333).

9344. *Nemoj hvatati vjere s njima (ne čini zavjeta s njima).* Da ovo označava ne-komunikaciju sa zlima i obmanama, vidi se iz značenja *hvatati vjeru*, što je biti povezan (vidi br. 665.666,1023,8767,8778), stoga i primati komunikaciju, jer oni koji komuniciraju, ti se povezuju; iz značenja *žitelja zemlje*, koji su u ovome slučaju oni koji nisu smeli da čine zavet, pošto su zli (o čemu upravo gore, br. 9342); i iz značenja *boraviti*, što je živeti (br. 1293,3384,3613); i iz /značenja/ *boraviti s nekim*, što je živeti zajedno (br. 4451); i iz značenja *zemlje*, što je crkva u pogledu dobra, stoga i dobro crkve (br. 9325).

9345. *Neka ne sjede u zemlji tvojoj:* da je ovim označeno da zla ne će biti zajedno s dobrima Crkve, vidi se iz značenja stanovnika, o kojima se kaže *da ne treba da sjede u tvojoj zemlji*, što označava zla (vidi gore, br. 9342); i iz značenja sedeti, što označava živeti (br. 1293,3384,3613); a da sedeti bilo s kim označava živeti ili biti zajedno, vidi br. 414; i iz značenja zemlje, što označava Crkvu u odnosu na dobro, pa stoga i dobro Crkve, vidi br. 9325.

9346. *Da te ne navrate da se ogriješiš o mene (da ne zgrešiš protiv mene).* Da ovo označava kako zli ne bi odvratili dobre od Gospoda, vidi se iz značenja *stanovnika zemlje*, za koje se kaže *da te ne navrate da se ogriješiš*, što su zla (kao gore); iz

značenja *ogriješiti se*, što je odvratiti se (br. 5474,5841,7589); i iz značenja *mene* (*protivu mene*), što su dobra od Gospoda; da se *sinovima Izrailjevim*, koji su ovde *tebe*, označavaju oni koji su u dobru, stoga /seoznačavaju/ dobra (br. 5801,5803,5833,9340); a *Jehovom*, koji je ovde *mene*, označava se Gospod (br. 9199,9315). Da zla odvrćaju dobra koja su od Gospoda, je stoga što su zla i dobra suprotnosti ili protivnosti, a dva suprotna ili protivna ne mogu biti zajedno, jer se otkreću jedan od drugoga, i u sukobu su. Ovo se može jasno videti po tome što su zla iz pakla, a dobra iz neba; i po tome što je pakao na najvećoj mogućoj udaljenosti od neba – ne u pogledu rastojanja, jer u drugom životu nema rastojanja – nego u pogledu stanja. Stoga oni koji su u stanju pakla ne mogu se prevesti u stanje neba, jer zla u prvom odbijaju dobra u drugom. Ovo je označeno rečima Abrahamovim bogatašu: *Između nas i vas postavljena je među nama koji bi htjeli odovud tamo prijeći velika propast (jama), da ne mogu, niti oni otuda k nama da prelaze (Luka 16:26); velika propast (jama)* označava suprotnost i protivljenje stanja života. Iz svega ovoga se vidi kako treba razumeti da zla odvrćaju dobra koja su od Gospoda; naime, da oni koji su u zlima ne samo da ne primaju dobra koja se neprekidno ulivaju od Gospoda; nego se apsolutno do njih odvrćaju. Pa stoga čovek nikako ne može da primi dobra sve dok se ne uzdrži od zala.

9347. *Ni služiti njihovijem bogovima.* da ovo označava kako ne bi bilo bogoštovanja od obmana, vidise iz značenja služiti što je bogoštovanje (vidi br. 7934,8057); i iz značenja bogovam što su obmane (br. 4544,7873,8867,8941).

9348. *I to bi ti bila zamka.* Da ovo označava /da bi do toga došlo) zbog privlačnosti i prevarezala, vidi se iz značenja *zamke*, kada se kaže za zla, što je privlačnost i prevara. Da zlaprivlače i varaju je stoga što sva zla izvire iz ljubavi prema sebi i svetu (br. 9335), a ljubav prema sebi i svetu rađaju se sa čovekom, i od njih on oseća prijatnost života od trenutka rođenja; što više, od ovoga ima život. Stoga ove ljubavi, kao nevidljive struje jedne reke, neprekidno vuku misao i čovekovu volju od Gospoda ka sebi, i od neba prema svetu, stoga od istine i dobara vere prema obmanama i zlima. Umovanja od zabluda čula imaju tada posebnu snagu, kao i doslovni smisao Reči koji se pogrešno tumači i primenjuje. /2/ Ova dva izvora zablude, kao i ona koja su već pomenuta, su ono što je označeno u

duhovnom smislu Reči zamkama, omčama, jamama, konopima, uhvatama, kao i prevarama i obmanama; kao u ovim odlomcima: *Strahota i jama i zamka pred tobom je, stanovniče zemaljski! I ko uteče čuvši za strahotu, pašće u jamu; a ko izljeze iz jame, uhvatiće se u zamku; jer će se ustave na visini otvoriti, i rastrešće se temelji zemlji*(Isa. 24:17-18).*Strah i jama i zamka oko tebe, stanovniče Moabski, govori Jehova. Ko uteče od straha, pašće u jamu, a ko izljeze iz jame, uhvatiće se u zamku* (Jer. 48:43-44).*Strahota i strah* označavaju pometnju i uzburkanost uma kad okleva između zala i dobara, stoga između obmana i istina; *jama* označava obmanu koja nastaje zbog umovanja od obmana čula, koje obmane pogoduju uživanjima ljubavi prema sebi i svetu; *zamka* označava privlačnost i prevaru zla koja je iz toga. /3/ Kod Isaije: *Oni će ići i padaće na uznako i razbijati se, i zaplitati se u zamke i uhvate* (Isa. 28:13); *padati na uznako* označava otkrenuti se od dobra i istine, *razbiti se* označava rasipati istine i dobra; *zaplitati se u zamke* označava biti privučen prijetnostima zala ljubavi prema sebi i svetu; *uhvatiti se* označava biti njima poveden. /4/ Kod Jezikilja: *Majka kneževa Izrailja je lavica; i othrani jedno mladunče svoje, i posta lavić, i naučiv se loviti žderaše ljudi. I čuše narodi za nj; i uhvati se u jamu njihovu, i odvedoše ga u verigama u zemlju Egipatsku. ...I pozna dvore njihove i pustošaše gradove njihove tako da opustje zemlja i što je u njoj od rike njegove. I ustaše na nj narodi, i iz okolnijeh zemalja, i razapeše mu mrežu svoju, i uhvati se u jamu njihovu. I metnuše ga u krletku u verigama, i odvedoše ga caru Babilonskom; i metnuše ga u grad da mu se više ne čuje glas po gorama Izrailjevim* (Jezek. 19:1-4,7-9);ovde se opisuje uzastopna profanacija istine preko prijetnosti obmana od zala; *majkazneževa Izrailjevih* označava crkvu gde su glavne istine (da *majka* označava crkvu, vidi br. 298,2691,8897; i da *kneževi Izrailjevi* označavaju glavne istine, br. 1482,2989,5044); *hvatati plen i žderati ljude* označava razarati istine i dobra, jer *čovjek* označava dobro crkve (br. 4287,7424,7523); *narodi* označavaju zla (vidi br. 1259,1260,4444,6306); *jama u koju su ga uhvatili narodi* označava obmanu od zla (br. 4728,4744,5038,9086); *zemlja Egipatska u koju je odveden u verigama* označava sećanje-znanje preko kojega je došlo do obmane (br.9340); da *silovanje udovice* označava izokretati dobra koja žude za istinom; (da *silovanje* označava izokretanje, vidi br. 2466,2729,4865,8904; i da *udovice* označavaju dobra koja žude za istinom, br. 9198,9200), da *pustošiti gradove* označava razarati doktrinarne stvari istine crkve

(br. 402,2268,4492,4493); *opustiti zemlju i sve što je na njoj* označava razoriti sve stvari crkve (br. 932); *glas rike lavove* označava obmanu; *baciti mrežu preko njega* označava privući prijatnostima zemaljskih ljubavii umovanjima na njima zasnovanim; *odvesti ga caru Babilonskom* označava profanaciju istine (br. 1182,1283,1321-1322.1326). /5/ da se ovakve stvari ne dešavaju kad čovek ne voli sebe i svet iznad svega, opisuje se ovako kod Amosa: *Hoće li riknuti lav u šumi; hoće li lavić pustiti glas svoj iz pećine svoje, ako ne uhvati što? Hoće li ptica pasti na zemlju, ako nema zamke? Hoće li truba trubiti po gradu, a da narod ne dotrči uplašen? (Amos 3:4-6)?/6/da u duhovnom smislu *zamka* označava prijatnost i prevaru preko uživanja u ljubavi prema sebi i svetlu, stoga prijatnost i prevaru zala, i ovo preko umovanja od zabluda čula koja pogoduju ovim uživanjima, svakome je jasno; jer postavljanje zamke i obmanjivanje ima samo ovaj izvor. A đavolske čete samo i napadaju u čoveju preko ovih ljubavi, u kojima on uživa dok nije uhvaćen, a kada je uhvaćen, on rezonuje od obmana protivu istina, i od zala protivu dobara. Ali on nije zadovoljan ovim, nego stavlja u zamku druge i privlači druge obmanama i zloma. Razlog da nalazi uživanje u ovome je to što je tada jedno sa žavolskom četom./7/ Pošto *zamka, konopac, i mreža* označavaju takve stvari, one isto tako označavaju i razaranje duhovnog života, pa stoga i nestajanje; jer uživanja ovih ljubavi su ono što razarai vodi u propast, jer, kao što je rečeno, sva zla izviru iz ovih ljubavi. Jer iz ovih ljubavi izvire preziranje drugih u upoređenju sa sobom, zatim ismevanje i zlostavljanje, posle toga neprijateljstvo ako joj se ne povlađuje, i na kraju uživanje u osvete, to jest, uživanje i u nasilju, čak i u okrutnosti. U drugom životu ova se ljubavi penjutako visoko, da kad bi Gospod povlađivao /onma koji su u njoj/ i dao im vlast nad drugim, oni bi ga /Gospoda/ ne samo prezirali nego i bi ismevali Reč koja govori o njemu, i na kraju bi delovali protivu njega iz mržnje i osvete; a koliko to ne bi mogli da rade protivu njega, oni bi to radili protivu onih koji ga ispovedaju. Iz ovoga je jasno otkuda postoji takva đavolska četa, naime, od ljubavi prema sebi. Pa stoga pošto *zamka* označava uživanje ljubavi prema sebi i svetlu, ona označava i razaranje duhovne ljubavi, i nestajanje; jer sve od vere i ljubavi ka Gospodu, i sve što pripada veri i ljubavi prema bližnjem, razara se kroz uživanje u ljubavi prema sebi i svetlu, gde god ove vladaju (vidi šta je navideno u br. 9335)./8/ Da su ove ljubavi izvori svih zala, i da je pakao od njih i u njima, da su one tamo vatre, to je danas nepoznato u svetlu; a*

moglo bi se znati iz toga što su ove ljubavi suprotne ljubavi prema bližnjem i ljubavi ka Bogu, i da su suprotne poniznosti srca, i da iz njih izvire svo prezrenje, sve mržnje, i svo nasilje i okrutnost, kao što svako može da vidi ko razmisli./9/ Dazamka označava razaranje duhovnog života i propast, jasno je iz sledećih odlomaka. Kod Davida: *Pustiće na bezbožnike dažd od živog uglja i sumpora; i ognjeni vjetar biće im dio iz čaše (Psalam 11:6);* gde oganj i sumpor označavaju zla ljubavi prema sebi i svetu (Da oganj ima ovo značenje, vidi br. 1297,1861,5071,7575,9144; a tako isto i sumpor, br. 2446). Otuda je jasno šta se označava zamkama. Kod Luke: *Čuvajte se da vam ovaj dan ne dođe iz nenada. Jer će doći kao zamka na sve koji žive na zemlji (Luka 21:34-35);*

gde je predmet o kome se govori poslednje vreme crkve, kad nema vere jer nema ljubavi prema bližnjem, jer će tada vladati ljubavi prema sebi i svetu, a od ovih ljubavi dolazi propast, koji je zamka. Opet: *Jer se nalaze u narodu mom bezbožnici, koji vrebaju kao ptičari kad se pritaje, među zamke da hvataju ljude (Jer. 5:26).* Zlo misli bezbožnik pravedniku; i škrguće na nj zubima svojim (Psalam 37:12). *Sačuvajte me od zamke, koju mi metnuše, od lukavstva onijeh, koji čine bezakonje. Pašće u mreže svoje bezbožnici, a ja ići jedan proći (Psalam 141: 9-10).* I biće vam svetinja, i kamen za spoticanje i stijena za sablazan objema domovima Izrailjevim, zamka i mreža stanovnicima Jerusalimskim. *I spotaći će se mnogi, i pašće i satrće se, zaplešće se i uhvatiće se (Isa. 8: 14-15);* ovde se govori o Gospodu; kamen spoticanja i stijena sablazni označavaju sablažnjavanje; zamka i mreža označavaju propast (nestajanje), naime, onih koji nastoje da razore istine i dobra vere u Gospoda kroz obmane koje pogoduju ljubavima prema sebi i svetu; jer svi koji su oholi, ne samo da su sablažnjeni, nego su se uhvatili u zamku time što se Božansko pokazalo u ljudskoj formi, i to ne u nekom carskom veličanstvu, nego u prezrenom obliku. Iz svega ovoga sada je jasno da se sa *biće zamka* označava prijatnost i prevara zala, pa stoga propast, kao i na drugim mestima kod Mojsija: *Čuvaj se da ne hvataš vjere s onima koji žive u onoj zemlji u koju ćeš doći, da ti ne bude zamka usred tebe (Izlazak 34:12).* Nećeš služiti njihovim bogovima; jer će ti to biti zamka (Zak. Ponov. 7:16). *Čuvaj se da se ne uhvatiš u zamku tih naroda; i da ne potražiš bogova njihovijeh (Zak. Ponov. 12:30);* narodi označavaju zla, i obmane koje potiču od njih.

9349. U poglavljima 20 – 30 , govori se o zakonima, sudovima, i uredbama koje su bile proglašene sa Gore Sinajske, pa je pokazano šta sadrže u unutrašnjem smislu, to jest, kako se one opažaju u nebu; naime, ne prema doslovnom smislu, ali ipak unutar njega. Onaj ko ovo ne zna, možda zaista pretpostavlja da je stoga Reč u njeno dolsovnom smislu poništena, jer se u nebu njoj ne obraća pažnja. Ali neka se zna da doslovni smisao nije zbog toga poništen; nego je još potvrđen; i da svaka reč ima težinu, i da je sveta, zbog duhovnog smisla koji je unutra; jer je doslovni smisao osnova i potpora na kojoj počiva duhovni smisao i sa kojim se slaže u najužoj povezanosti, i to u toj meri da nema ni najmanje jote ili malog roga, u slovu Reči, koja ne sadrži u sebi sveto Božansko; u skladu s rečima Gospodovim u ovim odlomcima: *Zaista vam kažem, Dok traju nebo i zemlja, jedna jota ne će nestati iz zakona, dok se sve ne ispuni (Matt. 5:18). Pre će nebo i zemlja proći nego što će jedna tačka iz zakona nestati (Luka 16:17).* (Da zakon označava Reč, vidi br. 6752,7463.) /2/ Stoga se dogodilo da je kroz Gospodovo Božansko providenje, da je Reč, posebno Reč Staroga Zaveta, sačuvana u pogledu svake jote i tačke od vremena od kada je napisana. Bilo je pokazano iz neba, da ne samo izrazi, nego i slogovi, i što izgleda neverovatno, isvaki mali rog sloga u izvornom jeziku, sadrži u sebi nešto sveto, što anđeli opažaju u najdubljem nebu. Daje takav slučaj, mogu da ustvrdim; ali znam da je to više od onoga što se može poverovati (*prim. prev. Autor smatra da se to može opažati, kao što je to slučaj s anđelima i s onima kojima to Gospod podari*). Iz ovoga se vidi da su spoljašnji obredi crkve, kojima se pretstavklja Gospod i unutrašnje stvari neba i crkve koja je od Gospoda, i koji govore o Reči Staroga Zaveta, da su većim delo bili opozvani, ali Reč i dalje ostaje i svojoj Božanskoj svetosti; jer, kao što je rečeno, svaka i sve stvari u njoj sadrže svete Božanske stvari, koje se opažaju u nebu dok se čita Reč; jer u svakoj pojedinosti ima jedno sveto unutrašnje koje je unutrašnji smisao; to jest, njen nebeski i Božanski smisao. Ovaj je smisao duša Reči, i to je istina Božanska samakojja proizilazi od Gospoda; stoga je ona Gospod sam. /3/ Iz svega ovoga može se videti kakav je slučaj sa zakonima, sudovima, i uredbama koje je Gospod proglasio sa Gore Sinajske, a što je sadržano u poglavljima 20- 23, koja su objašnjena; naime, da susvaka i sve stvari u njima svete, jer su svete u njihovoj unutrašnjoj formi; ali da su neke ipak bile opozvane u vezi s njihovom sadašnjom upotrebom u crkvi, koja je unutrašnja crkva (*prim. prev. Hrišćanmska crkva je, po*

autoru, unutrašnja u odnosu na Jevrejsku, ali je i ona spoljašnja ukoliko uzima u obzir samo doslovni smisao Novog Zaveta. Naime, Novi zavet, po autoru, donekle izlaže unutrašnji smisao Starog Zaveta, tako da se u oba zaveta vidi ono što je nužno za spasenje kao što se vidi lice i ruke kod čoveka, dok je drugo pokriveno spoljašnjim smislom, vidi malo delo O Sv Pismu, br. 55). Neki /zakoni, sudovi, i urebde/ su takve prirode da se mogu koristiti ako to neko hoće; a neki treba da se sasvim čuvaju i primenjuju. Međutim, i oni koji u opozvani u pogledu njihove upotrebe u crkvi, i oni koji koji mogu da se koriste ako to neko hoće, i oni koji se moraju potpuno sačuvati i koristiti, svi su podjednako sveti u svom svetom unutrašnjem; jer u svojim nedrima, cela Reč je Božanska. Ovo sveto unutrašnje je ono što unutrašnji smisao uči, i to je isto što i unutrašnje stvari Hrišćanske crkve, koje uči doktrina ljubavi prema bližnjem i vere./4/ Kako bi se ono što je rečeno zaista shvatilo, uzmimo, ilustracije radi, zakone, sudove, i uredbe o kojima se goori u rečenim poglavljima. Oni koje treba čuvati i činiti su sadržani u Izlasku 20:3-5, 7-8,12-17,23; u Izlasku 21:12. 14-15,20; u Izlasku 22: 18-20,28; i u Izlasku 23:1-3,6-8,24-25,32. Oni koje se mogu koristiti ako neko hoće, su oni koji su sadržani u Izlasku 2:10; u Izlasku 21: 18-19,22-25,33-36; u Izlasku 22:1-14,17,21-23,25-27,31; i u Izlasku 23: 4-5,9,12-16,33. A oni koji su bili opozvani u pogledu njihove sadašnje primene u crkvi, sadržani su u Izlasku 20:24; 21: 2-11,16,21,26-29,31-32; u Izlasku 22:15,29-30; i u Izlasku 23:10-11,17-19. Ali, kao što je rečeno, i prvi i drugi su podjednako sveti, to jest, oni su podjednako Božanska Reč.

RAZLOZI ZAŠTO JE GOSPOD HTEO DA SE RODI NA NAŠOJ ZEMLJI, A NE NA NEKOJ DRUGOJ

9350. Ima mnogo razloga da je Gospod blagoizvoleo da se rodi i uzme na sebe ljudsko na našoj zemlji, a ne na nekoj drugoj, o kojima sam obavešten od neba.

9351. Glavni je razlog bio radi Reči, jer se mogla napisati na našoj zemlji, i kad je bila napisana, mogla se objaviti po celoj zemlji; a jednom objavljena, mogla se sačuvati za svo potomstvo; i kako bi se moglo pokazati čak i onima u drugom životu, da je Bog postao čovek.

9352. Da je glavni razlog bilo radi Reči jer je Reč istina Božanska sama, koja uči čoveka da postoji Bog, da postoji nebo i pakao, i da postoji život posle smrti; a koja pored toga uči kako treba čovek da živi i veruje da bi došao u nebo i da bi tamo bio večno srećan. Bez otkrovenja, a to znači da kad ovoj zemlji ne bi bilo Reči, sve ove stvari bile bi sasvim nepoznate; a čovek je bio tako stvoren da u pogledu unutrašnjeg čoveka ne može umreti.

9353. Da je Reč mogla biti napisana na našoj zemlji je stoga što je veština pisanja tu postojala od pradrevnih vremena, prvo na drvenim tablicama, kasnije na pergamentu, a psle na papiru, i na kraju se mogla i štampati, Ovo je provideo Gospod radi Reči.(prim. prev. Dok je pisao ove redove, autor nije znao da su ljudi pisali na glkinenim tablicama u Sumeru i u Egiptu pre nego li na drvenim).

9354. Da bi se Reč kasnije mogla objaviti po celoj zemlji je stoga što ovde postoji interakcija svih nacija, kako putevima po kopnu tako i plovidbom, na sva mesta na kugli. Stoga Reč, jednom napisana, mogla je da se nosi od jedno nacije do druge, i mogla je da se svuda uči. Da treba da postoji ovakva interakcija, i to je bilo provideo od Gospoda radi Reči.

9355. Da se Reč, jednom napisana, mogla sačuvati za svo potomstvo, stoga za hiljade i hiljade godina, a da je i bila sačuvana, poznato je.

9356. Da bi se tako moglo obznaniti da je Bog postao čovek, je stoga što je to glavni razlog radi kojega je Reč bila data; jer niko ne može verovati i voleti Boga kojega ne može shvatiti u nekom obliku; pa stoga oni koj priznaju ono što ne shvataju, to u njihovoj misli pada u prirodu , pa tako ne veruju i u jednog Boga (vidi br. 7211,9303,9315). Stoga se svidelo Gospodu da bude ovde rođen,i da to objavi preko Reči, ne samo da bi bio ponat na ovoj kugli, nego kako bi se ovo objavilo po celom svemiru onima koji dolaze u nebo sa bilo koje zemlje; jer u nebu postoji komunikacije svega.

9357. Neka se zna daje Reč na našoj zemlji, koju je dao Gospod preko neba, sjedinjenje neba i sveta (vidi br. 9212); u kojem cilju postoji korespondencija svih stvari slova Reči s Božanskim stvarima u nebu; u najvišem i najdubljem smislu Reč govori o Gospodu, o njegovom carstvu u nebima i na zemlji, i o ljubavi i veri od

njega i prema njemu, stoga o životu od njega i u njemu. Ovakve se stvari pretstavljaju anđelima u nebu, bilo sa koje zemlje da dolaze, kada se Reč na našoj zemlji čita i besedi.

9358. Na svim drugim zemljama Reč se objavljuje usmeno preko duhova i anđela, kao što je bilo pokazao u prethodnim poglavljima, gde se govorilo o žiteljima zemalja ovoga sunčanog sistema; ali to se dešava unutar porodica, jer na većini zemalja čovečanstvo živi odvojeno po porodicama. Stoga se Božanska istina koja se otkriva preko duhova i anđela, ne širi dalje od porodica; i da se ne daje uvek novo otkrovenje, ono što je pre dato bi se izokrenulo ili nestalo. Drugačije je na našoj zemlji, gde istina Božanska, koja je Reč, ostaje u svojoj celini za uvek.

9359. Neka se zna da Gospod priznaje i prima sve bez obzira sa koje zemlje dolaze, koji priznaju i klanjaju se Bogu u ljudskoj formi, jer je Bog u ljudskoj formi Gospod. I pošto se Gospod pokazuje stanovnicima zemalja u obliku anđela, koji je u ljudskoj formi, pa stoga kada duhovi i anđeli s tih zemalja čuju od duhova i anđela s naše zemlje da je Bog stvarno čovek, oni primaju ovu Reč, priznaju je i raduju se da je tako (vidi br. 7173).

9360. Ovim razlozima već navedenim može se dodati da se stanovnici, duhovi, i anđeli naše zemlje odnose u velikom čoveku na spoljašnje i telesno čulo (vidi br. 9107), a spoljašnje i telesno čulo je poslednje, u koje mogu unutrašnje stvari života da uđu, i u kojima one počivaju kao u zajedničkom prijemniku (br. 5077,9212,9216). Slučaj je sličan s istinom Božanskom u slovu, koja se naziva *Reč*, a koja je iz toga razloga bila data na ovoj zemlji a ne na nekoj drugoj. I pošto je Gospod *Reč*, i njeno prvo i poslednje, stoga kako bi sve stvari nastale u skladu s redom, to je hteo i da bude rođem na ovoj zemlji, i da postane *Reč*; u skladu ovim rečima kod Jovana: *U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. Ona bješe u početku u Boga. i sve je kroz nju postalo, i bez nje nije ništa postalo što je postalo. ..I Riječ posta tijelo, i useli se u nas puno blagosti i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu kao jedinorodnoga od Oca. Boga niko nikad nije vidio: jedinorodni sin koji je u naručju Oca, on ga javi. (Jovan 1;1-3,14,18).* *Reč* označava Božansku istinu. Ali ovo je tajna koju će malo ko razumeti.

9361. Da se stanovnici drugih zemalja raduju kad čuju da je Bog na sebe uzeo ljudsku formu, i učinio je Božanskom, i da je tako Bog čovek u stvarnosti, videće se na kraju poslednjeg poglavlja u Izlasku.

9362. U onome što sada sledi, do kraja knjige Izlaska, po Gospodovoj Božanskoj milosti, biće govora o stanovnicima, duhovima, i anđelima zemalja zvezdanog neba.

IZLAZAK 24 (Exodus 24)

DOKTRINA O LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU I VERI.

9363. Verovati ono što Reč uči, ili što doktrina crkve uči, a ne živeti u skladu s tim, može da izgleda da je vera, a neki misle da takva vera spasava; međutim, niko se ne spasava ovom verom, koja je samo vera po ubeđenju (persuazivna vera), a kakva je, sada će biti rečeno.

9364. Persuazivna vera postoji kada se veruje i voli Reč i doktrina crkve, ne da bi se služilo bližnjemu, to jest, sugrađaninu, našoj zemlji, crkvi, nebu, i samom Gospodu; stoga ne radi života, jer život je u služenju ovima; nego radi dobiti, počasti, i reputacije učenosti, kao ciljeva. Stoga oni koji su u ovoj veri, ne gledaju prema Gospodu i nebu, nego prema sebi samima i svetu.

9365. Oni koji traže veće stvari u svetlu, i žude za mnogim, takvi su u jačoj persuazivnoj veri od onoga što doktrina crkve uči da je istinito, nego li oni koji ne žude za većim stvarima i ne priželjkuju više. Razlog je to što je prvima doktrina crkve samo sredstvo za njihove ciljeve; a sredstva se vole i u njih se veruje onoliko koliko se postižu ciljevi koji se žele.

9366. Po sebi, međutim, činjenica je da koliko su ovakvi ljudi u vatri ljubavi prema sebi i svetlu, i koliko govore, i besede, i postupaju od ove vatre, toliko su u toj persuaziji (ubeđenju), i ubeđeni su da je ono što govore zaista tako. Ali kada nisu više u vatri tih ljubavi, oni ništa ne vjeruju, a mnogi od njih i odriču sve; iz čega se vidi da je persuazivna vera vera samo na usnama, a ne i u srcu; tako da u stvari to nije vera.

6367. Oni koji su u persuazivnoj veri, ne znaju iz unutrašnjeg prosvetljenja, da li je ono što besede istinito ili lažno; i šta više, to ih ne brine, sve dok im prosti ljudi veruju; jer oni nisu u osećanju istine radi istine. Osim toga, oni više nego drugi brane veru samu; a dobro vere, koje je ljubav prema bližnjem, smatraju važnim samo onoliko preko njega postižu neku dobit.

9368. Oni koji su u persuazivnoj veri, napuštaju veru, ako ih se liši počasti i dobiti, pod uslovlm daim ugled nije u opasnosti; jer persuazivna vera nije unutar čoveka, nego stoji izvana, samo u sećanju, iz kojega se izvlači dok se naučava (uči druge). Stoga posle smrti ova vera nestane, skupa s njenim istinama, jer tada ostaje samo onoliko vere koliko ostaje unutar čoveka; to jest, onoliko koliko je ukorenjeno u dobru; to jest, koliko je postalo deo novoga života.

9369. Oni koji su u persuazivnoj veri, označeni su onima okojima čitamo u ovim odlomcima: *Mnogi će mi reći u onaj dan: Gospode! Gospode! nijesmo li u ime tvoje prorokovali, i tvojijem imenom đavole izgonili, i imenom tvojijem mnoga čudesa tvorili? A tada ću im ja kazati: nikad vas nisam znao; idite od mene koji činite bezakonje (Matt. 7:22-23).tada ćete stati govoriti: mi jedosmo pred tobom, i pismo; i po ulicama našim učio si. A on će im reći: kažem vam: ne poznajem vas otkuda ste; odstupite od mene svi koji činite bezakonje (Luka 13:26-27).* Oni su označeni i kod Mateje sa pet ludih devica, koje nisu imale ulja u svetiljkama: *A poslije dođoše i one druge device govoreći: gospodaru!gospodar! otvori nam. A on odgovarajući reći će im: ne poznajem vas (Matt.25:11-12);ulje u svetiljkama označava dobro u veri (br. 886,4638).*

IZLAZAK (Exodus) 24

1. I reče Mojsiju: izidi gore ka Jehovi ti i Aron i Nadab i Abiju i sedamdeset starješina Izrailjevih, i poklonite se iz daleka.

2. I Mojsije neka sam pristupi ka Jehovi, a oni neka ne pristupe; i narod neka ne ide gore s njim.

3. I dođe Mojsije, i kaza narodu riječi Jehovine i sve zakone. I odgovori narod jednijem glasom i rekoše: činićemo sve što tije rekao Jehova.
4. I napisa Mojsije riječi Jehovine, i ustavši rano načini oltar pod gorom i dvanaest stupova za dvanaest plemena Izrailjevih.
5. I posla mladiće između sinova Izrailjevih, koji prinesoše žrtve paljenice, i prinesoše teoce za žrtve zahvalne Jehovi.
6. I uzevši Mojsije polovinu krvi, metnu u zdele, a polovinu krvi izli na oltar.
7. I uze knjigu zavjetnu i pročitao narodu, i oni rekoše: što je god rekao Jehova činićemo i slušaćemo.
8. A Mojsije uze krv, i pokropi njom narod, i reče: evo krv zavjeta, koji učini Jehova s vama za sve riječi ove.
9. Po tom otide Mojsije i Aron, Nabab i Abiju, i sedamdeset starješina Izrailjevih.
10. I vidješe Boga Izrailjeva, i pod nogama njegovijem kao djelo od kamena safira i kao nebo kad je vedro.
11. I ne pruži ruke svoje na izabrane između sinova Izrailjevih, nego vidješe Boga, pa jedoše i piše.
12. I reče Jehova Mojsiju: popni se k meni na goru, i ostani ovdje, i daću ti ploče od kamena, zakon i zapovjesti, koje sam napisao da ih učiš.
13. Tada usta Mojsije s Jozuom, koji ga služaše, i izide Mojsije na goru Božiju.
14. A starješinama reče: sjedite tu dok se vratimo k vama; a eto Aron i Hur s vama; ko bi imao što, neka ide k njima.
15. I otide Mojsije na goru, i oblak pokri goru.
16. I bijaše slava Jehovina na gori Sinajskoj, i oblak je pokrivaše šest dana; a u sedmi dan viknu Mojsije isred oblaka.
17. I slava Jehovima bješe po viđenju kao oganj koji sažiže navrh gore pred sinovima Izrailjevim.

18. Mojsije uđe usred oblaka, i pope se na goru; i osta Mojsije na gori četrdeset dana i četrdeset noći.

SADRŽAJ.

9370. Predmet o kome se govori u unutrašnjem smislu je Reč, koju Gospod daje preko neba; kakva je priroda toga; da je Božanska u oba smisla, unutrašnjem i spoljašnjem; i da je kroz nju povezivanje Gospoda sa čovekom.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9371. Stihovi 1,2. *1. I reče Mojsiju: izidi gore ka Jehovi ti i Aron i Nadab i Abiju i sedamdeset starješina Izrailjevih, i poklonite se iz daleka. 2. I Mojsije neka sam pristupi ka Jehovi, a oni neka ne pristupe; i narod neka ne ide gore s njim. I reče Mojsiju, označava ono što se odnosi na Reč u opšte; izidi gore ka Jehovi, označava povezivanje s Jehovom; ti i Aron, označava Reč u unutrašnjem i spoljašnjem smislu; i Nadab i Abiju, označava doktrinu iz oba smisla; i sedamdeset starješina Izrailjevih, označava glavne istine crkve koje pripadaju Reči, ili doktrini, a koje se slažu s dobrom; i poklonite se iz daleka, označava poniznost i obožavanje od srca, a tada i influks od Gospoda; . 2. I Mojsije neka sam pristupi ka Jehovi, označava povezivanje i prisutnost Gospoda preko Reči u opšte; a oni neka ne pristupe, označava da nema odvojenog povezivanja i prisustva; i narod neka ne ide gore s njim, označava da ne može biti nikakvog povezivanja sa spoljašnjim odvojeno od unutrašnjeg.*

9372. *I on /Jehova/ reče Mojsiju.* Da ovo označava ono što se odnosi na Reč u opšte, vidi se iz reprezentacije Mojsija, što je Reč (o čemu niže); i iz značenja *on reče*, što se odnosi na one stvari koje slede u ovome poglavlju, stoga na one koji se odnose na Reč (vidi br. 9370). (Da *Mojsije* pretstavlja Reč, može se videti iz onoga što je često pokazano o Mojsiju, kao iz predgovora Postanju 18; i u br. 4859,5922.8787,8805). Ovde *Mojsije* pretstavlja Reč u opšte, jer se kaže o njemu u onome što sledi, da jedino on izađe k Jehovi (stih 2); a tako isto da je, pozvan iz

oblaka, ušao u njega, i popeo se na goru (stihovi 16,18). /2/ u Reči ima mnogo onih koji predstavljaju Gospoda u pogledu istine Božanske, ili u odnosu na Reč; ali glavne (reprezentacije) su Mojsije, Ilija, Jelisej, i Jovan Krstitelj. Da je Mojsije to, može se videti iz objašnjenja gore; da je Ilija i Jelisej, može se videti iz predgovora Postanju 18; i u br. 2762,5247); da je Jovan Krstitelj, vidi se iz toga što je on bio *Ilija* koji je trebao da dođe. Onaj ko ne zna da je *Jovan Krstitelj* predstavljao Gospoda kao Reč, ne može da zna šta sadrže i označavaju sve one stvari koje se kažu njemu u Novom Zavetu; pa stoga kako bi se otvorila ova tajna, i da se u isto vreme može pokazati da su Ilija, kao i Mojsije, koji su bili viđeni sa Gospodom kada se preobrazio, označavali Reč, treba navesti ovde neke stvari koje su rečene o Jovanu Krstitelju; kao kod Mateje: *A kad glasnici Jovanovi otidoše, poče Isus ljudima govoriti o Jovanu: šta li ste izašli u pustinji da vidite? Trsku, koju ljulja vjetar? Ili šta ste izišli da vidite? Čovjeka u meke haljine obučena? Eto, koji meke haljine nose, po carskim dvorovima su. Ili šta ste izašli da vidite? Proroka? Da, ja vam kažem, i više od proroka. Jer ovo je onaj za koga je pisano: eto, šaljem anđela svojega pred licem tvojim, koji će pripremiti put tvoj pred tobom. I zaista vam kažem: ni jedan između rođenih od žena nije izišao veći od Jovana Krstitelja; a najmanji u carstvu nebeskom veći je od njega. Od vremena Jovana Krstitelja do sad carstvo nebesko na silu se uzima, i siledžije dobijaju ga, jer su svi proroci i zakon proricali do Jovana. I ako hoćete znati, on je Ilija što će doći (koji je trebao da dođe?). Koji ima uši neka čuje. (Matt. 11:7-15, i Luka 7:24-28).* Niko ne može znati kako treba ove stvari razumeti, osim ako zna da ovaj Jovan predstavlja Gospoda kao Reč, i ako ne zna iz unutrašnjeg smisla šta je označeno *pustinjom* u kojoj je on bio, a šta *trskomkoja se ljulja na vjetru*, kao i *mekanim haljinama i carskim dvorovima*; i dalje šta je označeno *da je više nego prorok*, i da niko rođen od žene nije veći od njega, ali da je on manji i carstvu nebeskom od najmanjeg tamo, i na kraju šta to znači da je on Ilija. Jer bez dubljeg značenja, sve ove reči se izgovaraju kao upoređenja, a ne kao nešto što ima težinu./3/ Ali je drugačije kada se pod Jovanom misli na Gospoda kao Reč, ili kao na Reč u reprezentativnom smislu. Tada da se *pustinjom u Judeji* gde je Jovan bio označava stanje u kome je bila Reč u vreme kad je Gospod došao u svet, naime, da je bila *u pustinji*, to jest, da je bila u tami tako velikoj da Gospod nije bio priznat, niti se znalo bilo šta o njegovom nebeskom carstvu; iako su svi proroci prorokovali o njemu, i o

njegovom carstvu, da će ono trajati za uvek. (Da *pustinja* označava takvu tamu, vidi br. 2708,4736,8313.) Iz toga razloga Reč se upoređuje sa trskom koja se ljujuna vjetru kada se tumači kako ko hoće; jer u unutrašnjem smislu *trska* označava istinu u poslednjem, kao što je Reč u slovu. /4/ Da je Reč u poslednjem, ili u slovu, gruba i da je zatamnjena u ljudskom vid ; ali da je u unutrašnjem smislu mekana i blistava, označeno je time što oni *nisu videli čoveka obučena u mekane haljine, jer takve se nose u carskim dvorima*. Da su ovim rečima označena ovakve stvari, jasno je iz značenja *haljina*, ili *ogrtača*, što su istine (br. 2132,2576,4545,4763,5248,9093); ; iz ovog razloga anđeli se pokazuju obučeni u haljine mekane i sjajne u skladu istinama od dobra kod njih (br. 5248,5319,9216). Isto se vidi iz značenja *carskih dvorova*, što su staništa anđela, a u univerzalnom smislu, neba; jer *dvorovi* se nazivaju tako od dobra (br. 2233-2234, 7996,7997); a carski, od istine (br. 1672,2015,6148). Stoga zbog njihovog primanja istine od Gospoda, anđeli se nazivaju *sinovima carstva, carskim sinovima, a i carevima*./5/ Da je Reč nešto više nego bilo koja doktrina u svetu, i više nego bilo koja istina u svetu, označeno je sa *šta ste izišli da vidite? proroka? Da, zaista vama kažem , više nego proroka*; jer se među onima koji su rođeni od žena, niko se nije rodio veći od Jovana Krstitelja; jer u unutrašnjem smislu *prorok* označava doktrinu (br. 2534,7269); a oni koji su rođeni, to su *sinovi od žena*, označavaju istine (br. 489,491,3704,4257). /6/ Da je u unutrašnjem smislu, ili u smislu kao što je onaj u nebu, Reč u stepenu višem iznad Reči u spoljašnjem smislu, ili onakvom smislu u kakvom je u svetu, i kakvu je učio Jovan Krstitelj, označeno je sa *onaj najmanji u carstvu neba veći je od njega*; jer viđena iz neba, Reč sadrži takvu veliku mudrost da to prevazilazi čovekovu moć shvatanja. Da sva proroštva o Gospodu i njegovom dolasku i pretstave Gospoda i njegovoga carstva prestaju, kada Gospod dođe u svet, označeno je sa *svi su proroci izakon prorokovali do Jovana*. Da je Reč bila pretstavljena Jovanom , kao i Jelisijem, označeno je onim što je rekao da je *on (Jovan) Ilija koji je trebao da dođe*. /7/ Isto je označeno ovim rečima kod Mateje: *I zapitaše ga učenici njegovi govoreći: za što dakle književnici kažu da Ilija najprije treba da dođe? A Isus odgovarajući reče: Ilija će doći najprije i urediti sve. Ali vam kažem da je Ilija već došao, i ne poznaše ga; nego učiniše s njim šta htješe: tako i sin čovječiji treba da postrada od njih. Tada razumješe učenici da govori za Ivana Krstitelja (Matt. 17:10-13); da je Ilija došao,*

ali da ga nisu porpoznali, i da su mu učinili što su god hteli, označava da ih je doista Reč učila da Gospod treba da dođe, ali da nisu hteli da razumeju, tumačeći to u korist svoje vlastite vladavine, i tako gaseći ono je u njoj bilo Božansko. Da su bili spremni da isto učine i sa Božanskim samim, označeno je sa *tako i sin čovječiji treba dapostrada od njih*. (Da *sin čovječiji* označava Gospoda u pogledu istine Božanske, vidi br. 2803,2813,3704.)/8/ Iz svega ovoga sada se vidi šta označava proročanstvo o Jovanu kod Malahije: *Evo, ja ću vam poslati Iliju proroka prije nego dođe veliki i strašni dan Jehovin (Mal. 4:5)*. Osim toga, Reč u poslednjem, ili kakva je u spoljašnjoj formi u kojoj se pokazuje pred čovekom u svetu, opisuje se *odećom i hranom Jovana Krstitelja*, kod Mateje: *U ono pak doba dođe Ivan Krstitelj i učaše u pustinji Judejskoj. A Jovan (Ivan) imашe haljinu od dlake kamilje i pojas kožan oko sebe; a hrana njegova bijaše skakavci i med divlji (Matt. 3:1,4)*. Na sličan način opisuje ga i Ilija u drugoj knjizi o Carevima: *On bješe sav kosmat i opasan kožnijem pojasom (2 o Careima 18)*. *Haljinom ili ogrtačem*, kada se kaže za Reč, označava se istina Božanska u poslednjoj formi; *kamiljom dlakom* se označavaju sećanja-znanja onakva kakva se pojavljuju tamo pred čovekom u svetu; *kožnim pojasom* se označava spoljašnja spona koja povezuje i drži u redu sve unutrašnje stvari; *hranom* se označava duhovna hrana od poznavanja istine i dobra Reči; *skakavcima* se označavaju poslednje ili najopštije istine; a *divljim medom* uživanje u njima./9/ Da su takve stvari označene *odećom i hranom* ima poreko u reprezentacijama u drugom životu, gde se svi pojavljuju obučeni u skladu s istinama od dobra, i gde je hrana pretstavljena u skladu sa željom da se stiče znanje i da se postane mudar. Iz ovoga je to da *odeća*, ili *ogrtač* označava istinu (kao što se može videti iz navoda gore; da *hrana* ili *meso* označava duhovnu hranu, br. 3114,4469,8562,9003; da *pojas* označava sponu koja podržava i drži skupa unutrašnje stvari, br. 9341; da *koža* označava ono što je spoljašnje, br. 3540; pa tako *kožni pojas* označava spoljašnju sponu; da *dlake* označavaju poslednje ili najopštije istine, br. 3301,5569-5573; da *kamila* označava sećanje-znanje u opšte, br. 3048,3071,3145,4156; da *skakavac* označava istinu koja hrani u poslednjem, br. 7643; i da *med* označava priyatnost iz toga, br.5620,6857,8056). Naziva se *divlji med*, ili *poljski med*, jer se *poljem* označava crkva (br. 2971,3317,3766,7502,9295). Onaj koji ne zna šta ovakve stvari označavaju, ne može ni da zna zašto su Ilija i Jovan bili tako obučeni. Da sve stvari označavaju nešto posebno kod ovih proroka,

može da pomisli svako ko misli dobro o Reči./10/ Zato što Jovan Krstitelj pretstavlja Gospoda kao Reč, stoga kad je on govorio o Gospodu, koji je bio Reč sama, rekao je za sebe da *on nije Ilija ni prorok*, i da *on nije dostojan da odreši remena na Gospodovoj obući*, kao kod Jovana: *U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. I Riječ postade tijelo, i useli se u nas puna blagosti i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jedinorodnoga od Oca. I ovo je svjedočanstvo Ivanovo (Jovanovo) kad poslaše Židovi iz Jerusalima svećenike i Levite da ga zapitaju: ko si ti? I on prizna, i ne zataja, i prizna: ja nijesam Krst (Hristos). I zapitaše ga: ko si dakle? da možemo kazati onima koji što su nas poslali: šta kažeš za sebe? Reče: ja sam glas onoga što više u pustinji: poravnite put Gospodov, kao šta kaza Isaija prorok. I bijahu poslanici od fasireja. I zapitaše ga govoreći mu: zašto dakle kršćavaš kad ti nijesi Krst ni Ilija ni prorok? Odgovori im Ivan govoreći: ja kršćavam vodom, a među vama stoji koga vi ne znate. On je onaj što će doći za mnom, koji bješe preda mnom; kome ja nijesam dostojan odriješiti remena na obući njegovoj. Ovo bi u Betaniji preko Jordana gdje Ivan kršćavaše. A sutradan vidje Ivan Isusa gdje ide k njemu, i reče: gle, jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta (Jovan 1:1,14.19-30).* Iz ovih riječi jasno je da kada je Jovan govorio o Gospodu samom, koji je bio istina Božanska sama, rekao je za sebe da on nije ništa. Jer se senka izgubi kada dođe svetlost, to jest, reprezentativ nestaje onda kada se pokaže sam original. (Da se reprezentativ odnosi na svete stvari, i na Gospoda samog, a ne na osobu koju pretstavlja, vidi br. 665,1097,8788,8806.) Onaj ko ne zna da reprezentativi nestaju kao senke u prisustvu svetlosti, ne može znati da zašto je Ivan (Jovan) odrekao da je on Ilija ili neki od proroka. /11/ Iz ovoga svega može se sada videti šta je označeno Mojsijem i Ilijom, koji su viđeni u slavi, i koji su govorili s Gospodom kad se ovaj preobrazio, onda kada je krenuo da izvrši što je trebalo u Jerusalimu (Luka 9:29-31); naime, dasu oni označavali Reč (Mojsije istorijsku Reč, a Ilija proročku Reč) koja svuda govori o Gospodu, o njegovom dolasku u svet, i o njegovom odlasku iz sveta; pa se stoga kaže da su *Mojsije i Ilija viđeni u slavi*, jer se slavom označava unutrašnji smisao Reči, a oblakom spoljašnji smisao (vidi predgovor Postanju 18, i br. 5922,8427).

9373. *Neka pristupi ka Jehovi.* Da ovo označava povezivanje sa Gospodom, vidi se iz značenja *neka pristupi (dođe)*, što je biti uzdignut prema unutrašnjim stvarima

(vidi br. 3084,4539,4669,6007), stoga i biti povezan (br. 8760). Da to označava povezivanje sa Gospodom je zato što se *Jehovom* u Reči označava Gospod (br. 1343,1736,8864,9315). Tajna koja leži sakrivena u unutrašnjem smislu ovih reči je da sinovi Jakovljevi, nad kojima je Mojsije bio glava, nisu bili pozvani i izabrani; nego su se oni nastojali da Božansko bogoštovanje bude ustanovljeno kod njih (u skaldu s onim št je rečeno u br. 4290,4293); pa stoga se ovde kaže, *i on reče Mojsiju: izidi gore ka Jehovi*, kao da nije to Jehova nego neko drugi rekao da on treba da izide gore. Iz istoga razloga, u onome što sledi, kaže se za narod *neka ne ide gore* (stih 2); i da *Jehova ne pruži ruke svoje na sinove Izrailjeve koji su bili odvojeni*(stih 11). Da je slava Jehovina bila po viđenju kao oganj koji sažiže navrh gore u očima sinova Izrailjevih (stih 17); i na kraju da je Mojsije, koji je bio pozvan sedmog dana, ušao usred oblaka. Jer se *oblakom* u Reči označava slovo (br. 5922,6343,6752,8443,8781); a kod sinova Izrailjevih Reč je bila odvojena od svog unutrašnjeg, jer su oni bili u spoljašnjem bogoštovnju bez unutrašnjeg, što se jasno može videti što oni i sada, kao i pre, kažu, *činićemo sve što je rekao Jehova* (stih 3), a jedva četrdeset dana kasnije klanjali su se zlatom teletu umesto Jehovi; što pokazuje da je ovo bilo sakrieno u njihovim srcima dok su to izgovarali svojim usnama, da će služiti jedino Jehovi. Međutim, oni koji se označavaju kao izabrani i pozvani, to su oni koji su u unutrašnjem bogoštovanju a iz unutrašnjeg i u spoljašnjem; to jest, oni koji su u ljubavi ka i u veri u Gospoda, a iz ovoga u ljubavi prema bližnjemu.

9374.*Ti i Aron.* da ovo označava Reč u unutrašnjem smislu i u spoljašnjem smislu, vidi se iz reprezentacije Mojsija, što je Reč (o čemu gore, br. 9372). A kad je Aron, koji mu je bio brat, njemu pridodat, tada Mojsije pretstavlja unutrašnji smisao, a Aron Reč u spoljašnjem smislu (i ovo gore, br. 7089.7382).

9375.*Nadab i Abibu.* Da se ovima označava doktrina izvedena iz oba smisla, vidi se iz toga da su ovi bili sinovi Aronovi; pa stoga kada se Aronom označava Reč, njihovim se sinovima označava doktrina; starijim sinom, doktrina izvedena iz unutrašnjeg smisla Reči; a mlađim sinom, doktrina izvedena iz spoljašnjeg smisla Reči. Doktrina izvdena iz unutrašnjeg smisla Reči i doktrina izvedena iz spoljašnjeg smisla Reči, jedna su doktrina, jer oni koji su u unutrašnjem, ali su i u spoljašnjem. Jer je Gospodova Reč svuda i unutrašnja i spoljašnja: unutrašnja crkva pripada

srcu, a spoljašnja ustima; to jest, unutrašnja crkva pripada volji, dok spoljašnja pripada delu. Kada u čoveku unutrašnje sačinjava jedno sa spoljašnjim, tada ono što pripada srcu pripada i ustima; ili što je isto, tada srce govori ustima, a volja deluje u delu, bez ikakvog neslaganja; tako isto i vera govori, a ljubav i ljubav ka bližnjem deluju; to jest, Gospod, od kojega su vera i ljubav prema bližnjemu. /2/ Pošto Nabab i i Abiju, sinovi Aronovi, predstavljaju doktrinu iz Reči, bili su pogubljeni kad su ustanovili bogoštovanje po nekoj drugoj doktrini nego što je ona iz Reči. To je bilo predstavljeno onim što je o njima napisano kod Mojsija: *A sinovi Aronovi Nabab i Abiju, uzevši svaki svoju kadionicu, metnuše ognja u njih i na oganj metnuše kad, i prinesoše pred Jehovom oganj tuđ, a to im ne bješe zapovjedio. Tada dođe oganj od Jehove i udari ih, tepogiboše pred Jehovom. Tada reče Mojsije Aronu: to je što je kazao Jehova govoreći: u onima koji pristupaju k meni biću svet i pred cijelim narodom proslaviću se. A Aron oćutje. (Levitska 10:1-3).* *oganj tuđ u kadionici* označava doktrinu iz nekog drugog izvora, a ne iz Reči; jer *oganj* označava dobro ljubavi, a kad istinu vere iz toga; a dobro ljubavi i istina vere su ono što ulazi u doktrinu koja je iz Reči, i koja je čini. Iz ovoga se vidi zašto ih je oganj progutao pred Jehovom. *Biću svet u onima koji su blizu* označava kod onih koji su povezani s Gospodom preko dobra ljubavi i istine vere iz Reči. (Da *oganj* označava dobro nebeske ljubavi, vidi br. 934,4906,7852,9055; i da *kad* (tamjan) označava veru od dobra ljubavi, biće pokazao na drugome mestu).

9376. *I sedamdeset starješina Izrailjevih.* Da ovo označava glavne istine crkve, ili doktrine, koja se slaže s dobrom, vidi se iz značenja *sedamdeset*, što je potpuno, stoga sve (br. 6508); i iz značenja *starješina Izrailjevih*, što su glavne istine crkve koje se slažu s dobrom, stoga koje su iz Reči ili iz doktrine iz Reči, jer se sve ove istine slažu s dobrom (da *starješine Izrailjeve* označavaju ove istine, vidi br. 6524,8778,8585). Dase ove istine iz Reči slažu s dobrom, je stoga što su one od Gospoda, pa stoga je nebo u njima; i ako verujete, u svakoj pojedinosti Reči postoji nebo koje je od Gospoda.

9377. *I poklonite se iz daleka.* Da ovo označava poniznost i obožavanje iz srca, a tada i influks od Gospoda, vidi se iz značenja *pokloniti se*, što je poniznost (vidi br. 2153,5683,6266,7068). Da to označava i obožavanje je stoga što je poniznost nešto bitno u obožavanju i u bogoštovanju, je bez poniznosti Gospodu se ne može

klanjati, jer se Gospodu ne može g tako klanjati i obožavati ga, jer se Božansko od Gospoda ne može ulivati u oholo srce, to jest, u srce puno ljubavi prema sebi, jer takvo je srce tvrdo; i naziva se u *Rečisrcem od kamena*. Ali Božansko Gospodovo može da se uliva u ponizno srce, jer ovo je mekano, i naziva se *srcem od mesa*. Ovakvo srce prima influks dobra od Gospoda, to jest, prima Gospoda. Iz toga je to da se sa *pokloniti se iz daleka* ne označava samo poniznost i obožavanje iz srca, nego tada i influks od Gospoda. Kaže se *influks od Gospoda*, jer dobro ljubavi i vere, koje se uliva od Gospoda, je Gospod. Da *iz daleka* označava iz srca, je stoga što oni koji su u poniznosti, ti se udaljavaju od Gospoda, zato što se smatraju nedostojnima da priđu naj svetijem Božanskom, jer dok su u poniznosti, priznaju da od sebe samih nisu ništa nego zlo, čak i profano. Kada ovo priznaju iz srca, oni su u istinskoj poniznosti. Iz ovoga se vidi da sa *pokloniti se iz daleka* označava poniznost i obožavanje iz srca, a tada i influks od Gospoda. /2/ Ali narod Izrailja nije bio u ovakvoj poniznosti i obožavanju, nego je to samo pretstavljao spoljašnjim pokretima; jer su to bile spoljašnje stvari bez unutrašnjih. Pa ipak, kada bi se ponizili, prostitali bi se po zemlji, i valjali uprašini, i uzvikivali glasno, i to cele dane. Onajko ne zna što je prava poniznost, možda veruje da je ovo bila poniznost iz srca; ali to nije bila poniznost iz srca koja gleda prema Bogu od Boga, nego ona koja gleda prema Bogu od sebe; a srce koje gleda od sebe, gleda od zla, jer sve što proističe od čoveka, to jest, što je od njega, zlo je. Narod Izrailja bio je u ljubavi prema sebi više nego svi drugi narodi u celom svetu, a verovali su da su sveti, po uslovom da prinose žrtve, ili da se umivaju vodom, a pri tome ne priznavajući da ove stvari samoi pretstavljaju unutrašnju svetost, koja pripada ljubavi prema bližnjem i veri od Gospoda. Jer sve ono što je sveto, nije od čoveka, nego od Gospoda kod čovka (br. 9229). Oni koji se ponize iz verovanja u svetost koja je od njih samih, i koji obođavaju od ljubavi koja je iz njih samih, ti se ponižavaju i obožavaju iz ljubavi prema sebi, stoga iz srca koje je *od kamena*; a ne iz srca koje je mekano, to jest, *od mesa*; oni su u spoljašnjim stvarima a ne u isto vreme i u unutrašnjim, jer ljubav prema sebi stanuje u spoljašnjem čoveku, i ne može da uđe u unutrašnjeg čoveka, jer se unutrašnji čovek otvara samo kroz ljubav ka i kroz veru u Gospoda, stoga od Gospoda, koji unutra oblikuje čovekovo nebo u kome je njegov stan.

9378. *I Mojsije neka sam pristupi ka Jehovi.* Da ovo označava povezivanje i prisustvo Gospoda kroz Reč u opšte, vidi se iz značenja *pristupiti*, što je povezivanje i prisustvo Gospoda (o čemu u onome što sledi); i iz reprezentacije *Mojsija*, koji je Reč u opšte (vidi br. 9372): da se sa *Mojsije neka pristupi* označava povezivanje i prisustvo Gospoda preko Reči, je stoga što u duhovnom smislu *pristupiti (prići blizu)* označava biti povezan kroz ljubav; jer oni koji vole jedan drugoga, ti su povezani, jer ljubav je duhovno povezivanje. Sveopšta je stvar u drugom životu da se svi povezuju u skladu s ljubavi od dobra i s istinom od Gospoda; sledstveno, celo nebo je ovakva povezanost. Sličan je slučaj i sa *pristupiti*, ili biti povezan s Gospodom. Oni koji ga vole, ti su povezani s njim, kao što se može kazati da su *u njemu* kad su u nebu; i svi oni koji vole Gospoda, zbog toga su povezani s njim kroz ljubav, kao i oni koji su u dobru života od istina vere; jer dobro od ovih istina je od Gospoda, i ono je Gospod (Jovan 14:20,21). /2/ Poznato da od sebe samog, čovek ne može da se približi Gospodu i da bude povezan s njim; ali Gospod će se približiti čoveku i povezati s njim. Pa stoga što Gospod privlači čoveka k sebi (Jovan 6:44;12:32), to izgleda kao da se čovek približava i povezuje. Ovo se dešava kad se čovek uzdržava od zala, stoga je uzdržavanje od zla ostavljeno čoveku na volju; to jest, to je ostavljeno njegovoj slobodi. Tada se tamo od Gospoda uliva dobro, kojeg nikad ne nedostaje, jer je to život sami koji čovek ima od Gospoda; samo što se dobro zajedno sa životom prima samo onoliko koliko se zla uklanjaju. Da je povezivanje i prisustvo Gospoda preko Reči, je stoga što je Reč sjedinjenje čoveka s nebom, a preko neba s Gospodom; jer je Reč Božanska istina koja proističe od Gospoda. Stoga oni koji su u ovoj istini u pogledu doktrine i života (to jest, u pogledu vere i ljubavi), ti su u Božanskom proističućem od Gospoda, pa su stoga i povezani s njim. Iz ovoga se vidi da se sa *Mojsije sam neka pristupi ka Jehovi* označava povezivanje i prisustvo Gospoda preko Reči. /3/ *Dapristupiti (prići)* označava povezivanje i prisustvo je stoga što su razdaljine od jednog do drugog potpuno u skladu s različitostima i razlikama unutrašnjih stvari koje pripadaju misli i osećanju (br. 1273-1277.1376-1381,9105). Osim toga, povlačenje od Gospoda, i približavanje njemu, u skladu je s dobrom ljubavi i vere od njega i prema njemu. Iz toga razloga neba su blizu Gospoda u skladu s dobrima; a s druge strane paklovi su udaljeni od Gospoda u skladu sa zlima. Iz ovoga se vidi da je, u duhovnom smislu, *biti blizu i pristupiti*

označava biti povezan; kao i u ovim odlomcima: *Jehova je blizu svijeh koji ga prizivaju, svijeh koji ga prizivaju u istini (Psalam 145:18); biti blizu* označava biti prisutan i povezan. Ponovo: *Blago onome koga izbiraš i primaš, da živi u dvoru tvom! (Psalam 65:4); primati* označava biti povezan. /4/ Ponovo: *Približi se duši mojoj, izbavi je (Psalam 69:18). Jehova je blizu onijeh koji su skrušena srca, i pomaže onima koji su smjerna duha (Psalam 34:18). Da su stajali u mom vijeću, tada bi kazivali moje riječi narodu mojemu, i odvrćali bi ih s puta njihova zloga i od zloće djela njihovijeh (Jer. 23:22-23).* Da se za Boga kaže da *da je blizu onih koji se odupiru zlima, a da je daleko od onih kojisu u zlima*, jasno je. Kod Mojsija: *Tada će Mojsije Aronu: u onima koji pristupaju k meni biću svet i pred cijelim narodom proslaviću se (Levitska 10:3); biti svet onima koji su mi blizu* označava među onima koji su povezani s Gospodom kroz dobro ljubavi i istinu vere iz Reči. Kod Jeremije: *tada će knez njihov biti od njih, i vladalac će njihov izlaziti ispred njih; i daću mu da pristupa, i pristupaće k njemu; jer ko je taj koji se usuđuje pristupiti k meni? (Jer. 30:10); govoreći o Gospodu, koji je knez (divni) i vladalac; pristupiti Jehovi* označava biti sjedinjen, jer pristupanje Jehovi nije ništa drugo nego jedinstvo.

9379. *A oni neka ne pristupe.* Da ovo označava da nema odvojenog povezivanja i prisustva, vidi se iz reprezentacije Arona, njegovih sinova Nababa i Abiju-a i sedamdesetorice starešina, koji su ovde oni koji ne treba da pristupe, što je Reč u spoljašnjem smislu, doktrina, i glavne istine crkve (o čemu gore, br. 9378); ovde /se kaže/ da nema povezivanja i prisustva, jer se kaže, *Mojsije sam neka pristupi, a oni da nepristupe.* Da to označava da nema odvojenog povezivanja i prisustva je zato što se ovde *Mojsijem* pretstavlja Reč u opšte, ili Reč u celom kompleksu (br. 9372), i isto tako i Reč u unutrašnjem smislu (br. 9374); dok je Aronom i njegovim sinovima i sedamdesetoricom starešina označeno da nema odvojenog povezivanja i prisustva.

9380. *A narod da ne ide gore s njim.* Da ovo označava da nema odvojenog povezivanja sa spoljašnjim delom odvojeno od unutrašnjeg, vidi se iz značenja *ići gore*, što je povezivanje (kao gore, br. 9373); ovde da nema povezivanja, jer se kaže, *narod da ne ide gore.* Da to označava da nema povezivanja sa spoljašnjim smislom Reči odvojeno od unutrašnjeg je zato što su sinovi Jakovljevi, ovde označeni kao *narod*, bili u spoljašnjem bez unutrašnjeg (vidi br.

3479,4281,8806,8871). Da su bili u spoljašnjem bez onoga što je unutrašnje, jasno se vidi po bogoštovanju zlatnoga teleta četrdeset dana posle tog vremena. Oni bi bili postupali drugačije da su bili u isto vreme i u unutrašnjem, to jest, u dobroljubavi i vere u Jehovu; jer to je ono što je unutrašnje. Oni koji su povezani na ovaj način, ti ne mogu otići i klanjati s liku (idolu), jer je njihovo srce bilo daleko od toga / od unutrašnjeg/, jer je taj narod bio povezan sa Gospodom samo preko spoljašnjih stvari, kojima su bile pretstavljene unutrašnje stvari, pa se stoga kaže, *narod da ne ide gore*, čime je označeno da nema povezivanja sa spoljašnjim koje je lišeno unutrašnjeg. Reprezentacije koje su lišene znanja, vere, i osećanja unutrašnjih stvari koje su pretstavljene, one povezuju stvari, ali ne /povezuju/ osobu. /2/ Isti je slučaj s onima koji ostanu samo u doslovnom smislu Reči, i ne nalaze u njoj ništa od doktrine; jer oni su odvojeni od unutrašnjeg smisla, jer je unutrašnji smisao sama doktrina. Povezivanje Gospod sa spoljašnjim stvarima Reči ide preko unutrašnjih stvari; pa stoga ako su unutrašnje stvari odvojene, ne može doći do povezivanja Gospoda sa spoljašnjim stvarima osim preko pokreta tela koji se ne zlažu sa srcem. Upravo je isto tako i s onima koji su savršeno upoznati sa svim pojedinostima doktrine svoje crkve, ali to ne primenjuju u životu. I ovi su u spoljašnjim stvarima lišeni onoga što je unutrašnje, jer za njih su istine doktrine izvana sve dok se na upišu u njihovom životu. Razlog da nema povezivanja Gospoda s njihovim istinama je to što Gospod ulazi u čovekove istine vere preko njegovog života; to jest, preko duše koja je u istinama.

9381. Stihovi 3-5.3. *I dođe Mojsije, i kaza narodu riječi Jehovine i sve zakone. I odgovori narod jednjem glasom i rekoše: činićemo sve što ti je rekao Jehova. 4. I napisa Mojsije riječi Jehovine, i ustavši rano načini oltar pod gorom i dvanaest stupova za dvanaest plemena Izrailjevih. 5. I posla mladiće između sinova Izrailjevih, koji prinesoše žrtve paljenice, i prinesoše teoce za žrtve zahvalne Jehovi.* 3. *I dođe Mojsije, i kaza narodu, označava prosvetljenje i poučavanje od Gospoda preko Božanskih istina koje su od njega; riječi Jehovine i sve zakone, označava stvari u Reči koje pripadaju životu u duhovnom i prirodnom stanju; I odgovori narod jednjem glasom i rekoše, označava primanje sa razumevanjem od strane onih koji istinski pripadaju crkvi; činićemo sve što ti je rekao Jehova, označava tada primanje u srce; 4. I napisa Mojsije riječi Jehovine, označava kasnije utiskivanje u*

život; *i ustavši rano*, označava radost od Gospoda; *načini oltar pod gorom*, označava reprezentativ Božanskog ljudskog u odnosu na Božansko dobro od njega; *i dvanaest stupova za dvanaest plemena Izrailjevih*, označava reprezentativ bogoštovanja Gospoda od dobra i od istine koja je od dobra.⁵ *I posla mladiće između sinova Izrailjevih*, označava stvari nevinosti i ljubavi prema bližnjem; *koji prinesoše žrtve paljenice*, *i prinesoše teoce za žrtve zahvalne Jehovi*, označava reprezentativ bogoštovanja Gospoda od dobra i od istine koja je od dobra.

9382. *I dođe Mojsije, i kaza narodu.* Da ovo označava prosvetljenje i poučavanje od Gospoda preko Božanske istine koja je od njega, vidi se iz reprezentacije Mojsija, što je Gospod u odnosu na Reč, stoga u odnosu na Božansku istinu, jer to je Reč (vidi gore, br. 9372); iz značenja *doći*, kada se kaže o Gospodu u odnosu na Reč ili Božansku istinu, koja je pretstavljena Mojsijem, što je prosvetljenje, jer kad Gospod dođe, to jest, kada je prisutan u Reči, tada je prosvetljenje; i iz značenja *kazati*, što je poučavanje. Iz ovoga je jasno da *Mojsije dođe i kaza narodu* označava prosvetljenje i poučavanje od Gospoda preko Božanske istine. /2/ Kakav je slučaj s prosvetljenjem i poučavanjem iz Reči, biće ukratko rečeno. Svak se prosvetljuje i poučava iz Reči u skladu sa svojim osećanjem istine, i čežnjom za njom, kao i u skladu sa sposobnošću da je primi. Oni koji su u prosvetljenosti, ti su u svetlosti neba u pogledu svog unutrašnjeg čoveka; jer svetlost neba prosvetljuje čoveka u istinama i dobrima vere (vidi br. 8707,8861). Oni koji su ovako prosvetljeni, ti shvataju Reč u skladu s njenim unutrašnjim stvarima, i tako za sebe stvaraju doktrinu iz Reči, koju primenjuju na smisao pisma. Ali oni koji nisu u osećanju istine od dobra, a od ove im želji da postanu mudri, oni više oslepe nego se prosvetle kada čitaju Reč, jer nisu u svetlosti neba; nego su u svetlosti sveta, koja se naziva svetošću prirode, u kojoj vide samo ono što se slaže sa svetskim stvarima; a to znači vide od obmana čula u kojima su spoljašnja čula, pa tako prigrlje obmane koje ima izgledaju kao istine. Većina ovih ni ne pravi sebi neku doktrinu iz Reči, nego ostaju u smislu slova, koji smisao koriste da bi pogodovali obmanama, osobito onima koje se slažu s ljubavlju prema sebi i svetu. Ali oni koji nisu ovakvoga karaktera, samo potvrđuju doktrinarne stvari svoje crkve, ne brinući se da znaju da li su ove istinite ili lažne (vidi br. 4741,5033,8521,8780). Iz ovoga je jasno ko su oni koji su prosvetljeni iz Reči, a koji su oslepljeni; naime, da su oni

prosvetljeni koji su u nebeskim ljubavima, jer nebeske ljubavi primaju i kao spužve upijaju istine neba; i ovi su povezani zajedno od sebe samih, kao duša i telo. Ali u drugu ruku, oni su zaslepljeni koji su u svetskim ljubavima, jer ove ljubavi primaju i upijaju kao spužve obmane; s kojima se i povezuju. Jer se dobro i istina slažu zajedno, kao što se u drugu ruku slažu obmana i zlo; pa se stoga povezanost obmane i zla naziva paklenskim brakom, koji je pakao sami; dok se povezanost dobra i istine naziva nebeskim brakom, koji je nebo samo./3/ Da je Reč izvor prosvetljenja i poučavanja je zato što je ona po svom prvom poreklu istina Božanska sama koja proizlazi od Gospoda, a u svom silaženju u svet prilagođena je u svim nebima. Otuda da kada čovek, koji je u nebeskim ljubavima, čita Reč, on je preko nje povezan s nebom, a preko neba s Gospodom, odakle prima prosvetljenje i pouku. Drugačije je sa čovekom koji je u svetskim ljubavima kada čita Reč jer kod njega nema povezivanja s nebom; pa stoga nema kod njega ni prosvetljenja ni pouke. (Da kroz Reč postoji jedinstvo neba i sveta, stoga Gospoda s ljudskom rasom, vidi br. 9212,9216,9357.)

9383. *I činićemo sve riječi Jehovine i sve sudove.* Da ovo označava one stvari u Rečima koje pripadaju životu u duhovnom i u prirodnom stanju, vidi se iz *riječi Jehovinih*, što su one stvari u Reči koje pripadaju životu u duhovnom stanju (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *sudova*, što su one stvari u Reči koje pripadaju životu u prirodnom stanju. Kaže se, *u duhovnom stanju*, i *u prirodnom stanju*, jer kod svakoga čoveka postoje u opšte dva stanja; jedno je posebno svojestveno unutrašnjem čoveku, a koje se naziva duhovnim stanjem; i drugo posebno i svojestveno spoljašnjem čoveku, koje se naziva prirodnim stanjem. Razlog zašto se stanje unutrašnjeg čoveka naziva duhovnim je to što na njega deluju istine koje su u svetlosti neba, i dobra koja su toplina te svetlost, koja je toplina ljubavi. Ova svetlost se naziva duhovnom svetlošću jer ona osvetljava razum; a ta toplina naziva duhovnom toplinom, koja je ljubav i koja pali volju. Otuda je to da se stanje unutrašnjeg čoveka naziva duhovnim stanjem. Ali razlog da se stanje spoljašnjeg čoveka naziva prirodnim stanjem je to što na njega utiču istine koje su u svetlosti sveta, i dobro koje je od topline ove svetlosti; koja je toplina ljubavi, ali ljubav takvih stvari koje su u svetu; jer svaka je toplina života ljubav. Otuda to da se stanje spoljašnjeg čoveka naziva prirodnim. One stvari koje

pripadaju životu u prirodnom stanju oznčene su sudovima; dok su one koje pripadaju životu u duhovnom stanju označene riječima Jehovinim. /2/ Da su oba /stanja/ iz Reči je stoga što su u Reči sve stvari koje pripadaju životu, jeru sebi imaju život sami; jer u Reči je Božanska istina koja proizilazi od Gospoda, koji je život sami: Otuda to, da su sve stvari u Reči predmeti života, a isto tako dase sve stvari u njoj odnose na život; što se može videti iz dve zapovesti na kojima počivaju sve stvari Reči, a koje čitamo kod Mateje: *A Isus mu reče: ljubi Gospoda Boga svga svijem srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom misli svojom: Ovo je prva i najveća zapovjest. A druga je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. O ovima dvjema zapovjestima visi sav zakon i proroci (Matt. 22:37-40; i Marko 12: 12: 29-31); ljubiti Boga i bližnjega se odnosi na život, jer sve što pripada životu, pripada i ljubavi, i to toliko da bez ljubavi nema ni života; a kakva je ljubav, takav je i život. Zakon i proroci označavaju celu Reč.*

9384. *I odgovori narod jednjem glasom.* Da ovo onačava primanje u razum od strane onih koji istinski pripadaju crkvi, vidi se iz značenja *odgovarati jednjem glasom*, što je primanje sa razumom, jer *odgovoriti* označava ispovedanje koje dolazi od razuma, jer stvari usta, kao i govora ili glasa, korespondiraju intelektualnom delu, od kojega potiču glas ili govor. Ali osećanje samo u govoru, koje dolazi od cilja koji se namerava, to jest, od ljubavi koja oživljava, proističe od voljnog dela. I iz značenja *sinova Izrailjevih*, koji su ovde narod, što je crkva (br. 9340), stoga oni koji istinski pripadaju crkvi. Iz ovoga je jasno da se sa *narod odgovori jednjem glasom* označava primanje s razumom od strane onih koji istinski pripadaju crkvi.

9385. *I rekoše: činićemo sve što je rekao Jehova.* Da ovo označava primanje u srce, vidi se iz značenja *riječi koje je Jehova rekao*, što su istine iz Reči koje pripadaju životu (vidi br. 383); i iz značenja *činiti*, što je primanje u voljni deo (br. 9282), stoga primanje u srce (jer srce u Reči označava volju, br. 7542,8910,9050, 9300). Razlog dase ovim rečima označava primanje u volju, a rečima koje neposredno prethode, primanje u razumu, je to što u svim stvarima Reči postoji brak istine i dobra (br. 9263), stoga nebeski brak, koji je nebo, a u najišem smislu Gospod sam. Istina se odnosi na razum, a dobro na volju.

9386. *I napisa Mojsije sve riječi Jehovine.* Da ovo označava utiskivanje u život, vidi se iz značenja *napisati*, što je utisnuti u život (o čemu u onome što sledi); iz reprezentacije Mojsija, koji je Gospod u odnosu na Reč (vidi br. 9372,9382); i iz značenja *svih riječi Jehovinih*, što su istine iz Reči (br. 9383). Iz ovoga se vidi da se sa *Mojsije napisa sve riječi Jehovine* označavaju istine Božanske koje Gospod utiskuje u život, kada one postanu deo života a iz ovoga postanu delo. Sve dokle su one samo u memoriji, i sve dok se na njih gleda s intelektualne strane, one nisu utisnute u život; ali čim se prime u volju, postaju deo života. Jer je samo biće čovekovog života volja, a iz nje delo; pa stoga pre ovoga, one nisu usvojene od čoveka./2/ Da *napisati* označava utisnuti u život, je stoga što je cilj pisanja sećanje za potomstvo. Tako je i sa stvarima koje se utisnu u čovekov život Čovek ima nešto kao dve knjige, u koje su upisane sve njegove misli i dela. Ove dve knjige imaju dve memorije, spoljašnju i unutrašnju Stvari napisano u njegovoj unutrašnjoj memoriji ostaju za večnost, i nekad se ne brišu, a one su uglavnom one koje su postale deo njegove volje, to jest, njegove ljubavi; jer stvari ljubavi su i stvari volje. To je ono što je označeno knjigom života svakoga čoveka (vidi br. 2474).

9387. *I ustavši rano (i on ustade rano).* Da ovo označava radost od Gospoda, vidi se iz značenja *ustati rano*, što označava uzdizanje prema višim stvarima (vidi br. 2401,2785,4103); i iz značenja *jutra i rano*, što je Gospod, i stvari koje su od njega, kao mir, nevinost, ljubav, i radost (br.2405,8426,8812). Razlog da *jutro i rano* imaju ovo značenje, je to što godišnja doba, koja su proleće, leto, jesen, i zima, kao i vremena dana, koja su jutro, podne, večer, i noć, korespondiraju mnogim stanjima u nebu. Tako *jutro* korespondira dolasku i prisustvu Gospodovom, koje postoji kada je neki anđeo u stanju mira, nevinosti, i nebeske ljubavi, pa kroz to i u radosti. (O ovim korespondencijama vidi br. 5672,8426,9213).

9388. *Načini oltar pod gorom.* Da ovo pretstavlja Božansko ljudsko Gospodovo u odnosu na Božansko dobro od njega, vidi se iz značenja *oltara*, što je reprezentativ (pretstava) Božanskog ljudskog Gospodovog (vidi br. 921,2777,4489), i od ovoga glavni reprezentativ bogoštovanje Gospodovog (br. 4541,8935,8940); i iz značenja *gore*, što je dobro ljubavi (br. 4210,8658,8758), ovde Božansko dobro ljubavi koje proističe od Gospoda, jer je to bila Gora

Sinajska, gde je Gospod tada bio. (Da *Gora Sinajska* označava Božansko dobro sjedinjeno s Božanskom istinom Gospodovom, vidi br. 8805.)

9389. *I dvanaest stupova za dvanaest plemena Izrailjevih.* Da ovo pretstavlja Božansko ljudsko Gospodovo u odnosu na Božansku istinu koja je od njega, u celom svom kompleksu, vidi se iz značenaj *stupa*, što je pretstava Božanskog ljudskog Gospodovog u odnosu na istinu. Da je ovo označeno *stupom*, je zato što *oltar* pretstavlja Božansko ljudsko Gospodovo u odnosu na dobro, a u reprezentativnom smislu *stup* označava svetostistine koja je od Gospoda (vidi br. 4580,4582); i iz značenja *dvanaest* i *dvanaest plemena*, što su sve istine i dobra u kompleksu (br. 577,2089,3858,7973), stoga sve ono što je od Gospoda. Da je Božansko ljudsko Gospodovo označeno *oltarom*, i *stupovima* je zato što se u najvišem smislu svi reprezentativi crkve, o kojima se govori u Reči, odnose na Gospoda samoga. Stoga u najdubljem i najvišem smislu Reč govori o Gospodu samom, a posebno o slavi njegovog ljudskog. Iz ovoga dolazi sva svetost Reči. Ali ovaj najviši smisao je osobito pretstavljen u najdubljem ili najvišem nebu, gde su svi oni koji su u ljubavi ka Gospodu, a iz ovoga i u mudrost iznad drugih.

9390. *I posla mladiće između sinova Izrailjevih.* Da ovo označava stvari nevinosti i ljubavi prema blišnjem, vidi se iz značenja *mladića između sinova Izrailjevih*, što su stvari nevinosti i ljubavi prema blišnjem kod onih koji pripadaju crkvi; jer odojčad, mala deca, i mladići označavaju one koji su u nevinosti i ljubavi premablišnjem, ili apstraktno od osoba, stvari nevinosti i ljubavi prema blišnjem (vidi br. 430,5236); dok se *sinovima Izrailjevim* označavaju oni koji pripadaju crkvi, a apstraktno od osoba, stvari crkve (br. 9340).

9391. *Koji prinesoše žrtve paljenice, i prinesoše teoce na žrtve zahvalne Jehovi.* Da se ovim označava reprezentativ Gospodovog bogoštovanja od dobra i od istine koja je od dobra, vidi se iz reprezentacije *žrtava paljenica i žrtava /zahvalnih/*, što je bogoštovanje Gospoda u opšte (vidi br. 922,6905,8936), posebno se *žrtvama paljenicama* označava bogoštovanje Gospod od dobra ljubavi, dok se *žrtvama* označava bogoštovanje Gospoda od istine vere koja je od dobra (br. 8680), i iz značenjateoca, što je dobro nevinosti iljubavi prema blišnjemu u spoljašnjem ili prirodnom čoveku (o kome niže). (Da *životinje* koje su bile žrtvovane označavaju

kvalitet dobra i istine od kojega je bilo bogoštovanje, vidi br. 822,1823,2180,3519.) (Da *pitome i korisne zveri* označavaju nebeske stvari dobra ljubavi, i duhovne stvari istine vere, i da su zbog toga korištene za žrtve, vidi br. 9280). Da *junica* označava dobro nevinosti i ljubavi prema bližnjem u spoljašnjem ili prirodnom čoveku, je stoga što životinje *krda* označavaju osećanja dobra i istine u spoljašnjem ili prirodnom čoveku, a one od *stada*, osećanja dobra i istine u unutrašnjem ili duhovnom čoveku (br. 2566,5913,9135). Životinje stada su jaganjci, koze, ovce, ovnovi, jarci; a one od krda su volovi, junci, telad, jaganjci i ovce pa označavaju dobro nevinosti i ljubavi prema bližnjem u unutrašnjem ili duhovnom čoveku, stoga telad i junci, pošto su mlađi od volova, označavaju slično u spoljašnjem ili prirodnom čoveku. /2/ Da *junci i telad* označavaju ovo dobro, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominju; kao kod Jezikilja: *I noge mu bijahu prave, a u stopalu bijahu im noge kao u teleta; i sijevahu kao uglađena mjed (Jezek. 1:7).* govoreći o kerubima (heruvimima), koji su opisani sa četiri živa stvorenja, /Da se *heruvimima* označavaju stražari ili Gospodovo providenja koji sprečavaju svaki pristup njemu osim preko dobra, vidi br. 9277). Spoljašnje ili prirodno dobro bilo je pretstavljen *pravom nogom*, i *stopalom noge koja je bila kao noga u teleta*; jer se *nogama* označavaju stvari prirodnog čoveka; a *pravom nogom* oni koji su u dobru, a *stopalom noge* oni u poslednjem, u prirodnom čoveku. (Da *noge* imaju ovo značenje, vidi br. 2162,3147,5327-5328; isto tako da *pete, stopala, i kopita* označavaju poslednje stvari u prirodnom čoveku, br. 4938,7729). Razlog da su *stopala noge sevala kaouglađena mjed*, bio je to što *mjed* označava prirodno dobro (br. 425,1551), a *mjeduglađenak* koja je *sevala* označava dobro koje blista u svetlosti neba, koja je istina Božanska koja proističe od Gospoda. Iz noga što je rečeno, vidi se da se *teletom* označava dobro spoljašnjeg ili prirodnog čoveka. /3/ Na sličan način kod Jovana: *I pred prijestolom bješe stakleno more, kao kristal; i nasred prijestola i okolo prijestola četiri životinje, pune očiju sprijed i strag. I prva životinja bješe kao lav, i druga životinja kao tele, i treća životinja imaše lice kao čovjek, i četvrta životinja bješe kao orao kad leti (Otkr. 4:6-7);* i ovde četiri životinje koji su *heruvimi* označavaju stražu i Gospodovo providenje koji sprečavaju da mu se priđe bilo kojim drugim putem osim preko dobra ljubavi; straža se izvodi preko istine i njenog dobra, i preko dobra i njenove istine. Istina i njeno dobro (dobro koje potiče od istine), u

spoljašnjem čoveku, označeni su *lavom i teletom*; a dobro i istina iz njega, u unutrašnjoj formi, označeni su licem *čovjeka i orlom koji leti*. (Da *lav* označava istinu od dobra u njenoj moći, vidi br. 6367, pa stoga *tele* označava samo dobro otuda izvedeno)./4/ Kod Osije: *Uzmite sa sobom riječi, i obratite se ka Jehovi; recite mu: oprosti sve bezakonje, i primi dobro; i daćemo žrtve (platićemo žrtvama) junicama usana svojih (Osija 14:2)*; niko ne može znati šta je označeno sa *platiti junicama usana* osim ako zna šta je označeno *junicama i usnama*. Da to označava ispovedanje i zahvaljivanje iz dobrog srca, vidi se; jer se kaže, *obratite se k Jehovi i recite mu; primi dobro*, a onda, *daćemo(platićemo) junicama svojih usana*, označavajući ispovedati Jehovu iz dobara doktrine, i dati mu hvalu; jer usne označavaju stvari doktrine (vidi br. 1286,1288)./5/ Kod Amosa: *Vi primićete stolicu na kojoj sjedite; i jedete jaganjce iz stada i teoce ugojene (Amos &:3-)*; ovde se opisuju oni koji su u obilju poznavanja dobra i istine, a žive zlim životom; jesti *jaganjce iz stada* označava naučiti i usvojiti dobra nevinosti koja pripadaju unutrašnjem ili duhovnom čoveku; *jesti teoce iz štale* označava učiti i usvajati dobra nevinost koja pripadaju spoljašnjem ili prirodnom čoveku. (Da *jesti* označava usvajanje, vidi br. 3168,4745; i da *jaganjci* označavaju dobra nevinosti, br. 3519,3994,7840). A pošto *jaganjci* označavaju unutrašnja dobra nevinosti, to sledi da *teoci iz štale* označavaju spoljašnja dobra nevinosti; jer u Reči, osobito u proročkoj Reči, obično se govori o istini kad god se govori o dobru, zbog nebeskoga braka (br. 9263,9314); a tako isto govori se o spoljašnjim stvarima kad se govori o unutrašnjim. Osim toga, *štala* (koja se koristi za gojenje) i *salo* označavaju dobro unutrašnje ljubavi (br. 5943)./6/ Na sličan način i u sledećim odlomcima: *Avama, koji se bojite imena mojega, granuće sunce pravde, i zdravlje će biti u zracima njegovijem, i izlaziće i skakaće kao teoci od jasala (Mal. 4:2)*. *A otac reče za sina razmetnoga: iznesite najljepšu haljinu i obucite ga, i podajte mu prsten na ruku i obuću na noge. I dovedite tele ugojeno te zakoljite, da jedemo i da se veselimo (Luka 15:22-23)*. Onaj ko razume samo smisao slova, verovaće da ništa dublje ne leži sakriveno ovde; baš naprotiv, svaka pojedinost sadrži nebeske stvari; kao to da treba da na njega stave najljepšu haljinu; da metnu prsten na njegovu ruku, i obuću na njegove noge; i da dovedu najdeblje tele, zakolju ga, da bi jeli i veselili se. *Sinom razmetnim (raspusnim)* označavaju se oni koji su bili raspusni u nebeskom blagu, a to su poznavanja dobra i istine; vraćanjem svome

ocu i njegiovim priznanjem da nije dostojan da se nazove njegovim sinom, označava se pokajanje srcem i poniznost (skrušenost); najlepštom haljinom u koju ga je trebalo obući, označavaju se glavne istine (4545,9212,9216); a ugojenim teletom opšta dobra koja korespondirajuovim istinama. Slično je označeno *teocima i junicama* u drugim odlomcima (kao Isa. 11:6; Jezek. 39:18; Ps. 29:6;69:31), kao i *žrtvama paljenicama i žrtvama* (Izlazak 29:11-14; Levitska 4:3-12 i13-21; 8:14-17;9:2;16:3;23:18; Brojevi 8;8112; 15:24-26;28:19;1 o Carevima 18.23-26,3)./7/ Razlog zašto su sinovi Izrailjevi sebi načinili zlatno tele, i klanjali mu se umesto Jehovi (Izlazak 32), bio jeto što je Egipatsko idolopoklonstvo bilo ostalo u njihovim srcima, iako su ispovedali Jehovu svojim ustima. Glavni među idolima (likovima) u Egiptu bili su junice i teoci od zlata, zato što je ženka teleta označavala sećanje-istinu, koja je istina prirodnog čoveka; a vo tele, dobro ove istine, koje je dobro prirodnog čoveka; a i stoga što zlato označava dobro. Ovo dobro i ova istina bile su pretvorene i likove (slike) muške i ženske teladi od zlata. Ali kada su se reprezentativi nebeskih stvari tamo preokrenuli u idolatrije (idolopoklonstva), i na kraju i u magiju, tada su se u Egiptu, kao i na drugim mestima, slike (likovi) koji su nekad bili reprezentativi, pretvorili u idole (likove, kipove), kojima su počeli da se klanjaju. Otuda su potekla idolopoklonstva drevnih, i magijske veštine Egipta. /8/ Jer je drevna crkva, koja je sledila posle pradrevne crkve, bila je reprezentativna crkva, čije se celo bogoštovanje sastojalo u obredima, uredbama, sudovima, i zapovestima koje su predstavljale Božanske i nebeske stvari, koje su unutrašnje stvari crkve. Posle potopa ova drevna crkva bila se proširila kroz veći deo Azijskog sveta, a bila je i u Egiptu. Ali u Egiptu sećanja-znanja ove crkve su bila posebno negovana, u čemu su se Egipćani odlikovani više nego drugi u poznavanju korespondencija i reprezentativa, kao što se može videti po hieroglifima, i po magijskim veštinama i idolima tamo; kao i po raznim stvarima koje se iznose o Egiptu u Reči. Otuda to da se *Egiptom* u Reči označava sećanje-znanje u opšte, kako u pogledu istine tako i u pogledu dobra; kao i prirodno, jer sećanje-znanje pripada prirodnom čoveku. Isto je bilo označeno i ženskim i muškim teletom./9/ (Da je drevna crkva, koja je bila reprezentativna crkva, bila proširena kroz mnoga carstva, i da je bila i u Egiptu, vidi br. 1238,2385,7097; i da stoga *Egipat* u Reči označava sećanje-znanje u oba smisla, b. 1164-1165.6651,7779,7926; a pošto je sećanja-znanje i njegovo dobro istina i dobro

prirodnog čoveka, stoga se *Egiptom* u Reči označava i prirodno, br. 4967,6147,6252.) /10/ Iz svega ovoga sada je očito da su žensko i muško tele bili među glavnim idolima Egipta, zato što su zenka i mužjak teleta označavali sećanje-znanje i njegovo dobro, koje pripada prirodnom čoveku, na sličan način kao i sam Egipat; tako, pošto su *Egipat i tele* imali isto značenje, stoga se o Egiptu kaže kod Jeremije: *Egipat je lijepa junica, ali pogibao ide sa sjevera. I najamnici su njegovi usred njega kao teoci ugojeni, ali se i oni obrnuše i utekoše* (Jer. 46:20-21). *junica* označava sećanje-istinu prirodnog čoveka; *najamnik koji je ugojeno tele* označava one koji čine ono što je dobro radi dobiti (br. 8002); stoga *teoci* označavaju takvo dobro koje u sebi nije dobro, nego je uživanje prirodnog čoveka odvojeno od duhovnog čoveka. Ovo je uživanje u kojemu su bili sinovi Jakovljevi, koji su po sebi bili idolopoklonici; stoga je njima bilo dopušteno da to bude nešto njihovo vlastito i da to posvedoče obožavanjem teleta (Izlazak 32). /11/ Ovo je opisao i kod Davida: *načiniše tele kod Horeba, i klanjahu se kipu. Mijenjahu slavu svoju na priliku vola, koji jede travu* (Psalam 106:19,20); *činiti tele kod Horeba i klanjati se livenom kipu (liku)* označava idolopoklonstvo, koje se sastoji u obredima, uredbama, sudovima, i zakonima, u spoljašnjoj formi samo; a ne u isto vreme i u unutrašnjoj. (Da je ta nacija bila u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih, vidi br. 9320,9373,8871,8882.); njihovim menjanjem svoje slave na priliku vola koji pase travu, označeno je da su se otuđili od unutrašnjih stvari Reči i crkve, i da su se klanjali onome što je spoljašnje, a što su sama sećanja-znanja lišena života; jer *slava* označava ono što je unutrašnje u Reči i u crkvi (vidi predgovor Postanju 18; i br. 5922,8267,8427); *prilika vola* označava nešto što liči dobru po spoljašnjoj formi, jer *prilika (slika)* označava sličnost, stoga ono što je lišeno života; a *vo* označava dobro u prirodnom, stoga dobro u spoljašnjoj formi (br. 2566,2781,9134); *jesti travu* označava usvajati (br. 3168,3513,4745); a *trava* označava sećanje-znanje (br. 7571). /12/ Pošto su ove stvari bile označene *zlatnim teletom*, kome su se klanjali sinovi Izrailjevi umesto Jehovi, stoga nastavlja s tim na sledeći način: *I uzeh grijeh vaš koji učiniste, tele, i sažegoh ga ognjem i razbih ga i strh ga u prah i prosuh prah njegov u potok* (Zak. Ponov. 9:21). Niko ne zna zašto se tako postupilo sa zlatnim teletom, osim ako zna šta je označeno *sažgati ognjem, razbiti, prahom, prosuti u prah*; a šta *potokom* koji je dolazio s gore u koji je prah bačen. Ovde se opisuje stanje onih koji se klanjaju spoljašnjim stvarima

bez ičega unutrašnjeg; naime, da su oni u zlima ljubavi prema sebi i svetu, i u obmana koje potiču od ovih, u odnosu na ono što je od Božanskog, stoga u odnosu na Reč. Jer *oganj* kojim je spaljeno tele označava , stga u odnosu na Reč. Jer *oganj* kojim se sažgano tele označava zlo ljubavi prema sebi i svetu (br. 1297,1861,7324,7575); *prah* u koji je smrvljeno, označava obmanu potvrđeu doslovnim smislom Reči, a *potok* sa Gore Sinajske označava istinu Božansku, stoga Reč u slovu, jer ovo dolazi iz nje. Jer oni koji su u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih, oni objašnjavaju Reč u korist svojih vlastitih ljubavi, i vide u njoj zemaljske stavri, a ništa od nebeskih stvari, kao što su to radili Jevreji od davnina, a što rade i danas./13/ Slične su stvari bile pretstavljene i teocima Jeroboama u Betelu i Danu (1 o Carevima 12:26, do kraja; 2 o Carevima 17:16), o čemu čitamo kod Osije: *Postavljaju careve, ali ne od mene; podižu knezove koje ja ne poznajem; od srebra svojega i zlata svojega grade sebi likove, da se istrijebe. Jer je i ono od Izrailja; načinio ga je umjetnik, i nije Bog: tele će Samarijsko otići u komade (Osija 8:4,6).* predmet o kome se ovde govori je izopačeni razum i iskrivljeno tumačenje Reči od strane onih koji su u spoljašnjim stvarima bez unutrašnjih; jer ostaju u smislu slova Reči, koji smisao oni izopačuju da bi pogodovao njihovim vlastitim ljubavima i načelima koja su iz njih izvedena. /14/*Postavljaju careve, ali ne od mene; podižu knezove koje ja ne poznajem* označava izlegati istinu i glavne istine iz svoje svetlosti, a ne iz Božanske, jer u unutrašnjem smislu *car* označava istinu (br. 1672,2015,2069,4581,6148); *knezovi* označavaju glavne istine (br. 1482,2089,5044); *od srebra i zlata graditi sebi idole* označava izokretati sećanja-znanja istine i dobra iz doslovnog smisla Reči, ukorist vlastitih požuda, a i dalje im se klanjati kao svetima, iako su iz njihove vlastite ineligencije i kao takvi lišeni života; jer *srebro* označava istinu, a *zlato* dobro, koje je od Božanskog, stoga pripada Reči (br. 1551,6917,8932); *daidoli* označavaju doktrinarne stvari od čovekove vlastite inteligencije kojima se klanja kao svetima, a koje nemaju života usebi (br. 8941), iz čega je jasno da se *carem i knezovima*, kao i *srebrom i zlatom* označavaju obmane od zla; jer ono što je od čovekovog vlastitog, to je od zla, pa su to stoga obmane, iako izvana izgledaju kao istine, jer su uzete iz doslovnog smisla Reči. Iz ovog se vidi šta je označeno *teletom Samarijskim koje umjetnik načinio*, naime, dobro prirodnog čovka a ne u isto vreme i duhovnog čoveka; stoga nešto što nije dobro, jer se primenjuje za zlo. *Umjetnikga je načinio, i to nije Bog*

označava da je to iz čovekovog vlastitog, a ne od Božanskog; *razbiti u komade* označava rasuti. /15/ Slične stvari označene su *teocima* kod Osije: *I sada jednako griješe i grade sebi lijući od srebra svojega po razumu svojemu likove, koji su svi djelo umjetničko, a oni govore za njih: ljudi koji prinose žrtve neka ljube teoce (Osija 13:2).* Iz svega ovoga sada se vidi šta je označeno *teletom* a šta *juncem* u sledećim odlomcima: *I jednorozci će sići s njima i junci s bikovima; zemlja će se njihova opiti od krvi i prah njihov utiti od pretiline (Isa. 34:7).* Jer će *tvrdi grad opustjeti i biće stan ostavljen i zanemaren kao pustinja; ondje će pasti (ravu) tele i ondje će lijegati, i poješće mu grane (Isa. 27:10).* Srce moje vapije za *Molohom; bjegunci njegovi pobjegoše dori do Segora kao junica trećakinja, jer će ići uz brdo Luitsko plačući (Isa. 10:11).* Ukroti *zvijer u ritu, krdo volova s teocima naroda, da bi popadali pred tobom sa šipkama srebra; raspi narode koji žele bojeve (Psalam 68:30).* /16/ Predmet o kome se ovde govori je smeonost (arogancija) onih koji žele da uđu preko sećanja-znanja u misterije vere, a koji nisu voljni da priznaju bilo šta što sami nisu izlegli iz toga. I pošto ne vide ništa iz svetlosti neba koja je od Gospoda, nego sve vide iz svetlosti prirode koja dolazi od čovekovog vlastitog, oni se hvataju za senke umesto da gledaju u svetlosti, te stoga vidi obmane umesto stvarnosti, a u glavnom vide obmane umesto istine. Pošto misle ludo, jer /misle/ iz najnižih stvari, oni se nazivaju *divljimzverima iz rita*; i pošto umuju s jarošću, nazivaju se *krdom volova*, i pošto su razasuti među dobrima onih koji su u istinama crkve, to se kaže za njih da su *popadali predtobom sa šipkama srebra među teocima naroda*, i dalje, da *rasipaju narode*, to jest, crkvu samu s njenim istinama; požuda za napadanjem i razaranjem ovih istina označava se *onima koji žele bojeve*. Iz svega ovoga ponovo se vidi da *teoci* označavaju dobra. /17/ Kod Zaharije 12:4 kaže se, *I oslijepiću sve konje narodima; a konji naroda* označavaju intelektualne stvari istine kod onih koji pripadaju crkvi, jer *konj* označavarazumevanje istine (vidi br. 2761). Ali kaže se *izgaziću nogama srebrene šipke, i razagnaću narode među teoce naroda; dok segaženjem nogama i rasipanjem* označava baciti i razasuti (vidi br. 258). (*Srebrom* se označava istina, br. 1551,2954,5658,6112,8932; a *narodima* oni iz crkve koji su u istinama, br. 2928,7207, stoga istine crkve, br. 1259,160,3581.) Na taj način *teoci naroda* označavaju dobra volje kod onih koji pripadaju crkvi. /19/ Osim toga, da *teoci* označavaju dobra, što se vidii kod Jeremije: *I predaću ljude koji prestupaju moj*

zavjet, koji ne izvršiše riječi zavjeta koji učiniše preda mnom, rasjekavši tele na dvoje i prošavši između polovina. Knezove Judine i znezove Jerusalimske, dvorjane i svećenike i sav narod ove zemlje, koji prođoše između polovina onoga teleta. Predaću ih u ruke neprijateljima njihovijem i u ruke onijeh koji traže dušu njihovu, i mrtva će tijela njihova biti hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim (Jer. 34:18-20). Niko ne može znati šta je označeno zavjetom teoca, kao i prolaženjem između polovina /teleta/, ako ne zna šta je označeno zavjetom, šta teletom, i šta sa biti podeljen u dvadela; isto tako šta je označeno knezovima Judinim i Jerusalimskim, šta dvorjanima /evnusima), svećenicima, i narodom zemlje. Očitio je da se su skriva neka nebeska tajna. Pa ipak, ova se tajna može pokazati razumu kada se zna da se zavjetom označava povezansot, teletom dobro, teletom rasječenim u dvoje dobro koje porističe od Gospoda s jedne strane, i dobro koje čovek prima s druge strane; i da se knezovima Judinim i Jerusalimskim, dvorjanima /evnusima/ i svećenicima, kao i narodom zemlje označavaju istine i dobra crkve iz Reči; i da se prolaženjem između dvije polovine označava povezivanje. Iz svih ovih stvari, kada se znaju, očitio je da je unutrašnji smisao ovih reči da nije bilo povezivanja između dobra koje proističe od Gospoda s dobrom koje čovek prima kroz Reč, stoga preko istina i dobara crkve kod te nacije; nego da je bilo neslaganje, iz razloga što su bili u spoljašnjim stvarima bez ikakvih unutrašnjih./19/ Slično je označeno zavjetom teleta s Avramom, o kojemu čitamo u knjizi Postanja: *Jehova reče Avramu: prinesi mi junicu od tri godine i kozu od tri godine i ovna od tri godine i grlicu i golupče. I on uze sveto to, i rasječe u pole: i metnu sve pole jednu prema drugoj, ali ne rasječe ptica. Aptice letijahu na te mrtve životinje; a Abram ih odgonjaše. A kad sunce bješe na zahodu, uhvati Avrama tvrd san, i gle, strah i mrak obuze ga. ...Taj dan učini Jehova zavjet s Abrahamom govoreći: sjemenu tvojemu dadoh zemlju ovu od vode Egipatske do velike vode, vode Eufrata (Postanje 15: 9-12,18).* Strah i mrak obuze Avrama je označavalo stanje Jevrejske nacije, da su bili u najvećem mraku u pogledu istina i dobara crkve iz Reči, jer u bili u spoljašnjim stvarima bez ičega unutrašnjeg, pa stoga u idolopokloničnom bogoštovanju. Jer onaj ko je u spoljašnjim stvarima bez ikakvih unutrašnjih, taj je u idolopokloničnom bogoštovanju. Jer kada se takav čovek klanja, njegovo srce i duša nisu u nebu, nego u svetu; i on se ne klanja svetim stvarima Reči iz nebeske ljubavi, nego iz zemaljske ljubavi. Ovo stanje te

nacije je ono što je opisano kod proroka *zavjetom teoca koji je rasječen u pole, i sa između kojih/polivina/ prolazahu.*

9392. Stihovi 6-8. *6. I uzevši Mojsije polovinu krvi, metnu u zdjele, a polovinu krvi izli na oltar. 7. I uze knjigu zavjetnu i pročita narodu, i oni rekoše: što je god rekao Jehova činićemo i slušaćemo. 8. A Mojsije uze krv, i pokropi njom narod, i reče: evo krv zavjeta, koji učini Jehova s vama za sve riječi ove. 6. I uzevši Mojsije polovinu krvi, označava Božansku istinu koja je postala deo života i bogoštovanja; i metnu u zdele, označava kod čoveka u stvari među memorijom; a polovinu krvi izli na oltar, označava Božansku istinu od Božanskog ljudskog Gospodovog. 7. I uze knjigu zavjetnu, označava Božansku istinu koja je postala deo života i bogoštovanja; i pročita narodu, označava ohrabrenje i poslušnost; i oni rekoše: što je god rekao Jehova, označava primanje istine koja proizlazi od Božanskog ljudskog Gospodovog, i poslušnost od srca i duše; činićemo i slušaćemo, označava primanje istine koja proističe od Božanskog ljudskog Gospodovog, i poslušnost od srca i duše 8. A Mojsije uze krv, označava Božansku istinu od Božanskog ljudskog Gospodovog; i pokropi njom narod, označava prilagođavanje čovekovog primanja; i reče: evo krv zavjeta, označava da kroz to postoji povezanost Gospoda u pogledi Božanskog ljudskog Gospodovoga s nebom i sa zemljom; koji učini Jehova s vama za sve riječi ove, označava da postoji povezivanje sa Gospodom preko svake i svih stvari Reči.*

9393. *A Mojsije uze /pola/ krvi.* Da ovo označava Božansku istinu koja je postala deo života i bogoštovanja, vidi se iz značenja *krvi*, što je Božanska istina koja proističe od Gospoda (vidi br. 4735,6978,7317,7326,7850,9127). Da se ovime označava Božanska istina koja je postala deo života i bogoštovanja je zato što je to bila krv kojom je Mojsije pokropio narod (stih 8), kojom *krvlju* se označava Božanska istina koju čovek prima, stoga /istina/ koja je postala deo života i bogoštovanja. Jer za ovu se istinu kaže da se prima i da postaje deo života i bogoštovanja; a postaje deo života i bogoštovanja onda kada utiče na čoveka, to jest, kada je čovek voli, ili što je isto, kada je hoće, a iz htenja i čini je iz ljubavi i osećanja. Sve dok ovo nije slučaj, istina je doista kod čoveka u njegovoj memoriji, i ponekad se izazove iz nje da bi se videla unutrašnjim pogledom ili razumom, odakle opet pada natrag u memoriju. Ali sve dotle dok istina Božanska ne uđe

dublje, ona je doista kod čoveka, ali još nije usađena u život i volju; jer čovekov život je njegova volja. Pa stogakada se istina izazove iz memorije u razum, a iz razuma uđe u volju, a iz volje pređe u čin, tada zaista istina postaje deo čovekovog života, i naziva se dobrom. Iz svega ovoga vidi se čime se označava Božanska istina koja postaje deo života. Isto je i s istinom koja postaje deo bogoštovanja. Bogoštovanje od istine koje se uliva samo u memoriju, i iz ove se pokazuje u razumu, nije bogoštovanje. Ali bogoštovanje od istine koje izlazi iz volje, je /pravo/ bogoštovanje: Ovo se bogoštovanje naziva u Reči bogoštovanjem *od srca*, dok se ono prvo naziva bogoštovanje *ustima* samo./2/Već je pokazano, u odlomcima gore navedenim, da *krv* označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda. Ali pošto mnogi u crkvi ovih dana nemaju drugog pojma o krvi u Svetoj večeri nego da je to krv koju je Gospod prolio na krstu; i u širem smislu, samu patnju na krstu; stoga treba ovde pokazati u nekoliko reči da se ovde nemisli na krv, nego na Božansku istinu koja proističe od Gospoda. Razlog da je nepoznato unutar crkve u sadašnje vreme bilo šta o korespondencijama, stoga ništa ni o unutrašnjem smislu Reči, koji je smislao u kojemu su anđeli kada čovek čita Reč. /3/ Da *krv*ne označava krv, nego istinu Božansku, može se videti iz mnogih odlomaka u Reči, a jasno kod Jezikilja: Reci pticama, svakojakim pticama i svijem zvijerima poljskim: skupite se i hodite, saberite se sa svih strana na žrtvu moju, koju koljem za vas, na veliku žrtvu na gorama Izrailjevim, i ješćete mesa i piti krvi. Ješćete mesa junaka i pićete krvi knezova zemaljskih, ovnova, jaganjaca, i jaraca i telaca, sveugojene stoke Bazanske. I ješćete pretiline da ćete se najesti, i pićete krvi da ćete se opiti od žrtava mojih koje ćunaklati. I nasitićete se za mojim stolom konja i konjika, i junaka i svakojakih vojnika, govori Jehova. I pustiću slavu svoju među narode (Jezek. 39:17-21). Da *krv* ovde ne označava krv, očito je, jer se kaže da će piti krv kneževa zemaljskih i krv od žrtava, da će se opiti, a pije krvi, i posebno krvi kneževa, bila je gadost, i zabrnjena sinovima Izrailjevim po pretnjom smrti (Levitska 3;17;7;Zak. Ponov. 12.17-26; 15-23). Isto tako kaže se daće se najesti konja, konjika, i svakojakih vojnika. Stoga onaj ko ne zna da *krv* označava Božansku istinu; *kneževi*, glavne istine; žrtve, stvari bogoštovanja; *konji*, razumevanje istine; *konjik*, doktrinu, a *vojnika*, istinu koja se bori protiv obmane; takvoga ovaj odlomak mora da zapanji. /4/Na sličan način u Gospodovim rečima kod Jovana: *A Isus im reče: zaista, zaista vam kažem: ako ne jedete tijela*

sinačovječjega i ne pijete krvi njegove, ne ćete imati života u sebi. Koji jede moje tijelo i pije moju krv ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti u posljednji dan: jer je tijelo moje pravo jelo, i krv moja pravo piće. Koji jede tijelo moje i pijemoju krv, stoji u meni i ja u njemu (Jovan 6: 53-56). Ali vidi šta je označeno ovim rečima u br. 4735,6978,7850,9127. Da *telo* korespondira dobru, tako isto i *hleb*; i da *krv* korespondita istini, a isto tako i *vinu*; bilo mi je često rečeno iz neba; isto tako, da anđeli opažaju Reč samo u skladu sa korespondencijama; i da je na ovaj način čovek povezan s nebom preko Reči, a preko neba s Gospodom./5/Na sličan način bilo mi je rečeno da je sveta večera bila ustavljena od Gospoda kako bi preko nje postojala povezanost svih stvari neba, to jest, svih Gosodovih stvari, sa čovekom crkve; jer u ovoj večeri *telo i hleb* označavaju Božansko dobro Gospodove Božanske ljubavi prema celoj ljudskoj rasi, i čovekovu uzajamnu ljubav ka Gospodu; a *krv i vino* označavaju Božansku istinu koja proizilazi od Božaskog dobra Gospodove Božanske ljubavi, i ovu primljenu od čoveka; a u nebu *jesti i piti* ove stvari označava usvajanje i povezanost. (Ali vidi šta je već pokazano o ovome predmetu u br. 2165,2177,7850,9323.)

9394. *I metnu u zdele.* Da ovo označava kod čoveka u stvarima njegove memorije, vidi se iz značenja *zdele*, što su stvari u memoriji. Razlog zašto *zdele* označavaju stvari memorije je to što *posude* uglavnom označavaju sećanja-znanja (vidi br. 1469,1496,3068,3079); a ove nisu ništa drugo nego stvari memorije. Stoga *zdele* ovde označavaju takve stvari memorije koje sadrže istine Božanske, koje su u opšte označene *krvlju*. Šta su sećanja-znanja u odnosu na istine i dobra života kod čoveka, biće rečeno u kratko. Sve stvari koje se pohranjuju u memoriji, i koje se mogu izazvati iz nje u intelektualni vid, nazivaju se sećanja-znanja, i u sebi su stvari koje sačinjavaju razum prirodnog ili spoljašnjeg čoveka. Pošto su znanja, ova sećanja-znanja korisna su vidu unutrašnjeg ili racionalnog čoveka kao neko ogledalo u kojem se vide stvari koje su njemu korisne /unutrašnjem čoveku/. Jer ove padaju u pogled unutrašnjeg čoveka kao na polje puno trave, cveća, raznih vrsta žita, i drveća; ili kao vrtovi ukrašeni raznim korisnim i prijatnim predmetima, koji padaju u pogled spoljašnjeg čoveka u materijalnom svetu. Međutim, unutrašnji vid, koji je razum, vidi na poljima i u vrtovima u memoriji samo ono što se slaže s ljubavima u kojima je čovek, a koje stvari pogoduju načelima koja on

voli. /2/ Stoga oni koji su u ljubavi prema sebi i svetu, vide samo stvari koje pogoduju ovim ljubavima, i oni ih nazivaju istinama, a pomoću obmana i izgleda, oni čine da te obmane izledaju kao istine; a kasnije oni vide stvari koje se slažu s načelima koja su usvojili, koja oni vole jer su od njih samih. Iz ovoga je to da su znanja koja su u memoriji, da su korisna onima koji su u pomenutim ljubavima kao sredstva kojima se potvrđuju obmane protivu istina, i zla protivu dobara, i tako se razaraju istine i dobra crkve. Otuda to da učenici, koji su ovakvoga karaktera, da su ljudi nego prosti (neuki), kada poriču Božansko, providenje, nebo, pakao, život posle smrti, i istine vere. Ovo se dobro vidi među učenima u Evropi danas u drugome svetu, gde se pokazuje da su mnogi atesiti u srcu; jer u drugome životu srce govori, a ne usne. Iz svega ovoga se vidi od kakve su koristi znanja onima koji misle od uživanja ljubavi prema sebi i svetu. /3/ Ali sasvim je drugačije s onima koji misle od uživanja u nebeskim ljubavima, koje su ljubav ka Gospodu i ljubav prema bližnjemu. Pošto su misli ovih ljudi vođene od Gospoda preko neba, oni vide i primaju drugo u poljima i vrtovima stvari njihove memorije nego /što vide/ oni koji se slažu s uživanjima njihovih ljubavi i s doktrinarnim stvarima njihove crkve, koje oni vole. Njima su stvari memorije kao nebeski vrtovi, i u Reči oni su pretstavljeni i označeni vrtovima (br. 3220). /4/ Dalje je poznato da kada sećanja-znanja – to jest, stvari memorije, postanu deo čovekovog života, ona nestaju iz čovekove memorije, upravo kao što pokreti, dela, govor, razmišljanja, namere, i u opšte misli i osećanja čoveka obično kao da nestaju, kada neprekidnom upotrebom ili navikom postanu spontana i prirodna; nikakve druge stvari na postaju deo njegovog života nego one koje uđu u uživanje njegovih ljubavi i koja ih oblikuju; stoga one stvari koje uđu u njihovu volju. (O ovome predmetu vidi šta je rečeno i pokazano gore, br. 8853-8858, kao i o spoljašnjoj memoriji koja pripada čovekovom telu, i unutrašnjoj memoriji koja pripada njegovom duhu, br. 2469-2494). /5/ Da su sećanja-znanja posude, i da se u Reči označavaju posudama svake vrste, kao *zdelama*, *čašama*, *vrčevim za vodu*, i sličnim je zato što je svako sećanje-znanje zajednička (opšta) stvar koja sadrži u sebi posebne i pojedinačne stvari koje se slažu s opštim; a ovakve opšte stvari su raspoređene u nizove, i kao u svežnjeve; a ovi svežnjevi se odnose na nebesku formu; i tako je sve postavljeno u red počev od stvari sasvim posebnih do sasvim opštih. Neka ideja o takvim nizovima može se oblikovati od nizova i svežnjeva mišićnih vlakana u ljudskom

telu, gde se svaki svežanj sastoji od mnogih tkiva, a svako tkivo od krvnih sudova i drugih tkiva, a svaki mišićni svežanj tako isto, koji se opštim terminom naziva mišićem, sastavljen je od pokrivača, po kojem se razlikuje od drugih mišića. A isti je slučaj s unutrašnjim malim svežnjem ili fascikulama koje se nazivaju motornim tkivima. Pa ipak svi su mišići, i motorna tkiva koja su u njima sadržana, u čitavom telu, tako postavljena u red da sarađuju u svakom pokretu kako volja hoće, i to sve na način koji se ne može shvatiti. Tako je i sa znanjima u memoiji, koja se potstiču uživanjima čovekove ljubavi, koja pripada njegovoj volji, ali ipak uz pomoć njegovog intelektualnog dela. Njih potstiče ono što je postalo deo čovekovog života – a to je ono što je postalo deo njegove volje ili ljubavi; jer ih unutrašnji čovek ima neprekidno u vidu, i u njima uživa sve dok se slažu s njegovim ljubavima; a one stvari koje sasvim uđu u njegove ljubavi, i postanu spontane, i kao prirodne, one nestanu iz njegove spoljašnje memorije; ali ostaju upisane u unutrašnjoj memoriji, iz koje se nikada ne brišu. Na ovaj način sećanja-znanja postaju deo njegovog života./6/ Iz ovoga se vidi i to da su sećanja-znanja kao posude čovekovog unutrašnjeg života, i da je to razlog da se sećanja-znanja označavaju *posudama* raznih vrsta, a ovde *zdelama*. Slične u stvari označene čašama i loncima kod Isaije: *I kao klin uglaviću ga na tvrdu mjestu, i biće prijesto slave oca svojega. I o njemu će se vješati sva slava doma oca njegova, sinova i unuka, svakojaki sudovi, i najmanji, i čaše i lonci (Isa. 22:23-24)*. Predmet o kome se ovde govori u unutrašnjem i u reprezentativnom smislu je Božansko ljudsko Gospodovo, i da su preko njega i od njega sve istine i dobra od prvog do poslednjeg; sećanja-istine od nebeskog stabla su označene *zdelama*, a sećanja-znanja od duhovnog stabla *loncima*. I kod Zaharije: *U taj će dan biti na zvoncima konjskim: svetinja Jehovi; i lonci će u domu Jehovinom biti kao zdele pred oltarom (Zah. 14:20); zvonci na konjima označavaju sećanja-istine iz prosvetljenog razuma (br. 2761,2762,5321); a zdele pred oltarom označavaju sećanja-dobra. Slične su stvari označene *zdelama kod oltara* u Izlasku 27:3;38:3.*

9395. *A polovinu krvi izli na oltar. (polovinom krvi poprška oltar)* Da ovo označava Božansku istinu od Božanskog ljudskog Gospodovog, vidi se iz značenja krvi, što je Božanska istina (o čemu upravo gore, br. 9383); i iz značenja *oltara*, što je reprezentacija Božanskog ljudskog Gospodovog (br. 921,2777,2811,4489); stoga

glavni reprezentativ bogoštovanja Gospoda (br. 4541,8935,8940). Da se ovom polovinom krvi, kojom se pokropio oltar, označava Božanska istina koja proističe od Božanskog ljudskog Gospodovog; i da je drugom polovinom krvi, kojom se pokropio narod (stih 8), označavala ista Božanska istina koju prima čovek crkve, je stoga što jer se sa ulazili u zavet, *izavetom* se označavala povezanost (br. 665-666,8767,8778); a povezivanje Gospoda sa čovekom crkve dešava se onda kada čovek crkve primi Božansku istinu koja proističe od Gospoda. Iz ovoga se vidi za šta se koristia krv; i zašto se njom prskao (kropio) oltar i narod, pa se to nazivalo *krv zavjeta* (stih 8).

9396. *I uze knjigu zavjetnu.* Da ovo označava Reč u doslovnom smislu s kojom je Reč u nebu povezana, vidi se iz značenja *knjige*, što je Reču celom kompleksu (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *zavjeta*, što je povezanost (br. 665-666,1023,1038,1864,8767,8778). *Knjigom zavjeta* se ovde označava svešto je Gospod rekao Mojsiju sa Gore Sinajske. Jer je rečeno upravo gore (stih 4), *I napisa Mojsije sveriječi Jehovine*. Sledstveno knjiga zavjeta u uskom smislu označava Reč koja je bila otkrivena Mojsiju na Gori Sinajskoj, a u širokom smislu Reč u celom njenom kompleksu; jer je to Božanska istina koju je Gospod otkrio. I pošto se Gospod kroz nju povezuje sa čovekom crkve, to je *knjiga zavjeta*, jer *zavjet* označava povezanost. /2/ Ali danas se ne zna šta je povezivanje Gospoda sa čovekom crkve kroz Reč, jer je nebo sada zatvoreno. Jer u naše dane jedva da iko razgovara s anđelima i duhovima, i na taj način znaje kako oni opažaju Reč; dok je to bilo poznato drevnima, a posebno pradrevnima, jer je među njima bila obična stvari razgovarati s anđelima i duhovima. Razlog je bio to, što su u drevna vremena, a posebno u pradrevna vremena, ljudi bili unutrašnji ljudi, jer oni su mislili u duhu skoro sasvim advojeno od tela; dok su moderni ljudi spoljašnji ljudi, a oni misle u telu skoro sasvim odvojeno od duha; jer komunikacija neba s unutrašnjim čovekom postoji onda kad ovo može da se odvoji od tela. ali ne može sa spoljašnjim čovekom neposredno. Stoga se sada ne poznaje priroda povezivanja Gospoda sa čovekom kroz Reč. /3/ Oni koji misle od čulnog u telu, a ne od čulnog u duhu, mora da misle da je smisao Reči u nebu onakav kao što je to u svetu, to jest, kao što je u slovu. Ako bi se reklo da je smisao Reči u nebu onakav kakav je u misli unutrašnjeg čoveka, a ovaj je lišen materijalnih ideja, to jest,

svetskih, telesnih, i zemaljskih ideja, to bi sada bilo kao paradoks; a posebno ako bi se reklo da se smisao Reči u nebu razlikuje toliko od njenog smisla u svetu (to jest, u slovu), kao što se nebeski raj razlikuje od zemaljskog, i kao što se nebeska hrana i piće razlikuju od zemaljskih. Kako je velika razlika, pokazuje se iz toga što je nebeski raj inteligencija i mudrost; da je nebeska hrana svo dobro ljubavi i ljubavi prema bližnjemu; a nebesko piće da je sva istina vere iz toga dobra. U sadašnje vreme, ko se ne bi zadivio kad bu čuo da kada se pomene u Reči *raj, vrt, i vinograd*, u nebu se ne opaža raj, vrt, ili vinograd; nego umesto toga, stvari koje pripadaju inteligenciji i mudrosti od Gospoda; i da kada se pomene hrana (meso) i *piće, kao hleb, telo, vino, i voda*, umesto ovih se opažaju u nebu stvari koje pripadaju dobru ljubavi i istine vere od Gospoda; a ovo ne preko otvaranja ili preko upoređivanja, nego preko u stvarnosti od korespondencija, jer nebeske stvari koje pripadaju mudrosti, inteligenciji i dobru ljubavi, i istini vere, korespondiraju u stvarnosti tim zemaljskim stvarima. A u ovoj korespondenciji bio je stvoren unutrašnji čovek u odnosu na spoljašnjeg čoveka; to jest, takvo je bilo nebo koje je u unutrašnjem čoveku u odnosu na svet koji je u spoljašnjem čoveku. I takav je uopšte slučaj. Da se u nebu Reč shvata i opaža u skladu sa korespondencijama, i da je ovaj smisao unutrašnji smisao, pokazano je svuda na prethodnim stranicama. /4/ Onaj ko je shvatio što je sada rečeno, može znati i izvesnijoj veri opaziti, da kroz Reč postoji povezivanje čoveka s nebom, a kroz nebo sa Gospodom; i da bez Reči ne bi bilo povezivanja. (Vidi šta je rečeno o ovome predmetu u br. 2143,7153,7381,9357, i na mnogim drugim mestima.) Iz ovoga se sada vidi zašto je Mojsije uzeo knjigu zaveta i pročitao je pred narodom; i zašto ju je onda pokropio krvlju pred narodom i kazao, *Evo, krv zavjeta*. Ovo je učinjeno iz razloga što u nebu *krv žrtve* označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda, to jest, na našoj zemlji Reč (br. 9393). Pošto se *zavjetom* označava povezanost (savez), a povezanost se ostvaruje kroz Božansku istinu koja proističe od Gospoda, to jest, od Reči, stoga se sve stvari koje pripadaju Božanskoj istini od Gospoda, ili Reči, nazivaju *zavjetom*, kao što su tablice (ploče) na kojima su bile ispisane zapovesti, kao i sudovi, uredbe, i sve druge stvari sadržane u Mojsijevim knjigama, i u opšte sve stvari sadržane u Reči kako Starog tako i Novog Testamenta. /5/ Da su se ploče na kojima su bile napisane zapovesti nazivale *zavjetom*, vidi se iz sledećih odlomaka: *I napisa Jehova na ploče riječi zavjeta,*

deset riječi (Izlazak 43:28). kad izidoh na goru da primim ploče kamene, ploče zavjeta, koji sa vama učini Jehova, tada stajah na gori četrdeset dana i četrdeset noći hljeba ne jedući ni vode pijući. I poslije četrdeset dana i četrdeset noći dade mi Jehova dvijeploče kamene, ploče zavjeta. I ja se vratih i dođoh s gore, a gora ognjem goraše, i dvije ploče zavjetne bijahu na dvije moje ruke (Zak. Ponov. 9: 9.11,15). I Jehova nam objavi zavjet svoj, koji vam zapovjedi da držite, deset riječi, koje napisa na dvije ploče kamene. Pazite da ne zaboravite zavjeta Jehove Boga svojega, koji učini s vama, i da ne gradite sebi lika rezanoga, slike od koje god stvari, kao što je zabranio Jehova Bog tvoj. (Zak. Ponov. 4:13,23). Pošto su dve ploče bile postavljene u kovčeg, što je bilo u sredini, u najdubljem delu šatora, stoga se kovčeg nazvao kovčegom zavjeta (Brojevi 10:33;14:14; Zak. Ponov. 10:8; 31:9,25,26; Jošua 3:4; 1 Sam. 4:3-5; Jer. 3:16). /6/ Da su knjige Mojsijeve bile nazvane knjigama zavjeta, vidi se po tome kako ih je našao Hilkaja svećenik u hramu, o čemu čitamo u 2 knjizi o Carevima: Hilkaja veliki svećenik pronađe knjigu zakona u hramu Jehovinom, i oni je pročitaše u uši sve riječi knjige zavjeta nađene u hramu Jehovinom (2 o Carevima 23;2,3) (prim.prev. ovde je autor skratio ova dva stiha). /7/ Da se Reč Staroga Testamenta / Svedočanstva, Zaveta/ nazivala zavjetom, vidi se iz sledećih odlomaka: Njima ću dati u domu svome i među zidovima svojim mjesto i ime bolje nego sinova i kćeri (Isa. 56: 4-5). Slušajte riječi ovoga zavjeta, koje sam zapovjedio ocima vašim; Poslušajte glas moj i tvorite sve kako sam zapovjedio (Jer. 11:2,4). Svi su putovi Jehovini milost i istina onima koji drže zavjet njegov i otkrivenje njegovo (Psalam 25:10). Ali milost Jehovima ostaje od vijeka i do vijeka na onima koji ga se boje i pravda njegova na sinovima sinova, koji drže zavjet njegov, i pamte zapovjesti njegove, da ih izvršuju (Psalam 103:17-18). Ne sačuvaše zavjeta Božijeg, i po zakonu njegovu ne htjedoše hoditi (Psalam 78:10) gde se zavjet Božiji naziva zakonom Božijim. (Da zakon u širokom smislu označava celu Reč; u užem smislu istorijsku Reč; u uskom smislu Reč napisanu od Mojsija; a u najužem smislu Dekalog (Desetorečje), vidi br. 6752.) /8/ Da je Reč Novoga Testamenta isto tako zavjet, vidi se kod Jeremije: Evo, idu dani, govori Jehova, kada ću učiniti s domom Izrailjevim i s domom Judinim nov zavjet. Nego ovo je zavjet što ću učiniti s domom Izrailjevim poslije ovih dana, govori Jehova, metnuću zavjet moj u njih, i na srcu njihovom ću ga napisati, i biću im Bog i oni će mi biti narod (Jer. 31:31,33). Dom Izrailjev označava duhovnu crkvu; a dom

*Judin, nebesku crkvu, I kod Davida: I ja ću ga učiniti prvencem, višim od careva zemaljskih. Do vijeka ću mu hraniti milost svoju, i zavjet je moj s njim vječan, ne ću pogaziti zavjeta svojga, i što je izašlo iz usta mojih ne ću poreći (Psalam 89:27-28,34):govoreći o Gospodu; zavjet moj biće s njim vječan označava jedinstvo Božanskog samog i Božanskog ljudskog; stoga /označava/ i Reč, jer Gospod je kao Božansko ljudsko Reč koja je postala telo, to jest, čovek (Jovan 1:1-3,14)./9/ Da je Božanska istina ili Reč zavet ili povezanost, je stoga što je to Božansko od Gospoda, pa tako i Gospod sam. Pa stoga kad čovek primi Reč, on prima i Gospoda. Iz ovoga se vidi da preko Reči postoji povezanost Gospoda sa čoveko, a pošto tako postoji povezanost Gospoda sa čovekom, postoji i povezanost i neba sa čovekom, jer nebo se naziva nebom zbog Božanske istine koja proističe od Gospoda, stoga zbog onoga što je Božansko; pa stoga oni koji su u nebu, za njih se kaže da su u Gospodu. Da Božansko sa sobom povezuje one koji vole Gospoda, i koji drže njegovu Reč, može se videti kod Jovana 14:23./10/ Iz ovoga svega može se videti da se *krvlju zavjeta* označava povezanost Gospoda preko neba sa čovekom pomoću Reči. Tako isto kod Zaharije: *Jer ću istrijebiti kola iz Efraima, i konje iz Jerusalima, i istrijebiće se luk ubojiti; i on će kazivati mir narodima, i vlast će mu biti od mora do mora i od rijeke do krajeva zemaljskih. A zatim za krv zavjeta tvojega, pustih sužnje tvoje iz jame, gdje nema vode (Zah. 9: 10-11)./11/ Onaj koji ništa ne zna o unutrašnjem smislu ne može da shvati ništa ovde osim onoga što je sadržano i smislu slova; naime, da će kola nestati iz Efraima, konji iz Jerusalima, i luk ubojiti, i na kraju da se *krvlju zavjeta* označava Gospodova krv, pomoću koje se grešnici izbavljaju; a objašnjavajući na razne načine šta je označeno sužnjima iz jame gde nema vode. Ali onaj ko je upoznat s unutrašnjim smislom Reči, taj shvata da se ovde govori o Božanskoj istini, i da kada se ova opustoši, to jest, kada se više ne prima u veri i srcu od strane čoveka, ona će biti ponovo ustanovljena preko istine Božanske koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog; pa na taj način oni koji veruju i tvore, biće povezani sa Gospodom samim. Ovo se može još jasnije videti iz unutrašnjeg smisla nekoliko reči odlomka; kao iz značenja *kola*, što je doktrina crkve (br. 2760,5321,5945,8215); iz značenja *Efraima* što je prosvetljeni razum crkve (5354,6222,6238); iz značenja *konja* što je razumevanje Reči (br. 2760-2762,8146,8148) i *Jerusalima* što je duhovna crkva (br. 2117,3654,9166); iz značenja *luka*, što je doktrina istine (br. 2686,2709); i iz *rata* (ili luka ubojitog) što je**

borba oko istina (br. 1664, 2686, 8295). /12/ Iz ovoga je očito da se sa *istrijebiću kola iz Efraima, ikonje iz Jerusalima, i luk ubojiti* (ratni/ označava pustošenje istine Božanske u crkvi u odnosu na svo razumevanje njeno; i da se *sužnjima u jami gde nema vode*, koji se izbavljaju krvlju zaveta označava ponovno ustanovljenje Božanske istine koja proističe od Božanskog ljudskog Gospodovog. (Da *krv* označava Božansku istinu, i da *zavjet* označava povezivanje, pokazano je gore; isto tako da se *sužnjima u jami* označavaju oni koji u pripadali duhovnoj crkvi koje je izbavio Gospod svojim dolaskom u svet, br. 6854.) Kaže se, *jama u kojoj nema vode*, jer voda označava istinu (br. 2702,3058,3424,8568,9323).

9397. *I pročitaj je u uši naroda (pred narodom)*. Da ovo označava ohrabrenje i poslušnost, vidi se iz značenja *pročitati*, što je ohrabrivati; jer kad se nešto čita, to je da bi se to čulo, opazalo, i da bi je tome pokoravalo; to jest, da bi se ohrabrilo; i iz značenja *ušiju*, što je poslušnost; jer *uši i slušanje* označavaju poslušnost (vidi br. 2542,3869,8990,9311). /2/ *Poštouši* označavaju slušanje i pažnju, ali i poslušnost, stoga se one često pominju u Reči, govoreći *u uši*, čitajući *u uši naroda*, i ne govoreći i ne čitajući pred njima; kao u sledećim odlomcima: *Ali čuj ovu riječ koju ću ja kazati pred tobom pred svijem narodom (Jer. 28:7). Oni kazivaju riječi ove u uši naroda (1 Sam. 11:4). Neka sluškinja tvoja kaže u tvoje uši (1 Sam. 25:24). Proglasi u uši naroda, govoreći (Sudije 7:3). Govori u uši naroda (Izlazak 11:2). Počuj, o Izrailje, uredbe i sudove koje kazujem u vaše uši danas (Zak. Ponov. 5:1). Govorim riječi ove u uši njihove (Zak. Ponov. 31:28). Mojsije reče sve riječi pjesme u uši naroda (Zak. Ponov. 32:44). On pročitaj u uši njihove sve riječi knjige zavjeta (2 o Carevima 23:2). I rekoše mu: sjedi i pročitaj u uši naše; i Baruh prpčita u uši njihove (Jer. 36:15). Kad Isus završi riječi ove u ušima naroda (Luka 7:1).* /3/ *Poštouši i slušanje* označavaju primanje istine, opažanje, i poslušnost, a tako i prvo i posledje vere, stoga je često Gospod govorio, *Neka onaj ko ima iši, poslušaj* (Matt. 11:15;13:8; Marko 4:9,23; Luka 14:35). I pošto se *gluhima*, to jest, onima koji ne čuju, označavaju u duhovnom smislu oni koji nisu u istini vere, jer nisu u znanjima i opažanju /znanja/, (br. 6989,9209), stoga kad je Gospod izlečio gluhoga, *On stavi svoj prst unjegove uši i reče, Eftata, što znači, otorite se. I odmah mu se uši otvoriše* (Mark 7:32-35). (Da su sva čuda Gospodova označavala stanja crkve, vidi br. 8364,9086.)

9398. *A oni rekoše: sve što je rekao Jehova činićemo i slušaćemo.* Da ovo označava primanje istine koja proističe od Gospodovg Božanskog ljudskog, i poslušnost od srca i duše, vidi se iz značenja *sve što je rekao Jehova*, što je istina koja proizlazi od Božanskog ljudskog Gospodovog (o kojemu u onome što sledi); iz značenja *činiti*, što je poslušnost u volji, stoga u srcu (vidi br. 9311,9385); i iz značenja *slušati*, što je poslušnost u razumu, stoga u duši (br. 7216,8361,9311): Poslušnost od srca je poslušnost od volje, stoga od osećanja ljubavi; a poslušnost od duše je poslušnost od razuma, stoga od vere; jer *srce* označava volju i ljubav (r. 3883-3896,9300); a *duša* označava razum i veru (br. 2930,9050,9281). Stoga se kaže, *činićemo i slušaćemo*. Razlog da *sve stvari koje je Jehova rekao* označava istinu koja proističe od Božanskog ljudskog Gospodovog, a što je sva istina koja proističe iz toga. Da Božanska istina ne proizlazi iz Božanskog samog, nego iz Božanskog ljudskog, vidi se jasno kod Jovana: *Boga niko vidio nijednokrat: jedinorodni sin koji je u naručju ova, on ga javi (objavi) (Jovan 1:18).* Stoga u istom poglavlju Gospod se naziva *Rečju* (Jovan 1:1-3), što označava Božansku istinu; kaže se, *Reč postade telo*, to jest, čovek (Jovan 1:14), kako bi Božansko samo pod ljudskim oblikom moglo naučavati istinu Božansku u stvarnosti. (Da je Gospod Božansko samo pod ljudskim oblikom, vidi br. 9315). Iz svega ovoga vidi se da se sa sve ono što *je Jehova rekao* označava istinu koja proizlazi od Božanskog ljudskog Gospodovog.

9399. *A Mojsije uze krv, i pokropi njome narod.* Da ovo označava prilagođavanje čovekovom primanju, vidi se iz značenja *krvi žrtvene*, što je Božanska istina koja proističe od Gospoda (o čemu gore, br. 9393); i iz značenja *pokropiti narod*, što je prilagođavanje (adaptacija) čoveka radi primanja; jer se *kropljenjem* označava ulivanje, to jest, prilagođavanje. Jer Božanska istina se neprestano uliva, i oblikuje njegovo razumevanje; . I ako hoćete da poverujete, bez ovoga neprestanog infliksa istine Božanske koja proističe od Gospoda, čovek nemože da opaža ni da razumeva ništa. Jer je Božanska istina koja proističe od Gospoda, svetlost koja obasjava čovekov um, i sačinjava unutrašnji vid, koji je razum; i pošto se ova svetlost neoprekidno uliva, ona prilagođava svakoga da je primi. Ali samo je primaju oni koji su u dobru života; a oni koji je ne primaju, to su oni koji su u zlu života. Pa ipak ovi poslednji, kao i prethodni, imaju sposobnost opažanja i razumevanja onoliko koliko se odupiru zlima. Ove su stvari bile označene

polovinom krvi kojom je Mojsije pokropio narod./2/ (Da Božanska istina koja proističe od Gospoda ona istina koja obasjava čovekov um, i sačinjava njegov unutrašnji vid, koji je razumevanje, vidi br. 2776,3167,3195,8644,8707). I na ovo se misli kod Jovana: *Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet. Na svijetu bješe, i svijet krozanj posta, i svijet ga ne pozna (Jovan 1:9-10)*;predmet o kome se ovde govori je Reč, koja je Božanska istina koja proističe od Gospoda./3/ Da svaki čovek u svetu koji je zdravoga razuma, ima sposobnost da razume istinu Božansku, pa stoga i da je sposoban da je prima onoliko koliko se odupire zlima, bilo mi je dato da vidim kroz mnoga iskustva. Jer u drugom životu, bez izuzetka, kako zli tako i dobri moguda razumeju šta je istinito a šta lažno, a isto tako mogu da razumeju šta je dobro i šta je zlo; ali iako zli razumeju šta je istinito i dobro, oni ne žele da razumeju jer se njihova volja i zlo u njoj odupiru. Pa stoga kada su ostavljeni samima sebi, oni padaju natrag u obmane svoga zla, te mrze istinu i dobro koje su razumeli. Isti je slučaj s ovakvim osobama u svetu, gde su odbacivali istine, iako su mogli da ih razumeju. Iz ovoga iskustva postalo je očito da Božanska istina koja neprestano ističe od Gospoda, da da se uliva u ljudske umove i prilagođava ih da je prime, i da se ona prima onoliko koliko se čovek odupire zlima ljubavi prema sebi i svetu.

9400. *I reče, Evo krv zavjeta.* Da ovo označava povezivanje Gospoda kao Božanskog ljudskog sa nebom i sa zemljom, vidi se iz značenja *krvi*, što je Božanska istina koja proizilazi od Božanskog ljudskog Gospodovog (o čemu gore, br. 9393,9399); i iz značenja *zavjeta*, što je povezivanje (o čemu gore, br. 9396). Da se povezivanje sa nebom i sa zemljom označava, je stoga što Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog prolazi kroz nebo do čoveka, i na tome putu se prilagođava svakom nebu, i na kraju i čoveku samom. Božanska istina na zemlji je Reč (br. 9350-9362), a koja je takvoga karaktera da u odnosu na svaku i na sve stvari ima jedan unutrašnji smisao koji je za neba; i na kraju ima i spoljašnji smisao, koji je smisao slova, a koji je za čoveka. Iz ovoga svega se vidi da kroz Reč postoji povezivanje Gospoda s nebima i sa svetom (br. 2143,7153,9357,9396)./2/ Zaključak iz ovoga je to da bez Reči ne bi bila moguća povezanost neba, i povezanost Gospoda, sa čovekom; a da nema povezanosti, ljudska rasa na zemlji sasvim bi nestala. Jer ono što čini čovekovo unutrašnje, to je

influks istine Božanske od Gospoda, jer je ova istina Božanska sama svetlost koja obasjava vid unutrašnjeg čoveka; to jest, njegov razum; a nebeska toplina je ono što je unutar ove svetlosti, koja je ljubav, koja zapali i oživljava volju unutrašnjeg čoveka. pa stoga bez ove svetlosti i topline unutrašnji bi čovek bio slep i hladan, i umro bi, isto kao što bi spoljašnji čovek umro ako bi bio lišen svetlosti i topline sjunca u svetu. Samo što će ovo izgledati kao paradoks onima koji ne veruju da je Reč ovakve prirode; kao i onima koji veruju da je život u čoveku i da njemu pripada, i da se ne uliva neprekidno kroz nebo od Gospoda. (Da čovekov život nije u njemu, nego da se uliva od Gospoda, vidi br. 4249,4882,5147,8728,8110-9111,9223,9276; i da je Gospodova crkva raširena svuda po celome svetu pred Gospodom kao jedan čovek, br. 9276, na sličan način kao što je i nebo, koje se zbog ovoga naziva velikim čovekom; i da je crkva, gde je Reč, kao srce i pluća ovoga čoveka; i da svi koji su izvan crkve žive od toga (od srca i pluća u velikom čoveku), kao udovi, utroba, i svi ostali organi tela koji žive od srca i pluća, br. 2054,2853,7396.)

9401. *Koji učini Jehova s vama za sve riječi ove.* Da postoji povezanost od Gospoda kroz svaku i sve stvari Reči, vidi se iz značenja *zavjeta koji Jehova učini*, što je povezanost od Gospoda (po Gospodu); *jeručiniti zavjet* označava povezati sa sobom (vidi br. 8396); a *Jehova* u Reči označava Gospoda (br. 9373); i iz značenajza *sve ove riječi*, što je svaka i sve stvari Reči. Jer se zakonima koji su proglašeni sa Gore Sinajske označava u unuverzalnom smislu sva Božanska istina, stoga Reč pogledu svake i svih stvari njenih /Božanske istine/ (br. 6752). (Da je Reč nadahnuta u pogledu svake jote, vidi br. 7933,9094,9198,9349; stoga da kroz Reč postoji povezanost s nebom, a kroz nebo sa Gospodom, preko svake i svih stvari iz toga /svih stvari neba/). /2/ Kaže se *povezanost od Gospoda*, jer Gospod povezuje čoveka sa sobom, a ne i obrnuto; jer svedobro ljubavi i istina vere ulivaju se od Gospoda, i primaju se od čoveka prema tome kako se odupire zluma (br. 9399); jer nije moguć uzajamni influks, to jest, od čoveka ka Gospodu, koji se naziva naučeni fizički influks (br. 6322,9110-9111.9216); i šta više, što god izlazi od čoveka kao od njega nije ništa drugo nego zlo i obmana iz njega (br. 210,215,5660,5786). Iz ovoga je očito da se povezivanje čoveka sa Gospodom izvodi od Gospoda, a ne od čoveka; da izgleda drugačije, to je zabluda.

9402. Stihovi 9-11. *9. Po tom otide Mojsije i Aron, Nabab i Abiju, i sedamdeset starješina Izrailjevih. 10. I vidješe Boga Izrailjeva, i pod nogama njegovijem kao djelo od kamena safira i kao nebo kad je vedro. 11. I ne pruži ruke svoje na izabrane Između sinova Izrailjevih, nego vidješe Boga, pa jedoše i piše.* *9. Po tom otide Mojsije i Aron, Nabab i Abiju,* označava Reč u unutrašnjim i spoljašnjim smislovima i doktrinu iz oba; *i sedamdeset starješina Izrailjevih,* označava sve one koji su u dobru od istina; *.10. I vidješe Boga Izrailjeva,* označava dolazak i prisustvo Gospoda u Reči; *i pod nogama njegovijem,* označava krajnji smisao koji je smisao slova samog; *kao djelo od kamena safira,* označava ono što je providno od unutrašnjih istina, i sve stvari od Gospoda; *i kao nebo kad je vedro,* označava prosijavanje kroz anđeosko nebo; *11. Na izabrane Između sinova Izrailjevih,* označava one koji su spoljašnjem smislu samom odvojeno od unutrašnjeg; *ne pruži ruke svoje,* označava istina nije tamo u svojoj moći; *nego vidješe Boga,* označava veru; *pa jedoše i piše,* označava poučavanje o dobru i istini bogoštovanja.

9403. *Po tom otide gore Mojsije i Aron i Nabab i Abiju.* Da ovo označava Reč u unutrašnjim i spoljašnjim smislovima i doktrinu iz oba, vidi se iz reprezentacije Mojsija i Arona što je Reč u unutrašnjim i spoljašnjim smislovima; i iz reprezentacije Nabiba i Abiju-a m sinova Aronovih, što je doktrina izvedena iz oba (o čemu gore, br9374-9375).

9404. *I sedamdeset starješina Izrailjevih.* Da ovo označava sve koji su u dobru od istina, vidi se iz značenja onoga što je potpuno, stoga sve stvari i sve osobe (vidi br.6508); i iz značenja *starješina Izrailjevih,* što su oni koji su u dobru od istina, i u istinama od dobra: jer se *starješinama* u Reči označavaju oni koji su u mudrosti (br,6524), stoga oni koji su u životu dobra iz doktrine istine; *alzrailjem* se označavaju oni koji su istini kroz koju je dobro, i u dobru od kojega su istine (vidi br. 7957,8234). Iz ovoga je jasno da se sa *sedamdeset starješina* označavaju oni koji su u dobru od istina, a apstraktno /označava se/ dobro od istina. Slične su stvari označene u unutrašnjem smislu sa *Gospodovih sedamdeset učenika* (Luka 10;1,17). Sinovi Izrailjevi bili su izdijeljeni u dvanaest plemena, a nad njima bili su postavljeni dvanaest starešina, kao i sedamdeset starešina. Sa *dvanaest plemena* bile su označene sve istine i dobra crkve u kompleksu (br.

3858,3926,3939,7996,7997; sa *dvanaest starešina* sve glavne istine (br. 5044); a sa *sedamdeset starešina* sva dobra koja su od istina. /2/ Kada se pomene dobro koje je od istina, misli se na duhovnu crkvu, jer je crkva u dobru od istina. Onaj ko nije upoznat sa tajnama crkve i neba, može dapoverti da je sve dobro crkve od istina, jer se dobro ne može usaditi nikako drugačije nego preko istina; međutim, dobro koje dolazi pomoću istina je dobro duhovne crkve, i posmatrano u sebi je istina, koja se naziva dobrom kada postane deo volje i delo, to jest, deo života. Ali dobro koje ne dolazi pomoću istina, nego pomoću dobara uzajamne ljubavi je dobro nebeske crkve, i posmatrano u sebi nije istina, nego dobro, jer je to dobro ljubavi ka Gospodu. Ovo je dobro bilo pretstavljeno Jevrejskom crkvom, a prethodno dobro Izrailjskom crkvom, pa je stoga došlo do podele u dva carstva. (Šta je razlika, i kakve je prirode, između ove dve crkve, pa stoga između ove dve vrste dobra, može se videti gore, br.2046,2227,2669,8152,8234,8521.) Iz onoga što je navedeno iz ovih odlomaka može se videti da je Gospodovo nebo podeljeno u duhovno nebo i nebesko nebo; i da je nebesko nebo najdublje ili treće nebo, a da je duhovno nebo, srednje ili drugo nebo.

9405. *I vidješe Boga Izrailjeva.* Da ovo označava dolazak i prisustvo Gospoda u Reči, vidi se izznačenja *vidjeti*, kadaje to Gospod koji se vidi, što je njegov dolazak i prisustvo (vidi br. 4198,6893): Da *Bog Izrailjev* označava Gospoda, vidi se po svim onim odlomcima u Reči gde se on naziva *svecem Izrailjevim*, i *Bogom Izrailjevim* (vidi br. 9404). Da je dolazak i prisustvo Gospoda u Reči označeno sa *i vidješe Boga Izrailjeva*, je zato što se zakonima proglašenim sa Gore Sinajske označava u širokom smislu sva Božanska istina, stoga Reč u pogledu svake i svih stvari u njoj (vidi br. 6752,9401). Da se označava dolazak i prisustvo Gospodovo u Reči je stoga što je Reč Božanska istina koja proističe od Gospoda samog. Pa stoga oni koji čitaju Reč a u isto vreme gledaju prema Gospodu – priznajući da je sva istina i svo dobro od njega, i ništa od njih samih – ti su prosvetljeni, i vide istinu i opažaju dobro, iz Reči. Ovo je prosvetljavanje iz svetlosti neba, koja je svetlost Božanska istina sama, koja proističe od Gospoda, jer se ova pokazuje kao svetlost pred anđelima u nebu (br. 2776,3195,6313,5508). /2/ Dolazak i prisustvo Gospodovo označava se i sa *vidjeti sina čovječjega* kod Mateje: *I tada će se pokazati znak sina čovječjega na nebu; i ugledaće sina čovječjega gdje ide na oblacima nebeskim sa*

silom i slavom velikom (Matt.24:30, i br. 4960); jer oblak označava doslovni smisao Reči; asila i slava, njen unutrašnji smisao. Doslovni smisao Reči se naziva oblakom, jer je u svetlosti sveta; a unutrašnji smisao se naziva slavom jer je taj u svetlostineba (vidi predgovorPostanju 18, i br. 5922,6343,6752,8443,8781). Osim toga, u unutrašnjem smislu Reči, govori se samo o Gospodu i o njegovome carstvu. Iz ovoga dolazi svetost Reči kao i dolazak i prisustvo Gospodovo kod onih koji, kao što je gore rečeno, dok čitaju Reč, ne gledaju na sebe same, nego na njega i na blišnjega, to jest, na dobro sugrađanina, zemlje, crkve, i neba (br. 6818-6824,8123). Razlog je to što oni koji gledau prema Gospodu dopušaju da ih on uzdigne u svetlost neba; dok oni koji gledaju prema sebi samima, do dopuštaju da ih se uzdigne, jer drže svoj pogled uperen na sebe same i na svet. Iz ovoga se može videti šta je označeno sa vidjeti Gospoda u Reči.

9406. *A pod njegovim nogama.* Da ovo označava krajnji (poslednji) smisao, a koji je doslovni smisao sami, vidi se iz značenja *nogu*, što su prirodne stvari (vidi br. 2162,3147,3751,4938-4952); *stogastopala*, koja su ispod nogu, označavaju poslednje stvari prirode. Da *pod nogama* ovde označava poslednji smisao Reči, koji je smisao slova, je stoga što se govori o Božanskoj istini ili o Reči, koja je od Gospoda, i koja je Gospod, što se može videti iz onoga što prethodi; a poslednje od istine Reči je smisao slova, koji je prirodan, jer je za prirodnog čoveka. Da smisao slova u sebi sadrži jedan unutrašnji smisao, koji je relativno duhovan i nebeski, vidi se iz svega što je do sada pokazano o Reči. Ali što je čovek više svetski i telesan, on to manje shvata, jer ne dopušta da bude uzdignut u duhovnu svetlost, i da preko nje vidi kakva je priroda Reči; naime, da je u slovu prirodna, a u duhovno smislu duhovna; jer se priroda nižih stvari, sve do poslednjih, može videti iz duhovnog sveta, ili iz svetlostineba, ali ne i obrnuto (br. 9401 kraj); iz ovoga se može videti da je takva Reč u slovu. /2/ Pošto je Reč u slovu prirodna, i pošto se *nogama* označavaju prirodne stvari, stoga se poslednje u Reči, kao i poslednje u crkvi, nazivam *mjestom nogu /mjestom pod nogama Jehovinim/*, kao i podnožjem, a isto tako *oblakom i tamom*; kao kod Isaije: I tvoja će vrata svagda biti otvorena, ne će se zatvarati ni danju ni noću da bih doveo vojsku nacija. Slava Libanska tebi će doći, jela, briest, i šišir, da ukrase mjesto svetinje moje da bih proslavio mjesto nogu svojih(Isa. 60;11,13). Predmet o kom se govori je Gospod, i

njegovo carstvo i crkva. *Vojskom nacija* se označavaju oni koji su u dobrima vere; a *carevima*, oni koji su u istinama vere. (Da *nacije* označavaju one koji su u dobrima vere, vidi br. 1259,1328,4574,6005; i da se *carevima* označavaju oni koji su u istinama, br. 1672,2015,2969,3009,4575,5068,6148). *Slava Libanska*, ili cedar, označava duhovno dobro i istinu; *jela, bor, i šišir* označavaju prirodna dobra i istine koje korespondiraju; *mjesto svetinje /svetinja/* označava nebo i crkvu, a isto tako i Reč; *mjesto nogu*, označava nebo, crkvu i Reč, u posljednjim /stvarima/. Razlog da je i ovde označena Reč, je to što se ovde označava da je nebo nebo zbog Božanske istine koja proističe od Gospoda; na sličan način i crkva; i Božanska istina koja čini crkvu i nebo je Reč. Stoga isto tako najdublje šatora, gde jebio kovčeg koji jesadržavao zakon, a koji se zvao *svetinja*, jer zakon je Reč (br. 6752). /3/ Ponovo: *Nebo je prijesto moj i zemlja podnožje nogama mojim (Isa. 66:1). Uzvišujte Jehovu Boga našega, i klanjajte se podnožju njegovu. Mojsije i Aron, svećenici njegovi, prizivlju ime njegovo, i on u stupu od oblaka govoraše s njima (Psalam 99:5,7). Podnožje Jehovino pred kojim treba da se klanjaju* označava Božansku istinu u poslenjim /stvarima/, stoga Reč. Da u reprezentativnom smislu *Mojsije i Aron* označavaju Reč, vidi br. 7089,7382,9374; i da *oblak* ozačava Reč u slovu, ili Božansku istinu u posljednjim /stvarima/, vidi predgovor Postanju 18; br. 4060,4391,8106,8781; iz čega je jasno šta je označeno sa *govoriti u stupu od oblaka*. /4/ Ponovo: *Evo, čusmo da je u Efraimovoj zemlji, nađosmo ga na poljima Kirijat-Jarimskim (na poljima u šumi). Uđimo u stan njegov i poklonimo se podnožju nogu njegovijeh (Psalam 132:6-7).* Predmet o kome se govori je Gospod i otkrovenje njegovo u Reči; *naći ga u Efraimovoj zemlji* označava tako učiniti u duhovno nebeskom smislu Reči (br. 4585,4594); *na poljima u šumi*, označana u prirodnom ili doslovnom smislu Reči (br. 3220,9011); *podnožje* označava Božansku istinu koja proizlazi od Gospoda, u posljednjim /stvarima/. /5/ Ponovo: *Jehova savi nebesa i siđe. Mrak bješe pod nogama njegovijem. Od mraka načini sebi krov, sjenicu oko sebe, od mračnijeh voda, oblaka vazdušnijeh. Od sijevanja pred njim kroz oblake njegove udari grad i živo ugljevlje (Psalam 18: 9,11-12).* Predmet o kome se govori je dolazak i prisutnost Gospodova u Reči; *gusti mrak podnjegovim nogama* označava smisao slova; na sličan način *mračne vode i oblaci* vazdušni. Da je uprkos toga Božanska istina, kao što je ona u nebima, i u ovome smislu /doslovnom smislu/, označeno je *mrakom na skrivenim mjestima*; i da se u

prisustvu Gospodovom unutrašnji smisao pokazuje u svojoj slavi, kao što je u nebu, označeno je sa *njegovim oblacima koji blistaju pred njim*. Kod Nahuma: *Put je Jehovin u vihoru i buri; i oblaci su prah od nogu njegovijeh (Nahum 1:3)*; gde oblaci označavaju Reč u smislu slova, koja je isto kao i *vihor i bura u kojoj je put Jehovin.*/6/ Kada istina Božanska, kao ona što je u nebu, sija kod čoveka od samoga smisla slova, tada se ovaj smisao opisuje *nogama čiji je sjaj kao glačani mjed*; kao kod Danila: *I podigoh oči svoje i vidjeh utvaru, a to jedan čovjek obučen u platno, i pojas bješe oko njega od čistiga zlata iz Ufaza: a tijelo mu bješe kao hrizolit, i lice mu kao munja, a oči mu kao lučevi, a ruke i noge kao mjed uglađena, a glas od riječi njegovijeh kao kao glas mnogoga ljudstva (Danilo 10:5-6)*. gde se čovjekom obučenim u platno označava u najvišem smislu Gospod, a pošto je označen Gospod, označena je i Božanska istina koja je od njega, jer je Božanska istina koja je od njega, Gospod sam u nebu i u crkvi; istina Božanska, ili Gospod u posrednjim /stvarima/, označen je *rukama i nogama kao od uglađene mjedi*, kao i glasom riječi njegovih kao od mnogoga ljudstva. Na sličan način i kod Jezikilja 1:7./7/ Uzastopna stanja crkve na ovoj zemlji u pogledu primanja istine Božanske koja proističe od Gospoda označena su i likom koji je video Nabukodnezar; kod Danila: *Glava tome liku bješe od čistoga zlata, prsi i mišice od srebra, trbuh i bedra od mjedi. Golijeni mu od gvožđa, a stopala od gvožđa koje je od zemlje. Ti gledaše dokle ne odvali kamen bez ruku, i udari lik u stopala mjedena i zemljana i satr ih. Tada se satr i gvožđe i zemlja i mjed i srebro i zlato (Dan. 2:32-35,43)*. Prvo stanje crkve u pogledu primanja istine Božanske koja proističe od Gospoda je *zlato*, jer se *zlatom* označava nebesko dobro, koje je dobro ljubavi prema Gospodu (br. 113,1551, 1552,5658,8932), drugo je stanje označeno *srebrom*, koje označava duhovno dobro, koje je dobro vere u Gospoda i ljubavi prema bližnjem (vidi br. 1551,2954,5658,7999); treće stanje označeno je sa *mjedi (bronzom)*, koje označava prirodno dobro (br. 425,1551), dok je četvrto stanje označeno *gvožđem*, koje označava prirodnu istinu; *zemlja (kal)* označava obmanu koja sene slaže s istinom i dobrom. Da se se kamenom od stijene razbilo u komade gvožđe, mjed, srebro, i zlato, to označava da je crkva nestala u pogledu primanja istine iz Reči, kada su se obmana i zlo potvrdili smislom slova Reči, kao što je slučaj sa crkvom u njenom poslednjem stanju, kada nema više nebeske ljubavi, nego samo svetske i telesne ljubavi. Takva je bila Reč među Jevrejskom nacijom

kada je Gospod došao na svet; a takva je Reč i kod mnogih u današnje vreme, kada se više ne zna da ima bilo šta unutrašnje u Reči; a kada bi se i reklo da ima, i kakva je njena priroda, to ne bi bilo primljeno; dok se u pradrevna vremena, koja su označena *zlatom*, u Reči videlo samo ono što je nebesko, skoro odvojeno od slova. Iz svega ovoga sada se može videti da se *Bogom Izrailjevimkoji sevideoispod njegovih nogu* označava Reč u poslednjem smislu, koji je smisao slova.

9407. *Kao djelo od kamena safira.* Da ovo označava ono što je tzamo prozirno zbog unutrašnjih istina, i svih stvari od Gospoda, vidi se iz značenjadjela od safira, što je kvalitet doslovnog smisla Reči kadse u njemu opaža unutrašnji smisao, to jest, kada Božanska istina koja proističe od Gospoda, i kakva je u nebu, sija kroz /doslovni smisao/. Jer je Reč Božanska istina koja proističe od Gospoda, koja je u svom poreklu Božanska, a u njenom prolazu kroz neba ona je nebeska u najdubljem nebu; u drugom ili sredjem nebu je duhovna; a u svetu je prirodna i svetska, kakva je u doslovnom smislu, koji je za čoveka. Iz ovoga se vidi da ovaj poslednji smisao, koji je poslednji u redu, da sadrži duhovne i nebeske smislove, a u najdubljem sadrži Božansko samo; a pošto su ovi smislovi sadržani u poslednjem ili doslovnom smislu, i pokazuju se onima koji shvataju Reč duhovno, to je stoga pretstavljenodjelom *odsafira*, u tome što je propušta zrak nebeske svatlosti, to jest, zato što prosijava./2/ Dabi se stekla neka ideja o ovom prosijavanju,uzmimo kao primer ljudski govor. U svom prvom poreklu, cilj je ono što čovek želi da postigne onim što govori. Taj cilj je njegova ljubav (ono što on voli). Jer ono što čovek voli, to je njegov cilj. Iz ovoga proističe njegova misao, i na kraju njegov govor. Da je ovako, može da zna i opazi svako ko dobro razmisli. Da je cilj ono što je prvo (glavno) u govoru, vidi se iz opšteg zakona da u svemu što čovek razume, da postoji cilj /svrha/; i da bez toga cilja nema razumevanja. I da je misao druga stvar govora koja ističe iz prve, i to je jasno; jer niko ne može govoriti bez misli, ni misliti bez cilja. Pozato je da iz ovoga sledi govor reči, i da je to ono što se kao poslednje naziva govorom. Pošto je ovako, stogačovek koji sluša nečiji giorvor, ne obraća pažnju na izraze ili reči govora, nego na njegov smisao koji dolazi od misli govornika; a ovaj koji sluša, a koji je mudar, tajobraća pažnju na cilj koji ima u vidu onaj ko govori; to jest, obraća pažnju na ono što ovaj (govornik) namera i što voli. Ove tri stvari su prisutne u čovekovom govoru, i tu reči govora služe kao poslednja

podloga. /3/ Iz ovog upoređenja može se oblikovati ideja o Reči u slovu; jer se ona sluša i opaža u nebu upravo na isti način kao što se opaža misao koju čovek prikazuje govorom; a u najdubljem nebu obično se obraća pažnja na nameru ili cilj. Razlika je u tome što se smisao slova Reči, kad je čovek čita, ne čuje i ne opaža u nebu; nego samo unutrašnji smisao, jer se u nebu opaža samo duhovni i nebeski smisao, a ne prirodni smisao. Tako jedan smisao prelazi u drugi, jer oni korespondiraju; a Reč je napisana sasvim u korespondencijama. Iz ovoga je jasno šta se označava prosijavanjem, naime, da je to označeno *djelom od kamena safira* o kome se govori u Reči. /4/ Ali onaj ko nije u stanju da misli intelektualno, to jest, apstraktno do materijalnih stvari, taj ne može da shvati ove stvari, niti da postoji neki drugi smisao u Reči osim onoga koji se pokazuje u slovu; i kad bi mu se reklo da postoji duhovni smisao, koji je o istini; a unutar ovoga nebeski smisao, koji je o dobru; i da ovi smislovi sijaju kroz doslovni smisao, on bi prvo bio zapanjen, onda bi to odbacio kao nešto bezvredno, i na kraju bi to ismevao. Da u naše dana ima takvih osoba u Hrišćanskom svetu, osobito među učenicima u svetu, pokazano mi je živim iskustvom; a tako isto da oni koji umuju protivu ove istine, da se smatraju mudrijima od onih koji je potvrđuju; dok su oni koji su živeli u davna vremena, nazvana zlatnim i srebrenim dobima, smatrali da se učenost sastoji u tome da govore i pišu na takav način da se ne obraća pažnja na doslovni smisao, osim onoliko koliko kroz njega sija sakrivena mudrost; što se može jasno videti iz drevnih knjiga, čak i kod neznabožaca, kao i iz ostataka u njihovim jezicima; jer je njihova glavna nauka bila nauka o korespondencijama i nauka o reprezentacijama, koje su nauke sada sasvim izgubljene. /5/ Da se pod Gospodovim nogama pokazaolo *kameno djelo od safira*, i da ovo označava prosijavanje kroz Reč u smislu slova, jer se *kamenom* u opšte označava istina, a *dragim kamenom* istina koja prosijava od Božanskog Gospodovog. (Da *kamen* u opšte označava istinu, vidi br. 643,1298,3720,8940-8942, i da se *dragim kamenom* označava istina koja prosijava od Božanskoga Gospodovog). Ovo je bilo označeno sa *dvanaest dragih kamenova* na naprsnjaku Aronovom, koji se nazivao *Urim i Tumim* (br. 3862,6335,6640). /6/ Na sličan način kod Jezikilja: *Pun si mudrosti, i pečat savršenstva, pun si mudrosti, i sasvijem si lijep. Bio si u Edenu, vrtu Božijem; pokrivalo te svako drago kamenje: sarad (sardoniks), topaz, dijamant, hrisolit, onih, jaspis, safir, karbunkul, smaragd, i zlato; onaj dan kad si se rodio, načinjeni*

ti bješe bubnji tvoji i svirale. Savršen bješe na putovim svojim od dana kad se rodi dokle se ne nađe bezakonje na tebi (Jezek. 28:12-13,15); govoreći o Tiru, kojim je označena crkva u pogledu poznavanja istine i dobra (br. 1201); njena inteligencija i mudrost, kao što je bila u njenom ranom detinjstvu, to jest, u prvom dobu, što se opisuje dragim kamenjem; u dan kad se rodi (kad se stvori) označava prvo stanje kad su bili preporađani, jer rođenje (stvaranje) u Reči označava preporod, ili novo stvaranje čovjeka (vidi br. 16,88)./7/ Slične stvari su označebne dragim kamenjem kod Jovana: I temelji zidova gradskih bijahu ukrašeni svakijem dragijem kamenjem: prvi temelj bijaše jaspis, drugi safir, treći halcedon, četvrtismaragd, peti sardoniks, šesti sard, sedmi hrisolit, osmi beril, deveti topaz, deseti hrisolit, jedanaesti jacint, dvanaesti ametist. (Otkr. 21:19-20). predmet o kome se ovde govori je sveti Jerusolim koji silazi s neba, čime se označava jedna nova crkva mađu nacijama, posle pustošenja sadašnje crkve u našem Evropskom svetu; dragi kamenovi koji su temelji označavaju istine Božanske koje prosijavaju u posljednjem reda. /8/ Istina Božanska koja sija kroz poslednje reda, što je Reč u slovu, posebno je označena safirom, kao kod Isaije: Nevoljnice, koju vjetar razmeće, koja si bez utjehe, evo ja ću namjestiti kamenje tvoje na mramoru porfirnom, i osnovaću te na safirima (Isa. 54:11). Ovde je predmet o kome se govori crkva koja će naslediti pređašnju, koja je označena nerotkinjom koja ima više sinova nego ona koja ima muža (stih 1); namjestiti kamenje označava postavljanje u red istina crkve; temelj u safirima označava istine koje prosijavaju kroz poslednje (krajnje) . /9/ Isto je označeno safirom kod Jeremije: Nazireji njezini bijahu čistiji od snijega, bjelji od mlijeka; tijelo im bijaše crvenije od dragoga kamena, glatki kao safir (Plač 4.7). U reprezentativnom smislu Nazireji su označavali Gospoda u pogledu Božanskog prirodnog (br. 3301,6437), stoga i Božansku istinu koja proističe od njega u poslednjim stvarima, što je Reč u smislu slova; jer kosa, koja je ovde označena Nazirejima, i za koju se kaže da je bjelja (čistija) od snijega, i bjelja od mlijeka označava istinu u poslednjim (br. 33301,5247,5570); kosti koje su crvene označavaju sećanja-istine, koja su poslenje stvari; a koje služe druge kao sluge (br. 6592,8005); crvenilo se odnosi na dobro ljubavi koje je u istinama (vidi br. 3300). Iz svega ovoga vidi se da safir označava istinu u poslednjim stvarima, koja sija iz unutrašnjih istina. /10/ Kod Jezikilja: I ozgo na onom nebu što im bijaše nad glavama kerubima, bijaše kao prijesto, po viđenju kao kamen safir, i na prijestolju

bješe po obličju kao čovjek. Po tom vidjeh, i gle, na nebu koje bijaše nad glavama kao kamen safir na oči kao prijesto (Jez. 1:26;10:1). *Heruvimi (Kerubi)* označavaju stražu i providenje Gospodovo da se ne bi njemu prilazilo nikako drugačije nego preko dobra (br. 9277); *na prijestolu po viđenju kao čovjek* označava Božansku istinu od Božanskog dobra Gospodovog (br.5313,6397,9039). Iz ovoga se vidi da *safir kamen* označava istinu koja je prozirna zbog unutrašnjih istina – naime, *kamen* označava istinu, a *safir* prozirnost./11/ Da su sve stvari u Reči prozirne od Gospoda je stoga što je Božanska istina koja je od Gospoda, jedna jedina stvar od koje su sve ostale stvari; jer ono što je prvo, to je jedna jedina stvar u sekvenciji i u derivativima, jer ovi su i proistču iz ove (prve); a Božanska istina je Gospod. Otuda, u najvišem smislu Reč govori se samo o Gospodu, njegovoj ljubavi, njegovom providenju, njegovom carstvu u nebima i na zemlji, a osobito o slavi njegovog ljudskog. /12/ Da je Božanska istina Gospod sam, vidise toga što je sve što od njega proističe, to je on sam, upravo onako kao što je sve što proističe od čoveka dok govori ili čini nešto, da je to od njegove volje i razuma; a volja i razum sačinjavaju čovekov život, stoga čoveka samog. Jer čovek nije čovek zbog oblika svoga lica ili tela; nego zbog razumevanja istine, i zbog volje da čini dobro. Iz ovoga se može videti da ono što proističe od Gospoda, da je to Gospod; da je ovo Božanska istina, često je pokazano u onome što prethodi. /13/ Ali onaj ko ne zna tajne nebamože da pretpostavi da je slučaj s Božanskom istinom koja proističe od Gospoda kao što je kao što je slučaj s govorom koji proističe od čoveka. Ali Božanska istina nije govor; nego je to Božansko koje ispunjava neba, upravo kao što svetlost i toplina od sunca ispunjavaju svet. Ovo se može ilustrovati sferama koji proističu od anđela u nebu (br. 1948,1953,1316,8794,8797), a koje sfere, kao što se može videti na stranicama gore navedenim, susfere istine vere i dobra ljubavi od Gospoda. Ali Božanska sfera, koja proističe od Gospoda i koja se naziova Božanskom istinom, je univerzalna, i kao što je rečeno, ispunjava nebo i tamo sačinjava život. Tamo se pokazuje pred očima anđela kao svetlost koja obasjava ne samo vid, nego i umove. Ona je ta koja sačinjava razum u čoveku. Ovo je označeno kod Jovana: *U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima. Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na sviojet. Na svijetu bješe, i svijet kroza nj posta, i svijet ga ne pozna (Jovan 1:4,9-10).* Da je ovde predmet o kome se govori Božanska istina koja se naziva *Rečju*; pa se kaže da je Božanska

istina, ili Reč, Gospod sam./14/ Ova svetlost, koja je Božanska istina koja proističe od Gospoda, bila je naslikana kod drevnih kao svetli krugovi zlatne boje okolo glave i tela Božijeg, pretstavljenim čovekom, jer su drevni Boga opažali samo u ljudskoj formi. /15/ Kada je čovek u dobru, a od dobra u istinama, tada se uzdiže u ovu Božansku svetlost, i u njebno uutrašnji svetlo u skladu s količinom i kvalitetoj svoga dobra. Iz ovoga on ima opšte prosvetljenje, u kome on od Gospoda vidi bezbroj istina, koje on opaža o dobru; i tada ga Gospod vodi da opaža da se ispunjava onim istinama koje mu odgovaraju; i to u odnosu na najsitnije pojedinosti reda, koje sve vode njegovom duhovnom životu. Kaže se u odnosu na najsitnije pojedinosti, jer pojednosti uzete zajedno nazivaju se *univerzalnim* (br. 1919,8864-8863).

9408. *I kao nebo kad je vedro.* Da ovo označava svetlo koje prosijava anđeosko nebo, vidi se iz značenja *neba*, što je anđeosko nebo (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *vedro, ili čistote, i supstancije*, kada se kažeo nebu, što je prosijavanje. Biće ukratko rečeno šta se označava prosijavanjem anđeoskog neba u vezi sa Rečju. Za anđeosko nebo se kaže da prosijava kada kroz njega svetle Božanske istine. Jer celo nebo je samo pozornica istine Božanske, jer je svaki anđeo nje prijemnik u posebnom; stoga su i svi anđeli, ili celo nebo, tako nazvani. Iz ovoga, nebo se naziva *stanom Božijim*, a isto tako i *prijestolom Božijim*, jer *stan* označava istinu Božansku koja proističe od Gospoda, a koja se prima u najdubljem nebu koje je relativno u dobru (br. 8269,8309); a prijetolom se označava istina Božanska od Gospoda primljena u srednjem nebu (br. 5313,6397,9039). Pošto je istina Božanska onakva kakva u nebima prosijava kroz smisao slova Reči, stoga je anđeosko nebo ono koje prosijava (sija kroz); jer je Reč Božanska istina prilagođena svim nebima, pa stoga ona povezuje neba sa svetom, to jest, anđele s ljudima (br. 2143.713,9357,9396). Iz ovoga svega vidi se štaje označeno prosijavanjem anđeoskog neba. /2/ Da u unutrašnjem smislu *nebo* označava anđeosko nebo, to je zbog korespondencije, kao i zbog izgleda. Otuda da kad se pomene u Reči *nebo* kao i *nebesa*, u unutrašnjem smislu, označavaju se anđeoska neba. Jer drevni nisu imali druge ideje o vidljivom nebu nego da je to stanište anđela, i da su zvezde njihovi stanovi. Slično i danas, takva je ideja o nebu kod prostih (neukih), kao i kod male dece. Zbog ovoga ljudi gledaju gore kada se

mole usrdno Bogu. I ovo je zbog korespondencije; jer u drugom životu pokazuje se nebo sa zvezdama u skladu sa stanjem inteligencije i mudrosti duhova i anđela. Zvezde su tamo poznavanja dobra i istine; aoblaci koji se ponekad vide ispod neba, imaju razna značenja u skladu s njihovom bojom, njihovom prozirnošću zbog dobra. Iz svega ovoga se može videti da se *nebesima* označavaju anđeoska neba; a da se *anđeoskim nebima* označavaju istine Božanske koje proizlaze od Gospoda./3/ Slične su stvari označene *nebesima* u sledećim odlomcima: *Hvalite ga, nebesa nad nebesima, i vodo nad nebesima! (Psalam 148:4). Pojte Gospodu, popijevajte Gospodu! Koji sjedi na nebesima nebesa iskonskih (Psalam 68: 32-33). Riječju Jehovinom nebesa se otvoriše, i duhom usta njegovijeh sva vojska njihova (Psalam 33:6). Nebesa kazuju slavu Božiju, i djela ruku njegovijeh glasi svod nebeski (Psalam 19:1). O Jehova! kad si silazio sa Sinaja; kad si išao iz polja Edomskoga, zemlja se tresijaše, i nebesa kapahu, oblaci kapahu vodom (Sudije 5:4). I naraste dori do vojske nebeske, i obori na zemlju neke od vojske i od zvijezda, i pogazi ih (Danilo 8:10). On je sagradio sebi klijeti na nebu i svod svoj osnovao na zemlji (Amos 9:6). Donesite sve desetke . Otvoriću prozore neba, i izliti na vas blagoslov (Malahija 3:10) Pogledaj s neba, i vidi iz stana svetinje svoje i slave svoje (Isa. 63:15). I za Josipa reče: blagoslovena je zemlja njegova od Jehove blagom s neba, rosom, i iz dubine ozdo (Zak. Ponov. 33:13). Isusu reč, Ne kunite se nikako, ni nebom, jer je prijestol Božiji. I koji se kune nebo, kune se prijestolom Božijim, i onijem koji sjedi na njemu (Matt. 5:34;23:22).*/4/ U ovom odlomcima, i u mnogim drugim, *nebesima* se označavaju anđeoska neba; a pošto je Gospodovo nebo na zemlji crkva, to se *nebom* označava crkva; kao u sledećim odlomcima: *I vidjeh nebo novo i zemlju novu; jer prvo nebo i prva zemlja prođoše (Otkr. 21:1). jer, gle, ja ću stvoriti nova nebesa i novu zemlju, i šta je prije bilo, ne će se spominjati (Isa. 65:17). Podignite k nebu oči svoje i pogledajte doje na zemlju, jer će nebesa iščeznuti kao dim i zemlja će kao haljina oveštati (Isa. 51:6.) Oblačim nebesa u mrak, i kostrijet im dajem za pokrivač (Isa. 50:3). Zastrijeću nebo, i zvijezde na njemu pomračiti, sunce ću zakloniti oblakom, i mjesec ne će svijetliti svjetlošću svojom. I sva će vidjela svijetla na nebu pomračiti za tobom, i pustiću tamu na tvoju zemlju (Jezek. 32:7-8). I odmah po nevolji dana tih sunce će pomračiti, i mjesec svjetlost svoju izgubiti, i zvijezde s neba pasti, i sile se nebeske pokrenuti (Matt. 24:29). Šta je ovde označeno suncem, mjesecom, zvijezdanma, i*

silama nebeskim, može se videti gore (br. 4056-4060). Kod Isaije: Gospode nad vojskama, Bože Izrailjev, koji sjediš na heruvimimam ti si stvorio nebo i zemlju (Isa. 37:16).Ja sam jehova, izbavitelj tvoj, koji te je sazda iz utrobe materine; ja načinuih sve:razapeh nebo sam, rasprostrijeh zemlju sam sobom (Isa. 45:24).Jehova, koji je sazdao zemlju i načinio nebesa, i nije je utvrdio naprazno (Isa.45:18)./5/ Da se nebom i zemljom u ovim i drugim odlomcima označava u unutrašnjem smislu crkva; nebom unutrašnja crkva, zemljom spoljašnja crkva, može se videti gore, br. 1733,1850,3355,4535), iz čega se vidi da se stvaranjem u prvim poglavljima Postanja, gde se kaže,U početku Bog stvori nebo i zemlju (Postanje 1:1); i nebesa i zemlja bila sustvorena, i sva vojska njihova (Postanje 2:1), označava se nova crkva; jer tamo stvaranje označava novo rađanje (preporod), koje se naziva novo stvaranje, kao što se može videti iz onoga što je objašnjeno u ovim poglavljima.

9409.*Na izabrane između sinova Izrailjevih.* Da ovo označava one koji su samo u spoljašnjem smislu odvojeno od unutrašnjeg, vidi se iz reprezentacije *sinova Izrailjevih* koji su bili izabrani ili odvojeni od Mojsija, Arona, Nadana i Abihuj-a , i od sedamdeset starešina , i zakoe se kaže (stih 2) da ne pristupe jer su u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg (očemu gore, br. 9380). Ovde će biti kratko rečeno ko su oni bili , i kakve prirode, koji su u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg. To su oni koji iz Reči ne stiču doktrinu ljubavi prema bližnjemu i veri, nego ostaju u smislu slova Reči. Doktrina ljuubavi prema bližnjem i veri je unutrašnje Reči, a smisao slova je spoljašnje. Oni koji su u spoljašnjem Reči odvojeno od unutrašnjeg, koji se klanjaju spoljašnjim stavarima kao svetima i Božanskim, i koji isto tako veruju da su ove stvari u sebi svete i Božanske, dok su samo svete i Božanske samo zbog unutrašnjih stvari. (Da su takvi bili sinovi Jakovljevi, vidi br. 3479,4281,8806,8871.) /2/ Na primer – oni su verovali da su čisti od svakoga greha i bez krivice kada su prinostili žrtve i jeli žrtvovano; pretpostavljajući da su u svojoj spolljašnjoj formi odvojeno od unutrašnje, da su žrtve najvestije stvari bogoštovanja; i da su volovi, junci, jagnjad, koze, ovce, i ovnovi tada bili sveti; i da je oltar bio ono što je najsvetije od svega; a na isti način i hleb i ponude, kao i vino i piće kao prinosi. Isto tak, verovali su da kada operu svoje haljine i svoja tela, da su čisti; i na sličan način, da su neprekidna vatra na oltaru i vatre u svetiljkama, da su sveti po sebi, kao i hlebovi za ponudu, i kao ulje

pomazanja, pored mnogih drugih stvari. Razlog da su tako verovati je to što su bili odbacili sve što je unutrašnje, toliko da nisu bili voljni o unutrašnjim stvarima da čuju; kao na primer, da treba voleti Jehovu radi njega samog, a ne radi sebe kako bi bili uzdignuti u dostojanstva i postali bogati iznad svih nacija i naroda u svetu. Iz istog razloga nisu hteli da čuju da Mesija treba da dođe radi njihovog spasenja i večne sreće; negosamo da bi oni bili vodeći (narod) u celom svetu. Niti su hteli da čuju nešto o uzajamnoj ljubavi i ljubavi prema bližnjem, radi bližnjega i njegovog dobra; nego samo radi sebe samih, to jest, zato što im je naklonjen. Osećati neprijateljstvo, i mrzeti, svetiti se, biti okrutan, iz nekog najmanjeg razloga, to su nisu smatrali od neke važnosti. /3/ Bili bi verovali i činili sasvim drugačije da su bili voljni da prime nauk ljubavi i vere u Gospoda i ljubav prema bližnjemu. Tada bi znali i verovali da žrtve paljenice, ponude, i prinosi, da ih ne čiste od krivice i od greha; negoda se čiste klanjanjem Bogu, i pokajanjem od srca (Zak. Ponov. 33:19; Jer.7:21-23; Miheja 6:6-8; Osija 6:6; Psalam 40:6,8; 51:17-19; 1 Samuiova 15:22); na sličan način da pranje haljina i tela ne čine nikoga čistim u srcu, tako isto da vatra na oltaru, vatra u svetiljki, hlebovi na oltaru, i ulje pomazanja, da nisu sveti u sebi samima, nego zbog unutrašnjih stvari koje oni označavaju; i da kad su bili u unutrašnjim stvarima, da to nisu bili od sebe samih, nego od Gospoda, od kojega je sve ono što je sveto. Sinovi Izrailjevi bi bili znali ove stavri, da su biliprimili nauk ljubavi i ljubavi prema bližnjem, jer ovaj nauk uči šta spoljašnje stvari sadrže. Iz ovoga nauka (doktrine) zna se i unutrašnji smisao Reči, jer je unutrašnji smisao Reči sama doktrine ljubavi ka Gospodu i ljubavi prema bližnjemu, a što i Gospod uči, rekavši da *od ove dve zaposvesti zavisi sav zakon i proroci* (Mateja 22:37-40). /4/ Slučaj je skoro isti u ove dane u Hrišćanskom svetu, pošto nema doktrine ljubavi ka Gospodu i ljubavi prema bližnjemu, i jedva da ko zna šta je nebeska ljubav, i šta je duhovna ljubav, šta je ljubav prema bližnjem. Stoga su oni u spoljašnjim stvarima odvojeno odo unutrašnjih, jer dobro nebeske i duhovne ljubavi, kao i istina vere iz ih /ljubavi/, sačinjavaju unutrašnjeg čoveka. Otuda u naše dane spoljašnji smisao Reči, bez doktrine koja da vodi, može da se savije na koju god volite stranu. Jer doktrina vere odvojena od doktrine ljubavi prema bližnjemu je kao senka noći dok je doktrina vere koja dolazi od doktrine ljubavi prema bližnjem je kao svetlost dana; jer dobro koje dolazi od ljubavi prema bližnjemu je kao plamen, a istina vere je kao svetlost od njega. /5/ S obzirom na to

da su u naše dane ljudi u Hrišćanskom svetu takvoga karaktera – naime, u spoljašnjim stvarima odvojeno od unutrašnjih – stoga na malo koga deluje istina radi istine. Zbog toga ne znaju ni šta je dobro, ni ljubav prema bližnjem, ni šta je bližnji; ni šta je unutrašnji čovek; niti znaju šta je nebo ili pakao, i da svako ima život odmah posle smrti. Oni među njima koji ostaju u doktrini svoje crkve, ne brinu se da li je istinita ili lažna. Oni je nauče i potvrde, ne da bi činili dobro ljubavi pema bližnjemu iz srca, niti radi spasenja svojih duša i svoje večne sreće; nego radi uspeha u svetu, to jest, kako bi stekli dobit, ugled, počasti, i bogatstvo. Otuda to da nemaju prosvetljenja kada čitaju Reč, da odriču da u njoj imabilo šta unutrašnje, iznad onoga što je u slovu. Nego po Gospodovon Božanskoj milosti, kazaće se o tome više na drugome mestu, iz iskustva.

9410. *I ne pruži ruke svoje.* Da ovo označava da istina nije tamo u svojoj moći, vidi se iz značenja *ruke*, što je moć koja postoji kroz istinu. (Da *ruka* označava moć, vidi br. 878,3091,9025,9133; i daje to preko istine od dobra, stoga preko dobra od Gospoda, br. 6948,8200,9327). Iz ovog se vidi da *I ne pruži ruke svoje na izabrane između sinova Izraeljevih* označavada istina nije u svojoj moći kod onih koji su u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg. Razlog da istinanije u svojoj moći kod ovih, je to što su oni odvojeni od neba, pa stoga i od Gospoda; jer Reč povezuje čoveka s nebom, a preko neba s Gospodom, jer sve stvari smisla slova u Reči korespondiraju duhovnim i nebeskim stvarima u kojima su anđeli i s kojima ne postoji komunikacija ako se Reč razume samou njenom doslovnom smislu, a ne u isto vreme i u skladu s doktrinom crkve, koja je unutrašnje u Reči. /2/ Uzmimo kao primer Gospodove reči Petru: *A i ja tebi kažem: Ti si Petar, i na ovome kamenu sazidaću crkvu svoju, i vrata paklena ne će je nadvladati; I daću ti ključeve od carstva nebeskoga; i ti što svežeš na zemlji biće svezano i na nebesima, i što razdriješiš na zemlji, biće razdriješeno i na nebesima (Matt. 16:18-19).* Na sličan način i njegove reči učenicima: *Jer vam zaista kažem: štogod svežete na zemlji, biće svezano i na nebu, i štogod razdriješite na zemlji, biće razdriješeno na nebu (Matt. 18:18).* Oni koji su u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg, stoga koji su odvojeni od istinske doktrine crkve, sebe ubede da je takva moć data od Gospoda Petru, kao i ostalim apostolima Gospodovim. Otkuda je poteklo ono pakleno krivoverje da je u ljudskoj moći da se neko pripusti u nebo ili da se

zatvori nebo kome se god hoće; kad je to u stavri u skladu s istinitom doktrinom crkve, koja je i unutrašnje Reči, po čemu samo Gospod ima ovu moć; pa stoga oni koji su u spolašnjem smislu Reči a u isto vreme i u unutrašnjem smislu, ti shvataju da su ove stvari rečene o veri i njenim istinama koje su od Gospoda, i da je ta vera od Gospoda, stoga Gospod sam, koji ima tu moć, pa stoga nikako ni jedan čovek./3/ Da je ovako, može se videti iz reprezentacije Petra i dvanaest učenika, i iz značenjastene(kamena), kao i iz značenja ključeva (Da *Petar* pretstavlja veru, vidi predgovor Postanju 18 i 22, a isto tako i br. 3750,6000,6073; i da *dvanaest učenikaGospodovih*, kao *dvanaest plemena Izrailjevih*, reprezentuju sve stvari vere i ljubavi, br. 3488,3858,6397.) Da *stena* označava Gospoda u pogledu vere, pa stoga veru koja je od Gospoda, može se videti gore (br. 8581); i da se *ključevima* označava moć, vidi se iz odlomaka u Reči gde se ključevi pominju; kao u sledećim odlomcima: *Ja sam prvi i poslednji; evo sam živ u vijek vijeka, amen. Imam ključeve od pakla i od smrti (Otkr. 1:18).I metnuću mu ključ od doma Davidova na rame; kad on otvori, ne će niko zatvoriti, i kad on zatvori, ne će niko otvoriti (Isa. 22:22).* Da u ovim odlomcima *ključevi* označavaju moć, jasno je; isto tako da moć pripada Gospodu samome. /4/ Iz svega ovoga može se videti kakvi su oni koji su u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg; naime, da nemaju komunikacije s nebom, pa stoga nikakvu ni s Gospodom, kao što je slučaj s onima koji objašnjavaju Gospodove reči Petru u skladu sa slovom, i tako sebi pripisuju moć da spasavaju čovečnstvo, i da čine sebe bogovima neba i zemlje, a ovo sve iz urođene ljubavi prema sebi i svetu. Svako ko misli zdravim umom, može da razume da čovek ne može da otpusti i nijedan greh, jer se greh otpušta samo tako što se oblikuje novi život; to jest, preko preporoda od Gospoda. (Da preporod traje sve do kraja života čovekovog u svetlu, a posle i u večnosti, vidi br. br, 8548-8553,8958-8969.)/5/ Šta je istina *u svojoj moći*, biće rečeno ukratko. Da se u Reči anđeli nazivaju *moćima*, i isto tako da su moći, poznato je u crkvi. Ali samo što oni nisu moći od sebe samih, nego od Gospoda, jer su prijemnici istine Božanske koja je od Gospoda. Imaju takvu moć od Gospoda, da jedan od njih može da odagna đavolsku četv, da je zatvori u pakao, i da obuzda hiljade iz đavolske čete. Jer istina Božanska, koja je od Gospoda, ispunjava neba, i sačinjava neba; i ako verujete, sve su stvari bile stvorene i načinjene od nje. Reč koja je u početku bila s Bogom, i koja je bila Bog, kroz koju je sve stvoreno, kroz koju je stvoren i svet (Jovan 1:1-14) je

Božanska istina. Da je to jedna jedina supstancijalna stvar, od koje su sve druge, malo ko je u stanju da shvati, jer samo se jedna ideja može stvoriti o Božanackoj istini, a to je da je to govor usta onoga ko je na vlasti (ko je autoritet), i u skladu sa kojom se izvršavaju zapovesti; ali kakvu o tome treba imati ideju, može se videti gore (br.9407). Svemoć Božanske istine koja je od Gospoda opisana je u mnogim odlomcima u Reči; kao i kod Jovana: *I posta rat na nebu. Mihailo i anđeli njegovi udariše na aždahu, i bi se aždaha i anđeli njezini. I ne nadvladaše, i više i se ne nađe mjesta na nebu. ...I oni ga pobjediše krvlju jagnjetovom i Riječju svjedočanstva svojega (Otkr. 12:7-8,11)*. Da *krv jagnjetova* označava Božansku istinu koja proizilazi od Božanskog ljudskog Gospodovog, vidi br. 4735,6978.9393,9395; i da *riječ svjedočanstva* označava istinu Božansku koja je primljena, to je jasno. /6/ Oni koji su u spoljašnjem smislu reči odvojeno do unutrašnjeg, stoga koji su odvojeni od istinske doktrine, shvataju ovu prorčku rečsamo u skladu sa slovom; naime, da se *krvlju* označava krv, stoga Gospodova patnja; dok u stvari ovde se *krvlju* označava Božanska istina koja proističe od Gospoda. Oni koji su u istinitoj doktrini crkve, ti su u stanju da znaju da se ne spasavaju krvlju, nego slušanjem istine Božanske, i njenom primenom; pa stoga da se spasavaju oni koji dopuštaju da budu preporođeni od Gospoda kroz Božansku istinu. Ovo mogu da znaju, da razumeju, da vide, i da opažaju, oni koji su prosvetljeni od Gospoda; stoga oni koji su u dobroj ljubavi prema bližnjem i u veri, jer to su oni koji su prosvetljeni. Ja ovo mogu da posvećim – da kada čitam *krv jagnjetova*, i mislim o Gospodovoj krvi, anđeli koji su okolo mene znaju samo da čitam *Božanska istina koja proističe od Gospoda*, pa i ja o tome mislim. Ali neka prosti (neuki) ostanu u svojoj doktrini, da se spasavaju krvlju jagnjetovom, pod uslovom da žive u skladu sa njegovom Božanskom istinom; jer oni koji tako žive, ti su prosvetljeni u drugom životu.

9411. *I vidješe Boga /Izrailjeva/*. Da ovo označava veru, vidi se iz značenja *videti Boga*, što je biti obdaren inteligencijom i verom; jer u unutrašnjem smislu *vidjeti* označava videti duhovno; a videti duhovno je videti od vere; otuda u Reči *videti* označava imati veru (br. 2325,3863,3869,4403-4421,9128). Da su videli Boga Izrailjeva, to jest, Gospoda, je zato što zakoni objavljeni sa Gore Sinajske označavaju, u širem smislu, Reč u njenom celom kompleksu; a Reč je Božanska istina od Gospoda, koja u najvišem smislu govori o Gospodu samom. Stoga oni koji

su u prosvetljenju, kad čitaju Reč, vide Gospoda; a ovo se dešava iz vere i iz ljubavi. Ovo se dešava samo sa Reči, i ni sa kojim drugim spisom. Iz ovoga je jasno zašto su Mojsije, Aron, Nabab, i Abihu i sedamdeset starešina videli Gospoda. Da su ga oni videli a ne sinovi Izrailjevi koji su bili odvojeni, jasno je iz stiha 9 i 10 koji prethode; jer se tamo kaže da *Mojsije izide gore s Aronom, Nababom, Abihu jem i sa sedamdeset starešina*, i da su videli Boga Izrailjeva; a u ovome stihu, da su sinovi Izrailjevi bili odvojeni i da im nije pružio ruku svoju. Razlog da su prvi videli Boga a ne drugi, bio je to što su Mojsije i Aron pretstavljali Reč u unutrašnjem i u spoljašnjem smislu (br. 9374), a Nabab i Abihu su pretstavljali sve oni koji su u dobru od istina izvedenih iz nje (iz doktrine) (br. 9376,9404), dok su sinovi Izrailjevi su bili odvojeni jer su bili u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg.

9412. *Pa jedošē i piše.* Da ovo označava poučavanje o dobru i istini bogoštovanja, vidi se iz značenja *jesti*, što je povezivanje sa, i usvajanje dobra (vidi br. 2187,4745,5643); i iz značenja *piti*, što je povezivanje sa, i usvajanje istine (vidi br. 3089,3168,8562). Da označava i poučavanje, naime, *jesti* označava poučavanje o dobru, a *piće* poučavanje o istini, je stoga što je duhovna hrana svo dobro vere od koje je mudrost, a duhovno piće je sva istina vere od koje je inteligencija (sidi br. 56-58,681,1480,3069,8562,9003). Otuda to da su među drevnima postojale svetkovine, gozbe, ručkovi, i večere, kao bi se udruživali preko onog što pripada mudrosti i inteligenciji (vidi br. 3596,3832,7996,7997). /2/ Zbog ovoga u Reči svetkovine (praznici), ručkovi, i večere, označavaju udruživanje u odnosu na veru i ljubav, kao u sledećim odlomcima: *Mnogi od istoka i zapada doći će i sjesti za trpezu s Abrahamom i Isakom i Jakovom u carstvu nebeskome (Mateja 8:11). Da jedete i pijete za trpezom mojom i u carstvu mome (Luka 22: 30). Blago onijem slugama kojie nađe gospodar kada dođe, a oni straže. Zaista vam kažem da će se zapregnuti, i posadiće ih, i pristupiće te će im služiti (Luka 12:37). A učenici njegovi moljahu ga govoreći: Rabi! jedi. A on im reče: ja imam jelo da jedem za koje vi ne znate (Jovan 4: 31-32). Ja sam hljeb živi koji siđe s neba; koji jede od ovoga hljeba živjeće za uvikek; a hljeb koji ću ja dati je tijelo moje, koje ću dati za život svijeta (Jovan 6:51). Da se ovde misli na nebeski hleb, jasno je. Nebeski hleb je svo dobro ljubavi i istina vere od Gospoda (br. 2165,2177,6118,9323).* /3/ Da *jesti i piti*

označava biti poučavan o dobru i istini vere, vidi se iz sledećih odlomaka: *Tada ćete stati govoriti: mi jedosmo pred tobom i pismo, i po ulicama našim učio si. Aon će reći: kažem vam: ne poznajem vas; odstupite od mene koji činite nepravdu (Luka 13: 26.27).* *Jesti i piti* pred Gospodom označava poučavati iz Reči o dobrima i istinama vere; *učiti poulicama* označava besediti istine iz Reči Gospodove, jer nekad se besedilo po ulicama, jer ulice označavaju istine doktrine u crkvi (br. 2336). /4/ Kod Isaije: *Oj žedni koji god ste! hodite na vodu, i koji nemate novaca, hodite, kupuj i jedite; hodite, kupujte bez novaca i bez plate vina i mlijeka. Za što trošite novace svoje na ono što nije hrana, i trud svoj na ono što ne siti? Slušajte me, pa ćete jesti što je dobro, i duša će se vaša nasititi pretiline. Prignite uho svoje i hodite k meni; poslušajte, i živa će biti duša vaša; i učiniću s vama zavjet vječan, milosti Davidove istinite. Evo, dadoh ga za svjedoka narodima, za vođa i zapovjednika narodima (Isa. 55:1-4).* *da jesti i piti* ovde označava biti poučavan od Gospoda; *da voda, vino, mleko, hleb, i pretilina* označavaju stvari istine i dobra vere od njega, jasno je; jer se kaže, *Prigni uho svoje, hodite k meni; poslušajte, da bi živela duša vaša. Gle, dadoh vam ga kao svedoka, narodima, da bude vođa i zaovednik nacijama.* /5/ Kod Jezikilja: *Evo ja ću slomiti potporu i hljebu u Jerusalimu, te će jesti na mjeru i u brizi, i vodu će piti na mjeru i u čudu. Jer će im nestati hljeba i vode da će se čuditi među sobom i sasušiće se od bezakonja svojega (Jezikilj 4:16-17).* *Jesti hljeb i piti vodu* označava biti poučavan u dobrima i istinama vere (br. 9323). Na sličan način kod Amosa: *Jer gle, dani dolaze kad ću poslati glad na zemlju, ne glad za hljebom, ni žeđ za vodom, nego za slušanjem riječi Jehovinih (Amos 8:11); da glad za hljebom i žeđ za vodom* označavaju nedostatak poznavanja dobra i istine, vidi br. 3364,4958,5893,6110). /6/ Iz svega ovoga može se videti šta je označeno time što će oči njegovih učenika biti otvorene, i da su prepoznanli Gospoda kada je prelomio hleb pred njima (Luka 24: 29-31); jer prelamanjem hleba i davanjem njima hleba, u duhovnom svetu, označava se poučavati u dobru i istini vere, preko čega se Gospod pokazuje; tako isto šta je označeno *hlebom i vinom*, a šta *jedenjem i pijenjem*, u svetoj večeri; i opet, šta je označeno onim što je Gospod kazao učenicima kad je nju (svetu večeru) ustanovio, *da ne će piti od rodavinogradskoga do onoga dana kada će ga piti s njima novoga u domu oca njegovoga (Mateja 26:26-29).* Razlog zašto *jedenje*

i pijenje označava poučavanje o dobru i istini bogoštovanja je to što je to bilo slično žrtvama, a žrtve su pretstavljale u opšte bogoštovanje (vidi br. 9391).

9313. Stihovi 12-15. *12. I reče Jehova Mojsiju: popni se k meni na goru, i ostani ovdje, i daću ti ploče od kamena, zakon i zapovjesti, koje sam napisao da ih učiš. 13. Tada usta Mojsije s Jozuom, koji ga služaše, i izide Mojsije na goru Božiju. 14. A starješinama reče: sjedite tu dok se vratimo k vama; a eto Aron i Hur s vama; ko bi imao što, neka ide k njima. 15. I otide Mojsije na goru, i oblak pokri goru.* *12. I reče Jehova Mojsiju: popni se k meni na goru, i ostani ovdje,* označava prisustvo Gospodovo kod njih preko jednog posrednog; *i daću ti ploče od kamena,* označava knjigu zakona, to jest, Reč u celom njenom kompleksu; *zakon i zapovjesti,* označava istinu u opšte i posebno; *koje sam napisao da ih učiš,* označava radi sećanja i pouke; *13. Tada usta Mojsije s Jozuom, koji ga služaše,* označava Reč i reprezentativ; *i izide Mojsije na goru Božiju,* označava prema nebu; *.14. A starješinama reče:;* označava one koji su samo u spoljašnjem smislu; *sjedite tu,* označava da treba da ostanu u tome; *dok se vratimo k vama,* označava dok ne bude odgovora; *a eto Aron i Hur s vama,* označava doktrine istine iz takve Reči; *ko bi imao što, neka ide k njima,* označava da će se tako obmane ukloniti; *.15. I otide Mojsije na goru,* označava nebo; *i oblak pokri goru,* označava spoljašnje stvari Reči.

9414. *I reče Jehova Mojsiju.* Da ovo označava poučavanje od Gospod za one koji su u spoljašnjem smislu, vidi se iz značenja *reči*, što je poučavanje, kada to obuhvata stvari koje slede i koje pružaju pouku (vidi i r. 7186,7241,7267,7304,7380,7517,8041); da je to od Gospoda je stoga što se *Jehovom* u Reči označava Gospod (vidi br. 1343,1736,1793,8864,9315); i iz reprezentacije *Mojsija*, a to je ono što posreduje između Gospoda i naroda, stoga /označava/ Reč u pogledu onoga što je njeno sveto spoljašnje, jer to je ono što posreduje. Da *Mojsije* sada počinje da ima ovu reprezentaciju, vidi se iz nizova onoga što sledi. Jer je taj narod bio u spoljašnjem Reči, a iz ovogau spoljašnjem bogoštovanju odvojenom od onoga što je unutrašnje (br. 9380). Oni koji su ovakvoga karaktera, ne mogu da imaju svetu komunikaciju sa Gospodom, a još manje povezanost, osim preko nečeg posrednog. Kakav je ovo slučaj, biće otkriveno potpunije u onome što sledi niže (br. 9419). /2/ Da je ovaj narod bio u

spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg, pa stoga i u sličnom bogoštovanju, jasno se vidi iz onoga što sledi. Jer su posle četrdeset dana pali sasvim i bogoštovali zlatno tele umesto Jehove. Zbog čega je Mojsije bacio ploče iz ruku, na kojima su se iste reči morale ponovo da napišu. Ovim je bilo označeno da narod nije bio voljan da prizna bilo koju doktrinarnu stvar iz unutrašnjeg smisla Reči, kao što je onaj u nebu; nego samo iz spoljašnjeg smisla odvojeno od unutrašnjeg, kao što je među njima i dan danas. Stoga se taj narod nije više nazivao *narodom Jehovinom*, nego *narodom Mojsijevim*, kao u sledećim odlomcima: *A Jehova reče Mojsiju: idi, siđi, jer se pokvari vaj narod, koji si izveo iz zemlje Egipatske (Izlazak 32:7). I reče Jehova Mojsiju: idi, digni se odatle ti i narod, koji si izveo iz zemlje Egipatske, put zemlje za koju se zakleh Abram, Isaku, i Jakovu, govoreći: sjemenu tvojemu daću je. (Izlazak 33:1).* Zbog ovoga su kasnije bili uklonjeni sa gore: *Ali niko da ne ide s tobom, i niko da se nepokaže na ovoj gori, ni ovce ni goveda da ne pasu blizu gore (Izlazak 34:3);* jer se *gorom Sinajskom* označava zakon, ili Božanska istina, i Reč, kakva je u nebu; pa stoga i nebo (br. 8399,8753,8793,8805). Razlog što je *Mojsije* prehodno predstavljao Reč u opšte, to jest, kako unutrašnji tako i spoljašnji smisao, bio je to što je predmet o kome se govorilo bilo proglašenje zakona, koje je označavalo otkrovenje Božanske istine u opšte; i jer je to bio početak otkrovenja, s obzirom na to da je sve drugo bilo napisano kasnije.

9415. *Popni se k meni na goru, i ostani ovdje.* Da ovo označava Gospodovo prisustvo kod njih preko posrednog, vidi se iz značenja *popni se*, što je uzdizanje prema višim, to jest, prema unutrašnjem, stvarima (vidi br. 3084,4539,4969,5406,5817,6007), pa sledstveno i povezanost s njima (br. 8760,9373). Da to označava prisustvo Gospodovo, jer stoga što se kaže, *popni se k meni na goru, i ostani ovdje*; jer se se Jehovom, prema kome se penjao, označava Gospod (vidi gore, br. 9414), a *Gorom Sinajskom* označava se Reč koja je od Gospoda, stoga u kojoj je Gospod (br. 8399,8753,8793,8805.), pa stoga i nebo; jer je Reč Božanska istina koja proističe od Gospoda; a nebo je prijernik istine Božanske, stoga Gospoda samog, kao što je često bilo gore pokazano. Iz ovoga je jasno da *uspinjanje ka Jehovi na goru* označava prisustvo Gospodovo. Da se *narodom prekoposrednog* to označava, je stoga što Mojsije sada predstavlja narod

kao njegova glava, stoga ono što je posredno, kao što je rečeno upravo gore (br. 9414)./2/ Kaže se *prisustvo Gospodovo preko posrednog*, jestoga što se Gospod čini prisustnim kod čoveka, a ne čovek kod Gospoda; i ništa od dobra i od istine ne dolazi od čoveka. Stoga je Gospodovo prisustvo moguće kod onih koji ga primaju; to jest, kod onih koji u veri i ljubavi primaju istinu Božansku koja je od njega. Da Gospod dolazi ovma, a ne ovi njemu, Gospod uči kod Jovana: *Ko ima ljubav k meni, držaće riječ moju; i otac moj imaće ljubav k njemu; i k njemu ćemo doći, i u njega ćemo se staniti (Jovan 14:23). Onaj koji u meni ostaje, i ja u njemu, taj rađa plod mnogi; jer bez mene ne možete ništa (Jovan 15: 5). Ne može čovjek ništa primati ako mu ne bude dano s neba (Jovan 3:27).*

9416. *I daću ti ploče od kamena.* Da ovo označava knjigu zakona, ili Reč u celom kompleksu, vidi se iz značenja *ploča* što je bilo ono na čemu su bile napisane stvari koje pripadaju doktrini i životu, ovde stvari koje pripadaju nebeskoj doktrini i životu u skladu s njom. Da ove ploče označavaju knjigu zakona, to jest, Reč u celom njenom kompleksu, je zbog toga što su stvari u njoj upisane sadržavale u opštem sve stvari koje pripadaju nebeskom životu i doktrini. Stoga se one stvari koje su bile upisane na njima nazivaju se *deset reči* (Izlazak 34.28; Zak. Ponov. 10:4); jer se sa *deset* u unutrašnjm smislu označava sve; a *rečima* se označavaju istine doktrine, i dobra života. (Da *deset* označava sve, vidi br. 3107,4638,8468,8540; da *reči* označavaju istine i dobra života i doktrine, br. 1288,4692,5272.) Iz ovoga razloga *ploče* označavaju Reč u celom kompleksu; na isti način /označavaju/i zakon, koji u uskom smislu označava ono što je napisano na tim pločama; a u još užem smislu označava Reč koju je napisao Mojsije; a u širem smislu istorijsku Reč; a u najširem smislu Reč u njenom celom kompleksu kao što se može videti gore (br. 6752). Osim toga, stvari koje su upisane na ovim pločama bile su prvo otkrivenje Božanske istine, koja je bila proglašena pred narodom Izrailjskim živim glasom. Stvari koje su prve označavaju i ostale svojim redom; a to što su od Gospoda bile objavljene živim glasom, označava neposredno Božansko nadahnuće i u ostalom. Razlog zašto su ove ploče bile od kamena, bilo je to što *kamen* označava istinu (br. 643,1298,3720,6426), zapravo istinu u poslednjim (br. 8609); istina Božanska u poslednjim /stvarima/ je Reč u slovu, kao što je ona zemlji (br. 9360)./2/ Razog da nije bila jedna ploča nego dve,

bio je da bi se pretstavila povezanost Gospoda preko Reči sa crkvom, a preko crkve sa ljudskom rasom. Stoga se nazivaju i *pločama zavjeta* (Izlazak 34: 27-28), i *zavjetom* (Zak. Ponov- 4.13,23), i samim *kovčegom zavjeta* (Brojevi 10:33; 14:44; Zak. Ponov. 10:8; 3:9;25-26; Jošua 3.3, 6,8,11,14,17; 6.6,8; 8:33; Sudije 20:27, 1Samuilova 4:3-5; 2 Sam. 15:24; 1 o Carevima 3.15; 6:19 8:1,6; Jer. 3:16); jer *zavjet* označava povezanost (br. 665-666,1923,1938,1864,8778,8396).(prim. prev. *zavjet je u suštini sveti ugovor, ili spozarum, a je to je osnova svakg pravog zakona to jest, onoga koji nije tiranijanego volja onoga koji upravlja ili vlada uz pristanak onoga koji se upravlja ili vlada*). Stogasu ove ploče bile odeljene jedna od druge; ali su bile spojene time što se tekst (pismo) nastavljalo s jedne ploče na drugu, iako je to bilo na jednoj ploči; ali ne prema mišljenju većine, dasu neke zapovesti bile na jednoj ploči a druge na drugoj. Jer se jednom podeljenom u dve, i sa dve tako spojene u jednu, ili postaljenej jedna do druge, označavala povezanost Gospoda sa čovekom. Iz ovoga razloga u *zavjete* (sporazume) pristupalo se (ulazilo se) nasličan način; kao zavjet s Abrahamom preko junice i preko koze, i ovna prepolovljenih, tako da je jedan deo bio postavljen prem drugome (Postanje 15:9-12); u ovome poglavlju /to je bilo ozačeno/ krvlju skupljenom u dve zdele, pa je iz jedne pokropljen narod (stihovi 6,8); u opšte bilo j pretstavljeno svim žrtvama, čiji je jedan deo bio spaljen na oltaru a drugi dat narodu da jede. Slično je pretstavljeno i kad je Gospod prelamao hleb (Mateja 14:19; 15:36;26:26; Marko 6:14;8:6; 14:22; Luka 9:16;22:19;24:30,35). Otuda to da se sa *dva* u Reči označava povezivanje (br. 5194,842), ovde, Gospoda i neba, ili Gospoda i crkve, stoga i dobra i istine, koja se povezanost naziva nebeskim brakom. Iz ovoga se može videti zašto su bile dve ploče, i zašto su bile napisane na dve strane, na jedno i na drugoj strani (Izlazak 32:15-16)./3/ Osim toga, pisanje i uklesivanje na ploče označava u Reči ono što treba da se utisne u memoriju i u život, a što treba da bude trajno, kao u sledećim odlomcima:*Sada idi, napiši ovo pred njima na daščicu, napiši u knjigu, da ostane za vremena koja će doći, do vijeka (Isa:30:8). Grijeh je Judin zapisan gvozdenom pisaljkom i vrhom od dijamanta, urezan je na ploči srca njihova i na rogovima oltara vaših (Jer. 17:1). Jehova reče: piši utvaru, i da bude razgovijetno na pločama da se lako čita, jer će još biti utvara do određenog vremena, i govoriće šta će biti do pošljetka (Habakuk (Avakum) 2:2-3).*

9417. *Zakon i zapovijesti.* Da ovo označava istinu u opšte i posebno, vidi se iz značenja *zakona*, što je istina u opšte; i iz značenja *zapovijesti*, što je istina posebno. U Reči se pravi razlika između *zapovijesti, sudova, i uredaba; zapovijestima* se označavaju one stvari koje se odnose na život, *sudovima* one koje se odnose na građanski život, a *uredbama* koje se odnose na bogoštovanje (br. 8972). Ali svi se ovi nazivaju opštim (zajedničkim) terminom *zakon*; a pojedinosti zakona nazivaju se *zapovestima*, kao što se vidi iz mnogih odlomaka u Reči. Stoga kada se pomene *zakon i zapovesti*, tu se misli na istinu u opšte i posebno.

9418. *Koje sam napisao, da ih učiš.* Da ovo označava da je to radi sećanja i radi poučavanja, vidi se iz značenja *napisati*, što je radi sećanja (vidi br.8620): a da napiši da bi učio označava poučavanje, jasno je .

9419. *Tada ustade Mojsije s Još uom koji ga služaše.* Da ovo označava Reč i reprezentativ, vidi se iz reprezentacije Mojsija, što je ono što posreduje između Gospoda i naroda koji je u spoljašnjem smislu Reči odvojeno od unutrašnjeg, stoga i /između Mojsija/ i Reči, u skladu s onim što je pokazano gore (br. 9414); iz reprezentacije *Jošue, sluge njegovog*, što je reprezentativ. Da ovde Jošua označava reprezentativ je stoga što reprezentativ služi i omogućuje kako bi spoljašnje stvari Reči i bogoštovanja mogle biti predstavljene pred Gosodom preko posrednog, a to je Mojsije. Ali ove su stvari takve da je teško oblikovati neku ideju o njima, osim onima koji znaju kako se spoljašnji ili doslovni smisao Reči pokazuje reprezentativno u nebu; naime, da se pokazuje na jedan način onima koji su u spoljašnjem smislu a u isto vreme i u unutrašnjem, a to su oni koji su u spoljašnjem smislu Reči a u isto vreme i u istinitoj doktrini crkve; a na drugi način onima koji su spoljašnjem smislu odvojeno od unutrašnjeg, kao što je bio slučaj s ovim narodom (Na koji način se to izvodilo kod naroda, vidi br. 4311.)/2/Iz ovoga se može oblikovati neka ideja o posrednom, koje je ovde predstavljeno Mojsijem, dok je služenje predstavljeno Još uom; naime, da sveto unutrašnje koje pripada Božanskoj istini koja proističe od Gospod, stoga koje pripada Reči pa stoga i bogoštovanju, da se ono uliva u nebo gde ga primaju anđeli; kao i to da preko ovog svetog unutrašnjeg, a isto tako i neposredno, od Gospoda se uliva svetost u dobre duhove koji su kod čoveka kada čita Reč, ili je u

bogoštovanju iz nje. Ova se svetost naziva *svetim spoljašnjim*; a kada se to uliva u čoveka, tada pokazuje reprezentativ u skladu sa korespondencijama kod njega. Iz ovoga se može videti kakav je slučaj sa posredovanjem koje sada Mojsije pretstavlja, i kako je sa služenjem koje Jošua pretstavlja; naime, da je sveto spoljašnje ono što posreduje; i da je reprezentativ, koji je poslednje reda, služenje. Ali neka se zna da je takva priroda influksa Božanske istine da ne može da stane u ljudsku ideju ako ova nije prosvetljena od Gospoda; jer čoveku izgleda da svetost Reči i bogoštovanja teku od čoveka ka Gospodu; Ali ovaj red je izokrenuti red, i naziva se *fizičkim /prirodnim/ influksom*. (Da se čoveku samo čini da je ovo infuks, i da on nije stvaran, vidi što je bilo rečeno u odlomcima gore navedenim, br. 9223.9227).

9420. *I izide (pope se) Mojsije na goru Božiju*. Da ovo označava /uzdizanje/ prema nebu, vidi se iz značenja *Gore Sinajske*, što je ovde gora Božija, a što je Zakon ili Božanska istina koja je od Gospoda, stoga Reč kakva je u nebu, stoga /označava/ i nebo (vidi br. 8399,8753,8793,8805). Razlog da je otkrivenje bilo dato na gori, i da se ova gora nazvala *gorom Božijom*, je to da *gora (brdo)* označava nebesko ljubavi, što je dobro, pa stoga označava i nebo, a u najvišem smislu Gospoda (br. 795-796,2722,4210,8327); a *gora Božija* označava Božansku istinu od Božanskog dobra Gospodove Božanske ljubavi (br. 8758); jer se u Reči Gospod naziva *Bogom* zbog Božanske istine, a *Jehovom* zbog Božanskog dobra (br. 2769,2807,2822,8988,9167). Zbog toga se naziva *gorom Božijom*./2/ Da *Gora Sinajska* označava Zakon, ili Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra, pa stoga /označava/ i Reč, a u najvišem smislu Gospoda, vidi se kod Davida: *Zemlja se tresijaše, i nebo se rastapaše od lica Božijega, i ovaj Sinaj od lica Boga, Boga Izrailjeva. Kola Božijih ima sila, tisuće tisuća. Među njima je Jehova, Sinaj u svetinji (Psalam 68:8,17)*; da *zemlja i nebo* označava spoljašnje i unutrašnje crkve, vidi br. 1733,2117-2118,3355,4535; i da *kola* označavaju doktrinu (nauk), br. 2760,5321,8146, 8215; i da *kola Božija* označavaju doktrinarne stvari, ili istine Božanske, kakve su u nebima. Iz ovoga je jasno da se *ovaj Sinaj od lica Božijeg, Boga Izrailjeva* i sa *Sinaj u svetinji* označava zakon, ili Božanska istina koja proističe od Božanskog dobra Gospodovog, a u najvišem smislu Gospoda u nebu. U knjizi Sudija: *O Jehova, kada si silazio sa Sinaja, kad si*

išao iz polja Edomskoga, zemlja se tresijaše, i nebesa kapahu, oblaci kapahu vodom. Brda se rastapahu pred Jehovom; taj Sinaj pred Jehovom Bogom Izrailjevim (Sudije 5:4-5);gde ovaj Sinaj označava Božansku istinu koja proizlazi od Božanskog dobra Gospodovog. Na sličan način kod Mojsija: Jehova izide sa Sinaja i pokaza im se sa Seira, zasja s gore Faranske, i dođe s mnoštvom tisuća svetaca, a u desnici mu zakon ognjeni za njih (Zak. Ponov. 33:2).

9421. *A starješinama reče.* Da ovo označava one koji su samo u spoljašnjem smislu, vidi se iz značenja *starješina*, a to su oni koji su u spoljašnjem smislu samo. *Dastarešinelzrailjskog naroda* predstavljaju ovakve /ljude/, jer zato što glave (glvari) naroda predstavljaju ceo narod. Da su ovi bili u spoljašnjem smislu Reči bez unutrašnjeg, bilo je često pokazano. Jer kad se Mojsije popeo na goru, on je predstavljao sveto spoljašnje Reči, koje je posredno, ili sredina (medium) između njenog svetog unutrašnjeg i reprezentativa koji pripada spoljašnjem smislu (vidi br. 9414,9419). Otuda sledi da su *starešine koji u sedeli ispod gore*, i tako bili odvojeni od Mojsija, predstavljale spoljašnji smisao samo; jer im je Mojsije rekao, *Sjedite tu za nas, dok se ne vratimo k vama.*

9422. *Sjedite tu za nas.* Da ovo označava da oni treba da ostanu u tome, vidi se iz značenja *sjedjeti tu*, naime, na tome mestu, li pod gorom, to jest ostati u spoljašnjem smislu Reči. Da *sjedjeti* na jednom mestu označava ostati u svome stanju, dok *podgorom* označava ostati u spoljašnjem smislu Reči; jer se sa *sedeti* označava ostati, kao što će se videti u onome što sledi. *Mjestom* se označava stanje, dok se *Gorom Sinajskom* označava Zakon, ili Božanska istina koja proističe od Gospoda, stoga Reč (vidi br. 9420); njenim vrhom, gde je bio Jehova ili Gospod (Izlazak 19:20), označava se najviše ili najdublje u Zakonu, to jest, u Reči (vidi br. 8827); svim onim što je niže od vrha označeno je unutrašnje Zakona ili Reči, kakva je u nebu; a onim što je *pod gorom*, gde su bili starešine i narod, označava se spoljašnje Zakona ili Reči, što je spoljašnji smisao. Tako se u Reči predstavljaju najdublje, unutrašnje, i spoljašnje stvari označene *gorom*; ovde najdublje, unutrašnje, i spoljašnje stvari Zakona ili Reči (br. 9420). Iz ovoga se vidi se sa *sjedite tu za nas* označava da treba da ostanu u spoljašnjem smislu. /2/ Da je rečeno *sjedite*, je stoga što *sjedjenje* označava ostajanje na jednom stanju; jer pokretanja iz mesta do mesta označavaju promene stanja unutrašnjeg, kao što se

može videti iz onoga što je prethodno pokazano (br. 2839,3356,3387,4321,4882,7381). Stoga *sjedenje* označava trajno ostajanje u stanju unutrašnjeg. Pošto *sjedenje* ima takvo značenje, stoga je *sjedeti*/ostajati na jednom mestu/ bio jdan od obreda primljenih od sinova Izrailjevih kada su pretstavljali trajno stanje unutrašnjeg; kao u knjizi Sudija: *Tada svi sinovi Izrailjevi i sav narod dođoše k domu Boga silnoga, i plakaše, i stajaše ondje predJehovom, i postiše onaj dan do večeri (Sudije 20:26). Za to otide narod k domu Božijem, i ostaše ondje do večera pred Bogom, i podigavši glas svoj plakaše (Sudije 21:2).* Ovde se *sjedenjem* označava trajno stanje žaljenja./3/ Iz ovoga se može videti zašto se govori o *sjedenju*, i šta to obuhvata u sledećim odlomcima: *Ti znaš kad sjedem i kad ustanem; ti znaš pomisli moje iz daleka(Psalam 139:2). Tako ne ulazi u kuću u kojoj je žalost da sjedneš s njima da jedeš i piješ (Jeremija 16:8). I stajaće i pašće ih silom Jehovinom, veličanstvom imena Jehove Boga svojega, i oni će nastaviti (sjedeti) (Miheja 5:4). Siđi i sjedi u prah, djevoko, kćeri Jerusalkimska; sjedi na zemlju, nema prijestola, kćeri Haldejska...Sjedi mučeći i uđi u tamu, koja živiš u slastima i bez brige sjediš i govoriš u srcu svome: ja ne ću sjedeti sama (kao udovica)(Isa. 47:1,5,8).* Na sličan način i u drugm odlomcima: *sjedeti u tami* (Isaija 42:7); *sjedeti u skupštini*, i *sjedeti sam* (Jeremije 15.21), označavajući ostati u stanju moći nad drugima; i *sjedeti odesnu ruku sile Božije* (Mateja 26:83-64): Marko 14:62; 16:19), govoreći o Gospodu, i označavajući da će Gospodova svemoć ostati za uvek.

9423. *Dok se mi vratimo.* Da ovo označava sve dok nema odgovora, vidi se iz značenjavratiti se, što je odgovor; jer kad se *sjedenjem* ovdje označava ostajanje u ovome stanju (vidi br. 9422), tada se *vraćanjem* označava da oni treba da budu poučeni što tada treba učiniti; stoga to /označava/ odgovor.

9424. *A eto Aron i Hur s vama.* Da ovo označava doktrinu (nauk) istine iz ovakve Reči, vidi se iz reprezentacije Arona, što je Reč u spoljašnjem smislu, a isto tako i doktrina istineiz samo ovoga smisla, jer se *starješinama*, nad kojima je Afron bio glava, označavaju oni koji su u spoljašnjem smislu Reč (vidi br. 9421); i iz reprezentacije Hura, kad je udružen s Aronom, što je istina ove doktrine, koja je bila pretstavljena Hurom kad je bio zajedno s Aronom, kad je držao Mojsijeve ruke (Izlazak17:10-12; br. 8603,86121); jer istine iz Reči, iz koji je doktrina, podržavaju

Reč, koja je tada bila pretstaljena Mojsijem. /2/Pošto se pružila prilika, biće ukratko rečeno kakav je slučaj s potporom koju doktrina iz Reči pruža samoj Reči. Onaj ko ne zna tajne neba, možda veruje da Reč ima podršku i bez doktrine iz nje: jer pretpostavlja da je Reč u slovu, ili doslovni smisao Reči, da je to doktrina sama. Ali neka se znada doktrina crkve mora da bude iz Reči, i da doktrina iz bilo kojeg drugog izvora nije doktrina u kojoj ima bilo šta od crkve, a još mae od neba. Ali doktrina treba da se izvede iz Reči, i dok se izvodi, čovek mora da bude prosvetljen od Gospoda; a on je prosvetljen kada je u ljubavi prema istini radi istine, a ne radi sebe i sveta. Ovo su oni koji su prosvetljeni u Reči kada je čitaju, i koji vide istinu, i iz toga prave doktrinu za sebe. Razlog za ovo je to što takvikomuniciraju s nebom, stoga i sa Gospodom; i pošto su prosvetljeni od Gospoda na ovaj način, oni se vode da vide istine Reči onakva kakve su /te istine/ u nebu; jer se Gospod uliva preko neba u njihov razum, jer se na taj način prosvetljuje čovekov unutrašnji razum. A u isto vreme Gospod se ulivas verom, uz saradnju nove vlje, čija je osobina da može da primi uticaj od istine radi same istine. Iz svega ovoga može se videti kako Gospod daje čoveku doktrinu istine. /3/ Da ov doktrina podržava Reč u pogledu njenog doslovnog ili spoljašnjeg smisla, jasno je svakome ko razmisli; jer svako u crkvi,ko misli u skladu sa doktrinom, vidi istine u Reči iz svoje doktrine i u skladu sa njom, i objašnjava one istine koje se ne slažu s njom / sa njegovom doktrinom/; a one koje su suprotne, on mimoilazi kao da ih nije video ili kao da ih nije razumeo; i svi tako čine, čak i jeretici, kao što je poznato. Međutim, oni koji su u pravoj doktrini istine iz Reči, i u prosvetljenju kada čitaju Reč, ovi vide svuda istine koje se slažu, a ne vide ništa što bi se protivilo; jer se oni ne zadržavaju na onome što je tamo rečeno prema izgledima, i u skladu s običnim shvatanjem ljudi, jer oni znajuda ako se izgledi otvore, i tako reći odmotaju, pokazuje se gola istina. Niti ih zavode obmane spoljašnjih smislova, kao što je slučaj sa jericima i sa fanaticima, posebno sa Jevrejima i sa Socinijancima; niti ih zavode obamne od ljubavi prema sebi i svetu, kao što je slučaj s onima koji se označavaju *Babelom*. (*prim. prev. Babel je sinonim koji autor, sledeći mnoge savremenike, koristi da označi Rimo-katoličku crkvu, jer po njemu ona koristiveruda bi vladala spoljašnjim svetom, tendencija koja je označena u Reči kao Babilon.*)Pošto nijedan među ovima ne može da bude prosvetljen, oni izlegu iz spolajšnjeg smisla samog doktrinu svojih vlastitih ljubavi,

i tome dodaju mnoge stvari koje su samo njihove; čime se nikako Reč ne podupire, nego zbog čega pada. Neka se zna da unutrašnji smisao Reči sadrži pravu doktrinu crkve. /4/ Iz ovoga se sada vidi kakva je doktrina ovde predstavljena Aronom i Hurom, koja je, pošto je potekla samo iz spoljašnjeg smisla Reč odvojeno od unutrašnjeg, bila sasvim idolopoklonička. Zbog tog sekaže o Aronu, kojim se predstavlja takva doktrina, da je on načinio idola (lik), ili zlatno tele (Izlazak 32:2-5,20,35; Zak. Ponov. 9:21). Šta više, u Reči se ovakve doktrine opisuju *idolima*, kao svuda kod proroka. Kod Jezikilja: *I ušav vidjeh, i gle, svakojake životinje što gamižu i svakojaki gadni skotovi, i svi gadni bogovi doma Izrailjeva bijahu napisani po zidu svuda naokolo. I pred njim stajaše sedamdeset ljudi između starješina doma Izrailjeva s Jezonijem sinom Safanovijem, koji stajaše među njima, i svaki s kadionicom u ruci, i podizaše se gust oblak od kada (Jez. 8:10-11); ovde idoli doma Izrailjeva označavaju doktrine samo iz spoljašnjeg smisla Reči, ne iz prosvetljenja od Gospoda, nego iz čovekove vlastite inteligencije, stoga iz obmana; bogoštovanje u skladu s ovima označava se *kadionicom u ruci svakoga od njih, i gustim oblakom od kada.* /5/ Kod Osije: *I sada jednako griješe i grade sebi lijući od srebra svojega po razumu svojemu likove. koji su svi djelo umjetničko, a oni govore za njih: ljudi koji prinose žrtve neka cjeluju teoce (Osija 13:2). Liveni lik od srebra i djelo umjetničko označavaju doktrine iz svoje vlastite inteligencije a ne od Gospoda, stoga iz spoljašnjeg smisla Reči odvojeno do unutrašnjeg smisla, što je slučaj s onima koji su jedino u spoljašnjim stvarima, a ne u isto veme i u unutrašnjim stvarima; to jest, s onima koji su u ljubavima prema sebi i prema svetu, a ne u ljubavi ka Gospodu i prema bližnjemu.* /6/ Kod Isaije: *Tada će baciti idole svoje srebrne i zlatne, koje načini sebi da im se klanja, krticama i slijepim miševima. Ulazeći u rasjeline kamene i u pećine kamene od straha Jehovinog i od slave veličanstva njegova, kad ustane da potre zemlju. Jer će u onaj dan svaki odbaciti idole svoje srebrne, i zlatne svoje idole, koje vam ruke vaše načiniše za grijeh (Isa. 2:20-21; 31:7).* Idoli od srebra označavaju obmane doktrine; a idoli od zlata označavaju zla doktrine; *klanjati se krticama i slijepim miševima i ulaziti u rasjeline kamene i pećine* označava bogoštovanje iz obmana i zala vere. /7/ Kod istoga: *I oprznućete posrebrene likove svoje rezane i zlatno odijelo likova livenijeh, i bacićete ih kao nečistotu, i reći ćeš im: odlazite (Isa 30:22).* Posrebrene likovi rezani i zlatno odijelo likova livenijeh označavaju sećanja-*

znanja obmane i zla, koja su priznata i kojima se klanja umesto istinama i dobrima. Kod istoga: *I za to ti odavna objavih prije nego se zbi, kazah ti, da ne bi rekao: idol moj učinio toi lik moj rezani i lik moj liveni zapovijediše tako (Isa. 48:5).* Ovde idol (lik), i rezani lik, i lik liveni označavaju doktrinarne stvari iz čovekove vlastite inteligencije. /8/ Na sličan način kod Jeremije: *Svaki čovjek posta bezuman od znanja, svaki se zlatar osramoti likom rezanijem, jer su laž likovi liveni njegovi, i nema duha u njima (Jeremije 10:14-15).* Ovde *rezani lik* i *lik liveni* označavaju doktrinarne stvari iz čovekove vlastite inteligencije, koji u spoljašnjoj formi, jer su iz spoljašnjeg smisla Reči, izgledaju kao istine, ali su u unutrašnjoj formi obmane; zbog toga se za takvoga čoveka kaže da je *posta bezuman od znanja, a njegov liveni lik da je laž, i da u njemu nema duha (daha)*; oni se isto tako nazivaju i *taštinom i djelom koje obmanjuje*. Na sličan način kod Habakuka (Avakuma): *Šta pomaže rezan lik što ga izreza umjetnik njegov? Šta liven lik i učitelj laži? te se umjetnik uzda u djelo svoje gradeći nijeme idole? (Hab. 2:18).* /9/ Kod Isaije: *Umjetnik like lik, i zlatar ga pozlaćuje, i verižice srebrne lije. A ko je siromah, te nema šta prinijeti, bira drvo koje ne truhne, i traži vješta umjetnika da načini rezan lik, koji se ne pomiče (Isa. 40:19-20).* Na sličan način i *lik rezan* označava doktrine iz čovekove vlastite inteligencije. Sličnost istini, koja se unosi na to preko Reči iz spoljašnjeg smisla, a u isto vreme iz zabluda i izvanjskih izgleda, označava se sa *zlatar koji ga pozlaćuje, i verižice srebrne lije, i traži vješta umjetnika da načini rezani lik.* /10/ Kod istoga: *Koji grade likove rezane, svi su ništa, i mile stvari njihove ne pomažu ništa, i one su im svjedoci da ne vide i da ne razumiju da bi se posramili. Drvodjelja rasteže vrvcu i bilježi crvenilom, teše i zaokružuje, i načinja kao lik čovječiji, kao lijepa čovjeka, da stoji u kući (Isa. 44: 9,13).* Ovde se opisuje oblikovanje doktrine iz čovekove vlastite inteligencije, a ne iz prosvetljenja od Gospoda; i kako se sličnost istine utiskuje u obmane primenom Reči iz spoljašnjeg smisla samo, i u isto vreme iz obmana i izvanjskih izgleda, što se označava i umovanjima od obmana čula. Stoga se kaže, da to *načinja kao čovjeka, kao lijepa čovjeka, da stoji u kući*. Od ovoga se stvara sličnost istini u spoljašnjoj formi, ali /sličnost/ obmani u unutrašnjoj. Postoji obmana u unutrašnjoj formi onda kada se o istinama ne misli na pravi način; jer se o jednoj istoj istini misli na razne načine od jedne osobe do druge; ali lažno /se misli / kad o njoj misle oni koji su u zlu; jer jedna se istina ne može sastojati od beskrajnog broja drugih istina; ali u

slučaju onih koji su u zlu, ona se sastoji od beskonačnog broja obmana. Stoga kod poslednjih nema života u toj istini; i to se označava sa *nema daha u njima, i sa nečuju, ne vide, i ne razumiju* (Jer. 5:17; Psalam 115:4-6). To je kao portretom (kipom) čoveka, koji je iznutra samo blato (kal), upoređeno s formom samog čoveka, unutar koje je život, i nebeska lepota, ako su unutra istine od dobra.

9425. *A ko bi ima što (reči, raspru), neka ide k njima.* Da ovo označava dase obmane tako uklanjaju, vidi se iz značenja *ima što (ima riječi)*, što je raspravaoko istina; (vidi br. 1288,469,5272); i iz značenja *neka idu k njima*, što je da bi im se sudilo iz doktrine; jer se *Aronom i Hurom*, kojima treba da idu, označava dokrina iz spoljašnjeg smisla Reči; atako isto i da se tako obmane uklanjaju, jer onaj uklanja obmane koji uraspravi oko istine sudi iz doktrine. Da Aron, međutim, nije uklonio obmane, nego je uklonio istine, vidi se iz klanjanja teletu umesto Jehovi; o čemu u onome što sledi. Jer, kao što je rečeno, oni koji uče spoljašnje stvari Reči odvojeno od svega unutrašnjeg, stoga bez prave dokrine dobra i istine, oni ne razlikuju između istine i obmane, niti između dobra i zla; nego nazivaju istinom ono što pogoduje zabludama čula, i a dobrom ono što pogoduje njihovim požudama. Tako oni nazivaju obmanu istinom, a zlo nazivaju dobrom.

9426. *I otide Mojsije na goru.* Da ovo označava nebo, vidi se iz onoga što je otkriveno gore (br. 9420), gde se javljaju iste reči.

9427. *A oblak pokri goru.* Da ovo označava spoljašnje stvari Reči, vidi se iz značenja *oblaka*, što je spoljašnje Reči, to jest, njen spoljašnji smisao, (vidi predgovor Postanju 18, i br. 4060,4391,8814,8819), i iz značenja *gore pokrivena oblakom*, što je Božanska istina koja proizlazi od Gospoda, stoga Reč; a pošto Božanska istina, koja proizlazi od Gospoda, sačinjava nebo, to se gorom isto tako označava i nebo (br. 9420). Otuda se *oblakom kojipokriva goru* označava spoljašnji smisao Reči koji pokriva unutrašnji smisao, a istio tako /pokriva/ i nebo.

9428. Stihovi 16-18. *16. I bijaše slava Jehovina na gori Sinajskoj, i oblak je pokrivaše šest dana; a u sedmi dan viknu Mojsije iz oblaka. 17. I slava Jehovna bješe po viđenju kao ogaj koji sažiže navrh gore pred sinovima Izrailjevim. 18. I Mojsije uđe usred oblaka, i pope se na goru; i osta Mojsije na gori četrdeset dana i četrdeset noći. 16. I bijaše slava Jehovina na gori Sinajskoj, označava unutrašnje*

stvari Gospodove Reči u nebu; *i oblak je pokrivaše*, označava posljednje stvari Reči, koje su stoga relativno zatamnjene; *šest dana*, označava da su u stanju istine; *a u sedmi dan viknu Mojsije*, označava Gospodov dolazak onda kada se istina poveže s dobrom; *iz oblaka*, označava iz zatamnjenja koje je pre bilo tamo; *17. I slava Jehovna bješe po viđenju kao ogaj koji sažiže navrh gore pred sinovima Izrailjevim*, označava Božansku istinu u nebu samom koja blista zbog dobra i istine, ali koja vređa i pustoši one koji su u spoljašnjem smislu odvojeno od unutrašnjeg. *18. I Mojsije uđe usred oblaka*, označava Reč u spoljašnjem smislu; *i pope se na goru; i osta Mojsije na gori četrdeset dana i četrdeset noći*, označava ono što je potpuno u pogledu poučavanja i influksa.

9429. *I bijaše slava Jehovina na gori Sinajskoj*. Da ovo označava unutrašnje stvari Reči od Gospoda u nebu, vidi se iz značenjaslave *Jehovine*, kada se kaže o Reči, što je unutrašnji smisao, stoga i unutrašnje stvari Reči (vidi predgovor Postanju 18, i br. 5922), i iz značenja *Gore Sinajske*, što je Božanska istina koja proizlazi od Gospoda, pa stoga nebo (o čemu gore. br. 9420.9427). Da se unutrašnje stvari Reči nazivaju *slavom*, je zato što je Božanska istina, koja proizlazi od Gospoda kao sunca, svetlost u nebu koja daje vid anđelima tamo, a u isto vreme i inteligenciju i mudrost (br. 1531,1619-1632,8707,8861). Iz ove Božanske istine je sva slava u nebu, koja je takva da prevazilazi čovekovo razumevanje. Iz ovoga se vidi zašto se unutrašnji smisao Reči naziva *slavom*; jer je unutrašnji smisao Reči Božanska istina koja proističe od Gospoda u nebu, stoga je to svetlost iz koje potiče sva slava tamo./2/ Ovo se označava *slavom* u mnogim odlomcima Reči, kao da će *videti sinačovječjegau oblacima u slavi* (Mateja 24:30; Luka 21:27); i da je Gospod, posle stradanja, *ušao uslavu svoju* (Luka 24:26); da će *doći u slavi*, i da će sjedati na *prijestolu slave svoje* (Mateja 25:11), *gde sjedati na prijestoluslave* označava suditi od Božanske istine koja je od njega; isto tako da su *Mojsije i Ilija viđeni u slavi* (Luka 9:30-31); da *Mojsije i Ilija* ovde označavaju Reč, vidi predgovor Postanju 18, i br. 2762,5247,9372. Isto se označava *slavom Gospodovom* kod Jovana: *Onda Isus reče: sad se prolavi sin čovječiji, i Bog se proslavi u njemu. Ako se Bog proslavi u njemu, i Bog će njega proslaviti u sebi, i odmah će gaproslaviti*(Jovan 13:30-31); *biti proslavljen* u Bogu označava postati Božansko dobro. od kojega je Božanska istina. Na sličan način i kod Jovana 12:38./3/ *Slavom* se označava Božanska istina

koja proizilazi od Gospoda kakva je u nebu, a isto tako i u sledećim odlomcima: *Glas nekoga koji viče u pustinji: pripravite u pustinji put Jehovin, poranitestazu Bogu našem. I javiće seslava Jehovina, i svako će tijelo vidjeti (Isa. 40:2,5).* govoreći o dolasku Gospodovom; gde *slava Jehovina* koja će se javiti, označava Božansku istinu. Da je Gospod ta istina, jer je ona od njega, vidi se jasno kod Jovana: U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima. Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet. I Riječ postade tijelo i uselise u nas puno blagosti i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao od jedinorodnoga od Oca (Jovan 1;1,4,6.14). Ovde *Riječ* označava Božansku istinu; na sličan način *vidjelo (svetlost)*; iz čega je vidi štase označava sa *vidjesmo slavu njegovu*. Da se Gospod nije pokazao ni u jednoj drugoj slavi u svetu osim kad se bio preobazio, poznato je./4/ Na sličan način u drugom odlomku kod Jovana: *Ovo reče Isaija kad vidjeslavu njegovu i govori za njega. Jer im većma omilje slava ljudska nego slava Božija. Ja dođoh vidjelo na svijet, da ni jedankoji me vjeruje neostane u tami (Jovan 12:41,43,46);* i ovde *slava Gospodova i slava Božija* označavaju Božansku istinu, dok *slava ljudska* označava obmanu. Kod Isaije: *Ustani, svijetli se, jer dođe svjetlost tvoja, i slava Jehovina obasja te....Jehova i slava njegova obasjaće te....Slava Libanska doći će ti....da ukrasi mjesto svetinje moje....Sunce tvoje ne će više zalaziti, niti će mjesec potmneti; jer će Jehova biti svjetlost tvoja u vijek (Isa. 60).* jasno je da se ovde govori o Gospodovom dolasku, njegovom carstvu, nebu, i crkvi. Božanska istina koja proističe od Božanskog ljudskog opisuje se u ovome celom poglavlju, i naziva se *svjetlost, čast, i slava*./5/ Ponovo: *I bojaće se imena Jehovinog sa zapada, i slave njegove s istoka sunčanoga. Izbavitelj doći će u Sion (Isa. 59:19-20).* I ovde se govori o Gospodu; *ime Jehovino* označava svu istinu vere i dobro ljubavi iz kojega je bogoštovanje (br. 2724,3006,6674,9310). Ponovo: *Ja jehova dozvah teu pravdi, i držaću teza ruku...da budeš zavjet narodu i svjetlost narodima...Ja Jehova to je moje ime, i slave svoje ne ću dati drugome (Isa. 42:6,8);* i ovde se govori o Gospodu, gde *svjetlost narodima* označava Božansku istinu koja je od njega; *ne dati svoje slave drugome* označava da ova Božanska istina proističe samo od Gospoda, koji je jednos Jehovom. Isto takokod istoga: Sebe radi, sebe radi, učiniću, jer kako bi se hulilo na ime moje? I slave svoje ne ću dati drugome (Isa. 48:11)./6/ Na sličan način i drugde: *Tada će sinuti vidjelo tvoje kao zora, i*

zdravlje će tvoje brzo procvasti, slava Jehovina biće ti zadnja straža (Isa 58:8). I doći će vrijeme, te ću sabrati sve narode i jezike, doći će i vidjeće slavu moju (Isa. 66:18). I posramiće se mjesec i sunce će se zastidjeti kad Jehova nad vojskama stane carovati na gori Sionu i u Jerusalimu, i pred starješinama svojim proslaviće se (Isa. 24:23). A Jehova reče: tako bio živ, i tako sva zemlja bila puna slave Jehovine (Brojevi 14:20.21). U ovim odlomcima govori se o Gospodu, a slavom se označava Božanska istina koja je od njega./7/ Opet:-

I vidjeh Gospoda kako sjedi na na prijetolu visoku i uzdignutu, i skut mu ispunjava crkvu. A iznad njega serafimi stajahu, svaki imaše šest krila. I vikahu jedan drugome: Svet, svet, svet je Gospod nad vojskama; puna je sva zemlja slave njegove (Isa. 6:1-3). Nebesa javljaju slavu Božiju (Psalam 19:1). Tada će se neznabošci bojati imena Jehovinog, i svi carevi zemaljski slave njegove. Jer će Jehova sazidati Sion, i javiti se u slavi svojoj (Psalam 102:15-16). I gradne trebuje sunca ni mjeseca da svijetle u njemu; jer ga slava Božija prosvijetli, i žižak je njegov jagnje. I narodi koji su spaseni hodiće u vidjelu njegovom, i carevi zemaljski donijeće slavu čast svoju u njega (Otkr. 21:23-24). Sveti Jerusolim ozačava novu crkvu; slava Božija, Božansku istinu od Gospoda u njoj; na sličan način i svjetlost u kojoj će hoditi; carevi zemaljski donijeće slavu i čast označavaju one koji su u istinama od dobra (br. 2015,2069,4581,6148). Iz svega ovoga sada se vidi šta je označeno slavom Jehovinom koja će se javiti na Gori Sinajskoj (vidi i br. 8427).

9430. *I oblak je pokrivaše.* Da ovo označava posljednje u Reči (ultimum Verbi), koje je relativno zatamnjeno, vidi se iz značenja *oblaka*, što je posljednje u Reči, ili doslovni smisao (vidi predgovor Postanju 18, i br. 4060,4391,8443,8781). Ovaj se smisao naziva *oblakom*, jer je u zatamnjenju u odnosu na unutrašnji smisao; jer ovaj je u svetlosti neba. Da je u zatamnjenju i kao oblak je stoga što je on namenjen čoveku dok je u svetu, dok je unutrašnji smisao namenjen čoveku kada dođe u nebo. Ali neka se zna da dok je čovek u svetu, on je u unutrašnjem smislu kad je u pravoj doktrini crkve u pogledu vere i života; jer kroz ovu doktrinu unutrašnji smisao Reči upisan je kako u njegov razum tako i u njegovu volju; u njegov razum preko vere; a u njegovu volju preko života. Kad ovakav čovek dođe u nebo, on shvata Reč samo u unutrašnjem smislu; tada ništa ne zna o spoljašnjem

smislu, koji mu tada izgleda kao oblak koji upija zrake njene svetlosti (svetlosti Reči)./2/ Kaže se datada čovek razumeva Reč u skladu s njenim unutrašnjim smislom, a ne u skladu s njenim spoljašnjim smislom. Ovo je tako zato što svi koji su u nebu, poučavani su od Gospoda iz istine Božanske koja je kod čoveka, stoga iz Reči. Razlog je to da je čovek u poslednjem reda, i da se sve unutrašnje stvari završavaju u poslednjem, pošto je poslednje potpora za unutrašnje stvari, na kojima se zasnivaju i počivaju. Reč u slovu je Božanska istina u poslednjem reda; a na sličana način i čovek crkve /je u poslednjem reda/ kod kojega je Božanska istina, u odnosu na njegov prirodni i čulni um. U jednom, kao i u drugom, unutrašnje stvari se završavaju i počivaju, kao kuća na svome temelju. Kuća sama je nebo, a tamo je Božanska istina kakva je u Reči u unutrašnjem smislu; a temelj je svet, a Božanska istina je takva kao što je Reč u spoljašnjem smislu. Kao što kuća počiva na svome temelju, tako i nebo počiva na crkvi; pa stoga i Božanska istina u nebu /počiva/ na Božanskoj istini na zemlji; jer postoji neprekidna povezanost između Gospoda preko neba sve do čoveka uz pomoć Reči. Ovo je razlog zašto se Gospod stara da uvek bude crkva na zemlji, u kojoj će Božanska istina biti u poslednjim (stvarima). Ovo je tajna koja nije poznata nikome, a ona je označena onim što je gore navedeno (br. 9357,9360). Stoga treba da se staramo da ne povredimo Reč ni na koji način; jer oni koji je povrede, povređuju Božansko samo.

9431. *Šest dana.* Da ovo označava kad su u stanju istine, vidi se iz značenja *šestdana*, što je stanje truda, i borbe (vidi br. 737,8510,8888,8975). Da to označava stanje istine, je za to što postoje dva stanja kod čoveka kojise nanovo rađa od Gospoda; prvo se stanje naziva stanjem istine, a drugo se stanje naziva stanjem dobra. Razlog da se prvo naziva stanje istine je to što se tada čovek uvodi u dobro pomoću istine; a razlog da se drugo naziva stanjem dobra je to što je tada čovek u dobru u koje je uveden. Osim toga, kada je čovek u stanju istine, on je izvan neba; a kad je u stanju dobra, onje u nebu; tako je doveden Gospodu. Osim toga, kada je čovek u prvome stanju, on je tada u trudovima i u borbi, jer tada trpi iskušenja; ali kad je u drugome stanju, ili u stanju dobra, on tada počiva i tada je u miru. Prethodno stanje je ono koje je pretstavljeno u Reči sa *šest dana* koji prethiode sedmome; a potonje stanje je ono koje je pretstavljeno sedmim danom

ili *Sabatom* (br. 8890,8893,9274). (O ova dva stanja kod čovjeka koji se nanovo rađa, koja se nazivaju stanjem istine i stanjem dobra, vidi šta je već opširno pokazano, br. 7923,7992,9227,9230,9274).

9432. *A u sedmi dan viknu Mojsije.* Da ovo označava kada se istina povezala s dobrom, vidi se iz značenja *sedmoga dana*, što je drugo stanje, kad je istina spojena s dobrom, to jest, kada je čovjek u dobru (o čemu vidi šta je maločas rečeno gore, br. 9431).

9433. *Isred oblaka.* Da ovo označava iz zatamnjenja ukome su bile pre, vidi se iz značenja *oblaka*, što je posljednje u Reči, koj je je relativno u zatamnjenju (o kome gore, br. 9430). Da je ovo *oblak*, je stoga što se Božanska istina, koja je od Gospoda, ne pokazuje u jakom blistavilu u kome je, jer bi od nje čovjek nestao, jer bi njegov razum bi sasvim zaslepljen svetlošću istine, a njegova volja bi se ugasila od vatre dobra; tako bi se njegov život bio uništen. Otuda to da se Božanska istina prilagođava čovekovom shvatanju, i kao da se prekriva oblakom, čak i kod anđela (br. 6849). Među duhovima ovaj se veo vidi ka oblak, koji je ređi ili gušći u skladu sa primanjem kod svakoga /duha/. /2/ Ovo je označeno u ovim rečima kod Isaije: *Jehovaće stvoriti nad svakim stanom na gori Sionskoj i nad zborovima njezinijem oblak danju s dimom i svjetlost plamena ognjenoga noću, jer će nad svom slavom biti zaklon. I biće koliba da sjenom zaklanja danju od vrućine i da bude utočište i zaklon od poplave i od dažda (Isa. 4:5-6). Stan na Gori Sinajskoj označava nebo i crkvu; njezini zborovi označavaju dobra i istine; oblak danju, a dim noću, i zaklon označavaju pokrivanje velom istine Božanske koja je od Gospoda, stoga njeno prilagođavanje kako bi se razumela. (Daslava pokrivena zaklonom označava Božansku istinu koja je od Gospoda, vidi br. 9429.) Koliba označava posljednje u istini Božanskoj koje sakriva unutrašnje stvari; da zaklanja danju od vrućine, a da je a sklonište od poplave i dažda je stoga da bi čovjek bio bezbedan, i da ne trpi povredu. /3/ Pokrivanje istine Božanske se opisuje i kod Davida: *O Jehova Bože moj, velik si veoma, obukao si se u veličanstvo i krasotu. Obukao si svjetlost kao haljinu, razapeo nebo kao šator. Vodom si pokrio dvorove svoje, oblake si načinio da su ti kola, ideš na kolima vjetrenijem. Činiš vjetrove da su ti anđeli, plamen ognjeni da su ti sluge. Utvrdio si zemlju u temeljima njezinim da se ne pomjesti va vijeke vijekova. Bezdanu kao haljinom odjenuo si; na gorama stoje vode. Od**

prijetnje tvoje bježe, od gromovnoga glasa tvojega teku. Izlaze na gore i silaze u dolinu, na mjesto koje si mu utvrdio. Postavio si među preko koje ne prelaze, i ne vraćaju se da pokriju zemlju (Psalam 104:1-9). Slava i čast u koju se Jehova oblači, to jest, Gospod, označava Božansku istinu (vidi br. 9429); svjetlost u koju se oblači kao u haljinu označava Božansku istinu kakva je u nebu i u crkvi; da je ova istina označena svjetlošću u Reči, vidi što je navedeno gore (br. 9429); dvorovi (klijeti) koje si pokrio vodama označavaju društva u nebu; vodama se označavaju istine (br. 2702,3958,3424,9323); oblaci od koji su napravio kola svoja označavaju istine iz kojih je doktrina (br. 5321,8215); zemlja koju si utvrdio da se ne pomjera označava crkvu (da zemlja u Reči označava crkvu, vidi ono što je navedeno gore, br. 9325); temelj koje si postavio označavaju istine u posljednjem, kao što su one u Reči u njenom doslovnom smislu; otuda se kaže da se ne će pomjeriti u vijek vijeka; bezdana koju si pokrio kao haljinom označava spoljašnju istinu za prirodnog čoveka (br. 6431,8278). Iz ovoga je jasno šta se označava sa postavio si među preko koje ne prelaze, naime, da je to posljednje u Božanskoj istini, u čemu se završavaju unutrašnje stvari, i na kojima se temelje i počivaju, kao što je gore rečeno.

9434. *I slava Jehovina bješe po viđenju kao oganj koji sažiže navrh gore pred sinovima Izrailjevim.* Da ovo označava Božansku istinu u nebu samom, koja blista zbog dobra ljubavi, ali koja pozleđuje i pustoši one koji su u njenom spoljašnjem smislu odvojeno od unutrašnjeg, vidi se iz značenja *po viđenju (izgledu) kao oganj (slava) Jehovina*, a to je kako izgleda Božanska istina koja proističe od Gospoda (da *po viđenju (po izgledu)* ovde označava izgled pred očima, jasno je; da *slava (oganj) Jehovina* označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda, vidi br. 9429); iz značenja *ognja*, što je ljubav i oba smisla (vidi br. 4906,5215,7324), ovde Božanske ljubavi same; iz značenja *navrh gore*, što je najdublje nebo, jer *Gora Sinajska* označava nebo (br. 9420,9427), i svojim najvišim vrhom, označava najdublje (9422); iz značenja *sažiže*, što je izgoreti, a to je povrediti i opustošiti; i iz reprezentacije *sinova Izrailjevih*, a to u oni koji su u spoljašnjim stvarima odvojeno od unutrašnjih, kao što je često gore pokazano. Iz svega ovoga se može videti da se sa *po viđenju slava Jehovina bješe kao oganj navrh gore* označava Božanska istina u nebusamom, koja blista zbog dobra ljubavi; i da je ona kao

oganj koji sažiže očimasinova Izrailjevih, to označava da ona povređuje i pustoši kod onih koji su u spoljašnjem odvojeno od unutrašnjeg./2/ Ovde je slučaj ovakav. Postoje dve ljubavi apsolutno suprotne jedna drugoj – nebeska ljubav, i paklenska ljubav; nebeska ljubav je ljubav ka Gospodu i ljubav prema bližnjemu, dok je paklenska ljubav ljubav prema sebi i ljubav prema svetu. Oni kod kojih vlada paklenska ljubav, ti su u paklu; dok oni kod kojih vlada nebeska ljubav, ti su u nebu. Jer je ljubav sami čovekov život, jer bez ljubavi apsolutno nema života; jer od ljubavi svako ima toplinu i vatru svoga života. Da bez životne topline i vatre nema života, očito je. Iz ovoga sledi da kakva je ljubav, takav je život; stoga kakva je ljubav, takav je i čovek; pa stoga iz svoje ljubavi svako može da zna da li je nebo u njemu, ili pakao. Ljubav je kao oganj ili kao plamen u čoveku, ona je doista, kao što je već rečeno, životna vatra ili plamen; a vera je kao svetlost od te vatre, ili od toga plamena, i ona je doista svetlost koja osvetljava unutrašnje njegovog razuma. Iz ovoga je tako isto jasno kakva je svetlost od koje oni koji imaju veru a koji su u paklenskoj ljubavi. (Da iz ove vatre potiče persuazivna vera, koja u sebi nije vera, nego persuazija (ubeđenost), radi sebe i radi sveta; da je slučaj takav, vidi br. 9363-9369). *(prim. prev. persuazivna vera je vera u obmanukoja je vođena ljubavlju prema sebi i svetu, a koja je zasnovana na tumačenju doslovnog smisla na takav način da to pomaže tumaču čoveku da ostvari svoj sebični cilj, kao ne primer kada neko veruje da je opravdano nekoga ubiti i prisvojiti njegovo bogatstvo zato što Reč kaže da je lakše kamili proći kroz iglede uši nego li bogatašu ući u carstvo nebesko)*. U crkvi ovih dana, duhovni život, koji je večni život, smatra se da se sastoji u veri samoj, naime, u veri bez dobara nebeske ljubavi; ali iz onoga što je rečeno, svako može da vidi prirodu takvog živiota./3/ Sada će se kazati kakav je slučaj sa Božanskom vatrom, koja je Božanska ljubav, kod onih koji su u nebeskoj ljubavi; i kako je s onima koji su u paklenskoj ljubavi. Kod onih koji su u nebeskoj ljubavi, Božanska vatra ili ljubav neprekidno stvara i obnavlja unutrašnje u volji, i neprestano osvetljava unutrašnje razuma. Ali kod onih koji su u paklenskoj ljubavi, Božanska vatra ili ljubav neprekidno povređuje i pustoši. Razlog je to što kod ovih potonjih, Božanska ljubav pada u suprotno, čime se ona razara; jer se pretvara u vatru ili ljubav prema sebi i svetu, stoga u prezir prema drugima u upoređenju sa sobom, i u neprijateljstvo prema onima koji toj osobi nisu naklonjeni, stoga se pretvara u mržnje, osvete, i na kraju u

okrutnosti. Zbog ovoga je bilo to da je pred očima sinova Izrailjevih vatra od Jehove izgledala kao da razara i sažiže; pošto su oni bili u ljubavi prema sebi i svetu, jer su bili u spoljašnjim stvarima odvojeno od unutrašnjih./4/ Da je za njih ova vatra bila nešto što razara i izgara, vidi se i na drugim mestima, kao kod Mojsija:*A vi kad čujete glas iz tame, jer gora ognjem goraše, pristupiste k meni, svi glavari od plemena vaših i starješine vaše, i rekoste: gle, pokaza nam Jehova Bog naš slavu i veličinu svoju, i čusmo glas njegov isred ognja; danas vidjesmo gdje Bog govori sa čovjekom, i čovjek osta živ. Pa sada zašto da pomremo? jer će nas spaliti onaj oganj veliki, ako jošte čujemo glas Jehove Boga svojega, pomrijećemo (Zak. Povovljeni 5:23-25)*(Vidi šta je pokazano u br. 6832,8814,8819, i da je onaj narod bio takvoga karaktera, u br. 9380)./5/ Ognjem koji proždire i na drugim mestima u Reči označava se pustošenje, i to se odnosi na zločeste; kao u sledećim odlomcima:*Dan Jehovin ide, jer je blizu. Dan, kada je mrak i tama, dan, kada je oblak i magla; kako se zora razastire povrh gora, tako ide narod velik i silan, i kakvoga nije bilo od kada je vijeka niti će ga poslije biti od koljena do koljena. Pred njim proždire oganj, a za njim pali plamen; zemlja je pred njim kao vrt Edenski, a za njim pustinja pusta, ništa ne će uteći od njega (Joilo 2:1-3). Jehova će pustitida se čuje slava glasa njegova, i pokazaće kako maše rukom svojom i ljutijem gnjevom i plamenom ognjenijem koji proždire (Isa. 30:30). Grješnici u Sionu uplašice se, drhat će spopasti licemjere, i reći će: ko će od nas ostati od ognja koji proždire, ko će ostati kod vječne žege? (Isa. 33:14). Jehova nad vojskama pohodiće ga gromom i trusom i hukom velikom, vihorom i burom i plamenom ognjenijem koji proždire (Isa. 29:6). I što ostane pašće od mača, i uzeće sinove tvoje i kćeri tvoje, i što ostane proždrijeće oganj (Jezekilj 23:25).* U ovim odlomcima oganj koji proždire označava vatru požuda koje se podižu iz ljubavi prema sebi i svetu, jer je to vatra koja izgara čoveka, i koja pustoši crkvu. Sve je ovo bilo pretstavljeno ognjem pred Jehovom, koji je pogubio sinove Aronove, Nadaba i Abihu-a, jer su bili stavili tuđu vatru (kad) u kadionice (Levitska 1:1-2). *Stavljati tuđi oganj ukadionice* označava ustanoviti bogoštovanje iz neke druge ljubavi nego što je nebeska ljubav (da je takva vatra označava ljubav prema sebi i svetu, i svaku požudu koja iz njih izvire, vidi br. 1297,1861,5071,5215,7575,9141).

9435. *I Mojsije uđe usred oblaka.* Da ovo označava Reč u spojašnjem smislu, vidi se iz reprezentacije *Mojsija*, što je Reč, ovde Reč u spoljašnjem smislu, jer se kaže da je ušao *usred oblaka*, a *oblakom* se označava spoljašnji smisao Reči. (Da *Mojsije* označava Reč, vidi br. 9414; i da *oblak* označava spoljašnji smisao, br. 9430.) Da je Mojsije ostao šest dana na vrhu gore, ikad je viknuo na sedmi dan, ušao je u oblak kad se popeo na goru, ovo se desilo kako bi on predstavljao posredno, ili ono što posreduje između naroda i Gospoda, u skladu s onim što je rečeno gore (br. 9414). Ovako su opisani koraci uspona od naroda ka Gospodu. Kad se na kraju popeo na goru, tek je onda predstavljao ono što je sveto u spoljašnjem u Reči, a to je ono što posreduje; jer ova gora predstavlja nebo, gde je svetost. Ipak, on je bio pripušten samodo prvoga praga neba, gde prestaje ono što je sveto u spoljašnjem Reči. Koliko je daleko bio pripušten, pokazao mi je jedan duh, koji se video u gornjem delu lica sve do brada u svetlosti neba, dok je u drugom delu /lica/, uključujući i bradu, kao i celo telo, bilo u oblaku. Ovime je bilo pokazano koliko je predstavljao sveto spoljašnje, a to je ono što posreduje. Šest dana, dok je Mojsije bio na krajevima (obroncima) gore, označavali su stanje istine, a sedmi dan, kada se uspeo na goru, predstavljao je stanje dobra (u skladu s onim što je rečeno gore, br. 9431, 9432). Razlog je to što kod onih koji se preporučuju od Gospoda, postoje slični stepeni uspona od sveta ka nebu; na taj se način čovek uzdiže od spoljašnjih prema unutrašnjim stvarima, jer se uzdiže od prirodnog čoveka, koji je u spoljašnjim stvarima, ka duhovnom čoveku, koji je u unutrašnjim stvarima. Ovakvo je uzdizanje bilo predstavljeno i Mojsijem kada je predstavljao sveto spoljašnje, koje posreduje; jer je sveto spoljašnje u Reči ulazak u stanje dobra, stoga u nebo (*prim. prev. čovek je u svetom spoljašnjem onda kada veruje i oseća svetost spoljašnjeg smisla Reči*).

9436. *I pope se na goru.* Da ovo označava uzdizanje u nebo, vidi se iz značenja *popeti se*, što je uzdizanje prema unutrašnjim stvarima (vidi br. 3084, 5817, 6007); i iz značenja *Gore Sinajske*, što je nebo gde je Božanska istina u svetlosti (o kojoj gore, br. 9420, 9427).

9437. *I osta Mojsije na gori četrdeset dana i četrdeset noći.* Da ovo označava ono što je potpuno u pogledu poučavanja i influksa, vidi se iz značenja *četrdeset*, a to je ono što je potpuno i kompletno. Da *četrdeset* označava ono što je potpuno ili

kompletno, je stoga što *četiri* označava ono što je puno (vidi br..9103), a na sličan način i deset, br. 3107,4638), a broj *četrdeset* se dobija kada se broj *četiri* pomnoži sa brojem *deset*. Jer pomnoženi brojevi označavaju isto što i prosti brojevi koji su se množili (br. 5291,5335,5708,7973). (Da svi brojevi u Reči označavaju realne stvari, vidi br. 575,3252,4264,4495,5265,6175.) Zbog ovoga je Mojsije bio na gori četrdeset dana i četrdeset noći. Da *četrdeset* ovde označava ono što je kompletno u odnosu na poučavanje i influks, vidi se iz onoga što sledi u poglavljima 25 i 32, u kojima su nabrojane sve stvari u kojima je bio poučavan, akoje su bile kovčeg, Aron, urim i tumim, i žrtve. Da *četrdeset* označava ono što je kompletno i u pogledu influksa, je stoga što od ovoga vremena Mojsije počinje da pretstavlja sveto spoljašnje u Reči, koje posreduje između Gospoda i naroda; a posredovanje se ostvaruje uz pomoć influksa preko ovoga svetog spoljašnjeg u reprezentative u kojima je bio narod (vidi br. 9419)./2/ Pošto je *četrdeset* označavalo ono što je potpunu ili kompletno, stoga je Mojsije ostao na Gori Sinajskoj ne samo u ovoj prilici, nego u još jednoj *četrdeset dana i četrdeset noći* (Izlazak 34:28; Zak. Ponov. 9:18,25;10:10). I iz ovoga razloga sinovi Izrailjevi lutali su pustinjom *četrdeset godina*, kao što se kaže, sve dok to pokoljenje nije nestalo (Brojevi 14:33.34;32:13). Iz istog razloga Jona je rekao Ninivljanima da će *grad biti srušen kroz četrdeset dana* (Jona 3:4). I zbog toga je proroku naloženo *da spava najjednoj strani kako bio ponio bezakonja doma Judina za četrdeset dana* (Jezekilj 4:6). Iz ovoga razloga se kaže o Egiptu da u njemu *ne će niko živjeti za četrdeset godina, i da će poslije toga vremena biti sakupljeni iz mnogih naroda* (Jezek. 29:11-13). Iz istoga razloga je *dažd padao na zemlju*, tako da je došlo di potopa, *četrdeset dana i četrdeset noći* (Postanje 7:4,12,17). Iz ovoga je jasno zašto je bilo zapovedeno da se kazni sa četrdeset udaraca (šiba); jer *četrdeset udaraca* je označavalo puninu. Iz ovoga se vidi i šta je označeno u proročkoj pesmi Deborinoj i Barakovoj, *da nije bilo štita ili koplja među četrdeset tisuća u Izrailju* (Sudije 5:8). *Četrdeset tisuća u Izrailju* označava puninu. Iz ovoga se vidi i zašto je Solomonov hram bio *četrdeset stopa dug* (1 o Carevima 6:17); na sličan način opisuje se i novi hram kod jezikilja (41:2); jer se *hramom*, u najvišem smislu, označava Gospod; u unutrašnjem smislu, nebo i crkva; pa stoga *četrdeset* označava ono što je kompletno u odnosu na reprezentaciju; na sličan način i u drugim odlomcima.

O ZEMLJAMA U ZVEZDANOM NEBU; I NJIHOVIM STANOVNICIMA,
DUHOVIMA I ANĐELIMA.

9438. Oni koji su u nebu mogu govoriti i biti u društvu s anđelima i duhovima, ne samo sa zemalja u ovom zvezdanom sistemu, nego i s onima koji su sa zemalja u svemiru izvan ovoga sistema; i ne samo sa duhovima i anđelima otuda, nego i sa samim stanovnicima tamo, čije je unutrašnje otvoreno tako da mogu da čuju one koji govore iz neba. Isto je moguće i čoveku dok živi u svetu, kome je dato od Gospoda da govori s duhovima i anđelima; jer u pogledu svog unutrašnjeg, čovek je duh i anđeo, gde mu telo koje nosi okolo u svetu samo služi za delatnosti u ovoj prirodnoj ili zemaljskoj sferi, koja je poslednja (sfera)./2/ Ali nikome nije dopušteno da govori s duhom ili s anđelom, osim ako je takvoga karaktera da može da bude u društvu s njima u pogledu vere i ljubavi; a ne može da bude snjima u društvu, osim ako ima veru u Gospodai ljubav ka Gospodu, jer se čovek povezuje preko vere u njega, stoga preko istina doktrine, i preko ljubavi ka njemu; a kadase poveže snjim, on je bezbedan od napada zlih duhova koji su iz pakla. Kod drugih, unutrašnje se ne može otvoriti, jer oni nisu u Gospodu./3/ To je razlog da je u ove dana malo kome dato da govori i da bude u društvu s anđelima. Puni dokaz za ovo je to što se u naše vreme skoro ne veruje u postojanje duhova i anđela, a još manje da su oni kod svakoga čoveka, i da je preko njih čovek povezan preko neba sa Gospodom. A još se manje veruje da kad čovek umre, u pogledu njegovog tela, on živi kao duh, u ljudskom obliku kao i pre.

9439. Pošto kod većine u crkvi u ove dane nema vere u život posle smrti, a malo ima vere i u nebo, ili u to da je Gospod Bog neba i zemlje; stoga je unutrašnje moga duha bilo otvoreno od Gospoda, kako bih mogao, dok sam u telu, ne samo da s njima /s duhovima i anđelkima/ da govorim, nego i da tamo vidim zapanjujuće stvari, i da iste opisujem; da ne bi kasnije ljudi rekli, Ko nam je došao iz neba, irekao da ono postoji, i šta je tamo? Ali neka se zna da oni koji prethodno poriču nebo i pakao, i život posle smrti, da će se oni utvrdili u tome /neverovanju/, i da će i dalje odricati; jer je lakše učinii gavrana belim nego ubediti takve da veruju, koji su jednom u srcu odbacili veru. Ali neka stvari koje su do sada

pokazane o nebi i paklu i životu posle smrti budu za one koji kojih je malo, a koji su u veri. Da se ostalimogli dovesti do nekog priznavanja, bilo mi je dato da iznesem stvari koje su prijatne i privlačne čoveku koji želi da stekne znanje; a sada će to biti o zemljama u svemiru.

9440. Onaj ko nije upoznat sa tajnama neba, može da pomisli da je to nemoguće videti zemlje koje su tako udaljene, i dati neki izveštaj o njima služeći se čulima. Ali on treba da zna da su u svom prvom uzroku i poreklu , prostori i razdaljine, pa stoga i kretanja, koja se pokazuju u duhovnom svetu, da su promene stanja unutrašnjeg /u čoveku ili duhu/ i da se kod duhova i anđela pokazuju u skladu tim promenama; i da se pomoću tih promena anđeli i duhovi mogu premestiti s jednog mesta na drugo, i sa jedne zemlje na drugu, čak i na zemlje koje su na kraju svemira. Tako može i čovek u pogledu svoga duha, dok njegovo telo ostaje na svome mestu. Tako je bilo i sa mnom, jer po Gospodovoj Božanskoj milosti i meni je bilo dato da budem u društvu s duhovima kao duh, a u isto vreme s ljudima kao čovek. (Da su u nebu prostori i rastojanja, pa stoga i kretanja, izgledi koji su posledica promene stanja unutrašnjeg, vidi br. 5605). Čulni čovek ne može ovo da shvati da u pogledu svog duha, čovek može da se prenese (prevede) na ovaj način, jer je ovakav čovek u prostoru i vremenu, i meri svoja kretanja u skladu s ovima.

9441. Svako može da vidi da ima mnogo svetova, iz činjenice da se toliko mnogo zvezda pakazuju u svemiru, i da učeniljudi u svetu kažu da je svaka zvezda kao sunce na svome sopstvenom mestu, i da ostaje utvrđena kao što i sunce naše zemlje što ostaje na svome mestu, i da razdaljina čini da izgleda u malom obliku kao zvezda; stoga da, kao sunce našega sistema, ono ima planete koje se okreću oko njega, koje su zemlje. Jer čega radi bi inače postojalo ovako veliko nebo sa toliko mnogo zvezda? Jer cilj stvaranja svemira je čovek, kako bi od čoveka moglo da nastane anđeosko nebo. Ali šta bi čovečanstvo i anđeosko nebo sa jedne jedine zemlje bilo za beskonačnog stvaraoca, za kojega hiljade zemalja, čak, desetine hiljada, ne bi bile dosta? Proračun je napravljen, kad bi bilo u svemiru jedan milion zemalja, i na svakoj zemlji tri stotine miliona ljudi, i dve stotine pokolenja u šest hiljada godina, i kada bi svakome čoveku bio dodeljen prostor od tri kubna lakta, zbir toliko mnogo ljudi u jednoj masi ne bi zauzeo prostor ravan hiljaditom delu ove zemlje; tako ni prostor jednog Jupiterovog ili Saturnovog

pratioca; što bi bio prostor u svemiru tako mali da se ne bi ni video golim okom. I šta bi to bilo za stvaraoca svemira, kojemu ceo svemir, kad bi bio tako ispunjen, ne bi bio dovoljan; jer on je beskonačan. Govoreći o ovome predmetu s anđelima, oni rekoše da oni imaju sličnu ideju o tome kako je mali broj ljudske rase u odnosu na beskonačnost stvaraoca; ali da oni ne misle od prostora, nego od stanja; i da u skladu s tom idejom, uzevši da bi broj zemalja bio mnogo mirijada kaliko bi se mnoglo zamisliti, to bi bilo skoro ništa za Gospoda; osim toga, da anđeokso nebo, za koje je ljudska rasa semenište, korespondira svim stvarima koje su u čoveku; ida se takvo nebo ne može izgraditi od jedne zemlje, nego samo od bezbroj zemalja.

9442. Ali o zemljama u zvezdanom nebu, nešto će se reći u onome što sledi, iz samoga iskustva; iz čega će se videti kako sam često bio preveden (prenesen) tamo u mome duhu; dok je moje telo ostajalo na svome mestu.

KRAJ SEDMOG TOMA ORIGINALNOG LATINSKOG DELA

Izlazak 25 (Exodus)

DOKTRINA O LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU I VERI

9443. Sada će se govoriti o oproštenju greha.

9444. Grehovi koje počini čovek, ukorenjuju se u njegov sami život, i čine ga, pa stoga niko se od njih ne oslobađa ako ne primi novi život od Gospoda, a što se izodi preporodom.

9445. Da sam od sebe čovek ne može čini ono što je dobro i da misli ono što je istinito, nego samo od Gospoda, vidi se kod Jovana: *Čovek ne može ništa da učini ako mu nije dato iz neba (Jovan 3:27). Onaj koji ostane u meni, i ja u njemu, taj rađa mnogi rod; jer bez mene ne možete ništa učiniti (Jovan 15:5).* Iz ovoga je očito da niko ne može nikoga odvojiti od grehova, osim sam Gospod.

9446. Gospod se neprekidno uliva u čoveka (utiče u čoveka) s dobrom ljubavi i s istinama vere; ali ove se različito primaju; pošto se primaju na jedan način od

jedne osobe, a na drugi od druge; od onih koji su se preporodili, primaju se dobro; ali od onih koji ne dopuštaju da budu preporođeni, one se primaju loše.

9447. One koji su preporođeni, njih Gospod neprestano održava u dobru vere i ljubavi, i oni se tada uzdržavaju od zala i obmana. A oni koji ne dopuštaju da ih Gospod preporodi, injih Gospod uzdržava od zla i drži u dobru, jer dobro i istina neprekidno se ulivaju od Gospoda kod svakoga čoveka; ali ljubavi, u kojima je, naime, ljubav prema sebi i svetlu, stoje na putu, i okreću influks dobra u zlo, a istine u obmanu.

9448. Iz ovoga je očito šta je oprostjenje grehova. Oprostjenje od grehova je biti u stanju od Gospoda da se čovek drži o dobru ljubavi i u istinama vere, i da se uzdržava od zala i obmana. A kloniti se zla i obmane, i osećati osdvratnost prema ovima, to je tada pokajanje. Ali ovo je moguće samo kod onih koji, preko preporoda, prime novi život od Gospod; jer ove stvari pripadaju novome životu.

9449. Znakovi da su grehovi oprošteni su sledeći. Uživanje se oseća dok be klanja Bogu radi Boga; i u tome da se bude od koristi blišnjemu radi samog blišnjeg, stoga u činjenju dobra radi dobra i u verovanju istine radi istine. Postoji odbojnost prema zaslugi za sve što pripada ljubavi prema blišnjem i veri. Zla, kao neprijateljstva, nemilosrdnost, preljube, jednom rečju stvari koje su suprotne Bogu i blišnjemu, to jest, sve stvari protivu Boga i blišnjega, odagone se i prema njima se oseća odvratnost.

9450. Ali znakovi da grehovi nisu oprošteni su sledeći. Bogu se ne klanja radi Boga; i blišnjemu se ne služi radi blišnjega; stoga se dobro ne čini i istina se ne govori radi dobra i istine, nego sebe radi i sveta radi. Postoji želja da se prizna zasluga za dela; oseća se uživanje u zlima, kao što su neprijateljstva, mržnja, osveta, okrutnost, preljube; a svete stvari crkve se preziru, i u srcu se odriču.

9451. Kada se gresi oprostite, veruje se da se oni brišu i operu kao vodom prljavština. Međutim, oni ostaju u čoveku; a da se kaže da se *brišu*, to je zbog izgleda kada se čovek od njih uzdržava.

9452. Gospod preporuča čoveka iz Božanskemilosti. Ovo se radi od detinjstva do kraja života u svetlu, a posle u večnosti. Dakle, to je zbog Božanske milosti da

Gospod uzdržava čoveka od zala i obmana, i da ga vodi k istinama vere i dobrima ljubavi, a posle da ga u ovim i drži. A posle ovoga, on ga uzdiže , po Božanskoj milosti, k sebi u nebo, i činiga srećnim. To sesve naziva oprostjenjem grehova iz milosti. Oni koji veruju da se gresi oprašta na neki drugi način, sasvim se varaju; jer to bi bilo otsustvo milostivideti mnoštvo ljudi u paklovima, i ne spasiti ih, kad bi se to moglo učiniti na bilo koji drugi način. A Gospod je molost sama, i ne hoće smrt nikome, nego hoće da svako živi.

9453. Sledstveno, oni koji odbijaju da budu preporođeni, to jest, koji ne dopuštaju da ih se uzdržava od zala i obmana, otklanjaju i odbacuju od sebe ove Gospodove milosti. Stoga je to krivnja čovekova ako ne može da se spasi.

9454. Ovo je ono što je označeno kod Jovana: *A koji ga primiše, dade m vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo. Kojise ne rodiše od krvi, ni od voljetjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga (Jovan 1:12-13).* *od krvi* označava one koji se protive dobrima vere i ljubavi prema bližnjem; *od voljetjelesne* označava one koji su u zlima od ljubavi prema sebi i svetu; *od volje muževlje* označava one koji su u obmanama otuda izvedenim; a *biti rođen od Boga* označava biti preporođen. Da niko ne može doći u nebo ako nije nanovo rođen, uči se kod istoga: Zaista, zaista vam kažem: Osim ako se nanovo ne rodi, on ne može vidjeti carstva Božijega. Daista, doista, kažem vam: Osim ako se rodi od vode i od duha, ne može ući u carstvo Božije (Jovan 3:3,5); *biti rođen od vode* označava preko istina vere; *biti rođen od duha* označava preko dobra ljubavi. Iz svega ovoga sada semože videti ko su oni čiji se grehovi praštaju ;i ko su oni čiji se grehovi ne praštaju.

IZLAZAK (Exodus)25.

1. I Jehova reče Mojsiju govoreći:

2. Reci sinovimalzrailjevim da mi skupe prilog: od svakoga ko drage volje da uzmeti prilog meni.

3. A ovo je prilog što ćete uzimati od njih: zlato i srebro i mjed,

4. *I porfiru i skrlet i crvac i tanko platno i kostrijet.*
5. *I kože ovnujske crvene obojene, i kože jazavčje, i drvo sitim,*
6. *Ulje za vidjelo, i ulje za pomazanja i za mirisni kad,*
7. *Kamenje onihovo i kamenje za ukivanje na oplećak i naprsnik.*
8. *I neka mi načine svetinju, da među njima nastavam.*
9. *Kao što ću ti pokazati sliku od šatora i sliku od svijeh stvari njegovijeh, tako da načinite.*
10. *Neka načine kovčeg od drveta sitima, u dužinu od dva lakta i po, i u visinu od podrug lakta. (podrug ili lakat i po).*
11. *I pokuj ga čistim zlatom, iznutra i spolja pokuj ga; i ozgo mu načini zlatan vjenac unaokolo.*
12. *I salij mu četiri biočuga od zlata, i metni mu ga na četiri ugla, da mu s jedne strane budu dva biočuga, i s druge strane dva biočuga.*
13. *I načini poluge od drveta sitima, i okuj ih u zlato.*
14. *I provuci poluge kroz biočuge s obje strane kovčega, da se o njima nosi kovčeg.*
15. *U biočuzima na kovčegu neka stoje poluge, da se ne vade iz njih.*
16. *Pa u kovčeg metni svjedočanstvo, koje ću ti dati.*
17. *I načini zaklopac od čistoga zlata, u dužinu od dva lakta i po, a u širinu podrug lakta (lakat i po).*
18. *I načini dva herubima zlatna, jednostavne ih načini, na dva kraja zaklopcu.*
19. *I načini herubima jednog na jednom kraju a drugoga herubima na drugom kraju; na zaklopcu načinite dva herubima na oba kraja.*
20. *I neka herubimi rašire krila u vis da zaklanjaju krilima zaklopac, i neka budu licem okrenuti jedan drugome, prema zaklopcu neka su okrenuta lica herubima.*

21. *I metnućeš zaklopac ozgo na kovčeg, a u kovčeg ćeš metnuti svjedočanstvo, koje ću ti dati.*
22. *I tu ću se sastajati s tobom i govoriću ti ozgo sa zaklopca između dva herubima, koji će bitina kovčegu od svjedočanstva, sve što ću ti zapovjediti za sinove Izrailjeve.*
23. *Načini i sto od drveta sitima, u dužinu od dva lakta, a u širinu od jednoga lakata, a u visinu od podrug lakta.*
24. *I pokuj ga čistim zlatom, i načini mu vijenac zlatan u naokolo.*
25. *I načini mu oplatu u naokolo s podlanice, i načini zlatan vijenac oko oplate.*
26. *I načini mu četiri biočuga od zlata, i metni mu te biočuge na četiri ugla koji će mu biti kod četiri noge.*
27. *Po oplatom neka budu biočuzi da u njima stoje poluge da se nosi sto.*
28. *A poluge načini od drveta sitima, i okuj ih zlatom da se o njima nosi sto.*
29. *I načini mu zdjele i čaše i vijedra i kutliće, kojima će se preljevati, i načinićeš ih od čistoga zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom.*
30. *I metaćeš na sto hljebove, da su postavljeni svagda preda mnom.*
31. *I načini svjetjak od čistoga zlata, jednostavan neka bude svjetnjak; stup i grane i čašice, jabuke i cvjetovi neka budu u njega.*
32. *I čest grana neka mu izlazi sa strana, tri grane s jedne strane svjetnjaka, , a tri grane s druge strane svjetnjaka.*
33. *Tri čašice od badema neka budu na jednoj strani i jabuka i cvijet na drugoj strani; tako neka bude na šest grana što izlaze iz svjetnjaka.*
34. *I na samom svjetnjaku neka budu četiri čašice kao badem i jabuke i cvjetovi.*
35. *Jedna jabuka pod dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka po druge dvije grane što izlaze iz njega; tako će biti pod šest grana što će izlaziti iz svjetnjaka.*

36. *Jabuke i grane njihove iz njega neka izlaze; sve jednostavno od čistoga zlata.*

37. *I načinićeš mu sedam žižaka, i palićeš ih da svijetle sa svake strane.*

38. *I usekači i spremice za gar neka budu od čistoga zlata.*

39. *Od talanta čistoga zlata neka bude načinjen sa svijem tijem spravama.*

(prim. prev. Autor ne navodi stih 40 koji postoji u drugim prevodima)

40. *I gledaj, te načini sve ovo po slici koja ti je pokazana na gori.*

SADRŽAJ.

9455. U ovome se poglavlju opisuje prilog koji se skupljao za šator, za stolove u njemu, kao i za odeću Aronovu; tako isti (opisuje se) gradnja kovčega, stola sa hlebovima, i svetnjaka; kojima su bila predstavljena neba u kojima je Gospod, kao i sve duhovne i nebeske stvari koje su tamo od Gospoda. Samim čatorom bilo je predstavljeno nebo samo; kovčegom u njemu, najdublje nebo; svedočanstvom ili zakonom u kovčegu, Gospod; hlebovima na stolu kao i svetnjacima, nebeske stvari; a Aronovom odećom, duhovne stvari, koje su od Gospoda u nebima.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9456. Stihovi 1-2. *1. I Jehova reče Mojsiju govoreći: 2. Reci sinovima Izrailjevim da mi skupe prilog: od svakoga ko drage volje da uzmeti prilog meni.* *1. I Jehova reče Mojsiju govoreći, označava poučavanje o svetm stvarima neba koje su trebale da budu predstavljene; 2. Reci sinovima Izrailjevim, označava reprezentativ crkve; da mi skupe prilog, označava unutrašnje stvari bogoštovanja koje je trebalo predstaviti, a koje se stvari zahtevaju; od svakoga ko drage volje, označava da sve stvari treba da budu iz ljubavi pa stoga iz slobode (da budu učinjene dragovoljno), da uzme prilog meni, označava stvari koje se zahtevaju kod bogoštovanja.*

9457. *I Jehova reče Mojsiju govoreći.* Da ovo označava poučavanje o svetim stvarima neba koje je trebalo predstavljati, vidi se iz onoga što sledi; jer se sa

Jehova reče Mojsiju označavaju svete stvari neba koje su trebale da budu predstavljene. Jer među Izrailjskim narodom ustanovljena je crkva u kojoj je trebalo da budu predstavljene u spoljašnjoj formi nebeske stvari dobra ljubavi i duhovne stvari dobra i istinevere, kakve su u nebu, i kakvemora da budu i u crkvi. Iz ovoga je jasno se sa *Jehova reče* označava poučavanje o svetim stvarima neba koje su trebale da budu predstavljene. A pošto su stvari koje slede pretstava nebeskih i duhovnih stvari koje su u nebima od Gospoda, biće rečeno šta je to reprezentativna crkva, i zašto je bila ustanovljena./2/ Postoje tri neba: najdubljeili treće; srednje ili drugo; i poslednje ili prvo: U najdubljem vladadobro ljubavi prema Gospodu; u srednjem nebu, dobro ljubavi prema bližnjemu; a u poslednjem nebu su predstavljene stvari koje se misle, govore, i nastaju u sredjem i najdubljem nebu (nebima). Reprezentativi u ovomenebu su bezbrojni, a sastoje se od rajskih vrtova, bašta, šuma, polja, planina, i dolina; kao i gradova, palata, kuća; kao i stada, i čopora, životinja i ptica mnogih vrsta, pored velikog broja drugih stvari. Ove se stvari pokazuju pred očima anđeoskih duhova tamo jasnije nego što se slične stvari vide i svetlosti podneva na zemlji; a zadivljujući je reći, opažaju se i njihova značenja./3/Ovakve su se stvari pokazivale i prorocima kada je njihov unutrašnji vid bio otvoren, a koji je vid njihovoga duha; kao konji Zahariji (Zah. 6:1-8); životinjekoje su bili herubimi ,a posle novi hram sa svim što mu pripada, Jezikilju (Jezik. 1: 9-10, 40-48); svetnjak, prijestoli, životinje koje su bile i herubimi, konji, novi Jerusolim, i mnoge druge stvari, Jovanu, kao što je opisano u Otkrovenju. Na sličan način konji i ognjena kola momku Jelisijevom (2 o Carevima 6:17). Stvari kao ove pojavljuju se neprestano u nebu pred očima duhova i anđela, i one su prirodne forme u kojima se završavaju unutanje stvari neba, i u kojima se one otlikavaju, i tako pCrkva je reprezentativna onda kada retstavljaju pred samim očima. Ove su stvari reprezentativi (pretstave)./4/Crkva je reprezentativna onda kada su unutrašnje stvari ljubavi i vere u Gospoda predstavljene formama vidljivim u svetu; kao u ovome poglavlju i u sledećem, kovčegom, sjedištem milosti, herubimima, stolovima, svetnjakom, i drugim stvarima u šatoru. Jer je ovaj šator bio tako sačinjen da pretstavlja tri neba i sve stvari u njima; tako je kovčeg, u kome je bilo svedočanstvo, predstavljao je najdublje nebo i Gospoda samog u njemu. Zbog čega je njegova forma pokazana Mojsiju na gori, Jehova je tada rekao da treba da mu *načine svetnju, kakobi među njima nastavao* (stih 8).

Svako ko može donekle da misli na unutrašnji način, može da opazi da Jehova nije mogao nastaviti u šatoru, nego u nebu; i da se ovaj šator ne bi mogao nazvati svetinjom osim ako se to nije odnosilo na nebo, i na nebeske i duhovne stvari u njemu: Pomislite, šta bi to bilo za Jehovu, Tvorca neba i zemlje, da nastava u malome staništu od drveta, obloženim zlatom i okruženim zavesima, osim ako se time ne predstavljaju nebo i stvari neba./5/ Jerse predstavljene stvari zaista i pokazuju u nebu u sličnoj formi u najnižem ili prvom nebu pred očima duhova koji su tamo; dok se u višim nebima opažaju unutrašnje stvari koje su predstavljene, a koje su, kao što je rečeno, nebeske stvari ljubavi prema Gospodu, i duhovne stvari vere u Gospoda. Takve su stvari koje su ispunjavale nebo kada je Mojsije, skupa s narodom, bio u svetom spoljašnjem, i kada su se klanjali (obožavali) ovaj šator kao stanište Jehove samoga. Iz ovoga se vidi šta je reprezentativ (pretstava), i da su preko njega nebo i Gospod bili prisutni kod čoveka. (prim. prev. prvo, u najdubjem ili trećem nebo pretstave se OPAŽAJU, što je dublji i savršeniji način prikazivanje istina, dok se u niži nebima istine VIDE ; drugo, u prvom nebu su duhovi koji se pripremaju da ev. postanu anđeli pa se stoga često nazivaju i duhovima-anđelima./6/ Stoga kada je drevna crkva nestala, bila je ustanovljena reprezentativna crkva kod Izrailjskog naroda, kako bi preko ovih reprezentativa postojala povezanost s nebom, tako i Gospoda sa ljudskom rasom; jer bez povezanosti sa Gospodom preko neba, čovek bi nestao. Jer on živi silom ove povezanosti. Međutim, ove reprezentativi su bili samo spoljašnja sredstva povezivanja, pomoću koji je Gospod na zadivljujući način (kao čudom) ostvarivao povezanost s nebom (povezanost s ljudskom rasom) (br. 4311). Ali kada je povezanost i preko ovih stvari prestala, Gospod je došao u svet i otvorio unutrašnje stvari same koje su bile predstavljene, a to su stvari ljubavi i vere u njega. Ove unutrašnje stvari sada povezuju; međutim, u sadašnje vreme jedina stvar koja povezuje je Reč, jer je tako napisana da svaka i sve stvari u njoj korespondiraju, pa stoga i predstavljaju i označavaju Božanske stvari koje su u nebima.

9458. *Reci sinovima Izrailjevim.* Da ovo predstavlja reprezentativnu crkvu, vidi se izreprezentacije sinovalzrailjevih, što je crkva, osobito duhovna crkva (vidi br. 8805,9340), ali ovde reprezentativna crkva, jer se govori o stvarima koje

reprezentuju svete stvari crkve, naime, o kovčegu, sedištu milosti, herubimoma, stolu sa hlebovima, i svetnjaku; a u sledećem poglavlju, o šatoru, odeći Aronovu, oltaru, i žrtvama, što su sve bili reprezentativi. Da se duhovna crkva označavala *sinovima Izrailjevim* je stoga što je ona bila preko njih pretstavljena. (Ali da se kod toganaroda nije mola ustanoviti reprezentativna crkva; negosamo reprezentativ crkve, vidi br. 4281,4288,431,4444,4500,6304,7048,9320). (*prim. prev. po svemu bi se reklo da su reprezentativna crkva i reprezentativ crkve izrazi koji označavaju isto*)

9459. *Da mi skupe prilog.* da su ovome označene unutrašnje stvari bogoštovanja koje su rebale da budu pretstavljene, i da su se zahtevale, vidi se iz značenja priloga, što su stvari koje se zahtevaju kod bogoštovanja, ovde unutrašnje stvari koje su trebale da budu pretstavljene; jer su ovde označene priloženim stvarima za šator, kao što su bili stolovi, svetnjak, kao i odeća Aronova; naime, zlato, srebro, i mjed, porfira, skrlet, platno tanko, kostret, i mnoge druge stvari; kao to se vidi iz njihovih značenja, o kojima se govori u onome što sledi.

9460. *Od svakoga ko drage volje da (od srca da), uzmite prilog.* Da ovo označava da sve stvari treba da budu iz ljubavi, pa stoga iz slobode, vidi se iz značenja *ko drage volje da*, što je iz slobode (slobodno) (da od *volje* ili od *srca* označava ono što je iz ljubavi jer je iz volje, vidi br. 7542,8910,9096; stoga da bogoštovanje mora da bude iz slobode, br. 1947,2880-2881,7349). (*prim. prev. Prilozi se s jedne strane zahtevaju, a s druge treba da se daju iz ljubavi, znači da onaj ko ne daje iz ljubavi nego iz straha da ne bude odvojen, taj se ne klanja Bogu iskreno*).

9461. *Uzmite prilog meni.* Da ovo označava stvari koje se traže kod bogoštovanja, vidi se iz značenja *priloga*, što su unutrašnje stvari koje su potrebne za bogoštovanje, a koje su bile pretstavljene (o čemu gore, br. 9459).

6462. Stihovi 3-73. *A ovo je prilog što ćete uzimati od njih: zlato i srebro i mjed, 4. I porfiru i skrlet i crvac i tanko platno i kostriet. 5. I kože ovnujske crvene obojene, i kože jazavčje, i drvo sitim, 6. Ulje za vidjelo, i ulje za pomazanja i za mirisni kad, 7. Kamenje onihovo i kamenje za ukivanje na oplećak i naprsnik. 3. A ovo je prilog što ćete uzimati od njih, označava da će se ove stvari zahtevati od njih: zlato i srebro i mjed, označava dobro i istinu u opšte; 4. I porfiru, označava istinu; i skrlet,*

označava nebesku ljubav od dobra; *i crvac i tanko platno*, označava istinu izvedenu iz toga; *i kostrijet*, označava dobro iz toga izverdeno; 5. *I kože ovnujske crvene obojene, i kože jazavčje*, označava spoljašnje istine i dobra preko koji se drže zajedno; *i drvo sitim*, označava dobra od zasluge koja su od Gospoda i koja su Gospod sam: 6. *Ulje za vidjelo*, označava unutrašnje dobro koje je u uzajamnoj ljubavi i ljubavi prema bližnjem; *i ulje za pomazanja*, označava unutrašnje istine koje služe za uvođenje dobra; *i za mirisni kad*, označava opažanje koje se može primiti; 7. *Kamenje onihovo i kamenje za ukivanje*, označava duhovne istine i dobra u opšte; *na oplećak i naprsnik*, označava koje reba da služe kao pokrivalo za spoljašnje i unutrašnje nebeske stvari .

9463. *A ovo je prilog što ćete uzimati od njih.* Da ovo označava da će se ove stvari svakako zahtevati, vidi se iz značenja *priloga*, što su stvari koje se zahtevaju (kao gore, br. 9459,9461). Da to označava da će se to svakako zahtevati je stoga što se to ovde kaže po treći put, a ponavljanje podrazumeva nužnost.

9464. *Zlato, i srebro.* Da ovo označava unutrašnje dobro i istinu u opšte, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro, i *srebra*, što je istina (vidi br. 113.1551,6917,8932). Da su označeni dobro i istina, je stoga što se sa *mjed*, koji sledi, označava spoljašnje dobro.

9465. *I mjed.* Da ovo označava spoljašnje dobro, vidi se iz značenja *mjedi*, što je prirodno dobro, ili što je sita stavr, spoljašnje dobro (vidi br. 425,1551). Spoljašnje dobro je dobro spoljašnjeg ili prirodnog čoveka; ali unutrašnje dobro je dobro unutrašnjeg ili duhovnog čoveka.

9466. *I plavog (od plavca, porfire).* Da ovo označava nebesku ljubav od istine, vidi se iz značenja *plavog (porfire, hyacintium)* što je nebeska ljubav od istine. Da *plavac (porfira)* ovo označava, jer zato što ona pripada boji neba, i zato što se tom bojom označava istina koja je nebeskoga porekla, koja je istina od dobra ljubavi prema Gospodu. Ovo dobro vlada u najdubljem nebu, a u srednjem ili drugom nebu se pokazuje pogledu kao profira i kao plavo; dobro samo kao porfira, a istina koja se iz toga izvodi, plavim (plavcem). Jer u drugom životu, i u samom nebu, pojavljuju se najlepše boje, čije je poreklo u dobru i istini. Jer sfere osećanja dobra i istine pokazuju se čulno pred očima anđela i duhova pomoću boja, i posebnim

predmetima koji su obojeni na razne načine. One (sfere) opažaju (osećaju) u nozdrvama i mirisima. Jer sve nebesko, što pripada dobru, i sve duhovno, što pripada istini, pretstalja se u nižim nebima stvarima kao što su one u prirodi, a to zanči samim čulima duhova i anđela koji su tamo. Razlog da se sfere osećanja dobra i istine pretstavljaju vidljivo pomoću boja, je to što su boje modifikacije nebeske svetlosti, stoga inteligencije i mudrosti (vidi br. 4530,4677,4742,4922)./2/ To je razlog da su među stvarima priloženim za šator, i za Aronove haljine, bile plavac, porfira, crvac i kostret; jer je šatorom bilo predstavljeno Gospodovio nebo, a stvarima od kojih je bio sagrađen i povezan, bile su predstavljene nebeske i duhovne stvari koje pripadaju dobru i istini; na sličan način i Aronovom odećom (br. 9457). Ovo je razlog zašto je zaves, unutar kojega je bio kovčeg svedočanstva, bio izvezen plavcem, porfirom, crvcem, i tankim platnom (Izlazak 26:31); na sličan način pokrivalo za vrata šatora (stih 36); isto tako i pokrivalo na vratima od trema (Izlazak 27:16); isto tako zašto su beočuzi na krajevima zavesa bili od plavca (Izlazak 26:4).Stoga je i oplećak je bio od zlata, plavca, porfire, crvca i tankoga platna, sve izvezeno; a isto tako i naprsnjak (Izlazak 28:6,15)./3/Plavcem se označava nebeska ljubav od istine (koja potiče od istine), a haljinom odplavca, poznavanja istine iz ove ljubavi, kao kod Jezikilja: *Tanko platno Egipatsko izmetano razapinjao si da su ti jedra; porfirom i skrletom s ostrva Eliskih pokrivaio si se; ...Ti trgovahu s tobom svakojakim stvarima, porfirom i uzvodom i kovčezima bogatijeh nakita, koji se sveživahu užima i bijahu od cedra (Jezek. 27:7,24);* govoreći o Tiru, kojim se označavaju poznavanja istine i dobra (br. 1201); znanje i inteligencija iz njega opisuju se *izmetanim platnom iz Egipta, a porfirom i skrletom sostrva Eliskih*, inteigencija od istine i dobra./4/ Kod istoga: *Bijahu dvije žene, kćeri jedne matere. One se kurvahu u Egiptu, u mladosti svojoj kurvahu se, ondje im pipahu grudi, i ondje im zgnječiče dojke djevojačke. A imena im bijahu, starijoj Ola a sestij joj Oliba; one postaše moje, i rodiše sinove i kćeri. Imena im bijahu Ola Samariji, a Oliba Jerusalimu. I Ola kad bijaše moja, kurvaše se i upaljivaše se za svojim milosnicima, Asircima i susjedima. Koji nošahu porfiru, i bijahu knezovi i vlastelji, sve lijepi mladići, vitezovi, koji jahahuna konjima. (Jezek. 23:2-6);*Ola je Samarija, Oliba je Jerusalim (stih 4); Samarija ovde označava izokrenutu duhovnu crkvu; *kurvati se u Egiptu* označava falsifikovanje istina preko sećanja-znanja; *upaljivati se za Asircima i susjedima* njezinim označava voleti

umovanja koja potiču iz toga (iz falsifikovanih istina); *nositi (biti obučen) porfiru* označava izgled istine (ono što izgleda kao istina), koja je od dobra, jer potiče od doslovnog smisla Reči krivo protumačenog. /5/ Na sličan način kod Jeremije: *Srebro kovano donosi se iz Tarsisa i zlato iz Ofaza, djelo umjetničko i ruku zlatarskijeh, odijelo im je od porfire i skerleta, sve je djelo umjetničko. (Jerem. 10:9);*

govoreći o idolima doma Izrailjeva, kojima su označene lažne doktrinarne stvari potvrđene iz spoljašnjeg smisla Reči koja je loše protumačena (vidi br. 9424); djelo zlatara i ruku zlatarskijeh, kao *isve je djelo umjetničko*, označavaju da je to bilo iz vlastite inteligencije; *srebro iz Tarsisa i zlato iz Ufaza* označavaju istinu i dobro koji tako izgledaju u spoljašnjoj formi, jer su iz Reči; na sličan način, *i plavac i porfira*, koji su bili *odijelo njihovo*./6/ Kod Jovana: *I tako vidjeh u utvari konje, i one što sjedahu na njima, koji imahu oklope ognjene i plavetne i sumporne, I od ova tri zla pogibe trećina ljudi (Otkr. 9:17-18);* gde konji i oni koji sjedahu na njima označavaju izokrenuto i izopačeno razumevanje istine; *oklopi ognjeni, plavetni i sumporni* označavaju odbranu obmana koje su od zala đavolskih ljubavi. Ovde stoga *oganj* označava paklensku ljubav od zla; *plavetno*, paklensku ljubav od obmane; stoga u obrnutom smislu; jer većina stvari u Reči imaju i obrnuti smisao.

9467. *I skrleta*. Da ovo označava nebesku ljubav od dobra, vidi se iz značenja *skrleta*, što je nebeska ljubav od dobra. Razlog je je ova (ljubav) označena *skrletom* je to što je *crvenom* bojom označeno dobro nebeske ljubavi. Jer postije dve osnovne boje iz kojih potiču ostale; boja *crvena* i boja *bela*. Boja *crvena* označava dobro koje je od ljubavi; a boja *bela* označava istinu koja je od vere. Da boja *crvena* označava dobro koje je od ljubavi je stoga što dolazi od vatre, a *vatra* označava dobro ljubavi; a boja *bela* označava istinu koja je od vere, jer dolazi od svetlosti, a *svetlost* označava istinu od vere. (Da *vatra* označava dobro ljubavi, vidi br. 5215,6332,6832,9434; a da *svetlost* označava istinu od vere, vidi br. 2776,3195,3636,3643,9407; da *crveno* označava dobro ljubavi, br. 3300; a *belo*, istinu vere, br. 3993,4007,5319.)/2/ Iz ovoga se vidi šta označavaju ostale boje. Koliko se približavaju crvenoj, toliko označavaju dobro ljubavi, a koliko se približavaju beloj, toliko označavaju istinu vere; jer su sve boje koje se pokazuju u nebu, modifikacije nebeske svetlosti i plamena na ova dva plana. Jer je nebeska

svetlost stvarna svetlost, a u sebi je Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra; stoga su modifikacije svetlosti i plamena razne vrste istine i dobra, stoga inteligencije i mudrosti./3/ Ovo pokazuje zašto su velovi i zavesi šatora, kao i Aronova odeća, bili izvezeni od plavca, crvca, skrleta uzvedenog, i tankoga platna (Izlazak 26:1,31,36; 27:16;28:6,15); naime, da bi se ovim stvarima mogle predstavljati nebeske stvari koje pripadaju dobru, i duhovne stvari koje pripadaju istini (o čemu u onome što sledi)./4/ Dobro nebeskog porekla označava se *skrletom* i kod Jezikilja: *Tanko platno Egipatsko izmetano razapinjao si da su ti jedra, porfirom i skrletom s ostrva Eliskih pokrivaos si se. (Jezek. 27:7)*; govoreći o Tiru, kojim se označavaju poznavanja istine i dobra; *porfirom i skrletom kaopokrivalom* označavaju se poznavanja istine i dobra nebeskoga porekla./5/ Slične su stvari označene i *skrletom i tankim platnom* kod Luke: *Čovjek neki pak bješe bogat, koji se oblačаше uskrlet i svilu (tanko platno), i življaše svaki dan gospodski i veseljaše se (Luka 16:19)*; čovekom bogatim se označava u unutrašnjem smislu Jevrejska nacija i crkva među njima, koja se naziva *bogatom*, zbog poznavanja dobra i istine iz Reči, koje (istine i dobra) su tamo; *odeća od skrleta i svile (platna tankoga)*, poznavanja istine; obe su nebeskoga porekla, jer su od Božanskog. Sličnio je označeno *skrletom* i u Otkrovenju: Vidje žena gdje sjedi na zvijeri crvenoj i bješe obučena u porfiru i skrlet. (Otkr. 17:3-4); govoreći o Babilonu, kojim se označava crkva u kojoj se svete stvari Reči primenjuju u profane svrhe, to jest u takve koje idu za vladavinom u nebu i na zemlji; stoga /profane svrhe/ od paklenske ljubavi prema sebi i svetu.

9468. *I crvac i tanko platno.* (Prim. prev. crvac i tanko platno je u stvari skrlet u okome se meša crvena boja sa belilom svetlosti, što se vidi iz onoga što piše malo dalje u ovome delu broja 9468) Da ovo označava uzajamnu ljubav, vidi se iz značenja *skrleta* i *tankogaplatna*, što je nebeska istina, što je isto što i dobro uzajamne ljubavi. Postoje dva carstva u koja se deli anđeosko nebo – nebesko carstvo, i duhovno carstvo ; a u svakom od ovih postoji unutrašnje i spoljašnje. Unutrašnje u nebeskom carstvu je dobro ljubavi prema Gospodu; a spoljašnje je dobro uzajamne ljubavi. Ovo poslednje dobro je označeno *skrletom i tankim platnom, skrletom* dobro samo, a *tankim platnom* njegova istina. Dok u duhovnom carstvu unutrašnje je dobro ljubavi prema bližnjem, a spoljašnje je dobro

poslušnosti od vere. Da crvac i tanko platno označava dobro uzajamne ljubavi i njenu istinu zbog njenog izgleda u drugom životu; jer kada se sfera ovoga dobra i istine pretstavlja pogledu u nižem nebu, pokazuje se kao skrletna boja; jer ono što se uliva iz nebeskog neba i pokazuje ispod, dobija svoju boju od plamena, a ispod postaje skrletna zbog sjajnog belila svetlosti srednjeg neba kroz koje prolazi. Otuda to da između svih se boja skrletna i tanko platno (boja tankog platna?) koristila za zavese u šatoru (Izlazak 26:1); za zaves ipred kovčega (Izlazak 26:31); na pokrivalu vrata na šatoru (Izlazak 26:36); na pokrivalu na vratima trema (Izlazak 27:16); na oplećku (Izlazak 28:6); na pojasu (Izlazak 28:8); sudskom naprsnjaku (Izlazak 28:15); i na šipkama (resama) skuta (haljine) (Izlazak 28:33)./2/ *Daskrlet i tanko platno* (skrlet boje tankog platna?) označava dobro uzajamne ljubavi, što je spoljašnje dobro nebeskog carstva ili crkve, vidi se iz toga što je tkanina skrletna (boje) tankoga platna bila prostrta preko stola na kome su bili hlebovi lica, i da je to trebalo da bude pokriveno pokrivalom od koža jazavčijih (Brojevi 4:8). Jer najdublje stvari koje pripadaju nebeskom carstvu ili crkvi, bile su označene stvarima na stolu, osobito hlebovima; dok su spoljašnje stvari bile predstavljene pokrivalima. Iz ovoga je bilo i to da su stvari priložene bile nabrojane ovim redom; naime, najdublje su bile prve, koje su bile plava i grimizna (crvena); više izvanjske stvari na drugome mestu, koje su bile boja skrleta i tankoga platna, i kozja vuna; i na posletku najviše spoljašnje stvari, koje su bile ovnove i jazavčije kože; na sličan način svuda u onome što sledi./3/ Pošto su nebesko dobro i njegova istina označeni *skrletom boje tankog platna*, stoga se Reč u pogledu spoljašnjeg smisla, i doktrine iz njega, označava ovom bojom, iz razloga što je Reč Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra, a ovo izgleda kao plamena svetlost u najdubljem nebu, a kao blistava svetlost u srednjem nebu./4/ Reč i doktrina iz nje ovako se opisuju u drugoj knjizi Samuilovoj: *Tada David narica ovako za Saulom i za Jonatanom sinom njegovijem, da bi se učili luku sinovi Judini: kćeri jerusalmske, plačite za Saulom, koji vas je oblačio u skrlet lijepo, i kitio vas zlatnijem nakladama po haljinama vašijem* (2 Samuilova 1: 17,24). *Oblačiti u skrlet lijepo* (skrlet boje tankoga platna) označava poučavati u istinama koje pripadaju dobroj uzajamnoj ljubavi, stoga poučavati u istinama nebeskoga porekla. Predmet o kome se govori u ovom proročkom iskazu je doktrina (nauk) vere odvojene od doktrine ljubavi i ljubavi prema bližnjem; naime, da se kroz doktrinu

vere odvojene od ljubavi prema bližnjem, istine gase, ali se ponovo uspostavljaju kroz nauk ljubavi i ljubavi prema bližnjem. Jer se Filistejcima, koji su pobili Saula i Jonatana, označavaju oni koji su u doktrini vere odvojene od ljubavi i ljubavi prema bližnjem (br. 3412-3413,8093,8313); a *učiti luku sinove Judine* označava poučavanje u istinama doktrine onih koji su u dobru ljubavi i ljubavi prema bližnjem. (Da *sinovi Judini* označavaju one koji su u dobru ljubavi, vidi br. 3654,3881,5583,6363; a da *luk* označava doktrinu istine, br. 2686,2709.)/5/ Kod Jeremije: *A ti, opustošena, šta ćeš činiti? Ako se i oblačiš u skrlet, ako se i kitiš nakitom zlatnijem i mažeš lice svoje (iako seukrašavaš) (Jer. 4:30)*. Ovde se govori o crkvi koja je bila opustošena; *oblačiti se u skrlet i kititi se nakitomzlatnijem*, označava učiti istine doktrine koje su nebeskoga porekla, i dobra života, stoga istine i dobra iz Reči. Na isti način kod istoga: *Koji jeđahu poslastice, ginu na ulicama; koji odrastoeše u skrletu valjaju se po buništu (Plać 4:5)*. *Odrasti u skrletu* označava biti poučavan iz Reči od detinjstva u dobru uzajamne ljubavi./6/ Pošto se stvari koje pripadaju spoljašnjem smislu Reči pokazuju u nebu u skrletnoj boji, iz razloga o kome gore, stoga oni koji primenjuju spoljašnji smisao Reči da bi potvrđivali obamne od zala ljubavi prema sebi i svetu, pa stoga i oni koji se protive istinama i dobrima ljubavi ka Gospodu i uzajamnoj ljubavi, za njih se kaže da su *obučeni u grimiz i skrlet*; jer tako izgledaju njihove spoljašnje stvari, jer su iz Reči; dok su njihove unutrašnje stvari profanirane. Ovakve stvari označene su *skrletom* kod Jovana: *I vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj (skrletnoj) koja bješe puna imena hulnijeh (Otkr. 17:3-4)*; govoreći o Babilonu, kojim se označava religija u kojoj su svete stvari profanirane jer se primenjuju na obmane koje pogoduju đavolskim ljubavima, koje su ljubav prema sebi i svetu, stoga da bi stekli vlast u nebima i na zemlji. Opet kod istoga: *O grade veliki, obučeni u svilu i porfiru i skrlet, i nakićen zlatom i kamenjem dragijem i biserom (Otkr. 18:16)*. Stoga se među trgovinom Babilona bile nabrojane tanko platno, grimiz i skrlet (Otkr. 18:12)./7/ Pošto se spoljanje Reči pokazuje u nebu u skrletnoj boji, i pošto postoji influks iz neba u čovekovo sećanje, u kojemu se pokazuje u takvoj boji ono što se vadi iz Reči, stoga se skrlet koristio u vezi sa sećanjima na stvari; kao kod Mojsija: *Neka sinovi Izrailjevi udaraju rese po skutovima haljina, i na rese neka metnu vrcu plavu. A imaćete rese da se gledajući ih opominjete svijeh zapovjesti Jehovinih i tvorite ih (Brojevi 15:38,39)*./8/ Iz istoga razloga bio je običaj u drevna vremena,

kada su se koristila značenja, da se vežu skrletne vrvca da bi se sećalo ili potsećalo na stvari, kao što čitamo o Farezu sinu Tamare, *na čiji prst primalja metnu skrletnu vrvcu* (Postanje 38:28,30); i kao što čitamo o bludnici Rabi (Rahabi), koja je *vezala skrletnu vrvcu na prozor*, kako bi se izvidnici setili svoga obećanja (Jošua 2:18,21). /9/ Pošto se čovek ne može ustegnuti odzla i obmana osim pomoću istina i dobara koje su kod njega iz Reči, stoga se kod čišćenja od gube (lepre) koristilo cedrovo drvo, skrlet, i isop (Levitska 14:4-7,49-52); *biti očišćen* od ovih stvari označava povući se iz njih pomoću istina i dobara koje su iz Reči. Na sličan način se koristio skrlet kod odvajanja i iskupljenja, što se izvodilo crevenom junicom (Brojevi 19:6); voda odvajanja i ispaštanja je označavala čišćenje i odvajanje od zala i obmana pomoću istina i dobara iz Reči. /10/ Pošto većina stavri imaju i obrnuto značenje, tako i *tanko platno i skrlet*, pa tada označavaju obmane i zla koja su suprotna gore-pomenutim istinama i dobrima; kao kod Isaije: *Ako grijesi vaši budu kao skrlet, postaće bijeli kao snijeg; i ako budu crveni kao crvac, postaće kao vuna* (Isa. 1:18); ovde je slučaj isti kao sa *crvenim*, sa *krvlju*, i sa *plamenom*, i sa *vatrom*; ali u obrnutom smislu označavaju ono što je suprotno ovima.

9469. *I tanko platno.* Da ovo označava iz toga izvedenu istinu, naime, od dobra koje je nebeskog porekla, vidi se iz značenja *platna*, što je istina (vidi br. 7601); i iz značenja *tankoga platna*, što je istina od Božanskog (br. 5319); i jedno i drugo u prirodnom čoveku. Da *tanko platno* označava istine nebeskoga porekla, jer zbog njegove belina i mekote.

9470. *I kozje vune (kostrijeti).* Da ovo označava otuda izvedeno dobro, naime, od dobra uzajamne ljubavi, vidi se iz značenja *koze*, što je dobro nevinosti u spoljašnjem ili prirodnom čoveku (vidi br. 3519,7840); i iz značenja *vune*, što je istina od ovoga dobra. Ali pošto je ovde označeno dobro, a ne istina, stoga se u izvornom jeziku ne kaže *kozjavuna*, nego samo *koze*, kao i u drugim odlomcima; kao u sledećem u Izlasku: *I sve žene koje podiže srce njihovo i bijahu vješte, predoše kostrijet. A glavari donosiše kamenje onihovo i kamenje za ukivanje po oplećku i po napsniku. (Izlazak 35:25-26)*; *presti koze (kostrijet)* označava ono što je napravljeno od kozje vune. /2/ Ali da *vuna* označava istinu nebeskoga porekla, koja je u sebi dobro, vidi se iz odlomaka u Reči gde je pominje; kao kod Osije: *Jer se mati njihova kurva, sramoti se roditeljka njihova; jer govori: ići ću za*

milosnicima svojim koji mi daju hljeb moj i vodu moju, vunu moju ilan moj (Osija 2:5,9); ovde se govori o izopačenoj crkvi, koja se ovde naziva *majkom*; *milosnici* s kojima je bludničila, označavaju one koji izokreću dobra i istine; *hljeb i voda* označavaju unutrašnje dobra ljubavi i istine vere; *vuna i lan* označavaju isto, samo spoljašnje./3/ Kod Danila: *Gledah dokle se postaviše prijestoli, i starac sjede, na kome bješe odijelo bijelo kao snijeg, a kosa mu na glavi kao čista vuna (Danilo 7:9);* ovde se govori o pustošenju crkve u odnosu na sve istine vere, i njeno ponovno ustanovljavanje od Gospoda; potpuno pustošenje je označeno *postavljanjem prijestola*; *starac* označava Gospoda kao nebesko dobro, kao što je bilo u pradrevnoj crkvi, koja je bila nebeska crkva, a koja se u Reči naziva *drevnom*; njena spoljašnja istina označena je *odijelom bijelim kao snijeg*; a njeno spoljašnje dobro *kosom na glavi kao čistom vunom*. Na sličan način kod Jovana: *I usred sedam svijetnjaka (vidjeh) sina čovječijega, obučena u dugačku haljinu, i opasana po prsima pojasom zlatnijem. A glava njegova i kosa bijaše bijela kao bijela vuna, kao snijeg (Otkr. 1:13-14).*/4/ Ovakva istina, pošto je ona forma nebeskoga dobra, u sebi je dobro, a što je označeno *vunom* u ovim odlomcima: *Damask trgovaše s tobom mnoštvom djela svojih, mnoštvom, svakoga blaga, vinom Helbonskim i bijelom vunom (Jezek. 27:18).* *Iako grijesi vaši budu kao skrlet, postaće bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postaće kao vuna (Isa. 1:18).*/5/ Pošto su odećom Aronovom bile pretstavljene stvari koje pripadaju Gospodovom duhovnom carstvu, stoga duhovne stvari istine, njegova sveta odeća je bila od lana, a ne od vune; jer *lan* označava duhovnu istinu, a *vuna* nebesku istinu, koja je relativno dobro. Iz toga se razloga kaže kod Jezikilja: *A svećenici Levite, sinlovi Sadokovi, koji ulaze u na vrata unutrašnjega trema, biće odjeveni u odjeću od lana; i ne će biti ništa na njima vuneno. Na glavama neka im budu kape od lana i gaće lanene po bedrima (Jezek. 44:15,17-18).* da ni Aronova odeća nje bila od vune, nego od lana, vidi se iz /knjige/ Levitske 16:4,32./6/ Iz ovoga se može videti da se *lanom* označava duhovna istina, što je istina od dobra vere; a da se *vunom* označava nebeska istina, što je istina dobra ljubavi; a pošto oni koji su u ovoj drugoj ne mogu biti u prvoj, jer se te dve razlikuju po svetlosti kao sunce i svetlost zvezda, stoga je naloženo da se *ne nosi odeća satkana od vune i lana (Zak. Ponov. 22:11)*. (Da postoji takva razlika između nebeskog i duhovnog, i da ova dva ne mogu biti zajedno u jednom subjektu, vidi navode u br. 9277.)

9471. *I kože ovnujske crvene obojene, i kože jazavčje.* Da ovo označava vanjske istine i dobra preko kojih se ova drže zajedno, vidi se iz značenja *koža*, što su spoljašnje stvari (vidi br. 3540); iz značenja *ovnova*, što su duhovne stvari koje pripadaju istini (br. 2830,4170); iz značenja *crvenoga*, što je dobro (br. 3300); stoga *kože ovnujske* označavaju spoljašnje istine koje su od dobra; i iz značenja *jazavaca*, što su dobra. Da *jazavci* imaju ovo značenje, vidi se iz toga što kad kod se u Reči , gde se govori o istini, govori se i o dobru, iz razloga što postoji nebeski brak istine i dobra (vidi br. 9263,9314). Stoga *kože crvene od ovnova* označavaju spoljašnje istine koje su od dobra, to *jazavčjekože* označavaju dobra sama. Razlog da označavaju istine i dobra pomoću koji se /unutrašnje istine i dobra/ drže zajedno, je to što spoljašnje stvari drže skupa unutrašnje stvari, kao što je ovde vidljivo po tome kako se koriste kože, naime, da služe kao pokrivala; *kože jazavčje*, kao pokrivala za stvari svetije nego što ovnujske kože (Izlazak 26:14; Brojevi 4:6,8,10-12,14).

9472. *I drvo sitim.* Da ovo označava dobra od zasluge /kojima se stiže zasluga, to jest, spasenje/ koja su od Gospoda, to jest od Gospoda samoga, vidi se iz značenja *drveta*, što je dobro od zasluge (vidi br. 1110,2784,8740). Dobro od zasluge je dobro koje proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog, koje je Hrišćansko dobro, ili duhovno dobro kod čoveka. To je ono dobro pomoću kojega se čovek spasava; jer dobro koje proističe iz bilo kojega drugoga izvora, nije dobro, jer Božansko nije u njemu, pa stoga nije ni nebo, pa ni spasenje. Sitim je bilo drvo od najboljega cedra; ovim cedrom se označava duhovno u crkvi. Da je sitim bilo drvo od cedra, vidi se kod Isaije: *Posadiću u pustinji cedar od sitima /sitimski cedar/, mirtu, i maslinu (Isa. 41:19);* gde *cedar od Sitima/sitimski cedar/* označava duhovno dobro, *maslina* (drvo od ulja) nebesko dobro. Pošto je dobro kojim se zaslužuje /spasenje/koje pripada Gospodu jedino dobro koje vlada u nebu, stoga se ovo drvo koristilo kod gradnje šatora (kojim je bilo pretstavljeno nebo); na primer za sami kovčeg, u kome je bilo svedočanstvo; za poluge; za sto na kome su bili hlebovi; za daske u staništu, za prečage i stupove za pokrivala; kao i za oltar i poluge; kao što se vidi iz stihova 10,13,23,28 ovoga poglavlja; iz stihova 15,26,37 sledećeg poglavlja, i stihova 1 i 6 poglavlja 27.

9473. Ulje za vidjelo. Da ovo označava unutrašnje dobro koje je u uzajamnoj ljubavi i u ljubavi prema bližnjem, vidi se iz značenja ulja, što je dobro ljubavi (vidi br. 886,4582,4638); i iz značenjavidjelam što je uzajamna ljubav i ljubav prema bližnjemu. Da vidjelo označava uzajamnu ljubav je zbog njegovog plamena, kojim se označava ova ljubav; a da označava ljubav prema bližnjemu, je zbog topline i svetlosti od njega /vidjela/; jer je duhovna topline dobro ljubav prema bližnjemu, a duhovna svetlost je istina vere./2/ Ovde ću ukratko kazati šta se označava unutrašnjim dobrom u uzajamnoj ljubavi, i u ljubavi prema bližnjem. Ništa ne potiče od sebe, nego od nečega presebe. Ovo je slučaj i s istinom i dobrom. Ono od čega druga stvar potiče je unutrašnje; a ono što proističe je spoljašnje. Svaka i sve stvari koje proizlaze su kao uzrok i posledica (efekat, učinak); nema efekta (posledice) bez eficientnog uzroka (causa efficientis). Eficientni uzrok je unutrašnje u efektu, a efekat je njegovo spoljašnje. Oni su kao napor /energija/ i pokret, ili pokretačka sila. Sličan je slučaj i sa živim naporom, koji je volja; i sa živim pokretom, koji je akcija (delo). Nema akcije bez volje, tako kada nestane vilje, nestane i akcije; pa je stoga volja unutrašnje akcije. Iz svega ovoga se vidi da svaka i sve stvari moraju imati jedno unutrašnje, kako bi postale, i da bi kasnije opstale; i da bez jednog unutrašnjeg ne bi bile ništa./3/ Tako je i sa dobrom koje potiče od ljubavi; ako u njemu nema unutrašnjeg dobra, onda ono nije dobro. Unutrašnje dobro u dobru vere je dobro ljubavi prema bližnjemu, koje je duhovno dobro; ali unutrašnje dobro u dobru ljubavi prema bližnjem je dobro uzajamne ljubavi, koje se spoljašnje nebesko dobro; a unutrašnje dobro u dobru uzajamne ljubavi je dobro ljubavi ka Gospodu, koje je dobro nevinosti; a ovo dobro je unutrašnje nebeskoga dobra. Ali unutrašnje dobro u dobru ljubavi ka Gospodu, to jest, u dobru nevinosti, je dobro Božansko samo koje proističe od Gospodoviog Božanskog ljudskog, stoga od Gospoda samoga. Ovo poslednje dobro mora da bude u svakom dobru, da bi to bilo dobro; pa stoga nema nijednog dobra ako njegovo unutaranje nije iz ovoga izvora, onda to nije dobro nego zlo, jer je od samoga čoveka, a ono što proizlazi od čoveka je zlo; jer čovek gleda sebe u svakom dobru koje čini, a isto tako gleda na svet, stoga ne na Gospoda ni na nebo. A ako i misli o Gospodu i o nebu, to su za njega sredstva koja služe njegovoj časti i njegovoj dobiti. Stoga su ova dobra kao okrečeni grobovi, koji izgledaju lepi; ali iznutra su puni kostiju mrtvaca, i sve nečistote (Mateja 23:27,29).

9474. *I mirise za ulje pomazanja.* Da ovo označava unutrašnje istine koje pripadaju dobru koji uvodi, vidi se iz značenja *mirisa*, što su unutrašnje istine, koje su istine unutrašnjeg dobra (o kojima niže); iz značenja *ulja*, što je dobro ljubavi (kao gore, br. 9473); i iz značenja *pomazanja*, što je uvođenje u reprezentaciju; jer stvari koje su trebale da predstavljaju svete stvari, bile su pomazane mirisnim uljem, i tako su bile uvedene, kao što se vidi iz sledećih reči u /knjizi/ Izlaska: *Uzmi mirisa najboljih: smirne najčistije pet stotina sikala, i cimeta mirisavog pola toliko, dvjesta pedeset, i iđirola također dvjesta pedeset, i kasije pet stotina mjerom svetom, i ulja maslinova jedan in. I od toga načini ulje za sveto pomazanje, ulje najbolje za sveto pomazanje, ulje najbolje apotekarskom vještinom; to da bude ulje svetoga pomazanja. I s njim pomaži šator od sastanka ikovčeg od svjedočanstva. I sto i sve sprave njegove, i svjetnjak i sprave njegove, i oltar kadioni. I oltar na kojemu se prinosi žrtva paljenica, i sve sprave njegove, i umovaonicu i podnožje njezino. I tako ćeš ih osvetiti, te će biti svetinja nad svetinjom, i što ih se god dotakne biće sveto. Pomaži i Arona i sinove njegove, i posvetićeš ih da budu svećenici. (Izlazak 30:23-31).* Razlog zašto su ove stvari bile svete da su trebale da budu pomazane, bio je to da one tada reprezentuju svete stvari; iz čega je očito da je pomazivanje bilo uvođenje u reprezentaciju./2/ Da je pomazanje bilo uljem je stoga što *ulje* označava nebesko dobro; a nebesko dobro je dobro ljubavi od Gospoda, pa stoga dobro ljubavi prema Gospodu. Ovo je dobro sama suština u svakoj i svim stvarima nebe i večnog života. Razlog da je ovo ulje milo miomirisavo je to da bi predstavljalo ono ono što se prima; jer *miris* označava opažanje; a *prijatan i mio* miris označava opažanje koje se prima (br. 925,1514,4624-4634,4748). A svako opažanje od dobra je pomoću istine, stoga su korišteni začini, kojima se označavaju unutrašnje istine (br. 4748,5621)./3/ Ukratko će se kazati zašto se ulje pomazanja kao i kad pravilo tako da ima u sebi miomiris. *Ulje*, kao što je rečeno, označava dobro ljubavi; a *začin*, unutrašnju istinu. Dobro ljubavi se opaža samo preko istine, jer je istina svedok dobra, kao što je i otkrovenje dobra, i može se nazvati formom dobra. Ovo je slučaj kao i sa voljom i razumom u čoveku. Volja se manifestuje samo preko razuma, jer razum prima dobro volje, i čini ga čistim. Osim toga, razum je forma volje, a istina pripada razumu, dok dobro pripada volji. Iz svega ovoga se može videti zašto se ulje pomazanja pravilo tako da miriše, a tako isto i kad (tamjan). Ali među njima je

razlikato što miris u ulju pomazanja označava prihvatljivost unutrašnjeg opažanja, dok miris kada označava prihvatljivost spoljašnjeg opažanja; jer miris ulja pomazanja nije bio praćen dimom, tako je predstavljao mili (slatki) miris bez spoljašnjeg izgleda; dok je miris kada bio popraćen dimom.

9475. *I za mirisavi kad.* Da ovo označava da je sve ovo radi prihvatljivog opažanja, vidi se iz značenja *kada* (tamjana), što su stvari bogoštovanja koje se opažaju na prihvatljiv način, kao što su ispovesti, obožavanja, molitve, i slično; i iz značenja *začina*, što su istine vere koje su prihvatljive, jer su od dobra kroz istine. To je razlog da se *kadom od začina* označava prihvatljivo opažanje istine od dobra. Začini od kojih je ovaj kad bio napravljen nabrojani su, i njihovo pripremanje opisuje se ovim rečima: *Uzmi mirisa, stakte, oniha i halvana misiravog, i tamjana čistog, koliko jednoga toliko drugoga. I od toga načini kad sastavljen vještinom apotekarskom, čist i svet. I istucavši ga na sitno, metaćeš ga pred svjedočanstvom u šatoru od sastanka. A takvoga kada kakav načiniš nemojte sebi praviti; to neka ti je svetinja za Jehovu (Izlazak 30: 34-37).* Oltar mirisni i kadioni (za mirise i za kad) ovako se opisuju: *Jošte načini oltar kadioni, od drveta sitima načini ga. I pokuj ga čistim zlatom, ozgo i sa strana u naokolo, I metni ga pred zavjes koji visi pred kovčegom od svjedočanstva prema zaklopcu koji je nad svjedočanstvo. A neka kadi na njemu Aron kadom mirisnim. I kad zapali žiške u več, neka kadi (Izlazak 30: 1-8; 37:25-29; 40:26-27).* S ovijem neka ulazi Aron u svetinju: *s juncem za žrtvu radi grijeha i s ovnom za žrtvu paljenicu. I neka uzme kadionicu punu žeravice s oltara, koji je pred Jehovom, i pune pregršti kada miomirisnog istucanog, i neka unese iza zavjesa. I naka metne kad na oganj pred Jehovom, da dim od kada zakloni zaklopac koji je na svjedočanstvu; tako ne će poginuti (Levitska 16:3,12-13).* /2/ Pošto su *kadom* bile označne stvari bogoštovanja kao što su one od dobra kroz istine – kao što su sve one stvari koje su od dobra ljubavi - stoga se oganj uzimao s oltara; jer je ognjem s oltara bilo označeno dobro Božanske ljubavi (br. 934,4906,5071,7852); i stoga ako bi se oganj uzeo s bilo kojeg drugog izvora, bili bi udarenim pomorom, i tako poginuli (Levitska 10:1-2; Brojevi 17:17-13); jer se ognjem iz nekog drugog izvora, ili stranim ognjem, označavala ljubav koja nije Božanska. /3/ Da su ovakve stvari koje pripadaju veri koja je od dobra ljubavi i ljubavi prema bližnjemu - kao na primer ispovesti, obožavanja, i molitve – da su

označene kadom (tamjanom), vidi se it sledećih odlomaka: *Neka izađe molitva moja kao kad pred lice tvoje (Psalam 141:2). I kad uze knjigu, četiri životinje i dvadeset i četiri starješinwe padoše pred jagnjetom, imajući svaki gusle, u zlatne čaše puna tamjana, koje su molitve svetijeh (Otkr. 5:8). I drugi anđeo dođe, i stade pred oltarom, i imaše kadionicu zlatnu, i bijaše mu dano mnogo tamjana da da molitvama sviju svetijeh na oltar zlatni pred prijestolom. I dim od kađenja u molitvama svetijeh iziđe iz ruke anđelove pred Boga. (Otkr. 8:3-4).*/4/ Razlog da su ovakve stvari označene *kadom* je to što one pripadaju misli a otuda i ustima (govoru); a stvari koje pripadaju osećanju, a otuda srcu, označavaju se sa *čistima darom* (prinosom) kod Malahija: *Jer od istoka sunčanoga do zapada veliko će biti ime moje među narodima, i na svakome će se mjestu prinostiti kad imenu mojemu i čist dar. (Mal. 1:11).* a žrtvom paljenicom kod Mojsija: *Sinovi Levijevi uče Jakova uredbama tvojim, i Izrailja zakonu tvome; stavljaje kad u nozdrve tvoje, i žrtve paljenice na oltar tvoj (Zak. Ponovljeni 33:10).* Ovde *kad* označava stvari koje pripadaju misli i ustima (govoru), i odnose se na istine vere; a *čisti prinosi i žrtve paljenice* označavaju stvari koje se odnose na osećanje i na srce, pa se odnose se i na dobro ljubavi. Sledstveno, u obrnutom značenju se bogoštovanje od obmana vere označava *kađenjem drugim bogovima* (Jer. 1:16; 44:3,5); i *kađenjem idolima* (Jezekilj 8:11;16:18); i *kađenjem Valima* (Balima) (Ozeja 2.13).

9476. Kamenje onihovo i kamenje za ukivanje. Da ovo označava duhovne istine i dobra u opšte, vidi se iz značenja *kamenja onihovog*, što su istine vere koje su od ljubavi, ili duhovne istine; i iz značenja *kamenja za ukivanje*, što su dobra vere, ili duhovna dobra. Da *kamenje za ukivanje* označava dobra vere, a *kamenje onihovo* istine vere je zato što se kamenovima na oplećku, i oplećkom na efodu ozančalo dobro vere, ili duhovno dobro; a kamenovi onihovi bili su na naramenicama efoda, a naramenice efoda označavaju istine vere, ili duhovne istine. (Da se *dragim kamenjem* u Reči označavaju istine i dobra vere, ili duhovne istine i dobra, vidi br. 114,643,3858,6335,6640). A pošto su istine i dobra vere označeni dragim kamenjem, inteligencija i mudrost se isto takomo označavaju njima, jer je inteligencija od istina vere, a mudrost je (poreklom) od dobara vere. Tako kod Jezekilja: *Pun mudrosti, ti se pečat savršenstva, i sasvijem si lijep. Bio si u Edenu vrtu Božijem; pokrivalo te je svako drago kamenje: onih, sarad, topaz, dijamant,*

hrizolit, ragad i zlato (Jezek. 28:12-13,15). govoreći o caru Tirskom, kojim se označava inteligencija koja potiče od poznavanja istine vere (br. 1201).

9477. *Za ukivanje na oplećak i naprsnik.* Da ovo označava da će ovo biti radi pokrivala za spoljašnje i unutrašnje nebeske stvari, vidi se iz značenja oplećka (efoda), a to je ono što pokriva nebesko dobro; jer se Aronom kao prvosveštenikom predstavljao Gospod kao dobro ljubavi; a njegovom odećom. a posebno oplećkom, bila je predstavljena istina vere koja je od dobra ljubavi. Dobro ljubavi je nebesko, a istine vere su njegovo pokrivalo, jer istine pokrivaju dobra; stoga se u Reči istine označavaju *odećom* (vidi br. 4545,5248,9212). Jer se nebeske stvari koje pripadaju dobru ljubavi predstavljaju u nebu nage, pa se stoga oni koji pripadaju Gospodovom nebeskom carstvu pokazuju bez odeće; dok se oni koji pripadaju duhovnom carstvu, (a koje Gospod uvodi u dobro ljubavi prema bližnjemu preko istina vere) pokazuju obučeni u odeću. Ovo je carstvo ispod nebeskoga carstva, a ono što je ispod je pokrivalo za ono što je iznad, jer ono što je niže, to je spoljašnje, ono što je više to je unutrašnje (br. 2148,3084,4599,5146,8325). *Aronom* je predstavljen Gospod kao Božansko nebesko. (Da sveštenici predstavljaju Gospoda kao Božansko dobro, a carevi kao Božansku istinu, vidi br. 6148.) Ali neka se zna da se *oplećkom* (efodom) označavalo pokrivalo za spoljašnje nebeske stvari, a naprsnjakom pokrivalo za unutrašnje nebeske stvari. Ali više će se reći o ovim stvarima u onome što sledi, gde će govoriti o oplećku i naprsnjaku, na kojima su bili Urim i Tumim.

9478. *Stihovi 8-9. I neka mi načine svetinju, da među njima nastavam. Kao što ću ti pokazati sliku od šatora i sliku od svijeh stvari njegovijeh, tako da načinite. Neka mi načine svetinju* označava reprezentativ Gospoda, pa stoga i neba; *dameđu njima nastavam* označava prisustvio Gospodovo u reprezentativnoj crkvi; *kao što ću ti pokazati sliku šatora i sliku svijeh stvari njegovijeh* označava reprezentativ svih nebeskih i duhovnih stvari koje su od njega; *tako da načinite* označava siguran i pravi reprezentativ.

9479. *I neka mi načine svetinju* (svetilište). Da ovo označava reprezentativ Gospoda, pa stoga i neba, vidi se iz značenja *svetinje* (svelilišta), što je Gospod, i nebo; ali ovde reprezentativ Gospoda i neba, jer je šator bio napravljen od drveta

i pokriven sa svih strana zavjesom, a ovo nije moglo da bude svetinja osim preko reprezentacije. Jer svetinja označava svetost samu, ništa nije sveto osim Božanskog samog, stoga Gospoda samog (vidi br. 9229). Da je nebo *svetinja* je stoga što je nebo nebo zbog onoga što je Božansko u njemu; jer anđeli tamo čine nebo onoliko koliko imaju u sebi nešto od Gospodovog Božanskog; ali onoliko koliko nešto imaju od sebe samih, oni toliko ne sačinjavaju nebo. Iz ovoga je jasno kao treba razumeti da je Gospod sveu svemu neba. (Da Gospod nastava usvom vlastitom, stoga u Božanskom kod anđela, pa stoga u nebu, vidi br. 9338)./2/ Da u najvišem smislu *svetinja* označava Gospoda, jer samo je On svet, pa je sveto samo ono što proističe od njega; a isto tako da svetinja označava nebo, kao i crkvu, pa stoga su *svetinje* oni koji su u nebu i u crkvi od Gospoda, vidi se iz odlomaka u Reči u kojoj se govori o svetinji i svetinjama; kao kod Jezikilja: *Zato će Gospod Jehova izbaciti iznje sve gadove njezine, i biću im mala svetinja u zemljama u koje dođu (Jezekilj 11:18);* gde *svetinja* označava Gospoda samog; jer Gospod Jehova, i Jehova, u Reči, označavaju Gospoda (br. 9373). Ponovo: Pogledaj s neba, i vidi iz stana svetinje svoje gdje je revnost tvoja i sila tvoja (Isa. 63:18). *Narodi (nacije) došli su u svetinju njgovu (Pláč 1:10). Odbaci Gospod oltar svoj, omrže na svetinju svoju (Pláč 2:7). Reci domu Izrailjevu: evo, ja ću oskrvnuti svetinju svoju, veličanstvo sile vaše, želju očiju vaših (Jezek. 24:21). I obratiću gradove vaše u pustinju, i razoriću svetinje vaše (Levitska 26:31).* U ovim odlomcima *svetinja* označava crkvu, a *svetinje*, stvari koje pripadaju crkvi. Iz ovoga se vidi zašto se *šator* nazvao svetinjom, naime, zbog toga što je pretstavljao nebo i crkvu, dok su *svetim stvarima* (svetinjama) u njima bile su pretstavljene Božanske stvari koje su od Gospoda u nebu i u crkvi.

9480. *Da bih nastavao među njima.* Da ovo označava prisustvo Gospodovo u reprezentativnoj crkvi, vidi se iz značenja *nastavati među*, kada se kaže o Gospodu, što je njegovo prisustvo; jer se *nastavanjem* označava biti i živeti (vidi br. 1293,3613,4451); pa stoga *nastavati među* označava biti prisutan, i živeti prisutan. Da ovo označava prisustvo u reprezentativnoj crkvi je stoga što prisustvo Gospodovo kod toga naroda nije bilo u unutrašnjim stvarima koje pripadaju ljubavi i veri; nego samo u spoljašnjim stvarima koje su ove pretstavljale. (A što se tiče ovoga prisustva, vidi br. 4311, i navode u br. 9320,9380).

9481. *Kao što ću ti pokazati sliku od šatora.* Ovo označava reprezentativ neba gde je Gospod. Ovo se vidi iz značenja *slike šatora (forme šatora)*, što je reprezentativ neba; jer *slika (forma)* označava reprezentativ, a *šator* označava nebo. Da *slika (forma)* označava reprezentativ je zato što se tako Božanske stvari u nebu pretstavljaju pogledu u slici (formi). Ove vidljive stvari su reprezentativi (pretstave). (Da *šator* označava nebo gde je Gospod, vidi br. 8269,8309). Priroda reprezentativa koji se pokazuju u nebu vidi se kod proroka; kao kod Jovana u Otkrovenju; svetnjak (Otkr. 1:12); prijestol sa dvadeset i četiri prijestola okolo njega, i četiri životinje pred prestolom (Otkr. 4:2, i sledeći stihovi); knjiga zapečaćena sa sedam pečata (Otkr. 5); konji koji prolaze dok se pečati otvaraju (poglavlje 6), anđeli različito odeveni, sa peharima (Otkr. 9-10,15) i beli konj (Otkr. 19) i na kraju novi Jerusalim, čiji su zidovi, vrata, temelji, njegova visina, širina, i dužina opisani (Otkr. 21-22). Ima sličnih stvari i kod drugih proroka./2/ Sve ove stvari su reprezentativi koji se neprestano pojavljuju pred anđelima u nebima, i koji pretstavljaju u vidljivoj formi Božanske stvari koje pripadaju dobru ljubavi, i Božanske stvari koje pripadaju dobru vere. Konačni zbir ovakvih stvari pretstavljen je šatorom, kao i stvarima koje su bile u njemu; kao kovčegom samim; stolovima za hlebove; kadionim oltarom (oltarom za kađenje); svetnjakom; i drugim stvarima. Pošto su ove stvari bile forme Božanskih nebeskih i duhovnih stvari, stoga kada su ih suih ljudi (narod) gledali u to vreme, i kada su bili u svetom bogoštovanju, tada su tamo (u nebu) bile prisutne stvari koje su bile pretstavljene; koje su bile, kao što je rečeno, Božanske nebeske stvari koje pripadaju dobru Gospodove ljubavi, i Božanskim duhovnim stvarima koje pripadaju Gospodovom dobru vere. Takav su efekat u nebu imale sve pretstave (reprezentativi) te crkve. Treba znati da uvek ima duhova i anđela kod čoveka, i da on bez njih ne može da živi; tako isto, da je preko njih čovek povezan sa Gospodom, i da pomoću ovoga ljudska rasa i nebo opstoje. Iz ovoga se vidi šta je bio cilj reprezentativa i obreda crkve koji su bili ustavovljeni u Izrailjskoj naciji; kao i što je bio cilj radi kojega je data Reč, gde sve stvari u doslovnom smislu korespondiraju Božanskim stvarima koje su u nebu; na taj način, sve su stvari u njoj reprezentativne, a sve reči imaju značenja. Zbog ovoga, čovek ima vezu s nebom, a preko neba s Gospodom. Bez ove povezanosti on ne bi mogao da živi, jer bez povezanosti sa samim Bićem Života od kojega dolazi sav život koji se ispoljava, niko ne bi mogao živeti./3/ Ali

ove stvari ne shvataju oni koji veruju da je čovekov život u njemu samome; i daon živi nezavisno od duhova i anđela; stoga bez influksa preko neba od Božanskog; jer sve što nije povezano s Božanskim, nestaje i postaje ništa; i ništa ne može postojati bez prethodnog uzroka to jest, bez Božanskog, koje je prvo, i koje je samo biće iz sebe, to jest, Jehova; pa stoga ne može ni da opstoji, jer opstojanje je neprekidno nastajanje (postajanje). Pošto *šator* označava nebo gde je Gospod, to on označava i dobro ljubavi i vere, jer ovi sačinjavaju nebo; a pošto je sve dobro od Gospoda, stoga se nebo naziva nebom zbog ljubavi i vere u Gospoda, pa stoga u najvišem smislu *šator* označava Gospoda; kao što je jasno kod Isa. 63:13; jer. 25:30; Jezekilja 37:26-27; Ps. 26:8; 43:3; 90:1;91:9, Izlazak 15:13; Zak. Ponov. 12:5, i na drugim smestima. Iz ovoga se vidi se šator nazivao *svetinjom, i stanom Jehovinim*, zbog ove reprezentacije.

9482. *I formu (sliku) svijeh stvari njegovijeh.* Da ovo označava reprezentativ svih nebeskih i duhovnih stvari koje su od Gospoda, vidi se iz značenja *slike (forme)*, što je reprezentativ (kao što je gore pokazano, br. 9481); i iz značenja *stvari (posuda)*, što su istine (br. 3068,3079,3316,33189, ovde nebeskih i duhovnih stvari koje su od Gospoda; jer stvari (posude) označavaju sve stvari koje su bile u šatoru, i koje su ga sačinjavale, i koje su označavale nebeske i duhovne stvari kada je šator označavao nebo gde je Gospod (br. 9479), i kada je svedočanstvom u kovčegu bio pretstavljen Gospod sam.

9483. *Tako da načine.* Da ovo označava siguran i pravi reprezentativ, vidi se iz značenjato *načiniti*, kada se to ponavlja, i postane zaključak, što je biti siguran i pravi.

9484. Stihovi 10-16. *10. Neka načine kovčeg od drveta sitima, u dužinu od dva lakta i po, i u visinu od podrug lakta. (podrug ili lakat i po). 11. I pokuj ga čistim zlatom, iznutra i spolja pokuj ga; i ozgo mu načini zlatan vjenac unaokolo. 12. I salij mu četiri biočuga od zlata, i metni mu ga na četiri ugla, da mu s jedne strane budu dva biočuga, i s druge strane dva biočuga. 13. I načini poluge od drveta sitima, i okuj ih u zlato. 14. I provuci poluge kroz biočuge s obje strane kovčega, da se o njima nosi kovčeg. 15. U biočuzima na kovčegu neka stoje poluge, da se ne vade iz njih. 16. Pa u kovčeg metni svjedočanstvo, koje ću ti dati. 10. Neka načine kovčeg,*

označava najdublje nebo; od drveta sitima, označava pravednost; u dužinu od dva lakta i po, označava u pogledu dobra; i u visinu od podrug lakta (podrug ili lakat i po), označava u pogledu istine; 11. I pokuj ga čistim zlatom, označava da sve ove stvari treba da budu zasnovane na dobru; iznutra i spolja pokuj ga, označava svuda; i ozgo mu načini zlatan vjenac unaokolo, označava učvršćavanje obronaka dobrom kako im se ne bi zli približavali i napadali ih; 12. I salij mu četiri biočuga od zlata, označava Božansku istinu povezanu sa Božanskim dobrom koje je okolo sa svih strana; i metni mu ga na četiri ugla, označava stabilnost; da mu s jedne strane budu dva biočuga, i s druge strane dva biočuga, označava brak istine s dobrom, i dobra s istinom; 13. I načini poluge od drveta sitima, označava moć koja dolazi otuda; i okuj ih u zlato, označava dobro svuda; 14. I provuci poluge kroz biočuge, označava moć Božanske sfere; s obje strane kovčega, označava u poslednjim (stvarima); da se o njima nosi kovčeg, označava nastajanje i opstojanje neba. 15. U biočuzima na kovčegu, označava daće moć trajati zbog Božanske sfere dobra i istine; neka stoje poluge, da se ne vade iz njih, označava za uvek, bez promene; 16. Pa u kovčeg metni svjedočanstvo, označava Božansku istinu, koja je Gospod u nebu; koje ću ti dati, označava njen reprezentativ (reprezentativ Božanske istine).

9485. *Neka načine kovčeg.* Da ovo označava najdublje nebo, vidi se iz značenja kovčega, što je najdublje nebo; jer je *svedočanstvom ili zakonom* u kovčegu označen Gospod, zato što *svedočanstvo* označava Božansku istinu, a Božanska istina je Gospod u nebu (vidi niže, br. 9503). Zbog toga kovčeg označava najdublje nebo; i zbog toga je to bila najsvetija stvar, i ona je bogoštovana bila kao Jehova, jer se verovalo da Jehova tu nastava, između heruvima, što se vidi kod Davida: *Evo, čusmo da je u Efraimovoj zemlji, našosmo ga na poljima Kirijat- Jarimskim. Uđimo u stan njegov, poklonimo se podnožju nogu njegovijeh. Stani, Gospode, na počivalištvu svojemu, ti i kovčeg sile tvoje (Psalam 132:6-8);* govoreći o Gospodu; *Efrata (Efraimova zemlja) je Vitlejem (Betlehem), gde je Gospod bio rođen (Miheja 5:2; Mateja 2:6); stan* označava nebo gde je Gospod; *ti i kovčeg sile tvoje* označava Gospoda i njegov reprezentativ./2/ Da je kovčeg reprezentativ Gospoda, jasno je iz Jeremije; *I uzeću vas jednoga iz grada i dva iz porodice, i odvešću vas u Sion. I kad se umnožite i narodite u zemlji, onda se, veli Jehova, ne će više govoriti:*

kovčeg zavjeta Gospodova; niti će im dolaziti na um niti će hoditi k njemu, niti će ga više opravljati. U to će se vrijeme Jerusolim zvati prijesto Gospodov, i svi će se narodi sabrati u nj, k imenu Jehovinom u Jerusalimu, i ne će više ići po misli srca svojega zloga (Jer. 3:14,16-17); govoreći o jednoj novoj crkvi. Reprezentativ prethodne crkve, koji je reprezentativ trebao da se ukine, označen je kovčegom, o kome se više ne će govoriti, niti će se opravljati, niti će više ići po misli srca svoga zloga. Jerusolim u koji će se sabrati svinarodi, označava ovu novu crkvu. Iz ovoga je jasno da se kovčegom označava reprezentativ Gospoda i bogoštovanje njegovo u crkvi, a isto je bilo označeno i neprekidnom žrtvom paljenicom i stanom svetinje kod Danila 8:11./3/ Da se kovčeg bogoštovao kao Jehova od strane Izrailjskog i Jevrejskog naroda, i da se verovalo da on u njemu nastava, vidi se iz ovih odlomaka: *Pa se podiže David i sav narod što bijaše s njim, i otide iz Bale Judine da prenese otuda kovčeg Božiji, kod kojega se prizivlje ime, ime Jehove nad vojskama, koji sjedi na herubimima (2 Samuilova 6:2).*

Kad kovčeg zavjeta iđase, Mojsije reče: ustani, o Jehova, neka se raspu oni što mrze ne te. A kada se ustavljaše, govoraše: uvrati se, Gospode, k mnoštvu tisuća Izrailjevih (Brojevi 10:33-36). da je najdublje nebo bilo označeno kovčegom, bilo je stoga što se celim šatorom pretstavljalo univerzalno anđeosko nebo; njegovo poslednje, tremom, njegova sredina, stanom gde je služio sveštenik; njegovo najdulje, stanom unutar zavesa, gde je bio kovčeg u kojimu je bilo svedočanstvo.

9486. *Od drveta sitima.* Da ovo označava pravednost vidi se iz značenja drveta *sitima*, što je dobro zasluge koje pripada samo Gospodu (o čemu gore, br. 9472), stoga označava i pravednost (pravdu), što je dobro zasluge (dobro kojim se zaslužuje). Jer je Gospod svojom sopstvenom moći doveo u red univerzalno nebo, i potčinio paklove, a u isto vreme učinio svoje ljudsko u sebi Božanskim; zbog čega mu pripada zasluga i pravednost; a stoga je jedino dobro koje vlada u nebu i koje činio nebo, jeste dobro Gospodove zasluge i pravednosti; tako i njegovo Božansko ljudsko, jer ovo je steklo zaslugu i pravednost./2/ Da je ove stvari učinio Gospod svojom vlastitom moći, vidi se iz sledećih odlomaka: *Ko je ono što ide iz Edoma, iz Bozre, u crvenijem haljinama? krasno odjeven, koračajući u veličini sile svoje? Ja sam, koji govorim pravdu, i vrijedan sam spasti. Za što ti je crveno odijelo kao u onoga koji gazi u kaci? Gazih sam u kaci, i niko iz naroda ne bijaše sa mnom; ali ih*

izgazih u gnjevu svome i potlačih u ljutini svojoj, i krv njihova poprska mi haljine i iskaljah sve odijelo svoje. Jer je dan od osvete u srcu mom, i dođe godina da se moji iskupe. Pogledah, i nikoga ne bješe da pomogne, ali me desnica moja izbavi, i jarost moja poduprije me. (Isa. 63:1-5)I više nema čovjeka, i začudih se što nema posrednika; i za to učini mu spasenje mišica njegova, i pravda njegova poduprije ga. Jer se obuče u pravdu kao oklop, i šljem spasenja metnu na glavu; i odjenu se osvetom kao odijelom, i ogrte se revnošću kao plaštom (Isa. 59: 16-17).I ovo mu je ime kojim će ga zvati, Jehova pravda naša (Jer. 23:6,33:15-16). Za to me otac ljubi, jer ja dušu svoju polažem da je opet uzmem. Niko je ne otima od mene, nego je ja sam od sebe polažem. Vlast imam položiti je, i vlast imam uzeti je opet. (Jovan 10:17-18). Iz ovih je odlomaka jasno da u pogledu Božanskog ljudskog Gospod imazaslugu i pravdu od sebe. Kao što je kovčegom označeno nebo gde je Gospod, stoga se kod njegove gradnje koristilositim drvo, kojim se označava dobro; jer se drvetom u opšte označava dobro (br. 643, 3720,8354); a stoga oni koji se pouzdaju u dela, u drugom životu, seku drva, ispod kojega ima nešto kao Gospod (br. 1110,4943,8740). Sledstveno, cepanjem drva za žrtve paljenice označava se dobro zasluge, ili dobro dela (br. 2784,2812). (prim. prev. dobra dela ne vode spasenju onda kada čovek veruje da ona izvire iz njega i da preko njih zaslužuje nebo; ali kada čini dobra dela radi njih samih i veruje da mu Gospod daje želju i moć da ih čini, onda ona vode spasenju, jer ga odvajaju od sebičnosti koja je urođena čoveku, i uvode u pravo dobro koje je Gospod, to jest, nebo u kojemu je on).

9487. *U dužinu od dva lakta i po.* Da ovo označava sve u pogledu dobra, vidi se iz značenjadva i po, što je mnogo, i ono što je puno, jer ovaj broj označava kao i pet, deset, stotina, i tisuća (hiljada); jer duplo od dva i po je pet, a duplo od pet je deset; a deset puta deset je stotina, a kada se brojevi udvostruče i pomnože, oni označavaju slično onome što je označeno prostim brojevima odkojih su sami sastavljeni (vidi br. 5291,5335,5708,7973). (Da broj pet oznčava mnogo, i ono što je puno, vidi br. 5708,5956,9102; a na sličan način i deset, br. 3107,4638) i stotina, br. 2636,4400; i hiljada, br. 2575,8715.) Otuda ovi brojevi, kada se odnose na Božansko, označavaju sve. I iz značenja dužine, što je dobro (br. 1613,8898)./2/ Da dužina u Reči označava dobro, a širina istinu, možda izgleda kao paradoks, ali

nije. To je zbog toga što svaka i sve stvari u Reči označavaju stvari koje pripadaju nebu i crkvi, pa se stoga odnose na dobro ljubavi, i na istinu vere. Ništa od onoga što se odnosi na ove - kao što je dužina i širina – ne može da se upotrebi da bi se njima opisale ove stvari; jer umesto prostora tamo postoji stanje postojanja, koje je stanje dobra, a iz ovoga stanje kojim seono prvo izražava, a to je stanje istine. Osim toga, u nebu su prostori izgledi koji proizlaze iz ovih stanja (br. 4882,9440). Iz svega ovoga se može videti da se realne stvari označavaju merama i dimenzijama kod Jezikilja 40-47, gde se govori o novome hramu i novoj zemlji; stoga i ovde, gde se govori o kovčegu, šatoru, tremu, i stolovima, kao i o oltaru; a na sličan način kod opisivanja hrama u Jerusalimu; ponovo kod opisivanja svetog Jerusalima koji silazi s neba, da je bio četverougao po obliku, gde je dužina bila ista kao i širina (Otkr. 21:16; i Zaharija 2:1,2); jer se *Jerusalimom* označava jedna nova crkva; a njegovim merama, dužinom, kvalitet njegovog dobra; a širinom, kvalitetnjegove istine./3/ Da se *širinom* označava istina, sasvim je jasno u sledećim odlomcima: *Iz tjeskobe povikah Gospodu, i izbavi me; izvede me na široko mjesto (prostrano mjesto) (Ps. 118:5). Ne daš me u ruku neprijatelju, postaviš me na širokom (prostranim) mjestu (Ps. 31:8). I navalice i plaviće i razlivaće se i teći će povrh grla, i krila će joj se raširiti preko sve zemlje tvoje (Isa. 8:8). Jer, evo, ja ću podignuti Haldejce, narod ljut i nagao, koji će ići po zemlji širom da osvoji naselja koja nijesu njegova (Habakuk 1:6); ići po zemlji širom*, kada se kaže o Haldejcima, označava razoriti istine vere.

9488. *A u širinu u podrug lakta.* Da ovo označava puno u pogledu istine, vidi se iz značenja podrug (jedan i po), što je ono što je puno. Razlog da ovo označava ono što je puno, je stoga što *tri* ima ovo značenje , jer kada se broj pomnoži, on zadrži značenje prostoga broja koje je imao pre umnožavanja (vidi br. 5291,5335). (Da *tri* označava ono što je puno, vidi br. 2788,7718,9188; da svi brojevi u Reči označavaju realne stvari, br.482,487,575,6175,7973.) I iz značenja širine, što je istina (o čemu gore, br. 9487).

9489. *I u visinu u podrug lakta.* Da ovo označava puno u pogledu stepena, vidi se iz značenjavisine, što su stepeni u pogledu dobra, i u pogledu istine. *Visina* ima ovo značenja jer sve dobro i istina iz njega proizlaze od Gospoda, a to je Gospod u najvišem stepenu, pa se stoga i naziva *najvišim* (vidi br. 8153); jer on je sunce

neba (br. 5097,8812), a sunce je iznad neba, i ono je središte od kojega univerzalno nebo, koje je ispod, nastaje i opstaje. Sve visine u nebu, pošto se određuju od svoga sunca kao središta, jesu razlike u dobru i istini iz toga (dobra). Sledstveno, oni koji su u najdubljem nebu, bliže su Gospodu, jer oni su u dobru ljubavi prema njemu; stoga su oni u ljubavi više od ostalih. Oni koji su u srednjem nebu više su udaljeni od njega, jer su u nižem dobru; a još su više udaljeni oni koji su poslednjem nebu. Ali oni koji su u paklu, sasvim su odvojeni od Gospod, jer su u zlu i u fantaziji iz toga zla. Oni ni ne gledaju prema suncu, nego na obratnu stranu od njega; pa stoga kada na njih gledaju anđeli, oni izgledaju u izokrenutom položaju, s nogama nagore, a s glavom nadole. Sada, pošto su razdaljine i prostori u drugom životu izgledi u skladu sa stanjima dobra i istine iz toga dobra (br. 9440), stoga u duhovnom smislu visina označava stepene u pogledu dobra, i u pogledu istine, ili stepene od najvišeg (stepena), koji je Gospod, pa stoga i Božansko dobro samo./2/ Iz ovoga je jasno šta se označava *visinom* u sledećim odlomcima; kao kod Jeremije: *I doći će i pjevaće na visini Sionskoj, i steći će se k dobru Jehovinom, i duša će im biti vrt zeliven (Jer. 31:12)*; gde *visine Sionske* označavaju nebesko dobro, koje je dobro iznad duhovnoga dobra; a pošto *visina* označava dobro, stoga se kaže da će se oni *steći k dobru Jehovinom*. Kod Jezikilja: *Eto, Asirac bješe cedar na Libanu, lijepijeh grana, i debela hlada, i visoka rasta, kojema vrhovi bijahu među gustijem granama (Jezekilj 31:3,5,7)*; *Asirac (Asur)* označava prosvetljeni razum; *cedar na Libanu*, duhovnu crkvu, a *njegova visina*, stepen dobra./3/ Ponovo: *Na gori visikoj Izrailjevoj posadiću ga (Jez. 17:23)*. *Jer na mojoj gori svetoj, na visokoj gori Izrailjevoj, govori Jehova, ondje će mi služiti sav Izrailj (Jez. 20:40)*. *Gora visoka Izrailjeva* označava najviši stepen dobra i istine iz toga dobra kod onih koji su u duhovnoj crkvi. Pošto veći deo izraza u Reči imaju i obrnuto značenje, tako i *visina*, a u ovome smislu označava zlo ljubavi prema sebi, stoga samo-uzdizanje um; kao kod Isaije 14:14; Jezeilja 31:10,14; 32:5; Amosa 2:9; i u mnogim drugim odlomcima. Još jedan razlog da se *visinom* označava stepen u odnosu na dobro i istinu iz toga dobra, je to što *visina* označava ono što je unutrašnje, a dobro je savršeno u skladu sa stepenima prema unutrašnjim stvarima (da ono što je *visoko* označava ono što je unutrašnje, vidi br. 1735,2148,4210,4599.)

9490. *I pokuj ga čistim zlatom.* Da ovo označava da sve ove stvari treba da budu zasnovane na dobru, vidi se iz značenja *okovati*, kada se govori o nebu, koje je označeno *kovčegom*, a što je postaviti temelje (o čemju u onome što sledi); i iz značenja *zlata*, što je dobro (vidi br. 113,1551,1552,5658,6914,6917). Da *okivanje* označava postavljati temelje, je zato što dobro koje proističe od Gospoda kao sunca (jer toplina od sunca je dobro ljubavi), ispunjava ne samo nebo u opšte, nego i nebeska društva u nebu pojedinačno, kao i svakog anđela individualno, i na taj naćn ih štiti da tu ne prodre zlo iz pakla. Da ono što ispunjava nebo, oblikuje i temelj, jer nebo počiva ili naslanja se na njemu kao što kuća počiva na svome temelju, kao što i najviše spoljašnje stvari na telu počivaju na zraku (vazduhu) i na eteru koji se na njih naslanja (koji ih pritiskuje); jer ono što ispunjava, povezuje, opkoljava, to i druži skupa; sledstveno, podržava i održava. Iz svega ovoga jasno je da se *okivanjem* označava postavljanje temelja; i da se okivanjem zlatom označava postavljati temelje na dobru.

9491. *Iznutra i spolja pokuj ga.* Da ovo označava svuda, vidi se iz značenja *iznutra i spolja*, što je svuda, naime, na svim mestima; jer kaže se, *pokuj ga*, jer je iznutra bilo sitim drvo, koje je bilo okovano zlatom; a *sitim drvom* se označava dobro samo koje proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog (vidi br, 9472,9486), ali je spolja i iznutra bilo pokovano zlatom kojim se označava dobro, ali dobro koje se pokazuje pred ćulima, pa je stoga relativno spoljašnje. *Iznutra i spolja*, kad se kaže o nebu, koje je označeno *kovčegom*, označava se nebo u opšte, i svako nebesko društvo pojedinaćno; nebo se uopšte označava sa *iznutra*, a nebeska društva sa *spolja*, jer su ona unutar neba.

9492. *I ozgo mu načini zlatan vijenac unaokolo.* Da ovo označava utvrđivanje oboda (granica) dobrom, da im se zli ne bi približavali i napadali ih, vidi se iz znaćenja *oboda (granica)* (o ćemu u onome što sledi); i iz znaćenja *zlata*, što je dobro (o ćemu gore, br. 9490). Kaže se, *da im se zli ne bi približavali i napadali ih*, jer dobro koje proističe od Gospoda štiti one koji su u nebu, da im se ne približe i da ih ne napadaju zli iz pakla. Jer zla neprestano dišu zlom, i nastoje da razore nebo (br. 8295); otuda izgleda kao da je tamo neko vrenje, i kao da ključa (br. 8209). Jer u umovima onih koji su u paklu, ustaljena je mržnja prema blišnjemu i mržnja prema Bogu; pa se oni stoga razjare kada vide blaženost pravednika (br.

1974). Ali dobro koje proizlazi od Gospoda, koje ispunjava nebo u opšte, i nebeska društva i anđele posebno, zaštićuje ih, i odbija napade, i to neprekidno. (Da sfera napora da se čini zlo i da se razara, neprekidno izlazi iz paklova; dok sfera napora da se čini dobro i da se štiti, proističe neprekidno od Gospoda, vidi br. 8209.) Ovo dobro koje je kao lanac, preko kojega Gospod štiti nebo, označeno je *zlatnim lancem okolo kovčega*.

9493. *I salij mu četiri biočuga od zlata.* Da ovo označava Božansku istinu povezanu sa Božanskim dobrom koje je svuda unaokolo, vidi se iz značenja *biočuga (prstenova)*, što je povezanost dobra i istine; ovde Božanske istine sa Božanskim dobrom, jer se *kovčegom* označava nebo gde je Gospod (vidi niže, br. 9496). Da su bila četiri biočuga (prstena) je zbog toga što ovaj broj označava povezivanje (br. 1686,8877); a da su bili od zlata, bilo je zato što *zlato* označava dobro (br. 113,1551,1552,5658,6914); a dobro je ono sa čim se istina povezuje, jer dobro je kao zemlja, a istina je kao seme.

9494. *I metni mu ih na četiri ugla.* Da ovo označava stabilnost, vidi se iz značenja uglova, što je snaga i stabilnost (istrajnost). Da *uglovi* imaju ovo značenje je stoga što u uglovima trpe najveći otpor, kao i to što omogućavaju najveće povezivanje sa celinom. Pošto *ugao* označava snagu i stabilnost, kao što je ona koja pripada Božanskoj istini od Božanskog dobra, stoga se Gospod naziva *kamenom ugaonim* u sledećim odlomcima: *Kamen koji zidari odbaciše postade kamenom od ugla (Psalam 118:22; Mateja 21:24). Od njega je ugao, od njega kolje, od njega luk ubojiti, od njega izlazi i svaki nastojnik (Zaharija 10:4). Evo, ja mećem u Sionu kamen, kamen izabran, kamen od ugla, skupocjen, temelj tvrd; ko vjeruje ne će se plašiti (Isaija 28:16);* gde na sličan način ugao označava stabilnost doktrine koja je od istine koja je od dobra./2/ Kod Jeremije: *I ne će uzeti od tebe kamena za ugao ni kamena za temelj (Jer. 51:26).* Pošto se uglovima označava stabilnost, toga su rogovi bili stavljeni na četiri ugla od oltara, o čemu čitamo kod Mojsija: *Načini rogove na oltaru na četiri ugla; od njega da izlaze rogovi (Izlazak 27:2).* (Da rogovi označavaju snagu istine od dobra, stoga snagu i stabilnost, vidi br. 2832,9081.)/3/ Da se *uglovima* označava snaga i moć i u ovim odlomcima: *U sjenu Hezebonskom ustaviše se koji bježahu od sile; ali će oganj izaći iz Hezebona i plamen isred Seona, i opaliće ugao (kraj) Moabu i tjememirnicima (Jer. 48:45). Izaći će zvijezda iz iz*

Jakova, i ustaće palica iz Izrailja, koja će razbiti knezove Moabske (Brojevi 24:17). Moab, čija će sila biti razbijena, označava one koji preljubochine dobra crkve (br. 2468); njihovi uglovi označavaju snagu obmane od preljubochinskih dobara. Pošto uglovi označavaju moć i snagu, stoga oni označavaju i one koji nisu u snazi istine od dobra nazvanoj uglovi koji se s kraja strigu (Jer. 9:26; 25:23). (Šta je označeno uglovima kad oni oznčavaju strane sveta, ili vetrove, vidi niže br. 9642).

9495. *Da mu s jedne strane budu dva biočuga (prsene) i s druge strane dva biočuga.* Da ovo označava brak istine s dobrom, i brak dobra s istinom, vidi se iz značenja *beočuga (prstenova)*, što je povezanost ili brak dobra s istinom (kao gore, br. 9493). Ovaj je brak uzajaman, to jest, istine sa dobrom i dobra s istinom. Neka ideja o ovome braku može se steći iz povezanosti srca i pluća. Srce se povezuje s plućima; a pluća za uzvrat se povezuju sa srcem; jer srce iz svoje desne strane šalje krv u pluća, a pluća za uzvrat šalju natrag krv natrag u srce; ali u njegovu levu stranu, i tako daljeneprekidno. Takav je i brak u nebu, brak dobra s istinom, i istine s dobrom, gde srce korespondira dobru koje dolazi od ljubavi, a pluća istini koja dolazi od vere (br. 3883-3896,9300). Da dva beočuga treba da budu na jednoj strani i dva beočuga na drugoj strani, bilo je stoga što *dva* označava povezanost (br. 1686,5194,8423), a *strana* označava dobro koje treba da se poveže s istinom, kako bi dobijalu moć iz njega (o čemu vidi sledeći član).

9496. *I načini poluge od drveta sitima.* Da ovo označava moć koja se stiče otuda, vidi se iz značenja *poluga*, što je moć koja pripada istini od dobra (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *drveta sitima*, što je dobro zasluge (zaslužno dobro) koje pripada Gospodu samome (o čemu gore, br. 9472,9486). Sada će se reći zašto se nebo moglo pretstaviti kovčegom i šatorom; utvrđivanjem obronaka, stabilnošću uglova; povezanošću dobra s istinom preko beočuga (prstenova) i pomoću poluga. Bilo je pokazano da je cela priroda, sa svakom i svim stvarima u njoj koje su u redu (u skladu s redom), da je reprezentativ (pretstava) Gospodovog carstva, to jest, neba i nebeskih stvari u njemu (br. 9280). Isto tako, bilo je pokazano da je sveukupno nebo slično velikome čoveku (br. 9276). Iz ovoga sada sledi da se forme u kojima su nebeske stvari odnose na ljudsku formu, i imaju značenja u skladu s njihovim slaganjem s tom formom./2/ Iz ovoga je sada jasno zašto kad *kovčeg* označava nebo gde je Gospod, *strana* na kovčegu označava

utvrđivanje obronaka; *strane*, dobro koje će se povezati s istinom; *uglovi*, stabilnost; *beočuzi (prstenovi)*, povezanost samu; a *poluge*, moć. Jer se *poluge* odnose na ruke kod čoveka, pa stoga one označavaju isto što i ruke; *beočuzi (prstenovi)* se odnose na zglobove ili čašicepreko kojih su ruke povezane s grudima; *uglovi* se odnose na projekcije same, gde se ovo povezivanje izvodi; *strane*, na grudi ili toraks; *strana*, na obod kojim se utvrđuje kraj . Iz ovoga se može videti da se *polugama*, kao rukama, označava moć. (Da *ruke i šake* označavaju moć, vidi br. 3883-3896,9300.) Iz ovoga je jasno da se *prstenovima (beočuzima)* označava isto što i povezivanjima od grudi ka ramenima, i od ramena ka rukama; naime, odnose se na povezanost dobra s istinom; a da se *uglovima* označava stabilnost, jer se tu pokazuje snaga tela, a njegova snaga i moć dolaze preko ruku. Iz svega ovoga se može videti da prirodne forme koje nisu žive, označavaju isto što i forme koje su žive, to jest, kao što su forme u ljudskom telu;naime, iz toga što se nebo odnosi na čoveka, a stvari u nebu na stvari kod čoveka, kao što se može videti iz onoga što je bilo pokazano o korespondencijama čoveka sa velikim čovekom, ili s nebom (vidi navode u br. 9276)./3/ Pošto *poluge* pomoću kojih se kovčeg nosio označavaju moć, to su isto označavale i poluge ili prijevornice (opruge) kojima su utvrđivana vrata gradova, kao što se vidi iz ovih odlomaka. Kod Osije (Ozeja): *I mač će stajati u gradovima njegovijem, i potrče prijevornice (opruge) njegove (Osija 11:6).* *mač* označava istinu koja se bori protivu obmane; *gradovi* označavaju doktrinarne stvari, a *prevornice*, moć. Opet: *Vas radi poslaću u Babilon i pobacaću sve prijevornice, i Haldejce s lađama (Isa. 43:14).* *Prestaše vojevati junaci babilonski, stoje u gradu, nesta sile njihove, postaše kao žene, izgorješe stanovi njihovi, prijevornice njihove polomiše se (Jer. 51:30).* *Slomiću prijevornicu Damasku (Amos 1:5).* *Razbiću u komade vrata mjedena, i razlomiti prijevornice gvozdene (Isa. 45:2; psalam 105:16).* *Nemaju ni vrata ni prijevornica, ostaše sami (Jer. 49:31).* *Udariću na miran narod, koji živi bez straha, koji si žive u mjestima bez zidova, i nemaju ni prijevornica ni vrata (Jez. 38:11).* *Utonuše u zemlju vrata njezina, polomi i potr prijevornice njezine (Plač 2:9).* *Slavi Boga svoga, Sione! jer ojača prijevornice na vratima tvojima (Psalam 147:12,13).* U ovim odlomcima *gradovi* označavaju doktrinarne stvari (br. 2449,2712,3216,4492,4493); *vrata* označavaju stabilnost i zaštitu; *aprijevornice* (iii

poluge, opruge) označavaju moć koja pripada istini koja je od dobra. (Da sva moć pripada istini, ali istinei koja je od dobra, vidi br. 6344,6423,8200,9327,9410).

9497. *I okuj ih u zlato.* Da ovo označava dobro svuda, vidi se iz značenja *okovati*, što je biti okružen (pokriven, zaokružen), stoga biti svuda; i iz značenja *zlata*, što je dobro (o čemu gore, br. 9490).

9498. *I provuci kroz biočuge.* Da ovo označava moć Božanske sfere, vidi se iz značenja *poluga*, što je moć (o čemu upravo gore, br. 9496); i iz značenja *biočuga* (*prstenova*), što je Božanska istina povezana s Božanskim dobrom, koje je svuda naokolo (o čemu gore, br. 9493), to jest, Božanska sfera koja okružava i ispunjava nebo u opšte, i nebeska društva i anđele pojedinačno, u skladu s onim što je pre pokazano (br. 9490,9492). Jer Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra ne treba shvatiti kao govor i njegov influks (uticaj) u uho; nego kao sferu od sunca, koja se postepeno, kako se udaljava od sunca, tako smanjuje toplinom i blistavilom, i na kraju postaje toliko umerena da se može prilagoditi anđeoskom nebu. Ova se sfera produžava izvan neba dole u pakao, samo što je oni koji su tamo ne primaju da pogodan način, nego je pretvaraju u njenu suprotnost. Iz ovoga se može videtišta je označeno Božanskom sferom koja okružava i drži zajedno nebo, naime, da je to Božanska istina povezana s Božanskim dobrom, koja je svuda u nebu, i okolo onih koji su u nebu. Toplina koja proističe od Gospoda kao sunca u nebu je Božansko dobro njegove Božanske ljubavi prilagođeno primanju anđela koji su u nebu; a svetlost koja proističe od Gospoda kao sunca je Božanska istina njegovog Božanskog dobra. Pa ipak, i jedno i drugo zajedno naziva se *Božanska istina koja proističe od Gospoda*.

9499. *I obje strane kovčegu.* Da ovo označava poslednje (krajnje) stvari, vidi se iz značenja *strana kovčega*, što je Božanska sfera koja okružava nebo u njegovim poslednjim (krajnjim); jer *strane* označavaju obronke (granice), ovde, granice neba. Samo što se krajnje stvari i granice u nebu razlikuju od onih u svetu u ovom pogledu, što se one u svetu odnose na prostore, dok se u nebu odnose na dobra povezana s istinama. Božansko dobro povezano s Božanskom istinom, koje je poslednje neba, i čime je ograničeno, okruženo i održavano zajedno, je po upoređenju kao atmosfera u svetu, koja teče oko čoveka i drži zajedno celu

površinu njegovog tela u povezanosti, kako bi se sprečilo rastakanje; ali u svetu ono što ovako deluje, to je prirodno, i deluje na čovekovom telu kao na nečemu što je materijalno; dok u je to u nebu Božansko nebesko i Božansko duhovno od Gospodakoje deluje okolo anđela, i drži ga skupa u njegovoj formi i moći.

9500. *Da se o njima nosi kovčeg.* Da ovo označava nastajanje i opstajanje neba, vidi se iz značenja *nositi*, što je biti neprekidno u stanju dobra i istine, stoganastajati i opstajati; jer se *polugama u beočurima* (prstenovima) označava moć Božanska sfere, to jest, moć Božanske istine povezane s Božanskim dobro (vidi br. 9498), stoga nastajanje i opstajanje; jer nebo opstoji preko ove moći; i iz značenja *kovčega*, što je nebo (br. 9485).

9501. *U biočuzima na kovčegu neka stoje poluge.* Da ovo označava da će moć trajati od Božanske sfere dobra i istine, vidi se iz značenja *beočuga na kovčegu*, što je Božanska sfera dobra i istine; i iz značenja *poluga*, što je moć (o kojoj gore, br. 9498).

9502. *Da se ne vade iz njih* (da se ne uklanjaju). Da ovo označava za uvek bez promene, vidi se iz značenja *ne vaditi* (*ne uklanjati*), što je nastajanje i opstojanje za uvek i bez promene. Jer nebo je nastalo i bilo stvoreno preko Božanske sfere dobra i istine, koja sfera okružava i ispunjava nebo u opšte i posebno; a preko iste sfere ono opstoji i održava se; je opstojanje je neprekidno nastajanje, a održavanje je neprekidno stvaranje. Neprekidnost bez promene bila je pretstavljena ne vađenjem (ne uklanjanjem) poluga sa kovčega; a večna zaštita neba preko Božanske sfere dobra i istine od Gospoda bila je pretstavljena polugama postavljenim ispod krila herubima, i tako što su bile *pokrivene* (*zaklonjene*); kao što se vidi iz prve knjige o Carevima: Jer herubimima bijahu raširena krila nad mjestom gdje će stajati kovčeg, i zaklanjahu herubimi kovčeg i poluge njegove ozgo. I povukoše mu poluge tako da se krajevi viđahu u svetinji na prednjoj strani svetinje nad svetinjama. ali se na polje ne viđahu (1 o Carevima 8:7-8).

9503. *Pa u kovčeg metni svjedočanstvo.* Da ovo označava Božansku istinu koja je od Gospoda u nebu, vidi se iz značenja *kovčega*, što je nebo (o čemu gore); i iz značenja *svjedočanstva*, što je Božanska istina, pa stoga Gospod u nebu (o čemu u

onome što sledi). Da je Božanska istina Gospod u nebu, je stoga što je Gospod dobro samo i istina sama, jer i jedno i drugo proizlaze od njega, a ono što proizlazi od njega, to je on. Otuda je to da je Gospod nebo; jer Božanska istina koja je od njega i koju anđeli primaju, sačinjava nebo; stoga što anđeli savršenije primaju Božansku istinu koja je od Gospoda, to oni savršenije (potpunije) primaju Gospoda, to su u savršenijoj ljudskoj formi, i na kraju su toliko savršeni (oblikom) da to prevazilazi verovanje. Onaj ko to vidi, kao što sam ja video, biće zapanjen; jer oni su nebeske ljubavi i ljubavi prema bližnjemu u njihovoj formi (oni su forme nebeske ljubavi i ljubavi prema bližnjemu). Razlog da anđeli imaju ljudsku formu je to što je Božansko u nebu Gospod, a oni koji od njega primaju Božansku istinu u dobru, ti u slike njega./2/ U pogledu značenja svedočanstva, razlika treba da se pravi u Reči između *zakona, uredaba, sudova, zapovesti, svedočanstava, reči, naređenja, istina i zaveta*, kao što se može videti iz mnogih odlomaka; posebno iz Davida, u Psalmu 119, gde se ovi pominju, osim svedočanstava, u stihovima 2,14,31,46,59,88,95,111,119,119,129,138,144.168; i slično na drugim mestima kod Davida: *Zakon je Jehovin savršen (svršen), krijepi dušu, svjedočanstvo Jehovino je vjerno,daje mudrost nevještome (neukome). Naredbe su Jehovine pravedne, vesele srce. Zapovjest je Jehovina svijetla, prosvjetljuje oči. Strah je Jehovin čist, ostaje do vijeka. Sudovi su njegovi istiniti, pravedni svi koliki (Psalam 19:7-9);* kao i kod Mojsija (Zak. Ponov. 4:45;6:17,20); kod Jeremije 44:23; i u mnogim drugim odlomcima.Iz svega ovoga se može videti da *svjedočanstvo* označava Božansku istinu koja svedoči o Gospodu; na taj način označava i Reč, jer u najvišem smislu Reč govori o Gospodu samome, pa stoga u unutrašnjem smislu svedoči o njemu; to jest, uči njega (propoveda njega) kao i istine vere i dobra ljubavi koja su od njega. U ovome smislu /izraz/svedočanstvo se koristi i u Otkrovenju:*Vidjeh pred oltarom duše pobijenijeh za Riječ Božiju i za svjedočanstvo koje imahu (Otkr. 6:9). I oni ga pobijediše krvlju jagnjetovom, i riječju svjedočanstva svojega, i ne mariše za život svoj sve do svoje smrti (Otkr. 12:11).*Krv jagnjetova označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda (br. 7846,7877, 9127,9393), a *riječ svjedočanstva* označava Božansku istinu koju čovek prima; na sličan način u Otkr. 12:17; 19:10. /3/ Da se Božanska istina koja proističe od Gospod naziva svjedočanstvom je stoga što ona svedoči o Gospodu, što se vidi iz reči samoga Gospoda kod Jovana: *Koji odozgo dolazi nad svima je. I što vidje i*

što ću, ono svjedoči; i svjedočanstvo njegovo niko ne prima (Jovan 3:31-33). Jasam koji svjedočim sam za sebe, i svedoči za mene otac koji me posla (Jovan 8:18). Istraži pisma, ona svjedoće za mene (Jovan 5:39). Iz ovih se odlomaka vidi da se Božanska istina naziva *svjedočanstvom* iz razloga što što svedoči o Gospodu. Ova Božanska istina je Reč, kao što je ranije rečeno, ona u najvišem smislu govori o Gospodu samom; stoga je Reč Božanska, i od toga potiče njena svetost. I deset reči, to jest, zakon objavljen sa Gore Sinajske, i upisan on dve ploče (tabklice), i pohranjen u kovčeg, to je ono što se naziva *svjedočanstvom* (da ovaj zakon označava Reč, to jest, Božansku istinu koja proističe od Gospoda, u celom njenom kompleksu, vidi br. 9416). Da je Gospod taj od kojega potiče Božanska istina, jasno je iz njegovih reči Pilatu: *A onda mu reče Pilat: daklem ti si car? Isus odgovori: ti govoriš da sam ja car. Ja sam za to rođen i za to dođoh na svijet da svjedočim istinu. I svaki koji je od istinesluša riječ moju (Jovan 18:37).* car u unutrašnjem smislu označava Božansku istinu (br. 1672,2015,2069,3009,5068,6148); pa je on stoga rekao, *I am car, i za to samrođen, da svjedočim za istinu*, to jest, da je on Božanska istina. Iz ovoga svega sada je jasno da se *svjedočanstvom* u kovčegu označava Božanska istina, stoga Gospod u nebu.

9504. *Koje ću ti dati* (koje svjedočanstvo ću ti dati). Da je ovde označen njegov reprezentativ, vidi se iz reprezentacije Mojsija, kojemu je trebalo da dati /svedočanstvo/, što je Gospod u pogledu Božanske istine (vii br. 9372).

9505. Stihovi 17-22. *17. I načini zaklopac od čistoga zlata, u dužinu od dva lakta i po, a u širinu podrug lakta (lakat i po).18. I načini dva herubima zlatna, jednostavne ih načini, na dva kraja zaklopcu.19. I načini herubima jednog na jednom kraju a drugoga herubima na drugom kraju; na zaklopcu načinite dva herubima na oba kraja.20. I neka herubimi rašire krila u vis da zaklanjaju krilima zaklopac, i neka budu licem okrenuti jedan drugome, prema zaklopcu neka su okrenuta lica herubima.21. I metnućeš zaklopac ozgo na kovčeg, a u kovčeg ćeš metnuti svjedočanstvo, koje ću ti dati.22. I tu ću se sastajati s tobom i govoriću ti ozgo sa zaklopca između dva herubima, koji će biti na kovčegu od svjedočanstva, sve što ću ti zapovjediti za sinove Izrailjeve.17. I načini zaklopac od čistoga zlata,označava slušanje i primanje svih stvari koje pripadaju bogoštovanju od*

dobra ljubavi; *u dužinu od dva lakta i po*, označava sveu pogledu dobra; *a u širinu podrug lakta (lakat i po)*, označava sve u pogledu istine. 18. *I načini dva herubima zlatna*, označava da nema prilaženja i približavanja Gospodu osim preko dobra ljubavi; *jednostavne ih načini*, označava reprezentativnoga dobra; *na dva kraja zaklopcu (sjedištu milosti)*, označava nebesko dobro i duhovno dobro. 19. *I načini herubima jednog na jednom kraju a drugoga herubima na drugom kraju*, označava jedan prilaz za nebesko dobro a drugi prilaz za duhovno dobro; *na zaklopcu načinite dva herubima na oba kraja*, označava primanje svih stvari bogoštovanja od ovih dobara. 20. *I neka herubimi rašire krila u vis*, označava uzdizanje pomoću istine vere; *da zaklanjaju krilima zaklopac*, označava duhovne stvari koje pokrivaju; *i neka budu licem okrenuti jedan drugome*, označava povezivanje istine i dobra; *prema zaklopcu neka su okrenuta lica herubima*, označava da unutrašnje neprekidno gleda ka dobru, pa stoga ka Gospodu; 21. *I metnućeš zaklopac ozgo na kovčeg*, označava slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja koje su od dobra ljubavi; *a u kovčeg ćeš metnuti svjedočanstvo*, označava od Gospoda u nebu; *koje ću ti dati*, označava slušanje i primanje. 22. *I tu ću se sastajati s tobom, i govoriću ti ozgo sa zaklopca*, označava povezivanje; *između dva herubima*, tamo gde se povezuju nebesko dobro i duhovno dobro; *koji će biti na kovčegu od svjedočanstva*, označava s Gospodom u nebu; *sve što ću ti zapovjediti za sinove Izrailjeve*, označava bogoštovanje reprezentativne crkve.

9506. *I načini zaklopac (sjedište milosti) od čistoga zlata*. Da ovo označava slušanje i primanje svih stvari koje pripadaju bogoštovanju od dobra ljubavi, vidi se iz značenja *zaklopca (sjedišta milosti)*, što je očišćenje od zala; ili oprostjenje grehova, stoga slušanje i primanje svih stvari koje pripadaju bogoštovanju (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (vidi br. 113,1551-1552,6917). Da *zaklopac (sjedište milosti)* označava očišćenje od zala i oprostjenje grehova, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominje *ispaštanje i iskupljivanje*. /2/ Da označava tako isto i primanje svih stvari bogoštovanja, je stoga što se čuju samo oni koji se iskupljuju i koji se kaju, to jest, koji se čiste od zala; i Gospod prima samo njihovo bogoštovanje; ali ne sluša one koji su u zlima, to jest, koji se nisu iskupili i koji se ne izbavljaju. Zbog ovoga Aronu nije bilo

dopušteno da se približizaklopcu (sjedištu milosti) sve dok se ne bi očistio i pokajao sam on i narod. Iz ovoga razloga *zaklopac* označava slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja, što se vidi i iz toga što je Jehova govorio s Mojsijem iznad zaklopca između dva herubima. Da se prima samo bogoštovanje od dobra ljubavi je stoga što se niko ne pripušta u nebo, stoga ni Gospodu, osim onoga ko je u dobru, naime, u dobru ljubavi ka Gospodu i u dobru ljubavi prema bližnjem (vidi br. 8516,8539,8722,8230,9274); sledstveno, niko drugi se ne čuje, i ničije drugo se bogoštovanje ne prima. Iz ovoga su razoga herubimi bili iznad zaklopca; jer *seherubima* označava straža i providenje kako niko ne bi prišao Gospodu osim onaj ko je u dobru ljubavi, to jest, da bi ulazili samo oni koji su u dobru, i kako se onima u nebu ne bi približavali i napadali ih oni koji su u paklu. Iz ovog svega može se videti šta je bilo označeno zaklopcem na kovčegu, i herubimima na zaklopcu; i dalje, šta je bilo označeno zaklopcem i herubimima od čistoga zlata; jer *zlato* označava dobro ljubavi, dok *kovčeg* označava nebo gde je Gospod./3/ Da *zaklopac (sjedište milosti)* označava očišćenje od zala, stoga i oprostjenje od grehova, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pokajanje ili oprostjenje ispaštanje pominje; kao u sledećim odlomcima: *O, Jehova, očisti nas od grehova naših imena svojega radi (Psalam 79:9). O, budući milostiv, oprosti naš grijeh (nepravdu) (Psalam 78:38). Pokropi me isopom, i očistiću se, umij me, i bići bijelji od snijega (Psalam 51:7). Za to će doći na te zlo, i ne ćeš znati odakle izlazi, i popašće te nevolja, da je ne ćeš moći odbiti, i doći će na te u jedan put pogibao, za kojune ćeš znati (Isa. 47:11). Veselite se, narodi, s narodom njegovim, jer će pokajati krv sluga svojih, i osvetiće se neprijateljima svojim, i očistiće zemlju svoju i narod svoj (Zak. Ponov. 32:43)./4/ Očišćenje se vršilo pomoću žrtava, pa kada su bile prinšene, Sveštenik će gaoprostiti od grijeha, biće mu oprošteno (Levitska 4:26,31,35;5:6,10,13,16,18,15:15,30). Očišćenje se vršilo i pomoću srebra (novca) (Izlazak 30:16; Psalam 49:8). Stoga je bio dan očišćenja pre praznika sjenica (Levitska 23:27-32). Ali neka se zna da očišćenja nisu bila stvarna očišćenja od zala, niti oprostjenja od grehova, nego su ih pretstavljala; jer je svaki obred kod Izrailjske i Jevrejske nacije bio samo reprezentativ Gospoda, njegovoga carstva i crkve, kao i stvari koje pripadaju nebu i crkvi. (Na koji su naščin reprezentacije pokazivale ovakve stvari pred anđelima u nebu, vidi br. 9229)./5/ Pošto se očišćenje od zala i praštanje grehova označavalo *zaklopcem (sjedištem milosti)*,*

ona su bila označena i slušanjem i primanjem stvari koje pripadaju bogoštovanju; (*prim. prev. ovde se radi ne samo o grešnikovom slušanju i primanju istine, nego prvenstveno o slušanju i primanju grešnika od strane Gospoda posle grešnikovog pokajanja i očišćenja*) jer onoga koji se čisti od zala, taj je uslišen; i njegovo se bogoštovanje prima. To je bilo označeno time što je Jehova razgovarao iznad sjedišta milosti s Mojsijem, i zapovedio šta treba sinovi Izrailjevi da čine, kao što se vidi iz stiha 22 ovoga poglavlja, gde se kaže, *I tu ću se sastajati s tobom i govoriću ti ozgo sa zaklopca između dva heruvima, koji će biti na kovčegu od svjedočanstva, sve što ću ti zapovijediti za sinove Izrailjeve.* Na slinčan nači i na drugome mestu, *Ikad Mojsije ulažase u šator od sastanka da govori pred Bogom, tada čujaše glas gdje mu govori od zaklopca što bješe na kovčegu od svjedočanstva između dva heruvima; i govoraše mu* (Brojevi 7:89). Da je čovek bio ulišen i njegovo bogoštovanje primljeno posle očišćenja od zala, bilo je pretstavljeno Aronovim ulaženjem u svetinju nad svetinjama iza zavesa tek kad bi se sam očistio kao i narod, što se izvodilo pranjima, žrtvama, tamjanom, i krvlju; pa se kaže, *I tako će očistiti svetinju od od nečistota sinova Izrailjevih, i od prijestupa njihovijeh u svijem grijesima njihovijem* (Levitska 16:16), i da će se Jehova javljati u oblaku nad zaklopcom (stih 2); *u oblaku* označava u Božanskoj istini prilagođenoj primanju i shvatanju ljudi, kao što je Reč u u smislu slova (br. 4060,4391,5922,6343,8443,8781).

9507. *U dužinu od dva laktai po.* Da ovo označava sve u pogledu dobra, vidi se iz onga što pokazano gore (br. 9487).

9508. *A u širinu dva lakta i po.* Ovo označava puno u pogledu istine, kao što se može gore videti (br. 9488).

9509. *I načini dva herubima zlatna.* Ovo označava da se Gospodu može približiti i biti primljen samo kroz dobro ljubavi, što se vidi iz značenja *herubima*, što je straža i providenje da se Gospodu ne bi prilazilo osim preko dobra ljubavi. Pošto je ovo bilo označeno *herubimima*, oni su bili postavljeni iznad sjedišta milosti koje je bilo na kovčegu, pa su stoga bili napravljeni od čistoga zlata; jer je *kovčegom* označeno nebo gde je Gospod (br. 9485), a *zlatom*, dobro ljubavi (br. 9490). Da se ne može približiti Gospodu osim kroz dobro ljubavi je stoga što je ljubav duhovno

povezivanje, a svo dobro je od ljubavi. Stoga se oni koji su u dobru ljubavi ka Gospodu uvode u nebo, jer su povezani s njim; a tako isto i oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjem, jer bližnji je dobro sugrađanina, dobro zemlje, dobro crkve, dobro celoga carstva Gospodovog, a u najvišem smislu, Gospod sam, jer od njega je ovo dobro kod čoveka./2/ Dok se preporuča, čovek ima dva stanja, jedno posle drugoga. Prvo je kada čoveka vode istine vere ka dobru ljubavi. Drugo je kada je u dobru ljubavi, i kada je u ovome, on je u nebu kod Gospoda. Iz ovoga se vidi da je ovo dobro nebo samo kod čoveka, jer ovo je dobro Gospod kod čoveka, jer je ono od Gospoda. (O ova dva uzastopna stanja kod čoveka koji se ponovo rađa, vidi br. 7923,7992,9224,9230,9274; a da čovek dolazi u nebo kada je u dobru, to jest, kada ga Gospod vodi pomoću dobra, br.

8516,8539,8722,9139)/3/ Da *herubimi* označavaju stražu i providenje, kako bi se Gospodu prilazilo samo preko dobra ljubavi, to jest, da mu mogu prići samo oni koji su u dobru ljubavi, i kako dobro, koje je od Gospoda u nebu i kod čoveka, ne bi bilo povređeno; što vidi se iz odlomaka u Reči gde se *herubimi* pominju; kao u Postanju; *I izagnav čovjeka, postavi pred vrtom Edenskim herubima splamenim mačem, koji se vijaše i tamo i amo, da čuva put ka drvetu života. (Postanje 3:24);* da *herubimi* ovde označavaju stražu, očito je, jer se kaže, da čuvaju put ka drvetu života. *Drvo života* označava dobro ljubavi od Gospoda, stoga Gospoda; pa se stoga čuva da mu se ne približi, osim kroz dobro ljubavi./4/ Veruje se da se Gospodu može približiti preko istina vere; ali njemu se ne može približiti kroz ove istine kada su one odvojene od dobra ljubavi; niti se pak mogu približiti nebu; naime, čim istine odvojene od dobra žele da uđu, nebo se pred njima zatvara, to jest, put ka Gospodu; i pošto istine ne mogu same od sebe da uđu, ako u njima nije dobro, i ako ne postanu istine od dobra, tako isto ne može ni razumevanje, a još manje sećanja-znanja odvojena od dobra volje./5/ Pošto se straža i providenje da se Gospodu ne bi približavalo osim kroz dobro ljubavi označava *herubimima*, stoga se u Reči kaže za Jehovu da *sjedi na herubimima*, kao i da *jaše* i da *mu je stan na herubimima*, kao u sledećim odlomcima: *Poslušaj, pastire Izraizljevi, koji vodiš sinove Josipove, kao ovce, koji sjediš na herubimima, javi se! (Psalam 80:1).* *Jehova caruje; neka strepe narodi; sjedi na herubimima; neka se drma zemlja! (Psalam 99:1).* *Sjede na herubima i podiže se, i poletje na krilima vjetrenijem (Psalam 18:10).* *Jehovo nad vojskama, Bože Izrailjevi, koji sjediš na herubimima (Isaija*

37:16). Iz ovoga razloga bili su herubimi na zavesima šatora, i na zavesu (Izlazak 26:1,31;36:35); kao ina zidovima hrama unaokolo, i na vratima novoga hrama opisanoga kod Jezikilja (41:18-20). Da su bili herubimi na zavesu, na zidovima hrama, i na vratima njegovim, označeno je stražom Gospodovom da se ne bi svetom Božanskom približavalo osim kroz ovo dobro. Stoga su herubimi bili načinjeni od čistoga zlata, a hram u Jerusalim od drveta uljanog, jer zlatom se i *uljem* označava dobro ljubavi./6/ Ova straža i providenje Gospodovo opisuje se sa *četiri životinje*, od kojih svaka ima četiri lica, ispod prijestola na kome je Gospod bio, kod Jezikilja(1,10); kao i sa *četiri životinje oko prijestola* na kome je bio Gospod, u Otkrovenju (4:6-10; 6:6. 8,9,14). Sa *četiri životinje* označava se pod raznim uglovima dobro koje proističe od Gospoda, i straža i zaštita da se niko ne pripusti osim dobro ljubavi ka Gospodu, i dobro ljubavi prema bližnjemu; *prijestolom*, na kome je bio Gospod, bilo je označeno nebo.

9510. *I načini zaklopac (sjedište milosti) od čistoga zlata.* Da ovo označava reprezentativ (pretstavu) ovoga dobra, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (vidi br. 113,1551-1552,6917); da *zlato* nije dobro ljubavi, nego reprezentativ dobra ljubavi, jasno je; na sličan način maslinovo drvo od koje su bili načinjeni herubimi u hramu u Jerusalimu (1 o Carevima 6:23) (Da *maslinovo drvo* označava dobro ljubavi, vidi br. 886; a tako istio i *ulje* samo, br. 3728,4582,4638).

9511. *Na dva kraja zaklopca.* Da ovo označava nebesko dobro i duhovno dobro, vidi se iz značenja *herubima* na jednom kraju, što je pristup kroz nebesko dobro; i iz pretstave *herubimana* drugome kraju, što je pristup kroz duhovno dobro. Isto je ovde označeno sa *dva kraja*, kao s Gospodovom desnom i levom rukom; njegovom *desnom rukom* označava se dobro nebeske ljubavi, koja je dobro ljubavi ka Gospodu; i njegovom *levom rukom* dobro duhovne ljubavi, koja je dobro ljubavi prema bližnjem. Zbog ovoga sve stvari na čovekovoj desnoj strani korespondiraju nebeskom dobru; a one na levoj strani duhovnom dobru; jer sve stvari u čoveku korespondiraju nebu. Oni koji su u tim dobrima označeni su onima koji sjede o Gospodovoj desnoj ruci i levoj ruci (strani) kod Marka: *Ali sjedjeti o moju desnu ruku ili lijevu ruku, nije moje da dam, nego onima kojima je pripremljeno (Marko 10:40); dati onome kome je pripremljeno* označava podariti

milost onima koji su u dobrom životu i vjere (vidi br. 9305), to jest, onima koji su u nebeskom dobrom i u duhovnom dobrom.

9512. *I načini herubima jednoga na jednom kraju a drugoga herubima na drugom kraju.* Da ovo označava pristup (prilaz) za nebesko dobro i za duhovno dobro, vidi se iz značenja *herubima*, što je pripuštanje i prilaz Gospodu kroz dobro ljubavi (o čemu gore, br. 9509); i iz značenja *na jednom kraju i na drugome kraju*, što je nebesko dobro i duhovno dobro (o kojima gore, br. 9511).

9513. *Na zaklopcu načinite dva herubima na oba kraja.* Da ovo označava primanje svih stvari bogoštovanja od ovih dobara, vidi se iz značenja zaklopca (sjedišta milosti), što je saslušati i primiti sve stvari bogoštovanja od dobra ljubavi (vidi br. 9509); i iz značenja *dva kraja*, što je nebesko dobro i duhovno dobro (br. 9511) Iz ovog je jasno da se sa *Na zaklopcu načinite dva herubima na oba kraja*, označava primanje svih stvari bogoštovanja od ovih dobara. (Šta je nebesko dobro, a šta duhovno dobro, i šta je među njima razlika, može se vidjeti iz navoda u br. 9277.)

9514. *I neka herubima rašire krila u vis.* Da ovo označava uzdizanje pomoću istine vjere, vidi se iz značenja *krila*, što su istine vjere (o čemu u onome što sledi); i iz značenjaraširiti *krila u vis*, što je biti uzdignut; jer kod širenja krila u vis postoji napor da se uzdigne, čije je delo uzdizanje. Iz ovoga je jasno da se sa *krilima herubima koja se šire u vis* označava uzdizanje dobra ka Gospodu preko istine vjere; jer se herubimima označava prilaz njemu preko dobra. Ovde će se ukratko prikazati kakav je slučaj s uzdizanjem dobra pomoću istine vjere. Postoje dve stvari na koje se odnose sve stvari u nebu, i sve stvari u svetu, naime, dobro i istina. Dobro bez istine nije dobro, a istina bez dobra nema bića; jer je istina sama forma dobra, a mora da postoji forma kako bi bilo šta imalo kvalitet; a dobro je to samo biće od kojega je postojanje (manifestacija) istine./2/Dobro se odnosi prema istini kao što se volja odnosi prema razumu, jer je zadatak volje da prima dobro, a razuma da prima istinu. Volja dobija svoj kvalitet od razuma, a razum svoj od volje; jer volja se oblikuje u razumu, i tako prima njegov kvalitet. Dobro se isto tako odnosi na prema istini kao što se telo odnosi prema rukama i nogama, a u slučaju ptica (letećih stvorova) kao telo prema krilima. Telo bez ruku i nogu, ili bez krila, ne može da se pokrene, ali uz njihovu pomoć, kreće se. Osim toga, u Reči,

telo korespondira dobru, a ruke i krila istinama, kao i moćima dobra kroz istine. Iz ovih upoređenja, koja su isto tako korespondencije, može se znati kakav je slučaj s uzdizanjem dobra pomoću istina vere, koja se u opšte nazivaju *duhovnim* stvarima. (Da *krila* označavaju istine vere, već je pokazano u br. 8764).

9515. *Da zaklanjaju krilima zaklopac (sjedište milosti).* Da ovo označava duhovne stvari koje pokrivaju (ili štite), vidi se iz značenja *zaklanjati sjedištemilosti* (zaklopac), što je pokrivati dobro kroz koje postoji pristup Gospodu; i iz značenja *krila*, što su istine vere, ili stvari duhovne (o kojima upravo gore, br. 9514, i br.8764). Za duhovne se stavri kaže da *pokrivaju*, jer se nebesko, što je dobro ljubavi, u nebu pretstavlja nagotom; a obučenim, pomoću duhovnih stvari, koje su istine vere.

9516. *I neka bude licem okrenuti jedan prema drugome (kao čovjek prema bratu).* Da ovo označava povezivanje istine i dobra, vidi se iz značenja *lica*, što je unutrašnje, ovde ono koje gleda prema, i povezivanje (jer kad dvoje gledaju jedan drugoga, oni se povezuju preko svog unutrašnjeg, dok se *licem* označavaju unutrašnje /stvari/, br. 1999,2434,3527,5695,9306); i iz značenja *čovjeka premasvome bratu*, što je uzajamno (br. 4725), stoga povezivanje istine s dobrom, jer *čovjek* označava istinu (br. 3134,3309,7716,9007), a *brat* označava dobro (br. 367,2360,3303,3803,3815,4121,5692,6756).

9517. *Prema sjedištu milosti (zaklopcu) neka su okrenuta lica herubima.* Da ovo označava unutrašnje /stvari uma/, koje neprekidno gledaju prema dobru, pa stoga i prema Gospodu, vidi se iz značenjasjedišta milosti , što je dobro ljubavi, od čega je slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja (vidi gore, br. 9506), a tako isto i Gospod, jer je sve dobro ljubavi od Gospoda, i ono je Gospod sam kod anđela i čoveka; iz značenja *lica*, što su unutrašnje /stvari/ (o kojima upravo gore, br. 9516); i iz značenjaherubima, što je straža od providjenja kako bi se prilazilo Gospodu samo kroz dobro ljubavi (br. 9509)./2/ Ovaj slučaj je ovakav. Nebo i crkvu, ili anđele neba i ljude crkve, Gospod štiti pomoću uzdizanja njihovog unutrašnjeg prema sebi; a kad se uzdignu, oni su u dobru ljubavi ka njemu i u dobru ljubavi prema bližnjemu. Uzdizanje ka Gospod je ovim popraćeno; i na ovaj način, kao što je rečeno, štite se (čuvaju se) anđeli neba i ljudi crkve. Oni koje

Gospod uzdiže, ti neprekidno okreću svoje lice prema njemu, zato što, pomoću dobra ljubavi, njih Gospod povezuje sa sobom; dok oni koji nisu u dobru ljubavi, ti otkreću svoja lica od Gospoda. Iz svega ovoga može se videti šta je označeno *licima herubima okrenutim prema sjedištu milosti*. Ali o ovome okretanju prema Gospodu, po Gospodovoj Božanskoj milosti, biće više rečeno iz iskustva na drugome mestu.

9518. *I metnućeš zaklopac ozgo na kovčeg.* Da ovo označava slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja koje su od dobra ljubavi, vidi se iz značenja *sjedištamilosti*, što je slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja koje su od dobra ljubavi (vidi br. 9506); i iz značenja *kovčega*, što je nebo gde je Gospod (o čemu gore). Iz ovoga je jasno da se sastavljanjem sedišta milosti sa kovčegom označava slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja od dobra ljubavi od starne Gospoda u nebu.

9519. *A u kovčeg ćeš metnuti svjedočanstvo.* Da ovo označava od Gospoda u nebu, naime, slušanje i primanje svih stvari koje pripadaju bogoštovanju od dobra ljubavi, vidi se iz značenja *kovčega*, što je nebo; i iz značenja *svjedočanstva*, što je Gospod (vidi br. 9503).

9520. *Koje ću ti dati.* Da ovo označava reprezentativ, može se videti gore (br. 9504).

9521. *I tu ću se sastajati s tobom.* Da ovo označava slušanje i primanje, vidi se iz značenja sastajati se, kada se kaže o Jehovi, što je slušanje i primanje.

9522. *I govoriću ti ozgo sa zaklopca.* Da ovo označava povezivanje, vidi se iz značenja *govoriti*, kada to čini Johova, što je influks (vidi br. 2951.5481,5797,7270), pa tako i povezivanje; jer gde je influks, tu je i povezivanje.

9523. *Između dva herubima.* Da ovo označava gde su nebesko dobro i duhovno dobro povezani, vidi se iz značenja *dva herubima*, što je nebesko dobro i duhovno dobro, preko kojih se prilazi Gospodu (vidi gore, br. 9511). Da postoji prilaz tamo gde su nebesko i duhovno dobro povezani, je zato što se nebesko dobro uliva u duhovno dobro, i na taj način se saopštava (prenosi, komunicira).

9524. *Koji će biti na kovčegu od svjedočanstva.* Da ovo označava s Gospodom u nebu, što se vidi iz reprezentacije *kovčega*, što je nebo; i iz značenja *svjedočanstva*, što je Božanska istina, stoga Gospod u nebu (vidi br. 9503).

9525. *Sve što ću ti zapovjediti za sinove Izrailjeve.* Da ovo označava bogoštovanje reprezentativne crkve, vidi se iz značenja *zapovjediti*, kada je to od Jehove Mojsiju, što su stvari koje pripadaju bogoštovanju, jer sve stvari koje je Jehova zapovjedio Mojsiju odnose se na bogoštovanje; i iz reprezentacijesinova Izrailjevih, što je duhovna crkva (br. 9340), ovdereprezentirana duhovna crkva; jer sve stvari ustanovljene među siniovima Izrailjevim, bile su spoljašnje stvari koje predstavljaju unutrašnje stvari crkve; a to znači da one nisu bile same unutrašnje stvari u svojoj suštini (o kojem predmetu vidi navode u br. 9320).

9526. Stihovi 23-30. *23. Načini i sto od drveta sitima, u dužinu od dva lakta, a u širinu od jednoga lakata, a u visinu od podrug lakta. 24. I pokuj ga čistim zlatom, i načini mu vijenac zlatan u naokolo. 25. I načini mu oplatu u naokolo s podlanice, i načini zlatan vijenac oko oplate. 26. I načini mu četiri biočuga od zlata, i metni mu te biočuge na četiri ugla koji će mu biti kod četiri noge. 27. Po oplatom neka budu biočuzi da u njima stoje poluge da se nosi sto. 28. A poluge načini od drveta sitima, i okuj ih zlatom da se o njima nosi sto. 29. I načini mu zdjele i čaše i vijedra i kutliće, kojima će se preljevati, i načinićeš ih od čistoga zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom. 30. I metaćeš na sto hljebove, da su postavljeni svagda preda mnom.* *23. Način i sto*, označava prijemnik nebeskih stvari koje pripadaju dobru ljubavi; *od drveta sitima*, označava iz milosti; *u dužinu od dva lakta*, označava u pogledu povezivanja s dobrom; *a u širinu od jednoga lakata*, označava u pogledu povezivanja s istinom; *a u visinu od podrug lakta*, označava potpuno u pogledu stepeni. *24. I pokuj ga čistim zlatom*, označava ono što je reprezentativ ovog dobra od milosti; *i načini mu vijenac zlatan u naokolo*, označava utvrđivanje granica sfere dobra od strane Božanskog dobra Gospodovog. *25. I načini mu oplatu u naokolo*, označava povezivanje tamo s istinom od Božanskog; *s podlanice, i načini zlatan vijenac oko oplate*, označava poslednji prijemnik nebeskoga braka, koji je između Božanskog dobra i Božanske istine; *26. I načini mu četiri biočuga od zlata*, označava poslednji prijemnik nebeskoga braka, koji je između Božanskog dobra i Božanske istine; *i metni mu te*

biočuge na četiri ugla, označava stabilnost koja sledi; koji će mu biti kod četiri noge, označava u prirodnoj sferi. 27. Pod oplatom neka budu biočuzi da u njima stoje poluge, označava moć koja sledi, da se nosi sto, označava nastajanje i opstojanje. 28. A poluge načini od drveta sitima, označava moć istine od dobra, i okuj ih zlatom, označava ono što je reprezentativ dobro, da se o njima nosi sto, označava izdržljivost koja sledi. 29. I načini mu zdjele i čaše i vijedra i kutliće, kojima će se preljevati, označava poznavanja nebeskoga dobra i istine, i načinićeš ih od čistoga zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom, označava ono što je od dobra. 30. I metaćeš na sto hljebove, označava Gospoda tamo u pogledu nebeskoga dobra; da su postavljeni svagda preda mnom, označava na taj način prisustvo Gospodovo s mirom i s nebeskom radošću od milosti.

9527. Načini i sto. Da ovo označava prijemnik nebeskih stvari, vidi se značenja stola (trpeze), što je nebo, u pogledu primanja ovakvih stvari koje su tamo od Gospoda, koje su dobro ljubavi i dobro vere, i blaženstvo i sreća koji slede. Ove su stvari označene stolom, jer se hranom (jelom) označavaju nebeske stvari koje pripadaju dobru ljubavi i vere, kao i mudrosti i inteligenciji koji slede, koje se i u običnom govoru nazivaju nebeskom hranom, a označene su i u Reči jelom (hranom) (vidi br. 56-58,680-681,1480,8562,9003). Osim toga, ove se stvari ponekad pokazuju reprezentativno u nebu stolom na kome su jela svake vrste. Iz ovoga je jasno da se stolom označava prijemnik nebeskih stvari, stoga nebo u pogledu primanja stvari koje su od Gospoda. Ove se stvari isto tako nazivaju stolom u sledećim odlomcima: *I ja vam ostavljam carstvo kao što je otac moj meni ostavio: da jedete i pijete za trpezom (stolom) mojom u carstvu mome, i da sjedite na prijestolima i sudite dvanaest plemena Izrailjevih (Luka 22:29-30). I to vam kažem da će mnogi od istoka i zapada doći i sješće za trpezu s Abramom i s Isakom i s Jakovom, u carstvu nebeskom (Mateja 8:11). Ne ću se bojati zla; jer ti si sa mnom, i postavio si preda mnom trpezu na vidiku neprijateljima mojim, i namazao si glavu moju uljem, i čaša je moja prepuna. Da! dobrota tvoja i milost tvoja pratiće me u sve dane života mojega, i ja ću nastaviti u domu Gospodovom za dugo (Psalam 23: 4-6).* Ali u obrnutom smislu sto (trpeza) označava prijemnik stvari koje su u paklu; kao u sledećim odlomcima: *Ali se i oni zanose od vina, i*

posrcu od silovitog pića; zanose se u prorokovanju i i spotiču u suđenju. Jer su svi stolovi puni bljuvotina i nečistote. Koga će učiti mudrosti? i koga će uputiti da razumije nauku? (Isa. 28:7-9). A vi, koji zaboravljate Jehovu i koji postavljate sto Gadu i lijevate naljev Meniju (Isa. 65:11). Daju mi žuč da jedem, i u žeđi mojoj poje me octom. Trpeza njihova neka im bude mreža i zamka, i to neka im bude plata (Psalam 69:21-22).

9528. *Od drveta sitima.* Da ovo označava od milosti, vidi se iz značenja *sitima drveta*, što je dobro zasluge koje je od Gospoda samoga (vidi br. 9472,9486); apošto je dobro zalusluge milost, stoga je i ovo označeno *sitim drvetom*. Jer od čiste ljubavi, pa stoga od čiste milosti, Gospod se obukao u ljudsko, i izdržao najteža iskušenja, i na kraju patnju na krstu (križu), da bi spasio ljudsku rasu; zbog čega je zasluga i pravda njegova. Iz ovoga je jasno da je dobro zasluge milost. Milost je Božanska ljubav prema onima koji istraju u nevolji. (Da je Gospod podneo najveća iskušenja, i time doveo u red nebo i pakao, i da se borio od Božanske ljubavi da spase one koji su ga primili s ljubavlju i verom, vidi br. 1266,1663,1668,4286,4295,5078).

9529. *U dužinu od dva lakta.* Da ovo označava sve u pogledu povezivanja s dobrom, vidi se iz značenja *dva*, što je povezanost, kao i biti svaki i sve stvari (da to označava povezanost, vidi br. 1686,5194,8423, i od svake i svih stvari, br. 9166); i iz značenja *dužine*, što je dobro (br, 9487). Sledstveno, *dužinom od dvalakta* označava se sve u pogledu povezivanja s dobrom. Povezanost s dobrom označava povezanost prijemnika, koji se ovde označava *stolom (trpezom)*, s dobrom ljubavi, koje je označeno *hlebovima lica na stolu* (o čemu niže). Jer prijemnik se mora prilagoditi stvarima koje se primaju, a stvari koje treba dase prime, odnose se na dobro i istinu. Prilagođavanje i povezivanje koje sledi, opisuju se brojevima kojima se obeležava dužina i širina. (Da se u Reči realne stvari opisuju promoću brojeva, vidi br. 9488).

9530. *I u širinu od podrug (jedan i po) lakta.* Da ovo označava ponešto u pogledu povezivanja s istinom, vidi se iz značenja *lakta*, ili *jednog lakta*, što je ponešto, jer je to polovina prethodnog broja, a kada duplo označava sve, pola od toga

označava ponešto, stoga ponešto za povezivanje; i iz značenja *širine*, što je istina (vidi br. 9487-9488).

9531. *I u visinu od podrug (jedan i po) lakta.* Ovo označava potpuno u pogledu stepeni (kao gore, br. 9489).

9532. *I pokuj ga čistim zlatom.* Da ovo označava ono što je reprezentativ ovoga dobra od milosti, vidi se iz značenja *pokovati zlatom*, što je reprezentativ dobra; jer se zlatomoznačava dobro ljubavi (vidi br. 113,1551-1552,6914,6917).Stoga je ovo dobro bilo pretstavljeno *zlatom*, kojim se pokivalo. Da to označava od milosti,je stoga što je sve dobro od milosti; što je označeno i *sitimom drvetom*, koje je bilo okovano zlatom (br. 9528).

9533.*I načini mu vijenac zlatan u naokolo.* Da ovo označava granicu sfere dobra koju određuje Božansko dobro Gospodovo, da se ovima ne bi približili i napadali ih zli (o čemu gore, br. 9492).

9534. *I načini mu oplatu u naokolo s podlanice.* Da ovo označava povezivanje tamo s istinom od Božanskog, vidi se iz značenja u naokolo, što je poslednje granice, jer je to bilo izvan granice, pa stoga označava povezivanje s istinom od Božanskog. Da se ovo označava s u naokolo, ne može se znati ako se ne zna kakav je slučaj s proširivanjem i prostiranjem od Gospoda sfere dobra koja opkoljava i ispunjava nebo i sva društva u nebu, i tako ih štiti od upada zlih iz pakla, vidi gore, br. 9490,94923,9498)./2/ Ova se Božanska sfera prostire čak do paklova, pa tako i njih čuva. Otuda to da Gospod vlada i u paklovima, ali s razlikom po tome što Božanska sfera koja opkoljava i štiti nebo, je sfera Božanske istine povezane s Božanskim dobrom; dok je sfera koja čuva paklove /sačinjena/ od Božanske istine odvojene od Božanskog dobra. Da je ovo sfera u paklu je stoga što svi koji su tamo, odbacuju Božansko dobro; stoga i Gospodovu milost. Ovakva sfera vlada u paklovima u spoljašnjem obliku, ali ipak u unutrašnjem obliku tamo vlada sfera Božanske istine povezane s Božanskim dobrom; preko koje se sfere tamo čuva da ne bi jedni činili zlo drugima preko mere./3/Iz ovoga se vidi da sfera Božanskog dobra u spoljašnjem obliku prestaje gde nebo prestaje; i da sfera Božanske istine odvojene od sfere Božanskog dobra počinje tamo gde i pakao počinje; i da u

intervalu među njima postoji povezivanje, koje je označeno s *u naokolo s podlanice*.

9535. *I načini zlatan vijenac oko oplata.* Da ovo označava granicu sfere Božanskog dobra, vidi se iz značenja *zlatnoga lanca*, što je utvrđivanje granice Božanskim dobrom (u skladu s onim što je gore pokazano, br. 9534).

9536. *I načini mu četiri biočuga (prstena) od zlata.* Da ovo označava posljednje prijemnika nebeskoga braka, koji je brak Božanskog dobra s Božanskom istinom, vidi se iz značenja *četiri biočuga od zlata*, što je Božansko dobro povezano s Božanskom istinom, što se vidi iz značenja *četiri biočuga (prstena) od zlata*, što je Božanska istina povezana s Božanskim dobrom, svuda u naokolo (o čemu gore, br. 9493), stoga posljednje prijemnika nebeskoga braka, koji je između Božanskog dobra i Božanske istine.

9537. *I metni mu biočuge na četiri ugla.* da ovo označava stabilnost iz toga, vidi se iz značenja *biočuga (prstenova)*, što je stabilnost (vidi gore, br. 9494), naime, od povezivanja Božanske istine s Božanskim dobrom u posljednjik, što je označeno sa *četiri biočuga od zlata* (br. 9536).

9538. *Koji će mu biti kod četiri noge.* Da ovo označava u prirodnoj sferi, vidi se iz značenja *četiri*, što obuhvata povezivanje (vidi br. 1686,8877); i iz značenja *noga*, što je prirodno (br. 2162,3147,3761,3986,5327,5328). Da postoji stabilnost u prirodnoj sferi je zato što sve duhovno dolazi do svog završetka u onome što se naziva prirodnim dobrom, i tamo ono opstoji. Iz ovoga se vidi da je prirodno temelj, pa stoga i njihov potporanj. Da je tako, poznato je samo nekima; stoga će će, po Božanskoj milosti Gospodovoj, biti govora o tome iz iskustva na drugome mestu.

9539. *Pod oplatom neka budu biočuzi, da u njima stoje poluge da se nosi sto.* Da ovo označava moć koja sledi, vidi se iz značenja *pod oplatom nad kojom subiočuzi (prstenovi)*, što je poveznice u posljednjim /stvarima/ s istinom od Božanskog (vidi br. 9534); iz značenja *biočuga (prstenova)*, što su prijemnici toga /Božanskog/ (o čemu gore, br. 9536); i iz značenja *poluga*, što je moć (br. 9496). Kaže se, *u njima (u kućama, u izvornom jeziku)*, jer predmet o kome se govori je nebesko dobro i

moć onoga koji ga prima (moć njegovog prijemnika); jer je ovo dobro označeno *hlebom lica*, a njegov prijemnik, stolom (trpezom) na kome je postavljan hleb; *kućama* je isto tako pretstavljeno dobro u posljednjem (da *kuća* označava dobro, vidi br. 2233-2234,7848,7929).

9540. *Da se nosi sto(trpeza)*. Da ovo označava radi natsjanja i opstojanja, vidi se iz značenja nositi, što je držati zajedno u stnju dobra, stoga nastajati i opstajati (vidi br. 9500).

9541. *A poluge načini o drveta sitima*. Da ovo označava moć istine od dobra, može se videti gore (br. 9596), gde se javljaju iste reči.

9542. *I okuj ih zlatom*. Da ovo označava ono što je reprezentativ dobra, može se videti gore (br. 9532).

9543. *Da se o njima nosi sto (trpeza)*. Da ovo označava izdržljivost koja sledi, vidi se iz značenja da se nosi, što je nastajati i opstajati (vidi br. 9540), kao i izdržljivost; i iz značenja *stola*, što je prijemnik nebeskih stvari (br. 9527). Tako se opisuje najdublje ili treće nebo u pogledu primanja dobra od Gospoda. Jer *hleblica* označava nebesko dobro koje je od Gospoda; a *sto (trpeza)* na kojemu su bili postavljeni hlebovi, označava primanje ovoga dobra. Ali nije dopušteno iznositi svaku pojedinost kakva je realno, jer mnoge stvari u Gospodovom nebeskom carstvu ne mogu da se obuhvate idejom čovekove misli, pa ni idejom misli anđeoskih duhova koji su u poslednjem nebu. Jer su sve stvari u Gospodovom nebeskom carstvu zasnovane na dobru koje je od ljubavi, a ne na istini koja je od vere. Osim toga, oni /u nebeskom carstvu/ razgovaraju preko dobara koja su od ljubavi, a ne preko istina koje su od vere, kao što to rade oni koji su u Gospodovom duhovnom carstvu (vidi šta je navedeno u br. 9277)./2/ Gospodovo nebesko carstvo je najdublje ili treće nebou kojemu su, kao što je poznato, neshvatljive i neizreciva stvari, to jest, stvari koje ne ulaze ni u činiji um, i koje oko nije videlo ni uho čulo. Stoga se stvari koje su u ovome nebu, pokazuju pogledu pred duhovima ispod, pomoću pretstava (reprezentativa), iz kojih se može oblikovati neka ideja o neshvatljivim i neizrecivim stvarima koje su tamo (prim. prev. Apostol Pavle, opisujući svoje uzdizanje u treće nebo, kaže isto što i autor). Iste su stvari bile pretstavljene u svetu kovčegom, sjedištem milosti, herubimima, stolom

na kome u bili postavljeni hlebovi, kao i svetnjakom. Pomoću ovih stvari bile su pretstavljene sve stvari toga carstva; a pomoću šatora i trema ispred šatora, kao i pomoću zavesa i velova, bile su pretstavljene stvari Gospodovog duhovnog carstva, koje je drugo ili srednje nebo.

9544. *I načini mu zdjele i čaše i vijedra i kutliće, kojima će se prelijevati.* Da ovo označava poznavanja nebeskoga dobra i istine, vidi se iz značenja *zdjela* (posuda), u opšte, što su poznavanja (vidi br. 3068,3079). Stoga pojedine zdele ovde nabrojane označavaju poznavanja nebeskog dobra i istine. Nebesko dobro je dobro ljubavi prema Gospodu, a nebeska istina je dobro uzajamne ljubavi; poznavanja ovoga dobra označavaju se zdelama koje se pominju. A pošto su označena poznavanja, a poznavanja pripadaju memoriji prirodnog čoveka, a prirodni čovek je spoljašnji, stoga se kaže, da će se *njima pokrivati sto*; jer kao što prirodno izvana, ili ispod, pokriva i zatvara ono što je unutar, ili iznad, to se ono /prirodno/ naziva pokrivalom (6377). Kako su se koristile ove zdele, može se videti u Levitskoj 24:6-7, i u Brojevima 4:7-8.

9545. *I metaćeš na sto hljebove.* Da ovo označava Gospoda tamo u pogledu nebeskoga dobra, vidi se iz značenja *stola*, što je prijemnik nebeskih stvari; iz značenja *hljeba*, što je u najvišem smislu Gospod, a u relativnom smislu dobro ljubavi koje je od njega, stoga Gospod u pogledu nebeskoga dobra (vidi br. 2165,2177,3464,3735,3813,4211,4976,5915). (Da *hleb* označava nebesko jelo u opšte, to jest, jelo koje hrani čovekov duhovni život, vidi br. 3478,6118,8410,9323); i iz značenja *lica*, kada se kaže o Gospodu, što je ono što je od Božanske ljubavi; kao što je nevinost, mir, radost; pa stoga nebo samo kod čoveka i anđela (vidi br. 222-223,5585,9306).

9546. *Svagda preda mnom.* Da ovo označava prisustvo Gospodovo s mirom i nebeskom radošću od milosti, vidi se iz značenja *lica Jehovinih, ili Gospodovih*, što su sve stvari Božanske ljubavi kod onih koji je primaju. Jer *lica*, kada se govori o čoveku ili anđelu, označavaju unutrašnje koje pripada volji a otuda i razumu, stoga koje pripada ljubavi a otuda i veri (vidi br. 1999,2434,3573,4066,6849,9306). Iz ovoga se može videti da se *licima*, kada se kaže za Jehovu ili Gospoda, označavaju

stvari Božanske ljubavi ili milosti, stoga svo nebesko dobro (br. 222, 223,5585,9306),

9547. Stihovi 31-39. *31. I načini svjetjak od čistoga zlata, jednostavan neka bude svjetnjak; stup i grane i čašice, jabuke i cvjetovi neka budu u njega.32. I šest grana neka mu izlazi sa strana, tri grane s jedne strane svjetnjaka, , a tri grane s druge strane svjetnjaka.33. Tri čašice od badema neka budu na jednoj strani i jabuka i cvijet na drugoj strani; tako neka bude na šest grana što izlaze iz svjetnjaka.34. I na samom svjetnjaku neka budu četiri čašice kao badem i jabuke i cvjetovi.35. Jedna jabuka pod dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka po druge dvije grane što izlaze iz njega; tako će biti pod šest grana što će izlaziti iz svjetnjaka. 36. Jabuke i grane njihove iz njega neka izlaze; sve jednostavno od čistoga zlata.37. I načinićeš mu sedam žižaka, i palićeš ih da svijetle sa svake strane.38. I usekači i spremice za gar neka budu od čistoga zlata.39. Od talanta čistoga zlata neka bude načinjen sa svijem tijem spravama.31. I načini svjetjak, označava duhovno nebo; od čistoga zlata,označava da je to od nebeskoga dobra; jednostavan neka bude svjetnjak, označava da sve treba dabude od dobra; stup i grane i čašice, označava duhovne stvari u prirodnim; jabuke, označava sećanja-znanja dobra; i cvjetovi, sećanja-znanja istine; neka budu u njega, označava da treba da budu od duhovnog koje je od nebeskog dobra; .32. I šest grana neka mu izlazi sa strana, označava sve stvariistine od dobra u jednom kompleksu; tri grane s jedne strane svjetnjaka, a tri grane s druge strane svjetnjaka, označava potpuno u pogledu dobra i istine;33. Tri čašice od badema, označava puno u pogledu sećanja-znanja dobra; neka budu na jednoj strani, označava moći istine od dobra, i jabuka i cvijet, označavasećanja-znanja dobra u sećanja znanja istine, na drugoj strani; tako neka bude na šest grana što izlaze iz svjetnjaka,označava moć istine od dobra u odnosu na sve stvari duhovnog neba; 34. I na samom svjetnjaku,označava sredinu toga prekokoje postoji povezivanje, i iz čega potiču moći; neka budu četiri čašice kao badem, označava sećanja-znanja istine od dobra; i jabuke i cvjetovi, označava sećanja-znanja dobra i istine; 35. Jedna jabuka pod dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka po druge dvije grane što izlaze iz njega, označava sećanja-znanjadobra za svih nekoliko istina; tako će biti pod šest grana što će izlaziti iz svjetnjaka, označava moć istine od dobra u pogledu svih stvari u duhovnome*

nebu; 36. *Jabuke i grane njihove iz njega neka izlaze*, označava sećanje-znanje dobra i moći biće od Božanskog duhovnog koje je od Gospoda; *sve jednostavno od čistoga zlata*, označava potpuno i savršeno jer je od istoga dobra; 37. *I načinićeš mu sedam žižaka*, označava svete duhovne stvari iz toga; *i palićeš ih da svijetle sa svake strane*, označava svetlosti duhovnoga neba; 38. *I usekači i spremice za gar*, označava ono što čisti uklanja nečisto u prirodnom, *neka budu od čistoga zlata*, označava da je i ovo od dobra, 39. *Od talanta čistoga zlata neka bude načinjen sa svijem tijem sasudima (spravama)*, označava nebesko dobro od kojega je duhovno dobro zajedno s njegovim sećanjima-znanjima.

9548. *I načini svjetnjak*. Da ovo označava duhovno nebo, vidi se iz značenja svjetnjaka, što je Božansko duhovno u nebu i u crkvi od Gospoda. Da se *svjetnjakom* označava Božansko duhovno je stoga što se stolom na kome su bili hljebovi lica, označava Božansko nebesko, kao što je rečeno u onome što prethodi. Božansko nebesko je dobro ljubavi, a Božansko duhovno je istina vere koja potiče otuda; obadve proističu od Gospoda. Da svjetnjak označava Božansko duhovno je zbog njegovog prosvetljenja, jer Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra, je ono što daje svetlost u nebu, a anđeli imaju svetlost samo iz toga izvora. Otuda to da se u Reči Gospod naziva *svjetlost*, a *svjetlošću* se naziva vera, a isto tako i inteligencija i mudrost od dobra, koje je samo od Gospoda (vidi br. 1053,1521-1533,2776,8707,8861,9399,9407)./2/ Da *svjetnjak* označava duhovno nebo od Božanske istine koja je od Gospoda, stoga /označava/ i crkvu; da *svjetnjak* označava veru, a isto tako i inteligenciju od istine i mudrost od dobra, koji su od Gospoda samoga, vidi se jasno iz odlomaka u Reči gde se pominju svjetnjak i žižak; kao kod Jovana: *Vidjeh sedam svijetnjaka zlatnijeh, i usred sedam svijetnjaka kao sina čovječijega. Sedam svijetnjaka su sedam crkava (Otkr. 1:12-13,20).I dignuću svijetnjak tvoj s mjesta njegova, ako se ne pokaješ (Otkr. 2:5).* Crkva se ovde naziva *svijetnjakom* zbog Božanske istine koja je tamo od Gospoda; jer kaže se, sedam svijetnjaka su sedam crkava; da je crkva (poreklom) od Božanake istine jasno je, jer se kaže, *Dignuću ga ako se ne pokaješ*; da je ona od Gospoda, i to je jasno, jer se kaže, *posred svijetnjak kao sin čovječije* (Da se Gospod naziva *sinom čovječijim* zbog Božanske istine, vidi br. 2803,2813,3704.)/3/ Kod istoga: *I daću dvojici svojijeh svjedoka , i proriće*

hiljadu i dvjesta i šezdeset dana obučeni u vreće. Ovi su dvije masline i dva žiška koji stoje pred gospodarom zemaljskim (Otkr. 11:3-4); dva svjedoka označavaju Reč u oba Testameta (Zavjeta) u pogledu njihovog svedočenja o Gospodu; /svedočenje) ono se naziva maslinovim drvetom, i svjetnjakom od Božanske istine, koja je od Gospoda. /4/ Kod Zaharije: I reče mi: šta vidiš? A ja rekoh: vidi, eto, svjetnjak sav od zlata, i gore na njemu čaša, i sedam žižaka njegovijeh na njemu i sedam lijevaka za sedam žižaka što su gore na njemu. I dvije masline uza nj, jedna s desne strane čaši a jedna s lijeve. (Zah. 4:2-3); ovo se kaže o Zorobabelu, koji je postavljao temelj Božijega doma da bi ga završio, kojim je pretstavljen Gospod koji je treba da dođe i obnovi duhovno carstvo i crkvu, koji su svjetnjak, i svete istine u njemu /u nebu i crkvi/, koje su sedam žižaka. /5/ Da žižak označava veru, i inteligenciju od istine i mudrost od dobra, koji su od Gospoda samoga, vidi se iz ovih odlomaka: I sveti Jerusolim ne potrebuje sunca ni mjeseca da svijetle u njemu; jer ga slava Božija prosvijetli, a žižak je njegovo jagnje. I narodi koji su spaseni, hodiće u vidjelu njegovom, i carevi zemaljski donijeće slavu i čast svoju u njega (Otkr. 21:23-24). I noći tamo ne će biti, i ne će trebovati žiška, ni vidjela sunčanoga; jer će ih obasjavati Gospod Bog (Otkr. 22:5). U prethodnm odlomku žižak označava Božansku istinu koja je od Gospoda; a vidjelo, veru, a tako isto i inteligenciju i mudrost. Ponovo: I vidjelo žiška ne će se više svijetliti u tebi, i glas ženika i nevjeste ne će se više čuti u tebi (Otkr. 18:23). /6/ Kod Jeremije: I učiću da nestane među njima glasa radosna i glasa vesela, glasa ženikova i glasa nevjestina, lupe od žrvanja i svjetlosti od žiška. I sva će zemlja biti pustoš i čudo (Jer. 25:10-11); govoreći o gašenju vere pa stoga i inteligencije u duhovnim stvarima, što je označeno žižskom kojega ne će više biti, i svjetnjakom kojega više ne će biti. /7/ Na sličan način i u sledećim odlomcima: Koliko se puta gasi žižak bezbožnički, i dolazi im pogibao (Jov 21:17). Ti raspaljuješ vidjelo moje; Gospod rasvjetljuje tamu moju (Psalam 18:28; i 2 Samuilova 22:29). Od zapovjesti tvojih postadoh razuman (inteligentan); stoga radi mrzim na svaki put lažni. Riječ je tvoja žižak u nozi mojoj, i vidjelo stazi mojoj (Psalam 119: 104-105). Kad svijetljaše svijjećom svojojm nad glavom mojom, i pri vidjelu njegovu hodih u mraku (Jov 29:3). Svijeće je tijelu oko. Ako dakle bude oko tvoje zdravo, sve će tijelo tvoje svijetlo biti. Ako li oko tvoje kvarno bude, sve će tijelo tvoje tamno biti. Ako je dakle vidjelo što je u tebi tama, a kamo li tama? (Mat. 6:22-23; i Luka 8:16; 11:33-

36); *okom* se ovde označava vera i inteligencija iz nje (da su ove stvari označene u unutrašnjem smislu *okom*, vidi br. 4403-4421,4523-4534,9051). Iz ovoga je jasno šta je označeno sa *svo će tijelo biti puno vidjela ako je tvoje oko zdravo, i da će svo telo biti tamno, ako oko tvoje bude kvarno*. Pošto se vera, i inteligencija i mudrost iz nje (vere) označavaju *vidjelom*, stoga su se carevi Judini nazivali *vidjelom Davidu* (1 o Carevima 11:36; 15:4; 2 o carevima 8:19); a David se naziva *vidjelom Izrailja* (2 Samuilova 21:16-17); ne da su carevi Judini, ili David, bili vidjela, nego da se *carem* označava Božanska istina koja je od Gospoda (br. 6148); a *Davidom*, Gospod u pogledu Božanske istine, od koje je vera, inteligencija, i mudrost (br. 1888).

9549. *Od čistoga zlata*. Da ovo označava da je to od nebeskoga dobra, vidi se iz značenjajzlata, što je dobro ljubavi, ili nebesko dobro (vidi br. 113,1551,6914,6917). Biće rečeno ukratko zašto je svjetnjak morao da bude od čistoga zlata.Svjetnjakom se označava Božasko duhovno, ili Božanska istina koja je od Gospoda u nebu i u crkvi (br. 9548); i pošto ova istina dolazi od Božanskog dobra, svjetnjak je bio od zlaa, jer kao što je već rečeno, *zlato* označava dobro. Ovo se dalje vidi i po influksu Gospoda u neba. Najdublje ili treće nebo je nebesko; srednje ili drugo nebo je duhovno. Gospod se uliva /utiče/ preko nebeskog neba, koje je u dobro ljubavi prema njemu, u duhovno nebo, koje je u istini vere prema njemu. Iz ovoga je jasno zašto je ceo svetnjak morao da bude od čistoga zlata, kao i deset svjetnjaka u hramu koji je sazio Solomon (1 o Carevima 7:49. Vidi i niže, br. 9550,9568).

9550. *Jednostavan neka bude svjetnjak*. Da ovo označava da je sve od dobra, vidi se iz značenjajjednostavan (*solidan*), što je biti potpun, stoga od dobra, koje je označeno *zlatom*. Jer sve duhovno (što je označeno *svjetnjakom*), u koliko prosvetljuje, potiče od nebeskoga, i neprekidno opstoji preko istoga, kao što sva istina potiče od dobra; jer ako se dobro povuče, istina se gasi u trenu, jer dobro je duša istine. Taj slučaj je kao s osećanjem ljubavi u odnosu na misao; ako se osećanje ljubavi povuče, misao se odmah gasi; jer je osećanje sami život ili duša misli. Svo je osećanje, koje potiče od ljubavi, je od dobra, dok je sva misao iz njega, od istine. Istina koja je od dobra naziva se duhovnom, dok se dobro od kojega je istina, naziva se nebeskim.

9551. *Stup i grane, i čašice.* Da ovo označava duhovne stvari u prirodnim, vidi se iz značenjastupa, i grane, i čaše (koje su samo produžeci svetnjaka samog, kao što su ruke, i dlanovi i ruke /produženje/ tela), što u duhovne stvari u prirodnim; jer prirodno se stvara i potiče od duhovnog; a duhovno od nebeskog (vidi br. 9549). Iz ovoga je jasno da *svjetnjak* označava Božansko duhovno, i njegove produžetke i izdanke, koji se nazivaju stup, grane, i čaše, a koje označavaju duhovne stvari u prirodnim.

9552. *I cvjetovi /neka budu na njemu/.* Da ovo označava sećanja-znanja dobra, vidi se iz značenjašipaka, što su sećanja-znanja dobra i sećanja-znanja istine; ima sećanja-znanja dobra, i ima sećanja-znanja istine; prethodni su označeni *šipcima*, a potonji *cvjetovima*, kojima je svjetnjak bio okružen i ukrašen. Da se sećanja-znanja dobra označavaju *šipcima*, vidi se iz sledećih odlomaka gde se ovi pominju; kao u ovom odlomcima: *U zemlju izobilnu pšenicom i ječmom i vinovom lozom i smokvama i šipcima, zemlju izobilnu maslinom, od koje biva ulje, i medom. (Zak. Ponov. 8:8). Ima li još sjemena u žitnici? ni vinova loza, ni smokva ni šipak, ni maslina još ne rodi (Agej 2;19).* Pšenica, ječam, i sjeme prosa označavaju nebeske stvari unutrašnje i spoljašnje; *vinova loza, smokva, i šipak* označavaju duhovne i prirodne stvari u svom redu, od kojih su poslednje sećanja-znanja koja pripadaju prirodnom i čulnom čoveku; stoga se *šipak* pominje poslednji./2/ Kod Sofonije: *Jehova će satrti Asiriju. U njoj će ležati stada, svakojako zvjerje između naroda, i gem (pelikan) i ćuk noćivaće u dovratnicima (šipcima) njegovim (Sof. 2:13-14);* gde *gem (pelikan) i ćuk u dovratnicima (šipcima)* označavaju obmane zla u sećanjima-znanjima dobra (dovratnici se navode u Daničićevkim prevodu, dok se u tekstu koji sledi autor, navode šipci). Kod Amosa: *Vidjeh Gospoda, a on stajaše na oltaru, i reče: udari u gornji prag od vrata da se zatresu dovratnici, i trascijepi ih sve do vrha mačem (Amos 9:1); udari u gornji prag od vrata* (prim. prev. udari u šipak, stoji kod autora, vjerovatno stoga što je šipakom bio ukrašen dovratnik, pa je tako šipak imao ovde značenje dovratnika), da bi se potreslo sećanje-znanje dobra pomoću obmana od zla; za *stubove* se tada kaže da potresu (uzdrmaju), jer stupovi označavaju istine u prirodnom (br. 7847); *rascijepiti ih do poslednjeg mačem* označava na ovaj način razoriti poslednje stvari; jer *mač* označava istinu

koja se bori protivu obmane i koja razara; i obrnuto (br. 2799,4499,6353,7102,8294).

9553. *I cvjetovi.* Da ovo označava sećanja-znanja istine, vidi se iz značenja *cvjetova*, što su sećanja-znanja istine. *Cvjetovi* imaju ovo značenje, jer su *cvetovi* ono što raste prvo, pa na taj način oni stvaruju kod čoveka stvari mudrosti; jer oni služe kao predmeti u njegovom razumu, pa su tako sredstva preko koji se postaje mudar. Iz ovoga razloga je to da su sećanja-znanja istine kao *cvetovi*; dok je dobro života, što je dobro mudrosti, kao plod. Pošto se sve ove stvari u duhovnom svetu odnose na čoveka, i korespondiraju svakoj i svim stvarima kod čoveka, stoga i sve stvari u prirodom svetu imaju korespondenciju, reprezentaciju, i značenje u skladu s njihovim slaganjem sa stvarima koje su u čoveku (vidi br. 9496). Iz ovoga se može sada videti zašto *cvetovi* označavaju sećanja-znanja istine, i uopšte istine; i zašto *plodovi*, kao i *seme*, označavaju dobra./2/Da *cvjetovi* označavaju sećanja-znanja istine, i u opšte istine, vidi se iz sledećih odlomaka: *Tako će korjen njihov biti kao trulež i cvijet njihov će otići u prah; jer odbaciše zakon Jehove nad vojskama i prezreše riječ sveca Izrailjeva (Isa. 5:24). Jednom će se ukorijeniti Jakov, procvjetati i uzrasti Izrailj, i napuniće vaseljenu plodom (Isa. 27:6). Teško gizdavome vijencu pijanica Efraimovih, uvelom cvijetu krasnoga nakita njihova (Isa. 28:1). Pijanice označavaju one koji umuju od obmana (vidi br. 1072); Efraim označava intelektualno crkve, ovde izopačeno (br. 5354,6222,6267); slava, istinu Božansku (br. 4809,5922,8267,9429); iz čega je jasno da *cvijet* označava sećanje-znanje kroz koje je istina. Ponovo: *Suši se trava, cvijet opada kad duh Jehovin dune na njega; doista je narod trava. ali riječ Boga našega ostaje za uvijek. (Isa. 40:7-8). i cvijet Bazanski vene (Nahum 1:4); gde cvijet označava sećanje-znanje kao sredstvo da se postane mudar./3/ Kod Danila: A utvara Nebukononosorova bješe u snu mome na postelji mojoj; vidjeh je, gle, drvo usred zemlje, i visina mu velika. I lišće mu bjše lijepo i rod obilat, i na njemu bješe hrane svemu; zvijerje poljsko odmaraše se u hladu njegovu, i na granama njegovijem stanovahu ptice nebeske, i od njega se hranjaše svako tijelo. I vidjeh u utvarama glave svoje na postelji svojoj, i gle, stražar i svetac siđe s neba. I povika jako i reče ovako: posijecite drvo, i okrešite mu grane. pokidajte mu lišće i razmetnite mu rod; neka pobjegnu zvijeri ispod njega i ptice s grana njegovijeh (Dan. 4:10,12-**

14). *Drvetom i visinom njegovom* označava se porast religioznosti nazvane *Babel*, koje je sveto izvana, ali svetogrдно iznutra (br. 1182,1283.1295,1321-1322.1326); *list* označava sećanje-istinu u opšte (br. 885); *cvijet*, sećanje-znanje istine onoliko koliko služi kao sredstvo da se postane mudar, ali ovde kao sredstvo da se postane lud, jer sekaže, da *će list opasti*; *zvijerje poljsko* označava one koji su u osećanjima dobra; a u obrnutom smislu, one koji su u osećanjima zla (br. 45-46,142-143,9090.9280); dok se *pticama nebeskim* označavaju oni koji su u osećanjima istine, a u obrnutom smislu oni koji su u osećanjima obmane (br. 3219,5149,7441); stoga se kaže da *će pod tim drvetom da se odmaraju zvijeripoljske*, i da *će na granama da nastanjuju ptice nebeske*, i da *će se se time hraniti svako tijelo*; posle da *će zvijeri poljske bježati otuda* i da *će ptice odletjeti s grana* njegovijeh .

9554. *Što izlaze iz njega*. Da ovo označava da treba da budu od duhovnog koje je od nebeskog dobra, vidi se iz značenja *svjetnjaka* iz kojega izlaze šipci i cvetovi, što je Božansko duhovno koje je od Božanskog nebeskog (o čemu gore, br. 9548). Otuda je jasno da *Što izlaze iz njega* označava od duhovnog koje je od nebeskog dobra.

9555. *Tako će biti po šest grana što će izlaziti iz svjetnjaka*. Da ovo označava sve istine od dobra u kompleksu, vidi se iz značenja *šest*, što je sve stvari u kompleksu (vidi br. 3960.7976,8148); i iz značenja *grana koje će izlaziti /sa strana/*, što su istine od dobra. Jer se granama na svetnjaku označava ono što je slično rukama i šakama čoveka, jer svaka i sve stvari u prirodi odnose se na ljudsku formu, i od njene dobijaju svoje značenje (br. 9496,9553). (*Ruke i šake* kod čoveka korespondiraju istinama od dobra, i njihovoj moći, br. 878,188-7189,9025,9133.) Iz svega ovoga vidi se da se sa *šest grana što će izlaziti* označavaju sve stvari istine od dobra u kompleksu.

9556. *Tri grane s jedne strane svijetnjaka, i tri grane s druge strane svijetnjaka*. Da se ovimoznačava potpuno u pogledu dobra i istine, vidi se iz značenja *tri* , što je potpuno (vidi br. 2788,4495,9198); iz značenja *grana svijetnjaka*, što su istine od dobra i njegove moći (o čemu gore, br. 9555); i iz značenja *s jedne strane, i s druge strane* , što je od dobra i njegove istine. Jer se stvarima na desnoj strani tela

označavaju dobra, a onima na levoj strani njihove istine, kao što je slučaj i s desnom i levom stranom lica, desnim i levim okom, desnim i levim uhom, desnim i levim stopalom, kao i s drugim delovima tela.

9557. *Tri čašice kao badem.* Da ovo označava potpuno u pogledu sećanja-znanja od dobra, što se vidi iz značenja *tri*, što je potpuno (vidi upravo gore, br. 9556); iz značenja *čašica*, što su sećanja-znanja koja su od dobra ljubavi prema bližnjem (br. 5120); i iz značenja *badema*, što su dobra života koja korespondiraju istinama prirodnog dobra (br. 5622). Iz ovoda se vidi da se sa *tri čašice kao badem* označava ono što je potpuno u pogledu sećanja-znanja od dobra.

9558. *Na jednoj strani.* Da ovo označava moć istine od dobra, vidi se iz značenja *strane*, što je istina od dobra i njegova moć (o čemu gore, br. 9555).

9559. *I jabuka i cvijet.* Da ovo označava sećanje-znanje dobra i istine, vidi se iz značenja *jabuke (šipka)*, što je sećanje-znanje dobra (vidi br. 9552); i iz značenja *cvijeta*, što je sećanje-znanje istine (br. 9553).

9560. *I tri čašice na drugoj strani kao badem i jabuka i cvijet.* Da ovo označava slične stvari kao gore (br. 9557-9559), vidi se bez objašnjavanja.

9561. *Tako neka bude sa šest grana što izlaze iz svijetnjaka.* Da ovo označava moć istine od dobra u pogledu svih stvari u duhovnom nebu, vidi se iz značenja *šest*, što su sve stvari u kompleksu (vidi gore, br. 9555); iz značenja *grana*, što su istine od dobra i njihova moć (br. 9555,9558). Iz svega ovoga se vidi da se sa *šestgrana što izlaze iz svijetnjaka* označava moć istine od dobra u pogledu svih stvari u duhovnom nebu.

9562. *I na samom svijetnjaku.* Da ovo označava njegovu sredinu kroz koju postoji povezivanje, i iz čega potiču moći, što se vidi iz značenja svijetnjaka, što je duhovno nebo (vidi br. 9558), ali ovde, jer je srednji deo bio tamo odakle su izlazile šest grana, kojim su granama označene moći (br. 9558), stoga se sredinom označava ono preko čega postoji povezivanje, iz kojega su moći.

9563. *Neka budu četiri čašice.* Da ovo označava sećanja-znanja istine od dobra, vidi se iz značenja *četiri*, što je povezanost (vidi br. 8877); i iz značenja *bademovih*

čašica (čašica u obliku badema), što su sećanja-znanja od dobra (o čemu gore, br. 9557).

9564. *Kao badem i jabuke i cvijetovi.* Da ovo označava sećanja-znanja dobra i istine, vidi se iz značenja *badema*, što su sećanja-znanja dobra (vidi br. 9552); i iz značenja *cvijetova*, što su sećanja-znanja istine (br. 9553).

9565. *Jedna jabuka pod dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka pod druge dvije grane što izlaze iz njega.* Da ovo označava sećanja-znanja dobra od svih nekoliko istina, vidi se iz značenja *jabuke (šipka)*, što su sećanja-znanja dobra (vidi br. 9552); i iz značenja *grana*, što su istine od dobra (br. 9555). To što je to rečeno tri puta, označava sve, a u unutrašnjem smislu potpunu povezanost; jer se sa *tri* označava ono što je kompletno (završeno) (br. 2788,4495,9298); a sa dva se označava povezanost (br. 1686,5194,8423).

9566. *Tako će biti sa šest grana što će izlaziti iz svijetnjaka.* Ovo označava moć istine od dobra u pogledu svih stvari u duhovnom nebu (kao gore, br. 9561).

9567. *Jabuke (šipci) i grane njihove neka izlaze iz njega.* Da ovo označava da će sećanja-znanja dobra i moći biti od Božanskog duhovnog koje je od Gospoda, vidi se iz značenja *jabuka (šipaka)*, što su sećanja-znanja dobra (vidi br. 9552); iz značenja *grana*, što su istine od dobra i njihove moći (kao gore, br. 9555,9558); i iz značenja *svijetnjaka*, iz kojega su izlazile, što je Božansko duhovno koje je u nebu i u crkvi od Gospoda (br. 9548). Iz ovoga se vidi da se *jabukama (šipcima)* i *granama koje su izlazile iz svijetnjaka* označava da će sećanja-znanja dobra i njihove moći dolaziti od Božanskog duhovnog koje je od Gospoda. Kako stoji slučaj s ovim stvarima, može se videti u onome što sledi.

9568. *Sve jednostavno od čistoga zlata.* Da ovo označava sasvim i savršeno jer je iz istoga dobra, vidi se iz značenja *sve jednostavno (solidno)*, što je sasvim, stoga sve od dobra koje je označeno *zlatom* (vidi br. 9550), stoga /označava/ ono što je potpuno i savršeno; jer onim što je potpuno od dobra, pa stoga onim što je potpuno i savršeno, označava se kadje dobro sve u svemu, ne samo u istinama koje su označene *granama*, nego i sećanjima-znanjima koja su označena *jabukama i cvijećem*. Ali kakav je ovo slučaj, biće sada rečeno. Dobro je izvor

istine, istine od dobra su izvor sećanja-znanja. Tako se jedno izvodi i potiče od drugoga. Pa ipak, dobro je sve u onome što ono stvara (proizvodi) i što od njega potiče, jer su ove stvari od dobra. Slučaj je ovde kao cilj, uzrok, i efekat. /2/ Cilj je sve uzroka, a uzrok je sve efekta; otuda sledi da je cilj sve efekta, toliko da ako se cilj ili finalni uzrok ukloni, nema više eficientnog uzroka a ni njegovog efekta. Na sličan način nebesko, duhovno, i prirodno idu jedno za drugim; od nebeskoga je sve duhovno, a od duhovnog je sve prirodno, to jest, od nebeskog kroz duhovno. Kod čoveka sve se ono naziva nebeskim što pripada dobru od ljubavi, a sve se naziva duhovnim što je od istine vere koja potiče od tog /duhovnog/, a sve prirodnim što pripada sećanjima-znanjima. Da je sećanje-znanje prirodno je zato što je ovo znanje istina koja se pokazuje u svetlosti sveta; dok je istina vere, onoliko koliko vera kod čoveka, u svetlosti neba./3/ Iz ovoga se sada može videti kako jedna stvar potiče od druge, i da je prvo sve u onome što se stvara i što proizilazi, toliko da ako se prvo odstrani, stvari koje iz njega slede, nestanu. Svako ko može da opaža, može da zna da je Božansko prvo (početak?) svih stvari, pa je stoga sve u svemu reda stvari, stoga u svim stvarima dobra i istine koje sačinjavaju nebo, i koje čine život neba kod čoveka. Sledstveno, dobro od Božanskog je u svim istinama vere, a ako dobro nije sve u njima, i ako Božansko Gospodovo nije sve u dobru, čovek nema u sebi ništa od neba, stoga ništa od crkve./4/ Ali Božansko Gospodovo je u svim stvarima dobra kod čoveka, a iz ovoga u svim stvarima istine kod njega, kad hoće od ljubavi, i kad veruje iz vere, da je sve dobra i istine, stoga sve ljubavi i sve vere, od Gospoda, i apsolutno ništa od njega samoga; a isto tako da on ima istinu vere samo onoliko koliko prima dobra od Gospoda; jer, kao što je rečeno, dobro je sve u svim stvarima istine, istina bez dobra je istina bez života. Iz svega ovoga se može videti šta se označava onim da je nešto potpuno i savršeno jer je od istoga dobra, a što je označeno sa da treba sve *da bude jednostavno od čistoga zlata*.

9569. *I načinićeš mu sedam žižaka (svetiljki).* Da ovo označava svete duhovne stvari iz toga, vidi se iz značenja *žiška (svetiljke)*, što je vera i inteligencija istine, koje su od Gospoda samoga (vidi br. 9548), stoga ono što je duhovno, jer Božanska istina, koja je od Gospoda, a kroz koju su vera, inteligencija i mudrost, je duhovna; i iz značenja *sedam*, što je ono što je sveto (br.

395,433,716,5265,5268). *Žižaka (svetiljki)* je bilo sedam po broju jer Božanska istina, od koje je vera, inteligencija, i mudrost, je ono što se naziva *svetim*, iz razloga što proističe od Božanskog dobra Gospodove Božanske ljubavi; a Božansko dobro Božanske ljubavi je ono što čini *svetim*. Zbog ovoga se posvećivalo *uljem*, kao posvećenje šatora, i svega što je bilo unutra, a posle careva, zbog čega su se nazivali pomazanima; jer *ulje* označava dobro ljubavi (br. 886.3728,4582.4638).

9570. *I palićeš ih da svijetle sa svake strane.* Da ovo označava svetlost duhovnoga neba, vidi se iz značenja *paliti žiške*, što je upaliti svetlost u njima, kako bi svetlele; a pošto je duhovno nebo bilo pretstavljeno *svetnjakom* (vidi br. 9548), stoga se *paljenjem žižaka* označava svetlost duhovnoga neba. Svetlost duhovnog neba je Božanska istina koja proističe od Gospoda, kao i vera, inteligencija, i mudrost od dobra iz nje (iz Božanske istine) (vidi šta je navedeno u br. 9548). Kakav je slučaj sa svetlošću duhovnog neba biće ukratko rečeno. U Gospodovom nebeskom carstvu, koje je najdublje ili treće nebo, postoji svetlost koja neizmerljivo nadilazi svetlost duhovnoga carstva, koje je srednje ili drugo nebo. Svetlost nebeskoga carstva, to jest, najdublje nebo, ne izgleda kao svetlo nego kao plamen, pa se u nebu dobro ljubavi pretstavlja pogledu kao plamen. Dok u Gospodovom duhovnom carstvu, koje je srednje ili drugo nebo, postoji svetlost koja neizmerno prevazilazi svetlost sveta, ali se ipak pokazuje kao blistavo bela, iz razloga što u tome nebu vlada istina vere od dobra ljubavi prema bližnjemu; a u nebu istina vere od ovoga dobra pretstavlja se pogledu kao svetla bela svetlost. Zbog toga u Reči *svetlost* označava istinu vere od dobra, a u najvišem smislu Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra. Iz svega ovoga se sada može videti šta je označeno svetlošću duhovnog carstva, a šta plamenom žiška (svetiljke), iz koje je ova svetlost.

9571. *Da svijetle sa svake strane.* Da ovo označava od Božanskog dobra Gospodovog Božanskog ljudskog, vidi se iz značenja *svijetliti*, što je Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra; jer je to ono što daje svetlost nebu i samim anđelima koji su amo, a tako isto i crkvi i ljudima koji su u veri od dobra. Prosvetljenje od ovoga je prosvetljenje uma, od čega potiče inteligencija i mudrost u istinama i dobrima vere. Um se prosvetljava pomoću Reči, jer je Reč Božanska istina od Gospoda; i iz značenja *sa svake strane*, kada se kaže o

Gospodu, što je sve ono što je od Božanskog dobra njegove Božanske ljubavi (br. 9545,9546). Razlog da je od Božanskog dobra Gospodovog Božanskog ljudskog je to što je Gospodovo Božanska ljudsko izvor svetlosti u nebu, jer je ona sunce neba, od koje je svetlost, a svetlost od nje je Božanska istina (vidi br. 1053,1521-1533, 8861,9399,9407); a daje Gospod sunce neba može se videti gore (br. 1053,1521,8644,8812).Božansko ljudsko Gospodovo je izvor svetlosti u nebu, jer se Božansko ne može videti osim u ljudskoj formi, kao što i Gospod uči u ovim odlomcima: *Boga niko nije vidio nikad; jedinorodni sin, koji je u naručju oca, on da javi (Jovan 1:18).Ni glasa njegova nikadne čuste ni lica njegova ne vidjeste (Jovan 5;37).*

9572. *I usekači i spremice za gar.* Da ovo označava ono što čisti i odstranjuje nečistotu u prirodnom, vidi se iz značenja *usekača i spremica za gar*, što su stvari za čišćenje, stoga prečišćavanje i ispražnjivanje. Da su ove u prirodnom, je stoga što prirodno služi da se odstrani otpad, pa je stoga ono (prirodno) mesto za čišćenje i odstranjivanje; jer sve stvari koje pripadaju unutrašnjem ili duhovnom čoveku spuštaju se u prirodno, i čiste se; jer se tu odbacuju stvari prljave i suvišne, a stvari koje pogoduju za svrhe, postavljaju se u red. Da se ovo izvodi u prirodnom, može se videti iz toga što dok je unutrašnji ili duhovno čovek u telu, on misli u prirodnom, pa stoga izgovara ili ispoljava svoje misli u telesnom, kao što se može videti da on hoće (želi) u prirodnom, i čini ono što hoće u telesnom; pa su stoga tamo one stvari koje čiste i odstranjuju. To je označeno i *pranjem nogu (stopala)*, o čemu Gospod ovako govori kod Jovana: *Opranome ne treba do noge oprati, jer je sav čist (Jovan 13:10);pranje je označavalo očišćenje unutrašnjeg čoveka (br. 3147,5954,9088); a noge (stopala), prirodno (br. 2162,3147,3761,3986,4938-4952).*

9573. *Neka budu od čistoga zlata.* Da ovo označava isto tako i od dobra, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (o čemu gore, br. 9549). Razlog da i usekivači i spremice treba da budu od zlata, vidi se iz onoga što je gore rečeno (br. 9568).

9574. *Od talenta čistoga zlata neka bude načinjen sa svijem tijem spravama (posudama).* Da ovo označava nebesko dobro, od kojega je duhovno dobro zajedno sa sećanjima-znanjima, vidi se iz značenja *talenta čistoga zlata*, što je

jedno dobro od kojega su sve stvari, jer *talent* označava jedno, a *zlato* označava dobro (vidi br. 9549); a *spravice (posude)*, koje su isto tako morala biti od zlata, označavaju sećanja-znanja (br. 9557,9559,9563,9564; da *posude (spravice)* u opšte označavaju istine i sećanja-znanja, vidi br. 3068,3079,9394,9544). Pošto dobro treba da bude u svemu što se stvara i izvodi, stoga nebesko dobro /treba da bude/ u duhovnom dobru, a od ovoga i u sećanjima-znanjima (9568); stoga se kaže da svijetnjak treba da bude od čistiga zlata (br. 9551-9550); i da poluga, grana, čašice, i jabuke (šipci) i cvetovi, treba da budu od istoga (br. 8551.9554); a ovde, zajedno sa svim posudama, da treba da bude načinjeno od talenta čistoga zlata.

9575. Stih 40. *I gledaj, te načini sve ovo po slici (formi) koja ti je pokazana na gori. Gledaj te načini sve po slici (formi)*, označava reprezentativ svih stvari, vidi se iz značenjaslike (*forme*), što je reprezentativ (pretstava) (vidi gore br. 9481-9482); ovde reprezentativ neba gde je Gospod, i svih stvari neba, ili svih stvari Gospodovih u nebu; jer se tu misli na sliku kovčega, šatora, stola sa hlebovima, svetnjakom, i posudama, kojima se pretstavlja nebo gde je Gospod, kao i sve stvari neba.

9576. *I gledaj, te načini sve po slici*: da ovo označava reprezentativ svih stvari, vidi se iz značenja slike, što označava reprezentativ svih stvari, vidi se iz značenja slike, što označava reprezentativ, vidi gore, br. 9481,9482; u ovom slučaju reprezentativ neba gde je Gospod, i svih stvari neba, to jest, svih Gospodovih stvari u nebu; jer se stvarima preko kojih je pretstavljeno nebo gde je Gospod, i gde su nebeske stvari, označava slika kovčega, staništa, i stola sa hlebovima lica, svetnjakom, i posudama.

9577. */Po slici/ koja ti je pokazana na gori (koju si video)*. Da ovo označava /one stvari/ koje su viđene u nebu očima duha, vidi se iz značenja *pokazati (videti)*, kada se govori o pretstavama u nebu, što je videti očima duha (o čemu u onome što sledi); i iz značenjagore *Sinajske Gore*, što je nebo (vidi br. 8805,9420). Što se tiče toga da *videti (pokazati)*, kada se radi o pretstavama koje se pokazuju u nebu, označava videti očima duha, neka se zna da anđeoski duhovi, koji su u poslednjem ili prvom nebu, neprestano vide forme (slike) stvari kao što su one u

svetu, kao što su rajski vrtovi, drveće sa njihovim plodovima, cveće i biljke; isto tako kuće, palate, pa i životinje mnogih vrsta; pored bezbroj drugih stvari koje se ne vide u svetu. Sve ove stvari su reprezentativi (pretstave) nebeskih stvari u višim nebima, a koje su u prvom nebu predstavljene u slici (formi) pred očima duhova koji su ispod, iz čega anđeoski duh može da zna i opaža sve što postoji u višim nebima; jer sve stvari, do najmanjih pojedinosti, su pretstave i značenja. Iz ovoga se može videti na šta se misli pod reprezentativom neba, i nebeskih stvari koje su označene kovčegom, herubimima, šatorom, stolom u njemu, kao i svetnjakom./2/ Ovakve se stvari ne mogu videti očima čoveka, sve dok je u svetu, jer su ove oči oblikovane da primaju zemaljske i telesne, stoga materijalne stvari. One /zemaljske oči/ su tako grube da ne mogu da obuhvate svojim vidom unutrašnje stvari prirode, kao što se lako može videti po tome što su im potrebna sočiva da bi videti samo one stvari unutrašnje prirode koje su im najbliže. Jednom rečju, ove su oči tako tupe, i pošto su takve, čovek nemože da vidi pretstave koje u drugom životu duhovi vide; a ako bi se te stvari pokazale, svetlost sveta bi se morala oduzeti očima, i tek tada bi se videle stvari koje su u svetlosti neba. Jer postoji svetlost neba, i svetlost sveta. Svetlost neba je za čovekov duh, a svetlost sveta je za njegovo telo /materijalno/. Taj je slučaj ovakav. Stvari koje su u svetlosti neba su u mrklom mraku sve dok čovek vidi iz svetlosti sveta; i obrnuto, stvari koje su u svetlosti sveta su u mrklom mraku kada čovek vidi iz svetlosti neba. Iz ovoga je to, da kada se svetlost sveta oduzme iz vida telesnoga oka, otvaraju se oči čovekovog duha, i vide se stvari koje su u svetlosti neba; stoga, kao što je rečeno, vide se reprezentativne slike (forme)./3/ Iz ovoga se može znati zašto su ljudi u naše vreme u mrklome mraku u pogledu nebeskih stvari, a neki su u mraku tako velikom da ne veruju ni da postoji život posle smrti, ni to da će živeti za uvek. Jer je u naše vreme čovek tako utonuo u telo, tako da je u telesnim, zemaljskim, i svetskim stvarima, pa kao posledica u tako gruboj svetlosti sveta, da su za njega nebeske stvari apsolutno mrkli mrak, pa se stoga vid njegovoga duha ne može prosvetliti. Iz svega ovoga se sada vidi šta to videti očima duha kojim je Mojsije video sliku šatora na Gori Sinajskoj.

O ZEMLJAMA ZEVEZDANAOG NEBA, I O PRVOJ ZEMLJI KOJA JE TAMO VIĐENA

9578. Uz pomoć Gospodovih anđela, odveden sam na izvesnu zemlju u svemiru, gde mi je bilo dato da gledam na samu tu zemlju; ne da govorim s njenim stanovnicima, nego s duhovima koja dolaze s nje. Jer kad se njihov život završi na zemlji, svi stanovnici, ili ljudi, sa svake zemlje, postanu duhovi, i ostaju oko svoje zemlje. Pa ipak, ovi daju obaveštenja o svojoj zemlji, i o stanju njenih stanovnika; jer ljudi koji napuste telo nose sa sobom sve iz prethodnog života, i svu svoju memoriju.

9579. Biti odveden u zemlje svemira nije biti odveden i prenesen u pogledu tela, nego u pogledu duha; a duh se ne vodi preko prostora, nego preko promena stanja unutrašnjeg života, što njemu izgleda kao kretanje kroz prostore (br. 5605,7381,9440). Osim toga, približavanje se odvija u skladu sa slaganjem ili sičnosti stanja, jer slaganje i sličnost spajaju, a neslaganje i različitost razdvajaju. Iz ovoga se može videti na koji se način kretanje u pogledu duha izvodi, kao i približavanje duha u udaljene oblasti, dok sam čovek ostaje na svome mestu.

9580. Ali voditi duha izvan njegovog sveta promoću promena stanja njegovog unutrašnjeg, i učiniti da se ova stanja uzastopno menjaju sve do odgovarajućeg stanja ili sličnog stanja, to je samo u Gospodovoj moći; jer mora da postiji neprekidno upravljanje čovekom koji je još u telu u svetu prirode, i koji je zbog toga u prostoru.

9581. Da se ovo dešava, u to se ne može ubediti niko ko je u čulnim stvarima tela, i koji od njih misli. Razlog je to što ove čulne stvari ne mogu da shvate kretanja odvojeno od prostora. Pa ipak, oni koji misle iz čulnog dela svog duha koji je donekle udaljen od onoga što pripada telu, stoga oni koji misle na unutrašnji način u sebi samima, ti se mogu povesti da poveruju i da to shvate, jer u ideji njihove misli ne postoji vreme, nego umesto njega stvari koje su izvor prostora i vremena.

9582. U društvu s nekim duhovima s ove zemlje, i dok sam bio u stanju budnosti, bio sam odveden u duhu u izvesnu zemlju u svemiru, uz pomoć anđela od Gospoda. Kretanje je bilo na desnoj strani trajalo je oko dva časa. Na kraju našeg sunčanog sistema, prvo se pokazao svetao ali gust oblak, a posle toga vatreni dim koji se dizao iz velike provalije. Veliki ambis je razdvajao naš sunčani svet na onoj strani određenih svetova u zvezdanom nebu. Plameni dim se pokazivao na

znatnom otstojanju. Bio sam nošen kroz srednju oblast kada se ispod u toj provaliji ili ambisu pokazalo vrlo mnogo ljudi, koji su bili duhovi (jer se svi duhovi pokazuju u ljudskoj formi, i stvarno su ljudi, br. 322,1881). A čuo sam ih kako govore jedan s drugim, ali mi nije bilo dao da znam odakle su došli i šta je njihova priroda; međutim, jedan od njih mi reče da su oni stražari koji sprečavaju duhove s ovoga sveta da pređu u drugi svet u svemiru bez olakšanja koja su potrebna.

9583. Da je ovako, bilo je potvrđeno, kada su neki duhovi koji su bili u /mome/ društvu, došli u taj međuprostor, a koji nisu bili primili dozvolu da pređu, počeli da viču uzbuđeno govoreći da ginu, jer su bili kao osobe u smrtnoj borbi (smrtnoj agoniji); pa su stoga ostali na toj strani ponora, i nisu mogli da budu odvedeni dalje; jer ih je mučio plameni dim, koji je izbijao iz ponora. Plameni dim je obmana od zlih požuda. Tako se pokazuje ova obmana.

9584. Nastavak o prvoj zemlji koja je viđena u zvezdanom nebu, naći će se na kraju sledećeg poglavlja.

POGLAVLJE 26

DOKTRINA LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU I DOKTRINA VERE

9585. Sve se ono naziva slobodom što dolazi od volje, soga što dolazi od ljubavi; otuda tzo da se sloboda očituje kroz uživanje u onome što se hoće i što se misli, pa stoga i u onome što se radi i govori. Jer sve uživanje dolazi od ljubavi, a sva ljubav od volje, a volja je biće čovekovog života.

9586. Činiti zlo iz uživanja ljubavi /prema zlu?/ pokazuje se kao sloboda; ali to je robovanje, jer je od pakla. Činiti dobro od uživanja ljubavi pokazuje se kao sloboda, a i jeste sloboda, jer je ona od Gospoda. Stoga je ropstvo biti vođen iz pakla, a sloboda biti vođen od Gospoda. To Gospod uči kod Jovana: *Zaista, zaista vam kažem da je svaki koji čini grijeh rob grijehu. A rob ne ostaje u kući u vijek, a sin ostaje u vijek (Jovan 8:34-35).*

9587. Gospod drži čoveka u slobodi mišljenja; i koliko ga drže spoljne stege, koje su strah od zakona i strah za život, i strah da ne izgubi ugled, čast, i dobit, toliko

ga on (Gospod) drži u slobodi da i čini /ono što hoće, to jest, što voli/; ali, preko slobode, on ga savija u slobodi da deluje; ali, preko slobodu, on ga i odvaja od zla ; i preko slobode, savija ga da čini dobro; vodeći ga tako blago i tiho da čovek misli da sve dolazi od njega samoga. Na taj način Gospod, u slobodi, seje i ukorenjuje dobro u sami čovekov život, koje dobro ostaje u večnosti. Ovo Gospod uči kod Marka: *Tako je carstvo Božije kao čovjek kada baci sjeme u zemlju. I spava i ustaje noću i danju; i sjeme niče i raste, da ne zna on. Jer zemlja sama od sebe najprije donese travu, po tom klas, pa onda ispuni pšenicu u klasu (Marko 4:26-28).* Carstvo Božije označava nebo kod čoveka, stoga dobro ljubavi i istinu vere.

9588. Ono ostaje što se poseje u slobodi, jer se ukorenjuje u samu čovekovu volju, koja je biće njegovog života. Dok ono što se posede pod prinudom, nije od čovekove volje, nego od volje onoga ko ga prisiljava. Iz ovog razloga bogoštovanje od slobode prija Gospodu, ali ne bogoštovanje pod prinudom; jer je bogoštovanje od slobode iz ljubavi, jer je sva sloboda /porekom/ u ljubavi .

9589. Postoji nebeska sloboda, a postoji i paklenska sloboda. Nebeska sloboda je biti vođen Gospodom, i ova je sloboda ljubav prema onome što je dobro i istinito. Dok je paklenska sloboda biti vođen đavolom, a ova je sloboda ljubav za ono što je zlo i lažno; tačnije rečeno, to je požuda.

9590. Oni koji su u paklenskoj slobodi, ti veruju da je robovanje i prinuda ne dopustiti da se čini ono što je zlo i misliti ono što je lažno, kako ko voli. Dok oni koji su u nebeskoj slobodi, osećaju užas ako čine ono što je zlo i ako misle ono što je lažno; a ako ih se prinuđava u tome, oni su u mukama.

9591. Iz svega ovoga može se videti šta je slobodna volja, naime, da je to činiti ono što je dobro po svom izboru, ili po svojoj volji; i da su oni u ovoj slobodi koji su vođeni od Gospoda.

IZLAZAK (Exodus) 26.

1. A šator ćeš načiniti od deset zavjesa od tankoga platna uzvedenoga i od porfire i od skrleta i od crvca; i da po njima budu vezeni herubimi.

2. *Jedan zavjes neka bude dvadest i osam lakata dug i četiri lakata širok; svi zavjesi da budu jedne mjere.*
3. *Pet zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim, i pet drugih zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim.*
4. *I načini petlje od porfire po kraju jednoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati, i tako načini po kraju drugoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati.*
5. *Pedeset petalja načini na jednome zavjesu, a pedeset petalja načini nakraj drugoga zavjesa, gdje će se sastavljati s drugim, a petlje da budu jednaprema drugoj.*
6. *I načini pedeset kuka od zlata, da zapneš jedan zavjes za drugi kukama,, i tako će biti šator jedan.*
7. *I načini zavjes od kostrijeti za naslon nad šatorom; jedanaest takvih zavjesa načini.*
8. *Zavjes jedan neka bude trideset lakata dug, a širok četiri lakta; tih jedanaest zavjesa da su jedne mjere.*
9. *I sastavi pet zavjesa zajedno, a šest ostalih zajedno, na dvoje ćeš previti šesti zavjes s prednje strane naslonu.*
10. *I načini pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga zavjesa gdje će se sastavljati, a pedeset petalja na kraju drugoga zavjesa. gdje će se sastavljati.*
11. *I načini kuka mjenijeh pedeset, i zapni kuke za petlje, i sastavi naslon da bude jedno.*
12. *A što je više u zavjesu na naslonu, polovina zavjesa što preteče, neka visi na stražnjoj strani šatoru.*
13. *I lakat s jedne strane a lakat s druge strane što ima više u dužinu u zavjesu na naslonu, neka visi šatoru sa strana i tamo i amo, da ga zaklanja.*
14. *I načini pokrivač naslonu od koža ovnujskih crvenih obojenih, i svrh njega pokrivač od koža jazavčijih.*

15. *I načini za šator daske od drveta sitima, koje će stajati pravo.*
16. *Deset lakata neka bude svaka daska duga a podrug lakta široka.*
17. *Dva čepa neka budu na dasci, jedan prema drugome na jednako; tako načini na svakoj dasci za šator.*
18. *Tako načini daske za šator, dvadeset dasaka na južnoj strani.*
19. *A pod dvadeset dasaka načini četrdeset stopica od srebra: dvije stopice pod jednu dasku za dva čepa njezina, i dvije stopice za drugu dasku za dva čepa njezina.*
20. *A na drugoj strani šatora prema sjeveru dvadeset dasaka.*
21. *Sa četrdeset stopica srebrenijeh, dvije stopice pod jednu dasku i dvije stopice pod drugu dasku.*
22. *A na zapadnoj strani šatora načini šest dasaka.*
23. *I dvije daske na dva ugla od šatora.*
24. *I one neka se sastavljaju ozdo i neka se sastavkljaju ozgo biočugom; tako neka bude u obje koje će biti na oba ugla.*
25. *Tako će biti osam dasaka na stopicama srebrenijem, sa šesnaest stopica , dvije stopice pod jednu dasku a dvje stopice pod drugu dasku.*
26. *I načini prijevornice od drveta sitima, pet za daske s na jednoj strani šatora.*
27. *I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora do oba ugla.*
28. *A srednja prijevornica da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga.*
29. *A daske okuj zlatom, i biočuge mu načini od zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom.*
30. *Tako ćeš podignuti šator po slici koja ti je pokazana na gori.*

31. *I načini zavjes od porfire i od skrleta i od crvcai od tankoga platna uzvedenoga, a po njmu neka budu vezeni herubimi.*
32. *I objesi ga o četiri stupa od drveta sitima, okovana zlatom, sa kukama zlatnim, na četiri stopice srebrne.*
33. *I objesi zavjese o kuke, i unesi iza zavjesa kovčeg svjedočanstva, da vam zavjes rastavlja svetinju od svetinje nad svetinjama.*
34. *I metni zaklopac na kovčeg od svjedočanstva u svetinju nad svjetinjama.*
35. *I namjesti sto pred zavjes a svijetnjak prema stolu na južnoj strani šatora, da sto stoji na sjevernoj strani.*
36. *I na vrata naslonu načinićeš zavjes od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen;*
37. *I za taj zavjes načinićeš pet stupova od drveta sitima, koje ćeš okovati zlatom, sa kukama zlatnijem, i salićeš za njih pet stopica od mjedi.*

SADRŽAJ

9592. U ovom poglavlju drugo ili srednje nebo se pretstavlja staništem i šatorom; dok su nebeske i duhovne stvari u njima pretstavljene stvarima od kojih su ovi sagrađeni. A posle se pretstavlja posredno, koje sjedinjava ovo nebo s najdubljim nebom, zavesom između staništa i kovčega svjedočanstva.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9593. Stih 1. *A šator ćeš načiniti od deset zavjesa od tankoga platna uzvedenoga i od porfire i od skrleta i od crvca; i da po njima budu vezeni herubimi. A šator da načiniš označava drugo ili srednje nebo; od deset zavesa, označava sve istine koje su u njemu; od tankoga platna uzvedenogai od porfire i od skrleta i od crvca, označava nebeske i duhovne stvari od kojih su ove istine; sa herubimima,*

označava Gospodovu stražu da se ne bi približili i škodili oni iz paklova; *da buduvezeni*, označava razumevanje.

9594. *A šator ćeš načiniti.* Da ovo označava srednje ili drugo nebo, vidi se iz značenja *šatora*, kad se govori o Božanskom, što je nebo, posebno srednje ili drugo nebo. Poznato je da postoje tri neba: najdublje, srednje, i poslednje; ili treće, drugo, i prvo. Sva su ova neba pretstavljena šatorom: kovčegom, u kome je svedočanstvo, najdublje ili treće nebo; staništem (šatorom), gde su bili sto za hlebove i svetnjak, srednje ili drugo nebo; a tremom (predvorjem), poslednje ili prvo nebo. Da postoje tri neba je stoga što postoje tri stepena života u čoveku, (jer čovek, koji postaje anđeo posle smrti, sačinjava nebo; i samo je ovo izvor anđela, i neba). Najdublji stepen čovekovog života je za najdublje nebo; srednji stepen njegovog života je za srednje nebo, a poslednji stepen je za poslednje nebo. Pošto je čovek takav, ili tako oblikovan, a nebo je /poreklom/ od ljudske rase, stoga postoje tri neba./2/Ova se tri stepena života u čoveku otvaraju uzastopno; prvi se stepen otvara u skladu s onim što je pravo i pravedno; drugi stepen, s onim što je u skladu s istinama iz Reči, i sa njihovim dobrima ljubavi prema bližnjem; a treći stepen se otvara životom u skladu dobrom uzajamne ljubavi i dobra ljubavi ka Gospodu. Ovo su sredstva preko koji se postupno otvaraju ova tri steena života u čoveku, a tako i tri neba u njemu. Ali neka se zna da onoliko koliko se čovek udalji od dobra života, i priđe zlu života, toliko se ovi stepeni zatvaraju, to jest, neba se u njemu zatvaraju; jer baš kao što ih dobro života otvara, tako ih zlo života zatvara: Otuda to da su svi koji su u zlu, izvan neba, stoga u paklu. I jer se, kao što je rečeno, neba uzastopno otvaraju u čoveku u skladu s dobrom njegovog života, neka se zna da je iz ovoga razloga u nekima otvoreno prvo nebo, a ne i drugo; kod nekih drugo nebo, ali ne i treće; dok je treće nebo otvoreno samo u onima koji su u dobru života iz ljubavi prema Gospodu. (Da je čovek nebo u najmanjoj formi, i daje bio stvoren po slici i neba i sveta, može se videti iz navedenih odlomaka u br. 9279)./3/Za to se govori o najdubljem nebu, koje je pretstavljeno *kovčegomsvedočanstva*, u prethodnom poglavlju; o srednjem nebu, koje je pretstavljeno šatorom, govori se u ovome poglavlju, a o poslednjem nebu, koje je pretstavljeno tremom, govori se u sledećem poglavlju. Nebo se naziva *staništem Božijim* zbog toga što Božansko Gospodovo tamo nastava; jer Božanska istina

koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra, sačinjava nebo, jer ona daje život anđelima koji su tamo. I pošto Gospod nastava kod anđela u onome što je od njega (br. 9338kraj), stoga se nebo naziva *staništem Božijim*, dok se Božanske istine same od Božanskog dobra, čiji su prijemnici anđeli ili anđeoska društva, nazivaju *stanovima* (dvorovima), kao u sledećim odlomcima: *Pošlji vidjelo svoje i istinu svoju, neka me vode, i izvedu na svetu goru tvoju i u dvorove tvoje. Onda ću pristupiti k žrtveniku Božijem, k Bogu radosti i veselja svojega (Psalam, 43:3-4). Potoci vesele grad Božiji sveti stan višnjega (Psalam 46:4). Ognjem sažegoše svetinju tvoju; na zemlju obalivši oskrvniše stan imena tvojega. (Psalam 74:7). Kako su mili stanovi tvoji, Gospode na silama! (Psalam 84:1).*/4/ Da su Božanske stvari, koje proističu od Gospodovog Božanskog ljudskog, ono što se posebno naziva *stanovima*, i da se zbog ovoga nebo naziva njegovim *staništem*, vidi se kod Davida: *Kako se kunjaše Jehovi, i zavjetovaše Bogu Jakovljevu: ne ću ući u šator doma svojega, niti leći na postelju odra svojega; ne ću dati sna očima svojim, ni vjeđama svojim drijema, dok ne nađem mjesta (staništa) Jehovi, stana Bogu Jakovljevu! Evo, čusmo da je u Efraimovoj zemlji (u Efrati), nađosmo ga u na poljima Kirijat-Jarimskim (Psalam 132: 2,4-7). Bogu Jakovljevu označava Gospoda kao Božansko ljudsko (br. 6425); Efraim, gde je nađen, označava Betlehem, gde je bio rođen (Postanje 35:19; 48:7; Miheja 5:2; Mateja 2:4-6); polja i šume (?) označavaju dobra crkve među neznabošcima (narodima).*/5/ Kod Jezikilja: *I sjedeće (nastavaće) u zemlji koju dadoh sluzi svojemu Jakovu, u kojoj sjedješe (nastavaše) oci vaši; u njoj će sjedjeti oni i sinovi njihovi i sinovi sinova njihovih do vijeka, i David sluga moj biće im knez do vijeka. I učiniću s njima zavjet mirni, biće vječan zavjet s njima, i utvrdiću ih i umnožiću ih, i namjestiću svetinju svoju u sred njih do vijeka. I šator će moj biti kod njih (Jezekilj 37:25-27). David, koji je bio knez njima, označava Gospoda (br. 1888); svetinja označava Gospodovo Božansko ljudsko, jer je od njega sve što je sveto (br. 3210,9229); stoga njegovo stanište označava nebo i crkvu gde je Gospod.*/6/ Kod Jeremije: *Ovako veli Jehova: evo, ja ću povratiti iz ropstva šatore Jakovljeve i smilovaću se na stanove njegove: i grad će se sazidati na mjestu svom (Jer. 30:18). Povratiti iz ropstva šatore Jakovljeve označava obnoviti dobra i istine spoljašnje crkve koje su bile razorene; smilovati se na stanove (stanovnike) njegove označava obnoviti istine unutrašnje crkve; grad koji će se sazidati na svome mestu (na svojojruševini) označava dotrinu istine (istinitu*

doktrinu) (br. 2449, 2943, 3214, 4492, 4493). /7/ Na koji način Gospod stoluje u nebima može se videti iz onoga što je već pokazano o Gospodu; naime, da je Gospod, kao Božansko ljudsko, sunce od kojega je toplina i svetlost u nebima. Toplina od Gospoda kao sunca je ljubav, a svetlost je vera. Preko ovih Gospod stoluje kod onih koji od njega primaju dobro ljubavi i istinu vere, to jest, toplinu i svetlost života. Njegovo prisustvo je u skladu sa stepenima primanja.

9595. *Deset zavesa.* Da ovo označava sve istine od kojih je /sastavljeno nebo?/ , vidi se iz značenja *deset*, što je sve (vidi br. 4638), stoga *deseti deo*, što je jedan zaves, označava onoliko koliko je dovoljno (br. 8468,8540); i iz značenja *zavesa*, što su unutrašnje istine vere koje pripadaju novom razumu. jer se *šatorom* (*staništem*) označava srednje ili drugo nebo, koje je nebo zbog primanja Božanske istine koja je od Gospodovog Božanskog dobra (kao gore, br. 9594); stoga *zavesi*, od kojih je on sastavljen i kojim je pokriven, označavaju istine vere koje pripadaju novom razumu (razumevanju). Da ovi /zavesi/ označavaju unutrašnje istine je stoga što su spoljašnje istine označene *ovnujskim kožama* za šator koji je stajao okolo, a o kojemu se isto tako govori u ovome poglavlju./2/Da *zavesi* označavaju istine vere koje pripadaju onima koji su u Gospodovom duhovnom carstvu, vidi se iz odlomaka u Reči gde se oni pominju; kao kod Isaije: *Veseli se (pjevaj), nerotkinjo, koja ne rađaš, zapjevaj i poklikni, ti koja ne trpiš muka od porođaja, jer pusta ima više djece, nego ona koja ima muža, veli Jehova. Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru, ne brani, produlji uža svoja, i kolje svoje utvrdi. Jer ćeš se na desno i na lijevo rasprostrti, i sjeme će tvoje naslijediti narode, i puste gradove naseliti (Isa. 54:1-3);* govoreći o crkvi koja treba da se podigne među narodima (Neznabošcima), koji se nazivaju *nerotkinjom*, koja ne rađa, iz razloga što oni (Neznabošci) nisu bili u istinama iz Reči (br. 9325); a sada se kaže da pusta ima više djece (sinova) nego u onakoja ima muža, jer su njene istine brojnije nego istine prethodne opustošen crkve, jer sinovi označavaju istine (br. 489,491,533,3373,3704); raširiti mjesto šatora označava svetost bogoštovanja od dobra ljubavi (br. 3312,4391,4599); razastrti zavjese šatora označava bogoštovanje od dobra ljubavi (3312,4391,4599); razastrti zavjese stana (staništa) označava svetost bogoštovanja od istina vere./3/ Kod Jeremije: *Jer se pustoši sva zemlja, na jednom će opustjeti moji*

šatori, zavjesi moji za čas (Jer. 4:20).zemlja opustošena označava crkvu (br. 9325); *šatori opustošeni* označava svetost bogoštovanja od dobra ljubavi; *zavjesi opustošeni* označava sveto bogoštovanje od istina vere. /4/ Ponovo: *Moj je šator opustošen i sva uža moja pokidana, sinovi moji otidoše od mene i nema ih, nema više nikoga da razapne šatorjer pastiri postaše bezumni (Jer. 10:20-21);*gde je značenje slično. Ponovo: *Ustanite, idite na Arabiju (Cedar), i zatrite sinove istočne (s istoka); Uzeće im šatore i stada, zavjese njihove i sudove njihove i kamile njihove oteće (Jer. 49:28-29).*Arabija i sinovi s istoka označavaju one koji su u poznanjima dobra i istine (br. 3249); *uzeti stada i šatore* označava unutrašnje dobra crkve (br. 8937); *uzeti zavjese* označava unutrašnje istine crkve; *sudove njezine* označava opšta sećanja-znanja (br. 3048,3071,3143,3145). Kod Avakuma (Habakuka): *Vidjeh šatore Etiopske (šatore Kušana) u mucu, ustreptaše zavjesi moji Madijanski (Avakum 3:7).**Zavjesi Madijanski* označavaju istine kod onih koji su u prostom dobru (br. 3242,4756,4788,6773,6775)./5/ Iz svega ovoga jasno je na šta se misli kod Davida: *O Jehova, obukao si se u veličanstvo i krasotu. Obukao si svjetlost kao haljinu, razapeo nebo kao šator (Psalam 104:1-2).**Obukao si svjetlost kao haljinu* označava Božansku istinu. (Da *svjetlost* označava istinu, vidi br. 9548; a tako isto haljina , br. 4545,4763,9212,9216); stoga *razapeti nebo kao šator* označava proširiti nebo pomoću influksa istine Božanske, od koje potiče inteligencija i mudrost. Da se rasprostrti i proširiti neba odnosi na novi, to jest, preporođeni razum, može se videti na kraju sledećeg članka.

9596. *Od tankoga platna uzvedenog i od porfire i od skrleta i od crvca.* Da ovo označava nebeske i duhovne stvari od kojih su ove istine, vidi se iz značenja *platnatankog uzvedenoga*, što su istine nebeskog porekla (vidi br. 9469); iz značenja *uzvedenog (plavog) (hyacinthinum)*, što je nebeska ljubav prema istini (br.9466); iz značenja *skrleta*, što je nebeska ljubav prema dobru (br. 9467); i iz značenja *crvca (duplo obojenog)*, što je duhovno dobro, ili dobro od istine (br. 9468). Takav je red po kojemu duhovne i nebeske stvari , ili istine i dobra, slede jedna drugu kod čoveka i kod anđela, koji je u srednjem ili drugom nebu. Jer prva je istina nebeskog porekla, koja je označena *tankim platnom*: sledeća je ljubav ili osećanje istine, što je označeno *plavom (bojom)*; posle je kao posledica ljubav ili osećanje dobra, što je označeno *crvcem duplo obojenim*./2/ Pošto duhovne i

nebeske stvari slede ovim redom, stoga se ovde prvo pominje platno tanko uzvedeo; ali u slučaju zavesa, koji je bio između staništa (šatora) i kovčega, ili između svetinje i svetinje nad svetinjama – vidi stih 31 ovoga poglavlja – ono (stanište ili šator) pominje se na poslednjem mestu. Razlog da se veo od tankoga platna uznesenog pominji poslednji, je stoga što veo označava posredno koje sjedinjava najdublje nebo sa srednjim nebom, pa stoga u ovom posrednome on (veo) mora da bude poslednje, tako da, radi povezivanja, mora da bude prvo u onome što sledi. /3/ *Aliplatnom tankim uzvedenom* se posebno označava razum (razumevanje) koje pripadaduhovnom čoveku, ili anđelu koji je u Gospodovom duhovnom carstvu. Razlog da se razum (razumevanje) označava *platnom tankim uzvedenim* je to što što se kod duhovnoga čoveka nova volja od Gospoda usađuje u njegov razum (br. 863,875,895,1023,1043,1044,4493,9300); jer je razum predmet ili sadržitelj, i istina pripada njemu, a ove dva stvari sačinjavaju jednu. Iz ovoga se može videti ito da kod onih koji su u Gospodovom duhovnom carstvu, razum je stanište (stan) u suženom (zatvorenom) smislu (br. 9296,9297), i da se opisuje širinom zavesa. /4/ Iz ovoga se može znati šta se označava *razapinjanjem i podizanjem šatora* u sledećim odlomcima: *Ovako govori Jehova Bog koji je stvorio nebesa i razapeo ih, koji je rasprostro zemlju i što što ona rađa, koji daje disanje narodu što je na njoj i duh onima koji što hode po njoj (Isa. 42:5). Ja Jehova načinih sve: razapeo sam nebo, rasprostrijeh zemlju sam sobom (Isa. 44:25). Ja sam načinio zemlju i čovjeka na njoj stvorio, ja sam razapeo nebesa svojim rukama (Isa- 45:12). On je stvorio zemlju silom svojom, utvrdio vasseljenu mudročću svojom, i razumom svojim razapeo nebesa (Jer. 51:15). Jehova, koji je razapeo nebesa i osnovao zemlju, i stvorio čovjeku duh koji je u njemu (Malahija 12:1).* /5/ *Da razapeti nebesa i osnovati zemlju* označava isto ono što je označeno i sa *razapinjanjem i osnivanjem staništa (šatora) pomoću zavesa*, to je jasno; i da ovo označava preporođenog čoveka, pa stoga označava i stvaranje ili oblikovanje novoga razuma (razumevanja) u kome je nova volja, koja je samo nebo u duhovnom čoveku, jer Gospod stoluje kod ovog čoveka. Da je ovo preporod, ili stvaranje novog razuma i nove volje, to jest, novoga čoveka, što je označeno *razapinjanjem nebesa i stvaranjem zemlje*, jasno je iz samog objašnjenja koje je dato u gornjim odlomcima, jer se kaže, *koji je stvorio duh u čoveku*. Da *nebo izemlja* označavaju unutrašnju i spoljašnju crkvu, vidi br. 1733,1850,3355,4535;

tako isto da *zemlja* označava Gospodovo carstvo i crkvu (br. 9334); a i ovo je lako videti, jer kad zemlja ne bi imala ovo značenje, šta bi se označavalo *stvaranjem zemlje i sa postavljanjem temelja zemlji?*/6/Da se *razapinjanjem nebesa i stvaranjem zemlje* označava isto što i sa *razapinjanjem staništa (šatora) pomoću zavjesa*, vidi se iz ostalih odlomaka gde se to izričito kaže, kao u sledećim: *On je razapeo nebesa kao platno i razapeo ih kao šator za stan (Isa. 40:22). Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru (Isa. 54:2). Obukao si svjetlost kao haljinu, razapeo nebo kao šator (Psalam 104:2).* Iz ovoga se može videti i šta je označeno *svodom* u prvom poglavlju Postanja: *Potom reče Bog: neka bude svod posred vode, da rastavlja vode od voda. I stvori Bog svod, i rastavi vode pod svodom od voda nad svodom . A svod nazva Bog nebo (Postanje 1:6-8).* U prvom poglavlju opisuje se preporod čoveka nebeske crkve; a njegova nova volja i razum opisuju se *svodom, vode ispod svoda, i iznad svoda* označavaju istine spoljašnjeg i unutrašnjeg čoveka (da *vode* označavaju istine, vidi br. 2702,3058,3424,4976,8568,9323).

9597. (*Da budu vezeni*) *heruvimima*. Da ovo označava stražu (stražarenje) Gospodovo, da se ne bi paklovi približili i naudili nebu, vidi se iz značenja *herubima*, što je straža i providenje kako bi se Gospodu prilazilo samo preko dobra, i da dobro, koje je od Gospoda u nebu, ne bi bilo povređeno (vidi br. 9509); stoga da se paklovi ne bi približavali i vređali nebo.

9598. *Da /heruvimi/ budu izvezeni veštim umetnikom*. Da ovo označava razum (razumevanje), vidi se iz značenja *vještog umjetnika*, što je razum (razumevanje), jer /takav čovek/ misli i postupa od onoga što je misao (razmišljanje). Da mudrost, inteligencija, i znanje pripadaju razumu, vidi se iz onoga što sledi, gde se kaže o Bazaleela: *Gle, pozvah po imenu Bezeleela, i napunih ga duha svetoga, mudrosti, i razuma i znanja i svake vještine. Da vješto izmišlja kako se što može načiniti od zlata i od srebra i od mjedi. Da umije rezati kamenje i ukivati, da umije rezati drvo, i svaki posao raditi (Izlazak 31:2-5;35:3033).* (Da se razum označava i ovim, vidi se iz onoga što je maločas pokazano gore, br. 9596).

9599. Stihovi 2-6. *2. Jedan zavjes neka bude dvadest i osam lakata dug i četiri lakata širok; svi zavjesi da budu jedne mjere.3. Pet zavjesa neka se sastavljaju*

jedan s drugim, i pet drugih zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim.4. I načini petlje od porfire po kraju jednoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati, i tako načini po kraju drugoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati.5. Pedeset petalja načini na jednome zavjesu, a pedeset petalja načini na kraju drugoga zavjesa, gdje će se sastavljati s drugim, a petlje da bjudu jedna prema drugoj.6.I tako će biti sasvim jedno nebo.2. Jedan zavjes neka bude dvadeset i osam lakata dug, označava svetost istine od dobra; i četiri lakata širok, označava brak dobra i istine; svi zavjesi da budu jedne mjere, označava slično stanje predmeta; .3. Pet zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim, i pet drugih zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim, označava neprekinu komunikaciju između istine s dobrom, i dobra s istinom.4. I načini petlje od porfire, označava povezivanje preko nebeske ljubavi prema istini; po kraju jednoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati, označava /da povezuje/ jednu sferu s drugom, i tako načini po kraju drugoga zavjesa, označava da će tako biti uzajamno; gdje će se krajevi sastavljati, označava potpuno povezivanje u sferama; .5. Pedeset petalja načini na jednome zavjesu, a pedeset petalja načini na kraju drugoga zavjesa,označava na sličan način uzajamno; gdje će se sastavljati s drugim, označava potpunu sposobnost povezivanja od dobra; a petlje da bjudu jedna prema drugoj, označava metod (put, način) povezivanja svuda; 6., i tako će biti šator jedan, označava svo nebo na takav način sasvim jedno /nebo/.

9600. *Jedan zavjes neka bude dvadeset i osam lakata dug.* Da ovo označava svetost istine od dobra, vidi se iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 1613,8898,9487); iz značenja *zavjesa*, što je unutrašnja istina vere koja pripada novome razumu (o čemu gore, br. 9595); i iz značenja *osam i dvadeset*, što je svetost povezivanja. Da je ovo značeno *sosam i dvadeset*, je stoga što ovaj broj nastaje množenjem sedam sa četiri, a sa *sedam* se označava ono što je sveto (br. 433,716,5265,5268), a sa *četiri*, povezivanje (br. 1686,8877). Jer kada se pomnože imaju slično značenja onome koje imaju prosti brojevi čiji su proizvod (br. 5291,5335,5708,7973). Iz ovoga je jasno da se *dužinom zavjesa od osam idvadeset lakata* označava svetost istine od dobra.

9601. *A u širinu četiri lakta.* Da ovo označava brak istine s dobrom, vidi se iz značenja *širine*, što je istina (vidi br. 1613,3433-3434,4482,9487); i iz značenja

četiri, što je povezivanje, stoga brak, jer se povezanost istine s dobrom naziva nebeskim brakom (br. 2173,2618,2803). Četiri označava povezanost ili brak jer ovaj broj nastaje množenje sa samim sobom, a dva označava povezanost (br. 5194,8423); a pošto pomnoženi brojevi imaju slično značenje onome koje imaju prosti brojevi čiji su proizvod (kao što je rečeno upravo gore, br. 9600). (Da svi brojevi u Reči označavaju realne stvari, može se videti u odlomcima navedenim u br. 9488). (*prim.prev. Primetljivo je da autor tz realnim svetom označava materijalni svet u kome živimo*).

9602. *Jer jedan zavjes.* Da ovo označava za svaki u za sve istine, vidi se iz značenja zavjesa, što je istina (vidi br. 9595). Stoga se *jednim zavjesom, ili svakim /zavjesom/* označava se svaka od istina.

9603. *Jedne mjere za sve zavjese.* Da ovo označava slično stanje predmeta, vidi se iz značenja mjere, što je stanje stvari u pogledu istine (vidi br. 3104); stoga *jedna mjera za sve zavjese* označava slično stanje predmeta za sve istine. Sličnim stanjem predmeta (stvari), kada se govori o istinama vere u duhovnome carstvu, označava se da one sve gledaju prema dobru, i da preko dobra gledaju prema Gospodu od kojega su; jer istine koje ne gledaju prema dobru, pa stoga ni prema Gospodu, nisu istine vere, stoga nisu ni istine crkve ili neba. Istine koje gledaju u drugom pravcu, mogu da u spoljašnjoj formi izgledaju kao istine, ali nisu istine, jer su lišene života; jer je život istine dobro, a dobro je od Gospoda, koji je život sam. Istine koje gledaju u drugom pravcu, su kao udovi tela bez duše, koji nisu udovi nijednog tela, jer su bezživotni, pa stoga ne služe ničemu. /2/ Da *mjera* označava stanje stvari u pogledu istine, kao i stanje stvari u pogledu dobra, vidi se iz odlomaka u Reči koji govore o merama novoga Jerusalima, ako i novoga hrama. *Novim ili svetim Jerusalimom* označava se Gospodova nova crkva, a isto tako i hram; pa stoga njihove mjere označavaju stanja u pogledu istine i dobra; kao kod Jovana: *Anđeo imaše trsku zlatnu da izmjeri grad i vrata njegova i zidove njegove. I grad na četiri ugla stoji, i dužina je njegova koliko i širina. I izmjeri grad trskom na dvanaest hiljada potkališta; dužina i širina i visina jednaka je. I razmjeri zid njegov na sto i četrdeset i četiri lakta, po mjeri čovječijoj, koja je anđelova. (Otkr. 21:15-17).* da *mjerenja (mjere)* ovde označavaju stanja u pogledu dobra i istine, jasno je, jer *sveti Jerusalim* označava Gospodovu novu crkvu, *vrata i zid* označavaju istine

vere koje štite; *dvanaest hiljada* označava sve istine i dobra u kompleksu; isto tako *stočetrdeset i četiri* (br. 7973), jer ovaj broj označava slično što i broj *dvanaest*, jer nastaje kada se *dvanaest* pomnoži sa *dvanaest* (da *dvanaest* označava sve istine i dobra u kompleksu, vidi br. 577,2089.2129,2130,3272,3858,2913); *mjera čovjekova koja je i anđelova* označava da je takvo stanje crkve i neba u pogledu dobara ljubavi i istina vere, jer *čovjek* označava crkvu, a *anđeo*, nebo. Da se ne zna šta je označeno *svetim Jerusalimom, njegovim vratima i njegovim zidom, brojem dvanaest hiljada potkališta, i mjerom zida koja je sto četrdeset i četiri*, kao i što je označeno *mjerom*, šta *čovjekom* a šta *anđelom*, ko bi ikada znao šta je označeno da je *mjera grada bila sto četrdeset i četiri lakta, mjera čovjekova koja je i anđelova?*/3/ Slično je označeno i *mjerenjima* kod Zaharije:-

Opet podigoh oči svoje i vidjeh, i gle, čovjek, a u ruci mu uže mjeračko. I rekoh: kuda ideš? A on mi reče: da izmjerim Jerusalim, da vidim kolika mu je širina i kolika mu je dužina. (Zah. 2:1-2). Kao i kod Jezikilja, gde je čovek koji je imao trsku kao mjerilo, izmerio kuće novoga grada, kao i hrama, u pogledu spoljašnjih zidova, unutrašnjih zidova, vrata, i temelja, pragova i prozora, kao i stepenica (Jezekilj 40-42). Da ova merenja ne označavaju stanja stvari u pogledu istine i dobra, ovakve stvari se ne bi pominjale. *Mjerenjem* se uopšte označava stanje istine i dobra; kao u ovim odlomcima: *Ovako veli Jehova: ako se može izmjeriti nebo gore i izvidjeti temelji zemaljski dolje, tada ću i ja odbaciti sve sjeme Izrailjevo za sve što su učinili, veli Jehova. Evo idu dani, govori Jehova, u koje će se sazidati Gospodu ovaj grad od kule Hananeelove do vrata na uglu. I još će dalje otići uže mjeračko do huma Gareba i obrnuće se na Golatu (Jer. 31:37-39). Ko je izmjerio vodu grstima svojim (šakama svojim) i nebesa premjerio peđu (pedljem)? ko je mjerom izmjerio prah zemaljski, i gore izmjerio na mjerila i bregove na poteg? (Isa. 40:12).*

9604. *Pet zavjesa neka se sastavljaju jedna s drugom, i pet drugih zavjesa neka sesastavljaju jedna s drugom.* Da ovo označava neprekidnu komunikaciju istine sa dobrom, i dobra s istinom, vidi se iz značenja *pet*, što su sve stvari na jednoj strani, jer se *sadeset* označavaju sve stvari kao celina (vidi br. 9595); i iz značenja *zavesa*, što su unutrašnje istine vere, koje pripadaju novome razumu (vidi i br. 9595). Otuda , pošto su pet od deset zavesa sastavljene, kao i drugih pet, to one označavaju uzalammu komunikaciju istine i dobra, i dobra i istine; jer komunikacije

mora da budu uzajamne kako bi došlo do bračnog povezivanja istine i dobra. Slične stvari su označene ovim zavesima kao i onima koje pripadaju levoj strani i desnoj strani u čoveku. One koje pripadaju njegovoj desnoj strani, odnose se na dobro od kojega je istina, dok one na levoj strani pripadaju istini koja je od dobra; a posred ovih postoji komunikacija dobra s istinom, i istine s dobrom, iz čega rezultira neprekidna i stalna komunikacija. Takve su stvari označene rečima, *pet zavesa neka se sastavljaju jedan s drugim, i pet drugih zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim.*

9605. *I načini petlje od porfire (od plavca).* Da ovo označava povezivanje kroz nebesku ljubav prema istini, vidi se iz značenja petlji, što je povezanost (da petlje označavaju povezanost, je stoga što se njima povezuje), i iz značenja porfire (plavca, hyacinthinum), što je nebeska ljubav prema istine (od istine) (vidi br. 9466).

9606. *Od kraja jednoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati.* Da ovo označava povezanost jedne sfere s drugom, vidi se iz začenjakraja *jednog zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati*, što je gde jedan /zavjes/ prestaje a drugi počinje, pa je tako zajednička granica tamo gde se sastavljaju. Da je ovde označena sfera je stoga što se u nebu sfere sastavljaju. Jer postoje sfere koje potiču od svakoga anđeoskog društva u nebu, i od svakoga anđela u jednom društvu. Ove sfere, kod svakoga, zrače iz života osećanja istine i dobra, koje se tada šire na određeno rastojanje. Iz toga je to da se kvalitet duhova i anđela poznaje prema tome rastojanju. Anđeli i anđeoska društva se povezuju, ili udaljavaju, u skladu s ovim sferama; jer slične sfere, to jest, slična osećanja istine i dobra, povezuju; a različite sfere razdvajaju. (Ali pogledaj šta je već rečeno o ovim sferama u br. 1048,1053,1695,9498,9534). Bilo da se kaže anđeli i anđeoska društva, od kojih proističu sfere, ili da se kaže istina i dobro, isto je; jer sfere potiču od osećanja istine i dobra, po čemu su anđeli anđeli od Gospoda. Neka se zna da koliko ove sfere potiču od Gospoda, toliko one povezuju; ali koliko potiču od anđelovog vlastitog (propriuma), toliko razdvajaju. Iz ovoga se vidi da samo Gospod povezuje.

9607. *I tako načini po kraju drugoga zavjesa, gdje će se krajevi sastavljati.* Da ovo označava tako uzajamno, to jest, da se povezivanje jedne sfere s drugom ostvaruje preko nebeske ljubavi prema istini, što se vidi bez daljeg objašnjavanja.

9608. *Pedeset petalja načini na jednom zavjesu.* Da ovo označava potpuno povezivanje u posljednjim /stvarima reda/ sfera, vidi se iz značenja *pedeset*, što je ono što je potpuno (vidi br. 2252); iz značenja *petlji*, što je povezanost (kao maločas gore, br. 9605); i iz značenja *kraja zavesa gde su bile petlje*, što je tamo gde sfera istine prestaje (o čemu gore, br. 9606), stoga u posljednji /stvarima reda/.

9609. *A pedeset petalja načini na kraju drugoga zavjesa.* da ovo označava na sličan način uzajamno, vidi se bez objašnjavanja.

9610. *A petlje da budu jedna prema drugoj.* Da ovo označava potpunu povezanost na obe strane, vidi se iz značenja *petlji*, što je povezanost (vidi br. 9605), a da je potpuno na obe strane, označeno je sa da budu jedna prema drugoj uzajamno i proporcionalno (recipročno); jer kada je uzajamno i recipročno, tada je ostvareno potpuno povezivanje.

9611. *I načini pedeset kuka od zlata.* Da ovo označava potpunu sposobnost povezivanja od dobra /koja potiče od dorba/, vidi se iz značenja *pedeset*, a to je ono što je potpuno (vidi br. 9608); iz značenja *kuka*, što se sposobnost povezivanja, jer je sposobnost povezivanja njima svojstvena od njihove forme, a koja je nešto savijeno nazad ili savinuto prema unutra; i iz značenja *zlata*, što je dobro (br. 113,1551-1552,5658,6914,6917,9490,9510).

9612. *Da zapneš zavjes jedan za drugi kukama.* Da ovo označava metod (put) povezivanja svuda, vidi se iz značenja *zapeti zavjes jedan za drugi kukama*, što je metod povezivanja; jer kada se sa *pedeset kuka* označava potpuna sposobnost povezivanja, tada se sa *zapinjanjem zavjesa kukama* označava metod.

9613. *I tako će biti šator jedan.* Da ovo označava da je celo nebo sasvim jedno, vidi se iz značenja *šatora*, što je nebo (vidi br. 9594). Da je nebo jedno kada je ovako povezano, jasno je; jer je nebo sastavljeno od mirijada anđeoskih društava, a i pored toga Gospod ih vodi kao što vodi jednog anđela, ili kao jednog čoveka.

Razlog je to što među svima tamo postoji uzajamna ljubav od Gospodove ljubavi. Kad je ljubav među svima, i u svima, tada se svima može upravljati po nebeskoj formi, a koja je takva da su mnogi jedno, i što ih je više po broju, to su jače jedinstveni (jedno). Taj je slučaj kao bezbroj stvari u čovekovom telu, koje, iako različite i odvojene, ipak sačinjavaju jedno. Razlog je to što su u istoj formi u kojoj je nebo, jer ove dve /stvari/ korespondiraju, kao što je pokazano na kraju mnogih poglavlja; pa su zbog ove korespondencije u uzajamnoj ljubavi, i na taj način povezani. Otuda to da je čovek, koji je u dobru ljubavi i vere, da je nebou najmanjoj formi (br. 9279); i da je pred Gospodom celo nebo kao jedan čovek (vidi br. 9276)./2/ Sva povezanost bezbrojnih anđeoskih društava u nebu, zajedno s načinom na koji se povezuju, bila je pretstavljenastaništem /svetinjom) ili šatorom, kao što se pokazuje u ovome poglavlju. Ali ovi načini (metodi) povezivanja, onakvi kakvi su u nebu, ne mogu ući u čovekovu ideju, iz razloga što čovek ne znada je nebo pretstavljeno ovim staništem; pa ako i zna ovo, još uvek ne zna da su nebeska društva povezana skupa kroz ljubav, tako da pretstavljaju jedno. Međutim, sve ove stvari potpuno se ulivaju u ideje anđela, kada se ove stvari o staništu (šatoru) čitaju; jer svaka i sve stvari koje se opisuju, imaju unutrašnje značenje, koje, kada ih Gospod pokazuije pred anđelima, izražavaju stanje povezanosti, preko ljubavi od Gospoda, svih koji su u univerzalnom nebu./3/ Povezivanje anđeoskih društava ostavruje se preko ovih zakona: (1) Svaki koji je u formi neba, takav postaje u skladu s nebeskom harmonijom mnogih koji su udruženi zajedno. (2) Ljubav je duhovno povezivanje, od kojega potiče nebeska harmonija. (3) Mora da postoji univerzalna spona, kako bi se svi pojedinci držali zajedno povezani. (4) Univerzalna spona mora da se uliva u pojedinačne spone, i tako ih sačinja. (5) Univerzalna spona je Gospod, to jest, ljubav od njega, a stoga i ljubav prema njemu. (6) Pojedinačne spone potiču od ove, a to su /spone/ uzajamne ljubavi, ili ljubavi prema bližnjem. Ovo su zakoni uz pomoć kojih je nebo, koje se sastoji od bezbroj anđeoskih društava, i pored toga kao jedan čovek.

9614. Stihovi 7-14. *7. I načini zavjes od kostrijeti za naslon nad šatorom; jedanaest takvih zavjesa načini.8. Zavjes jedan neka bude trideset lakata dug, a širok četiri lakta; tih jedanaest zavjesa da su jedne mjere.9. I sastavi pet zavjesa zajedno, a*

šest ostalih zajedno, na dvoje ćeš previti šesti zavjes s prednje strane naslonu.10. I načini pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga zavjesa gdje će se sastavljati, a pedeset petalja na kraju drugoga zavjesa, gdje će se sastavljati.11. I načini kuka mjedenijeh pedeset, i zapni kuke za petlje, i sastavi naslon da bude jedno.12. A što je više u zavjesu na naslonu, polovina zavjesa što preteče, neka visi na stražnjoj strani šatoru. 13. I lakat s jedne strane a lakat s druge strane što ima više u dužinu u zavjesu na naslonu, neka visi šatoru sa strana i tamo i amo, da ga zaklanja.14. I načini pokrivač naslonu od koža ovnujskih crvenih obojenih, i svrh njega pokrivač od koža jazavčijih. 7. I načini zavjes od kostrijeti za naslon nad šatorom, označava spoljašnje neba, koje je od istina koje su od spoljašnjeg nebeskog dobra; jedanaest takvih zavjesa načini, označava sve istine od kojih je /sačinjeno/; 8. Zavjes jedan neka bude trideset lakata dug, označava puninu istine od dobra; a širok četiri lakta, označava brak istine s dobrom; tih jedanaest zavjesa da su jedne mjere, označava slično stanje stvari, tako u svakoj od istina;9. I sastavi pet zavjesa zajedno, a šest ostalih zajedno, označava neprekidnu komunikaciju istine s dobrom, i dobra s istinom; na dvoje ćeš previti šesti zavjes s prednje strane naslonu, označava komunikaciju svih koji suu tome nebu sa krajnjima tamo, i influks otuda u poslednje nebo. 10. I načini pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga zavjesa gdje će se sastavljati, označava potpunu povezanost jedne sfere s drugom; a pedeset petalja na kraju drugoga zavjesa, gdje će se sastavljati, označava /da je to/ na sličan način recipročno; 11. I načini kuka mjedenijeh pedeset, označava potpunu sposobnost povezivanja preko spoljašnjeg dobra; i zapni kuke za petlje, označava metod povezivanja; i sastavi naslon da bude jedno, označava spoljašnje neba na ovaj način sasvim kao jedno;12. A što je više u zavjesu na naslonu, označava ono što proističe; polovina zavjesa što preteče, neka visi na stražnjoj strani šatoru, označava poslednje u ovome nebu; 13. I lakat s jedne strane a lakat s druge strane što ima više u dužinu u zavjesu na naslonu, neka visi šatoru sa strana i tamo i amo, da ga zaklanja, označava metod po kojemu poslednje proističe od dobra, kako bi nebo bilo sigurno; 14. I načini pokrivač naslonu, označava obim ovoga neba; od koža ovnujskih, označava spoljašnje istine od dobra; crvenih obojenih, i svrh njega pokrivač od koža jazavčijih, označava izvanjsku stranu ovih koja je od spoljašnjeg dobra.

9615. *I načini zavjese od kostrijeti za naslon nad šatorom.* Da ovo označava spoljašnje neba, koje su od istina koje su od od spoljašnjeg nebeskog dobra, vidi se iz značenja *zavjesa*, što su unutrašnje istine vere, jer su one bile za šator koji je bio iznad staništa (svetinje); iz značenja *kostrijeti (kozje dlake)*, od koje su ove zavjese bile načinjene, što je spoljašnje nebesko dobro (br. 9470); i iz značenja *šatora iznad staništa (svetinje)*, što je spoljašnje neba, jer se *staništem (svetinjom)* označava nebo (br. 9594), a *šatorom* koji je pokriva, spoljašnje istoga. Jer jasno je da se *zavjesom od kostrijeti za naslon nad šatorom (staništem)* označavaju istine koje su od spoljašnjeg nebeskog dobra, koje je spoljašnje neba. Ali kakav je ovo slučaj, ne može se znati osim ako se zna šta je spoljašnje a šta unutrašnje svakoga neba, i šta je influks jednog neba u drugo; jer Gospod se uliva u sva neba kako neposredno tako i posredno (vidi br. 9223); posredno kroz najdublje nebo u srednje nebo; a kroz unutrašnje ovoga u spoljašnje.

9616. *Jedanaest zavjesa takvijeh načini.* Da ovo označava sve istine od kojih je /nebo/, vidi se iz značenja *jedanaest*, što je sve (o čemu niže); i iz značenja *zavjesa od kostrijeti*, što su istine od spoljašnjeg nebeskog dobra (o kojemu upravo gore, br. 9615). Da *jedanaest* označava sve, je zato što su zavjesi sačinjavali šator sami, a jedanesti je bi ono što pretekne i što je iznad posledenjih delova staništa (kao što se može videti iz stihova 9,12-13, koji slede). Da *deset* označava sve, može se videti gore (br. 4638,9595).

9617. *Zavjes jedan neka bude trideset lakata dug.* Da ovo označava puninu istine od dobra, vidi se iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 8487); iz značenja *zavjesa*, što je istina od spoljašnjeg nebeskog dobra (br. 9615); i iz značenja *trideset*, što je ono što je potuno (br. 9082).

9618. *A širok četiri lakta.* Da ovo označava brak isinje sa dobrom, može se videti gore (br. 9601).

9619. *Jer jedan zavjes.* da ovo označava tako u svakoj od istina, vidi se iz značenja *zavjesa*, o čemu gore (br. 9602), gde se javljaju iste reči.

9620. *Tijeh jedanaest zavjesa da su jedne mjere.* Da ovo označava slično stanje stvari (predmeta), vidi se iz onoga što je gore pokazano (br. 9603).

9621. *A sastavi pet zavjesa zajedno, a šest ostalih zajedno.* da ovo označava stalnu komunikaciju istine s dobrom, i dobra s istinom, može se videti gore (br. 9604).

9622. *Na dvoje ćeš previti šesti zavjes s prednje strane naslona.* Da ovo označava komunikaciju svih onih koji su u ovome nebu sa krajevima tamo, i influks otuda u poslednje nebo, vidi se iz toga što je udvajanje ovoga zavesa bilo produženje preko krajeva staništa (šatora); jer se *zavjesima* i njihovim prostiranjem pretstavljalo nebo u pogledu komunikacije i influksa, stoga se udvajanjem, i prostiranjem šestoga zavesa preko krajeva staništa pretstavljala komunikacija svih onih koji su u ovome nebu sa krajevima tamo, i influks otuda u poslednje nebo.

9623. *I načini pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga gdje će se sastavljati.* Da ovo označava potpunu povezanost jedne sfere s drugom; i da *pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga gdje će se sastavljati*, označava na sličan način uzajamnost (recipročnost), vidi se iz onoga što je gore pokazano (br. 9605-9609).

9624. *I načini kuka mjedenijeh pedeset.* Da ovo označava potpunu sposobnost povezivanja kroz spoljašnje dobro, vidi se iz značenja *pedeset kuka*, što je potpuna sposobnost povezivanja (o kojoj gore, br. 9611); i iz značenja *mjedi* (bronze), što je prirodno ili spoljašnje dobro (br. 425,1551).

9625. *I zapni kuke za petlje.* Da ovo označava metod povezivanja, vidi se iz toga što kad se *kukama* označava sposobnost povezivanja (o kojoj gore, br. 9424), dok se *zapinjanjem njihovim za petlje, i sastavljanjem zavesa*, označava metod povezivanja, kao što se to čini i sastavljanjem zavjesa pomoću kuka (br. 9612).

9626. *I sastavi naslon da bude jedno.* Da ovo označava spoljašnje neba (spoljašnje nebo), stoga sasvim jedno, vidi se iz značenja *šatora*, što je spoljašnje neba (vidi br. 9615); da označava tako sasvim jedno, može se videti gore (br. 9613), gde se govori o staništu (svetinji), kojim se označava unutrašnje neba (unutrašnje nebo).

9627. *A što je više u zavjesa na naslonu, polovina zavjesa što preteče.* Da ovo označava ono što proističe, vidi se iz značenja onoga što je više u zavjesu na naslonu (onoga što preteče u zavjesu na naslonu), što je ono što proističe (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *zavjesa šatora*, što su istine od spoljašnjeg

nebeskog dobra koje sačinjava spoljašnje neba, koje se označava *šatorom* (vidi br. 9615). Da ono što je više (što preteče), označava ono što proističe, je stoga što to proističe kao nastavljanje samog širenja.

9628. *Polovina zavjesa što preteče, neka visi na stražnjoj strani šatoru.* da ovo označava ono što proističe u poslednjem neba, vidi se iz značenjka onoga što preteče, što je ono što proističe (vidi upravo gore, br. 9627); i iz značenja stražnje strane šatora, što je poslednje neba. jer stanište (šator) označava nebo, o kojem se ovde govori.

9629. *I lakat s jedne strane a lakat s druge strane što ima više u dužinu u zavjesana naslonu, neka visi šatoru sa strana tamo i amo, da ga zaklanja.* Da ovo označava metod po kojemu ovo poslednje proističe od dobra, kako bi nebo bilo bezbedno, vidi se iz značenja *onoga što ima više u zavjesu na naslonu, neka visi šatoru sa strana tamo i amo, s druge strane*, što je poslednje koje proističe (o čemu gore, br. 9627); iz značenja *zakloniti*, što je zaštititi, jer ono što pokriva, to štiti od zla koje napada i koje povređuje. Iz ovih značenja, kada se skupe u jedno, dolazi se do ovoga značenja, da je svrha ovog poslednjeg, koje potiče od dobra, to da se nebo učini bezbednim.

9630. *I načini pokrivač naslonu (šatoru).* Da ovo označava obim (zaokruženje), vidi se bez objašnjavanja, jer pokrivalo od kostreti činilo je obim (zaokruženje) iznad i okolo šatora.

9631. *Od koža ovnujskih.* Da ovo označava spoljašnje istine od dobra, vidi se iz onoga što je već rečeno i pokazano o ovnujskim kožama crveno obojenim (br. 9471).

9632. *I svrh njega pokrivač od koža jazavčijih.* Da ovo označava izvan ovoga, naime, izvan obima istina koje su od spoljašnjeg dobra, vidi se iz značenja *pokrivala*, što je obim (zaokruženje) (kao upravo gore, br. 9630), iz značenja *koža*, što su spoljašnje istine (br. 9471); i iz značenja *jazavaca*, što su dobra (kao i br. 9471). Nepotrebno je dalje otvarati stvari koje su do sada rečene o staništu, o šatoru, i o dva pokrivala ovoga poslednjeg (pokrivala šatora), jer su takve prirode da bi zbog neznanja teško ušle u ideju misli; jer gde je neznanje, tu je i slepilo,

stoga nema primanja svetlosti, pa stoga ni ideje o premetu. Jer malo ko zna da je nebo pretstavljeno i tako opisano staništem, a njegovo spoljašnje *šatorom sa dvapokrivala*. Razlog da su ove stvari nepoznate, je to što malo ko zna da su nebeske stvari označene svim onim koje su u Reči, stoga da ima unutrašnji smisao koji je duhovan u svakoj stvari u njoj; i da se ovaj smisao ne pokazuje u slovu, nego samo iz slova /pokazuje se / onima koji su poučeni o korespondencijama, i koji su, dok čitaju Reč, u prosvetljenju od Gospoda./2/ Šta više, malo ko zna da je čovek, koji je u dobru ljubavi i vere, nebo u najmanjoj formi, i da takav čovek, kako svojim unutrašnjim tako i spoljašnjim, korespondira nebu (br. 9276). (prim. prev. autor pod spoljašnjim kod čoveka misli na njeov govor, misli, i dela, a ne na njegovo materijano telo. Međutim, u nebu to spoljašnje je vidljiva forma unutrašnjeg kod anđela). Da su ove stvari bile poznate, dobro obavešteni u Hrišćanskom svetu, koji su imali neko znanje o formama ljudskoga tela, mogli su da imaju neku intelektualnu svetlost, pa stoga i neku ideju o nebu, i mogli su shvatiti koje su nebeske stvari pretstavljene kovčegom, sedištem milosti, i herubimima iznad njega; šta stolom na kojem su bili hlebovi, i svetnjak, a šta zlatnim oltarom za kađenje; isto tako šta je pretstavljeno staništem, njegovim zavesima, daskama, i posudama; i dalje, šatorom i s njegova dva pokrivala; jer to ima sličnosti sa telom, u njegovim unutrašnjim i spoljašnjim delovima, pa su te stvari pretstavljene u materijalnoj formi u njegovom telu, kojemu ove unutrašnje stvari sasvim korespondiraju. Jer kad spoljašnje stvari koje pripadaju telu, ne bi korespondirale unutrašnjim stvarima koje pripadaju razumu i volji, ne bi bilo nikakvog života u telu, pa stoga ni odgovarajućih (korespondirajućih) dela./3/ Kaže se da se slične stvari pokazuju u šatoru kao i u čoveku zato što se pretstave u prirodi odnose na ljudsku formu, i imaju značenja u skladu s njom (br. 9496). Postoje četiri pokrivala u čovekovim spoljašnjim stvarima koje okružuju i zatvaraju sve unutrašnje stvari, a koje se nazivaju pokrivači i kože. Kojim unutrašnjim stvarima ove korespondiraju, može se videti iz iskustva (br. 5552-5559,8980). (prim. prev. autor misli da svoje iskustvo, to jest, na ono što je video i čuo u nevidljivom svetu). Slične su stvari bile pretstavljene pokrivalima koja su na šatoru. Iz ovoga razum može da primi neko svetlo o formama u nebu (nebeskim formama); samo što bi se ovo svetlo ugasilo kod onih koji nemaju dovoljno znanja o stvarima u ljudskom telu, i u isto vreme koji nemaju jasnog poznavanja

duhovnih stvari vere i nebeskih stvari ljubavi, kojima korespondiraju ove stvari. Pošto su kod većine ljudi potonje i prvašnje stvari u senci, pa i u mrklome mraku, ne samo zbog nedostatka znanja nego i zbog nedostatka vere, nepotrebno je dalje ih otvarati; jer, kao što je rečeno, one (te stvari) ne bi ušle ni u jednu ideju, zbog nedostatka intelektualnog svetla o ovakvim predmetima.

9633. Stihovi 15-30. *15. I načini za šator daske od drveta sitima, koje će stajati pravo.16. Deset lakata neka bude svaka daska duga a podrug lakta široka.17. Dva čepa neka budu na dasci, jedan prema drugome na jednako; tako načini na svakoj dasci za šator.18. Tako načini daske za šator, dvadeset dasaka na južnoj strani. 19. A pod dvadeset dasaka načini četrdeset stopica od srebra: dvije stopice pod jednu dasku za dva čepa njezina, i dvije stopice za drugu dasku za dva čepa njezina.20. A na drugoj strani šatora prema sjeveru dvadeset dasaka.21. Sa četrdeset stopica srebrenijeh, dvije stopice pod jednu dasku i dvije stopice pod drugu dasku.22. A na zapadnoj strani šatora načini šest dasaka.23. I dvije daske na dva ugla od šatora.24. I one neka se sastavljaju ozdo i neka se sastavljaju ozgo biočugom; tako neka bude u obje koje će biti na oba ugla.25. Tako će biti osam dasaka na stopicama srebrenijem, sa šesnaest stopica, dvije stopice pod jednu dasku a dvije stopice pod drugu dasku.26. I načini prijevornice od drveta sitima, pet za daske s na jednoj strani šatora.27. I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora do oba ugla. 28. A srednja prijevornica da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga.29. A daske okuj zlatom, i biočuge mu načini od zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom.30. Tako ćeš podignuti šator po slici koja ti je pokazana na gori. 15. I načini za šator daske, označava dobro koje podupire (podržava) ovo nebo; od drveta sitima, koje će stajati pravo, označava da je to dobro zasluge od Gospodovog Božanskog ljudskog; 16. Deset lakata neka bude svaka daska duga, označava da je ovo dobro sve u svemu; a daska podrug lakta široka, označava istinu od koje ono povezuje;.17. Dva čepa(ruke) neka budu na dasci, označava moći njihovu; jedan prema drugome na jednako,označava povezanost Gospoda s onima koji su u tome nebu; tako načini na svakoj dasci za šator, označava tako svuda;18. Tako načini daske za šator, dvadeset dasaka na južnoj strani, označava dobro koje podupire nebo na svaki način i potpuno; 19. A pod dvadeset dasaka načini četrdeset stopica od srebra, označava potpunu*

podršku pomoću istine; *dvije stopice pod jednu dasku za dva čepa njezina*, označava ono što proističe od dobra koje je od Gospodovog Božanskog ljudskog; *i dvije stopice za drugu dasku za dva čepa njezina*, označava povezanost s dobrom; 20. *A na drugoj strani šatora prema sjeveru dvadeset dasaka*, označava prema spoljašnjem ovoga neba gde su istine u zatamnjenju; 21. *Sa četrdeset stopica srebrenijeh*, označava i tu potpunu podršku pomoću istine; *dvije stopice pod jednu dasku*, označava svuda; *i dvije stopice pod drugu dasku*, označava povezanost od spoljašnjeg i od unutrašnjeg; 22. *A na zapadnoj strani šatora načini šest dasaka*, označava gde je dobro od Gospodovog Božanskog ljudskog potpuno; 23. *I dvije daske na dva ugla od šatora*, označava sličnu povezanost svuda; 24. *I one neka se sastavljaju ozdo i neka se sastavljaju ozgo*, označava povezanost od spoljašnjeg i od unutrašnjeg; *jednim biočugom*, označava izdržljivost; *tako neka bude u obje koje će biti na oba ugla*, označava sličnu povezanost svuda; 25. *Tako će biti osam dasaka na stopicama srebrenijem*, označava podršku na svaki način pomoću dobra kroz istinu koja je oddobra; *sa šesnaest stopica*, označava potpunu podršku; *dvije stopice pod jednu dasku a dvije stopice pod drugu dasku*, označava kroz povezanost istine sa dobrom svuda; 26. *I načini prijevornice od drveta sitima*, označava moć istine od dobra; *pet za daske na jednoj strani šatora*, označava preko čega ona /moć istine/ gleda prema unutrašnjim stvarima neba gde su istine u svetlosti, 27. *I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora*, označava moć istine od dobra preko čega gleda prema spoljašnjem gde je istina u zatamnjenju; *do oba ugla*, označava moć istine od dobra 28. *A srednja prijevornica da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga*, označava prvu moć od koje se nastavljaju moći svuda. 29. *A daske okuj zlatom, i biočuge mu načini od zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom*, označava pretstavu dobra od kojega i preko kojega su sve stvari; 30. *Tako ćeš podignuti šator po slici koja ti je pokazana na gori*, označava prema stranama u skladu sa stanjima dobra i istine iz dobra u nebu koje je pretstavljeno.

9634. *I načini daske za šator.* Da ovo označava dobro koje podržava ovo nebo, vidi se iz značenja *dasaka*, što je dobro koje podržava (o čemu niže); i iz značenja *šatora*, što je srednje ili drugo nebo (vidi br. 9594). Da *daske* označavaju dobro koje podržava je stoga što su one bile od drveta, i što su podržavale zavese kako

staništa tako i šatora, kao i dve pokrivala iznad njih. Sledstveno, *daskama* se označavaju podrške (potpornji), i pošto su bile od drveta, označavale su potporanj koji je od dobra; jer sve što je od drveta, označava dobro kao i same kuće koje su bile od drveta/br. 3720); kvalitet drveta označen je *drvetom sitimom* od kojega su daske bile napravljene. Pošto se svi reprezentativi u prirodi odnose na ljudsku formu, i imaju značenja u skladu s ovim odnosom (br. 9496), tako i daske staništa. Ove *daske* korespondiraju mišićnom ili mesnatom delu u čoveku, koji deo podržava membrane i kože koje ga okružuju; *mesom /telom/se* označava dobro (br. 7850,9127). Od ovoga je to da su daske bile od drveta sitima, kojim se označava dobro koje podržava nebo (br. 9472,9486); isto tako, bile su okovane *zlatom*, kojim se označava dobro.

9635. *Od drveta sitima.* da ovo označava dobro zasluge od Gospodoviog Božanskog ljudskog, vidi se značenaj drveta sitima, što je dobro zasluge od Gospodvog Božanskog ljudskog (vidi br. 9472,9486). (Da je ovo dobro jedino koje vlada u nebu, i podržava ga, vidi br. 9486.)

9636. *Deset lakata neka svaka daska bude duga.* Da ovo označava da je ovo dobro sve u svemu, vidi se iz značenja *deset*, što je sve (vidi br. 4638,9595); i iz značenja *dužine*, što je dobro (br. 1513,8898,9487,9600), ovde dobro koje podržava, što je dobro zasluge (*prim. prev. dobro zasluge je dobro kojim se zaslužuje spasenje, to jest, koje doprinosi preporodu*); jer se ovo označava *daskama šatora koje su bile od drveta sitima* (br. 9635). Da je ovo dobro sve u svemu neba je stoga što je ovo dobro samo Božansko dobro koje čini neba i održava ih (br. 9486); jer je dobro kod anđela dobro samo, jer sve dobro je od Gospoda; dobro iz bilo kojega drugog izvora nije dobro.

9637. *A podrug (jedan i po) lakta da bude širina jedne daske.* Da ovo označava istinu od toga koja povezuje, koliko je dovoljno, vidi se iz značenja *podruga (jedan i po)*, što je ono što je puno (vidi br. 9487-9489), stoga onoliko koliko je dovoljno, jer to je ono što je puno. Razlog da je ova istina od toga, to jest, od dobra koje je označeno *daskama od drveta sitima* (br, 9634-9635) je to što svako dobro ima svoju istinu, a svaka istina svoje dobro. Dobro bez istine ne pojavljuje se, a istina bez dobra ne postoji, jer je istina forma dobra, a dobro je biće istine. Od forme se

dobro pokazuje, a od od bića istina postoji. Slučaj je ovde kao plamen i svetlost; plamen bez svetlosti se ne pojavljuje, pa stoga odaje (emituje) od sebe svetlost kako bi se pokazao; a svetlost bez plamena ne postoji. Isto je sa čovekovom voljom i njegovim razumom; volja se ne pokazuje bez razuma, a razum ne postoji bez volje. Kao što je s dobrom i istinom, ili sa plamenom i svetlošću, ili opet s voljom i razumom, čak i sa ljubavlju i verom, jer je sve dobro od ljubavi, a sva istina od vere od ljubavi; a čovekovo volji je dato da bude prijemnik dobra koje je od ljubavi, a njegovom razumu da bude prijemnik istine koja je od vere. Osim toga, ljubav je plamen ili vatra života, a vera je svetlost života.

9638. *Dva čepa (dvije ruke) neka budu na dasci.* Da ovo označava moć od toga, naime, kroz istinu od dobra, vidi se iz značenja *ruku* (*čepova* u Daničićevom prevodu), što je moć (vidi br. 878,3387,8153,8281,9133, a da je sva moć kroz istinu od dobra, br. 6344,6422,9327,9410).

9639. *Jedan prema drugome na jednako.* Da ovo označava povezivanje od Gospoda, koje sledi kod onih koji su u ovome nebu, vidi se iz značenja *kombinovani jedan prema drugome*, kada se kaže o moći koja je označena *rukama* (*čepovima*), što je povezanost kroz istinu od dobra. Jer se svi koji su u nebu nazivaju *moćima* (*silama*), a i jesu moći, zbog toga što su prijemnici Božanske istine koja je od Gospoda; stoga se *anđelima* u Reči označavaju istine Božanske (vidi br. 8192). Božansko dobro proističuće od Gospoda je ono što povezuje sve u nebu; jer je Božansko dobro ono što vlada svuda u Božanskim istinama, a sve što vlada svuda, to i povezuje. Ova povezanost je ono što je označeno *kombinovanjem ruku svake daske jedne prema drugoj na jednako*.

9640. *Tako načini sve daske za šator.* da ovo označava da je ovako svuda, vidi se iz značenja sve, kad se kaže o nebu, što je svuda, jer ono što je učinjeno tako svima, učinjeno je svuda; i iz značenja *dasaka za šator* što je dobro koje podupire (podržava) nebo (vidi br. 9634).

9641. *I tako načini dasaka za šator dvadeset.* da ovo označava dobro koje podržava nebo na svaki način i potpuno, vidi se iz značenja *dasaka za šator*, , što je dobro koje podržava (podupire) nebo (vidi br. 9634); i iz značenja *dvadeset*, što ono što je puno, stoga na svaki način i potpuno. Da *dvadeset* ima ovo značenje, je

stoga što brojevi postali množenjem imaju isto značenje kao i prosti brojevi oji su bili pomnoženi (br. 5291,53355708,7973); na taj način dvadeset označava isto što i deset i dva zbog množenja od kojega je postalo. (Da deset označava ono što je puno, i sve, vidi br. 3107,4638; i na sličan način dva, br. 9103,9166).

9642. /*Načini/ dasaka za šator, dvadeset dasaka na južnoj strani /premajugu/. Da ovo označava čak i u njegovo unutrašnje i najdublje stvari gde je istina u svetlosti, vidi se iz značenja *dasaka za šator*, što je dobro koje podupire (podržava) nebo (vidi br. 9634); iz značenja *strane (ugla)*, kada se kaže o stranama sveta, što je gde je to stanje istaknuto i označeno *stranom /sveta/* (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *južne strane prema jugu*, što su unutrašnje i najdublje stvari gde su istine u svetlosti; jer se *jugom* označava stanje svetosti, što je stanje inteligencije od istina, pa stoga jedno unutrašnje stanje; jer svetlost (a sasvetlošću inteligencija i mudrost) u nebima, se pojačava /kad se ide/ prema više unutrašnjim stvarima; dok dalje od ovih , istina je u senci, koje je stanje istine označeno *severom*. Iz ovoga tada sledi da se sa *na južnoj strani prema jugu* označava /da to ide/ sve do unutrašnjih i najdubljih stvari gde je istina u svetlosti. /2/ Isto je označeno *jugom* i *podnevom* kod Isaije: *Kazaću sjeveru: daj, i jugu: ne brani; dovedi sinove moje iz daleka i kćeri moje iz krajeva zemaljskih (Isa. 43:6)*. U ovome odlomku govori se o jednoj novoj crkvi; *kaži sjeveru*, označava /kazati/ onima koji su u tami ili u neznanju o istinama vere, a to su narodi izvan crkve; *kazati jugu*, označava /kazati/ onima koji su u svetlosti od poznavanja dobra i istine, a to su oni koji su unutar crkve; stoga se ovim drugima kaže *da ne brane*, a prvima *da daju*. /3/ Kod Jezekilja: *Okreni lice svoje prema jugu, i pokaplji prema jugu, i prorokuj na šumu u južnom polju. I reci šumi južnoj: čuj riječ Jehovinu: evo, ja ću raspaliti u tebi oganj koji će proždrijeti u tebi svako drvo zeleno i svako drvo suho; plamen razgorjeli ne će se ugasiti, i izgorjeće od njega sve od juga do sjevera. Okreni lice svoje prema Jerusalimu, pokaplji prema svetijem mjestima, i prorokuj protiv zemlje Izrailjeve. (Jezekilj 21:2-4,7)*. *Jugovde* označava one koji su u svetlosti istine iz Reči, to jest one koji pripadaju crkvi, ali koji su u obmanama koje potvrđuju smislom slova Reči, koje otvaraju na pogrešan način; zbog čega se kaže *šuma u južnom polju, i šuma južna*. *Šuma* označava ono gde vladaju sećanja-znanja; dok *vrta*, gde vlada istina. Iz ovoga je jasno šta je označeno s *okrenuti live prema jugu i pokapati**

/reči/ prema jugu, i sa prorokovati na na šumu poljsku na jugu; a posle s okrenuti lice prema jerusalimu, i pokapati prema svetim mjestima čime se označavaju stvari koje pripadaju crkvi. /4/ Kod Isaije: I ako otvoriš dušu svoju gladnome, i nasitiš dušu nevoljnu: tada će zasjati u mraku vidjelo tvoje i tada će mrkla tama tvoja biti kao podne (Isa. 58:10);gde tama i mrkla tama označavaju neznanje istine i dobra; dok vidjelo i podne označavaju njihovo razumevanje. Ponovo: Učini vijeće, narode, učini sjen u po dne kao noć, zakloni izgnane, nemoj izdati bjegunca (Isa. 16:3);gde u po dne označava u svetlosti istine. Kod jeremije: Spremite rat na kćer Sionsku, ustanite da udarimo na jug /u po dne). Teško nama, jer dan naže, i sjene večernje oduljaše (Jer. 6:4);gde ustanimo da idemo na jug označava protivu crkve, u kojoj je istina u svetlosti iz Reči. Kod Amosa: Učiniću da da sunce zađe u po dne, i pomračiću zemlju za bijela dana (Amos 8:9);označavajući gašenje svetlosti istine iz Reči./5/ Kod Davida: Nećeš se bojati strahote noćne, strijele koja leti danju, pomora koji ide po mraku, bolesti, koja u po dne mori (Psalam 91:5-6); strahota noćna označava obmane od zla kojese iz pakla; strijela koja leti danju, obmanu koja se otvoreno uči (naučava); bolest koja u po dne mori, zlo u kojmu se otvoreno živi, čime se razara istina tamo gde ona može da bude u svetlosti iz Reči. /6/ Ponovo: Breme (prorokuj) opustinji na moru. Kao vihori koji prolaze na jug, tako će doći iz pustinje, iz zemlje strašne (Isa. 21:1).I jarac posta vrlo velik; a kada osili, slomi se veliki rog, i mjesto njega narastoše znamenja četiri roga prema četiri vjetra nebeska. I iz jednoga od njih izide jedan rog malen i naraste vrlo velik prema jugu i istoku i prema krasnoj zemlji. I naraste dori do vojske nebeske, i obori na zemlju neke od vojske i od zvijezda, i pogazi ih (Danilo 8: 8-10). Predmet o kome se ovde govori je stanje buduće crkve, pa se pretskazujeda će crkva nestati zbog nauka (doktrine) o veri odvojenoj od dobra ljubavi prema bližnjem; jarac vrlo velikioznačava veru (br. 4169,4769); rog koji raste prema jugu označava moć obmane protivu istina; prema istoku označava protivu dobara; prema krasnoj zemlji označava protivu crkve; do vojske nebeske , označava protivu svih dobara i istina neba; oboriti na zemlju neke od vojske nebeske i odzvijezda, označava razoriti ova dobra i istine, pa i sama znanja dobra i istine (br. 5697)./7/ Kod istoga proroka opisuje se rat između južnoga cara i severnoga cara (pogl. 11), pa se južnim carem označava svetlost istine iz Reči, dok se severnim carem označava umovanje od sećanja-znanja o istinama; /označavaju se/ i promene kroz koje

prolazi ta crkva dok ne nestane, što se opisuje raznim događajima toga rata./8/ Pošto je *jug* označavao istinu u svetlosti, bilo je naloženo Rubinovom, Simeonovom, i Gadovom plemenu da se utabore *nasprem juga* (Brojevi 2:10-15); taborenje pretstavlja postavljanje u red svih stvari u nebima u skladu s istinama i dobrima vere i ljubavi (vidi br. 4236,8103,8193,8196); sa *dvanaest plemena* koja su se utaborila, označavale su se sve istine i dobra u kompleksu (br. 3858,3862,7891,7996,7997); *plemenom Rubinovim* bila je označena istina vere u doktrini (br. 3861,3866,5542); *plemenom Simeonovim (Šimunovim)*, proizlazeće istina vere u životu (br. 3858,3862,4497,4503,5482); dok se *plemenom Gadovim* označavaju dela od tih istina (br. 6404-6405). Ovo pokazuje zašto su se ova plemena utaborila *naspram jugu*; jer sve stvari istine, to jest, vere, pripadaju *jugu*, jer pripadaju svetlosti. /9/ Iz svega ovoga sada se vidi šta je označeno *južnom stranom*, naime, ono gde je stanje istine u svetlosti. Jer se sva stanja dobra ljubavi i istine vere ozačavaju *četirima stranama zemlje* – stanja dobra ljubavi *istočnom stranom*, i *zapadnomstranom*, a stanja vere *južnom stranom*, i *severnom stranom*. Na sličan način /šta je označeno/ sa *četiri vjetra* u ovom odlomcima: *I po tom vidjeh četiri anđela gdje stoje na četiri ugla (četiri strane) zemlje, i drže četiri vjetra zemaljska, da ne duše vjetar na zemlju (Otkr. 7:1). I izići će da vara narode posva četiri kraja zemlje (Otkr. 20:8). I poslaće anđele svoje s velikijem glasom trubnijem; i sabraće izbrane njegove od četiri vjetra, i od kraja do kraja nebesa. (Mateja 24:31). Tada mi reče: prorokuj duhu, prorokuj, sine čovječiji, i reci duhu: ovako veli Jehova Gospod: od četiri vjetra dođi, duše, i duni na ove pobijene da ožive. (Jezekilj 47:9).*/10/ Pošto se ovim *vjetrovima*, to jest, ovim *krajevima*, bile označene sve stvari dobra i istine, stoga sve stvari neba i crkve, a *hramom* se označavalo nebo ili crkva, stoga je bilo uobičajeno od drevnih vremena postaviti hram u pravcu istoka i zapada. Jer *istokom* se označavalo dobro ljubavi kada ustaje, a *zapadom*, dobro ljubavi kada zalazi. Ovo ima poreklo u reprezentacijama u koje su bili upućeni drevni koji su pripadali crkvi.

9643. *U načini četrdeset stopica (čašica) od srebra.* Da ovo označava potpunu potporu pomoću istine, vidi se iz značenja četrdeset, što je ono što je potpuno (vidi br. 9437); iz značenja *stopica (čašica)*, što je potpora, jer mjed podržava; i iz značenja *srebra*, što je istina (br. 1551,2954,6112,7999). Razlog zašto su stopice

(čšaic) bile od srebra a daske bile okovana zlatom, bilo je to što se *daskama* označava dobro, a *stopicama* istina, a dobro ima moć pa stoga i potporu kroz istinu (da dobro ima moć kroz istinu, vidi br. 6344,6423,9327,9410, isto tako da *zlato* označava dobro, a *srebro* istinu, br. 113,1551-1552,9490,9510); da dobro ima moć preko istine je zato što je istina forma dobra, a dobro stiže kvalitet preko nje; jer gde je kvalitet, tu je i forma. Na ovaj način dobro ima ono pomoću čega može da radi na drugim stvarima na ovaj ili onaj način. Iz ovoga je to da dobro ima sposobnost, ali takvu koja se određuje samo preko istine. Sposobnost određuje delujuću moć, stoga je ona moć koja podržava. /2/Osim toga, *stopice* korespondiraju *nogama* i *stopalima* nogu u čoveku; a u opšte *kostima* koje podržavaju sve mesnate delove tela; a *nogama* i *kostima* na sličan način označava se i dobro koja se podupire (podržava) pomoću istine. (Da se sve stvari u prirodi odnose na ljudsku formu, i da imaju značenja u skladu s njihovim odnosom prema njoj, vidi br. 9496; isto tako, da *meso* označava dobro, br. 3813,7850,9127; da *noge* označavaju ono što je prirodno, stoga istinu u moći od dobra, br 5327.5328; da *telo* označava dobro, br. 6135; a *kosti*, istinu koja ga podržava, br. 3812kraj,8005.) /3/ Iz toga razloga je to da se *temeljom*, koji je zajednička stopica, označava istina vere, i vera sama, kao što se može videti iz odlomaka u Reči gde se govori o temelju; kao kod Isaije: *Zar ne znate? I zar ne čujete? Zar ne razumijete temelje zemaljske? (Isa. 40:21)*. Onaj ko ne zna šta je označeno *temeljem*, a šta *zemljom*, misli da su to samo najniži delovi zemlje ovde označeni temeljima zemaljskim, iako može da primeti, ako obraća pažnju, da se misli na nešto drugo; jer čemu bi to služilo znati, slušati, i razumeti temelje zemljinde? Iz ovoga se može videti se *temeljima zemaljskim* označavaju stvari koje pripadaju crkvi. Da *zemlja* u Reči označava crkvu, jasno se vidi iz odlomaka u Reči gde se zemlja pominje (vidi šta je gore bilo rečeno, br. 9325); a da njeni *temelji* označavaju istine vere, jer ove istine služe crkvi kao temelji, kao što se dalje može videti iz sledećih odlomaka. Kod Davida: *Ne poznaše, niti razumješe, hode po tami; zadrmaše se zemlji svi temelji (Psalam 82:5)*. da se temelji zemlje ne drmaju, nego istine crkve kod onih koji ne znaju, koji ne razumeju, i koji hode u tami, jasno je. Opet: *Zatrese se i pokoleba zemlja, zadrmaše se i pomjeriše se iz temelja gore, jer se on ražljuti! (Psalam 18:7)*; gde se *gorama* označavaju dobra ljubavi (br. 795,4210,6435,8327), a njihovim *temeljima*, istine vere. A kod Isaije: *Jer će se ustave na visini otvoriti, i*

zatrešće se temelji zemlji (Isa. 24:18); Pošto se *temeljem* označava istina vere, a *gradom*, njena doktrina, stoga se u Reči *temeljima gradskim* označava istina doktrine; kao kod Davida: I pokazaše se izvori vodeni, i i potkriše se temelji vasionoj od pretnje tvoje, o Gospode, od dihanja duha gnjeva tvojega (Psalam 18:15). (da se *gradom* označava doktrina istine, vidi br. 402,2449,2943,3214,4492,4493)./4/ Iz ovoga se može videti šta je označeno *temeljima grada svetog Jerusalima kod Jovana: I zid gradski imaše dvanaest temelja, i na njima imena dvanaest apostola jagnjetovih. Temelji zida bili su ukrašeni dragim kamenjem (Otkr. 24:14-20).* Onaj ko ne zna šta je označeno *svetim Jerusalimom*, i šta sa dvanaest apostola, šta *gradom*, šta *zidom*, šta *temeljom*, i sa *dvanaest apostola*, ne može da vidi ništa tajno ovde sakriveno; dok se *svetim Jerusalimom* označava nova crkva Gospodova, koja će naslediti ovu našu; *gradom* se označava doktrina, *zidom*, istina koja štiti i brani; *temeljima*, istine vere; a sa *dvanaest apostola*, sva dobra ljubavi i istine vere u kompleksu. Iz ovoga se može videti zašto se kaže da će biti *dvanaest temelja*, i da će oni biti ukrašeni svakim dragim kamenom; jer *dragi kamen* označava istinu vere od dobra ljubavi (br. 114,3858,6640,9476); a sa *dvanaest apostola* označavaju se sve stvari ljubavi i vere u kompleksu (br. 3488,3858,6397)./5/ Iz ovoga se vidi šta je označeno *temeljima* kod Isaije: *Evo, ja ću namjestiti kamenje tvoje na mramoru porfirnom, i osnovaću te na safirima (Isa. 54:11);* gde *safiri* označavaju unutrašnje istine (br. 9407). Kod istoga: *Jer će se od glasa Jehovinog prepasti Asirac, koji je bio palicom. I kuda god prođe palica temeljna (pouzdana), kojom će Jehova navaliti na nj (Isa. 30:31-32).* *palica temeljna (pouzdana)* označava moć istine (da palica označava moć, vidi br. 4013,4015,6947,7011,7026). A kod Jeremije: I ne će uzeti od tebe kamena za ugao ni kamena za temelj, jer ćeš biti pustoš vječna (Jer. 51:26); gde *kamen za temelj* označava istine vere. /6/ Kod Joba (Jova): *Gdje si ti bio kad ja osnovah zemlju? kaži, ako si razuman. Ko joj je odredio mjere, znaš li? ili ko je rastegao uže preko nje? Na čemu su podnožja njegova uglavljena? ili ko joj je metnuo kamen ugaoni? Kad pjevahu rano zvijezde jutrenje, i svi sinovi Božiji klikovahu? Ili ko je zatvorio more vratima kad kao (mulj) iz nje izide? (Job 38:4-7).* Ko ne zna šta je označeno u unutrašnjem smislu *zemljom*, *mjerom njezinom*, i *podnožjima*, a šta *kamenom od ugla*, *zvijezdama jutrnijem*, a šta *sinovima Božijim*, taj u ovome ne vidi ništa tajno, vjerujući da se tu označava

zemlja, i temelji, mere, podnošnja, i kamen ugaoni, i ne znajući šta je označeno *zvijezdom jutarnjom, sinovima Božijim koji klikuju*. Ali će taj ući u svetlost iz tame čim sazna da se *zemljom* označava crkva, da se *temeljima* označava istina vere;njenim *mjerama*, stanja dobra i istine; *njenim podnožjima*, istine koje podržavaju istine same; *kamen ugaoni*, moć istine; *jutarnjim zvezdama*, znanja dobra i istine koja proističu od dobra; a *sinovima Božijim*, istine Božanske. Za ove druge se kaže da *klikuju* kada postaju, a za prve da *pjevaju* kada ustaju.

9644. *A pod dvadeset dasaka*. Da ovo označava ono što proizlazi od dobra koje je od Gospodovg Božanskog ljudskog, vidi se iz značenja *dvadeset*, što je ono što je puno, stoga na svaki način i potpuno (vidi br. 9641); i iz značenja *dasaka za šator*, što je dobro zasluge, stoga dobro Gospodovog Božanskog ljudskog, (vidi br. 7850,9127; isto tako da je ovo jedino dobro koje vlada u nebu, br. 9486). Da je istina označena *podnožjima* ono što proističe od ovoga dobra, označava se *podnožjima* koja su *ispod dasaka*.

9645. *Dvije stopice pod jednu dasku*. Da ovo označava povezivanje prve istine s dobrom, vidi se iz značenja *dvije*, što je povezanost (vidi br. 5194,84239, iz značenja *podnožja*, što je istina kojom se podržava (br. 9643); i iz značenja *daske*, što je dobro koje podržava (kao upravop gore, br. 9644).

9646. *Za dva čepa njezina dvije ruke njezine*). Da ovo označava moć koja sledi, vidi se iz značenja čepa (ruku), što je moć (br. 9638).

9647. *Po dvije stopice za drugu dasku za dva čepa (ruke) njezina*. Da ovo označava da je ovako u svakoj i svim stvarima, vidi se iz toga što su ovakve stopice i ruke (čepovi) bile na svakoj daski, što znači ponavljanje pa je stoga značenje da tako treba da bude u svakoj i svim stvarima. Neka se zna da je kod čoveka kao i kod anđela, dobro zajedno sa svojim istinama onakvo kakvo je i u opšte (vidi br. 920,1040,1316,4345), stoga u svakoj i svim stvarima.

9648. *A na drugoj strani šatora prema sjeveru*. Da ovo označava daje to prema spoljašnjim /stvarima/ ovoga neba gde su istine u zatamnjenju, vidi se iz značenja *šatora*, što je nebo (vidi br. 9594); i iz značenja *sjevera*, što su spoljašnje /stvari/ u kojima je istina u zatamnjenju (br. 3708). Iz ovoga je jasno da se *stranom*

šator prema sjeveru označava prema spoljašnjim /stvarima/ neba, gde je istina u zatamnjenju. Iz ovoga je jasno da se *stranom šatora prema sjeveru* označava prema spoljašnjim stvarima neba, gde je istina u zatamnjenju. Postoje četiri stanja kojima korespondiraju četiri strane sveta, naime, istok, zapad, sever, i jug. *Istok* korespondira stanju dobra koje raste, *zapad* stanju dobra koje se smanjuje; *jug* korespondira stanju istine koja je u svojoj svetlosti; a *sever* stanju istine u senci (br. 3708). Stanje dobra kojemu korespondira istok, i stanje istine kojemu korespondira jug, to su unutrašnja stanja; dok stanjima dobra korespondira zapad, i stanju istine korespondira sever, pa su to spoljašnja stanja; jer što je stanje više unutrašnje (što je dublje), to je savršenije; a što je više spoljašnje, to je više nesavršeno, stogaviše u tami. To je razlog da što se čovek više uzdiže prema unutrašnjim stvarima, to više opaža dobro, i to je više u svetlosti istine; stoga kada čovek odloži telesne stvari, koje su same spoljašnje stvari, kao što je slučaj kada ode s ovoga sveta, ako je živeo životom istine (prema istini) i dobra, on ulazi u inteligenciju i u mudrost, pa tako i u opažanje svake sreće; a u opažanje u toliko više, koliko je kroz život dobra (kroz dobar život) dozvolio da bude uzdignut prema unutrašnjim stvarima neba.

9649. *Dvadeset dasaka.* Da ovo označava dobro koje podržava na svaki način i potpuno, vidi se iz značenja *dvadeset*, što je na svaki način i potpuno (vidi br. 9641); i iz značenja *dasaka za šator*, što je dobro koje podržava nebo (kao gore, br. 9643).

9650. *Sa četrdeset stopica srebrnijeh.* Ovo označava isto tako potpunu podršku kroz istinu (kao gore, 9645).

9651. *I dvije stopice pod jednu dasku.* Ovo označava kroz povezivanja s dobrom (i ovo kao gore, br. 9645).

9652. *I dvije stopice pod drugu dasku.* Ovo označava svuda, jer je u svakoj i u svim stvarima (br. 9647); jer ono što je u svakoji svim stvarkima, to je svuda.

9653. *I za dve noge šatora prema moru*(prema zapadu) (autorov prevod koji sledi izvorni tekst). Da ovo označava povezanost s nebom gde je dobro u zatamnjenju, vidi se iz značenja *dva*, što je povezanost (vidi br. 9645); iz značenja *noga*, što su

spone gde dobro graniči sa zatamnjenjem (br. 7859); iz značenja *šatora*, što je nebo (br. 9594); i iz značenja *zapada i mora*, što je stanje dobra u zatamnjenju (vidi br. 3708,8615). Da se ovo stanje označava *zapadom*, je zato što se *suncem* označava Gospod u pogledu dobra ljubavi (br. 3636,3643,4060,4321,7083,8644,8812). Otuda se *ustajanjem sunca* označava dobro ljubavi od Gospoda u jasnom opažanju, a *zalaženjem*, dobro od njega u zatamnjenom opažanju. A pošto čovek i anđeo imaju jasno opažanje kada se uzdignu prema unutrašnjim stvarima, to jest, u svetlost neba, a zatamnjeno opažanje kad su u spoljašnjim stvarima (br. 9648), to jest, kada su svetlosti sveta, stoga *sezapad* naziva *morem*; jer *more* označava sećanja-znanja u opšte (br. 28,2850), a sećanje-znanje je u spoljašnjem ili prirodnom čoveku, gde je dobro u zatamnjenju. Svo sećanje-znanje, pošto je u prirodnom čoveku, je u svetlosti sveta.

9654. *Načini šest dasaka.* Da ovo označava gde je dobro od Gospodovog Božanskog ljudskog celo, vidi se iz značenja *šest*, što su sve stvari u kompleksu (vidi br. 7973), stoga celo; i iz značenja *dasaka šatora*, što je dobro Gospodovog Božanskog ljudskog koje podržava (podupire) nebo (br. 9644).

9655. *I dvije daske načini na dva ugla od šatora /u dvije noge/.* Da ovo označava kvalitet povezivanja tamo s dobrom, vidi se iz onoga što sledi, gde se kaže da daske treba da budu na dva ugla odozdo, i da u isto vreme da treba da bude *udvojene na jednom uglu*, što označava kvalitet povezivanja tamo s dobrom; jer se sa *dva* označava povezanost (vidi br. 9645); *daskama*, dobro koje podržava (br. 9634); a *stranama šatora na dvije noge*, spone tamo gde je dobro (br. 9653).

9656. *I one neka se sastavljaju ozdo i neka se sastavljaju ozgo (do glave).* Da ovo označava povezivanje od spoljašnjeg i od unutrašnjeg, vidi se iz značenja *bitisastavljen (udvojen)*, što znači delovati udruženo; iz značenja *ozdo*, što je od spoljašnjeg (jer se u Reči ono što je izvana izražava sa sa *ozdo (ispod)*, a ono što je unutra, izražava se sa *ozgo (iznad)*, vidi br. 3084,4599,5146,8325; a otuda stvari *duboko ispod* označavaju spoljašnje stvari, a *visoke stvari* označavaju unutrašnje stvari, br. 2148,4210,4599); i iz značenja *glave*, kad se kaže *odozdo do glave*, što je od unutrašnjeg. Da je ovo označeno *glavom*, je stoga što je glava iznad tela, i kao

što je rečeno, visočijim (višim) stvarima označavaju se unutrašnje stvari. A pored toga, unutrašnje stvari kod čoveka su u njegovoj glavim, jer su u glavi počeci čula i pokreta, kao i počeci najdubljih stvari, jer se od njih ostale granaju, gde su počeci kao vene (vodene vene u zemlji) koje daju izvore, od kojih nastaju potoci. /2/ Iz ovoga razloga se unutrašnje stvari u Reči izražavaju *glavom*; kao u ovim odlomcima: *Za to će Jehova odrezati Izrailju glavu i rep, granu i situ u jedan dan (Isa. 9:14). I neće biti djela u Egiptu što učiniše glava i rep, grana i sita (Isa. 19:15)* U ovim odlomcima govori se o crkvi, čije se unutrašnje naziva glavom, a spoljašnje *repom*. /3/ Ponovo: *Sve će mu glave biti ćelave, svaka brada oskubena (Isa. 15:2); ćelanost na glavama* označava da nema dobra i istine u unutrašnjem; *brada oskubena*, nema dobra i istine u spoljašnjem. Kod Jeremije: *Posramićeš se od Egipćana kao što si se posramio od Asirca. Otići ćeš i odatle s ruama nad glavom svojom, jer Jehova odbaci uzdanice tvoje (Jer. 36-37);* tako se opisuje sramota zbog toga što su dobra i istine crkve bile razorene kroz sećanja-znanja i umovanja iz njih. *Egipat* označava sećanje-znanje; *Asirac*, umovanje iz toga; *ruke nad glavom* označava pokriti unutrašnje zbog srama. Na sličan način u drugim odlomcima: *Došavši na studence, ne nađoše vode, vraćaju se s praznim sudovima svojim, stide se i srame, i pokrivaju svoju glavu (Jer. 14:3. i Sam.13:19).*

9657. /*Da se sastavljaju/ biočugom* (prstenom). Da ovo označava izdržljivost, vidi se iz značenja *biočuga* (*prstena*), što je povezanost (vidi gore, br. 9493,9495), ovde izdržljivost kroz povezanost, jer se kaže, da se *daske povežu jednim biočugom* (prstenom).

9658. *Tako neka bude u obje koje će biti na oba ugla.* Da ovo označava slično povezivanje svuda, vidi se iz značenja *obje*, ili *dvije*, što je povezivanje (vidi gore, br. 9655). Pošto je ovo na obe strane, to označava slično povezivanje svuda, jer su daske udvojene na dva ugla gledale na svaku stranu. Tako su načinili dve noge na dva ugla; a *gledanje na svaku stranu* označava svuda. I pošto je to bilo isto na obe strane, to označava sličnu povezanost svuda.

9659. *I tako će biti osam dasaka sa stopicama srebrnijem.* Da ovo označava podršku na svaki način preko dobra, i kroz istinu koja je od dobra, vidi se iz značenja *osam*, što je na svaki način, o čemu u onome što sledi; iz značenja

dasaka, što je dobro koje podržava (br. 9634); i iz značenja *stopica srebrnijeh*, što je podrška kroz istinu koja je od dobra (br. 9643)./2/ Da *osam* označava na svaki način, je zato što ovaj broj označava isto što i *dva*, i *četiri*, jer se dobija kada se ovi pomnože, a *dva* i *četiri* označavaju povezivanje do punine (br. 5194,8423,8877), pa označavaju i ono što je puno, (vidi br. 9103), a stoga /označavaju / i na svaki način; jer ono što je u punini, to je i na svaki način. Sa *osam* se označava i ono što je puno i na svaki način, iz toga što se sa *sedmicom* označava jedan ceo period od početka do kraja (br. 2044,3845); sledstveno se *osmim danom* označava puno stanje, od kojega se posle pravi novi početak. Zbog toga su se muška deca obrezivala kad su bila osam dana stara (Postanje 17:12; 21:4); jer se obrezivanjem označavalo očišćenje od prljavih ljubavi pomoću istine vere (br. 2039,2046,2799,3412,3413,4462); *odrezak* je korespondirao kaljanju dobra kroz ove ljubavi (br. 4462,7045,7225); a *kameni mač* (*kameno sečivo*), kojim se izvodilo obrezivanje, označavalo je istinu vere pomoću koje se izvodi čišćenje (br. 2039kraj,2049kraj,2799,7044)./3/ Ono što je puno i što je na svaki način, označeno je sa *osam*, i kod Miheja: *Kada dođe Asirac u našu zemlju, i kad stupi u dvore naše, tada ćemo podignuti na nj sedam pastira i osam knezova iz naroda. I oni će opasti zemlju Asirsku mačem i zemlju Nimrodovu na vratima njegovijem; i on će nas izbaviti od Asirca kad dođe u zemlju našu* (Miheja 5:5-6); *Asirac* označava umovanje o dobrima i istinama crkve od čovekove vlastite inteligencije, a potpuno ili kompletno oslobađanje od njihovih obmana označeno je sa *osam kneziva koji će se podignuti na nj*; *znezovi* označavaju glavne istine od dobra./4/ Da *osam* označava puno i na svaki način, jasno je i iz iskustva o pripuštanju i primanju društava u nebo (kao što se može videti gore, br. 2130); društva koja se prvo primaju, su ona koja se pojavljuju sa do dvanaest po broju, a posle do osam; Ona društva koja se pripuštaju i primaju u nebo prva, to su ona koja su očišćena od prljavih zemaljskih stvari, pa stoga /očišćena/ od tih ljubavi, i koja posle primaju pouku; brojem *osam* se tada označavalo ono što je puno. /5/ Slično je označeno sa *osam* i u drugim delovima Reči, kao tremom ispred vrata kuće koji je bio *osam lakata*, i time što je bilo *osam stepenika* na kući, kod Jezikilja 40:9,31,41. Tamo se govori o novoj kući, kojom se označava Gospodova nova crkva; istine koje vode ka dobru, i od dobra k istinama, označene su tremom i stepenicima. /6/ Onaj ko ne zna da u Reči brojevi pretstavljaju realne stvari, mora da stekne ideju da tamo

gde je šator, hram Solomonov, a posle jedna nova kuća, i jedan novi hram, jedna nova zemlja koji su opisani kod Jezikilja, da tamo mere i brojevi nemaju realnog značenja, pa stoga ni svetosti, iako u Reči ni jedan slog nije lišen značenja. Neka onaj koji je razuman, uzme u razmatranje mere i brojeve kod Jezikilja, od poglavlja 40 do poglavlja 48, kao i mere i brojeve koje daje Jovan u Otkrovenju, poglavlje 21, gde se kaže tako isto da je anđeo premjerio zid novoga Jerusalma i da je bio stotinu četrdeset i četiri lakta, i da je ovo mjera čovjekova, kao i anđelova (stih 17); tako isto u drugom odlomku, *Ko ima um (razum) neka izračuna broj zvijeri; jer je broj čovjekov broj njezin šest stotina šezdeset i šest.* (Otkr. 13:18); pored onih koji su dati u mnogim drugim odlomcima (Da svi brojevi koji se pominju u Reči označavaju realne stvari, vidi br. 482,487,1988,2975,6175,7973); i na mestima gde bilo pokazano šta se označava brojevima posebno.)

9660. *Sa šesnaest stopica.* Da ovo označava potpunu podršku, vidi se iz značenja *šesnaest*, što je celo (celina), jer šesnaest ima slično značenje kao i *osam*, jer pomnoženi brojevi imaju slično značenja kao i njihovi faktori (vidi br. 5291,5355,5708,7973); da *osam* označava ono što je puno, i na svaki način, bilo je pokazano gore (br. 9659); tako isto da označava i celo. I iz značenja *stopica*, što su potpore (br, 9643).

9661. *Dvije stopice pod jednu dasku, a dvije stopice pod drugu dasku.* Da ovo označava preko povezivanja istine s dobrom svuda, vidi se iz značenja *dva*, što je povezanost (1686,3519,5194,8423); iz značenja *stopica*, što su istine koje podržavaju (vidi br. 9643). Da je tako u svakoj i svim stvarima, stoga svuda se pokazuje ponavljanje, kao nekoliko puta gore.

9662. *I načini prijevornice od drveta sitima.* Da ovo označava moć istine od dobra, vidi se iz značenja *prijevornica*, što je moć koju ima istina od dobra (vidi br. 9496); i iz značenja *drveta sitima*, što je dobro zasluge (zaslužno dobro) koje pripada Gospodu samom (br, 9472,9486); stoga je to ono od čega istina ima moć.

9663. *Pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora.* Da ovo označava da se preko toga gleda prema unutrašnjim stvarima neba gde su istine u svetlosti, vidi se iz značenja *pet*, što su sve stvari toga dela (br. 9694); iz značenja *dasaka*, što su dobra koja podupiru (br, 9634); i iz značenja *strane šatora*, što je oblast (strana)

neba prema kojoj se gleda; jer *šator* označava nebo (br. 9594); a *strana* označava oblast prema kojoj se gleda. Da to označava prema unutrašnjim stvarima gde je istina u svetlosti, stoga prema jugu, je zato što se iste stvari kažu tri puta, a trećeg ili ploslednjeg puta, kaže se *na dve noge prema moru*; a tri strane se pominju, prvi put prema jugu (stih 18), drugi put prema severu stih 20), treći put prema moru (stih 22). (Da *prema jugu* označava prema unutrašnjim stvarima gde je istina u svetlosti, vidi br. 9642; i da *prema severu* označava prema spoljašnjim stvarima gde je istina u zatamnjenju, vidi br. 9648; a *prema moru* označava gde je dobro u zatamnjenju, br. 9653.)

9664. *I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora.* Da ovo označava moć istine od dobra preko čega se gleda prema spoljašnjim stvarima gde je istina u zatamnjenju, vidi br. 9648; i da prema moru označava dobro u zatamnjenju, br. 9653).

9665. *I pet prijevornica za daske na zapadnoj strani šatora do oba ugla.* Da ovo označava moć istine od dobra preko čega ona ova moć) gleda prema ovome nebu, gde je povezanost sa dobrom u zatamnjenju, vidi se iz onoga što je otkriveno naločas gore (br. 9662-9663).

9666. *A srednja prijevornica da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga.* Da ovo označava glavnu moć preko koje su se moći svuda nastavljale, vidi se iz značenja *prijevornica* (*prečaga, šipki*), ili *bačava* (*bure*), što je moć (vidi br. 9496); iz značenja *srednjeg*, što je najdublje i glavno (br. 1074,2940,2973,6103), iz značenja *ići kroz od jednoga kraja do drugoga*, kada se govori o prijevornici (*šipki, prečagi*), čime se označava moć, što su moći iz toga koje se svuda nastavljaju. /2/ Kakav je ovo slučaj, ne može se saznati osim ako se zna o unutrašnjim i spoljašnjim stvarima u duhovnom svetu. One stvarikoje su najbolje i najčistije, stoga koje su savršenije od ostalih, su najdublje; one koje otuda proističu prema spoljašnjim manje su savršene u skladu sa stepenima po kojim se udaljavaju od najdubljih stvari; a na kraju one stvari na krajevima koje su najmanje savršene od svih (br. 9648). Za one se stvari kaže da su manje savršene, koje se mogu lakše odvojiti od svoje forme ili krasote, stoga od svoga reda. Isto je i sa plodovima, koji sadrže semenke u svom najdubljem, a izvana je mekani deo.

Semenke su u savršenijem stanju nego mekani deo koji je izvana; kao što se može videti iz toga što kada se mekani deo raspadne, semenke i dalje ostaju u potpunosti, i proizvode novo drvo ili biljku. Slučaj je isti u nebu, gde su najdublje stvari, pošto su najbliže Gospodu, u savršenijem stanju nego spoljašnje. Iz ovoga dolazi do toga da oni koji su u najdubljem nebu ističu se mudrošću i inteligencijom, pa stoga i srećom više nego oni koji su u ispod. Slučaj je isti u svakome nebu, gde je ono što je najdublje savršnije nego ono što je okolo. Isto je i sa čovekom koji je u dobru ljubavi i u istinama vere. Njegovo je unutrašnje u savršenijem stanju nego njegovo spoljašnjem, jer je unutrašnji čovek u toplini i svetlosti neba, dok je spoljašnje u toplini i svetlosti sveta. Isto je u svakoj savršenoj formi; njeno najdublje je najbolje. Najdublje se ono što se označava *srednjim*. /3/ *Da se prolaženje od kraja do kraja*, kada se govori o prijevornici (prečagi), označava moć koja potiče iz toga i koja se svuda nastavlja, je stoga što *od kraja do kraja* označava prvo i poslednje, stoga od početka do kraja, jer je prvi cilj je početak. To je razlog da se *krajevima* označavaju sve stvari i svuda; kao kod Jeremije: *Jer će mač Jehovin proždirati od jednoga kraja zemlje do drugoga* (Jer. 12:12). *mač* označava istinu koja se bori protivu obmane i razara je, a u obrnutom smislu obmanu koja se bori protivu istine i razara je (br. 2799,4499,6353,7102,9294); *proždirati od jednoga kraja zemlje do drugoga kraja njezinog* označava sve stvari crkve, jer *zemlja* označava crkvu (br. 9334). Kod Davida: *Izlazak mu je nakraj neba, i hod mu je do kraja njegova* (Psalam 19:6); *gde od kraja neba do njenovih krajeva* označava sve stvari i svuda. /4/ I kod Marka: *I tada će poslati anđele svoje i sabraćé izbrane svoje od četiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba.* (Marko 13:27); *gde od kraja zemlje do kraja neba* označava sve spoljašnje i unutrašnje stvari crkve (da *zemlja* označava spoljašnju crkvu, a *nebo* njeno unutrašnje, vidi br. 1733,1850,2117,2118,4535, gde se otvara značenje *nove zemlje i novoga neba*). Tako s *krajevima* u množini, kao u ovim odlomcima: *Pogledajte u mene, i spašćete se svi krajevi zemaljski* (Isaija 45:22). *O Bože, spasitelju naš, uzdanice svijeh krajeva zemaljskih, i naroda preko mora daleko* (Psalam 65: 5). A isto tako i u jednini, gde se kaže *sve do kraja*, kao u ovim odlomcima: *da bi spasenje moje bilo do kraja zemlje* (Isaija 49:6). *Evo, Jehova ogłosi do kraja zemlje : recite kćeri Sionskoj: evo, spasitelj tvoj ide* (Isaija 62:11). *Proći će od kraja do kraja zemlje* (Jer. 25:31). U ovim odlomcima *do kraja*

označava *od kraja do kraja*. /5/ Ali kada se sa *sve do kraja* označava ono što je spoljašnje ili poslednje, tada se time označava ono što je poslednje neba i crkve; kao kod Isaije: *Pjevajte Jehovi pjesmu novu, hvalu njegovu od kraja zemlje, koji se plavite po moru i sve što je u njemu, ostrva i koji živite na njima (Isaija 42:10)*; gde *od kraja zemlje sve do mora* označava poslednje crkve gde su dobro i istina u zatamnjenju (da *more* ima ovo značenja, vidi br. 9653); *ostrva* označavaju one koji su udaljeniji od istina, pa stoga i od bogoštovanja br. 1158). /6/ Ponovo: *Dovedi sinove moje iz daljine, i kćeri moje od kraja zemaljskog (Isa. 43:6)*; gde *sinovi iz daljine* označavaju one koji su u zatamnjenju u pogledu istina; a *kćer od kraja zemaljskog* označavaju one koji su u zatamnjenju u pogledu dobra; kao što su bili neznabošci. (Da *sinovi* označavaju one koji su u istinama, a u apstraktnom smislu, dobra, br. 489-491, 2362, 3963, 8994.) Iz svega ovoga vidi se sa *do kraja* opisuje dobro, a sa *iz daleka*, istina (vidi i Psalam 65:5, i Isa. 13:5). Ali neka se zna se *krajem neba* ne označava neki kraj prostora, nego stanje dobra i istine; jer u nebu nema prostora, nego izgled /prostora/ u skladu sa stanjima dobra i istine.

9667. *A daske okuj zlatom, i biočuge im načini od zlata, da se kroz njih provukuprijevornice, a prijevornice okuj zlatom.* Da ovo označava reprezentativ dobra koje i kroz koje su sve stvari, vidi se iz značenja *okovati zlatom, i načiniti od zlata*, što je reprezentativ dobra (vidi br. 9510); *daskama* se isto tako označava dobro koje podržava (br. 9493, 9496); dok se *prijevornicama* označava povezanost dobra i istine (br. 9496); Razlog zašto su sve stvari od dobra i kroz dobro je to što se sve stvari u svemiru odnose na dobro i istinu, a dobro je ono iz čega je istina, stoga iz čega je sve. Dobro ima svoje poreklo u Božanskom samom. Gospodova Božanska ljubav je Božansko dobro, jer svo dobro pripada ljubavi. Božanska ljubav sama, stoga Božansko dobro, je samo biće koje se naziva *Jehova*, kao *i Gospod*; proizlazeće iz toga je istina. Iz ovoga se može videti da su sve stvari od dobra (iz dobra).

9668. *Tako ćeš podići šator prema slici koja ti je pokazana nagori.* Da ovo označava prema stranama /sveta/, u skladu sa stanjima dobra i prilazeće istine u nebu koja je pretstavljena, vidi se iz značenja *šatora*, što je reprezentativ neba (vidi br. 9594); iz značenja *prema slici koja ti je pokazana na gori*, što je prema stranama, u skladu sa stanjima dobra i proističuće istine u nebu; jer to je ono što

je označeno *prema slici po kojoj šator treba da se podigne*. (Da Gora Sinajska, gde je /slika/ viđena, označava nebo, vidi br. 9420.) Iz opisa se vidi da je dužinom šator bio postavljen od istoka ka zapadu, i da je ulaz bio na istoku, a kovčeg prema zapadu; stoga su strane bile prema jugu i severu; istočna strana šatora pretstavlja stanje dobra u njegovom uzdizanju; zapadna strana stanje dobra u njegovom opadanju; južna strana stanje istine u svojoj svetlosti; a severna strane stanje istine u njenoj senci. /2/ Ulaz je bio prema istočnoj strani iz razloga što Gospod ulazi u nebo kroz dobro ljubavi, kao što se može videti kod Jezikilja, gde se govori o *novome hramu*, i gde su ove reči: *-Po tom me odvede k vratima koja gledaju na istok. I gle, slava Boga Izrailjevog dohodaše od istoka, i glas joj bijaše kao glas velike vode, i zemlja se sijaše od slave njegove. A slava Jehovina uđe u dom na vrata koja gledaju na istok (Jezek. 43:1-6). I odvede me opet k vratima spoljašnjim od svetinje, koja gledahu na istok, i ona bjehu zatvorena. I reče mi Jehova: ova vrata neka budu zatvorena i niko da ne ulazi na njih; jer će Bog Jehova na njih ući (kroz njih je ušao, po Daničićevom prevodu) (Jezek. 44:1-2)*; iz čega se jasno vidi da jedino Gospod ulazi u nebo preko dobra ljubavi, i da dobro ljubavi od Gospoda ispunjava nebo i sačinjava ga. *Istok* označava Gospoda kao dobro ljubavi, iz razloga što je Gospod sunce neba (br. 3636,3643,7078.7270). Ali s nebom slučaj je ovaj. *Istok* je gde se Gospod pokazuje kao sunce, što je naspram desnoga oka (br. 4321,7978,7171); prema zapadu od ovoga, pa tako u pravoj liniji od istoka ka zapadu, su oni koji su u dobru ljubavi; a prema jugu su oni koji su u svetlosti istine, dok su prema severu su oni koji su u senci istine. Svi koji su u nebu, gledaju prema Gospodu, jer gledanjem prema tamo, gleda se prema njemu. Niko u nebu ne može da gleda iza njega, ma kako se okretao (vidi br. 4321). Ali ovo je tajna koju prirodni čovek ne može shvatiti. Takve su stvari predstavljene onako kako su pokazane Mojsiju na gori, prema slici po kojoj je šator trebao da bude podignut.

9669. Stihovi 31-33. *31. I načini zavjes od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, a po njemu neka budu vezeni herubimi. 32. I objesi ga o četiri stupa od drveta sitima, okovana zlatom, sa kukama zlatnim, na četiri stopice srebrne. 33. I objesi zavjese o kuke, i unesi iza zavjesa kovčeg svjedočanstva, da vam zavjes rastavlja svetinju od svetinje nad svetinjama. 31. I načini zavjes, označava posredno koje sjedinjava ovo nebo a najdubljim nebom,*

stoga duhovno dobro s nebeskim dobrom; *od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga*, označava dobra ljubavi i vere povezana; *a po njemu neka budu vezeni*, označava razumevanje; *herubimi*, označava stražu da se ne bi pomešala /ova neba/; .32. *I objesi ga o četiri stupa od drveta sitima*, označava dobro zasluge, koje pripada Gospodu samome, koje povezuje i podržava; *okovana zlatom*, označava reprezentativ tamo; *sa kukama zlatnim*, označava način povezivanja kroz dobro; *na četiri stopice srebrne*, označava moć povezivanja pomoću istine; 33. *I objesi zavjese o kuke*, označava sposobnost povezivanja i ostvarenje (aktualnost) koja sledi; *i unesi iza zavjesa kovčeg svjedočanstva*, označava nastajanje najdubljeg neba unutar ovog posrednoga, koje sjedinjava; *da vam zavjes rastavlja svetinju od svetinje nad svetinjama*, označava između duhovnog dobra koje je dobro ljubavi prema bližnjem i dobra vere u Gospoda /s jedne strane/, i nebeskog dobra koje je dobro ljubavi prema Gospodu i dobra uzajamne ljubavi /s druge strane/.

9670. *I načini zavjes.* Da ovo označava posredno koje sjedinjava ovo nebo s najdubljim nebom, stoga duhovno dobro s nebeskim dobrom, vidi se iz značenja *zavjesa*, koji je delio šator gde je bio kovčeg svjedočanstva, i mesta gde je bio svetnjak i sto na kome su bili hlebovi, što je posredno koje ujedinjava srednje nebo s najdubljim nebom; jer je *kovčegom* u kome je bilo svjedočanstvo, bilo pretstavljeno najdublje nebo, gde je Gospod (vidi br. 9457,9481,9485), a šatorom s druge strane (izvan) vela, bilo je pretstavljeno srednje nebo (br. 9594). I pošto dobro ljubavi prema Gospodu sačinjava najdublje nebo, a dobro ljubavi prema bližnjem sačinjava srednje nebo, stoga se *zavesom* označava posredno koje sjedinjava duhovno dobro i nebesko dobro. Duhovno je dobro ljubavi prema bližnjem, dok je nebesko dobro ljubavi prema Gospodu (da se neba razlikuju u skladu s ovim dobrima, može se videti iz navoda gore datim, br.9277). Iz ovoga se sada vidi šta se označava *zavesom*, kako u šatoru tako i u hramu. /2/ Ova se dva neba, naime najdublje i srednje, toliko razlikuju da nema ulaza iz jednog u drugo; međutim, i pored toga ona sačinjavaju jedno nebo zbog posrednih anđeoskih društava, koja su takva da imaju pristup k dobro oba neba. Ova su društva ono što sačinjava i sjedinjava posredno koje je pretstavljeno *zavesom*. Bilo mi je ponekada dato da govorim s anđelima iz ovih društava. A

kakvi su anđeli najdubljeg neba, i kakvi su u odnosu na ove anđeli srednjeg neba, može se videti preko korespondencije. Anđelima najdubljeg neba korespondiraju one stvari u čoveku koje pripadaju oblasti srca, i oblasti maloga mozga; dok anđelima srednjeg neba korespondiraju one stvari u čoveku koje pripadaju oblasti pluća, kao i mozga. Stvari koje pripadaju srcu i mozgu nazivaju se nevoljne i spontane, jer tako se pokazuju; dok se one koje pripadaju plućima i malome mozgu nazivaju voljnima. Iz ovoga se može donekle videti priroda savršenosti jednoga neba nad drugim, a isto tako i priroda razlike među njima. Dok posredničkim anđelima koji imaju pristup u oba neba, korespondiraju srčana i plućna mreža krvnih sudova preko kojih se održava veza između srca sa plućima; kao i produžena moždina (*medulla oblongata*), gde se vlakna maloga mozga povezuju s vlaknima /velikoga/ mozga./3/ (Da anđeli koji sačinjavaju Gospodovo nebesko carstvo, to jest, koji su u najdubljem nebu, sačinjavaju oblast srca u velikom čoveku; a da anđeli koji su u Gospodovom duhovnom carstvu, to jest, koji su u srednjem nebu, sačinjavaju oblast pluća, vidi br. 3635,3886-3890; isto tako iz ovoga dolazi do korespondencije srca i pluća u čoveku, br. 3883-3896.) Isto je i sa korespondencijom /velikoga/ mozga i maloga mozga. Kakvi su nebeski, ili oni u najdubljem nebu, a kakvi su duhovni ili oni koji su u srednjem nebu; i šta je razlika među njima, može se videti gore (br. 2946,2227,2669,2715,8152,8234,8521). Iz ovoga se može videti kakvi su posredni anđeli koji sačinjavaju posredno koje sjedinjava, a koje je pretstavljeno *zavesom*./4/ Da je zaves hrama bio raspolovljen dok wej Gospod patio na krstu (Mateja 27:51;Marko 15:38;Luke 23:45) označavalo je njegovu slavu (glorifikaciju, proslavljenje); jer kad je Gospod bio u svetu, on je svoje ljudsko učinio Božanskom istinom; a kada je otiša iz sveta, učinio je svoje ljudsko Božanskim dobrom, od kojega sada proizlazi Božanska istina (vidi navode u br. 9199,9315). Božansko dobro je svetinja nad svetinjama (najsvetije)./5/ Glorifikacija (slava) Gospodovo ljudskog sve do Božanskog dobra, koje je Jehova, opisuje se i u uutrašnjem smislu procesom iskupljivanja, kada je Aron ulazio u svetinju nad svetinjama unutar zavesa (Levitska 16); a u relativnom smislu istim procesom (postupkom) opisuje se preporodo čoveka sve do nebeskog dobra, koje je dobro u najdubljem nebu. Proces (postupak) na koji mislimo, bio je sledeći. Aron je morao da uzme june za žrtvu, i jare za žrtvu paljenicu, za sebe i za svoju kuću; i morao je da se obuče u svete haljine, a to je bila lanena tunika,

dokolenice (pantalone) od lana, laneni pojas, i lanena mitru, i da opere telo vodom. Trebao je da uzme dva jareta, i da baci kocku nad njima; jedan je treba da se žrtvuje Jehovi, a drugi da se otera u pustinju /prim. prev. žrtveni jarac koji je simbolično ispaštao za ceo narod); ovaj potonji za skuštinu sinova Izrailjevih. Kada je prinosiso junca na žrtvu, morao je da donese tamnjan iza zavjesa i da krvlju junca i krvlju jareta pokropi sedam puta sjedište milosti prema istoku, i da pomaže krvlju rogove oltara. Posle toga je treba da ispovedi grehove sinova Izrailjevih koje je preneo na jare, koje se trebalo isterati u pustinju (prim. prev. žrtveno jare, escape goat). Na posletku, trebao je da odloži svetu lanenu odeždu, i obuče svoju, i da prinese žrtvu paljenicu za sebe i za svoj narod. Kaže se koje se žrtve ne mogu prinostiti. Ovo je trebalo da se učini svake godine, kada bi Aron ulazio u svetinju nad svetinjama iza zavesa. Sveštanička služba, koju je Aron vršio, predstavljala je Gospoda kao Božansko dobro, a to je činila i carska služba koja je kasnije ustanovljena kada su carevi predstavljali Gospoda kao Božansku istinu (br. 6148). Proces glorifikacije Gospodovog ljudskog sve do Božanskog dobra ovde se opisuje u unutrašnjem smislu. Ovaj se proces pokazivao anđelima onda kada je Aron izvodio ove radnje i kada je ulazio iza zavesa, a to isto se njima pokazuje onda kada se ovaj odlomak čita u Reči. /6/ *Junetom za žrtvu paljenicu i ovnom za žrtvu paljenicu* označava se očišćenje dobra od zala u spoljašnjem i u unutrašnjem čoveku; *lanenom tunikom, i lanenim dokolenicama, lanenim pojasom, i lanenom kapom (mitrom)*, koju je stavljao kada je ulazio, i *praljem tela*, označavalo se očišćenje pomoću istina od dobra; *sa dva jarca za žrtvu za greh, i ovnom za žrtvu paljenicu, kao i jarcem za žrtvu*, kao i *onim drugim koji je bio poslat (pušten)*, označava se očišćenje istine od obmana u spoljašnjem čoveku; a *tamjanom* koji se unosio iza zavesa označavalo se prilagođavanje; krvlju junice i krvlju jarca, kojom je trebalo pokropiti sedam puta sedište milosti i pomazati rogovena oltaru, označavala se Božanska istina od Božanskog dobra; ispovedanjem grehova iznad živoga jarca, kojega je trebalo isterati u pustinju, označavalo se potpuno odvajanje i odbacivanje zla od dobra; skidanjem lanene odežde i oblačenjem svoje odeće, kada je prinosiso žrtve paljenice, i iznošenjem tela, kože, i nečisti žrtve izvan okola i njihovim spaljivanjem, označavalo se usvajanje nebeskog dobra kod preporođene osobe, kao i glorifikacija u Gospodu ljudskog sve do Božanskog dobra, onda kada su bile odbačene sve stvari koje su u ljudskom bile nasleđene preko majke, tako

da više nije bio njen sin (vidi navode u br. 9315). Ove su stvari označene procesom očišćenja, kad je Arom ulazio iza zavesa; jer sosle izvođenja ovih stvari, Aron je pretstavljao Gospoda kao Božansko dobro. Iz svega ovoga se sada može videti da se zavesom između svetinje i svetinje nad svetionjama ozačavalo posredno sjedinjavanje Božanske istine i Božanskog dobra u Gospodu.

9671. /I načini zavjes/ od porfire (plavca) i od skrleta i od tankoga platnauzvedenog. Da ovo označava dobra ljubavi i vere tamo povezana, vidi se iz značenja porfire (plavca) /hyacinthinum), što je nebeska ljubav prema istini (vidi br. 9466); iz značenja skrleta, što je nebeska ljubav prema dobru (br. 9467); iz značenja crvca duplo obojenog, što je duhovno dobro (br. 4922,9468); i iz značenja tankog platna uzvedenog (udvostručenog), što je istina nebeskog porekla (br. 9469). Iz ovoga je jasno se s ove četiri /stvari/ označavaju dobra ljubavi i vere povezana u posrednom koje ujedinjava. Slučaj je u tome ovakav. Oni u nebu koji se odnose na posredno koje ujedinjava, pretstavljeni su zavesom, ti imaju dobra ljubavi i dobra vere u sebi povezane; jer su preko dobara ljubavi povezani sa nebeskim /anđelima/ koji su u najdubljem nebu, a preko dobara vere s duhovnim /anđelima/ koji su u srednjem nebu; jer dobro ljubavi prema Gospodu naziva se nebeskim dobrom; a dobro vere u njemu naziva se duhovnim dobrom./2/ Oni u nebu koji se odnose na posredno koje objedinjava, nazivaju se nebesko duhovnima i duhovno nebeskima; prvi su pretstavljeni u Reči Josipom, a drugi Benjaminom. (Da u reprezentativnom smislu Josip pretstavlja nebesko duhovno, vidi br. 4286,4592,4963,6224,6526; i da Benjamin označava duhovno nebesko, br. 3969,4592; i da na taj način Josip označava unutrašnje posredno koje objedinjava, a Benjamin spoljašnje posredno koje objedinjava, br. 4585,4592,5688-5689,5822. Šta je nebesko duhovno, a šta duhovno nebesko, vidi br. 1577,1824,4592,4594.)/3/ Iz suprotnih stvari, koje su u paklovima, zna se kakve je priroda razlike između nebeskih i duhovnih u nebima. Oni u paklovima koji su suprotni nebeskima, nazivaju se geniji; a oni koji su u paklovima suprotni duhovnima, nazivaju se duhovima. Geniji, koji su suprotni nebeskima, su iza, dok su duhovi, koji su suprotni duhovnima, ispred; a posredni su na stranama. Geniji, pošto su suprotni nebeskima, su u više unutašnjem zlonog li duhovi /zli duhovi?/ (O jednim i drugim iz iskustva, vidi br. br. 5977,8625). Pakao genija je sasvim

odvojen od paklova duhova, toliko da oni koji su u jednom ne mogu da pređu u drugi; jer postoje posredni koji ih povezuju, koji su suprotni posrednima u nebima.

9672. *I po njemu neka bude rad vještog umjetnika, označava razumevanje (kao gore, br. 9598).*

9673. *Sa heruvimima.* Da ovo označava stražu kako se duhovno i nebesko dobro, i na taj način srednje nebo i najdublje nebo, ne bi pomešali, vidi se iz značenja *herubima*, što je straža i providenje kako bi se Gospodu prilazilo samo preko dobra, i kako dobro od Gospoda u nebu i kod čoveka ne bi bilo povređeno (vidi br. 9509). Da to označava i to da se duhovno i nebesko dobro, stoga dva neba, ne bi pomešala je stoga što bi oba dobra bila povređena, pa bi stoga i neba sama nestala. Ovo se može videti ako se posmatra razlika između dva dobra, stoga između dva neba, kao što je pokazano u navedenim mestima gore (br. 9670). Iz toga razloga postoje posredna anđeoska društva, koja su u nebesko duhovnom dobru, i u duhovno nebeskom dobru, preko kojih se održava povezanost (br. 9671). Niti su ova dobra povezana u ovm anđeoskim društvima; nego su ona odvojena jedno od drugoga. Iz svega ovoga vidi se da su ova društva straža da se ova dva dobra ne bi mešala; a tako isto da se *herubimima* označava ova Gospodova straža i providenje.

9674. *I objesi ga o četiri stupa od drveta sitima.* Da ovo označava dobro zasluge, koje pripada Gospodu samome, koje dobro povezuje i podržava, vidi se iz značenja *četiri*, što je povezanost (vidi br. 1686,8877); da *četiri* označava povezanost je stoga što ovaj broj nastaje onda kada se dva pomnoži sa samim sobom, a pomnoženi brojevi imaju isto značenje kao i oniod kojih su sastavljeni (br. 5291,5335,5708,7973), a da *dva* označava povezanost, vidi br. 5194,8423); iz značenja *stupova*, što je podrška (o kojoj u onome što sledi); i iz značenja *drveta sitima*, što je dobro zasluge koje pripada Gospodu samome (br. 9472,9486). Da je ovo jedino dobro koje vlada u nebju, može se videti gore (br. 9486); stoga i da je ono što podržava nebo. Razlog da *stupovi* označavaju potporu je to što su oni podržavali zaves, kao što su daske, isto tako od drveta sitima, podržavae kovčeg (br. 9634). /2/ *Stupovima* se u duhovnom smislu označavaju one stvari koje podupiru nebo i crkvu, a koje su dobra ljubavi i dobra vere od Gospoda. Ova se

označavaju *stupovima* u ovim odlomcima: *Njiha se zemlja sa svijema koji su na njoj, ja utvrđujem stupove njezine (Psalam 75:2-3). On kreće zemlju s mjesta njezina, da joj se stupovi drmajaju (Job 9:6). Stupovi zemlje označavaju dobra i istine koje podupiru crkvu; jer zemlja u Reči označava crkvu (br. 9325). Jasno je da stupovi zemlje nisu ono što se drma. I kod Jovana: Koji pobijedi, učiniću ću ga stubom u crkvi Boga svojega, i više ne će izaći na polje; i napisaću na njemu imenovoga Jerusalima, grada Boga mojega, i ime moje novo (Otkr. 3:12); gde stub hrama označava dobra i istine crkve, a što je isto tako označeno i imenom Boga, i imenom grada, novoga Jerusalima. (Da ime Boga označava sve dobro i istinu crkve, ili sve u kompleksu preko čega se Gospod bogoštuje, vidi br. 2724,3004,6674,9310).*

9675. *Okovana zlatom.* Da ovo označava reprezentativ dobra, naime, dobra koje je označeno *stupovima od drveta sitima*, vidi se iz značenja *okovati zlatom*, i *načiniti od zlata*, što je reprezentativ dobra (vidi br. 9510).

9676. *Sa kukama zlatnim.* Da ovo označava načine povezivanja pomoću dobra, vidi se iz značenja *kuka*, što su načini povezivanja ; a *kuke* imaju to značenje zbog njihove forme; i iz značenja *zlata*, što je dobro (vidi br. 113,1551-1552.5658,6914.9490).

9677. *Na četiri stopice srebrne.* Da ovo označava moć povezivanja pomoću istine, vidi se iz značenja *četiri*, što je povezanost (o čemu upravo gore, br. 9674); iz značenja *stopica*, što je moć, vidi br. 9643; i iz značenja *srebra*, što je istina (br. 1551,2954,6917,7999).

9678. *I objesi zavjes o kuke.* Da ovo označava sposobnost povezivanja, pa stoga i ostvarenje (stvarnost, aktualnost), vidi se iz značenja *kuka*, što je sposobnost povezivanja (vidi br. 9611); ostvarenje koje sledi, označeno je *vešanjem zavesa o njih*.

9679. *I unesi za zavjes kovčeg od sastanka.* Ovo označava postojanje (*existentia*) najdubljeg neba unutar ovog sjedinjavajućeg posrednog /neba/, vidi se iz značenja *zavesa*, što je posredno (srednje), koje objedinjuje dva neba (vidi br.

9670,9671); iz značenja *kovčega svedočanstva*, što je najdublje nebo (br. 9485); nastanak ovoga neba označen je *unošenjem kovčega*.

9680. *Da vam zavjes rastavlja svetinju od svetinje nad svetinjama.* Da ovo označava /odvojenost/ između duhovnog dobra ljubavi prema bližnjemu i dobra vere u Gospodu, i nebeskog dobra koje je dobro ljubavi prema Gospodu i dobro uzajamne ljubavi, vidi se iz značenja *svetinje*, što je dobro koje vlada u srednjem nebu; i iz značenja *svetinje nad svetinjama*, što je dobro koje vlada u najdubljem nebu. Da je ovo dobro dobro ljubavi ka Gospodu i dobro uzajamne ljubavi; i da je prethodno, naime, dobro koje vlada u srednjem nebu, dobro ljubavi prema bližnjem i dobro vere u Gospoda, vidi se iz svega onoga što je pokazano o svakoj vrsti dobra, nebeskom i duhovnom, u odlomcima koji su gore navedeni (vidi br. 9670). Dobro ljubavi prema Gospodu u najdubljem nebu je unutrašnje dobro tamo, a dobro uzajamne ljubavi je spoljašnje dobro tamo. Dok je dobro ljubavi prema bližnjem unutrašnje dobro u srednjem nebu, a dobro vere je unutrašnje i spoljašnje, baš onakvo kakvo je u crkvi, koje /dobro/ je i unutrašnje i spoljašnje (kao što se može videti gore, br. 409,1983,1098,8762,9375)./2/ Svo dobro je sveto, i sva istina je sveta ukoliko ima dobro u sebi. Dobro se naziva *svetim* zbog Gospoda, jer Gospod sam je svet, i zato što je od njega svo dobro i sva istina (br. 9229,9479). Iz ovoga se vidi zašto je šator nazivansvetim i zašti se kovčeg,u kome je svedočanstvo, nazivaosvetinjom nad svetinjama; jer svedočanstvo označava Gospoda samoga kao Božansku istinu (br. 9503); a kovčeg označava najdublje nebo gde je Gospod (br. 9485). Gospod je i u srednjem nebu; ali je potpunije prisutan u najdubljem nebu; jer oni koji su povezani s Gospodom kroz dobro vere, oni su doista kod njega, ali udaljenije. U srednjem nebu postoji povezanost s Gospodom preko vere koja je usađena u dobro ljubavi prema bližnjem. Iz svega ovoga se vidi zašto se šator koji se bio izvan zavesa, nazivao *svetinjom*; i zašto se šator koji je bio unutar zavesa nazivao *svetinjom nad svetinjama*. /3/ Da je od Gospoda sve što je sveto, i da je on svetinja nad svetinjama, vidi se iz ovih odlomaka: *Sedamdeset nedjelja je određeno tvome narodu, da se pomaže sveti nad svetima (Danilo 9:24).Ko se ne će pobojati tebe, Gospode, jer si ti jedini svet (Otkr. 15:4).* Stoga se i Gospod naziva *svecem Izrailjevim* (Isa. 1:4;5:19,24; Ps. 71:22;78:41; 89:18; o Carevma 19:22, i na drugim mestima). Stoga se među

sinovima Izrailjevim, sve što je pretstavljalo Gospoda, ili dobro i istinu koji proističu od njega, posle uvodđenja (inauguracije), nazivalo se *svetim*, iz razloga što je Gospod sam bio svet. *Sveti Duh* u Reči isto tako je svet, jer proizilazi od Gospoda.

9681. *Stihovi 34-37.34. I metni zaklopac na kovčeg od svjedočanstva u svetinju nad svjetinjama.35. I namjesti sto pred zavjes a svijetnjak prema stolu na južnoj strani šatora, da sto stoji na sjevernoj strani.36. I na vrata naslonu načinićeš zavjes od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen;37. I za taj zavjes načinićeš pet stupova od drveta sitima, koje ćeš okovati zlatom, sa kukama zlatnijem, i salićeš za njih pet stopica od mjedi. 34. I metni zaklopac na kovčeg od svjedočanstva u svetinju nad svjetinjama, označava slušanje i primanje svih stvari u najdubljem nebu, koje se odnose na bogoštovanje od dobra ljubavi od Gospoda;35. I namjesti sto pred zavjes, označava influks preko nebeskih stvari koje pripadaju ljubavi; a svijetnjak prema stolu na južnoj strani šatora, označava prosvetljenje duhovnog carstva kroz Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog onima koji su u dobru; da sto stoji na sjevernoj strani, označava dobro u zatamnjenju; 36. I na vrata naslonu načinićeš zavjes, označava posredno /nebo/ koje objedinjava drugo ili srednje nebo sa prvim ili poslednjim nebom; od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna, označava od dobra ljubavi prema bližnjem i od vere; uzvedenoga, vezen,(rad umetnički), označava stvari sećanja-znanja; 37. I za taj zavjes načinićeš pet stupova od drveta sitima, označava potporu posrednoga koje objedinjava, kojiko je dovoljno, preko dobra zasluge koja pripada Gospodovom Božanskom ljudskom; koje ćeš okovati zlatom, označava reprezentativ dobra; sa kukama zlatnijem, označava načine povezivanja preko dobra; i salićeš za njih pet stopica od mjedi, označava moć od spoljašnjeg dobra.*

9682. *I metni zaklopac na kovčeg od svjedočanstva u svetinju nad svjetinjama. Da ovo označava slušanje i primanje svih stvari u najdubljem nebu koje se odnose na bogoštovanje od dobra ljubavi od Gospoda, vidi se iz značenja sjedišta milosti, što je slušanje i primanje svih stvari bogoštovanja od dobra ljubavi (vidi br. 9506); iz značenja kovčega svjedočanstva, što je najdublje nebo gde je Gospod (br. 9485; dasvjedočanstvo u kovčegu označava Gospoda, vidi br. 9503); i iz značenja svetinje*

nad svetnjama, što je gde je dobro ljubavi od Gospoda (br. 9680). Iz ovoga je jasno da se rečima *metni zaklopac na kovčeg od svjedočanstva u svetinjunad svetinjama* označava slušanje i primanje od dobra ljubavi od Gospoda./2/ Kakav je slučaj s Gospodovim prisustvom u najdubljem nebu, i s njegovim prisustvom u srednjem nebu, a tako isto i u poslednjem nebu, može se videti iz onoga što je bilo rečeno na mnogo mesta o influksu dobra i istine od Gospoda. Prisustvo se Gospodovo ostvaruje preko influksa, a influks je u skladu sa životom dobra i istine. Oni koji su u dobru ljubavi ka Gospodu, to su oni koji primaju influks najviše neposredno; oni koji su u dobru ljubavi prema bližnjemu, i oni ga primaju, ali udaljenije, jer je dobro ljubavi prema bližnjemu više udaljeno od Gospoda nego dobro samo ljubavi ka Gospodu; dok oni koji su u dobru vere, i oni primaju influks, ali proporcijalno dobru koje ima u sebi veru; pa stoga oni ga primaju u dobro života od istina vere; jer Gospod je u dobru, jer je sve dobro od njega, i apsolutno ništa od čoveka, niti od anđela u nebu./3/ Što se daljetiče prisustva Gospodovog u nebu, a preko neba kod čoveka, neka se zna da je Gospod iznad neba, jer je on samo sunce neba; ali je ipak prisutan preko svetlosti i toplote od sunca. Stoga je svetlost Božanska istina koja je od vere, dok je toplina iz njega Božansko dobro koje pripada ljubavi. Ono što proističe od Gospoda, to je on. Iz svega ovoga se vidi da je Gospod prisutan tamo gde se prima dobro koje je od njega. Ali sve se ovo može bolje razumeti iz onoga što je pokazano o influksu, naime, da sve što pripada životu, da to dolazi od Gospoda, stoga svo dobro i istina, jer ovi sačinjavaju čovekov život, a to je ono što se uliva od Gospoda, stoga svo dobro i istina, jer ovi sačinjavaju čovekov život, a sve ono što se uliva je u skladu sa primanjem kod svakoga (br. 2535, 2796, 2886-2889, 9110, 9111, 9216); a da je influks od Gospoda neposredan, a isto tako i posredan preko neba (br. 5147, 6058, 8728, 9216).

9683. *I namjesti sto pred zavjes.* Da ovo označava influks kroz nebeske stvari koje pripadaju ljubavi, vidi se iz značenjastola *na kome su bili hlebovi lica*, što je prijemnik nebeskih stvari (br. 9527, 9545); i iz značenja *pred zavjes (iza zavjesa)*, što je izvan posrednog koje objedinjava a preko kojega postoji posredni influks; jer se *zavesom* označava posredno koje objedinjava (br. 9670), i pošto je taj sto bio iza zavesa, time je označen influks od Gospoda kroz najdublje nebo, a neposredni

influks od njega, može se videti iz mesta gore navedenih (br. 9682kraj). Kod svakoga dobra koje čini nebeski život, to jest, vječni život, kod čoveka i kod anđela, slučaj je ovakav. Najdublje je dobro Gospod sam; stoga je dobro ljubavi koje je neposredno od njega; dobro koje je sledeće, je dobro uzajamne ljubavi; tada /dolazi/ dobro ljubavi prema bližnjem; na kraju dobro vere. Ovo je uzastopni red dobara od najdubljeg. Iz ovoga se može videti kakav je slučaj sneposrednim i posrednim influksom. Uopšte, može se reći da koliko jedno dobro koje sledi po redu (to jest, više spoljašnje dobro) ima u sebi unutrašnjeg dobra, toliko je dobro, i toliko je bliže Gospodu samome, koji je, kao što je rečeno, najdublje dobro. Ali uzastopno sređivanje i postavljanje u red unutrašnjeg dobru spoljašnje, razlikuje se od pojedinca do pojedinca u skladu sa primanjem, a primanje je u skladu sa duhovnim i moralnim životom u svetu svakoga pojedinca, jer život u svetu ostaje kod svakoga u večnosti. /2/ Influks od Gospoda je i neposredan kod svakoga, jer bez neposrednog influksa posredni ne može ništa da postigne. Neposredni se influks prima u skladu s redom u kome je čovek ili anđeo, stoga prema Božanskoj istini koja je od Božanskog, jer ona je red (r. 1728,1919,8700,8988); i tako je red sami kod čoveka da on treba da živi u dobru koje je od Gospoda, to jest, da treba da živi od Gospoda. Ovaj je influks neprekidan i pridružuje se svakoj i svim stvarima volje čovekove, usmeravajućiga prema redu koliko je moguće, jer čovekova vlastita volja ga neprestano odvodi od reda. Isto je i sa voljnim i nevoljnim stvarima kod čoveka. Njegove voljne stvari ga stalno odvede od reda, a nevoljne ga stalno vode natrag u red. To je razlog da je rad srca, koji je nevoljan /nesvesan/ odvojen od čovekove volje, a isto tako i rad mozga: i da rad (pokreti) srca, i sposobnosti mozga, upravljajunevoljnim stvarima, kako bi ih sprečili da ne jurnu preko svih spona i da ne ugase život tela pre nego što mu je vreme; pa su zbog toga glavne delatosti i voljnih i nevoljnih stvari u celom telu povezane. Ove se stvari kažu kako bi se u izvesnoj meri rasvetlila ideja o neposrednom i posrednom influksu nebeskih stvari ljubavi i duhovnih stvari vere od Gospoda.

9684. *I svijetnjak prema stolu na južnoj strani šatora.* Da ovo označava prosvetljavanje duhovnoga carstva pomoću Božanske istine koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog onima koji su u dobru, vidi se iz značenja

svijetnjaka, što je Gospod kao Božanska istina, stoga Božanska istina koja proističe od Božanskog ljudskog, i prosvetljenje koje sledi u duhovnom carstvu (o kojemu u onome što sledi); iz značenjastola na kome su bili hlebovi lica, naspram svetnjaka, što je Gospod kao nebesko dobro, pa stako i dobro samo, od kojega i preko kojega se Gospod uliva (utiče) u duhovno carstvo, to jest, u srednje nebo (o kojemu u onome što sledi); i iz značenjana na strani šatora prema jugu, što je nebo gde je Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog u najvećoj svetlosti; jer šator izvan zavesa, gde je bio svetnjak, označava srednje nebo (br. 9594), dok jug ili podne označava gde je Božanska istina u svojoj svetlosti (vidi br. 9642). Da je svetnjak bio u šatoru blizu zavesa, kao i stola gde su bili hlebovi lica; i je svetnjak bio na južnoj strani, a sto na severnoj strani, to su nebeske tajne koje ne mogu da se razjasne ako se ne zna da šator pretstavlja nebo, a stvari u šatoru nebeske i duhovne stvari koje su u nebu. (Šta svetnjak pretstavlja, biloje pokazano gore, br. 9548; a šta sto sa hlebovima lica, br. 9527,9545; a šta jug ili podne, br. 9642; a šta sjever, br. 3708.) Iz ovoga se može videti šta je označno prosvetljivanjem duhovnoga carstva pomoću Božanske istine koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog. /2/ Ali da bi se same tajne bolje sagledale, mora se reći kakav je slučaj u nebima. Gospod se pokazuje onima koji su u nebeskome carstvu kao sunce, dok se onima u duhovnome carstvu pokazuje kao mesec. Gospod kao sunce pokazuje se na sredjoj visini naspram desnoga oka, a mesec isto tako na sredjoj visini naspram levoga oka. Od Gospoda kao sunca, svetlost dolazi onima koji su u nebeskom carstvu; a od Gospoda kao meseca, svetlost dolazi onima koji su u duhovnome carstvu (o ova dva carstva, vidi navedena mesta u br. 9277). Svetlost u nebima je Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog ljudskog, pa se ona, kada je anđeli prime u duhovnlom carstvu, sastoji se od ovoga dobra i ove istine. Svetnjak u šatoru je pretstavljao mesec, od kojega oni u duhovnome carstvu imaju svetlost, stoga je pretstavljao Gospoda kao Božansku istinu tamo; jer, kao što je rečeno, Gospod se pokazuje kao mesec onima koji pripadaju ovome carstvu. Iz ovoga se može videti zašto je svetnjak bio postavljen naspram juga, jer jug ili podne označava gde je Božanska istina u svetlosti (vidi br. 9642); i zašto je sto sa hlebovima bio postavljen prema severu, jer sever označava gde je Božanska istina u zatamnjenju (br. 3708). Isti je slučaj s Božanskim dobrom označenim hlebovima na ovome stolu; ovo dobro

postaje duhovno dobro kroz primanje Božanske istine kao svetlosti od meseca. Ovo su tajne koje su označene *svetnjakom* i njegovim postavljanjem naspram juga; i *stolom* na kome su bili hlebovi lica, i njegovim postavljanjem prema sveru. /3/ Da svetnjak pretstavlja Božansku istinu koja proističe od Gospodvga Božanskog ljudskog, vidi se iz Otkrovenja: *I vidjeh sedam svijetnjaka zlatnijeh, i usred sedam svijetnjaka kao sina čovječijega, obučena u dugačku haljinu, i opasana po prsima pojasom zlatnijem. A glava njegova i kosa bijaše bijela kao vuna, i kao snijeg; i oči njegove kao plamen ognjeni. Otkr. 1:12-13*). Sin čovječiji označava Gospoda u odnosu na njegovo Božansko ljudsko (br. 2803,2813,3704). I u drugom odlomku u istoj knjizi: *I slava Božija će obasjavati sveti grad Jerusolim, a jagnje je vidjelo tamo (Otkr. 21:23)*; Slava Božija označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda (br. 9429); vidjelo koje je jagnje, to jest, Gospod, označava veru, a iz nje i razumevanje istine i mudrost dobra, koji su od Gospoda samoga (br. 9548); *novi Jerusolim* označava Gospodovu novu crkvu (vidi br. 2117). /4/ (Da je Gospod sunce onima koji su u nebeskom carstvu, i da se pokazuje kao mesec onima koji su u duhovnom carstvu, vidi br. 1053,1521,8812; stoga da se suncem u Reči označava Gospod kao nebesko dobro a mesecom Gospod kao duhovno dobro, br. 1529-1530,7083,8644; i da se Gospod kao sunce pokazuje na srednjoj visini naspram desnoga oka, a mesec isto tako na srednjoj visini naspram levoga oka, br. 1531,7078,7171. Iz toga je razloga istok u nebu tamo gde se Gospod pokazuje kao sunce, a jug tamo gde Gospod pokazuje kao mesec. (Da je svetlost od Gospoda kao sunca i kao čoveka Božanska istina koja proizilazi od njegovog Božanskog ljudskog, vidi br. 1053,9399,9407.) A poštj je svetlost od Gospoda kao sunca i kao meseca Božanska istina koja proističe od njega, stoga je toplina od Gospoda kao sunca u nebu Božansko dobro njegove Božanske ljubavi (br. 3338-3339,3636,6032). /5/ Iz ovoga se vidi priroda razlike između nebeskoga carstva i duhovnoga carstva Gospodovog u pogledu primanja Božanske istine, naime, da je to kao razlika između svetlosti od sunca i svetlosti od meseca. (Da su zbog ovoga oni koji su u duhovnom carstvu u relativnoj tami u pogledu istine vere i dobra ljubvi, vidi br. 2708,2715,6945,7233; da su ovi posebno bili izbavljeni Gospodovim dolaskom u svet, br. 2661,2716,8321,9596; i da oni maju prosvetljenje u Gospodovm Božanskom ljudskom, br. 2716,2833-2834; , ali da su oni koji

pripadaju duhovnoj crkvi spaseni koji su u dobru života kroz istine vere, br. 2954,6435,8690,8701.)

9685. *Da sto stoji na sjevernoj strani.* Da ovo označava dobro u zatamnjenju, vidi se iz značenja *stola na kome su bili hlebovi lica*, što je prijemnik nebeskih stvari (vidi br. 9527, jer *hlebovi* označavaju nebesko dobro od Gospoda (br. 9595); i iz značenja *sjevera*, što je zatamnjenje u pogledu istine vere (br. 3708), a kada je istina u tami, i dobro je u tami; jer se u Gospodovom duhovnom carstvu dobro pokazuje preko istine, a istina preko dobra kada dolazi od razuma u volju. Ovo dobro je dobro ljubavi prema bližnjemu, i naziva se duhovnim dobrom. Drugačije je u Gospodovom nebeskom carstvu; tamo sedobro ne pokazuje preko istine, nego se opaža od istine same. Iz ovoga se može videti zašto je sto bio postavljen prema severu, a svetnjak prema jugu. Ali pogledaj šta je rečeno o ovom predmetu upravo gore (br. 9684).

9686. *I načinićeš zavjes za vrata od šatora (I na vrata naslonu načinićeš zavjes, u Dan. prevodu).* Da ovo označava posredno koje objedinjava drugo ili srednje nebo sa prvim ili poslednjim nebom, vidi se iz značenja *zavjesa (pokrivalo)*, što je posredno koje ujedinjava ovo nebo, što je predstavljeno *šatoreom od sastanka*, s nebom predstavljeno *tremom*, o čemu će se govoriti u sledećem poglavlju. Jer se zavesom između svetinje i svetinje nad svetinjama označavalo posredno koje ujedinjavana j dublje ili treće nebo i srednje ili drugo nebo, tako da ovaj *zavjes (pokrivalo)* označava slično između srednjeg ili drugog neba i prvog ili poslednjeg neba. Da postoje tri neba, i da su dva od ovih bila predstavljena šatorom koji je bio unutar zavesa i šatorom koji je bio izvan zavesa, bilo gore pokazano; i da je prvo ili poslednje nebo predstavljeno *tremom*, biće po Gospodovoj Božanskoj milosti pokazano u sledećem poglavlju. Ulaz iz jednog neba u drugo označen je *vratima*, gde je bilo pokrivalo (zaves). Da *vrata* označavaju ulaz, vidi br. 2i45,2152,2356,2385; a otuda /označavaju/i komunikaciju (br. 8989); stoga *pokrivalo* na ulazu, koje je bilo umesto vrata, označava posredno koje komunicira i objedinjuje.

9687. *Od porfire (plavca), i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenog (izvezenog).* Da ovo označava /da je bilo sačinjeno/ od dobra ljubavi prema

bližnjem i od vere, vidi se iz značenja *porfire, skrleta, crvca, i tankoga platnaizvezenoga*, gde se govori o zavesu, čime se označava ujedinjavajuće posredno između najdubljeg i srednje neba, što su dobra ljubavi i vere (vidi br. 9671); ali ovde dobra ljubavi prema bližnjem i vere, jer se govori o *pokrivalu*, čime se označava objedinjavajuće posredno između drugog i poslednjeg neba (br. 9686). Jer u najdubljem nebu vlada dobro ljubavi ka Gospodu, u srednjem nebu /vlada/ dobri ljubavi prema bližnjemu, dok u poslednjem nebu vlada dobro vere. Zbog toga se porfirom, skrletom, crvcem i tankim platnom izvezenim označavaju dobra koja vladaju u gore-pomenutim nebima.

9688. *Vezeno (djelo umjetničko)*. Da ovo označava predmete sećanja-znanja, vidi se iz značenjadjela *umjetničkog, ili vezenog*, što je sećanje-znanje. U mnogim delovima Reči pominje se ono *što je izvezeno, ili od veza*, i svuda se time označava sećanje-znanje. Ovome su poreklo pretstave u drugom životu, gde se izvezene haljine raznih vrsta pokazuju, čime se označavaju sećanja-istine. /2/ Ovakve se istine razlikuju od intelektualnih istina kao /što se razlikuju/ spoljašnje stvari od unutrašnjih, ili kao što se u čoveku prirodno razlikuje od duhovnog; jer sećanja-znanja služe razumu kao predmeti iz kojih se mogu izleći istine. Jer je razum organ vida unutrašnjeg čoveka, a sećanja-znanja su predmeti istoga u spoljašnjem ili prirodnom čoveku. Ovi poslednji su označeni *djelomvezilje*, dok se prethodni nazivaju *djelom vještoga umjetnika*, jer mišljenje pripada razumu, a *vezivo* označava delo onoga koji poznaje i izvodi od razuma. To je iz razloga što su one stvari u šatoru, koje su označavale unutrašnje stvar, bile djelo vještoga umjetnika, kao na priimer same zavese u njemu (stih 1), i zaves između svetinje i svetinje nad svetinjama (stih 31); dok su one koje su označavale ono što je spoljašnj, bile djelo vezilje, kao na primer pokrivalo za vrata šatora, i za vrata na tremu (Izlazak 38:18), kao i pojas (Izlazak 39:29); jer *pojas* označava spoljašnju stvar koja povezuje sve unutrašnje stvari. *Trem* označava poslednje nebo, a *vrata* na tremu označavaju izlaz iz srednjeg neba u poslednje nebo. /3/ Da *vezivo (vez)* i *što je izvezeno* označavaju sećanja-znanja koja pripadaju spoljašnjem iliprirodnom čoveku, vidi se iz značenja sledećih odlomaka u Reči. Kod Jezikilja: *Tanko platno Egipatsko izmetano (izvezeno) razapinjao si da su ti jedra; porfirom, i skrletom s ostrva Eliskih pokrivaio si se. Sirija trgovaše s tobom mnoštvo djela svojih, dolažahu na*

sajmove tvoje, sa smaragdom, porfirom, i uzvodom (vezivom) . Trgovahu trgovci Sapski s tobom, porfirom i uzvodom (vezivom) i kovčezima bogatijeh nakita (Jez. 27; 7,16,24); govoreći o Tiru, kojim su označeni oni koji su u poznavanjima istine i dobra, a u apstraktnom smislu /označavaju/ sama poznavanja (br. 1201). *Tankim platnom izvedenim (izvezenim) označava se sećanje-znanje, jer tanko platno označava istinu nebeskoga porekla (br. 5319,9469), a izvedeno (vezeno) označava sećanje-znanje, pa se stoga kaže da je iz Egipta, jer Egipat označava sećanje-znanje (br. 1164,1186,7779,9391); tako isto da dolazi iz Sirije i Sapske (Sabe), jer Sirija označava poznavanja istine i dobra (br, 1232,1234,3680,4112) , a na sličan način i Saba (Sapska) (br. 1171,3240). Poznavanja istine i dobra su sećanja-znanja crkve. Svako ko može da misli razumski (intelektualno) , i koji na ovo obrati pažnju, može da vidi da se u gornjem odlomku ne označava vezivo, ni tanko platno, ni porfira (plavac), ni skrlet; nego da su time označene stvari vredne Reči, stoga duhovne stvari koje pripadaju nebu i crkvi. /4/ Kod istoga: *Svi će knezovi morski sići s prijestola svojih i skinuti sa sbe plašte i svući sa sebe vezene haljine, i obući se u strah (Jez. 26:16);* govoreći o Tiru; *knezovi morski* označavaju glavna sećanja-znanja, koja se nazivaju dogmama (da *knezovi (prvaci)* označavaju glavne stvari, vidi br. 1482,2089,5044; a *more* sećanja-znanja u opšte, br. 28,2850); *plaštevi* označavaju spoljašnje istine, *veziva* označavaju sećanja-znanja, koja su tako isto spoljašnja (da *haljine* označavaju istine, vidi br. 2476,4545,4763,9212,9212,9216), /5/ Kod istoga: *I obukoh ti vezenu haljinu, i obukoh ti crevlje od jazavca, i opasah te tankim platnom i zastrijeh te svilom. I ti bijaše okićena zlatom i srebrom, i odijelo ti bijaše od tankoga platna i od svile i vezeno: Ali uzevši haljine svoje načinila si šarene visine, i kurvala si se na njima. i od srebra i zlata načinila si livene likove da bi se s njima kurvala (Jez. 16:10,13,16.18);* govoreći o Jerusalmu, kojim je označena crkva; *haljine izvezene* označavaju sećanja-znanja; *liveni likovi s kojimasi se kurvala* označavaju potvrditi obmane, a *kurvati se* označava izvrtati istine primenjujući ih na obmane i na zla. Ko ne vidi da se *tankim platnom, svilom, i vezivom* ne označava tanko platno, svila, i vezivo? Jer se govori o Jerusalmu. A što se ovime označava, Hrišćanski se svet ne pita, jer postavlja nebeski i duhovni smisao Reči u njen doslovni smisao, i naziva ga njegovim unutrašnjim mističnim smislom za koji ne mari (koji ne ceni)./6/ Kod istoga: *Orao velik, velikih krila, dugih pera, pun perja, šaren, dođe na**

Liban (Jez. 17:3); govoreći o domu Izrailjevom, kojim je označena duhovna crkva, koja se naziva orlom zbog opažanja (br. 3901,87649; šaren (izvezen) označava sećanje-znanje istine. Kod Davida: Sva je ukrašena kći careva iznutra, haljina joj je zlatom iskićena. U vezenoj haljini vode je caru (Psalam 45: 13-14).gde kći careva označava osećanje istine, vezena haljina označava sećanje-znanje istine. U knjizi o Sudijama: Ne dijele li plijen? A plijen šaren Sisari , vezen; šaren, vezen s obje strane, oko vrata onima koji zaplijeniše (Sudije 5:30);pesma Deborahina i Barakova, gde se izvezenim radom označava sećanje-znanje istine koje pripada prirodnom čoveku.

9689. *I za taj zavjes (pokrivalo) načinićeš pet stupova od drveta sitima.* Da ovo označava potporu posrednog koje objedinjava, koliko je dovoljno, preko dobra zasluge koja pripada Gospodovom Božanskom ljudskom, vidi se iz značenja *zavjesa (pokrivala) za vrata na šatoru*, što je posredno koje objedinjavadrugo ili srednje nebo sa prvim ili poslednjim neblom (o kojemu gore, br. 9686), iz značenja *pet*, što je donekle (nešto) (br. 4638), kao i koliko je dovoljno; iz značenja *stupova*, što je potpora (br. 9674); i iz značenja *drveta sitima*, što je dobro zasluge koje pripada Gospodu samome (br. 9472,9486), stoga i njegovo Božansko ljudsko, jer njemu pripada zasluga (br. 9486).

9690. *Koje ćeš okovati zlatom.* Da ovo označava reprezentativ dobra, vidi se iz značenja *okovati zlatom, i načiniti od zlata*, što je reprezentativ dobra (vidi br. 9510).

9691. *Sa kukama zlatnijem.* Da ovo označava načine (puteve) povezivanja pomoću dobra, može se videti gore (br. 9676).

9692. *I salićeš za njih pet stopica od mjedi.* Da ovo označava moć /koja potiče/ od spoljašnjeg dobra, vidi se iz značenja *stopica* , što je moć koja podržava (vidi br. 9643); i iz značenjamjedi, što je prirodno dobro, ili spoljašnje dobro (br. 425,1551).

NASTAVAK O PRVOJ ZEMLJI VIĐENOJ U ZEVEZDANOME NEBU.

9693. Kad sam bio prenesen prko toga velikog ponora, na kraju stigoh na mesto gde sam ostao; i tada se pokazaše duhovi iznad, s kojima mi je bilo dato da govorim. Iz njihovga govora, kao iz njihovog posebnog gledanja na stvari, i njihovim izlaganjem, jasno sam opazio da su sa neke druge zemlje; jer su bili sasvim različiti od duhova s našeg sunčanog sistema. U drugu ruku, i oni su opazili iz moga govora da dolazim iz daleka.

9694. Pošto smo porazgovarali za neko vreme o raznim predmetima, zapitao sam ih kojemu se Bogu klanjaju (kojega Boga štiju). Rekoše da se klanjaju (da štiju) jednog anđela koji im se pojavljuje kao Božanski čovek, jer oko njega blista svetlost; on ih poučava i omogućava im da opažaju šta treba da čine. Dalje rekoše da je veliki Bog u suncu anđeoskog neba, i da se on pokazuje njihovom anđelu, ali ne i njima samima; i da je on tako velik da se ne usuđuju da ga obožavaju.

9695. Anđeo kojemu su se klanjali, bilo je jedno anđeosko društvo, kojemu je Gospod dao da ih predvodi, i da ih uči putu koji je prav i pravedan. Stoga imaju svetlost od jednog plamena, koji izgleda kao vatrena i žuta buktinja. Razlog za ovo je to što se oni ne klanjaju Gospodu; pa stoga nemaju svetlosti od sunca anđeoskog neba, nego od jednog anđeoskog društva; jer kada to Gospod dopusti, anđeosko društvo može da pokaže (pretstavi) takvu svetlost duhovima koji su u nižoj sferi.

9696. Što se tiče ostalog, oni su skromni, jednostavni, ali i pored toga bistro (dobro) misle. O njihovom razumevanju može se nešto saznati po svetlosti koju imaju; jer razumevanje je u skladu sa primanjem svetlosti koja je u nebima; jer Božanska istina koja proističe od Gospoda je ono što tamo sija, i što omogućava anđelima da ne samo vide, nego i da razumeju.

9697. Pitali su ih o suncu njihovoga sveta, koje daje svetlost njihovoj zemlji; pa rekoše da sunce ima izgled plamena. A kada sam im ja pretstavio veličinu sunca naše zemlje, rekli su da je njihovo sunce manje; a našim je očima njihovo sunce izgledalo kao zvezda; a anđeli su mi rekli da je to jedna od manjih zvezda. A rekoše i to da se zvezdano nebo vidi s njihove zemlje.

9698. Bio sam poučen da se stanovnici i duhovi te zemlje odnose u velikom čoveju na slezenu, što je bilo potvrđeno influksom u slezenu dok su sa mnom razgovarali.

9699. Moj vid je potom bio otvoren tako da sam donekle mogao da vidim samu njihovu zemlju, gde su se pokazali mnogi pašnjaci i šume sa lišćem, kao i vunaste ovce.

9700. O prvoj zemlji viđenoj u zvezdanome nebu nastaviće se na kraju sledećeg poglavlja.

IZLAZAK 27 (EXODUS)

DOKTRINE O LJUBAVI PREMA BLIŽNJEM I VERI

9701. Nešto će se sada reći o unutrašnjem i o spoljašnjem čoveku.

9702. Oni koji imaju samo opštu ideju o unutrašnjem i spoljašnjem čoveku, veruju da je unutrašnji čovek onaj koji misli i hoće, a spoljašnji onaj koji govori i deluje; zato što je misao i volja nešto unutrašnje, od čega potiče govor i dela.

9703. Ali neka se zna da ne misli i ne hoće samo unutrašnji nego i spoljašnji čovek; ali na jedan način kada su povezani, a na drugi način kada su odvojeni.

9704. Kada čovek misli inteligentno i hoće mudro, on misli i hoće od unutrašnjeg čoveka; ali kada ne misli inteligentno i ne hoće mudro, tada ne misli i ne hoće od unutrašnjeg čoveka. Sledstveno, kada čovek misli dobro o Gospodu i o onome što pripada Gospodu, i kada misli dobro o bližnjemu i hoće mu dobro, on tada misli i hoće od unutrašnjeg čoveka. Ali kada čovek misli zlo u pogledu ovih, i mrzi ih, on tada ne misli i ne hoće od unutrašnjeg čoveka. Misliti dobro je od vere od istine, a hteti dobro je od ljubavi od dobra; ali misliti zlo je od vere u ono što je obmana, a hteti zlo je od ljubavi za ono što je zlo.

9705. Jednom rečju, koliko je čovek u ljubavi ka Gospodu i u ljubavi prema bližnjem, toliko je u unutrašnjem čoveku, te misli i hoće kao i što govori i deluje od toga; a koliko je čovek u ljubavi prema sebi i u ljubavi prema svetu, toliko je u spoljašnjem čoveku, i koliko se usuđuje, on govori i deluje od toga.

9706. Razlog je da je čovek stvoren u skladu sa slikom neba i sa slikom sveta; unutrašnji čovek prema slici neba, a spoljašnji čovek prema slici sveta. Stoga misliti i hteti od unutrašnjeg čoveka je misliti i hteti od neba, to jest, kroz nebo od Gospoda; dok je misliti i hteti od spoljašnjeg čoveka misliti i hteti od sveta, to jest, kroz svet od sebe.

9707. Bilo je provkišeno i određeno od Gospoda da koliko čovek misli i hoće od neba, gto jest, preko neba od Gospoda, toliko se njegov unutrašnji čovek otvara; otvaranje je ka nebu, sve do Gospoda samoga. Stoga, u drugu ruku, koliko čovek misli i hoće od sveta, to jest, preko sveta od sebe, toliko se njegov unutrašnji čovek zatvara, a spoljašnji se otvara; otvaranje je prema svetu i prema sebi.

9708. Kako bi se spoljašnji čovek doveo u red, on se mora potčiniti unutrašnjem čoveku, a potčinjen je kada mu se pokorava. Koliko se u tome uspe, toliko je spoljašnji čovek mudar. Ovo je označeno time da stari čovek sa zlim osećanjima treba da umre, da bi čovek mogao da postane novo stvorenje.

9709. Oni kod kojih je unutrašnji čovek zatvoren, oni ne znaju da postoji unutrašnji čovek, niti pak veruju da postoji nebo i večni život. I zadivlavajuće je reći, oni sami pretpostavljaju da misle mudrije od ostalih; jer oni vole sami sebe i ono što pripada njima samima, i tome se klanjaju. Drugačiji je slučaj s onima kod kojih je unutrašnji čovek otvoren prema nebu i prema Gospodu, jer ovi su u svetlosti neba, stoga u prosvetljenju od Gospoda; dok prethodni nisu u svetlosti neba, nego su u svetlosti sveta, pa stoga su u prosvetljenju od samih sebe. Oni koji su prosvetljenju od sebe, a ne od Gospoda, vide obmanu kao istinu, a zlo kao dobro.

IZLAZAK 27 (EXODUS)

1. I načini oltar od drveta sitima, pet lakata u dužinu i pet lakata u širinum četverouglast da bude oltar, tri lakta visok,

2. I na četiri ugla načini mu rogove, iz njega da izlaze rogovi, i okovaćeš ga u mjed.

3. I načinićeš mu lonce za pepeo i lopatice i kotliće i viljuške i kliješta; sve mu posuđe načini od mjedi.
4. I načini mu rešetku od mjedi kao mrežu, i načini u rešetke četiri biočuga od mjedi na četiri ugla njezina.
5. I metni je ispod oltara u naokolo, da bude rešetka do sredine oltara.
6. I načini poluge oltaru, poluge od drveta sitima, i okuj ih u mjed.
7. I poluge da se provuku kroz biočuge, da budu poluge s dvije strane oltaru, kad se nosi.
8. Načinićeš ga od dasaka da bude iznutra šupalj; kao što ti je pokazano na gori, tako neka načine.
9. I načinićeš trijem šatoru na južnoj strani; zavjesi trijema da budu od tankoga platna uzvedenoga (izvezenoga), sto lakata u dužinu na jednoj strani.
10. I dvadeset stupova i pod njih dvadeset stopica (podmetača) od mjedi, na stupovima kuke i pasovi njihovi od srebra.
11. Tako i sa zapadne strane da budu zavesi sto lakata dugi, i dvadeset stupova i dvadeset stopica od bronz, na stupovima kuke i njihovi pasovi od srebra.
12. A širina će trijemu imati sa zapadne (morske) strane zavjese od pedeset lakata, deset stupova za njih i deset stopica od njih.
13. A na prednjoj strani prema istoku biće trijem širok pedeset lakata.
14. I od pedeset lakata neka budu zavjesi na jednoj strani, i za njih tri stupa i tri stopice pod njih.
15. I na drugoj strani zavjesi od petnaest lakata, i tri stupa za njih i tri stopice pod njih.
16. A na vratima od trijema zavjes od dvadeset lakata od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen, i četiri stup za nj, i i pod njih četiri stopice.

17. Svi stupove i trijemu u naokola da budu opasani srebrom, kuke da im budu srebrne a stopice od mjedi.

18. U dužinu će trijem imati sto lakata, u širinu pedeset svuda, a u visinu pet lakata, da bude od tankoga platna uzvedenoga, a stopice od mjedi.

19. Sve posuđe u šatoru za svaku službu, i sve kolje u njemu i sve kolje u trijemu da bude od mjedi.

20. I ti zapovjedi sinovima Izrailjevim da ti donesu ulja maslinova čistoga cijedenoga za vidjelo, da bi žišci gorjeli svagda.

21. I šatoru od sastanka pred zavjesom, koji će zaslanjati (pokrivati) svjedočanstvo, neka ih Aron i sinovi njegovi spremaju da gore od večera do jutra pred Gospodom. To neka je uredba vječna koljenima njihovijem među sinovima Izrailjevim.

SADRŽAJ.

9710. U ovome poglavlju, u unutrašnjem smislu, predmet o kome se govori je bogoštovanje Gospoda od dobra ljubavi. Ovo je bogoštovanje označeno *oltarom*, i opisuje se u opšte svim stvarima koje se odnose na oltar.

9711. Posle će se govoriti o poslednjem nebu, koje je pretstavljeno i opisano *tremom*. Na kraju, govoriće se o dobru ljubavi prema bližnjem zbog kojega se duhovno nebo prosvetljava od Gospoda preko istina vere; ove su stvari označene *uljem maslinovim i žiškom*.

9712. Na kraju govori se o dobru ljubavi prema bližnjem; kroz to dobro prosvetljava se duhovno nebo pomoću istina vere; ove su stvari označene maslinom i svetlošću.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9713. Stihovi 1-8. 1. *I načini oltar od drveta sitima, pet lakata u dužinu i pet lakata u širinu, četverouglast da bude oltar, tri lakta visok,* 2. *I na četiri ugla načini mu rogove, iz njega da izlaze rogovi, i okovaćeš ga u mjed.* 3. *I načinićeš mu lonce za pepeo i lopatice i kotliće i viljuške i kliješta; sve mu posuđe načini od mjedi.* 4. *I načini mu rešetku od mjedi kao mrežu, i načini u rešetke četiri biočuga od mjedi na četiri ugla njezina.* 5. *I metni je ispod oltara u naokolo, da bude rešetka do sredine oltara.* 6. *I načini poluge oltaru, poluge od drveta sitima, i okuj ih u mjed.* 7. *I poluge da se provuku kroz biočuge, da budu poluge s dvije strane oltaru, kad se nosi.* 8. *Načinićeš ga od dasaka da bude iznutra šupalj; kao što ti je pokazano na gori, tako neka načine.* 1. *I načini oltar, označava reprezentativ Gospoda i njegovog bogoštovanja; od drveta sitima, označava pravdu; pet lakata u dužinu i pet lakata u širinu, označava podjednako i od dobra i od istine; četverouglast da bude oltar, označava ono što je pravedno; tri lakta visok, označava potpuno u pogledu na stepene; 2. I na četiri ugla načini mu rogove, označava da će moć biti od dobra; iz njega da izlaze rogovi, i okovaćeš ga u mjed, označava reprezentativ dobra; 3. I načinićeš mu lonce za pepeo, označava ono što će se ukloniti posle upotrebe; i lopatice i kotliće i viljuške i kliješta, označava sećanja-znanja koja sadrže i koja služe svakoj svrsi; sve mu posuđe načini od mjedi, označava sve stvari od dobra; 4. I načini mu rešetku od mjedi kao mrežu, označava čulno, što je poslednje; odmjedi, označava što je isto tako od dobra; i načini u rešetke četiri biočuga od mjedi, označava sferu dobra preko koje postoji povezanost; na četiri ugla njezina, označava svuda; 5. I metni je ispod oltara u naokolo, da bude rešetka do sredine oltara, označava prostiranje čulnoga. 6. I načini poluge oltaru, označava moć održavanja u stanju dobra; poluge od drveta sitima, i moć iz nje; i okuj ih u mjed, označava reprezentativ dobra; 7. I poluge da se provuku kroz biočuge, označava moć sfere Božanskog dobra; da budu poluge s dvije strane oltaru, označava moć dobra kroz istinu, i istine kroz dobro; kad se nosi, označava nastajanje i opstojanje; 8. Načinićeš ga od dasaka da bude iznutra šupalj, označava primenjivanje; kao što ti je pokazano na gori, tako neka načine, označava prema korespondenciji Božanskih stvari u nebu.*

9714. *I načini oltar.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda i njegovog bogoštovanja, vidi se iz značenja oltara za ponude i za žrtve, što je Gospodov

reprezentativ; a pošto se prinosima i žrtvama označavaju stvari Gospodovog bogoštovanja, stoga je oltar isto tako i reprezentativ njegovog bogoštovanja. Međutim Gospoda se ne bogoštuje prinosima i žrtvama, nego onima stvarima koje su predstavljene njima, a to su nebeske stvari ljubavi i duhovne stvari vere (vidi br. 922-923,1823,8680,8936). /2/ Dve su dve stvari bile kojima je Gospod bio predstavljen u pogledu Božanskog ljudskog: hram i oltar. Da je bio predstavljen hramom, on sam uči kod Jovana: *Isus reče, srušite ovaj hram, i za tri dana ja ću ga podići. Govoraše o hramu svoga tijela (Jovan: 19,21).* da je bio predstavljen i oltarom, može i to videti iz njegovih reči kada je govorio o hramu i a u isto vreme i o oltaru, kod Mateje: *Teško vama vođi slijepi koji govorite: ako se ko kune crkvom, nije ništa; ako se ko kune zlatom crkvenim kriv je. Budale slijepi: šta je veće: ili zlato, ili crkva koja zlato osveti? I ako se ko kune oltarom, ništa je to. I koji se kune oltarom, kune se njim i svijem što je na njemu. I koji se kune crkvom, kune se njomi onijem koji živi u njoj. I koji se kune nebom, kune se prijetolom Božijim i onijem koji sjedi na njemu (Mat. 23:16-22).* Iz ovoga se vidi da je, kao hram, i oltar reprezentativ Gospodovog Božanskog ljudskog; jer se kaže o oltaru kao i o hramu, naime, da je to ono što posvećuje prinos koji je na njemu; tako da je oltar ono od čega dolazi posvećenje; stoga da je i on reprezentativ Gospodovog Božanskog ljudskog od kojega proističe sve ono što je sveto. Ali oltar je bio njegov reprezentativ Gospoda u pogledu njegovog Božanskog dobra; dok je hram bio njegov reprezentativ u pogledu njegove Božanske istine koja proističe od Gospoda i koja čini nebo. Iz toga se razloga kaže o hramu da *onaj ko se kune hramom, kune se i onim koji u njemu živi; a dodaje se da onaj ko se kune nebom, kune se i prijestolom Božijim, i onim koji sjedi nanjemu.* Prijestol Božiji označava Božansku istinu koja proističe od Gospoda, stoga označava nebo; a *onaj koji sjedi na njemu,* označava Gospoda (br. 5313). Isto ono što je bilo predstavljeno *hramom*, bilo je je predstavljeno i *šatorom*; Gospod u pogledu Božanske istine koji je bio tamo, bio je označen *svedočanstvom* koje je bilo u kovčegu (br. 9503). /3/ Pošto je oltar predstavljao Gospoda kao Božansko dobro, stoga je bio sama svetinja nad svetinjama, stoga je posvećivao sve što je bi se njega dotaklo; što se može videti iz onoga što sledi u ovaj knjizi, gde se kaže, *Sedam dana činićeš očišćenje na oltaru i osvetićeš ga, te će biti oltar svetinja nad svetinjama; što segod dotakne oltara, biće sveto (Izlazak 29:37);* pa je stoga vatra morala da neprekidno gori, i nikada da

se gasi (Levitska 6:13); i od vatre se uzimala vatra za kad, i niotkuda drugo (Levitska 10:1-6); jer se *vatrom na oltaru* označavalo Božansko dobro Gospodove Božanske ljubavi (br. 5215,6314,6832,6834,6849). /4/ Da je oltar bio reprezentativ Gospoda, vidi se iz sledećih odlomaka kod Davida: *Pošlji vidjelo svoje i istinu svoju, i neka me vode, i izvedu na svetu goru tvoju i u dvorove tvoje. I onda ću pristupiti k žrtveniku (oltaru) Božijem (Psalam 43:3-4). Umivam pravdom ruke svoje, i idem oko oltara (žrtvenika) tvojega, o Jehova (Psalam 26:6).* /5/ A da je oltar bio reprezentativ Gospodovoga bogoštovanja, vidi se iz ovih odlomaka: *Sva stada cedarska (od Arabije) skupiće se k tebi; ovnovi Nabajotski biće ti na potrebu; prineseni na oltaru mom biće ugodni (primljeni), i dom slave moje proslaviću (Isa. 60:7). Odbaci Gospod oltar svoj, omrznu na svetinju svoju (Plać 2:7); gde odbaciti oltar* označava odstraniti reprezentativ Gospodovog bogoštovanja od dobra ljubavi; *omrznuti svetinju* označava ukinuti reprezentativ Gospodovog bogoštovanja od istine vere. /6/ Kod Jezikilja: *Oltari će se vaši raskopati i opustjeti; i pobacaću kosti vaše oko oltara vaših; i gadni bogovi vaši izlomiće se, i više ih ne će biti (Jez. 6:5.6); raskopati, opustjeti, i pobacati* označava da će tako biti sa reprezentativom bogoštovanja. Kod Isaije: *Za to će se tijekom očistiti bezakonje Jakovljevo, kad se sve kamenje oltarno razmetne (ISA. 27:9); gde kamenje oltarno koje će se razmetnuti* označava sve istine bogoštovanja. /7/ Ponovo: *U to će vrijeme čovjek pogledati na tvorca svojega, i oči njegove gledaće na sveca Izrailjeva; a on će pogledati na oltare, djelo ruku svojih, niti će gledati na ono što su načinili prsti njegovi (Isa. 17:7-8); gde oltari koji su djelo ruku njegovih i i koje su načinili prsti njegovi* označavaju bogoštovanje od svoga vlastitoga razuma. /8/ Kod Osije (Ozeja): *Što umnoži oltare svoje da griješe (Ozeja 8:11); gde umnožavati oltare da griješe* označava izmišljati bezvredne stvari bogoštovanja. Kod istoga: *Trnje i čkalj rasti će na oltarima njihovijem (Ozeja 10:8); označavajući zla i obmane koji će ući i sačinjavati bogoštovanje.* (9/ Kod Isaije: *U taj će dan Jehovin oltar biti u Egiptu (Isa. 19:19); gde Jehovin oltar* označava bogoštovanje Gospoda. /10/ Pošto se oltar opisan u ovome poglavlju mogao nositi, bio je načinjen od drveta sitima, i bio je okovan mjedi; dok je oltar koji je stajao na jednome mjestu, bio načinjen od zemlje ili od neklesanoga kamenja. Oltar od zemlje bio je glavni reprezentativ Gospodovog bogoštovanja od dobra ljubavi; a oltar načinjen od neklesanoga kamenja bio je reprezentativ bogoštovanja od

dobra i istna vere (br. 8935,8940); dok je oltar ovde opisan bio reprezentativ bogoštovanja Gospoda od dobra ljubavi. Iz toga razloga bio na načinjen od drveta sitima i okovan mjedi.

9715. *Od drveta sitima.* Da ovo označava pravdu, vidi se iz značenja *drvetasitima*, što je dobro zasluge i pravde koja pripada Gospodu samome (vidi br. 9472,9486); biće rečeno šta su pravda i zasluga koje pripadaju Gospodu samome. Veruje se da Gospod ima zaslugu i pravdu, jer je ispunio sve stvari zakona, i jer je patio na krstu, pa je tako izbavio ljudsku rasu; međutim, ove se stvari ne označavaju u Reči Gospodovom pravdom i zaslugom, nego se njegovom zaslugom i pravdom označava da se on borio sam sa svim paklovima, i potčinio ih, i na taj način doveo u red sve stvari u paklovima, a u isto vreme i sve stvari u nebima. Jer kod svakoga čoveka postoje duhovi iz pakla, a isto tako i anđeli iz nba; bez ovih ne može čovek da živi; i da paklovi nisu bili potčinjeni od Gospoda, i neba dovedena opet u red, nijedan čovek se ne bi mogao spasiti. /2/ Ovo se moglo postići samo preko njegovog ljudskog; to jest, kroz borbe s paklovima od njegovog ljudskog. A pošto je to Gospod činio od svoje moći, stoga sam, zato samo Gospodu pripada zasluga i pravda; pa je stoga on i dalje taj koji sam pobeđuje paklove kod čoveka; jer onaj ko ih jednom pokori, pokorava ih za uvek. Stoga apsolutno ništa od pravde i zasluge ne pripada čoveku; nego mu se zaluga i pravda pripisuje kada priznaje da je sve to ništa od njega samoga, nego da je od Gospoda. Iz ovoga proizlazi to da samo Gospod preporuča čovejka; jer preporučiti čoveka, to je odagnati paklove od njega, stoga zla i obamne koje su od paklova, i usaditi nebo umesto njih; to jest, dobra ljubavi i istine vere, jer ove sačinjavaju nebo. Osim toga, neprestanim borbama s paklovima, Gospod je proslavio svoje ljudsko, to jest, učinio ga Božanskim; jer kao što se čovek preporuča preko borbi koje su iskušenja, tako se Gospod proslavio kroz borbe koje su bile iskušenja. Sledstveno, glorifikacija Gospodovog ljudskog njegovom vlastitom moći, to je zasluga i pravda; jer je preko toga čovek spasen, jer kroz to Gospod drži sve paklove u pokornosti za uvek. /3/ Da je ovako, vidi se iz odlomaka u Reči gde se govori o Gospodovoj zaslugi i pravdi; kao kod Isaije: *Ko je ono što ide iz Edoma, iz Bozre, u crvenijem haljinama? krasno odjeven, koračajući u veličini slave svoje? Ja sam koji govorim pravdu i vrijedan sam spasti, Za što ti je crveno odijelo a haljine ti kao u onoga koji gazi u kaci?*

Gazih sam u kaci, i niko između naroda ne bješe sa mnom; ali ih izgazih u gnjevu svom i potlačih i ljutini svojoj; i krv njihova popraska mi haljinu i iskaljah sve odijelo svoje. Jer je dan od osvete u srcu mom, i dođe godina da se moji iskupe. Pogledah, i nikoga ne bješe da pomogne, i začudih se što nikoga ne bješe da podupre, ali me desnica moja izbavi i jarost moja poduprije me. I izgazih narode u gnjevu svome, i opojih ih jarošću svojom, i prolih na zemlju krv njihovu. Pominjaću dobrotu Gospodovu hvalu Gospodovu za sve što nam je učinio Gospod, i mnoštvo dobra što je učinio domu Izrailjevu po milosti svojoj i po velikoj dobroti svojoj. Jer reče: doista su moj narod, sinovi koji ne će iznevjeriti. I bi im spasitelj. (Isa. 63;1-18) da se ove stvari govore o Gospodu, poznato je; njegove borbe s paklovima bile su opisane njegovim haljinama poprskanim krvlju, i njegovim haljinama koje su bile crvene, njegovim haljinama kao u onoga koji gazi u kaci, kao i danima osvete. Njegove pobjede i potčinjavanja paklova opisuju se sagazeći ih u gnjevu, i obarajući njihovu pobjedu na zemlju. Da je ovo sve Gospod izveo svojom vlastitom moći, opisuje se sa gazeći u kaci sam, i sa niko ne bješe sa njim, i gledanjem okolo, a nikoga da pomogne, kao i sa mišica moja donesi mi izbavljenje. Da je kroz ovo došlo spasenje, opisuje se sa koračajući u veličini slave svoje, kao i danima otkupa, i tako postajući spasitelj. /4/ Da sve ove stvari pripadaju pravdi, vidi se još jasnije u drugim odlomcima kod istoga proroka: *I vidje gdje nema čovjeka, i začudi se što nema posrednika; za to učini u spasenje mišica njegova, i pravda njegova poduprije ga. Jer se obuče u pravdu kao u oklop, i šljem spasenja metnu na glavu; odjede se osvetom kao odijelom, i ogrte se revnošću kao plaštem (Isa. 59:16-17). A spasenje moje će ostati do vijeka, i pravde moje ne će nestati (Isa. 51:6); mišica njegova učini sčpasenje za njega, na koju će se pouzdati označava njegovu vlastitu moć, kojom je potčinio paklove (da mišica označava moć, vidi br. 4932,7205). Iz ovoga je jasno šta je označeno sa pravda i zasluga pripadaju Gospodu samome. /5/ Na isti način u drugim odlomcima: *Ko je podigao pravdu s istoka? ko je dozvao da ide za njim ustopice? ko joj je pokorio narode i dao joj vlast nad carevima? (Isa. 41:2). Približih pravdu moju, nije daleko, i spasenje moje ne će odocniti (Isa. 46:13). Jehova me obuče u haljine spasenja i plaštem pravde ogrte me (Isa. 61:10). Usta će moja kazivati pravdu tvoju, svaki dan dobročinstva tvoja, jer im ne znam broja. Ući ću u silu Jehove Gospoda, i slaviću samo tvoju pravdu (Psalam 71: 15.1,6, 18-19,24). Gle, idu dani, govori Gospod, u koje ću podignuti Davidu**

*klicu pravednu, koja će carovati i biti srećna i činiti sud i pravdu na zemlji. U te dane spašće se Juda, i Izrailj stanovaće u miru, i ovo mu je ime kojim će se zviti: Jehova pravda naša. (Jer. 23:5-6); 33:15-16). Sedamdeset je nedjelja određeno tome narodu i tvome gradu svetome da se svrši prijestup i nestane grijeha i da se dovede pravda vječna (Danilo 9;24). /6/ Da su potčinjavanje paklova, dovođenje u red od Gospoda, slava njegovog ljudskog, i spasenje koje sledi za čoveka koji prima Gospoda u ljubavi i u veri, da je to pravda i zasluga koja pripada Gospodu samome, može se videti iz odlomaka koji su gore navedeni. Ali ovo ne može shvatiti onaj ko nije svestan da kod čoveka ima duhova iz pakla, i da od njih on ima zla i obmane; i da ima kod njega anđela iz neba, i da od njih ima dobra i istine; i da je na taj način čovekov život povezan s paklovima, a na drugoj strani s nebima, to jest, preko neba sa Gospodom; i da se stoga čovek ne može spasiti ako se paklovi ne potčine, a neba ne dovedu u red, i da se tako sve stvari potčine Gospodu. /7/ Iz ovoga svega se može videti zašto je (kao što je rečeno gore, br. 9486) dobro Gospodove zasluge jedino dobro koje vlada u nebima; jer ovo dobro zaluge čak i sada nastavlja da potčinjava paklove, i tako štiti verne. Ovo dobro je dobro Gospodove ljubavi; jer on se borio od Božanske ljubavi i pobedio svet. Od Božanske moći u ljudskom on je stekao moć za uvek, i on se bori i pobeđuje za nebo i za crkvu; i tako za celu ljudsku rasu, koju time spasava. To je dobro zasluge, koje se naziva *pravdom*, jer to pripada pravdi da se obuzdavaju paklovi koji nastoje da razore ljudsku rasu; i da spasi dobre i verne. (O borbama ili iskušenjima Gospoda dok je bio u svetu, vidi br. 1663,1668,8273,8969.)*

9716. *Pet lakata u dužinu, i pet lakata u širinu.* Da ovo označava podjednaka od dobra kao i od istine, vidi se iz značenja *pet*, što je podjednako; jer kada su dve stvari slične, kao u slučaju dužine i širine, tada je podjednako (jednako). Dužina i širina oltara bile su pet lakata, jer *pet* označava isto što i *deset, stotinu, i hiljadu*, i ovim se brojevima označava mnogo, sve, i potpuno; a u najvišem smislu koji govori o Gospodu, ono što je beskrajno; stoga je takvo značenje i broja *pet*; jer složeni brojevi označavaju slično prostim brojevima od kojih su sastavljeni, a stoga prosti brojevi označavaju slično njihovim složenim brojevima (br. 5291,5708,7973). (Da *deset, stotinu, i hiljadu* označavaju mnogo, sve i potpuno, vidi br. 2636,3107,4400,8715; isto tako *pet*, br. 5708, 5956,9102; i da *hiljadu*, kada

se kaže za Božansko, označava ono što je beskonačno, br. 2575). I iz značenja *dužine*, što je dobro (br. 1613,9487); i iz značenja *širine*, što je istina (br. 1613,3433-3434.4482,9487). Iz ovoga se vidi da se sa *pet lakata u dužinu, ipet lakata u širinu* označava jednako od dobra i od istine. Kaže se *jednako od dobra i od istine*, kad je istina od dobra, a dobro od istine; i kad dobro i istina deluju kao jedno, i oblikuju brak, kao što je u nebu od Gospoda. Ovo se može ilustrovati razumom i voljom u čoveku; kad razum deluje kao jedno s voljom, to jest, kada čovek opaža istinu da je od dobra, i dobro da je od istine, tada on prima jednako od dobra i od istine. Osim toga, razumu je dodeljeno da opaža istinu od dobra, a volji da opaža dobro od istine.

9717. *Oltar da bude četverouglast.* Da ovo označava što je pravedno, vidi se iz značenja *četverouglasto*, što je pravedno (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *oltara*, što je reprezentativ Gospoda, i njegovog bogoštovanja. Za bogoštovanje se kaže da je *pravedno*, kada su dobro i istina koji su u tome, od Gospoda, a ne od čoveka, jer ono što je pravedno, to je samo od Gospoda (vidi br. 9263). Da *četverougaono* označava pravedno, ima poreklo u reprezentativima u drugom životu. Tamo, dobra su pretstavljena okruglim, a dobra spoljašnjeg čovekam koja se nazivaju *pravednim*, pretstavljaju se četverouglasto; ali istine i ono što je pravopretstavlja se linearno i trouglasto. Zbog ovoga se kaže da se sa *četverouglasto* označava ono što je pravedno, kao i *kadionim oltarom četverouglastim* (Izlazak 30:2), i *napsnjakom sudskim* da bude četverouglast i dvostruk (Izlazak 28:16), kao i *novim Jerusalimom* koji je četverougaon (Otkr. 21:16). *Novi Jerusalim* ovde označava Gospodovu novu crkvu koja dolazi posle sadašnje crkve; njeno spoljašnje dobro, a to je ono što je pravedno, označeno je *četverougaonikom*.

9718. *A visina da mu bude tri lakta.* Da ovo označava potpuno u pogledu stepena, vidi se iz značenja *atri*, što je potpuno (vidi br. 4495,7715,9488,9489); i iz značenja *visine*, što su stepeni u odnosu na dobro (br. 9489).

9719. *I načini mu rogove.* Da ovo označava moć, vidi se iz značenja *rogova*, što je moć istine od dobra (vidi br. 2832,90819).

9720. *Na četiri ugla.* Da ovo označava potpunu moć, vidi se iz značenja *četiri*, što je povezanost (br. 9601,9674); i iz značenja *uglova*, što je stabilnost i snaga (br. 9494), kao i sve stvari istine od dobra (vidi br. 2832,9081).

9721. *Iz njega da izlaze rogovi.* Da ovo označava da će moć biti od dobra, vidi se iz značenja *oltara*, iz koje su trebali da izlaze rogovi, što je reprezentativ Gospoda i njegovog bogoštovanja od dobra ljubavi (vidi br. 9714); i iz značenja *rogova*, što je moć (br. 9719). Iz ovoga se vidi da se *rogovima iz njega* označava da će moć biti od dobra. (Da je u duhovnom svetu sva moć od dobra kroz istinu, vidi br. 6344,6423,9643.)

9722. *I okovaćeš ga u mjedi.* Da ovo označava reprezentativ dobra, vidi se iz značenjem *medij*, što je prirodno ili spoljašnje dobro (vidi br. 425,1551). Da je okivanje ili stavljanje mjedi reprezentativ ovoga dobra, jasno je.

9723. *I načinićeš mu lonce za pepeo.* Da ovo označava ono što treba ukloniti posle upotrebe, vidi se iz značenja *lonaca* koji treba da uklone pepeo, što su stvari pomoću kojih se uklanja posle upotrebe. Jer *pepeo* označava takve stvari u čovekovoj prirodnoj ili spoljašnjoj memoriji, koje ostaju posle upotrebe, i koje treba ukloniti da ne bi sprečavale da druge stvari zauzmu njihovo mesto, pomoću kojih će opet biti upotrebe. *Lonci* označavaju takve stvari koje izvode uklanjanje, jer se pomoću njih odstranjuje pepeo. Da bi se znalo šta je označeno *pepelom* koji ostaje na oltaru posle žrtava paljenica ili prinosa, prvo će se reći kakav je slučaj sa stvarima kod čoveka posle upotrebe. Od svog detinjstva pa sve do kraja njegovog života u svetu, čovek se usavršava u pogledu inteligencije i mudrosti; a ako je sve u redu s njim, tada /se usavrševa/ i u veri i u ljubavi. Sećanja-znanja uglavnom služe ovoj svrsi. Ova se znanja upijaju preko slušanja, gledanja, i čitanja, i pohranjuju se u spoljašnjoj ili prirodnoj memoriji. Ona služe unutrašnjem vidu ili razumevanju kao plan (podloga) za predmete, između kojih on bira i vadi takve stvari koje unapređuju mudrost. Jer pomoću svoga svetla, koje je iz neba, unutrašnji vidi ili razum gleda na tu podlogu, to jest, na tu memoriju, koja je ispod njega; i iz mnogi raznih stvari koje su tamo, bira i izdvaja one koje se slažu s njegovom ljubavi. Ove on poziva otamo, i sprema ih u svoju memoriju, koja je unutrašnja memorija (o kojoj u br. 2469-2494). Iz ovoga je život unutrašnjeg

čoveka i njegova inteligencija i mudrost. Isti je slučaj sa stvarima koje pripadaju duhovnoj inteligenciji i mudrosti, a koje pripadaju veri i ljubavi. Sećanja-znanja, to jest, sećanja-znanja iz Reči, ili iz doktrine crkve, koja se nazivaju poznavanjima istine i dobra, su na sličan način od koristi za usađivanje u unutrašnjem čoveku ovih stvari duhovne inteligencije i mudrosti. Kada se ova znanja pohrane u memoriji spoljašnjeg čoveka, ona su na sličan način od koristi kao predmeti vida unutrašnjeg čoveka koji vidi od svetlosti neba, i iz njih bira i uzima takve stvari koje se slažu s njegovom ljubavi; jer unutrašnji čovek vidi samo ove u spoljašnjem čoveku. Jer stvari koje čovek voli, on ih vidi u svetlosti, dok stvari koje ne voli, vidi u senci; potonje odbacuje, a prethodne bira./2/ Iz ovoga svega se može videti kakav je slučaj s istinama vere i s dobrima ljubavi kod čoveka koji se nanovo rađa; naime, da dobro ljubavi sebi bira pogodne istine vere, i preko njih postaje savršenije, i tako dobro ljubavi dolazi na prvo mesto, a istina vere na drugo, kao što je često ranije pokazano (br. 3325,3494,3539,3548,6272-6273). Kad sećanja-znanja, ili znanja dobra i istine, koja su u memoriji spoljašnjeg čoveka, ispunila ovaj zadatak, ona se gube iz memorije. Ona se ponašaju kao one stvari pouke koje su služile čoveku od detinjstva da bi živeo kao moralan čovek i dobar građanin; kada ova /sećanja znanja/ izvrše svoj zadatak, a čovek je kroz to stekao takav život, ona se izgube iz sećanja, i ostaju samo kao nešto što se radi ili koristi. Na ovaj način čovek uči da govori, da razmišlja, da prosuđuje, da vodi moralan život, i da se ponaša pristojno; jednom rečju, on uči jezike, dobre manire, i postaje inteligentan i mudar. /3/ Sećanja-znanja koja su služila ovim svrhama označena su *pepelom koji trebada se odstrani*; a znanja istine i dobra, preko kojih je čovek stekao duhovni život, kada posluže svojoj svrsi, to jest, kad postanu deo života, isto se tako označavaju *pepelom koji treba ukloniti s oltara*. A kada se ukloni, on se prvo stavlja blizu oltara, a posle se iznosi van okola /tabora) na neko čisto mesto. U međuvremenu vatra i dalje gori na oltaru kako bi se koristila za novu ponudu ili žrtvu, po postupku koji je Mojsije opisao u Knjizi Levitskoj: *Sveštenik će držati žrtvu paljenicu na ognju na oltaru cijelu noć do jutra. I oganj na oltaru neka gori jednako. Svećenik neka obuče svoju haljinu lanenu, i gaće lanene neka obuče na tijelo svoje, i neka zgrne pepeo kad oganj spali na oltaru žrtvu paljenicu, i neka je izruči kod oltara. Po tom neka svuče haljine svoje, i obuče druge haljine, i neka iznese pepeo iz okola na čisto mjesto. A oganj što je na oltaru*

neka gori na njemu, neka se ne gasi, nego neka sveštenik loži na oganj drva svako jutro, i neka namješta na njega žrtvu paljenicu, i neka pali na njemu salo od žrtava zahvalnih. Oganj neka jednako gori na oltaru, neka se ne gasi. (Levitska 6:9-13); sve ove pojedinosti sadrženebeske tajne, i označavaju Božanske stvari Gospodovog bogoštovanja od dobra ljubavi; šta *pepeo* posebno označava, bilo je gore rečeno. Da je nešto nebesko označeno pepelom na oltaru, može da vidi svako ko razmisli, kao kad sveštenik uzima pepeo s oltara, kad oblači lanenu haljinu i lanene gaće, a posle drugu odeću kada iznosi pepeo van okola, i stavlja ga na čisto mesto. Ništa u Reči nije bezvredno, ni jedna jedina reč, a tako ni najmanja okolnost ovoga postupka. /4/Iz svega se ovoga može u izvesnoj meri videti šta je označeno *pepelom odcrvene junice koja je spaljena*, pomoću kojega se pravila voda odvajanja i očišćenja, o čemu čitamo u Brojevima 19:2-10,17; i šta je označeno pepelom u obrnutom smislu, naime, a to je ono što je osuđeno (prokleta) da ostane posle spaljivanja na vatri ljubavi prema sebi. Ovo je označeno *pepelom koji se nosi naglavi*, i u kojemu su se valjali kada su plakali zbog svojih grehova (Jer. 6;26; Jez. 27:30; Jona 3:6).

9724. *I lopatice i kotliće i viljuške i kliješta.* Da ovo označava sećanja-znanja kao sadržateljei koja su korisna za svaku upotrebu, vidi se iz značenja *posuda* u opšte, što su stvari spoljašnje memorije; to jest, sećanja-znanja (vidi br. 3068-3069); i, u svetim stvarima, što su poznanja dobra i istine, koja su sredstva preko kojih se bogoštuje Gospod (vidi br. 9544). Takvo isto je i značenje posuda ukojma se služilo kod oltara; a svaka posuda tamo mora da označava sećanje-znanje za posebnu svrhu; na taj način sve posude gtagamo označavaju sećanja-znanja koja služe za svaku svrhu.

9725. *Sve mu posuđe načini od mjedi.* Da ovo označava sve stvari od dobra, vidi se iz značenja *posuda*, što su sećanja-znanja (o kojima upravo gore, br. 9724), ovde sva takva znanja, jer se kaže, *sve posuđe*; i iz značenja *mjedi*, što je spoljašnje ili prirodno dobro (vidi br. 425,1551).

9726. *I načini mu rešetku od mjedi kao mrežu.* Da ovo označava čulno, koje je poslednje, vidi se iz značenja *rešetke kao mreže*, što je čulno znanje, stoga ono što je poslednje života kod čoveka; i pošto označava poslednje, zbog toga je

postavljeno oko oltara. Ovo je čulno bilo označeno *rešetkom*, jer na prvome mestu ono kao da je sijalo i odvajalo stvari koje ulaze u čoveka i koje se pretstavljaju razumu i volji, stoga istinama i dobrima. Ako je čulno od dobra, ono prima samo dobra i istine koje su od dobra, a odbacuje zla i obmane koje su od zla; jer je čulno samo ono što opaža i što je osetljivo na stvari razuma i volje u krajnjm stvarima, jer se oblikuje u skladu s njihovim osećanjima. Njegova se priroda može ilustrovati mnogim stvarima u telu; jer svuda u krajnjim delovima tela postoje mrežaste forme, i one kao da su cedila ili rešetke, koje siju stvari koje teku iz sveta, prihvatajući, ako žele, one stvari koje odgovaraju, a odbacujući, zbog odbojnosti, one koje ne prijaju (ne odgovaraju). Takvih izvanrednih formi ima u stomaku, koje u skladu sa željama, i radi neke svrhe, primaju u krv ono što je pogodno za mleč (chyle, mlečni sok), a odbacuju ono što je nepogodno, u skladu sa odvratnošću koja se oseća prema škodljivim stvarima. Slučaj je takav i sa čulnim (stvarima), koje su poslednje u čovekovom životu. Ali je kod čoveka ovo potopuno razrušeno, jer je stoji najbliže svetu, pa je stoga poslednje koje se preporađa, a danas se malo ko preporađa do ovoga /do poslednjega/; a šta je posledica ovoga u prirodi ovoga čulnoga kod takvih osoba, može se videti iz onoga što je već pokazano o tome (vidi br. 4009,5077,9212.9216). Stoga Gopsod podiže čoveka od ovoga čulnog prema više unutrašnjim stvarima, kako bi ovaj video i prihvatio istine vere, i dobra ljubavi. Ali čulno koje je označeno *rešetkom kao mrežom kodoltara* je čulno Gospodovog Božanskog ljudskog; jer oltar je reprezentativ Gospoda, i njegovog bogoštovanja od dobra ljubavi (br. 9714).

9727. *Od mjedi.* Da ovo označava da je i ovo od dobra, vidi se iz značenja *mjedi*, što je spoljašnje ili prirodno dobro (vidi br. 425,1551). Pošto se *rešetkom kaomrežom* pored oltara označava čulno Gospodovg Božanskog ljudskog (br. 9726), stoga je ovde označeno je Božansko dobro njegove Božanske ljubavi. Sve stvari Gospodovog Božanskog ljudskog su od ove ljubavi.

9728. *I načini u rešetke četiri biočuga od mjedi.* Da ovo označava sfere dobra kroz koje postoji povezivanje, vidi se iz značenja *rešetke*, što je poslednje života koje korespondira unutrašnjem životu, koji je život razuma i volje (o čemu gore, br. 9726); iz značenja *četiri*, što je povezanost (vidi br. 1686,8877,9601,9674); iz

značenja *biočuga (prstenova)*, što je sfera Božanskog dobra i istine kroz koju se povezuje (br. 9498,9501); i iz značenja *mjedi*, što je dobro (br. 9727).

9729. *Na četiri ugla (kraja) njezina.* Da ovo označava svuda, vidi se iz značenja *četiri ugla (kraja)*, što je svuda (vidi br. 9666).

9730. *I metni je ispod oltara naokolo.* Da se ovima označava ovo u poslednjim (stvarima), vidi se iz značenja *rešetke kao mreže* koju je trebalo postaviti ispod oltara, što je čulno (o čemu gore, br. 9726); iz značenja *naokolo*, kada se kaže za čulno, što je poslednje (da je spoljašnje čulno poslednje života kod čoveka, vidi br. 9726); i iz značenja *ispod*, što je izvana, jer se višim stvarima označavaju unutrašnje stvari, a nižim stvarima se označavaju spoljašnje (br. 6952,6954,7814-7821,8604); stoga se sa *iznad ili odozgo* označava unutra; a *s ispod i nadole*, označava se izvana. Spoljašnjim čulnim se ne označava čulo samoga tela, kao njegov vid, sluh, ukus, i dodir, nego ono što je ovima najbliže; jer se čulnim čovekom naziva čovek koji misli i želi u skladu sa ovim čulima tela, i njihovim prohtevima, i koji ne gleda dalje. Onaj koji gleda dalje, i koji ispituje šta su čulne želje, i šta on sam misli o onome što potiče od čula, za njega se kaže da se uzdigao iznad čulnog, ili da se od njih povukao, i da misli na unutrašnji način. Ovo je slučaj u naše dane s onima koji su u dobru ljubavi prema bližnjem i dobru vere. Kada se ovako čini, tada je čulno mirno, i lišeno je svog aktivnog života koji ima od sveta i njegovih predmeta. Postoje kod čoveka dva usmerenja stvari u razumu i u volji; jedno je usmerenje nazvano prema svetlu, a drugo je unutra prema nebu. Kod prirodnih i čulnih ljudi usmerenje stvari razuma i volje, pa stoga i misli i osećanja, je prema svetlu; ali kod duhovnih i nebeskih ljudi usmerenje ovih stvari je prema nebu, a isti tako naizmenično i prema svetlu; šarka se usmerenja okreće prema unutra onda kada se čovek nanovo rađa, pa koliko se tada može okrenuti prema unutra, toliko ga Gospod može podignuti prema nebu ka sebi, i toliko može da se ispuni mudrošću, verom, i ljubavlju. Jer tada čovek živi u unutrašnjem čoveku, stoga u svome duhu, a spoljašnji mu je čovek potčinjen. Ali ako čovek ne dopušta da bude preporođen, tada sve njegovo unutrašnje ostaje usmereno prema svetlu, i tada je njegov život u spoljašnjem čoveku, a unutrašnji čovek mu je potčinjen. Ovo je slučaj kad spoljašnji čovek koristi umovanja koja pogoduju zlim požudama. Ovi

se ljudi nazivaju prirodnim, a oni koji ostaju u najviše spoljašnjim stvarima, natzivaju se *čulnim*; iz ovoga se može videti na šta se misli pod *čulni*.

9731. *Da bude rešetka do sredine oltara.* Da ovo označava prostiranje čulnoga, vidi se iz značenjarešetke, što je čulno (o kojemu gore, br. 9726); njegovo prostiranje je označeno sa *do sredine oltara*. Tajna kojukrije ovo prostiranje ne može se opisati kako bi se shvatila osim ako se zna da se ovo čulno koje je označeno rešetkom kao mrežom, da se ono kod čoveka prostire od glave do slabina, i tamo prestaje. Ovo je prostiranje pretstavljeno širenjem rešetke do sredine oltara; jer pretstave koje su u prirodi, odnose se na ljudsku formu, i imaju značenje u skladu s njihovim odnosom prema toj formi (br. 9496). Ali od slabina čulno se kod čoveka nastavlja i ono je sledeće prema unutra, a što je bilo pretstavljeno okivanjem mjedi oko oltara (o čemu gore, br. 9722).

9732. *Načini i poluge oltaru.* Da ovo označava moć održavanja stanja dobra, vidi se iz značenjapoluga, što je moć (vidi br. 9496): da oni označavaju moć kojom se održava stanje dobra, je stoga što su poluge pripadale oltaru; a *oltarom* je bio pretstavljen Gospod i njegovo bogoštovanje od dobra ljubavi.

9733. *Poluge od drveta sitima.* Da ovo označavadobro pravde i moć koja iz toga sledi, vidi se iz značenja *poluga*, što je moć (vdidi br. 9732); i iz značenja *drvetasitima*, što je dobro zasluge, to jest, dobro pravde (pravednosti) (br. 9472,9486). Da je ovo dobro dobro ljubavi Gospodovog Božanskog ljudskog, vidi br. 9715.

9734. *I okuj ih u mjed.* Ovo označava ono što je reprezentativ dobra (kao gore, br. 9722).

9735. *I poluge da se provuku kroz biočuge (prstenove).* Da ovo označava moć sfere Božanskog dobra, vidi se iz značenja poluga, što je moć (vidi br. 9732); i iz značenja biočuga (prstena) , što je sfera Božanskog dobra, vidi se iz značenja biočuga, što je sferaBožanskog dobra i istine kroza što je komunikacija (o kojoj gore, br. 9728).

9736. *Da budu poluge s dvije strane oltaru.* Da ovo označava moć dobra od koje je istina, i istina od dobra, vidi se iz značenja *poluga*, što je moć (kao upravo gore); i

iz značenjas *dvije strane*, što je dobro od kojega je istina, i istina od koje je dobro; stoga /od čega je/ brakdobra s istinom i istine s dobrom. Razlog za ovo je to što se stvari na desnoj strani čoveka odnose na dobro od kojega je istina, a stvari koje su na levoj strani, odnose se na istinu od dobra (vidi br. 9604); i da se povezivanjem ovih dveju /stvari/ označava brak dobra i istine (br. 9495). Stoga su iste stvari označene *stranama oltara*, gde su bile poluge; jer svi reprezentativi u prirodi odnose se na ljudsku formu, i imaju značenje u skladu s njihovim odnosom prema toj formi (br. 9496).

9737. *Kad se nosi.* Da ovo označava nastajanje i opstojanje, vidi se iz značenja *nositi*, što je držati u stanju dobra i istine, stoga nastajati i opstojati (vidi br. 8500). Isto je označeno *nošenjem* i kod Isaije: *Slušajte me, dome Jakovljevi i svi koji ste ostali od doma Izrailjeva, koje nosim od utrobe, koje držim od rođenja. I do starosti vaše ja ću biti isti, i ja ću vs nositi do sijeda vijeka; ja sam stvorio i ja ću nositi, ja ću vas podnositi i ja ću izbaviti (Isa. 45:3-4):stvoriti* označava nastati (roditi se); *nositi*, da može opstojati ; a *podnositi*, da može opstojati neprekidno.

9738. *Da budu šuplje daske unutra načinićeš ih.* Da ovo označava primenjivanje, vidi se iz značenja *šupljih dasaka* kada se kaže o oltaru na kojemu su sagorevane žrtve paljenice i salo od žrtava, što je primenjivanje; jer se time oltar primenjivao (koristio) u ovu svrhu. Sledstveno, to je označavalo i primenu u odnosu na druge stvari koje pripadaju Gospodovom bogoštovanju od dobra ljubavi, koje su pretstavljene oltarom, i žrtvama paljenicama i ponudama na njemu (vidi br. 9714).

9739. *Kao što ti je pokazano na gori, tako neka načine.* Da ovo označava od korespondencije Božanskih stvari u nebu, vidi se iz značenja *kao što je pokazano na gori*, što je forma koja korespondira Božanskim stvarima u nebu; jer *Gora Sinajska* označava nebo (vidi br. 8805,9420); a forme koje se vide u nebu, korespondiraju potpuno Božanskim nebeskim i Božanskim duhovnim stvarima samim koje pripadaju dobru i istini. Dase ove stvare pokazuju vidljivim pred unutrašnjim vidom anđela i duhova, može se videti iz onoga što je do sada rečeno i pokazano o reprezentaciji nebeskih stvari u prirodnim formama (br. 1619,1971,1980,1981,9576,9577). Božanske stvari kojima korespondira oltar su one koje su do sada opisivane.

9740. Stihovi 9-19. *9. I načinićeš trijem šatoru na južnoj strani; zavjesi trijema da budu od tankoga platna uzvedenoga (izvezenoga), sto lakata u dužinu na jednoj strani.10. I dvadeset stupova i pod njih dvadeset stopica (podmetača) od mjedi, na stupovima kuke i pasovi njihovi od srebra.12. A širina će trijemu imati sa zapadne (morske) strane zavjese od pedeset lakata, deset stupova za njih i deset stopica od njih.13. A na prednjoj strani prema istoku biće trijem širok pedeset lakata.14. I od pedeset lakata neka budu zavjesi na jednoj strani, i za njih tri stupa i tri stopice pod njih.15. I na drugoj strani zavjesi od petnaest lakata, i tri stupa za njih i tri stopice pod njih.16. A na vratima od trijema zavjes od dvadeset lakata od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen, i četiri stup za nj, i i pod njih četiri stopice.17. Svi stupove i trijemu u naokola da budu opasani srebrom, kuke da im budu srebrne a stopice od mjedi.18. U dužinu će trijem imati sto lakata, u širinu pedeset svuda, a u visinu pet lakata, da bude od tankoga platna uzvedenoga, a stopice od mjedi.19. Sve posuđe u šatoru za svaku službu, i sve kolje u njemu i sve kolje u trijemu da bude od mjedi.*

9. I načinićeš trijem šatoru, označava posljednje nebo; na južnoj strani, označava da je ono u svetlosti istine; zavjesi trijema, označava istine ovoga neba; da budu od tankoga platna uzvedenoga, označava od razuma; sto lakata u dužinu, označava ispunjenodobrom od Gospoda; na jednoj strani (uglu), označava gde je istina u svetlosti; 10. I dvadeset stupova, označavadobra od istina koja potpunopodržavaju; i pod njih dvadeset stopica (podmetača) od mjedi, označava istine oddobra koje isto tako potpuno podržavaju; na stupovima kuke i pasovi njihovi od srebra, označava načine povezivanja preko istine; 12. A širina će trijemu imati sa zapadne (morske) strane, označava gde je dobro od istine u zatamnjenju; zavjese od pedeset lakata, označava istine dovoljne da se koriste; deset stupova za njih i deset stopica od njih, označava dobra koja podržavaju i njihove istine koje su dovoljne da se koriste;13. A na prednjoj strani prema istoku, označava stanjeistine ovoga neba gde su dobra; biće trijem širok pedeset lakata, označava stanjeistine ovoga neba, gde su istine;14. I od pedeset lakata, označava dovoljno zasvrh (za upotrebu); neka budu zavjesi na jednoj strani, i za njih tri stupa i tri stopice pod njih, označava dobra i njihove istine koje potpuno podržavaju, 15. I na drugoj strani zavjesi od petnaest lakata, označava istine u svetlosti; i tri stupa za njih i tri stopice pod njih, označava slične stvari gde su istine u tami;.16. A na

vratima od trijema zavjes, označava uvođenje u nebo i stražu da mogu ući samooni koji su pripremljeni; od dvadeset lakata, označava do punine; od porfire i od skrleta i od crvca i od tankoga platna, označava dobra ljubavi prema bližnjem ivere; uzvedenoga, vezeno, označava koji su među sećanjima-znanjima, i četiri stupa za nj, i pod njih četiri stopice, označava dobra i njihove istine koje podržavaju povezvanje¹⁷. Svi stupovii trijemu u naokolo, označava svo dobro koje podržava nebo, da budu opasani srebrom, označava sve načine povezivanja preko istine, kuke da im budu srebrne a stopice od mjedi, označava podršku od diobra, 18. U dužinu će trijem imati sto lakata, označava ovoga neba do punine, u širinu pedeset svuda, označava istinu koliko je dovoljno, a u visinu pet lakata, označava stepene dobra i istine, kao i koliko je dovoljno, da bude od tankoga platna uzvedenoga, označava od razuma, a stopice od mjedi, označava podršku svih stvari pomoću dobra, 19. Sve posuđe u šatoru za svaku službu, označava sećanja-istine i dobra koja pripadaju spoljašnjem čoveku, i sve kolje u njemu i sve kolje u trijemu da bude od mjedi, označava sve stvari koje povezuju i jačaju svako nebo, srednje i poslednje, pomoću dobra.

9741. *I načinićeš trijem šatoru.* Da ovo označava poslednje nebo, vidi se iz značenja *trijema šatora*, što je spoljašnje neba, stoga poslednje nebo. Jer postoje tri neba – najdublje, srednje, i poslednje; najdublje nebo bilo je pretstavljeno najdubljim delom šatora, gde je bio kovčeg svedočanstva; srednje nebo, šatorom izvan (iza) zavesa; a poslednje nebo *tremom*, o kome se sada govori. Ovo se nebo naziva *tremom*, jer su u njemu oni koji su u dobru vere, a još nisu u ljubavi prema bližnjem; oni koji su u ljubavi prema bližnjem, ti su u srednjem nebu. Oni koji su u poslednjem nebu, koje se naziva *tremom*, nazivaju se *anđeoskim duhovima*; oni koji su u srednjem nebu, nazivaju se *duhovnim anđelima*; a oni koji su u najdubljem nebu, ti se nazivaju *nebeskim anđelima*./2/ Osim toga, samo dobro vere, koje je dobro poslednjeg neba, je trem, jer se preko njega čovek uvodi u dobro ljubavi prema bližnjem, koje je dobro srednjega neba. Ali neka se zna da dobro kod čoveka čini njegovo nebo, i da je njegovo nebo onakvo kakvo je njegovo dobro. Postoje tri dobra koja slede jedno iza drugoga: dobro ver, kao što je rečeno, sačinjava poslednje ili prvo nebo; dobro ljubavi prema bližnjem sačinjava srednje ili drugo nebo; a dobro ljubavi prema Gospodu sačinjava

najdublje ili treće nebo./3/ Nešto je biti rečeno kako bi se bolje upoznao slučaja sa nebima. Neba se razlikuju u dva carstva; a u svakome od ovih carstava postoji jedno unutrašnje i jedno spoljašnje; u unutrašnjem ili nebeskom carstvu su oni koji su u dobroj ljubavi prema Gospodu, a u spoljašnjem su oni koji su u dobroj uzajamnoj ljubavi; ali u unutrašnjem duhovnog carstva su oni koji su u ljubavi prema bližnjem, dok su u njegovom spoljašnjem oni koji su u dobroj veri (vidi br. 9680). Spoljašnje oba carstva je ono što se naziva poslednjim ili prvim nebom, i to je bilo predstavljeno tremom. To je bio razlog da je trem oko šatora bio dvostruk, vanjski i unutarnji, vanjski trem označava one koji su u spoljašnjim stvarima duhovnog carstva, dok su u unutarnjem tremu oni koji su u spoljašnjim stvarima nebeskog carstva. /4/ O ova dva trena na hramu u Jerusalmu, vidi Prvu knjigu o Carevima 6:3,36; 2. o Carevima 21:5. Što e tiče vanjskog trena novoga hrama, vidi kod Jezikilja 40:17,31,34; 42:1-20; a u pogledu unutarnjeg trena tamo, Jezikilja 40: 23,32,44;42:3; 43:5. Iz ovoga se vidi da dobro vere čini poslednje nebo koje je bilo predstavljeno vanjskim tremom hrama, i da dobro uzajamne ljubavi, koje čini slednje nebo, bilo je predstavljeno unutarnjim tremom. Oni koji su u dobroj uzajamnoj ljubavi, ti su u osećanju dobra radi samoga dobra; ali oni koji su u dobroj veri, ti su u osećanju istine radi istine; jer dobro vlada u nebeskom carstvu, dok istina vlada u duhovnom carstvu. /5/ Da se poslednje nebo označava tremovima, vidi se iz odlomaka u Reči gde se ovi pominju, kao kod Jezikilja: *I slava Jehovina podiže se s herubima na prag od doma, i napuni se dom oblaka, a trijem se napuni slave Jehovine. I lupu krila u herubima čušaše se do spoljašnjega trijemakao glas Boga svemogućega kada govori (Jez. 10:3-5)*. Pošto je trem bio pretstava poslednjeg neba, stoga je je bio ispunjen oblakom i blistavilom slave Jehovine, kao i sam dom; jer *oblak i slava* označavaju Božansku istinu (da *oblak* označava ovo, vidi br. 5922,6343,6752,8196,8443; a tako istzo i *slava*, br. 267,8427,9429); *lupa (glas) krila* označava istinu vere od dobra (br. 8764,9514)./6/ Ponovo: *I podiže me duh i odvede me u unutrašnji trijem; i gle, dom bijaše pun slave Jehovine. I čuh gdje mi progovori iz doma, i čovjek stajaše kod mene. I reče mi: sine čovječiji, ovo je mjesto prijestola mojega i mjesto stopa nogu mojih, gde ću nastavati usred sinova Izrailjevih do vijeka (Jez. 43: 5-7)*; ovde se hram zajedno s tremom naziva *mjestom prijestola Jehovinog*, i *mjestom stopala nogu njegovijeh*, jer hram zajedno sa tremom predstavlja nebo; *prijestolJehovin*

označava duhovno nebo (br. 5313,8625), dok *mjesto stopala nogunjegovijeh* označava poslednje nebo. /7/ Poslednje nebo je označeno *tremom i tremovima* i u sledećim odlomcima. Kod Davida: *Blago onome koga izbiraš da živi u dvoru (dvorištu, tremu) tvojemu! Nasitićemo se dobrom doma tvojega, svetinje crkve tvoje (Psalam, 65:4). Dajte Jehovi slavu prema imenu njegovu. Nosite dare i idite u dvore njegove (Psalam 96:4). Hvalite ime Jehovino, koji stojite u domu Jehovinom, u dvorima doma Boga našega (Psalam 135:1,2) Koji ga žanju, oni će ga jesti i hvaliti Jehovu, i koji ga беру oni će piti u trijemovima svetinje moje (Isa. 62:9).* U ovom se odlomcima *tremovima* označavaju poslednja neba, jer se unutrašnja neba nazivaju *domom Jehovinom i hramom njegovim* (br. 3720). /8/ Kod Jovana: 2); *I dade mi se trska kao palica, govoreći: ustani i izmjeri crkvu Božiju i oltar, i one što se klanjaju u njoj, a portu (trem) što je izvan crkve, izbaci je napolje, niti je mjeri, jer je dana neznabošcima; i grad sveti gaziće četrdeset i dva mjeseca (Otkr. 11:1-2) hram, i oltar, i koji se klanjaju u njemu označavaju crkvu i bogoštovanje crkve; porta (trem) izvan crkve označava dobro uzajamne ljubav (kao što je pre rečeno); neznabošci kojima je dano da gaze sveti grad četrdeset i dva mjeseca označavaju zla ljubavi prema sebi i ljubavi prema svetu, koje razaraju crkvu (br.6306); četrdeset i dva mjeseca označavaju slično onome što je označeno sa šest nedelja, a šest nedelja ono što je označeno sa šest dana nedelje, jer šest pomnoženo sa sedam čini četrdeset i dva; nedelja označava ceo period, veći ili manji (br. 2044,3845); šest dana koji prethode sedmom, koji je sabat, označavaju prethodnu crkvu sve do kraja, i ustanovljenje nove crkve; sabat označava povezivanje dobra i istine, stoga crkvu (br. 8495,8510,8893,9274).*

9742. *I načinićeš trijem šatoru na južnoj strani.* Da ovo označava da je to u svetlosti istine, vidi se iz značenja *na južnoj strani*, što je tamo gde je istina u svetlosti (vidi br. 9642). Da je trem bio na južnoj strani bilo je stoga što oni koji su u tremu neba, to jest, koji su u poslenjem nebu, oni su u dobru vere, a dobro vere raste sa prosvetljenjem koje dolazi od svetlosti koja je od Gospoda. Svetlost koja je od Gospoda, je istina vere, i kada ova postane deo volje, naziva je dobro vere. Kod onih koji su u vanjskom tremu, nova se volja oblikuje u razumu (br. 9596), a za njeno oblikovanje nužno je da oni budu u svetlosti istine. Zbog ovoga je vanjski trem bio načinjen *na južnoj strani* u odnosu na šator.

9743. *Zavjesi na trijemu.* Da ovo označava istine ovoga neba, vidi se iz značenja *zavjesa*, što su istine (vidi br. 9595-9596); stoga i *ono što se vješa*, i iz značenja *trijema*, što je posljednje nebo (o kojem gore, br. 9741).

9744. *Od tankoga platna uzvedenoga.* Da ovo označava da je to od razuma, vidi se iz značenja *tankoga platna*, što je istina od nebeskog porekla (vidi br. 5319,9469); otkuda *tanko platno uzvedeno (izvezeno)* označava razum, jer ovo je sačinjeno tako da izgleda kao udvostručeno, ili izatkano, od istina koje su nebeskoga porekla. Jer postoje dve stvari na koje se sve stvari u svemiru odnose, naime, istina i dobro; pa stoga čovek ima dve sposobnosti, jednu čija je namena da prima istinu, a druga da prima dobro; sposobnost kojoj je određeno da prima istinu, naziva se razumom; a sposobnost kojoj je određeno da prima dobro, naziva se voljom. Stoga koliko se razum oblikuje pomoću pravih istina, toliko je sposobniji, toliko je *tanko platno uzvedeno*, jer *tanko platno* označava istinu od Božanskog (br. 5319,; da od ovoga *tanko platno uzvedeno* označava razum, vidi br. 9596).

9745. *Sto lakata u dužinu.* Da ovo označava puno dobra od Gospoda, vidi se iz značenja *stotine*, što je sve, mnogo, i puno (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 1613,9487). Da to označava dobro od Gospoda je zato što dobro vere, u kojemu su oni koji su u poslednjem nebu, koje je pretstavljeno tremom šatora, je od Gospoda. Da *stotina* označava sve, mnogo, i ono što je puno, je zato što *stotina* ima isto značenje kao i *deset, hiljadu, i desethiljada* (da se ovim brojevima označavaju stvari, vidi br. 2575,3107,4638,8715; i da je isto označeno *stotinom*, br. 2636,4400).

9746. *Na jednoj strani (uglu, kraju).* Da ovo označava gde je istina u svetlosti, vidi se iz značenja *ugla na južnoj strani*, što je ovde na jednoj strani, što je tamo gde je istina u svetlosti (o kojoj gore, br. 9742).

9747. *I po dvadeset stupova* označava dobra istine koja potpuno podržavaju, vidi se iz značenja *stupova*, što su dobra neba i crkve koja podržavaju (vidi br. 9674), ovde dobra istine, jer se to kaže za poslednje nebo koje podržava dobro vere, koje je isto dobro kao dobro istine; i iz značenja *dvadeset*, što je potpuno (br. 9641).

9748. *I pod njih dvadeset stopica od mjedi.* Da ovo označava istine od dobra, koje isto tako podržavaju, vidi se iz značenja *stopica*, što su istine vere od dobra (vidi br. 9643); i iz značenja *mjedi*, što je dobro (br. 425,1551).

9749. *A kuke na stupovima i pasovi njihovi /da budu/ od srebra.* Da ovo označava načine povezivanja pomoću istine, vidi se iz značenja *kuka*, *i pasova*, što su načini povezivanja (da *kuke i pasovi* imaju ovo značenje, vidi gore, br. 9676; i da *pasovi* imaju isto, je zbog njihove primene); i iz značenja *srebra*, što je istina (br. 1551,2954,6917,7999).

9750. *Tako i sa zapadne strane da budu dužinom.* Da ovo označava /stanje/ gde je dobro od istine u tami, vidi se iz značenja *severne strane*, što je gde je istina u tami; i iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 1613,9487).

9751. *Da budu zavjesi sto lakata dugi.* Da i ovo označava puno istine od dobra, vidi se iz značenja *zavjesa na trijemu*, što su istine poslednjeg neba (vidi gore, br. br. 9743); iz značenja *stotine*, što je ono što je puno (vidi br. 9745); i iz značenja *dužine*, što je dobro (br. 1613,9487).

9752. *In dvadeset stupova.* Ovo označava dobra istine koja potpuno podržavaju (kao gore, br. 9747).

9753. *I dvadeset stopica od mjedi.* Ovo označava istine od dobra koje potpuno podržavaju (kao gore, br. 9748).

9754. *Na stupovima kuke i njihovi pasovi od srebra.* Ovo označava načine povezivanja pomoću istine (kao gore, br. 9749).

9755. *A širina će trijemu sa zapadne strane (strane od mora).* Ovo označava stanje ovoga neba u odnosu na sećanja-istine, vidi se iz značenja *širine*, što je istina (vidi br. 1613,4482,9487); iz značenja *trijema*, što je poslednje nebo (vidi gore, br. 9741); i iz značenja *mora*, što je gde postoji skupina sećanja-znanja, od kojih je umovanje o istinama, stoga i prirodno i čulno, jer ovi ih sadrže. Ovde se *sazapadne strane (strane od mora)* označava zapadna strana (ugao), a zapadom se označava dobro koje je relativno u tami, jer sećanje-znanje pripada prirodnom ili spoljašnjem čoveku; a prirodni ili spoljašnji čovek je u svetlosti sveta, koja je

svetlost u odnosu na svetlost neba, u kojoj je unutrašnji čovek, kao senka kada sunce zalazi. /2/Ovo se može videti i po stvarima koje se pojavljuju u drugom životu. Sunce neba, koje je Gospod, pokazuje se na srednjoj visini prema desnom oku; od ovoga anđeli neba imaju svu svetlost, a sa svetlošću i svu inteligenciju i mudrost. Ali kada se misli o suncu sveta, ono se ne pokazuje; nego umesto njega pokazuje se nešto tamno, koje je u obrnutom pravcu, otraga. U nebu postoji i zapad, jer Gospod kao sunce je istok u nebu. Iz ovoga se može videti da se *zapadom* označava dobro u tami, i da je prirodni ili spoljašnji čovek u tome dobru, koji je, kao što je pre rečeno, u svetlosti sveta, koja je, upoređena sa svetlošću neba, kao senka kada sunce zalazi. Dok se istina prirodnog čoveka označava *vodommora (morem)*, a ova je istina sećanje-znanje; jer je istina u prirodnom ili spoljašnjem čoveku istina u znanju; dok je istina u duhovnom ili unutrašnjem čoveku istina vere. Istina u znanju, i ona postane istina vere kada se uzdigne iz prirodnog ili spoljašnjeg čoveka u duhovnog ili unutrašnjeg čoveka. Otuda su istine kod čoveka u njegovoj mladosti istine u znanju; ali u zreloj dobi, ako dopusti da se nanovo rodi, one postanu istine vere; jer se unutrašnji čovek postepeno otvara do ovoga doba. /3/ *Damore* označava zbir sećanja-znanja, potiče od toga što *vode, izvori, i reke* označavaju istine, pa stoga i zbirove ovih koji se nazivaju *morima*. Da je ovako, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominje *more i mora*; kao kod Davida: *Jehovina je zemlja, i sve što je u njoj, vaseljena i sve što živi na njoj, jer je on na morima osnova, i posred rijeka utvrdi je (Psalam 24:1-2)*; gde *zemlja i svet* označavaju crkvu; *mora* na kojima je osnovan svet /*vaseljena*/ označavaju sećanja-istine; *rijeke* na kojima je utvrdio, označavaju istine vere. Da se ovde ne označavaju zemlja, svet, mora i reke, jasno je, jer svet nije osnovan na morima, niti je utvrđen na rekama. /4/ Ponovo: Ti si silom svojom raskinuo more, i satio glave morskijem nakazama. Ti si razmrskao glavu krokodilu (kitu, Levijatanu), dao ga onima u pustinji da ga jedu. Ti si stvorio izvore i potoke, ti si isušio rijeke koje ne presišu (Psalam 74:13-15); u unutrašnjem smislu, predmet o kome se ovde govori, je sećanje-znanje koje razara istine vere; *krokodili (kitovi, Levijatani) čiju je glavu satio*, označavaju sećanja-znanja u opšte (br. 42, 7293); na sličan način *Levijatan* (br. 7293); *oni upustinji (Ziimi) kojima ga je dao da ga jedu* označavaju one koji su u obmanama, ili obmane same. Iz ovoga se vidi šta je označeno *morem*, naime, sećanje-znanje koje se koristi da bi se oslabile i razorile

istine. Kod Avakuma (Habakuka): Išao si po moru na konjma svojim, po gomili mnoge vode (Avakum 3:15): gde *ićipo moru na konjma*, kada se govori o Jehovi, označava poučavati prirodnog čoveka koji ima sećanja-znanja. /5/ Kod Zaharije: *I u taj će dan proteći iz Jerusalima voda živa, pola k istočnom moru a pola k zapadnom moru (Zah. 14:8);voda živa iz Jerusalima* označava istine vere koje su oživele od dobra ljubavi; *istočno more i zapadno more* označavaju prirodno i čulno u kojemu su sećanja-znanja, koja su zbirovi (skupine) istina. Kod Osije (Ozeja): *Ići će oni za Jehovom; on će rikati kao lav; kad rikne, sa strahom će dotrčati sinovi s mora; sa strahom će dotrčati iz Egipta kao ptica (Osija 11:10-11); sinovi s mora* označavaju sećanja-istine koja pripadaju prirodnom čoveku; iz ovoga se razloga kaže, *dotrčaće kao ptica iz Egipta*, jer *Egipat* u Reči označava sećanje-znanje (br.9340,9391). /6/ Kod Jezikilja: *I svi će knezovi morski sići s prijestola svojih i skinuti sa sebe plašte svoje i svući sa sebe vezene haljine, i obući će se u strah; sjedjeće na zemlji, i drhtaće svaki čas i čuditi se tebi. I narikaće za tobom i govoriće: kako propade, slavni grade, u kome življahu pomorci, koji bijaše jak na moru (Jezekilj 26:16-17);*gde je predmet o kome se govori pustošenje dobra i istine, koja su *Tir* (br. 1201); znanja dobra i istine su sećanja-znanja crkve; *knezovi morski* označavaju glavna znanja (br. 1482,2089,5044); *skinuti sa sebe plašteve i haljine vezene* označava odbaciti sećanja-istine (br. 9688). Pošto su ove stvari označene Tirom, stoga se za *Tir* kaže da *da u njemu življahu pomorci, i da bijaše jak na moru.*/7/ Kod Jeremije: *More usta na Babilon, pokri ga mnoštvo vala njegovijeh. Gradovi njegovi postaše pustoš, zemlja sasušena i pusta, zemlja gdje niko ne živi (Jer. 51:42-43);Babilon* označava bogoštovanje koje u spoljašnjem izgleda sveto, ali je profano (svetogrdno) u unutrašnjem (br. 1182,1326); *more pokri Babilon* označava obmanu od sećanja-znanja; *njegovi vali (talasi)* označavaju umovanja iz toga, i odricanja koja slede; *gradovi koji postaše pustoš* označavaju doktrinarne stvari. /8/ Na sličan način u Otkrovenju: *jer u jedan čas pogibe toliko bogatstvo! i svi gospodari od lađi, i sav narod u lađama, i lađari, kojigod rade na moru, stadoše iz daleka, i vikahu, vidjeći dim gorenja njezina, i govorahu: ko je bio kao ovaj grad veliki? I baciše prah na glave svoje, i povikaše plačući i ridajući, govoreći:jaoh, jaoh! grade veliki, u kome se obogatiše svi koji imahu lađe na moru od bogatstva njegova, jer u jedan čas opustje! Veseli se nad njim nebo, i sveti apostoli i proroci, jer Bog pokaja sud vaš na njemu. I uze jedan anđeo kamen*

*veliki, kao kamen vodenični, i baci u more govoreći: tako će sa hukom biti bačen Babilon grad veliki, i ne će se više naći (Otkr. 18:17-21); lađe označavaju doktrinarne stvari iz Reči (vidi br. 6385); otuda je jasno šta je označeno lađarima i pomlorcima; tako isto šta je onačeno morem, onima kojitruguju po njemu; dok se kamenom kao vodeničnim označava istina proz koju je vera; biti bačen u more označava u obmanu sećanja-znanja. U drugom se životu pojavljuju mora, kao i lađe na njima; što mi je često bilo dano da vidim. Tamo mora u lošem smislu označavaju obmane sećanja-znanja, i one koji su na lađama koji označavaju one koji se hvališu da imaju ovakve stavri, i koji ih uče. /9/ Kod Jeremije: *Ovako veli Jehova, koji daje sunce da svijetli danju, i uredbu mjesecu i zvijezdama da svijetle noću, koji raskida more i buče vali njegovi, kojemu je ime Jehova nad vojskama (Jer. 31: 35); sunce da svijetli danju označava dobro ljubavi od kojega potiče svetlost u istinama; uredbu mjesecu i zvijezdama da svijetle noću, označava dobra vere i znanja, od kojih potiče svetlost istine u tami; raskidati more i uzburkati valenjegove označava razagnati obmane sećanja-znanja od kojih dolaze umovanja o istini. /10/ Kod Isaije: *Da nije kako god okraćala ruka moja, te ne može iskupiti? ili nema u mene snage da izbavim? Gle, prijetnjom mojom isušujem more, obraćam rijeku u pustinju da se usmrde ribe njihove za to što nestane vode, i mru od žeđi (Isa: 50:2); isušivati more označava razoriti dobro i istinu sećanja-znanja: obraćati rijeku upustinju označava pustošiti istine same; riba koja se usmrđi označava sećanje-znanje koje pripada prirodnom čoveku (vidi br. 40,991); jer nestade vode označava da nema istine (br. 2702,3058,3424,8568)./11/ Na sličan način i na drugim mestima kod istoga: *I nestaće vode iz mora, i rijeka će presahnuti i zasušiti se. I rijeke će oteći, opašće i presahnuti potoci Egipatski, trska i sita presušiće se (Isa. 19:5-6); nestaće vode iz mora označava istine gde su njihove skupine; rijeke Egipatskepresahnuće označavaju sećanja-znanja. Opet: *Ne će uđiti ni potirati na svoj svetoj gori mojoj, jer će zemlja biti puna poznanja Jehovinog kao more vode što je puno (Isa. 11:9); vode označavaju istine; more, njihove skupine, to jest, sećanja-znanja; stoga se kaže zemlja je puna poznanja Jehovinog./12/ Kod Jovana: *I drugi anđeo zatrubi, i kao velika gora zapaljena pade u more; i trećina mora posta krv. I umrije trećina stvorenja koje žive u moru, i trećina lađi propade (Otkr. 8:8-9); velika gora zapaljena označava ljubav prema sebi; more u koje je bila bačena označava sećanje-znanje u opše; krv iz toga označava istinu falsifikovanu i******

profanisanu (br. 4735,6978,7317,7326); *stvorenja koja su od toga umrla* označavaju one koji su u doktrinarnim stvarima istine. /13/ Na sličan način na drugome mestu kod istoga: *I drugi anđeo izli čašu svoju u more; i posta krv kao od mrtvaca, i svaka duša živa umrije u moru (Otkr. 16:3)*; ovde se *morem* označava sećanje-znanje koje služi zlu da razori istine, i da potvrđuje obmane. Ponovo: *I vidjeh zvijer kako izlazi iz mora, i koja govoraše imena bogohulna (Otkr. 13: 1, i sledeći stihovi)*; *zvijer iz mora* označava sećanje-znanje koje razara istine vere. Iz ovoga se može videti da *more* označava skupinu sećanja-znanja, iz kojih dolazi do umovanja o istinama vere. /14/ Pošto *more* ima ovo značenje, stoga se kaže o Zebulon: *Zebulon će živjeti pored mora i gdje pristaju lađe (Postanje 49:13)*. *On će obilje morsko sisati i sakriveno blago u pijesku (Zak. Ponovljeni 33:19)*; Zebulonom se u reprezentativnom smislu označavaju oni koji izvode zaključke iz sećanja-znanja o istinama vere; stoga se kaže, *da će živjeti pored mora*. /15/ Ali u obrnutom smislu *more* označava sećanje-znanje koje gleda prema svetu; njegovi *vali (talasi)* u ovom su slučaju umovanja od svetskih stvari o Božanskim stvarima; stoga *obilje morsko sisati (biti utonuo u more)* označava utopiti se u sećanja-znanja od svetskih i zemaljskih stvari čak do poricanja istine Božanske; kao kod Mateje: *I koji sablazni jednoga od ovijeh malijeh koji vjeruju mene, bolje bi mu bilo da se objesi kamen vodenični (magareći kamen) o vratu njegovu, i da potone u dubinu morsku. (Mat. 18:6)*; *kamen vodenični (magareći)* označava istinu koja služi veri (br. 4335,7780); *magare* označava prirodno, jer je to teretna životinja (br. 2781,6389,8078); stoga *magareći (vodenični) kamen* označava sećanje-znanje koje je prirodno i svetsko; *vrat* označava povezanost stvari unutrašnjih i spoljašnjih (br. 3542); *da se objesi* označava zatvaranje i ukidanje dobra i istine (br. 3542,3603); *da potone u dubinu morsku* označava u ono što je sasvim svetsko i telesno, stoga u pakao. Sve ove stvari koje je Gospod govorio, kao i druge, imaju stoga značenja. /16/ Ali sećanje-znanje označava se *morem* u skladu sa gustom i crninom njegovih voda; a u drugu ruku, u skladu s njegovom jednostavnošću i prozirljivošću. Iz ovoga je to da sećanje-znanje gleda prema nebu, što je duhovno u prirodnom čoveku, i naziva se *staklenim morem* (Otkr. 15:1-2).

9756. *Biće zavjesi od pedeset lakata*. Da ovo označava istine koje su dovoljne (spremne) za upotrebu, vidi se iz značenja *zavjesa na trijemu*, što su istine kao

što su one u posljednjem nebu (o kojemu gore, br. 9743); i iz značenja *pedeset*, što su sve stvari na jednoj strani, kao i onoliko koliko je dovoljno; jer *pedeset* označava slično što i *pet*, a da *pet* ima ovo značenje, vidi br. 9604,9689; stoga /označava/ i ono što je dovoljno (spremno) za upotrebu, jer to je ono koliko je dovoljno.

9757. *Deset stupova za njih, i deset stopica od njih.* Da ovo označava podržavajuća dobra i istine iz njih, kao i ono što je dovoljno (spremno) za upotrebu, vidi se iz značenja *stupova*, što su podržavajuća dobra (kao gore, br. 9747); iz značenja *stopica*, što su istine od dobra koje podržavaju (br. 9748); i iz značenja *deset*, što je onoliko koliko je dovoljno, to jest, dovoljno za upotrebu. Slučaj s dobrima i istinama koje podržavaju je isti kao s istinama samim koje se podržavaju (br. 9747). *Deset* stoga ovde označava ono što i *pedeset*, ili *pet*, naime, dovoljno za upotrebu /za svrhe). Osim toga, *deset* nastaje od *deset* množenjem, jer je njegovo dvostruko; a brojevi koji su pomnoženi, imaju isto značenje kao i prosti brojevi (br. 5291,5335,5708,7973).

9758. *A na prednjoj strani trijema prema istoku.* Da ovo označava stanje istine u ovome nebu, gde su dobr, vidi se iz značenja širine, što je stanje istine (vidi br. 1613,4482,9487); iz značenja trijema, što je poslednje nebo (o čemu gore, br. 9741); i iz značenja istoka i sunčevog izlaska, što je dobro ljubavi (br. 1250,3249,3708).

9759. *Od pedeset lakata neka budu.* Ovo označava dovoljno (spremno) za upotrebu (korištenje) (vidi gore, br. 9756).

9760. *Od petnaest lakata neka budu zavjesi na jednoj strani (na jednom krilu).* Da ovo označava istine u svetlosti, koliko je dovoljno ; iz značenja *zavjesa*, što su istine (o kojima gore, br. 9743); i iz značenja *strane (krila)*, a što je gde su istine u svetlosti. a *strana (krilo)* ima ovo značenje, je zato što se *stranom (krilom)* označava širina trema prema istočnom uglu; jer je njegova širina bila pedeset lakata, a u sredini te širine bila su vrata, čije je pokrivalo (zaves) bilo dvadeset lakata (stih 16). Dve strane, jedna na desno od vrata, a druga na levo, nazivaju se *krilima (stranama)*, a zavesi za svako (krilo) bili su petnaest lakata, stoga kao što je rečeno, cela je širina bila pedeset lakata. Jasno je stoga da je jedno krilo bilo

prema jugu, a drugo prema severu. Stoga se *zavesima na krilu prema jugu* označavaju istine u svetlosti, jer jug označava gde su istine u svetlosti (br. 9642); a *zavesima na krilu prema severu* (o čemu u sledećem stihu) označavaju se istine u tami, jer označava gde su istine u tami (br. 3708).

9761. *I za njih tri stupa i tri stopice za njih.* Da ovo označava dobba i njihove istine koje potpuno podržavaju, vidi se iz značenja stupova, što su dobra koja podržavaju (kao goe, br. 9747,9757); iz značenja stopica, što su istine od dobra koje isto tako podržavaju (br.9748); i iz značenja tri, što je ono što je potpuno (br. 2788,4495,7715).

9762. *A na drugoj strani (krilu) zavjesi od petnaest lakata.* Da ovo označava slične stvari gde su istine u tami, jasno je, jer su ovo iste reči koje su objašnjene upravo gore. A da se *zavesimana ovoj strani (kirilu)* označavaju istine u tami, vidi upravo gore, br.9760).

9763. *A na vratima od trijeme zavjes.* Da ovo označava uvođenje u ovo nebo, i stražu kako bi ulazili samo oni koji su pripremljeni, vidi se iz značenja *vrata*, što je komunikacija i uvođenje (vidi br. 8989); iz značenja *trijema*, što je poslednje nebo (br. 9741); i iz značenja *zavjesa (pokrivala)*, što je straža da se ne bi ulazilo; jer se vrata čuvaju zavjesom (pokrivalom). Da ovo označava stražu kako bi ulazio samo onaj ko je pripremljen, jer stoga što niko ne ulazi u nebo a da nije pripremljen. A tu je slučaj ovaj. Oni koji dođu iz sveta u drugi život, a što se dešava odmah posle smrti, donose sa sobom svetske i zemaljske stvari, koje se ne slažu s duhovnim i nebeskim stvarima u kojima su anđeli; pa stoga oni koji će biti uzdignuti u nebo, prvo se pripreme, a što se izvodi otstranjivanjem onih stvari koje su doneli sa sobom; jer ako bi se uzdignu u nebo ranije, ne bi mogli da ostanu u tamošnjim društvima, jer vole grublje stvari negio što su one koje odgovaraju čistoti u kojoj su anđeli. Ali kad ih se pripremi, Gospod ih uzdiže i uvodi u nebo, gde ih prima neko anđeosko društvo s kojim se slažu u pogledu istina i dobara vere i ljubavi. Iz svega ovoga se može videti šta se označava stražom koja se stara da samo oni koji su pripremljeni ulaze u nebo.

9764. *Od dvadeset lakata.* Da ovo označava do punine, vidi se iz značenja *dvadeset*, što je ono što je potpuno (vidi br.9641).

9765. *Od porfire (plavca), od skrleta, od crvca i od tankoga platna uzvedenog (izvezenog).* Da ovo označava dobra ljubavi prema bližnjem i vere, vidi se iz onoga što je već pokazano (br. 9687), gde se javljaju iste reči.

9766. *Uzvedenioga, vezenoga (djela umjetničkog).* Da ovo označava ono što pripada sećanju-znanju, vidi se iz značenja *djela umjetničkog*, što je sećanje-znanje (vidi br. 9688).

9767. *I četiri stupa za nj, i pod njih četiri stopice.* Da ovo označava dobra i njihove istine koje podržavaju povezivanje, vidi se iz značenja *stupova i njihovih stopica*, što su dobra i istine koje podržavaju (vidi br. 9761); i iz značenja *četiri*, što je povezivanje (br. 8877,9601,9674).

9768. *Svi stupovi u trijemu u naokolo.* Da ovo označava sva dobra koja podržavaju nebo, vidi se iz značenja *svih stupova u naokolo*, što je svo dobro koje podržava (da stupovi označavaju dobra koja podržavaju, vidi br. 9747,9757); i iz značenja *trijema*, što je poslednje nebo (br. 9741).

9769. *I kuke da su im srebrne a stopice od mjedi.* Da ovo označava podrške pomoću dobra, vidi se iz značenja *stopica*, što su podrške (vidi br. 425,1551).

9770. *A stopice od mjedi :* da ovo označava podrške kroz dobro, vidi se iz značenja *stopica*, koje označavaju podrške, vidi br. 9643; i iz značenja *mjedi*, što označava dobro, vidi br. 425,1551.

9771. *U dužinu će trijem imati sto lakata.* Da ovo označava dobro oviga neba, da je potpuno, vidi se iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 1613,9487); iz značenja *trijeme*, što je polednje nebo (br. 9756).

9772. *A u visinu pedeset svuda.* Da ovo označava istinu koliko je dovoljno, vidi se iz značenja *širine*, što je istina (vidi br. 1613,4482,9487); i iz značenja *pedeset*, što je onoliko koliko je dovoljno (br. 9756).

9773. *A u visinu pet lakata.* Da ovo označava stepene dobra i istine koliko je dovoljno, vidi se iz značenja *visine*, što je su stepeni u odnosu na dobro (vidi br. 9489); a pošto se ovo odnosi na poslednje nebo, to označava stepene u pogledu istine, jer ovo je nebo u dobru i istini vere; i iz značenja *pet*, što je onoliko koliko je

dovoljno (br. 9689). Razlog da se *visinom* označavaju stepeni u odnosu na dobro i istinu, je to što se onim što je visoko označava ono što je unutrašnje (br. 1735,4599); stoga što je nešto visočije, to je više unutrašnje. U nebu, ono što je više unutrašnje, bliže je Gospodu, jer Gospod je u najdubljem, a iz najdubljeg u svemu u čemu se nastavlja. Rastojanja od najdubljeg su stepeni dobra i istine od njega. Pošto je Gospod u najdubljem, on je i u najvišem, jer je on sunce neba, od kojega je sva visina u nebima. Iz toga se razloga Gospod u Reči naziva *najvišim*.

9774. *I od tankoga platna uzvedenog (izvezenoga)*. Da ovo označava od razuma, vidi se iz značenja *tankoga platna uzvedenoga*, a to je ono što pripada razumu (vidi br. 9596,9744).

9775. *A stopice od mjedi*. Ovo označava podrške svih stvari pomoću dobra (kao gore, br. 9700). Da to označava sve stvari, je zato što se o svim stvarima trema govori u ovome stihu.

9776. *Sve posuđe u šatoru za svaku upotrebu*. Da ovo označava sećanja-istine i dobra koja pripadaju spoljašnjem čoveku, vidi se iz značenja *posuda*, što su sećanja-znanja (vidi br. 3068,3079,9394,9544); iz značenja *šatora*, što je nebo (br. 9594,9596,9632); i iz značenja *upotrebe (službe)*, što je spoljašnji ili prirodni čovek; jer je čovek bio stvoren na sliku neba i na sliku sveta, unutrašnji ili duhovni čovek u skladu sa slikom neba, a spoljašnji ili prirodni čovek u skladu sa slikom sveta (vidi br. 9279). Baš kao što svet treba da služi nebu, tako spoljašnji ili prirodni čovek treba da služi unutrašnjem ili duhovnom /čoveku/. Osim toga, prirodno je stvoreno da bi služilo; jer ono ne živi od sebe, stoga od sebe ne može ništa da čini; nego od unutrašnjeg ili duhovnog, to jest, kroz ovo od Gospoda. Iz ovoga se vidi i to da čovekovo spoljašnje ili prirodno nije ništa ako ne služi unutrašnjem ili duhovnom, i da postaje nešto u srazmeri u kojoj je od usluge. Biti od usluge je pokoravati se, a prirodno se pokorava kada iz razuma ne uzima razloge da bi pogodio zlima i ljubavi prema sebi i svetu; ali kada se slaže s razlozima, slaže se s onim što razum zapoveda i doktrina crkve, a to je da treba činiti dobro, i to ne sebe radi i sveta radi kao ciljeva, nego dobra radi i istine same. Na taj način Gospod čini ove stvari preko čovekoviog neba, to jest, kroz njegovo unutrašnje; jer je svo dobro i istina od Gospoda, toliko da je dobro i istina kod

čovjeka Gospod sam. Iz svega se ovoga vidi da spoljašnji čovjek mora da bude od usluge (službe) unutrašnjem čovjeku.

9777. *I sve (svega njegovog) kolje u njemu i sve kolje u trijemu da bude od mjedi.* Da ovo označava sve stvari koje povezuju i osnažuju svako nebo, srednje i poslednje, pomoću dobra, vidi se iz značenja kolja, što su stvari koje povezuju i osnažuju (o čemu u onome što sledi); iz značenja šatora, koji se ovde označava njegovog, što je nebo, posebno srednje nebo (vidi br. 9594,9596,9632); i iz značenja trijema, što je poslednje nebo (br. 9741); i iz značenja mjedi, što je spoljašnje dobro (vidi br. 425,1551). /2/ Da kolje, stupovi ili čavli, označavaju stvari koje povezuju i jačaju, jer one povezuju i jačaju. Slične su stvari označene njima u Reči svuda; kao kod Isaije: *Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru, ne brani, produlji uža svoja, i kolje svoje utvrdi (Isa. 54:2);* ovde se govori o Gospodovoj novoj crkvi; *raširi mjesto šatora svojega, i razastrisavjese stana svojega* označava doktrinu dobra i istine, i bogoštovanje koje sledi (br. 9596); *uža duga i kolje* označavaju široko povezivanje i potvrđivanje istina. Da je i trem imao užad, vidi se u Izlasku 35:18; u Brojevi 3:37;4:32. /3/ Ponovo: *Pogledaj na Sion, grad praznika naših; oči tvoje neka vide Jerusolim, mirni stan, šator, koji se ne će odnijeti, kojemu se kolje neće nikada pomjeriti, i ni jedno mu se uže ne će prekinuti (Isa. 33:20);* gde kolje i užad na sličan način označavaju stvari koje pojačavaju i povezuju. A čavli(klinci) označavaju jačanje i povezivanje kod Isaije 41;7, i kod Jeremije 10:4; ali se tako koriste radi idola (likova), čime su označene doktrine obmane, jer su od vlastite inteligencije (br.8941,9424.) Međutim, *čavlom* na kojemu je nešto obešeno označava se pričvršćivanje i dodavanje, kod Isaije 22:23; i kod Jezikilja 15:3.

9778. Stihovi 20-21. *20. I ti zapovjedi sinovima Izrailjevim da ti donesu ulja maslinova čistoga cijedenoga za vidjelo, da bi žišci gorjeli svagda.21. I šatoru od sastanka pred zavjesom, koji će zaslanjati (pokrivati) svjedočanstvo, neka ih Aron i sinovi njegovi spremaju da gore od večera do jutra pred Gospodom (pred Jehovom). To neka je uredba vječna koljenima njihovijem među sinovima Izrailjevim. 20. I ti zapovjedi sinovima Izrailjevim, označava crkvu kroz Reč od Gospoda; da ti donesu ulja maslinova, označava dobro ljubavi prema bližnjemu i veri; čistoga cijedenoga, označava stoga prvo i jasno; za vidjelo, označava*

duhovno nebo; *da bi žišci gorjeli svagda*, označava iz toga veru, a kroz veru inteligenciju odistine i mudrost od dobra od Gospoda; *21. I šatoru od sastanka*, označava gde je prisustvo Gospoda; *pred zavjesom, koji će zaslanjati (pokrivati) svjedočanstvo*, označava gde je komunikacija, a preko posrednog koje objedinjava, i povezivanje Gospodom u najdubljem nebu; *neka ih Aron i sinovi njegovi spremaju da gore*, označava neprekidni influks od Gospoda; *od večera do jutra pred Gospodom (pred Jehovom)*, označava neprekidno u svakom stanju. *To neka je uredba vječna*, označava Božanski red; *koljenima njihovijem među sinovima Izrailjevim*, označava ono što je večno u duhovnome carstvu.

9779. *I ti zapovedi sinovima Izrailjevim*. Da ovo označava za crkvu preko Reči od Gospoda, vidi se iz reprezentacije *Mojsija*, koji je označen sa *ti*, što je Gospod u odnosu na Reč, ili Reč koja je od Gospoda (vidi br. 4859,5922,6752,7014,9372); i iz reprezentacije *sinova Izrailjevih*, što su oni koji pripadaju duhovnoj crkvi (br. 9340). Iz ovoga je jasno da se *Mojsijem koji zapoveda sinovima Izrailjevim* označava da je bilo zapovedeno za crkvu preko Reči od Gospoda.

9780. */Zapovedi/ da ti donesu ulja maslinova*. Da ovo označava dobro ljubavi prema bližnjemu i vere, vidi se iz značenja *ulja maslinovog*, što je dobro nebeske ljubavi (vidi br. 886), ali ovde dobro duhovne ljubavi, koja je dobro ljubavi prema bližnjem i dobro vere. Da se ovde ovo dobro označava *uljem maslinovim*, je stoga što je bilo radi svetlosti, to jest, za svetnjak, a *svetnjakom* se označava duhovno nebo (br. 9548). Duhovno nebo na zemlji je duhovna crkva. *Ulje i maslinovostablou* Reči označavaju kako nebesko tako i duhovno dobro; nebesko dobro gde se govori o nebeskom carstvu ili o nebeskoj crkvi, a o duhovno dobro gde se govori o duhovnom carstvu ili o duhovnoj crkvi. Ova se carstva ili crkve razlikuju po njihovim dobrima. Dobra nebeskoga carstva, ili nebeske crkve, su dobra ljubavika Gospodu i dobro uzajamne ljubavi; dok su dobra duhovnoga carstva, ili duhovne crkve, dobra ljubavi prema bližnjemu i dobra vere (br. 9741). Ova dobra i istine iz njih su ono o čemu se govori u celoj Reči, jer je Reč doktrina o dobru, jer je to doktrina ljubavi prema Gospodu i ljubavi prema bližnjemu (vidi Mat. 22:35-40); a svo dobro dolazi od ljubavi, jer, čak i dobro vere, ovo dolazi od dobra ljubavi, a ne bez njega. /2/ Pošto je Reč doktrina (nauk) o dobru, stoga da bi se Reč razumela, mora se znati šta je dobro; naime, niko ne zna šta je dobro ako

ne živi u dobru u skladu sa Reči; jer kad neko živi u dobru u skladu sa Reči, tada Gospod usađuje dobro u njegov život, iz čega ga čovek opaža i oseća, pa stoga i razume njegovu prirodu; inače se ne pokazuje, jer se ne opaža. Iz ovoga se može videti u kakvom su stanju oni koji samo znaju šta je u Reči, i koji se ubede da je nešto tako, ali to ne čine. Oni nemaju znanje dobra, stoga ni istine; jer se istina zna iz dobra, i nikada bez dobra, osim kao sećanje-znanje lišeno života, koje se gubi u drugome životu. /3/ *Daulje i maslina* označavaju dobro, vidi se iz odlomaka u Reči gde se ovi pominju, kao kod Zaharije: *Vidjeh svijetnjak sav od zlata, i gore na njemu čaša, i sedam žižaka njegovijeh na njemu i sedam lijevaka za sedam žižaka što su gore na njemu. I dvje masline uza nj, jedna s desne strane čaši, a druga s lijeve strane. Tada reče: to su dvije masline koje stoje kod Gospoda sve zemlje (Zah. 4:2-3,14); gde dva maslinova stabla i dvije masline* označavaju dobro ljubavi prema Gospodu, koje je njemu na desno, i dobro ljubavi prema bližnjemu, koje mu je na levo. Na sličan način kod Jovana: *I daću dvojici svojijeh svjedoka, i prorocaće hiljadu dvjesta i šezdeset dana obučeni u vreće. Ovi su dvije masline i dva žiška koji stoje pred Bogom zemlje (gospodarom zemaljskim) (Otkr. 11:3-4); gde dva masliniova stabla i dva svijetnjaka* označavaju ova sama dobra, koja, pošto su od Gospoda, nazivaju se *dva svjedoka*. /4/ Ponovo: *I čuh glas između četiri životinje gdje govori: ne povredite ulje i vino (ulja i vina ne će biti, stoji u Daničićevom prevodu)(Otkr. 6:6); gde ulje* označava dobro ljubavi i ljubav prema bližnjem, a vino, dobro i istinu vere. Ponovo: *Posadići u pustinji cedar od Sitima (cedar sitimski), mirtu i maslinu (Isa. 41:19). I doći će i pjevaće na visini Sionskoj, i steći će se k dobru Jehovinom, k žitu, k vinu, i k ulju (Jer. 31:12). Opustje polje, tuži zemlja; jer je potvrveno žito, usahlo vino, nestalo ulja (Joilo 1:10). I gumna će se napuniti žita, i a kace će se preljevati vinom i uljem (Joilo 2:24). I tada ću davati dažd zemlji vašoj na vrijeme, i rani i pozni, i sabiraćeš žito svoje i vino svoje i ulje svoje (Zak. Ponovljeni 11:14).* /5/ *Žito, novo vino, i ulje* o kojima se ovde govori, da se tu ne misli da ove stavri, svako može da vidi ko tome obrati pažnju; jer je Reč, pošto je Božanska, ona je duhovna, ne svetska, pa stoga ona ne govori i žitu, novome vinu, i ulju zemlje, koji su inače korisni telu kao hrana, nego kako su korisni duši; jer svaka hrana u Reči označava nebesku hranu, kao hleb i vino u svetoj večeri. Šta žito i novo vino označavaju u odlomcima koji se ovde navode, može se videti gore (br. 3580,5295,5410,5959); iz ovoga se jasno vidi šta *ulje*

označava. /6/ Slučaj je istisa svim što je Gospod govorio dok je bio u svetu, kao kad je rekao o Samaritancu *da je prišao čoveku koga su razbojnici ranili, da je zavionjegove rane i prelio ih uljem i vinom* (Luka 10:33-34). Ovde se ne misli na ulje i vino, nego na dobro ljubavi i na ljubav prema bližnjemu i veri; jer je predmet o kome se govori *bližnji*, to jest, ljubav prema njemu (da *vinoma* ovo značenje, vidi br. 6377). /7/ Na sličan način što je Gospod rekao za deset djevice, od kojih su *pet uzele svetiljke ali ne i ulja u njima, a pet su uzele i ulje, i da su prve primljene u nebo, a druge bile odbijene* (Mat. 25:3,4, i sledeći stihovi); *ulje i svetiljke* označavaju dobro ljubavi i ljubav prema bližnjemu u istinama vere; *djevice koje su uzele svojesvetiljke ali ne i ulja*, označavaju one koje slušaju Reč, čitaju je, i kažu da to veruju, ali posle toga ne čine dobro, a ako i čine neko dobro, to nije iz ljubavi ka dobru ili istini, nego iz ljubavi prema sebi i svetu. /8/ Pošto je ulje označavalo dobro ljubavi prema bližnjem, stoga su i bolesnici bili pomazivani uljem i lečeni, kao što čitamo o Gospodovim učenicima, koji su išli i *isterivali zle duhove, i pomazivali uljem one koji su bili bolesni, i lečili ih* (Marko 6:13). I kod Davida: *Namazao si uljem glavu moju; i čaša je moja prepuna* (Psalam 23:5); gde *namazati uljem glavu* označava obdariti nebeskim dobrom. Kod Mojsija: *Vođaše ga na visine zemaljske da jede rod poljski, i davaše mu da sisa med iz stijene i ulje iz tvrdoga kamena* (Zak. Ponovljeni 32:13); govoreći o drevnoj crkvi; ovde *sisati ulje iz tvrde stijene* označava biti ispunjen dobrom kroz istine vere. /9/ Kod Avakuma (Habakuka): *Jer smokva ne će cvasti, niti će biti roda na lozi vinovoj; rod će maslinov prevariti, i njive ne će dati hrane* (Hab. 3:17); ovde se ne misli ni na smokve, ni vinovu lozu, ni masline, ni na njive, nego na nebeske stvari kojima ove korespondiraju; kao što svako može da prizna od sebe koji priznaje da Reč govori o stvarima koje pripadaju nebu i crkvi, stoga koje pripadaju duši. Ali oni koji misle samo o svetskim, zemaljskim, i telesnim stvarima, ne vide unutrašnje stvari, pa ih čak ni ne žele videti, jer kažu u sebi: Šta su duhovne stvari? Šta su nebeske stvari? a tako isto, Šta je nebeska hrana? da su ovo stvari koje se odnose na inteligenciju i mudrost, oni to doista znaju kada se to kaže; ali da one pripadaju veri i ljubavi, to oni ne žele /da znaju/; iz razloga što oni ne ispunjavaju svoj život takvim stvarima, pa stoga ni ne mogu da postignu inteligenciju i mudrost nebeskih istina i dobrote. /10/ Kod Jezikilja: *I okupah te vodom, i sprah s tebe krv tvoju, i pomazah te uljem. I obukoh ti vezenu haljinu, i obuh ti crevlje od jazavca, i opasah te tankim platnom*

i zastrijeh te svilom. I bijaše okićena zlatom i srebrom, i odijelo ti bijaše od tankoga platna i od svile i vezeno, i jeđaše bijelo brašno i med i ulje, i bijaše vrlo lijepa, i prispe do carstva. I uzevši vezene haljine svoje, zaodjela si ih, i ulje moje i kad moj stavila si pred njih (Jez. 16:9-10,13,18). Ko ne može videti da se u ovome odlomaku ne misli na haljine izvezene, ni tanko platno, ni svilu, ni ulje, med, ili bijelo brašno; nego na Božanske stvari koje pripadaju nebu i crkvi; jer se ovde govori o Jerusalimu, koji se označava crkvu; pa se sa tih nekoliko stvari označavaju stvari koje pripadaju crkvi. Da se svakom pojedinosti označava neka posebna stvar u crkvi, jasno je; jer u Reči, koja je Božanska, nema nijedne reči koja nema vrednost. (Da *Jerusalim* označava crkvu, vidi br. 3654; kao i šta je označeno *vezenim radom*, br. 9688; *tankim platnom*, br. 5319,6469; *bijelim brašnom*, br. 2177; *medom*, br. 5620,6857; *pranjem vodom*, br. 3147,5954,9088; a *sprati krv*, br. 4735,9127.) /11/ Kod Osije (Ozeja): *Opkolio me je Efraim lažju i dom Izrailjev prijevarom; ali Juda još vlada s Bogom i vjeran je sa svetima (Osija 12;1)*; ove su stvari sasvim nerazumljive ukoliko se ne zna šta je označeno *Efraimom*, šta *Asircem*, a šta *Egiptom*; a ovde se označava razum čovekova crkve, koji je izokrenut zbog umovanja od sećanja-znanja; jer *Efraim* označava razum (br. 3969,6222,6238,6267); *Asirac*, umovanje. 1186); a *Egipat*, sećanje-znanje (br. 9391); stoga *odnositi ulje u Egipat* označava ukaljati na ovaj način dobro crkve. /12/ Da je Gospod toliko puta išao na Goru Maslinsku (Luka 21:37; 22:39), bilo je stoga što *ulje i maslina* označavaju dobro ljubavi, kao što to znači i *gora* (br. 6435,8758). Razlog je bio to što kad je Gospod bio u svetu, sve su stvari koje su se njega ticale, predstavljale nebo; stoga što god je učinio i što god je kazao, bilo je Božansko i nebesko, a poslednje su stvari bile reprezentativne. *Gora Maslinska* je predstavljala nebo u odnosu na dobro ljubavi i ljubav prema bližnjemu; kao što se može videti kod Zaharije: *Jer će Jehova izaći, i vojevaće na narode kao što vojuje na dan kada je boj. I noge će njegove stati u taj dan na gori Maslinskoj, koja je prema Jerusalimu s istoka, i gora će se Maslinska raspasti po srijedi na istok i na zapad, da će biti prodol vrlo velika, i polovina gore će ustupiti na sjever, a polovina na jug (Zah. 14:3-4).* /13/ Ovde se govori o Gospodu i njegovom dolasku; Gorom se Maslinskom označava dobro ljubavi i ljubav prema bližnjem; stoga crkva, jer ova dobra sačinjavaju crkvu. Da će se crkva odvojiti od Jevrejske nacije, i da će se ustanoviti među narodima (neznabošcima) označava se *Maslinovom Gorom koja će se raspasti po srijedi prema istoku, i prema*

moru, i prema sjeveru, i prema jugu; na sličan način kao i u rečima Gospodovim kod Luke: A vi ćete biti odbačeni; a oni /narodi, neznabošci/ će doći od istoka i zapada i sjevera i juga i sješće za trpezu u carstvu Božijem (Luka 13:28-29). U univerzalnom smislu *Jehovom koji ide u boj i koji se bori protivu neznabožaca, i njegovim stopama na Gori Maslinskoj koja je prema Jerusalimu, označava se da će Gospod od Božanske ljubavi da se bori protivu paklova; jer nenabošći (narodi) označavaju zla koja su iz paklova (br. 1868,6306), a Gora Maslinka, na kojoj su bila njegova stopala, pretstavlja Božansku ljubav.*

9781. *Čistoga, cijedenoga.* Da ovo označava pravo i jasno, vidi se iz značenja *čistoga*, kada se kaže o dobru koje je označeno *uljem*, što je ono što je pravo; što je nešto više nebesko dobro – stoga i što je više pravo – to je i čistije; i iz značenja *cijedenog*, kada se kaže o dobru koje je označeno *uljem*, što je čisto (bistro). Za dobro se kaže da je čisto onda kada postane istina; jer se dobro pokazuje preko istine, jer istina je forma dobra; a dobro se pokazuje u svetlu samo kada je u formi. Što se više dobro pokaže u formi, to se jasnije pokazuje, jer rezultat je da samo dobro onda sija /iz nje/, tako da utiče na razum i na samu volju drugih. Jer kakav je slučaj s dobrom i istinom, takav je i s voljom i razumom u čoveku, jer volji je dato da prima dobro, a razumu da prima istinu; a volja se ne pokazuje u svetlosti osim u razumu, jer je razum tak koji daje formu onome što je u volji, i što je prikazuje u jasnoći (čistoti). Ono što je formirano, kao da je podeljeno na delove, a među ovim delovima, koji su analitički udruženi, uspostavljaju se razni odnosi. Na ovaj način dobro se pokazuje pogledu razumu i postaje čisto (jasno). Kada dobro postane jasno u razumu, to je onda istina od dobra. Zbog ovoga se ulje moralo cediti, kao i kad za koji se kaže da treba da bude čist, i da se mora istucati da bude vrlo sitan, i da se kao takav sagori kao tamjan (Izlazak 30:34.36). Nešto sično *cedenom* bilo je označeno *samlevenim*, što se može videti iz iz značenja *pšenice i bijeloga brašna; pšenica* označavajući dobro, a *bijelo brašno*, njegovu istinu. A isto što je bilo označeno *isceđenim i samlevenim*, u obrnutom smislu označava zlo koje postaje jasno (čisto). Ovo je označeno Mojsijevim razbijanjem zlatnoga teleta i pretvaranjem u sitne komade; i kad je postalo sitna prašina, bacanjem (toga praha) u potok koji se spuštao sa gore (Zak. Ponovljeni 9:21; vidi br. 9391).

9782. *Za vidjelo.* Da ovo označava duhovno nebo, vidi se iz značenja vidjela ili svijetnjaka, što je duhovno nebo (vidi br.9548).

9783. *Da bi žišci gorjeli neprestano.* Da ovo označava veru koja sledi /iz ovoga/, a preko vere i inteligenciju od istine i mudrost od dobra, sve od Gospoda, vidi se iz značenja *žiška*, što je vera i inteligencija od istine i mudrost od dobra (vidi br. 9548). Da *žižak* označava veru je stoga što je Božanska istina koja proističe od Gospoda, svetlost u nebima; ova svetlost, kada je prime anđeli koji su tamo, ili kadaje primi čovek, je kao svetiljka, jer ona osvetljava sve stvari u umu; i daje inteligenciju i mudrost. Kada se ova svetlost primi, to je istina. Ali neka se zna da vera nije svetiljka, to jest, da ona ne osvetljava um ako ona ne dolazi od ljubavi prema bližnjem; stoga ako ne pripada ljubavi prema bližnjemu. Slučaj sa verom i ljubavi prema bližnjem je isti kao i s istinom i dobrom; istina je forma dobra, to jest, to je dobro tako formirano da se pokazuje u svetlosti. Tako je vera forma ljubavi prema bližnjem, ili ljubav prema bližnjem u formi. Osim toga, istina pripada veri, a dobro /pripada/ ljubavi prema bližnjem; jer ono što je istinito, to se veruje, i postaje vera; a ono što je dobro, to se voli, i postaje ljubav prema bližnjem. Istina i dobro koje /čovek/ voli, jesu bližnji, a ljubav prema ovima je ljubav prema bližnjemu.

9784. *U šatoru od sastanka.* Da ovo označava gde je prisustvo Gospodovo, vidi se iz toga što je šator načinjem kako bi se Gospod tamo sastajao s Mojsijem i Aronom, kao i sa sinovima Izrailjevim. Stoga je u njemu ustanovljeno sveto bogoštovanje, kao što se može videti iz sledećih odlomaka u Izlasku: *To neka bude žrtva paljenica svagda od koljena do koljena vašega na vratima šatora od sastanka pred Jehovom, gdje ću se sastajati s vama da govorim s tobom. I ondje ću se sastajati sa sinovima Izrailjevim, da se osvećuje slavom mojom. I osvetiću šator od sastanka i oltar; i Arona i sinove njegove osvetiću da su mi svećenici. I nastavaću među sinovima Izrailjevim, i biću im Bog (Izlazak 29:42-45).* I da se Gospod tamo s njima sastajao, to jest, da je tamo bio prisutan, može se videti iz ovog odlomka: *Tako završi Mojsije posao taj. Tada oblak pokri šator od sastanka, i napuni se šator slave Jehovine, i ne mogaše ući Mojsije u šator od sastanka, jer bješe u njemu oblak, i slave Jehovine bješe pun šator. I kada se podizaše oblak sa šatora, tada polažahu sinovi Izrailjevi, dokle god putovahu. A kad se ne podizaše*

oblak, onda ni oni ne plolažahu do dana kada se podiže. Jer oblak Jehovin bješe na šatoru danju, a noću oganj bješe na njemu pred očima svega doma Izrailjeva, sve dok putovahu (Izlazak 40:33 do kraja). Iz svega se ovoga može videti da se šatorom od sastanka označava gde je Gospod prisutan. Razlog je bio to što šator pretstavlja nebo, a nebo je nebo zbog prisustva Gospodovog u njemu, zbog čega se i nazivalo *staništem Jehovinim*.

9785. *Pred zavjesom, koji će zaslanjati svjedočanstvo.* Da ovo označava gde je komunikacija, a preko posrednog koje ujedinjava, i povezivanje s Gospodom u najdubljem nebu, vidi se iz značenja *zavjesa*, što je posredno koje ujedinjava najdublje nebo sa srednjim nebom (vidi br.9670,9671), stoga gde je komunikacija i povezivanje; i iz značenja *svjedočanstva*, što je Gospod u pogledu Božanske istine.

9786. *A Aron i sinovi njegovi neka ga spremaju.* Da ovo označava neprekidan influks od Gospoda, vidi se iz značenja *spremati (pospremati, držati red)*, kada se kaže o Gospodu, koji je bio pretstavljen Aronom, što je influks; jer se sva komunikacija Božanskog dobra i Božanske istine od Gospoda, i sva povezanost s njim, izvodi preko influksa. Anđeli i ljudi su prijemne forme. Da je označen neprestanim influksom je stoga što se ovde govori o svetnjaku od večeri do jutra, kojim se označava ono što je neprekidno i stalno. Da influks dolazi od Gospoda je stoga što je Aronom bio pretstavljen Gospod kao Božansko dobro, a njegovim sinovima Gospod kao Božanska istina (o kojoj u onome što sledi.)

9787. *Od večera do jutra pred Jehovom.* Da ovo označava neprekidno u svakom stanju, vidi se iz značenja *večeri*, što je kraj jednoga stanja (vidi br. 8426); i iz značenja *jutra*, što je početak drugoga (br. 8427). Da to označava neprekidno u svakom stanju je zato što *večer* označava stanje u senci, koja je označena svakim stanjem senke, što je označeno *noću* koja sledi; a *jutro* označava svako stanje svetlosti koje je označeno *danom koji sledi*; jer kod Gospoda stvari koje slede i buduće su zajedno u sadašnjosti, jer sve što Gospod određuje, to jest, što provida kod čoveka i anđela je večno. Iz ovoga se može videti da se sa *postaviti svetiljku od večeri do jutra* označava neprekidni influks dobra i istine od Gospoda u svakome stanju.

9788. *To neka bude uredba vječna.* Da ovo označava Božanski red, vidi se iz značenja *uredbe*, što je Božanski red (vidi br. 7884,7995,8357); i iz značenja *vječnoga*, što je večnost; osim toga, sve što je Božansko je večno.

9789. *Koljenima njihovijem među sinovima Izrailjevim.* Da ovo označava ono što je večno u duhovnome carstvu, vidi se iz značenja *koljena (pokoljenja)*, što je ono što je večno (o čemu u onome što sledi); i iz značenja *sinova Izrailjevih*, što je duhovna crkva (vidi br. 9340), i stoga i duhovno carstvo; jer je duhovno carstvo Gospodovo u nebima duhovo nebo, a na zemlji to je duhovna crkva. *Koljena* označavaju ono što je večno, jer se njima u unutrašnjem smislu označava pokoljenja vere i ljubavi prema bližnjem (br. 613,2020,9079). Da se *pokoljenjima* (koljenima) označava ono što je večno, vidi se iz sledećih odlomaka u Reči: A pravda moja ostaće do vijeka i spasenje moje od koljena do koljena. Probudi se, obuci se u silu, mišico Jehovina, probudi se kao u staro vrijeme, iz pokoljenja prošlijeh (naraštaja prošlijeh) (Isa. 51:8,9). Ja ću ti učiniti vječnu slavu, i vesejje od koljena do koljena (Isa. 60: 15). Do vijeka će se dizati dim njezin, od koljena do koljena ostaće pusta, i niko ne će prelaziti preko nje do vijeka (Isa. 34:10). Namjera je Jehovina tvrda do vijeka, misli srca njegova od koljena do koljena (Psalam 33:11). Svaki ću te dan blagosiljati, i hvaliću ime tvoje do vijeka i bez prestanka (Psalam 145:2,4). Bojaće se tebe dok je sunca i mjeseca, od koljena do koljena (Psalam 72:5). To je ime moje do vijeka, i to je spomen moj od koljena do koljena (Izlazak 3:15): pored mnogo drugih odlomaka. Kaže se *u večnost (do vijeka) i od koljena dokoljena*, a *vječnost* se odnosi na Božansko nebesko, ili na dobro; dok se *koljena* odnose na Božansko duhovno, ili na istinu; jer u Reči, osobito u proročkoj Reči, postoje u glavnom dva izraza koja se odnose na jednu te istu stvar, kao u gore navedenim odlomcima, *na vijek (večno) i od koljena do koljena*; a ovo je zbog nebeskoga braka u svakoj i u svim stvarma Reči. Nebeski brak je brak dobra i istine, ili povezanost Gospoda s nebom (vidi odlomke navedene u br. 9363).

NASTAVAK O PRVOJ ZEMLJI U ZVEZDANOM NEBU.

9790. Bilo mi je dano da vidim neke stanovnike niže klase. Bili su obučeni u haljine kakve nose seljaci u Evropi. Video sam i muškarca sa ženom. Ona je imala lepu

figuru i prijazno lice, isto tako i muškarac. Ali bio sam iznenađen njegovim stilom hoda, skoracima kao ponosnim, dok je s druge strane žena hodala kao pognuta. Anđeli rekoše da je takav običaj na toj zemlji, i da su takvi ljudi omiljeni, jer su uprkos toga dobri. Dalje je rečeno da im nije dopušteno da imaju više od jedne žene, jer da je to suprotno zakonima.

9791. Čovek koji je u duhu, kada to dopusti Gospod, može da gleda šta se dešava na zemlji koja mu je blizu; jer u drugom životu nema prostora, stoga ni rastojanja između onih koji su u sličnom stanju (u skladu s onim što je rečeno gore, br. 9579-9581). Ono što sam baš sada pomenuo, to se isto desilo na isti način kao sa duhovima od nekih zemalja našega sunčanog sistemem, kojima je bilo dano od Gospoda da vide kroz moje oči mnoge stvari na našoj zemlji, kao što je već rečeno na nekoliko mesta.

9792. Žena koju sam video, imala je široku odeću ispred njenih grudi, iza koje se mogla prikrivati. Ta odeća je bila tako napravljena da je u nju mogla da stavi ruke, i da se tako njome pokrije i da tako ide. Njen niži deo mogao se povući gore; akada je bio podignut uz telo, izgledao je kao steznik (držač za stomak), kao onaj koji nose žene na našoj zemlji. Ali ta ista odeća služila je i muškarcu kao pokrivalo, i videli su ga kako ga skida sa žene i stavlja na svoja leđa, opuštajući donji deo, koji je tada poleteo dole do njegovih nogu, kao haljina, pa je na taj način hodao obučen.

9793. Posle sam razgovarao s duhovima koji su bili s te zemlje, i rekao im mnoge stvari o našoj zemlji; kao to da postoje nauke kao nigde drugo, kao što je atronomija, geometrija, mehanica, fizika, hemija, medicina, optika, i filosofija; pored veština koje su nepoznate na drugim mestima, kao brodogradnja, izlivanje metala, pisanje na papiru, i štampanje onoga što je napisano, i tako komunicirajući (saopštavajući) to celoj zemlji, i čuvajući to za potomstvo hiljadama godina; i da je tako bilo sa Rečju, koja je od Gospoda, pa je tako otkrivena Reč ostala nepromenjena na ovoj zemlji (vidi br. 9350-9350).

9794. Na kraju bio mi je pokazan pakao onih koji su sa te zemlje. Oni koji su viđeni iznjega (pakla), zadavali su najveći strah. Ne usuđujem se da opišem njihova

čudovišna lica. Viđene su tamo i čarobnice koje su izvodile svoje odvratne veštine, a koje su se pojavile obučene u zeleno, i koje su zadavale strah.

9795. Druga zemlja koja je viđena u zvezdanome nebu, biće opisana na kraju sledećeg poglavlja.

IZLAZAK 28 (Exodus 28)

DOKTRINA (NAUK) LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU I VERI.

9796. Kada se zna šta je unutrašnji čovek, i šta je spoljašnji čovek, tada se može znati i izvor razumevanja istine i volje da se čini dobro.

9797. Srazmerno tome koliko je unutrašnji čovek otvoren prema nebu, stoga i prema Gospodu, toliko je čovek u svetlosti neba, stoga je toliko i u razumevanju istine. Svetlost neba je Božanska istina koja proizlazi od Gospoda; biti prosvetljen tom svetlosću je isto što i razumeti istinu.

9798. Koliko je unutrašnji čovek otvoren prema Gospodu, a spoljašnji čovek njemu podređen, toliko je čovek u vatri neba (toplini neba); stoga je i toliko u volji da čini dobro. Vatra neba je Božanska ljubav koja proističe od Gospoda; biti upaljen /zagrejan) ovom vatrom je hteti dobro.

9799. Stoga je razumevanje istine videti istine iz Reči kroz prosvetljenje od Gospoda, a hteti dobro je od htenja (volje) da se tvore ove istine iz osećanja.

9800. Oni koji su u ljubavi i veri u Gospoda, kao i u ljubavi prema bližnjemu, ti su i u razumevanju istine i u htenju dobra, jer kod njih postoji primanje dobra i istine koji su od Gospoda.

9801. U drugu ruku, koliko je unutrašnji čovek zatvoren prema nebu i Gospodu, toliko je čovek u hladnoći i u gustome mraku u pogledu stvari neba, pa tada koliko je spoljašnji čovek otvoren prema svetlu, toliko je ono što čovek misli obmana, i toliko hoće zlo, i toliko je bezuman; jer svetlost sveta gasi u njemu svetlost neba; a vatra svetskog života gasi vatru nebeskoga života.

9802. Oni koji su u ljubavi prema sebi, i u ubeđenju samo-inteligencije i mudrosti, ti su hladnoći i u gustome mraku.

9803. Iz ovoga se vidi da biti inteligentan i mudar nije u tome da se razumeju i da se bude mudar o stvarima sveta; nego u razumevanju i u mudrosti o stvarima neba. Jer ima ima takvih koji razumeju i koji su mudri o mnogim stvarima sveta, a koji i pored toga ne veruju ili ne žele stvari neba. Stoga su bezumni. To su oni o kojima je Gospod kazao: Za to im govorim u pričama (parabolama), jer gledajući ne vide, i čujući ne čuju i ne razumiju (Mat. 13:13). Duha itine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga poznaje (Jovan 14:17).

IZLAZAK (EXODUS) 28.

1. A ti uzmi k sebi Arona brata svojega sa sinovima njegovijem između sinova Izrailjevih da mi budu svećenici, Aron, i Nadab i Aliju i Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi.

2. I načini svete haljine Aronu bratu svojemu za časti diku.

3. I kaži svijem ljudima vještijem (mudrim u srcu), koje sam napunio duha mudrosti, neka načine haljine Aronu, da se posveti da mi bude svećenik.

4. A ovo su haljine što će načiniti: naprsnik i oplećak i plašt, košulja vezena, kapa i pojas. Te haljine svete neka naprave Aronu bratu tvojemu i sinovima njegovijem, da mi budu svećenici.

5. I neka uzmu zlata i porfire (plavca) i skrleta i crvca i od tankoga platna.

6. I neka načine oplećak od zlata i od porfire i skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga (izvezenoga), vezen.

7. Dvije poramenice neka budu na njemu, koje će se sastavljati na dva kraja, da se drži zajedno.

8. A pojas na njemu neka bude naprave isto kao i on, od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, od i od tankoga platna uzvedenoga.

9. I uzmi dva kamena oniha, i na njima izreži imena sinova Izrailjevih,
10. Šest imena njegovijeh na jednom kamenu, a šest imena ostalijeh na drugome kamenu po redu kako se koji rodio.
11. Vještinom kamenoreskom, kojom se režu pečati, izrezaćeš na ta dva kamena imena sinova Izrailjevih, i optoči ih zlatom unaokolo.
12. I metni ta dva kamena na poramenice oplećku, da budu kameni za spomen sinovima Izrailjevim, i Aron da nosi imena njihova pred Jehovom na oba ramena svoja za spomen.
13. I načini kopče od zlata.
14. I dva lanca od čistoga zlata načini jednaka pletena, i objesi lance pletene o kopče.
15. I naprsnik sudski načini naprave vezene onake kao oplećak, od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenog načini ga.
16. Neka bude četverouglast i dvostruk, u dužinu s pedi i u širinu s pedi.
17. I udari po njemu drago kamenje, u četiri reda neka bude kamenje. U prvom redu: sardonik, topaz i smaragd.
18. U drugom redu: karbunkul, safir i dijamant.
19. A u trećem redu: ligur i ahat i ametist.
20. A u četvrtom redu: hrisolit, onih i jaspid; neka budu ukovani u zlato u svom redu.
21. I tih kamena s imenima sinova Izrailjevih biće dvanaest po imenima njihovijem, da budu rezani kao pečat, svaki sa svojim imenom, za dvanaest plemena.
22. I na naprsnik metni lance jednake, pletene, od čistoga zlata.
23. I dvije grivne zlatne načini na naprsnik, i metni dvije grivne na dva kraja naprsniku.

24. *Pa provuci dva lanca zlatna kroz dvije grivne na krajevima naprsniku.*
25. *A druga dva kraja od dva lanca zapni za dvije kopče, i metni na poramenice od oplećka sprijeda.*
26. *I načini druge dvije grivne zlatne, i metni ih na druga dva kraja naprsniku iznutra na strani koja je od plećka.*
27. *I načini još dvije grivne, i meni ih na poramenice od oplećka ozdo prema sastavcima njegovijem, više pojasa na oplećku.*
28. *Tako neka vežu naprsnik grivne njegove za grivne na oplećku vrvcom od porfire, da stoji nad pojasom od oplećka, i da se ne odvaja naprsnik od oplećka.*
29. *I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevih na naprsniku sudskom na srcu svom kad ulazi u svetinju za spomen pred Jehovom vazda.*
30. *I metni na naprsnik sudski Urim i Tumim, da bude na srcu Aronovom kad ulazi pred Jehovu, i Aron će nositi sud sinova Izrailjevih na srcu svom pred Jehovom vazda.*
31. *I načini plašt od pod oplećak sav od porfire.*
32. *I ozgo neka bude prorez po sredidi, i neka bude optočen prorez svuda u naokolo trakom tkanijem, kao prorez u oklopa da se ne razdre.*
33. *A po skutu mu načini šipke od porfire i od skrleta i od crvca svuda u naokolo, i među njima zlatna zvonca svuda u naokolo.*
34. *Zvonce zlatno pa šipak, zvonce zlatno pa šipak po skutu od plašta svuda u naokolo.*
35. *I to će biti na Aronu kad služi, da se čuje glas kad ulazi u svetinju pred Jehovu i kad izlazi, da ne pogine.*
36. *I načini ploču od čistoga zlata, i na njoj izreži kao na pečatu: svetinja Jehovina.*
37. *I veži je vrvcom od porfire za kapu, sprijed na kapi da stoji.*

38. I biće na čelu Aronovu, da nosi Aron grijehe svetijeh prinosa koje prinesu sinovi Izrailjevi u svijem darovima svojih svetih prinosa; biće na čelu njegovu vazda, da bi bili mili Jehovi.

39. I načini košulju od tankoga platna izmetanoga, i načini kapu od tankoga platna, a pojas načini vezen.

40. I sinovima Aronovijem načini košulje, i načini im pojase, i kapice im načini za čast i diku.

41. Pa to obuci Aronu bratu svojemu i sinovima njegovijem, i pomaži ih i napuni im ruke i posveti ih da mu budu svećenici.

42. I načini im gaće lanene, da se pokrije golo tijelo; od bedara do dno stegna da budu.

43. I to neka je na Aronu i na sinovima njegovijem kad ulaze u šator od sastaka ili kad pristupaju oltaru da služe u svetinji, da ne bi noseći grijehe poginuli. Ovo će biti uredba vječna njemu i sjemenu njegovu nakod njega.

SADRŽAJ.

9804. Ovde se govori u svetim haljinama, koje su oblačili Aron i njegovi sinovi dok su služili sveštenučku službu, koju su obavljali Aron i njegovi sinovi, a čime je bio pretstavljen Gospod u odnosu na Božansko Nebesko, koje je Božansko Dobro u nebu; Aronovm haljinama bilo je pretstavljeno Božansko Duhovno, koje je Božanska Istina koja proističe od prethodnog.

UNUTRAŠNJI SMISAO.

9805. Stihovi 1-2. 1. *A ti uzmi k sebi Arona brata svojega sa sinovima njegovijem između sinova Izrailjevih da mi budu svećenici, Aron, i Nadab i Aliju I Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi.* 2. *I načini svete haljine Aronu bratu svojemu za čast i diku.*

1. *A ti uzmi k sebi Arona brata svojega*, označava povezanost Božanske istine i Božanskog dobra u Gospodovom Božanskom ljudskom, *sa sinovima njegovijem*, označava Božansku istinu koja proističe od Božanskog dobra; *između sinova Izrailjevih*, označava u nebu i u crkvi; *da mi budu svećenici*, označava reprezentativ Gospoda; *Aron*, označava u pogledu Božanskog nebeskog; *i Nadab i Aliju*, označava u pogledu Božanskog duhovnog, *i Eleazar i Itamar*, označava u pogledu Božanskog prirodnog; *sinovi Aronovi*, označavaju ono što proizlazi od Božanskog nebeskog. 2. *I načini svete haljine Aronu bratu svojemu*, označava reprezentativ duhovnoga carstva pripojenog nebeskome carstvu; *za čast i diku*, označava kako bi se pretstavila, u unutrašnjoj i spoljašnjoj formi, Božanska istina onakva kakva je u duhovnom carstvu pripojenom nebeskome carstvu.

9806. *A ti uzmi k sebi Arona brata svojega*. Da ovo označava povezivanje Božanske istine sa Božanskim dobrom u Gospodovom Božanskom ljudskom, vidi se iz reprezentacije Mojsija, koji ovde uzima k sebi brata Arona, što je Gospod u pogledu na Božansku istinu (vidi br. 6752,6771,7014,9372); iz značenja *uzeti (privući)*, što je povezivanje i prisustvo (br. 9378); iz reprezentacije *Arona*, što je Gospod u pogledu Božanskog dobra (o kojemu u onome što sledi); i iz značenja *brata*, što je dobro (br. 3303,3803,5692,6756). Iz svega ovoga se vidi jasno da se *sa Mojsije uzima k sebi brata svojega* označava povezivanje Božanske istine s Božanskim dobrom u Gospodu. Da to označava Božansko ljudsko, je zato što što je bilo upravo to ono radi čega je došlo do povezivanja; jer je Gospod prvo učinio svoje ljudsko Božanskom istinom, a posle i Božansko dobro (vidi mesta navedena u br. 9199,9315). Da je Aron bio izabran da službu svećeničku, bilo je stoga što je bio Mojsijev brat; jer se tako u isto vreme predstavljalo bratstvo Božanske istine i Božanskog dobra u nebu, jer kao što je rečeno, Mojsije je predstavljao Božansku istinu, a Aron Božansko dobro. /2/ Sve stvari u svemiru, kako u nebu tako i u svetu, odnose se na dobro i istinu kako bi bile nešto; jer dobro je biće istine, a istina je ono što proističe od dobra pa stoga dobro ne može nastati bez istine, a istina bez dobra nema biće; iz čega je jasno da moraju biti povezani. Njihova se povezanost predstavlja u Reči bračnim partnerima, kada se govori o nebeskom braku, koji postoji između dobra i istine, i u onome što iz toga proizlazi; a tako isto /taj se brak predstavlja/ preko dva brata, kada se govori o dvostrukoj službi

suđenja i bogoštovanja. Oni koji su služili kod suđenja, nazivali su se *sudije*, a posle *carevi*; a oni koji su služili kod bogoštovanja, nazivali su se *svećenici*. Pa pošto se svaki sud izvodi pomoću istine, a svo bogoštovanje pomoću dobra, stoga se *sudijama* u Reči, u smislu odvojenom od osobe, označava istina od dobra, a *carevima*, istina od koje je dobro; dok se *svećenicima* označava dobro samo. Zbog toga se u Reči Gospod naziva *sudijom*, ali i svećenikom, kada se govori o dobru. Na sličan se način naziva i *Hristom*, pomazanikom ili spasiteljem, kada se govori o dobru./3/ Bilo je to zbog ovog bratstva, koje postoji između istine koja pripada sudu, i dobra koje pripada bogoštovanju, da j brat Mojsijev bio izabran za svećeničku službu. Da se Aronom i njegovim domom označava dobro, vidi se iz sledećih odlomaka: *Dome Izrailjev, uzdaj se u Jehovu; on mi je pomoć i štiti. Dome Aronov, uzdaj se u Jehovu; on im je pomoć i štiti. Jehova nas se opominje, blagosilja nas, blagosilja dom Izrailjev, blagosilja dom Aronov (Psalam 115:9-10,12). Neka reče dom Izrailjev da je do vijeka milost njegova. Neka reče dom Aronov da je do vijeka milost njegova (Psalam 118:2-3). Dome Izrailjev, blagosiljaj Jehovu. Dome Aronov, blagosiljaj Jehovu (Psalam 135:19). Dom Izrailjev opnačava one koji su u istinama; dom Aronov, one koji su u dobrima; jer u Reči, gde se govori o istini, govori se i o dobru, zbog nebeskoga braka (br. 9363,9314), (da dom Izrailjevoznačava one koji su u istinama, vidi br. 5414,5879,8234)./4/ Ponovo: *Jehova posla Mojsija slugu svoga, Arona, kojega izabra (Psalam 105:26); gde se Mojsije naziva slugom jer sluga se odnosi na istine (br. 3409); a izabranik se odnosi na dobro (br. 3755). Ponovo: Kako je lijepo i krasno kad sva braća žive zajedno! Kao dobro ulje na glavi, koje se stache na bradu, bradu Aronovu, koje se stache na skut od haljne njegove (Psalam 133:1-2). Onaj ko ne zna šta je označeno bratom, šta uljem, šta glavom, šta bradom, šta haljinama, kao i to šta Aron pretstavlja, ta ne može da shvati zašto se ove stvari upoređuju sa braćom koja stanuju zajedno. Jer kako može da ulje koje silazi sa glave Aronove na bradu, a otuda na njegove haljine, kako to može biti sloga bratska? Ali ova je sličnost u upoređenju jasna iz unutrašnjeg smisla, u kojemu se govori o influksu dobra u istine, pa se na ovaj način opisuje njihovo bratstvo. Jer *ulje* označava dobro; *glava Aronova*, najdublje dobra; *brada*, njegovo najviše spoljašnje; *stakati se* označaba influks. Iz ovoga je jasno da se ovim rečima označava influks dobra iz unutrašnjeg u spoljašnje i u istine, i povezivanje tamo. Bez unutrašnjeg smisla, ko može da vidi**

da su ove nebeske stavri sadržane u ovim rečima? (Da *ulje* označava dobro ljubavi, vidi br. 886,4582,4638,9780; da *glava* označava ono što je najdublje, br. 5328,6436,7859,9656, da *brada* označava ono što je najviše spoljašnje, vidi se kod Isaije 7:20; 15:2; kod Jeremije 4:37; i kod Jezikilja 5954,6914,9212,9216; a da *Aron* označava nebesko dobro, može se videti gore.) /5/Iz toga što je Aron bio izabran da služi kao svećenik, tako da služi najsvetije stvari, može se shvatiti kakav je slučaj bio sa reprezentacijama u Jevrejskoj crkvi, naime, da se one nisu odnosile na osobu koju su predstavljale, nego na stvar koja je bila predstavljena; tako da se sveta stvar, čak i najsvetija, mogla predstaviti osobom čije je uutrašnje bilo nečisto, čak i idolopoklonično, pod uslovom da su njene spoljašnje stvari bile postavljene na sveti način. Ova se osobina Aronova može videti iz sledećih reči kod Mojsija: *Aron uze iz ruku njihovijeh, Sali u kalup, i načini tele saliveno. A kad to vidje Aron, načini oltar pred njim; i povika Aron i reče: sjutra je praznik Jehovin! (Izlazak 32:4-5,25). Bješe se Jehova razgnjeviiio i na Arona, i šćaše ga ubiti: ali se molih tada i za Arona* (Zak. Ponovljeni 9: 20). (Da se reprezentativi crkve kod Izrailjske i Jevrejke nacije nisu odnosili na osobe, nega na same stvari, vidi mesta navedena u br. 9229).

9807. Sinovi Aronovi. Da ovo označava Božansku istinu koja proističe od Božanskog dobra, vidi se iz značenja *sinova*, što su istine (vidi br. 489,491,533,1147,2623,3373,3794), ovde Božansku istinu koja proističe od Gospodovoga Božanskog dobra, jer su bili sinovi Aronovi, a Aronom kao prvosveštenikom je bio predstavljen Gospod kao Božansko dobro (kao što je pokazano gore). Da *sinovi* označavaju istine jer u sve stvari u unutrašnjem smislu Reči duhovne; a u duhovnom smislu *sinovi* označavaju one koji su nanovo rođeni od Gospoda, stoga koji su u istinama od dobra, stoga odvojeno od osoba, istine same koje su od dobra. Ovi su oni stoga koji su označeni u Reči *sinovima Božijim, carskim sinovima, i sinovima carstva*. Oni su isto tako sinovi novoga rođenja ili preporoda. Osim toga, istine i dobra kod preporođenog čoveka, ili onoga koji je nanovo rođen od Gospoda, su upravo kao porodice u širokom i dugom nizu od jednoga oca. Ima takvih koji su slični sinovima i kćerima, unucima i unukama, zetovima i snahama, i rodbini mnogih stepeni, i mnogih vrsta. Istine i dobra tako sređenasu ono što se u duhovnom smislu naziva *sinovima, kćerima, unucima,*

unukama, zetovima, snahama, jednom rečju, rodbinom raznih stepeni, pa stoga i raznih vrsta. Da je duhovno srodnništvo u takvom redu, bilo mi je pokazano i živim iskustvom, a u istio vreme bilo je rečeno da su istine i dobra kod preporođenoga čoveka u takvom redu iz razloga što su u takvom redu u nebu i anđeoska društva, pa istine i dobra kod čoveka korespondiraju tim društvima; stoga je i čovek, čije su istine i dobra u takvoj korespondenciji, nebo u najmanjoj formi. /2/ Svako ko zna da se *sinovima* označavaju istine, a *kćerima* dobra, može da vidi mnoge tajne u Reči, osobito u proročkoj Reči, koje bi inače ostale skrivene; kao i šta je označen *sinom čovječijim*, kako je Gospod nazivao samoga sebe u Reči. Da se označava Božanska istina koja proističe od Božanskog ljudskog, vidi se iz odlomaka u kojima se tako naziva, a koji se mogu ovde navesti kako bi se u isto vreme potvrdilo da *sin* označava istinu; kao kod Jovana: *Narod (gomila) mu reče: mi čusmo iz zakona da će Krist (Hristos) ostati u vijek; akako ti govoriš da se sinu čovječijem treba podignuti? Ko je taj sin čovječiji? A Isus im reče: još je malo vremena vidjelo s vama; hodite dok imate vidjelo da vas tama ne obuzme; jer ko hodi po tami, ne zna kuda ide. Dok vidjelo imate, vjerujete vidjelu, da budete sinovi vidjela (Jovan 12:34-36)*. Iz ovoga se vidi da se *sinom čovječijim* označava nešto slično onome što se označava *vidjelom* (svetlošću), jer oni su ga pitali, Koje taj sin čovječiji? a Gospod je odgovorio da je on vidjelo koje treba da veruju (da ovo *vidjelo* označava Božansku istinu, vidi mesta navedena u br. 9548,9684); tako i to označava sina čovječijega. /3/ Kod Luke: *Blago vama kad vas pomrznu ljudi sina čovječijega radi (Luka 6:22); gde radi sina čovječijega* označava radi Božanske istine koja proističe od Gospoda; Božanska istina je sve od vere u, i od ljubavi prema Gospodu, a *biti omrznut radiovoga*, je biti blagosloven. Ponovo: *Doći će vrijeme kada ćete zaželjeti da vidite jedan dan sina čovječijega, i ne ćete vidjeti. I reći će vam: evo ovdje je ili : eno ondje je. Ali ne izlazite, niti tražite (Luka 17:22-23); zaželjeti vidjeti jedan dan sina čovječijeg* označava videti jedno od stanja Božanske istine koje je pravo. Predmet o kojemu se ovde govori je kraj crkve, kad više neće biti vere, jer neće biti ljubavi prema bližnjemu; u koje vreme sva će prava istina Božanska nestati; a pošto je istina Božanska označena *sinom čovječijim*, što se može reći za istinu Božansku od Gospoda, ali ne za Gospoda samoga. /4/ Ponovo: *Kada dođe sin čovječiji, hoće li naći vjere na zemlji? (Luka 18:8)*; to jest, kada bude istina Božanska otkrivena iz neba, neće se verovati. *Sin*

čovječiji označava i ovde Gospoda kao istinu Božansku , to jest, istinu Božansku koja proističe od Gospoda. *Dolazak Gospodov* označava otkrovenje istine Božanske na kraju crkve. /5/ Kod Mateje: *Jer kao što munja izlazi od istoka i pokazuje se do zapada, taki će biti dolazak sina čovječijega. I tada će se pokazati znak sina čovječijega na nebu; i tada će proplakati sva koljena na zemlji; i ugledaće sina čovječijega gdje ide na oblacima nebeskim sa silom i slavom velikom (Mateja 24:27,30);dolazak sina čovječijeg* označava otkrovenje istine Božanske na kraju vremena, to jest, na kraju crkve; *proplakaće sva plemena na zemlji,* označavaju sve istine i dobra vere i ljubavi od Gospoda, a stoga i prema Gospodu, u kompleksu; *oblacinebeski na kojima će doći,* označavaju doslovno začenje Reči; a *sila i slava* označavaju unutrašnji smisao, u čijem je najdubljem delu predmet o kome se govori Gospod sam (vidi dalje objašnjenje ovih reči u br. 4060). /6/ Na sličan način i na drugome mestu: *I ja vam kažem: odsele ćete vidjeti sina čovječijega gdje sjedi na oblacima s desne strane sile i ide na oblacima nebeskim (Mateja 26:64).Od sada će sin čovječiji sjediti na desnu silu Boga (Luka 22:69). Sin čovječijioznačava Božansku istinu koja proističe od Gospoda; sjedati o desnusile* označavada on ima svemoć, jer Božansko dobroima svemoć preko Božanske istine; time što se kazalo, *odsele ćete vidjeti* označava da je Božanska istina u svojoj svemoći kada je Gospod na svetu pobedio paklove, i doveo sve stvari u red u njima /paklovima/ i u nebu, i da će nataj način biti spaseni oni koji ga prime u verii ljubavi (vidi br. 9715). (da *sjedjeti o desnu ruku* označava svemoć, vidi br. 3387,4592,9133; da dobro ima svu moć preko istine, vidi se u br. 6344,6423,8304,9327,9643; da je Božanska moć sama Božanska istina, br. 6948; da se *oblacima na kojima će sin čovječiji* , to jest, Božanska istine, *doći* označava Reč u slovu, vidi predgovor Postanju 18; i br. 4060,4391,5922,6343,8443,8781; i da *slava* označava Božansku istinu samu, kao što je ona u unutrašnjem smislu Reči, vidi predgovor Postanju 18; i br. 4809,5922,8267,9429). /7/ Iz svega se ovoga sada može vdeti šta je označeno ovim rečima: *I vidjeh i gle, oblak bijel, i na oblaku sjedaše kao sin čovječiji, i imaše na glavi svojoj krunu zlatnu (Otkr. 14:14).I vidjeh u noćnom viđenju, i dođe sjedeći na oblacima nebeskim neko kao sin čovječiji (Danilo 7:13).I dade mu vlast i sud da čini, jer je sin čovječiji (Jovan 5:27).*Pošto se svaki se sud izvršava kroz istinu, to se kaže, da je Gospodu dano da vrši sud, jer da je on sin čovječiji; *sin čovječiji*, kao što je rečeno, označava

Božansku istinu; Otac od kojega proističe, Božansko dobro (br. 2803,3704,8897). Pošto je dano Božanskoj istini da izvršava sud, stoga se kaže *da kad dođe, sin čovječiji sjedeće na prijestolu u slavi svojoj (Mateja 19:28; 25:31); i da će sin čovječiji dati svakome po djelima njegovijem (Mateja 16:27)*. /8/ Dalje: *Koji sije dobro sjeme ono je sin čovječiji; polje je svijet; sjeme su sinovi carstva; kukolj sinovi su zla (Mateja 13:37-38); dobro sjeme označava istinu Božansku, stoga se kaže da sin čovječiji sije; sinovi carstva označavaju istinu Božansku u nebu i u crkvi, jer sin označava istinu (vidi br. 489,491,1147,2623), a u obrnutom smislu, obmanu, koja je sin zla; carstvo označava nebo, a isto tako i crkvu*. /9/ Kod Jovana: *I niko se ne pope na nebo osim koji siđe s neba, sin čovječiji koji je na nebu (Jovan 3:13); iz ovoga se vidi da sin čovječiji označava Božansku istinu u nebima; jer ova silazi, pa stoga se i penje u nebo, jer niko ne može da se uspne na nebo ako mu ne siđe Božanska istina iz neba, jer influks je Božanski, ne obratno. Pa pošto je Gospod ova istina, stoga se on naziva sinom čovječijim koji se na nebesima*. Kod Mateje: *Sin čovječiji nema gdje glavu zakloniti (Mateja 8:20); ovde sin čovječiji označava Božansku istinu; nemati gdje glavu zakloniti označava da Božanska istina nema nigde mesta, ili kod čoveka, u to vreme*. /10/ *Da sin čovječiji treba da postrada i da će ga ubiti (Matt. 17:12,23; 20:18;26;2 i na drugim mestima), označava da se ovako postupalo s Božanskom istinom, kao što on sam uči u sledećim odlomcima: Ja sam put, i istina, i život (Jovan 14:6). Niko se ne će ondje naseliti, niti će se baviti u njemu sin čovječiji (Jeremija 49:18,33). Gradovi njegovi postaše pustoš, zemlja sasušena i pusta, zemlja gdje niko ne živi, niti prolazi kroz nju sin čovječiji (Jer. 51:43)*. Svako ko nije upoznt sa duhovnim smislom Reči poverovaće da gradovi koji se ovde pominju označavaju gradove, i da *čovjek i sin čovječiji* označava čoveka i sina; i da će gradovi biti tako opustošeni da niko ne će u njima živeti; ali ovim se rečima opisuje stanje crkve u pogledu doktrine istine (istinite doktrine); jer *gradovi* označavaju doktrinarnе stvari crkve (br. 402,2449,3216,4492-4493); *čovjek*, istinu samu crkve povezanu s dobrom (br. 3134,7716,9007); stoga *sin čovječiji* označava istinu. /11/ Pošto se *sinom čovječijim* označavala Božanska istina koja proističe od Gospoda, stoga su se i proroci, preko kojih se ona otkrivala, nazivali *sinovima čovječijim*, kao kod Danila 8:17; kod Jezikilja 2:1 3,6,8; 3.1, 3,4,10,17, i na mnogim drugim mestima. /12/ Pošto većina izraza u Reči imaju i obrnuto značenje, isto je i sa značenjem *sina čovječijega*, koji u ovome smislu

označava obmanu koja je suprotna istini, kao kod Isaije: *Ko si ti da se bojiš čovjeka smrtnoga i sina čovječijega, koji je kao trava? (Isa. 51:12);* gde *sin čovječiji koji je kao trava* označava sećanje-znanje kroz koje se rađa obmana. Kod Davida: *Ne uzdajte se u knezove, u sina čovječijega, u kojega nema pomoći (Psalam 146:3);* gde *knezovi* označavaju glavne istine (br. 2089,5044), stoga u obrnutom smislu, glavne obmane; pa stoga *sin čovječiji* označava i obmanu samu.

9808. *Između sinova Izrailjevih.* Da ovo označava u nebu i u crkvi, vidi se iz značenja *Izrailja*, što su oni koji pripadaju crkvi, a apstraktno crkvu samu (vidi br. 4289,6426,6637,6862,8805,9340), a pošto *Izrailj* označava crkvu, to isti tako označava i nebo, jer nebo i crkva čine jedno, jer je crkva Gospodovo nebo na zemlji. Osim toga, nebo je u svakom članu crkve kad je on u istini a u isto vreme i u dobru od Gospoda.

9809. *Da mi budu svećenici.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda, vidi se iz reprezentacije *svećenika (svećničke službe)*, što je u najvišem smislu služba koju Gospod vrši kao spasitelj; a sve što čini kao spaistelj, čini iz Božanske ljubavi, stoga iz Božanskog dobra, jer svo je dobro od ljubavi. Zbog toga se svećeničkom službom u najvišem smislu označava Božansko dobro Gospodove Božanske ljubavi. Postoji Božansko dobro, a postoji i Božanska istina; Božansko je dobro u Gospodu, i ono je stoga njegovo biće, koje se u Reči naziva *Jehovom*; dok je Božanska istina od Gospoda, pa ona stoga proizlazi od njegovog bića, koja se u Reči naziva *Bogom*; a pošto je ono što proizlazi od njega on, stoga je Gospod Božanska istina, koja je njegovo Božansko u nebima. Jer neba proizlaze od njega, jer su anđeli tamo prijemnici njegovog Božanskog; anebeski su anđeli prijemnici Božanskog dobra koje je od njega, a duhovni su anđeli prijemnici Božanske istine koja proizlazi iz ovoga (iz Božanskog dobra). Iz svega ovoga se može videti šta je Gospodovo pretstavljeno svećeničkom službom, a šta je Gospodovo petstavljeno carskom službom; naime, svećeničkom službom Božansko dobro njegove Božanske ljubavi, a carskom službom Božanska istina koja proizlazi iz ovoga /iz Božanskog dobra /2/ Da je svećeničkom službom bilo pretstavljeno Božansko dobro Gospodove Božanske ljubavi, stoga svaka služba koju Gospod vrši kao spasitelj, vidi se iz sledećih odlomaka u Reči: *Reče Jehova Gospodu mome: sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojima.*

Skiptar sile daje ti Jehova za Siona: vladaj sred neprijatelja svojih. I u dan rata tvojega narod je tvojgotov u svetoj krasoti. Kao rosa zori iz utrobe, taka je u tebe mladost tvoja. Jehovu se zakleo, i ne će se pokajati: ti si svećenik do vijeka po redu Melhizedekovu. Gospod je tebi s desne strane. Pobiće u dan gnjeva svojega careve, sudiće narodima, napuniće zemlju trupova; satrće glavu na zemlji širokoj. Iz potoka će na putu piti, i za to će podignuti glavu (Psalam 110:1-7). Iz ovoga se vidi šta je Gospod kao svećenik, stoga i šta u Gospodu pretstavlja svećenika služba, anai me, sve delo spasenja ljudske rase; jer se u ovome odlomku govori o Gospodovim borbama s paklovima, dok je bio u svetu, kroza šta je stekao za sebe Božansku svemoć nad paklovima, a preko čega spasava i danas one koji ga primaju. Zbog ovog spasenja, jer je od Božanskog dobra Božanske ljubavi, kaže se o Gosodu *ti si svećenik za uvijek po redu Melhizedehovu. Melhizedek* znači car pravedni (car pravde); a Gospod je tako nazvan zato što je postao pravda, a preko toga i spasenje (u skladu s onim što je rečeno gore, br. 9715). /3/ Ali svaki pojedini izraz u gornjem Psalmu sadrži tajne o Gospodovim borbama dok je bio u svetu, a ovi se ne mogu otkriti bez unutrašnjeg smisla, stoga ga treba ukratko otkriti. *Reče Jehova Gospodu mome* označava da se reklo o Gospodu dok je bio u svetu (da se pod *Gospodom* ovde misli na Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog, vidi se kod Meteja 22:41-43, kod Marka 12:35-36, i kod Luke 20:41-44); *sjedi meni s desne strane* označava svemoć Božanskog dobra preko Božanske istine koja je Gospod tada bio, i od koje se borio i pobeđivao (*da sjedi o desnu ruku* označava stanje moći, i kada se kaže o Božanskom, označava svemoć, vidi br, 3387,4592,4933,7518,9639,9643). /4/ *Dok položim neprijatelje da su podnožje* označava dok se zla koja su iz pakla ne potčine i ne podvrgnu njegovoj Božanskoj moći; *skiptar sile daje ti Jehova za Sion* označava tada moć od nebeskoga dobra (da *Sion* označava ovo dobro, vidi br. 2362,9055). *Vladaj sred neprijatelja svojih* označava da ovo dobro ima vlast nad zlima; zla su označena *neprijateljima*, jer se opiru Božanskom, a posebno Gospodu. *U dan rata narod je tvoj gotov (spreman)* označava Božanske istine koje se tada bore; *u svetoj krasoti*, označava koje su od Božanskog dobra; *kao rosa zori iz utrobe, taka je u tebe mladost tvoja*, označava začinjanje od Božanskog dobra samog iz kojega je on imao Božansku istinu. *Jehova se zakleo, i ne će se pokajati* (ne će poreći), označava ono što je stabilno i izvesno. /5/ *Ti si svećenik do vijeka* označava Božansko dobro Božanske ljubavi u njemu. *Po*

redu Melhizedekovu označava da je njegovo ljudsko slično; *Mehizedek* znači *car* pravedni, stoga Jehova jer je on pravedan kroz borbe i pobjede (br. 9715). *Jehovaje tebi o desnu ruku* označava Božansku istinu koja je tada od njega, kroz koju ima svemoć, kao gore. *Pobiće u dan gnjeva svojega careve* označava tada razaranje obmana; *dan gnjeva* je bio kada se borio protivu zala i razarao ih; *carevi* označavaju istine, a u obrnutom smislu obmane (br. 2015,2069,6148). *Sudićenarodima* označava razgonjenje zala, jer *narodi* označavaju dobra, ali ovde u obrnutom slislu zla (br. 1259,1260,6005). *Napuniće zemlju trupova* (mrtvih tijela) označava tako duhovnu smrt, što je potpuna lišenost dobra i istine. *Satrcé glavuna zemlji širokoj* označava bacanje paklene ljubavi prema sebi u paklove, i njihovu osudu (prokletstvo). *Iz potoka će na putu piti, i za o će podignuti glavu* označava pokušavanje da se izbave pomoću umovanjima o istinama. Ovo je smisao gornjih reči, koji se opaža u nebu kada čobvek čita ovaj Psalam. /6/ Pošto je svećenička služba predstavljala Gospoda u pogledu svih delana spasenju koje dolazi od Božanske ljubavi, stoga svo Božansko bogoštovanje pripada sveštencičkoj službi; koje se bogoštovanje sastojalo u to vreme u glavnom od ponuda žrtava paljenica, i prinosa, i u postavljanju hlebova lica na stolu, u paljenju svetnjaka svakog dana, i u kađenju tamjanom; stoga je to bila ponuda radi iskupljenja za narod i za otpuštanje grehova. Osim toga, kada su svećenici bili u isto vreme i proroci, to je uključivalo otvaranje (tumačenje) Božanskoga zakona, kao i poučavanje. Dasu Aron i njegovi sinovi izvršavali sve ove stvari, vidi se iz ustanovljenje svećeničke službe kod Mojsija. Da su sve ove stvari predstavljale Gospodova dela za spasenje, to je jasno; stoga se deo od žrtava i ponuda, koje su bile namenjene Jehovi, davao Aronu; slično tome i prvi plodovi raznih vrsta, kao i desetci (vidi Izlazak 29:1-36; Levitska 7:35-36; Brojevi 5:6-10; 18:8-20, i 25 do kraja; Zak. Ponov. 18:1-5), ikao i prvorođenčad; ali umesto svih prvorođenih od ljudi, bili su Leviti, koji su bili Aronu dati kao dar (Brojevi 3:12-13,4-45). /7/Pošto je Gospod u pogledu celog dela spasenja bio predstavljen prvosvećenikom, a svo delo spasenja njegovom službom, koja se nazivala svećeništvom, stoga deo i nasleđe nije bilo dato Aronu i njegovim sinovima, jer je rečeno da je Jehova Bog njihovo nasleđe i deo (Brojevi 18:20); niti je deo dat Levitima jer su oni pripadali Aronu (Brojevi 26:58-63; Zak. Povov. 10:9; 18:1-2). Jer je narod predstavljao nebo i crkvu, dok je Aron sa sinovima i Levitima predstavljao dobro ljubavi i vere koji

sačinjavaju nebo i crkvu, stoga su pretstavljali Gospoda od kojega je ovo dobro. Iz ovoga razloga zemlja je data narodu u nasleđe, ali ne i svećenicima, jer je Gospod u njima, a ne među njima kao jedan od njih i odvojen od njih. /8/ Slično je sadržano u ovim rečima kod Isaije: *A vi ćete se zvati svećenici Jehovini, sluge Boga našega govoriće vam se, blago naroda ješćete, i slavom njihovom hvalićete se (Isa. 61:6); gde jesti blago naroda označava prisvajati dobra; hvaliti se slavom njihovom označava uživati istine (imati istine), stoga imati radost i sreću od i jednog i od drugog. (Da narodi označavaju dobra, vidi br. 1259-1260,4574,6005; a da slava označava istinu od Božanskog, br. 9429) /9/ U Reči svuda se *carevi i svećenici* pominju u nizovima, kao i *carevi, knezovi, i proroci*; a u unutrašnjem smislu *carevima* se označavaju istine u kompleksu; *knezovima*, glavne istine; *svećenicima*, dobra u kompleksu; a *prorocima*, doktrine (nauci), kao u sledećim odlomcima: *Isus Hristos načinio nas je carevima i svećenicima (Otkr. 1:6; 5:10). Kao što se lupež posrami kad se uhvati, tako će se posramiti dom Izrailjev, oni, carevi njihovi, knezovi njihovi, i svećenici njihovi i proroci njihovi (Jer- 2:26). I tada će, veli Jehova, nestati srca caru i srca knezovima, i svećenici će se udiviti i proroci će se začuditi (Jer. 4:9). U to vrijeme, veli Jehova, izvadiće se iz grobova kosti careva Judinijeh i kosti knezova njihovijeh i kosti svećeničke i kosti proroka i kosti stanovnika Jerusalimskih (Jer. 8:1).* (Da se *carevima* u smislu apstraktnom od osoba označavaju istine u kompleksu, vidi br. 1672,2015, 2069,6148; da se *knezovima* označavaju glavne istine, br. 1728,2015,5044; da se *svećenicima* označavaju dobra, br. 1728,2015,648; a *prorocima* da se označavaju doktrine izvedene iz tih stvari i o njima, br. 2534,7269.) *Carska sužba Gospodva* označena je i njegovim imenom *Hristos (Krist), pomazanik, mesija*, a njegova svećenička služba njegovim imenom *Isus*, jer *Isus* označava spasitelja ili spasenje, o kojemu je napisano kod Mateje: *Pa će roditi sina, I Nadjeni mu ime Isus; jer će on izbaviti (spasiti) narod svoj od grijeha njihovijeh (Mateja 1:21).* Pošto je ovo pripadalo svećeničkoj službi, stoga je slično bilo pretstavljenoprvosvećenikom koji je vršio otkupljivanje za narod za grehove (Lev. 4:26,31,35; 5:6,10,13,16,18; 9:7; 15:15,30). /10/ Pošto se zlo ne može povezati s dobrom, jer su jedno drugom odvratni, stoga su razna čišćenja bila naložena Aronu i njegovim sinovima, kada su obavljali svećeničku službu, bilo kod oltara, ili u šatoru od sastanka; isto tako je bilo naloženo da se prvosveštenik oženi samo devicom; ne ni udovicom, ni razvedenom, ni*

prostitutkom (Levitska 21:13-15); da oni među sinovima Aronovima koji su bili nečisti, ako bi jeli od posvećenih stvari, neka se istrijebe (Lev. 22:2-9); da niko od sjemena Aronovog u kome je mana na tijelu ne pristupa da prinosi hljeb (Levitska 21:21:17-21); Da svećenik ne otkriva glave svoje, i haljina svojih da ne razdire, i k mrtvacu nijednom da ne ide, ni za ocem svojim, ni za materom svojom da se ne oskrvni, i iz svetinje da ne izlazi (Levitska 21:10-12). Kao što je već rečeno, ovi i mnogi drugi zakoni su objavljeni stoga što je prvosveštenik predstavljao Gospoda kao Božansko dobro; a dobro je takve prirode da se zlo s njim ne može spojiti, jer dobro se kloni zla, a zlo se plaši dobra kao što se pakao plaši neba; stoga među njima nije moguće povezivanje. /11/ Ali što se tiče istine, ona je takvoga karaktera da se obmana može s njom povezati; ali ne obmana u kojoj je zlo; ali ona u kojoj je dobro, kao ono kod male dece, kod dečaka i devojčica dok su još u nevinosti, i kod dobrih neznabožaca koji su u neznanju, kao i kod onih koji su u doslovnomsmlu Reči, i koji ostanu u dokrini koja je iz njega izvedena, a kojima je ipak dobro cilj života; jer ovo dobro, kao cilj, odagoni zloću obmane, a preko svoje primene oblikuje obmanu da bude donekle slična istini.

9810. *Aron.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda u pogledu Božanskog nebeskog, vidi se iz reprezentacije *Arona*, što je Gospod u pogledu Božanskog dobra (vidi gore, br.9806). Božansko nebesko je Božansko Gospodovo u najdubljem nebu; jer se anđeli ovoga neba nazivaju nebeskim anđelima, i oni su prijemnici Božanske istine u njihovom voljnom delu (oni primaju Božansku istinu u volju), i to se naziva nebeskim dobrom; ali kada se prima u intelektualni deo, tada se naziva duhovnim dobrom. (Da kvalitet ova dva dobra, to jest, nebeskog dobra i duhovnog dobra, kao i priroda razlike među njima, može se videti u navedenim mestima u br. 9277,9543.)

9811. *Nadab i Abiju.* Da ovo označava u pogledu Božanskog duhovnog izvedenim otuda, vidi se iz reprezentacije sinova Aronovih, što je Božanska istina koja proizilazi od Božanskog dobra (vidi gore, br. 9807). Božansko duhovno je Božanska istina koja proističe od Božanskog nebeskog; tako se Božansko Gospodovo prima u srednjem ili drugom nebu. Ovo je predstavljeno sa dva prvorođečeta Aronocva, jer gto porističe, i tako se kao rađa, sin od oca, od nebeskoga dobra koje je u najdubljem nebu. Dok se sa dva mlađa sina, Eleazarom

i Itamarom (sve dok su prvlorođeni, Ndab i Ahiju, bili živi) pretstavlja Božansko u poslednjem nebu, kje nebo slediposle srednjeg neba; a koje je Božansko prirodno (o kojemju u sledećem članku).

9812. *Eleazar i Itamar.* Da ovo označava u pogledu Božanskog prirodnog, vidi se iz toga što su ovo bili mlađi Aronovi sinovi, i da je Aronom pretstavljen Gospod kao Božansko nebesko; stoga je njegovim sinovima pretstavljen Gospod kao Božansko koje sledi redom; tako je starijim sinovima pretstavljen Gospod kao Božansko duhovno; a mlađim sinovima Gospod kao Božansko prirodno; jer se Božanska dobra u nebu nižu redom; tako, sama neba koja su u ovim dobrima, tako se ponašaju /tak čine). Osim tga, jedno se dobro rađa, i opstoji, preko drugoga. /2/ Božansko nebesko dobro, koje čini treće ili najdublje nebo, je dobro ljubavi prema Gospodu; Božansko duhovno dobro, koje čini srednje ili drugo nebo, je dobro ljubavi prema bližnjemu; a Božansko prirodno dobro, koje čini poslednje nebo, je dobro vere i poslušnosti. Božanskom prirodnom dobru pripada i građansko dobro, kojim se naziva ono što je pravo među građanima; a tako isto i moralno dobro, koje je ono što se odnosi na ono što je časno. /3/ Ova tri dobra slede redom, kao cilj, uzrok, i efekat; a pošto je cilj duša uzroka, a uzrok je sve što je delatno u efektu, tako je nebesko dobro duša duhovnog dobra, a duhovno dobro je sve u prirodnom dobru. Ono što je duša, i ono što je sve, u nečemu drugom je unutar toga, to je kao napor u pokretu, ili kao volja u akciji. Da je volja duša i sve u akciji, jasno je, jer gde volje prestane, akcija prestane. Iz svega ovoga se može videti kakav je slučaj s nebeskim, duhovnim, i prirodnim /dobrom/; naime, najdublje u prirodnom dobru mora da bude nebesko dobro, to jest, dobro ljubavi prema Gospodu, što je isto tako dobro nevinosti.

9813. *Sinovi Aronovi.* Da ovo označava stvari koje proističu od Božanskog nebeskog, vidi se iz znalčenja *sinova*, što su one stvari koje su rođene od neke druge stvari kao od oca, stoga koje proizlaze; i iz reprezentacije *Arona*, koji je Gospod u pogledu Božanskog nebeskog (o kojemu upravo gore, br. 9810). Iz ovoga se vidi da se *sinovima Aronovim* označavaju one stvari koje proističu od Božanskog nebeskog.

9814. *I načini svete haljine bratu svojemu.* Da ovo označava reprezentativ duhovnoga carstva pripojenog nebeskom carstvu, vidi se iz značenja *haljina*, što su istine u opšte, i doista istine koja oblače dobro (vidi br. 5954,9212,9216). Da haljine označavaju istine, ima poreko u nebu, gde se anđeli pojavljuju obučeni u haljine u skladu sa svojim istinama od dobra (br. 165,5248,5954,9212); iz čega se može videti da se *Aronovim haljinama* pretstavlja duhovno Gospodovo carstvo pridruženo njegovom nebeskom carstvu. Jer je Aron pretstavljao Gospoda u pogledu Božanskog nebeskog (br. 9810); otuda haljine na njemu pretstavljaju Božansko duhovno pripojeno nebeskome carstvu, kao haljine telu. Božansko duhovno je Božanska istina koja proističe od Gospodoviog Božanskog dobra; ovo se pokazuje u nebu kao svetlost, i uz to, to je svetlost koja obasjava spoljašnji kao i unutrašnji vid anđela. Modifikacije (izmene) ove svetlosti u skladu sa subjektima koji je primaju, koji su anđeli, pokazuju boje, duge, i sjaj raznih oblika; isto tako pokazuje se sjajna odeća na anđelima. Iz svega ovoga se može videti da je Gospodovo duhovno carstvo bilo pretstavljeno *Aronovim svetim haljinama*. Jer postoje dva carstva u koja je nebo podeljeno, nebesko carstvo i duhovno carstvo (o kojima vidi br.9277); oni koji su u nebeskom carstvu, pojavljuju se nagi, dok se oni u duhovnome carstvu pojavljuju obučeni. Iz ovoga je opet jasno da se Božanska istina, ili Božansko duhovno, koje se pokazuje kao svetlost, da to oblači ili pokriva /tela anđela/. /2/ No ko bi verovao da unutar crkve, gde je Reč, i stoga prosvetljenje o Božanskim i nebeskim stvarima, da tako veliko neznanje vlada da se ne zna da su anđeli i duhovi u ljudskoj formi, i da se jedni drugima pokazuju kao ljudi; i da vide i čuju jedni druge, i da razgovaraju; i da se još manje zna da su obučeni u haljine. da je ovakav slučaj, ne samo da ljudi sumnjaju u to, nego to i odriču, osobito oni koji su sasvim utonuli u spoljašnje stvari, tako da veruju da samo telo živi, i da je sve ništa što ne vide telesnim očima, i nedodiruju telesnim rukama (br. 1881); dok su u stvari neba puna ljudi, koji su anđeli, i koji su obučeni u haljine raznoga sjaja. Ali ništa se od ovoga ne može videti telesnim očima čoveka na zemlji; nego samo očima njegovog duha, kada se ove Gospod otvori. Anđeli koje su drevni gledali, kao Abraham, Sara, Lot, Jakov, Jošua, Gideon, a isto tako i proroci, nisu viđeni očima tela, nego očima duha, koje su bile otvorene. Da su se ovi anđeli pokazivali obučeni u haljine, vidi se po anđelima koji su sedeli kod Gospodovoga groba, a koje su u sjanivm belim haljinama idele Marija Magdalena i

Marija majka Jakovljeva (Mateja 28:3; Marko 16:5; Luka 24:4); a posebno se isto jasno vidi po tome što su Gospoda samog vidjeli u haljini blistavoj i beloju Petar, Jakov i Jovan, da su njegove haljine bile bele i sjajne, i da su bile kao svetlost (Mateja 17:2; Luka 9:29); kojom je odećom bilo pretstavljeno Božansko duhovno, to jest, Božanska istina koja je od njega. /3/ Iz ovoga se može videti šta je označeno *bijelim haljinama* u Otkrovenju: *Ali imaš još malo imena i u Sardu, koji ne opoganiše haljina svojih, i hodiše sa mnohom jer su dostojni. Ko pobijedi, on će se obući u haljine bijele, i ne će izbrisati imena njegova iz knjige života (Otkr. 3:4-5);* ovde *haljine* ozačavaju duhovne istine, koje su istine od dobra (kao što je gore pokazano); a *bijele* označavaju pravu istinu (br. 3301,4007,5319)). Na sličan način i na drugim mestima: *I vidjeh nebo otvoreno, i gle, konj bijel, i koji sjeđaše na njemu zove se vjeran i istinit, i sudi po pravdi i vojuje. I vojske nebeske išahu za njim na konjma bijelijem (Otkr. 19:11,14). I oko prijestla bijahu dvadeset i četiri prijestola ; i na prijestolima vidjeh dvadeset i četiri starješine gdje sjede, obučene u bijele haljine (Otkr. 4:4).*

9815. *Za slavu (čast) i diku.* Da ovo označava kako bi se pretstavila, u unutrašnjoj i u spoljašnjoj formi, Božanska istina kakva je u duhovnom carstvu pripojenm nebeskom carstvu, vidi se iz značenja *slave (časti)*, što je Božanska istina (vidi predgovor Postanju 18; i br. 5922,9429); i iz značenja *dike (krasote)*, što je tako isto Božanska istina, ali u spoljašnjoj formi, jer se blistavilo i krasota Božanske istine, kao što se pokazuje u spolajšnjem, označava *dikom (krasotom)*. Stoga duhovno nebo, koje se ovde označava *svetim haljinama* koje služi za *slavu(čast) i diku (krasotu)*, je *slava* onoliko koliko je Božanska istina tamo u unutrašnjoj formi, i koja je isto tako *dika (krasota)*. /2/ Slično je označeno *dikom (krasotom)* u sledećim odlomcima. Kod Jeremije: *Kako obastrije Gospod oblakom u gnjevu svome kćer Sionsku! Svrže s neba na zemlju diku (slavu, krasotu) Izrailjevu, i ne opomenu se podnožja nogu svojih u dan gnjeva svojega! (Plač 2.1);* gde *kćer Sionska* označava nebesku crkvu; a *dika (krasota) Izrailjeva*, duhovnu crkvu, koja se naziva *dikom* zbog blistavila i krasote istine. Na isti način kod Isaije: *Približih pravdu svoju, nije daleko, i spasenje moje ne će odocniti jer će u Sionu postaviti spasenje, u Izrailju slavu (čast) svoju (Isa. 46:13). Pogledaj s neba, i vidi iz stana svetinje svoje i slave svoje, gdje je revnost tvoja i sila tvoja (Isa. 63:15);* gde stan

svetinje označava nebesko carstvo; a *stan slave svoje* duhovno carstvo. I kod Danila: *I iz jednoga od njih izide jedan rog malen i naraste vrlo velik prema jugu i istoku i prema krasnoj zemlji (Dan. 8:9). I car sjeverni ustaviće se u krasnoj zemlji, koju će potrti svojom rukom, kada dođe u krasnu zemlju, i mnoge će propasti (Dan. 11:11,41);* gde krasna zemlja označava crkvu Gospodovu, u kojoj je istina Božanska, ili Reč.

9816. Stihovi 3,4. *3. I kaži svijem ljudima vještijem (mudrim u srcu), koje sam napunio duha mudrosti, neka načine haljine Aronu, da se posveti da mi bude svećenik.4. A ovo su haljine što će načiniti: naprsnik i oplećak i plašt, košulja vezena, kapa i pojas. Te haljine svete neka naprave Aronu bratu tvojemu i sinovima njegovijem, da mi budu svećenici.3. I kaži svijem ljudima vještijem (mudrim u srcu),* označava Gospodov influkspreko Reči u sve one koji su u dobru ljubavi; *koje sam napunio duha mudrosti,* označava one u koje je Božanska istina upisana; *neka načine haljine Aronu,* označava kroz koje je duhovno carstvo; *da se posveti,* označava da na taj način pretstavlja Božansku istinu u tome carstvu; *da mi bude svećenik,* označava reprezentativ Gospoda; *4. A ovo su haljine što će načiniti,* označava Božanskeistine u duhovnom carstvu, njihovim redom; *naprsnik,* označava Božansku istinukoja blista iz Božanskog dobra; *i oplećak,* označava Božansku istinu *tamo* u spoljašnjoj formi u kojoj se unutrašnja završava; *i plašt, košulja vezena,* označava Božansku istinu *tamo*, a koja iz najdubljeg proističe neposredno od Božanskognebeskog; *kapa,* označava inteligenciju i mudrost; *i pojas,* označava opštu sponu *kako bi sve stvari bile usmerene prema istom cilju; Te haljine svete neka naprave Aronu bratu tvojemu i sinovima njegovijem,* označava pretstavu duhovnogacarstva pripojenog nebeskome carstvu; *da mi budu svećenici,* označava reprezentativ Gospoda.

9817. *I kaži svijem ljudima vještijem koje sam napunio duha mudrosti (koji sumudri u srcu).* Da ovo označava Gospodov influks kroz Reč u sve one koji su u dobru ljubavi, vidi se iz značenja *kazati*, što je influks (vidi br. 2951,5481,5797,7270); i iz značenja *mudar u srcu (biti pun duha mudrosti)*, što su oni koji su u dobru ljubavi (o čemu u onome što sledi). Da je označen Gospodov influks preko Reči, je zato što se Gospod uliva (utiče) u čoveka crkve uglavnom kroz Reč. Razlog je to što je Reč takve prirode da u njoj svaka i sve stvari

korespondiraju Božanskim duhovnim i Božanskim nebeskim stvarima koje su u nebima; otuda postoji komunikacija osećanja i misli čoveka s anđelima, tako da su kao jedno. Od toga dolazi to da je svet povezan s nebom kroz Reč; ali samo kod onih koji su u dobru vere i ljubavi. Iz svega ovoga se može videti da je Gospodov influks kod čoveka crkve preko Reči; jer u nebima Gospod je u svemu, jer Božansko koje proističe, prima se od anđela i sačinjava nebo. /2/ Razlog zašto *mudar u srcu* označava one koji su u dobru ljubavi, je to što je mudrost nebesko dobro u čoveku, tako da se *srcem* označava dobro ljubavi. Nebeski život u čoveku označava se u Reči izrazom *duh i srce*; *duhom* se označava život čovekovog intelektualnog dela, a *srcem* život njegovog voljnog dela. Intelektualnom delu pripada istina, a voljnom delu pripada dobro. Istina pripada veri, a dobro ljubavi; jerrazum prima istine koje pripadaju veri; a volja prima dobra koja pripadaju ljubavi. Iz ovoga je jasno da se *mudrim u srcu* označavaju oni koji su u dobru ljubavi od Gospoda. Dobro ljubavi je nebesko dobro, kroz koje je /nastalo/ duhovno dobro, a duhovno dobro je ono što pokriva nebesko dobro, kao što haljine pokrivaju telo. I pošto se Aronovim haljinama pretstavljalo Gospodovo duhovno carstvo pridruženo nebeskome carstvu, a prethodno potiče od potonjeg, stoga se ovde kaže *mudar u srcu*, to jest, oni koji su u dobru ljubavi od Gospoda, *načiniće haljineza Arona i njegove sinove* (kao što se kaže u onome što sledi). (Da *srce* označava dobro ljubavi, ili nebesko dobro, vidi br. 3635,3880,9050; i da zbog toga označava volju, br. 2930,3888,9300,9495.)

9818. *Koje sam napunio duha mudrosti.* Da ovo označava one u kojima je Božanska istina upisana, vidi se iz značenja *duha mudrosti*, kada se kaže o onima koji su u nebeskom dobru, što je Božanska istina (o čemu u onome što sledi); za one se kaže da su *ispunjeni time* kada ostaje ono što je upisano. Tu je slučaj takav, da oni koji su nebeskom carstvu Gospodovom ne znaju istine iz sećanja-znanja, pa stoga ne iz vere; nego iz unutrašnjeg opažanja (percepcije); jer oni su u dobru ljubavi od Gospoda, a sve istine su utisnute (upisane) u ovom dobru. Samo dobro je nakalemljeno na njihov voljni deo, a istina iz njega u njihov intelektualni deo. Kod njih voljni deo i intelektualni deo deluju apsolutno kao jedno, za razliku od onih koji su u duhovnome carstvu. Iz ovoga je to da oni koji su u Gospodovom nebeskm carstvu ne znaju istine iz svog intelektualnog dela, nego ih opažaju; jer

dobro koje je usađeno u volju, pretstavljeno je u svom kvalitetu i u svojoj formi u razumu, i tamo je kao u svetlosti koja kao da plamti. Kod njih, istina je forma dobra, a njen kvalitet, koji se ne vidi nego opaža, je od dobra. Zbog toga oni nikad ne raspravljaju o istinama, a kada o tome razgovaraju, samo kažu da je tako, ili da nije tako, ništa više; jer sve što je više, nije od dobra. To su oni koji su označeni kod Mateje: *Neka vaš govor bude: da, da; ili ne, ne. Što je više, ota zla je* /Mateja 5:37). (Da su oni koji su u nebeskom carstvu Gospodovom ovoga karaktera, vidi br. 2715,2718,9166,9543; šta je razlika između onih koji su u nebeskome carstvu i onih koji su u duhovnome carstvu, može se videti iz mesta navedenih u br. 9276). /2/ Iz ovoga se sada može videti šta se označa time da je Božanska istina *upisana*. Reč *duh* se koristi u mnogim odlomcima u Reči, a kada se govori o čoveku, *njegovim se duhom* označava dobro i istina koji su upisani u njegov intelektualni deo, stoga se tu označava život toga dela. Kada se odnosi na čovek, duh ima ovo značenje, jer je čovek u pogledu svog unutrašnjeg duh, i u odnosu na svoje unutrašnje stvari, on je u društvu s duhovima. O ovome predmetu pokazano je obilato gore, naime, da ima anđela i duhova sa čoveklom, i da Gospod upravlja čovekom premo njih (br. 50,697,986,2796,5976-5993); da je čovek među duhovima i anđelima onakav kakav je sam (br. 4067,4073,4077,4111); i da svaki čovek ima jednoga duha kroz kojega njegovo telo ima život (br. 4622). /3/ Iz ovoga se može znati šta je označeno duhom, kad se kaže o Gospodu, naime, da Božanska istina proističe od njegovog Božanskog dobra, i da kada se ova Božanska istina uliva kod čoveka, i kada ju ovaj primi, to je *duh istine, duh Božiji, i Sveti Duh*; jer se on uliva neposredno od Gospoda, a posredno preko anđela i duhova (vidi navedena mesta u br. 9682); da *duh istine, duh Božiji, i Sveti Duh* označavaju ovo, videće se u onome što sledi, jer se prvo mora pokazati da u Reči, *duh*, kada se kaže za čoveka, označava dobro i istinu koja je upisana u njegov intelektualni deo, stoga da to označava život ovoga. Jer postoji život intelektualnog dela, i život voljnog dela; život intelektualnog dela je u tome da se saznaje, da se vidi, i da se razume, da je istina istinita, i da je dobro dobro; dok je život voljnog dela u tome da se hoće i da se voli istina radi same istine, a dobro radi samoga dobra. Ovaj poslednji život naziva se u Reči *srcem*, a porethodni se naziva duhom. /4/ Da je takav slučaj, vidi se iz sledećih odlomaka u Reči: *Načini sebi novo srce i nov duh; i za što da mrete? (Jez. 18:31). Idaću vam novo srce, i novi ću duh metnuti u vas (Jez.*

36:26); *novi srce* označava novu volju; a *novi duh*, novi razum. Kod Zaharije: *Jehova je razapeo nebesa i osnovao zemlju, i stvorio čovjeku duh koji je u njemu (Zah. 12:1);* gde *razapeti nebesa i osnovati zemlju* označava jednu novu crkvu (da se crkva označava *neбом i zemljom*, vidi br. 1733,1830,4535); *stvorio čovjeku duh koji je u njemu* označava preporoditi ga u pogledu razumevanja istine i dobra. /5/ Kod Davida: Učini mi, Bože, čisto srce, i duh prav ponovi u meni. I nemoj me odvrnuti od lica svojega, i svetoga duhasviojega nemoj uzeti od mene. Vrati mi radost spasenja svojega, i duh vladalački neka me potkrijepi. Žrtva je Bogu duh skrušen, srca skrušena i ponizna ne odbacuješ, Bože (Psalam 51:10-12,17); srce čisto označava volju kojoj su odvrtna zla, koja su nečista; duh vladalački označava razum i veru od istine; srce skrušeno i skrušen duh označavaju stanje iskušenja i poniznosti koja sledipo sle ovih. Da duh označava život, jasno je iz iz svake od goronjih izraza. Božanska istina, od koje je život, je je duh svetosti. Ponovo: da bude rod tvrd srcem svojim, niti vjeran Bogu duhom svojim (Psalam 78:8); tvrd srcem svojim označava volju koja nije pravedna; duh koji nije vjeran Bogu označava da razum i vera nisu verni (stalni). /6/ Kod Mojsija: *Jehova Bog učini te otvrdnu duh Sihonu caru Hezbonskom, i otvrdnumu srce (Zak. Ponov. 2:30);* i u ovome odlomku *duh i srce* označavaju dva života, za koja se kaže da otvrdnuše kada nema volje da se razume istina i dobro, ni da ih se tvori. Kod Jezekilja: Svako će se srce istopiti, i sve će ruke pasti, i svaki će se duh skupiti (Jez. 21:7) (*prim. prev. Nisam našao ovo mestu kod Jez. u prevodu Daničićevom, pa sam ga slobodno preveo*). gde je značenje slično. Kod Isaije: *Jehova koji daje disanje (duh) narodu što je na njoj (zemlji), iduh onima koji hode po njoj (Isa. 42:5); davati duh (disanje) narodu* označava život vere (da *duša* označava život vere, vidi br. 9050); a *dati duh* znači razumeti istinu. Ponovo: *Dušom svojom žudim tebe noću, i duhom svojim što je u meni tražim te jutrom (Isa. 26:9);* gde je značenje slično. /7/ Ponovo: *Zatrudnjete slamom, rodićete strnjiku; duha vaš (gnjev vaš) proždrijeće vas kao oganj (Isa. 33:11).* *duh vaš proždrijeće vas kao oganj* označava razumevanje istine, stoga inteligenciju; oganj označava zlo osećanje, koje razara jer je od zla. /8/ Ponovo u sledećim odlomcima: *Teško ludijem prorocma koji idu za svojijem duhom a ništa nijesu vidjeli (Jez. 13:3).* *A što dolazi vašem duhu (a što mislite) ne će se nikad desiti (Jez. 20:32).* *Jer nije li učinio isto (jedno), ako i imaš još više duha? za to čuvajte svoj duh, i ženi mladosti svoje ne činite nevjere (Malahije*

2:15) *Blago čovjeku, kojemu Gospod ne prima grijeha, i u čijem duhu nema lukavstva (Psalam 32:2). Blago siromašnima duhom, jer je njihovo carstvo nebesko (Mateja 5:3). Stražite i molite se Bogu da ne padnete u napast; jer je duh srčan, ali je tijeloslabo (Mateja 26:41).* Sasvim je jasno da u ovim odlomcima *duh* označava sami život čovekov; da označava intelektualni život, ili život istine, može se videti iz toga što se pod *duhom* misli na život čovekovog disanja; i da *disanje pluća* korespondira životu istine, što je život vere, a iz ovoga i /život/ razuma; dok udaranje srce korespondira životu volje, stoga /životu/ ljubavi. Da postoji ova korespondencija pluća i srca, vidi br. 3883-3896,9300,9495; iz čega se može videti na kakav se život misli pod *duhom* u duhovnom smislu. /9/ Da u opštem smislu *duh* označava život čovekovog disanja, vrlo je jasno u sledećim odlomcima: *Odvrtiš lice svoje, žaloste se; uzmeš im duh, ginu, i u prah svoj povraćaju se. Pošlješ duh svoj, postaju, i ponavljaš lice zemlji (Psalam 104: 29-30). Pohitaj, usliši me, Gospode! nestaje duha mojega; nemoj odvratiti lica svojega od mene (Psalam 143:7). Duh se moj kvari, dana mojih nestaje, grobovi su moji (Job 17:1). A Isus, uzevši je za ruku, i zovnu govoreći: djevojko! ustani. I povrati se duh njezin, i ustade odmah (Luka 8:54-55). Svaki čovjek posta bezuman od znanja, svaki se zlatar osramoti likom rezanijem, jer su laž likovi rezani, i nema duha u njima (Jer. 10:14; 51:17). I izvede me u duhu Jehova, i postavi me usred polja, koje bijaše puno kostiju. Ovako govori Jehova ovijem kostima: gle, ja ću metnuti u vas duh, i oživjećete. Tada mi reče: prorokuj duhu, prorokuj, sine čovječiji, i reci duhu: od četiri vjetra dođi i duni na ove pobijene da ožive. I prorokovah kako mi se zapovijedi, i uđe u njih duh i oživješe, i stadoše na noge, bješe vojska vrlo velika (Jez. 37;1,5,9-10). I zvijer iz bezdana pogubi dva svjedoka; ali poslije tri i po dana duh života od Boga uđe u njih, i staše oba na nogama svojim (Otkr. 11:7,11).* /10/ Iz ovih se odlomaka jasno vidi da *duh* označava čovekov život, i da posebno označava život istine, što je život čovekovog intelektualnog dela, koji se naziva inteligencijom, jasno je iz ovih odlomaka: *Ali ide vrijeme, i već je nastalo, kad će se pravi bogomoljci moliti ocu duhom i istinom, jer otac hoće takijeh bogomoljaca. Bog je duh; i koji mu se mole, duhom i istinom treba da se mole (Jovan 4:23-24). Čuh za tebe, da je duh svetijeh bogova u tebe, i vidjelo i razum za kazivanje snova (Danilo 5:12,14). Jovan rastijaše, i jačaše duhom (Luka 1:80). A dijete rastijaše, i jačaše u duhu, i ispunjaše se premudrosti, i blagodat Božija bješe na*

*njemu (Luka 2:40). Jer koga Bog (Otac) posla, onaj riječi Božije govori; jer Bog duha ne daje na mjeru (Jovan 3:34). Duh ovde označava inteligenciju i mudrost; riječi Božije govoriti označava govoriti Božanske istine. /11/ Iz svega ovoga sada se vidi šta je označeno duhom kod Jovana: *Isus reče Nikodemusu: ako se ko ne rodi vodom i Duhom, ne može ući u carstvo nebesko. Što je rođeno od tijela, tijelo je; a što je rođeno od Duha, duh je (Jovan 3:5-6);* gde rođen od vode označava pomoću istine; a rođen od duha označava život koji sledi od Gospoda, koji se naziva duhovnim životom. (Da voda označava istinu kroz koju je preporod, vidi br. 272,3058,9323; ali tijelo označava čovekovo vlastito, u kojem nema ništa od duhovnog života, br. 3813,8409.) /12/ Slično je označeno duhom i tijelom kod istoga: *Duh oživljava; tijelo ne može ništa; riječi koje vam govorim duh su i život (Jovan 6:63).* riječi koje Gospod govori su Božanske istine, a život koji od njih dolazi je duh. Kod Isaije: *Egipat je čovjek a ne Bog; a konji njegovi su tijelo, a ne duh (Isa. 31:3),* Egipat označava sećanje-znanje od intelektualnog, koje se naziva tijelo, a ne duh kada nema ništa od duhovnog života u tome. (Da Egipat označava sećanje-znanje, vidi mesta navedena u br. 9340,9391; da konji označavaju intelektualno, br, 1261,5321; i da konji Egipatski označavaju sećanja-znanja od intelektualnog, br. 6125,8146,8148.) Onaj ko ne zna šta je označeno Egipatom, konjima, kao i tijelom iduhom, ne može da razume šta je sadržano u ovim rečima. /13/ Kad se zna šta je označeno duhom u pogledu čoveka, može se znati i šta je označeno duhom kada se govori o Jehovi ili Gospodu, kojemu se pripisuju sve stvari koje pripadaju čoveku; kao *lice, iči, uši, ruke, šake, kao i srce i duša;* tako isto i duh, koji se u Reči naziva duhom Božijim, ili Svetim Duhom. Da se duhom označava Božanska istina koja proističe od Gospoda, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči. Razlog što se Božanska istina koja proističe od Gospoda, označava duhom Božijim je to što je ceo život iz nje, i oni imaju nebeski život koji primaju ovu Božansku istinu u veri i u ljubavi. Da je ovo duh Božiji, Gospod sam uči kod Jovana: *Riječi koje ja govorim, duh su i život (Jovan 6:63);* riječi koje je Gospod govorio su Božanske istine. /14/ Ponovo: *Isus reče i povika: ko je žedan neka dođe k meni i pije. Koji me vjeruje, kao što kaže Pismo, iz njegova tijela poteći će rijeke vode žive. A ovo reče za Duha koji poslije primiše oni koji vjeruju u ime njegovo: jer Duh sveti još ne bješe na njima, jer Isus još ne bješe proslavljen (Jovan 7:37-39);* da se Duhom koji oni koji vjeruju u Gospoda treba da prime označava se život vere i*

ljubavi, vidi se iz pojedinosti ovoga odlomka, jer *biti žedan i piti* označava čežnju za znanjem i opažanjem istine; *rijeke vode žive koje će poteći iz njegovoga tijela* označavaju istine Božanske. Iz ovoga je jasno da se *duhom koji treba da prime*, koji se naziva i *Svetim Duhom*, označava život od Božanske istine koja proističe od Gospoda, koji se život (kao što je rečeno) naziva *životom vere i ljubavi*, i koji je sami duhovni i nebeski život kod čoveka. Razlog da se kaže da *Sveti Duh još ne bješe*, jer se *Isus još ne bješe proslavio*, je to što dok je bio u svetu, Gospod je učio Božansku istinu; ali kad se proslavio, što je bilo posle uskrsnuća, on ju je učio preko anđela i duhova. Ovo *sveto*, koje proističe od Gospoda, i koje se uliva u čoveka preko anđela i duhova, bilo na приметljiv ili neprimetljiv način, je *Sveti Duh* koji se tamo pominje; jer Božanska istina koja proističe od Gospoda, to je ono što se naziva *svetim* u Reči (vidi br. 9680). /15/ Zbog ovoga se Sveti Duh naziva *duhom istine*, i kaže se da će *On voditi usvu istinu*; i da *On ne će od sebe govoriti, nego što god čuje od Gospoda*; i da će *On objaviti sve što što primi* (Jovan 16:13-14); i da kad je Gospod odlazio od učenika, *On je duhnuo u njih, i kazao: Primte Duha Svetoga* (Jovan 20: 21-22). Da *disanje* označava život vere (br. 9229,9281); stoga nadahnuće /ili udisanje/ Gospodovo označava sposobnost koja se daje ljudima da opažaju Božanske istine; otuda dolazi reč *duh* od *duhanje* i od *vetra* jer je od disanja; stoga se ponekad duh naziva *vjetar*. Da *disanje pluća* korespondira životu vere, a *kucanje srca* životu ljubavi, vidi br. 3883.3896,9300,9495.)/16/Slično je označeno *udisanjem /ili duhanjem u/* u knjizi Postanka: *I dunu mu u nos (nozdrve) duh života* (Postanje 2:7). Zbog ovoga se Gospod naziva *disanjem nozdara naših* (Plać 4:20). I pošto Božanska istina sagoreva i pustoši zlo, to se kaže u sledećim odlomcima: *I otkriše setemelji vasionoj od prijetnje tvoje, Gospode, od dihanja nozdara /duha/ gnjeva tvojega* (Psalam 18:15). *Od dihanja Božijega ginu, i od daha nozdara njegovijeh nestaje ih* (Job 4:9). *Riječju Jehovinom nebesa postaje, i sva vojska nebeska dahom usta njegovijeh* (Psalam 33:6); *riječ Jehovina označava Božansku istinu*; na sličan način *dah usta njegovijeh*. Da ovo označava Gospoda, vidi se kod Jovana: *U početku bješe Riječ, i Riječ bješe u Boga, i Bog bješe Riječ. Sve je kroz nju postalo, što je postalo. I Riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagosti i istine* (Jovan 1;1,3,14). /17/ Da se Božanska istina, od koje je nebeski život čovekov, označava *Svetim Duhom*, vidi se sledećih odlomaka. Kod Isaije: *Ali će izaći šibljika (palica) iz stabla Jesejeva, i izdanak iz korijena njegova izniknuće. I*

na njemu će počivati duh Jehovin, duh mudrosti i razuma, duh savjeta i sile, duh znanja i straha Jehovinog (Isa. 11:1-2); ove reči se kažu o Gospodu, u kome se Božanska istina, stoga i Božanska mudrost i inteligencija, nazivaju *duh Jehovin*; a ovaj se duh naziva *duhom mudrosti i razuma, savjeta, sile, i znanja*. Ponovo: I metnuću duh svoj na njega, sud narodima javljaće (Isa.42:1); govoreći i ovde o Gospodu; *duh je Jehovin na njemu* označava Božansku istinu, stoga Božansku mudrost i inteligenciju. Božanska istina naziva se *sudom* (br. 2235). /18/ Ponovo: *Jer će neprijatelji navaliti kao rijeka, a duh će Jehovin podignuti zastavu suprot njemu. (Isa.59:19) Duh je Gospoda Jehove na meni; jer me Jehova pomaza da javljam dobre glase krotkima, posla me da zavijem ranjene u srcu (Isa. 61:1);* govoreći i ovde o Gospodu; Božanska istina koja je bila u Gospodu dok je bio u svetu, i koja je on bio, bila je duh Jehovin. /19/ Da *duh Jehovin* označava Božansku istinu, i da čovek koji je prima, ima nebeski život od nje, to se još bolje vidi iz sledećih odlomaka. Kod Isaije: *Dokle se ne izlije na nas duh s visine i pustinja postane njiva, a njiva se stane uzimati za šumu; tada će sud stanovati u pustinji, i pravda će stajati na njivi (Isa. 32:15-16);* predmet o kojem se ovde govori je preporod; *duh s visine* označava život od Božanskog; *jer će pustinja postati plodna njiva, a sud će stanovati u pustinji,* označava inteligenciju gde je nije bilo nimalo pre, stoga novi život. /20/ Na sličan način u ovim odlomcima: *I metnuću duh svoj u vas da oživite, i naseliću vas u vašoj zemlji (Jez. 37:13-14). I ne ću više kriti lica svojega od njih kad izlijem duh svoj na dom Izrailjev (Jez. 39:29). I poslije ću izliti duh svoj na svako tijelo. I na sluge ću i na sluškonje u one dane izliti duh svoj (Joilo 2:28-29). Ali ja sam pun sile od duha Jehovinog, i suda hrabrosti da kažem Jakovu zločinstvo njegovo i Izrailju grijeh njegov (Miheja 3:8). Koji otidoše u zemlju sjevernu, umiriše duh moj u zemlji sjevernoj (Zaharija 6:8). Jer ću izliti vodu na žednoga i potoke na zemlju suhu, izliću duh svoj na tvoje natražje (Isa. 44:3).* da u ovim odlomcima *duh Jehovin* označava Božansku istinu, a kroz ovu život vere i ljubavi, vidi se jasno; da se uliva neposredno od Gospoda a isto tako i posredno preko duhova i anđela, može se videti gore (br. 9682). /21/ Na sličan način u drugim odlomcima kod Isaije: *U ono će vrijeme Jehova nad vojskama (Sabaot) biti slavna kruna i dičan vijenac ostatku naroda svojega; i duh suda onome koji sjedi da sudi, i sila onima koji uzbijaju boj do vrata (Isa. 28:5-6);* gde *slavna kruna* označava mudrost koja dolazi od dobra; *dičan vijenac,* inteligenciju koja dolazi od

istine; a *duh suda*, Božansku istinu, jer se *sud* odnosi na istinu (br. 2235,6397,9260,9383)./22/ Ponovo:*I anđeo, koji je pred njim (pred licem njegovim), spase ih. Ljubavi svoje radi i milosti svoje radi izbavi ih, i podiže ih i nosi sve vrijeme. Ali se odmetnuše i žalostiše sveti duh njegov; za to im posta neprijatelj, i ratova na njih. Gdje je onaj što metnu u njih sveti duh svoj? Duh Jehovin vodi ih tiho (Isa. 63:9-11,14);Ovde sveti duh (duh svetosti) označava Gospoda u pogledu Božanske istine, stoga Božansku istinu koja je od Gospoda; anđeo pred njim (pred licem njegovim) označava Gospoda u pogledu Božanskog dobra, jer lice Jehovino označava ljubav, milost, i dobro. U Otkrovenju: Svjedočanstvo Isusovo duh je proroštva (Otkr. 19:10);svjedočanstvo Isusovo označava Božansku istinu koja je od njega i o njemu (br. 9503). /23/ Kod Davida: Činiš vjetrove da su ti anđeli, plamen ognjeni da su ti sluge (Psalam 104:4);činiti anđele da budu vjetrovi (duhovi) označava primanja Božanske istine; a činitiod njihov plameni oganj označava primanja Božanskog dobra, to jest, Božanske ljubavi. Kod Mateje:Jovan reče: ja vas kršćavam vodom za pokajanje; a onaj što ide za mnom, jači je od mene: ja nijesam dostojan njemu obuće ponijeti; on će vas krstiti Duhom svetijem i ognjem (Mateja 3:11);gde kršćavati označava preporoditi; Svetim Duhom označava pomoću Božanske istine; ognjem označava od Božanskog dobra Božanske ljubavi. (Da kršćavati označava preporoditi, vidi br. 5120,9088; a da oganj označava Božansko dobro Božanske ljubavi, br. 4906,5215,6314,4849,7324.) /24/ Kod Luke: Kad dakle vi, budući zli, umijete dare dobre davati djeci svojoj, koliko će više otac vaš nebeski dati Duha svetoga onima koji ištu u njega? (Luka 11:13);Dati Duha Svetoga označava prosvetliti Božanskom istinom, i dati život prekotoga je život inteligencije i mudrosti. U Otkrovenju: I sedam žižaka ognjenijeh gorahu pred prijestolom, koji su sedam duhova Božijih (Otkr. 4:5).I posred starješina jagnje zaklano, i imaše sedam rogova, i sedam očiju, koji su sedam duhova Božijih poslanijeh po svemu svijetu (Otkr. 5:6).da u ovim odlomcima duhovi ne znače duhove, vidi se iz toga što se svetiljke (žišci) i oči jagnjetove nazivaju duhovima Božijim; jer svetiljke (žišci) označavaju Božanske istine (br.4638,7072), a oči označavaju razumevanje istine, a kada se kaže o Gospodu, Božansku inteligenciju i mudrost (br. 2701,4403-4421,9051); iz čega se jasno vidi da se duhovima Božijim označavaju Božanske istine. /25/ Stoga kad se zna da Sveti Duh označava Božansku istinu koja proizilazi od Gospoda, koji je*

svetost sama, Božansko se značenje Reči može znati gde god se pomeneduh Božiji, i Sveti Duh; kao u sledećim odlomcima: *Ija ću umoliti Oca, i daće vam drugoga Utješitelja da bude s vama u vijek; Duha istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga poznaje; a vi ga poznajete, jer u vama stoji, i u vama će biti. Ne ću vas ostaviti sirotne; doći ću k vama. A Utješitelj, Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, on će vas naučiti svemu, i napomenuće vam sve što vam rekoh (Jovan 14:16-18,29).a kada dođe Utješitelj, koga ću vam poslati od Oca, Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene (Jovan 15:26-27).nego vam ja istinu govorim: bolje je za vas da ja idem: jer ako ja ne odem, Utješitelj ne će doći k vama; ako li odem, poslaću ga k vama (Jovan 16:7).* /26/ Iz ovih se odlomaka ponovo vidi da je Božanska istina koja porizlazi od Božanskog dobra koje je Otac, da je ona *Utešitelj (Paraklet) i Sveti Duh*; pa stoga se i nazivaduhom istine; i kaže se za njega da će ostati u vijek u njima, da će ih učiti svemu, i da će svjedočiti za Gospoda, i ponovo, da će ga *Gospod poslati od Oca*, a posle da će ga sam *Gospod poslati*; sve je to zato što *Otac* označava Božansko samo koje je u Gospodu, pa stoga da su Otac i on jedno, kao što *Gospod* otvoreno izjavljuje kod Jovana 10:30; 14:9-11. /27/ Ponovo: *Za to vam kažem: svaki grijeh i hula oprostiće se ljudima; a na Duha svetoga hula ne će se oprostiti ljudima. I ako ko reče riječ na sina čovječijega, oprostiće mu se; a koji reče na Duha svetoga, ne će mu se oprostiti ni na ovome svijetu ni na onome (Mateja 12:31-32);riječ na sina čovječijega* označava protivu istine Božanske koja još nije usađena ili upisana u čovekov život (da *sin čovječiji* označava Božansku istinu, vidi br. 9807); ali *huliti na Duha Svetoga* označava protivu Božanske istine koja je usađena ili upisana u čovekov život, osobito protivu Božanske istine o Gospodu samome. Govoriti protivu ovoga, to jest, odricati kada je već bilo priznato , to je hula (svetogrđe, profanacija);a *profanacija* je takve prirode, da sasvim razara čovekovo unutrašnje, i za ovo se kaže da se ne će oprostiti. (Šta je profanacija, vidi br. 3398,3898,6348,9298.) /28/ I opet: *Idite dakle i naučite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetohga Duha (Mateja 28:19);Otac* ovde označava Božansko samo; *sin* oznčava Božansko samo u ljudskoj formi; a *Sveti Duh* označava Božansko koje proizilazi. Stoga ima jedno Božansko, ali u Trojstvu. Da je *Gospod* Božansko samo u ljudskoj formi, on sam uči kod Jovana: *Kad biste mene znali, onda biste znali i Oca mojega; i odsele poznajete ga , i vidjeste ga.Ja sam u Ocu, i Otac je u meni (Jovan 14:7,9-10).*

9819. *Neka načine haljine Aronu.* Da ovo označava kroz kojega je duhovno carstvo, vidi se iz značenja *Aronovih haljina*, što je reprezentativ Gospodvog duhovnog carstva pridruženog nebeskome carstvu (o čemu gore, br. 9814). Da oni koji su mudri u srcu i koji su ispunjeni duhom mudrosti, treba da načine haljine, bilo je zato što se njima označavaju oni koji su u nebeskome carstvu; a duhovno je carstvo od nebeskoga, i tako ga pokriva, kao što haljina pokriva telo (kao što se može videti iz onoga što je gore rečeno, br. 9818).

9820. *Da se posveti.* Da ovo označava reprezentativ Božanske istine u ovome carstvu, vidi se iz značenja *da se posveti*, što je biti ispunjen Božanskom istinom od Gospoda; jer Božanska istina koja proističe od Gospoda, je ono što se naziva *svetim* u Reči, stoga sve što od njega proizlazi (vidi br. 9680). Iz ovoga je to da se svetost koja iz njega proističe, naziva *Svetim Duhom* (kao što je pokazano upravo gore, br. 9818, a o čemu vidi i ono što je napisano u odeljcima navedenim u br. 9229). /2/ Iz ovoga je jasno kako treba razumeti da se anđeli, proroci, i apostoli nazivaju *svetima* (*svetim anđelima* kod Matt. 25:31; Marka 8:38; Luke 9:26; *svetim prorocima* u Otkr. 16:6; 18:20M; *isvetim apostolima* u Otkr. 18:20), i da je to ne zato što su oni po sebi bili sveti, nego od Gospoda; *sveti anđeli* zato što su prijemnici Božanske istine koja je od Gospoda, stoga se njima u Reči označavaju istine Božanske, i u opšte nešto od Gospoda (br. 1925,2821,4085,4295); *sveti proroci* zato što se njima u Reči označavaju doktrine izvedene iz Reči (br. 2534,3652,7269); *i sveti apostoli* jer se njima označava sva istina vere i svo dobro ljubavi u kompleksu (br. 3488,3858,6397). /3/ Da je Božanska istina koja proističe od Gospoda svetost sama, stoga Gospod, od kojega je svetost, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči, od kojih ćemo sada navesti samo Gospodove reči kod Jovana: *Oče, osveti ih istinom svojom; riječ je tvoja istina. Ja posvećujem sebe za njih, da i oni budu osvećeni istinom (Jovan 17:17,19)*; iz ovoga se vidi da Gospod posvećuje čoveka, duha, i anđela, jer je samo on svet (Otkr. 15:4), i da su oni onoliko sveti koliko primaju od Gospoda, to jest, koliko primaju od njega veru i ljubav ka njemu.

9821. *Da mi bude svećenik.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda, vidi se iz onoga što je već pokazano (br. 9809).

9822. *A ovo su haljine što će načiniti.* Da ovo označava Božanske istine u duhovnome carstvu u njihovom redu, vidi se iz značenja Aronovih haljina, što je duhovno carstvo pripojeno nebeskome carstvu (vidi br. 9814). Da ove haljine označavaju Božanske istine u ovome carstvu, je zato što haljine označavaju istine (br. 5954,9212,9216), a i zbog toga što se ovo carstvo naziva duhovnim carstvom zbog Božanskih istina koje su tamo. jer postoje dva carstva u koja se deli nebo, nebesko carstvo i duhovno carstvo; u nebeskom carstvu doro vlada, a u duhovnom carstvu istina, i jedno i drugo od Gospoda; a pošto haljine Aronove predstavljaju potnije carstvo, a one su bile naprsnik, oplećak, i ogrtač, stoga se ovima označavaju Božanske istine u ovome carstvu u njihovome redu.

9823. *Naprsnik.* Da ovo označava Božansku istinu koja sija iz Božanskog dobra, vidi se iz značenja *naprsnika*, što je Božanska istina koja sija iz Božanskog dobra, ovde u poslednjem postepeno od najdubljih stvari u nebima. Jer je efod, na kojemu je bio naprsnik, predstavljao poslednje u duhovnom carstvu, pa stoga poslednje u nebu. *Naprsnik* je imao ovo značenje, jer je bio pričvršćen na grudima gde je srce, a bio je ispunjen dragim kamenjem, a srce korespondira nebeskom dobru, koje je dobro ljubavi ka Gospodu od Gospoda, a dvanaest dragih kamenova korespondiraju Božanskim istinama koje proističu iz ovih. Otuda se *naprsnikom* u najvišem smislu označava Božanska istina koja sija iz Božanskog dobra Gospodovog. (Da *srce* korespondira nebeskom dobru, to jest, dobru ljubavi ka Gospodu od Gospoda, vidi br. 170,172,176,9300,9495; i da *dvanaest dragih kamenova* korespondiraju Božanskim istinama koje su od Božanskog dobra, videće se u onome što sledi u ovome poglavlju, gde se naprsnik opisuje potpuno, i gde se naziva *sudskim naprsnikom*, i *Urimom i Tumimom*, zbog dvanaest dragih kamenova kojima je bio pokriven.) Da je bio pričvršćen za grudi gde je srce, vidi se iz opisa datoga niže, gde se jasno kaže u ovim rečima, *I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevih, na sudskom naprsniku na svom srcu* (stih 29); i ponovo, *I metni naprsnik sudski Urim i Tumim, da bude na srcu Aronu kad ulazi pred Jehovu; i Aron će nositi sud sinova Izrailjevih na srcu svom pred Jehovom vazda* (stih 30). Da i *sud* označava Božansku istinu koja proizlazi od Božanskog dobra Gospodovog, biće pokazano u onome što sledi.

9824. *I oplećak (efod)*. Da ovo označava Božansku istinu u ovome carstvu u spoljašnjoj formi u kojoj se završavaju unutrašnje stvari, vidi se iz značenja *oplećka (efoda)*, što je Božanska istina u spoljašnjoj formi. Razlog da se ova označava *efodom*, je to što su *Aronovim svetim haljinama* bile predstavljene Božanske istine u duhovnom carstvu u njihovom redu (vidi gore, br. 9522); a efod je bio najviše spoljašnje od tri haljine; jer su Aronove haljine za njegovu svećeničku službu bile efod, košulja, i izatkani ogrtač (tunika). Da ono što je najviše spoljašnje ne samo da sadrži unutrašnje stvari, nego unutrašnje stvari se i završavaju u tome. Ovo je slučaj u ljudskom telu, pa stoga i u nebima, kojima stvari u ljudskom telu korespondiraju. Slučaj je sličan s istinama i dobrima, jer ovi sačinjavaju neba. /2/ Pošto je efod (oplećak) predstavljao najviše spoljašnje Gospodovog duhovnog carstva, to je bio svetiji od ostalih haljina, i na njemu je bio naprsnik, u kome su bili Urim i Tumim, preko kojih je Božasko davalo odovore. Da je ono što je najviše spoljašnje svetije od unutrašnjih stvari, je stoga što spoljašnje sadrži sve unutrašnje stvari u njihovom redu, u njihovoj formi i povezanosti, toliko da ako bi se spoljašnje uklonile, unutrašnje bi se rasule; jer unutrašnje se stvari ne samo završavaju u spoljašnjim, nego su one zajedno s njima u tome. Da je ovako, mogu znati oni koji znaju kakav je sljučaj sa stvarima koje slede jedna drugu i koje suistovremene; naime, da naporedne stvari, koje slede jedna drugu njihovim redom, dasu ipak zajedno u poslednjim stvarima. Uzmimo kao primer, cilj, uzrok, i efekat; cilj je prvo u redu, uzrok je drugo, a efekat je treće u poslednjem; tako isto, one se kreću naporedno. Pa ipak urok se predstavlja u isto vreme u efektu, što je poslednje, a cilj je tako predstavljen u uzroku. Sledstveno, efekat je završetak, u čemu su unutrašnje ili prethodne stvari sakupljene zajedno i tako su se čuvaju. /3/ Slučaj je sličan u čoveku, s voljom, mišlju, i delom. Hteti dolazi prvo, misliti drugo, a činiti je poslednje, a to je isto tako i efekat u kojemu je prvo (priorno) ili unutrašnje stvari istovremeno u redu. Jer koliko delo sadrži u sebi ono što čovek misli, i ono što hoće, toliko se unutrašnje stvari drže skupa u svojoj formi i svojoj povezanosti. Zbog toga se kaže u Reči da će se čoveku suditi po njegovim delima, ili u skladu s njegovim delima, što znači da će mu se suditi u skladu njegovim mislima i volji, jer ove su u njegovim delima kao što je duša u njegovom telu. Pošto su tada unutrašnje stvari predstavljene istovremenu u poslednjim, to sledi da, kao što je rečeno, ako je red savršen, poslednje se smatra

više svetim nego unutrašnje stvari, jer je u ovima potpuna svetost unutrašnjih stvari. /4/ Pošto su unutrašnje stvari zajedno u poslednjim (kao na primer, kao što je rečeno malopre, čovekova misao i volja su zajedno u njegovim delima ili postupcima; ili u pogledu duhovnih stvari, njegova vera i ljubav su tako), stoga je Jovan bio više voljen od Gospoda nego drugi učenici, i ležao je na njegovim grudima (Jovan 13:23,21;20,22), zato što je ovaj učenik predstavljao dela ljubavi prema bližnjem. (Vidi predovor Postanju 18 i 22, a isto tako i br. 3934). Iz ovoga se isto tako vidi zašto je spoljašnje ili posledje u savršenijem redu sveto nego unutrašnje stvari viđene pojedinačno; jer kada je Gospod u poslednjem, on je u isto vreme u svim stvarima, a kada je u ovome, unutrašnje se stvari drže zajedno u svom redu, povezanosti, i formi; i tako su pod nadzorom i upravljanjem po njegovoj volji. Ovo je tajna na koju se misli u br. 9360, koji broj pogledaj. /5/ Ovo je stoga razlog što se efod (naprsnik), pošto je bio reprezentativ poslednjeg u Gospodovom duhovnom carstvu, smatrao svetijim od ostalih haljina svećeničkih. Stoga je efod bio glavna svećenčka odeća, i bio je načinjen od zlatnih konacaposred plavog, skrleta, i tankog platna izvezenog (Izlazak 39:3); dok su ostali svećenici imali efod samo od lananenog platna (1 Samuilova 2:18; 22:18). Zboga ovoga je *efod* predstavljao odeću svećenika, i za njega se govorilo da nosi (da se oblači) u efod, čime je bilo označeno da je svećenik (1 Samuilova 2:18; 14:3). Iz istoga razloga oplećak je bio pričvršćen za efod, a odgovori su davani preko Urima i Tumima, iz razloga što je ova odeća bila pretstava poslednjeg u Gospodovom duhovnom carstvu; a Božanski odgovori su se pokazivali u poslednjem, jer su prolazili preko svih unutrašnjih stvari uzastopno, ili bili su diktirani, jer su se tu završevali. Da su se odgovori davali onda kad je svećenik bio odeven, vidi iz 1 Samuilova 23:6-13; 30:7-8; a tako isto i kod Osije (Ozeja): jer će dugo sinovi Izrailjevi sjedjeti bez cara i bez kneza i bez žrtve i bez stupa i bez oplećka i bez likova (terafima) (Osija 3:4); gde *terafimi (likovi)* označava Božanske odgovore, jer su se nekad odgovori davali preko ovih (Zah. 10:2). (prim. prev. vidi *terafimi* u nekoj Enciklopediji). Osim toga, u izvornom jeziku *efod* reč dolazi od *zatvoriti sve unutrašnje stvari*, što se vidi z značenja reči u Izlasku 29:5; i Levitikusu 8:7.

9825. *I plašt.* Da ovo označava Božansku istinu tamo u unutrašnjoj formi, vidi se iz značenja *plašta (ogrtača)*, što je srednje u duhovnom carstvu, stoga istina sama koja je tamo; jer je Aronovom odećom bilo pretstavljeno Gospodovo duhovno carstvo (br.9814), stoga istine koje su tamo, u svome redu (br. vdis br. 9822); a pošto se ovo carstvo deli u tri stepena, najdublje, srednje, i spoljašnje, stoga se *plaštem* označavalo ono koje je u sredini toga carstva. Razlog zašto se ovo carstvo delilo u tri stepena, je u tome što najdublje komunicira sa nebeskim, a spoljašnje s prirodnim, pa stoga srednje ima osobine oba. Osim toga, da bi bilo šta bilo savršeno (završeno, potpuno), to se mora deliti u tri stepena. To je slučaj s nebom, kao i s dobrima i istinama u njemu. Poznato je da postoje tri neba; stoga ima tri stepena dobara i istina u njemu. Svako se nebo deli u tri stepena; jer njegovo najdublje mora da komunicira neposredno s višim, a njegovo spoljašnje s nižim /neбом/, i tako, kroz ove /stepene/, srednje mora da komunicira s oba, otkuda dolazi njegova savršenost. Isti je slučaj s unutrašnjim čovekovim, koje se u glavnom deli u tri stepena, naime, na nebeski, duhovni, i prirodni; na sličan način svako od ova u tri svoja stepena; jer čovek koji je u dobru vere i u ljubavi prema Gospodu, je nebo u najmanjoj formi koja korespondira najveć /formi/ (br. 9279). A takav je slučaj i sa svim stvarima u prirodi. (Da se prirodni čovek deli u tri stepena, vidi br. 4570, i u opšte sve njegove unutrašnje i spoljašnje stvari, br. 4154.) Razlog da je tako je u tome što u svemu mora da bude cilj, uzrok, i efekat; cilj mora biti najdublje, uzrok srednje, a efekat poslednje, kako bi nešto bilo savršeno (završeno). Stoga u Reči *tri* označava ono što je potpuno od početka do kraja (br.2788,4495,9488-9489). Iz ovoga se sada može znati zašto su Aronove svete haljine morale da budu efod, plašt, i ogrtač (tunika), i da je efod pretstavljao spoljašnje, plašt srednje, a tunika najdublje, duhovnoga carstva. /2/ Pošto je plaštpretstavljao srednej u duhovnom carstvu, a srednje ima osobine oba druga, ono se uzima kao predstavnik toga samoga carstva, kao u prvoj knjizi Samuilovoj: *I Samuilo se okrete da ide, ali ga Saul uhvati za skut od plašta njegova, te se odadrije. Tada mu reče Samuil: odadbro je Jehova danas carstvo Izrailjevo od tebe, i dao ga bližnjemu tvojemu koji je bolji od tebe (! Samuilova 15:27-28)*; iz ovih se reči vidi da *odadrati skut od plašta Samuilovog* označava oduzimanje carstva Izrailjevog od Saula, jer *car Izrailjski* označava Gospodovo duhovno carstvo (br. 4286,7223,8805). Na sličan način kod istoga: *I David usta te polako odsiječe skut*

od plašta Saulova. Stoga je Samuilo kazao, Jehova će otsjeći carstvo Izrailjevo od tebe ovoga dana, i daće ga onome ko je bolji od tebe (1Sam. 15:27-28); iz ovih se reči vidi da se otkidanjem skuta na Samuilovom plaštu označava otkidanje carstva Izrailjevog od Saula, jer carstvo Izrailjevo označava Gospodovo duhovno carstvo (br. 4286.4598,7223,8805). Na sličan način kod istioga: David otkide polako skut Saulovog plašta; i kad ga je pokazao Saulu, Saul reče: Sada znam da ćeš doista carevati, i da će carstvo Izrailjevo ostati u tvojoj ruci (Sam. 24;4-5,11,20). *I Jonatan učini vjeru s Davidom, i skide Jonatan sa sebe plašt, koji nošao je i dade ga Davidu, i svoj mač, i svoj luk i pojas svoj (1 Sam 18:3-4);* čime je bilo pretstavljeno da se Jonatan, koji je bio nasljednik, odrekao carstva Izrailjevog i preneo ga na Davida.

/3/ Pošto je *plaš* pretstavljao duhovno carstvo, tako isto je pretstavljao istine toga carstva u opšte. Istine ovoga carstva se nazivaju duhovnim istinama, koje su u intelektualnom delu čoveka. Ove su označene *paštevima* kod Jezikilja: *Svi će knezovi morski sići s prijestola svojih i skinuti sa sebe plašte i svući sa sebe haljine vezene (Jez. 26:16);* ovo se kaže o Tiru, kojim se označavaju znanja dobra i istine (br. 1201); ovde se opisuje pustošenje ovih u crkvi; *plaštevi* koje će svući, označavaju istine vere koje su u intelektualnom delu; a *vezene haljine* označavaju sećanja-znanja, koja su u prirodnom (br. 9688). Razlog da su označene ove istine je u tome što istina koja pripada razumu vlada u Gospodovm duhovnom carstvu; ali u nebeskom carstvu /vlada/ dobro koje pripada volji. Kod Mateje: *Književnici i Fariseji čine sva djela svoja da ih vide ljudi, i grade (šire) velike skute na haljinama svojim (Matt. 23:5);* gde *graditi (širiti) skute na haljinama* označava govoriti istine na visokoparan (govornički) način, samo da bi ih ljudi videli i čuli. Da su ovakve stvari označene *plaštom*, videće se bolje iz opisa ovih niže u ovome poglavlju (stihovi 31-35).

9826. Košulja vezena. Da ovo označava Božansku istinu koja najdublji način proističe od Božanskog nebeskog, vidi se iz značenja *košulje*, što je prirodna istina; ali kad se kaže o Aronu, čije haljine predstavljaju istine Gospodovog duhovnog carstva (vidi br. 9814,9822), *košulja (tunica)* označava najdublju Božansku istinu u ovome carstvu, stoga onu koja proističe najbliže od Božanskog nebeskog, što je Gospodovo Božansko dobro u najdubljem nebu (da su ovakve stvari označene *košuljom*, vidi br.4677). Jer postoje tri neba – najdublje koje se naziva nebeskim,

srednje koje se naziva duhovnim, i poslednje koje se približava onome što je prirodno. U najdubljem nebu vlada dobro ljubavi ka Gospodu, u srednjem nebu dobro ljubavi prema bližnjemu, a u poslednjem nebu dobro vere. Ova su neba sasvim odvojena jedna od drugih, tako da niko iz jednoga ne može preći u drugo; pa ipak, to je jedno nebo, jer su povezani preko posrednih anđeoskih društava; pa na taj način jedno nebo proistče od drugoga. Pošto stoga Aronove haljine predstavljaju duhovno nebo, pa stoga i istine ovoga neba u njihovom redu, vidi se da se najdubljom haljinom, koja se naziva košuljom vezenom (tunikom) predstavlja najdublja istina koja proističe neposredno od Božanskog nebeskog. Kaže se *vezena*, jer je bila izatkana, što se vidi iz onoga što sledi u knjizi o Izlasku (Exodusu): *I načiniše košulje od tankoga platna izmetanoga Aronu i sinovima njegovijem (Izlazak 39:27);* da su košulje bile od tankoga platna bilo je stoga da bi se predstavila istina nebeskoga porekla. (Da je takva istina predstavljena *tankim platnom*, vidi br. 9469).

9827. *I kapa (mitra).* Da ovo označava inteligenciju i mudrost, vidi se iz značenja *kape (mitre)*, što je inteligencija i mudrost. Kapa ima ovo značenje jer pokriva glavu, a *glavom* se označavaju unutrašnje stvari čovekove koje pripadaju inteligenciji i mudrosti (vidi br.9656). Svi delovi odeće vuku svoja značenja od delova tela koje pokrivaju; kao na primer onaj deo odeće koji pokriva prsi, naprsnik; koji pokriva slabine, gaće; koji pokriva stopala, čarape, onaj koji pokriva stopala na nogama, cipele, i na sličan način onaj koji pokriva glavu, mitra, tijara, i kapa. (*prim. prev. ova se sličnost vidi, vjerovatno jasnije, u izvornom jeziku*). /2/ Da jeslučaj ovakav, vidi se iz reprezentativa u drugom životu. Jer kada se mudrost i inteligencija oduzmu od duhova, a što se dešava kada se anđeoska društva od njih odvoje, oni izgledju kao da su im oduzeta pokrivala za glavu; i čim se to desi, oni postaju tupi, tako da ne opažaju istinu i dobro, a posle, kada im se povrate inteligencija i mudrost, glava im je ponovo pokrivena. Međutim, u tome životu pokrivala za glavu ne označavaju toliko mudrost koja je od dobra koliko inteligenciju koja pripada istini. Kapa koja je pripadala Aronu, međutim, označava mudrost, jer je bila od tankoga platna, a sveta kruna bila je postavljena na njoj, što je bila ploča od čistoga zlata, na kojoj je bilo upisano *Svetinja Jehovi* (o čemu niže u ovome poglavlju, stihovi 36-38; a isto tako u Izlasku 29:6; 39:28). Jer *platno*

označava istinu u čovekovom prirodnom (br. 7601); stoga *kapa od platna* označava prirodnu inteligenciju. /3/ One koji ne znaju kakav je slučaj sa korespondencijama i značenjima teško je dovesti do toga da poveruju da su takve stvari označene. Ali neka uzmu u obzir to da se u nebu duhovne stvari opažaju umesto prirodnih stvari; tako da se umesto kape (mitre) i u opšte umesto haljina, opažaju stvari koje pripadaju inteligenciji i mudrosti, kao i veri i ljubavi; u opšte takve stvari koje pripadaju dobru i istini; jer su sve ovo duhovne stvari, jer je nebo duhovni svet. I neka uzmu u obzir da je Jehova opisao i zapovedio haljine na Gori Sinajskoj, i da je u svakoj toj pojedinosti Božansko nebesko, a ovo se otkriva samo pomoću znanja o korespondencijama i reprezentativima.

9828. / *pojas*. Da ovo u opšte označava sponu kako bi sve stvari bile usmerene prema jednom cilju, vidi se iz značenja *pojasa*, ili *kajiša*, što je opšta spona; jer skuplja, zatvara, drži u vezi, i osigurava sve unutrašnje stvari, koje bi se bez toga olabavile, i razasule. Da *pojas* u opšte označava sponu kako bi sve stvari bile usmerene ka jednom cilju, je stoga što u duhovnom svetu cilj vlada, toliko da se sve stvari tamo mogu nazvati ciljevima; jer je Gospodovo carstvo, koje je duhovni svet, carstvo svrha, a svrhe su ciljevi; stoga je to carstvo ciljeva. Ali ciljevi tamo slede jedan drugi i udružuju se promenljivim redom; ciljevi koji slede jedan drugoga nazivaju se *posredni ciljevi*, ali ciljevi koji su udruženi zajedno nazivaju se *udruženi ciljevi*. Svi su ovi ciljevi tako uzajamno povezani i potčinjeni da svi streme istome cilju, koji je univerzalni cilj svih njih. Ovaj je cilj Gospod; a u nebu kod onih koji primaju, to (cilj) je ljubav i vera u njega. Ljubav je tamo cilj svih njihovih volja, a vera je cilj svih njihovih misli, koje pripadaju razumu. /2/ Kad su svaka i sve stvari usmerene ka istom cilju, tada se one drže u neprekidnoj povezanosti, i sačinjavaju jedno; jer su pod pogledom, upravom, i providenjem onoga koji savija sve prema sebi u skladu sa zakonima potčinjavanja i udruživanja, i tako ih povezuje sa sobom; a isto tako u isto vreme ih savija prema njihovim družbenicima na uzajamni način, i tako ih povezuje jedne s drugima. Iz ovoga je to da su lica svih u nebu okrenuta ka Gospodu, koji je tamo sunce, i na taj način središte prema kojemu svi gledaju; i ovo, što je zadivljujuće reći, ma u kome pravcu da se anđeli okrenu (vidi br. 3638). I pošto je Gospod u dobru uzajamne ljubavi, i u dobru ljubavi prema bližnjem – jer on voli sve, i kroz ljubav povezuje sve – stoga su anđeli okrenuti ka Gospodu i dok

gledaju u svoje drugove iz ove ljubavi /ka Gospodu/. /3/ Iz ovog razloga one stvari, koje su u poslednjim, a koje drže skupa i zatvaraju, kao bi se svaka i sve stvari ostale povezanima, bile su predstavljene pojasevima ili kajiševima; što su u duhovnom svetu dobra i istine u poslednjim (stvarima), ili u krajnjim, a koje zatvaraju unutrašnje stvari. Pojasevima oko slabina bila su predstavljena nebeska dobra, a pojasevima oko bedara, kao i oko grudi, bila su predstavljena duhovna dobra i istine u poslednjem ili krajnjim (stvarima). /4/ Ovakve su stvari označene *pojasevima oko slabina* u sledećim odlomcima: *-Jehova reče proroku: idi i kupi sebi pojas lanen i opaši se njime, a ne meći ga u vodu. Tako kupih pojas po riječi Jehovinoj, i opasah se njim. Potom dođe mi opet riječ Jehovina govoreći: Uzmi taj pojas što si kupio, što je oko tebe, pa se digni i idi u Eufkrat, i sakrij ga ondje u neku rasjelinu kamenu. I otidoh i sakrih ga kod Eufkrata, kako mi je zapovijedio Jehova. A poslije mnogo vremena reče mi Jehova: ustani i idi na Eufkrat, i uzmi pojas za koji ti zapovijedih da ga sakriješ ondje. I otidoh u Eufkrat i otkopah i uzeh pojas s mjesta gdje ga bijah sakrio, i gle, pojas satruhnuo, i ne bješe ni za što. Tada mi dođe riječ Jehovina govoreći: Ovako veli Jehova: tako ću učiniti da otruhne ponos Judin i veliki ponos Jerusalimski, (ponos) toga naroda nevaljaloga, što ne će da sluša mojih riječi, što hodi po misli srca svoga ide za drugim bogovima služeći im i klanjajući im se; i biće kao taj pojas, koji nije ni za što (Jer. 13:1-10).* U duhovnom smislu pojasom od platna označava se dobro crkve, koje zatvara i drži skupa u vezi istine u njoj. Pošto u to vreme nije bilo dobra crkve, a istine su bile razasute, to se kaže, *da se pojas ne meće u vodu*; jer *voda* označava istinu koja čisti i tako popravlja. *Rasjelina u stijeni*, gdje je pojas trebao da bude sakriven, označava istinu koja je postala laž; *Eufkrat* označava prostiranje i granicu nebeskih stvari dobra u njihovim poslednjim (stvarima). Onaj ko ne zna prirodu Reči, možda misli da je ovo samo upoređivanje naroda i njihove iskvarenosti sa pojasom i njegovom iskvarenjem; ali u Reči sva upoređivanje i metaforični izrazi su stvarne korespondencije (br. 3579,8989). Da sve u ovom odlomku nije korespondencije, ne bi nikad bilo zapovedeno da se pojas ne provlači kroz vodu (stavlja u vodu), i da treba da se opaše oko slabina, i da prorok treba da ode u Eufkrat, i da ga tamo sakrije u neku rasjelinu u steni. Kaže se da pojas treba da se obavije oko slabina, zbog korespondencije slabina, koje označavaju nebesku ljubav (br. 3021,4280,5050-5062); na taj način obavijanje pojasa oko slabina označava

povezivanje s Gospodom kroz dobro ljubavi posredovanjem Reči. /5/ *Da pojas* označava dobro koje povezuje i spaja, jasno je ikod Isaije: *Ali će iznići šibljika (palica) iz stabla Jesejeva; i pravda će mu biti pojas po bedrima, i istina pojas po bocima (bokovima, slabinama) (Isa. 11:1,5);* ovo se kaže o Gospodu; *pravda će mu biti pojas po bedrima* označava dobro njegove ljubavi koje štiti neba i crkvu. Kaže se o sinovima Izrailjevim, da treba da *se opašu* (Izlazak 12:11); što označava da su sve stvari bile u redu, i da su bile spremne da prime dobro od Gospoda, i da su bile spremne da deluju (br. 7863). Zbog ovoga se kaže za one koji su spremni, *da su se opasali*, kao što se kaže za sedam anđela u Otkrovenju: *I izidoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sadam zala, obučeni u čiste i bijele haljine od platna, opasani po prsima pojasima zlatnijem (Otkr. 15:6).* /6/ Kaže se o Iliji: *Bješe sav kosmat i opasan kožnijem pojasom (2 o Carevima 1:8);* i na sličan način o Jovanu: A Jovan imaše haljnu od dlake kamilje i pojas kožan oko pasa (slabina) (Matt.3:4). Ilija i Jovan bili su ovako obučeni, jer su predstavljali Reč; stoga njihove haljine označavaju Reč u spoljašnjem smislu koji je prirodan; jer dlaka označava prirodno (br. 3301,5247,5569-5573). Kamilje predstavljaju opšta sećanja-znanja u prirodnom (br. 3048,3074,3143,3145); *koža (suva) i koža (živa)* označavaju ono što je spoljašnje (br. 3540); stoga *kožni pojas* označava ono što povezuje, zatvara, i drži skupa u vezi, unutrašnje stvari. (da *Ilija* predstavlja Reč, vidi predgovor Postanju 18, i br. 2762,5247; i a sličan način *Jovan Krstitelj*, br. 9372.) /7/ Pošto se istine i dobra raspadnu i razaspu zbog zlih dela, kao što se kažeo Joabu kad je bio pogubio Abnera na podao način, da je *okaljao krvlju kao u ratu pojas svoj oko sebe, i obuću svoju na nogu* (1 o Carevima 2: 5), čime je označeno da je razbio i razasuo ove stvari; pa stoga kada se istine razaspu i razore kaže se da *je umesto pojasa bila raspojasina, mjesto pletenica ćela* (Isa. 3:24); govoreći o kćerima Sionskim, kojima se označavaju dobra koja pripadaju nebeskoj crkvi; *raspojasina (poderotina) umesto pojasa* označava rasipanje nebeskog dobra. /8/ Isto se tako kaže o Oholibi, koja je Jerusolim, kod Jezikilja: *Jer kad bi vidjela ljude napisane na zidu, likove Haldejske, napisane crvenilom, opasane pojasom po bedrima, upaljivaše se za njima (Jez. 23:14-16);* čime se označavaju profanisane istine; jer *Haldejci* označavaju one koji ispovedaju istine izvana, a iznutra ih odriču, i tako ih profanišu; *ljudi napisani na zidu* označavaju privide (izglede) istine u spoljašnjim stvarima; i na sličabn način, *likovinapisani crvenilom; pojasevi po bedrima*

označavaju dobra koja su patvorena kako bi se verovalo u njihove istine. /9/ Iz svega se ovoga sada može videti šta je označeno u reprezentativnoj crkvi *pojasevima* koji drže zajedno haljine . Ali da su označene ovakve stvari, prirodnom čoveku je teško da poveruje, zato što mu je teško da odbaci prirodnu ideju o pojasevima, kao i o haljinama u opšte; i da njihovo mesto prihvati duhovnu ideju, po kojoj je to nešto što drži zajedno istine u povezanosti; jer prirodna stvar, koja se pokazuje pogledu, drži um privezan za sebe, i uklanja se samo ako se intelektualni pogled može podignuti u svetlost neba, kad čovek može da misli odvojeno od prirodnih stvari. Kadadođe do ovoga, tamo ulaze duhovne stvari istine vere i dobra ljubavi, koje čisto prirodni čovek ne može da opaža.

9829. *Neka naprave svete haljine Aronu i sinovima njegovijem.* Da ovo označava reprezentativ duhovnog carstva pridruženog nebeskom carstvu, vidi se iz onoga što je već pokazano (br. 981).

9830. *Da mi budu svećenici.* Ovo označava reprezentativ Gospoda (kao gore, br.9809,9810).

9831. Stihovi 5-8. *5. I neka uzmu zlata i porfire (plavca) i skrleta i crvca i od tankoga platna.6. I neka načine oplećak od zlata i od porfire i skrleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga (izvezenoga), vezen.7. Dvije poramenice neka budu na njemu, koje će se sastavljati na dva kraja, da se drži zajedno.8. A pojas na njemu neka bude naprave isto kao i on, od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenoga.5. I neka uzmu zlata, označava dobro koje vlada univerzalno; i porfire (plavca) i skrleta i crvca i od tankoga platna,označava dobro ljubavi prema blišnjemu i veri; 6. I neka načine oplećak od zlata, označava dobro koje svuda vlada; i od porfire i skrleta i od crvca i od tankoga platna, označava spoljašnje duhovnogacarstva od ovoga dobra; uzvedenog, vezen, označava iz razuma; .7. Dvije poramenice neka budu na njemu, koje će se sastavljati na dva kraja, označava čuvanje potpunog jedinstva dobra i istine na stranama za uvek, sa svom silom i snagom; da se drži zajedno.8. A pojas na njemu, označava spoljašnjepovezivanje; neka bude naprave isto kao i on,označava što je slično i što se nastavlja od spoljašnjeg u duhovnom carstvu;od zlata, od porfire, od skrleta, od*

crvca, i od tankoga platna uzvedenoga, označava dobra vere i ljubavi prema bližnjemu, u spoljašnjim stvarima.

9832. *I neka uzmu zlata.* Da ovo označava dobro koje vlada univerzalno, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (vidi br.113.1551-552,9490,9510); da ovo vlada univerzalno, označeno je *zlatom* koje je bilo utkano svuda u naprsnjaku , što se vidi iz onoga što sledi u ovoj knjizi: *Istegliše listove od zlata, i isjekoše žice, te izvezoše porfiru i skrlet i crvca i tanko platno vrlo vješto (Izlazak 39:3).* Ono što vlada univerzalno, je ono što gospodari, u svakoj i u svim stvarima (br. 5949,6159,8853-8858.8865). Razlog da je zlatio bilo utkano svuda, je to što se Aronovim haljinama predstavljalo duhovno nebo (br. 9814), a dobro vlada u tome nebu, kao što vlada i u drugim /nebima/. U najdubljenm nebu vlada dobro ljubavi prema Gospodu; u srednjem nebu, dobro ljubavi prema bližnjemju; a u poslednjem nebu, dobro vere. Ali istina koja je od vere, vodi ljude u dobro, a posle i sama nastaje iz dobra. Iz ovoga se vidi da čovek nije u nebu sve dok nije u dobru. Ako je samo u istinama koje se nazivaju stvari vere, on samo stoji pred vratima; a ako od ovih istina gleda ka dobru, on ulazi u pretsoblje; ali ako iz ovih istina ne gleda ka dobru, on ne vidi nebo, čak ni iz daleka. Kaže se da čovek nije u nebu sve dok nije u dobru, jer dok je čovek u svetu, on mora da ima nebo u sebi, da bi ušao u nebo posle smrti. Jer je nebo u čoveku, i ono je iz milosti dato onima koji , dok su u svetu, dopuštaju da se preko istina uvedu u ljubav prema bližnjem i u ljubav ka Gospodu; to jest, da se uvedu u dobro. (Da čovek nije u nebu sve dok nije u stanju u kome ga Gospod uvede u nebo preko dobra, vidi br. 8516,8539,8772,9139). Pod dobrom se misli na dobro života, a dobro života je činiti ono što je dobro iz volje /da se čini/, a hteti dobro je od ljubavi; jer ono što čovek voli, to on i hoće.

9833. *I porfire i skrleta i crvca i tankoga platna.* Da ovo označava dobro ljubavi prema bližnjem i vere, vidi se iz značenja *porfire (plavca)*, što je nebeska ljubav od istine (vidi br. 9466); iz značenja *skrleta*, što je nebeska ljubav od dobra (br.9467); iz značenja *crvca*, što je duhovno dobro, i iz značenja *tankoga platna*, što je istinanebeskog porekla (br. 5319,9469). Tako uzete zajedno, ove reči označavaju dobro ljubavi i vere; ali ovde /označavaju/ dobro ljubavi prema bližnjem i vere, jer se odnose na duhovno carstvo (br. 9814). Ovo značenje *porfire, skrleta, crvca*

itankoga platna, što su stvari ljubavi ili ljubavi prema bližnjem, dolazi od samih boja. Jer boje koje se pokazuju u nebu imaju poreklo u svetlosti neba, koja je Božanska istina koja proizlazi od Gospoda, od koje je sva inteligencija i mudrost. Otuda su varijacije ove svetlosti, koja se pred spoljašnjim vidom pokazuje kao boje, u stvari varijacije inteligencije i mudrosti od istina i dobara vere, ljubavi prema bližnjem, i ljubavi (br.1042,1053,4922,9466). (Da onoliko koliko boje u nebu imaju u sebi crvenog, toliko označavaju dobro, a koliko imaju plavog, označavaju istinu, vidi br. 9467).

9834. *I neka uzmu zlata i porfire i skrleta i crvca i i tankoga platna /uzvedenog/.* Da ovo označava spoljašnje duhovnoga carstva od ovoga dobra, vidi se iz značenja *naprsnjaka*, što je spoljašnje duhovnog carstva (br.9824); iz značenja *zlata*, što je dobro, ovde dobro koje vlada uniuverzalno (o čemu gore, br. 9832); i iz značenja *plavca, skrleta, crvca, i tankoga platna uzvedenog*, što je dobro ljubavi i vere (o čemu upravo gore, br. 9833); stoga je spoljašnje duhovnoga carstva poreklom od ovoga dobra.

9835. *Uzvedenoga, vezen (rad veštog umetnika).* Da ovo označava od razuma, vidi se iz značenjaveštog umetnika, što je razum (br. 9598,9688); pa stoga *radveštoga umetnika* označava ono što je od ovoga. Da *vešt umetnik* označava razum, je zato što misao pripada razumu, kao što osećanje pripada volji. U unutrašnjem smisluvešt umetnik označava ono što i misao označava; jer u unutrašnjem smislu osobi se ne obraća pažnja, nego samoj stvari, a vešt umetnik podrazumeva osobu (o ovome predmetu, vidi br. 5225,5287,8985,9007). Šta to znači dolaziti (poticati) od razum, biće rečeno ukratko. Predmet o kome se ovde govori je duhovno carstvo, a u pogledu svih istina i dobara koja su u njemu, ovo carstvo pripada intelektualnm delu; dok istine i dobra u Gospodovom nebeskom carstvu pripadaju voljnom delu. Jer postoje dve stvari na koje se odnose sve stvari u svemiru, naime, dobro i istina; zbog čega postoje u čoveku dve sposobnosti, volja i razum; volja je radi dobra, a razum radi istine; jer volja prima dobro, a razum istinu./2/ Slučaj je sličan u nebima, gde postoje dva carstva, nebesko i duhovno; nebesko carstvo je takvo zbog primanja dobra, a duhovno carstvo zbog primanja istine. I pošto uniuverzalno nebo korespondira svim stvarima koje su u čoveku, stoga je pred Gospodom nebo kao jedan čovek, koji u skladu s tim ima dve sposobnosti, volju i

razum; njegova je volja u nebeskom carstvu, a njegov razum u duhovnom carstvu. Sad pošto je duhovno carstvo pretstavljeno Aronovim haljinama, a intelektualni deo nebaje u ovome carstvu, stoga se *radom veštogumetnika* označava intelektualni deo. (Da je zbog svoje korespondencije sa svakom i svim stvarima u čoveku univerzalno nebo kao jedan čovek, i naziva se velikim čovekom, može se videti iz odlomaka koji su već navedeni u br. 9276kraj; ida su kod onih koji su u Gospodovom duhovnom carstvu dobra i istine upisane u njihov intelektualni deo; dok su kod onih koji su u duhovnom carstvu upisane u njihov voljni deo, isto tako se može videti iz odlomaka već navedenih u br. 9277,9596.)

9836. *I dvije poramenice neka budu na njemu, koje će se sastavljati na dva kraja, da se drži zajedno.* Da ovo označava održavanje (čuvanje), u potpunom jedinstvu, dobra i istinena stranama i za uvek, sa svom snagom i moći, vidi se iz značenja *poramenica (ramena)*, što su sva snaga i moć (vidi br. 1085,4931-4937); stavljanje poramenica (stavljanjem na ramena) i nošenjem na njim (kao što se kaže u onome što sledi, da su tu bila dva kamena oniksa na kojima su upisana imena sinova Izrailjevih) oznanačava se održavanje (čuvanje) dobra i istine za uvek (jer se *imenima sinova Izrailjevih* označavaju sva dobra i istine u kompleksu, o čemu vidu niže); iz značenja *biti sastavljen zajednoi biti povezan*, što je potpuno jedinstvo; i iz značenja dva kraja, to jest, na desno i na levo, što je na sve strane (br. 8613). /2/ Ovde je slučaj ovakav. Naprsnjakom (kao što je pokazano gore) je bilo je pretstaljeno spoljašnje Gospodovoga duhovnoga carstva, pa je stoga poramenicama, na kojima su bila pričvršćena dva kamena oniksa s imenima sinova Izrailjevih, bilo pretstavljeno neprekidno održavanje dobra i istine; a sastavljanjem naprsnjaka i ramena, ispred grudi i iza leđa, bilo je pretstavljeno potpuno jedinstvo. Iz ovoga se može videti šta je označeno onim što je niže rečeno o poraminicama i ispisivanjem na njima; naime, održavanje dobra i istine za uvek svom snagom i moći; na taj nači održavanje neba (plural). Ovi su kamenovi s imenima sinova Izrailjevih bili su postavljeni na poramenice naprsnjaka, čime je bilo pretstavljeno spoljašnje duhovnoga carstva, zato što sve održavanje zavisi od stanja u poslednjim (stvarima), jer se sve unutrašnje (stvari) završavaju tamo, i oblikuju plan (osnovu) na kojoj opstoje. Poslednje je kao stopala i noge, na kojima stoji celo telo, a isto tako su kao šake i ruke, preko kojih

telo pokazuje svoje moći, i u koje telo prenosi svoje sile. Iz toga je to da šake i ruke, kao i stopala i noge, korespondiraju poslednjim stvarima u nebu. Da moć i snaga počivaju u poslednjim (stvarima), bilo je pretstavljeno u drevnoj crkvi Nazirejima, u kojima je ostajala njihova snaga, kao što se vidi po Samsonu (Sudije 14-16), i po njihovoj svetosti (br. 3301). (Da *kosa*, koja je kod njih bila znak Nazirejstva, korespondira poslednjim stvarima dobra i istine, ili dobru i istini u poslednjim stvarima, vidi br. 3301,5247,6437.)/3/ Da moć počiva u poslednjim (stvarima), i da se unutrašnje u njima održavaju u svome stanju, to mogu da razumeju oni koji znaju kakav je slučaj u prirodi sa sukcesivnim (uzastopnim) i simultanim (istovremenim) stvarima; naime, da sukcesivne stvari nakraju oblikuju u poslednjim ono što je simultano, u čemu su ove sukcesivne stvari u sličnom redu jedne pored drugih. Stoga simultane stvari, koje su poslednje, služe sukcesivnim stvarima, koje su priorne (prethodne), kao odgovarajuće potpore na koje semogu osloniti, i preko kojih se mogu sačuvati./4/ Da ramena označavaju svu silu i moći u odupiraju, lomljenju, i delovanju, vidi se iz ovih odlomaka: *Što bocima i ramenima otiskujete i rozima svojim bodete sve bolesne tako da ih razagnaste na polje (Jez. 34:21). Egipat je štap od trske domu Izrailjevom. Kad te uhvatiše u ruke, ti se slomi i rasiječe im sve rame (Jez. 29:6-7); rasiječe im sve rame* označava lišiti moći da se shvate istine; *Egipat* označava izokrenuta sećanja-znanja koja izopačuju./5/ Kod Zaharije: *Ali ne htješe slušati, i uzmaoše ramena natrag (Zah. 7:11); uzmeknuti ramena natrag* označava odupirati se. Kod Davida: *jer smisliš na tebe zlo, ali ne nadvladaše, jer si im se odupro ramenom (Psalam 21: 11-12); odupreti se ramenom* označava pružiti otpor; stoga pokazati moć. Da *rame* označava moć, jasno je iz reprezentativa u drugom žiotu, gde oni koji se opiru, pokazuju rame./6/ Da *staviti na ramena i nositi* označava sačuvati u u stanju dobra i istine za uvek silom i moći, vidi se kod Isaije: *I narodi će donijeti sinove svoje u naručju, i kćeri svoje na ramenima će nositi (Isa. 49:22)*; ovde se govori o novoj crkvi; *sinovima* se označavaju istine; a *kćerima*, dobra; nositi na ramenima označava sačuvati ih. Čuvanje dobra u njegovom stanju bilo je pretstavljeno i *sinovima Izrailjevim*, kadasu izlazii iz Egipa, noseći testo na ramenu (izlazak 12:34); i sinovima *Katovijem* koji su nosili svetinju na ramuneu (Brojevi 7:9). Iz svega ovoga se vidi da je Gospod, koji je govorio preko korespondencija, rekao za izgublenu ovcu, da kad je nađena, da ju je on /pastir/ nosio na svojem

ramenuradujući se (Luka 15:5); *ovca koja je bila izgubljena pa nađena* označava dobro kod čoveka koji se kaje./7/ Pošto je ovo bilo označeno *nošenjem na ramenima*, stoga se isto tako kaže za zlato i srebro, koje su voleli i čuvali, da su ga nosili na ramenima (Isa. 46:7). (Da *nositi* znači isto tako držati zajedno u svom stanju, vidi br.9500.). Iz ovoga svega se vidi šta je bilo označeno *imenima sinova Izrailjevih upisanih na dva oniksovakamena*, koja su postavljena na poramenicama naprsnjaka, i time što je rečeno da *Aron treba da ih nosi na dvaramena za spomen* (stih 12). Da nošenje na ramenu, kad se radi o potčinjavanju, označava služenje, može se videti u Postanju 49:15, Psalam 81:6; Isa. 9:4; 10:27; Matt. 23:4; Sof. 3:9; 22.22.

9837. *I pojas naprsnjaka neka bude.* Da ovo označava spoljašnje povezivanje, vidi se iz značenja *pojasa*, što je opšta spona pomoću koje se unutrašnje stvari drže povezane (vidi gore, br. 9828), pa stoga označava povezati zajedno; da to označava spoljašnje povezivanje je stoga što naprsnjak označava spoljašnje duhovnoga carstva (br. 9824).

9838. *Neka budu na njemu, koje će sastavljati ta dva kraja.* Da ovo označava što je slično i što je neprekidno od spoljašnjeg duhovnog carstva, vidi se iz značenja *neka budu kao*, što je slično, jer ono što je kao neka druga stvar, to je slično; i iz značenja *na njemu /od njega/*, što je ono što je neprekidno, jer ono što je od nečega drugoga, to nije slično, ali je neprekidno s tim. Da je ono što je neprekidno kod spoljašnjeg duhovnog carstva bilo označeno, je stoga što se tu označava ono što je neprekidno s naprsnjakom, dok se *naprsnjakom* označava spoljašnje duhovnoga carstva (vidi br.9824).

9839. *Od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenoga.* Da ovo označava tako od dobra vere i ljubavi prema bližnjemu u spoljašnjim stvarima, vidi se iz značenja svih ovih stvari uzetih zajedno, što je dobro vere i ljubavi prema bližnjemu (vidi br. 9687,9833). Da to označava spoljašnje stvari, je stoga što se sponom koja je morala biti izatkana od zlata, porfire, skrleta, crvca i tankoga platna uzvedenog, označavala spoljašnja spona ili povezivanje zajedno (br. 9837).

9840. Stihovi 9-14. *9. I uzmi dva kamena oniha, i na njima izreži imena sinova Izrailjevih, 10. Šest imena njegovijeh na jednom kamenu, a šest imena ostalijeh na drugome kamenu po redu kako se koji rodio. 11. Vještinom kamenoreskom, kojom se režu pečati, izrezaćeš na ta dva kamena imena sinova Izrailjevih, i optoči ih zlatom unaokolo. 12. I metni ta dva kamena na poramenice oplećku, da budu kameni za spomen sinovima Izrailjevim, i Aron da da nosi imena njihova pred Jehovom na oba ramena za spomen. . 13. I načini kopče od zlata. 14. I dva lanca od čistoga zlata načini jednaka pletena, i objesi lance pletene o kopče. 9. I uzmi dva kamena oniha, označava unutrašnju memoriju koja je od istina vere koja je od ljubavi; i na njima izreži imena sinova Izrailjevih, označava na kojima su bile utisnute istine i dobra duhovnoga carstva u pogledu na njihove osobine; 10. Šest imena njegovijeh na jednom kamenu, označava punu osobinu istina od dobra; a šest imena ostalijeh na drugome kamenu, označava punu osobinu istina preko kojih se dolazi do dobra; po redu kako se koji rodio, svokoga onim redom u kojemu je se jedna /istina/rodila od druge, i tako redom nastavljajući se; 11. Vještinom kamenoreskom, kojom se režu pečati, izrezaćeš na ta dva kamena, imena sinova Izrailjevih, označava nebesku formu svih istina njihovim redom u memoriji od dobra ljubavi, stga od intelektualnih istina kod preporođenoga /čovjeka/ u skladu sa rasporedom koji im određuje volja; i optoči ih zlatom unaokolo, označava nastajanje i opstojanje od dobra; . 12. I metni ta dva kamena na poramenice oplećku, označava održavanje istine i dobra svom silom i moći; da budu kameni za spomen sinovima Izrailjevim, označava od milosti za uvek za duhovno carstvo; i Aron da nosi imena sinova Izrailjevih pred Jehovom na oba ramena za spomen, označava reprezentativ Božanskog održavanja dobra i istine za uvek , po milosti; 13. I načini kopče od zlata, označava slaganje s dobrom celoga carstva; 14. I dva lanca od čistoga zlata načini jednaka pletena, označava odgranica preko kojih je influks; i objesi lance pletene o kopče, označava metodpovezivanja s dobrom od kojega su istne, i na taj način održavanje duhovnoga carstva, svom silom i moći.*

9841. *I uzmi dva kamena oniha.* Da oo označava unutrašnju memoriju koja je od istina vere koje su od ljubavi, vidi se iz značenja *kamenova*, što su istine (vidi br. 114,643,1298,6426,8609), i *kamena oniha*, što su istine vere od ljubavi (9376). Da

ove označavaju memoriju, je stoga što su na njima urezana imena sinova Izrailjevih, a *urezivanjem u kamen* označava se memorija stvari koje ostaju stalno, kao što je bilo urezivanje reči zakona na kamenim tablicama, kojima su se označavale stvari utisnute u memoriju i život, koje ostaju za uvek (vidi br. 9416). Da urezivanje ili pisanje u kamenu ima ovo značenje je zato što se istine utiskuju u čovekovo sećanje, kao i one koje imaju izgled istine, tako da je /sećanje/ sastavljeno od ovih stvari; a *kamenovi* označavaju istine; i kada ima nešto uklesano u njih, oni predstavljaju sećanje gde su istine; slično *saizrezati na dlanovima* kod Isaije: *ako bi ga i zaboravila, gle, na dlanovima sam te izrezao (Isa. 49:15-16)*. Zbog ovoga se kamenovi onihovi nazivaju *kamenovi za spomen sinovimalzrailjevim* (Izlazak 28:12). /2/ Da kamenovi onihovi, zbog onoga što je na njima uklesano, označavaju unutrašnju memoriju, bilo je zato što stvari koje su bile uklesane, koje su bile imena sinova Izrailjevih, označavaju duhovne istine (o kojima niže); *kamenovi onihovi* označavaju ovakve istine; osim toga, čovekova se unutrašnja memorija mora sastojati od ovakvih. (Da čovek ima dve memorije, spoljašnju i unutrašnju, i da je spoljašnja prirodna, stoga sastavljena od stvari koje nastaju u svetu; dok je unutrašnja memorija duhovna, stoga sastavljena od stvari kao što su one u nebu, vidi br. 2469-2494,5212,8067.) /3/ Da kamenovi na kojima ima uklesano nešto, označava sećanje u koje su utisnute istine, ima svoje poreklo u reprezentativima u nebu. Kad ljudi poslesmrti dođu u drugi život, i donese sa sobom istine vere u prirodnoj ili spoljašnjoj memoriji samo, a ne u duhovnoj ili unutrašnjoj memoriji, njima se čini da lutaju između stenama i po šumama. Ali kada dođu ljudi koji nose sa sobom istine vere u duhovnoj memoriji, njima se čini da hodaju po obrađenim humovima, i po vrtovima. Razlog je to što istine vere spoljašnje ili prirodne memorije (koje su sećanja-znanja) nemaju života ako nisu u isto vreme u unutrašnjoj ili duhovnoj memoriji, jer stvari koje su u ovoj poslednjoj memoriji, sastavljene su od života, jer je unutrašnja ili duhovna memorija čovekova *knjiga života* (br.2474); a stvari koje su žive, predstavljene su u nebu vrtovima, maslinjacima, vinogradima kao i cvetnim lejama, i grmovima; a stvari ljubavi prema bližnjem, bregovima na kojima su takve stvari (br, 6435); dok one stvari koje nemaju života, predstavljene su stenvitim mestima i šipražjem koje je golo i grubo. /4/ Biće rečeno ukratko šta su istine vere od ljubavi. Istine vere od ljubavi su istine koje ljubav diktira (određuje, naređuje), stoga je njihovo poreklo u ljubavi.

Ove su istine žive. Stoga su istine vere od ljubavi one koje govore o ljubavi ka Gospodu i o ljubavi ka bližnjemu, jer ovo su istine koje ljubav diktira. Cela Reč je doktrina (nauk) ovakvih istina; jer u duhovnom smisli Reč govori samo o stvarima koje pripadaju Gospodu i bližnjemu. Zbog ovih stvari Reč je živa. To je označeno tvrdnjom *da od ove dve zapovesti ovise i zakon i proroci* (Mateja 22:34-40). Zakon i proroci označavaju Reč u celom njenom kompleksu. Ali istine vere od ljubavi nisu gola znanja takvih stvari kod čoveka u memoriji i od ovoga u razumu; nego su one osećanja života kod njega; jer stvari koje čovek voli i stoga čini, pripadaju njegovom životu. Ima i istina vere koje ne govore, kao ove poslednje, o ljubavi; nego koje samo potvrđuju istine neke bliže a neke iz daljine. Ove se istine vere nazivaju *sekundarnim istinama*. Jer su istine vere kao porodice i kao pokolenja koja se nižu od jednoga oca. Otac ovih istina je dobro ljubavi od Gospoda, pa stoga i prema njemu, zato je to Gospod; jer bilo da kažemo Gospod, ili ljubav od njega pa stoga i ka njemu, ista je stvar; jer ljubav je duhovna povezanost, i čini da je on tamo gde je ljubav, jer ljubav čini onoga koji je voljen, da je prisutan u tome.

9842. *I urezaćeš na njima (na ta dva kamena) imena sinova Izrailjevih.* Da ovo označavana kojima su urezane istine i dobra duhovnoga carstva u pogledu njihovog kvaliteta, vidi se iz značenja *urezati u kamenove*, što je utisnuti u memoriju (o kojoj upravo gore, br.,9841); iz značenja *imena*, što je kvalitet (br.144-145,2009,6674); i iz reprezentacije *sinova Izrailjevih*, što su sve istine i dobra duhovnoga carstva. *Podsinojima Izrailjevim* se ovde misli na dvanaest plemena, jer imena ovih su bila urezana u ove kamenove; a sa *dvanaest plemena* označavaju se sve istine i dobra u kompleksu (br.3858,3926,3939,6337); apošto su crkva ili nebo od ovih, stoga se *sinovima Izrailjevim* označava Gospodova duhovna crkva i carstvo (br. 4286,7996-7997,9340). Iz svega se ovoga vidi da se urezivanjem u njih imena sinova Izrailjevih označava utisnuti u sećanje celoga kvaliteta istina i dobara duhovnoga carstva; to jest, /označavaju se/ istine i dobra ovoga carstva u pogledu celog njihovog kvaliteta.

9843. *Šest imena njihovijeh na jednome kamenu.* Da ovo označava ceo kvalitet istina od dobra, vidi se iz značenja broja *šest*, što je sve (vidi br. 3960,7973,8148), ovde/značenja/ istina od dobra (o čemu u onome što sledi); iz značenja *imena*, što je kvalitet (kao gore, br. 9842); i iz značenja *u kamenu*, što je utisnuti u sećanje (o

čemu gore, br. 9841). Da se misli na sve istine od dobra je zato što su ovde bila dva kamena u koja su bila urezana imena sinova Izrailjevih, a jedan jekamen bio na desnom ramenu, a drugi na levom ramenu; a one stvari kod čoveka koje su na desnom ramenu, korespondiraju dobru od kojega su istine, to jest, istinama od dobra; dok one stvari koje su na levom, korespondiraju istinama kroz koje je dobro (br. 9604,9736). Na taj način imena sinova Izrailjevih urezanih u kamen koji je bio na desnom ramenu, označavali su istine od dobra; a ona (imena) na levom ramenu, označavala su istine preko kojih je dobro.

9844. *A šest imena ostalih na drugom kamenu.* Da ovo označava ceo kvalitet istina kroz koje dolazi dobro, vidi se iz onoga što je rečeno gore (br.9843).

9845. *Po redu kako se koji rodio.* Da ovo označava svakog u tome redu u kojemu se rađa i postoji od drugoga, vidi se značenja kako se koji rodi (rađanja), što su stvari koje pripadaju veri i ljubavi prema bližnjem; to jest, one koje pripadaju istini i dobru u duhovnom svetu (vidi br.613,2020,2584,6239,9079); otuda Po redu kako se koji rodio označava prema redu u kojem se rađa i postoji od drugoga; naime, dobro od istine, i istina od dobra. jer čovek, kojega Gospod rađa ponovo, ima dva stanja; prvo je stanje istine, a drugo je stanje dobra. Sve dok je čovek u prvom stanju, on se vodi pomoću istina ka dobru; ali kad je u drugom stanju, on se vodi pomoću dobra. Ovo poslednje stanje je stanje neba kod čoveka, jer on nije u nebo sve dok nije u dobru (vidi šta je pokazano gore, br.9832). Iz svega ovoga se vidi šta je označeno sa po redu kako su se rađali sinovi Izrailjevi. Kaže se po redu kako se koji rađao, jer baš kao što se dobro rađakroz istine, tako se nastavlja; i na isti način kako se istine rađaju od dobr, tako nastavljaju. Jer se rađaju uzastopno, i nastavljaju u tome redu u kome su se uzastopno rađali. Ali ove se stvari kažu onih radi koji znaju kako nizovi stvari nastaju uzastopno.

9846. *Vještinom kamenjarskom, kojom se režu pečati, izrezaćeš na ta dvakamena imena sinova Izrailjevih.* Da ovo označava nebesku formu svih istina u njihovom redu u memoriji od dobra ljubavi, stoga intelektualne stvari u njoj kod preporođenoga čoveka, u skladu s njihovim rasporedom kojim upravlja volja, vidi se iz značenja *vještoga kamenoresca*, što je dobro ljubavi, stoga volja onoga ko je preporođen, jer je ovo forma dobra ljubavi, jer volja onoga koji je preporođen,

prima dobro ljubavi; a njegov razum prima istine vere; iz značenja *kojim se režupečati*, što je nebeska forma svih istina, kao što je to u razumu preporođene osobe, jer su istine vere tu raspoređene po nebeskom redu. Iz toga dolazi to da je preporođeni čovek nebo u maloj slici (vidi mesta navedena u br.9279); i da razum preporođenog čoveka korespondira duhovnome carstvu u nebu, a njegova volja nebeskome carstvu (br.9835). Iz ovoga je jasno šta je nebeska forma istina kod čoveka. Iz značenja *urezati u kamenove*, što je utisnuti u sećanje (br.9842), ovde utisnuti takvu formu na istine koje su tamo. I iz značenja *imena sinova Izrailjevih*, što su istine i dobra u pogledu njihovog kvaliteta u njihovom redu (o čemu gore, br. 9842-9845). /2/ Da se *kamenorescem* označava dobro ljubavi ili volja onoga koji je preporođen, je stoga što dobro ljubavi deluje u čovek dok se preporođa, i raspoređuje ono što je preporođeno, i održava te stvari u redu; a kasnije, kada je već preporođen, održava njega u redu. Jer se istine stvaraju prema njihovoj sličnosti s dobrom, kao i u skladu sa svakom njenom zapovešću, stoga u skladu sonim što pripada ljubavi. Da je ovako, vidi se iz toga što čovek priznaje kao istinu kao nešto što voli, i da na ovaj način on shvata i priznaje istine u skladu sa svojom ljubavi. Stoga istine sačinjavaju formu dobra. Iz ovoga se može znati kako Gospod vodi čoveka pomoću istina vere, to jest, pomoću vere; naime, da ga vodi pomoću dobra ljubavi koje je u njemu; i dalje, kako Gospod upravlja čovekom posredno kroz nebo; jer je preporođeni čovek nebo u maloj slici (kao što je gore rečeno); stoga, kako Gospod upravlja nebom, tako preko njega upravlja i čovekom.

9847. *I optoči ih zlatom unaokolo.* Da ovo označava nastajanje i postojanje od dobra, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (vidi br.113,1551-1552,6917,9490); otuda *optočiti zlatom* označava biti nastavljen od dobra, i roditi se i postojati od njega; pa tako označava da od njega postaje, kao i da postoji; jer jedna stvar opstoji iz istoga izvora iz kojega je nastala; jer je opstojanje neprekidno postajanje. Slučaj je s dobrom i s istinom sličan zlatu kojim zlatar optočava dragi kamen; jer dobro je kao njiva, a istine su kao seme u njoj, jer se istine rađaju u dobru, i nigde drugo, pa isto tako cvetaju u skladu sa tim kakvo je dobro.

9848. *I metni ta dva kamena na poramenice oplećku (efodu).* Da ovo označava održavanje dobra i istine svom silom i moći, vidi se iz onoga što je rečeno gore (br. 9836).

9849. *Da budu kameni za spomen (sećanje) sinovima Izrailjevim.* Da ovo označava po milosti za uvek za duhovno carstvo, vidi se iz značenja *kamena zaspomen na poramenicama oplećka (efoda)*, što je održavanje (čuvanje) dobra i istine po milosti za uvek (da *kamenovi na poramenicama* označavaju čuvanje - održavanje dobra i istine, vidi se iz onoga što je pokazano gore, br. 9836; i da *spomen (sećanje)*, kada se kaže o Gospodu, označava milost, biće pokazano u onome što sledi); i iz značenja *sinova Izrailjevih*, što je Gospodovo duhovno carstvo (vidi br. 9842). Kaže se za Jehovu u Reči, to jest, za Gospoda da *spominje ida ne spominje*, a time se označava da je nešto učinjeno po milosti, bilo da se radi o održavanju ili o izbavljanju. Na sličan način kaže se da *on vidi, čuje, i zna, a i dane vidi, ne čuje, i ne zna*, kojim se izrazima kaže da ima sažaljenje, ili da nema sažaljenje. Da je ovako, to dolazi od sličnosti i izgleda kod čoveka; jer kada se čovek otkrene od Gospoda, što je slučaj kada je u zlu, tada, pošto je Gospod iza njega, njemu se čini da ga Gospod ne vidi, da ga ne čuje, i da ga ne zna, a isto tako da ga se ne seća; a to je tako kod čoveka, i po izgledu se kaže u Reči. Drugačije je kad se čovek okrene prema Gospodu, a to je kada čini dobro. (Vidi navedena mesta u br.9306). Svako može da zna da potsećanje ili sećanje, ne može da se kaže za Gospoda, jer u njemu su prošle i buduće stvari večne, to jest, one su prisutne od večnosti do večnosti (one su u večitom sada?). /2/ Da *spominjanje*, kada se kaže za Gospoda, označava imati sažaljenje, i tako iz milosti sačuvati ili izbaviti, vidi se iz sledećih odlomaka: Jehova javi spasenje svoje, pred narodima otkri pravdu svoju. Opomenu se milosti svoje, i vjernosti svoje k domu Izrailjevu (Psalam 98:2,3). Koji nas se opomenu u poniženju našem, jer je do vijeka milost njegova (Psalam 136:23). Grijehova mladosti moje, i mojih prijestupa ne pominji; po milosti svojoj pomeni se mene, radi dobrote svoje, o Jehova! (Psalam 25:7). I opomenu sa zavjeta svojega s njima, i pokaja se po velikoj milosti svojoj (Psalam, 106:45) Čudesa si svoja učinio da se ne zavorave; dobar je i milostiv Jehova. Hranu daje onima koji mu se mole, pamti uvijek zavjet svoj (Psalam 111;4.5). Ne pominji pređašnjih bezakonja naših, već pohitaj da nas presretneš milosrdem svojim, jer smo ološali (Psalam 79:8). Primi Izrailja slugu svojega da se opomene milosti . Učini milost ocima našim i opomeni se svega zavjeta svojega (Luka 1:54,72). Šta je čovjek da ga se opominješ, ili sin čovječiji, te ga polaziš? (Psalam 8:4). Opomeni me se, o Jehova, po svojoj milosti k narodu svojemu (Psalam 106:5). Jehova nas se

opominje, blagosilja nas (Psalam 115:12). Ako pogledaš na muku sluškinje svoje, i opomeneš me se, i ne zaboraviš sluškinje svoje (1 Samuilova 1:11) što je molitva Hane, majke Samuilove; a kada ga je rodila, kaže se da *je se Jehovasjetio* (stih 19), to jest, da je pogledao na njenu muku, i učinio milost. Na sličan način i u drugim odlomacima, kao Levitska 26:41-42,45; Brojevi 10:9; Isaija 43:25;49:1; Jer. 31-34.

9850. *I Aron da nosi imena njihova pred Jehovom na oba ramena svoja zaspomen.* Da ovo označava reprezentativ Božanskog održavanja dobra i istine za uvek po milosti, vidi se iz značenja *nositi, ili nositi na dva ramena*, što je Božansko održavanje dobra i istine (vidi br.9836); iz značenja *imena sinova Izrailjevih*, što su dobra i istine u svom njihovom kvalitetu (br.9842); i iz značenja *opomenuti se*, kada se kaže za Gospoda, što je milost (o čemu upravo gore, br. 9849). Da to označava reprezentativ ovakvih stvari, jasno je.

9851. *I načini kopče od zlata.* Da ovo označava neprekidno nastajanje i opstojanje od dobra, vidi se iz onoga što je pre rečeno gore (br.9847). Da to označava ono što se nastavlja je stoga što se *kopče* ovde pominju po drugi put.

9852. *I dva lanca od čistoga zlata.* Da ovo označava slaganje (koherenciju) sa dobrom celoga carstva, vidi se iz značenja *lanaca*, što je slaganje; da *lanci* imaju ovde ovo značenje je stoga što se pomoću njih ostvaruje pripajanje; i kada to urade, ondase oni slažu, ovde sa duhovnim carstvom, jer su lanci načinjeni da bi se slagali s oplećkom, kojim je pretstavljeno duhovno carstvo u opšte (br.9824); i iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (br. 113,1551-1552,6917,9490). Za *zlato* se kaže da je čisto, jer se ovde označava dobro od Božanskog, jer ono je čisto, i ono drži skupa sve stvari u nebu u njihovoj povezanosti i obliku. Da lanci označavaju slaganje, vidi sei kod Isaije: *Umjetnik lije lik, i zlatar ga pozlaćuje, i verižice (lančice) lije (Isa. 40:19) lik liveni* označava doktrinu onoga što je lažno, što je od samo-inteligencije, stoga lišeno života od Božanskog (br. 8869,8941); izleći ovakvu doktrinu označeno je sa *umjetnik lije lik*; a da ovo može da izgleda da je od dobra, označeno je sa *a zlatarga pozlaćuje*; i da obmana može da se slaže, označeno je sa *izliti srebrne verižice*. (Da *srebro* označava istinu, a u obrnutom smislu, obmanu, vidi br.1551,2954,6917,8932.)

9853. Načini jednaka pletena. Da ovo označava sa krajeve, preko kojih postoji influks, vidi se iz značenja *strana (granica)*, što su krajevi. Da preko ovoga postoji influks, naime, od dobra, je stoga što *lanci* predstavljaju slaganje (koherenciju), a u duhovnom svetu svo slaganje izvodi se preko influksa).

9854. I objesi (užetom). Da ovo označava metod (put) povezivanja, vidi se iz značenja *užeta*, što je ono što povezuje. Da *uže* (konopac) označava ono što povezuje, je stoga što se preko njega ostvaruje povezivanje; ali ovde označava metod povezivanja, jer se kaže da se zlatni lanci načine od užeta . U izvornm jeziku misli se na uže (konopac)napravljen uvijanjem i udvajanjem, čime se u unutrašnjem smislu označava povezivanje kakvo što postoji među istinama u sećanju-znanjima, i među samim sećanjima-znanjima, to jest , u povezivanju onih stvari koje su u prirodnoj ili spoljašnjoj memoriji. Razlog da je označeno ovakvo povezivanje je to što se ovde govori o povezivanju istina pomoću dobra u poslednjim (stvarima) duhovnoga carstva; jer se preko plečka i naprsnjaka koji su bii pomoću lanca načinjenih ood užeta, ostvarivalo povezivanje u duhovnom carstvu u poslednjim (stvarima) (br. 9824); (da ono što je isprepletено označava sećanje-znanje, vidi br.2831)./2/Osim toga, u drugom se životu pokazuju užad (konopci) na razne načine udvojeni i isprepleteni, a njima se predstavljaju metodi povezivanja. Zbog toga se u Reči konopcima ili užetima predstavljaju stvari koje povezuju, kao u sledećim odlomcima: *Teško onima koji vuku bezakonje uzicama od taštine, i grijeh kao užem kolskim (Isa.5:18); gde seuzicama od taštine* označavaju povezivanja obmana preko čega dolazi do bezakonja i zlog života. Ponovo: *Pogledaj na Sion, grad praznika naših; oči tvoje neka vide Jerusolim, mirni stan, šator, koji se ne će odnijeti, kojemu se kolje ne će nigda pomjeriti, i ni jedno mu se uže ne će otkinuti. Oslabiše uža tvoja, nemogu tvrdo držati katarke ni razapeti jedra (Isa. 33: 20,23);* ovde kolje i užad (konopci) označavaju stvari koje povezuju istine i dobra neba, za stan i za šator, a na koje se ovde odnose užad, označavaju nebo (br. 9457,9481,9485,96145,9784). /3/ Ponovo: *Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru, ne brani, produlji uža svoja, i kolje svoje utvrdi (Isa. 54:2). Asur i Hena trgovahu s tobom kovčezima bogatijeh nakita, koji se vezivaju užima (Jez. 27:23-24);*gooreći o Tiru, kojim je bilo označenop poznavanje dobra i istine (br. 1201); spoljašnja povezivanja ovih

označena su *haljinama povezanim užima*. Osim toga, u Reči *užad* označavaju i delove nasledstva i delove zemlje, iz razloga što su se premeravanja izvodila pomoću užadi (vidi Zak. Pov. 32:8; Amos 7:17; Miheja 2:4; Zah. 2:1; Psalam 16:6; 78.55:105:11;140:5; i u mnogim drugim odlomcima).

9855. *I objesi lance pletene o kopče*. Da ovo označava povezivanje sa dobrom od kojega su istine, i na tajnačin održavanje (čuvanje) duhovnoga carstva svom silom i moći, vidi se iz značenja *lanaca (lančića)* jednako pletenih od užadi, što je slaganje i povezivanje sa dobrom (o čemu gore, br. 9852,9854); i iz značenja *načiniti od zlata*, što je nastajanje i opstojanje istina od dobra (o čemu gore, u br. 9847). Održavanje (čuvanje) dobra i istine u duhovnom carstvu, svom silom i moći, označava se sa dva oniksa kamena koja se stavljaju na poramenice oplećka, na kojim su kamenovima bila urezana imena sinova Izrailjevih (vidi br. 9836,9848-9849).

9856. Stihovi 15-30. *15. I naprsnik sudski načini naprave vezene onake kao oplećak, od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenog načini ga.16. Neka bude četverouglast i dvostruk, u dužinu s pedi i u širinu s pedi.17. I udari po njemu drago kamenje, u četiri reda neka bude kamenje. Uprvom redu: sardonik, topaz i smaragd.18. U drugom redu: karbunkul, safir i dijamant.19. A u trećem redu: ligur i ahat i ametist.20. A u četvrtom redu: hrisolit, onih i jaspid; neka budu ukovani u zlato u svom redu.21. I tih kamena s imenima sinova Izrailjevih biće dvanaest po imenima njihovijem, da budu rezani kao pečat, svaki sa svojim imenom, za dvanaest plemena.22. I na naprsnik metni lance jednake, pletene, od čistoga zlata.23. I dvije grivne zlatne načini na naprsnik, i metni dvije grivne na dva kraja naprsniku. 24. Pa provuci dva lanca zlatna kroz dvije grivne na krajevima naprsniku.25. A druga dva kraja od dva lanca zapni za dvije kopče, i metni na poramenice od oplećka sprijeda.26. I načini druge dvije grivne zlatne, i metni ih na druga dva kraja naprsniku iznutra na strani koja je od plećka.27. I načini još dvije grivne, i metni ih na poramenice od oplećka ozdo prema sastavcima njegovijem, više pojasa na oplećku.28. Tako neka vežu naprsnik grivne njegove za grivne na oplećku vrvcom od porfire, da stoji nad pojansom od oplećka, i da se ne odvaja naprsnik od oplećka.29. I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevih na naprsniku sudskom na srcu svom kad ulazi u svetinju*

za spomen pred Jehovom vazda.30. I metni na naprsnik sudski Urim i Tumim, da bude na srcu Aronovom kad ulazi pred Jehovu, i Aron će nositi sud sinova Izrailjevih na srcu svom pred Jehovom vazda. 15. I naprsnik sudski načini, označava ono što se odnosi na Božansku istinu koja sija iz Božanskog dobra; naprave vezene, označava iz intelektualnog dela; onake kao oplećak, označava ono što se nastavlja sa spoljašnjim duhovnoga carstva; od zlata, od porfire, od skrleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenog načini ga, označava dobro ljubavi prema bližnjemu i vere; 16. Neka bude četverouglast i dvostruk, označava ono što je pravo i savršeno; u dužinu s pedi i u širinu s pedi, označava podjednako u pogledu istine kao i u pogledu dobra; 17. I udari po njemu drago kamenje, označava istine same u njihovom redu od jednoga dobra; u četiri reda neka bude kamenje, označava povezivanje svih; u prvom redu: sardonik, topaz i smaragd, označava nebesku ljubav od dobra; 18. U drugom redu, označavatrojstvo kao jedno; karbunkul, safir i dijamant, označava nebesku ljubav od dobra, 19. A u trećem redu, i ovde označava trojstvo kao jedno: ligur i ahat i ametist, označava nebesku ljubav od istine; .20. A u četvrtom redu, označava poslednje trojstvo kao jedno; hrisolit, onih i jaspid, označava duhovnu ljubav od istine; ; neka budu ukovani u zlato u svom redu, označava da svaka i sve stvari u opšte i posebno treba da proističu od dobra koje pripada ljubavi od Gospoda i ka Gospodu; 21. I tih kamena s imenima sinova Izrailjevih, označava dobra i istine posebno u odnosu na svaku osobinu; biće dvanaest po imenima njihovijem, označava svaku i sve stvari u kompleksu; da budu rezani kao pečat, označava u skladu s nebeskom formom, svaki sa svojim imenom, označava svaki pojedinačno; za dvanaest plemena, označava za sve u opšte; 22. I na naprsnik metni lance jednake, označava povezivanje celoga neba u krajnjim /stvarima/; pletene, označava neodvojivo; od čistoga zlata, označava kroz nebesko dobro; 23. I dvije grivne zlatne načini na naprsnik, označava sferu Božanskog dobra iz višeg dela neba, kroza što je povezanost: i metni dvije grivne na dva kraja naprsniku, označava u krajnjim /stvarima/; 24. Pa provuci dva lanca zlatna kroz dvije grivne, označava metod neodvojivog povezivanja; na krajevima naprsniku, označava u krajnjim /stvarima/; 25. A druga dva kraja od dva lanca zapni za dvije kopče, označava metod povezivanja uz podršku u krajnjim /stvarima/; i metni na poramenice od oplećka sprijeda, označava na ovaj nači potporu neba i održavanje dobra i istine

tamo celom silom i moći; .26. *I načini druge dvije grivne zlatne*, označava sferu Božanskog dobra; *i metni ih na druga dva kraja naprsniku*, označava u krajnjim /stvarima ili granicama/; *iznutra na strani koja je od plećka*, označava povezivanje i održavanje srednjega dela; .27. *I načini još dvije grivne*, označava sferu Božanskoga dobra; *i metni ih na poramenice od oplećka ozdo*, označava održavanje (čuvanje) dobra i istine u najnižem delu neba; *prema sastavcima njegovijem*, označava večito; *više pojasa na oplećku*, označava gde je povezanost svih stvari najbliže unutar spoljašnjih spona, pomoću kojih se sve stvari održavaju u povezanosti i u formi; .28. *Tako neka vežu naprsnik grivne njegove za grivne na oplećku*, označava povezanost i održavanje svih stvari neba preko sfere Božanskog dobra u spoljašnjim stvarima duhovnoga carstva; *vrvcem od porfire*, označava pomoću nebeske ljubavi od istine; *da stoji nad pojansom od oplećka*, označava da bi se sačuvalo za uvek u svojoj povezanosti i formi; *i da se ne odvaja naprsnik od oplećka*, označava da su sve stvari neba neodvojive od od spoljašnjih stvari duhovnoga carstva; .29. *I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevih*, označava Gospodovo čuvanje (održavanje) dobra i istine u pogledu njihovih osobina; *na naprsniku sudskom*, označava reprezentativ neba u pogledu Božanske istine koja sija iz Gospodovog Božanskog dobra; *na srcu svom*, označava od Božanske ljubavi za uvek; *kad ulazi u svetinju*, označava celo bogoštovanje; *za spomen pred Jehovom vazda*, označava od milosti za uvek; .30. *I metni na naprsnik sudski Urim i Tumim*, označava sijanje od Božanske istine od Gospoda u poslednjim /stvarima/; *da bude na srcu Aronovom*, označava od Božanskog dobra njegove Božanske ljubavi; *kad ulazi pred Jehovu*, označava u celom bogoštovanju; *i Aron će nositi sud sinova Izrailjevih*, označava Božansku istinu neba i crkve; *na srcu svom pred Jehovom vazda*, označava neprestano sijanje od dobra.

9857. *I naprsnik sudski načini*. Da ovo označava ono što se odnosi na Božansku istinu koja sija od Božanskog dobra, vidi se iz značenja naprsnika, što je Božanska istina koja sija iz Božanskog dobra Gospodovog u poslednjim (stvarima) (vidi br. 9823). Naziva se *sudskom naprsnikom*, jer daje odgovore, i tako otkriva Božansku istinu. Osim toga, *sudom* se u Reči označava Božanska istina, stoga doktrina i život u skladu sa doktrinom. Od toga je to da se ovaj naprsnik naziva *sudskimnaprsnikom*, i tako isto i *sudom*, u onome što sledi u ovome poglavlju –

*Aron ćenositi sud sinova Izrailjevih na srcu svom pred Jehovom vazda (stih 30); I kada je Jošua izabran za vođu naroda, kaže se, i neka staje pred Eleazara svećenika da ga pita za sud Urim pred Jehovom; (Brojevi 27:21). /2/ Da sud označava Božansku istinu i inteligenciju koja iz nje proizlazi, stoga da označava doktrinu i život u skladu s doktrinom, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči; kao iz sledećih: *Vinograd je Jehove nad vojskama dom Izrailjev, i ljudi su Judejci mili sad njegov ; on čeka sud, a gle nasilja (Isa 5:7)*. *čeka sud* označava inteligenciju od Božanske istine, i život u skladu sa zapovestima. Ponovo: *na njemu (na prijestolu) će sjedjeti jednako u šatoru Davidovu koji će suditi i tražii što je pravo (Isa. 16:5)*; govoreći o dolasku Gospodovom; *prijesto na kome će sjedjeti* označava Božansku istinu ja proističe od njega, pa stoga i duhovno carstvo (vidi br. 2129,5313,6397,8625,9039); *sud suditi* označava učiti Božansku istinu, a *tražiti sud* označava njeno primanje kod čoveka. /3/ Ponovo: *U ono će vrijeme Jehovanad vojskama biti slavna kruna (dijadem) i dičan vijenac ostatku naroda svojega, I duh suda onome koji sjedi da sudi (Isa. 28:5.6)*. *Slavna kruna*, kada se govori o Jehovi, to jest, o Gospodu, označava Božansku inteligenciju (vidi gore, br.9828); a *duh suda* označava mudrost od Božanske istine (br.9818); *onaj koji sjedi da sudi*, onoga koji poučava o Božanskoj istini, to jest, koji uči. Ponovo: *Jehova ispunSion sudom i pravdom (Isa. 33:5)*; *Sion* označava nebesku crkvu; *biti punsuda* označava ineligenciju od Božanske istine, a *biti pun pravde* označava mudrost od Božanskog dobra. /4/ Ponovo: *Ko je upravljao duh Jehovin? ili mu bio savjetnik i naučio ga? S kim se dogovarao i ko ga je urazumio i naučio putu suda, i naučio ga znanju i pokazao mu put razuma? (Isa 40:13-14)*. *Duh Jehovin* označava Božansku istinu (br. 9818); *naučiti ga putu suda* označava učiniti ga da zna , da bude inteligenan, i mudar, jasno je. Kod Jeremie: *I roda pod nebo zna svoje vrijeme, grlica i ždral i lasta paze na vrijeme kad dolaze; a narod moj ne zna suda Jehovinog. Kako govorite: mudri smo, i zakon je Jehovin u nas? (Jer. 8:7.8)*. Ovde *ne znati puta Jehovinog* označava ne znati Božansku istinu, od koje je mudrost; stoga se kaže, *kako govorite: mudri smo?* /5/ Ponovo: *Teško onome ko gradi kuću svoju ne po pravdi, i klijeti svje ne po pravici (Jer.22:13)*; *sagraditi klijeti bez pravice* označava ispuniti se onim što nije istinito. Kod Osije: *I zaručiću te sebi do vijeka, zaručiću te sebi pravdom, i sudom, i milošću, i milosrđem. I zaručiu te sebi vjerom (Osija 2:19-20)*. *Zaručiti sudom* označava povezati se pomoću Božanske istine, stoga preko*

vere i života po veri. Kod Amosa: Nego sud neka teče kao voda, a pravda kao silan potok (Amos 5:24). *Trče li konji po stijeni i ore li s volovima? jer vi pretvoriste sud u žuč, i plod od pravde u pelen (Amos 6.12)*; gde sud označava inteligenciju od Božanske istine i život koji sledi iz toga. /6/ Kod Sofonije: *Svako jutro iznosi Jehova sud svoj na vidjelo (Sofonija 3:5)*; *Iznosi sud na vidjelo* označava otkrivati Božansku istinu. Ponovo: *jer su svi putovi Jehovini pravda (Zak. Ponov. 32:4)*. *Istina je tvoja, o Jehova, do oblaka. Pravda je tvoja kao gore Božije, sudovi su tvoji bezdana velika! (Psalam 36:5-6)*. *I Izvešće Jehova kao vidjelo pravdu tvoju, i pravicu tvoju kao u po dne (Psalam 37:6)*. *Čuj glas moj po milosti svojoj, o Jehova; po sudu svojem oživi me (Psalam 119:149)*. U ovim odlomcima *sud i sudovi* označavaju Božansku istinu. /7/ Kod Luke: *Teško vama, Fariseji, što prolazite (mimoilazite) pravdu i ljubav Božiji (Luka 11:42)*. *Prolaziti pravdu Božiju* označava mimoići Božansku istinu; a *prolaziti ljubav Božiju* označava mimoići Božansko dobro, i život iz oba. Pošto se označava život, to se kaže *ovo je trebalo činiti*. Kod Isaije: *Jehova nad vojskama uzvisiće se sudom, i Bog sveti posvetiće se pravdom (Isa. 5:16)*. *Na prijestolu Davidovom, i u carstvu njegovu da se utvrdi sudom i pravdom (Isa. 9:7)*. *Učini sud (vijeće), narode, načini sjen kao u po dne kao noć (Isa. 16:3)*; učiniti sud označava postupati u skladu sa Božanskom istinom. /8/ Ponovo: *Podignuću Davidu klicu pravednu, koja će carovati i biti srećna i činiti sud i pravdu na zemlji (Jer. 23:5; 33:15)*. *Jer ako je ko pravedan, i po uredbama mojim živi, i drži zakon moj tvoreći istinu; taj je pravedan, dosita će živjeti (Jez. 18:5,9)*. *Tražite Jehovu svi koji ste krotki nazemlji, koji činite što je naredio; tražite pravdu, tražite krotost (Sofonija 2:3)*. *Tražiti sud Jehovin* označava tvoriti Božansku istinu, to jest, postupati u skladu s njom. Kod Isaije: *Metnuću duh svoj na njega, sud narodima javljaće. Niti će se umoriti, dokle ne postavi sud na zemlji (Isa. 42:1,4)*; gde sud označava Božansku istinu, jer *javljaće pravdu narodima* označava prosvetljenje. Kod Jovana: *Ja dođoh za sud na ovaj svijet, da vide koji ne vide, a koji vide da postanu slijepi (Jovan 9:39)*. Doći na ovaj svijet za sud (radi suda) označava otkrivati Božansku istinu, koja čini da budu mudri oni koji su Gospodovi, a da budu slepi oni koji su mudri od samih sebe, a koji se smatraju učenima. /10/ Ponovo: *I klećeš se istinito, vjerno, i pravo (Jer. 4:2)*. *Nema nikoga da sudi sud da te liječi (nema nikoga ko bi se primio tvoje stvari da te liječi), nema lijeka koji bi ti pomogo (Jer. 30:13)*. *Blagost (pravednost) i sud su podnožje prijestolu tvojemu; milost i istina idu pred licem tvojim (Psalam*

89:14);gde *pravednost* označava dobro koje je od milosti; a *sud* istinu koja je od vere; stoga se kaže, *milost i istina*. Kod Jezikilja: *Jerusalim promijeni zakone moje i uredbe moje većma nego zemlje što su oko njega, za to ću izvršiti na tebi sudove i rasijaću sav ostatak tvoj u sve vjetrove* (Jez. 5:6-8,10,15).*Promijeniti zakone (sudove)* označava /promeniti/ istine koje pripadaju građanskom stanju (da su ove označene *sudovima*, kada se pominju *uredbe*, vidi br. 8972); ali *činiti sud* označava osuditi ili na smrt, ili na prokletstvo, ili na život, koji je izbavljenje. Izbavljenje ili prokletstvo označeni su i *sudom, i danom suda, ili sudnim časom* (Matt. 11-2,24;12:34,41-42; Luka 10:14;11:31-32) Jovan 5:24,26-27;7:24; Marko 12:4; Isa. 41:1;3:14; Jer 25:31.Otkr. 17.1;18:10;20:12-13).

9858. *Djelo vješta umjetnika (načini naprave vezene)*. Da ovo označava *od intelektualnog dela*, vidi se iz značenja *vještog umjetnika*, što je razum (vidi br. 9598,9688) (*prim. prev. i ovde autor koristi izvorni Hebrejski tekst koji prevodidoslovno*). Kaže se, *od intelektualnog dela*, jer je Gospodovo duhovno carstvo, koje je pretstavljeno *Aronovim haljinama*, intelektualni deo neba, čak i nebeskoga carstva u njegovom voljnim delu. (Da intelektualni i voljni delovi kod čoveka korespondiraju ovim nebima, vidi br. 9835).

9859.*Načini onake kao oplećak (efod)*. Da ovo označava ono što se nastavlja sa spoljašnjim duhovnoga carstva, vidi se iz reprezentacije *oplećka*, što je Božanska istina u duhovnome carstvu u spoljašnjoj formi, u kojoj se unutrašnje stvari završavaju (vidi br. 9824); stoga označava spoljašnje ovoga carstva; njegovo nastavljanje je označeno sa *načini onake kao oplećak* (kao u br. 9838).

9860. *Od zlata, od porfire (plavca), od skleta, od crvca, i od tankoga platna uzvedenoga (izvezenoga) načini ga*.Ovo označava dobro ljubavi prema bližnjem i vere (kao gore, br. 9687,9832-9833).

9861. *Neka bude četverouglast i dvostruk*. Da ovo označava ono što je pravo i savršeno, vidi se iz značenja *četverouglasto*, što je pravo (vidi br.9717). Da označava i daje savršeno, je zato što je dvostruko, a ono što je dvostruko uključuje sve stvari dobra i sve stvari istine. Ono što je na desnoj strani odnosi se na dobro od kojega je istina, a ono što je na levoj strani odnosi se na istinu od koje je dobro (br. 9495,9604,9736), stoga /se odnosi/ na saršeno povezivanje i jednog i drugog.

Zbog ovoga *dva* označava povezanost (br. 8423), a isto tao /označava/ svaku i sve stvari (br.9166), kao i ono što je potpuno (br. 9103).

9862. *U dužinu s pedi (pedljem), i u širinu s pedi.* Da ovo označava podjednako u pogledu dobra kao i istine, vidi se iz značenja *dužine*, što je dobro (vidi br. 1613,9487); i iz značenja *širine*, što je istina (br. 1613,3433,3434,4482,9487); pojednako od oba označeno je time što su dužina i širina podjednake.

9863. *I udari po njemu drago kamenje.* Da ovo označava istine same u njihovom redu od jednoga dobra, vidi se iz značenja *naprsnika*, što je ono po čemu je trebalo postaviti /drago kamenje), što je Božanska istina koja sija iz Božanskog dobra Gospodovog (vidi br. 9823); i iz značenja *udariti /drago/ kamenje*, što su istine u njihovom redu; jer je *naprsnik* bio ispunjen kamenjem u skladu s imenima sinova Izrailjevih; a *kamenjem* se u opšte označavaju istine u posljednjem reda (br. 114,643,129,8609); a *dragim kamenjem* kao onima na naprsniku, označavaju se istine koje sijaju od dobra (br.9476). Kaže se *od dobra*, jer ima samo jedno dobro od kojega su istine. To dobro je dobro ljubavi unutar Gospoda, stoga Gospod sam; pa je stoga to dobro ljubavi od Gospoda, koje je dobro ljubavi unutar Gospoda; jer dobro koje se od Gospoda uliva u čoveka, duha, ili anđela, izgleda kao da je njihovo; stoga ljubav unutar Gospoda je ljubav odGospoda. Ovo dobro je jedino dobro od kojega su sve istine, i od kojega je red među istinama, jer istine su forme dobra. /2/ Da dragi kamenovi, koji su bili na naprsniku, označavaju Božanske istine od Božanskog dobra, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominju dragi kamenovi; kao kod Jovana u Otkrovenju: *I temelji zidova gradskih bijahu ukrašeni svakijem dragim kamejem: prvi temelj bijaše jaspis, drugi safir, treći halcedon, četvrti smaragd, peti sardoniks, šesti sard, sedmi hrisolit, osmi beril, deveti topaz,deseti hrizoplas, jedanaesti jacint, dvanaesti ametist (Otkr. 21:19-20).* Da ovi dragi kamenovi označavaju istine crkve, koje su istine Božanske, vidi se iz značenja *grada novog Jerusalima*, njegovih *zidova*, i *temelja zida*. *Novi Jerusalim* označava novu crkvu koja dolazi posle ove sadašnje crkve; jer knjiga Otkrovenja govori o stanju crkve kakva je sada, sve do njenoga kraja; a tada o novoj crkvi, koja je sveti Jerusalim doji silazi iz neba; njegovi *zidovi* označavaju istine vere koji brane; a njeni *temelji* označavaju istine od dobra; ove istine same u njihovom redu označene su *dragim kamenjem* tu imenovanim. Svako može da vidi da Jerusalim

ne će sići iz neba, i da ostalo što se opisuje, da se to ne će desiti kao što je opisano; nego da svaka pojedinost opisa označava nešto što pripada crkvi. Da se istine vere označavaju *temeljima zida*, vidi se iz toga što su istine te koje štite crkvu od svakoga napada, kao što zidovi štite grad. (Da *Jerusalim* označava crkvu, vidi br. 2117,9166; i da *zidovi* označavaju istine vere koje štite crkvu, br.6419; i da *temelji* označavaju istine od dobra, br. 9643.) /3/ Kod Jezikilja: Sine čovječiji, nariči za carem Tirskim, i reci mu: ovako veli Gospod Jehova, ti si pečat savršenstva, pun si mudrosti, i sasvijem si lijep. Bio si u Edenu vrtu Božijem; pokrivalo te je svako drago kamenje: sarad, topaz, dijamant, hrisolit, onih, jaspid, safir, karbunkul, smaragd, i zlato; onaj dan kad si se rodio, načinjeni ti biše bubnji tvoji i svirale. Ti si bio herubim, pomazan da zaklanjaš; i ja te postavih; i bješe na gori Božijoj, hodaše posred kamenja ognjenoga (Jez. 28:12-149).Ovde se dragim kamenjem označavaju istine od dobra; jer u unutrašnjem reprezentativnom smislu *Tir* označava onoga ko je u inteligenciji i mudrosti od poznavanja dobra i istine (br. 1201), pa se stoga kaže o njegovom caru da je pun mudrosti i sasvijem (savršeno) lijep. Pošto se mudrost odnosi na dobro a lepota na istinu: jer sva mudrost u nebima je od dobra, a sva lepota je od istina koje iz njega (dobra) potiču. *Edenski vrt* označava inteligenciju od dobra (br. 100); vrt, inteligenciju samu (br. 100,108,2707). Iz ovoga se vidi *kamenovi* tamo pomenuti označavaju istine od dobra. /4/ Ali koje su istine od dobra označene svakim pojedinim kameno, videće se u onome što sledi. Da su označene sve istine i dobra u kompleksu, vidi se iz toga što je lo dvalaest kamenova, i što su na njima bila upisana mena sinova Izrailjevih, to jest, plemena; jer se sa dvamaest plemena označavaju dobra i istine neba i crkve u celomk kompleksu (br.3858,3926,6337,6397); i da zbg ovog označavaju nebo sa svim društvima tamo (br. 7836,7891,7996,7997); tako isto da označavaju razne stvari u skladu s redom u kojemu se pominju u Reči (br. 3862,3926,3926,3939,4603,6337,6640); a da dvanaest označava sve stvari (br. 3272,3858,7973).

9864. *Četiri reda kamenja, jedan red (U četiri reda neka bude kamenje).* Da ovo označava povezivanje svih, naime, istina od dobra, vidi se iz značenja *četiri*, što je povezanost (vidibr. 1586,9601,9674); i iz značenja *reda kamenja*, što su istine od dobra u svom redu. Da su bila četiri reda, a u svakom redu tri kamena, bilo je

stoga da bi to predstavljalo povezanost svih istina od jednoga dobra, pa stoga savršenost; jer se sa *četiri* označava povezanost (kao što je gore rečeno), a sa *tri*, savršenstvo (br. 9825); jer kada ima jedno dobro od kojega sve istine proističu (br.9863), i prema kojemu sve gledaju (streme), tad je to dobro povezanost svih. /2/ Da je ovako, može se ilustrovati (rasvetliti) onim što postoji u nebima. Svi u nebima, bez izuzetka, okreću svoja lica prema Gospodu, i što je zadivljujuće, to je ovako bez obzira na koju se stranu okrenu. Zbog toga su svi u nebima povezani kao da su jedno. Dok oni koji su izvan neba, okreću svoja lica nasuprot Gospodu, i to sve više koliko se udaljavaju od neba; sledstveno kod njih postoji razdvajanje, jer kod njih nema ljubavi prema Gospodu i prema bližnjemu, nego ljubav prema sebi i svetu. Ali ova tajna je neverovatna onima koji misle prema obmanama čula; jer ovi nemogu da shvate kako, pri svakoj promeni položaja, sva lica u nebu mogu da budu okrenuta neprestano prema Gospodu, koji je tamo sunce. (Vidi šta je navedeno o ovome gore, br.9828).

9865. *Sardonih (rubin), topaz, i smaragd (karbunkl).* Da je ovime označena nebeska ljubav od dobra, vidi se iz značenja ovih kamenova, što je dobro nebeske ljubavi. Nebeska ljubav je ljubav ka Gospodu od Gospoda. Da ovi kamenovi označavaju ovu ljubav zbog njihove crvene i plamene boje, ai da *crveno* označava ljubav (vidi br. 3300), na sličan način kao i ono što plamti, vidi br. 3222,6832,7620,7622,9570; ovde je označena nebeska ljubav, jer su u prvom redu; sa oni koji su u prvom redu; a oni koji su u prvom redu korespondiraju stvarima u najdubljem nebu, gde vlada nebeska ljubav, to jest, ljubav prema Gospodu. Pošto dvanaest kamenova na naprsniku predstavljaju sve istine od dobra, one stoga predstavljaju i celo nebo; jer je nebo nebo od Božanske istine koja proističe od Gospodovog Božanskaog dobra. Anđeli koji sačinjavaju nebo, prijemnici su ovoga. Otuda *tri kamena* koja su bila u prvom redu, predstavljaju najdublje nebo, stoga ljubav koja je tamo, koja se naziva nebeskm ljubavi od dobra, je nebeska ljubav od istine; kamenovi koji su u prvom redu predstavljali su nebesku ljubav od dobra, a oni u drugom redu nebesku ljuabv od istine. Da ovi kamenovi predstavljaju ovu ljubav je zbog njihove boje, kao što je pre rečeno; jer dragi kamenovi imaju reprezentaciju u skladu sa svojim bojama./2/ U nebima se pokazuju boje neopisive lepote, jer su one modifikacije nebeske svetlosti, a

nebeska svetlost je Božanska istina koja proizilazi od Gospoda. Iz ovoga se vidi da se boje pokazuju vidu u skladu s varijacijama dobra i istine; stoga su one modifikacije svetlosti koja proističe od Gospoda preko anđela. Svetlost koja proističe od Gospoda pokazuje se u najdubljem nebu kao plamen; i stoga su boje koje potiču od njega, svetle bele boje, a koliko ima u njima dobra, toliko je /ta svetlost/ iskričava. Zbog toga postoje dve osnovne boje, prema kojima se sve ostale odnose; naime, boja crvena, i boja bela; a boja crvena pretstavlja dobro, dok boja bela, istinu (br. 9467)./3/ Ovo pokazuje zašto su kamenova od toliko boja bili postavljeni u redove u napsniku; naime, da bi pretstavljali svojim redom sva dobra i istine koje su u nebima; stoga celo nebo. Kamenovi prvoga reda, koje su bile rubin, topaz, i karbunkl, pretstavljale su nebesku ljubav dobra, jer u njima ima crvenog. Osim toga, rubin, koji je bio u prvome redu, vuče svoje ime u izvornom jeziku od reči koja označava crvenilo; a karbunkl, koji je bio u trećem redu, u istom jeziku, vuče svoje ime od izraza koji označava sevanje kao od vatre. Ali se ne zna poreklo reči topaz, koji je na srednjem mestu; verovatno da potiče od reči koja označava plamteću crvenu boju. U skladu s ovim, kod Joba slično se kaže o zlatu: *Ne može se s njom izjednačiti topaz Etiopski, niti se može cijeniti čistijem zlatom (Job 28:19).* I *zlato* označava dobro ljubavi (br. 113,1551-1552,5658,6914,6917,8932,9490.9510).

9866. *U prvom redu.* Da ovo označava trojstvo (trojnost) u tome kao jedno, vidi se iz značenjareda (*niza*), što je trojstvo, tri kamena ga sačinjavaju, a *tri* označava ono što je potpuno od početka do kraja (vidi br. 2788,4495,7715,9198,9488). Kaže se , *kao jedno*, jer jedno (jedinstvo) potiče od tri u uzastopnom redu, jer simultani (istovremeni) red potiče od ovih tri kada su redom jedan pored drugoga, i kada korespondiraju sukcesivnim stvarima od kojih su nastali, i od kojih opstoje (br. 9825). Zbog je to da su tri neba kao jedno u poslednjim /stvarima/, i na sličan način u svakom nebu. Ovo ima poreklo u Božanskom samom, u kome je trojstvo; naime, Božansko samo, Božansko ljudsko, i Božansko koje proizilazi; i ovisu jedno. Ovo trojstvo (trojnost) samo, i jedno Božansko, je Gospod. Iz svga ovoga se može se videti zašto su u svakome redu bila tri kamena, i da je svakim redom bilo označeno trojstvo kao jedno. Bila su četiri reda (*niza*) iz razloga što postoje dva carstva u nebima, nebesko carstvo i duhovno carstvo, a u svakom jedno

unutrašnje i jedno spoljašnje. Unutrašnje i spoljašnje nebeskoga carstva bili su pretstavljeni dvama redovima na desnoj strani naprsnika, a unutrašnje i spoljašnje duhovnoga carstva bili su pretstavljeni dvoma redovima na levoj strani; jer je naprsnik bio dupli kvadrat.

9867. *I drugi red (niz).* Da ovo označava ovu trojnost kao jedno, vidi se iz onioga što je već pokazano. (U opšte, da se svak rađa iz harmonije i sloge mnogih, vidi 457).

9868. *Karbunkl (hrisopras), safir, i dijamant.* Da se ovim označava nebeska ljubav od istine, od čega potiču stvari koje slede, vidi se iz značenja ovih kamenova, što je nebeska ljubav od istine (o čemu niže). Kaže se da ovoga potiču stvari koje slede, zato što dobra i istine koje slede redom od onih koje idu pre, jer ne može da postoji ništa što nije povezano sa stvarima koje prethode tome. Prvo u redu je nebeska ljubav od dobra; drugo je nebeska ljubav od istine; treće je duhovna ljubav od dobra, a četvrto je duhovna ljubav od istine. Ovaj red je ono što je pretstavljeno redovima kamenova na sudskom naprsniku, i ovo je sami red dobara i istina u nebima. U najdubljem nebu je nebeska ljubav od dobra, i nebeska ljubav od istine. Nebeska ljubav od dobra je unutrašnja, a nebeska ljubav od istine je spoljašnja. Ali u drugom nebu je duhovna ljubav od dobra, koja je unutrašnja; i duhovna ljubav od istine, koja je spoljašnja. Jedna se isto tako uliva u red istim redom, i one su kao jedno. Iz ovoga se vidi na šta se mislikad se kaže, *od kojih su stvari koje slede. /2/* U pogledu kamenova ovoga reda, ovi, kao i prethodi kamenovi, a isto kao i ostali, dobijaju svoje značenja od svojih boja. (Da dragi kamenovi imaju svoje značenje u skladu sa svojim bojama, vidi br.9865; i da su u nebima boje modifikacije svetlosti i senke tamo, i dasu stoga varijacije inteligencije i mudrosti kod anđela, br. 3993,4530,4677,4742,9466; jer je svetlost u nebu Božanska istina koja proističe od Gospoda, odakle dolazi sva inteligencija i mudrost). Kamenovi prvoga reda označavali su nebesku ljubav od dobra, zbg njihovog crvenila; dok kamenovi ovoga reda, koji imaju u sebi plavetnila koje je od crvenog. Jer postoji plavo koje je od crvenoga, i plavo od beloga; plavo od crvenog iznutra sija od plamena; i upravo ovo plavo označava nebesku ljubav od istine; dok plavo od belog, kakvo je u kamenovima u sledećem redu, označava duhovnu ljubav od dobra ono ne blista iznutra od plamena, nego od svetlosti.

/3/ Da li je hrizopras (karbunkl) , koji je bio prvi kamen u ovome redu, bio plave boje, ne može se znati iz njegovih derivacija u izvornom jeziku; ali da označava nebesku ljubav od istine, vidi se kod Jezikilja: *Sirija trgovaše s tobom mnoštvom djela tvojih, dolazaše na sajmove tvoje sa hrizoprasom (karbunkl), skrletom, i tankim platnom (Jez. 27:16)*; govoreći o Tiru, kojim se označava mudrost i inteligencija od poznavanja dobra i istine (br, 1201). Hrizopras je ovde pridružen skrletu, a pošto *skrlet* označava nebesku ljubav od dobra (br.9467), sledi da hrizopras (karbunkl) označava nebesku ljubav od istine; jer gde god se u proročkoj Reči govori o dobru, govori se i o istini iste vrste, zbog nebeskog braka svuda u njoj (br. 9263,9314). Osim toga, *Sirija*, koja je *trgovac*, označava poznavanje dobra (br.1232,1234,3249,4112); a poznavanja dobra su istine nebeske ljubavi. /4/ Da je safir, koji je drugi kamen u ovom redu, plave boje, kao što je boja nebeskoga svoda, poznato je; stoga se kaže u knjizi Izlaska: *Sedamdeset starješina vidješe Boga Izrailjeva, i pod nogama njegovijem podnožje kao djelo od kamena safira, i kao nebo kad je vedro (Izlazak 24:10)*. (Da ovaj kamen označava ono što je propušta svetlost od (zbog) unutrašnjih istina, koje su istine nebeske ljubavi, može se videti gore, br.9407). /5/ Ali da *dijamant*, koji je treći kamen u ovom redu, označava istinu nebeske ljubavi je od (zbog) njegove providnosti, koja se približava unutra s plavetnim; jer na ovaj način boje kamenja ovoga reda, kao i obe prethodno reda, jer je ovo poslednji, komuniciraju s onimakoji su u sledećem redu. Isti je slučaj s dobro i s istinama u najdubljem nebu, u odnosu na dobro i istine u sledećim nebima; jer ove dobijaju svoj život ljubavi prema bližnjem i veri od prezhodnih preko komunikacije, kao kroz svetlost koja kroz njih prolazi.

9869. *I u trećem redu* označava trojnost, i u ovom slučaju kao jedno (kao gore, 9866).

9870. *Ligur, i ahat, i ametist.* Da ovo označava duhovnu ljubav od dobra, vidi se na sličan način po njihovoj boji; jer plava boja koja potiče od bele, označava duhovno dobro, ili što je isto, duhovnu ljubav od dobra (o kojoj gore, br.9868). Duhovna ljubav od dobra je ljubav prema bližnjemu, a duhovna ljubav od istine je vera od (koja potiče) od ljubavi prema bližnjem; od toga dobra i ove istine sačinjeno je drugo nebo; njegovo unutrašnje je dobro ljubavi prema bližnjem, a spoljašnje je dobro vere. Da je ligur, kao i ametist, plave boje, poznato je; da je i ahat, nije tako

poznato, jer se u izvornom jeziku ne zna kojoj vrsti kamena pripada, da li ahatu, tirkiozu, ili nekom drugom kamenu.

9871. *A u četvrtom redu.* da ovoznačava posednju trojnost koja je jedno, vidi se iz onoga što je gore navedeno (br.9866).

9872. *Hrisolit (beril), i onih, i jaspis.* Da ovo označava duhovnu ljubav od istine, u kojoj se završavaju više stvari, vidi se iz značenja ovih kamenova, koja potiču od njihovih boja; jer boja svih kamenova ovoga reda približava se sijajućem belom koje dolazi od plavog. Da hrisolit (beril) označava duhovnu ljubav od istine, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominje, kao kod Jezikilja: *Gle, četiri točka uza svakog herubima; obličjem i napravom bijahu točkovi kao boje hrisolita kamena (berila) (Jez. 1:16;10:9); točkovi uza svakoga herubima označavaju ono što je slično rukama i nogama kod čoveka; naime, moć delovanja i kretanja, koja pripada istinama od dobra (vidi br. 8215); bilo je to zbog ovog izgleda da bilo slično hrisolitu kamenu, jer hrisolit (beril) označava istinu od duhovnog dobra, kojoj pripada moć. /2/ Kod Danila: I podigoh oči i vidjeh, a to jedan čovjek obučen u platno, i pojas bješe oko njega od čistoga zlata iz Ufaza. A tijelo mu bješe kao hrisolit, i lice mu bješe kao munja, a oči mu kao lučevi zapaljeni (Danilo 10:5-6) čovjek obučen u platno bio je jedan anđeo od neba; platno označava istinu koja oblači dobro (vidi br.7601); pojas (slabine) označava bračnu ljubav, koja pripada dobru i istini (br.3021,4280,5050-5062); otuda se za pojas kaže da je bio od čistoga zlata iz Ufaza, jer zlato označava dobro ljubavi (br. 113,1551-1552,5658,9490,9510). Ali zbog korespondencije tijelo označava dobro nebeske ljubavi, a isto tako i dobro duhovne ljubavi (vidi br. 6135); a njegovo spoljašnje označava istinu od ovoga dobra; zbog čega je telo anđela izgledalo kao hrisolit; na taj način se vidi da hrosolit (beril) označava istinu duhovne ljubavi. /3/ (Da onih, koji je drugi kamen u redu, označava istine vere od ljubavi, pokazano je gore, br.9476,9841.); da jaspis, koji je treći i poslednji kamen ovoga reda, označava istinu vere, vidi se iz Jovana u Otkrovenju: I svjetlost njegova bijaše kao dragi kamen, kao kamen jaspis kao svijetli kristal (Otkr. 21:11); svetim Jerusalimom se označava crkva koja dolazi posle ove naše; njegovom svjetlošću označava se istina vere i inteligencija iz nje (vidi br. 9548,9551,9555,9558,9561,9684); pa se stoga upoređuje s jaspisom kamenom koji sija kao kristal; pored toga, kristal označava*

istinu vere od dobra. Ponovo: *I bješe građa zida njegova jaspis, i grad zlato čisto, kao čisto staklo (Otkr. 21:18); zid grada se naziva jaspisom, jer zid označava istinu vere koja štiti crkvu (br. 6419); i pošto je ovo označeno zidom, stoga se za prvi kamen njegovih temelja kaže da je jaspis (stih 19); jer temelj označava istinu vere od dobra (br. 9643).*

9873. Iz svega ovoga može se sada videti šta je označeno sa *dvanaest dragihkamenova na sudskom naprsniku*, naime, sva dobra i istine neba u svom redu. Nebo se deli u dva carstva, nebesko i duhovno. Dobro nebeskoga carsva bilo je pretstavljeno sa prva dva reda, koja su bila na desnoj strani naprsnika; dok je dobro duhovnog carstva /bilo pretstavljeno/ sa dva sledeća reda, koja su bila na levoj strani. Unutrašnje dobro nebeskoga carstva je dobro ljubavi ka Gospodu, i ovo je dobro na koje se misli pod *nebeskom ljubavlju od dobra*; dok je spoljašnje dobro nebeskoga carsva dobro uzajamne ljubavi; i to je dobro na koje se misli pod *nebeskom ljubavi od istine*. Unutrašnje dobro duhovnoga carstva je dobro ljubavi prema blišnjemu, i to je ono na što se misli pod *duhovnom ljubavi od dobra*; dok je spoljašnje dobro duhovnoga carstva dobro vere, i to je ono dobro na koje se misli pod *duhovnom ljubavi od istine* (Da dobra i istine u ovome redu sačinjavaju nebo, vidi br. 9468,9473,9780.) /2/ Iz ovoga se sada vidi šta je bilo pretstavljeno sa dvanaest kamenova, koji su se nazivali *Urim i Tumim*. Ali na koji način su se Božanske istine, koje su bile odgovori, njima pokazivale, biće rečeno niže (br.9905). Da je dobro ljubavi bilo na prvom mestu među njima, a istina vere na poslednjem mestu, koja je bila jaspis, na taj način od boje prvoga kamena koja je bila crvena, i od poslednjega kamena koji je bio beo, stoga su oba prosijavali (da je svetlo prolazilo kroz njih). (Da *crveno* označava dobro ljubavi, vidi br.3300,9467; i da *belo* označava istinu vere, br. 3301,3993,5319.)/3/Slično je označeno kamenjem na naprsniku materijalom utkanim u oplećak. Oplećak je bio ispleten od plavca (porfire), skrleta duplo obojenog, i tankoga platna, kao što se vidi iz šestoga stiha ovoga poglavlja, dok se *plavcem* označava istina nebeske ljubavi, a *skrletom*, dobro nebeske ljubavi, *skrletom duplobojenim*, dobro duhovne ljubavi, a *tankim platnom*, istina duhovne ljubavi (br. 9833). Razlog je to što *oplećak (efod)* označava nebo u poslednjim (stvarima), na sličan način kao i *naprsnik* (br. 9824); ali dobra i istine su tamo nabrojene drugim redom, jer *oplećak* je označavao

duhovno nebo, dok je *naprsnik* označavao celo nebo od prvog do posljednjeg. A pošto je i stan sa šatorom isto tako pretstavljao nebo (br. 9457,9481,9615), stoga su materijale od kojih su bili satkani zavesi i velovi, bili plavac, skrlet, duplo obojeni skrlet, i tanko platno (vidi Izlazak 26;1,31,36, i 27:16; i br. 9455-9469)./4/Neka se zna da u opštem smislu *safir* označava spoljašnje nebeskoga carstva. a *onih* spoljašnje duhovnoga carstva; a pošto su ova dva kamena imala ovo značenje, bili su srednji kamenovi drugog reda, a onih srednji kamen četvrtog reda. Kamenovi drugoga reda označavali su spoljašnje dobro nebeskoga carstva, koje se naziva *nebeskom ljubavlju od istine*, a kamenovi četvrtog reda označavali su spoljašnje dobro duhovnoga carstva, koje se naziva *duhovnom ljubavi od istine*; kao što se može videti iz onoga što jerečeno o njima i članku gore. /5/

Dasafiro značava spoljašnje nebeskoga carstva, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominje, kao u knjizi Izlaska: *Sedamdeset starješina vidješe Boga Izrailjeva; a pod nogama njegovijem kao djelo od kamena safira i kao nebo kad je vedro* (Izlazak 24:10). Ovako je opisano spoljašnje nebeskoga carstva, jer se kaže, *pod nogam njegovijem*, čime se označava ono što je spoljašnje; a gde je *Bog Izrailjev*, to jest, Gospod, tamo je i nebo. Kod Isaije: *Nevoljnice, koju vjetar razmeće, koja si bez utjehe, evo ja ću namjestiti kamenje na mramoru porfirnom, i osnovaću te na safirima* (Isa. 54:11). U ovome poglavlju govori se o nebeskom carstvu; *temelji koji će biti na safirima*, označavaju spoljašnje stvari ovoga carstva, jer se temelji postavljaju ispod. /6/ Kod Jeremije: *Nazireji njezini bijahu čistiji od snijega, bjelji od mlijeka; tijelo im bijaše crvenije od dragoga kamena, glatki kao safir* (Plać 4:7). Nazijeri su pretstavljali nebeskoga čoveka; stoga se kaže, *gladak je bio kao safir*; *gladak* označava ono što je spoljašnje. Kod Jezikilja: *I ozgo na onom nebu što im bijaše nad glavama, bijaše kao prijestol, po viđenju kao kamen safir, i na prijestolu bješe po obličju kao čovjek* (Jez. 1:26;10:1). Ovde se spoljašnje nebeskoga carstva opisuje *safirom*; jer ono što je iznad nebeskog svoda, ili okolo njega, označava ono što je izvana; najdublje je ono što se označava *onim koji sjedi na prijestolu*. /7/ Kao što *safir kamen* označava spoljašnje nebeskoga carstva, tako *onih kamen* označava spoljašnje duhovnoga carstva. Stoga je ovo bio kamen koji je bio postavljen na poramenicu oplećka s imenima sinova Izrailjevih, urezanim u njega (vidi stihove 9 do 14 ovoga poglavlja); jer se *oplećkom* pretstavljalo spoljašnje duhovnoga carstva (br. 9824). Pošto s u opštem smislu

onih i safir označavali spoljašnje stvari dva neba, bili su smešteni, kao što je rečeno, u sredini tri kamena drugoga i četvrtoga reda; jer srednje označava celinu (kao što je pokazano u vezi sa plaštem, kojim se u opšte predstavljalo duhovno carstvo, jer je ono bilo u sredini, br, 9825). Pošto ova dva kamena sadrže sve ono što je označeno ostalim /kamenovima/ u ovim redovima, stoga se kaže kod Joba: *Ne može se cijeniti zlatom Ofirskim, ni dragim kamenjem ni safirom (Job 28:16).*

9874. I udari po njemu drago kamenje. Da ovo označava da će svaka i sve stvari, u opšte i posebno, proizlaziti od dobra koje pripada ljubavi od Gospoda ka Gospodu, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (br. 113,1551-1552,5658,9510); i iz značenja *udariti po njemu*, što je proizlaziti od toga. Jer su svaki i svi kamenovi bili optočeni i okruženi zlatom; a pošto *zlato* označava dobro ljubavi, stoga optočavanje označava ono što se iz toga izvodi, ili što iz toga proizlazi; na sličan način kao što je to označeno zlatom kojim su dva oniha kamena bila okružena, i koja su bila stavljena na poramenice oplećka (stih 11 ovoga poglavlja). /2/Ovde je slučaj ovakav. Kao što je pre pokazano, naprsnik sa dvanaest kamenova predstavljao je dobro i istinu u nebima, stoga u celom nebu; i ne samo /dobro i istinu/ neba nego i društava koja su u nebima, a isto tako i svakoga anđelau društvu, koji su okruženi Božanskom sferom, koja je Božansko dobro i istina koji proističu od Gospoda (vidi br. 9490-9492,9534). Isto kao što anđeli primaju ovu sferu dobra i istine, tako je primaju i sve sve stvari koje iz njih proističu; jer je svaki anđeo nebo u najmanjoj formi. Ovo samo dobro koje proističe od Gospoda je ono što je predstavljeno zlatom oko kamenova, koje ga okružuje. /3/ Da je ovo dobro dobro ljubavi od Gospoda ka Gospodu, može se videti iz toga što svako dobro potiče od ljubavi; jer ono što čovek voli, to naziva dobrom, a isto tako ga oseća kao dobro. Iz ovoga se vidi da je nebesko dobro dobro ljubavi ka Gospodu, jer anđeo i čovek povezani su s Gospodom kroz ovu ljubav, i tako dolaze k njemu, i uživaju svo dobro neba. Da je ovo dobro od Gospoda, poznato je u crkvi, jer njena doktrina uči da je svo dobro od Gospoda, i ništa od sebe samoga. Iz ovoga se vidi da dobro ljubavi ka Gospodu mora da bude od Gospoda, i da dobro iz bilo kojega drugoga izvora, nije dobro.

9875. *Ibiće tih kamenova s imenima sinova Izrailjevih.* Da ovo označava dobra i istine jasno odvojene u pogledu svake osobine, vidi se iz značenja *kamenova*, što su dobra i istine jasno odvojeni (jer svaki kamen označava neko dobro i istinu posebno, kao što se može videti gore, br.9865-9872); i iz značenja imena sinova Izrailjevih, što su ista dobra i istine u pogledu svake osobine (br. 9842-9843).

9876. *Dvanaest, po imenima njihovijem.* Da ovo označava svaku i sve stvari u kompleksu, vidi se iz značenja *dvanaest*, što je sve (vidi br.3272,3858,3913,7973); i iz značenja imena sinova Izrailjevih, što su dobra i istine u kompleksu u odnosu na svaku osobinu (br.9875).

9877. *Da budu urezani kao pečat.* Da ovo označava u skladu s nebeskom formom, vidi se iz značenja *urezati kao pečat*, što je nebeska forma (vidi br.9846). U pogledu nebeske forme, u skladu s ovom formom sva su društva u nebima, a tako isto i sve istine od dobra, postavljene u red; jer su anđeli u nebima primaoci istina od dobra. Božansko dobro, koje proizlazi od Gospoda, stvara ovu formu. U skladu s ovom formom teku sva osećanja ljubavi, i sve misli vere; jer se u skladu s ovom /formom/ ona šire u anđeoska društva, i stvaraju zajednicu. Od ovoga je i to, da oni koji su u dobru ljubavi prema Gospodu, a iz ovoga u istinama vere, da su u slobodi volje i misli. Ali oni koji nisu u ovome dobru, pa stoga ni u istinama iz toga dobra, oni su u stanju robovnja; jer oni hoće i misle od sebe samih, a ne od Gospoda, od kojega je ova nebeska forma. Ali priroda ove forme ne može se shvatiti u pojedinostima, jer to prevazilazi svo razumevanje.

9878. *Svaki sa svojim imenom.* Da ovo označava za svakoga posebno, i *da će bitiza dvanaest plemena*, označava za sve uopšte, vidi se iz značenja imena *sinova Izrailjevih*, što su dobra i istine u pogledu njihove osobine (vidi gore, br.9842,9843); a pošto je svaki kamen imao svoje ime po plemenima, tu se označavalo i to da će to biti za za svako /pleme/ posebno; i iz značenja *dvanaest plemena*, što su dobra i istine u kompleksu, gde *dvanaest* označava sve (br.3858,3926,7996-7997, na taj nači sve u opšte.

9879. *I na naprsnik metni lance jednake.* Da ovo označava povezivanje celoga neba u krajnjim (graničnim) stvarima, vidi se iz značenja *naprsnika*, što je Božanska istina koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra (vidi br.9823); da i

naprsnik označava nebo je stoga što su sva dobra i istine tu u kompleksu bile pretstavljene sa dvanaest kamenova kao i imenima dvanaest plemena; a dobra i istine u kompleksu sačinjavaju nebo, tako da ako kažemo nebo, ili ova dobra i istine, ista je stvar. Jer anđeli koji sačinjavaju nebo, prijemnici su ovih, pa su stoga i njihove forme, a to su forme ljubavi i ljubavi prema bližnjem. Istine vere čine lepou (krasotu), ali je to lepota u skladu s istinama od dobra; to jest, u skladu s istinama kroz koje dobra sijaju. Forme ljubavi i ljubavi prema bližnjem, kao što su anđeli u nebima, ljudske su forme, iz razloga što su dobra i istine koje proističu od Gospoda, a čiji su prijemnici anđeli, što su to slike i prilike Gospoda.

9880. (*Jednake*), *pletene (lance)*. Da ovo označava nerazdvojivost vidi se iz značenja *pletene (lanac, konopac)*, što je povezanost (vidi gore, br. 9874). Da se ovde označava nerazdvojiva povezanost, je stoga što lanac (*pleteno, konopac*) je ispleten i udvojen rad, kao što je jasno iz izvornog jezika u kojemu se ovakav lanac (konopac, pleteno) pominje. U duhovnom smislu ono što je ispleteno i udvojeno označava ono što je nerazdvojivo.

9881. *Od čistoga zlata*. Da ovo označava kroz nebesko dobro, vidi se iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (vidi br. 113,1551,9490,9510); a pošto se naziva *čistim zlatom*, to je nebesko dobro na koje se misli; jer postoji nebesko dobro, a postoji i duhovno dobro. Nebesko dobro je dobro ljubavi prema Gospodu, dok je duhovno dobro dobro ljubavi prema bližnjemu. U Reči sva ova dobra nazivaju se *zlatom*, ali se pravi razlika, tako da ima *zlato iz Ufaza, iz Ofira, iz Sabe, i Havile*, a isto tako i iz *Tarsisa*. *Zlatom iz Ufaza* kod Jeremije 10:9; kod Danila 10:5, koje označava *nebesko dobro*; *zlatom iz Ofira* kod Isaije 13:12; Psalam 45:9; i Job 22:24; 28:16, koje označava duhovno dobro; *zlatom iz Havile* u Postanju 2:11-12); a *srebrom izlatom iz Tarsisa* kod Isaije 60:9, koje označava istinu i dobro sećanja-znanja.

9882. *I dvije grivne zlatne metni na naprsnik*. Da ovo označava sferu Božanskog dobra iz višega dela neba preko kojega postoji povezanost, vidi se iz značenja naprsnika, što je reprezentativ neba (vidi br.9879); i iz značenja dvoje grivne zlatne, što je sfera Božanskog dobra kroz koje postoji povezanost (br,9498,9501). Da je ovo iz višeg dela neba, označeno je zlatnim grivnama na gornjem delu

naprsnika, jer su lanci bili na goprnjem delu naprsnika, jer su lanci išli od ovog dela do zlatnih okova na poramenicama oplećka.

9883. *I metni dvije grivne na dva kraja naprsnika.* Da ovo označava u krajnjim delovima (stvarima), vidi se iz značenja *dvije grivne*, što je sfera Božanskog dobra kroz koju postoji povezanost (o čemu upravo gore, br. 9882); iz značenja *dva kraja*, što su poslednji ili krajnji delovi; i iz značenja *naprsnika*, što je reprezentativ neba (br. 9879). Iz svega se ovoga vidi da se stavljanjem dve grivne na dva kraja naprsnika označava povezanost sfere Božanskog dobra u krajnjim delovima neba.

9884. *Pa provuci dva lanca zlatna kroz dvije grivne.* Da ovo označava metod /način) kako se ostvaruje nerazdvojiva povezanost, vidi se iz značenja *lanaca*, što je nerazdvojiva povezanost (o čemu gore, br. 9880); iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (o čemu upravo gore, br. 9881). Dok je metod povezivanja označen *njihovim provlačenjem kroz dvije grivne*. Iz ovoga se vidi da se *provlačenjem dvalanca kroz dvije grivne* označava nerazdvojiva povezanost dobro sa Božanskom sferom.

9885. *Na krajevima naprsniku.* Da ovo označava u krajnjim delovima, vidi se iz onoga što je rečeno gore (vidi br. 9883).

9886. *A druga dva kraja od dva lanca zapni za dvije kopče.* Da ovo označava metod povezivanje uz potporu krajnjih delova, vidi se iz značenja *krajnjih delova*, što je poslednje ili krajnje (vidi gore, br. 9883); iz značenja *lanaca*, što je nerazdvojiva povezanost (vidi br. 9880); metod povezivanja označen je *zapinjanjem za dvije kopče*. I iz značenja *kopči* koje su bile na poramenicama, što je nastajanje i opstojanje (br. 9847, 9851). Da i one označavaju potporu, je zato što su bile na ramenima, a *ramenima* se označavaju stvari koje podržavaju, jer one drže i nose.

9887. *I metni na poramenice od oplećka.* Da ovo označava potporu tamo od neba i održavanje dobra i istine silom i moći, vidi se iz značenja *stavljanja na poramenice od oplećka*, što je potpora i održavanje dobra i istine u nebima. (Da to označava potporu, vidi upravo gore, br. 9886; a da označava održavanje (čuvanje) silom i

moći, br.9836.) Da označava potporu neba pomoću Božanskoga koje proizlazi od Gospoda, kao i održavanje dobra i istine tamo je stoga što se *naprsnikom*, koji je bio pričvršćen lancima za oplećak, i tako podržavao, označava Božanska istina koja proizlazi od Gospodovog Božanskog dobra (br. 9823), pa stoga i sva dobra i istine u kompleksu koje sačinjavaju nebo (br. 9879).

9888. *Ispred (nasuprot njihovim licima).* Da ovo označava večnost, vidi se iz značenja *Ispred (nasuprot njihovim licima)*, što je večnost; jer se *naprsnikom* označava nebo i svako dobro i istina koje ga sačinjavaju (br. 9879). Ono što je ispred (nauprot njihovim licima) to je u Gospodpm neprekidnom vidu, stoga sačuvano za večnost.

9889. *I načini dvije zlatne grivne.* Da ovo označava sferu Božanskog dobra, vidi se iz značenjagrivni, što je sfera Božanskoga dobra kroz koju postoji povezivanje (vidi br. 9882), i iz značenja *zlata*, što je dobro ljubavi (br. 9881).

9890. *I metni ih na druga dva kraja naprsnika.* Da ovo označava na krajnjim delovima, vidi se iz značenja krajeva, što su poslednje ili ktajnje (stvari); i iz značenja naprsnika, što je reprezentativ (pretstava) nega (vidi br. 89882).

9891. *Iznutra na strani koja je od oplećka ozdo (iznutra).* Da ovo označava povezivanje i čuvanje (održavanje) srednjeg dela, vidi se iz značenja *iznutra nastrani koja je od plećka ozdo*, što je povezivanje sa srednjim delom neba, stoga održavanje; jer se oplećkom (efodom) označava Božanska istinau duhovnom nebu u spoljašnjoj formi (vidi br. 9824); stoga /označava/nebo u krajnjim /delovima/; dok *iznutra na strani koja je od oplećka ozdo* označava srednji deo; jer se ovde govori o povezivanju svih dobara i istina neba s onim što je tamo krajnje, a zbog ovoga govori se i o održavanju celine kao i njenih delova. /2/ Sva dobra i istine predstavljene su sa dvanaest kamenova na naprsniku, i s imenima dvanaest plemena na njima /urezanim na kamenovima/. Povezivanje ovih s poslednjim /stvarima/ neba predstavljeno je vezivanjem oplećka na šest mesta; na dva mesta na poramenicama ozgo; na dva na srednjem delu; i na dva na poramenicama ozdo iznad pojasa. Na ovaj je način na reprezentativan način pokazano održavanje (očuvavanje) celoga neba i svih stvari u njemu. /3/ Povezivanje naprsnika na poramenicama ozgo pretstavlja održavanje tamo nebeskih dobara i istina;

povezivanje na ivici sa strane oplećka ozdo (to jest, u srednjem delu), predstavlja održavanje duhovnih dobara i istina; a povezivanja poramenicama ozdo, prema pojasu, predstavlja održavanje prirodnih dobara i istina koje proizlaze iz dva prethodna. Jer su dobra i istine neba u trostrukom redu: onakoja su u višim delovima nazivaju se *nebeskim*; ona koja su u srednjim delovima nazivaju se *duhovnim*; dok se ona koja su u nižim delovima, a proizlaze iz prethodnih, nazivaju *prirodnim* (o čemu niže).

9892. *I načini još dvije zlatne grivne označava sferu Božanskog dobra (kao gore, br. 9882,9889).*

9893. *I metni ih na poramenice od oplećka ozdo.* Da ovo označava održavanje dobra i istine u nižim delovima neba, vidi se iz značenja metnuti na poramenice, što je održavanje svom silom i moći (kao gore, br. 9887); ozdo tu označava najniži deo neba, gde su dobra i istine u prirodnoj formi (vidi upravo gore, br. 9891).

9894. *Prema (nasuprot njegovim licima) označava za uvek (za večnost) (kao gore, br.9888).*

9895. */Prema/ sastavcima njegovijem, više pojasa na oplećku.* Da ovo označava gde postoji povezanost svih stvari najbližih u spoljašnjoj sponi, kroz koju se sve stvari drže zajedno povezane i u formi, vidi se iz značenja *prema sastavcimaoplećka*, što je /ono mesto/ gde postoji povezanost svih stvari označenih oplećkom, koje su dobra i istine duhovnog carstva u spoljašnjoj formi (vidi br. 9824), i iz značenja *više (iznad) pojasa oplećka*, što je najbliže u spoljašnjoj sponi, kojom se drže zajedno u povezanosti i u formi; jer sa *više (ozgo)* označava ono što je unutar, jer se višim stvarima označavaju unutrašnje stvari (br. 2148,3084,4599,5146,8325); dok se sa pojansom oplećka označava spoljašnja spona kojom se drže zajedno sve stvari u povezanosti i u formi (br. 9828,9837). Kakav je ovo slučaj, biće u kratko rečeno. /2/ Da se privezivanjem naprsnika za poramenice oplećka ozgo, unutar, i ozdo označava povezanost svih stvari neba, pokazano je gore (br. 9891); isto tako da se ovim poslednjim privezivanjem, koje je bilo iznad pojasa, označava njihovo održavanje u najnižem delu, gde su dobro i istina predstavljeni u prirodnoj formi (br. 9893). Da stvari koje su najniže, ili poslednje, drže zajedno više ili unutrašnje stvari u njihovoj povezanosti i formi,

može se videti gore (br. 9828). Ovo najniže ili poslednje pretstavljeno je *pojasom oplećka (efoda)* (br. 9828,9837); ali ono što je bilo najbliže unutar, ili iznad bilo je pretstavljeno onim što je suprotno onome što je pričvršćeno iznad pojasa, gde je naprsnik bio povezan s oplećkom ozdo.

9896. *I tako neka vežu naprsnik grivne njegove za grivne na oplećku.* Da ovo označava povezivanje i održavanje svih stvari neba preko sfere Božanskog dobro u krajnjim delovima duhovnoga carstva, vidi se iz značenja *sastaviti* (pričvrstiti) , što je povezanost i održavanje (o čemu gore, gde se govori o sastavljanju naprsnika s oplećkom); iz značenja *naprsnika*, što je reprezentativ svih stvari neba (br. 9879,9887); i iz značenja *oplećka (efoda)* , što je Božanska istina u duhovnome carstvu u spoljašnjoj formi, u kojoj se završavaju unutrašnje stvari (br. 9824); na taj način /se završava tu) celo spoljašnje ovoga carstva.

9897. *Vrvcom od porfire (plavca).* Da ovo označava kroz nebesku ljubav od istine, vidi se iz značenja vrvce od plavca (porfire), što je nebeska ljubav od istine (vidi br. 9466,9687,9833).

9898. *Da stoji (da bi stajalo) nad pojasom od oplećka.* Da ovo označaba da bi se održalo za uvek u svojoj povezanosti i formi, vidi se iz onoga što je gore rečeno (br. 9893).

9899. *I da se ne odvaja naprsnik od oplećka.* Da ovo označava da su sve stvari neba nerazdvojive od krajnjih delova duhovnoga carstva, vidi se iz značenja *ne odvajati*, što je biti ne biti rastavljen; iz značenja *naprsnika*, što je reprezentativ svih stvari neba (vidi br. 9879,9887); i iz značenja *oplećka*, što je sve spoljašnje duhovnoga carstva (br. 9824,9896).

9900. *I Aron neka nosi imena sinova Izrailjevih.* Da ovo označava održavanje od Gospoda dobra i istine u pogledu kvaliteta, vidi se iz značenja *nositi*, kada se kaže za naprsnik, kojim se označavaju sva dobra i istine neba (br. 9879,9887), što je čuvati, jer ono što se nosi na grudima, to se čuva (da *nositi*, kada se govori o Božanskom, označava držati zajedno u stanju dobra i istine, vidi br. 9500, 9737); iz reprezentacije Arona što je Gospod u pogledu Božanskog dobra (br. 9806), i iz

značenja sinova Izrailjevih, što su dobra i istine neba i crkve u pogledu celog njihovog kvaliteta (br. 9842).

9901. *Na naprsniku sudskom (naprsniku suda).* Da ovo označava reprezentativ neba u pogledu Božanske istine koja sija iz Gospodovog Božanskog dobra, vidi se iz značenja *sudskog naprsnika*, što je Božanska istina iz koje sija iz Gospodovog Božanskog dobra (vidi br. 9857); i što je reprezentativ neba (br. 9879,9882).

9902. *Na srcu svom.* Da oo označava iz (od) Božanske ljubavi za večnost, vidi se iz značenja *srca*, što je dobro ljubavi (vidi br. 3313,3635,9050); sledstveno, kada se kaže o Gospodu, koji je ovde pretstavljen Aronom, tada označava Božansku ljubav. Stoga *nositi na srcu* označava sačuvati u večnosti iz Božanske ljubavi.

9903. *Kad ulazi u svetinju.* Da ovo označava svo bogoštovanje, vidi se iz značenja *ulaziti u svetinju*, što je bogoštovanje; jer se sva Aronova služba kod oltara i u šatoru nazivala *svetinjom*, a služenje je bilo bogoštovanje.

9904. *Za spomen pred Jehovom (Gospodom) vazda.* Da ovo označava od milosti za uvek, vidi se iz značenja *spomena*, kad se govori o Božanskom, što je sačuvati ili izbaviti, iz milosti (br. 9849); i iz značenja *vazda*, što je večnost.

9905. *I metni na naplećak sudski Urim i Tumim.* Da ovo označava sjaj Božanske istine od Gospoda u poslednjim (stvarima), vidi se iz značenja *sudskog naprsnika*, što je Božanska istina koja sija iz Gospodovog Božanskog dobra (vidi br. 9857); i iz značenja *Urima i Tumima*, što je svetlost i sjaj iz toga. Da *Urim i Tumim* označavaju sjaj, je stoga što je preko kamenova na naprsniku nebeska svetlost sijala različito u skladu s odgovorima koji su davani preko njih. Iz toga su razloga oni bili raznih boja. Jer se Božanska istina koja proizlazi od Gospoda pokazuje pred anđelima kao svetlost, i od nje je sva svetlost u nebu. Boje koje iz nje potiču, a koje su modifikacije ove svetlosti kod anđela, jesu promene inteligencije i mudrosti kod njih; jer su mudrost i inteligencija od Božanske istine ili svetlosti. Iz ovoga se može videti da se sijanjem raznih boja od ove svetlosti, Božanske istine, koje su odgovori, pokazuju vidu preko Urima i Tumima, kada se Božanskom postavlja pitanje. Ali treba znati i to, da kada se video sjaj, u isto vreme davani su odgovori i glasom koji se čuo. Ovo se radilo preko anđela, kojima je Gospod davao odgovore

preko ovoga sijanja /svetlosti preko kamenova/; jer, kao što je rečeno, Božanske se istine, koje su odgovori, pokazuju na ovaj način u nebima. /2/ (Da je svetlost neba Božanska istina od Gospodovog Božanskog dobra, vidi br. 1053,1521-1533,3339,3341,8861,9399,9407,9570,9571; a da se boje pokazuju u nebima, i da su one modifikacije ove svetlosti kod anđela, stoga da su promene inteligencije i mudrosti kod anđela, br. 3993,4530,4677,4742,4922,9466-9467,9865.)/3/ Da je ovakav slučaj, vidi se i iz značenja *Urima i Tumima*; jer *Urim* znači vatra koja sija; a *Tumim* znači sjaj iz ove /iz vatre/; *vatra* koja sija označava Božansku istinu od Božanskog dobra Gospodove Božanske ljubavi, dok *sjaj iz nje* označava ovu istu istinu u poslednjim /stvarima/, stoga u efektu. Ali neka se zna da u Hebrejskm jeziku *Tumin* znači poštenje (integritet); a na anđeoskom jeziku /znači/ sijanje. Kaže *sena anđeoskom jeziku* jer anđeli razgovaraju među sobom iz same suštine predmeta koji opazaju unutar samih sebe, stoga u skladu s njegovim kvalitetom. Zbog ovoga /njihov/ govor se uliva u ugodan zvuk koji je čujan anđelima samo. Sijanje Božanske istine je, po zvuku, *tumim*, otkuda mu ime. Anđeli opazaju nešto slično kada se čita *tum* u Hebrejskom jeziku, čime se označava ono što je celovito /potpuno/, ili poštenje (integritet). Zbg ovoga celovitost (integritet), u unutrašnjem smislu Reči, označava Božansku istinu u efektu, što je život u skladu sa Božanskim zapovestima (kao što se može videti iz mnogih odlomaka u Reči; kao kod Jošue 24:14; Sudije 9;16,19; Psalam 25:21; 37:37;84:11;101:2;119:1). /4/ I zbog ovoga se *Urim i Tumim* nazivaju se i *sudom sinova Izrailjevih*, kao i *naprsnikom suda*, a isto tako i *sudom Urima*; jer *sud* označava Božansku istinu u doktrini i u životu, kao što se može videti gore (br. 9857). Iz svega ovoga sada se može videtida je preko *Urima i Tumima*, to jest, preko sijanja nebeske svetlosti, naprsnik otkrivao Božanske istine u prirodnoj sferi, stoga u poslednjim /stvarima/. Slično sijanje (sjaj) postoji i kod onih koji su su istinama iz dobra, koji (sjaj) određuje /diktira/, tako reći daje odgovore, kada se istina traži osećanjem iz srca, i kada se ona voli kao dobro. Da ovakav sjaj /sijanje/postoji, preko čega se iz neba otkriva Božanska istina u prirodnom čoveku, kod onih koji su prosvetljeni iz Reči, ne opaža se u svetu, zato što se ne zna da svetlost iz neba prosvetljava čovekov razum. A kakav je slučaj, meni je bilo dato da opažam, a tako isto i da vidim. Neka se zna i to da se ovo sijanje pokazuje u poslednjim /stvarima/, jer sve stvari koje pripadaju svetlosti od Božanske istine, spušaju se sve do poslednjih

granica; a pošto se spuštaju do ovih, one iz njih i sijaju tamo, i od njih dalje. To je bio razlog da se naprsnik stavljao na oplećak, a iznad njegovog pojasa; jer je *oplećak* predstavljao Božansku istinu u poslednjim /stvarima, granicama/ (br. 9824); a *pojas* je predstavljao opštu sponu, kojom se drže sve stvari povezane (br. 9828,9837). Stoga se kaže, *tako neka vežu naprsnik grivnom njegovom za grivnu oplećka vrvcom od porfire, da stoji nad pojasom od oplećka, i da se ne odvajanaprsnik od oplećka* (stih 28 ovoga poglavlja). Razlog da su imena sinova Izrailjevih morala biti urezana na njemu, bio je to što su dvanaest plemena predstavljala sve stvari Božanskog dobra i istine u nebima, stoga nebo zajedno sa svim društvima tamo; i da su predstavljala različite stvari u skladu s redom kojim se pominju u Reči (vidi br. 3858,3862,7973,7996,7997).

9906. *I oni će biti na srcu Aronovom (I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevih na naprsniku).* Da ovo označava od Božanskog dobra Gospodove Božanske ljubavi, može se videti gore (br. 9902).

9907. *Kad ulazi pred Jehovu (Gospoda).* Da ovo označava u celom bogoštovanju, vidi se iz značenjaulaziti pred Jehovu, ili što je ista stvar, u svetinju, što je to bogoštovanje (vidi gore, br. 9903).

9908. *I Aron će nositi sud sinova Izrailjevih.* Da ovo označava Božansku istinu neba i crkve, vidi se iz značenja suda, što je Božanska istina u doktrini i u životu (vidi br. 9857). Pošto se ovde Urim i Tumim nazivaju sudom, to se ovde Božanska istina koja proističe od Gospoda, i koja sija iz u posledjim /stvarima/ , označava sudom, jer Urim i Tumim ovde imaju ovakvo značenje (br. 9905).

9909. *Na srcu svom pred Jehovom (Gospodom) vazda.* Da ovo označava neprekidno sijanje od dobra, vidi se iz značenja srca, što je dobro ljubavi (vidi br. 3313,3635,7542,9050); i iz značenja vazda, što je neprekidno. Razlog zašto se kaže sijanje je to što je naprsnik bio na srcu, a naprsnikom se označava Božanska istina koja sija iz Gospodovog Božanskog dobra (br. 9823).

9910. Stihovi 31-35. *31. I načini plašt od pod oplećak sav od porfire.32. I ozgo neka bude prorez u srijedi, i neka bude optočen prorez svuda u naokolo trakom tkanijem (djelom tkača), kao prorez u oklopa da se ne razdre.33. A po skutu mu*

načini šipke od porfire i od skrleta i od crvca svuda u naokolo, i među njima zlatna zvonca svuda u naokolo.34. Zvonce zlatno pa šipak, zvonce zlatno pa šipak po skutu od plašta svuda u naokolo.35. I to će biti na Aronu kad služi, da se čuje glas kad ulazi u svetinju pred Jehovu i kad izlazi, da ne pogine.31. I načini plašt od pod oplećak, označava Božansku istinu u unutrašnjoj formi u duhovnom carstvu; sav od porfire, označava pomoću influksa od dobra u nebeskom carstvu;.32. I ozgo neka bude prorez (usta) u srijedi, označava ovičen i zatvoren na svakoj strani; i neka bude optočen prorez svuda u naokolo trakom tkanijem, označava djelo tkača; kao prorez u oklopa da se ne razdre, označava na taj način je jako i sigurno da se ne će razderati; .33. A po skutu mu načini šipke, označava u krajnjim delovima gde je prirodno; od porfire i od skrleta i od crvca svuda u naokolo,označava sećanja-znanja dobra i od dobra ljubavi prema blišnjem i vere; i među njima zlatna zvonca, označava sve stvari doktrine i bogoštovanja od dobra koje se prenosi na one koji pripadaju crkvi; svuda u naokolo, označava ono što je unutar sećanja-znanja dobra na svakoj strani; 34. Zvonce zlatno pa šipak, zvonce zlatno pa šipak po skutu od plašta svuda u naokolo, označava ovako svuda; 35. I to će biti na Aronu,označava reprezentativ Gospoda; kad služi, označava kada je zauzet bogoštovanjem i evangelizacijom (širenjem dobre vesti), da se čuje glas, označava influks istine kod onih koji su u nebima i na zemlji; kad ulazi u svetinju pred Jehovu i kad izlazi, označava u svakom stanju dobra i istine kod bogoštovanja;da ne pogine, označava da reprezentativ ne b i nestao, a s tim i povezanost s nebima.

9911. *I načini plašt pod oplećak.* Da ovo označava Božansku isgtinu u unutrašnjoj formi u duhovnlom carstvu, vidi se iz značenja plašta, što je duhovno carstvo u opšte, a posebno Božanska isgtina u njemu u unutrašnjoj formi (vidi br. 9825).

9912. *Sav od porfire (od plavca).* Da ovo označava preko influksa od dobra nebeskoga carstva, vidi se iz značenja *porfire (plavca, hyacinthium)*, što je nebeska ljubav od istine (vidi br. 9466), što je dobro uzajamne ljubavi; a dobro uzajamne ljubavi je spoljašnje dobro nebeskoga carstva; jer dobra u nebima teku redom od najdubljih do krajnjih, i ona se ulivaju na isti način na koji se nižu. (Kojim se redom nižu, vidi br. 9873.) Spoljašnje dobro nebeskoga carstva uliva se (nastalja se) u unutrašnje dobro duhovnoga carstva, koje je označeno *plaštem*. Iz ovoga potiče

dobro duhovnoga carstva, a to je dobro ljubavi prema bližnjem. Ovo je razlog da je plašt bio od plav (od plavca). U pogledu influksa dobara, slučaj je ovakav. Nema dobra koje je dobro a da nema u sebi unutrašnje dobro koje je u njemu; unutrašnje je dobro njegova suština; otuda to da ovo dobro postoji u dobru koje sledi, skoro kao što duša postoji u njenom telu. Za ovo dobro koje sledi, kaže se da proističe iz drugog dobra, koje je više unutrašnje. Da dobro ljubavi prema bližnjem proističe od dobra uzajamne ljubavi, koja je priorno ili unutrašnje dobro, pokazano je nekoliko puta. Dobro uzajamne ljubavi je spoljašnje dobro nevinosti, i ako dobro ljubavi prema bližnjem nema u sebi dobro nevinosti, to nije dobro ljubavi prema bližnjemu (br. 2526,2780,3183,7840,9262), stoga nije ako u sebi nema dobro uzajamne ljubavi. To je razlog da je plašt bio plav; jer *plavo* označava dobro uzajamne ljubavi, ili što je isto, spoljašnje dobro nevinosti; a *plašt* označava Božansku istinu u unutrašnjoj formi u duhovnom carstvu, što je ista stvar kao i dobro ljubavi prema bližnjemu (br. 9825).

9913. *I neka bude prorez (usta glave) u srijedi.* Da ovo označava put (metod) influksa od onoga što je iznad, vidi se iz značenja *proreza u srijedi (usta glaveplašta po sredi)*, što je tamo gde je influks od onoga što je iznad; ili što je ista stvar, od onoga što je unutar, to jest, od nebeskoga carstva u duhovno carstvo. Da se spoljašnje dobro nebeskoga carstva uliva u unutrašnje dobro duhovnoga carstva, može se videti gore (br. 9912). Da *prozer (usta glave) u strijedi* ima ovo značenje zato što *plašt* označava duhovno carstvo, a posebno njegovo unutrašnje (br.9825); a *vratom*, gde je prorez na plaštu, označava se influks, komunikacija, i povezivanje nebeskih sa duhovnim stvarima (br. 3542,5320,5328); jer *glava* kod čoveka korespondira Gospodovom nebeskom carstvu, a *telo* njegovom duhovnom carstvu; stoga *vrat* koji je između, a koji je okružen i zatvoren prorezom (ustima glave), korespondira posredovanju ili influksu od nebeskog carstva u duhovno carstvo. /2/ Da su ovakve stvari označene *prorezom u srijedi plašta*, može da izgleda kao apsurd, osobito onima koji ništa ne znaju o nebu, u duhovima i o anđelima u njemu, stoga ništa o korespondencijama. Da postoji korespondencija svih stvari kod čoveka sa svim stvarima neba, pokazano je na kraju mnogih poglavlja (vidi mesta navedena u br. 9280); kao i to da u opšte glava korespondira nebeskim stvarima, telo duhovnim stvarima, a noge prirodnim

stvarima (br. 4938-4939). Iz ovoga je jasno da zbog korespondencije vrat označava influks, komunikaciju, i povezivanje nebeskih sa duhovnim stvarima. Stoga *prorez u srijedi plašta*, koji opkoljava vrat, označava put influksa; jer su se Aronovim haljinama predstavljale u opštem stvari koje pripadaju Gospodovom duhovnom carstvu (br. 9814). Iz ovoga se vidi da se opisom proreza opisuju sami influks. Međutim, neka se zna da se duhovi i anđeli pokazuju obučeni u haljine; i da svaki deo njihove odeće nešto predstavlja; kao što je dobro poznato onima koji su u nebima; zbog toga je svaka haljina na Aronu predstavljala neku stvar koja je u nebima; jer je Reč, koja je od Gospoda, napisana tako da preko nje postoji komunikacija. Da čovek crkve ovo ne zna, iako ima takvu Reč, je stoga što on okreće svoje unutrašnje prema svetu, tako da ga se ne može podignuti prema nebu, i poučiti (br. 9706-9707,9709).

9914. *I neka bude optočen prorez svuda u naokolo (biće svuda usne za usta unaokolo).* Da ovo označava spojen i zatvoren sa svake strane, vidi se iz značenja usnice (ili onoga što optočava), ili oboda, okolo usta ili gornjeg otvora na plaštu, što je ono što povezuje i što zatvara na svakoj strani; jer je ova usna, ili obod, koji je bio okolo, povezivao i zatvarao plašt. Ovim i onim što odmah sledi opisuju se put influksa nebeskog dobra u duhovno dobro. Da ovaj influks deluje putem koji je sličan kod čoveka influksu sila od glave preko vrata, vidi se iz onoga što je rečeno u prethodnom članku o korespondenciji. /2/ Šta je priroda ovoga influksa, biće ukratko rečeno. Sve prve stvari koje pripadaju glavi, to jest, mozgu i malome mozgu (cerebrumu i cerebelumu), skupljene su tamo u male svežnjeve tkiva, i u male živce, a koje, kada se sakupe, prelaze niže preko vrata u telo, a tamo se šire u svim pravcima, i pokreću organe u skladu s voljom, koja počinje u mozgu. Tome je sličan tok sila i snaga od nebeskog carstva (koje je *glava* u velikom čoveku, to jest, u nebu) u duhovno carstvo (koje je *telo* tamo). Ovaj influks je ono što je opisano *prorezom u srijedi plašta (ustimaglave na plaštu po sredini)*, kao i završecima na ivicama sa *usna okolo*. Iz ovoga razloga seprorezom (usnama usta) označava ono što je povezano (optočeno) i zatvorenona svakoj strani. Samo optočavanje (povezivanje) sada se opisuje.

9915. *Trakom tkanijem (djelom tkača).* Da ovo označava od nebeskog, vidi se iz značenja *djela tkačevog*, što je nebesko. *Djelom* se opisuje ono što je načinjeno, ili

ono što nastaje, stoga ono što je od nečega drugoga; a *tkačem* se označava onaj koji je uzrok onoga što se čini; stoga on označava nebesko, jer duhovno potiče od i preko nebeskog. (Da se dobro nebeskog carstva uliva u dobro duhovnog carstava, i čini da ovo nastaje, bilo je pokazano gore, br. 9913-9914.) Bilo da kažemo dobro nebeskoga carstva, ili nebesko, ista je stvar; jer nebesko je dobro nebeskoga carstva. Sličan je slučaj i s *dobrom duhovnoga carstva*, i *duhovnim*. Šta je dobro nebeskoga carstva ili nebesko, a šta je dobro duhovnog carstva ili duhovno, može se videti iz odlomaka navedenih u br. 9277). /2/ Postoje tri stvari koje slede jedna drugu redom; naime, nebesko, duhovno, i prirodno; nebesko čini najdublje nebo, duhovno čini srednje nebo, dok prirodno koje proističe od duhovnog, čini poslednje nebo. Ova ista tri stepena postoje i u čoveku, i u njemu ona se kreću istim redom kao u nebima; jer je preporođeni čovek nebo u najmanjoj formi, i korespondira velikom čoveku (br. 9279). Asposobnosti koje primaju ove tri stvari nazivaju se volja, razum, sećanje-znanje preko kojega i snagom kojega postoji misao i mašta spoljašnjeg ili prirodnog čoveka. Volja prima nebesko, ili dobro; razum prima duhovno, ili istinu od ovoga dobra; dok sećanje-znanje, koje čini razum prirodnog čoveka, dovodi ove dve prethodne /volju i razum/ do završetka. Ove tri /stvari/ nazivaju se u Reči *veziljom*, *veštīm umetnikom*, i *tkačem*. (Da *vezilja ili vezeni rad* označava sećanje-znanje, vidi br. 9688; isto tako da *vješt umjetnik, ili ono što je misao*, označava razum, br. 9598,9688.) Tako *tkač* označava volju. Razlog da *tkač* označava volju je to što se volja uliva u razum, i tka (plete) ga, tako da su stvari u razumu kao tkanina izatkana od volje; jer ono što volja hoće, to ona oblikuje tako da se pokazuje vidu u razumu. Ovaj vid je misao, stoga se *vještīm umjetnikom* označava razum. /3/ Pošto je Aronovim haljinama bilo predstavljeno duhovno carstvo pripojeno nebeskome carstvu (br. 9814); i pošto nebesko carstvo korespondira volji u čoveku, a duhovno carstvo razumu u njemu (br. 9835), stoga se u vezi s haljinama pominje *vješt umjetnik, i tkač*, a ovima su označene stvari koje pripadaju sposobnosti sećanja-znanja, od razuma, i od volje; ili što je isto, od prirodnog, duhovnog, i nebeskog. /4/ Da su označene ove stvari, može da vidi svako ko veruje da je Reč Božanska, i da stoga sadrži u sebi stvari koje pripadaju Gospodu, nebu, i crkvi; jer ove su stvari Božanske. Odvojeno od ovoga, kojoj bi svrsi služilo to da Jehova sam naređuje od čega, i kojim radom, treba načiniti Aronove haljine, i koje od njih treba da uradi vezilja, koje vešt umetnik, a koje da

budu delo tkačevo? Sve se ove pojedinosti odvojeno pominju u onome što sledi u knjizi Izlaska ovim rečima: *Napuni ih vještine da rade svaki posao, da kuju, tešu, vezu, i tkaju porfiru, skrlet, crvac, i tanko platno, i da rade svakojake poslove vješto izmišljajući (Izlazak 35:35). Radnik* (onaj koji radi posao) ovde označava Božansko nebesko dobro, od kojega je volja preporođenog čoveka (br.9846); njegov *posao (rad)* se pominje na prvome mestu, jer je neposredno od Božanskog; a od nebeskog dobra sve stvari se rađaju i nastaju.

9916. *Kao prorez u oklopa da se ne razdere.* Da ovo označava /da je to/ jako i sigurno od povrede, vidi se iz značenja *oklopa (omotača)*, što je ono što je jako jer je izatkano; stoga se kaže *da se ne razdere*, to jest, da je sigurno od povrede. Nešto tako izatkano označeno je ovim izrazom u izvornom jeziku. Ideja o tome kako je izatkano može se predočiti pomoću korespondencije; jer se ovde u unutrašnjem smislu govori o influksu nebeskog dobra u duhovno dobro. Upravo se taj influks označava *prorezom u oklopu (plaštu)*, i opisuje se *radom vještoga tkača, i oklopom*; a ovome influksu od neba korespondira u čoveku influks života od glave kroz vrat u telo /br. 9913,9914). I pošto ovome influksu korespondira izatkana tkanina oko vrata, koji je zakrivljen, a niže dole kao sačinjen odisprepletene kruga kostiju, a preko kojih je influks siguran od povrede, stoga, kao što je rečeno, može se predočiti ideja o nekoliko izraza u ovome stihu, naime, o tome šta je označeno *prorezom u oklopu u sredi*, šta *usnom /obodom/* koja je okolo, i šta *djelom tkačevim*, kao i *prorezom na oklopu*, koji je služio da se ne razdere. Neka se zna da se svi reprezentativi u prirodi odnose na ljudsku formu, i imaju svoje značenje u skladu s njom (br.9496); i da svaka odeća dobija svoje značenje od dela tela koji pokriva (br. 9827); stoga i gornji deo plašta koji opkoljava i pokriva vrat.

9917. *A po skutu mu načini čipke.* Da ovo označava u krajnjim delovima gde je ono što je prirodno, vidi se iz značenja *skuta plašta*, što je krajnje gde je ono što je prirodno. Jer se plaštem posebno označava Božanska istina u duhovnom carstvu u njenoj unutrašnjoj formi, i u opšte /označava/ duhovno carstvo (vidi br.9825); dok se *skutima* koji su okolo ispod označavaju krajnje stvari ovoga carstva; a krajnje stvari duhovna carstva su prirodne. Jer dobra i istine u nebima slede ovim redom: u najvišim ili najdubljim nebima su nebeska dobra i istine; u srednjim

nebima su duhovna dobra i istine, dok su u poslednjim nebima prirodna dobra i istine (o kojem nizanju u nebima i kod čoveka, vidi šta je rečeno gore, br. 9915). A pošto su sećanja-znanja istine i dobra u spoljašnjem ili prirodnom čoveku, stoga su šipci /izatkani/ bili postavljeni po skutima, jer se *šipcima* označavaju sećanja-znanja dobra; a među šipcima su bili zlatni zvončići, jer *zvonca* označavaju stvari koje pripadaju sećanjima-znanjima. /2/ *Daskuti plašta* označavaju krajnje delove gde je ono što je prirodno, vidi se iz odlomaka u Reči gde se pominju *skuti*, kao kod Isaije: *Vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolu visoku i uzdignutu, i skut mu ispunjavaše crkvu (hram) (Isa. 6:1).Prijestolom na kojemu sjeđaše Gospod* označava se nebo, a posebno duhovno nebo (br. 5313,8625); *skutovima* ovde označavaju se Božanske istine u poslednjim ili krajnjim delovima, kao što su istine Reči u smislu slova; za koje se kaže da *ispunjavaše crkvu (hram)*, kad ispunjavaju crkvu. Slično je označeno i skutima koji *ispunjavaše hram*, kao i *dimom i oblakom* koji ispunjavahu šator, kao i hram, što se više puta pominje u Reči. (Da se *dimom* tamo označava Božanska istina u poslenjim delovima kao što je u smislu slova Reči, vidi br. 8916,8918; a isto tako i *oblakom*, br. 4060,4391,5922,6343.) /3/ Kada je žena koja je patila od tečenja krvi, bila isceljena dodirnuvši skut haljine Gospodove (Matt. 9:20,22); kao i u opšte svi koji su se dotakli skuta njegove haljine da su bili isceljeni (Matt. 14:36; Marko 6:56), označavalo je da je zdravlje izašlo iz Božanskoga krajnjeg ili poslednjeg; jerda postoji sila i moć u poslednjim delovima dobra i istine koji su od Božanskog, može se videti gore (br. 9836); i da su tamo davani odgovori (br. 9905). Kod Mateje: *Isus reče Farisejima da sva djela svoja čine da ih ljudi vide; raširuju svoje filakterije (amajlije), i grade velike skute na haljinama svojim (Matt. 23:5)*. Ovde se jasno vidi da se *skutima plašta* označavaju spoljašnje stvari koje se pokazuju pogledu, i da širenje njihovo označava činiti dela izvana, tako dase pokažu ili vide. /4/ Kod Jeremije: *Jerusalim je grijehom zgriješio, nečistota (kćeri Sionske/ bijaše u skutima njezinim (Plač 1:8-9).Nečistota u skutima* označava /nečistotu/ u delima i u rečima, stoga u krajnjim /stvarima/; jer krajnje ili poslednje stvari vuku svoju suštinu od unutrašnjih; pa stoga kada su unutrašnje nečiste, i krajnje su nečiste tako isto, iako se čistota možda ne pokazuje pred ljudima; iz razloga što ljudi gledaju na spoljašnju formu, pa stoga ne vide unutrašnju. Ali ove nečistote koje su u unutrašnjoj formi, pokazuju se pred anđelima, a u drugom životu otkrivaju se pred svakim, jer se

tada spoljašnje stvari oduzimaju; stoga postaje jasno kakav su bila dela u njihovoj suštini. /5/ Kod Nahuma: *I otkriću (uzgrnuću, podignuću) ti skute tvoje na lice, i pokazaću narodima golotinju tvoju (Nahum 3:5).* Otkriti skute na lice označava ukloniti spoljašnje stvari tako da se pokažu unutrašnje; jer na razne načine spoljašnje stvari prirodnog čoveka sakrivaju unutrašnje stvari, a to su licemerstvo, obmane, laži, mržnje, osvete, preljube, i druge slične stvari; pa stoga, kada se oduzmu spoljašnje stvari, unutrašnje se pokažu u svojoj nečistiti i prljavštini. /6/ Kod Jeremije: *Ali li reći ćeš u srcu svom: za što me to zadesi? za mnoštvo bezakonja tvojega uzgrnuće ti skute tvoje i obuće ti se skinuti. Za to ću ti ja uzgrnuti skute na lice da se vidi sramota tvoja. Preljube tvoje, rzanje tvoje, sramota kurvarstva tvojega po humovima, po poljima, gadove tvoje vidio sam (Jer. 13:22,25-26);* govoreći o gadovima Jerusalima; *uzgrnuti skute na lice* označava oduzeti spoljašnje stvari koje pokrivaju, tako da se unutrašnje mogu videti; jer čovek je sposoban da krivotvori (patvori) ono što je dobro, časno, i iskreno, radi ugleda, časti, i dobitka, kad skriva u sebi zla i obmane raznih vrsta. Pošto se skutima označavaju spoljašnje stvari, stoga se pominju i *pete*, jer *pete* označavaju najniže stvari u prirodnom (br. 259,4938,4940-4951). Iz svega ovoga se sada može videti da se skutovima ogrtača označavaju dobra i istine u poslednjim ili spoljašnjim /delovima/, koji su u prirodnom svetu.

9918. *Pa šipak (po skutu).* Da se ovim označava sećanje-znanje dobra, vidi se iz značenja *šipka*, što su sećanja-znanja dobra (vidi br. 9552). Da su se šipci stavljali (utkivali?) u skutove ogrtača, bilo je stoga što su *skutovi* označavali poslednje ili krajnje delove neba i crkve, a poslednje ili krajnje crkve su sećanja-znanja, što se vidi iz onoga što je rečeno gore (br. 9915,9917) o uzastopnom redu dobara i istina u nebima i kod čoveka. Sećanja-znanja dobra i istine, koja su označena *šipcima*, su doktrinarne stvari iz Reči, koje su sećanja-znanja pošto su u sećanju u spoljašnjem ili prirodnom čoveku. Ali kada uđu u sećanje unutrašnjeg ili duhovnog čoveka, a što je slučaj onda kada čovek živi po njima, tada doktrinarne stvari u pogledu dobra postaju stvari ljubavi prema bližnjem, i nazivaju se duhovnim. Kada se ovo desi, one kao da nestanu iz spoljašnjeg ili prirodnog sećanja, pa izgledaju kao da su urođene, jer su tada usađene u čovekov život, kao sve one koji zbog svakodnevnog upotreba postaju kao njegova priroda. Iz ovoga se vidi šta su

sećanja-znanja, i kojoj svrsi služe; stoga i kojoj svrsi služe doktrinarne stvari crkve kada se čuvaju samo u sećanju, jer tada im je mesto ispod inteligencije i mudrosti; a one se ne uzdižu niti ulaze u život, dok ne postanu deo vere i ljubavi prema bližnjem u unutrašnjem čoveku.

9919. *Od porfire (plavca), i od skrleta, i od crvca.* Da ovo označava od dobra ljubavi prema bližnjem i vere, vidi se iz značenja ovih stvari u br. 9687,9833. Razlog da i ovde tanko platno nije izatkano kao kod oplećka, je to što je tunika, koja je najdonja haljina, bila od tankoga platna; a to iz razloga što *tanko platno* označava istinu od nebeskog porekla (br. 5319,9469), što je duhovno dobro samo koje proizlazi od nebeskoga dobra.

9920. *Svuda naokolo.* Da ovo označava u krajnjim /delovima/ gde je ono što je prirodno, na svakoj strani, vidi se iz značenja *skutova*, što su krajnji delovi gde je ono što je prirodno (vidi gore, br. 9917); i iz značenja *svuda naololo*, što je na svakoj strani; jer gde skutovi označavaju krajnje /delove/, celi obod koji je sačinjen od skutova označava celo krajnje, svuda, ili na svakoj strani.

9921. *I među njima zlatni zvončići.* Da ovo označava sve stvari doktrine i bogoštovanja od dobra koje prelaze onima koji pripadaju crkvi, vidi se iz značenja *zvončića*, što su sve stvari doktrine i bogoštovanja koje prelaze onima koji pripadaju crkvi (o čemu niže); da su od dobra, označeno je tome što su od zlata, jer *zlato* označava dobro (vidi br. 113,1551-1552,9881,9884). Da *zvončići* označavaju sve stvari doktrine i bogoštovanja koje prelaze onima koji pripadaju crkvi, je stoga što narod čuje i opaža preko zvončića prisustvo Aronovo dok služi službu, jer se *narodom* označavaju oni koji pripadaju crkvi, a Aronovom službom se označavaju sve stvari doktrine i bogoštovanja; pa se stoga kaže u onome što sledi: *I oni /zvončići/ će biti na Aronu dok služim da se čuje glas kad ulazi pred svetinju pred Jehovu i kad izlazi, da ne pogine (Izlazak 28:35)*; iz ovoga se jasno vidi šta je označeno *zvončićima*. Razlog što su ovi zvončići bili privezani za skutove bio je to što su svete stvari doktrine u krajnjim delovima, što ih se čuje i opaža tamo, i što su otuda (vidi br. 9824,9905).

9922. *Svuda posred u naokolo.* Da ovo označava /da je to/ od onoga što je unutar sećanja-znanja dobra na svakoj strani, vidi se iz značenja *posred*, što je ono što je

unutar (vidi br. 1074,2940,2973,5897); stoga *posred*, kada se odnosi na slušanje i opažanje doktrine i bogoštovanja, koje je označeno zvončićima, označava od onoga što je unutar; iz značenja *šipaka*, posred kojih su bili zvončići, što su sećanja-znanja dobra (br, 9918); i iz značenjau *naokolo*, što je na svakoj strani (kao gore, br. 9920). Razlog da su zvončići bili postavljeni posred šipaka. bio je to što su sećanja-znanja, koja su označena šipcima, prijemnici, te su kao posude; ako doktrina i bogoštovanje nisu od dobra i istine, nego od sećanja-znanja, oni nemaju ništa od života. Kaže se da doktrina i bogoštvanje mora da budu od života i istine koji su unutar sećanja-znanja; ali ne od sećanja-znanja odvojeno od dobra i istine. /2/ Ali pošto malo ko može da shvati kakav je ovo slučaj, biće to otkriveno razumu koliko je to moguće učiniti. Sve stvari spoljašnje ili prirodne memorije (sećanja) nazivaju se sećanja-znanja. Jer postoji spoljašnja memorija, koja je memorija stvari u prirodnom svetu; a postoji i unutrašnja memorija, što je memorija stvari u duhovnome svetu (br. 2469-2494,2831,9841). Stvari koje su upisane u unutrašnju memoriju, ne nazivaju se sećanja-znanja, jer su to stvari koje pripadaju čovekovom životu, nego se nazivaju istinama vere i dobrima ljubavi. Ove mora da budu u unutar sećanja-znanja. Jer postoji u čoveku jedno spoljašnje, što se naziva spoljašnjim čovekom, i jedno unutrašnje, koje se naziva unutrašnjim čovekom. Unutrašnji je u spoljašnjem kao duša u telu; na taj način stvari koje su u unutrašnjem čoveku mora da budu u onima koje se nazivaju spoljašnjim čovekom, jer tada postoji duša ili život u potonjem. Stoga ako nema unutrašnjih stvari, to jest, stvari unutrašnjeg čoveka, u spolajšnjim stvarima, tada nema duše, pa stoga ni života u njima. A pošto je dobro ljubavi i vere nešto unutrašnje, to sledi da ovo dobro mora da bude u spoljašnjim stvarima, stoga u sećanju-znanjima; jer kao što je rečeno, sećanja-znanja su prijemnici i kao posude unutrašnjih stvari. Stoga doktrina i bogoštovanje mora da budu od onoga što je unutar prijemnika ili posuda, a nisu u prijemnicima i posudama koje su prazne ili lišene onoga što je unutrašnje. Iz svega ovoga se vidi kako treba razumeti to da sve stvari doktrine i bogoštovanja mora da budu od unutrašnjih stvari sećanja-znanja dobra, što je označeno *zvoncima od zlata* koji su bili posred šipaka. /3/ Ali neka se dalje zna da postoje sećanja-znanja dobra, i sećanja-znanja istine; i da su istine u njima ponovo posude koje primaju dobro, jer istine vere su posude dobra ljubavi. Radi ilustracije ovoga predmeta, vidi šta je već rečeno i pokazano o sećanjima-znanjima, naime,

da su sećanja-znanja stvari memorije u prirodnom čoveku (br. 3293,3309,3310,4967,5212,5774,5874,5934); da se unutrašnji čovek otvara preko sećanja-znanja (br.0 1494,1548,5874,5901); da su sećanja-znanja sredstva preko kojih se postaje mudar, ali isto tako da se postane bezuman (br. 4156,4760,8628,8629); da su sećanja-znanja posude istine, a istine posude dobra (br. 1469,1496,9394,9724); da su sećanja-znanja u službi unutrašnjeg čoveka (br. 1486,1616,6089,9394); da kada sećanja-znanja, koja su stvari spoljašnje memorije, postanu deo života, ona nestanu iz spoljašnje memorije; ali ostaju upisane u unutrašnju memoriju (br. 9394,9723,9841); da se čovek koji je u istinama vere od dobra ljubavi prema bližnjemu, može uzdignuti iznad stvari čula (br. 5089,5094,6315,9730); da čovek kada umre, nosi sa sobom u drugi život sećanja-znanja, to jest, stvari spoljašnje memorije; ali da se one tada utišaju; i na koji način (br. 2475-2486,6931).

9923. *Zvonce zlatno pa šipak, zvonce zlatno pa šipak po skutu od plašta svuda u naokolo.* Da ovo označava tako posvuda i potpuno, naime, da doktrina i bogoštovanje mora da budu od onoga što je unutar sećanja-znanja, vidi se iz onoga što je bilo pokazano upravo gore o zvoncima i šipcima. Primanje znači da tako mora da bude posvuda.

9924. *I to će biti na Aronu.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda, vidi se iz reprezentacije Arona, što je reprezentativ Gospoda u odnosu na dobro ljubavi (vidi br. 9806,9809); ovde u odnosu na one stvari koje se tiču evangelizacije i bogoštovanja; jer su takve stvari označene *zvončićima posred šipaka, i glasomkoje će se čuti kada ulazi u svetinju.*

9925. Kad služi (kad bogoštuje). Da ovo označava kada je zauzet bogoštovanjem i evangelizacijom, vidi se iz značenja *bogoštovanja*, kada se govori o Aronu, kojim je pretstavljen Gospod, što je bogoštovanje i evangelizacija. *Bogoštovanjem* se označava sve što se radi u skladu sa zaposvestima koje su date u Reči. A pošto su sveštenici predvodili bogoštovanje, a isto tako i učili, stoga se njihovim bogoštovanjem (služenjem) označalo bogoštovanje i evangelizacija.

9926. *Da se čuje glas.* Da ovo označava influks istine kod onih koji su u nebima koji su na zemlji, vidi se iz značenja *da se čuje*, što je primanje i opažanje (vidi br.

5017,5471,8361,9311), stoga /označava/ i influks. Jer stvari koje se primaju i opažaju mora da se i ulivaju; i iz značenja *glasa*, kada se govori o Aronu, koji je pretstavljao Gospoda, što je Božanska istina (vidi br. 8813); jer *glas* označava najavljuvanje ove istine, i pošto označava njeno najavljuvanje, to on postoji /on se čuje/ kod onih koji su u nebima i na zemlji. Jer Božanska istina ispunjava sve stvari u nebu, i sačinjava sve stvari u crkvi. Ovakvo je najavljuvanje bilo pretstavljeno glasom zvončića od zlata, kad je Aron ulazio u svetinju pred Jehovu, i kada je izlazio, kao što se kaže u onome što sledi u ovome stihu. /2/ Da u Reči *glas* označava Božansku istinu koja se čuje i opaža u nebima i na zemlji, vidise iz sledećih odlomaka. Kod Davida: *Glas je Jehovin nad vodama; glas slave grmi. Glas Jehovin lomi cedre, Jehova lomi cedre Libanske, Glas Jehovin potresa pustinju. Glas Jehovim oprašta košute bremena, i sa šuma skida odijelo; i u crkvi njegovoj sve govori o slavi njegovoj (Psalam 29:3-9).* U ovome psalmu govori se o Božanskoj istini, da ona razbija obmane i zla; ova je Božanska istina *glas Jehovin*; ali slava o kojoj se govori, označava Božansku istinu u nebu i u crkvi. (Da *slava* označava Božansku istinu, br. 9429; a da *hram* označava nebo i crkvu, br. 3720). /3/ Kod Jovana: A koji ulazi na vrata u tor jest pastir ovcama: njemu vratar otvara, i ovce glas njegov slušaju, i svoje ovce zove po imenu i izgoni ih; i kad svoje ovce istjera, ide pred njima, i ovce idu za njim, jer poznaju las njegov. AS za tuđinom ne će ići nego bježe od njega, jer ne poznaju glas njegov (Jovan 10;2-5,16,26-27). Da glas ovde opznačava Božansku istinu koja proizilazi od Gospoda, stioga označava/ Reč, jasno se vidi; glas stranaca označava označava obmanu. /4/ Kod Isaije: *Glas je onoga koji viče u pustinji: pripravite u pustinjui put Gospodov, poravnite u pustoši stazu Bogu našem; I javiće se slava Gospodova, i svako će tijelo vidjeti; jer usta Gospodova govoriše; Glas govori: viči, I reče: šta da vičem? Podigni glas svoj, Jerusalime, koji javljaš dobre glase, podigni se, ne boj se! Evo, Gospod Jehova ide na jakoga! (Isa. 40: 3,5-6,9-10, isto tako Jovan 1:23).* Glas ovde označava najavu iz Reči o Gospodovm dolasku, stoga označava i Božansku istinu koju Reč najavljuje; *pustinja* označava stanje crkve u to vreme, koje je kao pustoš jer se Reč više nije razumela; *slava koja će se javiti (otkriti)* označava Reč u njenom unutrašnjem /smislu/. (Daje ovo ono što je označeno *slavom*, može se videti gore, br. 9429.) Da Jehova za kojega se put pripremao, i da Gospod Jehova dolazi u sili, da to ozačava Gospoda, to se vidi, jer se to jasno kaže. /5/ Kod Isaije: *Stražari će tvoji*

podignuti glas, podignuće glas, i svi će zapjevati, jer će očima vidjeti gdje Jehova vodi natrag Sion (Isa. 52:8); stražari označavaju one koji istražuju Pisma o dolasku Gospoda, njihov glas označava Reč, koja je Božanska istina, koja je izvor. Kod Jeremije: Tvorac zemlje je svojim razumom razastro nebesa. Glasom svojim stvorio je vode u nebesima (Jer. 5:12-13; 51:6) (prim. prev. ovo mesto nisam našao na označenome mestu, pa sam ga slobodno preveo). Glas ovde označava Božansku istinu; vode označavaju istine koje su u nebima i iz neba. (Da vode u Reči označavaju istine, vidi br. 2702,3058,3424,4976,5668,9323). /6/ Tako i u sledećim odlomcima: Glas sina čovječijega je kao glas mnogih voda (Otkr. 1:15). I čuh glas s neba, kao glas mnogih voda (Otkr. 14:2). Glas Jehovin je nad vodama, Jehova je nad velikim vodama (Psalam 29:3). A Jehova će pustiti glas svoj pred vojskom svojom, jer će oko njegov biti vrlo velik (Joilo 2:11). U ovome odlomku glas označava Božansku istinu, a isto tako i Reč koju čine (izvršavaju). Ponovo: Jehova će riknuti sa Siona i iz Jerusalima će pustiti glas svoj (Joilo 3:16). Pojte Bogu, carstva zemaljska, popjevajte Jehovi, koji sjedi na nebesima nebesa iskonskih. Evo grmi glasom velikijem (Psalam 68:32-33). Zaista vam kažem, ide čas, i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas sina Božijega, i čuvši oživjeti (Jovan 5:25). Da glas u ovim odlomcima označava Božansku istinu, stoga i Gospodovu Reč, jasno se pokazuje. /7/ Kod Jezikilja: Tada podiže me duh, i čuh za sobom glas gdje se silno razleže: blagoslovena slava Jehovina s mjesta njegova: i lupu krila onijeh životinja, koja udarahu jedno o drugo, i prasku točkova prema njima, glas koji se silno razlijegaše (Jezek. 3:12-13). I lupu krila u herubima čujaše se do spoljnega trijema kao glas Boga Svemogućega kada govori (Jezik. 10:5). I ovde glas označava Božansku istinu; jer herubimi označavaju providenje i stražu Gospodovu da se njemu i nebu može približiti samo kroz dobro ljubavi (br. 9277,9509); glas (lupa) krila i glas (lupa) točkova označavaju duhovne istine. /8/ U ovom stihu, u kome se govori o Aronu, zvuk ili zvonjava zvonaca naziva se glasom. I u drugim odlomcima Reči zvuk i trubnjava truba, i zvuci i udari gromova, nazivaju se glasovima; i time su na sličan nači ohznačava vaju Božanske istione (vidi br. 7573). Osim toga, zvukovi, uzičkih instrumenata raznih vrsta imaju isto tako slična značenja; ali oni /zvukovi/ koji odaju oštar i uzdržan zvuk odznačavaju Božanske duhovne istine; dok oni koji odaju zvuk koji traje označavaju Božanske nebeske istine (br. 418-420,4138,8337). Iz ovoga je očito da se se zvukovima ili glasovima zvončića

označavaju Božanske duhovne istine; jer su Aronove haljine, a posebno njegov plašt, načijim su skutovima bili zvončići, svuda okolo, pretstavljali Gospodovo duhovno carstvo ili nebo (br, 9814,9825).

9927. *Kad ulazi u svetinju pred Jehovu, i kad izlazi.* Da ovo označava u svakom stanju dobra i istine u bogoštovanju, vidi se iz značenja *ulaziti u svetinju i ići predJehovu*, što je bogoštovanje (o kojemu gore, br. 9903,9907). Da se označava stanje dobra i istine u bogoštovanju, je zato što su sve stvari bogoštovanja kod Izrailjeske i Jevrejske nacije bile reprezentativ unutrašnjeg bogoštovanja; a unutrašnje bogoštovanje dolazi od dobra i istine; to jest, od osećanja dobra i od istinite vere. Da je ovde označeno svako njihovo stanje, je stoga što se kaže, *kad ulazi, i kadizlazi*, čime su označene sve stvari stanja. Jer sve što pripada pokretu, kao *hodanje, kretanje*, označava stanje života. (Da *hodanje* ima ovo značenje, vidi br. 519,1794,3335,4882,8417,8420; na sličan mačin *napredovanje i kretanje (putovanje)*, br. 8103,8181,8397,8557; a da pokreti i boravci u drugom životu označavaju stanja, br. 1273-1277,1376-1381,9440). Iz ovoga se vidi da *ulaziti iizlaziti* označavaju sve stanja ili stvari o kojoj se govori; a pošto je predmet o kome se govori bogoštovanje od dobra i istine, to *ulaziti i izlaziti* označava dobro i istine bogoštovanja. /2/ Ovo značenje od *ulaziti i izlaziti* dolazi od reprezentativa u drugom životu; jer tamo se ide.hoda, kreć, ulazi i izlazi, baš kao na svetu:ali ovo se sve radi u skladu sa stanjima života njihovih misli i osećanja (kao što se može videti na gore navedenim mestima). Međutim, da je svemu tome poreklo u njihovi mislima i osećanjima, da su to korespondencije. pa stoga i stvarne pojave (izgledi), to oni ne primećuju. Iz ovoga se vidi da sve stvari pokreta označavaju stvari koje pripadaju stanjima života, stoga stvari o kojoj se govori, od početka do kraja. Zato je bilo uobičajeno među drevnima reći da neko poznaje nečije ulaske i izlaske, ili njegov dolazak i odlazak, kada misle da kažu da znaju nečije stanje života. I pošto ova forma govora ma poreklo u korespondencijama u drugom životu, kao što je već rečeno, stogase i u Reči koriste slični izrazi, i gde se to radi, nešto sličnio je i iznačeno; kao u sledećim odlomcima. U prvoj knjizi Samuilovoj: Ahis dozva Davida, i reče mu: ti si pošen, i dobro je u mojim očima što sa mnom dolaziš i odlaziš u boj, jer ne nađoh nikakvoga zla na tebi (1 Sam. 29:6). Dobar u očima što dolaziš i odlaziš označava da su se dopaoo svako tanje njegovog života. /3/ U drugoj knjizi

Samuilovoj: *Poznajesh li Abnera sina Nerova? Dolazio je da vidi tvoje dolaske i odlaske (da vidi kuda hodiš) i dozna sve što radiš (2 Sa. 3:25). Znati dolaske i odlaske označava znati sve misli i dela života; pa se stoga kaže, dodozna sve što radiš. U drugoj knjizi o Carevima: Znam sjedjenje tvoje, i polazjenje tvoje i dolaženje tvoje znam, i kako bjesniš na me (2 o Carevima 19:27; Isa. 37:28);gde se govori o Senaheribu caru Asirskom; znati polazjenje i odlaženje znači znati sve stvari njegovih misli (namera). Kod Davida: Jehova će te sačuvati od svakoga zla, sačuvaće dušu tvoju Jehova. Jehova će sačuvati ulazak tvoj i izlazak tvoj, od sad i do vijeka (Psala, 121:7-8).sačuvati ulazak i izlazak označava sve života u skladu sa stanjem dobra i istine. /4/ Kod Mojsija: Neka Jehova , Bog duhova i svakoga tijela, postavi čovjeka nad ovijem zborom, koji će izlaziti pred njima, i koji će ih izvoditi i opet dovoditi, da ne bi bio zbor Jehovin kao ovce koje nemaju pastira (Brojevi 27:16-17).Koji će ih izvoditi i opet dovoditi, označava onoga koji bi ih predvodio; znači onoga koga bi poštovali i sledili u svakom stanju života. Kod Jovana: Koji ne ulazi na vrata u tor ovčij nego prelazi na drugome mjestu, on je lupež i hajduk. A koji ulazi na vrata, jeste pastir ovicama. Ja sam vrata; ko uđe kroz me, spašće se, i ući će i izići će, i pašu će naći (Jovan 10:1-2,8).Ući u (to jest, u nebo), označava /ući/ u dobro ljubavi i vere; jer ovo dobro sačinjava nebo; pa stoga ulaziti i izlaziti označava biti vođen Gospodom u pogledu svakoga stanja života; stoga to označava misliti i hteti ono što je dobro od slobode (od sebe, a ne prisiljen), to jest, od ljubavi i vere koji su od Gospoda, jer ovi čine slobodu (prim.prev. činiti ili biti uzročnikom slobode je biti u dobru i u istini, pa stoga biti slobodan od zla i obmane, jer je u tome prava sloboda. Sve dok čovek nije dobar radi samoga dobra, kako to vera traži, on nije slobodan od zla). /5/ Kod Luke: Isus posla dvanaest učenika da propovijedaju carstvo Božije, i reče im: u koju kuću uđete, ondje budite i odande polazite (Luka 9:2-4).Ući u kuću, i biti (ostati) tamo i odande polaziti, ovi izrazi označavaju nebesko udruživanje s onima koji primaju Gospoda u veri i ljubavi; jer su u nebu oni koji koji su zajedno u jednom društvu, kao u jednoj kući, pa ulaze i izlaze, jer su u sličnom dobru; ali oni koji nisu u sličnom dobru, oni to ne mogu da rade; i ako uđu, ne ulaze kroz vrata, nego nekim drugim putem. Onaj ko ne zna da se ovde označavaju takve stvari, taj ne zna šta je sadržano u rečima, u koju god kuću uđete, ondje budite i odande odlazite. /6/ Kod Jezikilja: A kad knez ide, neka ide kroz trijem od vrata, i istijem putem neka odlazi. A kad narod*

zemaljski dohodi pred Jehovu o praznicima, ko uđe na sjeverna vrata neka se pokloni, neka izlazi na južna vrata; i ko uđe za južna vrata, neka izlazi na sjeverna vrata; neka se ne vraća na vrata na koja uđe, nego neka izlazi na ona koja su mu suprot. A knez neka s njima ulazi kad oni ulaze, i neka izlazi kad oni izlaze (Jezikilj 46:8-10). U unutrašnjem smislu ovde se govori o novom nebu i novoj crkvi; *knezom* je označena istina vere od dobra ljubavi. Na sličan način ova istina ulazi kod anđela u nebima i kod ljudi u crkvi na zemlji; a kako se onda kreće prema unutrašnjim stvarima kada uđe spoljašnjim putem, a prema spoljašnjim stvarima kada uđe unutrašnjim putem, to se opisuje *ulaženjem i izlaženjem kneza i narodazemaljskog. Jug* označava stanje istine vere u unutrašnjem čoveku; a *sever*, njeno stanje u spoljašnjem čoveku; *ulaženje i izlaženje* označavaju stanje života u pogledu dobra i istine, stoga i u pogledu bogoštovanja. /7/ Iz ovoga svega može se znati dovoljno jasno da *ulaziti i izlaziti* označavaju stvari koje pripadaju stanju života dobra i istine; jer inače šta bi to bilo važno da knez treba da uđe jednim putem, ili drugim putem, a tako isto i narod zemaljski? Jer se *kućom* ili hramom koji se tamo pominju, u kojoj je bilo ulaženje i izlaženje, označava nebo i crkva (vidi 3720); *knezom* se označava istina vere (br. 5044); *narodom zemaljskim*, oni koji su u nebu, ili koji pripadaju crkvi (br. 2928); *putem*, ono što vodi istini (br. 627,2333); *vratima*, doktrina (br. 2851,3187); *jugom*, tamo gde je istina u svetlosti (br. 9642), pa stoga /označava/ istinu u unutrašnjem čoveku; a *severom*, gde je istina u zatamnjenju br. 3708), stoga istinu u spoljašnjem čoveku.

9928. *Da ne umre (pogine).* Da ovo označava da ne bi reprezentacija nestala, a s njom i povezanost s nebima, vidi se iz značenja *poginuti (umreti)*, kada se govori i Aronu i njegovoj službi, što je prestanak reprezentacije, pa stoga i povezanosti s nebima; jer je Aronom bio pretstavaljen Gospod, a njegovom službom celo delo spasenja, a u pogledu čoveka, i bogoštovanje. Da je ovo bilo reprezentativno bogoštovanje, i da je preko reprezentativnog bogoštovanja bila povezanost s nebima, obilno je pokazano. (Vidi mesta navedena u br. 9320; isto tako, šta je bila reprezentativna crkva kod Izrailjske i Jevrejske nacije, br. 9380,9457,9481,9576-9577; i da je povezanost Gospoda i neba sa čovekom bila preko reprezentativa, br. 9481.) Zbog ovoga, kad je Aronon vršio svetu službu, bio je obučen u haljine koje su pretstavljale svete stavri; a da je radio drugačije, bio bi poginuo (umro);

osobito da je izvršavao svete stvari bez znanja naroda; jer je narod predstavljao crkvu, a s Aronom reprezentativ Gospoda, od kojega i prema kome je sve bogoštovanja.

9929. Stihovi 36-38. *36. I načini ploču od čistoga zlata, i na njoj izreži kao na pečatu: svetinja Jehovina. 37. I veži je vrvcom od porfire za kapu, sprijed na kapi da stoji. 38. I biće na čelu Aronovu, da nosi Aron grijehe svetijeh prinosa koje prinesu sinovi Izrailjevi u svijem darovima svojih svetih prinosa; biće na čelu njegovu vazda, da bi bili mili Jehovi.* 36. I načini ploču od čistoga zlata, označava prosvetljene od Gospodovog Božanskog dobra; i na njoj izreži kao na pečatu; označava ono što je neprekidno isto je utisnutona srcima u skladu sa nebeskom sferom; *svetinja Jehovina*, označava Gospodovo Božansko ljudsko, a od ovoga svo nebesko i duhovno dobro; *37. I veži je vrvcom od porfire za kapu*, označava influks u istinu nebeske ljubavi; *sprijed na kapi da stoji*, označava od beskonačne mudrosti; *38. I biće na čelu Aronovu*, označava od Gospodove Božanske ljubavi; *da nosi Aron grijehe svetijeh*, označava uklanjanje obmana i zala kod onih koji su u dobru; *prinosa koje prinesu sinovi Izrailjevi u svijem darovima, svojih svetih prinosa*, označava dela bogoštovanja kojima se otklanjaju grehovi; *biće na čelu njegovu vazda*, označava Gospodov reprezentativ za uvek; *da bi bili mili Jehovi*, označava Gospodovo Božansko kod njih.

9930. *I načini ploču od čistoga zlata.* Da ovo označava prosvetljenje od Gospodovog Božanskog dobra, vidi se iz značenja *ploče*, što je prosvetljenje; i iz značenj *zlata*, što je dobro ljubavi ovde Gospodovo Božansko dobro, jer je bilo na njoj napisano, *Svetinja Jehovi*. (Da *zlato* označava dobro ljubavi, vidi br. 113,1551-1552,9874,9881.) Da *ploča* označava prosvetljenje, bilo je zbog njenoga blistavila, jer je bila sjajna zbog zlata na Aronovom čelu, a svako blistavilo predstavlja prosvetljenost kao što je u nebima od Gospoda kao sunca. Prosvetljenost u nebima je mudrost i inteligencija od Božanske istine, koja proističe od Gospodato jest, od toga sunca, jer ovo prosvetljava unutrašnje. Njihovo unutrašnje korespondira razumu kod čoveka, koji je prosvetljen od Gospoda onda kada se opažaju istina i dobro crkve; jer je razum prijemnik; jer bez prijemnika nema primanja. Da ova ploča označava prosvetljenost od Gospodovog Božanskog dobra, je stoga što je na njoj bilo napisano, *Svetinja Jehovi*, i što je bila postavljena na

prednjoj strani kape (mitre), koja je bila na Aronovoj glavi. *Svetinja*, koja je od Jehove, označava Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra (br. 6788,8302,8330,9680,9820). Kako bi ova ploča predstavljala blistanje, to jest, prosvetljenje, od kojega potiče mudorst i inteligencija, bila je stoga vezana za prednju stranu kape (mitre). /2/ Pošto se *pločom* označavalo prosvetljenje od Gospodovog Božanskog dobra, to se ona nazivala i *pločom svetosti i krunom svetosti*; jer *kruna* je reprezentativ Božanskog dobra, a *svetost* označava Božansku istinu koja proističe otuda, kao što je gore rečeno. Da se nazivala *pločom krune svetosti*, vidi se iz ovoga što sledi u ovoj knjizi Izlaska: *I načiniše pločicu za sveto oglavlje (krunu) od čistoga zlata, i napisашe na njoj pismom kako se reže napečatima:svetinja Jehovi (Izlazak 39:30). Da se nazivala i krunom svetosti, vidi se iz drugog odlomka u Izlasku: I metni mi kapu na glavu i svetu ploču (krunu svetosti) na kapu (Izlazak 29:6). Još mu metnu kapu na glavu, i na kapu metnu sprijed ploču zlatnu, krunu svetu (Levitska 8:9).* /3/ Da *kruna* predstavlja Božansko dobro od kojega je Božanska istina, vidi se po carskim krunama. Jer carevi predstavljaju Gospoda kao Božansku istinu (vidi br. 2015,2069,5068,6148); stoga su imali krunu na glavi, i žezlo u ruci; jer se vlast od Božanskog dobra predstavljala krunom, a vlast od Božanske istine žezlom. /4/ Da *kruna (vijenac)* ima ovo značenje, vidi se iz sledećih odlomaka. Kod Davida: *Tu ću učiniti da uzraste rog Davidu, postaviću vidjelo pomazaniku svojemu. Neprijatelje će njegove obući u sramotu; a na njemu će cvjetati vijenac (kruna) njegov (Psalam 132:17-18).* David ovde označava Gospoda (br. 1888), kao i pomazanik (br. 3008-3009); njegov *rog* označava moć (br. 2832,9081); *vidjelo* označava Božansku istinu od koje je inteligencija (br. 9548,9783); *kruna (vijenac)* označava Božansko dobro od kojega je mudrost, a od kojega je i vlast (uprava); *kruna*, koja označava mudrost, .. za koju se kaže da *cvjeta*, jer u pogledu ljudskog on je stekao mudrost u svetu kroz borbe protivu i pobjede nad paklovima (br. 9548,9783), koji su *neprijatelji koji će se obući u sramotu.* /5/ *Ponovo: Gnjevan si na pomazanika svojega, bacio si na zemlju vijenac (krunu) njegov (Psalam 89:38-39)* gde *pomazanik* označava Gospoda; *gnjev* označava stanje iskušenja koje je postojalo kad je bio u borbama paklovima; *tužbalica (lamentacija)* se u to vreme opisuje *gnjevom i odbacivanjem* (ostavljenjem, osudom); kao na primer poslednja tužbalica (lament) Gospodova na krstu (križu), da je *ostavljen* (napušten); jer je krst bioposlednje iskušenje, to

jest, poslednja borba s paklovima, preko koje je sjedinio svoje Božansko ljudsko sa Božanskim samim koje je bilo u njemu. /6/ Kod Isaije: *U ono će vrijeme Jehova nad vojskama (Savaot) biti slavna kruna i dičan vijenac (dijadem) ostatku naroda svojega (Isa. 28:5);* gde *dičan vijenac (dijadem)* označava mudrost koja je od dobra od Božanskog; *dičan vijenac*, inteligenciju od istine od onoga dobra; ovime se opisuju Božanske stvari kod naroda; *narod* ovde označava crkvu, jer je bila tamo. /7/ Kod istoga: *Siona radi ne ću umuknuti, i Jerusalima radi ne ću se umiriti, dokle ne izađe kao svjetlost pravda njegova i spasenje se njegovo razgori kao svijeća. I bićeš krasan vijenac u ruci (kući) Jehovinoj i carska kruna u ruci Boga svojega (Isa. 62:1,3).* *Sionom* i *Jerusalimom* označava se crkva, *Sionom* nebeska crkva, a *Jerusalimom* duhovna crkva koja je odatle; *krasan vijenac* označava mudrost koja je od dobra, a carskom krunom, inteligencija koja je od istine a pošto se krunom označava mudrost koja je od dobra, stoga se kaže da je *u ruci Jehovinoj*, a pošto se kapom označava inteligencija koja je od istine, stoga se kaže *da je u ruci Boga*; jer gde se govori o dobru, koristi se ime *Jehova*, a gde se govori o istini, koristi se ime *Bog* (br. 2586,2769,6905)./8/ Kod Jeremije: *Reci caru i carici: dolje sjedite, jer će se slavni vijenac (kruna) vaš skinuti s vaše glave (Jer. 13:18);* Ovde *slavni vijenac (kruna)* označava mudrost koja je od dobra od Božanske istine, jer *slavan* označava Božansku istinu crkve (br. 9815). Kod istoga: *Nesta radosti u srcu vašem, igra vaša pretvori se u žalost. Pade vijenac (kruna) s glave vaše (Pláč 5:15-16).* *Vijenac (kruna) s glave* označava mudrost koju imaju oni koji pripadaju crkvi, od Božanske istine, kroz koju su oni iznad ostalih naroda, pa stoga imaju neku vrstu vlasti. /9/ Kod jezikilja: *I grivnu oko čela metnuh ti, i oboce u uši, slavan vijenac (krunu) na glavu (Jezekilj 16:12).* predmeto kome se ovde goori je podizanje jedne nove crkve; *grivna oko čela* (na nosu) označava opažanje dobra; *oboci u ušima* označavaju opažanje istine, i poslušnost; *vijenac (kruna) na glavi* označava mudrost koja potiče otuda. Kod Joba (Jova): *Skinuo si s mene slavu moju i skunuo vijenac (krunu) s glave moje (Job 19:9);* gde *slava* označava inteligenciju koja je od Božanske istine (br. 9429); *vijenac s glave* označava mudrost koja potiče odatle. /10/ U Otkrovenju: *I oko prijestola bijahu dvadeset i četiri prijestola i na prijestolima vidjeh dvadeset i četiri starješine, obučene u bijele haljine, i imahu krune zlatne na glavama svojim. Padoše dvadeset i četiri starješine pred onijem što sjedaše na prijestlu, i pokloniše se onome što živi u vijeke vjekova, i skidoše*

*krune (vijence) svoje pred prijestoljem govoreći (Otkr. 4:4,10). Dvadeset i četiri starješine označavaju sve one koji su u dobru od istina, a u apstraktnom smislu sva dobra od istina (br. 6524,9404); da prijestoli označavaju istine od Božanskog (br. 5313,6397,8625,9039); zlatne krune na njihovim glavama predstavljaju mudrost od Božanskog, i pošto je od Božanskog, zbog toga su skinuli (bacili) /svoje krune/ pred onim koji je sjedao na prijestolu. /11/ Pošto se dobro mudrosti stiče preko borbi u iskušenjima, koje se izvode uz pomoć istina vere, stoga su se krune daju onima koji su se borili protivu zala i obmana, i savladali ih; iz ovoga razloga su mučeničke krune bile znakovi zapovedanja (vlasti) od Gospoda nad zlima. Da krune označavaju nagrade za pobjedu nad zlima, i da zbog toga označavaju dobra mudrosti, jer su to bile nagrade, i to se vidi iz Otkrovenja: *I vidjeh, i gle, konj bijel, i onaj što sjedaše na njemu imadijaše (luk) strijelu; i njemu se dade vijenac; i iziđe pobjeđujući, i da pobijedi (Otkr. 6:2). Bijel konj i onaj koji sjedaše na njemu* označavaju Gospoda kao Reč (br. 2760-2762); *strijela (luk)* označava doktrinu istine, uz pomoć koje se vodi borba (br. 2686,2709); iz ovoga se vidi da *kruna*, jer se govori o Gospodu, označava Božansko dobro, koje je nagrada za pobjedu. /12/ I u drugom odlomku: *I vidje, i gle, oblak bijel, i na oblaku sjedaše kao sin čovječiji, i imашe na glavi svojoj krunu zlatnu, i u ruci svojoj srp oštar (Otkr. 14:14). Oblak bijel* označava doslovni smisao Reči (br. 4060,4391,6752,8781); *sin čovječiji* označava Božansku istinu koja je od Gospoda (br. 9807); *zlatna kruna*, Božansko dobro od kojega je Božanska istina; *srp oštar* označava odbacivanje zla i obmane. Ponovo: *Ne boj se smrti, i daću ti vijenac života (Otkr. 2:10). Evo ću doći brzo: drži što imaš, da niko ne uzme vijenca života (Otkr. 3:11).* *Kruna* označava dobro od istina, stoga mudrost, jer ovo pripada dobru ljubavi od istina vere. Iz svega ovoga sada se može videti štaje označeno *krunom*, a šta *krunom svetosti*, koja je pločica od zlata na kojoj je bilo urezano, *Svetinja Jehovi*.*

9931. *I na njoj izreži kao na pečatu.* Da ovo označava ono što je neprekidno i što je urezano u srcima u skladu sa nebeskom sferom, vidi se iz značenja *urezati*, što je utisnuti u memoriju (vidi br. 9841-9842), to jest, što je utisnuto u srce; jer ono što je urezano u unutrašnju memoriju, što pripada životu, za to se kaže, da je *utisnuto u srce*, a pošto ovo ostaje za večnost, za to se kaže da je neprekidno; i iz značenja *izrezati kao na pečatu*, što je nebeska sfera (br. 9846). Razlog zašto se

kaže da je utisnuto u srcu u skladu s nebeskom sferom, je stoga što stvari koje su utisnute u memoriju, a posebno u unutrašnju memoriju, koja je knjiga života (vidi br. 2474), te su utisnute u skladu s nebeskom sferom, jer čovek koji je u dobru ljubavi od istina vere sličan je nebu, i šta više, on je nebo u najmanjoj formi (vidi mesta navedena u br. 9279,9632); na taj način postoji u njemunebeska forma; jer su sva društva u nebu sastavljena u skladu s nebeskom formom, jer sva osećanja dobra i misli koje slede od istine teku u skladu tom formom (br. 9877). (Da kad je čovek u nebeskoj ljubavi, sva su sećanja-znanja sređena po nebeskoj formi, i da ih ljubav postavlja u takav red, vidi br. 6690).

9932. *Svetinja Jehovi.* Da ovo označava Gospodovo Božansko ljudsko, a od ovoga i sve nebesko i duhovno dobro, vidi se iz značenja *svetinje*, što je Božansko koje proističe od Gospoda, to jest, što je sam Gospod u pogledu Božanskog ljudskog, od kojega je sve Božansko u nebima. Zbog ovoga je sveto nebesko dobro, koje je dobro ljubavi ka Gospodu i od Gospoda, kao i duhovno dobro, koje je dobro ljubavi prema bližnjemu. Jer samo je Gospod svet, i ono što je od njega, to je jest, sve u nebima i na zemlji (vidi br. 9229,9680,9820). (Da se svetost, koja proizlazi od Gospoda, naziva *Svetim Duhom*, vidi br. 9818; i da se anđeli, proroci, i apostoli, nazivaju *svetima*, jer primaju Božansku istinu od Gospoda, br. 9820; a isto tako da *svetinja* označava nebo zbog Božanskoga koje je tamo, br. 8330,9479.) Razlog što je *Svetinja Jehovi* bili urezano na zlatnoj pločici, i postavljeno na pročelju kape Aronove, je to što je to narod mogao da vidi, pa je stoga bilo svetosti u njihovim umovima dok su bogoštovali, a ta svetost je korespondirala svetosti koja postoji u sveopštem nebu, koje je Božansko ljudsko Gospodovo; jer kao što je već rečeno, to sačinjava nebo. Da ono što je vidljivo celom narodu, i što stoga vlada u njihovim umovima, ulazi u sve njihove misli i osećanja, pa stoga i u njihovo bogoštovanje, i utiče na njega, vidi br. 6159,6571,8648,8865; pa je stoga, kad je ova velika svetost bila stalno pred njihovim očima, i preko ovoga vladala u njihovim umovima, ona činila svetim sve stvari bogoštovanja.

9933. *I veži je vrvcom od porfire (od plavca).* Da ovo označava influks u istinu nebeske ljubavi, vidi se iz značenja *plavca (porfire)*, što je istina nebeske ljubavi (o kojoj niže). Influks u ovu istinu označen je pločicom na kojoj je bilo urezano *Svetinja Jehovi*, koja je bila privezana vrvcom od plavca, jer je na taj način na njoj

/na vrvci/ visila i bila vezana na nju, a u duhovnom smislu se sa *biti povezan i visiti* označava influks, jer se svako povezivanje vrši preko influksa. Da je influks ulazio u istinu nebeske ljubavi o Gospodovom Božanskom ljudskom, koje je označeno *Svetinjom Jehovi*, je zato što se u toj sferi neba gde je istina nebeske ljubavi, ne opaža nikakvo drugo Božansko osim Gospodovog Božanskog ljudskog. /2/ Jer je ovde ovakav slučaj. Postoje tri neba, koja se među sobom razlikuju po stepenima dobra. U najdubljem je nebo dobro nebeske ljubavi, što je dobro ljubavi prema Gospodu; u drugom ili srednjem nebu je dobro duhovne ljubavi, koje je dobro ljubavi prema bližnjem; u prvo ili poslednjem nebu je dobro prirodne ljubavi, koja je od duhovne ljubavi i odnebeske ljubavi, a što je dobro vere i poslušnosti. U svakom nebu postoji spoljašnje i unutrašnje /nebo/. Kao što je rečeno, unutrašnje u najdubljem nebu je dobro ljubavi prema Gospodu, a spoljašnje je dobro uzajamne ljubavi, koja pripada ljubavi prema dobru radi samoga dobra. To je ono dobro na koje se misli pod pod nebeskom ljubavi, a što je označeno vrvcom od plavca (porfire). U sferi gde je ova istina, Gospodovo se ljudsko opaža kao Božansko samo u nebima, pa stoga čim se neki anđeo podigne u ovu sferu, on ulazi i u ovu svetlost. Ovo se opažanje uliva od Gospoda, jer Gospodovo Božansko ljudsko sačinjava nebo. Ovo je influks koji je ovde označen. (Da *plavac* označava nebesku ljubav od istine, ili što je ista stvar, istinu nebeske ljubavi, vidi br. 9466,9687,9833.)

9934. *Na kapi.* Da ovo označava od beskonačnu mudrosti, vidi se iz značenja *kape (mitre)*, što je inteligencija (vidi br. 9827); a kada se odnosi na Gospoda, koji je pretstavljen Aronom, *mitra (kapa)* označava Božansko ili beskonačnu mudrost.

9935. *Da stoji sprijeda.* Da ovo označava za večnost, vidi se iz značenja sprijeda na kapi. kada se govori o Gospodu, koji je pretstavljen Aronom, što je biti kroz večnost (vidi br. 9888).

9936. *I biće na čelu Aronovu.* Da ovo označava od Gospodove Božanske ljubavi, vidi se iz rprezentacije Arona, što je Gospod kao Božansko dobro, koje je dobro njegove Božanske ljubavi (vidi br. 9806); i iz značenja *čela*, kada se odnosi na Gospoda, što je Božanska ljubav; jer se *licem Gospodovim*, ili što je isto, *licem Jehovinim* označavaju sve stvari Božanske ljubavi; kao što je milost, mir, dobro,

mudrost (br. 222-223,5585,9545-9546). Da *lice Jehovino ili lice Gospodovo* ima ovo značenje je stoga što *lice* u opšte označava čovekove unutrašnje stvari, koje su njegova osećanja i misli koje slede /iz osećanja/, stoga stvari koje pripadaju njegovoj ljubavi i veri (vidi navedena mesta u br. 8546). Razlog da su ove stvari označene *licem* je to što one sijaju iz lica kao neka slika; stoga se lice naziva *slikom* uma. Otuda se *licem*, kada se odnosi na Jehovu ili Gospoda, označavaju stvari koje pripadaju njegovoj Božanskoj ljubavi. Da se *čelom* posebno označava Božanska ljubav sama je zato što je unutrašnjim /stvarima/ dodeljeno mesto u oblasti lica; on stvari koje pripadaju ljubavi, one su u oblasti čela; one koje pripadaju mudrosi i inteligenciji su u oblasti očiju; ne koje pripadaju opažanju te su u nozdrvama, a one koje pripadaju govoru, one su u oblasti usta. Iz ovoga svega se vidi zašto se *čelom*, kada se govori o Gospodu, koji je pretstavljen Aronom, označava Božanska ljubav./2/ Pošto čelo kod čoveka korespondira njegovoj ljubavi, stoga se za one kojisu u nebeskoj ljubavi (to jest, u ljubavi prema Gospodu od Gospoda), kaže da imaju *znak na čelima*, čime se označava da su pod Gospodovm zaštitom, jer su u njegovoj ljubavi, kao u sledećim odlomacima: *I reče mu Jehova: prođiposred grada, posred Jerusalima, i zabilježi biljegom (znakom) čela na onijem ljudima koji uzdišu i koji ridaju radi svijeh gadova što se čine usred njega. A drugima reče i čuh: prođite za njim po gradu, i pobijte, neka ne žali oko vaše, ali na kome bude znak, k njemu ne odlazite (Jezekilj 9:4-6).I vidjeh, i gle, jagnje stajaše ba gori Sionskoj, i s njim sto i četrdeset i četiri hiljade koji imahu ime oca mojega napisano na čelima njihovijem (Otkr. 14:1).I gledaće lice njegovo, i ime njegovo biće na čelima njihovijem (Otkr. 22:4).I reče im se da ne ude travi zemaljskoj, niti i kakvoj zeleni, i kakvom drvetu, nego samo ljudima koji nemaju pečata Božijeg na čelima svojima (Otkr. 9:4). /3/ Imati znak, ili pečat, od Boga, i ime Boga na njihovim čelima, znača biti siguran od napada zlih koji su iz pakla, jer su u Gospodu kroz ljubav: *trava izelenilo zemaljsko*, kojima se ne će uditi (škoditi), označavaju sećanja-istine koje su istina vere (br. 7571,7691); drvo kome se isto tako ne će uditi, označava opažanje istine od dobra (br. 103,2163,4552,7692). /4/ Kod Mojsija: *Za to ljubi Jehovu Boga svoga iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje. I veži ih sebi na ruku za znak i neka ti budu kao počeonik među očima (Zak. Ponov. 6:5,8).Biti kao počeonik* značava biti kao znak ljubavi prema Jehovi Bogu; kaže se, *među očima*, jer oči označavaju inteligenciju i*

mudrost koji su od ljubavi, a mudrost od ove ljubavi je u tome da se Bog ima uvek pred očima. Da je ovo značenje, vidi se, jer se govori o ljubavi prema Jehovi Bogu. Kaže se, da treba da ga ljube (vole) iz svega srca, i iz sve duše, i iz sve snage, čime se označava da /treba da ga vole) svim onim što je u čoveku. *Iz srca* označava od volje u kojoj je dobro ljubavi (br. 7542,9050,9300,9495); *iz duše* označava iz razuma u kojemu je istina vere, stoga iz vere (br. 9050), a i jedno i drugo pripada unutrašnjem čoveku; *iz sve snage* označava od stvari koje pripadaju razumu i volji u spoljašnjem čoveku. Snaga i moć ljubavi kaklo spoljašnjeg tako i unutrašnjeg čoveka označavaju se rukama (4931-4937,7518); pa se stoga kaže da ove reči *treba vezati kao znak na ruku*. /5/ Pošto zbog korespondencije *čelo (počeonik)* označava nebesku ljubav kod dobrih; ali kod zlih on označava paklenu ljubav, koja je suprotna (oprečna) nebeskoj ljubavi. *Čelo* ovoga poslednjeg naziva se *čelom od mjedi* kod Isaije 48:4, a *tvrdim čelom* kod Jezikilja 3:7-8; ; a za one koji su u paklenoj ljubavi, kaže se da *imaju znak zvijeri na čelu* (Otkr. 13:16; 14:9; 20:4); a isto tako i *ime Babilona na njihovim čelima* (Otkr. 17:4).

9937. *Da nosi Aron grijehe svetijeh /stvari/* . Da ovo označava otklanjanje obmana i zala kod onih koji su u dobru od Gospoda, vidi se iz reprezentacije Arona, što je Gospod u pogledu dobra ljubavi (vidi br. 9806); i iz reprezentacije sveštenstva koje je Aron predstavljao, a što je sva služba Gospodova koju on vrši kao spasitelj (br. 9809); i iz značenja *svetih stvari*, koje su darovi koje su oni donosili Jehovi ili Gospodu kako bi se iskupili njihovi grehovi, koji su darovi bili *žrtve paljenice, prinosi, i naljevi*. Da su ove stvari označene *svetim stvarima*, jasno je, jer se kaže, *koje sinovi Izrailjevi prinesu u svijem darovima svojih svetihprinosa*. Da nositi nepravde označava otkloniti obamne i zla, ili grehove, kod onih koji su u dobru je zato što se to kaže o Gospodu, jer je Gospod bio pretstavljen Aronom, a celo delo spasenja bilo je pretstavljeno Aronovom službom, ili sveštenstvom. Da se kaže da o Gospodu da nosi grehove za ljudsku rasu, poznato je u crkvi; ali se ne zna što je označeno sa nositi bezakonja i grehove. Neki veruju da to znači da je on na sebe uzeo grehove ljudske rase, i dopustio da bude osuđen na smrt na krstu; i da zato što je osuda za grehove pala na njega, da su smrtnici zbog toga oslobođeni osude; i tako isto da je Gospod otklonio osudu tako što je ispunio zakon, jer bi zakon osudio svakoga ko ga be bi ispunio (izvršio). /2/ Ali ove stvari nisu označene sa

ponijeti bezakonja, jer dela svakoga čoveka s njim ostaju posle smrti, i prema njima njemu se sudi za život i za smrt. Njegova su dela onakva kakva je njegova ljubav i njegova vera, jer ljubav i vera sačinjavaju život dela; pa se stoga ona (dela) ne mogu preneti na drugoga koji bi ih poneo. Iz ovoga se vidi da se nešto drugo označava sa *poneti bezakonja*; ali može se videti šta je označeno samim nošenjem bezakonja od Gospoda. Jer Gospod ih nosi kad se bori za čoveka protivu svih paklova, jer sam čovek ne može da se protivu njih bori sam od sebe; nego sam Gospod to čini, i doista za svakoga čoveka, ali na razne načine u skladu s njegovim (čovekovim) primanjem Božanskog dobra i Božanske istine./3/ Kad je Gospod bio u svetu, on se borio protivu svih paklova, i potpuno ih potčinio. Zbog ovoga je isto tako postao i pravda. Na taj je način otkupio one koji primaju Božansko dobro i istinu od njega; i on ih /paklove/ otklanja onako kako se čovek njima odupire. Onaj ko pokori paklove jednom, pokorio ih je za uvek; a da bi to Gospod učinio, načinio je svoje ljudsko Božanskim. Dakle, onaj ko se sam bori za čoveka protivu paklova (ili što je zlo, protivu zla i obmana, jer su ove iz pakla), za njega se kaže da *nosi grehove*, jer on sam nosi ovaj teret. Sa *poneti grehove* isto tako označava se i otkloniti zla i obmane od onih koji su u dobru jer je to posledica; jer koliko se paklovi otklone od čoveka, toliko se otklanjaju zla i obmane, jer, kao što je rečeno, ovi su iz pakla. Zla i obmane su grehovi i bezakonja. Kakav je ovo slučaj, može se videti iz onoga što je gore pokazano (br. 9715,9809), gde se govori o Gospodovoj zaslugi i pravdi kao i o tome kako je potčinio paklove. /4/ Razlog da se za Arona kaže da on nosi bezakonja, je to što je on pretstavljao Gospoda, i što je njegovo sveštenstvo pretstavljalo celo delo izbavljenja (br. 9806,9809); a glavno delo izbavljenja je u tome da se čovek otkupi i oslobodi od paklova, i da se tako uklone zla i obmane. Kaže se da se uklone zla i obmane, jer izbavljenje od grehova (to jest, praštanje istih) je ništa drugo nego njihovo uklanjanje; jer ova ostaju kod njega; nego onoliko koliko se usađuju dobra i istine, toliko se zla i obmane uklanjaju. Tu je slučaj kao s nebom i paklom. Nebo ne obara pakao; nego otklanja od sebe one koji su tamo: jer dobro i istina od Gospoda sačinjavaju nebo; a ovi (dobro i istine) uklanjaju /zlo i obmanu/. Slučaj je sličan sa čovekom, koji se sam od sebe pakao; ali kada se preporodi, on postaje nebo, i koliko postane nebo, toliko se pakao od njega uklanja. Opšte je mišljenje da se grehovi ne uklanjaju na ovaj način;nego da se

apsolutno odvajaju. Ali ovakve osobe nisu svesne zbog toga da je tčovek po sebi samo zlo, i da koliko se drži u dobru od Gospoda, toliko izgleda kao da su zla kod njega iskorenjena; jer kad se čovek drži u dobru, od se otstranjuje od zla. Međutim, niko se ne može uzdržavati od zla i držati u dobru ako nije u dobru vere i u ljubavi prema bližnjemu od Gospoda, to jest, ako ne dopušta da ga Gospod preporodi. Jer kao što je rečeno, nebo se usađuje u čoveka kroz preporod, i na taj se način od njega pakao otstranjuje. /5/ Iz ovoga se ponovo može videti da *nositi bezakonja*, kada se govori o Gospodu, označava neprekidnu borbu za čoveka protivu paklova, stoga neprekidno njihovo uklanjanje; jer postoji neprekidno uklanjanje, ne samo dok je čovek u svetu, nego i onda kada je u večnosti. Nijednom čoveku nije moguće da tako ukloni grehove; jer od sebe samoga ne može da odstrani ni najmanji greh, a još manje paklove, a najmanje to može da učini u za uvek. (Ali pogledaj šta je o ovome rečeno pre, naime, da se zla kod čoveka nikad ne odvajaju apsolutno; nego da se otklanjaju onoliko koliko je čovek u dobru od Gospoda, br. 8393,9014,9444-9454.) (Da je Gospod, dok je bio u svetu, pobedio paklove kroz borbe u iskušenjima, i da je preko toga sve stvari doveo u red; tako isto da je to učinio od Božanske ljubavi, da bi spasao ljudsku rasu, i da je na taj način učinio svoje ljudsko Božanskim, može se videti na mestima navedenim u br. 9528 kraj; a tako isto da se u iskušenjima, koja su duhovne borbe protivu zala koja su iz pakla, da se Gospod bori za čoveka, br. 1692,6574,8172,8969). Kako je Gospod, dok je bio u svetu, nosio bezakonja ljudske rase, to jest, kako se borio s paklovima i pokorio ih, i na taj način stekao Božansku moć da ove uklanja kod svih onih koji su u dobru, i kako je na taj način postigao zaslugu i pravdu, opisuje se kod Isaije 59:16-20;63:1-9; kao što je već bilo objašnjeno (br. 9715,9809). /6/ Kad se shvate ove stvari, može se znati šta je označeno onim što je rečeno u pedeset i trećem poglavlju kod istoga proroka o Gospodu, gde se od početka do kraja govori o njegovim iskušenjima; tako /se govori/ o stanju u kojemu je bio dok se borio sa paklovima, jer iskušenja nisu ništa drugo nego borbe s ovima. To se stanje opisuje ovako: *Aon bolesti naše nosi i nemoći naše uze na se, a mi mišljismo da je ranjen, da ga Bog bije i muči. Ali on bi ranjen za naša bezakonja; kar bješe na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se izliječismo. Mi svi kao ovce zađosmo, svaki se okrenu svojijem putem. I Jehova pusti na nj bezakonja svijeh nas (Isa. 53:4-5). On se tamo naziva i rukom Jehovinom, čime se označava moć (br.*

4932,7205). *Da nositi bolesti, nemoći, i bezakonja, i biti proboden i ranjen* označava stanja iskušenja, jasno se vidi; jer u takvim stanjima duša je na mukama, u tuzi, i očajanju, što sve skupa čini unutrašnju teskobu. Ove stvari unose paklovi, jer u iskušenjima oni napadaju samu ljubav onoga protivu koga se bore /napadaju ono što čovek najviše voli/, a ljubav svakoga čoveka je ono što je najdublje u njegovom životu. Gospodova ljubav je bila u tome da spasi ce ljudsko rod, koja je ljubav bila *esse /being/* njegovog života, jer ova je ljubav u njemu bila Božanska. I kod Isaije, gde se govori o Gospodovim borbama, ovo se opisuje ovim rečima: *Jer reče: doista su moj narod, sinovi, koji ne će iznevjeriti. I bi im spasitelj. U svakoj tuzi njihovoj on bješe tužan, i anđeo, koji je pred njim, spase ih. Ljubavi svoje radi, i milosti svoje radi on ih izbavi, i podiže ih i nosi ih svo vrijeme (Isa. 63:8-9).* /7/ Da je dok je bio u svetu Gospod podneo takva iskušenja, samo se u kratko opisuje u Jevanđeljima, a mnogo više kod proroka, a posebno u Davidovim Psalmima. U Jevanđeljima se samo kaže daje bio odveden u pustinju, i da ga je posle toga đavo iskušavao, i da je tamo bio četrdeset dana, i da je bio sa divljim zverima (Marko 1;12-13; Mateja 4:1). Ali da je od najranijeg detinjstva sve do samoga kraja života u svetu bio iskušavan, to jest, u borbama s paklovima, to on nije otkrio, u skladu s ovim rečima kod Isaije: *Mučen bi i zlostavljen, ali ne otvori usta svojih; kao jagneje na zaklanje vođen bi i kao ovca nijema pred ognjem koji je striže ne otvori usta svojih (Isa. 53:7).* Njegovo je poslednje iskušenje bilo u Getsemaniji (Mateja 26; Marko 14), i to je bila muka na krstu; da je time potpuno potčinio paklove, on sam uči kod Jovana: *Oče, sačuvaj me od ovoga časa; ali za to dođoh na čas ovaj. Oče, proslavi ime svoje! Tada dođe glas s neba: i proslavio sam, i proslaviću opet. Akad ću narod koji stajaše, govorahu: grm zagrm; a drugi govorahu: anđeo mu govori. Tada reče Isus: sad će biti istjeran knez ovoga svijeta na polje (Jovan 12:27-28,31).* Knez ovoga svijeta je đavo, to jest, pakao; *proslaviti* označava učiniti ljudsko Božanskim. Razlog da se pominje samo iskušenja od četrdeset dana u pustinji je to što *četrdeset dana* označavaju i obuhvataju iskušenja u punini, a to znači iskušenja od mnogo godina (br.8098,9437); *pustinja* označava pakao, a divlje zveri s kojima se tamo borio označavaju đavolsku četv. /8/ Uklanjanje grehova kod onih koji su u dobru, to jest, onih koji se kaju, bilo je pretstavljeno u Jevrejskoj crkvi jarcem, nazvanim Azazijel, na čiju bi glavu Aron polagao svoje ruke, i priznavao grehove sinova Izrailjevih, i sve njihove prestupe

povezane s njihovim gresima, a kojega tada isterivali u pustinju, da bi na taj način jarac poneo na sebi sva njihova bezakonja u pustinju (odvojenu zemlju), to jest, u pakao (Levitska 16:21-22). Ovde je Aronom opretstavljen Gospod; *jarcem* vera, putinjom, i odvojenom zemljom, pakao; odnošenjem bezakonja sinova Izrailjevih označavalo se njihovo uklanjanje (uklanjanje grehova), i njihovo bacanje u pakao. Niko ne zna da su ove stari bile pretstavljene, osim iz unutrašnjeg smisla; jer svako vidi da se bezakonja celoga zbora nisu mogla odneti preko jednoga jarca; jer šta ima jarac zajedničko sa bezakonjima? Ali pošto su u to vreme svi reprezentativi označavali stvari koje pripadaju Gospodu, nebu, i crkvi, tako su i ove. Stoga unutrašnji smisao uči šta je označeno ovim stvarima, a to je da čoveka Gospod preporuča istinom vere, čime se kao posledica uklanjaju grehovi; apošto vera od istine pripada Gospodu, to je Gospod taj koji ovo čini (preporuča), a u skladu s onim što je rečeno i pokazano u predgovoru Postanju 2, a isto tako i u br. 3332,3976,3877,4738. (Da Aron pretstavlja Gospoda, vidi br. 9806,9810); isto tako da *jarac* označava istinu vere, br. 4169,47689.) Stoga se pustinja naziva *zemlja odvojena*, ili *otsečena*. Da se odnošenjem bezakonja u tu zemlju, to jest, u pustinju, označava bacanje zala i obmana u pakao, iz kojega su; a tamo se bacaju onda kada se više ne pojavljuju, a to se dešava onda kada se čovek od njih uklanja tako što ga Gospod drži u dobru, u skladu s onim što je gore rečeno. /9/ Nešto slično bacanju grehova u pustinju bilo je označeno *bacanjem grehovau dubine morske*, kao kod Miheja: *Opet će se smilovati na nas; pogaziće bezakonja naša; baciće u dubine morske sve grijehove njihove (Miheja 7:19)*. I *dubine morske* označavaju pakao. /10/ Iz svega ovoga sada se vidi da se Aronovim nošenjem bezakonja/protivu/ svetih stvari označava da Gospod uklanja grehove kod onih koji su u dobru i da to Gospod uklanjanja neprekidno; i da je to označeno sa *nositi bezakonja*. Tako i u drugim odlomcima kod Mojsija: *Jehova reče Aronu, ti i sinovi tvoji s tobom nosiće (slušaće) grijehove o svetinju; ti i sinovi tvoji s tobom nosiće grijehove sveštenstva tvojega. A sinovi Izrailjevi neka više ne pristupaju k šatoru od sastanka, da se ne ogriješe i ne izginu. Nego sami Leviti neka služe službu u šatoru od sastanka, i oni neka nose bezakonja (Brojevi 18:1,22-23)*. Slično je označeno nošenjem kod Isaije: *Slušajte me, dome Jakovljevi, i svi koji ste ostali od doma Izrailjeva, koje ja nosim od utrobe, koje držim od rođenja. I do starosti vaše ja ću biti isti, i ja ću vas nositi do sijeda vijeka; ja sam stvorio i ja ću*

nositi, ja ću vas nositi i izbaviću (Isa. 46:3-4). /11/ Da nositi bezakonja označava ispaštati (iskupiti), tako ukloniti grehove, vidi se kod Mojasija: I Mojsije potraži jare za grijeh; ali, gle! bješe izgorjelo; za to se razgnjevi na Eleazara i na Itamara sinove Aronove koji ostaše, i reče: Za što ne jedoste žrtve na svetome mjestu? svetinja je nad svetinjama, i dade vam je Jehova da nosite grijehove svega zbora, da bi se ispaštali (iskupljivali, očistili) od grijeha pred Jehovom (Levitska 10:16-17). (Da ispaštanje /iskupljivanje/ označava očišćenja od zala, stoga uklanjanje grehova, vidi br. 9506; i da je Aronu naloženo da iskupljuje (čisti) za narod i da oprašta njihove grehove, Levitska 4:26,31,35; 5:6,10,13,16,18; 9:7; 15:15,30.) Da nositi grehove, kada se ne govori o sveštenstvu, označava biti osuđen (proklet), to jest, umreti, vidi Levitska 5:1,17; 7:18;19:8; 20:17; 22:9; 24:15; Brojevi 9:13;18:22; jezikilj 18:19-20;23:49.

9938. *Koje prinesu sinovi Izrailjevi u svijem darovima svojijeh svetih prinosa. Da ovo označava činove bogoštovanja koji predstavljaju uklanjanje grehova, vidi se iz značenja darova ili prinosa, što su kod Izrailjske i Jevrejske nacije bili ugklavniom žrtve paljenice, žrtve i prinosi, što su unutrašnje stvari bogoštovanja, jer njima su ove predstavljene. Unutrašnje stvari bogoštovanja su one koje pripadaju ljubavi i veri, a od ovih dolazi opraštanje grehova, to jest, njihovo uklanjanje, jer se gresi uklanjaju preko vere i ljubavi od Gospoda. Jer koliko dobro ljubavi i vere ulaze, ili što je ista stvar, toliko se pakao uklanja, kako onaj koji je unutar čoveka i onaj koji je izvan njega. Iz ovoga se vidi šta je označeno darovimakoje su oniposvećivali, to jest, prinosili. Darovi su nazivani svetim, a njihovo predstavljanje ili prinošenje nazivalo se njihovim posvećivanjem, jer su predstavljali svete stvari; jer su bili prinošeni radi otkupljivanja (ispaštanja), stoga radi uklanjanja grehova, što se izvodi preko vere i ljubavi ka Gospodu od Gospoda. /2/ Nazivani su darovima i ponudama Jehovi, iako Jehova, to jest, Gospod ne prima nikakve darove ili prinose, nego sve daje slobodno. Pa ipak, on hoće da ove stvari dolaze od čoveka kao od samog njega, pod uslovom da priznaje da one nisu od njega, nego od Gospoda. Jer Gospod daje osećanja da se čini dobro iz ljubavi, i osećanje da se govori istine iz vere; ali osećanje samo uliva se od Gospoda, ali izgleda kao da je u čoveku, to jest, od čoveka; i što god da čovek čini od osećanja koje je iz ljubavi, on to čini od svog života, jer ljubav je svačiji život. Iz ovoga se vidi da ono što se*

naziva *darovima i prinosima Gospodu*, da su to u suštini darovi i prinosi koje Gospod čini čoveku; a to što se nazivaju darovima i prinosima samo je zbog izgleda. Svi oni koji su u srcu mudri, vide da je ovo izgled; ali to ne vide oni koji su nišči (prosti); ali i pored toga darovi i prinosi ovih se primaju sa zahvalnošću, kad se daju iz neznanja i kome je nevinsot. (prim. prev. Naime, neukim ljudima se ne zamera što veruju da sam Gospod prima te darove preko sveštenika). Nevinost je dobro ljubavi ka Bogu, i ono je u neznanju, posebno kod onih koji su mudri u srcu; jer oni koji su mudri u srcu, ti znaju i opažaju da nimalo mudrosti u njima nije od njih samih; nego da sve što je u mudrosti, da to potiče od Gospoda, to jest, od dobra ljubavi, a sve što je u istini, da potiče od vere; tako da i kod mudrih nevinost počiva u neznanju. Iz ovoga se vidi je priznavanje ove činjenice, a posebno njeno opažanje, da je to nevinost mudrosti. /3/ Darovi koji su prinošeni u Jevrejskoj crkvi, koji su bili u glavnom žrtve paljenice, žrtve, i prinosi, nazivali su se *iskupljenjem/praštanjem/ od grehova*, jer su bili prinošeni radi praštanja istih, to jest, radi njihovog uklanjanja. Oni koji su pripadali toj crkvi, verovali su da su grehovi bili i oprosteni u skladu s tim; da su, naime, bili sasvim odstranjeni; jer se reklo, da ako prinesu ovedarove, da će im biti *oprosteno* (vidi Levitska 4:26,31,35; 5:6,10,13,16,18; 9:7,15,30). Ali nisu znali da ovi prinosi predstavljaju unutrašnje stvari, to jest, stvari koje čovek čini iz ljubavi i vere koji su od Gospoda; i da ove /ljubav i vera/ čiste (iskupljuju), to jest, uklanjaju grehove, i da kada se uklone, da izgleda kao da su sasvim uklonjeni ili oduzeti, kao što je bilo pokazano gore u ovome i u prethodnim brojevima. Jer je ta nacija bila u reprezentativnom bogoštovanju, stoga u spoljašnjem bogoštovanju bez unutrašnjeg, kroz koje je tada postojala povezanost neba sa čovekom. (Vidi mesta navedena u br. 9320kraj,9380).

9939. *I biće na čelu Aronovom vazda /neprekidno/.* Da ovo predstavlja reprezentativ Gospodove ljubavi za uvek, vidi se iz značenja *čela*, što je ljubav (vidi br. 9936); iz reprezentacije *Arona*, što je Gospod (br. 9806); i iz značenja *vazda /neprekidno/*, što je večnost. Da *vazda /neprekidno/* označava večnost je stoga što sve stvari koje pripadaju vremenu, kad se kažu za Gospoda, označavaju večne stvari; stoga i *vazda /neprekidno/*. *Jervazda, ili svakoga dana, ili uvek* odnose se

na vreme. Stoga i *jučer i danas*, kada se kažu za Gospoda, isto tako označavaju ono što je večno (br. 2838).

9940. *Da bi bili mili Jehovi (Gospodu)*. Da ovo označava ono što je u njima Božansko Gospodovo, vidi se iz značenja *biti mio*, kadase kaže za Jehovu, to jest, za Gospoda, što znači od njegovog Božanskog, jer ono što je milo Gospodu, je ono što je od njega kod čoveka, duha, ili anđela; jer je tada u drugome, u kome se gleda, i koje je milo (drago). Stvari koje su od Gospoda, bliže su ili dalje od njega; jer se za njih kaže, od njegove volje, od blagovolje, iz dopuštenja, i po dozvoli. One stvari koje su od volje /koje on hoće, koje su od njegove volje/, najbliže su njemu; one koje su iz blagovolje, te su malo udaljenije od njega; one koje su po dopuštenju, te su još više udaljene od njega; a one koje su po dozvoli, te su najudaljenije od njega. Ovo su srepeni influksa i primanja Božanskog. Ali svaki stepen sadrži bezbroj stvari koje se razlikuju od onih koje su u nekom drugom stepenu; a ove bezbrojne stvari su tajne neba, od kojih samo mali broj mogu da se shvate ljudskim razumom. Na primer, uzmimo samo one stvari koje su po dozvoli, koje su najudaljenije, iako su na poslednjem mestu, ipak čine da zbunjuju čoveka kada na njih gleda iz onoga što se dešava u prirodi, i po izgledu, a još više iz čulnih obmana. Međutim, tajne onoga što je po dozvoli, samo su male po broju u upoređenju s onima iz viših stepena, a koje su stvari po dopuštenju, ili od volje.

9941. Stihovi 39,40. *39. I načini košulju od tankoga platna izmetanoga, i načini kapu od tankoga platna, a pojas načini vezen. 40. I sinovima Aronovijem načini košulje, i načini im pojase, i kapice im načini za čast i diku. 39. I načini košulju od tankoga platna izmetanoga, označava najdublje stvariduhovnog carstva koje proističu od istine nebeske ljubavi; i načini kapu od tankoga platna, označava mudrost tamo; a pojas, označava sponu i odvojenost od spoljašnjih stvari ovoga carstva; načini vezen, označava uz pomoć poznavanja dobra i istine; 40. I sinovima Aronovijem, označava Božanske istine koje proističu od Gospodovog Božanskog dobra u nebima; načini košulje, označava stvari koje pripadaju veri tamo; i načini im pojase, označava ono što održava zajednopolovezane stvari tamo; i kapice im načini, označava inteligenciju tamo; za čast i diku, označava istinu duhovne crkve.*

9942. *I načini košulju (tuniku) od tankoga platna uzvedenoga.* Da ovo označava najdublje stvari duhovnoga carstva koje proističu od istina nebeske ljubavi, vidi se iz značenja Aronovih haljina u opšte, što označava duhovno carstvo pripojeno nebeskome carstvu (vidi br. 9814), a pošto je košulja bila ono što je najdublje među ovim haljinama, stoga ona označava najdublje stvari ovoga carstva (da *Aronova haljina* označava Božansku istinu u duhovnome carstvu, koja proističe neposredno od Božanskog nebeskog, vidi br. 9826); i iz značenja *tankoga platna*, što je istina nebeskoga porekla (vidi br. 9469). Za ovu se košulju kaže da je bila *uzvedena (izvezena)*, a time se misli na to da je bila delo tkača, a pod *delom tkača* misli se na ono što je od nebeskog /porekla/, br. 9915); reč kojom se izražava ono što je uzvedeno, je označena rečju u izvornom jeziku koja isto tako znači *tkati*. /2/ Da je ova košulja bila izatkana, ili delo tkača, vidi se iz onoga što sledi u knjizi Izlaska: *I načiniše košulje od tankoga platna izmetanoga Aronu i sinovima njegovijem (Izalzak 39:27)*. Da je bila načinjena, to jest, izatkana, od tankoga platna, bilo je stoga kako bi pretstavljala ono što neposredno proističe od nebeskog, što je relativno neprekidno; jer stvari koje proističu od nebeskog, su kao one kod čoveka koje proizlaze iz njegove volje; jer sve stvari kod čoveka koje pripadaju razumu proističu iz njegove volje. One stvari koje proističu iznutra iz volje, su relativno neprekidne u odnosu na one koje proizilaze izvana; a među onima koje proističu iznutra iz volje posebno su osećanje istine; jer svo osećanje ljubavi u razumu uliva se od čovekove volje. Sličan je slučaj u nebima, gde nebesko carstvo korespondira čovekovojoj volji, a duhovno carstvo njegovom razumu (vidi br. 9835); a pošto su haljine Aronove pretstavljale Gospodovo duhovno carstvo pripojeno njegovom nebeskom carstvu (br. 9814); stoga *košulja* pretstavlja ono što je tu najdublje (najdonje), stoga ono što proističe najuže od nebeskoga carstva, jer je košulja bila najdonja odeća. Iz ovoga se vidi zašto je košulja bila izatkana ili načinjena, i zašto je bila od tankoga platna; jer se *onim što je izatkano* pretstavlja ono što iz volje, ili ono što je iz nebeskog (br. 9915), a *tankim platnom* se označava istina koja potiče od nebeske ljubavi (br. 9469). /3/ Duhovno koje je od nebeskog isto tako označeno je u drugim delovima Reči *košuljama*, kao haljinama (košuljama) od kože, za koje se kaže da ih je Jehova Bog načinio za čoveka i njegovu ženu onda kada su jeli od drveta poznanja (Postanje 3:20-21). Da se ovim košuljama označava istina nebeskoga porekla, ne može se

znati ako seneoktriju stvari koje su u unutrašnjem smislu; stoga će ove i biti otkrivene. Čovekom i njegovom ženom se tamo označava nebeska crkva, samim čovekom kao mužem označava se crkva u pogledu dobra, a njegovom ženom crkva u pogledu istine. Ova istina i ono dobro bili su istina i dobro nebeske crkve. Ali kad je ova crkva pala, a što se desilo zbog umovanja od sećanja-znanja o istinama Božanskim, a što je označeno u unutrašnjem smislu ubeđivanjem od strane zmije, ovo prvo stanje posle pada te nebeske crkve je ono što se tu opisuje, kao i njena istina koja se opisuje kao *haljina (košulja) od kože*. /4/ Neka se zna da se stvaranjem neba i zemlje u prvom poglavlju Postanja, u unutrašnjem smislu, označava i opisuje novo stvaranje, ili preporod (regeneracija), čoveka crkve u to vreme, stoga ustanovljenje nebeske crkve; i da se rajem označava i opisuje mudrost i inteligencija te crkve, a jedenjem od drveta saznanja njen pad kao posledica mudrovanja od sećanja-znanja o Božanskim stvarima. Da je takvo značenje, može se videti iz onoga što je bilo pokazano o tome predmetu u objašnjenjima u onim poglavljima. Jer sve stvari sadržane u prvim poglavljima Postanja su izmišljene istorijske stvari, u čijem unutrašnjem smislu, kao što je rečeno, nalaze se Božanske stvari o novom stvaranju ili preporodu čoveka nebeske crkve. Ovaj je način pisanja bio uobičajen u pradrevna vremena, ne samo kod onih koji su pripadali crkvi, nego i kod onih koji su bili izvan crkve, kao što su Arapi, Sirijci, i Grci, što se vidi iz knjiga iz toga vremena, kako svetih tako i profanih (svetovnih). /5/ Podražavajući te knjige, jer su poticale od njih, Solomon je napisao Pemu nad Pesmama; jer ova knjiga nije sveta knjiga, jer ne sadrži nebeske i Božanske stvari u nizu, kao što je to slučaj sa svetim knjigama. Knjiga o Jobu je isto tako knjiga drevne crkve. Isto tako se pominju svete knjige koje su sada izgubljene, kao kod Mojsija (Brojevi 21;14,15,27, i sledeći stihovi). Istorijski delovi ovih knjiga nazivali su se *Ratovi Jehovini*, a njihovi proročki delovi nazivali su se *Izrekama* (vidi br. 2686,2897). Da je u istorijskim delovima knjiga nazvanih *Ratovi Jehovini*, stil je bio po prirodi jasan sudeći po onome što je iz njih preuzeto i navedeno kod Mojsija. Na ovaj način su njihove istorijske knjige bile stilom slične proročkim knjigama, to jest, bile su takve prirode da ih mogu zapamtiti i mala deca i neuki. Da su knjige gore navedene bile svete, vidi se iz njihovih navoda u stihovima 28,29, i 30 istoga poglavlja, kada se uporede s onim što se nalazi kod Jeremije 48:45-46, gde se nazale slični izrazi. Da se kod naroda izvan crkve takav

stil koristio u to vreme i da je to bio skoro jedini jasan stil, vidi se po bajkama / pričama, fabulama/ onih pisaca koji su bili izvan crkve, u kojima su oni pohranjivali moralne pouke (moralne stvari), ili stvari koje pripadaju osećanjima i životu. /6/ U istorijskim knjigama čija sadržina nije bila izmišljena, nego je bila istinita, kao što su Mojsijeve knjige posle prvih poglavlja Postanja, kao i knjige o Jošui, Sudijama, Samuilu, i Carevima, *košulja* isto tako označava duhovnu istinu, i dobro od istine, koje proističe od nebeske istine i dobra. (Neka se zna da je duhovna istina i dobro onakvi kakva je istina i dobro anđela u srednjem ili drugom nebu; dok je nebeska istina i dobro onakva kakva je istina i dobro anđela u trećem ili najdubljem nebu, vidi mesta navedena u br. 9277). Zabeleženo je u Mojsijevim knjigama da je Izrailj otac dao svome sinu Josipu haljinu /tuniku/ raznih boja, i da su zbog toga braća bila ljuta, i da su mu skinuli tu haljinu i onda je umočili u krv i poslali svome ocu (Postanje 37:3,23,31-33). Ovo su bile istinite istorijske stvari; i pošto su ove na sličan način sadržavale u sebi, ili u unutrašnjem smislu, svete nebeske i crkvene stvari, to jest, Božanske stvari, stoga se haljinom /košuljom/ od raznih boja označavalo stanje dobra i istine koje je Josip predstavljao, a što je bilo stanje duhovne istine i dobra koje proističe od nebeskoga /stanja/ (vidi br. 3971,4286, 6526,9671). Jer su svi sinovi Jakovljevi predstavljali svojim redom stvari koje pripadaju nebu i crkvi (br. 3858,3926,4060,4603,6335,7891,7996); ali u ovome slučaju oni su predstavljali suprotne stvari. /7/ Pošto su sve stvari sadržane u knjigama Reči, kako istorijskim tako i proročkim, pretstave i značenja Božanskih nebeskih i duhovnih stvari, stoga se osećanje ove istine opisuje kao *kći careva*, a sama istina *njenim haljinama*, kod Davida: *Carske kćeri dvore te; s desne ti strane stoji carica u Ofirskom zlatu. ...Kći Tirova doći će s darovima, najbogatiji u narodu moliće tebe.... Sva je ukrašena kći careva iznutra, haljina joj je zlatom iskićena. U vezenoj haljini vode je k caru; za njom idu k tebi djevojke, druge njezine (Psalam 45: 9,12-14).* (Da *kći* uopšte označava osećanje duhovne istine i dobra, tako i crkve, vidi br. 2362,3024,3963,9055kraj; i dacar, kad se govori o Gospodu, označava Božansku istinu, br. 2015,2069,3009,4581,4966,6148). Iz ovoga se vidi da sve stvari koje se navode u ovome psalmu o carevoj kćeri označavaju stvari koje pripadaju osećanju istine i dobra od Gospoda u crkvi. Kad se kaže da će *kći Tirova doći s darovima*, to označava poznavanja dobra i istine (da *Tir* označava ova poznavanja, vidi br. 1201); na sličan način najbogatiji u narodu, jer se bogatstvom

u duhovnom smislu ne označava ništa drugo nego poznavanja dobra i istine (br.1694,4508) . Iz ovoga se vidi šta je označeno *carevom kćeri ukrašenom iznutra, i njenim haljinama iskićenim zlatom*; jer se *njenom haljinom* označava košulja, kao što se vidi iz značenja ove reči u izvornom jeziku, gde ona označava haljinu najbližu telu. Da to označava košulju, vidi se kod Jovana 19:23,24, gde se opisuje Gospodova tunika, koja se kod Davida (Ps. 22:18) naziva, istom rečju, *haljina*. Tako i u drugoj knjizi Samuilovoj (13:18), kaže se da su *careve kćeri u košuljama raznih boja* (o kojima niže). Vezivom od zlata kod Davida označava se slično onome što je označeno i *izatkanom haljinom Aronovom*, gde se ista reč koristi u izvornom jeziku. (Šta je označeno *izvezenim radom /vezivom/* u kome je dovedena caru, vidi br. 9688). /8/ Pošto su ovakve stvari bile predstavljene carevom kćeri i njenom haljinom, ili košuljom, stoga su carske kćeri u to vreme bile odevene na ovaj način, što se vidi iz druge knjige Samuilove: *A ona imaše na sebi šarenu haljinu, jer take haljine nošahu carske kćeri dok su djevojke* (2 Samuilova 13:18). /9/ Pošto su duhovna dobra i istine bile predstavljene košuljama /tunikama/, može se videti šta je označano *Aronovom košuljom*, kao i košuljama njegovih sinova, o kojima se govori u sledećem stihu ovoga poglavlja, gde se kaže, *I sinovima Aronovim načini košulje, i načini im pojase, i kapice (tijare) im načini, za čast i diku*. I pošto su njihove košulje predstavljale ove svete stvari, to se reklo da Nadaba i za Abiju sinove Aronove, koje je ubila vatra iz neba, jer su prineli kad od tuđe vatre, da su bili izneseni van okola u svojim košuljama (Levitska 10:1-5); jer se *tuđom vatrom (ognjem)*, označava ljubav iz tuđeg izvora a ne iz nebeskog, jer u Reči *sveta vatra* označava nebesku ili Božansku ljubav (br. 6852,6834,6849,9434). Stoga su duhovna dobra i istine predstavljene njihovim košuljama bile opoganjene (ukaljane), pa su stoga oni bili izneseni van okola u svojim košuljama. /10/ Nešto slično označeno je *košuljom* kod Miheja: *A narod se moj prije podiže kao neprijatelj (ponaša kao neprijatelj): preko haljine (košulje) skidate plašt s onijeh koji prolaze ne bojeći se, koji se vraćaju iz boja* (Miheja 2:8); u ovom odlomku plašt (košulja) se u izvornom jeziku izražava istom rečju, koja, međutim, označava duhovno dobro i istinu; a *skidati košulju (plašt) s onijeh nebojeći se, koji se vraćaju iz boja*, označava lišiti njihovih istina one koji žive u prostom (niščem) dobru; smatrati kao neprijatelja svakoga zbog njegove haljine označava činiti zlo onima zbog onoga što što oni misle, jer se ne sme nauditi

nikome zbog toga što veruje u ono što on smatra istinom, pod uslovom da je u dobru (br. 1798-1799,1834,1844). /11/ Iz ovovga se sada može videti šta je označeno *košuljom* kod Mateje: *Isus reče: ne kunite se nikako; ni nebom, jer je prijestol Božiji; ni zemljom, jer je podnožje nogama njegovim; ni Jerusolimom, jer je grad velikoga cara; ni glavom svojom ne kuni se, jer ne možeš ni dlake jedne sijede i crne učiniti. Dakle, neka bude riječ vaša; da, da; ne, ne; a što je više od ovoga, oda zla je. ...I koji hoće da se sudi s tobom, i košulju da ti uzme, podaj mu i haljinu (Mateja 5: 34-37,40)*. Onaj ko ne zna kakvo je stanje anđela u Gospodovom nebeskom carstvu, taj nikako ne može da zna šta ove Gospodove reči označavaju; jer ovde se govori o stanju dobra i istine kod onih koji su u Gospodovom nebeskom carstvu, kod kojih je sva istina utisnuta u srce. Jer zbog dobra ljubavi ka Gospodu oni znaju svu istinu, tako da oni nikad ne razmišljaju o njoj, kao što se to čini u duhovnome carstvu; pa stoga kada se govori o istinama, oni samo kažu, Da, da, ili Ne,ne. Oni tamo čak ni ne pominju veru. (O njihovom stanju vidi mesta navedena u br. 9277). Iz ovoga se vidi šta je označeno sa *nikako se ne kunite*; jer se sa *kuneti se* označava potvrđivanje istina (br. 3375,9166), a što se čini u duhovnome carstvu preko razuma, i sećanja-znanja iz Reči. *Voditi na sud, i hteti uzeti košulju*, označava istinu iz onoga što je nebesko; jer nebeski /anđeli/ ostavljaju svakome njegovu istinu, bez umovanja (rezonovanja). /12/ *Košuljom* se označava istina od onoga što je nebesko i u još jednom odlomku kod Mateje: *Isus posla dvanaest propovjedaju carstvo nebesko, rekavši: da ne nose zlata, ili srebra, ili mjedi u pojasevima svojim, ni torbe za put, ni dvije košulje, ni obuće ni štapa (Mateja 10:5,7,9-10)*. Ovim se rečima pretstavljaju oni koji su u dobrima i istinama od Gospoda, a koji nemaju ništa od dobra ili od istine od sebe samih, nego da im je svo dobro i sva istina od Gospoda. Jer su sa *dvanaest apostola* bila pretstavljena sva dobra i istine od Gospoda, a u apstraktnom smislu sva dobra ljubavi i sve istine vere od Gospoda (br. 3488,3858,6397). Dobra i istine od sebe, a ne od Gospoda, ozančene su sa nositi zlato, srebro, mjed u pojasevima, ili pismo ; dok su istine i dobra od Gospoda označeni košuljom, obućom, i štapom; *košuljom*, unutrašnja istina, ili istina od nebeskog; *obućom*, spoljašnja istina, ili istina u prirodnom (br. 1748,6844); a *štapom*, moć istine (br. 4876,4936,7011,7026). Ali *dvema košuljama* i parom obuće označavaju se istine i njihove moći kako od Gospoda tako i od sebe. Da im je bilo dopušteno da imaju jednu košulju i jedan

par obuće, i jedan štap, vidi se kod Marka 6:8-9, i kod Luke 9:2-3. /13/ Kada se zna iz ovih primera šta je označeno *košuljom*, tada je jasno šta je označeno *Gospodovom košuljom*, o kojoj čitamo kod Jovana: *Oni (vojnici) uzeše njegove haljine i načiniše četiri dijela, svakome vojniku po dijel, i dolamu; a dolama ne bješe šivena nego izatkana sva od vrha do dna. Onda rekoše među sobom: da je ne deremo, nego da bacimo kocke za nju kome će dopasti. Da se zbude pismo koje govori: razdijeliše haljine moje među sobom, a za dolamu moju baciše kocke. Vojnici dakle tako učiniše (Jovan 19:23-24; i Psalam 22:18).* Ko ne može da vidi, ako je i malo prosvetljen, da ovi postupci označavaju Božanske stvari, i da ih inače David ne bi bio pretkazao? Ali šta oni označavaju ne može se znati bez unutrašnjeg smisla, to jest, ako se ne zna šta je označeno *haljinama*, šta *bacanjem kocki*, *šadelenjem*; šta *dolamom (košuljom, tunikom)*, a šta *ne šivenom (bez rubova)* nego *izatkanom od vrha do dna*; a šta *vojnima*. Iz unutrašnjeg smisla se vidi da se *haljinama* označavaju istine, a *Gospodovim haljinama*, Božanske istine, *bacanjem kocki i delenjem njihovim* označava se razbiti ove istine i razagnati ih (br.9093); *dolamom (košuljom)* označava se Božanska duhovna istina od Božanskog nebeskog, slično onome što je označeno *Aronovom košuljom*, jer je *Aron* predstavljao Gospoda; tako ist i sa *bez šavova* i *izatkanom od vrha do dna*, slično onome što je označeno *izatkanim ili ispletenim delom* Aronove košulje. Da košulja (*dolama*) nije bila razdeljena, označava da se Božanska duhovna istina, koja proističe tako usko od Božanskog nebeske istine, nije mogla razasuti, jer ova je istina unutrašnja istina Reči, kao što je ona kod nebeskih anđela. /14/ Kad se kaže, *i vojnici tako učiniše*, to označava da su to učinili oni koji treba da se bore za istine, stoga Jevreji sami, kod kojih ne bila Reč, a koji su bili takve prirode da su je rasuli /rasuli Reč/. Jer oni su imali Reč, ali nisu hteli da znaju iz nje da je Gospod bio Mesija /Pomazanik, Poslanik/ i sin Božiji koje je treba da dođe, niti bilo šta unutrašnje iz Reči, nego samo spoljašnje; a što su oni prilagodili svojim ljubavima, a to su bile ljubav prema sebi i svetu, pasu tako pogodivali požudama koje izviru iz ovih ljubavi. Ove su stvari bile označene delenjem Gospodovih haljina; jer što god su činili Gospodu, predstavljalo je stanje Božanske istine i Božanskog dobra među njima u to vreme, to jest, oni su postupali sa Božanskim istinama onako kako su postupali s njim. (Da je Gospod, dok ne bio u svetu, bio sama Božanska istina, vidi mesta navedena u br. 9199,9315.)

9943. *I načini kapu (mitru) od tankoga platna.* Da ovo označava mudrost tamo, vidi se iz značenja *kape (mitre)*, što je inteligencija, kada se kaže o Gospodu, koji je ovde pretstavljen Aronom, što je mudrost (vidi br.9827); i iz značenja *tankogaplatna*, što je istina nebeskoga porekla (br.9469); jer mudrost koja je ovde označena *kapom*, potiče od ove istine. Je je sva mudrost i inteligencija od Božanske istine koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra. Nema druge mudrosti i inteligencije koje bi bile ovakve, jer nema takvog izvora nigde drugo. Inteligencija ja poznavati i razumeti istine Božanske, a onda verovati u njih; a mudrost je hteti i voleti ove istine, a iz ove živeti u skladu s njima.

9944. *I pojas.* Da ovo označava sponu i odvojenost od spoljašnjih stvari ovoga carstva, vidi se iz značenja *pojasa*, što je spoljašnja spona koja drži zajedno sve stvari ljubavi i vere u njihovoj povezanosti i formi, tako da su usmerene prema jednom cilju (vidi br. 9341,9828,9837). Da isto tako označava odvojenost od spoljašnjih stvari, je stoga što je (pojas) na taj način skupljao i držao skupa unutrašnje stvari i da ono što skuplja i drži zajedno unutrašnje stvari, tako isto ih odvaja od spoljašnjih stvari. Unutrašnje stvari duhovnoga carstva označene su *košuljom*, jer je to bio najdublji deo odeće. Njihovo spoljašnje je označeno *plaštem, i oplećkom*, jer su ovo bili delovi spoljašnje odeće. (Da je Aronovom odećom bilo pretstavljeno duhovno carstvo, vidi br. 9814; oplećkom njegovo spoljašnje, br, 9824; a haljinom njegovo unutrašnje, 9825; a košuljom, najdublje, br. 9826.)

9945. *(I načini pojas) vezen (neka bude djelo umjetničko).* Da ovo označava /da je ovo učinjeno/ pomoću poznavanja dobra i istine, vidi se iz značenja *djela umetničkog*, što je ono što je iz sećanja-znanja (vidi br. 9688). Kaže se, pomoću poznavanja dobra i istine, jer se po poznavanjima ovde misli na sećanja-znanja kakva su kod onih u crkvi o veri i ljubavi. Da su ovde ova sećanja-znanja označena *delom umjetničkim*, je stoga što se *pojasom košulje*, koji je bio delo umetničko (vezen), označavala najdublja spona duhovnoga carstva (o čemu upravo gore), jer se sve stvari u duhovnom svetu drže zajedno pomoću znanja i osećanja koja potiču iz ovih.

9946. *I sinovima Aronovijem.* Da ovo označava Božanske istine koje proističu od Gospodovog Božanskog dobra u nebima, vidi se iz reprezentacije sinova Aronovih, što su Božanske istine koje proističu od Gospodovog Božanskog dobra (vidi br. 9807). Da je označeno *u nebima* je zato što ono što je Gospodovo Božansko u nebima, to je pretstavljeno sveštenstvo Arona i njegovih sinova; Božansko dobro u nebima, sveštenstvom Aronovim, a Božanske istina od Božanskog dobra, sveštenstvom sinova Aronovih. Kaže se, *u nebima* jer Gospod sam je iznad neba, jer je on sunce neba; ali njegovo prisustvo u nebima je kao da je on sam tamo. On sam u nebima, to jest, njegovo Božansko dobro i Božanska istina tamo, može da bude pretstavljeno, ali ne njegovo Božansko koje je iznad neba, stoga što ovo poslednje ne može da se shvati ljudskim umovima, pa ni anđeoskim umovima, jer je beskonačno; ali /može da se shvati/ Božansko u nebima koje je to /Božansko iznad neba/ prilagođeno primanju.

9947. *Načini košulje.* Da ovo označava stvari koje pripadaju veri tamo, vidi se iz značenja *košulje*, kada se govori o Aronu, što je Božanska istina u najdubljem /delu/ duhovnoga carstva, stoga ono što proističe neposredno iz nebeskog (vidi br. 9826,9942); ali kada se govori o Aronovim sinovima, *košulja* označava ono što se odnosi na veru, jer označava ono što proističe od duhovnog koje je od nebeskog. Ono što proizilazi, to je ono što se naziva *istinom verom* (verom od istine).

9948. *I načini im pojase.* Da ovo označava držati zajedno u povezano, vidi se iz značenja pojaseva, što su spoljašnje spone koje drže zajedno u povezanosti istine i dobra vere i ljubavi (vidi br. 934,9828,9837,9944).

9949. *I kapice (tijare) im načini.* Da ovo označava inteligenciju tamo, vidi se iz značenja *kapica (tijara)*, i uopšte pokrivala za glavu, što je inteligencija i mudrost (vidi br. 9827); stoga isto tako i *kapica (tijara)*; jer se pokrivalo za glavu sinova Aronovih nazivalo *kapom (tजारom)*.

9950. *Za čast i diku.* Da ovo označava istinu duhovne crkve, vidi se iz značenja *začast i diku*, što je pretstaviti, u unutrašnjoj i spoljašnjoj formi, Božansku istinu kakva je u duhovnom carstvu pridružena nebeskom carstvu (vidi gore, br. 9815); ali ovde označava istinu duhovne crkve koja potiče otuda; jer se Aronom pretstavlja Božansko dobro u nebima, a njegovim sinovima Božanska istina

izvedena otuda /iz Božanskog dobra/. Osim toga, Božansko dobro tamo je kao otac, a Božanska istina je kao sin, a pošto je tako, *ocem* se u Reči označava dobro, a *sinovima* istine. I doista, istine se rađaju od dobara kada se čovek nanovo rodi, to jest, kada se preporodi.

9951. Stih 41. *41. Pa to obuci Aronu bratu svojemu i sinovima njegovijem, i pomaži ih i napuni im ruke i posveti ih da mi budu svećenici.* *41. Pa to obuci Aronu bratu svojemu, označava takvo stanje Božanskog dobra uduhovnom carstvu; i sinovima njegovijem, označava stanje u spoljašnjim stvarima koje potiču otuda; i pomaži ih, označava reprezentativ Gospoda u pogledu dobraljubavi; i napuni im ruke, označava reprezentativ Gospoda u pogledu istine vere; i posveti ih da mi budu svećenici, označava reprezentativ Gospod u pogledu celog dela spasenja od Božanskog ljudskog.*

9952. *Pa to obuci Aronu bratu svojemu.* Da ovo označava takvo stanje Božanskog dobra u duhovnome carstvu, vidi se iz značenja *obući*, što označava uneti (uvesti) stanje stvari koje je pretstavljeno *odećom*, ovde stanje Božanske istine u duhovnom carstvu; jer se *Aronom* pretstavlja Gospod u pogledu Božanskog dobra, a stoga i Božansko dobro koje je od Gospoda (vidi br. 9806); a *njegovim haljinama* pretstavlja se duhovno carstvo Gospodovo pridruženo nebeskome carstvu (br. 9814). Da se sa *obući* označava uneti (uvesti) stanje koje je pretstavljeno haljinama koje se oblače, ima poreko u reprezentativima u drugom životu. Tamo svi duhovi i anđeli izgledaju obučeni u haljina, svaki u skladu sa stanjem istine u kojoj je, stoga svaki u skladu sa razumevanjem koje korespondira volji koja je u njemu. Razlog je to što razumevanje (razum) kod čoveka oblači njegovu volju; a razumevanje se oblikuje od istina, a volja od dobara; a dobro je ono što je obučeno (br. 5248). To je zbog ovoga da se *haljinama* u Reči označavaju istine (vidi br. 165, 1073, 4545, 9093, 9814); da je ovome poreklo u reprezentativima u drugom životu, vidi br. 9212, 9216, 9814.

9953. *I sinovima njegovijem.* Da ovo označava ovakvo stanje tamo u spoljašnjim stvarima koje proističu otamo, vidi se iz značenja *obući*, što je uneti stanje kakvo je pretstavljeno *haljinama* (o kojima upravo gore, br. 9952); ovde stanje kakvo je pretstavljeno *haljinama sinova Aronovih*, a to je stanje spoljašnjih stvari koje

proističu od Božanske istine u duhovnom carstvu; jer se sinovima, kao i *njihovim haljinama*, označava ono što proističe (u skladu s onim što je upravo gore rečeno, br. 9950).

9954. *I pomazi ih.* Da ovo označava reprezentativ Gospoda u pogledu dobra ljubavi, vidi se iz značenja *pomazati*, što je uvođenje (inauguracija) u pretstavu (vidi br. 9474). Da to označava uvođenje u pretstavu Gospoda u pogledu dobra ljubavi, ili što je slično, da bi pretstavljao dobro ljubavi koje je od Gospoda, jer se *uljem* kojim se pomazivalo, označavalo dobro ljubavi (br. 886,4582,9780). Važno je znati o ovome, jer je pomazanje ostalo od drevnog vremena do današnjeg dana; jer se kraljevi pomazuju /miroomazuju/; i pomazivanje se smatra svetim baš kao što se smatralo nekada. Kod drevnih, kada se svo spoljašnje bogoštoanje izvodili preko reprezentativa (pretstava), to jest, takvim stvarima koje pretstavljaju unutrašnje stvari vere i ljubavi od Gospoda i prema njemu, stoga stvari koje su Božanske, pa je pomazanje bilo ustanovljeno stoga što je *ulje* kojim se pomazivalo, označavalo se dobro ljubavi; jer oni su znali da je dobro ljubavi suštinska stvar od koje žive sve stvari crkve i bogoštovanja, jer je to biće života. Jer Božansko se uliva kod čoveka preko dobra ljubavi, i sačinjava njegov život. i to onaj nebeski život u kojemu se istine primaju u dobru. Iz ovoga je jasno šta se pretstavlja *pomazanjem*. Zbog čega su se stvari koje su buile pomazane, nazivale svetima, i smatrale svetima, i služile u crkvi da bi pretstavljale Božansko i nebeske stvari, a u najvišem smislu Gospoda samog koji je dobro samo, tako da bi pretstavljale dobro ljubavi koje je od njega, a tako isto i istinu vere onoliko koliko se ona sprovodi u život iz dobra ljubavi. Zbog ovoga su u to vreme pomazivali kamenje koje su postavljali kao stubove; isto tako i ratno oružje, kao što su štitovi, i oklopi; a posle i oltare i njegove posude; isto tako šator od sastanak, i sve stvari u njemu; i štaviše, one koji su izvodili sveštenu službu, i njihove haljine; isto tako i proroke, i na kraju careve, koji su se stoga nazivali *pomazanici Jehovini*. Bilo je uobičajeno pomazati sebe i druge, čime se pokazivala radost uma i dobra volja./2/ U pogledu prve tačke, da su pomazivali kamenje podignuto kao stubovi, ovo se vidi u knjizi Postanja: *Ustade Jakov rano jutrom, i uze kamen koji mu je bio pod glavom, i postavi ga kao stub, i poli uljem njegov vrh (glavu) (Postanje 28:18)*. Razlog da su pomazivali kamen na ovaj način bio je u tome što je *kamenje*

označavalo istine, a istine bez dobra nemaju nebeskog života u sebi, to jest, nemaju života od Božanskog. A kada bi kamenje bilo pomazano uljem, predstavljalo je istine od dobra, a u najvišem smislu Božansku istinu koja proističe od Gospodovog Božanskog dobra, stoga Gospoda samog, koji se zbog toga i naziva *pomazanikom Izrailjevim* (br.6426). (Da *kamenje* označava istine, vidi br. 643,1298,3720,8941,9476; na sličan način i stubovi, br. 3727,4580,9388-9389; i da *pomazati stub* označava učiniti da istine budu od dobra, stoga da budu dobra, vidi br.3728,4090,4582.) Da su se kamenovi podignuti kao stubovi posle smatrali svetima, vidi se u istome poglavlju Postanja, gde se kaže: *I prozva Jakov ono mjesto Betel (Vetilj), i reče: Ako se vratim u dom oca svojega, ovaj će kamen, koji sam podigao kao stub, biti kuća Božija (Postanje 28:19-22).* *Betel (Vetilj)* označava kuću Božiju, a *kuća Božija* označava crkvu, a tako isto i nebo, a u najvišem smislu Gospoda samoga (br. 3720). /3/ Drugo, da su pomazivali ratno oružje, kao štitove i oklope, vidi se u ovim odlomcima: *Ustanite, kneževi, i pomažite štit (Isaija 21:5). Štit junaka bi opoganjen, a štit Saulov ne pomazan uljem (2 Samuilova 1:21).* Razlog da su se ratna oružja pomazivala, bio je u tome što su ona označavala istine koje se bore protivu obmana; a istine od dobra su ono što nadvladava obmane; a ne istine bez dobra. Pošto su ratna oružja predstavljala istine koje potiču od dobra koje je od Gospoda, stoga ona predstavljaju istine pomoću kojih se Gospod bori u čoveku za njega a protivu obmana od zla, to jest, protivu paklova. (Da *ratno oružje* označava istine koje se bore protivu obmana, vidi br. 1788,2686,8273,8295; a neprijatelji označavaju paklove, i u opšte, zla i obmane, br. 2851,8289,9314.) /4/ Treće, da su pomazali oltar i sve njegove posude (sprave) isto tako i šator od sastanka i sve stvari u njemu, vidi se iz sledećih odlomaka: *Jehova reče Mojsiju: pomaži oltar i osveti ga (Izlazak 29:36). I od toga načini ulje za sveto pomazanje, ulje najbolje apotekarskom vještinom; da to bude ulje svetoga pomazanja. I njim pomaži šator od sastanka i kovčeg od svjedočanstva. I sto i sve sprave njegove, i svijetnjak i sprave njegove, i oltar kadioni. I oltar na kojemu se prinosi žrtva paljenica, i sve sprave njegove, i umivaonicu i podnožje njezino. Tako ćeš ih osvetiti, te će biti svetinja nad svetinjom, i što ih se god dotakne biće sveto (Izlazak 30:25-29). I uzmi ulje pomazanja, i pomaži šator i sve što je u njemu, i osveti ga i sve sprave u njemu, i biće svet. Pomaži i oltar za žrtvu paljenicu i sve sprave njegove, te ćeš osvetiti oltar, i oltar će biti svetinja nad svetinjom. I pomaži*

umivaonicu i podnožje njezino, i osveti je (Izlazak 40:9-11).

*I uze Mojsije ulje pomazanja, i pomaza šator i sve stvari u njemu, i osveti ih. I pokropi njim oltar sedam puta, pomaza oltar i sve sprave njegove, i umivaonicu i podnožje njezino, da se osveti. I izli ulja pomazanja na glavu Aronovu, i pomaza ga da se osveti (Levitska 8:10-12; Brojevi 7:1)./5/ Razlog zašto su oltar i šator sa svim stvarima u njemu bili pomazani, bio je da bi predstavljali Božansko i svete stvari neba i crkve, stoga svete stvari bogoštovanja; a one nisu mogle predstavljati svete stvari da nisu bile uvedene (inaugurirane) pomoću nečega što je predstavljalo dobro ljubavi, a preko ovoga dobra one je prisutan u nebu i u crkvi, pa stoga i u bogoštovanju. Bez ovoga dobra Božansko ne ulazi, i nije prisutno, nego ono što je čovekovo vlastito, a s tim, pakao; a kada je pakao prisutan, zlo i obmana su prisutni; jer čovekovo vlastito nije ništa drugo nego to. Iz ovog se vidi zašto se pomazivalo uljem; jer u reprezentativnom smislu *ulje* označava dobro ljubavi (vidi br. 886,4582,4638,9780); a *oltar* je bio glavni reprezentativ Gospoda, a od ovoga i /reprezentativ/ bogoštovanja iz dobra ljubavi (br.*

2777,2811,4489,4541,9388.0389,9714); a šator zajedno sa kovčegom bio je reprezentativ neba gde je Gospod (br, 9457,9481,9485,9632,9784), (Da je čovekovo vlastito samo zlo i obmana, stoga pakao, vidi br.

210,215,694,8941,8944; isto tako da koliko se čovekovo vlastito uklanja, toliko je Gospod prisutan, br. 1023,1044,4007.) /6/ Četvrto, da su pomazivali one koji su vršili sveštenu službu i njihovu odeću vidi se kod Mojsija: *I uzmi ulje pomazanja i izlij ga na glavu, i pomazaćeš ga (Izlazak 29:7;30:30). I obuci Arona u svete haljine i pomaži ga i osveti ga, da mi vrši službu sveštenu. I sinovima njegovim zapovijedi neka pristupe, i obuci im košulje. I pomaži ih, kao što pomažeš oca njihova, da mi vrše službu sveštenu; i pomazanje njihovo biće za vječno svećenstvo od koljena do koljena (Izlazak 40:13-15). I izli ulja pomazanja na glavu Aronu, i pomaza ga da se osveti....I uze Mojsije ulja za pomazanje i krvi koja bješe na oltaru, i pokropi Arona i haljine njegove, i sinove njegove, i haljine njegove, i sinove njegove i haljine njihove s njim; i tako posveti Arona i haljine njegove, i sinove njegove i haljine njihove s njim (Levitsta 8:12,30). /7/ Razlog da je Aron bio pomazan, i da su njegovi sinovi bili pomazani, čak i njihove haljine, bio u tome, da bi predstavljali Gospoda kao Božansko dobro, i kao Božansku istinu izvedenu otuda; Aron, Gospoda kao Božansko dobro; a njegovi sinovi, Gospoda*

kao Božansku istinu izvedenu otuda; i u opšte, da bi sveštencička služba mogla predstavljati Gospoda u pogledu celog dela spasenja. Razlog da su bili pomazani u njegovim haljinama (Izlazak 29:29) bio je u tome što su Aronove haljine predstavljale Gospodovo duhovno carstvo pridruženo njegovom nebeskom carstvu. Nebesko je carstvo tamo gde vlada dobro ljubavi prema Gospodu od Gospoda; tako da influks Božanskog u duhovno carstvo ide preko dobra ljubavi. Zbog toga se uvođenje u sveštencičku službu izvodilo pomoću ulja, koje u duhovnom smislu označava dobro ljubavi. (Da Aron reprezentuje Gospoda kao Božansko dobro, može se videti gore, br. 9806; i da su njegovi sinovi reprezentovali Gospoda u pogledu Božanske istine koja proizilazi od Božanskog dobra, br, 9807; isto tako da sveštenstvo u opšte predstavlja Gospoda u pogledu celog dela spasenja, br. 9809; da su Aronove haljine predstavljale Gospodovo duhovno carstvo pridruženo Gospodovom nebeskom carstvu, br. 9814; da su haljine njegovih sinova predstavljale ono što proistile iz toga, br.9946,9950; i da unebeskom carstvu vlada dobro ljubavi prema Gosšpodu, vidi mesta navedena u br. 9277). /8/ Pošto se uvođenje u reprezentaciju izvodilo pomazivanjem, i pošto su Aron i njegovi sinovi reprezentovali Gospoda i ono što je od njega, stoga su Aronu i njegovim sinovima bile date svete stvari sinova Izrailjevih koje su bile date od Jehove kao darovi, i koje su se nazivale *ponude za obrtanje*; i bi rečeno da su one radi pomazanja, i da stoje za pomazanje; to jest, one su bile reprezentacija, i stoje za reprezentaciju Gospoda; i da su od njega; kao što se vidi iz ovih reči kod Mojsija; *Jer grudi što se obrću i pleće što se podiže uzeh od sinova Izrailjevih, od svijeh njihovijeh žrtava zahvalnih, i dadoh Aronu svećeniku i sinovima njegovijem zakonom vječnim da vrše službu svećeničku Jehovi. Za to zapovjedi Jehova da im od dana kad ih pomaza daju sinovi Izrailjevi zakonom vječnim od koljena do koljena (Levitska 7:34-36). Reče Jehova Aronu: evo, dajem ti i prinose što se u vis podižu, između svijeh stvari koje posvećuju sinovi Izrailjevi dajem ih tebi radi pomazanja i sinovima tvojijem zakonom vječnim. To neka je tvoje od stvari posvećenih, koje se ne sažižu; svaki prinos njihov između svijeh darova njihovijeh i između svijeh prinosa za grijeh i svijeh prinosa za krivicu koje mu donesu, svetinja nad svetinjama da je tvoja i sinova tvojih. U svetinji ga jedi, sve muškinje neka ga jede, sveta stvar da ti je. Tvoje su dakle žrtve koje se u vis podižu; i svaku žrtvu sinova Izrailjevih koja se obrće tebi je dajem i sinovima tvojim s tobom zakonom*

vječnim; ko je god čist u domu tvojemu, da je jede. Najbolje od ulja i najbolje od vina i žita, prvine koje daju Jehovi, dajem tebi. Prvine od svega što rodi u zemlji njihovoj; i koje donesu Jehovi, tvoje su. Što god otvara matericu između svakoga tijela koje prinose Jehovi, između ljudi i između stoke, tvoje da budu; ali prvenac čovječiji da se otkupljuje; i prvenac nečiste stoke neka se otkupljuje. A otkup neka mu bude kada bude od mjesec dana po tvojoj cijeni pet sikala srebra, po silu svetom; u njemu je dvadeset gera. A prvenca od krave i prvenca od ovce ili prvenca od koze ne daj da se otkupi; svete su stvari; krvlju njihovom pokropi oltar, i salo njihovo zapali, da bude žrtva ognjena za miris ugodni Jehovi.Sve prinose što se podižu od svetijeh stvari, što prinose sinovi Izrailjevi Jehovi, dajem tebi i sinovima tvojijem i kćerima tvojijem s tobom zakonom vječnim. To će biti zavjet osoljen, vječan pred Jehovom tebi i sjemenu tvojemu s tobom. Još reče Jehova Aronu: u zemlji njihovoj da nemaš našljedstva, ni dijela među njima da nemaš; ja sam dio tvoj i našljedstvo tvoje među sinovima Izrailjevim (Brojevi 18:8-20). Iz ovih reči vidi se da su pomazanja označavala reprezentaciju (pretstavlanje), jer su ona bila uvođenja u reprezentaciji preko pomazanja; i da je time bilo označeno se svako uvođenje u svetost neba i crkve dešava preko dobra ljubav od Gospoda, i da je Gospod dobro ljubavi. Pa pošto je tako, kaže se da je Jehova njegov deo i nasledstvo. /9/ Peto, da su pomazivali i proroke, vidi se iz sledećih odlomaka: Jehova reče Iliji: Pomaži Hazaela za cara nad Sirijcima; i pomaži Jehovu za cara nad Izrailjem; i pomaži Elizeja za proroka umesto sebe (1 o Carevima 19:15-16). Duh je Jehove Boga na meni, jer me Jehova pomaza da javljam dobre glase krotkima, posla me da zavijem rane u srcu, da oglasim zarobljenima slobodu i sužnjima da će im se otvoriti tamnica (Isa. 61:1). Razlog da su pomazivali proroke bio je u tome što su oni pretstavljali Gospoda u odnosu na doktrinu Božanske istine, stoga u odnosu na Reč, jer ona je doktrina Božanske istine. Da su proroci pretstavljali Reč, vidi br. 3652,7269, posebno Ilija i Elisije (Eliša), br. 2762,5247,9372. A da je Gospod kao Božansko ljudsko bio pretstavljen, i da je on bio onaj na koga se mislilo pod onim kojega je Jehovapomazao, sam Gospod uči kod Luke 4:18-21. /10/ Šesto, da su posle pomazivali careve koji su se nazivali pomazanici Jehovini, vidi se iz mnogih odlomaka u Reči (kao u 1 Samuilova 10:1; 15:1; 16:3; 24:6; 26:9,11,16; 2 Samuilova 1:16;; 2:4,7; 1 o Carevima 1:34-35; 19:15-16; 2 o carevima 9:3; 11:12; 23:30; Plač 4:20; Habakuk 3:13; Psalam

2:2,6;20:6;28:8, 132:17 i drugde). Razlog što su pomazivali careve je kako bi ovi pretstavljali Gospoda u pogledu suda od Božanske istine; stoga se u Reči *carevima* označavaju istine

Božanske(vidi1672,2015,2069,3009,3670,4575,4581,4966,5044,5068,6148). /11/ Razlog da su se carevi nazivali *pomazanicima od Jehove*, i da je bilo svetogrđe njih povrediti, je to što se *pomazanikom od Jehove* označava Gospod u pogledu Božanskog ljudskog; iako se u doslovnom smislu izraz odnosi na cara koji je bio pomazan uljem. Jer kad je Gospod bio u svetu, on je bio, u pogledu ljudskog, Božanska istina sama; a u odnosu na samo biće života, bio je Božansko dobro samo, koje se kod čoveka naziva *dušom od oca*; jer on je bio začet od Jehove, a u Reči *Jehova* označaba Božansko dobro Božanske ljubavi, koje je biće života svih. Iz toga je to da je Gospod jedini koji je bio *pomazanik Jehovin* u samoj suštini i u samom delu, jer je u njemu bilo Božansko dobro; a Božanska istina koja proističe od ovoga dobra bila je u njegovom ljudskom dok je bio u svetu (vidi mesta navedena u br. 8194,9315). Carevi zemaljski , međutim, nisu bili *pomazanici Jehovini*, ali su pretstavljali Gospoda, koji je jedini *pomazanik Jehovin*; pa je zbog ovog pomazivanje bilo svetogrđno povrediti zemaljske careve. Ali pomazivanje careva zemaljskih bilo je uljem, dok je pomazanje Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog bilo učinjeno Božanskim dobrom samim Božanske ljubavi, koje je bilo pretstavljeno uljem. Zbog ovoga je bio nazvan *mesijom*, i *Hristom*, jer mesija na Hebrejskom jeziku znači pomazan kao što Hristos na Grčkom znači to isto (Jovan 1:41;4:25). /12/ Iz ovoga se vidi da gde god se u Reči pomene *pomazanik Jehovin*, misli se na Gospoda, kao kod Isaije: *Duh je Gospoda Jehove na meni; jer me Jehova pomaza da javljam dobre vijesti krotkima (ubogima), da zavijem ranjene u srcu, i da oglasim zarobljenima slobodu (Isa. 61:1)*. Da je Gospod u pogledu Božanskog ljudskog taj kojega je pomazao Jehova, vidi se kod Luke, gde Gospod otvoreno kaže tako u ovim odlomcima: *I daše mu knjigu proroka Isaije, i otvorivši knjigu nađe mjesto gdje bješe napisano: Duh je Gospodov na meni; za to me posla da javim jevanđenje siromasima; posla me da iscijelim skrušene u srcu; da propovijedam zarobljenima da će se otpustiti, i slijepima da će progledati; da otpustim sužnje. I da propovijedam prijatnu godinu Jehovinu. I zatvorivši knjigu dade je sluzi, pa sjede; a svi u zbornici gledahu u nj. I poče im govoriti: danas se izvrši ovo pismo u ušima vašim (Luke 4:17-21)*. /13/

Sedamdeset nedjelja, od kada je izašla Riječ da će se opet sazidati Jerusolim da se zapečati proroštvo i pomaže mesija knez (sveti nad svetima, svetinja nad svetinjama) (Danilo 9:25). Sazidati Jerusolim označava ustanoviti crkvu, jer Jerusolim označava crkvu (br. 3654); Mesija knez ili pomazanik označava Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog. Ponovo: Sedamdeset je nedjelja određeno da se zapečati utvara i proroštvo, i da se pomaže sveti nad svetima (svetinja nad svetinjama) (Danilo 9:24). Zapečatiti utvaru /viziju/ i proroštvo označava završiti (ispuniti) stvari koje su rečene o Gospodu, da bi se ispunile; pomazati svetog nad svetima označava Božansko ljudsko Gospodovo, u kome je bilo Božansko dobro Božanske ljubvi, to jest, Jehova. /14/ Pomazanikom Jehovinim označava se Gospod i u sledećim odlomcima: -Ustaju carevi zemaljski, i knezovi se skupljaju na Jehovu i na pomazanika njegovog. Ja sam pomazao cara svojega na Sionu, na svetoj gori svojoj (Psalam 2;2,6). Carevi zemaljski označavaju obmane, a knezovi, zla, koja su od pakla, i koja su se borila protivu Gospoda kada je bio u svetu, a koje je pobedio i potčinio; pomazanik Jehovin označava Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog, jer se iz ovoga borio; Sion sveta gora, na kojoj, kaže se, bio je pomazan za cara, označava nebesko carstvo, koje je u dobru ljubavi. Ovo je carstvo u najdubljem nebu, i to je ono najdublje u crkvi. /15/ Ponovo: Nađoh Davida, slugu svojega, svetim uljem svojim pomazah ga (Psalam 89:20); gde David označava Gospoda (kao i u drugim odlomcima, vidi br. 1888); sveto uljekojim ga je pomazao Jehova označava Božansko dobro Božanske ljubavi (vidi br. 886,4582,4638). Da da je ovde označen Gospod, vidi se iz onoga što prethodi i što sledi u ovome psalmu, jer kaže se: Tada si govorio u utvari vjernima svojim, i rekao: poslah pomoć junaku, uzvisih izbranoga svoga iz naroda. Pružiću na more ruku njegovu, i na rijeke desnicu njegovu. On će me zvati: ti si otac moj, Bog moj i grad spasenja mojega. I ja ću ga učiniti prvencem, višim od carea zemaljskih, produljiću sjeme njegovo do vijeka, i prijesto njegov kao dane nebeske (Psalam 89:19,25-27,29); pored mnogih drugih odlomaka. /16/ Na sličan način kod istoga: U Sionu učiniću da uzraste rog Davidu, postaviću vidjelo pomazaniku svojemu. Neprijatelje ću njegove obući u sramotu; a na njemu će cvjetati vijenac njegov (Psalam 132:17-18). Da se i ovde Gospod označava Davidom, vidi se iz onoga što prethodi, jer se kaže: Evo, čusmo da je Efraimovoj zemlji (Efrati), nađosmo ga na poljima Kirijat-Jarimskim. Uđimo u stan njegov, poklonimo se podnožju nogu

njegovijeh. Svećenici tvoji nek se obuku u pravdu, i sveci tvoji nek se raduju. Radi Davida sluge svojega nemoj odvratiti lica od pomazanika svojega (Psalam 132:6-7,9-10). Iz ovih odlomaka može se videti da se ovde Gospod u pogledu njegovog ljudskog označava Davidom, pomazanikom Jehovinom. /17/ Kod Jeremije: *Koji nas goniše, bijahu lakši od orlova nebeskih, po gorama nas goniše, u pustinji nas zasjedaše. Disanje nozdara naših, pomazanik Jehovin, za kojega govorasmo: da ćemo živjeti pod sjenom njegovijem među narodima, uhvati se u jame njihove (Plać 4:19-20);* gde se tako isto pomazanikom Jehovinom označava Gospod, jer se ovde govori o napadu na Božansku istinu od strane obmana i zala, što je označeno sa *biti gonjenpo gorama, i sa biti zasjedan u pustinji; disanje nozdara naših* označava nebeski život sami koji je od Gospoda (br. 9818). /18/ Iz ovoga se sada može znati zašto je bilo svetogrđe povrediti pomazanika Jehovinog, kao što je jasno iz Reči; kao i u sledećim odlomcima: *David reče, ne dao Jehova (Bog) da to učinim gospodaru svojemu, pomazaniku Jehovinom, dapodignem ruku svoju na nj, jer je pomazanik Jehovin. I reče David Saulu: zašto slušaš što ti kažu ljudi koji govore: eto David traži zlo tvoje? (1 Samuilova 24: 6,10). David reče onome koji mu reče da je pogubio Saula: krv tvoja na glavu tvoju, jer si rekao: Pogubih pomazanika Jehovinog(2 Samuilova 1:16).Ali odgovori Abizaj, i reče: eda li toga radi ne će poginuti Semej što je psovao pomazanika jehovinog? (2 Samuilova19:21).* Da je Semej bio smaknut zbog ovoga po naređenju Solomona, može se videti u 1 o Carevima 2:36 do kraja. /19/ Sedmo, da je bio običaj pomazati samoga sebe i druge kao znak radosti i dobrog raspoloženja, vidi se iz sledećih odlomaka: *Ja, Danilo, bijah u žalosti tri nedjelje dana. Jela ugodna ne jedoh, ni meso ni vino ne uđe u usta moja, niti se namazah uljem dok se ne navršī tri nedjelje dana (Danilo 10:2-3).* A ti, kad postiš, namaži glavu svoju i umij lice svoje. *Da te ne vide ljudi gdje postiš, nego otac tvoj koji je u tajnosti; i otac tvoj koji vidi tajno, platiće tebi javno (Mateja 6:17-18).* Postiti označava biti u žalosti. Ponovo: *Koji pijete vino velikijem čašama, i mažete se skupocjenim mirisima, i ne marite za polom Josipov (Amos 6:6). I okupah te vodom, i sprah s tebe krv tvoju, i pomazah te uljem (Jezek. 16:9);* govoreći o Jerusalimu kojim je označena crkva. Ponovo: *Ti ćeš cijediti masline, ali se ne ćeš namazati uljem (Miheja 6:15). Imaćeš maslina po svim krajevima svojim, ali se ne ćeš uljem namazati; jer ćeš otići u ropstvo (Zak. Ponovljeni 28:40). Da dam nakit mjesto pepela, ulje radosti umjesto*

žalosti (Isa. 61:3). Stoga pomaza te, Bože, Bog uljem radosti više nego drugove tvoje (Psalam 45:7). Postavio si trpezu na vidiku neprijateljima mojim; namazao si uljem glavu moju, i čaša je moja prepuna (Psalam 23:5). A moj rog ti uzvišuješ kao rog u jednoroga; ja sam pomazanik novijem uljem (Psalam 92: 10). I vino veseli srce čovjeka, i lice se svijetli od ulja, i hljeb srce čovjeku krijepi (Psalam 104: 15). I đavole mnoge izgonjahu; i mazahu uljem mnoge bolesnike; i iscijeljivahu (Marko 6:12-13). Isus reče Šimunu: vidiš li ovu ženu? Uđoh u kuću tvoju, ni glavu mu nisi uljem pomazao; a ova žena namaza noge moje uljem (Luka 7:44,46). /20/Iz svega ovoga se vidi da je bilo uobičajeno uljem pomazati sebe i druge ; ne svetim uljem kojim su pomazivali sveštenike, careve, i šator; nego običnim uljem; iz razlga što ovo ulje označava radost i zadovoljstvo koje pripada ljubavi od dobra; dok sveto ulje označava Božansko dobro, o kojemu se kaže: Tijelo čovječije neka se ne maže njim, niti pravite takoga ulja kao što je ono; sveto je, neka vam bude sveto. Ako bi ko načinio tako ulje i namazao njim drugoga, istrijebiće se iz naroda svojega (Izlazak 30 30:32-33,38).

9955. *I napuni im ruke (ruku).* Da ovo označava reprezentativ Gospoda u pogledu istine vere, vidi se iz značenja *napuniti ruku* Aronu i njegovim sinovima, što je uvesti ih u reprezentaciju (da predstavljaju, reprezentiraju) Gospoda u pogledu Božanske istine koja pripada veri; jer se *rukom* označava moć koja pripada istini od dobra; pa se stoga ruka odnosi na istinu (vidi br.3091,3387,4931-4937,7518,8281,9025). Iz ovoga je to da kao što pomazanje predstavlja Gospoda kao Božansko dobro, tako i napuniti ruke predstavlja Gospoda kao Božansku istinu; jer stvari u svemiru odnose se na odnos dobra i istine, i tako se odnose na obe (dobro i istinu) da bi bile bilio šta; pa se stoga u Reči, gde se govori o dobru, govori se i o istini (vidi navedena mesta u br. 9263,9314). Na koji način su se punile ruke, opisuje se u sledećem poglavlju; pa će stoga po Gospodovoj Božanskoj milosti značenje biti tamo rečeno.

9956. *I posveti ih.* Da ovo na taj način označava reprezentativ Gospoda u pogledu Božanskog ljudskog, vidi se iz značenja *posvetiti*, što je predstavljati svetost samu, koja je Gospod kao Božansko ljudsko, jer samo je ono sveto, i od njega potiče sva svetost u nebima i na zemlji. Svak može znati da ulje ne posvećuje; nego da je ono reprezentativ svetosti. Ovde je slučaj ovakav. Gospod sam je iznad neba, jer

je on sunce anđeoslog neba. Božansko koje tamo proističe od njega u nebima je ono što se naziva svetim; ali samo Gospodovo Božansko u nebima, jer je ovo prilagođeno tamo primanju anđela, koji su konačni. U njihovom opažanju ovo Božansko je Gospodovo Božansko ljudsko, koje je jedino sveto, i koje je bilo pretstavljeno. Iz ovoga se vidi šta je označeno sa *posvetiti* i zašto se reklo, posle pomazivanja, kao kod Mojsija, *pomaži oltar, i posveti ga* (Izlazak 29:36); *posveti šator od sastanka, i sve naprave u njemu, i posveti ih* (Izlazak 3=.26-29); *pomaži Arona i posveti ga* (Izlazak 40:13); *Mojsije pomaza Arona i njegove haljine, njegove sinove i njihove haljine, i posveti ih* (Levitska 8:13,30); pored drugih odlomaka. (Da je samo Gospod svet, i da je sveto od njega, i da je sveko posvećivanje pretstavljalo njega, vidi br. 9229, 9680; tako isto da je Gospod u nebima *svetinja*, pa stoga i nebo, br. 9479; i da je Sveti Duh Božansko koje proističe od Gospoda, br. 9818,9820.)

9957. *Da mi budu svećenici (da mu služe u svećeničkoj službi).* Da ovo označava reprezentativ Gospoda u odnosu na celo delo spasenja preko Božanskog ljudskog, vidi se iz značenjasvećeničke službe, što je reprezentativ Gospod u pogledu celog dela spasenja (vidi br. 9809). Ovo je rečeno posle posvećivanja pomazanjem, jer je delo spasenja od Gospodovog Božanskog ljudskog (u skladu s onim što je upravo gore rečeno, br. 9956).

9958. Stihovi 42,43. *42. I načini im gaće lanene, da se pokrije golo tijelo; od bedara do dno stegna da budu.43. I to neka je na Aronu i na sinovima njegovijem kad ulaze u šator od sastakaili kad pristupaju oltaru da služe u svetinji, da ne bi noseći grijeha poginuli. Ovo će biti uredba vječna njemu i sjemenu njegovu nakod njega.*

9959. *I načini im lanene gaće.* Da ovo označava ono što je spoljašnje u bračnoj ljubavi, vidi se iz značenja *gaća*, što je onošto je spoljašnje u bračnoj ljubavi (o čemu niže). Razlog da *gaće* označavaju ono što je spoljašnje u bračnoj ljubavi je to što haljine ili pokrivala dobijaju svoje značenje od dela tela koji pokrivaju (vidi br. 9827), a slabine zajedno sa polnim organima, koji se oblače ili pokrivaju gaćama, označavaju bračnu ljubav. (Da *slabine* imaju ovo značenje, vidi br. 3021,4280,4575; a isto tako polni organi. br. 4462,5050-5062). Šta je istinska

bračna ljubav, biće rečeno u sledećem članku. /2/ Razlog što su gaće bile načinjene od tankoga platna (lanenog platna) je to što *platno (laneno)* označava spoljašnju istinu, to jest, prirodnu istinu (br. 7601), a spoljašnje samo je istina. Razlog što je spoljašnje istina je to što unutrašnje stvari završavaju u spoljašnjim, i počivaju na njima kao na svojim podrškama; a podrške (podloge) su istine. One su kao temelj na kojima je kuća sazidana; pa stoga kućni temelji označavaju istine vere od dobra (vidi br. 9643). Osim toga, istine su ono što štiti dobra od zala i obmana, i koje im se odupiru; a sva moć koju ima dobro dolazi preko istina (br. 9643). Iz toga je to da su u poslednjem neba oni koji su u istinama vere od dobra; pa stoga i poslednje, ili najviše spoljašnjem kod čoveka, a to je njegova spoljašnja koža, korespondira onima u nebima koji su u istinama vere (br. 5552-5559.8980); ali ne onima koji su u istinama odvojeno od dobra, jer ovi nisu u nebu. Iz svega ovoga se sada može videti zašto su gaće bile od platna (lana). Ali kad se Aron obukao u haljine koje su bile *za slavu i diku (krasotu)* (o čemu se govorilo u ovome poglavlju), njegove su gaće bile od platna izmetanoga /izvezenog/, kao što se vidi iz onoga što sledi, gde se kaže: I načiniše košulje od tankoga platna izmetanioga (izvezenog/ Aronu i sinovima njegovim. U kapu od tankoga platna, i kapice kićene od tankoga platna, i gaće platnene od tankoga platna uzmetanoga (Izlazak 39:27-29). Ali kad se obukao u svete haljine, Aronove su haće bile od olatna, što se vidi iz ovih reči kod Mojsija: *I kad Aron ulazi u svetinju iza zavesa, neka obuče svetu košulju, i gaće lanene neka su na tijelu njegovu, i neka se opaše pojasom lanenijem i kapu lanenu neka metne na glavu; to su haljine svete, i neka opere tijelo svoje vodom, pa onda neka ih obuče. I neka prinese Aron junca za žrtvu radi grijeha, i jednoga ovna za žrtvu paljenicu za grijeh, i neka očisti sebi i dom svoj (Levitska 16 : 4-6).* /3/ Razlog da je tada Aron išao obučen u lanenim haljinama, koje su se zvale i *svete haljine*, bilo je to što je tada vršio službu za otkupljenje šatora, kao i naroda i samoga sebe, od nečistote; a svako iskupljivanje (ispaštanje) koje se izvodilo pranjima, žrtvama paljenicama, i prinosima, pretstavljalo je čišćenje srca od zala i obmana, ili preporod; a čišćenje od zala i obmana, ili preporod, izvodi se preko istina vere. Stoga su tamo bile platnene haljine na Aronu, kao kao što je rečeno, *lanene haljine* su označavale istine vere. (Da se svo čišćenje od zala i obmana izvodi pomoću istina vere, vidi 2799,5954,7044,7918,9089; stoga da se preporod tako izvodi, vidi br.

1555,2046,2063,2979,3332,3665,3690,9089,9103.)/4/ Iz istoga razloga su i sveštenici oblačili lanenu odeću kada su uklanjali pepeo s oltara (levitska 6:10.11): i da su sveštenici Leviti, sinovi Sadokovi, morali da učine isto kada su ulazili u svetinju, o čemu čitamo kod Jezikilja: *A svećenici Leviti sinovi Sadokovi, koji izvršavaju što treba u mojoj svetinji, kad sinovi Izrailjevi zađoče od mene, oni će pristupati k meni da mi služe, i stajaće preda manom prinoseći mi pretilinu i krv. Oni neka ulaze u moju svetinju i oni neka pristupaju k stolu mojemu da mi služe i neka izvršuju što sam zapovijedio da se izvršuje. I kad ulaze na vrata unutrašnjega trijema, neka obuku haljine, i ništa na njima da ne bude vuneno. Na glavama da im budu kape lanene i gaće lanene po bedrima, i da se ne pašu ničim oda što bi se znojili (Jezikilj 44:15-18).* Ovde se opisuje novi hram, kojim se označava nova crkva; *svećenicima Levitima* se označavaju oni koji u istinama od dobra; *haljinama od platna* se označavaju istine vere preko kojih se čisti i preporađa; jer *znoj* označava ono što je čovekovo vlastito; a ono što je čovekovo vlastito, to je samo zlo i obmana (br. 210,215,694,8480,8941). /5/ Da su gaće, koje je nosio Aron kad se oblačio u haljine za slavu i diku (krasotu), bile od platna (lana) izvezenog (kao što se vidi iz gore navedenog odlomaka, Izlazak 39:27-28), bilo je zato što je Aron u njima pretstavljao Gospoda kao Božansko dobro u nebima; Aron sam Gospoda kao Božansko nebesko tamo; a njegove haljine Gospoda kao Božansko duhovno tamo koje proističe od Božanskog nebeskog (br. 9814); a *tanko platno* označava Božansko duhovno koje proističe od Božanskog nebeskog (br. 5319,9469).

9960. *Da se pokrije golo tijelo.* Da ovo označava da se ne bi unutrašnje stvari ljubavi, koje su prljave i paklenske, pokazivale, vidi se iz značenja *pokriti*, što je učiniti da se ne pokaže; i iz značenja *gologa tijela*, što su unutrašnje stvari bračne ljubavi; jer kada *gaće* označavaju spoljašnje stvari ove ljubavi (vidi br. 9959), tijelom koje one prokrivaju označavaju se njene unutrašnje stvari. (Da slabine označavaju bračnu ljubav, vidi br. 3021,4280,4575; isto kao i polni organi (genitalije), br. 4462,5050-5062; dok tijelo označava dobro ljubavi, br. 3813,7850,9127.) A pošto većina stvari u Reči imaju i obrnuto značenje, tako i , *slabine, genitalije, i tijelo*, u kojem smislu označavaju zlo, nečistotu, i paklenske stvari ove ljubavi (vidi br. 3813,5059). Da one ovde označavaju zlo, nečistotu, i paklenske stvari, vidi se iz toga što se kaže, da *pokrije golo tijelo. Golo tijelo* ovde

označava ono što je obrnuto dobru bračne ljubavi, a to je uživanje u preljubi, stoga ono što je paklensko (o čemu u onome što sledi)./2/A što se tiče *nagote (golotinje)*, ona dobija značenje od delova tela koja se pokazuju naga, upravo kao što haljine dobijaju značenje od dela tela koji pokrivaju (br. 9827). Stoga *golotinja* ima jedno značenje kada se odnosi na glavu, što je ćelavost; drugo kad se odnosi na celo telo; a opet drugo kad se odnosi na slabine i genitalije. Kad se *golotinja* odnosi na glavu, što je ćelavost, ona označava gubitak inteligencije od istine i mudrosti od dobra; kad se odnosi na celo telo, označava gubitak istina vere; ali kad se odnosi na slabine i na genitalije, označava gubitak dobra ljubavi. /3/U pogledu prve tačke: da kada se *nagost (golotinja)* odnosi na glavu, što je ćelavost, ona označava gubitak inteligencije od istine i mudrosti od dobra, što se vidi kod Isaije: *Tada će Gospod obrijati britvom zakupljenom carem Asirskim, glavu i dlake po nogama, i bradu svu (Isa. 7:20)*. *Obrijati glavu* označava lišiti unutrašnjih istina crkve; *obrijati dlake na nogama i obrijati bradu* označava lišiti spoljašnjih istina; *carem Asirskim* označava pomoću umovanja od obmana. Svakome je jasno da Asirski car ne brije nikome glavu, ni dlake na nogama, ni bradu, nego da ovi izrazi imaju značenja. (Da glava označava unutrašnje stvari mudrosti i inteligencije, vidi br. 6292,6436,9166,9656; da *car Asirski* označava umovanje, br. 119,1186, *dlake*, spoljašnju istinu crkve, br.. 3301,5247,5569-5573; *noge* označavaju spoljašnje ili prirodne stvari, br. 2167,3147,3986,498-4952). Da *brada* označava čulna sećanja-znanja, koja su poslednje istine, vidi se iz onih odlomaka u Reči gde se brada pominje. /4/ Ponovo: *Sve će mu glave biti obrijane, a svaka brada oskubena (Isa. 15:2)*. gde je isto značenje. Ponovo: *Oćelaviće Gaza, propašće Askalon, i ostatak doline njihove (Jer. 47:5)*. *I na svakome će licu biti stid, i sve će im glave biti ćelave (Jezek. 7: 18-19)*. *Glave ćelave (ćelavost na glavama)* označava gubitak inteligencije od istine i mudrosti od dobra; i pošto je ovo označeno, to se kaže, *bacaće svoje srebro poulicama, i zlato će im biti kaogadost; jer srebro označava istinu od inteligencije, a zlato dobro od mudrosti (br. 1551,5658,6914,8932)*. Vidi se da se ne označava ćelavost na svim glavama, da ne bacaju srebro po ulicama, i da im zlato ne će biti gadost. /5/ Ponovo: *Mojsije reče Aronu i Eleazaru i Itamaru, sinovima njegovijem, nemojte brijati (otkrivati) glava svojih, ni haljina svojih razdirati, da ne izginete, i da se Gospod ne razgnjevi na cio zbor (Levitska 10:6)*. *I glave svoje da ne brijaju, i ni kose da ne ostavljaju (Jezekilj 44:20)*. Pošto su Aron i

njegovi sinovi predstavljali Gospoda kao Božansko dobro i kao Božansku istinu (br. 9806-9807), i pošto se obrijanom glavom i razderanim haljinama označava gubitak ovih, stoga je bilo zabranjeno brijati glavu i razdirati haljine, pa se kaže, *da ne izginete, i da se Gospod ne razgnjevi na cio zbor*, čime se označava da bi tako nestao reprezentativ Gospoda kao Božanskog dobra i kao Božanske istine, stoga i reprezentativ crkve. /6/ Pošto žalost (žaljenje) označava žaljenje duhovno, što je žaljenje zbog gubitka istine i dobra crkve, stoga kada su bili u žalosti, brijali su glave; kao što čitamo u sledećim odlomcima: *Pomrijeće mali i veliki u ovoj zemlji, ne će biti pogrebeni niti će se oplakati, niti će ko rezati ni glave strići za njima (Jer. 16:6). I metnuću kostrijet oko svijeh bedara, i učiniću da svaka glava oćelavi i da bude žalostkao za jedincem (Amos 8:10) Načini se ćelava i ostrizi se za milom djecom svojom, raširi ćelu svoju kao orao, jer se vode od tebe u ropstvo (Miheja 1:16). Mila djeca označavaju Božanske istine; njihovo odvođenje označava gubitak ovih (da sinovi označavaju istine, vidi br. 9807). /7/ Drugo, da kada se *nagota (golotinja)* odnosi na celo telo, označava gubitak istina vere, vidi se kod Jovana: *I anđelu Laodikijske crkve napiši (reci): tako govori Amen, svjedok vjeran i istinit, i početak stvorenja Božijeg. Jer govoriš: bogat sam, i obogatio sam se, i ništa ne potrebujem; a ne znaš da si nesrećan, i nevoljan, i siromah, i slijep, i go. Svjetujem te da kupiš u mene zlata žeženoga u ognju, da se obogatiš; i bijele haljine da obučeš, i da se ne pokaže sramota golotinje tvoje (Otkr. 3:14,17-18). Anđeo crkve označava istinu Božansku tamo; govoriš *dasi bogat*, označava da je to u poznavanjima istine i dobra; *nesrećan, nevoljan, i siromah, slijep, i go* označava da je ipak lišen dobra; *kupiti žeženoga zlatau vatri* označava priskrbiti sebi dobro; *bijele haljine* označavaju prave istine vere od dobra; Iz svega ovoga se vidi šta je označeno *sramotom golotinje tvoje koja će se pokazati*. /8/ Ponovo: *Evo dolazim kao lupež, blago onome ko je budan i koji čuva haljine svoje, da go ne hodi i da se ne vidi sramota njegova (Otkr. 16:15)*; gde je značenje slično. Ponovo: *Oni će omrznuti kurvu, i opustošiće je i ogologuziti (Otkr. 17:16)*. Kurva označava one koji falsifikuju istine Božanske; *ogologuziti (ogoleti je)* jasno označava lišiti ih tih istina, jer se kaže *opustošiti i ogoleti (ogologuziti)*, a to označava lišiti istina. /9/ *Golotinjom* se isto tako označava i neznanje istine, dok *biti obučen* označava obaveštenost (informisanost), u ovim odlomcima: *Kad vidiš gola da ga ne odjeneš? i da se ne kriješ od tijela svojega? Tada će sinuti vidjelo tvoje kao zora***

*(Isa 58:7-8). Tada će car reći onima s desne strane: jer ogladnjeh, i daste mi da jedem. Go bijah, i odjenuste me; a tada će reći onima s lijeve strane: idite od mene, jer ogladnjeh i ne dadoste mi da jedem, go bijah i ne odjenuste me (Mateja 25:34,36,41,43). Go ovde označava one koji nisu u istinama, ali čeznu za istinama, kao i one koji priznaju da u njima nema ništa od dobra i istine (br.4956,4958). /10/ Treće, da kad se *golotinja* odnosi na slabine i genitalije, tada označava gubitak dobra ljubavi, vidi se kod Isaije: *O djevojko, kćeri Babilonska, uzmi žrvnje, i melji brašno; otkrij kosu svoju, izuj se, zagali golijeni, idi preko rijeke. Otkriće se golotinja tvoja, i vidjeće se sramota tvoja (Isa. 47:1-3).* Kći Babilonska označava crkvu, ili ono što je slično crkvi, gde postoji sveto u spoljašnjim stvarima, ali je svetogrdno (profanisano) u unutrašnjim. Ono što je svetogrdno (profanisano) u unutrašnjim stvarima je u tome što oni gledaju sebe i svet kao cilj, stoga dominaciju i obilje blaga; a svete stvari samo kao sredstva koja vode ovome cilju. *Uzeti žrvanj i mleti brašno* označava povezati (sastaviti) doktrinu (nauk) od stvari koje služe kao sredstva da dostignu cilj (br. 7780); *otkriti kosu, izuti se, zagaliti golijeni (otkriti slabine)* označava obeščastiti svete stvari, kako spoljašnje tako i unutrašnje, bez srama i straha; stoga *otkriti golotinju* označava učiniti da se pokažu nečiste i paklenske stvari, koje su njihovi ciljevi. /11/ Kod Jeremije: *Teško sagriješi Jerusalim; svi koji su ga poštovali, preziru ga; jer vidješe golotinju njegovu. Nečistota mu bješe u skutovima (Pláč 1:8-9).* Jerusalim označava crkvu, ovde crkvu koja je u obmanama i zlima; *vidjeti golotinju* označava nečiste i paklenske ljubavi; *nečistota u skutovima* označava krajnje, vidi br.9917). Kod Nahuma: *Uzgrnuću ti skute tvoje na lice, i pokazaću narodima golotinju tvoju i carstvima sramotu tvoju (Nahum 3:5).* *Uzgrnuti (podignuti) skute* označava oduzetispoljašnje tako da se pokaže unutrašnje; *pokazati narodima golotinju, i sramotu carstvima* označava paklene ljubavi, a to su ljubavi prema sebi i svetu, koje kaljaju unutrašnje. /12/ Ponovo: *I dođe do najveće ljepote; dojke ti papupiše, i dlake te probiše; ali ti bješe gola naga...I uza sve gadove tvoje i kurvarstva tvoja nijesi se opominjala dana mladosti svoje kada si bila gola i naga i valjala se u krvi svojoj. Što se otrov tvoj prosu i što si otkrivala golotinju svoju miljenicima svojim (Jezek. 16:7,22,36).* Evo, *daću te u ruke onima na koje mrziš, i oni će raditi s tobom neprijateljski, i uzeće svu muku tvoju, i ostaviće te голу nagu, te će otkriti golotinju kurvarstva tvojega (Jezek. 23:28-29).* Prite se s materom svojom, jer mi nije žena,*

niti sam joj ja muž; neka odbaci kurvarstva svoja, i preljube svoje od dojaka svojih. Da je ne bih svukao golu i učinio je kaka je bila onaj dan kad se rodila, i da je ne bih postavio da bude kao pustinja i obratio je da bude kao zemlja zasušena, i umorio je žeđu... Za to ću uzeti natrag žito svoje, kad bude vrijeme, i vino svoje, i uzeću vunu svoju i lan svoj kojim si pokrivala golotinju svoju..... I otkriću pred njima rugobu njezinu, svetkovine njezine, i niko je ne će izbavitzi iz ruke moje (Ozeja 2;2-3,9-10). /13/ U ovim odlomcima govori se o Jerusalimu, koji se naziva materom, a kojom se označaba crkva; njena se izopačenost naziva kurvarstvom, preljubom, i otkrivanjem golotinje, što je ništa drugo nego nečistota i paklene ljuabvi, kao što su ljubav prema sebi i svetu kada su one ciljevi, iz kojih potiču sva zla i obmane. Stoga se falsifikovanje istine i preljubočinjenje dobra opisuje u Reči kurvarstvom i preljubom, i nazivaju se kurvarstvom i preljubom (br.8904). Iz ovoga se vidi šta je označeno golotinjom i otkrivanjem golotinje. Pošto se govori o falsifikovanim istinama crkve, i dobrima koja su preljubočinjena, stoga se kaže, Učiniću je dabude kao pustinja i kao zemlja zasušena, i umoriću je žeđu; pustinja označava ono što je lišeno dobara; zemlja zasušena, ono što je lišeno istina; a žeđ označava gubitak stvari vere. /14/ Tako isto kaže se da će uzeti svoje žito, svoje novo vino, i svoj lan kojim jepokrivao njenu golotinju, jer žito označava unutrašnje dobro duhovne crkve, dok se novim vinom (mustum) označava unutrašnja istina iz dobra, vunom, njeno spoljašnje dobro, a lanom, njena spoljašnja istina. Da lan, vuna, novo vino, i žito nisu ovde označeni, to svako vidi koji čita ove reči iz donekle prosvetljenog razuma, i koji čovek veruje da u Reči nema nijedna reče bez vrednosti, i da je u njoj sve sveto, jer je ona Božanska. /15/ Ponovo: O kćeri Edomska, doći će do tebe čaša, opićeš se, i otkrićeš se (Pláč 4:21). Teško onome koji poji bližnjega svojega, dodaje mijeh svoj, da bi ga opojio i gledao mu golotinju. Nasitićeš se sramote umjesto slave, pij i ti, i otkrij golotinju svoju (okrajak svoj) (Habakuk ili Avakum 2:15-16). U tebi su opadači da proljevaju krv i na gorama jedu u tebi, grdila, čine usred tebe. Golotinju očinu otkrivaju u tebi, liježu u tebi sa ženom za nečistote njezine (Jezek. 22:9-10). Niko ne može znati šta ove reči označavaju osim ako zna što se označava čašom, pijenjem, sa biti pijan, kao i otkriti golotinju, gledati na golotinje, i otkrivati ih, kao i šta je ozačeno odreskom. Jasno je da se svi ovi izrazi moraju razumeti na duhovan način; u duhovnom smislu, pijenje označava biti poučavan u istinama, a u obrnutom smislu, u obmanama, to jest, upijati ih

(br.3069,3168,3772,8562,9412); iz čega se vidi štase označava *čašom*, iz koje ljudi piju (br. 5120); *biti pijan* označava biti lišen istina; *otkrivati golotinju* označava otkriti zla ljubavi prema sebi i svetu, koje su paklene; *otkrivati okrajak* označava ukaljati nebeska dobra ovim ljubavima. (Da *okrajak* označava nečistotu, vidi br.2056.3412,4462,7045; stoga *obrezanje* označava očišćenje od ovih ljubavi, br.3036,2632.) /16/ Iz sveg ovoga može se videti što je označeno *pijanstvom* kao i *otkrivanjem golotinje Nojeve*, kao što je opisano u Postanju: *I napiv se vina, opi se, i otrki se nasred šatora svojega. A Ham, otac Hanancima, vidje golotinju oca svojega, i kaza obojici braće svoje na polju. A Sem i Jafet uzeše haljinu, i ogrnuše je obojica na ramena svoja, i idući natraške pokriše njom golotinju oca svojega licem natrag okrenuvši se da ne vide golotinju oca svojega (Postanje 9:21-23).* Ovde se opisuje čovek drevne crkve, koji je Noje; *vino koje je popio i od kojega jebio pijan* označava obmanu u kojoj je bila ta crkva u početku; to što je zbog toga *ležao otkrivši se posred šatora*, označava zla koja su posledica nedostatka istine u bogoštovanju; *haljina kojom su Sem i Jafet pokrili njegovu golotinju* označava istinu vere pomoću koje se ova zla pokrivaju i popravljaju; *usađivanje istine i dobra vere u intelektualni deo* opisuje se *ogrtanjem ramena haljinom*, i *hodanjem natraške, okrećući lice natrag*, jer takav slučaj s istinama i dobrima vere kod čoveka duhovne crkve; *Sem i Jafet* označavaju one u duhovnoj crkvi koji primaju istine vere u dobro, koja je ljubav prema bližnjem; dok *Hanan* označava one koji ne primaju istine vere u dobro, to jest, u ljubav prema bližnjemu. /17/ (Da Noje pretstavlja čoveka drevne crkve u njenom početku, i da su oni bili takvoga karaktara, vidi br.736,773,788,1126; da Sem pretstavlja čoveka unutrašnje duhovne crkve, a Jafet čoveka spoljašnje duhovne crkve, br.1102,1127,1140-1141.1150; da je Hanan pretstavljao one koji su u veri odvojeno od ljubavi prema bližnjemu, ili što je isto, u spoljašnjem bogoštovanju odvojeno od unutrašnjeg, stoga posebno Jevrejsku naciju, vidi br. 1093,1140.1141,1167; da su kod ljudiduhovne crkve istina i dobro vere bili usađivani u intelektualni deo, vidi br.9596; osim toga, da je *vino* kojim se Noje opio označavalo obmanu, br.6377; *šator* u kojemu je ležao otkriven označava svetost bogoštovanja, br.2145,2152,3312,4128,4391; *haljina kojom su pokrili golotinju svojega oca* označava istinu vere, br. 5954,9212,9216.) *Golotinja* sama označava njegovu zlu volju, koje se otkriva pomoću istina vere; a dok se pokriva, istine gledaju natrag.

Da su ovde pohranjene ove tajne u istorijskim stvarima, jasno je iz unutrašnjeg smjislja. A da su ovo tajne crkve, može se videti iz toga što su Sem i Jafet bili blagosloveni, a s njima i svo njihovo potomstvo, samo zato što su pokrili golotinju svoga oca; i da je Hanan zajedno s potomstvom bio proklet samo zato što je njegov otac ovo rekao svojoj braći. /18/ Pošto su kod Jevrejske i Izrailjske nacije unutrašnje stvari bile nečiste, jer su bili u ljubavi prema sebi i svetu više nego druge nacije; i pošto genitalije skupa sa slabinama označavaju bračnu ljubav, a ova je ljubav temeljna ljubav svih nebeskih i duhovnih ljubavi, pa stoga ih ovuhvata. Stoga je dato upozorenje da se ne bi golotinja kod Arona i njegovih sinova na neki način pokazala dok su u svetom bogoštovanju, što je razlog da se reklo, *načini im platnene gaće da pokrivaju tijelogolo, od slabina sve to bedara*; i na drugome mestu, *da se ne penju k oltaru, da senjihova nagota ne bi otkrivala* (Izlazak 20:23). (Da su kod Jevrejske i Izrailjske nacije unutrašnje stvari bile nečiste, i da su bile zatvorene dok su oni bili u bogoštovanju, vidi mesta navedena u br. 9320kraj,9380; da genitalije skupa sa slabinama označavaju bračnu ljubav, br. 3021,4280,4462,4575,5050-5062; da je bračna ljubav temeljna (osnovna) ljubav svih nebeskih i duhovnih ljubavi, pa stoga da se stoga i ove ljubavi označavaju bračnom ljubavi, br. 686,2734,3021,4280,5054). Iz ovoga svega sada se vidi šta golotnja označava – posebno golotinja delova koji služe za rađanje kada su unutrašnje stvari nečiste. /19/ Ali kadasu unutrašnje stvari čedne, tada *golotinja* označava nevinost, jer označava bračnu ljubav, stoga što u svojoj suštini istinska bračna ljubav pripada nevinosti, vidi br. 2736; stoga u tome smislu *golotinja* označava nevinost, br. 165,8375; zbog toga se anđeli najdubljeg neba, koji se nazivaju nebeskim anđelima, pokazuju nagi, br. 165,2306,2736). Pošto je pradrevna crkva, koja je opisana u prvom poglavlju Postanja, i koja je u unutrašnjem smislu označena *čovjekom, ili Adamom, i njegovom ženom*, bila nebeska crkva, stoga se o njima kaže, *da su oboje bili goli, i da se nisu sramili* (Postanje 2:25). Ali kad je ta crkva pala, što je bilo zbog toga što su jeli od drveta poznanja, čime se označava umovanje iz sećanja-znanja o Božanskim stvarima, tada se kaže *da su vidjeli da sugoli, i da su načinili od smokvinog lišća sebi pojaseve* kojima su pokrili svoju golotinju; i da je čovek tada rekao, kad ga je Jehova zovnuo, *da se plaši jer da jega*; i da je tada *Jehova za njih načinio košulje od kože, i obukao ih* (Postanje 3:6-11,21). /20/ *Smokvinim lišćem odkojega su sebi*

načili pojaseve kao i *košuljama od kože* ozančavaju se istine i dobra spoljašnjeg čoveka. Razlog da se njihovo stanje posle pada ovako opisuje, je to što su od unutrašnjih postali spoljašnji ljudi; njihov unutrašnji /čovek/ označen je *rajem*, jer *raj* označava inteligenciju i mudrost unutrašnjeg čoveka, a njegovo zatvaranje označeno je njihovim isterivanjem iz raja. (Da *list* označava prirodnu istinu, koja je sećanje-znanje, vidi br.885; da smokvino drvo označava prirodno dobro, to jest, dobro spoljašnjeg čoveka, br. 217,4231,5113; i da *košulja od kože* označava istinu i dobro spoljašnjeg čoveka, br. 295-296: da *koža* označava ono što je spoljašnje, br. 3540.)

9961. *Od bedara do dno stegna da budu.* Da ovo označava prostiranje (oblast) spoljašnjih stavri bračne ljubavi, što je označeno *gaćama od platna*, vidi se iz značenjaslabina i bedara, a to su stvari koje pripadaju bračnoj ljubavi; *slabine*, one koje pripadaju njenim unutrašnjim stvarima; a *bedra*, one koje pripadaju njenim spoljašnjim stvarima; stoga je njeno prostiranje od unutrašnjih do spoljašnjih. Da *slabine* označavaju unutrašnje stvari ove ljubavi je stoga što su one iznad; a da *bedra* označavaju spoljašnje stvari je stoga što su ona ispod spoljašnjih stvari. Iz toga jeto da se u Reči unutrašnje stvari označavaju onim što je više, a spoljašnje onim što je niže (vidi br. 3084,4599,5146,8325). Kod čoveka više stvari korespondiraju nebeskim i duhovnim stvarima, koje su unutrašnje; dok niže stvari korespondiraju prirodnim stvarima, koje su spoljašnje. Iz toga je to da *stopala* označavaju prirodne stvari (br.2162,3147,3986,4382,4938-4952). A pošto se bedrima označavaju niže stvari bračne ljubavi, koje gledaju prema stopalima, stoga se spoljašnje ili niže stvari bračne ljubavi označavaju *bedrima* (br.4277,4280,); ali da u opšte *slabine* označavaju bračnu ljubav, vidi br. 3021,3294,4575,5050-5062. Da *slabine* imaju ovo značenja je zbog korespondencije. (O korespondenciji svih čovekovih stvari s nebom, vidi šta je obilno pokazano na mestima koja su već navedena, br. 9276,9280). /2/ Kaže se *prostiranje (oblast) bračne ljubavi od unutrašnjih stvari dospoljašnjih*; jer u nebima postoje prostiranja (oblasti, širenja) svih stvari ljubav i svih stvari vere, ili što je isto, svih stvari dobra i svih stvari istine, jer se one povezuju zbog privlačnosti u pogledu istina vere i dobara ljubavi. Takvo prostiranje postoji u svakome nebu. To prostiranje dopire i u neba koja su ispod, jer sva neba čine jedno /nebo/. Šta više,

to seže i do čoveka, tako da i on možeda bude jedno s nebima. Ovo je prostiranje ono na šta se misli kad se kaže, *prostiranje od viših ili unutrašnjih do nižih ili spoljašnjih stvari*. Više ili unutrašnje stvari nazivaju se nebeskim i duhovnim, dok se niže ili spoljašnje nazivaju prirodnim ili svetskim. /3/ Što se posebno tiče bračne ljubavi, o čijem se prostiranju ovde govori, ova je ljubav osnovna /temeljna) ljubav svih ljubavi; jer potiče iz braka dobra i istine u nebima; i pošto brak dobra i istine postoji u nebima, i sačinjava neba, stoga je ljubav istinski bračna nebo samo kod čoveka. Ali brak dobra i istine u nebima potiče od povezanosti Gospoda s nebima; jer ono što proističe od Gospoda i što se uliva u neba, je dobro ljubavi; a ono što se prima tamo od anđela je istina koja potiče otuda, stoga je to istine od dobra, ili /istina/ u kojoj je dobro. To je razlog da se u Reči Gospod naziva *ženikom i mužem*; a nebo sa crkvom naziva se *nevestom i ženom*. /4/ Iz ovoga svega može se videti kako su brakovi sveti u nebu, i kako su tamo preljube profane (svetogrdne). Jer u sebi, brakovi su tako sveti da nema ništa svetije, a to i stoga što su oni /brakovi/ semeništa (rasadnici) ljudske rase, a ljudska rasa je semenište neba, jer tamo stižu ljudi koji su u svetu živeli anđeoskim životom. A s druge strane, preljube su tako profane (svetogrdne) da nema ništa što je više profano, jer one razaraju nebo i crkvu kod čoveka. (Da je ovako, vidi ono što je rečeno i pokazano gore o brakovima i preljubama, br. 2727-2759). /5/ Iz svega ovoga se može dalje videti zašto se *golotinjom (nagotom)* označavaju prljave i paklene stvari o kojim se govori u prethodnom paragrafu; i zašto je bilo strogo naloženo Aronu i njegovim sinovima, da dok služe službu, da obuku gaće, da ne bi poginuli; jer se kaže, *I načini im gaće lanene, da se pokrije golo tijelo; od bedara do dno stegna da budu. I to neka je na Aronu i sinovima njegovijem kad ulaze u šator od sastanka ili kada pristupaju k oltaru da služe u svetinji, da ne bi noseći grijeha poginuli. Ovo će biti uredba vječna njemu i sjemenu njegovu nakonnjega*. /6/ Stoga neka se zna da se bračnom ljubavi označava sva nebeska i duhovna ljubav, iz razloga, kao što je gore pokazano, što je bračna ljubav osnovna ljubav svih ljubavi. Stoga oni koji su u ovoj ljubavi, ti su tako isto i u drugim ljubavima neba i crkve, jer kao što je rečeno, ona dolazi od braka dobra i istine u nebima, koji brak sačinjava nebo. Zbog ovoga se u Reči nebo upoređuje s *brakom* i naziva se *brakom*. Iz ovoga se isto tako vidi zašto je bilo dato upozorenje da se golotinja Aronova i njegovih sinova ne sme pokazati dok služe službu; jer njihova *golotinja* označava sve ljubavi koje su suprotne

nebeskim ljubavima, koje se uopšte, kada su ciljevi, nazivaju se ljubav prema sebi i svetu, a koje su prljave i paklene ljubavi. Da je ovako čovek danas nije toga svestan, jer je u tim ljubavima, i opaža samo ona uživanja koja od njih potiču. Stoga kada se pomenu nebeska i duhovna ljubavi, on je začuđen, i ne zna šta su one, pa stoga ni šta je nebo; i možda će biti zapanjen kad čuje i pomisli da u duhovnoj i nebeskoj ljubavi, odvojenoj od ljubavi prema sebi i svetu, leži večna sreća koja je neizreciva.

9962. *I to neka je na Aronu i sinovima njegovijem.* Da ovo označava zaštitu od paklova, vidi se iz značenja *gaća*, o kojima se kaže, datreba da budu na Aronu i sinovima njegovijem, što su spoljašnje stvari bračne ljubavi (vidi br.9959); i iz značenja *golotinje*, koju gaće treba dapokrivaju, a što su unutrašnje stvari ove ljubavi, koje su bile prljave i paklene (o čemu gore, br.9960); i pošto *golotinja* ima ovo značenje, stoga su gaće koje su bile na Aronu u njegovim sinovima, bile radi zaštite od paklova. Ovde je slučaj ovakav. U pogledu njihovih unutrašnjih stvari Jevrejska i Izrailjska nacija je bila u ljubavima prema sebi i svetu, stoga u paklenim ljubavima više nego druge nacije; ali u pogledunjihovih spoljašnjih stvari, bili su u svetosti, pa su njihove unutrašnje stvari bile zatvorene; jer su na ovaj način preko svetih spoljašnjih stvari mogli komunicirati s nebima, pa je iz ovoga mogla da postoji povezanost. Bilo bi sasvim drugačije da su njihove unutrašnje stvari, koje su, kao što je rečeno, bile prljave i paklene, da nisu bile zatvorene. Zbog toga nije bilo crkve kod te nacije, nego samo reprezentativ crkve; jer crkva koja je zaista crkva, je u unutrašnjim stvarima vere i ljubavi; a ne u spoljašnjim stvarima odvojenim od ovih. Sve su spoljašnje stvari kod njih bile reprezentativne. /2/ Pošto se *gaćama* označavaju spoljašnje stvari bračne ljubavi, i u opšte spoljašnje stvari nebeskih ljubavi; i pošto su spoljašnje stvari pokrivale unutrašnje stvari, i pošto su kod te nacije unutrašnje stvari bile prljave i paklene, stoga se *gaćama na Aronu i njegovim sinovima* označava zaštita od paklova; jer sve dokle su bili u svetom spoljašnjem, a njihovo unutrašnje bilo pokriveno ili zatvoreno, tako dugo su bili odvojeni od paklova, ili bili zaštićeni. (Da su unutrašnje stvari kod Jevrejske i Izrailjske nacije bile prljave i paklene, i da zbog toga nije bilo crkve među njima, nego samo reprezentativ crkve, može se videti na mestima koja su navedena u br. 9320,9380; da dok su bili u bogoštovanju, da su bili samo u svetom spoljašnjem,

br. 3479,4293,4311,6304,8588,9373,9380; i da su njihove unutrašnje stvari bile tada zatvorene, 8788,8806.)

9963. *Kad ulaze u šator od sastanka.* Da ovo označava u reprezentativnom bogoštovanju svih stvari neba i crkve, vidi se iz značenja *ulaziti u šator odsastanka*, što je reprezentativno bogoštovanje svih stvari neba i crkve, jer je *šatorom* bilo pretstavljeno nebo gde je Gospod (vidi br. 9457,9481,9485,9784); stoga se *ulaženjem*, kada se to kaže za Arona i njegove sinove, označava bogoštovanje Gospoda. Osim toga, sve se bogoštovanje u to vreme obavljalo u šatoru i kod oltara; jer u šatoru su bil postavljeni hlebovi, žišci (svetiljke) su bili upaljeni, tamjan (kad) je goreo i žrtve su prinošene na oltar. Reprezentativno bogoštovanje se uglavnom sastojalo od ovih stvari. Reprezentativno bogoštovanje je spoljašnje bogoštovanje koje pretstavlja unutrašnje stvari koje pripadaju ljubavi od Gospoda i prema Gospodu, stoga koje su stvari neba i crkve; jer u nebu i u crkvi sve se stvari odnose na dobro koje potiče od ljubavi, i na istinu koja potiče od vere, od Gospod prema Gospodu.

9964. *Ili kada pristupaju k oltaru da služe u svetinji.* Da ovo pretstavlja u reprezentativnom bogoštovanju Gospoda samoga, vidi se iz toga što je oltar bio glavni reprezentativ Gospoda u pogledu Božanskog dobra (vidi br. 9714); na taj način *pristupi k oltaru i služiti u svetinji* označava bogoštovanje Gospoda samoga. Reprezentativno bogoštovanje Gospoda u glavnom se sastojalo u žrtvama paljenicama i žrtvama koje su prinošene na oltaru (br. 922-923,2180,6905,8680.8936); reprezentativno bogoštovanje Gospoda u pogledu Božanskog dobra bilo je na oltaru, dok je reprezentativno bogoštovanje Gospoda u odnosu na Božansku istinu bilo u šatoru od sastanka. Stoga se kaže, da se *ulaženjem u šator od sastanka* označava reprezentativno bogoštovanje svih stvari neba i crkve (br. 9963); *a pristupanjem oltaru* označava se reprezentativno bogoštovanje Gospoda samoga; jer su nebo i crkva prijemnici Božanske istine koja proističe od Gospoda. Božanska istina koja proističe od Gospoda je istina koja proističe od dobra njegove ljubavi, i ona se usađuje tamo gde se i dobro prima, stoga gde je Gospod primljen, od kojega je ovo doro.

9965. *Da ne bi noseći grijeha poginuli.* Da ovo označava uništavanje celog bogoštovanja, vidi se iz značenja *nositi grijeha*, kada se govori o sveštenstvu Arona i njegovih sinova, što je uklanjanje obmana i zala kod onih koji su u dorbu od Gospoda (o čemu gore, br.9937). Ali kad se za njih kaže da nose grijeha (nepravde) i da stoga ginu, to označava uništavanje svega bogoštovanja (br.9928); jer je reprezentativno bogoštovanje umrlo, jer se ništa od njega nije više pokazivalo u nebima. (Kakav je ovde slučaj, može se videti iz onoga što je rečeno i pokazano gore, br. 8859-9961.) Osim toga, Nabab i Abiju, koji su izgoreli od vatre s neba kada su kadili tamjanom, ne od vatre s oltara, nego od druge vatre (Levitska 10:1-2). Vatra na oltaru je predstavljala ljubav Božansku, stoga ljubav od Gospoda, dok je druga vatra predstavljala vatru iz pakla. Uništavanje bogoštovanja bilo je označeno kađenjem zamjana od ove druge vatre, što je uzrokovalo njihovu smrt. (Da *vatre* označavaju ljubavi, vidi br.5215,6832,7575,7652.) /2/ Kaže se na mnogim mestima u Reči da će *nositi bezakonja* onda kada nisu postupali u skladu s uredbama, a time je bilo označeno prokletstvo, jer njihovi grehovi nisu bili uklonjeni; ne da su bili zbog ovoga prokleti, nego su na taj način uništili reprezentativno bogoštovanje, i tako su predstavljali proklete koji su ostali u svojim grehovima, jer niko nije kažnjen zbog propusta da obavi spoljašnje obrede; nego zbog zalau srcu, stoga zbog toga to su ih nisu održavali zbog zla u srcu. Ovo je označeno *sa nositi grehove (bezakonja)* u sledećim odlomcima. Kod Mojsija: *Ko zgriješi i učini što god što je Jehova zabranio da se čini, ako i nije znao, ipak je kriv, i nosiće svoje bezakonje (Levitska 5:17).* (prim. prev. *Drugim rečima, neznanje zakona ne izvinjava, jer čovek treba da zna zakon, prem Latinskoj izreci Ignorantia legi non excusat*). *Nositi grijehove (bezakonja)* ovde ne znači, nego samo označava, zadržavanje zala pa stoga i prokletstva, jer to nije učinio od zla srca; jer se kaže, *iako nije znao.* /3/ *Ako bi ko treći dan jeo mesa od žrtve zahvalne, ne će niti ugodan onaj koji je prinio, niti će mu se ona primiti, nego će mi biti mrska, i ko bi je god jeo, nosiće grijeh svoj, neka se istrijebi iz naroda svojega (Levitska 7: 18,20;19:7-8).* *Nositi grijeha* ovde označava ostati u svojim grijesima, pa stoga biti u prokletstvu (biti osuđen); ne zato što je jeo od žrtava na treći dan, nego zato što je jedenjemna treći dan bilo predstavljeno ono što je bila gadost, što je odgovornost za prokletstvo. Na taj način je *nositi grehove i biti izrebljen iz naroda* predstavljalo prokletstvo onih koji su činili gadost koja je označena tim činom. Pa

iapk, prokletstvo nije bilo zbog jedenja, nego su time bila predstavljena unutrašnja zla koja osuđuju, a ne spoljašnj stvari bez onih /unutrašnjih/. /4/ Ponovo: *Svaka duša koja jede lješ (krepotinu) , i ono što je raskinuto, a ne opere haljine svoje, i ne opere tijelo svoje u vodi, nosiće svoje bezakonje (Levitska 17:15-16)*; pošto jesti lešinu i ono što je raskinuto predstavlja usvajanje zla i obmane, stoga se kaže da će nositi bezakonje, to je isto tako reprezentacija. Ponovo: *A ko je čist pa propusti slaviti vazam (pashu), da se istijebi buša ova iz naroda svojega, jer ne prinese Jehovi žrtve na vrijeme, grijeh svoj neka nosi onaj čovjek (Brojevi 9:13)*. Pasha (vazam) je predstavljala izbavljenje od prokletstva po Gospodu (vidi br. 7093,7867,7995,9286-9292); a pashalna je večena predstavljala povezivanje s Gospodom kroz dobro ljubavi (br. 7836,7997,8001); i pošto su bile predstavljene ove stvari, bilo je naloženo da svako ko ne svetkuje pashu, da se istrebi iz naroda svoga, i da nosi svoje bezakonje. Ipak ovo nije bilo tako loše delo, nego je samo predstavljalo one koji u srcu odriču Gospoda, i izbavljenje od greha kao posledicu/odricanje od Gospoda/; pa stoga to predstavlja one koji ne žele da budu povezani s njim kroz ljubav; na taj način je predstavljeno njihovo prokletstvo. /5/Ponovo: *A sinovi Izrailjevi neka više ne pristupaju k šatoru od sastanka, da se ne ogiješe i ne izginu. Nego sami Leviti neka služe službu u šatoru od sastanka, i oni neka nose bezakonje njihovo (Brojevi 18:22,23)*. Razlog zašto bi narod koji bi nosio grijehove izginuo, je to što ako bi se približili šatoru od sastanka da bi služili službu, oni bi tako uništilireprezentativno bogoštovanje koje je bilo naloženo kao služba svećenika; služba svećenika, ili sveštenstvo, predstavljalo je delo Gospodovog izbavljenja (br.9809). Stoga se kaže da *Leviti*, koji su bili isto tako sveštenici, *treba da nose grijehe (nezakonja)* , čime je označeno iskupljenje, to jest, uklanjanje zala i obmana kod onih koji su u dobru od Gospoda samoga (br.9937). *Nositi bezakonja* označava stvarno prokletstvo kada se kaže za one koji čine zla izzloga srca, kao što se kaže za one koji su opisani u Levitskoj 20:17,19-20; 24:15-16; Jezikilj 18:20,23-49; i na drugim mestima.

9966. *Ovo će biti uredba vječna njemu i sjemenu njegovu nakod njega*. Da ovo označava zakone reda u reprezentativnoj crkvi, vidi se iz značenja *uredbe vječne*, što je zakon Božanskog reda u nebima i u crkvi (vidi br. 7884,7995,8357). Kaže se u reprezentativnoj crkvi, jer su se spoljašnje stvari bogoštovanja, koje su

pretstavljale unutrašnje stvari, nazivale uredbe (br.8972); stoga one stvari koje su bile reprezentativi crkve; a pošto su unutrašnje stvari bogoštovanja, koje su bile predstavljene, bile Božanske, stoga večne, stoga se reklo, *uredbom vječnom*; jer se *vječnim* označava ono što je za uvek (što je večito).

O DRUGOJ ZEMLJI VIĐENOJ U ZVEZDANOM NEBU

9967. Posle me je Gospod odveo na jednu zemlju koja je bila udaljenija od one prve o kojoj je bilo govora u nekim od poslednjih poglavlja. Da je bila na većoj daljini dato mi je da saznam sudeći po tome što je trebalo dva dana da budem pripremljen da me se tamo odvede u mome duhu. Ova je zemlja bila na levo; dok je ona prethodna bila na desno. Udaljenost u drugom svetu ne potiče od razdaljine mesta; nego od razlike u stanju, koja tamo izgleda kao razdaljina mesta (o čemu je bilo govora gore, br.9440). Stoga po vremenu koliko je trebalo da stignem tamo, mogao sam da zaključim da se stanje unutrašnjih /stvari/ kod toga naroda – a to je bilo stanje osećanja i misli koja su sledila – razlikovalo od stanja unutrašnjih /stvari/ kod duhova s naše zemlje u istoj srazmeri. Pošto sam tamo preveden u pogledu duha preko promena stanja unutrašnjih /stvari/, bilo mi je dato da opažam uzastopne promene, sve dok nisam tamo stigao. Ovo se dešavalo dok sam bio budan.

9968. Kad sam tamo stigao, nisam video samu zemlju, nego duhove s te zemlje; jer kao što je primećeno nekoliko puta, duhovi sa svake zemlje pokazuju se okolo svoje vlastite zemlje, iz razloga što su drugačijega genija zbog različitog stanja života; a u drugom životu različitost stanja razdvaja, a sličnost stanja povezuje; a poseban je razlog to da bi mogli da budu s duhovima sa svoje zemlje, koji su sličnoga genija. J čovek ne može da živi odvojen od duhova, pa su duhovi slične prirode pridruženi svakome /čoveku/ (vidi br.5846-5866,5976-5993). Ovi su se duhovi pokazali na znatnoj visini iznad glave, i otuda su gledali na mene dok sam dolazio. /2/ Neka se zna da oni koji su visoko mogu da gedaju na one koji su ispod; i što je njihova visina veća, to dalje doseže njihov pogled; ne samo da mogu da ih gledaju, nego mogu i da s njima govore. S njihovog položaja, opazili su da nisam s njihove zemlje, nego sa veće udaljenosti drugde; stoga sumi uputili nekoliko

različitih pitanja, na koja mi je bilo dato da odgovorim. Između ostalog, rekao sam im s koje zemlje dolazim, i kakva je njena priroda. Posle sam im govorio o zemljama u našem sunčanom sistemu, a u isto vreme i o duhovima sa zemlje ili planete Merkur, kojima je bilo dato da lutaju kroz mnoge zemlje u potrazi za znanjem o raznim stvarima, u čemu oni nalaze uživanje (br. 6808-6817,6921-6932,7069.7079). Kad su ovo čuli, rekoše da su i oni videli ove duhove među njima samima. *(prim. prev. Kao komentar, dat je pokušaj objašnjenja pitanja verodostojnosti autoriih zaključaka o zemljama- planetama i njihovim stanovnicima, pa je rečeno da ima više pokušajaa objašnjenja, od koji ja biram ono koje kaže da je autor mislio na planete u astrološkom smislu. Ali najbolji odgovor znaćemo kada se u drugom životu nađemo i zatražimo odgovore na ova i slična pitanja).*

9969. Anđeli s naše zemlje rekoše mi da se stanovnici te zemlje odnose u velikom čoveku na oštrinu spoljašnjeg vida; i da se zbog toga pojavljuju na visini, i da imaju neobično oštar vid.

9970. Pošto imaju ovaj odnos s velikim čovekom, koji je nebo, i pošto jasno vide stvari ispod, dok sam s njima razgovarao, uporedio sam ih s orlovima, koji lete na velikim visinama, i čiji je vid oštar i sežedaleko. Ali na ovo su odgovrili ljutnjom, misleći da ih upoređujem s orlovima zbog njihove grabežljivosti, pa da su stoga zli. Ali sam odgovorio da ih nisam bio uporedio s orlovima u pogledu grebljivosti, nego u pogledu oštine vida, dodajući da oni koji su kao orlovi u pogledu grabežljivostim, da su ti zli, dok su oni koji su kao orlovi u pogledu oštine vida, dobri.

9971. Zapitani o Bogu kojemo se klanjaju, odgovoriše da se klanjaju vidljivom i nevidljivom Bogu; vidljivom u ljudskoj formi, a nevidljivom ni u kakvoj formi. A videlo se iz njihovoga govora kao i iz ideja njihovih misli koje su mi prenosili (komunicirali), da je njihov vidljivi Bog naš Gospod sam, kojega oni nazivaju *Gospodom*. Na sve ovo bilo mi je dato da odgovorim da se na našoj zemlji ljudi klanjaju (mole) i vidljivom i nevidljivom Bogu, i da se nevidljivi naziva *Ocem*, a vidljivi, *Gospodom*; ali da su dva jedno, kao što je on sam učio, govoreći, da niko nikad nije *ideo Oca*, ali da su *Otac i on jedno*, da *ko god vidi njega, vidi Oca*, da je

Otac u njemu, i on u Ocu, stoga da su oba ovo Božansko u jednoj osobi. (Da su ovo reči samoga Gospoda, vidio Jovan 5:37;10:30;14:7,9-11.)

9972. Posle sam video duhove s iste zemlje na jednom mestu ispod prethodne, pa sam razgovarao i s ovima. Ali su ovi bili idlopoklonici, jer su se klanjali kamenim kipovima sličnim čoveku, ali koji nisu bili lepi. Neka se zna da u početku svi koji stignu u drugi život, bogoštuju na sličan način kao što su to činili na svetu, ali se postupno od toga odvajaju. Razlog je tome to što svako istinito bogoštovanje ostaje usađeno u čovekovom unutrašnjem životu, od kojega se ne može odvojiti niti se ovaj može iskoreniti, osim postepeno. Videvši ovo, bilo mi je dato da im kažem da ne treba da bogoštuju ono što je mrtvo, nego ono što je živo. Na ovo odgovoriše da oni znaju da je Bog živ, a i da nije kamen; ali da oni misle o živom Bogu kada gledaju kamen koji je kao čovek, ida se inače ideje njihovih misli ne bi mogle učvrstiti i ograničiti u odnosu na nevidljivoga Boga. Bilo mi je dato da im odgovorim da se ideje njihovih misli o nevidljivom Bogu mogu učvrstiti i odrediti, tako što će se idejenjihovih misli o nevidljivm Bogu učvrstiti i odrediti prema Gospodu, koji je vidljivi Bog; i da na taj način čovek može da bude povezan s nevidljivim Bogom u misli i u osećanju, pa stoga u veri i ljubavi, kada je povezan s Gospodom; ali ne drugačije.

9973. nastsvak o drugoj zemlji u zvezdanom nebu naći će se na kraju sledećeg poglavlja.

KRAJ XI. TOMA

Kritičke Beleške.

Na kraju ovoga toma, Redaktor je izneo , na Engleskm, beleške koje se odnose na ovaj tom, kao to de je autor sledio Hebrejsku Bibliju, ali da je neke stihove uzimao iz Engleske Biblije, da je Grčku reč, *parecletos*, ostavio neprevedenu jer niije mogao da nađe ekivalent na Latinskm, pošto su mu izrazi Zagovornik (*Advocatus*) i Tešitelj (*Comforter*)izgledali neadekvatni, itd.

Primedbe prevodioca s Egleskog, Rista Runda:

Da bih pomogao onome koji čita po prvi put jedno delo autora, dodavao sam primedbe, ponekad i ponavljajući se, koje su objašnjavale izraze čija mu značenja možda nisu poznata u smislu kako ih je autor koristio.

Davao sam u zagradama sinonime, često one koji se više koriste u Hrvatskoj.

Koristio sam prevod Djura Daničića, koji je na jekavštini, s izrazima koji se koriste više u Hrvatskomjezičkom području nego li u Srpskom, kao svećenik umesto sveštenik. Sam je prevod na ekavštini, prvenstveno stoga što je to činilo prevod po malo krećim.

Posebno upozoravam čitaoca da bude strpljiv kada naiđe na nejasnoće i ponavljanja. Autor je i sam shvatio (ali kaže da mu je sam Gospod to sugerisao), da prestane da objašnjava stih po stih i da se nepotrebno ponavlja, što je i učinio, pa je stoga napisao i objavio kratko delo NEBO I PAKAO koje je prevedeno na naš jezik davno sa Francuskog a objavljeno tek 1987 po prvi put. kada je objavljeno i malo delo Helen keler, MOJA RELIGIJA, u kojmeu se zahvaljuje Bogu što je naišla velikm srećom na dela vidovitog i Bogom poslanog Emanuela Swedenorga, koji joj je doneo duhovno svetlo.....

Čitaoca upućujem da čita, ako zna Engleski, autorov Dnevnik koji je vodio 15 godina, a iz kojega su poneke stvari navedeno u njegovim objavljenim delima.

Ostajemi da prevodem i XII tom NEBESKIH TAJNI, ako mi Gospod podari dovoljno vremena u ovome svetu da to uradim.